

UNIVERSAL
LIBRARY

OU_228445

UNIVERSAL
LIBRARY

الحمد لله بفضل الجمال والكرام بکرم خالق وعلام

کتابت عتاب تمل احوال سلاطین و غلام اقوم و عائدان ثائے خوانین کرام تو اسبج

اویمان مع ۱۹۰۲
۱۳۱۹ هجری

از تالیف میرزا محمد عبدالقادر خان عرف میرزا محمد آغا جان ابن میرزا محمد جان آقباش قاجار

ساکن سوکھوہ ضلع مندروالوہ

در مطبع روز بازار امرتسر باہتمام کارپران

آویزہ ظہور در گوش و قبائے شہود در دوش کشید

۱۵۲۵۰۲۲
 ۱۰۲
 ۱۱۲
 ۱۶
 ۱۹۵

اعلان

کتاب ہذا کا حق مصنفی کلاً و جزاً محفوظ ہے اور باضابطہ
 رجسٹری ہو چکی ہے۔ کوئی صاحب بغیر اجازت صاحب مالک

مطبع روز بازار امرتسر

قصد طبع نہ فرماوین اور عیوض نفع کے نقصان نہ اٹھاوین ❖
 مان جب قدر جلدین مطلوب ہوں مطبع مذکور سے نقد قیمت بھیج کر یا
 بذریعہ ویلیو پی ایل طلب فرماوین ❖

المعنى

روز بازار
 مینجر مطبع جنرل لائکس بجہنسی
 امرتسر

فہرست مضامین کتاب ایمان مہنول

نمبر صفحہ	مضامین	نمبر صفحہ	مضامین
۲۶	اویماق اصل اوزبک - - - -		حمد لغت و نعت بزرگان دین و زبان اقلتعالیٰ
۲۷	اویماق تشریق - - - -	۱	ملہم جمعین
۲۸	احوال قوم چغتائی بوزنجری قیات - - - -	۲۷	سبب التلیف کتاب
۲۹	شجرہ قوم چغتائی بوزنجری - - - -		باب اول در بیان اقوام مہنول
۳۰	قوم ایلمکدائی بوزنجری - - - -	۷	در بتسمیہ مہنول و نیز زبر سبیل اجمال
۳۱	احوال اویماق برلاس بوزنجری قیات - - - -	۸	قوم البیور - - - -
۳۲	شجرہ اولی قوم برلاس بوزنجری قیات - - - -	۹	قوم قیچاق - - - -
۳۳	اویماق گورگانہ برلاس بوزنجری قیات - - - -	۱۰	اویماق بیکدی - - - -
۳۴	شجرہ گورگانہ برلاس بوزنجری قیات - - - -	۱۰	بیکدی شامو - - - -
۳۵	شجرہ گورگانہ برلاس - - - -	۱۱	قوم قارلیق - - - -
۳۶	شجرہ گورگانہ برلاس بوزنجری - - - -	۱۱	قوم تافلسی - - - -
۳۷	شجرہ گورگانہ برلاس بوزنجری - - - -	ایضاً	اویماق قلیج - - - -
۳۸	شجرہ گورگانہ برلاس - - - -	۱۲	احوال قوم قیات کہ از داقام بسیار پیدا شدند
۳۹	قوم قاجار برلاس بوزنجری قیات - - - -	۱۳	اویماق بوزنجری قیات - - - -
۴۰	شجرہ قاجار برلاس - - - -	۱۴	قوم بوزنجری قیات - - - -
۴۱	قوم قاجار باش قاجار - - - -	۱۵	شجرہ قوم مہنول - - - -
۴۲	اویماق عسکد ایلمکد قاجار - - - -	۱۶	شجرہ قوم بوزنجری قیات - - - -
۴۳	قوم دودلوت قاجار - - - -	۱۷	شجرہ قوم بوزنجری قیات - - - -
۴۴	اویماق قیونلوقا چار - - - -	۱۸	شجرہ قوم بوزنجری قیات - - - -
۴۵	اویماق قیونلوقا چار - - - -	۱۹	شجرہ قوم بوزنجری قیات - - - -
۴۶	اویماق قیونلوقا چار - - - -	۲۰	اویماق اوزبک بوزنجری قیات - - - -
۴۷	اویماق قیونلوقا چار - - - -	۲۱	شجرہ قوم اوزبک - - - -

نمبر	مضامین	نمبر	مضامین
۸۰	اویماق کرایت	۵۵	اویماق تاجوت بوزجری قیات
"	"	۵۸	شجره قوم تاجوت بوزجری قیات
"	اویماق تنکت	۵۹	اویماق سمیوت بوزجری قیات
"	"	۶۰	شجره قوم سمیوت بوزجری قیات
۸۱	اویماق حاجرات	۶۱	اویماق قیقین قیات
"	"	۶۲	شجره قوم قیقین قیات
"	اویماق تو مات	۶۳	اویماق ساجیوت قیات
"	"	"	"
"	اویماق لمرکت	"	"
"	"	"	"
"	اویماق نامشان	۶۴	شجره اویماق ساجیوت قیات
"	"	"	"
۸۲	اویماق درمان	۶۵	اویماق درسیکن قیات
"	"	"	شجره درسیکن قیات
"	اویماق سلدوز	"	"
"	"	"	"
۸۳	چوپانی سلدوز	۶۶	اویماق درلکین
"	"	"	"
۸۴	قوم اپردی	"	شجره قوم درلکین
"	"	"	"
"	قوم سیوری	۶۷	اویماق جلایردرلکین
"	"	"	"
۸۵	اویماق سائقین	۷۰	اویماق ایگانی جلایردرلکین
"	"	"	"
"	اویماق کراؤناس	۷۱	شجره قوم ایگانی جلایردرلکین
"	"	"	"
"	اویماق میسور	۷۲	قوم ارلات
"	"	"	"
"	قوم هریرین	"	اویماق دغسلات
"	"	"	"
۸۶	اویماق جانی غربانی	۷۳	اویماق تنقیرات
"	"	"	"
"	اویماق ارغون	"	اویماق غولکغرات
"	"	"	"
۸۷	اویماق توچین	"	اویماق اویرات
"	"	"	خرابی احوال امیر نوزر بیگ ابن ارغون آقا اویرات
۹۰	اویماق ترغانی	"	"
"	"	"	"
۹۱	اویماق بورالداس	۷۷	دشمنان او بنامردی مکش نحرالدین کت دالی هرات
"	"	۷۸	اویماق اکلکوت
۹۲	اویماق لکبوت	"	"
"	"	۷۹	اویماق ارکوت
"	"	"	"
۹۳	اویماق دولداس	"	اویماق بیعت
"	"	"	"
"	اویماق طغاس	۸۰	اویماق اوزنات
"	"	"	"
"	اویماق مکریت	"	اویماق مسکریت
"	"	"	"

نمبر	مضامین	نمبر	مضامین
۹۴	قوم چنانسیان	۹۴	اویماق مکت
"	اویماق تاروق	"	اویماق دولان باون
"	اویماق بیلاؤ	"	اویماق منغلو
"	اویماق سبلاکے	"	اویماق جوخی
"	اویماق تاز	"	اویماق نازین
"	قوم کیک حسانی	"	اویماق اقیلاغ
"	اویماق جاسوق	"	اویماق قیوخی تراول
"	اویماق قاقشال	"	اویماق کورلیقا
۹۸	اویماق سسزاره	۹۵	اویماق بیرلان
۹۹	اویماق قسار تاتار	"	قوم هرماکے
۱۰۰	خاتمه باب اول	"	قوم یورکون
باب دوم - اویماق منقول		"	قوم گچی
		"	قوم کزہ
۱۰۱	درباجہ باب دوم	"	قوم اورنگ تور
۱۰۲	ذکر حضرت ابوالبشر آدم صغی اللہ علیہ السلام	"	قوم بولساچی
۱۰۳	ذکر حضرت شعیث علیہ السلام	"	اویماق جیاجی
۱۰۴	ذکر قنسیان ابن فوش	"	اویماق سالوچی
"	ذکر مہلا سیل ابن قنسیان	"	اویماق دیکر
"	ذکر برد ابن مہلا سیل	"	اویماق طایخان
"	ذکر اخوخ ادریس علیہ السلام ابن برد	"	اویماق نکودرس
۱۰۶	ذکر حضرت متوشلخ ابن ادریس علیہ السلام	"	اویماق مرکن
"	ذکر لاک ابن متوشلخ	"	اویماق سوچی
"	ذکر حضرت فتح بنجی اللہ علیہ السلام ابن لاک	۹۶	قوم سنجی
۱۰۷	ذکر حضرت یافت ابن نوح علیہ السلام	"	قوم سنجی
"	ذکر ترک ابن یافت ابن نوح علیہ السلام	"	قوم سنجی

مضامین	نمبر	مضامین	نمبر
ذکر انبیه خان ابن ترک ابن یافث ابن نوح علیه السلام	۱۰۸	ذکر قوتا خان بوزنجری ابن بوزنجری قیامت	۱۱۵
ذکر دیب باقوی خان ابن ابغی خان	ذکر سلطنت دومین خان ابن قوتا خان بوزنجری قیامت	..
ذکر کیوک خان ابن دیب باقوی خان	ذکر قالدو خان ابن دومین خان بوزنجری	۱۱۶
ذکر انچه خان ابن کیوک خان	ذکر بایسنقر خان ابن قالدو خان بوزنجری
ذکر مغول خان ابن انچه خان	ذکر توسه خان ابن بایسنقر خان بوزنجری
ذکر تران خان ابن مغول خان	ذکر قبل خان ابن توسه خان بوزنجری ..	۱۱۷
ذکر سلطنت قاتان جهانستان اخور خان ابن قوراخان	۱۰۹	ذکر توریخان ابن قیل خان	۱۱۸
ابن مغول خان ..	۱۱۰	ذکر برتان بهادر ابن قبل خان بوزنجری قیامت
ذکر سلطنت کون خان ابن اخور خان ..	۱۱۱	ذکر میوکا بهادر ابن برتان بهادر ..	۱۱۹
ذکر ایل خان ابن اخور خان	ذکر سلطنت قاتان جهانستان چنگیز خان ابن میوکا بهادر	..
ذکر لیدو زرخان ابن اخور خان	ابن برتان بهادر ابن قیخان بوزنجری قیامت
ذکر تکیه خان ابن اخور خان	ذکر محاربه قاتان جهانگیر چنگیز خان با اولنگ خان نامان	..
ذکر سلطنت منگی خان ابن تکیه خان	ظفر افغن بهر به تقدیر ادر زمین و آسمان ..	۱۲۱
ذکر ایل خان ابن منگی خان ابن چنگیز خان ابن اخور خان	..	ذکر لشکر کشیدن قاتان اعظم چنگیز خان ظفر لوار مالک	..
ذکر تیان خان و گوزر پید شدن اقوام قیامت و گمین	..	خدا را رحمت نمودن آنان ملک ظفر و نصیر به تقدیر	..
ذکر شرف و افضل اقوام مغول اند ..	۱۱۲	ایزد جل و علا ..	۱۲۲
ذکر تیمور تاش قیامت از اولاد قیامت ابن ایل خان	۱۱۳	ذکر لشکر کشی قاتان جهانستان چنگیز خان به مالک سلطان	..
ذکر منگی خان قیامت	محمد خوارزم شاه و خرابی مالک اسلام بهو تدبیری سلطان	..
ذکر لیدو زرخان ابن منگی خان ابن تیمور تاش قیامت	..	بلکه به تقدیر ایزد نشان ..	۱۲۵
از اولاد قیامت خان ابن ایل خان	ذکر تاز کردن چنگیز خان امر او شاهنژادگان مغول را	..
ذکر جنوبیه بهادر ابن لیدو زرخان قیامت	با طراف بلاد اسلام ..	۱۲۶
ذکر میر جغت و شهر باری باو منیع صفت تو باجاری	..	ذکر خرابی دیار و امصار اسلام و تسلط شدن مغولان	..
آلان قوا منست جنوبیه بهادر ..	۱۱۴	بر بلاد و اقصای هندو خراسان و عراق و ایران به تقدیر خداوند	..
ذکر سلطنت بوزنجری خان قیامت در مغولستان	ذکر ابلخال و لکرام ..	۱۲۹

مضامین	نمبر صفحه	مضامین	نمبر صفحه
ذکر سرخ شدن سموتی و غریبی آن بپاره فرودس مانند	۱۳۰	ذکر فتوحات قویلا قان در ملک نخت و چین	۱۶۱
ذکر تسخیر دیار ایران و تعاقب سلطان	۱۳۱	ذکر سلطنت تیمور قان ابن جمیم کیم ابن قویلا قان ابن	
واقعہ خوارزم	۱۳۲	تولی خان	۱۶۵
ذکر قبضہ الاسلام بلخ	۱۳۳	ذکر سلطنت کائے شان خان برادرزادہ تیمور قان	
ذکر رفتن تولی خان به مرو شاه جهان	۱۳۴	بوزنجری قیات	۱۶۶
واقعہ میشاپور	۱۳۵	ذکر بابا خان	
واقعہ شمشیرات	۱۳۶	ذکر ابن تورخان بنیرہ قویلا قان	
ذکر حرب قان چغتای خان بوزنجری قیات	۱۳۷	ذکر طوطی مارخان	۱۶۷
باسطان جلالت الدین منکب برقی محبت صلوات	۱۳۸	ذکر النبی بان خان ابن طوطی مارخان ابن الیستین و خان	
ذکر مراجعت قان عظیم چنگیز خان به دیار منول	۱۳۹	بنیرہ قویلا قان ابن تولی خان ابن چنگیز خان بوزنجری قیات	
ذکر تواحد و توامین چنگیز خان بوزنجری در رسوم و عادات	۱۴۰	ذکر سلطنت قوم بوزنجری قیات در ملک ایران و خراسان	
مغولان که بتورہ و یاسانی شہور را منیرسل تحصیل و احوال	۱۴۱	و عراق و شام و عیسہ دیار اسلام	۱۶۸
ذکر سلطنت اوگتئی قان ابن چنگیز خان بوزنجری قیات	۱۴۲	ذکر سلطنت بلاکو خان ابن تولی خان ابن قان بزرگ	
ذکر توکیس خانان و بانو اوگتئی قان بوزنجری	۱۴۳	چنگیز خان بوزنجری قیات	
ذکر سلطنت کیوک خان ابن اوگتئی قان ابن قان	۱۴۴	ذکر شرکت و غنیمت خاندان خلطکے عباسیہ	۱۶۹
عظیم چنگیز خان بوزنجری	۱۴۵	ذکر بعضی از شعر کئے زمان او	۱۷۰
ذکر شاهزادہ قیدوبان قاشین ابن اوگتئی قان	۱۴۶	ذکر سلطنت اباقا خان ابن بلاکو خان بوزنجری	
ذکر سلطنت سلاطین بوزنجری قیات از اولاد تولی خان	۱۴۷	ذکر محاربہ اباقا خان بباراق خان جغتائی و فتح یافتن	
ابن چنگیز خان کہ چندین در مغولستان بخت قاتلی برین	۱۴۸	بر او بہ نسیبت مرگائی و بر نائی	۱۷۱
سلطنت محمود و دیگران بایران و خراسان و عراق	۱۴۹	ذکر سلطنت نکودار اعلی سلطان احمد خان ابن بلاکو خان	
عرب و عجم بادشاہی فرمودند	۱۵۰	بوزنجری قیات	۱۷۲
ذکر تولی خان ابن چنگیز خان بوزنجری قیات	۱۵۱	ذکر سلطنت ارغون خان ابن اباقا خان ابن بلاکو خان	
ذکر سلطنت ملک قان ابن تولی خان بوزنجری	۱۵۲	بوزنجری قیات	۱۷۳
ذکر سلطنت لایلا قان ابن تولی خان ابن چنگیز خان بوزنجری	۱۵۳	ذکر بعضی از شعر کئے زمان او	۱۷۴

مضامین	نمبر	مضامین	نمبر
ذکر سلطنت گنجاق خان ابن اباقا خان ابن ملاکوخان	۱۹۱	ذکر سلطنت موسی خان ابن بایر خان ابن ترقا ساسان	۲۱۹
بوزنجیری - - - - -	۱۹۲	ذکر کوخان ابن تولی خان بوزنجیری - - - - -	۲۱۹
ذکر وضع چاؤ - - - - -	۱۹۳	ذکر سلطان محمد خان ابن قلیق ابن تیمور ابن انبیراجی ابن	۲۱۹
ذکر سلطنت بایر خان ابن طراقلے ابن ملاکوخان	۱۹۴	مسلک تیمور ابن ملاکوخان بوزنجیری - - - - -	۲۱۹
بوزنجیری - - - - -	۱۹۵	ذکر حکومت طحا تیمور خان بوزنجیری - - - - -	۲۱۹
ذکر سلطنت سلطان محمود غازی خان ابن ایغون خان	۱۹۶	ذکر جهان تیمور خان ابن الافرنک خان ابن اباقا خان	۲۱۹
ابن اباقا خان - - - - -	۱۹۷	ابن ملاکوخان بوزنجیری قیات - - - - -	۲۱۹
ذکر توپیر سلطان غازان خان بوزنجیری یک انجام کشور	۱۹۸	ذکر سلطنت سلیمان خان از اولاد بشیموت ابن ملاکوخان	۲۱۹
مهر و شام و قوچاق و دران و بایر تیغ و اولاد کرام	۱۹۹	بوزنجیری - - - - -	۲۱۹
ذکر بعضی از شعرا که زمان او - - - - -	۲۰۰	ذکر سلطنت اولاد جوجی خان ابن چنگیز خان بوزنجیری	۲۱۹
ذکر سلطنت سلطان محمد خدابنده اولجایتو سلطان ابن	۲۰۱	قیات که تیمور از یک بوزنجیری بقیت یافتند و مالک دست	۲۱۹
ازخون خان ابن اباقا خان ابن ملاکوخان بوزنجیری	۲۰۲	قبچاق و روس و خزر و بلغار و بعضی از دیار فرنگ - - - - -	۲۱۹
ذکر بعضی از شعرا که زمان او - - - - -	۲۰۳	ذکر سلاطین اوزبک بوزنجیری قیات - - - - -	۲۲۰
ذکر سلطنت سلطان ابوسعید بهادر خان ابن اولجایتو سلطان	۲۰۴	ذکر اباقا خان ابن جوجی خان ابن چنگیز خان بوزنجیری قیات	۲۲۰
ابن ازخون خان ابن اباقا خان ابن ملاکوخان ابن گنجاق	۲۰۵	سلطنت علی بر روس - - - - -	۲۲۱
ابن چنگیز خان بوزنجیری قیات - - - - -	۲۰۶	ذکر سلطنت سلطان برک خان ابن جوجی خان ابن چنگیز خان	۲۲۲
ذکر مخالفت اراغی علی بوسیله امیر جهان بابا امیر و	۲۰۷	ذکر سلطنت نکو تیمور خان ابن برک خان بوزنجیری - - - - -	۲۲۳
سلطان ابوسعید بهادر خان و فتح یافتن سلطان برایشان	۲۰۸	ذکر توغلتی خان از اولاد جوجی خان - - - - -	۲۲۴
بیتدیر خان زمین و آسمان - - - - -	۲۰۹	ذکر سلطنت طغرل جهان ابن توغلتی خان بوزنجیری	۲۲۵
ذکر تغیر خاطر سلطان برچو پانیان سلد و رود نشانی نیر	۲۱۰	ذکر اوزبک خان ابن طغرل خان بوزنجیری - - - - -	۲۲۶
اقبال بعد از خاتون عالم افروز - - - - -	۲۱۱	ذکر جانی بیگ خان اوزبک - - - - -	۲۲۷
ذکر بعضی از شعرا که زمان او - - - - -	۲۱۲	ذکر میرودی بیگ خان اوزبک - - - - -	۲۲۸
ذکر سلطنت دربار خان از اولاد اتق بوقا ابن تپلی خان	۲۱۳	ذکر تغلتمور خان اوزبک - - - - -	۲۲۹
بوزنجیری - - - - -	۲۱۴	ذکر شادی خان اوزبک - - - - -	۲۳۰

نمبر	مضامین	نمبر	مضامین
۲۲۰	ذکر اسکندر خان	۲۲۳	ذکر ارس خان اوزبک
۲۲۱	ذکر عبداللہ خان اوزبک	۲۲۴	ذکر سلطنت تیمور ملک خان ابن ارس خان اوزبک
۲۲۲	ذکر عبداللہ خان ابن کوچم خان اوزبک	۲۲۵	ذکر سلطنت توتمش خان اوزبک
۲۲۳	ذکر عبداللہ خان ابن عبداللہ خان اوزبک	۲۲۶	ذکر حرب توتمش خان اوزبک بوزغری بارشا و دست قیاق
۲۲۴	ذکر عبداللطیف خان	۲۲۷	ذکر حاجقراق افغانی استیخودر گورکان برلاس بوزغری و
۲۲۵	ذکر دین محمد خان اوزبک	۲۲۸	ذکر یاقین ازان خسرو باستان
۲۲۶	ذکر ولی محمد خان ابن جانی بیگ خان اوزبک	۲۲۹	ذکر حلیدین توتمش خان اوزبک بارشانی باصاحبقران
۲۲۷	ذکر نذر محمد خان اوزبک	۲۳۰	ذکر استیخودر برلاس گورکانی و نہریت یافتن ازان معرکہ
۲۲۸	ذکر سلاطین تیم اوزبک بوزغری و در خوازم بودا	۲۳۱	ذکر تقدیر آسانی
۲۲۹	ذکر حاجی محمد خان اوزبک	۲۳۲	ذکر اخلاص نمودن باصاحبقران ملک روس و دست راست
۲۳۰	ذکر عرب محمد سلطان	۲۳۳	ذکر آلوں جوچی خان
۲۳۱	ذکر سلطان خست دربار اوزبک	۲۳۴	ذکر قوری جاق خان اوزبک
۲۳۲	ذکر ابوالغازی خان اوزبک	۲۳۵	ذکر شادی خان
۲۳۳	ذکر ابیبارس خان	۲۳۶	ذکر نولاد خان اوزبک
۲۳۴	ذکر اقلی خان اوزبک	۲۳۷	ذکر محمد خان اوزبک
۲۳۵	ذکر رحیم قلی خان اوزبک	۲۳۸	ذکر براق خان کہ از بنا ارس خان اوزبک بود سلطنت او
۲۳۶	ذکر محمد امین خان اوزبک	۲۳۹	ذکر سلطان ابوالخیر خان اوزبک
۲۳۷	ذکر اختتام پذیر یافتن سلطنت اوزبکیہ در ماورالنہر و خوارزم	۲۴۰	ذکر سلطان ابوالفتح محمد خان ابن بدائی سلطان ابن
۲۳۸	ذکر سلاطین قوم قزاق بوزغری	۲۴۱	ذکر انیسہ خان اوزبک
۲۳۹	ذکر سلطنت سلاطین قوم ختائی بوزغری قیامت ملاو	۲۴۲	ذکر حرب توتمش خان اوزبک و ختائی و اختتام سلطنت
۲۴۰	ذکر ختائی خان ابن چنگیز خان در ماورالنہر و ترکستان	۲۴۳	ذکر خاندان ختائیہ بتقدیر رسائی
۲۴۱	ذکر ختائی و غیره دیار	۲۴۴	ذکر سلطنت تیمور سلطان اوزبک
۲۴۲	ذکر سلطنت ختائی خان ابن چنگیز خان بوزغری قیامت	۲۴۵	ذکر کوکونچی خان اوزبک ابن ابوالخیر خان
۲۴۳	ذکر قراقلان خان نمیر و ختائی خان	۲۴۶	ذکر ابوالحسین خان پور کوچم خان

نمبر صفحہ	مضامین	نمبر صفحہ	مضامین
۲۴۶	ذکر مسعود ملک خان جغتائی ابن جغتائی خان - - - - -	۲۵۵	ذکر کابل شاہ افغن بن دورچی ابن ابیحمید لای ابن
"	ذکر افعو خان جغتائی - - - - -	"	دواخان جغتائی - - - - -
"	ذکر سرباک شاه ابن افغو خان جغتائی - - - - -	"	ذکر سیور خمش اسفند جغتائی - - - - -
"	ذکر سلطنت سلطان حیات الدین محمد براق خان ابن میسون توابع ابن موآلوکان ابن جغتائی خان بوزنجری قیامت - - - - -	۲۴۷	ذکر عادل سلطان جغتائی - - - - -
۲۴۸	ذکر جنگ براق خان جغتائی بابا قاخان وخراسان وصادق نمودن بناکاهی بقدر آسمان - - - - -	"	ذکر سلطنت توفیق نورخان ابن ایسینو تاخان ابن دواخان ابن برافغان ابن میسون توابع ابن موآلوکان ابن جغتائی خان ابن شنگیز خان بوزنجری قیامت - - - - -
۲۵۰	ذکر یکی اخمل جغتائی - - - - -	۲۵۱	ذکر الیاس خواجہ خان ابن توفیق نورخان ابن ایسینو قاخان جغتائی - - - - -
"	ذکر سلطنت دواخان جغتائی ابن غیاث الدین اتحقاب ابن میسون توآخان ابن موآلوکان ابن جغتائی خان ابن چنگیز خان بوزنجری قیامت - - - - -	۲۵۲	ذکر یوسف قاخان ابن دواخان ابن غیاث الدین محمد براق خان جغتائی بوزنجری - - - - -
۲۵۱	ذکر سلطنت لیگ خان ابن دواخان ابن براق خان جغتائی بوزنجری قیامت - - - - -	"	ذکر لشکر زاده سید افغن جغتائی وخالفت او بالبحیر ہلار خان وقتل رسیدن بتقدیر جل وعلائی - - - - -
۲۵۲	ذکر شازادہ سید افغن جغتائی وخالفت او بالبحیر ہلار خان وقتل رسیدن بتقدیر جل وعلائی - - - - -	۲۵۳	ذکر درود تیمور خان ابن دواخان - - - - -
"	ذکر تریمشیر خان ابن دواخان ابن براق خان ابن میسون تواجتئی ابن بوزنجری - - - - -	"	ذکر نوادر خان جغتائی - - - - -
"	ذکر سلطان نازان خان ابن میرو افغن ابن دواخان جغتائی - - - - -	۲۵۹	ذکر امین صاحبقران فرست سوم بخولستان - - - - -
۲۵۵	ذکر مرشد علی ابن جغتائی خان بوزنجری قیامت - - - - -	۲۶۰	ذکر امین صاحبقران بخولستان نوبت چهارم - - - - -
"	ذکر مرشد علی ابن جغتائی خان بوزنجری قیامت - - - - -	۲۶۱	ذکر امین صاحبقران پنجم ششم بخولستان نوبت پنجم - - - - -
"	ذکر مرشد علی ابن جغتائی خان بوزنجری قیامت - - - - -	"	ذکر امین صاحبقران ششم ہفتم بخولستان نوبت ششم - - - - -

نمبر صفحه	مضامین	نمبر صفحه	مضامین
۲۶۱	ذکر دست محمد خان ابن سادات خان جغتائی -	۲۶۱	مغولستان بیورش صاحبقران بفرمان یازدهم الذی یوثق
۲۶۸	ذکر یوش خان ابن اوس خان جغتائی -	۲۶۲	ذکر سلطان محمد خان ابن خضر خواجه خان جغتائی -
۲۶۸	ذکر سلطنت سلاطین قوم گورکانی برلاس بوزنجری قیامت	۲۶۲	ذکر شیخ جهانی افغان ابن خضر خواجه خان -
۲۶۸	ذکر مالک لومانی و ترکستان و ایران و خراسان و عراق و	۲۶۲	ذکر سلطنت سلطان شیر محمد خان ابن سلطان محمد خان
۲۶۸	مجموع هندوستان و غیره و مراد خداوند کون و مکان -	۲۶۲	ابن خضر خواجه خان -
۲۶۸	ذکر بوزنجری قیامت -	۲۶۲	ذکر حبیب شیخ محمد خان جغتائی ابد شاه مغولستان سلطان
۲۶۸	ذکر بوقا خان بوزنجری -	۲۶۲	الغ بیگ گورکان برلاس و نهریت یافتن بفرمان
۲۶۸	ذکر دومین خان ابن بوقا خان بوزنجری -	۲۶۵	خان الجمن والناس -
۲۶۸	ذکر قائد و خان -	۲۶۵	ذکر دوسم خان ابن شیر محمد خان ابن سلطان محمد خان ابن
۲۶۸	ذکر بالیسقر خان -	۲۶۶	خضر خواجه خان جغتائی -
۲۶۸	ذکر تومسقر خان -	۲۶۶	ذکر سلطنت یوش خان ابن دوسم خان -
۲۶۹	ذکر امیر قاجولی بهادر ابن تومسقر خان بوزنجری -	۲۶۶	ذکر سلطان محمود خان و سلطان احمد و لوجه خان ابنانکس
۲۶۹	ذکر امیر ایرجی برلاس ابن قاجولی بهادر ابن تومسقر خان	۲۶۶	یوش خان ابن دوسم خان ابن شیر محمد خان ابن سلطان محمد خان
۲۶۹	ابن بالیسقر خان ابن قائد و خان ابن دومین خان ابن	۲۶۶	ابن خضر خواجه خان ابن توفیق و تورخان ابن بالیسقر خان
۲۶۹	بوقا خان بوزنجری ابن بوزنجری قیامت -	۲۶۶	ابن دو خان ابن براتخان ابن میسون قراخان ابن
۲۶۹	ذکر امیر غنچه خان ابن ایرجی برلاس بوزنجری -	۲۶۶	مواوکان جغتائی ابن جغتائی خان ابن چنگیز خان
۲۶۹	ذکر امیر قراچار ابن امیر غنچه خان ابن ایرجی برلاس	۲۶۶	بوزنجری قیامت -
۲۶۹	ذکر امیر اچیل نویان ابن امیر قراچار ابن امیر غنچه خان نویان ابن	۲۶۶	ذکر شعور خان ابن سلطان احمد و لوجه خان جغتائی -
۲۶۹	امیر ایرجی برلاس بوزنجری قیامت -	۲۶۶	ذکر سلطنت شاه خان ابن شعور خان جغتائی -
۲۶۹	ذکر امیر انگیر نویان ابن امیر اچیل ابن امیر قراچار برلاس	۲۶۶	ذکر سلطنت سلطان سعید خان ابن شعور خان جغتائی
۲۶۹	ذکر امیر گل نویان ابن انگیر برلاس -	۲۶۶	ذکر سلطنت عبدالرشید خان ابن سلطان سعید خان جغتائی
۲۶۹	ذکر امیر طراغی ابن امیر برگل -	۲۶۶	ذکر سلطنت عبدالکریم خان ابن عبدالرشید خان جغتائی
۲۶۹	ذکر سلطان السلطین شهنشاه گردون اساس صاحبقران	۲۶۶	ذکر اوس خان ابن توفیق و تورخان جغتائی -
۲۶۹	قطب الدین امیر تیمور گورکان برلاس ابن امیر طراغی ابن	۲۶۶	ذکر بوقا خان ابن اوس خان جغتائی -

مضامین	نمبر	مضامین	نمبر
امیر بکر ابن الینگیز نوان ابن اکل نویان ابن اسیس		عثمانی قیصر روم بحسب صفات	۲۹۵
قزاق بار بلاس ابن خوشن نویان ابن ایر و جی بلاس ابن		ذکر اسباب توجیه صاحبقران بهرام اتمام بهر بهر و شوم	۲۹۸
امیر قاجمچی بهادر ابن قوسه خان ابن بایستقر خان ابن		ذکر آغاز محاربت صاحبقران با قیصر روم و لشکر کشی به دیار	
قاصد خوان ابن دومین خان ابن بوقا خان ابنتی بخارا		روم و تباہ شدن آن مرز و بوم	۳۰۳
بوزنجری تیات	۲۴۱	ذکر محاربت صاحبقران امیر تیمور گورکان بلاس قیصر روم	
ذکر محاربت صاحبقران با امیر حسین	۲۴۵	سلطان ترک ایلدزم بایزید عثمانی بادشاه گوردون اساس	
جلوس صاحبقران امیر تیمور گورکان بلاس تخت سلطنت	۲۴۷	و ظفر یافتن قیصر بفرمان ایزد و اگر	۳۰۵
ذکر لشکر کشیدن صاحبقران به سرزمین ایران	۲۴۹	ذکر وفات سلطان قطب الدین امیر تیمور گورکان بلاس	
توجه صاحبقران به یورش سه ساله ایران	۲۵۱	صاحبقران روزگار نقد بریانید کردگار و رانزار ..	۳۱۳
نهضت در ایات چشم چراغ خاندان بلاس صاحبقران امیر		ذکر فرستادن انش صاحبقران به تبریز جهت نشان ..	۳۱۵
تیمور گورکان بهماک ایران به یورش پنج ساله بغداد و خان		ذکر بعضی از شعرائی عهد صاحبقرانی	۳۱۷
البحین و اناس	۲۸۳	ذکر سلطنت شاهزاده کامران امیرزاده خلیل سلطان ابن	
توجه نمودن قندهار به بلاس نژاد و سوت دار الاسلام		شاهزاده جلال الدین میران شاه ابن صاحبقران امیر	
بغداد و نهضت یافتن سلطان احمد طایر زار	۲۸۵	تیمور گورکان بلاس	۳۲۱
در تحقیق نطق گورکان	۲۸۸	ذکر سلطنت شاهزاده جلال الدین میران شاه ابن صاحبقران	
ذکر لشکر کشیدن صاحبقران بهماک امیر تیمور گورکان بلاس		امیر تیمور گورکان	۳۲۳
به کشور هندوستان و شرح حالات حرب و فساد آن دیار و		ذکر شاهزاده ابابکر ابن میران شاه گورکان ..	۳۲۴
مرحمت نمودن شیخ و فیروزی بفرمان یزدان	۳۲۵	ذکر شاهزاده عمران سلطان میران شاه گورکان ..	۳۲۵
ذکر توجه بآوردن جایون صاحبقران نامدار امیر تیمور گورکان		ذکر سلطنت شاهزاده بهر محمد ابن عمر شیخ ابن صاحبقران	
بلاس کاماکا به سرزمین ایران و حضور روم و شام و عراق		امیر تیمور گورکان	۳۲۷
آزاد یورش هفت ساله بنسیند ظفر یافتن و در هر مقام		ذکر امیرزاده اسکندر ابن عمر شیخ	۳۲۸
بر بلاطین عظام بنفش ایزد ذوالجلال والا کرام	۲۹۳	ذکر شاهزاده رستم نیز ابن عمر شیخ میرزا ..	۳۲۹
ذکر اسباب خلفت و محاصرت صاحبقران امیر تیمور گورکان		ذکر شاهزاده سید محمد ابن شاهزاده جهانگیر خلیف اکبر	
در بلاس بوزنجری تیات با سلطان الغازی ایلدزم بایزید		صاحبقران امیر تیمور گورکان خاندان فک سریر ..	۳۲۹

نصفه	مضامین	نصفه	مضامین
	ذکر سلطنت سلطان خلدون بن ابوالفتح اسمعيل بن ابوبکر	۳۲۹	ذکر وجه تسمیه مغولان بر میرزا " " " " "
۳۵۶	ابن میرزا ابیستقر ابن سلطان شاهرخ گورکان برلاس		ذکر سلطنت خاقان سعید یا دگر صاحبقران جمعی
	ذکر شاهزاده محمود میرزا ابن ابوالفتح اسمعيل بن ابوبکر		معین الدین محمد شاهرخ سلطان ابن صاحبقران امیر
۳۶۱	ابراهم میرزا ابن میرزا علاء الدوله " " "	۳۳۰	تیمور گورکان " " " " "
	ذکر سلطنت سلطان ابوسعید میرزا ابن میرزا سلطان محمد		ذکر مبارک خاقان سعید یا دگر خاقان فیروز و طغر بایقین
	ابن جلال الدین میرزا ابن شاه میرزا ابن صاحبقران امیر	۳۳۵	بنفضل رب جمید " " " " "
۳۶۲	تیمور گورکان برلاس ابونجری قیات " " "		ذکر غریب خان شاهرخ سلطان محمد بن ابوالفتح
	ذکر نهضت ربابات چاقون حضرت سلطان ابوسعید گورکان	۳۳۶	دینکستان " " " " "
۳۶۵	از قشلاق بملک عراق و بربت آمدن نمک کبک جمیع ایران		ذکر دقا خاقان محمد بن صفات شاهرخ سلطان گورکانی
	ذکر اولاد سلطان ابوسعید گورکان بن شاه خراسان و	۳۳۹	برلاس ابونجری قیات ازین سرایه بهات " " "
۳۶۸	ابوالفتح و ایران " " " " "	۳۴۰	ذکر اولاد سلطان شاهرخ " " " " "
	ذکر سلطنت ابوالغازی سلطان حسین میرزا ابوالفتح ابن	۳۴۲	ذکر یحیی از شعرا کرام " " " " "
	منصور ابن میرزا ابوالفتح ابن عمر فیض میرزا ابن صاحبقران امیر		ذکر سلطنت سلطان النور محمد میرزا ابن سلطان شاهرخ
۳۷۰	تیمور گورکان برلاس " " " " "	۳۴۹	بهادر ابن صاحبقران امیر تیمور گورکان برلاس
	ذکر حوادث سلطان حسین بهادر خان بهرات و قتل		ذکر خلافت میرزا عبداللطیف بابا کرامت پادشاه سلطان
۳۷۱	شاهزاده یادگار محمد میرزا محمد بن صفات " " "		فتح بیگ خان فارس و حوادث آن شهر و بارگاه و تقدیر
۳۷۲	ذکر خلافت اسید زاده محمد عمر " " " " "	۳۵۰	ایزد مختار " " " " "
	ذکر حصار بنظر حسین میرزا بهادر خان میرزا و کشتن آن	۳۵۲	ذکر یحیی از شعرا کرامت " " " " "
۳۷۵	نواب گلشن اقبال بیخ جفا " " " " "		ذکر سلطنت عبداللطیف میرزا ابن سلطان احمد بیگ گورکان
	ذکر آقا حاکمات شاهزاده گورکان برلاس و سلطان اوزبک	۳۵۳	ذکر میرزا عبدالقادر ابن سلطان ابوبکر بن شاهرخ سلطان
	و بدر رفتن سلطان خراسان ابن دودمان بکرم خاقان		ذکر سلطان محمد بن خلدون بن علاء الدین ابن میرزا ابیستقر
۳۷۶	الجن والناس " " " " "		ابن شاه رخ سلطان گورکان برلاس " " "
۳۷۸	ذکر یحیی از شعرا کرامت " " " " "		ذکر سلطنت قطب الدین میرزا احمد سلطان ابن میرزا
	ذکر سلطنت سلطان برلاس ابن ازاد فیروز و طغر حسین میرزا	۳۵۴	ابیستقر ابن شاهرخ سلطان " " " " "

مضامین	نمبر صفحه	مضامین	نمبر صفحه
ابن شمس سلطان حسین میرزا باقر اوکل کارویش هزارگان	۳۸۴	ذکر سلطنت سلطان ابو الفتح جلال الدین محمد اکبر بادشاه ابن	۳۸۱
گورکانی شطرنج - - - - -	۳۸۵	محمد پهلوان بادشاه ابن سلطان بابر بادشاه گورکان -	۳۸۱
عمار برادر ابراهیم میرزا و محمد حسن میرزا باقی سلطان	۳۸۵	ذکر عمار بنحان زبان میر الامرا علی قلی خان اوک و دیگر	۳۸۱
و عبد الله سلطان اوک و یک درواهی شهبه - -	۳۸۵	امیر فضل بازمیون بقال و امرائے افغان و طغر بافتن	۳۸۱
ذکر محمد کر ابن حسین میرزا - - - - -	۳۸۵	بیتقدیر ایندو اجمال - - - - -	۳۸۹
ذکر شاهزاده محمد زمان میرزا ابن سلطان علی الزمان میرزا	۳۸۵	در بیان تسخیر ولایت مالوه - - - - -	۳۸۱
بن سلطان حسین میرزا ابن غیاث الدین ابوالناصر میرزا	۳۸۵	در بیان تسخیر قلعه چنوره و عماره رانائے سیس و سیه -	۳۸۵
ابن باقر میرزا ابن شاهزاده عمر شیخ میرزا ابن صاحبقران	۳۸۵	ذکر دختر گفتن شهنشاه اکبر گورکان از راهیست هندستان	۳۸۶
امیر تیمور گورکان برلاس - - - - -	۳۸۶	ذکر اخوند ملک گجرات بر ملک گورکان برلاس و بخاری و تبت	۳۸۸
ذکر سلطنت ملاطین گورکانی برلاس و ملک بل و هندستان	۳۸۶	ذکر تسخیر ولایت پنبند و بیگلار - - - - -	۳۸۲
ذکر سلطنت ظفر الدین محمد بابر بادشاه ابن عمر شیخ میرزا	۳۸۶	ذکر لغی شهنشاه محمد حکیم میرزا ابن پهلوان بادشاه -	۳۸۳
ابن سلطان ابوسعید میرزا ابن سلطان محمد میرزا ابن علی ابن	۳۸۶	ذکر تسخیر ولایت کشمیر - - - - -	۳۸۴
میران شاه ابن صاحبقران امیر تیمور گورکان برلاس و بخاری	۳۸۶	در تسخیر ولایت اوکسیه - - - - -	۳۸۵
قیات - - - - -	۳۸۹	تسخیر قندهار - - - - -	۳۸۶
ذکر لشکر کشیدن بابر شاه گورکانی برلاس و کشور هندوستان	۳۸۹	در بیان فتح ولایت خراسان - - - - -	۳۸۶
چنگ اودن و ملک داره ملک زمین و آسمان -	۳۹۲	تسخیر بکر - - - - -	۳۸۶
ذکر عمارته راناسا کاسیو و سیه و سیه راجه کس هند	۳۹۲	ذکر فتوحات اکبری بملک دکن - - - - -	۳۸۶
بابادشاه بابر اقبال هند و فتح مغلیه بقبال ارجمند -	۳۹۴	ذکر میرزا اسلمان گورکان والی بدشان - - - - -	۳۸۹
ذکر سلطنت سلطان فیصل الدین محمد پهلوان بادشاه ابن	۳۹۴	ذکر لغی شاهزاده سلیم - - - - -	۳۸۹
محمد بابر بادشاه غازی گورکانی برلاس - - - - -	۳۹۹	ذکر بیضه از شعله اکبری - - - - -	۳۹۱
ذکر نهضت بایات فتح ایات پهلوان بادشاه گورکان	۳۹۹	ذکر بیضه از امرائے کبار عهد اکبری - - - - -	۳۹۵
برلاس و حکمت هندوستان و عماره با سلطان مسکت و	۳۹۹	ذکر سلطنت سلطان سلیم ابو الفتح نورالدین محمد بابر	۳۹۵
افغان و طغر بافتن بر و بتقدیر خانی دو جهان - -	۴۰۵	بادشاه ابن اکبر بادشاه گورکان - - - - -	۴۰۴
ذکر شنبه از شعله عماره - - - - -	۴۰۴	ذکر لغی شاهزاده خسرو - - - - -	۴۰۹

نمبر صفحہ	مضامین	نمبر صفحہ	مضامین
۴۹۵	ذکر محاربات قلعہ شکار - - - - -	۴۵۱	ذکر توجہ بک جنگی سیر کابل - - - - -
۴۹۸	ذکر تسخیر بلخ و پغمان و محاربه باوریکان - -	۴۵۵	ذکر رسیدن فوجہاں بکیم و مجلس شمشاہی - -
	محاربات قلعہ قندہ مار و درہ فتن آن قلعہ از دست لایس	۴۵۷	ذکر ادیب رانا امر سنگ سید سیدہ والی اور سے پور -
۴۹۹	گورکانیہ والا تبار - - - - -	۴۵۸	ذکر اطاعت رائے اور سے پور - - - - -
۵۰۳	فتح قلعہ جیلاور و ملک عادل شاہی - - -	۴۶۱	ذکر فتح کانگڑہ - - - - -
	ذکر سلطنت سلطان ابو الغفر محمد الدین محمد اورنگ زیب	۴۶۲	ذکر واقعات دیگر - - - - -
۵۱۹	عالمگیر بادشاہ ابن صاحبقران ثانی شاہ جہاں شاہ گورکانی	۴۶۳	عزیمت بادشاہ جہانگیر سوئے کن بارادہ تعمیر -
	ذکر محاربه اورنگ زیب عالمگیر باراجھ پور و نگر اٹھوہ	۴۶۸	ذکر خدمت رایات اقبال بہ سیر ولایت کشمیر -
۵۲۱	ظفر بافتن براوہ تقدیر یزدتیر - - - - -	۴۶۹	ذکر افتاد و شہاب ثاقب آستان سافتن شیر و خرم از
	ذکر محاربه اورنگ زیب با داراشکوہ و ظفر بافتن بقدر		ذکر ظفر بافتن شاہزادہ شاہ جہان در ملک دکن نقش
۵۲۳	ایزداد پڑوہ - - - - -	۴۷۰	خداوند زمین و زمان - - - - -
۵۲۷	جلوس عالمگیر بادشاہ بر تخت سلطنت - - -	۴۷۱	ذکر خدمت ملک شاہنشاہی بسیر کشمیر - -
	ذکر لشکر کشیدن شاہ شجاع بہ اکبر آباد و بکشتن عالمگیر		ذکر لغی شاہزادہ حرم محمد شاہ جہان و محاربات اورنگ
۵۲۸	بازار الحلاۃ منو سواد - - - - -	۴۷۲	بادشاہی و دیگر شہزادگان - - - - -
	ذکر جنگیدن عالمگیر بادشاہ با داراشکوہ و مرثیہ ثانی و ظفر	۴۷۶	ذکر گستاخی و غلبہ ہایت خاں و اقبال ابرار و درانگ زان
۵۳۱	بافتن براوہ تقدیر یزدانی - - - - -	۴۷۸	ذکر شاہزادہ شاہ جہان گورکان - - - - -
	ذکر جنگہائے اورنگ شہنشاہ اورنگ زیب عالمگیر بادشاہ شجاع	۴۷۹	ذکر تماشائے بازیگران بنگالہ - - - - -
۵۳۴	زیمنہ سریر و نہایت کار آن شاہزادہ بقدر ایزد تقدیر		ذکر حلت جہانگیر بادشاہ گورکان ازین عالم خانی جہان
۵۳۷	ذکر مخالفت رائے اور سے پور و اطاعت لہار تصور -	۴۸۰	جاودان - - - - -
	ذکر محاربات دکن و تعمیر ملک جیلاور و فتادون سکندر	۴۸۲	ذکر فوجہاں بکیم - - - - -
۵۴۰	عادل شاہ بزنڈان محسن - - - - -	۴۸۴	ذکر بعضے از شعرائے زمان او - - - - -
	ذکر فتح حیدر آباد و اسیر آمدن ابو الحسن ثانی شاہ الی		ذکر سلطنت سلطان ابو الغفر شہاب الدین محمد جہان
۵۴۱	آسجا بدگام شہنشاہ والا انشاہ - - - - -		بادشاہ صاحبقران ثانی ابن نور الدین محمد جہانگیر بادشاہ
	ذکر سواد و نہایت ملک جہانگیر و منصور از گورکان نوئی	۴۸۸	گورکانی - - - - -

نمبر صفحہ	مضامین	نمبر صفحہ	مضامین
	ذکر فرس و سلطان فرخ سیر و الیدرجات با امیر الامرا و الملک	۵۴۷	یہ دارا نظیر بیجا پور - - - - -
۵۴۳	وزیر و غیرہ سادات - - - - -	۵۴۸	فتح قلعہ ستارا - - - - -
۵۴۶	ذکر خزانہ و حیات و کہیں سبب بختیگی بادشاہ و اسادت	۵۵۰	وفات عالمگیر بادشاہ - - - - -
۵۴۹	ذکر بعضے از شعلہ کئے عہد او - - - - -	۵۵۳	ذکر بعضے از شعلہ کئے عصر - - - - -
	ذکر سلطنت شمس الدین محمد ابوالبرکات دفعی الدرباب		ذکر سلطنت سلطان قطب الدین محمد شاہ عالم بادشاہ
	ابن رفیع القدر ابن شاہ عالم بادشاہ ابن اورنگ زیب		ابن ابوالمنظر سلطان محمد اورنگ زیب عالمگیر
۵۵۲	عالمگیر بادشاہ گورکان - - - - -	۵۵۹	بادشاہ گورکان - - - - -
	ذکر سلطنت شمس الدین محمد رفیع الدودشاہ جہان شاہی ابن	۵۶۱	ذکر تاجیب راجہ رامے راجپوت - - - - -
	رفیع القدر ابن شاہ عالم بادشاہ ابن اورنگ زیب	//	ذکر محاربہ شاہ ہزادہ کام بخش - - - - -
۵۵۳	عالمگیر بادشاہ گورکانی - - - - -	۵۶۲	ذکر فتح کدکھ - - - - -
	ذکر سلطنت سلطان ابوالفتح ناصر الدین محمد شاہ بادشاہ	۵۶۳	ذکر بعضے از شعلہ کئے عہد او - - - - -
	ابن خجستہ اختر جہاں شاہ ابن شاہ عالم بادشاہ		ذکر سلطنت سلطان عز الدین جہانار شاہ ابوالقطب
۵۵۳	ابن اورنگ زیب عالمگیر بادشاہ گورکان - - - - -	//	شاہ عالم بادشاہ ابن اورنگ زیب عالمگیر بادشاہ گورکان
۵۵۶	ذکر محاربہ سادات بارہہ با سادات تورانہ - - - - -		ذکر محاربہ شاہزادہ عظیم الشان با ہر سردار و انجام او
	ذکر محاربہ نظام الملک آصفجاہ سید حسین تلچ خان فتح جنگ	۵۶۴	تقدیر یارینہ دادگر - - - - -
	قندھاری با سید عالم علی خان بارہہ برادر زادہ قطب الملک		ذکر حملہ بہ دہلی ازین جہانار شاہ بادشاہ زادہ فتح سیر
	سید عبداللہ خان بارہہ وزیر سلطانی و نظیر فاضل	۵۶۸	وہر بہت یافتن تقدیر یارینہ دادگر - - - - -
۵۵۷	نظام الملک بہ تقدیر یارینہ - - - - -	۵۷۰	ذکر حملہ از دہلی از انفق خان فیروز جنگ بہادر سپہ سالار
	ذکر برآمدن امیر الامرا سید حسین علی خان با بادشاہ محرب		ذکر سلطنت سلطان سید حسین الدین محمد فتح سیر علی شاہ
	سید نظام الملک آصف جاہ کشتہ شکن امیر الامرا		ابن شاہ عالم بادشاہ ابن اورنگ زیب عالمگیر بادشاہ
۵۵۸	واختتام پذیرفتن دولت و جاہ سلطنت بارہہ - - - - -	//	گورکان بلالہ - - - - -
	ذکر محاربہ محمد شاہ بادشاہ با سید عبداللہ خان قطب الملک		ذکر فتح الی سلطان فتح سیر گورکان باو فتح محاربہ
	و سلطان محمد باہیم و نظیر یافتن برایشان بغض	۵۷۱	اہمیت سنگار اشعور و سید جوہر و روائے - - - - -
۵۶۰	ایندو کار ساز کریم - - - - -	۵۷۲	استیصال جہاد سکھان - - - - -

نمبر صفحہ	مضامین	نمبر صفحہ	مضامین
	بنگش یعنی احمد خان و دیگر افغانان ولیہ شکست یافتن		ذکر خلافت ہمارا جہایت سنگ را ٹھور والی جو مضبور
۶۲۷	از ایشان بارادہ قادر قدیر - - - -	۵۹۴	و دیگر امور - - - -
	ذکر رفتن امیر ملاز و انھما جنگ بلطف امیر و محارب		ذکر رفتن این نظام الملک آصفجاہ بہ کہن و شہید گی او
۶۲۸	باراجہ رام سنگ را ٹھور والی میرٹھ جو مضبور -	۵۹۶	از بادشاہ یہ سہایت امر کسے پر رفتن - - - -
۶۲۹	ذکر بعضے از سوانح کہن - - - -		ذکر سہایت بادشاہ و امرائے دربار باقوم مرٹھ بسبب
	ذکر درو و سلطان احمد شاہ ابدالی درانی افغان کرت	۶۰۰	نفاق باہمی و ادبار - - - -
۶۳۰	ثالث در ہندوستان - - - -		ذکر حملہ سلطان ناما راناد شاہ افشار ترکمان ہندوستان
	ذکر سلطنت سلطان عزیز الدین محمد عالمگیر ثانی بن الہ	۶۰۲	و امراجت بفتح و فیروزی بایران - - - -
	جہاندار شاہ ابن شاہ عالم بہادر شاہ ابن اورنگ زیب		ذکر آمدن نامہ شاہ افشار ترکمان و محاربہ او با محمد شاہ
۶۳۱	عالمگیر بادشاہ گورکان - - - -	۶۰۴	گورکان والی ہندوستان - - - -
	شکر کشید سلطان احمد شاہ ابدالی درانی بر مالک	۶۰۹	محمملے از کوائف صوبہ بنگالہ - - - -
۶۳۳	عالمگیر ثانی گورکانی و تخت نمودن شہرٹھ ہندوستانی		ذکر رفتن نظام الملک آصفجاہ بلطف کہن و حرب و ضرب
۶۳۴	محمملے از قتل دکن و اولاد آصفجاہ نظام الملک - -	۶۱۳	بامیر ناصر جنگ سپہ خود و لغزبانی بتقدیر ذوالمنن -
	ذکر محملے از کوائف صوبہ بنگالہ و حکومت نواب اسیر		ذکر سلطان احمد شاہ ابدالی درانی افغان و آمدن آن
۶۳۵	سراج الدولہ و عروج انگریزان بدست آوردن انتظام انصوبہ	۶۱۷	بادشاہ جہانستان باراول در ہندوستان - -
	ذکر آمدن سید عا و الملک وزیر غازی الدین خان از فرخ آباد		ذکر محاربہ شاہزادہ احمد میرزا گورکان با احمد شاہ دہلی
	در رفتن شاہزادہ عالی گورکان عالی نژاد ملک بنگالہ تسلط	۶۱۹	بادشاہ افغانستان - - - -
۶۳۸	انگریزان بمک جنگال بہ تدبیر جنگ - - - -	۶۲۲	ذکر بعضے از شعرائے عہد او - - - -
	ذکر شہادت عزیز الدین عالمگیر ثانی بن محمد امجد الملک		ذکر سلطنت سلطان ابوالنضر محمد علی الدین احمد شاہ بہادر
۶۴۱	وزیر باخوئے شیطانی - - - -		ابن محمد شاہ ابن جہان شاہ ابن شاہ عالم بہادر شاہ
۶۴۲	ذکر بعضے از شعرائے عہد او - - - -	۶۲۵	ابن سلطان عالمگیر بادشاہ گورکان - - - -
	ذکر سلطنت ابوالنضر محمد علی الدین محمد شاہ عالم عالی گورکان		ذکر درو و سلطان احمد شاہ ابدالی درانی در ہندوستان
	ابن عزیز الدین عالمگیر ثانی بن عزیز الدین جہاندار شاہ ابن شاہ عالم	۶۲۶	مرتبہ شانی - - - -
۶۴۴	بہادر شاہ ابن اورنگ زیب عالمگیر بادشاہ گورکان - -		ذکر محاربہ ابوالنصر خان قراقرظیلو ترکمان وزیر باخوئے

نمبر صفحه	مضامین	نمبر صفحه	مضامین
۶۶۸	مرسته با انگریزان و شکست یافتن از ایشان - ذکر تحجیل از محلات بنگال و ملوین و نجم الدوله و سندھ مارا	۶۶۵	ذکر شکست یافتن و گرفتار شدن و شیر لاس بدین جنگ ذکر لشکر کشیدن سلطان احمد شاه ابدالی درانی بر هندستان نوبت خیمه چار باغ عظیم مرسته و نظریافتن بر ایشان
۶۶۹	به تجوید انگریزان - ذکر نزاع انگریزان با سروران و کن و پیدا شدن شورش و فتنه ذکر تحمل احوال حیدر خان و نظریافتن بر محمد علی خان	۶۶۸	بنیادیت خداوند و خورشید ابراهیم - ذکر آمدن اسب اس راد و وسایط و اسبها و اسبها و اسبها و اسبها احمد شاه درانی و فرمان دادن گورکانی و گرفتن سلطنت شاهجهان آلود و غیره و نظریافتن احمد شاه ابدالی نژاد بر آن لشکر کشیدن و تعداد و دستمحل شدن افواج
۶۷۲	صوبه دار مارا کاٹ - ذکر احوال نجیب الدوله افغانی که کشته شدن و بر محل حادث ذکر مراجعت شاه عالم بادشاه ثانی از آله آباد و شاهجهان آباد	۶۷۰	مرسته بر تقدیر غالی القباد - تحجیل از وقوع سید محمد خان و ملاقات جنگ و سید نظام علی مصغیا و محاربات با مرسته - ذکر ورود و سلطان احمد شاه ابدالی درانی باز شکست یافتن ذکر لشکر کشی احمد شاه درانی بر انجم خدمت بهک هستند
۶۷۵	در سفر از فتنه مرسته با بر و گرفتار شدن و فساد - ذکر لشکر کشیدن بادشاه با مرسته و نجف خان نرمان بر سر	۶۷۱	باز فتنه و مراجعت بقدر کجا و جاه و چشم - ذکر محاربه و اب قاسم خان بالیاجه با انکلیشانی و شکست یافتن از دست ایشان - ذکر فتنه و شجاع الدوله جلال الدین حیدر خان ترکمان با بادشاه عالیجاه و محاربات او با انگریزان - ذکر محاربه شجاع الدوله و قزاق و ترکمان وزیر با انگریزان بر تدبیر و شکست یافتن با قشاعت قسمت و تقدیر - ذکر آمدن سرداران انگریزی به حضور بادشاه - ذکر محاربه شجاع الدوله و وزیر الملک ترکمان مع ملها
۶۷۶	ضابطه خان ابن نجیب الدوله افغان - ذکر محاربه شجاع الدوله ترکمان با حافظ الملک رحمت خان و دیگر افغانان - ذکر کور شدن شاه عالم بادشاه ثانی گورکانی از دست غلام قادر خان افغان با عوامی شیطانی - ذکر پیشی از شعرائی عید او - ذکر سلطنت ابوالفتح حسین الدین اکبر شاه ثانی ابن شاه عالم بادشاه گورکان - ذکر خاتم الملوک گورکان ابوالنظر سراج الدین محمد بابا شاه ثانی ابن محمد اکبر ثانی ابن شاه عالم ثانی ابن عالمگیر شاه ثانی ابن مغر الدین جهان شاه ابن شاه عالم بابا شاه ابن اورنگ زیب محمد عالمگیر بادشاه گورکان بر لاس بوزنجری قیادت - ذکر انکلیش عظیم مرسته و نظریافتن بر شاه گورکان	۶۷۴	۶۷۶
۶۷۸	۶۷۸	۶۷۶	۶۷۶
۶۷۹	۶۷۹	۶۷۶	۶۷۶
۶۸۰	۶۸۰	۶۷۶	۶۷۶
۶۸۵	۶۸۵	۶۷۶	۶۷۶
۶۸۶	۶۸۶	۶۷۶	۶۷۶
۶۸۸	۶۸۸	۶۷۶	۶۷۶
۶۹۰	۶۹۰	۶۷۶	۶۷۶

نمبر صفحه	مضامین	نمبر صفحه	مضامین
۴۱۲	ذکر امیر حسن الیکانی جلایر - - - -	۴۹۲	ذکر بعضی از شعرائے زمانہ ابو طغر بادر شاه گورکان
۴۱۵	ذکر سلطان اولیس ابن امیر حسن جلایر - -	۴۹۵	ذکر نسب سلاطین اودھ - - - -
۴۱۹	ذکر بعضی از شعرائے عهد او - - - -	۴۹۶	ذکر خاندان سادات دکن - - - -
	ذکر سلطنت سلطان حسین ابن سلطان اولیس ابن		ذکر سلطنت سلاطین آذربایجان قاجار که تو میست از
۴۲۲	امیر حسن الیکانی جلایر - - - -	۴۹۷	برلاس نوزنجری قیادت در کشور ایران و خراسان -
	ذکر خروج شاهزاده شیخ علی الیکانی جلایر نخستین	۴۹۹	ذکر فتح علی خان آذربایجان قاجار - - - -
۴۲۳	بنیاد و اهل بیتان خاطر - - - -	۵۰۰	ذکر محمد حسن خان ابن فتح علی خان آقاباش قاجار
	ذکر لشکر کشیدن سلطان حسین بن بنیاد و بنیاد	۵۰۲	ذکر آقا محمد خان ابن محمد حسن خان قاجار - - - -
۴۲۴	شیخ علی ابن سلطان اولیس الیکانی شاد - -		ذکر فتح علی شاه ابن حسین قلیخان ابن محمد حسن
	ذکر سلطنت سلطان احمد ابن سلطان اولیس ابن امیر حسن	۵۰۳	قاجار - - - -
	ابن امیر حسین ابن امیر آقا بوقا ابن امیر الیکان	۵۰۶	ذکر بعضی از شعرائے عهد او - - - -
۴۲۵	جلایر در لکین - - - -		ذکر سلطنت سلطان محمد شاه ابن عباس میرزا
۴۳۶	ذکر حکایت سلطان احمد بن شاهزاده شیخ علی - -	۵۰۷	ابن فتح علی شاه قاجار - - - -
	ذکر لشکر کشی صاحبزادگان ممالک استان امیر تیمور گورکان		ذکر بعضی از شعرائے عهد او - - - -
	برلاس بر عراق عرب و بحرم و بیرون آردون آن ممالک		ذکر سلطنت سلطان ناصر الدین شاه ابن محمد شاه
۴۳۸	از تصرف سلاطین جلایر الیکانی بکشم - - - -	۵۰۸	ابن عباس میرزا ابن فتح علی شاه قاجار آذربایجان
۴۳۹	ذکر باز آمدن سلطان احمد جلایر در بغداد - -		ذکر سلطنت سلطان ناصر الدین شاه ابن ناصر الدین
	ذکر آمدن سلطان احمد الیکانی جلایر در بغداد و نخستین		شاه ابن محمد شاه ابن عباس میرزا ابن فتح علی شاه
	بر تخت عراق عرب و بیست آردون تبریز و نهایت کار	۵۱۲	قاجار بادشاه ایران - - - -
۴۳۲	آن بادشاه و الاثر از تدبیر خالق العباد - - - -		ذکر سلطنت سلاطین الیکانی جلایر از قوم در لکین
	ذکر سلطنت و امارت اقوام مختلف مغول بر ولایات	۵۱۳	بمالک عراق عرب و غیره و دیار - - - -
۴۳۶	متفرق - - - -	۵۱۴	ذکر امیر الیکان جلایر - - - -
	ذکر حکومت قوم نایمان در افغانستان - - - -		ذکر امیر آق بوقا الیکانی جلایر - - - -
	ذکر تایلنگ خان ابن ایلیا کج خان نایمان - - - -		ذکر امیر حسین ابن آق بوقا - - - -

نمبر	مضامین	نمبر	مضامین
۴۵۲	ذکر حکومت امرائے اویاتی غولکھڑات	۴۳۹	ذکر یوریق خانی ابن ایلیا سراج خان
۴۵۳	ذکر حکومت امرائے قوم میسود در نازنداران	۴۴۰	ذکر گوشک خان نامان
۴۵۴	ذکر حکومت امرائے قوم ارغون برکات کابل قندھار	۴۴۱	ذکر در آمدن دیار نمن تپه کو شکوک خان فطین
۴۵۵	دستند و غیره دیار	۴۴۲	ذکر سلطنت قوم الغور
۴۵۶	ذکر امیر ارغون امیر ذوالنون بیگ	۴۴۳	ذکر امارت قوم تنک
۴۵۷	ذکر شاه شجاع ارغون ابن امیر ذوالنون ارغون	۴۴۴	ذکر امارت قوم صاحب سات
۴۵۸	ذکر محارب شاه شجاع ارغون بابلو شاه بارگورکان و بدر رفتن کابل و قندھار از دستش بقدر قادیچون	۴۴۵	ذکر امارت قوم سلدوز
۴۵۹	ذکر فتح کردن شاه بیگ ارغون پشید و مسندره	۴۴۶	ذکر سلطنت قوم چو پانی سلدوز عراق و محرم و عرب و غیره
۴۶۰	ذکر حکومت شاه حسین بیگ ابن شاه شجاع بیگ ابن امیر ذوالنون ارغون	۴۴۷	ذکر امیر توران سلدوز
۴۶۱	ذکر حکومت میرزا باقی ترخان ابن میرزا عیسی ترخان	۴۴۸	ذکر امیر حسن ابن تیمور تاش ابن امیر چو پانی سلدوز
۴۶۲	ذکر حکومت میرزا جانی ابن میرزا عیسی ترخان	۴۴۹	ذکر امیر حسین ابن تیمور تاش ابن امیر چو پانی سلدوز
۴۶۳	ذکر حکومت میرزا غازی ترخان ابن میرزا جانی بیگ ترخان	۴۵۰	ذکر حکومت ملک اشرف ابن امیر تیمور تاش ابن امیر چو پانی سلدوز
۴۶۴	ذکر قوم اویرات و امارت امرائے این قوم	۴۵۱	ذکر شاه لکسید جانی بیگ خان اوزبک برادر امجان و تبریز و گشته شدن ملک اشرف چو پانی سلدوز
۴۶۵	ذکر امیر تنگیز اویرات	۴۵۲	فتنه حبس و فساد انگیز
۴۶۶	ذکر امیر علی بادشاه اویرات	۴۵۳	ذکر حکومت قوم به بیت که دماؤ و النهر و ترکستان حکمرانی کرده اند
۴۶۷	ذکر امارت ارغون آقا اویرات	۴۵۴	ذکر شورش امیر قورغین به بیت بر ملک مغزالدین حسین
۴۶۸	ذکر امیر نوروز بیگ ابن ارغون آقا اویرات	۴۵۵	ذکر والی ایلر
۴۶۹	ذکر امیر ارغون آقا ابن امیر نوروز بیگ اویرات	۴۵۶	ذکر حکومت امیر عبدالنسان امیر قورغین به بیت
۴۷۰	اویرات	۴۵۷	ذکر حکومت امیر حسین ابن امیر صلائی ابن امیر قورغین
		۴۵۸	ذکر کار باچچین الیاس خواجه خان چشمالی

نمبر صفحه	مضامین	نمبر صفحه	مضامین
	ذکر سیدن شاهزاده رستم توان محمد ابر خان بارکزی	۴۶۱	ذکر سلطنت و حکومت قوم و غلات بر ملک کشمیر
۴۸۳	ابن امیر دوست محمد خان بکابل	۴۶۲	ذکر سلطنت میرزا حیدر و غلات در کشمیر
۴۸۵	ذکر معرکه طلال آباد و شهادت شاه شجاع درانی قزاق		ذکر امرای تفرق اقوام مغول که در اطراف ایران و
	ذکر سلطنت پادشاه خلد خان امیر دوست محمد خان	۴۶۵	ماوراءالنهر و دیگر ولایات حکومت کرده اند
"	بارک زئی	۴۶۴	در تحقیق قزوین و سبب
	ذکر امیر شیرعلی خان ابن امیر دوست محمد خان خلد خان		ذکر امیرالمؤمنین و شهنشاه فاک تمکین سلطان
۴۸۸	پادشاه افغانستان		عبدالحمید خان غازی عثمانی ابن سلطان عبدالحمید
	ذکر رفتن لشکر سرکار انگلیزی به افغانستان و تهیه	۴۶۸	خان والی روم
"	شرف امیر یعقوب خان	۴۶۳	مجموعه از اوقات مصر
	ذکر سلطنت پادشاه فاک شکست ضیا الملت و الهی		ذکر سلطنت سلاطین ابدالی درانی افغان در کابل
	امیر محمد عبدالرحمن خان والاکلین ابن محمد افغان	۴۶۵	و افغانستان
	ابن اسمیه دوست محمد خان بارکزی خلد خان		ذکر سلطان احمد شاه ابدالی درانی افغان و اولاد
۴۸۶	پادشاه افغانستان	"	آن پادشاه جنت آشیان
۴۹۰	ذکر فتح ملک کافستان	۴۶۹	ذکر سلطنت تیمور شاه درانی
۴۹۳	در تحقیق لفظ تاجیک		ذکر سلطنت زمان شاه ابن تیمور شاه ابن احمد شاه
۴۹۹	ذکر تواریخی که از ان در تالیف این نسخه مذکور شده	"	ابدالی درانی
	داستان سرائی بسمل قلم به طالع مولف و زنگنه	۴۷۷	ذکر شاه شجاع الملک درانی
"	ستود شمیم		ذکر پادشاه رستم توان امیر دوست محمد خان بارکزی
	تجلی طیبه امثالها ثابت		و آهون لشکر سرکار انگلیزی در افغانستان بمحاربان
۸۰۰	و فرغ بها فی السماء	۴۷۸	امیرالایشان
	ذکر مولف و کیفیت ترتیب این		ذکر برآمدن امیر دوست محمد خان بارکزی از قندهار
۸۱۵	کتاب	۴۸۰	شاه و مجار
	قطعه مصب ۱۹۵۶ هندی معانی سنه سی		ذکر کشته شدن جنرل بنس و زور آوردن امرای
۸۱۸	عشر و شصت و الی حمیدی	۴۸۳	افغانه

تبریز	مضامین	تبریز	مضامین
۸۳۰	خاتمہ کتاب مہ تاریخ طبع - " " -	۸۲۴	ذکر خاندانی روسائے سوگندہ مالوہ - -
۸۳۱	خاتمہ اخیر کتاب	۸۲۹	شجرہ روسائے سوگندہ - - " " -

تمام شد

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

جہاں ہر واہر حمد و سپاس نثار بارگاہ خداوندہ کے صورت گزراگون انسانی از یک قطرہ آب بعوضہ پھر رسانید و در غرض شکر
 بقیاس تصدق در گاہ بے مثل و مانند کے گنہا کے یوں گن انجم راز نیست بساط آسمانی گردانید و اور سے فادر گدائے بنو ارا
 و یک چشم من از عرصہ خاک مذلت پر اورنگ سلطانی رسانید و اربے الکبر کے یک نفس کشیدن شہنشاہے صاحب لوا را
 از تخت مملکت بزمک حیرانی نشانہ فروری **۵** خداوند نام و خداوند جلے + خداوند روزی دہ و ربہائے + خداوند
 گہبان و گرد ای سپہر + فروزندہ ماہ و تابندہ مہر + رحیمے کہ با وجود کفر و فوفاقی نعمت روزی بر مخلصان بزوار وار و کریمے کہ ہم
 گنہ و ناوافی از رحمت عامہ خود گناہگار ان را محروم نگذار و شرف الدین علی زیدی **۵** خداوند کل آشکار و نہان +
 نہان آشکارا بنزدوش عیان + خدا کے کہستی مراد را سزااست + بجز ہستی او فنا و بقاست + طرازندہ سیکر آفتاب +
 نگارندہ نقش مار بآب + زیک نم بر آوردہ صدگونہ رنگ + فلک باشتاب وزمین باوزنگ + زیک باطل و ست پنچینی +
 زری گل تلوشتی خار + پردہ کار کے کہ نوع انسان را بہمت و حملہا اکہ خسان و مخلوقات و ملاک معظم فرمود
 کرکار کے کہ ملعون یفسد فیہا و یفسد فیہا الذی اذہب نعمت الی جاعل فی الکافرین خلیفۃ مکرہ و غدار کے کہ
 مشیت خاک را بہ بشارت و لقد کرمنا نبی الی کم نواخت۔ و قہار کے کہ اعلیٰ لعین را بعتاب فاخرج منہا فانک
 سرحیم متکبر ساخت۔ باغوائے گلستان زمین با اینہمہ خیابانہائے گوناگون و گنہائے رنگارنگ صنعت قدرت اوست۔ و صاحب
 توانے کہ فلک یا نہ کہ کب لائے و دشان و ملائک عجیب و غریب شاہد بوقت حکمت او تا بہما کے کہ قولہن اللہ الیم
 دے را سزاوار است و شہر بار کے کہ جواب با صواب اللہ الواحد القہار ہواش را بکار گزیدہ بے ستون خستہ از دیوان
 حکمتش و فروزنگ مہر و ماہ شاہری روشن برقدش۔ الہی **۵** مقدر کے کہ ہا است بہ قدر قہ طلق + گنہار و کل سخا
 چو گنہار ازق + نشت و رشتہ معمار اوردہ بازار + نہ چوب و تیشہ تجار را در و رونق + کہ کشتہ کہ خصل ماندہ نیابہ راہ +
 زہو ماہ کشادہ اندوہن کان بیری + حصار ساختہ این آگینہ گون طارم + بگرد اوزدہ از بحر بیکرانی خندق + نہ مغنیق
 رسد بر شش و شش کجیر + نہ تیر چرخ بر سامان برشدن بومق + دروز حکم عیان کردہ ہفت ستارہ + ز لطف داد و لطف شان

دوازده جوسق + نه از فراز توان ساختن جیسته رکوب + نه از نشیب توان برز و جانگاہ یعق + میان گنبد پرویز
 را ند بجز محیط + میان آب چنین خاک تود و معلق + مبارک الله از ان صلواتی که قدرت او + دکان و دیده مناسب
 ز غیبه فتن + گنج ذیل کنه قوم فیصل را از طیر + گنج ملک نموده را بر آردن + گنج زاب کنده چهره کلان
 گنج را بکند پاره لاله را ملحق + تراست ملک توئی ملک دار و ملک بخش + تراست خدائی بر ان و جان
 مطلق + ز دست با تو فتنه بر بوستان سندس + ز چشم بر تو بارے نداشت استبرق + بحکم مایه دکان را
 بر آری از سوراخ + ز بهر طعمه را سولقمه لقلق + بیایع بسیل از شوق تو کشاده زبان + بشاخ فاخته بر یاد تو
 گرفته سبق + دوات در طب آب لطف تول خون + قلم ز بهیبت نام بزرگ تو شوق + ز مار مهر تو آری
 ز ابر و ارید + ز گاو عنبر و سار از چشمه زنبق + نه در کنام چوبه امان تو آهو + نه در سواگرد بے امان تو
 عقیق + بے همتا و نظیر که کیم نال و کیم گیلان در شان اوست + و پادشاه بے وزیر که کسافت (الجنج الا فتن)
 کحت از دیوان او مکنزه تعجیزش بخنان بلند است که کند فکر عقل و سخن بر آن تواند رسید + و بیایان عالم
 تجبیزش بخین بے کران که بپایم روی مرکب قیاس و خرد مسافتش قطع توان گردانید خواب عطار
 سبحان خالق که صفتش ز کبریا + بر خاک عجزه فلک و غفل انبیا + هر صد هزار سال چرخش کار کانت + هر که کند
 در صفت عزت خدا + آخو بجز معرفت آینه کس است + راستند شد که هیچ نداشت ایمان + در باب صفتش
 چون رهبر عقل و در بین انبیا و مسلمین حیران است + همانا که دعوی سخن حمد و ثناء من علایان را نه
 شایان شان است + بستم همان به که تقییر خویش + قدر بد نگاه خدا آورد + ورنه سزاوار خدا و بیش
 کس نخواهد که بجا آورد + جل جلاله و علم او که و کما هائے لغت و درودش را در وضه متبر که صاحب علم سلیمان باد که
 شاه راه دین را بشمع هدایت خویش روشن و نور فرمود + و لقو و نامعد و وحیت و سلام تصدیق فرموده حضرت
 سید المرسلین را از وجل و علامه و عالم طفیل آن سید اکرم ظاهر و مکن نمود گوهر گران بهائے کعبه کونین مبارک دم
 مبارک صفات اوست + دهر فرزند مملکه که روشنی هر دو عالم طفیل ذات بایکات او صاحب و قهر که از علم اکبر
 خطاب ما ارسلاک الا حمده للعالمین بوسه فرستاد و عالی حضرت که رب العالمین پروان ریاندای
 الیوم المملک لکم خیرکم و انتم علیکم لعلی در او صاحب شانے خطاب انا امیر المومنین
 و مبعث اوتی جبراه را شنید و بلند مکنه که به پیشوی انبیا متفر شده باشد اما یطوق عود الهوی
 ان هو الا و حی یوحی مبعث گردید و دیل معرفت جمیع انبیا و مسلمین با نهران از زر و شوق قطره شیش محیط
 عرفانش جبریل امین با آن همه تقوی و اختصاص یزدانی بنده فرانش + نیاز + بر حمت المعالین
 شافع خلق + که بر کرم الخلق سرا با فیض رحمانی + در نشان آفتاب آسمان من نبوی + و شمع صبح در زبش نمایر

میشود و بدقت کلام و تعبیر آن را بران و صاحب عشر و بیشتر و دیگر جمیع بایران و صاحب عظام و جمعی از کرام سیدان را
 سزاوار گردان و مل خوش در راه خدا تعالی شاکر و در خطاب و التماس بقوله لا تَكُونُ مِنَ الْهَاجِرِينَ وَ
 الْاَنْصَارِ الَّذِينَ اتَّبَعُوهُمْ بِاِحْسَانٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ تَنَبُّهُ بین بایرانی
 نفوس و اموال مستحکم کرده بشارت اهل کمالی کا النجوم بایهم اقدارهم اختلفت بهم سزاوار گردیدند با خصوص
 زبده اولاد کرام افضل البشر سیدان نام و نهال گشای نبوت و ولایت ثم شجر امامت و کرامت نیاز **د**

ایرانی و تنگتر غوث الاعظم طب ربانی و حبیب سید عالم به محبوب جهانی و نشان شان بیچونی بیان سر کنونی
 بسیرت مثل پیغمبر صورت رتقی ثانی و پیران پیوستگی غوث الاعظم غوث التقلید غوث احمدانی محبوب جهانی
 مخدوم محی الدین شیخ سید محمد عبدالقادر جمیلانی حسنی الحسینی که محبوب الهی و پیر محبوبیت خویش
 نواخت و قدم مبارک برگردان هایلش رسانیده زبانش را به قدحی علی رقبته کل و بی گویا ساخت و
 سلطان الهند غریب نواز بهاریه پستان سیادت و شهسوار میدان ولایت نو دیده بر تپه و سرور و حضرت خواجه
 سید معین الدین حسن چشتی سنجری **د** نظم جلوه گاه نور قدم و آفتاب جهان معین الدین و مرشد و
 رهنما اهل صفا و امدی اش و جان معین الدین که اوزنگ خلافت باطنی هندوستان از وجود مبارک پادشاه
 فخرزمین و زبان تاقیم جهان رونق گیر است و ایوان طریقت چشتیه نور فیضان آن آفتاب پسر عرفان روشنی پذیر
 صلوات الله علیه علی النبی الامی العربی و علی الاولاد و اجداد و ذریه و سلم و

در سبب تالیف کتاب { بر راسه بیضا صلیه مستحضر انساب طوالت نام و جویندگان شجرات و
 واقعات خواقین عظام غنی و متعجب مبارک این کترین زندگان این دوستان
 میرزا محمد عبدالقادر خان عرف سیرزا محمد آغا جان ابن خباب نشی میرزا احمد جان صاحب کماله الله الرحمن ابن سیرزا
 شاه محمد خان آقا باش قاجار کا بلی متوطن سوگنده و واقعه ملک مالوه سکون از بدو شعور مطالع کتب تواریخ شایسته
 و بدریافت احوال انساب سلاطین نامدار و خوانین ذوالاقتدار بر امثال اقران فایق چون دین کور و پیر خوشی بغیر
 از کتاب و پیر حضرت طالعواش نیست بجز از ملاحظه کتب روز را شب ساندین شکل و مشب را در نمودن محال است
 آنچه پدید احوال نام گنگام در اصل متوطن بلده هرات بودند و نسب این فقیر فقیر میدان مغولان با میر قاجار
 ابن سزاق نوین میسر و او و اولاد او امیر قاجار برلاس بود چون بعد از ضعف سلطنت اولاد ملاکوفان لگرو قاجار
 و رام راسه ایشان بودند و انایران و هراسان قوم قاجار به شام رفته سکونت در زیدند چون در شام ختم نما عایه
 صاحبقران امیر تیمور گوگردان برلاس ایشان را بعد دیگر که قوام مغولان و قراتا را از انجا کا کوچ بایران و توران
 اجداد این بر باد و خردنت شاهزاده شایر خ سلطان ابن صاحبقران تعیین شده در هرات آمدند و بمناصب بلند و مرتب

سراسر از بودند چون محمد خان اورک به متوجه ایران و خراسان گردید و با علاء سلطان حسین میرزا با تفرگورگان جنگیده فتح یافت
 پیرو عیسی خان قاجار که یک از اجداد بنده بود در جنگ شانزده به بیخ الزمان میرزا و از رکنان در دستر آید و کمال جهاد و شهادت
 رسید و اولاد ایشان خراسان را گدازانسته بایران زمین رفتند و در آنجا در سنه خمس قنصین و نسعیه و در بیان قاجار
 قوم با پیدا شدند و اولاد پیر عیسی خان به آق قاجار مشهور شدند بالاخر در عهد سلطان نادر شاه افشار بر آتیب غلغله خطاب
 میرزا اسرافزاده میرزا محمد حیات خان آق قاجار کاز اولاد خان شهید بعد بکاب سلطان احمد شاه درانی افغان
 سوسه افغانستان آمده و کابل باد پادشاه عالیجاه لوطی گزید و از آن خان وطن بزرگان کابل گردیده تازمانه که شاه
 شجاع الملک درانی را ایام اوبار رسید به واسطه تنازعات امرای بزرگ و بزرگان کابل گردید و از آن خان وطن بزرگان کابل گردید و از آن خان
 تمامت امرای مغلیه و دیگران نیز از امیر دوست محمد خان بزرگ گردید و بشاه پیوستند چون بعد حوادث بسیار پادشاه شهید
 شده تخت و درخاندان بزرگ گردید و بکابل محال دید و به پشت اور آمد و بعد بزرگوار میرزا شاه محمد خان
 نیز از کابل به پشت اور رسید و تمامت جاگیر و اسباب و مکانات کابل میخسوف فرموده چون از سرکار انگیزی و حبس مقرر
 گشته بود که در بروجان نمی نمودند و میرزا حاجی محمد خان غلام مکان که نسب ایشان و میرزا شاه محمد خان یکجا میرزا میرزا میرزا
 رزید بی بی را حیاتان مقرر شده بن درستان آمدند و والد بزرگوار نیز توجه به بی بی مقرر که با حضرت ممدوح داشتند همراه ایشان
 به بندر سنجان خراسان رسیدند و در پنج قیام داشتند و در هر شب که شورش عظیم بود از آن جناب جدا گردید و در بروجان
 بود و آخر و سوگند و شمع مندر و شعله گویا در یک ماله بود و رفت و محبت والی انجامید و نمودند و میرزا حاجی محمد خان خطاب
 نوابی و وزارت جویمپور را و اولاد سراسر از فرزند بعد از اطمینان اطلاع ایما آمدن جویمپور نمودند و به بدین آشنایست
 غلامی تا کام مرتبه شهادت رسیدند و والد بزرگوار بوجه شهادت آن مرحوم و انتقال بعد بعد مکان و حبس از قزاقستان به پشت اور
 درو امین تقاضا و فنانعت پیچید چون راوت کدیر سنگ بهار و والی سوگند و به نایف قلوب کوشیده شل احباب بقا
 می پرده محنت و بعد اختیار ریاست مقوض انجامید فرمود و با وجود طلب روسته و الا نشان دامن فنانعت از دست نداده پائے
 ارچاد و کز کفن قیام بیرون نهاده و ز محال بهار راوت لعل سنگ بهار در این بهار راوت کدیر سنگ بهار مرحوم بر سر فراموشی گشته
 است و گداز ظلم و دامن ایام شست و بکمال محال و شوکت حکمرانی میکند و بخاطر واری والد بزرگوار پیش از والد و الا اعتبار
 خود میگوید الغرض این که تیرین بسایه شفقت والد بزرگوار است و شش مرحله از مراحل زندگانی قطع نمود و کتب علم فارسی
 پیش و الدخوش خوانده از ضروریات فارغ شدند بکمال کتب انساب با قوام سادات و شیخ که در اصل عرب متراواند و از
 اولاد اصحابی باشند و در هند و سبلان به شیخ شتهار و از دواغقان که اصل نام ایشان بختون است و در هند و سبلان
 گویند پروا خدایکین نسخه کاز و احوال انساب متعول توان دریافت نیافت و اگر چه کتب بکمال بیسوط و حالات بیخوابی منحل
 موجود اند الا از آن معلوم نمی شود که چند کس از کدام قوم که کم شور بکار سرور و پرور و خداند و زاری بیخوابی حمله شادان اقوام

خل با وج شافیه اندکلاک این قوم شریف پیش از بعد اتمام نبی آدم بکار مکراری پرداخته است و کار جهانیان بدست اختیار
 خود ساخته چنانکه از زمان یافتن این لوح علیه السلام اینه شاهی از این قوم هزاره در فتنه که احوال نیز قوم قاجار و فعل و مملکت
 ایران پادشاهی یکند و قریه چنین که خود را بگوید که از آغاز آدم ثانی یعنی لوح علیه السلام تا اینده که منتهی بدیدگشت کوس
 زراعت و مالی علمه اتصال نواخته و بکار نظم و نسق جهانیان پرداخته شده اند که بنوعی بر اکثر لوح مسکون و بیشتر
 اقوالیم هیچ دست یافته و بمورسینم زمان آن حال که از دست ایشان در دست دیگران و این قوم نیز می باشد
 از دست ندادند چون دست تصرف ایشان از کشور کوتاه شد و ثانی القوی با که دی و در اگلی بر ملکی دیگر دست یافته اند
 و آن مرز بوم کوس جهانری نواخته اند و کوس که نسبت نسل این قوم از قوم لوط از هم می نشود و از این سوابق و احوال سوا
 و تشریح انساب و تفصیل اقوام ایشان فضلا که در حد و کتب است به سبب نقصان نموده اند و آنچه جامع تشریح
 و تشریح و توضیح این مختصر در نامه سلطان محمود غزنوی از آن پادشاه ایران و خراسان که تفسیر لایب تعریف شده
 و بعد از آن دیگر سلاطین مثل کتب نامه بسیار بکتاب تخریر کشیده اند و در نامه شاهزاده ابراهیم سلطان ابن شاهرخ سلطان
 گورکان مولانا شرف الدین بنی یزدی تخریر نامه در حالات سلطان صاحبقران امیر تیمور گورکان برلاس تعریف نموده
 و در قد و سکن احوال اقوام بسیار نوشته لیکن انوس که جامع رشیدی و دیگر کتب این مختصر در دسترس نایاب شده اند
 شاید که در ایران و توران مروج خوانند بود بلکه نامه هم بتلاش بسیار دستیاب شده باز هم مقدمه نظر نامه که جلای
 علیعه است همیشه نشد ناچار این میچهارم در کتب تواریخ و سیرت تلاش پرداخته و در هندوستان و اقوام غول غلطی پیا
 شده حتی که سلاطین گویند که برلاس را بقتیابیه پندارند اجداد ایشان از امرای پادشاهان چغنی بود و لیکن در هندوستان
 قوم ایشان چغنی نوشته اند و ما ننم که رفع این غلطی نماید حتی الامکان سعی نمودم که احوال اقوام در اول تشریح و سبب دیگر
 اما بوجه عدم دستیاب کتب که برین مضمون عاوان باشند نتوانستم ناظرین گمان نه برند که در عقولان همین قریه هستند که
 درین کتاب نوشته ام بگردین قوم تو بهای بسیار اند و مانند نهایی شیارا جریحه خورده و مختلف است که بسیار از اس احوال
 اقوام باشند که دست من بر نقاب آنها رسیده و بشمار چپستان کو اهل خانه آنها هستند که پلک تماش من از کنگشت آن
 کوتاه گردیده به کیف هر قدر اقوام که از کتب قدیم معلوم نمودم حقه الوسیع تشریح احوالش بر دایره و اسماء امرای آن
 قوم که زمان مختلف بودند نیز تحت قوم ایشان نوشتم چون مناسب بود که بعضی از احوال سلاطین بنویس که از آدم تا اینده
 کوس حکومت نواخته اند و برین نسخه مسطر شود از تفصیل قطع نظر نمودم چه فضلا باحوال یکس از آنها بملکات ساخته اند
 و بسیار اس از کتب مسطر تشریح احوال آنها پرداخته اند و لایب از بکار که در تحت اسماء ایشان خود را کتفا نمودم تا
 شایقان کو الف این قوم را احوال ملوک غلبه معلوم شود که از کدام قوم که از کشتو حکمرانی نموده اند امید را بالغ نظر آن
 است که درین باب که بسیار اس از اقوام بر حجاب مانده و هم بر بعضی از آنها که درین نسخه مسطر اند تفصیل و تشریح

در تسمیه و غیره آنهارا به اختتام جازرا منقسم دارند که دقیقاً مذکور شد و گزاشتم لیکن با وجود تقریری بسیار چه از انکار و
 بسیار در نقاب اخفا مانده گزینی عبارت در لطافت معنی را خود عجزی ندارم و نه درش بجز که مانگی علم فضل چه بر نگارم
 السقی عقی و آنکه تمام من الله و این کتاب را به خطاب و بمقام منقول و موسوم نمودم و تکرار و باب کردم
 باب اول در احوال قوم منقول و باب دوم در تفصیل احوال سلاطین منقول +

باب اول در بیان اقوام منقول

مناسب چنان است که پیش از همه احوال منقول را بر شمارم که بچگونگی طور لقب منقول داده شد

و تسمیه منقول و میز را بر سبیل اجمال | نسبت تمامی اقوام منقول و ترک و تار به بیانشان بنوح علیه السلام
 میرسد چون شتی نجات حضرت نوح علی الله بکوه جدی و از گرفت

دلبسته و از انجا شیوع یافته به اهل شتی مردند اما حضرت نوح و هر که پس از آن انتخاب تمام و تمام و باقیست حضرت نوح خود
 یا قیامده هر سه پس از آن بطرفی نامزد شدند و ازین و تعالی اولاد کثیر بر یک داد و مکمل از اولاد ایشان آباد گردیدند و یافت
 نامزد و بلاد شرقی گشته ازین و تعالی در بلاد چین و خنای و شتی و ترکستان غمید و در اولاد بسیار کرده و بسیار و ترکستان
 بود و هیچ از آنکه از نسل او نه و بهین و بهین و نسل او را نیز ترک گویند و نویسنده جملا و اولاد ترک را ترک نامیدند و منقول و تار را از
 قوم ترک برآمدند و بعضی پشت و پشت اولاد ترک بخت امارت نشستند و بر ماک شرقی حکومت نمودند تا نوبت به آنچه خان
 رسید و بر آنیک که مود و فرزندی بود و آمدند اول را منقول خان گفتند و وی را تار خان نامیدند تا تا خان به یک ترکستان
 نامزد شده پشت و پشت حکمرانی نمود و جملا قوام تا تا اولاد او بنید و اولاد او مدتی و ترکستان پادشاهی کرده و مکرار است
 دادند و اولاد با نشان کیانی ایرانی از مکرار گفتند و اولاد توران افریدون پادشاهی نمودند و کسک از آسیاب را ترک پندار
 غلطی کنند چه او از اولاد توران افریدون ایرانی بود و بر با قوم ترک بغیر این تقطع نمود که پادشاه ترکستان بود و سید بود
 و بهین نسبت و بر این بعضی ترک گویند و ترک همان اند که از اولاد ترک بن یافت باشند و اولاد تا تا مود و مکت چین به
 پادشاهی رسیدند و تا امروز همان قوم تا بر کار مکراری میسر دارند و منقول خان بر پشت پدر که مجسمه او رسیده بود نوشت
 جمیع اولاد و بر منقول گفتند و مکرار یک بود و بعضی نوشتند و بر منقولستان نامیدند و اولاد او بکثرت شده و بر منقول نامیدند
 و قوسه علیه از ایشان پیداشده و بعد از مود و زمان و او را مدتی نمود و قتل گفتند و خاندانهای بسیار و سلطان پیداشد
 چنانچه ذکر او خواهد شد الله تعالی و پادشاهان منقول را خان و شاهنشاه را قان گفتند و مرا را قویان و اقا گویند
 و شاهزادگان را اغول و اخلان و یگویند چون امیر تیمور گورکان بلاس از مرتبه امارت بدرجه قانی رسید و بر امیر

سیگفتند اولا دوش را امیر از کلا نامیدند و امیر زاده را از لفظ شهرزاده بلند مرتبه پنداشتند و آخر الف و ذ و د را حذف کرده
 میزدند گفتند چون اولا صاحبقران امیر تیمور گورکان در علونسب و قدرش شهر بودند دیگر شاهان صفویه و ترکمنزاساس
 پس از خود را بر لقب امیرزا اختیار کردند و رفته رفته امرای بزرگ را نیز با دشانان تیموریه ملقب بر میرزا نمودند و
 دختر زادگان ایشان نیز بکتاب میرزا خطاب میشدند لیکن جمیع مغلان را میرزایست گفتند چون پادشاهان گورکانی براس
 انا و لایمبور در قلمیم هندستان بر تخت نشستند بلا لایخط قوم و نسب خطاب میرزا با امرای اقوام مغول و سادات افغانه
 شیخ و ترکه دادند بکلی بعضی امرای را چو نیز خطاب میرزا میزدند و از کثرت استعمال یاسه نیز سده و گشت مرزا ماند و
 در هندوستان جمیع مغلان را میرزا میگفتند و هنوز در ماک و دیگر غیر از خاندان گورکانی و دیگر پادشاهان خلیفه امرای
 بزرگ که ایشانرا از پیشگاه پادشاهان خطاب میرزا مفر شده باشد و دیگر جمیع مغلان را میرزا نمیگویند و ناسه مغولان را امیرگیم
 و خا هم میگفتند و بعضی دیگر و دیگر سوار باشند و بعضی که مغول را صیخ جمیع مغل پندارند بر علی رفته اند و اصل لفظ
 مغول است و او را حذف کرده مغل فعه اند و چنانکه امیرزاده یا میرزا و میرزا را مرزا کرده اند و شیخه مغول خان که ناسب جمیع
 اقوام مغولان بر میرزا بدین است و غولخان ابن آفریقان ابن کیوک خان ابن تیب باقوی خان ابن آفریقان ابن ترکمان
 یافشایان افغ علیہ السلام ابن لاک ابن توشیح ابن اخنوخ ادیس علیہ السلام ابن بیار و ابن بهلول ابن قنبدان ابن انوش
 ابن شیت علیہ السلام ابن ابوالبشر آدم صقی الله علیه السلام و غولان قبائل بسیار پیدا شدند اما دو قبائل که ایشانرا
 قبیات و در لیک گفتند و ریاض مغولان بعلونسب حسب ممتاز اند و اقوام بسیار این دو قبیل پیدا شدند و قومیها که
 تعلق یابن دو قبائل ندارند و علونسب با ایشان همسر افکارند را قوم اول اقوام تفرقه را که بیرون ازین دو قبائل اند
 نگار و سپس کیفیت قبیات و در لیک بیان خواهد شد

قوم الغور

و بر تسمیای این قوم بر لقب الغور چین است که چون در زمان قراخان که انا و لایمبور پادشاه
 منوستان بود که فر و شرک بسیار در آن دیار شایع گشت و رعایا و پادشاه از خالق خود خائف شدند و پاک
 قراخان را پسری داد که خط سعاد و غفلت از ناصیه او پیدا بود و اطوار شجاعت و شوکت از حیرت همیشه هویدا و در
 مغولان رسم بود که در کوچی یکسال میشد شمس مقرر نموده چون حسب دستور طوی عظیم تر قیام داده و همیدین رسم
 نمودن پس خود و سخن آمده گفت که نام من اغور است و مردمان ازین به تعجب آمده از برنگی و سبب حساب با گرفتند
 اغور خان شیر از مادر خود و مادرش در خواب دید که پیش میگوید که مادر بخوابد و ناشریت بخورم و مادرش را سه روز
 خرابی که مذکور ویده مخفی ایمان بخدا آمد و پدرش سه دختر بی امامم در سکر باز و اویش کشید بسبب مخالفت
 ایمان او افتر نشده و شاهزاده دخترم دیگر را دیده بود و مایل شده دعوت ایمان نمود و دختر ایمان آورده پدرش
 آن دختر را بسک از او با حش کشید و محبت عظیم در میان ایشان پیدا شده زنان دیگر را برین معنی رشک بر نمودند و

پیش را از اسامی اسلام آگاه نمودند اغورخان و حیدر گاه بود و پدرش ازین خبر را شفته باو چه گران بر سرش فرسته و
 بیگم سلم اغور را زبانی مسخری ازین حالت پیام داده و میان پدر و پسر حریصت و آتشده اغورخان بفرز یافته بر تخت
 نشست و در تنه بشوکت تمام پادشاهی نمود و مالک بسیاری فتح کرده بر کشوران بیگانگان دست یافت و در آن حرب که
 بعضی از اقارب از جانب پدر برگشته بد اغورخان پیوستند و آن ایشان را اغور لقب داد که بعضی از پیوستن و با یکدیگر عهد
 بستن است و اولاد ایشان همین قوم منسوب شدند و مثل این قوم در حرب تورین افریدون و سنج خان تا آنکه با مغلان
 و افشده بود و منقطع نشده بود و پدر آن حرب عظیم بود و از کس هیچ مغلان قتل نشده و باز اولاد او همان دو کس تا کنون بسیار
 پیدا شده و همان قبائل ابله نسبت اظهار یافتند الغرض آید ی قوت از قوم اغور یاد شد پس بود و زبان و آن عظم حکیم
 و معنی آید ی قوت صاحب دولت است و آید ی قوت از گورخان شاه خط منحرف گشته بقا آن عظم ایل شده و قاتل
 بزرگ ویران بشرف مصاهرت خود را از آنی بخشید و ازین قوم امرای بسیار در ماکان خوشان و ترکستان بودند.

قوم قچاق

قوم قچاق در میان مغلان قدیمی بود و تسمیه او چنان نوشته اند که قاتل جهان نشان اغورخان پادشاه
 مغولستان در جنگی که با او افتاد در میان دور و خاکه فرو داده زن سپاه حمله بود و شوهرش را در میدان
 شکست شده بود و در جوف و ریخته بار نهاد و خان بواسطه ترجمه ویرانگری قبول نموده تپان که کشتن از قبوق یعنی درخت
 سیاه تپان است لقب داد و کنون قوم قچاق را پسند و شمارند از مثل آن یک پسر و دو پسر و قوم قچاق از نسل آن
 پسر است و این قوم در مغولستان بسیار شده و امرای صاحب شوکت بوجود آمدند چون امیر سیدی بهادر و امیر حیدر نویان
 امرای جنگی که به لحاظ سلطان محمد خوارزم شاه مامور بودند پس از قتل و غارت بلاد ایران و کرمانندین سلطان امیر
 در بند آمدند و به مملکت آلان رسیدند و آلانان با قوم قچاق عقد موافقت بسته پس به مملکت بر سر کشیدند و امرای مردم قچاق
 پیام دادند که ما دشمنان یکسیم و آلانان را از جویگان ما را با ایشان بگذارید و ملی بقوم قچاق فرستادند ایشان تقبیل این امور
 نموده امرای مغل آلانان را منع کردند و بعد ازین بقوم قچاق که غافل و بیورث خودمان شسته بودند یعنی شته و شهر سواری
 را اندوختند و قچاقیان با سپاه ارس با هم ساختند و با هم نمودند و مغلان چهارده منزل باز پس رفتند و مخالفان جیسو کشا پیشی
 کردند و مثل یکبار ایشان زده و عقد جمعیت شان میبختند و ارس و بیورث قچاق تصرف خود را آوردند و هم ازین قوم
 امیر سار بوق قچاق در زمان صاحبقران اعظم امیر تیمور گورکان امیر سیمه مغز بود و در سنا مدی و حسین بیسجایه همجور بود
 هم امیر عباس قچاق هم امیر غلام صاحبقران بود و امیر غلام قچاق ابن امیر عباس رسنا شاهی بیسجایه همجور برکاب
 شاهزاده ملال الدین میرانشاه میرزا ابوبصیر صاحبقران امیر تیمور گورکان معینجه توشون مثل زمانه کوچ در فراسان آمده و در
 رسنا شاهی و ثمانین و بیسجایه قبا قبل بفتح قلعه توشون خمر را گلی بسیار نمود و امیر تیمور الدین پسر و گورکان امیر عباس بهادر و همسر
 عثمان بهر و در بارگاه صاحبقرانی امرای مغز بودند و بنی خواج قچاق خویش امیر عباس که در متابعت امیرزاده همجور صاحبقران

بکابل آمده و صاحبقران سجده خیزستان را با بیشترس الدین عباس پیوسته بود و امیر علی شیر بیخودت دولت عمر خود را میخواست بود
که وقت مصر و قلعه اریخان از نزدیکان خلاشه بسور آمده شهوت یافت و نیز امیر قحطان از امرای مسلم سلطان امین
علا بود و امیر قحطان در اواخر عهد سلطان حسین میرزا کاظم زند بود از جانب سلطان احمد میرزا و سلطان محمود میرزا شایسته
سمت قندهار و خسرو سلطان علی میرزا را بر تخت سمرقند نشاند و در سنه خمس و تسعمایه و در اقل خود در سنه عشر و تسعمایه
بجرب قوم از یک اسیر شده قتل رسید و حکومت او تمام شد امیر ولی برادر او بود - *

او بیاق بیکی درجه تسمیه این قوم به بیکی میگویند است که نسب این قوم به بیکی خان اسپر سوم از چهار اسپر بزرگ از
میرسد و ایلدیز خان از شش سپهر افغان بود و احوال افغانان با دشمنان افغانان از غارت

شهرت محتاج بیان نیست اما که بسیار این قوم در سرزمین ایران توران بودند و از بیکی شش دیگر برآمده *

بیکی شالو احوال بیکی شالو چنان است که بسیار از این قوم در زبان مشکوآت و داخل لشکر کاغان گشته
در ایران آمده و بفرمان خان به در بند نایب شام قوی گزیده چون صاحبقران امیر تیمور گدکان
در ویرانه شام رفت و تمامت اقوام خود را که چنانچه بایران توران آوردند و طالع بیکی نیز در آن بودند ایشان را
بیکی شالو گفتند آنجا که از این قوم عوستان و ترکستان بودند شام رفتند ایشان را بیکی نامیدند و شالو گفتند که
شام رفتند بیکی نامند و آنها که شام رفتند با آنها ملا جمع آن بیکیان را بیکی شالو گفتند و اما که بسیار از این قوم در
ایران بعد از سلطین صفویه و ترکه بودند اگر چه بعضی رفتن قوم بیکی را به شام و مصر سلطان محمود غزنوی یا قان بزرگ چنگیز خان
چون شام آمد و صحت ندارد و محمد قلی خان بیکی شالو وزیر سلطان حسین صفوی شاه ایران بود و محمود خان از سزنی افغان
وقت تسلط بر ایران ویران قتل رسانید و قاضی خان بیکی برادرش بود و سلطان ناد افشار دیر اگشت قاضی خان
عبدالله همزمان طالع بود و عبدالغفار سلطان محمود خان هر دو از امرای بیکی شالو و از اواخر عهد صفویه و آغاز
کشورگیری قاجاریه بودند و اما که بسیار از این قوم در ایران بودند و طالع بیکی از دولت آتشکده آذربایجان قوم بود و علی
بیگ ازین امیران در خدمت علی قلی خان حاکم هرات بوده آخر بنده فرامید و قلی خان بیگ ازین قوم از طرف شاه عباس
صفوی ثانی ماکرمی بود و علی قلی خان آقاسی صاحب شاه مذکور بوده و ترضی قلی خان امیر حسن خان ازین او بیاق ماکرم
دارا سلطنت هرات بود - *

قوم قاریق چون افغانان اندوایت خود در غرمتان بعد فتح طغر لولایت خود بازگشت دوستای بود و برزگی
باید خان غرمد که کسی از لشکریان مختلف نه نماید بعضی کثرت بارش برف از رکاب بازماند
خان که از قاریق لقب داد که برف خداوندان برف است اکنون آنها را قاریق میگویند بعضی چون اولاد آنها بسیار شد
آنها را قاریق گفتند و تبدیل قاریق به قریق نسبت بیخود چون سلاطین خلیفه به ماکرم عربی هم منتهی شدند و

از این اسلام شرف گشتند و قزاقان با خطائے تاجیک کردند بوجه ضرورت دین بزبان عربی مایل شدند پس از آنکه از اهل داخل
مبدل شدند و در ترکی عربی داخل شدند و لغات محلی و فارسی آموختند و حالک مختلف قوم فریق بسیار کوفته نمایند و
بیان حکام سلاطین محل بر تبه و عظمت بنمودند و اسلان حاکم این قوم در زمان قاقان اعظم چنگیز خان در قزاق و شکست مغزو
بود و بد فتح او پیش این قوم هم به بوز بخری قیادت ایل شد *

قوم قاتلی

این قوم هم در زمان قاقان اعظم اخورخان پیدا شده چون اخورخان در صر به بر خور خان فتح یافت و
غنیمت بسیار و اموال میشمار بست افتاد و برون آن اموال حمل بود و قاتل مغل کرد و بی ترتیب
مادود خان بر عقل ایشان آفرین گفته ایشان را قاتلی لقب داد و مغلان گردون را قاتلی گویند و در بعضی کتب قاف
آخر را باغبین بدل کرده قاتلی بنویسند و اولاد آن مغلان بسیار شده قومی عظیم پیدا شده در سمنه اصری متقی میباشند
موافق سچانی میگوید که قاتلون تورخان جهانی را و شاه خوتستان را و در انچه کشتاید و سیر کجای قاتلی مرشک را و بود و امر
این قوم در لشکر سلاطین هم و خوارزم شاه بسیار بودند و وقت حمله چنگیزی در سمرقند و دیگر دیار بقتل رسیدند *

ایماق خلیج

چون قاقان جهان تستان اخورخان را تسخیر میسازد و لشکر کشید و حکم کرد که هر کس از لشکر یا نماند و شصت که نترش
وضع حمل نموده بود و از بچه قوتی نشین داشت در صحرای شغالی دید که تدر و را گرفته بود و مردی بوی برو
انداخته تدر و را بدست آورد و بخورد و زن و داد تا شیر پیدا شد * بدین کار کهن مرد و آرسید * اخور چون سخن با
ایشان شنید و بر خیزد و گفتا که زنی که زاید چرا باز ماندن * و مرا و را علی خان شاه زان * که میشن این است
که زن بماند * اخور خان در این صلیج او و جمیع اولاد او بدین نام شهرت گرفتند و نیز گفته اند که خان فرمود که زال آن
یعنی باکر سته و این بهیست که خلیج را قلیج نیز نوشته اند و شاهان خلیجیه هندوستان از آن قومند بلکه این قوم و دیگر
خواج بود که از مغلان تعلقی ندارند و بعضی پیدایش آن بادشاهان از قلیج خان و اما چنگیز خان نوشته اند که عظیم نموده اند
چرا این عبارت و تاریخی بویده نشد بلکه چپکس بنام قلیج خان و اما قاقان اعظم نبود و در قوم خلیج از قلیج خان نام پیدا شده
بلکه قوم خلیج بلا تشدید لام در زمانه اخورخان ظاهر شده و سلاطین خلیجیه هندوستان از قوم و دیگر اند که از اقوام مغل اهل هند
و حال ایشان درین مقام نوشتن ضرورت ندارد بعضی از قاقان سلاطین خلیجیه و ملی و مالوه را نوشته اند شنیده شد که نسب این
سلاطین به قلیج خان و اما چنگیز خان هم رسیده و خود این سخن را تخریب نموده تحریر نموده که احوال اولاد و خورشیدان خلیجیه چنگیزی
نه بدان درجه بود که سر بخورگی سلاطین هند فرود آمد و این سخن از قبول عقل متنبه است که اینها از اولاد و اما چنگیز خان
باشند که بر کف و در قلیجیه هند روانه شده نویسند لیکن حدیث مقام تحریر آن اقوال سخن را بداری می رساند بهیست قدر
کافیست که چپکس را اما چنگیز خان بنام قلیج خان نبود و در قوم خلیج تعلیه از زمان اخورخان برآمده چنانچه نوشته شد سلاطین
خلیجیه هندوستان از آن قوم خلیج تعلیه اند و ندارند *

احوال قوم قیات که از اقوام بسیار پیداشدند

مخفی میاد که در میان مخلوق قسب یکد و خاندان که نسب اهل قیات
رسد و علونیب و حسب اشرف و اعظم دانسته میشود و بعد

از اقوام قیات و رکیس را دانند و از قیات شعبه های بسیار بنظر آید و بیشتر سلاطین جهانگی و خاندانین به مثل بنظر
ازین اویان معظم فرخاسته اند و اکثر راج مسکون را بنصف درآورده و بعد و داراسته اند و به تسمیه این قوم چنان
است که چون در زمان مغول خان سلطنت تقسیم یافته تا خان برادرش بر بلا و اورانهر و ترکستان حکومت می نمود و او
در مغولستان می بود و بعد مغول خان پشت بر پشت پسران او تخت نشاند تا نوبت سلطنت ایل خان رسید و شجره او تا
مغول خان چنان است ایل خان ابن منگلی خان ابن تنگیز خان ابن یلموز خان ابن آلی خان ابن اخو خان ابن قری خان
ابن مغول خان ابن بنو خان ابن کیوک خان ابن زریب باتوی خان ابن آبلخ خان ابن ترک ابن یافش ابن نوح
علیه السلام و زریان ایل خان و وزیر کتلن استیج خان تا ماربلو شاه بود و او از اولاد تا خان ابن انچه خان بود و تور ابن آفریدون
بادشاه ایران باو سعد ساخته هر دو بر ماک مغولان لشکر کشیدند و ایل خان نیز لشکر آراسته بمقابل ایشان صف آرا شد و
مغولان بکمال شجاعت درواغی با این دو بادشاه عظیم جنگیده لشکر ایشان را شکست دادند و تور و سونج امید را بنظر میرید
که می اندیشیدند و برگشته بدو فرستگ لشکر مغولان فرو دادند و مغول را غافل نموده پیش از طلوع آفتاب بر ایشان تاخت کردند
و عظیم پر پیوست و مغولان از نهایت شجاعت و دلیری با وجود پریشانی تا حدی سعی نمودند که جنگ گشته شد و ایل خان نیز
گشته شد و بیخیال باید داشت که اگر چه جنگ موجوده مع بادشاه و اعظم امرادرین نبوده گشته شدند الا قیاس نباید کرد که
جمل او را مغول خان را می دانست که مانده که قوم قیات و الیغور و قنقل و غیره که از زمان اخو خان برآمده اند همچنان
تا امروز وجود دارند و اگر چه ایل خان مغول گشته می شدند باز این اقوام را هم نشان نمی ماند بلکه کل مغولان قیات یا در لکین میشدند
غیر ازین دو قوم قومی دیگر یافت نمی شد الا از موجودگی اقوام مذکورده توان دانست که جمل مغولان در آن محرم نبودند که کبریا
جمل عظمای و غیره که حاضر این جنگ بودند گشته شدند و کسانیکه درین جنگ نیامده بودند بدست فاتحان شربت مرگ میشدند
اما بعد و چندی که جاهائے خویش بر جیل و سلامت داشتند لیکن درین جنگ بغیر از کس مرده و زنی هیچ تنفسی جان
بر نبرد آنکه زنده ماندند بیکه شاهزاده قیان خان ابن ایخان بود و دیگرگز که ز سپر خال قیان خان و دو همجواری ایشان بودند
و تمام روز در میان گشتگان افتاده ماندند چون شب درآمد بر راکب سوار شده از آن بیابان فتنجات یافتند و هر چهار
کس تمام شب را نماند تا صبح بیدار شدند که کوه های بسیار در اطراف آن پیوسته بودند و میش از یک کانه داشت
یک کوه بزرگ چون باره تو گفتی که بود از فلک پاره و برنش خدا آفریده چنان و دروش ز آب علف چون
چنان و ز میخ بی آسمان خوبتر و بیسته را بهش بگوید که بیسته بود و در راه آمدند
بسته بود و ایشان بزعمت فراوان بقله کوه رفتم در آن جانب رفتم و آن بکس را را که توان ایمن تر گذراند میزدند

و ساکنان و اودان و در آن سرزمین جنس کاین بسپردند و در آنجا اولاد ایشان بکثرت شده بکار و بارز راعت و غیره مشغول باشند
تا در اندک مدتی از اولاد آنها چندان خلق بهم رسیده که محاسب هم از تعداد آنها بجز و قصور متعجب شده و شعبه بدو قبایل
گردیدند و جمیع اولاد قبیان خان را قبیات گفتند و گویند که از اولاد کتور خان بودند ایشان را در کاین نامینند قبیات
و در کلبین اشرف ترین جمیع قبایل مغول هستند چون بمرور سنین اولاد ایشان بسیار شده زمین ارگنه قون از کثرت ایشان
بسندوه آمد عزم خروج جزم کردند اما بر سر آن که معدن آهن بود که خروج از آن محال می نمود عقلمائے ایشان تدبیر اندیشیدند
و بهر نم بسیار فراهم آورده و انگشت بر آن نم کرده از چرم گوزن نهصد دم تزیین دادند و آتش در زیر نم نهاده دیدند که رفتند
تا اجزای آن کوه را گرداخته راه پیدا نمودند و از آن مقام برآمده جانب دیا و خود شتافتند و با قوم تا آمدند دیگر اقوام جنگها کرده
یورت خود بدست آوردند و جماعتی که سیوف را کشتن بودند خود را در دام مغول گردانیدند و در غفلان آن روز را گماران کردند
برآمدند از اعیان و پندارند و ایوان قیامت و در کلبین را بسلطان قیام می نمایند پس مغول باشند از جانب که در دودین
هردو قوم تناسب + نه انگس که از راه دیر و روشن + ایشان که در نسبت خوشترین + و از قیامت او میا قیامت بسیار پیدا شدند و
همه اقوام قبیات بوزنجری است +

چون مغول یورت خویش را بدست آوردند یلدر و نرمان بکلی خوابه این تیره شاه از آن
او یاق بوزنجری قبیات که از اولاد قبیان خان بود بر آن مهاک فرغانه را گردیدند و او را پس بر بود و جریه نام

بعد از یلدر و جریه بهادر بکار سرور که پرداخته چون او در کثرت و سپهر داشت و خورش الان قوا را بر تخت نشاندند و متوسل
الان قوا دیون نام پیشترش بود و از آن دو پسر بگم را پیدا شدند که یکی را بلکدی و دیگری را کجیدی نامیدند چون پسران
در گذشت بگم که بر بگزاشته بخت جلوس فرمود و مکدی که در حسن جمال فهمم و جمال بعفت و میکوکاری و عصمت و
پرسیمکاری مشهور روزگار بود و مادرین مقام کشته عجیب واقعه شده که از اظهار قدرت قادر مطلق میکند و سیلیت بر کفعل
مکاشتا و بیکه کاشاید و صادق و برانیت بر خصمون صلوات شحون و الله علی کل شیء قدیر و نامشخص
سبا که منازل مغول در جایست که شرقی آن شته بختا و غربی او زمین بوزنجری پرسته است و شمال بر قرق و شمال و جنوب
بیت اتصال میدارد اکثر غلامان قوم گوشت و لباس آنها پوست بدیع و در اقصائے مشرق جزیره ایست که در انجا رونق
باشد هر زمان از آن چون شهرت بر ایشان غلبه میکند و چشمه که در آن تمام روان است می بینند و از رعایت شوق و ذوق غلظت
در رحم ایشان قرار میگردد و اکثر دختر آنند و اگر پسران بدیدند و بر فضیلت چاه خواندند و در روضه الصفاد ویران می بینند
که چون حضرت این جهت اظهار قدرت خود و بعضی از منته و قرون امری غریب و چیز عجیب احوال میکنند که احوال شایسته
بے پدر مثل آدم ابوالبشر کفعل الله ما یشاء و بیکه کاشاید و آفرین میسوی روح الله ان مثل علی محمد
و الله کمثل آدم خلقه من تراب و چون این امریت مکان لذاته و واجب بعزته تمامه را دره انی تلقی

باین گفت که زیاده ازین دوشی بعد از این احدی جاسور شده باشد حکم گفته اند که هرگاه ملازم محل النهار بر در اثر غلظت البروج
منطبق شود و منصرف شد مطابق دایر قمری شمشک که بوسه مشرب است اتفاق افتاده باشد غالب مستولی گردد و باقی مطلقا
مطلوب و مقهور گردد و آن انطباق تکوین موالید متنوع و تمیل بود و طبیعت علم از حوص فرع و نشو و نما سطل و مهمل ماند
و چون بمرد و شهروان مطابق زائل شود باز حیوانات متنوع متکون میشوند و نباتات متکون پدید آید و ایشان که صفت غائی
و پسین شما راست بی واسطه تواند و رابطی که تناسل بر خصه ظهور و جلو گیرد و بجا و ت قوت نظری علوم قوی استخراج
نمایند و بواسطه قوت عملی ضعیف گوناگون استنباط کنند **الک تقدیر الغیر الخکیمه** انتهی کلامه الغرض از
قدرت خالق هر دو کل این امری هر چه برین و بعد نیست که پس بوسیله واسطه پدر است آفریند همچنان که آدم علیه السلام را بے
پدر و مادر و عیسی علیه السلام را بنیر پدر آید الا آن قوای نیز قدرت کا و خود سر نیز چهره یاری را که است فرموده
طی کایات میریم اگر شنبه ۱۰ به الا آن قوای همچنان بگروی و چون دیوبون شوهر الا آن قوای گذشت و بے سر و قوت متعال
بوزید فیضی بملو برینتر است راحت نهاده بود که ناگاه نور سدید که تمام خانه او منور شد و آن نور یکام و دان او فرو رفت
و با نوازان نور استن شد مردمان چون با نور با آورد دیدند طبع و در عتشمش زرد و با نواز علمای قوم را مجتمع نمود که گفت
گمان میرد که من ماسع غفت را بلوت خیانت آلوده باشم و بر دایع گناه جبین عصمت خود را سیاه نموده باشم بلکه حال
چنین است و شما و خرقا که من آمده منتظر باشید تا آن نور را بر مینید غلطی قوم خود محسوس بودند تا نور استن او نور را
دیدند و با اتفاق جماعت غلظت با نواز اسی دادند و مکه الا آن قوای از آن محل سه سپر قوام آورد و یک را بوز قوتی و دیگر
یوسفین حاجی و سیوس را بوز خرمو قوتان نام نهادند و قوم بے بسیار از او و این سه سپر پیداشدند اول احوال قوم با
اولاد بوز خرمو قوتان نگاشتند می شود و این هم معلوم بود که اولاد این سه سپر شاهزاده را همچو میزبان گفتند و اولاد دیگر
یکدی را بانی که دیوبون را در لیکن نام کردند و اقوام نیروی را افضل و شرف از جمیع قوم بے مغلیه پندارند

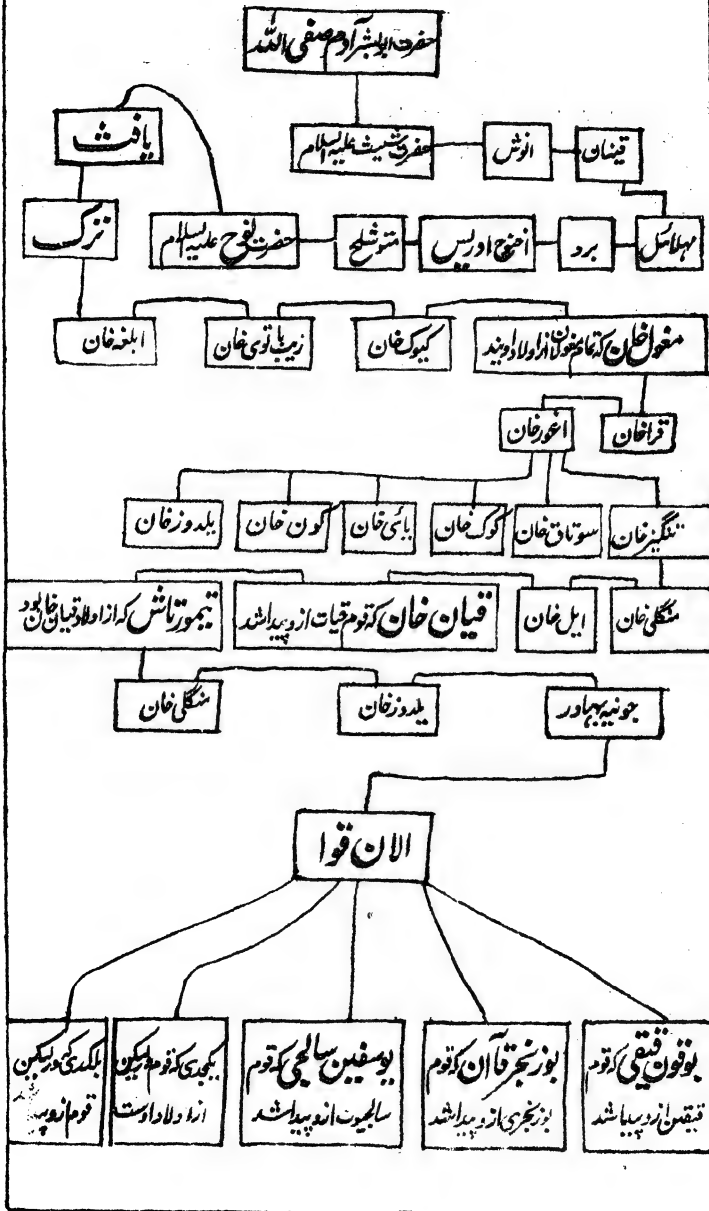
قوم بوز خرمو قوت

چون اولاد بوز خرمو قوتان بسیار شد بهر را بوز خرمو قوتان گفتند و بعد الا آن قوای بوز خرمو قوتان
بر تخت سلطنت نشست و در مغولان تخت بهر سپر کهنه و پادشاهان مغلیه
با تمام از اولاد بوز خرمو قوتان بودند و قوه بای عظیم ازین قوم پیداشدند و درین مقام سماع با دشنامی که موعوم به بوز خرمو
مانند ذکر است شوند و قوه بای که بنام دیگر شهو ر شدند و علمه ازین ذکر کرده خواهند شد سپر بوز خرمو قوتان و
پیشروین خان و سپر او قان و پیشرش با شیخ قوتان و بعد از او قوتن خان و پس از آن قتل خان و بعد از آن
قوتی خان و پس از آن تیران بهادر و بعد از آن میسوکا بهادر و بعد از آن اعظم چنگیز خان و از چنگیز خان نیز قوم
پیداشدند تا درین مقام سماع همان کسان نوشته میشدند که بنام قوم در مشوب نشدند سپر چنگیز خان او کتای قان و
پیشرش یکم خان و پس از او کتای قان بن تولی خان بن چنگیز خان در مغولستان پادشاهی کردند و با کون خان بن تولی خان

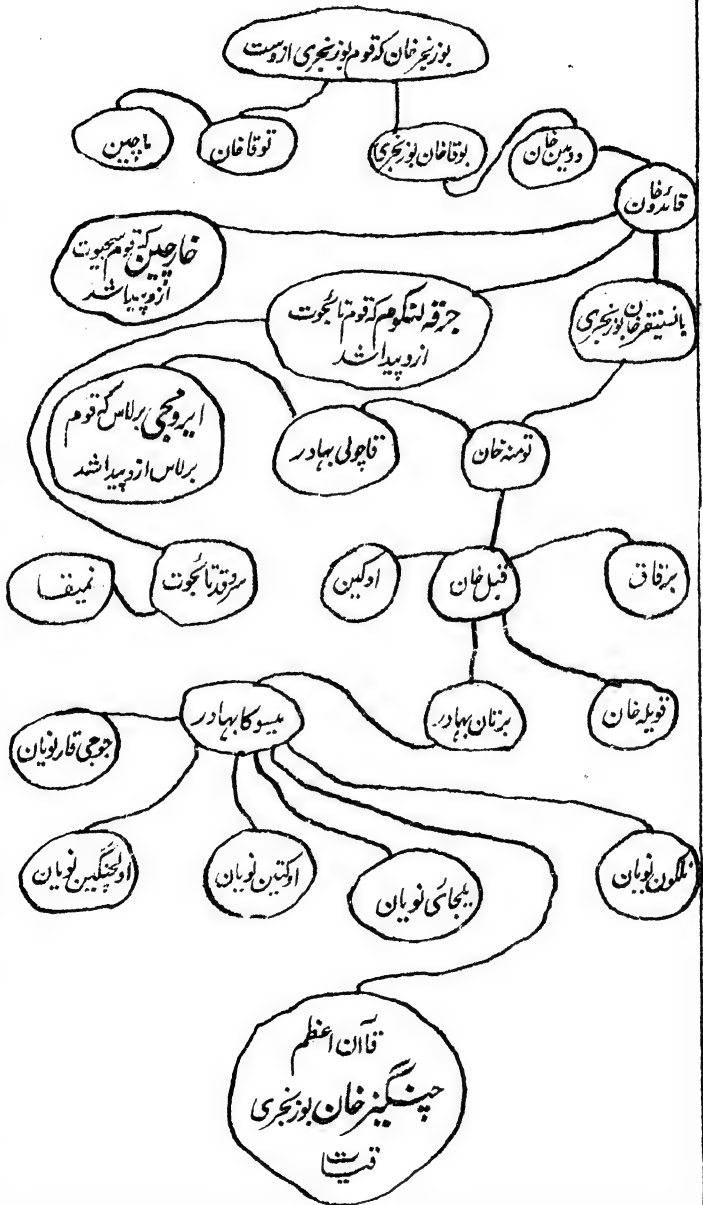
دخاوان خان

پیش از ابقا خان پس از اغور خان و کور در کجای تو خان و مایه و خان و الحما و تیر سلطان و ابو سعید بهادر خان از اولاد
 هاکو خان و در ایران و خراسان بکار نگه داری پرداختند و شاهزاده قید و این قاشین از اولاد او کتایه قان و تیر و غورستان
 پادشاهی کرده و تانسی اعلن از اولاد او کتایه بامر صاحبقرانی امیر تیمور رشک شده بود و تیرامون نویان نبره
 او کتایه و خاجو و مازا و تانسی و تیر و تیراقی اخول ابن تدرای ابن او کتایه بودند و اوچکین از زبان جوچی قار نویان
 برادر قان اعظم چنگیز خان بودند الغرض از پسران قان اعظم که چهار کس بودند از دو کس قوم پدید شدند و از دو کس
 که او کتایه قان و اولی خان باشند تو سدیگ پدید آمده اولاد این هر دو شاهزادگان را بوزنجری میگفتند و قان
 و قویلاقان و جیم و تیمور قان که در غورستان پادشاهی کردند از اولاد قوی خان بودند و قراقلایه ابن شیمو تان
 هاکو و موئی خان ابن مایه و خان ابن ترقای خان ابن هاکو خان و سلطان محمد خان ابن تلس نویان ابن امینخو ابن
 انباجی ابن منکو تیمور ابن هاکو خان و جهان تیمور خان ابن الا فرنگ خان ابن ابقا خان و ملاجو باید و خوشکاب
 و اطیج پسران ابقا خان ابن هاکو خان بودند این جمیع شهرزادگان از قوم بوزنجری بودند و شجره پادشاهان بوزنجری به
 بوزنجرخان چنان میرسد ابو سعید بهادر خان ابن اوچا تیر سلطان ابن اغور خان ابن ابقا خان ابن هاکو خان ابن
 قوی خان ابن چنگیز خان ابن میسوکا بهادر ابن بزتان بهادر ابن قیل خان ابن تومنه خان ابن بانیق خان ابن قاید خان
 ابن دومین خان ابن بوقا خان ابن بوزنجرخان ابن آلان قوا بنت جوینی بهادر ابن یلدوز بن تیمور شاه و از اولاد
 قیان خان ابن ایل خان ابن چنگیز خان ابن تکیغیز خان ابن یلدوز خان ابن آکی خان ابن اغور خان ابن قراخان ابن
 مغول خان ابن اوجرخان ابن کیوک خان ابن تیرب باتوی خان ابن المنه خان ابن ترک ابن یافش ابن قوج علی اسلام
 و از قوم بوزنجری پادشاهان بسیار خواسته اند و امرای بسیار بودند چنانچه در دکن و در زمانه سلطان احمد شاه بهمنی و سلطان
 و شاه قلی سلطان از قوم بوزنجری در امرای پادشاهی بودند و قینکه پادشاه بحرب رای میجای پور و فخرت همراه بودند و رایا بحرب
 روک با معدود که شکار رفتند و بجای مصور کهار گردید و در امرای مذکور جان بازی بسیار نمودند و بحرب نیز مغان را
 از دور پادشاه دور داشتند و باز وقتی بحرب نصیر خان فاروقی با سه هزار اصل فرستاد و امرای آن جمیعت بر نصیر خان حاضر
 یافتند و احمد شاه بهمنی ایشان را غریز داشته دختر شاه قلی سلطان داد و در کتیان ازین ادب داشتند و در غدر و کمر
 کوشیده ایشان را در قلعی محصور نموده سلطان باز نمودند که ایشان مخالف شده اند و حرا یض ایشان تا پادشاه رسانیدند
 و چون بجنگی حرب از ایشان عهد برآکنند بعد قسم ایشان را امین نموده دوست سید جمیع نسیب و یکبزرار
 منغل با معنی پنج شش هزار زن و طفل را شهید نمودند و قاسم بیگ قراخان و احمد بیگ که درین دعوت موجود
 بودند از میان مغلان نجات یافتند -

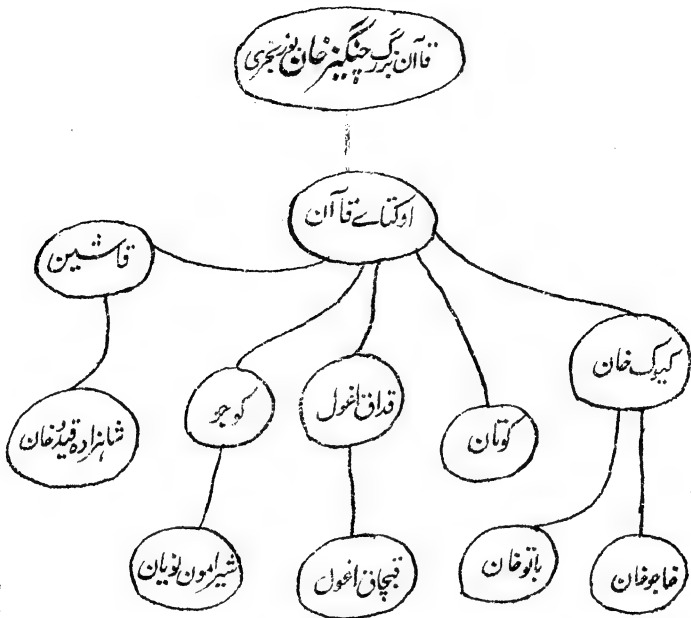
شجره قوم منغل

شجره قوم بوزنجری قیت

شجرہ قوم پوزنجری قبیٹ

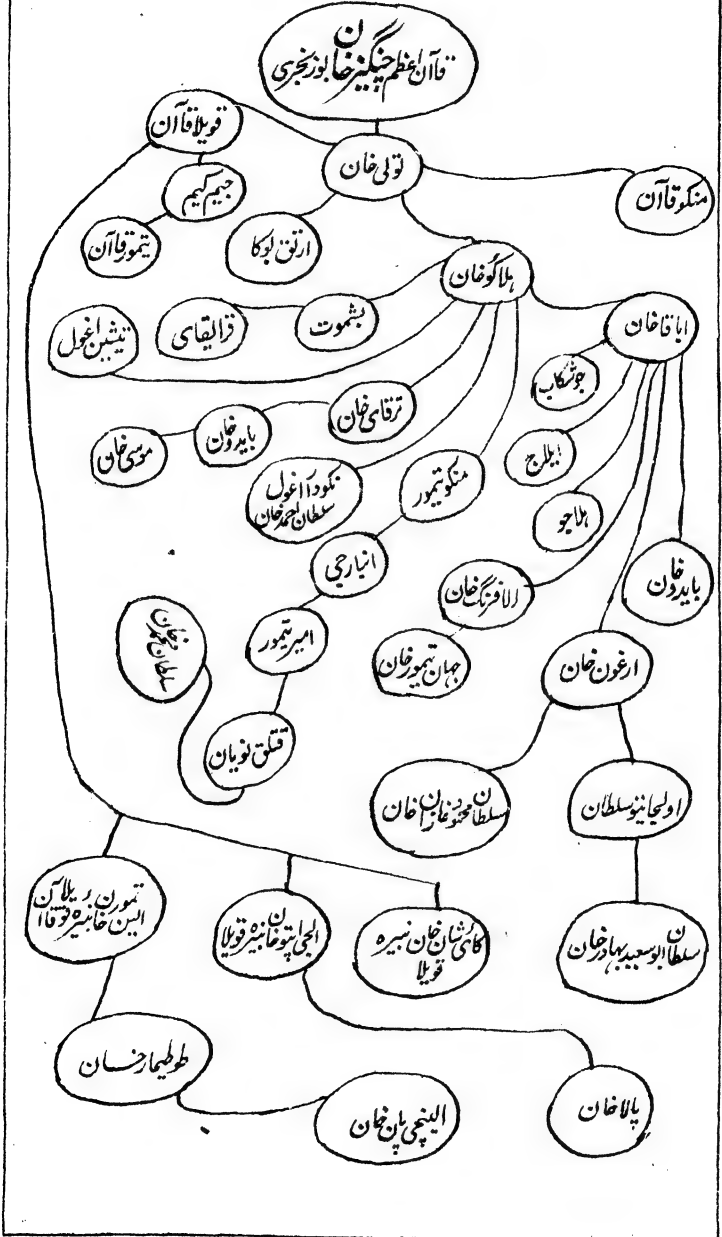
دشمنداغلن از شزاد اوکتائی

که امیر قرغین به بیت ویرادر ماورالنهر تاخت
نشانیده مغول ساخت

تامزی اغلن از شزاد اوکتائی

که در امرای صاحبقران امیر تیمور بوده
و در قلمان رفته بر تخت نشست

شجره بوزنجری

مقابل شد و بهادر خان اوزبک پسر افغان را که خود را با هزار اسوار بر او بیگانه گشت و فغانه شکست یافتند و شای قان افغان
 بقصد جنگ بکنا آب ریخت آمد علی قلی خان و دیگر امرا با سه هزار اسفل و پراهنه نام دادند و فغان زمان مسکارتنا رس را ناگه
 گنگ از افغانان با نام ونگ متخلص ساخت و بهادر خان اوزبک بدستور ماله و مقرر شد چون بادشاه را از عبداللہ خان
 اوزبک توهم و خاطر پیدا شد جمله امرا سے اوزبک توهم شد و نگه کرد بادشاه را با جمیع اوزبکان دل در گرون است بدین خیال
 جمله امرا سے اوزبک سر طاعت پیچیدند و بی هزار اسوار متعلقه اوزبکان بودند و در میان خان زمان و بهادر خان اوزبک لشکر
 بادشاهی بحرب انجامید و بهادر خان امیر معز الملک را که بحرب اوزبک بود شکست چون بادشاه دید که اوزبک قومیت
 که از امرا سے دیگر مضطرب و خود سواری فرمود امیر الامرا خان زمان خان اوزبک علیحدہ بجز نوشت و این بیت در آن آورد
س بدین امید امرا سے شاخ و رشخ که بهائے تو را اگر گشتناخ + بادشاه که خان زمان را بسیار گرامی میداشت و
 بهادر خان را زبان برادر میگفت از گناه بوائے ایشان در گذشت و حالیکه بوائے ایشان بحال داشت و فغان مان بار دیگر
 ره سپرد و بی او بار گردید و با و فغان رفت بر کشید و بادشاه بار دیگر بوائے تادیب اوزبکان سواری فرمود و اوزبکان از
 آب گنگ گشتند چون عبور بادشاه را یقین نموده داشتند تمام شب بخیل کرده به شراب خوردن و ولوی و قصانیدن گذرانیدند
 و اکبر بادشاه بر قبیلے سمن نام سوار شده از آب گنگ گذشت و در غره ذی الحجه سنه ۱۰۰۴ و سبعین و تسعیا هجری حسبه
 در پوست و بهادر خان مردانگی بوائے بسیار کرده بسیار سے از امرا را از جمله برواشت و هر دو برادری جاعت با بغلور رسانیدند اما
س باولی نعمت اربرون آئی + که سپهر که ننگون آئی + بارگی بهادر خان را پائے از بجائے لغزیده و بهادر سے بهادر
 اوزبک جدا شده امیر گردید و قتل رسید و فغان زمان به قرب تغناقت قتل شد **س** قتل علی قلی و بهادر و جو حسیخ +
 جانان پسر از من مبدل که چون شده + جتیم پسر قتل چو سال وفات شان + آهے ز دل کشید و بگفتا و خون شده +
 و این هر دو برادری یعنی خان زمان امیر الامرا علی قلی خان و بهادر خان اوزبک هر دو برادر نهائیت دلاور و بهادر بودند و در
 جرأت و بهادری و سخاوت و داد و دوش نظیر داشتند و هر دو برادر طبع موزون داشتند و شعر و علم را رعایت میکردند
 چون غزالی ششده می ششوی نقش بدیع نام خان زمان یکیز اوسیت گفته بعض رسانید فغان زمان او را یکیز از اشرفی بعد
 داد و هر دو برادر در عهد هما یون بادشاه و اکبر بادشاه در هر مکر و دحار به مو انگی با فایر کرده اند که از هیچ کی نشد و شتار
 بعضی تیغ آبدار بر شانان گوکانیا ستوار کردند عبداللہ خان اوزبک از امرا سے کبار اکبر بادشاه بود و از پیشگاه اکبر بادشاه
 بحکومت ماله و مقرر بود و از اکبر بادشاه توهم نموده به گجرات رفت سکنه فغان اوزبک و ابراهیم خان اوزبک اکبر بادشاه
 اکبر بادشاه گورکان بودند و در رکاب هما یون بادشاه نیز حاضر بود و در محاربات سکنه سوار فغان مردانگی با نمودند و
 سکنه فغان از پیشگاه هما یون بادشاه حکومت اگر یافته بود و عبید اللہ خان اوزبک سکنه فغان اوزبک ابراهیم خان معمار
 همیوی تعال و در رکاب اکبر بادشاه بودند و در حرب او شجاعت بسیار نظهور رسانیدند و در وقت بغاوت خان زمان

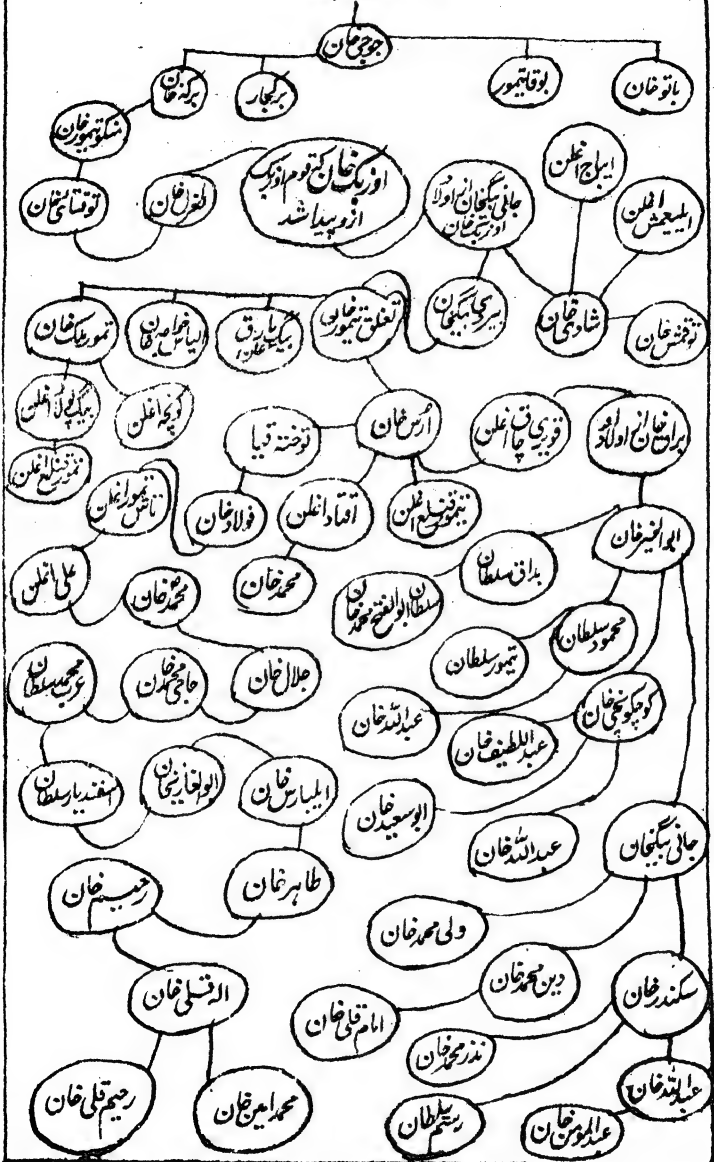
علی قلی خان اوزبک باوے بودند و او علی قلی خان را از قلعه خوج سپید به بلخی بهادر خان رفته خلاص کردند و بعد از آن خان
 اوزبک اول حکومت کاپلی مقر بود چون بیاوید مقرر شد با باز بهادر والی مایه جنگیده و غالب آمده آصف خان اوزبک
 هروی نیز رفته و از بکجان یانچی شده باز استمال شده کله مانک پور یافت و با درگانی را بی چراگده مقرر شد نظر بهادر
 اوزبک و اوزبک بهادر را زولیران اوزبکیه بودند که در قندهار میرزا عبدالرزاق بدست محمد یار بهادر شاه گورکان کشته شدند
 در پیش محمد اوزبک از امرائے کبار اکبر بادشاه گورکان بود و اول حکومت دیپال پور مقرر شده بود و دهنزاری منصب داشت
 و در اکثر معارک شجاعت و مرواگی از خود بهر شد نظر علی اوزبک از کبار امرائے عبداللہ خان والی ماورالنہر بود و از خان
 ریجیده با شادی بی و منزلی اوزبک سپهران خود در درگاه اکبر بادشاه گورکان آمد و اکبر بادشاه ایشان را به اعزاز تمام داشت
 چپارک یک سو پیوه نظر علی بی انعام فرمود حسین تیمور سلطان اوزبک از کبار امرائے ظہیر الدین محمد یار بادشاه گورکان مناسبت
 هندوستان بود و قتی که بادشاه عزم هندوستان فرمود و سیاه پور و بادشاه در حیرانگار اورا تسعین فرمود چون سلطان
 ابراہیم لودی افغان بمذکور غفارت و داور خان و حاتم خان را با سیست و هفت هزار سوار و مقرر شد لشکر تعیین نمود حسین تیمور سلطان
 بمقتضای مشورۃ شغل تعیین شد و با جمیع قلیل بر فغانان حمل آورد و افاغنه را شکست داد و باز در جنگ با بر بادشاه و
 سلطان ابراہیم لودی موجود بود و او از مردم وانگی با بجائے آورد و درین وقت نوح سلطان دوازده هزار سوار بود و سلطان
 ابراہیم با صد هزار سوار و یک هزار فیل بود و فتح نصیب مغلان گردید و باز سلطان حسین تیمور سلطان در محاربہ جیب فغان و
 سازگهان در نواحی صاف و بزرگه با ایشان مقرر یافت چون راناسانگا سیسومیه با دو ک سوار را چپوت و افاغنه بحرب
 متعل آمد و با بر بادشاه با سیست هزار سوار متعل بمقابل او قرار میداد و در آن روز حسین تیمور سلطان که در جرات فغانین بود
 چون فوج کفار بر بر انصار متعل نور آوردند حسین تیمور بقاعدہ حرب متعلی از جلے خود جنبیدہ کمک رفت و فوجی فغانان را
 منہر نمود و مواگی غلبہ بجای آورد و غولان برکن مجمل خیر یافتند و با بر بادشاه جلدوی آن فتح بنا حسین تیمور سلطان
 نوشت و در فتح ماها جلد و بنام او نوشتند و خطاب برادر سیسوفرازموده ولایت میوات بوسه عطا فرمود و دو تنکافاغنه
 بر امرائے متعل تعیین و ولایت شرقی هندوستان بھوم آوردند و ایشان را از بجائے برداشتند حسین تیمور سلطان چون فی الحقیقہ
 از آب گنگ گذشتند ایشان را شکست داد و از کبار امرائے اوزبک بود و عادل سلطان اوزبک و قاضی حسین سلطان
 اوزبک از غلام امرائے با بر بادشاه گورکان بودند و هر دو امراد محاربہ سلطان ابراہیم و در جنگ راناسانگا سیسومیه والی
 او بوسه پور و چطور در رکاب با بر بادشاه موجود بودند و مواگی ما دران محاربات از ایشان بطور رسیدند که سلطان
 و حسن قلی سلطان اوزبک از کبار امرائے همایون بادشاه ابن با بر بادشاه گورکان بودند و توفه توغاس سلطان اوزبک امر
 با بر بادشاه بود و قتی که افاغنه بر ولایت شرقی غلبه کردند و توفه توغاس و دیگر امرایا مغنا کس از دریا کئے گشتند که نشاند
 در افاغنه یافتند و ایشان را منہر و مساختند و غازی ملک سلطان نیز از امرائے با بر بادشاه بود و در عهد نورالدین محمد

جهانگیر پادشاه ابن اکبر پادشاه گورکان نیز بسیار ازین قوم صاحب مرتبه گذشته اند چنانچه حاجی بی اوزبک ازین قوم از بیک
 از امرائے چهار هزاره بود و ابوالقاسی اوزبک از امرائے اوزبک بود که بترتیب پنجباری رسیده بود و بختاب بهادرخان مختار شد
 و بموجب نامه ایست تقاضی بود و خسرو بی اوزبک نیز از محظوم امرائے او بود و هم در عهد سلطنت او در سنه عشرين و الف هجری
 در ماوراءالنهر قندهار ویداده و سرداران بسیار از قوم اوزبک از ماوراءالنهر بوسیله نگاه جهانگیر شاه آورده اند از آنجمله حسین بی
 و بهلولان بابا و نورس بی درسن و بر مری و ارسلان بی اوزبک بمراتب بلند و مناصب ارجمند سرفراز شدند و مرلوی
 اوزبک از امرائے این قوم بود و او را بایتموشاه ابن احمد شاه درانی افغان پادشاه کامل بختی رفته رویا در صبح پنجامید
 چنگ پس اوزبک سپهر اندر زخمی خان والی توران بود که یکسال لشکر کشید اما از امرائے جهانگیر شاه شکست یافت چون در
 جنگ سینه بر تپه میرداشتند او را پانچ پوس میگفتند به محض سینه بر تپه واد بسیار دلاور بود و تیمور سلطان اوزبک نیز
 از امرائے کبار ابرار شاه بود و در چنگ افغانستان شرقی چون پور غیره نهایت مردانگی بجای آوردند و در وقت هجوم امر
 افغانه بامتناکس امراک از گنگ گشتند شامل بود که افغانه را بکلمه روانه منهن نمودند شامان همان اوزبک از امرائے
 اوزبک بود و در عهد انگلیز شاه گورکان هندوستان آمده و مقصدی شد و در عهد سلطان فتح میر سه هزاره شد و
 در زمان محمد شاه نصیب پنج هزاره و علم و تقاضه و رایت امتیاز یافت پس او حکیم گنجیان بود اما ترک دنیا کرده لباس فقر در پیش
 تمسوقای و بهادرخان اوزبک از امرائے قوم اوزبک بود و در خدمت سلطان احمد شاه بهمنی والی کن از امرالوند چون
 پادشاه بر ولایت میجا نگار تاخت آورد و در پیشگاه خاص خود بصید و شکار برآمد و فوج کفار خبر یافته او را همو نمود و سلطان در
 چهار دیواره که در این ویرانه پناه گرفته و بهادرخان غلبه بر تیر کفار را مدافعه نمودند تا مدد پادشاه در رسید و بر فوج
 مخالفان فتنه یافته بار دوی نمود رسید و رعایت نمودن کوشید و کهنیان حربه بده موقع یافته نمودن را بحضور پادشاه به اتفاق
 مشهور کرده و امرائے و کهنان و سیدان را که یکجا شده بودند جنگیدند چون غلبه ندیدند از ایشان قول قرار کرده و تقسیم
 مملکت ساخته بدعوت طلبیدند و غفلان و سیدان بسیار را بنهاد بر تیرها و رسانیدند و سلطان بعد ازین بکفایت مکر اعدا
 واقف شده اشک تحفه سخت و بمنزله هنرمان پرداخت شاه و محمد سلطان از امرائے اوزبک بود که در سنه ست و سی و
 تسهیل و روانی بخان و جالون شاه گورکان جنگیده و تقاضی چنانچه پیر محمد سلطان عبدالعزیز خان اوزبک لی حصا
 و پنج که کمیک آمده بودند و جالون استیضه دلی امرالکامل برگزید و اوزبک کان تعاقب کرده نقصان بسیار رسانیدند
 تیمور سلطان اوزبک از پادشاهان اوزبک بود که بعد از انتقال محمد خان قائم مقام و شد جان و قاضی از اوزبک از امرائے
 محمد خان بود که در قندهار پادشاه بارجنگیده و متصرف بوسیله گداشت نزول بجهت حلقه خانان اوزبک بود و فوج متصرفند و یاقند
 تا سر حد طار و نصف راضعت و فوج او را یک لک پنجاه هزار تخمین کرده اند و از خطا بصدر کرده و جانب بخالورت او بجا
 است و شاه خطا و فرزند خوانده بود چون بلخی اوزبک بخطا میقتل خطا از غوغی که از غل بنما کر ایشان متولی بود

اودا در کلاکه محفوظ و محفوظ سوار کرده می بردند تا اطراف و جوانب و طرف و شوارع و نظراتش نیایند و این بر روی تپه
 در شجاع و نصف بود و وقت غلام هر وقت در خدمت او حاضر می بودند در آنحضرت ارباب حاجات را در حضور او می نمودند
 و او در کلاکه از آگینه ترتیب داده بود و منصب او بر تو قمش خان اوزبک می رسید و ازین قوم شاه مراد بی و محمد و
 سبزواری بود که ده هزار اوزبک در تحت حکومت داشت و در مواقع جنگ و حرب بشت و پنجه را جمع میکرد و محمد بنی محمد
 اوزبک آن نظری بود که سبب صدمه از کابل جانب مغرب و شمال ایرت داشت و ده هزار اوزبک در خدمت او
 بودند و با وجودیکه برین یک گوسفند بخورد و لاجایت شجیل و مردانه بودند و در هر کس بر داشتند نمیتوانست و از امر او
 نامور این قوم قلیج علی خان و سقر علی خان و زقند زکولاب بودند و اینها در عهد ابوالغانی خان اوزبک از صنادیر مل
 و سواران اوزبک بودند و هم حسن نظر خان ابن اسم خان و شیخ صدر خان ابن ابوالخیر خان از بادشاهان اوزبک
 گذشته اند و دیگر سلاطین امرای این قوم بسیار گذشته اند چون تاریخی جامع احوال سلاطین اوزبک یافته نشد شعیر
 ایشان صحیح بدست نرسید اما هر قدر که آگاهی شد نوشته میشود عهد المومنان ابن عبداللہ خان ابن سگند خان
 ابن جانی بیگ خان ابن ابوالخیر خان و او از اولاد براق خان و او از اولاد ارس خان و او از اولاد لعل خان
 ابن بیری بیگ خان ابن جانی بیگ خان اوزبک او از اولاد اوزبک خان ابن قزاق خان ابن قوقاقلی خان ابن منکو
 تیمور خان ابن برک خان ابن جوجی خان ابن چنگیز خان بوزنجری ابن میوکا بهادر ابن بزنان بهادر ابن قیل خان ابن
 قوسم خان ابن بالنیق خان ابن فاند خان ابن دومین خان ابن یوناق خان بوزنجری ابن بوزنجرخان ابن الاغان
 بنست جوین بهادر ابن یلدوز خان ابن منگل خان ابن تیمورتاش قیات از اولاد قیات خان ابن ایل خان ابن منگل خان
 ابن شگیر خان ابن انور خان ابن فراخان ابن منول خان ۴

شجرہ قوم اوزبک

قائم اعظم جنگیر خاں بوزجی قیاس

اویماق اعلیٰ اوزبک

این قومیت که از اوزبک برآمده است ابو فضل وزیر شهنشاه اگر حال این قوم نوشته است
 و امیر سلطان الاش اعلیٰ از امرای شاه طهماسب صفوی بود و پادشاه مذکور در اینجا

همایون پادشاه گورکانی برلاس فرستاده بود و امرای این قوم نیز بیایودند اما احوال ایشان به تفصیل معلوم شد بر همین قرار
 انکشاف است - ۴

اویماق قزاق

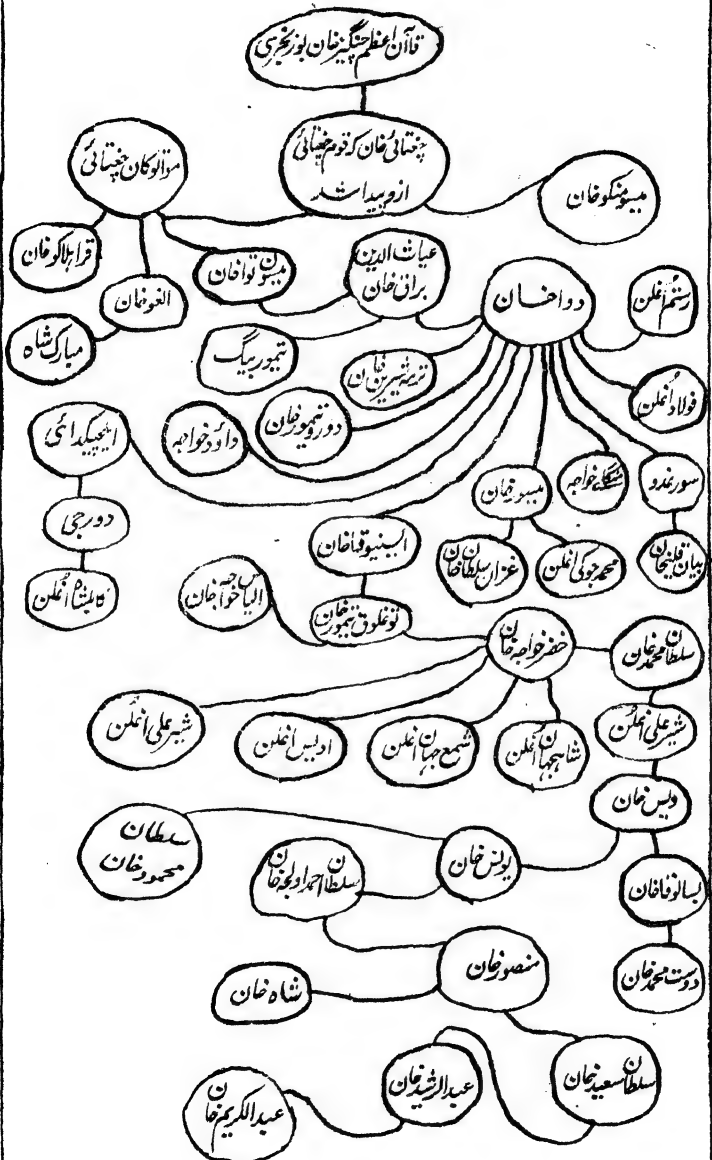
نسب این قوم شریف برجی همان پسر که قازان اعظم چنگیز خان بوزنجری میرسد سلطان طاهر الدین
 محمد بابا پادشاه می نویسد که نسب این قوم شریف برجی همان میرسد و این قوم قاسم سلطان
 ابن سیک همان قزاق از اعظم خانین دشت قباقر بود و او حاکم سلطان حسین میرزا بالقر اگورکان برلاس بود و لشکر آن
 خان فیضان را شاه بایسید هزاره نویسد پادشاه بزرگ بود اما احوال به تفصیل در کتابی یافته نشدند چار بر همین
 قدر انکشاف شد اوزبک سلطان قزاق داماد عم شایخ میرزا ابن سلطان ابوسعید میرزا گورکان پادشاه ماولر پادشاه بود و این قوم
 چندی دیگر به سلطان حسین میرزا بالقر دختر کی از امرای قزاق بود و دیگر امرای این قوم شریف بودند و اوزبک و
 قزاق این هر دو اقوام از اولاد جوجی خان بوزنجری پیدا شده اند

احوال قوم چغتایی بوزنجری قیات

نسب این قوم شریف شهنشاه چغتایی همان پسر چنگیز خان بوزنجری قیات میرسد
 چون قازان اعظم چنگیز خان از فتح بلاد و دیار انفرغ یافت تمامت ممالک
 ماولر پادشاه و این دریا به سند نهض بدو نموده و بارانغور و کاشغر و بخشان و بلخ و خجسته از بلاد خود از زمین چغتایی خان
 فرو بخشید و این در این جهت تعصب کسی بود و او دامت مدبران و دیار حکمرانی نمودند چنانچه جمیع اولاد چغتایی خان را
 چغتایی خواندند چغتایی را باجمیم عربی و جمیم فارسی هر دو نویسد و در لشکر او غولان هر قوم بودند اما تمامت متابعان و برادران
 او را چغتایی می گفتند چنانکه جمیع متابعان جوجی خان را اوس جوجی نامیدند و بعضی مورخان برانظا اوس قوجوکر و جمیع غفلان یا
 که در ملک فتح چغتایی بوده اند از قوم چغتایی پندارند و همین وجه تواند بود که شایان گورکانیه برلاس را که آبکس ایشان امیر لاکرا
 لشکر سلاطین چغتاییه بوده اند از قوم چغتایی می نویسد و درین مقام غلطی فاحش کرده اند اما چغتایی همان هستند که از اولاد
 چغتایی خان بودند الغرض بعد از چغتایی خان قزاقها گورکانیه را در تخت نشست و بعد از او میسونکو خان پسر چغتایی خان تخت یافت
 و پس از آن الغوگان نبیره او و مبارک شاه و بعد از آن سلطان خجسته الدین برلق خان باین میسون توان این مورخان چغتایی تخت
 نشست و بعد از او در خان پسر او تخت نشست و بعد از آن میسون خان و یک خان و در در شیرین خان و در تویمو خان
 و فولاد خان پسران در خان تخت سلطنت جاگزیدند و پس از آن غزان خان میان قلیخان و تومور شاه اعلیٰ و توفیق تیمور
 خان تخت سلطنت ماولر پادشاه طوس نمودند و بعد از این سلطنت بخاندان برلاس منتقل شد و در بعضی از دیار الغوگان و بلخستان
 توفیق تیمور خان باین باغل خواجیه ابن در خان تخت نشست و بعد از او الیاس خواجیه ابن خواجیه خان سلطان محمد خان

دایس اعلیٰ شمع جهان اعلیٰ و شیر محمد اعلیٰ پسران او سلطنت نمودند. سلطان احمد خان بنصرت خان و آتش مارج
 معارج پادشاهی گردید پس از شاه خان بعد از سلطان سعید خان از ابن پس عبدالرشید خان و از ابن پس عبدالکریم
 خان چغتایی بسجور رسیدند و آنها در کاشغر و قشغرستان بودند. و بعد از عبدالکریم خان هم سلطنت کاشغر درین قوم بود و او پس
 و سالتو خان و در وقت محمد خان هم از پادشاهان چغتایی بودند. درین زمان زمان سلطنت از دست ایشان بدرسته
 در دست او یماقی از یک افتاد و یک میسور و داد و خواهم و المیگی لائی و شانه زاده چکی دغا زان و کابلشاه اعلیٰ و
 سیوغش اعلیٰ از شانه زانگان شهر چغتایی بودند و قشغرستان نگار خانم در بار پادشاه. دختر یونس خان ابن یونس خان چغتایی
 بود و امیر ابدا هم چغتایی بعد سلطان حسین یا نیز اگر کان امیر میسر بود و دختر خواهم خان چغتایی از امیر ابدا و پادشاه بود
 و کلبیدن بگیم دختر پادشاه و عقد و دست بود و دختر خواهم در عهد اکبر پادشاه موجود بوده حاکم لاهور و بدفع فتنه که پادشاه سور
 متبیین بود امیر ابدا بسیار ازین قوم شریف و دودان شریف گذشته اند و قومیت بشر از دست حسب نسب شهر و معروف
 حاجت تطویل نیست اما در شیوه پادشاهان این قوم اختلاف بسیار است و نیز تواریخی که در مخصوص ذکر شاهان چغتایی باشد
 بدست راقم رسید از کتب مکتبه خیر خانی اوسع احوال و اسامی ایشان دریافت با وجود اختلاف اسما به تصحیح آن پرداخته
 از قاف نمود می شود عبد الکریم خان ابن عبد الرشید خان ابن سلطان سعید خان ابن منصور
 خان ابن سلطان احمد و محمد خان چغتایی ابن یونس خان ابن او یس خان ابن شعیب اعلیٰ ابن سلطان محمد خان ابن خضر خواهم خان
 ابن توتلو قنموز خان ابن سینیو خان ابن دوا خان ابن راق خان ابن سیمون خان و خان چغتایی ابن موآلوقان چغتایی
 ابن چغتایی خان ابن چنگیز خان بوزنجری ابن سیمو کا بهادر ابن بزخان بهادر ابن قیل خان ابن توشه خان ابن بالسیف خان
 ابن قائد و خان ابن دومین خان ابن بوقا خان بوزنجری ابن بوزنجرخان ابن الان فواینت جو نیبه بهادر ابن یلدوز خان
 ابن منگلی خان ابن تیمور شاش از اولاد قیام خان فیات ابن اعل خان ابن منگلی خان ابن تنگیز خان ابن اخور خان
 ابن قزاق خان ابن مغول خان +

شجره قوم چغتائی بوزنجری

قوم الیچیکدائی بوزنجری

این اویماق نیز از اولاد آن غظم چنگیزخان برآمده سلسله اویسده واسطه به چنگیزخان میرسد
 امیرزاده علی ابن میرزا اسکندر از قوم الیچیکدائی بود و دخترش قتلک سلطان الیچ گفتند
 عرش میرزا علی گورکان برلاس بود و میرزا با لقا از و تنوله شده بایزید همپائی الیچیکده ازین قوم بود که صاحبقران امیر تیمور را
 به سفارت نزد میرزا بایزید بزرگ تبعید و فرستاده بود و نیک دلی الیچیکدائی نیز ازین قوم بود از امر لست صاحبقران
 الیچیکدائی و الیچیکدائی هر دو نویسنده از غظم اقوام معل است +

احوال اویماق لبرس بوزنجری قیات

اسب این قوم شریف نیز بوزنجرخان قیات میرسد و نسب اقوام
 چغتائی و اوزبک و برلاس به نومنه خان بوزنجری یکجا میرسد و

آن چنان است که چون بانیغفران ابن قاندرخان بوزنجری ولایت کرد و نومنه خان پیش بجائے او تخت نمودن
 نشست و نومنه خان را دو پسر بود بنحسب قیاس که چنگیزخان و جمیع اقوام که از اولاد او بنزد نسل قبل خان ظهور آمدند و نجیب
 قاجولی بهادر که امیر تیمور گورکان و اقوام برلاس قاجار و غیره از اولاد او بنزد قاجولی بهادر شیشه در خواب دید که از نجیب
 قبل خان ستاره برآمده و عرصه جهان را روشن ساخت و بعد غروب او ستاره دیگر برآمده و عرصه غروب نمود و چنان سیاه
 بیکدیگر دید که برآمدند تا بوقت چهارم ستاره بزرگ برآمد که جمیع جهات جهان را روشن ساخت و ستاره کان دیگر را نیز
 نورانی ساخت و چون آن نیز بزرگ غروب گشت دیگر ستاره کان همچنان روشن بودند و همچنین از نجیب خودش ستاره برآمد
 بر خدک طالع شدند تا بوقت ششم ستاره عظیم نورانی برآمده تمام دنیا را منور ساخت و ستاره کان بسیار از او آفتابلس نمودند
 تا چون آن نیز نشان غروب گشت دیگر ستاره کان عرصه جهان را روشن ساختند قاجولی بهادر را جارا پیش پدلقیر
 نمود و قبل خان را نیز احضار کرده پدرش را تبعید نمود که از نسل قبل خان با دشنامان پیدا شوند که در عرصه جهان کوی سکرانی
 نوازند و در پشت چهارم بادشاه بزرگ پیدا شود که اکثر بلع سکون را بقیصره در آورده مدتی در اولادش با دشنامی قرار
 ماند و همچنان در پشت هشتم قاجولی بادشاه بزرگ پیدا کرد که تمام عالم را نور زالت و عظمت و ستمور گردد و بعد
 از اولاد او در اکثر جهان شمع حکومت افروزند و در اولاد سلطنت افزایند چنانچه در پشت چهارم قیاس چنگیزخان پیدا شده در
 اکثر بلع سکون بنام غولان سکر زنده و در پشت ششم قاجولی بهادر امیر تیمور گورکان بوجود آمد که در بیشتر اقلیم خطبه بنام
 و س خوانند انقض بادشاه هر دو پسر را با اتفاق سوگند داده قبل خان را تخت نشاند و از قاجولی را سپه سالار لشکر
 نموده عهدنامه خطه الیغوری نوشت و بادشاه بهر دو برادر برکن مهر زاده بخازن سپرد و بعد امیر قاجولی پسرش امیر بولاس
 بجانش نشست و تخت در اولاد قبل خان و سنده سپه سالاری بر نسل قاجولی قرار گرفت ایر و مجی را ایر و مجی را
 نیز نوشتند اما صحیح ایر و مجی است و برلاس لقب دادند و زبان مغلی برلاس شجاع بالنسب را گویند چون اولاد
 ایر و مجی بسیار بود همه را برلاس میگفتند و برلاس قوسه جلا گانه از بوزنجری قیات پیدا شد و بعد ایر و مجی شوخ نویسان

پیش از این که چون منصف تمام سلطنت دلاور قبل خان پیداشد جنگی خان از مخالفت او اجاب شده امیر قاجار برلاس این سخن
نویان هر دو او بود و در محاربات نمایانگ خان و از گسختن و دیگر نداشت جنگها که جنگی خان را روده امیر قاجار دامن
معاوضت و سزاست نداده هر دو هم بود **س** قاجار و جنگی زن عسکر و بشوگرشائی شکر بیست و **د** الخضر
چون جنگی خان نمونستان را از خسر خاشاک مخالفان هفت نمود و بر سلطان محمود شاه خوارزمی ظفر یافته حکمت و سزا
بر مالک خود افزوده و بر سپاهان تقسیم فرمود و مالک و اوراندر پختیائی خان داد و خوف حکم سلطان جلال الدین خوارزمشاه
که با دلاور و دلاور بود و آن مالک ظاهر بود که سلطان در بند رفتن بود و نمایی اهل اسلام خوانان آن باوشاه دلاور
سے بود و جنگی خان خواست که صاحب شوکت را در آن مالک تنبیس کند که چنانی را از و شست دلاوری گرم باشد و
به نیت نیش سخن بکس نمونان نرم نماند امیر قاجار را کمال اغراض امیر لارائے لشکر چنانی کرده فرستاد و چنانی را
فرمود تا قاجار را بجا سز او دانسته باشد و بیگاهه از امر سز و تجاوز کند و امیر قاجار در و اوراندر لارائے چنانی فانی خوارزمشاه
بعقد سز و آورده و نیا و بگاگت را استقام داد و اولاد امیر قاجار بسیار شده و امیر تیمور گورکان نیز از اولاد است
و بعد از عهد جنگی خان برلاس در هر ای دیگر امر اجمع اوس فرستاده شدند زیرا چه چرخانان خل جنگی خان بودند و
تا آن که سز را به جانب بخو است میفرستاد و چنانکه زکریا همان امر کرده میشود که شهرت بود و سز کیفیت قوم بکس از برلاس پید
شدند بعد از این نوشتن و پید امیر لارائے نویان برلاس سپاه امیر قاجار و بگویم گورکانان همراهم با گورکانان به سالیوری لشکرش
شعبی شده بیان آمد امیر لارائے نویان پیش بجا سز و امیر لارائے اوس چنانی گردید امیر لارائے نویان برلاس پیش بود و
امیر لارائے نویان پیش بود از امیر لارائے نویان صاحبقران اعظم پیداشده او بمانی گورکانیه فایم شد چنانچه درش خود پدید آمد
سزانی نویان بن امیر سام برلاس از اولاد امیر قاجار و از اعظم امر بکافان بود و از اولاد او قوم قاجار پیداشد
چنانکه در خواجسته امیر تیمور پید امیر قاجار بود و امیر لارائے نویان و اولاد امیر قاجار پیداشد و اوس چنانی و اوس جوجی و
اوس ملاکو و جوجی و تا آن اعظم شعبی بودند امیر حاجی ابن لوبقی ابن تموک ابن سیونکا ابن قاجار برلاس از امر کبرایه
بود و فست که تو غلو قیوم خان در و اوراندر لارائے نویان و امیر قاجار پیداشد و اوس چنانی و اوس جوجی و
بن قان ابن شیه نویان ابن امیر قاجار بود که در آغا زرد و خور و همراه صاحبقران امیر تیمور گورکان بوده و مبارک
داد و در آنگی داده اولاد او سز و امیر لارائے نویان در شان گورکانیه بامارت گذر مایه نمود و سز و عثمانی کوسما چیری
انتقال نمود امیر جهان شاه برلاس پیش بزم بامارت ترقی نمود و او در جمیع معارک و جنگها سز صاحبقرانی برکاب
صاحبقران امیر تیمور بوده و در همه جاد دلاوری و مردانگی نموده و سز و امیر لارائے نویان صاحبقران تمامت ملک آذربایجان و بلخ و
غیر و بینه ازاده میرزا عسکر ابن شاهزاده سیدان شاه داد و فرمود که شاهر او گان خزان و حکم
فارس بجا و نورقاسی او حاضر آیند و بطبع ریغ و سز باشند امیر جهان شاه برلاس را انتخاب نمود به سپاه لاری لشکرش

معین فرمود و کرنا گزشت نصرت فرمود بعد استقال صاحبقران بلند اقبال که احتلاقی سخت در اولاد او پیدا شد امیر جهان شاه
 و نژادش از غوغائی جمعی از منصوحان شاهزاده را بدست خود گشت بدست پسران ایشان بلا استیذان شاهزاده کشته شدند
 و بعد از کشتن شاهزاده عمر هم برآمد امیر بزرگ ابن امیر جاکو نیز در سلک امرائے نادار صاحبقران بود و امیر قزاق
 امیر جاکو برلاس بود که فغان کوچ بامرائے شاهزاده شاه رخ سلطان مقرر شده در غار سان آمد و امیر بزرگ و سینه
 سبع و تسعید و سبعه بایک که با تو قمش خان و وزیر بک صاحبقران را حمله سخت واقع شده بود و هجوم اعدا صاحبقران
 چندان بود که خلاصی ممکن نبود سپه و رزق در میان اعدا و صاحبقران انداخته و در داغی و اوامیر غیاث الدین
 برلاس برادر امیر بک بود و امیر بک پیش بود و اولاد امیر بک که سلطان بک برلاس بود که حکومت کرمان بدست
 آورده بود در سینه عشر و ثمانایه هجری شاهزاده ابابکر میرزا از ترا که قزاق نیل و نیمت یافته در کرمان رسید و سلطان
 و بک را چاه داده بیک ناگاه تعرش فرود گرفت شاهزاده ناچار عهد کرده از کرمان بدر رفت چون بکس منوص
 گرم سیران گنج و مکران گردید شاهزاده باز در کرمان آمد و مسلط شد و امیر باغداد تمام بازگشته مقابل شدند و در آن
 جنگ لشکر گورکانیه با منو میکر ده گنجت و امیر بازر در کرمان حاکم گشت و در سینه تسع عشر و ثمانایه معین الدین شاه رخ
 میرزا کرمان را از وزیر گرفت و بکس با مادر و نهنه فرستاد و امیر در بر و سینه شاهزاده الف بیک در حروب او بک چغتای
 مردانگی با نموده در بهمان جانب وفات یافت امیر بندق برلاس پسر امیر جهان شاه ابن امیر جاکو بود که چون امیر
 جهان شاه متعین الوس میرزا عمر گردید در لشکر صاحبقرانی بجانش مقرر شد وقت یورش خواجه بهرام بود و امیر محمود امیر
 جهان شاه در امرائے شاه رخ بود در سینه شش و اربعین و ثمانایه امیر الاسرائیلی یافت و مدت الحزم کوچ نیکو داد و پیش
 امیر علی بود پسر علی امیر شجاع الدین محمد بندق بود که از سلطان محمود میرزا ابن سلطان ابو سعید گورکان روگردان شده
 نزد سلطان حسین میرزا با بقرا آمده و سلطان ویرا گرامی داشته در سلک امرائے که با منتظم فرمود و امیر بهرام بود
 بعد وفات با شاه چون بیع الزمان میرزا و مظفر حسین میرزا بر تخت نشستند امیر بندق نجانه برادر که منتظر کار بود تا
 در حربه که شاهزاده گورکانیه را با وزیر بک و در شهر مقدس روی داد و داغی با نموده اسیر شد و وفات یافت میرزا
 علی بایک و محمد باقر ابائے اولی و دنا امیر بک و برادر امیر حاجی ابن امیر بوردی برلاس بود و امیر محمد و روش علی در پیش
 پسر نیو امیر حاجی را صاحبقران موضع خوراشه را که امیر حاجی در آن مقام کشته شده بود بدیشان داد و تا عهد
 سلطان حسین میرزا با بقرا در تصرف اولاد ایشان بود امیر جو قوام ابن ایلا و وار ابن او چار ابن لالا و یوان ابن امیر
 قزاق برلاس بود که در عهد صاحبقران از امرائے مغز بود و امیر سلیمان و موسی و لال الدین برلاس را از امرائے
 خواجگان چغتائی بود و بکس مخالفت کرده بصاحبقران پیوست امیر طغی بوناب برلاس که در کابلی طغر تاسا صاحبقران
 بوده در حاکم با جانشانی بسیار محمود امیر صدیق از نسل امیر طیار ابن امیر قزاق بود و در امرائے صاحبقرانی شامل

امیر او سپهر خواران ایلدار بود که صاحبقران و پادشاهان را بر تختین فرموده بود و امیر جهانگیر و امیر حسین انانکس امیر بولغی بن برکت
 ابن امیر بولغی و امیر ترخان را از امرای صاحبقرانی بودند امیر شمشیر خلی غوری برلاس و امیر سیف برلاس از جمله او بودند که
 صاحبقران امارت قندار بدیشان سپرده بود امیر شاه ملک امیر غیاث الدین برلاس بود و امیر لعل برادر امیر طغی بونغا بود و
 امیر محمد ابن طغی بونغا که در سستان نشین و ثمانیایه برکاب شاهزاده امیر کندی بن خوشنشان رفت امیر و امیر ملک امیر طغی بونغا محافظت
 سرحد حبیه مامور بود امیر توکل برلاس از امرای صاحبقرانی بود و امیر الله و امیر سوسه گوسه مروی از محامیرن بودند در سرحد که
 مروا گئی بسیار نمود و صاحبقران توان او را به وفادار و موم فرموده بود و امیر قباد و برادر او بود و امیر نور ملک برلاس امیر
 یادگار برلاس از امرای این قوم بودند و هر یکی ملک امیر یادگار و در حب صاحبقران و او زبکان کشته شد امیر اسلام پسر
 الطغی خواجیه برلاس بود که برکاب شاهزاده امیر محمد جهانگیر بکابل رفت امیر بهلول برلاس پسر امیر محمد دروش نیز برکاب شاهزاده امیر حسین
 شده بکابل نقل کرد امیر تغلخ خواجیه امیر پاشنده سلطان ابن امیر جهانگیر ابن امیر نور تپی بودند که بحرب امیر علی قلندر امیر سلطان احمد
 جلایریه نگاشتی و سرتیغ بودند و در سستان و ثمانیایه امیر سلطان و امیر دولتخواجیه و امیر یوسف و امیر حسن بر چهار امارای برلاس
 در سستان و ثمانیایه که صاحبقران بر یلدرم پاینده قیصر و غم غفر یافته بود و بر چهار امارای محافظت و قیام نمودند امیر سلطان
 و امیر بر حسین برلاس تعین عراق عرب از امرای صاحبقران بودند شاه ملک و مسد برلاس از امرای صاحبقران بودند و
 به نگاشتی اسکندر شنجی که از سن بلین ابن کیوان بود و زوز و دختر شدند و از صاحبقران مخالفت و زبیده و جگن ریایه
 قلزم در آمده و سی سوار و دو مسیت پیاده با و س بودند و شاه ملک صدر با و گرامر است لغز بود و رسیدند بکمال شجاعت برو
 حمل نمودند با آن همه و سیه پهلوانی و مروا گئی که بکندر داشت برو فتح یافتند امیر توکل و امیر شمشیر و ابن برلاس امرای عظیم
 شاهزاده شاهرخ سلطان بودند امیر خوارند برلاس حاکم خورستان بود و امیر محمد برلاس امیر شاهزاده انبیک نیز بود و امیر یقمان برلاس
 امیر لاطر سلطان شاه رخ بهادر بود و در سستان و ثمانیایه امیر سلطان یوسف برلاس نیز از امرای او بود و امیر
 سلطان شاه برلاس نیز از امرای قاتان حمید بنو شاهرخ سلطان بود و بعد امیر جلال الدین فیروز شاه حمیده امیر الامرائی ترقی نمود
 امیر جلال الدین محمد برلاس پسر امیر سلطان شاه بود و امیر نور ملک برلاس از امرای زمانه صاحبقران بود و امیر نظام الدین علی فارسی
 برلاس امیر نظام الدین احمد پسر امیر علی فارسی از امرای سلطان الوسیع گورکان بودند و امیر غفر برلاس در ملک امیر سلطان حسین
 میرزا القرامسک بود و چون پادشاه پنج را حمله کرد و آو می چون سلطان محمود میرزا ابن سلطان الوسیع میرزا نشسته بود
 و امیر غفر خت مخالفت نمود و پادشاه ماورالنهر بر لب دریای بود و در کسری و صالحه قرار داده و نفر شدند که از جانب لشکر خراسان
 امیر غفر و از طرف ماورالنهر امیر برمدق برلاس کوشی نشسته به رایج می شوند و صلح را مقرر کنند کشتی امیر غفر با و تقدیر چون
 تیر از کمان سوسه مخالفان بدان شد که طاعان بگداشتن توانستند ناچار امیر غفر خود را در آب زده شناسانان میرفت
 امیر غفر مخالفان شبیه کار کردند لیکن فترت بوسه رسید و دیگر امرای امیر غفر کشتی بودند و امیر غفر کشتی خود

میست آبرو بر سر لاس در امرای سلطان ابو سعید گورکان بادشاه مادرانم بود و بادشاه ویرانکار الف بیگ میرزا نموده کابل میسر
 بود چون الف بیگ قصد بر لاس نمود و بادشاه هم برین قصد بود و اینها فحشید میرزا را گرفته دایل والوس خویش را کو جانیده
 بطرف قندهار فرستاد و از بالاکند هند کوشش باز کرده را یکابل فرستاده خویش سلطان حسین میرزا بادشاه خراسان آمد و سلطان
 ویرانگایت مکرر داشته بآزید بر لاس پس اسلامیه را نگیرد و خلف حسین میرزا بر لاس که در وقت آغاز کشور گیری بر کباب سلطان
 حسین میرزا بود و شمشیر بازده بود و مرانگی با نموده سلطان باقی را با او عهد نموده بود که هر دلی که منفعش شود چهار انگ
 از من و دو از خود او بود اما این شرط در نه اطلسنت نگنجید و سلطان ازین شرط پشیمان شد و به ایفای آن دست بردارست و بامر
 هم بطلب محال خود را از نجیب ساخت سلطان جنید بر لاس سلطان سنجیر لاس نیز از امرای سلطان حسین میرزا باقی را بود
 و امیر شیخ عبدالقادر بر لاس و اما و سلطان محمد میرزا ابن سلطان ابو سعید گورکان شاهزاده مادرانم بود و امیر محمود بر لاس هم از
 امرای شاهزاده سلطان محمد میرزا بود و ابراهیم شاه محمد بر لاس از امرای سلطان بریل الزمان میرزا بود و سلطان جنید بر لاس
 امیر خیر الدین محمد بابر بادشاه فاجع هند وستان بود و در حرب شاه ابراهیم بودی بادشاه هند جز الف را لشکر کسب متکفل بود و
 جنید بر لاس مرانگی عظیم در آن محاربه تقدیریم رسانید و در محاربه را ناسانگا سیور و نیزه را انفار بد و مقرب بود و عجمت
 بسیار از ظاهر شد و بابر بادشاه او را اقطاع چون پوخت ششیده بود و سلطان جنید بر لاس از افغانه را الفرب تیغ بملک ازلان
 و یانایر فرمود که از فزده بود و افغانان مجال نداشتند که در آن ولایت قنبر پاسبانند از امرای کبار بابر بادشاه بود
 امیر دولت خواج بر لاس نیز از امرای کبار بابر بادشاه بود شاه منصور بر لاس شاه حسین بر لاس از امرای کبار بابر بادشاه
 بود و در محاربات سلطان ابراهیم بودی و را ناسانگا موجود بود و در امرای جز انفار بود و فو از هم را نگین تقدیر رسانید
 و امیر دولت خواج بر لاس اهلایون بادشاه ابن بابر بادشاه قنبر که بر سلطان بهادر گجراتی ظفر یافت به محاصره محمد آباد
 جانیان تبعین فرمود و محمد قلی خان بر لاس از اهل علم امرای کبار بادشاه ابن اهلایون بادشاه گورکان شاهنشاه هندوستان
 بود و قنبر که از رکان از بادشاه یاغی شدند محمد قلی خان بر لاس بحرب او متعین شد و بعد از بد رفتن سکندر خان
 از یک او و در جگای محمد قلی خان بر لاس مقرر شد و در ستمه شنی و ستمه یار که در او خان افغان در جنگا را یاغی بود و هم خان
 خان غمان برنگار از او متخلص نمود و حجت از امرای رانقلاب او فرستاد و تو در تل به رانقلاب او رفت و در ده کسائی از
 خان غمان و در طلبید و خان غمان دیگر امرای محمد قلی خان بر لاس بعد از فرستاد و محمد قلی خان هم در آن نزدیکی وفات
 یافت و بدین سبب راجه جنگ نتوانست معاودت نمود و او از کبار امرای و منصب دوزاری داشت فریدون خان
 بر لاس پس محمد قلی خان بود و در زمانه بجاگیر بادشاه از کبار امرای و سپه او و هم علی بر لاس بنصب او و سرفراز شد و مادرانک
 مدت در گذشت و امرای این قوم بسیار گشته اند ایماه مشهوران که گفتارفت شجره بر لاس چنین است میرزا علی بیگ
 ابن ناصر شجاع الدین برندق ابن امیر علی ابن امیر برندق ابن امیر جهان شاه ابن امیر جاکو ابن امیر سبک ابن امیر طغان

ابن امیر قلمان ابن امیر خردان ابن امیر خردان ابن امیر خردان ابن امیر خردان ابن امیر خردان
 تومن خان بوزنجری ابن بانیق خان ابن قائم خان ابن دوین خان ابن بوقا خان ابن بوزنجری قبیله ابن
 الان قوا بخت جوئی بهادر ابن یلدوز ابن منگلی خواجی ابن تیمورتاش قیامت از اولاد قیامت خان ابن ایل حسان
 ابن منگلی خان ابن تنگیز خان ابن یلدوز خان ابن آلی خان ابن اغوز خان ابن قراخان ابن مغول خان اویمای
 برلاس از اولاد امیر ایرومجی برلاس پیدا شد و او را بخت و شش فرزندان بودند بدین سبب در اندک مدت
 قومی عظیم گردید چون چنگیز خان بوزنجری ممالک را بر سپهران قسمت فرمود امرای برلاس را در رکاب هر یک از آنها
 فرستاد یعنی در رکاب او کتانی تا آن و جوچی خان و چغتایی خان و غیره بایست داد و بعد ازین به فرمان تکتوقا آن
 آن امرای این قوم در رکاب هلاکو خان بایران نیز آمدند امچون اشرف اولاد ایرومجی برلاس امیر قراچا
 برلاس در الوس چغتایی امیر الامر ابو شهرت امرای برلاس و رفعت ایشان در راه و راهنهر زیاده شهرت شد و
 در دیگر ولایات شهرت یافتند و شجره ایشان چنانکه نوشته شد این است :

اویماق گورکانیہ برلاس بونجی قسٹ

این قوم شریف از برلاس بونجی پیدا شد و بزمسید او بر
گورکان چنین نوشتہ اند کہ گورکان در لغت معنی دانا

گوئیہ کہ بر یک ازدادادان شان را گورکان میگفتہ اند اما اولاد ایشان را باین لقب مخاطب کردہ اند و قوم
گورکانیہ از اولاد صاحبقران عظیم قطب الدین امیر تیمور گورکان پیدا شد و با و اجداد صاحبقران بر دلاویج و شایان
چغتایہ سرافراز بودند و قسٹہ خان غلام جنگل خان بونجی چغتائی خان را برادر النہر شہنشاہ امیر قراچا را نوایان
برلاس را امیر الامرا کہ اگر دانیہ و دست چغتائی بدست امیر قراچا را داد و او را بدو سفارش فرمود و چغتائی خان
دست خود را بقدر امیر قراچا را در و در او را لوس چغتائی عظیم بسیار بہر سید و تمامت مہات سلطنت حسب
را کہ او با تمام سیدند امیر قراچا را سپر و غنچہ نوایان بود و سوغنچہ پسر لیر و محبی برلاس بود و امیر قراچا را پسر
بسیار بود و نماز نجلہ امیر اسحاق نوایان بود بعد از امیر قراچا را بر جائے او بر تہ امیر الامرا لوس چغتائی نشست چون
مکتوفاں ہلاکو خان را بر ایران فرستاد و از لوس حبسہ از امر او شہزادگان برکاب او امور نمود و شہزادہ را از
خاندان چغتایہ برکاب او فرستاد و امیر اسحاق را بر ہمہ سالیوری یعنی ہنرمندی شکر عمل و او فرود امیر اسحاق را کلاک نوایان
با حبسہ از اہل خاندان خود رفت و در مراغہ بمداد و اورا النہر ایلمکینہ برلاس بر جائے پدر یعنی امیر اسحاق نشست و
بعد از ولایت او امیر توکل برلاس پسر او بر جائے او قائم مقام شد و بعد از ان امیر طراغاسہ برلاس پسر امیر توکل بود و امیر
تیمور پسر طراغاسی در سنہ ستونہ ثلثین سیما یہ ہجری موافق سچقان میل متولد شد و در آن زمان در لوس چغتائی
طوائف الملک و واقع شدہ بود امیر تیمور بعد از تاق قدسیر قوت یافتہ تندر تاج قبل قسٹ خاندان پرداختہ و دختر امیر
صلاتی ابن امیر قرغن بر بیعت را کہ در لوس چغتائی صاحب اختیار کل بود بقدر خود را آورد و ازین سبب کارش روز
بروز بالا شدہ و در سنہ ہدی و جہین سیما یہ مطابق آیت میل تخت سلطنت او النہر نشست و ملک از دست باو شایان
چغتایہ بدر رفت و بخاندان گورکانیہ برلاس قرار گرفت چون امیر تیمور در اندک زمان بر عراق و عجم و ایران و
خراسان و ترکستان و مغولستان و خوارزم و دیار بکر و بریمہ و گیلان و غرغستان و روس و بلغارہ و روم و شام و ہندوستان
و غیرہ مستولی شد و بعضی را منضم بہ ماورالنہر و بعضی را بتاخت و ماراج و باج و عراج متصرف شدہ و سلاطین و حہان و
حواقین دوران جہین نیاز بہ خاک درگاہش سو دند و خوانین و الاغنام و گر و گنجان عظام خاک ہمہ کوش را سر بر خیمہ عقد
نمودند و صاحبقران نسبتہ دیگر بخاندان چغتایہ تسلیم نمودہ بالہے زمان تکل خانم نسبت حضرت خواجہ خان چغتائی را کہ در
مغولستان از اولاد چغتائی با و شاہ بالا اتخاق بود بجا لکاح خود را آورد و چون چند نسبت او را ثابت شد یعنی امیر
قراچا را و اما چغتائی خان بود و بدین سبب او را گورکان میگفتند و بعد از ان کہ امیر تیمور دختر پسر امیر قرغن را بقدر آورد
در ان وقت امیر قرغن مالک ملک ماورالنہر بود و دم بملا خط او امیر تیمور را گورکان گفتند و بعد ازین دختر خواجہ خان

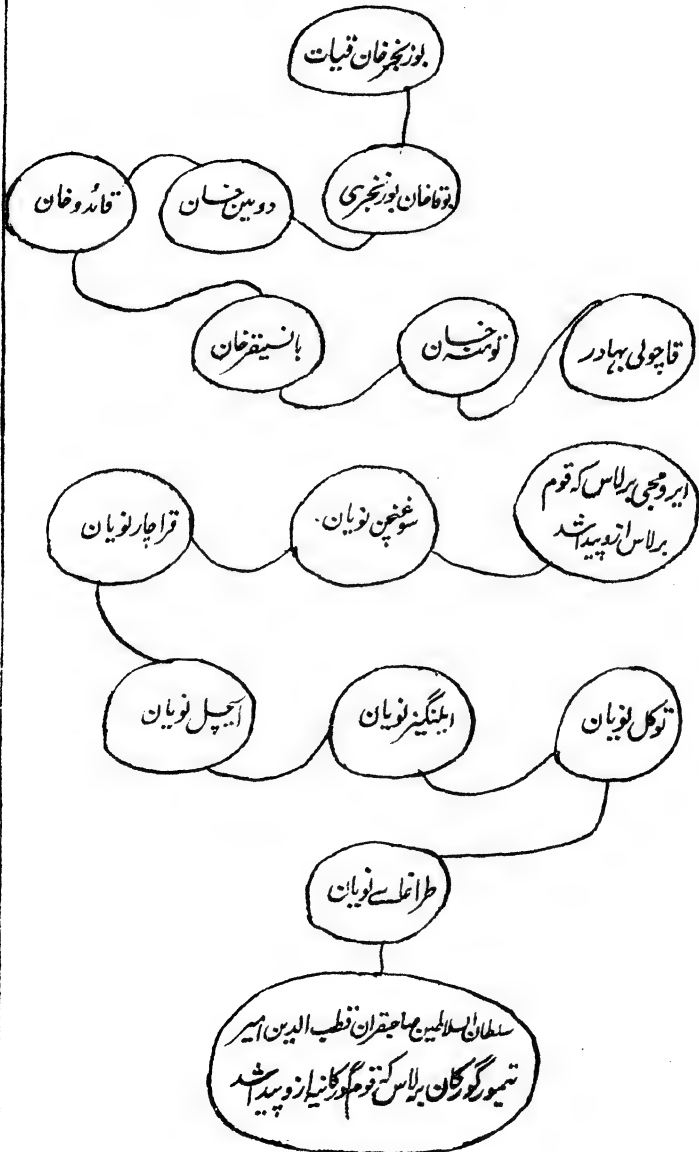
جغتائی را بقدر خود سزاورد و مخاطب بگورکان گردید چه امرائے گورکان باو باو نشان مغلیه بوده اند ایشان را بگورکان میگویند
 و چه صفیو کبیر و ابراهیم لقب یابو میکنند چه در لغت ترکی گورکان داماد را گویند لهذا ابو جوات صدر یعنی نسبت دامادی
 امیر قاجار بجغتائی خان و دامادی امیر تیمور به امیر صلایه ابن فرخ و خضر خواجہ خان جغتائی امیر تیمور را گورکان
 گفتند و در مغلان دستور است که کسی که در شجاعت و شوکت و غیره اوصاف بین الاقتران ممتاز باشد اولاد او را
 بدو نسب کنند چون امیر تیمور شهنشاهی بود که مثل او در مغلان بلکه در دیگر اقوام نیز ندریافته و مناسب بود که
 اولاد او را همانند او و موسوم سازند لهذا اولاد او را بدو نسب کرده همه را گورکان خوانند و جمیع اولاد
 صاحبقران را کارنامهات متعدد و بودند گورکان گفتند و گورکانیه قوس از بر لاس پیدا شد و این قوم مبارک
 از آن شهنشاه عالی تبار هویدا گردید چون صاحبقران امیر تیمور گورکان از درجه امارت بمرتبه سلطنت رسید و
 جمیع آبس که امر از امیر قاجاوی بهادر تا امیر طراغای پدر امیر تیمور را میسیگفتند و صاحبقران را نیز تا وقتیکه
 سلطنت رسید بهین لقب خطاب میکردند و بعد از عرفان بر این سلطنت شهنشاهی بهین لقب امیر را میگویند
 او مقرر شد و پسران و نبیره های آن شهنشاه نامدار را امیرزاده گفتند و در آنک زمان الف اول و دال و
 های آخر از امیرزاده موقوف گشته میرزا ماند و در آن زمان شاهزادگان گورکانیه در رتبه و منزلت بر پیشهزادگان
 فائق بودند بعد از این شاهان دیگر اقوام نیز لقب شهنشاه را نازل تر از میرزا دانستند اولاد خود را باین لقب
 سلقب ساختند چنانچه سلاطین مغویه سادات ایران سلاطین ترک که قزاق و تیلو و آق قویونلو و افشار نیز اولاد خود را
 موسوم به میرزا کردند بهر کیف بعد از او صاحبقران امیر تیمور گورکان را میرزا گفتند و مغلان و دیگر اغیار گورکان
 میرزائی گفتند و کبر لاسان را نیز گورکانیه از ایشان پیدا شدند میرزا خطاب نمیکردند تا رفت و رفت
 خنیزادگان سلاطین گورکانیه را نیز میرزا گفتند و بادشاهان گورکانیه نیز از اعظم امرای خود را بدین خطاب خطاب
 کردند و خطاب میرزا عام شده چون بعد از این سلطان حمید الدین محمد بابر بادشاه گورکان از اولاد صاحبقران امیر
 گورکان ملک هندوستان را فتح کرد و بسبب آنکه قوم فاتح گورکانیه مخاطب میرزا بود و اهل هندوستان جمیع مغل را
 بلا تخصیص قوم گورکانیه میرزا نامیدند و نیز سلاطین گورکانیه هندوستان خطاب میرزا را به امر دادند و علاوه از امر
 متوکل امرای سادات و شیوخ و افغانه را خطاب میرزا دادند بلکه علاوه از ایشان را جگان را چوت را نیز خطاب
 میرزا خطاب و ملو فرافز نمودند و آخر فتره رفتن بایک میرزا نیز موقوف شده هر یک را راج شد و اکنون در ممالک
 هندوستان همه مغلان را میرزا گویند و در دیار دیگر اکنون هم جمیع مغلان را میرزا میگویند اما امرای را که
 از پیشگاه سلاطین باین خطاب مخاطب شده اند ایشان را میرزای گفته اند از غرض شهنشاه همان نشان
 صاحبقران اعظم مطلب الدین امیر تیمور گورکان بادشاه گردون و قار بود و شهنشاه بهمانند اکثر راج مملوک

سلطان حسین میرزا و دود پسران او شاهزاده بلخ از ان میرزا و ظفر حسین میرزا و شاه غریب میرزا و ابوالحسن میرزا و احمد میرزا
 و ابراهیم حسین میرزا و محمد حسین میرزا و محمد حسن میرزا و فتح حسین میرزا و ابن حسین میرزا و محمد قاسم میرزا و مصطفی میرزا و ابوالقرباب
 میرزا و فریدون حسین میرزا و ابوالحسن سلطان حسین میرزا و دود محمد بن حسین میرزا و محمد زمان میرزا و ابوالحسن بلخ از ان میرزا و دود
 ابن شاهزادگان و در محاربات او یک مغفود گردیدند و غیاث الدین منصور را یک سپه بزرگ بود و سلطان دیس میرزا و او را
 یک سپه بود و میرزا محمد سلطان و میرزا احمد سلطان و در هندوستان آمده بود و او را الخ میرزا و دود حسین میرزا و عاقل حسین
 میرزا و ابراهیم حسین میرزا و محمد مصطفی میرزا و محمد حسین میرزا و شاه اغمت پسران بودند و میرزا محمد سلطان و در هندوستان
 آمده و در سبک امرای کباب و منسک بود و پسران او ابراهیم حسین میرزا و عاقل حسین میرزا و محمد جلال الدین اکبر و شاه
 گردکان سر پناه و از افتد و ابدا از نگاپوی بسیار بگجرات رفتند و چنگیزخان غلام سلطان محمود گجراتی ایشان را کمرم داشت
 و میرزا یان قلعه چانپایر و صورت و بهر و چ را از گجراتیان گرفتند و اکبر و شاه به ایفخار بگجرات رفتند و میرزا یان اجه
 از جنگ و حرب منتهی شدند و دود حسین میرزا و محاربه اسیر گردید و محمد حسین میرزا بار دیگر بگجرات رفت و اکبر و شاه
 به ایفخار بر سر رفت و محمد حسین میرزا نیز گرفتار شده و بیاسار رسید و کوفه فصل استوار حالات اکبر و شاه بیابند و
 شاه میرزا را دود پسران و سکندر سلطان و محمود سلطان که در امرای کباب و منسک بودند و از ابراهیم حسین میرزا یک سپه بود و مظفر
 میرزا و از اولاد شاهزاده جلال الدین میرزا شاه ابن صاحبقران سلطان ابوسعید میرزا ابن میرزا احمد سلطان ابن میرزا
 در و از ان نیز تخت نشسته و فراسان ایران را در تصرف در آورده و او را پسران متعدد بودند و در سلطان احمد میرزا و سلطان
 محمود میرزا و سلطان محمد میرزا و شاه رخ میرزا و الفیگ میرزا و عبدالرزاق میرزا و میرزا اخیل سلطان و میرزا سلطان
 و دود میرزا ایمر و سلطان مراد میرزا و مرشد میرزا پسران سلطان ابوسعید میرزا و هر یک به نایبیت فرمانروا بودند و در شجاع
 راست سپه بودند و احمد میرزا و جهانگیر میرزا و حمید الدین محمد و ابوسعید میرزا و فتح هندوستان بودند و از کابل به هندوستان رفتند
 بنصف در آورده و پسران او منندال میرزا و کامران میرزا و عسکری میرزا و نصیر الدین محمد جامون با شاه چهار سپه بودند
 و پسران او مرتی بهم حیرت و در پیکار اندیدند و نصیر الدین جامون با شاه تخت نشست و پسران جامون با شاه محمد حکیم
 میرزا و ابوالفتح جلال الدین محمد اکبر و شاه بودند و اکبر و شاه به تخت سلطنت نشست و پسران اکبر و شاه و انیال میرزا
 و سلطان مراد میرزا و ابوالظفر نور الدین محمد جهانگیر و شاه بودند و جهانگیر و شاه برادر بزرگ سلطنت نشست و بهر جنگ
 میرزا و شاهزاده که مرشد پسران و انیال میرزا بودند و بایبیت میرزا و پسران بهر جنگ بود و بعضی و ابراهیم و شجاع
 پسران انیال میرزا نویسنده و پسران جهانگیر و شاه سلطان خسرو و سلطان پرویز و میرزا جهانمار و سلطان شهریار و
 ابوالظفر شهاب الدین محمد و از ان جهان با شاه صاحبقران ثانی بودند و پسران سلطان خسرو میرزا و از شجاع و گرشاسب
 ابوالحسن سلطان خسرو بودند و اولاد شاه جهان با شاه و دارا شکوه و مراد و شجاع و ابوالظفر سلطان محمد الدین

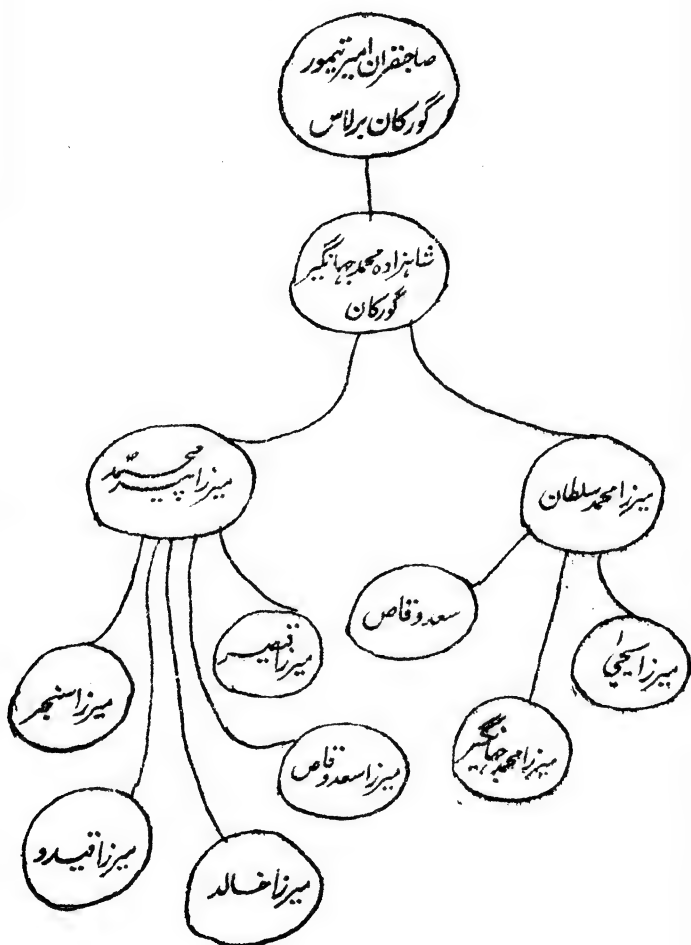
او رنگ نریب مالگیر پادشاه پسران بودند و پسران داراشکوه پسر شکوه و سلیمان شکوه بودند و پسر سلطان مراد بخش نریب بخش
 بود و پسران شاه شجاع میرزا زین العابدین و میرزا زین الدین و بنداختر بودند و پسران عالمگیر پادشاه شاهزاده محمد اکبر
 و میرزا محمد سلطان و میرزا کام بخش و اعظم شاه و محمد معظم شاه عالم بهادر شاه پسران بودند و پسران شاهزاده محمد اکبر نیکو سر
 و پسر شاهزاده کام بخش نخی المصنعت یک پسر بود و پسر اعظم شاه بیدار بخت و عالی تبار و والا جاه سپهر بودند و بیدار و دل
 سپهر بیدار بخت بودند و پسران محمد معظم شاه پادشاه خجسته اختر جهان شاه و رفیع القدر و معز الدین جهان شاه و عظیم الشان
 چهار پسر بودند و پسران محمد اختر جهان شاه فرخنده اختر و ابو الفتح ناصر الدین محمد شاه و دو پسر بودند و پسران محمد شاه
 احمد شاه یک پسر بود و احمد شاه را یک پسر بیدار بخت بود و پسر رفیع القدر رفیع الدوله و حسن الدین ابوالبرکات
 رفیع الدرجات و ابو الفتح ظهیر الدین محمد ابراهیم سپهر بودند و اعظم الشان هادیون بخت و سلطان فتح سپهر و محمد کیم میرزا
 سه پسر بودند و معز الدین جهان شاه آغز الدین و عزیز الدین محمد عالمگیر ثانی بودند و پسر آغز الدین میرزا بابر و داد
 عالمگیر ثانی و پسر عالمگیر ثانی هرات بخش و سلطان ابوالفتح جلال الدین علی گرشاه عالم ثانی بودند و شاه عالم ثانی را میرزا
 جوان بخت و سلیمان شکوه و ابو الفتح نصیر الدین محمد اکبر شاه ثانی پسران بودند و او را پسران اکبر شاه ثانی میسر را
 محمد یگانه و ابو الفتح سراج الدین بهادر شاه ثانی خاتم الملوک گورکانی بود و بهادر شاه را چند پسران بودند و میرزا دارا بخت و
 میرزا ابو الفتح و بلاقی میرزا و میرزا قیاس و میرزا اختر سلطان و میرزا احمدی و میرزا اجتناب و شاه دبیر را فرخنده شاه و
 میرزا احمد الله و میرزا شامخ و میرزا فتح الملک غلام فتح الدین و میرزا ظهیر الدین و میرزا آقو مرث و میرزا اسرار و میرزا
 کوچک و میرزا جوان بخت و میرزا عباس و میرزا آشید شاه و میرزا سید پسران بهادر شاه بودند و بعضی از شجرات
 گورکانیه نام میرزا سید هویدره نشد و در کتب دیگر نوشته اند الغرض سلطنت هندوستان از عهد بابر شاه و خاندان گورکانیه
 رسید و در عهد بهادر شاه جز نامی از پادشاهی نمانده و سرکار انگلیزی هندوستان را تصرف خود در آور و در ایالت
 دره شمس اعیسوی در هندوستان غدر و انقلاب بسیار واقع شده و بهادر شاه الزام ایادت مغر کرده و او را بر زنگون
 فرستاد و پسران او بسیار درین ایام قتل گشته شدند و بعضی سرور یا بان گننامی کشیدند و از اولاد جلال الدین سلطان
 محمد میرزا ابن سلطان ابوسعید میرزا ابن سلطان محمد میرزا ابن جلال الدین میران شاه میرزا ابن صاحبقران امیر تیمور گورکان
 خان میرزا پسر سلطان محمد میرزا بودند و پسر او میرزا سلیمان و ابی بخشان بود و چون میرزا سلیمان و ابی بخشان بر سر بخت گرفت
 پسر او میرزا ابراهیم گورکان در جنگ اوزبکان بدست خودم پسر محمد خان اوزبک افتاده شهادت یافت و پسر او میرزا شامخ
 بود و میرزا سلیمان چند مرتبه شکست کابل آورد و محمد علی میرزا را و دختر خود داده بود و احوال او در ضمن حالات اکبر پادشاه بیان
 خواهد شد چون میرزا شامخ از جرج خود باغی شده بخشان را تصرف خود در آور و میرزا سلیمان و هندوستان آمد اکبر پادشاه
 پنجاه هزار روپیه با دیگر اسباب بر آس میرزا سلیمان فرستاد و راجه جگمو انداس کچها سره والی آیتبکر و دلازمه متعین بود

تا نیل با استقبال رفت و بموجب حکم اعظم خان ها که گجرات نیز خدمت میز راه انداخته چون قریب به فتح پور رسید باو شاه
تمامی امر را تا پنج کرده با استقبال او فرستاد و خود نیز تا سکره برائے استقبال رفت و فرمان و اوقات فیلان را با جملها
زلفت و قلاوه و طلا و نفقه و اعزای بنگ غیو باجل و قلاوه و صبح از فتح پور تا پنج کرده قطار و قطار استاده کردند و پنجاه
فیل صف بستند و دو باغ از تمام میز را آورده نقد بسیار فرمود چون میز استودهر حج گردید پادشاه پنجاه هزار پیر
نقد علاوه از جنس اسباب سفر بوی واد و تسخیر بخشان و سپردن به میز اسلیمان صورت نه نسبت و بعد ازین
اوز یکمان بخشان را نیز تنصرف در آوردند و میز را شاهرخ گورکان سپرد و از ابراهیم بن میز را ابراهیم بن میز اسلیمان
نیز بپند و نشان آمد و از امر لک کبار گردید و در عهد کبری و جهانگیری از کبار امر بود و بر تنه پنجاهری رسیده بود و پسر
میز را شاهرخ میز اشجع گورکان بود و در عهد محمدی الدین محمد اورنگ زیب عالمگیر پادشاه از کبار امر بود و خطاب عالی
میز را شاجات خان خطب بود و بعد سیه لاری ممتاز بود و اما در اوایل عهد عالمگیر در گذشت و شجره گورکانیه
به قول خان حسین میرسد میز را فتح الملک ابن ابوالنظر سراج الدین بهادر شاه ثانی ابن حسین الدین محمد اکبر شاه ثانی ابن
ابوالنظر جلال الدین عالی که شاه عالم ثانی ابن اغر الدین عالمگیر ثانی ابن مغر الدین جهان در شاه ابن ابوالنظر محمد معظم
بهادر شاه ابن سلطان محمد الدین محمد اورنگ زیب عالمگیر پادشاه ابن صاحبقران ثانی شهاب الدین محمد شاه جهان پادشاه
ابن ابوالنظر نور الدین محمد جهانگیر پادشاه ابن سلطان ابوالفتح جلال الدین محمد اکبر پادشاه ابن نصیر الدین محمد جهانگیر
پادشاه ابن سلطان نصیر الدین محمد بابر پادشاه فتح هندوستان ابن محمد شیخ میرزا ابن سلطان ابوالعید میرزا ابن
سلطان محمد میرزا ابن جلال الدین میرزا شهاب صاحبقران اعظم قطب الدین امیر تیمور گورکان ابن امیر طراغلس برلاس
ابن امیر لکل ابن ایل یویان ابن امیر قزاقا یویان ابن موغلی یویان ابو امیر ایرجی برلاس ابن امیر قاجری بهادر
بوزنجری ابن تومس خان ابن باسیقر خان ابن قائم دوغان ابن دومین خان ابن بوقا خان بوزنجری ابن بوزنجرخان
قیات ابن آلان قواست جوئی بهادر ابن یلدوغان ابن منگلی خان عرف منگلی خواج ابن تیمورتاش قیات ابن
اولاد فیان خان ابن ایل خان ابن منگلی خان ابن تنگیز خان ابن یلدوغان ابن آلی خان ابن اغور خان ابن
قراخان ابن ممول خان ابن انجو خان ابن کیوک خان ابن ریگ باتوی خان ابن ابله خان ابن ترک کلبان یافت
ابن یوخی سخی الله ابن لاکم ابن قوشلخ ابن خنوخ اویس علی اسلام بن بیار و ابن مهلاک ابن تینان ابن بنوش
ابن شیت علی اسلام ابن حضرت ابوالبشر آدم علی اسلام کنون شجره مانک اولاد صاحبقران اعظم قطب الدین امیر تیمور گورکان
برلاس نوشته میشوند و سلاطین و شاهزادگان که ازین قوم هایلون مشهور بوده اند و شجرات نوشته میشوند بدین ترتیب
که اولاد هر یک از پسران علوه نوشته شود چون از بوزنجرخان تا حضرت آدم علی اسلام بنشیر نوشته شدند از بوزنجرخان
که بانی قوم بوزنجری بود نوشته میشود +

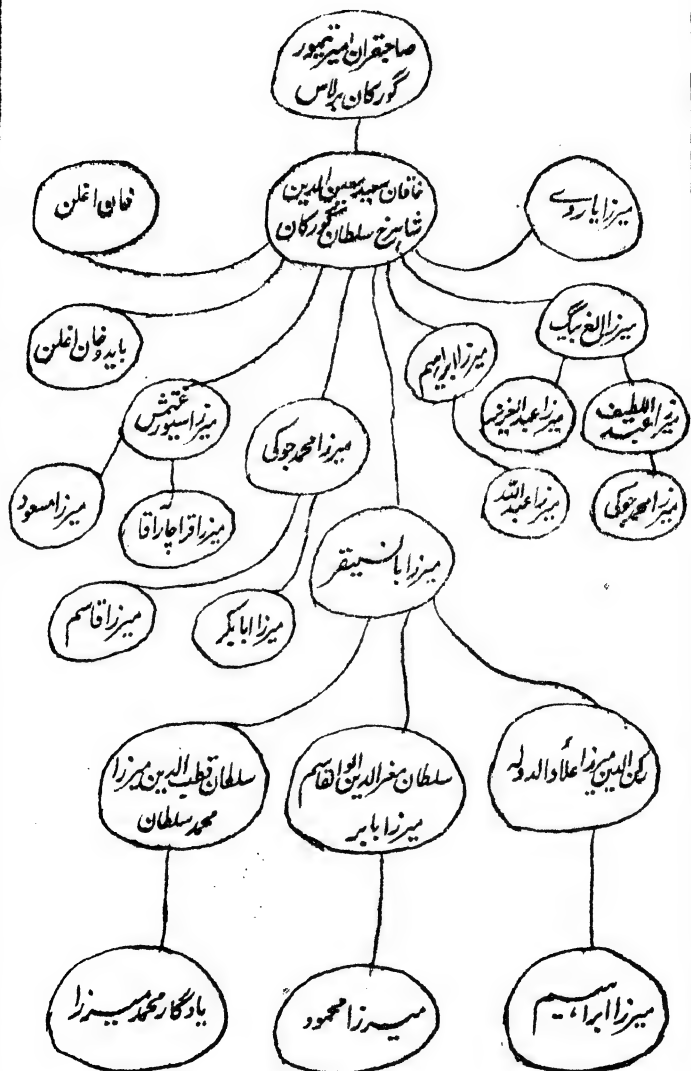
شجره گورکانی برلاس بوزنجری قبیله

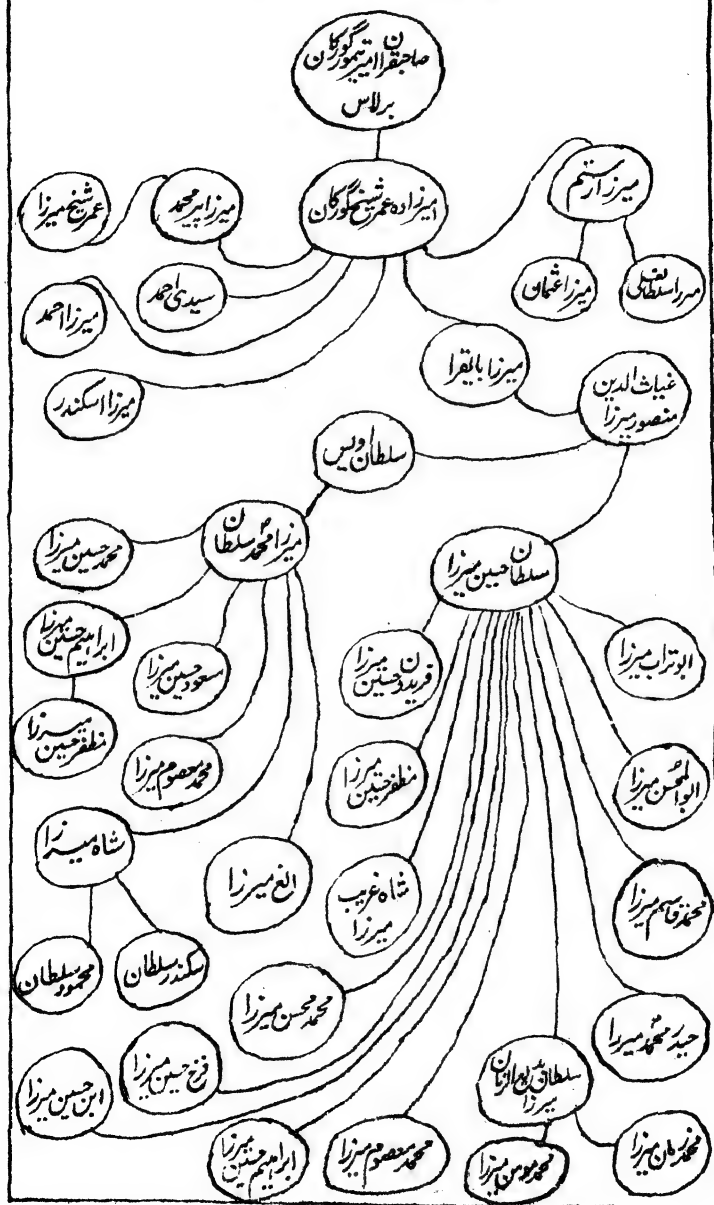
منجھ گورکانی برلاس

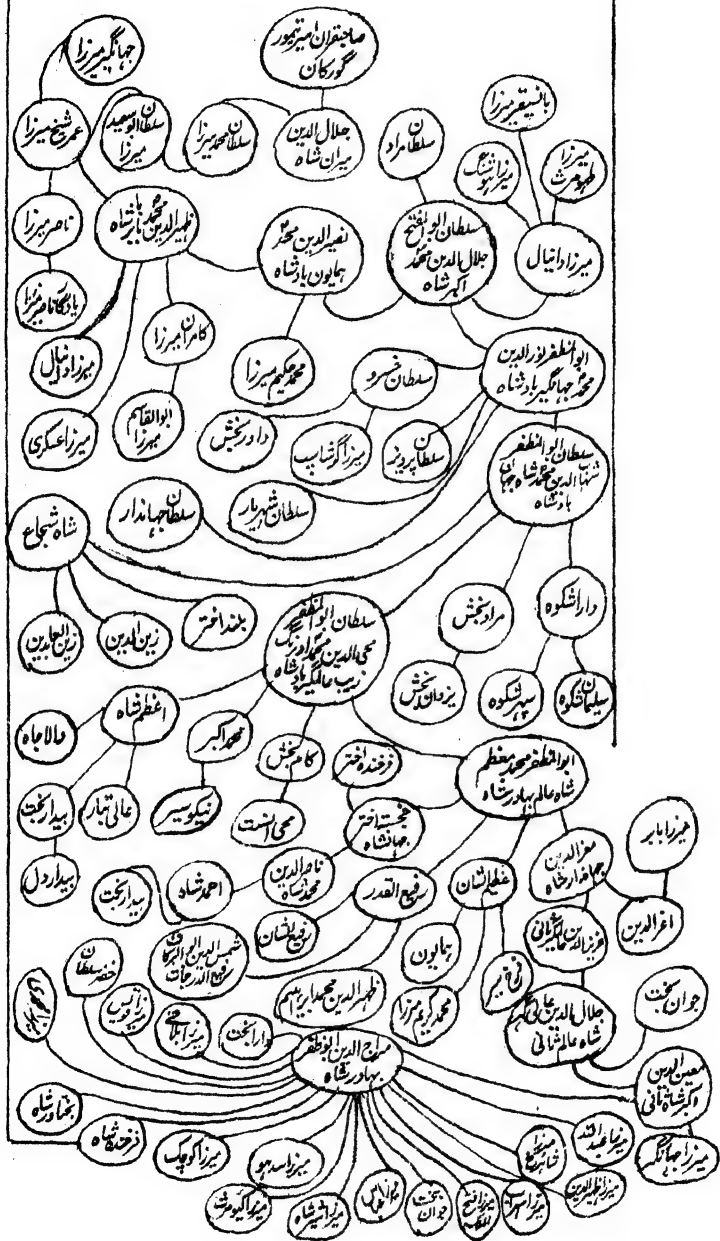
شجرہ گورکانیہ برلاس پنج زنجری

شجرہ گورکانیہ برلاس بوزنجری

شجرہ گورکانیہ برلاس

قوم قاجار برلاس بوزنجری قیا

این قوم شریفی نیز از قوم برلاس پیدا شده و اشرف توانمندان است و در اصل لفظ قراچا بود و بوجه گرانی را سس معروف شده قاجار گردید و چنانکه

جغتایی را جغتای دفتک بهر دو جمیع تیره نویسنده چنان این قوم را نیز قاجار و قاجار بهر دو جمیع تیره نماید و بجهت تسمیه این قوم به قاجار چنان نوشته اند که چون امیرنورمنان قان منوستان را دو پسر پیدا شدند یکی قبل خان و دویم قاجولی بهر دو قاجولی و نحوای و دیگر سیارگان و دشمنان از حبیب برادرش و از حبیب خودش برآمده طالع گردیدند و عمره گیتی را منور گردیدند و پادشاه قیامش گفته هر دو را با اتفاق و دوفاق همدو پیمان داده اولین را پادشاه و دویمین را سپهسالار و لشکر گردانید و گویند را که همواره بر همین نظم و نسق در اولاد ایشان مقرر باشد چنانچه مطابق این قرار داد اولاد قاجولی بهر دو سپهسالار و لشکر میباشند بعد از احتمال قاجولی پسر ایریمچی برلاس بجانش نشست و برلاس شجاع بالنسب را گویند و ایریمچی را اولاد بسیار بود و جلد ایشان را برلاس گفتند و قومی از بوزنجری پادشاه را در اولاد ایریمچی سوغنجین نویان بود و پسر سوغنجین امیر قراچا نویان برلاس بود چون در آن زمان بعضی در پادشاهی بودند و او بود چنگیزخان این میگویند که پادشاه بوزنجری را دلتی و دارا گردی بهم نیروی گذشتند و امیر قاجار با وجود مخالفت دیگر امرای اقامه یافتی و باقی بماند کرام خود اقاآن اعظم همدو بود چون خان اعظم و منوستان کامیاب گشته بلاد ماورالنهر و قزاقستان ملک سلطان محمد نواز زم شاه را گرفتند و ماورالنهر و آریاسه سند بختگان دادند و بجای موجودی سلطان جلال الدین نواز زم شاه امیر قاجار را بدان ممالک بسپارند از این منصب فرمود و آن پادشاهان قبل خان و قاجولی را بدو داده دست جغتایی بدست امیر قاجار داد و جغتایی دختر بوزنجری را داده تمانت اختیار علیک مالی بدو داد و چون منگوقاآن بوزنجری این نویانان هلاکو خان برادر خود را بایران فرستاد و چهار قریب از لشعمره ایلدش عباسی و جوهر و سید و اسمعیلیه را بایران آمدنیشاناک بود و طایفه بزرگ و قریبای غلیم کرده فرمان داد که از مغولان همدو است هزار مغول صدها خانه برکاب و سستمانند و نیز حکم کرد که ایل نویان ارشد اولاد امیر قاجار برلاس از لوس جغتایی برآمده بکنیم سالیوری همراه لشکرش رود و در لشکر سلاطین جغتاییه امیر المکیب برلاس پسر امیر ایل ایلر امیر باشه چون هلاکو خان از برانداختن همه سیلیان فارغ شده بایران رسید و از قریب بزرگ ایل نویان داد و ایل مرا از قندهار و چون همراه ایل اولاد امیر قاجار برلاس و از فاندانش بسیار که آن همراه هلاکو خان آمده بودند و بعد ایل امیر سالیان نویان برلاس از اولاد امیر قراچا روارث جگس ایل نویان بوزنجری نشست و سه از عمده نویانان هلاکو خان بود و همراه او کوچ میداد چون هلاکو خان بایران منگوقاآن و خانواران را بهر دو قندهار و ایل مغول را بهر نگاهاری در بند دس در کمان از کشتن تا که از مغول ششمین داده بود و در ایشان همدو هزار فاندان را و بودند و قوم قرا تار را نیز منگوقاآن بشام جاد و اولاد هلاکو خان پیش اباقا خان بجانش نشست و سالیان نیز حاکم کرد و اباقا خان جاسه و را بهر سرتان نویان پسر ابلاس از فاندانی داشت و تا مکیه اخون خان بهر خویش نیز با و قوه نموده از لب رود جیحون تا قزل قلغی خان را بهر قبول او باز داد

چون ابا قاضی در گذشت و بعد از دیگان فوت سلطنت سلطان محمود غازان خان بوزجری رسید این هنگام سرتاق نیز مرده بود پیش قاجار یونان بجای سرتاق نشسته بود چون امیر قزاق ژانی که رسد را قاجار میگفتند امیر نامور بود و در اندک روز کار خانواده او بسیار شده و در غولان آئین است که گروهی که در و انگلی نامور باشند آنان را بنام بزرگان ایشان می نامند بدین سبب اولاد امیر مذکور بقزاقان مرگشته چون قزاقان در گفتگو اندک گران بودند فتنه فتنه قاجار گردید و این قوم علیحدہ در میان برلاس پیدا شدند چنانکه گویا از امیر تیمور صاحبقران بطور آنکه محبین قاجار از امیر قزاقان یونان هوید گشت که بعد از قاجار نیز امیر قزاق این سوغی برلاس بود بدین دوست اولاد قاجار یونان به قاجار شهر یافت و جمیع اولاد امیر قزاق این سوغی را قاجار می گفتند چنانکه بعد از امیر قزاق امیر ایرمچی اولادش به برلاس موسوم شده بود اما قاجار همان قوم اند که نسب ایشان بامیر قاجار این سرتاق رسیده به امیر قزاق این سوغی منتهی میشود غرض در قوم برلاس سنجش شده اند اول که نسب ایشان به ایرمچی و پس از دیگر به میرسد و آنان که نسب ایشان به امیر قزاق پیوند بلا واسطه امیر تیمور و امیر قزاق این نشان را برلاس گویند و نسب گروهی که بامیر تیمور رسیده بامیر قزاق رسد آنان را گوگرد برلاس دانند و نسب جمعی که بامیر قزاق پیوسته به امیر قزاق پیوند ایشان را قاجار نامند و بعد از این از قاجار نیز خید کرده ظاهر شده اند الغرض چون بادشاهی ایران از اولاد امیر قزاقان بدر رفت قوم قاجار بنایا به ایلیم و خوشنایندی گردید که در سرتاق شام شمیم داشتند میبندند و آن سرتاق را از بهر خود شمیم ساختند و دقت در آن دیار بر سر زدند چون صاحبقران امیر تیمور گورگان در ستمت و شمانمایه انگشت نام فرمود در ستمت شمیم شمانمایه فرماد که گروه قاجار را از سرتاق شام کوچ داده بایران و ترکستان که جائی نیاکان آنهاست نشین گزینند و قوم قزاقان را در دیگر جمیع غولان را که در آن سرتاق بود کوچ داده به ترکستان و ایران آوردند و در دامن اصفان قزاقان را باقی شده بعضی با ستر اباد گزینند و بعضی بحرب امرای صاحبقران راهی ملایک عدم شدند و باقی را امرای صاحبقران کوچانیده بیاورالنه بر بردند از گروه قاجار اکثر بملازمت صاحبقران و شاهزادگان مقرر ماند و بیشتر در آذربایجان و گنجه و ایران نشین گزینند و بعد از این گروهی که شریف پیداشد چنانکه نگاشته میشود قوم قزاقان این گروه را در اصل آتشاده باش نام کرده اند رفته رفته آتشاده باش گردید و به تسمیه این گروه بدین نام چنان است که چون در گنجه و ایران و غیره انبوه قوم قاجار بسیار گردید چه امرای این قوم که در ملازمت سلاطین گورکانی خراسان و اوردان و لوند و بوجه غلبه از یک از این دیار برخاسته به گروهی که درین دیار میبود میبستند شاه عباس صفوی که بادشاه ایران بود در ستمت شمیم و تسعیم از لیری و شکوه این انبوه تسمیه به یکدیش کرد و در سنجش که اعظم این حصص بودند یکی را از ستر اباد مبارک آباد و بیرون قزوین و دیگری گروهی که باقی آنها واقع باش گفتند از میان قوم آتشاده باش قاجار سلاطین که با امرای و االتیای برخاسته در لیری و شاکاعت ممتاز

بودند و سلطنت ایران زمین نصیب آقا باستان گردید چنانچه ازین قوم محمد علیخان بود و پیش از وی ملک ایران افرغ علیخان و
 مهر علیخان و فضل علیخان بودند و فتح علیخان را یک پسر محمد حسن خان قاجار او مدتی در زور و دگر گزاندیده و آخر بر اکثر ملای
 دست یافته پسران او آقا محمد خان حسین قلیخان و مهدی قلی خان و طحیفه قلی خان و محمد قلیخان و قزوینی قلی خان و
 رضا قلی خان و عباس قلی خان پسران محمد حسن خان قاجار بودند و فتح علیشاه قاجار پسر حسین قلی خان بود که در عهد او
 سلطنت قاجار بر ایران زمین مستحکم شده بود و ظل السلطان حسن علیخان و محمد ولی میرزا حسین علیخان و عباس میرزا
 پسران فتح علیشاه بودند و بعد از محمد شاه قاجار ابن عباس میرزا بیعت نشست و پس از او پسرش سلطان ناصر الدین
 قاجار برادر بزرگ سلطنت نشست و در سنه ثلث عشر و ثلثمائیه بعد از الف انتقال نموده بفرنگ انگلیس
 خانقاهی شبیه شده اکنون سلطان مظفر الدین شاه قاجار ابن ناصر الدین شاه بیعت سلطنت ایران نشسته است
 و ابواب جور و جبار بر روی خلق بسته و ناصر الدین شاه را پسران متعدد هستند شهرت تر از آن ملل سلطان محمود میرزا
 دو دیگر کارامان میرزا اند و شاهزاده مخمر میرزا و شاهزاده سلطان مراد میرزا و نواب مهدی قلی میرزا و جمال الدین میرزا نیز
 از دودمان آقا باستان قاجارند و پسر سلطان مظفر الدین شاه قاجار و بعد از سلطنت سلطان محمود علی میرزا است و این شاهزاده
 در چهاردهم ربیع الثانی سنه اثنی و ثمانین و اثنی مایه بعد از گذر زری صوید آذربایجان مامور است و با دختر کارامان
 میرزا عمو خود عقد شده است و در سرزمین ایران امرای بسیار ازین قوم موجودند و سلطنت ایران تا این تاریخ کادار
 سنه اربع عشر و ثلثمائیه بعد از الف بجهت در قوم آقا باستان و نسب این خاک را تا قریب اوراق
 نیز بقوم آقا باستان قاجار میرسد چنانکه در خانه کتاب اشاره بدان خواهد شد اما چون در ذیل هر قوم حاکم است آن
 نوشته ام اگر آن بزرگان خود که ازین قوم شریف بوده اند و در ملک امرای بادشاهان و الایاه داخل بودند حاکم
 چندین مقام نیستند بنمایم مناسب خواهد بود چون اکثر از امرای قاجار بلا مرتبت و مهاجرت بادشاهان گویانیه
 رسیدند و پشت پشت بپشت بپشت ایشان بودند و علیخان قاجار که نسب او به امیر قاجار نوایان ابن سزاق نوایان برلاس
 میرسد در امرای سلطان حسین میرزا باقیتر شامل بودند و بعد وفات او که امراد قسم شده بر خیمه خواه بدیع الزمان
 میرزا خلف اکبر بودند و در محصله جانب مظفر حسین میرزا پسر دیگرش گرفتند و علیخان از امرای بیع الزمان بود چون
 محمد خان از یک پسران برضراسان تاخت می آورد و جمیع شاهزادگان گورکان در کنار غایب اجتماع نموده ناصد حاکم
 بودند و تمامی امرای ایشان درین قصد بپایان حاضر بودند اما چون امرالوجه کینه می نمود هر روز برادر را بیعت نشانده
 بودند که از بدو بادشاهی تا امروز این قسم در کشوری واقع نشده اکثر شاهزادگان بملاطینان و نسل بخیده کنایه کردند
 باوجود اجتماع عظیم ایشان از دست داده بود و توفیق مانده از یک نیافتند و متفرق شدند و اقارب الایه شده
 یا موقع اجتماع دست نداد و در سلطان محمد خان چون سیل بلاد خراسان در رسید شاهزادگان یک یک میزد و دو

جگیده بود شدند اما شاهزاده بدیع الزمان چند مرتبه حربه سخت کرده چون سخت یاور نبود و سود نکر و پیر علی خان در حالت
همکارش بوده در دشمن کشی و مرداگلی باز خود به تقصیر راضی نشده تا در حرب استلزام آن امیرزاده را مردانه وار
جام فنانا دست ساقی اجل نوشید چون دولت گورکانیان در خراسان باختر سیده بود و لاد پیر علی خان قاجار
با طرف متفرق شد از اولادش یکی سلطان نورالدین قاجار بود که اولاد او مدتی در اطراف استرا با و غیبه
به شروت و حکومت گذرانید و در آخر با دشمنان ابدالی قزاقیت کرده شعور بابدالی و درانی شدند و یکی آقاخان ابدالی
خان بود و دیگر سوارخان خان و دیگر شاه علی خان قاجار بود و آخر اولاد شاه علیخان و اغان خان سکونت
در خراسان مستعبد دیده به گروه قاجار که در کج و بد و غیره بودند شامل شدند و بموجب فرمان شاه عباس در
بیرون قلع مبارک آباد جاگرفته موسوم به آق باش شدند و میرزا پیر علی خان آق باش قاجار که نسب او به شاه
علیقان ابن پیر علی خان میر سید و در زمان سلطان نادر شاه افشار ترکمان موجود بود و خطاب میرزا غمناز شده
و نیز قلیخان پسر آقا نور الله خان بود و او پسر آقا نصر الله خان که دیر آقا ناصر محمد گفتند و او پسر آقا منصور خان بود و
فرزند آقا ناصر خان و او دیگر پسر شاه علی خان ابن پیر علی خان قاجار بود و الغرض پیر علی خان بوجه کبرنی
از خدمت معاف بوده میرزا باقر علی خان پسرش در امرای سلطان نادر شاه افشار ترکمان داخل شده جان سپاری
در رکاب او نمود و در شاه میرزا شهاب الدین خان بود و پیر شهاب الدین خان میرزا محمد حیات خان بود که در
امرای سلطان احمد شاه ابدالی درانی سرفراز بوده در رکاب او از ایران زمین به کامل افتاد و پسر او میرزا
قطب الدین خان بود و ولدش میرزا مضر الدین خان و فرزند او میرزا محمد قادر خان بود و پسر او میرزا غلام حسین
خان چون او را و سلطان احمد شاه بنوغلان اعتبار بسیار میداشتند و دوازده هزار اسلحه از هر قوم و مد فوج
خاصه خویش نگهداشتند و بدین بزرگان نیز به ولت ایشان بامارت و عظمت بسرمه بودند اما آخر سواره
اقبال درانیا از غروب شده فتنه بزرگ حادث شد و شاه شجاع درانی در بند وستان آمد و با ستم و غرور
انگیزی باز با فدا استمان رفتند و جمیع سواران غلبه که مهربانها از بادشاهان درانی دیده بودند اندک بسبب
دوست محمد خان حله و مکان باکر کئی افغان برگشته بشاه پیوستند و امیر را مجال بهقامت نمانده بادشاه سخت
نشدت لیکن بعد از سه شاهزاده محمد اکبر خان زور آورده افران انگیزی را پاس و قار بلغرید و شاه شجاع
نیز شهبه شده و اکثر سواران غلبه و افغان که جانب داری شاه نموده بودند جانها از آن هلاک کردند و غلبه
بیرون بردند و بعضی بر پشاور آمده و تسلی را انگیزان نمودند و وجه قبیله که مقر شتر غنیمت داشتند نیز را شتران
آق باش قاجار و عدایان کترین نیز حواله اشیا خود گداشته بر پشاور رسیدند و در همان مقام سکونت و زین
و کلاه باب و کلاهات و جامه و غیره کامل بفضیله سرکار در آمده میرزا احمد خان بهجیت نوابشی نیز صاحبی

محمد خان بهادر در دیار هندوستان آمده و در فتنه ۸۵۵ اعزاز ایشان بدو گشته و بحسب اقتضای آن دو اندر ریاست سبک نموده
ضلع مندو سور واقع ملک مالوۀ تعلقه ریاست گوالیار سکونت ورزیدند و این خاکسایر از امجد القادر خان عرف میرزا
آغا خان و در همین مقام متولد شده در سایه شفقت والدۀ بزرگوارین ببلوغ رسید و امیدوار است که از رونق حال سایه آن
قبله آمال یافته و ارادۀ الهی و الامجاد و در چهاردهم ربیع سنه سبع عشر و ثلثمائیه بعد الف هجری در زمانه بنده هم
پسر متولد شده موسوم به میرزاخان محمدخان نموده شد. خداش نگهدارد و پیروی دروستان خود عطا کند
اما نواب محی الدوله معین الملک منشی میرزا حاجی محمدخان بنجب یار بک بملوک نیز ازین قوم آقۀ باش قاجار بودند و
نسب ایشان نیز با نسب میرزا شاه محمدخان یکجا میرسد و آن نادر خان بعد از نادر اکبر در پشاور در عهد میرمنشی
سراکارگری میفرموده و از آن جا به ایجنسی راجستان بمقام شیخ مصلی شده درین مقام بعزت تمام میسر بوده و
بعد در هندوستان ترک لازمۀ آنگریزی نموده و مهارت تحت سکه بهادر والی جو دهمپور انتخاب را طلبیده و بعد سه
وزارت ریاست خویش مقرر نموده و بنظری سراکارگری میخطاب نموده و نواب بخشیم الدوله غوث محمدخان شکرک
جنگ والی ریاست بهادره نیز ایشان را مواضعی بخاکسایر داده و نواب محی الدوله که با وجود اسباب امارت و دولت نفیری بود
کامل و کاملی از تعلیمی آن جناب را بدرجه شهادت رسانیده و دست غلامی نافه جام شهباز شد و نواب میرزا امجدالطاف
پسر ایشان و معین جوانی اتعالی نمود و جاسته این وفات و او را بسبب اتفاق با همی نامند دولت و جاه و برادقت و پسر
نواب عبداللہ خان میرزا احمد خان و در جمیع شریف موجود است خداکے تعالی همیش دراز کند و شجره سلاطین قیام بر تاج
منول خان چنان میرسد مظفر الدین شاه آقۀ باش قاجار بن ناصر الدین شاه ابن محمد شاه ابن عباس میرزا ابن فتح علی
ابن حسین قلی خان ابن محمد حسن خان ابن فتح علی خان آقۀ باش و اما ابن شاه قلی خان قاجار ابن مهدی خان - ابن
محمد ولی خان ابن محمد علیخان قاجار از اولاد امیر قاجار لویان ابن منتراق لویان ابن اما لویان برلاس از اولاد
قزاق لویان برلاس ابن سونچین لویان ابن امیر ایردوچی برلاس بوزنجری ابن قاقچولی بهادر ابن نومه خان ابن
باشیر خان ابن قانک و خان ابن و میر خان ابن بوقا خان بوزنجری ابن بوزنجرخان قیات ابن الان قزاق
بشت جوینی بهادر ابن میردور خان ابن مشکلی خان ابن قیو ترانش قیات از اولاد قیات خان ابن این خان
ابن مشکلی خان ابن نیک خان ابن افغان ابن قراخان ابن مغول خان و از مغول خان تا حضرت آدم
علیه السلام پیشینه نوشته شده - نقطه +

قوم بخاری باش قاجار

این قوم نیز از اویاق قاجار آمده و تهمسپا و چنان است که چون در سنه خمس و تسعین و شصت و هجده بجای شاه عباس صفوی بلو شاه ایران زمین امانا بوده پیشکوه

دیران قاجار را دیده از دلیری و جسارت این قوم ترسیده و بار بار با صلح و دانش فرعه مشاورت انداخته رگس لان قرار یافت که اجتماع اینها که طعمه بقصد ثریا میزند چون نبات الغش پشیمان سازند تا از دغدغه زور و قوت این طائفه و شکست ایمن باشند لهذا ایشان را به چند بخش تقسیم ساخت که و پس که بقصد مبارک آباد جائی گرفتند ایشان را الو قاجاری باش گفتند و رفته رفته بخاری باش شدند و اولاد ایشان بر همین نام مقرر شدند و قومی علمه گردید امرای این قوم در دوازده سالهین قاجار بر تبه امارت رسیده اند و اکنون هم در ایران زمین بسیار اند +

اویاق عضد ایلو قاجار

وقتی که شاه عباس صفوی از اجتماع دلیران قاجار به ترسیده ایشان را برانگنده ساخت جمعی از قاجار که حکم او را نگذاریروان کچ کرده در مرو جایگزیند ایشان را عضد ایلو گفتند و امرای بسیار این قوم در ایران موجودند و این سره قوام در قاجار مقرر شدند +

قوم دولو قاجار

این هم قومیت است از قاجار که در زمان نادر شاه افشار ترکمان با اشاره فتح علی خان ۲۰۰ قاجار را کشند فقط +

اویاق قیونلو قاجار

این هم قومیت است از قاجار و امرای بسیار این قوم در سرزمین ایران موجودند +

اویاق قجرا افشار قاجار

این قوم هم شخصیت از قاجار و محفی مباد که عموماً جمیع قاجاریان را بتغیض هر دو الفصحی نیز میگویند اما وجه تسمیه ایشان به قجرا افشار چنان است که جمعی از قوم قاجار که با سلطان نادر شاه افشار ترکمان یکدیگر بودند و هنگام فغان کشورگیری با آن پادشاه گردی پناه هم کاب بوده مردانگی نمودند پادشاه از ایشان بسیار خوشنود بوده بر زفاقت و نجاعت ایشان اعتماد وافر داشت لهذا ایشان را بخطاب قجرا افشار نامید و افشار قومیت در میان ترکمانان که نادر شاه از آن قوم بود و قجرا بالعموم قوم قاجار را می گفتند و میگویند پادشاه آنها را بخود نسبت کرده قجرا افشار گفت و براسه اولاد ایشان همین خطاب مقرر مانده رفته رفته قومی عظیم گردید و این چند قوم را از میان قاجاریه برفاسته اند که نوشته شدند +

اویاق تاجوت بوزنجری تپا

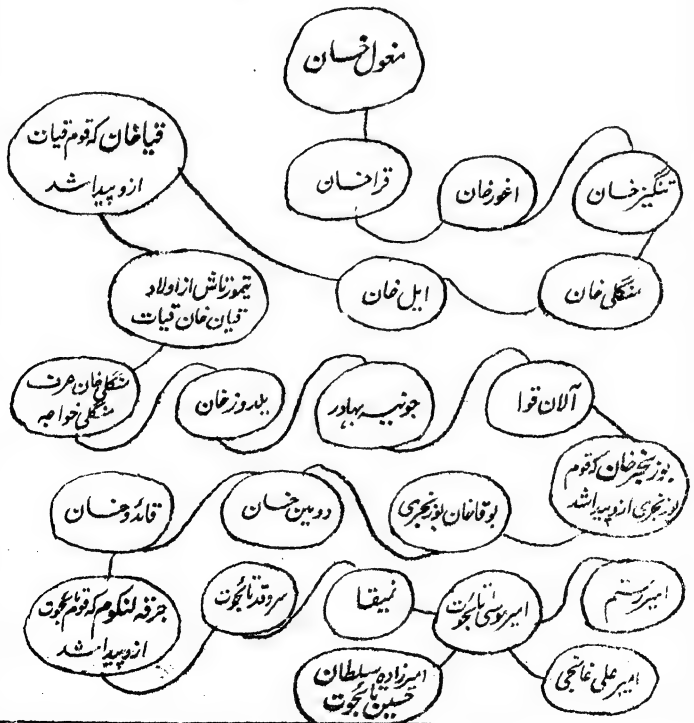
این قوم تاجوت نیز از قوم بوزنجری پیا شده و سلسله نسب او به بوزنجرخان سیر و تهمسپا و چنان است که چون بعد از آنان قوا بگیم بوزنجرخان سپهر او و بحسب ستور مغول سیر را اگر دیده و اولادش را بوزنجری گفتند و رفته رفته قومی عظیم گردید و بعد از بوزنجرخان سپهر او قواخان بر سر مملکت نشست و بعد از او قواخان سپهر او در مین نمان متکفل امور شهرنشینی گردید و بعد از او قواخان قائم و خان پسرش بر طایف نشست و در اچند سپهران بود و از آنجا به تپا میفرغان که تخت نشست و دیگر حقیقست کوم بود

چون اولاد پسوان بسیار شد فوهمایا پندیده اولاد جرتنگم بوزنجی رانانجوت بوزنجی گشتند و اولاد بوزنجی
 سر قند نامش بنوازه بود و پس سر قند عیداً تاجوت بود و دوسه در اثنای صید بازی بدست قوم تانرا گرفتار شد و قوم تانرا
 که از اولاد تانرا خان ابن انجبه خان است و همواره تانرا را با مغول عداوت سخت بود و چون بر یکدیگر دست می یافتند
 و مار ز روزگار و دوا بنابر می آوردند و عیداً بدست تانرا این اسیر شده بفرمان الشان خان تانری با دوشاه خانبقتل
 رسید و سلاطین بوزنجی همواره در پی این انتقام کمر بسته می بودند و کرات لشکر بنوازه انتقام گرفتند هر بادشاه فعل که
 از بندوبست غلگی افزای یافت لشکر کشیدن بخدا و برافزین بود و این لشکر کشی تا زمان صاحبقران امیر تیمور گورکان بلاس بوزنجی
 در میان بود تا آن قاتان جهانستان در همین یورش کوس ارتحال گرفت و قوم تاجوت از ان شرف اقوام غلبه است می شود
 و امرای این قوم همواره بر بر سلاطین عظام مغظم و مکرم بوده اند چون بعد از حال میسوکا بهادر بوزنجی طوائف الملوکی
 در موشستان پیدا شده و قاتان بزرگ چنگیز خان بهادر آغا زکوشانی نموده متنی با قوم مغول در حرب و قرب بود و قوم تاجوت
 نیز از دس مخالف شده تمامت امرای میسوکا باین قوم پیوستند و لاشرف الدین علی نیری در همین باب گوید
 سپاه میسوکا همگی غلبه و با قوم تاجوت گردید میل و آخر این قوم از چنگیز خان انزلی است و وقت چنگیز خان
 بملازمین او گشتن بود و قوم تاجوت با قوم دیگر ساخته بود و عصیان آوردند و نگید بهانرا بل شدند چون چنگیز خان
 بر تانرا ظفر یافت امرای این قوم نیز مطیع گشتند و امرای بسیار این قوم صاحب عزت و جاه گد شدند از چنانچه امیر تیمور
 از این قوم در اول از ان صاحبقران کشور تانرا امیر تیمور گورکان بود چون صاحبقران در محاصره قرشی بنوم امیر بوزنجی
 امیر بوزنجی از هزار سوار مرد و حوالی قرشی نشسته بود و صاحبقران و بدین الشاهل تن از لیران خود تکیه بفضل از دوشاه
 فرموده شکیب کرده انگار امیر بوزنجی رسید و ندانها نهاده قلعه برآمده و لیران برلاس ریخو کشیدند و محافظان گشتند
 در را کشوند و اتماع امیر بوزنجی که در قلعه بودند امیر نمودند و صاحبقران امیر میسوکا پس امیر بوزنجی را جهت اخبار این مال استخلا
 فرموده چون امیر بوزنجی این حادثه جمیع ملک گشت از غایت غم و غصه بر خود میچید و با امیر ملک بهادر قراؤاس ساخته
 بحاصره قرشی پرداخت و دلاوران جانبین امرودی و مردانگی دادند و امرای صاحبقران گاه و بیگاه با تنه چند از مردان
 کاری برانموده اعلام می نمودند و بعد از دو خورد و قلعه باز می گشتند و سفیر بوزنجی بهادر در بردن آوردن پیغام اجل بر گرم بود
 و نشستند و ملک افغانان هاست جوش و کمان گوشه داشت هم از گوش و هوا پر ز زینور شد تیر پر و غنایان تن
 آهمن نشسته و زین کمان ل جنگ جوان نیست و زانویه جان راه گردن بر بست و بالاخر صاحبقران به نفس نفیس
 مجبور اعدا را آورده بعد از دولت قاهره اش اعدا را بحال ستیزه و لیران از رهروان پندیده امیر بوزنجی را که گفت هزار
 سوار جلا در رکاب داشتند راه گریز پیش گرفت اما ملک بهادر قراؤاس با پنجه زمر و قراؤاس بدروازه دیگر پیاده بود
 چون صاحبقران و نان شهباز میزدان انقاش العفاف داد و او هم راه قراؤاس را رفت و نمود و صاحبقران با عقب اعدا نشست

اگر چه امیر موسی و امیر ملک بهادر و شیران همیشه بهیچا و نهنگان بحد و خاوندند و یار و مددگار و میان میانیت و دلیری تاخته
 بودند و نام مراگلی و در ملک سخت بلند ساخته اما از شاهانه خورشید اقبال صلت صاحبقرانی دیده و دلیری ایشان چون پیر
 کوگر گشته و گوشه ناخیزند و این را عنایت ایزدی و الطاف سروری توان گفت که یک کس را بنیز بطف تاخته آن
 مایه قوت و بهمت و بهمت ارزانی داشت که باد و بلیست و چهل و سه مرد و سه مقابلیه و دوازده هزار مرد را بر خو غوار
 باختیارند بر سبیل اظهار آرد و بدو شبانه روز چنان حصی حصین و حصار سخت را گرفت و جمیعت و بران از
 پیش برداشت و الله علی کل شیء قدیر الغرض چون صاحبقران بر نگام میشد مخالفان روان شد از طرف
 یافعی صد سوار که غلبه معکوف خود را نگاه میداشتند و قشون شده حمله کردند و بید و بید و ضرب کرد و حریفان ایشان
 بود و گریختند و غنائم و فو بر دست صاحبقران رسید و آرزو ملک آغا دختر امیر یارنیز بهایا فاقون امیر موسی با ملک بهادر همراه
 گشته و گریخته میقت و صاحبقران روزگار و عقوبت ایشان روان شده تداود کرد از سر خون او و گذشتیم زن را از خود جدا
 گن ما کشته جمیع جان را غنیمت شمرده از ایشان جدا شد و طر فی بدر رفت و عورات همچنان می تاخته صاحبقران سپهر
 اقتدار یک تنه در پی ایشان بیفت و با ایشان لوگری بود عاشق تاز نام کمان بدست گرفته و تیر نهاده اگر چه در آن کار بسته
 نداشت اما چون صاحبقران نزدیک رسید نیز در کمان نهاده میکشید و نه انداخت و صاحبقران بدین خیال که کسی
 درین فن دست داشته باشد اگر چه شرم نمی رسد محل طعن خواهد بود می ایستاد و بسیار نزدیک بیفت نگاه اسپ جهان
 نوزدش را جگر گرفت و بر جلایه ماند و در آن حالت دولت شاه بخشی رسید و سپر کشیده اسپ در پی ایشان میدوید و عاشق تاز
 بضرورت تیر انداخت و عیب و هنرش ظاهر شد و دست از کوشش باز داشت و سرور بادی نهاده و دولت شاه بگردانها رسید
 آرزو ملک آغا بدر رفت و دو سه در آن وقت حاضر بود و از توان آغا متولد شده و توان آغا منت امیر موسی آفرید صاحبقران
 رسید و طغی شاه عرف آنکه میگویی دختر صاحبقران امیر تیر گورگان به امیر مجربیک ابن امیر موسی تاجوت منعقد شد و از او
 امیرزاده سلطان حسین تاجوت متولد شد و سه همکاب صاحبقران بوده در اکثر محار که مراگلی تاز و بظهور رسیده صاحبقران
 او را همچو شاهزادگان خوش گرام میداشت و وقت یورش خست همکاب بوده و بعد از آن تعال صاحبقران که در سنه سیع شمانا به
 اتفاق افتاد و در آن هنگام امیرزاده همکاب بود و باغوا میفویان فتنه پرداز با وجود موجودی کسی شمشیر کس شاهزادگان
 گورکانیه سودا کس سلطنت در سر نخته و روسه مخفد که در سلطنت بود و در چون شاهزاده طلیل سلطان ابن میران شاه امیرزاده
 و سر مخفد رسیده بود امیرزاده پیشرفت کار در بار گشت دیده مدتی در ضرب و ضرب با شاهزادگان گورکان گذرانید
 آفریدت خاقان حمید شاه پنج سلطان بهادر افتاده به فرمان و سه شربت شهادت کشید و سلطان حسین تاجوت
 یک دختر و فرزند یک نام بود که نام و غیث الدین ابوالنصور ابن امیرزاده باقر بود و با شاه کامنگ سلطان حسین با تبار از
 متولد شد و پسرویی امیر موسی تاجوت امیر علی خاچی بود که در کاب امیرزاده محمد جهانگیر و کلال متوطن گردید و پسرویی

امیر سستم امیر سستم بود که نامزد ملازمت شاهزاده میرزا عمر گشته بمکه آذربایجان رفت غرض قوم تاجوت از او نام منظم
شمرده میشود و اورا بعضی بر لون نیز تاجوت نویسند و هم بعضی تاجوت نویسند و همین صحیح است و از عمده قوام بوزجری
است و شجره تاجوت تا سفل خان چنان میرسد سلطان حسین تاجوت ابن امیر محمد بیگ ابن امیر موسی تاجوت از
اولاد منیقا ابن سرد قد ابن جرقه لنکوم تاجوت ابن قائد و خان ابن دومین خان ابن بوتاقان بوزجری ابن
بوزجری خان ابن آلان قوا بنت جونیه بهادر ابن یلدوز خان ابن مشکلی خان خوابه ابن تیمور ناش قیات
و او از اولاد قیان خان ابن ایل خان ابن مشکلی خان ابن تنگیه خان ابن اغوز خان ابن قراخان ابن مغول خان
ابن النچر خان ابن کیوک خان ابن دیب باقوی خان ابن المله خان ابن ترک ابن یانش ابن لوح علیه اسلام
ابن نوشاخ ابن ادریس علیه اسلام ابن برد ابن مهلاسل ابن قینان ابن افوش ابن شیت علیه اسلام ابن
حضرت ابوالبشر آدم صفی الله علیه اسلام - و شجره قوم تاجوت بطور شجره نوشته میشود. ع

شجره قوم تاجوت بوزجری

اوباق سیمو بوزنجری قیات

اوباق سیمو ت نیز از منظم قوام بوزنجریست اما حوال این قوم چنان است

که بعد از مرگ بوزنجرخان پسرش بوقاخان بوزنجری سر برآراند و بعد از

مرگ او سیر سلطنت به پسر او و دین خان مقرر شد و بعد از او دین خان فامد خان پسر دین خان سر برآراند و

او را چند پسر بودند یکی بانیققرخان بود که بعد از مرگ پدر سیر سلطنت نشست و یکی جزه نلکوم که قوم باجوت بوزنجری

از او پیدا شد و یکی خاچین نام پسر بود که اولاد او را سیمو گویند و جمیع اولاد او بدین نام مشهور شدند و بعد از او گوشتن

میدو که با د بوزنجری که بارشاه مغولستان بود قوم سیمو نیز با او ام دیگوسیل کرده با قانان بزرگ پنگین خان ابن میسوکا بهادر

جنگیدند و آخر الامر ایل شد و امرای بسیار ازین قوم شریف گذشته اند اما چون تفصیل حالات ایشان معلوم نشد به چین

اکتفا رفت سیمو قوم شریف است از منظم قوام بوزنجری قیات است و شبیه او چنان است خاچین سیمو ابن

قایم خان ابن دین خان ابن بوقاخان ابن بوزنجرخان ابن آلان قوامینت جونیبه بهادر ابن یلدوز خان ابن

مشکل خان عرف مشکل خواجه ابن تیمور تاش قیات از اولاد قیان خان ابن ایل خان ابن مشکلی تان ابن سنگین خان

ابن انور خان ابن قراخان ابن مغول خان ابن انویم خان ابن کیوک خان ابن دیب باقوی خان ابن بلغه خان ابن

ترک ابن یاش ابن نوح علیه السلام ابن متوشلخ ابن ادریس علیه السلام ابن بردوان مهلمایل ابن قیات ابن

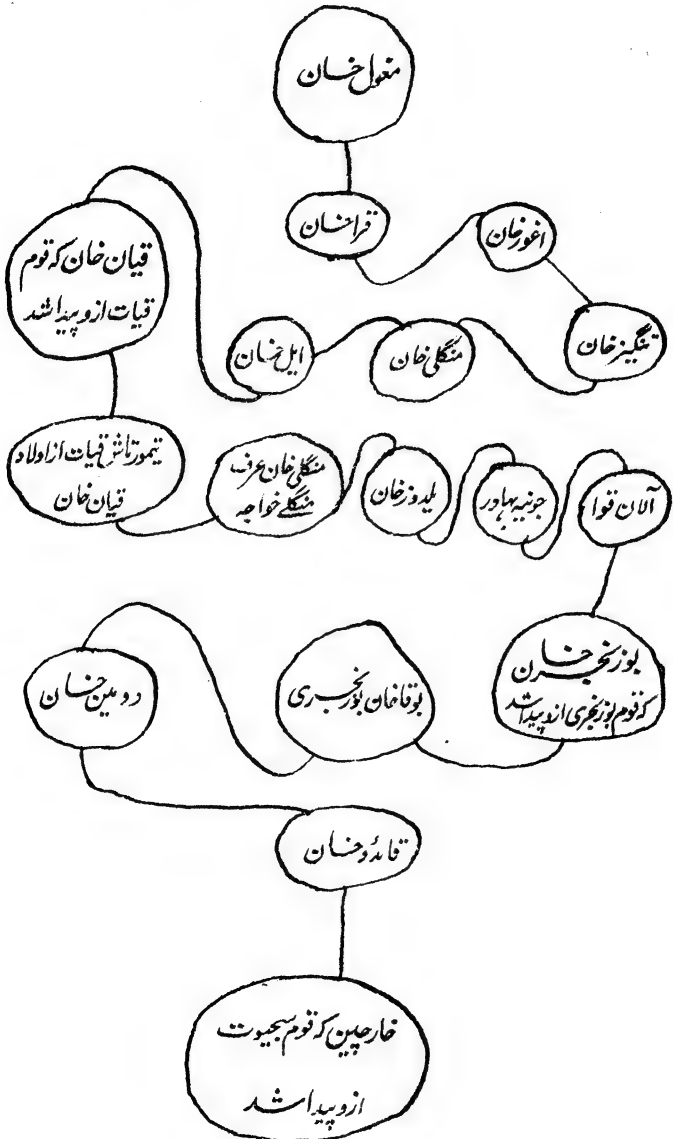
انوش ابن شیش علیه السلام ابن حضرت ابوالبشر آدم صفی الله علیه السلام و این قوم سیمو از بوزنجری پیدا شده و

این چند اقوام مثل باجوت و سیمو و برلاس مگورکانیه و قاجاریه و جغتائی و اوزبک و ایلیکدای و غیره اقوام از

قوم بوزنجری پیدا شده اند و دیگر اقوام بسیار ازین اقوام پیدا شدند چنانچه در محل خود نوشته شدند و اکنون شصده

قوم سیمو ت بوزنجری بطور شعبه نوشته میشود فقط ۴

شجره قوم بجهیت بوزنجری قیت

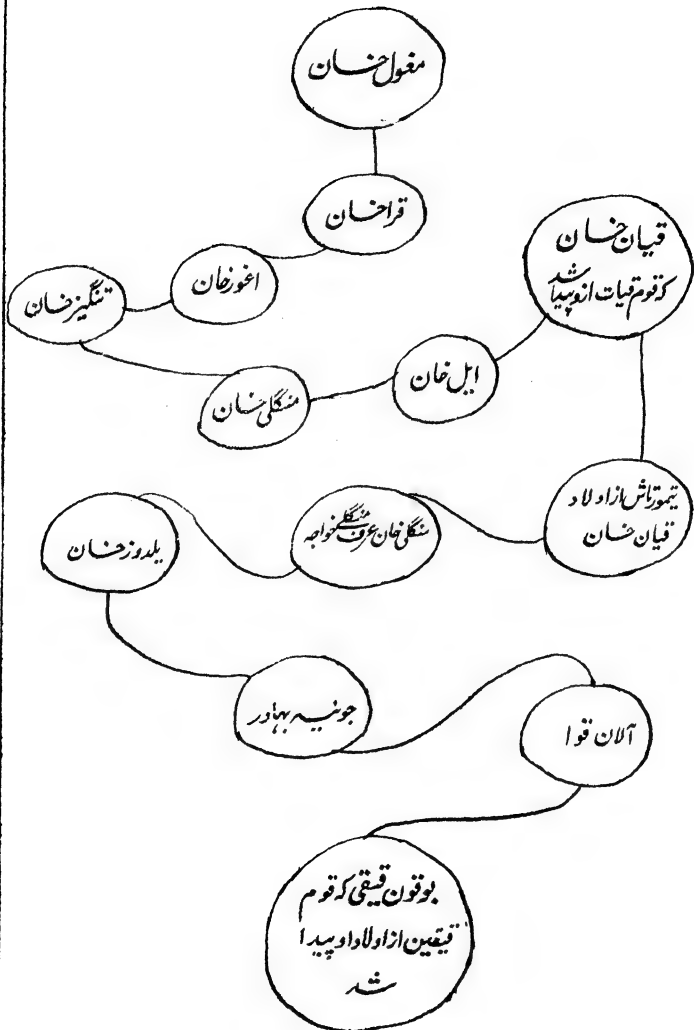

واضح باد که در تمام اقوام مغولان و قباایل قبیای و در کلین اندک معظم پنداشته میشوند و قوم قبیای را از کلین و دیگر تمامی اقوام مغول اشراف تر دانند و در قباایل قبیای و قوم قیقین و سالجیوت را بهتر می انگازند و این هر سه قوم از اولاد بوزغرخان و بوقون قیقی و یوسفین سالجی برآمده اند و هر سه شاهزاده پادشاه آلان قوا بودند و اولاد این هر سه را مجموعاً نیز قون گویند و این هر سه را از جمیع اقوام قبیای افضل دانند و اقوامی که سلسله ایشان به نیروزیان رسد و افضل نپارند و درین هر سه قوم قیقین و سالجیوت و بوزغرخری قوم بوزغرخری را اشراف دانند و جمیع سلاطین عظام از قوم بوزغرخری پیداشده اند - ۴

نسب این قوم قیقین به بوقون قیقی ابن آلان قوا قبیای میرسد و آن چنان است
اویماق قیقین قبیای که چون جونیبه بهادر قبیای درگذشت و جونیبه اولادی دختر او آلان قوا بر جای او

نشست سیر را اگر دید و شوهر آلان قوا و یون قبیای درگذشت و شبیه به یون بر تیر استراحت نهاده بود و نور سے دید که تمام شبستان از نور منور شد و آن نور در کام و دمان او فرو ریخت و بانو از آن نور حالمه شده چون بزرگان قوم درین مکان طعنه بر آورده و از نهایت عصمت او تعجب کردند و آلان قوا بزرگان را در خانه خود در آورده و ایشان را ترصد نمودند تا ایشان نیز آن جلوه قدرت بزدانی را دیدند و زبان بدعا و ناله او کشوند و عصمت و عفت او گواهی دادند و بانو از آن نور قدرت حالمه شده سیه پیر آورده و از آنجمله یکسکه را که بزرگ بود و بوقون قیقی نام نهاده و اولاد او را قیقین گفتند و رفته رفته قومی عظیم شد و قیقین از اشراف اقوام قبیای است و بعد از میسوکا بهادر این قوم نیز از جنگیز خان منحرف شده با اقوام دیگر شامل شده جنگید و بعد از فتح نامان به خان بزرگ ایل شد و شجره این قوم چنان میرسد به مغول خان بوقون قیقی ابن آلان قوا بنت جونیبه بهادر ابن بلده و خان ابن منگلی خان عرف منگلی خواجدا بن تیمورانش قبیای از اولاد قبیای خان ابن ایل خان ابن منگلی خان ابن منگیز خان ابن اغور خان ابن قراخان ابن مغول خان - ۴

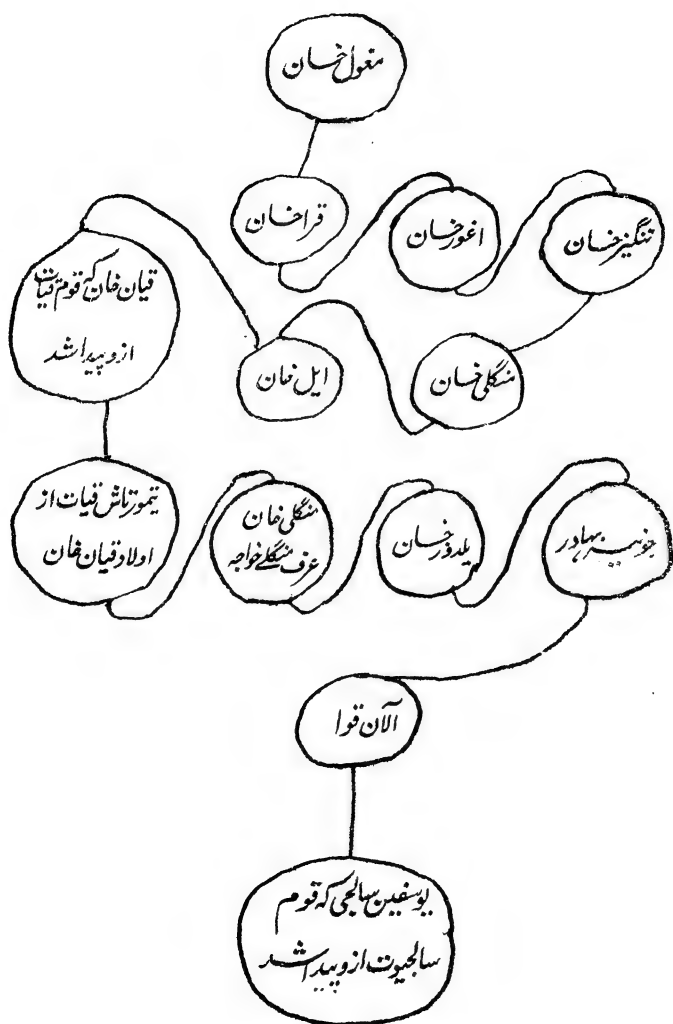
شجره قوم قبیلات

ایماق سالیجوت قیات

ایماق سالیجوت قیات از اولاد یوسفین سالیجی سپر آلان تو پیدا شد همان چنانکه
پیشتر ازین نوشتند شد که آلان تو ایگیم بدر صلت پدر جوینی بهادر بر بلوگرگ
سلطنت نشست و دیون شوهرش نیز در گذشت و شبیه آلان تو افر سے دید که تمامی سر سے سلطانی از ان منور
شده حیران وار بود که آن نور یکام و دانش فرو ریخت و ملکه از ان استن شده و خطا سے قوم را در خرگاه خود برد تا
ایشان نیز از ان نور درخشان را دیدند و در آن کار حیران ماند و گواهی بر صفت ملکه دادند و یکم را از ان جل سسر کید فخر
پیدا شد ندیکے بوفون قیقی بود که قوم یوسفین از نو پیدا شد و دیگر بلوگرخان که قوم بلوگرخوری از بلوگرور رسید و
یکے یوسفین سالیجی که قوم سالیجوت از نو پیدا شد و این هر سه پدر یک محل پیدا شده بودند و از اولاد هر یک قوم علی و
پیدا شد و هر سه قوم را همچو گمانیرون گفتند و نیرو نیان را از جلد قبائل قیات و جمیع اقوام و ملکین و تمامت خاندانها سے
منعیه اشرف و افضل پیدا شد و شجره یوسفین سالیجی تا مغول خان چیان است یوسفین سالیجی ابن آلان تو اجمنت
جوینی بهادر ابن یامد خان ابن منگی خان ابن تیمور اثر قیات و از اولاد قیایان خان ابن ایل خان ابن منگی خان
ابن نیک خان ابن اخور خان ابن فرخان ابن مغول خان و قیست که میوکا بهادر بلوگرخوری صلت کرد و جنگیز خان
جمیع اقوام مغایه لیاوت نمودند و قوم سالیجوت که اورا سالیجوت بخذف یا نیز گویند با اقوام تاجوت و فقرات و صبلایر
و غیره در ساخته با خان بزرگ جنگیدند و جنگیز خان ناچار شده بملازمین او کمک خان رسید و در آن حالت نیز سالیجوت
با او میاقبلے دیگر یکجا شده با جنگیز خان حرب کرد و بعض فتح نامان ایل شد و امر سے این قوم بسیار گذشته اند و

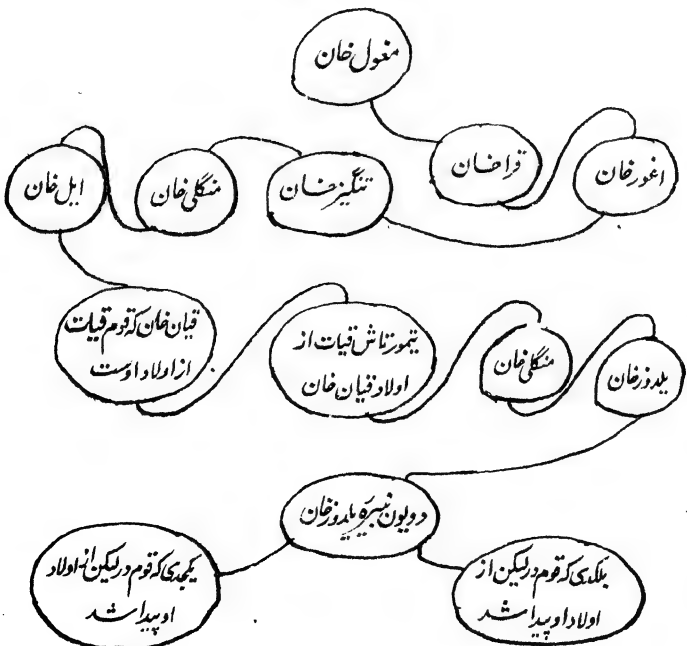
شعبہ راویماق سابلیمیت قیات

اویماق دریکین قیات

این قوم نیز از قبیل قیات برآمده است و نسب ایشان به دیون قیات میرسد و دیون از اولاد منگلی خان ابن تیمورتاش قیات بود و تفصیل او چنان است که چون قوم غل یعنی قیات و درکین از کوه ارکند قون سیرون آمده به مغولستان آمدند و در آن دیار محل قیامت انداختند تیمورتاش از اولاد قیان خان برایشان حکومت می نمود چون او بمرو منگلی خواجا ابن او بر جاکه اوشست و بعد از او بعد از خان بجانش بلارفت و بعد از او از خان جوئی بهادر بر تخت نشست و جوئی بهادر از ختیه بود و آلان توانا نام و بر القصد دیون و راورد و آلان قوار از دیون و دیو بود و چون به یکدی نام و دیگر را یکبندی اسم بود چون بعد از گذشتن دیون این دیو جل و علا بقصدت کا طر خود سه سپه دیگر و یک عمل آلان قوار ایسه واسطه پدر واد وادشاهی در میان ایشان مقرر شد و اولاد آنها را نیزون گفتند و اولاد بلکدی و یکبندی نیز بسیار شده ایشان را در یکبندی گفتند و رفته رفته قوسه عظیم گردید و در یکبندی را نیزون کمتر نندازند و نسب در یکبندی نامنول خان چنان میرسد بلکدی و یکبندی ابنه قوسه دیون میره بعد از خان ابن منگلی خان ابن تیمورتاش قیات و اولاد از اولاد قیان خان ابن ایل خان ابن منگلی خان ابن تنگی خان ابن انور خان ابن قراخان ابن منول خان +

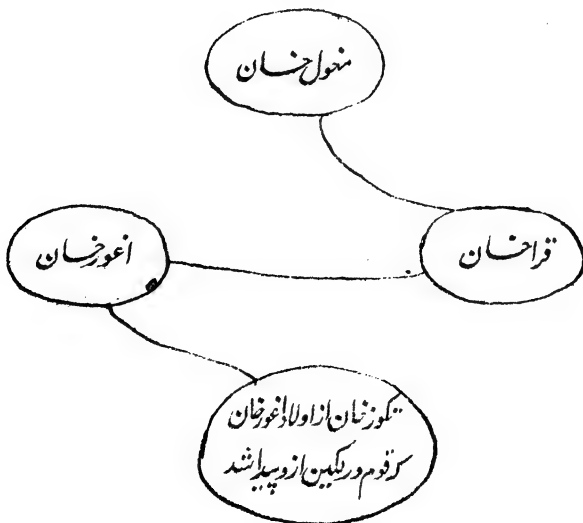
شجره دریکین قیات

اومیاق و لکین

توسیت شریفه از اولاد کور و سپهر خال قیان خان برآمده و احوال او قبل ازین گذشت که در حرب توران فیدون ایرانی و سنج خان تا تاجیج مغولان موجود گشته شد ندما قیان خان و کور خان که در میان گشته کمان افتاده بودند چون چرخ پرده شب فروشت ایشان با هم خواهر بائنه خوشتر مست سیر از برق بیکبار استعاره کرده رفتند و کوه اگر کشته قون و کامند و در آنجا اولاد آن دو تن بکثرت شد و اولاد قیان خان را قیات گفتند و اولاد کور خان را لکین نامیدند و این هر دو قبایل در میان مغولان به شرف و علو نسب و حسب ممتاز اند و یکیک از او بدین دو قبیله تنهی شود و سه را مغول دانند و دیگران را شمار غوینا رند سه به پیش مغل باشد اند حساب که دارد بدین هر دو قوم انتساب نه آنکس که از راه تدویر و فن بد ایشان گشت نسبت خویشین + بهر کیف در لکین بعد از قیات اشرف و افضل اقوام مغول است با الهام بعد از مدت بسیار که هر دو قوم بکثرت شدند از آن کوه برآمدند و در مغلستان را از قوم تا رود گیرا قوام گرفتند و بادشاهی در قوم قیات قرار گرفت و ازین قوم نیز قوام بسیار پیدا شد و شجره و لکین چنان است که نکور از اولاد اغور خان ابن قراخان ابن مغول خان ابن التجهان ابن کیوک خان ابن دیب باقوی خان ابن بلغ خان ابن ترک ابن یافش ابن فرخ علیه السلام +

شجره قوم و لکین

او یاق جلایر در لکین

قوم جلایر از عمده اقوام در لکین است و از اولاد کوزل و سپهر علی قلیان پیدایش چنانچه
نوشته شد که کوزل و قلیان در محراب ایرانیان و تاتاریان همان سلامت بروه و در کوه اگر

قون ساکن شدند و در آن مقام اولاد بسیار از ایشان پیدایش داد و کوزل و لکین گفته شد و چون قیامت و در لکین از
اگر که قون بیرون آمدند و بعلوستان و اگر رفتند اقوام بسیار ازین بره و قبال پیدایشند و جلایر از در لکین پیدایشند و اهل
این قوم هر جمعی که فرجی رسیدند و عمده اقوام در لکین جلایر است و قنبر و دین خان ابن یو قانان یوزنجری با و شاه منوشت
در گذشت و نژاد منوشتان نام بالاسه که به کوه اورا اعدا الفوش هر کجی میگفتند ساکن شدند و اورا به سپه بودند و
چندان کله و رمد داشتند که شمار ایشان چنین بود که چون مقام کوه از مواشی پر شدی و یک گز زمین مالی نبود و دانسته که بهر
بیا نور رسیدند و اگر جائی خالی مانده از چوپانان و گریه بیک و سه ران زمان هفت کوران از قوم جلایر در لکین و رمد و
رودخانه کلوران می نشستند و کوران جمعی را گویند که بهیأت مستیر و صحرانورد آیند و یکبار خانه وار را که بدین یوسون
فرو آیند یک کوران میگویند چون اهل خا و قوم تار همواره با مغولان دشمنی و کین میداشتند و کین می بودند و درین میان
که سخت سلطنت از پادشاهی نهادن و از فرمان مالی بود و خانیان فرصت را غنیمت شمرده و لغات قوم جلایر آمدند چون رودخانه
رود بخانی داشت عبور کردن نتوانستند و مردم جلایر به تماشای ایشان اساده زبان بدین سخن گفتند و گفتند که
بیامید و ما را بتازید و خانیان ازین سخن انقباض آمده و در وقت شب بندی از خض غاشاک بستاند و بنمودند و تمام است
اموال قوم جلایر را بالغایت برودند و مردم بسیار از ایشان محطوف و زن کشتند و جمعی دیگر از قوم جلایر که قریب بدین مقام
ساکن داشتند با جماع این حالت گریخته در مقام منولان آمدند و از غایت جوع پیاز دشتی برکنده میخوردند منولان ایشان را
امتناع نمود و کاین میدانیست که پسران دین اسپه نازند و گوشت بازند و شما و اخرا بیکسید جلایران بخن
او التفات نکرد و آن خاتون را قتل نمودند و از انعام تر سیده سر راه بر پسران او گرفتند و هشت تن را از ایشان بقتل
آوردند و زن دیر کشته گردید و هشت و مگر قان و خان که کشته گشت و قان و خان نیز و امیران یوزنجری
بخطبه یکبار دختران بی اعمام خود رهنه بود و امیران پیش روستای جلایر را بخی فرستاده از آن حرکت قبیح و کاسه شمع بازخواست
نمود و روستای جلایر محذرت کرده و عرض داشتند که ما بحرب اهل خا مشغول بودیم و ازین قصد خبر نداریم و قاتلان و متعلقین
ایشان را بموجب نوره و یوسون پیش قان و خان فرستادند و ایشان را بیا سارسان چون قان و خان بخرمت سلطنت جلایر
گرفت و در قلع و قمع قوم جلایر بسیار سعی نمود و اهل کسایان قوم سلطنت و امارت رسیده اند و مناسب بود که ذکر چندی از
ناموران این قوم کرده آید و بهر سیر بر ارم جلایر و زنانه امیر حاجران امیر مجرور گورکان امیر به نامور بود امیر یار نیر جلایر
امیر به بود از قوم جلایر که بعد از وفات امیر قرغن و خجند لواسه متغیال برافراشت و دختر او به امیر حسین جمعیت نمیداد امیر
قرغن معتقد بود و دختر بزرگ او آرد و ملک آقا شکوه امیر یوزی تا بخت بود امیر علی بدیش و محمد بدیش بانگس بودند و

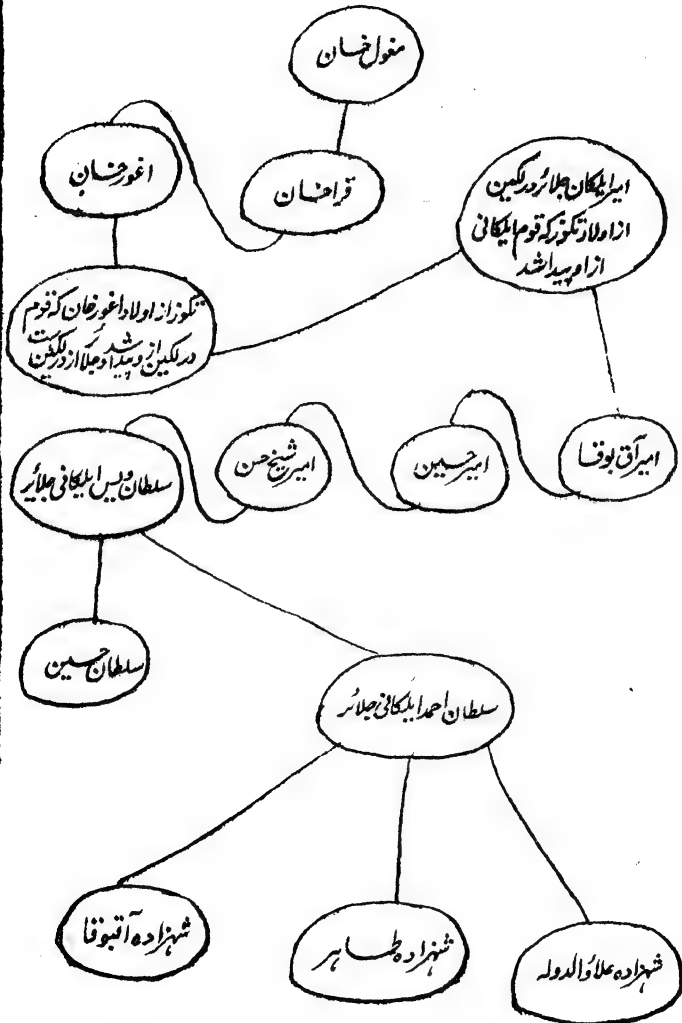
محمود و پیش در سنه ست و سبعین و سبعه یازده صاحبقران یانگی شده بیاساید امیر سارلوقا جلایر از معظم امرای صاحبقرانی
 امیر سارلوقا جلایر برلاس بود و در اکثر محاکم و محارب در رکاب صاحبقران بوده و در شجاعت خویش بنموده است و همیاری
 پس امیر سارلوقا بود که بفرمان صاحبقران در رکاب شاهزاده میران شاه مقرر بود و امیر شیخ نورالدین جلایر ابن امیر سارلوقا
 جلایر از کبار امرای صاحبقران بود و در اکثر محاربات مرواگی ایستاد و در عظیم از دوزخ ظهور رسیدند و در سنه سبع و تسعین
 که صاحبقران بحرب توشمش خان از بیک رفت در محله هجوم عادی بر ذات خاص صاحبقران بمرتبه رسید که خلاصی
 از آن ممکن نبود امیر نورالدین با توان خود در میان آمده سپه و اریستاد و مرواگی با کرده هجوم اعدا را تفریق ساخت و
 دیگران را نیز تقلید نمودند امیر سارلوقا جلایر و فرزند او در آخر عهد صاحبقران بزرگی امارت او به نهایت رسید و
 شاهزادگان نیز شایستگی را اوست نمودند اما در سنه خمس و شش و ثمانی به امیر سارلوقا بربیب بعضی از قوهای از خانان معید
 شاه رخ سلطان یانگی شده و بموستان رفت و التماس امداد به سلطان محمد جنابی با دوشاه غلستان بروقان با سفد اتمام
 بعد او بر آمده بمقام میری رسید و امیر شاه ملک که از جانب شاه رخ سلطان و تاقاب او امور بود بر امیر شیخ نورالدین که
 در قلعه بود فرود آمده و مقرر در جنگ ندیده بنیاد کار بر الحریف خد غلستان گذار داشت و پیام صلح فرستاد و همدرین پیام
 و سلام بنزد قاق نام سرداری را که با امیر شیخ نورالدین نهایت اتحاد داشت آمده که در امیر نورالدین را بجهل ملاقات از
 قلعه بیرون طلبید و امیر نظر بدستی و اعتماد که برو داشت بجهت ملاقات سخن گفتن باو و از قلعه بیرون آمد و اسپ
 سواره هر دو مبدل گردان آغوش کشیدند و هر تفاق چشم از روی مروت و فروخته ویران اسپ کشید و همان لحظه سوار
 از قن جدا گرد و محمد خان جنابی با ستیغ این خبر از میری بدار السلطنه خود را گشت و قصه میری که مدتی به صاحبقران شیر
 زده بود بیک ضرب شمشیر خرد شد امیر سارلوقا جلایر ابن امیر سارلوقا جلایر بود که در رکاب شاهزاده عمر شیخ میرزا در رکاب ایران
 رفت امیر حسن جلایر ابن عم امیر نورالدین و برادر زاده امیر سارلوقا بود او هم در وقت امیر شیخ نورالدین بغاوت با سلطان
 شاه رخ و وزیر و بقتل رسید امیر حسن علی و ابن علی جلایر را در سلطان حسین میرزا باقیار لودند و رعایت کرده او انعام ششم
 بامیر میرزا لودند باقی بیک جلایر از امرای نصیرالدین بجاوون بادشاه گورکان بود و وقت که بادشاه بقتل شیرخان سوراقتان
 دو باره شکر است و شیرخان اول پیام صلح داد و قسم به کلام الله خورد و شکر مغول را غافل ساخته بر ایشان ریخت و بسیار
 از اعیان امرای محل کشته شدند و بادشاه اسپ در دریا زده بکشت و سوسه بکرفت و شاه حسین از خون یادگار ناصر
 میرزا را با خود بیاخته و با دکان ناصر میرزا از جاپون برخلاف گردید چون راجه مال دیورا تصور والی جوچیهو در مکر عراض اخلاص
 فرستاد و بادشاه را طلبید بادشاه براه چنبل میرتوجه ولایت ماروا را گردید و عالم چنبل بیک طرفه سیر راه بادشاه فرستاد و
 جمعی که درین حالت دست از رفاقت باز نداشتند بوجنگ ایستاد و آنها را منتهی نمودند و بادشاه آنکه خان را نزد لایر
 فرستاد و مال بوجوئی بر لفاق برادران و کچی جمعیت بادشاه و بقتل شیرخان واقف شد خاک بیه مروتی و در چشم

اینها شش مقامند آمدخواست که پادشاه را گرفته به شیرخان سپارد و صد تکیه رفتنی خود گیرد و چنگیز را سوسه آن جناب
 روان کرد و آنکه خان را بخت نمیداد المیکه از کتابداران پادشاه که از اول نزد المالدیو بود علیه فرمانده پادشاه را ازین غم
 آگاه کرد و پیرین ائنادوکس است که بجای سوسی آمده بودند گرفتار شدند چون پادشاه بدین گفتن یکس از آنها را مرده بود
 هر و کس کار و خنجر بدست آورده و مهند جاندار را زمره و جانور زخمی کردند و اسب پادشاه نیز زخمی شد و پادشاه هر چند
 از نزدی بیگ اسب جلبداد قبول نکرد و در دادن اسب مصافقه نمود و پادشاه بر شتر سوار شد اما ندیدیم که مادر خود را بر شتر
 سوار کرده و اسب او به پادشاه داده خود پیاده شد چون تمام راه ریگ روان بود و شکاریان از محنت بی آبی تکلیف و سخت
 بسیار کشیدند چون خبر قریب واصل لشکر المالدیو رسید پادشاه تیمور سلطان و نعم خان و غیره را امر کرد که در عقب لشکر بیایند
 و اگر لشکر مخالف قریب رسید بیگ بایستند آن جماعت بسبب تائیدی شب راه کم کردند و قریب به صبح سیاهی میخاغان
 بنظر آمد و شبنج علی بیگ در پیش کو که و غیره امر اسه پادشاه که بخت و دو کس بودند مخاغان را استقبال کردند و شبنج علی بیگ
 ابن باقی بیگ جلایر از آن جمله بود و شبنج علی بیگ ضرب تیغ و در لشکر ایشان را بقتل رسانید و هر چند که از شست
 ایشان کسار یافتند یکس از معتبران مخاغان کشته میشدند و با وجود آنکه لشکر عظیم بود از پیش امر اسه مغول هنرم شدند و
 وقت گریز بسیار از آن مردم کشته شدند و پادشاه سلامت از آنجا بگذشت محمد خان جلایر از عمده امر اسه جلال الدین محمد
 اکبر پادشاه و گورکان بود و تنگ میمون بقال با لشکر عظیم و کبزار و پانصد فیل رده بمقابل اکبر پادشاه آورد و از جانب
 اکبر پادشاه امیر الامراخان زان علی خلی خان اوزبک دیگر امر اسه محراب او منتقله مقرر شدند محمد خان جلایر نیز در امر اسه
 منتقله بود و پیش از رسیدن پادشاه جنگی صعب و افشند و امر اسه مغول مردانگی بکس فوق طاقت بشری بظهور
 رسانیدند و شبنج علی بیگ و ظفر بر چرم اعلام مغول و زید محمد خان از امر اسه اکبری بودند شاه محمد خان جلایر از امر اسه کبار اکبری بود
 و منصب دو هزار سی داشت و در سه تمان و سین و تسعایه سحری که شیرخان سپه علی با فاعنه بسیار رسوخ و چوپان آورد
 خان زمان علی خلی خان ابراهیم خان و مجنون خان قاقشال و شاه محمد خان جلایر مقابل شده محاربه عظیم و افشند و فاعنه
 انهرام یافت و در سه تمانی و سبعین و تسعایه سحری اوزبکان از پادشاه خوف شدند شاه محمد خان جلایر از اوزبکان
 جنگیده عرض حال بپادشاه کرد و در سه تمانی و تسعایه پادشاه او را باخان خانان نعم خان بمک راحیه
 طوطیل که بمحاربه داود افغان مقرر شده بود و فرستاد و نعم خان صفا راست کرده قباخان کنگ و خان عالم خواجهد الله
 و یکمک خواجهد سید عبداللہ خان و میرزا علی علم شاهی موشی شرف خان و طوطیل و لشکر خان و مظفر خان مغول و باجمه افغان
 و بایده محمد خان مغول و قتلوق محمد خان و محمد علیخان تغنائی و سید حسن بخاری و دیگر امر اسه را به جائی مناسب تعیین فرستاد
 شاه محمد خان جلایر را در جرجان مقرر کرد و محاربه صعب و افشند و گوجر خان افغان خود را بقتل رسانید و زخم باخان خانان
 رسانید و خان فغان خان در هر مرتبه قریب فحشی به بدن او رسانید و خان فغان از نو هنرم شده گوجر خان را تعاقب نمود و

خان خاندان گزشته که جو خان گشته شد و شاه هم خان برانفا مخالف را از جلاسه برداشته و داد افغان منهرم شد و شاه هم خان جلاسر بقا بقا اورفت و داد و اورگ رنگ بنارس محصور ساخت و خان خاندان هم در رسید و داد و او را چار شده صلح محتر جلا فانت خان خاندان آمده تیغ در پیش او گذاشت و خان خاندان باور اتلی داده تیغ دیگر از نزد خود در کمر او بست چون هم خان در گذشت امر شاه هم خان را سر و رخو نموده پادشاه عرض داشت که دند و موجب فرمان حکومت بنگالیه به خان جهان کمان مقرر شد و چون قاقا تلاق در سته عثمان و عثمان بنو سعید باغی و وزیر شاه هم خان جلاسر با سعید جرجشی که بنجله باغبان و با قاقا تلاق نیز بان بود و جنگیده او را کشت. سلطان حسین جلاسر از امرای کبری بود و قتیقه خان خاندان بیرون خان ترکمان باغی شد و از جانب پادشاه فوجی و قاقا تلاق او را مورشده و او را در نلوا طه با لشکر پادشاهی محاربه واقع شده سلطان حسین جلاسر کشته شد و خان خاندان چون او را دید بگریست و گفت که این عمر و زندگی من گراست آن نمیکند که به تقریب من این چنین مروت تلف شوند و از قوم جلاسر قومی ایلیکانی دیگر پیدا شد *

او یماق ایلیکانی جلاسر در لیکین | ایلیکانی شافیه است از قوم جلاسر در لیکین. و وجه تسمیه او به ایلیکانی جلاسر چنان است که امیر ایلیکان جلاسر به عظیم بود و جدا و لاد او به نام ایلیکانیه گفته میشود و پسر ایلیکان امیر آق بونقاسی ایلیکانی جلاسر در عهد کجالتو خان بوزنجیری پادشاه ایران و خراسان نومی بزرگ بود و بجزب باید و خان گشته شد و پسر او امیر حسین ایلیکانی در زمانه سلطان ابو سعید بهادر خان بوزنجیری در زمانه امر بود و دختر از غوغ خان بمیره ملاکو خان و در عقد او بود و بعد از انتقال امیر حسین پسرش امیر شیخ حسن ایلیکانی به جای او رسید چون در زمانش امیر شیخ حسن چوپانی نیز امیر سدی نیز بود و در اشیر حسن بزرگ میگفتند و به بامارت ایضاً از دیار روم که بسلاطین بخلیه خلق بودند ممتاز بود و دختر امیر شیخ حسن چوپانی بنیاد خاتون در عقد او بود و خرمینت بخش شمشیرستان پادشاه گردید و بعد از انتقال سلطان ابو سعید بهادر خان که تحت سلطنت ایران از پادشاه نافذ فرمان حالی بود و امیر حسن بزرگ ایلیکانی بزرگی بسیار یافت و بعد از او پسر او سلطان و پس جلاسر نیز بزرگ از اخی چون گماشته جانی بنیجان او بزرگ بگرفت و در عراق عرب و آذربایجان پادشاه شد و پس از او سلطان حسین پسرش تربخت نشست و پس از آن سلطان احمد جلاسر پسر سلطان و پس پادشاه شد و با صاحبقران امیر تجور گورکان مخالفت کرده شکست خورد و مدتی را واره گی گذرانیده و در بند والی مصر افتاد و پس از انتقال صاحبقران بر تبریز و بغداد استیلا یافت و از دست قرا یوسف ترکمان کشته شد پسران او علاء الدوله و آق بوقا و طاهر بود و در شجره این قوم بمغول خان چنان میرسد علاء الدوله و ابن سلطان احمد ایلیکانی جلاسر این امیر ایلیکان جلاسر و او را از اولاد نکود در لیکین و او را از اولاد غوغ خان این قراخان این مغول خان *

شجره قوم ایلیکانی جلایر بکین

قوم ارلات

از عمده او یا قبله قیامت است امرای این قوم مغز و کرم بوده اند و تبه سمیه و بر کمر این قوم کلاه
 نشده اما تو به شریف است و در میان مغولان بشارت شهر و وصلت و قزاق است امرای این
 قوم با اقوام بوزنجری واقع شده همواره مغز و کرم بوده اند و امیر و ارلات از قوم ارلات بود و شیرین بیگ آغا خواهر
 صاحبقران امیر تیمور گورکان در عقد او بود و در حمله قشری در حرب امیر موسی تاجموت والیاس خواهر خان جغتائی و حرب
 امیر حسین بیعت برکاب صاحبقران بوده مرانگی با محمود و صاحبقران تیز یار و به نهایت محبت زندگانی میکرد و همواره
 و امیر زاده هم را با سکه بود و دخترش سوخ شلق آغا بعد از شازده عمر شیخ میرزا ابن صاحبقران بود و این هر سه برادر و خواهر
 از بطن شیرین آغا خواهر صاحبقران بودند و جهان ملک دختر امیر زاده علی ارلات بعد از امیر زاده خلیل سلطان ابن شازده
 میران شاه ابن صاحبقران بود و بعضی نام او جهان سلطان مینویسند و همین صحیح می نماید دیگر از امرای این قوم میر میر شاه
 و امیر نرزش و امیر ارکن و امیر تیلانجی و پیر حاجی پسر امیر تیلانجی از قوم ارلات در امرای صاحبقرانی بودند و پیر حاجی در مشیخ
 احتیاد بکتور واقع در غلستان بکاب شازده عمر شیخ میرزا بود و شهید شد و سیدی احمد ابن علی شکی ارلات بود و امیر محمد ارلات
 و حرب او ربک کشته شد و دولت خواهر ارلات محمد بیگ ارلات از امرای اوقات سیم بابر بادشاه بودند و در زمان او قوم ارلات
 در کنار مرغاب یورت داشتند و امیر یادگار شاه ارلات مغز این قوم بود و میرزا رکن الدین علاء الدوله دختر او را بعد از او
 بود و قسب کفر بان بابر بادشاه قبل و در چشم همان بین که کشیدند میرزا علاء الدوله را آیینی نرسید و مکر و تدبیر خود را با اینها
 نمود چون شادو بابر بلاق رفت علاء الدوله خود را از سران بیرون آورد و به قاریاب کیورت اراکامان بود و سید و امیاق
 ارلات به او و برخواست امیر سلطان محمود ابن یادگار ارلات برکاب او و تنوع بلنج گردید و در انجا با امیر ووش مجار بر روی داده
 لشکر میرزا علاء الدوله که گریخت و امیر محمود بود و خوشبخت قدم مراگلی انشوده اما جان در بدن داشت کوشید و آخر کمال دلیری
 مقتول شد و پیر محمد ابن امیر یادگار شاد و اسلات بود و یادگار شاد بعد از خان سعید شانسج سلطان مرتبه و افرو داشت و در
 سده اصدی و اربعین شاما به در گذشت و امیر بن العابدین برادر زاده یادگار شاه بود و پیر محمد و بن العابدین از امرای
 سلطان حسین میرزا باقر بودند و حکم را به بلنج از امیر علی مغول گرفتند و امیر ووش علی ارلات نیز از امرای سلطان بود
 امیر ابوالقاسم ارلات امیر مظلوم بود و در سده عشتو تمایه که شازده ارکان گورکان را با او ربک در کنار مرغاب محمد صاحب
 واقفند و امیر ابوالقاسم کشته شد و محمد قاسم میرزا ارلات پسر امیر ابوالقاسم بود و امیر خواهر خود و شاه ابوالقاسم بابر بود و آن یکم
 دختر سلطان حسین میرزا در عقد او بود و قسب معظم و شریف است و امرای این قوم بسیار گذشته اند اما بر ذکر همین قدر اکتفا
 رفت +

اوباق و وولات

و وولات نیز از عمده اقوام قیامت است اما و تبه سمیه و معلوم نشد بهر کیف و شرافت نسب
 حسب شهر راست و قزاق است و وصلت امرای این قوم با سلاطین عظام واقع شده از عمده

امرای این قوم امیر و دود و غلات بود و زمانه صاحبقران امیر تیمور گورکان برلاس از معظم امرای و دولتی گورکان آغا خواجه
 صاحبقران امیر تیمور گورکان در غنای و بود و در محاربه امرای سیوری و خوانین خجانی و غیره در رکاب صاحبقران بود
 در هر معرکه و در شجاعت و مردانگی داد و زد کرد و در احوال صاحبقران مندرج است و او در ملک امرای معظم صاحبقرانی
 منکاب بود و امیر قمرالدین و غلات از کبار امرای این قوم بود و در غلستان بکشت ایل دالوس اشتها داشت
 و در عهد خضر خواجه خان خجانی امیر سیل او بود و او در سیل و ستین و سیما به با لشکر خود در راه انهر آمد و پنجاه مرتبه
 صاحبقران بر او لشکر کشید و امیر قمرالدین و شجاعت و مردانگی بکتاب بود و در عرب و قریب لشکر برلاس و او شجاعت داده
 و قتل از محاربه صاحبقران روگردانیده بفرست و امرای صاحبقران در تعاقب او میفرستد از انبیا اوج قوا به او تنهائی
 قمرالدین رسید و قمرالدین تیر به براسپ او زد که از پائین در فساد او چو قرا سپهر بر سر کشیده پیاده در پی او میفت و
 امیر قمرالدین برگزیده بوسه گفت که من مردانگی نژاد و ست دارم و میخوام که از دست من گردند تو رسد باز گرد که منک
 او کردی ورنه ضرر من مرا به بین و تیر به دستگ جارا زد که یک دست در آن نشست او چو قرا شمشیر شده باز گردید و
 زبان به تحسین و آفرین او کشاد امیر قمرالدین دست العزم یافت تا راجع مالک صاحبقران شغول نموده و صاحبقران نیز لشکر
 بحرب او بفرستاد امیر جهان شاه پسر او بود و در غلستان به شگین تاش لیوت داشت و در سنه ثمان و عشرين قتل
 که شاهزاده الغ بیگ ابن فافان سید شاه رخ سلطان قویله خاستان گردید امیر جهان شاه با او بمیان خود و قوم کرامت
 یا امرای برلاس جنگید و کمان از آن کرامت مقتول شدند و امیر سبب کمی اخوان و انصار منظم شده و باز در لیوت خود
 با سلطان و پس برلاس حرب کرده منظم شدند چون افواج گورکانیه برلاس در میان آمده بودند امیر بشیر محمد خان خجانی با شاه
 پیوستن نتوانست چون خضر خواجه پسر شمشیر غرق و امیر خدا و ادرا بفرمان شاهزاده الغ بیگ به سمرقند برده امیر جهان
 شاه با او به خورده جنگی صعب و اقد شد و امیر جهان شاه ظفر یافت چون ملک ایشان در رسید جهان شاه عنان از معرکه برافت
 و باز با امیر اسکندر شاه و ولی محمد برلاس امرای شاهزاده جنگید و ظفر یافت و ازین قوم محمد حسین میرزا و غلات بود و در سنه
 تسع و تسعین و ثمان خایه داد و داد عمر شریف خیرزا ابن سلطان ابو سعید گورکان بود و امیر سلطان محمد عرف محمد صاری و سلطان
 حسین و غلات بهر دو امیران صاحب ایل دالوس بودند و زمانه قمرالدین محمد یار با شاه و سید محمد و غلات امیر جهان خجانی
 بود که در حرب او یک شته شد و سلطان حسین و محمد صار و سلطان احمد میرزا و غلات از امرای کجک خان خجانی
 شاه کشند بودند و در سنه ثمان و تسع خایه بفرمان قاتان بهر محمد یار با شاه و بقایه سلطان احمد نبیل با تو ان خود و دیگر تو انات
 معین شده بودند و میرزا سعید و غلات از امرای کاشغور و بفرمان هایلون شاه گورکان در سنه ثمان و اربعین و تسع خایه
 به کشمیر رفته او را تصرف شد و در سنه ثمان و خمیس و تسع خایه بهدر انجا کشته شد میرزا عبدالرحمن و غلات بر او بود و
 این هم واضح باد که در غلات را سحر الف و غلات سه نویسنده به تخفیف دال و غلات نیز به گوی صحیح و غلات است

و در غلات قومه شریف است +

اویماق قنقرات

اویماق قنقرات نیز از منظم اویماق هائے مغول است و از قیاسات است اما از اولاد کدکم است معلوم نشد اما در شرافت و علو مرتبت و شکست نیست و قسماً یکسوی کا بهادر صلت کرد و در منوستان طوائف الملکی پیدا شد قوم قنقرات نیز با اقوام سلجوق و قیقین و تاجمخت در ساخته با چنگیز خان جنگید و ملازمت او نگ خان نیز با خان بزرگ جنگ نمود و آخر ایل شده و در قبل خان ابن اوسمندان از قوم قنقرات بود و قوی خان و بزبان بهادر و غیره شش پسر از منولد شد و این قوم چون با چنگیز خان ایل شد کوچ نیکو داد و امیر قراچا قنقراتی از این قوم بود و سبک قانان پیمیت امیر سید اسه بهادر یحیی قوم قو و کمریت رفت گشته شدند امیر علی و سلیمان صوفی و نوروز ازین اویماق غنقرات بودند از منظم امر است و از یک بودند چون در سنه ثلث و تسعین مسیح یا صاحبقران با تو قمش خان و از یک حربی سخت رو داده این امر در کتاب خان و از یک موجود و دره و در انگلی دادند و این قوم قنقرات را غنقرات نیز می نویسند و بعد از آنکه بادشاهان مغلیه در بین اسلام در آمدند اکثر الفاظ مغلیه بغير بعضی حروف بوی و فارسی در آمدند و نیز در لغت منخولی قن را به جاس غین می نویسند و در بعضی قنقرات را غنقرات نیز می گویند و هر دو صحیح اند +

اویماق غونقرات

از عمده اقوام است و اگر تحقیق نشد که از قیاسات است یا در لکین اما در شرافت نسب این قوم کمانه نیست و ظاهر از قیاسات می نماید ازین قوم نیز امیر یوسف غونقرات ابن منیغراست غونقرات بود و سبک قانان پیمیت امیر سید اسه بهادر یحیی قوم قو و کمریت رفت گشته شدند امیر علی و سلیمان صوفی و نوروز ازین اویماق غنقرات بودند از منظم امر است و از یک بودند چون در سنه ثلث و تسعین مسیح یا صاحبقران با تو قمش خان و از یک حربی سخت رو داده این امر در کتاب خان و از یک موجود و دره و در انگلی دادند و این قوم قنقرات را غنقرات نیز می نویسند و بعد از آنکه بادشاهان مغلیه در بین اسلام در آمدند اکثر الفاظ مغلیه بغير بعضی حروف بوی و فارسی در آمدند و نیز در لغت منخولی قن را به جاس غین می نویسند و در بعضی قنقرات را غنقرات نیز می گویند و هر دو صحیح اند +

اویماق اویرات

اویماق شریف است و از قیاسات می نماید اما وجه تسمیه او معلوم نشد و در اول چپاگیری چنگیز خان بوزنجری این قوم نیز با تاتمان در ساخته جنگ او بر داشتند چون قنقرات لشکر بهادریش بر دین قوم اول ساختگی حرب کردند و آخر مجبور شده از راه بحر خزر آمدند و غنقراتی شدند و در زمان قانان بوزنجری ازین قوم تگین نام حاکم این قوم بود و صاحب ایل اوس بسیار بود و قوی قانان او را بحار برادر خود از قنقرات بود و قانان نذر کرد و از امر اوس منظم آن زنان بود و از اولاد تگین اویرات در زمانه سلطان ابو سعید بهادر خان

بوزجری پادشاه ایران و خراسان امیر علی پادشاه اویرات خال سلطان ابو سعید خان بود و در سنه ست و ثلثین و سیسای
 سلطان موسی خان را که از اولاد ترقا س ابن ملاکو خان بود و سلطنت برداشت و سلطان ابو سعید خان تعال کرده بود
 و او را پادشاه از اولاد ترقا بوقا بسند نشسته و امیر علی اویرات که مداوت موروثی با اولاد ترقا داشت در قتل و
 شده با او جنگید و ظفر یافت و در سنه ست و ثلثین و سیسای و در حربه محمد خان امیرین ایلیکانی جلال یقزل رسید و امر
 اویرات متفرق شدند و ازین قوم شیخ علی اویرات حاکم امویسل بود و در زمان صاحبقران قزلباش امیر علی اویرات نیز از امر
 مغز این قوم بود و سابق عمر اویرات که در ترکیت حکومت می نمود و تکیه سلطان احمد جلایز حربه ترکا که ترقا نیل و نه
 و سه خدمت نیکو بجای آورد و امرای این قوم در مغلستان بکومت رسیده اند چنانچه بعد از تیمور خان در آنک زمان
 ممالک ختای و چین از دست مغولان بدر رفت و بدست اولاد او کتای فغان خیر از قزاق و قزاقان جاکس نامداره
 اویرات قوی حال شدند و آن ولایت نیز از نفوذ ایشان بر آوردند و مدتی کس حکومت نواختند و ازین قوم شیخ
 عمده نوینیان بزرگ ارغون آقا اویرات بود که بواسطه بزرگی و منزلت ویرا آقا می گفتند و در زمانه او کتای فغان
 بکومت بلاد خراسان مقرر بود و او در سلک بیچکیان انطاها داشت و نوینی بزرگ بود و پادشاهان بسیار از او رخ
 چنگیز خان دیده بود و مدت عمر کوچ نیکو داد و حکومت خراسان به نهایت عظمت و شان کرده و سی و نه سال بکومت خراسان
 پرداخت و بر وفق عدل و داد و حسب مراد زندگی کرد چون ملاکو خان در سنه احدی و پنجاه و دو در بلاد ایران و
 خراسان عراق و عجم بفرمان بنگو فغان نصب شد ارغون آقا روانه اردوی فغان گردید و ارغون آقا و جو رماغون و
 تاسجونیان که بر ولایت ایران عراق مامور بودند را تحت ملاکو خان گردیدند و ملاکو ارغون آقا را بدینور بخراسان مقرر
 داشت و عنایت بسیار بوی فرموده و امر بهات عراق و سیستان و آذربایجان نیز برآید و وفوف داشت و ارغون آقا
 از سرست ظهار بقبضه و رابط بهات ولایت پرداخت و کراسه ملک اویرات پس فرود و دیگر اولاد خود را بخدمت ملاکو خان
 مقرر نمود و بخدمت خان بوده بنگی نمایند و سلاطین مصلیه و اکابر و اصاغ فرغول رعایت و حرمت ارغون آقا می داشتند
 ارغون آقا بعد از حکومت سی و نه سال در سنه ست و پنجاه و بیجی و پنجاه و بیجی ازین جهان فانی کوچ کرد و یکی از شعرادر
 تاریخ وفات او گوید سه سال ششصد و هفتاد و شش بزی حجه و زماه میت گذشتنه نماز دیگر بود +
 که باو گردش گردون بروریش شنبه و زفرق حسرو عادل کلاه بخت بود + و از حیلایران امیر ارغون آقا استیسه
 نوینوز بیگ اویرات بود و او بهیچ صفات حسن و صوف و در علم و دانش و شجاعت و سخاوت بی مثل و نظیر بود چون بعد از
 ملاکو خان مقرر بود که ولی عهد حاکم صوبه خراسان مقرر می شد و پادشاهان خان بوزجری ابن ارغون خان در خراسان بود
 امیر نوینوز بیگ بلازمیت او بر حه نمود و تکیه که از ارغون خان بوقا را بسیار بسیار بدینور و نوینوز بیگ از و خلف بسته به بلاد
 شرقی رفت و برغان ازان خان لشکر آورد و راه خلط کرد و بموریت بوقا ریغوجی افتاده از و جنگید و فتح یافت و مامود

خرقان تسلط کرده شاهزادگی و نشانید و بر یغیا بنام او نوشتن گرفت چون غازان خان بر این حادثه توقف یافت بر دفعه میر
 نوروز بیگ بهت گماشتند و درین معرکه از افواج شاهزاده غازان رو به پهنیت نهاد و نوزده شهزاده قید و قمان به غوث سلطان
 رفت و قید و ویرانوارش کرده فرمود تا دالیان اگوس خجائی نیز با سبک طریق استیلا و بندول دارند و امیر باشکره است
 منوچهر اسان گردید و شاهزاده قتلش شاه و قتلش نمود و غازان خان بهادر را بدفع او مامور نمود و در میان ایشان جنگ
 سخت واقع شد و امیر نیز مرده شده بسوی سیستان رفت و در سینه اربع و تسعین و شصت و باورنگ تیمور داما قید و
 صد قلعه بهرسانیه و باد و بر سپاه میسر اعلیٰ ناخت و بسبب کثرت اعدا عیان از معرکه بر تافت و بر یغیا بنام او رنگ
 نوشتن گرفت و بنیالور را محاصره کرد و با همدرین اثنا اورنگ تموز نیز از و تنویم شد و قصد او نموده امیر نوروز قصد و دریا
 از و رسیده بد رحبت و غیره بحدت شاهزاده غازان خان فرستاده غوث تقصیر در خواست نمود و غازان خان در کان
 زبان الحاق او غنیمت شمرد و بر یغیا استمالت فرستاد و ایرج حاضر شده با همدر گیمیان بستند چون باند و خان از کینا توخان
 برگشته نامر اسه عاصی ویرا گشتند و غازان خان با امیر غازی نوروز شورت کرده امیر گفت که امید آن است که بقوت
 تیغ ایدر شهر یار را بر اورنگ خانی بنشانیم و اعدا را آواره دشت عدم سازیم اما شاهزاده را باید که گرفتار آب
 اسلام از دل پاک بشوید و شاهزاده نیز سپیدین میبوی است بختور حضرت شیخ صدر الدین جموی زبان بکلمه طیبه گویا
 گردانید و دل از ظلمت کفر صاف فرمود و غولان بسیار بهر آن روز با سبک موافقت نمودند و درین هیئت محمدی را
 اختیار کردند و شاهزاده سلطان محمود غازان خان ملقب شده و بر باید و خان پیام داد که امر اسه عاصی را بسیار قویا
 بروفق یا ساسی جنگینی بسزا سازیم و باشکره که آن توجه او گردید و امیر نوروز بیگ باشش هزار سوار بر سر توکل اخلاقی
 باید و خان رفت و بر او نظر یافت و باید و خان غازی غازان خان بعد نامه و پیام یکدیگر را دیدند و غازان خان ششام
 روانه شد و در راه با امیر نوروز راه و را اختیار نموده از ان و رطه خلاص شد و امیر نوروز را بلجیکی نزد باند و خان آمده
 باز نمود که ما از کار اعدا امین نبودیم ازین وجه بغیر اجازت راه سفر پیویم اکنون اگر فارس عراق را بماندازند و را امین
 خوشی جائی دارد و باید و خان امیر نوروز را رخصت نداده او بد مرده و افسون ویرا بقابوی خود آورده و بعد
 گرفته آوردن تا از ان رخصت حاصل کرده راه خود گرفت و باشکره که ان غازان خان را بهر گرفته متوجه باید و خان
 گردید و اکثر امرای عظیم القدر از باید و برگشته بقول پیمان نوروز بیگ به غازان خان پیوستند و باند و خان فساد
 در زبده گرفتار شد و امیر نوروز بیگ او را لغیران باد شاه گشت کلیسا اسه نصاری و دیو مجوس که درین مانی بسیار بنیاد
 نهاده بودند عارت نمود و غازان خان بخت نداشتن فرمان داد که حمله غولان از منغیه و کسیر ایمان آزند و هر که درین باب
 اجمال و تردد شمس از تن بردارد و در میان سکه کلمه طیبه نقش نمودند و آل و معا و بنه و بر یغیا را از شکل مرید
 فرمودند و خان یا ساسی لشکر و انتظام مال و ملک مقفوض با امیر نوروز کرد و و سپهر ارق اعلیٰ خجائی برین جسد

ملک کشید بسبب تامل چنبداد شاه در اندک زمان کار این مملکت پریشان بود اما امیر نوروز زر سے ان اعیان تبریز نفیر گرفت
 تنجیر لشکر نمود و در نواحی هرات با سپاه چغانی جنگ در داد و بیداد یافت و مل عقد امور دیوانی و آل تنکا که منصب بزرگ
 است معوض بر امیر حاجی بیگ اویرات برادر امیر نوروز بیگ گردید و همدین زبان خان فرمود که امیر بیخاسان رفته اطفال
 نماید و در راه امرای عداقت صد او کردند و او از مدح و جنت بیدار خبر و ارشد و خیام را عالی گذاشت و در کین ایستاده چون
 ایستیمور و ارسلان و سوکا و بر لاکه صلاح نموده بودند که امرای اول الذکر بادشاه را بکشتند و آخر الذکر امیر نوروز را انهم
 رسانند چون سوکا بخدمت بخون رسید امیر نوروز را کین بیرون جستند و او را منبر ساخت و بادشاه را نیز با امرای یانگی
 جنگ و آفتاده امرای غدار نه بریت یافتند و دین دار و دیگر محبت یکماه پنج شنبه زده اند و ابقا نورنجری نوی دفت هیر
 کبار قبل رسیدند +

خرابی احوال امیر نوروز بیگ این سخن آقا اویرات و
 شهادت او بنام دوی ملک فخر الدین کرت الی هرات
 چون امرای غول با امیر نوروز دل فساد شدند
 و در انتها از فرصت بی بود چون امیر بیخاسان
 رفت و بادشاه از نیندا و بر همدان بر نیت لشکار

یکماه شتافت و عثمان امیر خصوصاً صدر جهان وزیر امیر را بدو تنی سلطان مصر تنهم داشتند از زبان او نامها به بادشاه
 معروض شد که بادشاه با مسلمان است اما او را تقویت دین بالغی می آیند و من به متعلقان خود براسطاعت شما نوشته ام
 و قیصر نام ملازم او را و نقیبه و مکتوبها در جامه او پنهان نموده و همچنین خطی از امیر بنام امیر حاجی برادر او نوشتند و صدر الدین نجفی
 وقت میخواری در کوکاخات او پنهان نمود و چون لغات امیر روزگوشگزار بادشاه کردند و بوجیب فرمان امیر حاجی قیصر را
 گرفته آن مکانیست که افغانان پنهان نموده بودند برآمدند و بادشاه فرمود تا جمیع برادران و متعلقان امیر نوروز را که در عراق
 بودند بیاسار ساند و امیر سونامی و مرقدا را با لشکر به خراسان فرستاد و امیر نوروز را نیز سراسر اند و ابر قلی شاه را نیز
 در پس او روان کرد و امیر نوروز خبر یافتند از نیشاپور و تنوم هرات گردید و یک فرسنگی هرات رسید و روسه بارای خود نموده
 گفت که ملک فخر الدین کرت و اما من است و خنجر برادرم بوسه داده ام و دستگرفته من است میخوام که نزد او پناه برم و امرای
 او سراسرین را بکشد و باز زد و گفتند که حصار و قلعه مغول صحراست و اعراب نیز گویند که حصون الحروب الخیل و السلاح
 و بزرگین چهار دیواری خود را نیز سازد و بزرگم کرت اعظم و نمایا میروسه گردانیده گفت که هر که از شما خواهد بود من بر ملک
 اعتماد دارم میروم و همدین روز را میبرای امرای بادشاه عساف داده بود و از آن معرکه بدین جا رسیده ام و لشکرش همان
 بر تافته موسه مرغاب رفتند و امیر با چهار صد سوار که جان خود بجان او بسته بودند بهرات رفت و ملک فخر الدین اعزاز لبیار
 نموده و زلفه اختیار الدین فرو داد و امیر تنگ شاه شکست و در هرات آمده محاصره نمود و یک نوشت که امیر نوروز را بسیار
 و در شهرت و خراسان و در میان کار بر باد خواهد شد و ملک نام را پیش امیر نوروز برده و بنام امیر اعتماد را دست داد

مقران امیر صلاح دادند که از قلعه بیرون آمده بر دشمنان تازی که خود را ازین قبیله خلص سازیم بایستد و پیمان نزد قتل شاه برویم
 امیر گفت که بروا عطا نیست و از هیچ جا سیه بهتر از بهرات نخواهد بود در رمضان و برخی از مقریان او گفتند که اگر درین حال بودن مخلوقات
 ملک با گیریم حصار را بقبضه خود آیم چه اگر غوریان و عاکنند ما مقاومت نتوانیم کرد پس ازین هنگامه ترمیمت کردن ملک
 آسان است اما امیر را و عطا و کشت که او با امیر ستوای عهد کرده است و امیر را به دشمنان نخواهد سپرد و امیر فوراً قبول نکرد
 گفت که بعد از آنکه از من نسبت فخر الدین مژدی آید که جزا سے مکاران عذاب سخت است و آخر ملک گرفتن امیر را بخود
 قرار داده و نیز یکی از ستمگهان او گفت که ای رفیقان! او ملک را بنید بهال ملک با میگوت که چون درین شهر مرموم از هر
 صنف هستند مباد افویجی در برابر دشمنان بکشاید بر هر درمندان خود را باید فرستاد و امیر غافل شده همه مقریان خود را بدر واد
 فرستاد چون زیاده از چهار کس نزد او ماند ملک لطفه از امر اے غور را فرستاد و ایشان هر یک در سه گرفته بالا رفتند و امیر
 تیر سپاه دشمن سے انداخت ناگاه زه کمان او گشفت و امیر از غضب کمان را بر زمین زد و امر اے غور رسیدند و گفتند
 که در پیش امیر چه بیندیم تا اسب نیز رسد و امیر گفت که در فلان موقع به بنزد خود و بدین زه کمان مشغول شدید و ز
 نام امیر که گزیده بشتیقه از دو دیگران هجوم آورد و زد و بگرفتند ملک امر اے را خبر داد که امیر بصلیحه شما اے طلبد بین
 جمله ایشان را بدست آورده و حیرت و فرقت را در چاه افکند و امیر را گرفته بتعلق شاه کنگوت سپرد و او در میان مقام
 بقتل رسانیده و این واقع در سیست و دویم شوال سنه ست و تسعین و ستمایه واقع شد و فخر الدین کرت علیه بادشاه
 نوشته و خواست که او را از آمد و شد از دو ملازمت امرامعاف فرماید تا کچ و ده و بر جاده اطاعت متقیم باشد بادشاه
 یرلیغ داد و در زیا شمس الدین کرت پدر فخر الدین او را همچو کس کرده بود و امیر نوروز ملک شمس الدین سفاکش نمود تا
 فخر الدین را خلاص کند ملک گفت که من از ناصیلین پسندار شترانے بسیاریه نیم صاحب خطی بنویشد که از این پس فخر
 و با کاره واقع شود و بدان در دنیا و عقبی ابرو باشد امیر نوشته داد و فخر الدین را خلاص کرده و خبر داد و خود بدو داد
 آخر از دست او این چنین میوفائی دید و جمیع برادران و معلقان امیر نوروز و زعفرانی و هرات گشته شدند و امیر را در اردو
 رسانیده بر سر دار کردند شاعرے بین اشارت کرده با عیش شهاطیغ نو آیمخته باد و در خجوت تیغ عدد ریخته باد و
 هر کس که نه همسر مردت باشد و همچون سرور و زور آویخته باد و از خون آقا امیر امیر نوروز یک بود بعد از تعال سلطان
 ابو سعید بهادر خان و رانند ران لقا تیمور خان را بر تخت نشاند و بعد از ان بطوس مستولی شد و در مشهد بطوس مستقل
 گردید و بعد از آنکه لقا تیمور خان گشته شد سلطنت طوس از دست از خون آقا و پرات بدر رفت و

او یاقی کر لکوت | او یاقی شریف است معلوم شد که از قیامت است یار کین اما قیاس شریف است و ازین
 دو قوم بیرون نیست ازین قوم امیر سید کر لکوت از امر اے تو غلوق تو زخان جغتائی
 باو نشاء غلوتنان بود چون خان در سنا نشی و تنین و بیعا بهار و انهر که امیر جمید سخی کرده یرلیغ الالت کش و قوم

براس به صاحبقران امیر تیمور گورکان و نایب و پسر او امیر جلال کرکوت نام از امرای صاحبقران بود چون در سنه ثلث تسمیعین به قتل
 لشکر صاحبقران با توتمش خان او بیک مقابل شد امیر جلال در کباب بود و صاحبقران فیض نفیس با چند کس از امرای از
 آب گذشتند و روسته بخالفان آورد و امیر جلال با کسی بر سه توسون دشمن حمله آورد و او دوی و مروا گلی داد و بجای
 بسیار از و بطور رسید و صاحبقران او را بجلد و این مروا گلی و شجاعت بعهده حبیب بن خانی بنواخت و این عهده
 در میان مغولان انتهائے عنایت است و زرخان عبارت است از عنایت که زرخانیان را ناکند شرا و از جمیع مطالبات
 دیوانی معاف دارند و آنگاه از ایشان و اولاد ایشان نه پرسند و عنایتم را بر ایشان مسلم دارند و وقت آمد حضور پادشاه
 به وقت که خوانند یا بنده حجاب افتسلع نه نمایند

اویماق ارکونوت

تحقیق نشد که از قیامات است یا در کلین اما از او میا قهاے شریف است ازین قوم اسپه
 حاجی بیک ارکونوت در غوستان نوینی بزرگ بود و در آن زمان شاهزاده عمر شمر میزرا از
 جانب صاحبقران در نازا شکند میبود آنکا تورا ارکونوت برادر امیر حاجی بیک و وزیر از غوستان به سیرام نازا شکند لشکر
 کشید و شاهزاده را شکست بدر رفت امرای این قوم صاحب عزت و شوکت و ایل و الوس بسیار بوده اند

اویماق به بیعت

از اعظم اویما قهاے مغول است اگر چه معلوم نشد که آنکه کم کس برآمد و از قیامات است یا در کلین
 اما بظاهر از قیامات می نماید و امرای این قوم در ماوراءالنهر و در بارسلطین و خجائی قدر و منزلت
 بسیار یافته اند چنانچه وزیران بیک تخت سلطنت الوس خجائی به قرآن سلطان خان خجائی زمینت یافت آن پادشاه
 ابواب جوهر و جواهر روسته رعایا کشاده و خوزیری با فراط نمود امرای عظیم ایشان و نوینیان بزرگ از و چندان خالیف
 و منوچم گردیدند که هرگز از امرای الوس که بقبرینای طلیس یک و سه از غایت بیم و ترس و اسم و صیت بجای آورده و
 دست از همان شسته رفته و خان و دشوور سنه ثلث و ثلثین و سیجا به مطابق خاقانوا بیل ترتیب نشسته بود امیر قرغن از
 قوم به بیعت که از عهده امر او یا غی شده و به تخریب و ترتیب لشکر پرداخته عزم محاربت نمود و در سنه سیف اربعین سیجا
 در محراب قریه رنگی محاربه واقع شده و بفرستد که از ششت خان کشا یافت چشم نمخه چشم امیر قرغن رسید و لشکرش
 منتشر شده و بار و گرد در سنه سبع و اربعین جنگیده و طغیان و دیر از میان برداشته بیان قلی خان خجائی را بخت نماند
 و خود تصدی حکومت شد و سه در سنه تسع و خمیس و سیجا به و در شکارگاه از دست داد و خود شهید شد امیر عبداله پسر امیر
 قرغن بجای نشست و میان قلی اقلین و الطبع خالوش از میان برداشت و خود نیز از دست امیر بیان سله و محروم
 الحکومت گشت پسرش امیر سلا به بیعت بود و پسر امیر سلا امیر حسین بود و سه تصدی حکومت بلخ گردید و خواهرش در حاله
 نخل صاحبقران امیر تیمور گورکان بود و سه با صاحبقران موافقت داشته از مخالفان میجنگید آخر همه رحمت و
 مصافقت بناخن مخالفت خراشید و فاک نامردی در دیده مروت پاشید و هم محراب انجامید امیر حسین مصهور گردید

امیر گردید و شربت انگوارد مرگ چشید خواند سعید و نوروز سلطان ابنکے او نیز گشته شدند و جهان ملک فیض ملک و سپرد و دیگر امور و
بادیه اوباکر کشیده سوسه هندوستان شتاقتند و بعد از ان نشانی از ایشان نیافتند +

اویماق اوزنات

اویماقی است که برآمدش معلوم نیست اما از قیامت و در لکین بیرون نیست ازین قوم ایتلیغ
پورالدای اوزنات دلا و ابتر غرن بود که در سنه تسع و خمسمین سیمایر بلایق ایتیل
امیر غرن را گشته خونین در حوالی قندریه تیغ انتقام در گشت - +

اویماق منگوت

قومیت ثلث و از معظم اقوام مشهوره میشود معلوم نشد که از قیامت است یا در لکین اما برین
هر دو نسبت داین قوم را صاحب فخر نامه منگوت می نویسند و گوید و دیگر مورخان منگوت مینویسند
ظاهراً معلوم میشود که در اصل لفظ منگوت خواهد بود اما بعد ازین کاف موقوف شده منگوت گفتند و همان را راجع شد
ازین قوم ایتلیغ از امرای سلطان غازان خان بوزجری بود چون امیر نوروزیانی شد بغیران بادشاه نابزادی و
ماوروسه بهرات رسید و ملک فخر الدین کرت والی آن جا خاک در دیده مردمی انباشته با وجود رعایتی که از امیر
نوروز دیده بود امیر را گردن زده سرش حواله ایتلیغ شاه نمود و هم ازین قوم امیر یک منگوت از امرای فخر الدین
بود و دوسه بادشاه دشت خجانی بود و قتی که تو قتمش خان اوزبک پیش صاحبقران آمد امیر یکک بلبل آواره و چون
تو قتمش خان بر الوس جوی دست یافت امرای منگوت پیش او اعتبار می تمام یافتند و آخر از صاحبقران برگشت
اگر چه امرای دیگر ازین مخالفت او مخالفت داشتند اما امرای منگوت و برابری احسان فراموشی ترغیب و تحریص
نمودند و در سنه تسع و ثمانین سیمایر لشکر باز با سجان کشیده هنرم گردید +

اویماق کرایت

تحقیق نشد که از قیامت است یا در لکین اما بشرافت و نجابت متنازاست و اگر این قوم
هم در عرب اوگمخان با چنگیز خان جنگ می کردند و بیشتر گشته شدند و حاکم این قوم باز با حاکم
نامان همچنان شده مگر جنگید اما کار می کشود و ازین قوم آن لغتمو منغلاسه لشکر تو غلق مورخان خجانی بود
و قتی که او برادر النهر لشکر آورد و امرای این قوم در عهد سلاطین بر تبه امارت و ایالت سرفراز بوده اند +

اویماق تنگت

اویماقیست عظیم در مغولستان بکشت ایل والوس منفرد است اگر چه معلوم نشد که از قیامت
برآمده است یا در لکین اما در شرافت نسب مشهور است بعد از آن اعظم جنگی خان
حاکم این قوم شدند و قتی که علم مخالفت باز داشته بود و پنج ملک مرگید و آورده جنگ برآمد و حربه بغایت صعوبت
واقع شده چون ستاره اقبال بوزجریان بر چرخ عروج طالع بود شدند و تو منهرم شد و سه ملک مرگید و از دشت
چنگیز خان گشته شدند و قتی که وزیر تو منهرم شد و وزیر تو منهرم شد و وزیر تو منهرم شد و وزیر تو منهرم شد
دس رابوده سرور نموده شدند و قتی که طلبید چون زمانه مرگ چنگیز خان در رسید بغیر زندان نصیحت کرد که مرگ مرگ

دارمیزا شدند قوباید معاشرت بیاید بیکه اورا سدها میانش به تیغ تیز گزیدارند که وقت دشمن بهر بار بست نیامند
و دشمنی شل شدند قور را نگان از دست نتوان داد که اگر از زنده اند شمار آرام ندهند و دشمن قویتر بر سیری اهل
بیه خبر دور رسیده و شاهزادگان و وزیران امثال وصیت خان بزرگ نموده و سه راعه تمامت نمیش و افارب
از هم گزرا نیندند +

اویماق حاجرات قومیت در مغولان و احوالش زیاده برین معلوم نشد که ما مقرر نام عالم این قوم با اویماق
نامانان پیوسته با چنگیز خان جنگید و جاسوقه و جاعت و دلبیزی نظیر داشت و بعد
حرب و ضرب بسیار گرفتار شده و سه را پاره پاره میکردند و کمال دلیری و متغیال جان و داد و قطع بر عهد میگفت
که اگر شما بدست من گرفتار میشدید همین طور پاره پاره می نمودم و چون جلائی یک عضو را قطع میکرد و عضو دیگر را پیش نمرد
بعضی مورخان این را قوالت بقاف بنویسند و احوال این قوم همین قدر معلوم شد که با قان اعظم
اویماق تو مات چنگیز خان مخالفت کردند و با انویان و برقل نویان بر تادیب این قوم خصمت یافتند و بعد
حرب فتح یافتن کشته شدند و این قوم در حدود خیا لورت دارد +

اویماق لمرت این قوم نیز مثل قو مات غیر متحقق است اما عالم این قوم با تایانگ خان نامان در ساخت
با قان اعظم جنگید +

اویماق نایمان قومیت در میان مغولان اما دریافت نشد که از کدام قبیله برآمده و اولی این قوم که تسلط
بعضی از بلاد رسیده اند چنانچه در زمان قانان بزرگ چنگیز خان حاکم قوم نامان تایانگ خان
نامان بود و خان بزرگ در سده ستایه با او جنگید و تایانگ خان مجروح شده بمرد و سه پسر ایا نج خان بود و امیر
مرگ او بپوروق خان برادرش و کوشلوک از صدقات لشکر بوزنجری از مغولستان به ترکستان رفت و گو خان فرزند سه پور
آن جایی میرا به معاشرت خود سرفراز ساخت و او کفران نعمت و زریده با سلطان محمد خوارزم شاه در ساخت و با خسر یانچی
و ملک او جنگ آورد و کاشغر و قن بدو قرار گرفت تا جهت نویان حکم چنگیز خان جهت منازعه اعمال و مقرر شد و بعد
حرب و ضرب و دریدنشان خوش ریخت و بپوروق خان که بحرب لشکر قانان چنگیز خان مشغول بود و بدو رنگ ملهم که جده اش
او را گویند برف و باران خواست و بهمان برف و باران لشکرش هتاک هتاک افتاد و در عصر صاحبقران اعظم امیر تیمور گورگان
برلاس اسیراقبوغا بهاد ز نامان از امر لک بزرگ صاحبقران بدو پیش بیان تیمور حکومت شیرخان ممتاز بود و تیمور خواج
پسر دگیش در سده ثلث و تسعین و سبعایه حکومت صیران سرفرازی یافت و امیر آقبوغا و پسرانش در اکثر حرب و ضرب
برکاب صاحبقران بودند و در انگلی نامودند امیر محمد خواجه نامان در ادای ایل عهد صاحبقران حکومت شیرخان می نمود
لطف الله این بیان تیمور این آقبوغا و تیمور خواج و پسرانش در سده بیست و تسعین و سبعایه که صاحبقران را با او جنگید و سخت

واقعه مروانگی نامورند و بهلول پسر بیان نورمان آتشیوغا و قتیکه در اندگان و اخشی و طراز و کاشغر تا قفق بر شاهزاده ابراهیم سلطان ابن ملکان عبید شاه شیخ سلطان مبارک عطا شد بکتاب او بود ۴

اوباق در مان اوباقیت در بیان خولان معلوم نشد که از کدام قوم برآمده اما وقت خروج چگیل خان با قوام تا تارو قتیقین و صاحبوت پیوسته با خان جنگیدند و بعد از فتح بر نامان ایل شدند ۴

اوباق سلدوز از قوام ثقیف منول است اما بتحقیق نزسبیه که از قیامت برآمده است یا و لکین یکین برین ازین دو قوم نیست اما راس این قوم هم رتب جلیله سرافراز بوده اند و ذات و دولت با باو شان

عطا هم قوام ثقیف النسب نموده اند و قتیکه امیر قزغین به بیعت سلطنت ماورالنهر از خزان سلطان خان گرفت و بیان قلی اعلیٰ با ترحمت نشانید و امیر عبد الله پسر امیر مذکور ویراکشت اما راس عظام این حرکت برکشتند و امیر بیان سلدوز توفیق اتقار یافته و امر اے قمان برلاس نیز باو رسیده و امیر عبد الله نیز باو افتاد امیر بیان خود منهدمی حکومت حفاظت مملکت گردید و تکیه فرزانه بود و امیر اے مروان اما به باد کف فام حسینان سیم نام شغفی تمام داشت خسته که در هفت روز به بنو که سرش از گردن برید و بر ایل امین و مجلس از قفس حسینان چکل خالی باشد اما راس اطراف سر از ریشه اطاعت او با کشتیدند و قوغلو قزغینان و از غوغستان و امیر چین به بیعت از کابل لشکر بر آوردند و سلدوز مان از میان شهبه مرشد پیش خان خجانی فرستند و خان قزمودا امیر بیان را گردان زدند و این واقعه در سنه شانی و تحسینی سبعا ربیور باد امیر او باجاسه بونعاسد و زور در بلخ استقلال یافت و امیر قوغلو و امیر شیخ محمد سالدوز هم در واز معظم امر اے قزاق سلطان خجانی باو شاه ماورالنهر بودند و امیر قوغلو باو سالدوز را به بیعت جلیل القدر بود و همان آوان و دختر امیر بیان سلدوز را ایلوس آغا عقد امیر چین نمیداد امیر قزغین بود هر بی ملک و آق قور سلدوز از امر اے همان زبان او امر و جغتاسه و ماورالنهر بودند و آغا کشور گزینی صاحبقران گچ به باو افتاد و گچ به مخالفت میکرد و انیدند و قوام سلدوز را کشته شدن امیر بیان بفرمان خان تغلق به امیر آق قور گردید و پس از امیر شیخ قور از امر اے صاحبقران امیر تیمور بود و امیر خان عبید سلدوز امیر صاحبقران بود که بعد فتح هندوستان به تگابیشی ملکان محمود بادشاه هند مقرر شد و منکلی بونعاسد و وزیر در امر اے صاحبقرانی بوده در سنه ثلث ثمانیا بمجا به بعد ادا کشته شد و چلی سلدوز نیز از امر اے معظم صاحبقران بود و قوس دیگر ازین قوم سلدوز پیدا شد و ایلوس باکو خان ایشان باعلا سرات سلطنت ترقی نموده اند و کار و بار ایران و عراق را با اختیار خود فرموده اند و کزش خواهر سید اما چلی سلدوز بعد از استقلال صاحبقران از ایلوس ابابکر میرزا با شده با سلدوزیان به قزاق و قزاقبیل توکران پوست چون شاهزاده قایل هند و قزاقبیل که اعتماد بر امر اے پرورد و محنت برلاس نداشت گفت که اے یاران قوم من ترکمان است و امور سلطنت ندارم و بیلان من الاطاف و شلاق من و یار که شما حق صاحبقران را نگاه دارید و زور و شهزاده بر برید علی و دیگر امر اگر از حرکات شاهزاده و نجسیده بود و از ما سکرکت نه نمودند و بر رفعت ترکمان سگند خوردند و شهزاده نهم شد

مهر علی خان سلدوز را زار مرا که بادشاه گورکان بادشاه هند بود بمهرش هزار و پانصدی سرفراز بود فقط *

چوپانی سلدوز

چوپانی قومیتی که از سلدوز آمده و در قسیمیا و چنان است که امیر ملک توران بهادر سلدوز را امر است
 قوم سلدوز در روزگار سلطان محمود غازی خان وادجایتو سلطان بوزنجری از عظم نوینیان بود
 بعد از پیشتر امیر چوپان سلدوز در عهد سلطان ابوسعید بهادر خان بوزنجری امیرست عظم بود و سلطان را بهر چوپانی با سلطان غازی
 که بعضی در بغداد و خاتون نویسنده در امیر چوپان مشتقی پیدا شد و سلطان ابامیر چوپان در مقام عنایت شده یکبار پزده نشینان
 سرافق خاندان بادشاهی را که غازی آمده و ولندی نام داشت زینت آغوش نویمین مددش نمود و ازین نسبت رافتخارش
 از اوج آسمان در گذشت و هر چند بادشاه خواست که بگذارد و قانون دخترش در پرستاران غازی داخل شود و امین منظور کرده
 آن نوگل گلستان خوبی را با امیر حسن ایلیکانی جلایعقد بست چون در نوره جنگی که دشمنان غول بهر ندیب که باشند تعمیل
 احکام آن قانون مقدم میدادند و مغر است که هر قانون که منظور نظر آنان گردد شوهرش ویرا بجرم سلسه بادشاهی فرستد و
 از ذیل قانون کند و امیر چوپان با وجود ویریک سر ازین کار باز نده شاه را به بغداد و بغداد را به قزاق و فرستاد و سلطان که
 جوانیست سال بود و نیز حجت بغداد سلدوز و رسید تا به سونافز شسته بود و بیک حواله امیر چوپان ازین مطلب نگذشته
 بمقام به عنایتی آمد و امیر با حفظ عواقب امور که اول بایشته اندیشید رخصت خراسان گرفته بدر رفت و درین اثنا الطبعی
 قاتل مغولستان با خلعت امیر الامرائی نزد و رسید به مایه غورو پندار او گردید و بادشاه امیر سونمای و امیر عیشا که ویرا
 و امیر دولت شاه و غیره با مادر خود و ملایب فرمود و شوق خواهر امیر چوپان که اقامت سلطان او بجا تو بر عشق می باخت
 بفرمان بادشاه گشته شد و امیر چوپان با امیر کریم و امیر محمد بیگ و امیر محمد علی و امیر بیگ است که امیر نو در بهر بادشاه با هفتاد
 هزار سوار بقوم رسید و امیر محمد و بیگ باسی هزار سوار از معکرات و خلف بسته به سلطان پیوستند و امیر چوپان ملاحظه این
 حال نموده فرار برقرار اختیار ساخته و بیطله بکشمیشی او مامور شد و با وجود آنکه امیر چوپان در محفل خود وطن بر این نور و بیگ
 او یراتست نمود که ملوک گرفت پناه برو که آب و گل ایشان از نایه دعا و نامرد می خمیر نموده اند و آخر ایشان ویرا حواله دشمن
 نمودند و خود نیز بکشمیش تقدیر پناه ملوک کرت برو ملک غیاث الدین کرت غوری که امیر ارسان است بسیار در باره او
 بتقدیم رسانیده بود و امید است که او را امید داشت ویرا در بر لخت بجای داد و در دل تخم دعا کاشته و خاک نامرد می در دیده
 مروت انپاشته و باطلت امیر چوپان سلدوز را بقتل رسانید و در سه مان عشر و سیمایه انگشت او که ناخن زیاد است داشت
 به نشان محض سلطان فرستاد و امید و رعایت سلطان گردید جلاد خان پسر امیر چوپان را نیز آوند همگان در راه کشتند و
 ملک بخون آنکه کار و بسبب بغداد و قانون صورت گیر و او را تو می خون خواهی گرد و او را شهید گردانید و سلطان بغداد و قانون
 را متصرف شده ملقب به جواند کافر و فرود و بخاطر او چون نابوت امیر رسید چهل هزار زن را بر خرچ محل افروخته و یک نفر فرستاد
 و پسران او را با بزرگ و در شوق خواهر که بید گشته سرور را و به مد کشیده بهر و صلا و خان که همون را جلاد خان هم

سے نزدیک درآہ گشتہ شد امیر حسین ملک خراسان بود کہ در غوار زم گشتہ شد و تیمور تاش ابن امیر چوپان کہ عالم روم بود بہت
 کج نہاد شہزادہ والی ہر گشتہ شد و امیر محمود ابن امیر چوپان کہ عالم دیار گرجستان بود در تبریز جان داد و امیر سیورخان کہ
 در دیار بکر فرمان روائی مشغول بود بفرمان امیر ایکان ابن امیر حسن بایکائی جلایر گشتہ شد و امیر باغی یاسخی ابن امیر چوپان کہ
 در تبریز از زندگانی سیر شد و سیوک و نوروز دیر و دیگر بودند بالجملہ جمیع اولاد امیر چوپان را بنام چوپان منسوب کردہ چوپانی
 سلسلہ در سیکونید بعد از ان ہمین نام بر ایشان مقرر شدہ نوے از سلسلہ پیدا شد و نسب کیسکہ بہ امیر چوپان رسید و سہ را
 چوپانی گویند امیر حسن ابن تیمور تاش چوپانی سلسلہ در ابن امیر چوپان در ایران و آذربائجان و غیرہ بادشاہ شد و ملک اشرف پلو
 بہت جانی بکچخان اوزبک گرفتار شدہ بقتل رسید و او را یک پسر بود و سلطان بخت میگم نام دختر سہ بود کہ بادشاہ اوزبک
 ایشان را ہمکاب خود برد۔ فقط +

قوم اپردی

از عمدہ اوجاقات منہول است اگرچہ تحقیق نرسید کہ از قیامت برآمد و یاد رکین اما در شرافت او شک
 نیست و بیرون ازین دو قبائل نیست ہر کسے این قوم در دیار سلاطین مغلیہ بہ مراتب جلیلہ
 سرفراز بودہ اند و سلاطین غلام با ایشان ازابت و وصلت فرمودہ اند امیر خواجہ محمد اپردی ازین قوم نامرکے سلطان
 قران سلطان خان جغتائی بادشاہ ماورالنہر بود و در معارکے کہ خان بابا امیر قرغن روئدادہ اند ہمراہ امیر قرغن بودہ و مدد گاہی
 نمودہ و معیار بہ امیر قرغن و ملک ہرات بہ نہایت دیرری و جرات شہرہ گردید و ازین قوم امیر لوجا اتواپردی در عمان نامن
 در متلمان در سنہ تسع و خمین و سبعہ ماہ متقل بود و آخر در سنگ نیکو خوانان صاحبقرانی امیر تیمور گورکان داخل شد و در حرب
 ملک محمد الدین حسین کرت والی ہرات و امیر قرغن و سہ نیز در سہاب امیر قرغن بودہ نہایت جلاوت بقدر سانیہ لاجپور
 از عظم امر اسے این قوم بود کہ تو مان تلغ نہت بیسون تو فرمان عمر زادہ تو فادق تو فرمان جغتائی بادشاہ غولستان و رعقاد
 بود و امیر یابن مصاہرت سہابقر با وج عیوق سے افزود و در سنہ تسع و خمین و سبعہ ماہ در ختلان خیال استحکام و تہجد اہل
 آوردہ و زندہ فاشیکہ دختر اوسک اند و اج شاہزادہ جہانگیر ابن امیر تیمور گورکان برلاس بود و سلطان بخت میگم دختر
 صاحبقران امیر تیمور گورکان ہاتھ میر کہ ابن امیر کچسہ فامز بود و ان بہ بخت با وجود اطہار عنایت و شفقت قشقہ لغوات
 برا سہ مال خو کشید و بجز اسے افعال گرفتار شدہ گشتہ گردید و امیر خواجہ یوسف ابن اوجا اتو بود و در زندہ قسم و اسلام انکے
 محمد خواجہ اپردی از ہمدان اسے صاحبقرانی بودند و در اکثر معارک شہامت از ایشان بنظر رسید امیر امش و پسر امیر بک
 انرا اسے اوجا اتو اپردی بخدمت صاحبقران ہمہ بودند۔ فقط +

قوم سیوری

از عمدہ اقوام منہول است اگرچہ تحقیق نشد کہ از قیامت است یا در رکین اما بیرون ازین دو خاندان
 نیست و امرکے سیوری نیز در سلاطین بالخصوص در شان جغتائیہ مقرر بودہ اند و ازابت این
 قوم نیز با خاندان ماہے بزرگ متعلق شدہ بہرخصر سیوری ازاعظم امرکے این قوم بود و در سنہ تسع و خمین و سبعہ ماہ

تا کشت و بر پرل متعل شد کوس انا و لاغیر سے فراخت و چند مرتبه ویرا با صاحبقران جنگ رویداده امیر سے شومند بود و در هر یک
شجاعت و قهر و فرست در اوس جنبائی مشهور بود چون بعد قتل امیر قرقن در اوس جنبائی طواغف الملکوی گردید و یونینان
ذوالاقتدار و امرائے کبار در پی هم گرد افتادند و کسی نبود که یا سایدیشی ملک چنانکه باید و شاید توان نمود و امیر بجان سلد و زرد
امیر عبداللہ بر بیعت راگزینانیده بمن عیش و نشاط تکیه زد و از حبیب موکب جنبائی یشت و غلوفی توغخان راه فرار در پیش
گرفت چون امیر حسین از کابل بآهنگ جنگ سلد و زردان گشت ایلیان فرستاده از یونینان عنایام التجاسے استمداد نمود
اکثر امارا و سید بارگرویدند امیر خضر سیوری نیز رفتارش درگزید امیر یازیزید جلایر بیلاچ همگر نزد توغلق تورغان رفت خان
پیشتر مراجعت نموده بود و امیر خضر با اتفاق صاحبقران بمصر آمدن جهت حرب سلد و زردان توجه شد و در آقب امیر بیان تا
بخشان رسیده و آن مکانک مغضب بر امیر حسین گردید و امیر حاجی بر لاس که در امارت کش و ایالت اویماتی بر لاس قلع شد و تا
بوم و هر اس بے قیاس بخیران رفت و با تسلط مراجعت خان یه شنگاه خود عازم وطن گشت و با امیر یازیزید جلایر در ساخت
بر امیر خضر تراخت. اینتر امیر تیمور گورکان که از پیشگاه خان بایالت قوم بر لاس متنازل و بایسوریان آمیخت و درین جنگ
نسائم فتح و نظیر بر چیم اعلام امیر خضر و زید و امیر حاجی سوئے شومند را ہی شد و امیر خضر در نگامیشی ایشان روان شده
در اثناء واد و دوش اکثر لشکر و لاس به امیر حاجی پیوست و امیر خضر برین سبب توهمی از صاحبقران بهم رسانید چون در کتاب
صاحبقران غیر از امیر جوکو دیگر نماد صاحبقران نیز بر امیر حاجی پیوست چون همائے دولت و اقبال سایه صاحبقران بر فراق امیر
و امیر یازیزید سایه انداختند و او امرائے عظیم القدر بدین دولت عظمی متطهر گشتند و با اتفاق آن شهنشاه گردون اساس
توجه حرب سیوریان گشتند و از عقبه کش گذشته بموضع سرش تلافی و فقیین اتفاق افتاده امیر خضر چند دست پازده
خواست که بے تنگی سیوری و لاوری و فجامت خود را به ساحل لغرت رسانند توانست و بهر میت را غنیمت شمرده جان از آن هملک
بدربود و امیر حاجی و یازیزید جلایر بکاموت اشتغال و زیزید و خضر امیر خضر سیوری اسلام اتحاد عقد امیر حسین به بیعت بود که بعد
قتل او بکخل صاحبقران رسید و دختر سپهر امیر خضر در جبال کخل پسر صاحبقران بود و اسم او بخت ملک بود و او دختر امیر ایلیاس
ابن امیر خضر بود و او عقد نکاح شان زاده محمد جهانگیر که پسر صاحبقران امیر تیمور گورکان بود و از بطن آن خانم عالی مقام امیر زاده
پیر محمد جهانگیر در سنه سبع و معین و سبعه یار مطابق لوی میل تولد شد و امیر خضر سیوری را در سپهر یونیکه امیر ایلیاس بود و
دیگر سیم امیر ابوسحاق سیوری بود و بعد از آن حال صاحبقران و بعدی بر امیر زاده پیر محمد ابن شایزاده جهانگیر مقرر و لواصوت
نسبت و در شایزادگان گورکان اختلافی پیدا آمد امیر حاجی محمد شاه سیوری امیر سے نامو چون توغلق توغخان جنبائی
آهنگ ما و الزنه فرمود امیر حاجی محمود را فوجی از ولیران سیوری خلافت او بود و بعد از آن و امرائے صاحبقرانی رسیده و
در محاربه با زردان و دیگر محاربات شجاعت و دواگمی بسیار از نظیر و سیلای علی سیوری نیز از امرائے توغلق توغخان بود
و امیر بهرام سیوری از عمد عامرئے صاحبقران بود و دیگر امرائے سیم قوم بسیار گذشتند و بدین فدا کتافت +

اویاق سائقین

اویاقی شریف است و تحقیق نشد که از قیامت است یا در لکین اما بیرون ازین دو قبائل نیست
انام را این قوم الف سائقین و کجیک سائقین از امرای ارس خان اوزبک بادشاه و شست
تجاق بودند و همیسی سائقین از امرای توتمش خان اوزبک سبزیه عزت و شکست و مردی و شجاعت و اوس جرجی منفرد و
شهر بود +

اویاق قراؤناس

قومیت و قبیله معلوم نشد که از نام قوم بر آمده اما در لکیری و خوزیری در اتوام قدیم شهر بود
است و در زمان ارغون خان ابن اباقا خان این قوم با شما داد و میبایست و ارغون خان
تغایار نام امیر بی ریه ترتیب و تجویز طایفه قراؤناس قرار کرده و اکثر بدجهین قوم بدجهان رسیبیا میر جوپان قراؤناس از
امراست این قوم بود که در عهد سلطان ابوسعید پادشاه از امرای انظم بود و از سلطان یاعی شست و همراه دیگر امرا که یاعی قبیله
شملیه یک قراؤناس از امرای عهد قراؤناس سلطان نامی جناتی دالی ماورالنهر بود که در محاربه قراؤناسی بعد امیر موسی شاجوخت از
پیش صاحبقران امیر تیمور گورکان منتهی شد و قراؤناس را به تحفیفات الف قراؤناس نینوس نویسنده این قوم در نهایت دلیری
و میبایکی و خوزیری و سخاکی شهر بود +

اویاق مبیسو

اویاقی شریف است معلوم نشد که از قیامت است یا در لکین اما امرای او امیر اتاب علیه رسیبیه اند
امیر لولاد و امیر قیو غامیسو و از امرای قران سلطان ابن جناتی بادشاه ماورالنهر بودند که با امیر
حسین صاحبقران جنگیده و امیر شمش علی مبیسو و از امرای لغاتیم و زنان بوزخری بود و قسطنطین خان بقیه و کفر قمر میردالان
در پی شهادت یافت امیر شمش علی مبیسو بود و چار بابی خود رخت و آری رست و در شمار رسیده گشته شد امیر ولی مبیسو در شهر
در آنجا چند ساله و نیز گذرانیده اند که قوی حال شد و ابالت مانند بران بدست آورد و در سینه ست و ثمانین و ثمانمیه
لنگه گورکان بلاس چون سیلاب بلای بر سرش رسید و رسترا با جرج مباحقران پای میخواست و ست افشرد و آخر نیت یافت
و بر شمش اگر نیت امرای بلاس و در تعاقب او بودند تا بعد از او در سینه شان و ثمانین و بیست و یک را آمد و آب فنا از چشمه
تبع نوشید با امیر سعید مبیسو که با قوم خود با قوم بوزالدای منضم شده از قمر قهرمان جهان شایسته پناه به بدوستان بر چون بر تلوا فتاب
ملم صاحبقران بر آن ممالک نیز رسید چاره غیر از عذر و التماس نیده در پاک امر افقا و تا از تقبیش و گذشتند و باز به وطن
مارف معاودت کرد امیر قیو غامیسو مبیسو امیر بود و از قوم مبیسو و بعد از فرار امیر سعید صاحبقران ایالت قوم مبیسو و کوه گورد +

قوم بهرین

اویاقیت شریف و نجیب معلوم نشد که از قیامت است یا در لکین اما از قوم مبیسو شریف است و
بیرون ازین دو قوم نیست امیر و سا بهرین و امیر قیو غامیسو بهرین ازین قوم شهر و لاند امیر و سا
از امرای الیاس خواص خان جناتی بود و در فنون مماندت و شجاعت محمودی مثل افغان بود و در سینه خمس و ثمانین
سبعای جرجی ملایه از این قوم بود که کاشی گشته شد و امیر قیو غامیسو بهرین از امرای بزرگ اوس جرجی بود و در سینه خمس و

ثانیین و سیمایک که امیر علی اراته بفرمان صاحبقران ملکه انوشیروان بر قوم بهرین که در آن ملک یورت داشتند یا او جنگیده
پسپا نمودند +

اویماق جانی غربانی

تو نیست شریف و این قوم راجن غریبان و چون قربانی نیز نوشته اند و معلوم نشد که انقیات
است یا در کلین اما قومی شریف است ازین قوم علی بیگ جانی غربانی میری بود که قوت
آغاز کشورگیری صاحبقران امیر حسین را در نزد خود آورده و بعد از چند روز خلاص داد و محمد بیگ نیز ازین قوم بود و او هم حاجی بیگ
چون غربانی از امر است صاحبقران بود و علی بیگ چون غربانی حاکم قلات بود که در قشربه امیر زاد محمد سلطان ابن شاهزاده
جهاگیز خفنگر دید و امیر آقو خا و قزاقو غا از امر است این قوم بودند که بواسطه تو و ما صاحبقران در جام بیاساق رسیدند و محمد بیگ
پرنیکور و چون غربان از امیر ابن این قوم بوده و محمد شیخ حاجی و نیکور و زاز غلما این قوم بودند و شیرست ابن بهمن و چون غلما
امیرست بود که بهرامی میرزا اسکندر از ناند جان به غوستان آمده و در زمانه خانان سعید شاه شیخ سلطان از قوم چون غلما
بنافوت واقع شد و بهرامی پادشاه ابن لختا تیور خان و نورنجری گردیدند و او را اسباب باوشاهی آماده کرده به مازندران فرستادند
بیرادشاه ابن طختا تیور خان و نورنجری گردیدند و او را اسباب باوشاهی آماده کرده به مازندران فرستادند و بیرادشاه از ملوک
امراست شهرخی استقامت متعذریده فرار نمود و مازندران تعاقب بدیوان گرفت امیر نور و بیگ و امیر عبدالرحمن جانی غربانی
از امر است این قوم بودند که با پنجهزاره و از شاهزاده خلیس سلطان اعراض نموده به ابابکر میرزا پیوستند و در سنه عشره ثمانه
بحرب نژاد که پیش از این خبر داشتند +

اویماق ارغون

اویماقی شریف و از عمده اقوام معلوم است تحقیق نیست که از کدام قوم برآمد اما امر است اویماق
جدید سراز از او بوده اند و قزاقیت با سلاطین عظام و قزاقین کرام فرموده اند و از قوم قنات است
یا در کلین اما بهرین و ازین دو قوم نیست و در عهد سلطان حسین میرزا با یقرا امر است این قوم بسیار با اختیار بوده اند و سیمیه
ذوالنون بیگ ارغون از اعظم امر بود و در کتاب سلطان ابوسعید گورکان برلاس می بود و در پیش از شمشیر زنده و در پانی
دید بود چون فلک و وار برادر سلطان حسین میرزا گردید و سلطان ابوسعید نقیضه ترکمان شهادت یافت امیر نیز پیش او رسید
و در حرب هزاره با اندک تفرق فتح عظیم یافته شاه شجاع و قشایک امیر بود که بادشاه ولایت کابل و قندهار و بے مقرر
فرمود و او پیش محمد تقی میرزا بود و قشایک قوم از یک ما و لانه را از برلاس گرفته توجه بخوارسان نمود و سلطان حسین میرزا نیز
به تنه حرب او پرداخته همدین ایام در میان پادشاه و شاهزاده بیایع الزمان میرزا شجاع پیدا شده و شاهزاده موسی کابل میل فرمود
امیر ذوالنون خدایتی نکو با آورد و در دوشنبه بغداد آورد و در میان پدر و پسر بخار و قزاق بالاشده چند مرتبه با هم جنگها نمودند
اما شاهزاده که بغیر وقت مقابل می شد بهمین که کوکبه پدر و نظر می رسید از غایت ادب بلا استعمال سیف و شمشیر و میگردید
و امیر ذوالنون و متابعت شاهزاده قفسور نگه داشته و کوی نکو داد و بعد از آن سلطان حسین میرزا سیمیه امر است و پیش

دو روز بر یک تخت نشستند و امیر ذوالنون وزیر و صاحب اختیار بدیع الزمان میرزا بود و امیر برق براس تختنا مظفر حسین میرزا چون سلطان محمد خان اوزبک از اقبال باو شاه که بن سال آگاه شد و استقلال و شاه بر یک تخت شنید بنی بکبادان هزاران رسید و شاه از او کان و امر براس با تمام مہتبت برانداخت و کما ششند محمد خان ازین مجمع خبر یافته آن سال گزشت دیگر شہزادگان گورکان را توفیق اجماع دست نداده محمد خان موقع را مناسب حال دید و بانکه گران و در خراسان در رسید و جنگ با سبب بسیار با شہزادگان کرده و در لاجی باو عبس کرد و قی اول با شہزادہ بدیع الزمان جنگید و امیر ذوالنون ہمداران جنگ بشجاعت و در انکی حامی نالو شہزادہ شجاع افغان سپہ امیر ذوالنون کہ ایالت قندہار را از او بود و در سنہ ثلث عشر تہمایہ سلطان بابر گورکان از و گرفت و سلطان محمد خان اوزبک با ستمدار غون پرداخت قندہار را از دست گماشتگان بارجا کش نمود و بہر تہتمیم سہ را از غون داد و در سنہ پنج عشر تہمایہ باز بار شہزادہ بر آن دیار دست یافت و شجاع بر ولایت سند آمدہ بر بعضی علما فحاشات ناقض شد و در سنہ ثلثین لولہایا انتقال نمود و پیش شہزادہ بیگ دتے بر آن دیار حکومت نمودہ و در سنہ ثلث عشر تہمایہ حلت کرد و میرزا اعلیٰ ترخان و میرزا محمود کوکان او بر آن ولایت دست یافتند جنینہ کم زور سلطان احمد میرزا ابن سلطان ابو سعید میرزا گورکان بادشاہ ما و النہر بلور زادہ سلطان افغان بود از قوم از غون سلطان حسین از غون از امرائے سلطان احمد میرزا بود و امیر یوسف از غون از امرائے سلطان علی میرزا بود و شیر گرا غون از سلطان محمد تقیم از غون بود و عاشق محمد از غون از امرائے سلطان حسین میرزا بود کہ در قلعہ اوقورخان مال و صرم میرزا بان راجھا فطو بود و چون شکست بر لشکر براس افتاد و دیگر شہزادگان نیز جنگیدہ ناپدید شدند محمد خان اوزبک قلعہ اختیار الدین از و گرفت ابیرجوال و امیر نعمت از غون از امرائے محمد شیخ میرزا ابن سلطان ابو سعید گورکان بودند و امیر طوفان و بیسال از غون از امرائے محمد تقیم از غون بودند و در اور النہر قوم از غون کثرت بود و ایل والوس ایشان بسیار شدہ و توتے گردن بود کہ لعبر اشغال مقامان سید شہرخ سلطان قوم از غون فوت بسیار گرفتند و سلطان ابو سعید بیاد و توت و متابعت این قوم سلطان الف بیگ خروج کردہ آخر میرزا خود رسید امیر سلطان از اعظم امرائے از غون بود کہ در سنہ خمس و ستین و ثمانیہ بیاد و توت شہزادہ محمد جوکی ابن عبداللطیف میرزا در اور النہر خروج کرد و امیر عبدالرحمن و امیر عبد از غون از امرائے سلطان حسین میرزا بودند و امیر سلطان علی از غون بر اور امیر ذوالنون از غون بود و بعدہ آتالیقی شہزادہ محمد زیان میرزا ابن بدیع الزمان میرزا مغز بود و امیر عاشق محمد و بقر نیز از امرائے شہزادہ بدیع الزمان میرزا بود و محمد از غون از امرائے سلطان بابر بادشاہ بود و در سنہ ثانی و ثمانین و تہمایہ ہجری ہمدار محمد خان خانان بودہ و در محاربہ داود خان افغان شجاعت بطہور رسانید و دیگر امرائے این قوم بسیار بودہ اند و برین مقام ذکر ہمین قدر کفایت است +

امیر باق قوجین

توزیت مغز و شریف از اقوام مغول و دیو بہیم عربی توچین نیز نویسند و توچین ر اہل

یعنی سلمو داران است کہ سلمو و اریان خاصہ سلطانی را توچین گفتند و امرائے کہ

بر این عهد سرفراز بوده اند ایشان را قومین گفتند چون ایشان را اولاد بکشت شد همه را قومین نامیدند تا قومین بزرگ رسید و
 از عهد اقوام غلبه است و بیرون از قیات و در لیکن نیست و امر ائمه این قوم با عیال مراتب رسیده اند و به
 سالاری عساکر غلبه مقرر گردیده چنانچه طبقه قومین و اردو شیر و قمار اینان قومین با امارت و توپاچی گری شکر
 صاحبقران امیر تیمور گورکان مغرض بود و این مرتبه در قول تالی نیز به سلطنت داشت میشد و امیر تیمور که قومین برادر اسی
 قماری قومین از امر ائمه صاحبقران بود و جنگی و نیکی از امر ائمه دوی مرتبه بودند و امیر تیمور که قومین برادر اسی
 بود که در سه شلث و تسعین و سبعمایه حکم صاحبقران از امر ائمه با باز امارت آورد و امیر تیمور که قومین از معظم امر ائمه
 صاحبقرانی بود و اولاد الهیاد در خواجیه شیخ هر دو از امر ائمه قومین در مغز از امر ائمه صاحبقرانی بودند و تلمش قومین و
 در پی قومین از امر ائمه صاحبقران با امارت و محاسن طاعت بخارا مقرر و مامور نمودند و توبلاق قومین و تعلق تور قومین
 و بیان و تموک قومین از امر ائمه صاحبقران بودند و توبلاق قومین و کیکچه و یورت جی قومین از امر ائمه صاحبقران
 مقرر و ولایت خراسان بودند و امیر حسین و امیر یار نیز پدید از امر ائمه سغدی مرتبه صاحبقران بودند که بعد از شکست سلطان محمود
 والی هندوستان مامور به نگاشتنی گوشتند و تلمش قومین که برسانت پیش بر فوق والی مغربند بود و او را بر فوق بند
 کرده بودند و نوبت به شکر کشیدن رسید و توکل به توکل قومین و میر دی بگ و امیر محمد و امیر علی از قومینان در امر ائمه
 صاحبقران بودند و در یک قومین و شیخ محمد قومین و بیگ تور قومین که با دیگر امر ائمه بر لاس بر تاولی تعیین شده
 بسفت نفر بودند که در جنگ دریائے فلزم به آهنگد شیخی رسیدند و از نسل پیشین ابن گیلو بود و در شجاعت و دلیری
 نداشت و در آن حالت نیز سراسر و دوست پیاده بر کای داشت و امر ائمه قومین و بر لاس کمال شجاعت بر او
 حمل نمودند و اسکنه را با وجود شجاعت و جمعیت گریخته ره نور وادی فرا گردید و او پس قومین و علی سلطان قومین از
 امر ائمه نام و نشان سلطان شاهنجه ابن صاحبقران امیر تیمور گورکان بودند و شاه میران قومین از امر ائمه سلطان
 الخ بیگ میرزا بودند که چون سلطان الخ بیگ میرزا بعد از هنر میت از مغایر سپه اختلف او به قلع میر قمرند آمد راه نداد
 پیر محمد قومین که از امر ائمه سلطان محمود میرزا با دوشاه ما و رانته بود و قتل محمد قومین از امر ائمه برادر و سلطان احمد میرزا
 بود و امیر قاسم بیگ قومین از امر ائمه سلطان بابر با دوشاه فاخته هند و تالی بود و به بسیاری عزت و قرب و منزلت ممتاز
 بود و بعد فتح هند وستان ملک نگش بجا اگر او عطا شد و از کبار امر ائمه بابر با دوشاه بود و در رکاب با دوشاه
 موصوف شجاعت و مردانگی از دهنه در رسید و میر سعاده قومین و میر شاه قومین و محمد علی قومین از امر ائمه بابر با دوشاه گورکان
 بودند که در سه سنت و شتمایه جوری یا قرب آب و در محارب که بابر با دوشاه را با او زبکان واقع شد و مقتول شدند
 امیر محمد و بیگ قومین از کبار امر ائمه عمر شیخ میرزا ابن سلطان ابو سعید گورکان با دوشاه خراسان و ترکستان بود و عمر شیخ میرزا
 بعد از پدر رود اندامان و فرخان با دوشاه بود و امیر محمد و بیگ در رکاب بابر با دوشاه ابن عمر شیخ میرزا فاخته هندوستان

مردانگی مانوده و در محاربه که بادشاه را در هندوستان باراناسا ننگا سیسودمیه واقع شد و در کاب بابر شاه موجود بود و موجود
 را ناسا ننگا بالشرکے عظیم آمد و در کاب بادشاه عشرت جمیعت مخالف بود مغولان مردانگی فطیم نمودند و این دلعالی
 منغان را به قنوت نوازش فرمود و امیر هندو بیگ کوکبار امرائے بامری بود و امیر توک ک خان توچین از کبار امرائے
 نصیر الدین همايون بادشاه گورکان بود و قسست که کارن میرزا در کابل تسلط یافت و همايون بادشاه هر چند امرار به
 خبر فرستاد و محکم باز نیا و امیر توک ک خان و فاداری نمود و هر جعت نمود و همواره در کاب همايون بادشاه تیغ با
 زده و در عهد اکبر بادشاه نیز در کاب امرائے کبار بود و منصب و بزرگی داشت و امرائے این قوم توچین بسیار صاحب
 نام و نشان گذشتند و در عهد سلاطین عظام و خوانین کرام بر مراتب و مناصب بلند سرفراز بوده اند و این قوم از
 عهد اقوام مغول است اما ناظرین گمان نبرند که در زمانه هر یک از بادشاهان که امرائے هر قوم به نگه داشتن اسلحه خاصه
 بادشاه به مقر میشدند ایشان را توچین گویند نه چنین است بلکه توچین قومی ملحد شده است و ایشان اولاد امرائے
 هستنم که در زمانه سابق به نگه داشت اسلحه خاصه مقرر بودند و بدان سبب ایشان را توچین گفته و جمیع اولاد ایشان
 بدین لقب ممتاز شده و رفته رفته قومی عظیم گردید و این قوم هم از جمله اقوام بزرگ شمرده میشود و امرائے توچین در عهد
 خاندان گورکانیه تقرب و اعزاز بسیار یافته اند و از زمانه صاحبقران امیر تیمور گورکان برلاس تا عهد بابر بادشاه امرائے
 این قوم درین فاندان مغز بوده اند و در اکثر معارک و محاربات شجاعت و مردانگی بسیار از ایشان بنظر رسید چنانچه
 در ذکر بادشاهان گورکانیه خواهم رسید و درین مقام بر همین قدر اکتفا میکنم امرائے توچین که تفاوت فقط +

اومیاق ترخان

قوم ترخانانی نیز از اقوام بزرگ مغول است و اگر چه ترخان نام منصب است و در مغولان
 و آن چنان است که چون از کسی شکر گرفتاری بنظر رسید بادشاه او را ترخان می نامید
 یعنی تانه نژاد از جمیع طبقات دیوانی معاف دارند و هرگاه که خواهر نزدیک بادشاه برود و حجاب مانع نیامند
 و تانه گناه از ایشان و اولاد ایشان نه پرسند و این رسمه تانه نژاد و اولاد ایشان برقرار ماند و همچنین وقتی که
 صاحبقران امیر تیمور گورکان بر اوس از یک لشکر کشید امیر جلال کرکوت بانی کس بر سه قشون تاخت و شجاعت
 به نهایت از بنظر رسید و باین پیشش انگشتی نیز دلاوری مانوده صاحبقران هر دو آفرین گفته و هر دو را منصب
 ترخان عطا فرمود اما اولاد ایشان بقوم ترخان مشهور نشدند بلکه عهده و منصب ایشان ترخان دانسته میشد اما پیدایش
 قوم ترخان چنان است که چون خان اعظم بگنجی خان بوزنجری بسبب مخالفت ایل اوس ناچار گردیده نژاد و گنگان
 رفت و در ضرب و ضرب دشمنان اوس و ترو بسیار نموده قدرت تا کرد اما شکون سپر او گنگان برادرشک برده و
 در خدمت پدر از جانب او دشمنان موخر رسانیده و او گنگان تا چند سبیل قبول نکرد و آخر سخن پسر درل او مژغور شده
 ظاهر مگر فتن چنگیز خان قرار داد و شکون را بر لشکر چنگیز خان امیخت اما چنگیز خان نیز توچه خورده اند و دورتر

فردا دوسگون بار و گریه از گنجان گفت سه نیلورسیکی پُر اندیشه باش + در اندیشه آن جهان پیش باش چه گنج چاره
 اولساری نوز و چه بر آید و این دو مان تو دو و چه ترسین زین گفته او گنجان + بگردیش از بیم گنجان +
 و خاطر برگرفتن چپکین خان فرار داده و عمر کم کرد که حکر گان که شک چنگیزی خواب باشند بر ایشان باز نماند اتفاقا یک از اشراف
 او گنجان این را از سر بسته را با خاقان خود میگفت که خان این چنین فرار داده است و در آن زمان دو کد که از گنجان شیر
 آورده بیرون حکرگاه استاده بودند این سخن را شنیدند و فی الفور متوجه اردوی چنگیزی گرویدند و چنگیز خان را از این کیفیت
 آگاه کرد و دانست که او گنجان خاطر برگرفتن شقاوت را داده و حکر گان بر شما خواهد ریخت و چنگیز خان با امیر قاجار برلاس حلقی کرده
 خیمه را بر جای پس گداشته و فرمودند آتش بسیار افروختند و حجام را گذاشته خود با رعایا خود بدامن کوه پس بد
 رفت و آن دو سپهر را که از کید انداخته بودند و نلورید و او که از فلک بر کام من گرد و شارا تر خان نما چشم بدید و دیگر چون او گنجان
 قبل از طلوع صبح بخیم چنگیزی رسید و سه نفر موزنا تیر را بران کنند + هوا را چو باران بباران کنند + چون چنگیز خان
 بنافته جمل و ترس را تعاقب نمود و در الغرض چون چنگیز خان را از گنجان در حاکم نظر یافت و زمانه کم با او گردید آن
 هر دو سپهر را بعد از ترغابی رسانیدند از میان یک رانشین ترخان و دیگر را با دای یا با نامی ترخان نام بود و خان منسیر
 و انشلیق و با ولس را تا نثار از جمیع مطالبات و ایادی عاف دارند و نماند نگاه از ایشان نه پرسند و آنچه از خانم و حاکم
 بدست ایشان افتد بر ایشان مسلم دارند و هر چند یک اختران و سپهر که در اندازد و دشمن خود را چوین و او فرمان که آن
 نژاد و هر کس که از نسل ایشان نژاد نگه نشان بخشند با نایب من + که گزین پس نشیند بر جای من + و بدو کس را از
 گرامی بودند و لا و نشان را ترغابیان گفتند و در اندک زمان او را آهنا بسیار شده بدین مقب استهاریافت تا تو غلبه گیر
 سلاطین مغلیه که از او را چنگیز خان گذشته اند از نمایان این نیت گرامی داشته اند پس قوم ترغابی از او را و تشلیق و با ولس
 است و دیگر امر که در زمانه سلاطین بنایب ترغابی رسیده اند ایشان را از ره بخت ترخان میگفتند و از ره قوم او را
 تشلیق و با ولس ترخان باشند و امر که این قوم در هر زمان بر ارباب بلند و نامصیب از چند ترقی نموده اند و ترخان و منوعلان
 عنایت و مندرج عظیم است که رتبه بالاس و اوسیت پس سلاطین غول و دوا و این مرتبه افراط کرده اند و بر سخماق نظر
 نموده و بجز خوشنودی خود این رتبه نداده اند و قوم ترخان اگر چه بعد از ده ناپشت با ولس تشلیق از اعزاز ترغابی به نصیب
 بینش آن احکام که بر اشراف ایشان جاری بودند نماند و نژاد بود و بعد از آن ترفع شدند اما قوم ایشان ترغابی که بدو جمیع سلاطین
 منخلیه بر عایت تا آن اعظم چنگیز خان قوم ترخان را به وقت گرامی داشته اند که کف دین و اوراق ذکر امر است که از قوم
 ترخان بودند که همیشه و در سبب این قوم تشلیق و با ولس ترخان میرسد و زمانه صاحبقران از بر میوگر و کان امیر غیاث الدین
 ابریس بجز نژاد از او تشلیق ترخان و در سبب ملت و جمیع بدعیای که صاحبقران لشکر و خوارزم کشید و سبب غلبه بود و
 و منقران او بعد از شاهزاده رستم میرزا و میر محمد میرزا اینک شاهزاده عمر شیخ منسلک بودند و پسران او میر محمد ترخان و

پولاد ترخان بودند که در سنه تسع و تسعين و سبعه با برکاب سلطان شاه رخ سپاهي بک فراسان متعين شدند و حسين صوفي ترخان
پسر غياث الدين ترخان بود که در کباب شاهزاده پير محمد جهانگير کابل و سنده مقر شد و سيد احمد ترخان از اين قوم امير
بزرگ بود و در عهد دولت سلطان شاه رخ و او برادر گوهرشاد خانگي بود و امير اسماعيل صوفي ترخان برادرزاده گوهرشاد و آغا بود
سلطان شاه رخ اند خود با ایشان عنايت کرده بود و امير محمد صوفي ترخان و امير مهلب ترخان و امير ارسلان ترخان و امير
اويس ترخان و يوسف ترخان و امير خسرو ترخان و ميريد ترخان و غياث الدين ترخان و محمود ترخان و ابوالخير ترخان از اماره
اين قوم بودند و محمد صوفي و مهرباب و ارسلان ترخان از اماره شهمخي بودند و ديگران و اماره که با دغفر الدين ابوالقاسم بابر
پادشاه منگ بود و در سنه هص و ستين و ثمانه با در عهد شاهزاده محمود ميرزا ابن بابر پادشاه فتنه عظيم فرماستند و اماره
بسيار از اين قوم کشته شدند و امير ميريد ترخان از اماره سلطان علي ميرزا بود و در سمرقند امير باقر ترخان و آفتاب ترخان از
اماره که با سلطان حسين ميرزا بايقه پادشاه فراسان بودند و امير حيدر ترخان و يوسف ترخان از اماره که شاهزاده محمد خان
ميرزا ابن بلخ از امان ميرزا بودند و امير علي ترخان از اين قوم در قيقان شاه بيگ ارغون والي قندار بود و فتيه که بام
نظام الدين سلطان محمد ارغون برادر شاه بيگ را کشت بفرمان او به سنده آمده بکمر را سخر ساخت و بعد از قتال شاه حسين
ابن شاه جميل ارغون در سنه اثنی و ستين و ثمانه ميرزا عيسى ترخان در تپه داعيه سلطنت کرد و اکثر پسر محمد بهر کي
جنگه ما کرد و بعد از ميرزا باقي ترخان پسر او بخت نشست و بدرگاه اکبر پادشاه دايه فرستاد و بعد از او پسرش ميرزا جاني
ترخان نشست و خانمان امير اکبري بر او لشکر کشيده و جنگه صعب دريان آمده و ميرزا جاني ناچار شده بدرگاه
اکبر پادشاه رفت و بصب پنجه را پي پنجه را سوار و ماگير تپه سرافرازي يافت ميرزا غازي ترخان پسر او در عهد جهانگير
پادشاه گورکان از اماره که با برادر ميرزا علي ترخان خوش او بود و ميرزا خلف ترخان پسر او از اماره که جهانگيري بود و اين
جميع اماره قوم ترخان بودند و اين قوم به توره چکيري در مرله جميع شهر اوگان و در فتنه بود و قوميت شريف و نجيب و کسانیکه
از پيشگاه سلاطين مثل امير علل کرکوت و امير ياريد از حضور صاحبقران ترخان گشته اند از قوم ترخاني دانسته نمي شوند بلکه
ایشان از دود سبب ترخان اند و قوم ترخان را نسب پيشين و ابوا سے ترخان منتهی ميشود.

معلوم شد که از کدام قوم پديد آمده و اين قوم امير جبر بر برادرزاده علي اکبر پور الدار
دایه را نيويده پور الدار و در زمانه صاحبقران امير تيمور گورکان ياعني شدند و مع قوم تبار

اويماق پور الدار

خود سايه کابل رفتند و از اماره که تقيده شکست اخرو بهند و نشان شتافتن چون در سنه هصدي و ثمانه صاحبقران
بهند و نشان رسيد هر دو در نشان حاضر شدند و حقوق خود خواستند و برکاب شهنشاه زمان صلوات بپايت خود نمود.

اويماقيت و درغلان و احوال او چيزي معلوم نشد که از کدام قوم برآمده امير اکبر تيمور گورکان
از اين قوم و اماره صاحبقراني بود و در سنه اثنی و ثمانين و سبعه با پير محمد

اويماق بيلکوت

فقد شخ مردانگی بسیار نمود

اویماق دوله

توقیت در میان مغولان معلوم نشد که از کدام قبیله برآمد و اما امرائے این قوم در زمانه سلاطین مغول بسیار بود از چنانچه امیر محمد و ولدای دایر بهرام شاه ابن امیر محمد و ولدای از امرائے زمانه سلطان ابوسعید بهادرخان بوخری باوشاه ایران و خراسان بودند و امیر ابوسعید و ولدای از اعظم امرای سلطان حسین میرزا بایقرا و ابو امیر سلطان ملک کاشغری و پسرش حافظ محمد بیگ از قبیل دوله ای از امرای عمر شیخ میرزا ابن سلطان ابوسعید گورکان بودند و جانی بیگ و ولدای برادر سلطان ملک و ولدای از امرای سلطان احمد میرزا ابن سلطان ابوسعید گورکان بودند و حاجی بیگ و ولدای نیز از امرای کبار باوشاه صفوی و برادر سلطان محمد و سلطان محمود و ولدای از امرای سلطان احمد میرزا بودند و امیر حافظ و ولدای امیر سلطان بایقرا و ولدای در حاشیه برادرش از یک و در قزوین کشته شدند حافظ محمد و طاهر و ولدای نیز از امرای بایر باوشاه فاتح هند و نشان کور و پیش از یک و در سنه سی و نوبت قتل شدند و امیر سلطان محمود و ولدای محمد امیر باوشاه بود سلطان اسماعیل و ولدای از کبار امیر کمال الدین محمد اکبر باوشاه گورکان کشته شدند و در اکثر محاربات مردا و گلهای از غلامان و پسرانند

اویماق طغای

این قوم توقیت از اقوام مغول و معلوم نشد که از کدام قبیله برآمد و اما از امرای این قوم علی دوست طغاسی امیر بایر باوشاه گورکان فاتح هندوستان بود و مشیریم و بارک و سیدی بیگ نیز از قوم طغاسی از امرای بادشاه و سجاه و مصوف بودند و قتل نظر میرزا طغاسی که در سنه ست و تسعایه یحیی محمد خان از یک مردی مردانگی کشته شد شیخ علی طغاسی از امرای سلطان بایقرا از زبان بایر باوشاه و دروغی بود و امیر نظام الدین علی طغاسی نیز از امرای سلطان مصوف بود که باوشاه غلی شهر برات مغری بود و در حرب از یک امیر گردید و امیر محمد علی طغاسی از امرای جالون بادشاه گورکان بادشاه هندوستان و در زمانیکه شاهزاده جلال الدین محمد اکبر گورکان ابن جالون بادشاه در کابل می بود امیر محمد علی طغاسی بر منصب آقا بقی آن شاه را و ده امارت قیام می نمود - نقطه +

اویماق کریت

توقیت از قوم مغولان و در اقوام مغلیه نازل ترین همه شعریه میشود و چنانچه از عبارت علی ظاهر خواهد شد این قوم نیز در اوایل عهد جنگی غزانی از انغان مخالفت نمود و نوبتیا یکی و ابوبکین کمیت حاکم این قوم بودند ایشان با جنگی غزانی و از گنجان جنگیدن چون تا آن بزرگ برادنگ خان طغاسی یافت و نوبتیا یکی لشکر کشید و وقتیکه از خمارجهت نمود و خود و برادرش و پسرش یاخی بودند بفرمان تا آن بزرگ و از اچا فقرات و سوتدا بهادر و یحیی و سه رفته و خود کشته شد و پسرش گرفتار آمد جوانی بود و فراموشد و در تیر اندازی و فنون بهلولانی عیدل نه داشتند شاهزاده جمعی خان با تا آن درخواست نمود تا خون آن نوجوان نیز بدو بخشید که در سلک سواران خود و مشک گردان جنگی غزانی قبول این معنی ننمود و فرمود که بگویند اقوام مغول کریت اسف و سپر و خود و مورست که بنامهای ایام مار گرد و و افکندست که بهواسه دامن مرور و مهر آتش که پشتر را شود و خرمندان وقت دشمن را

از دست دشمنان قوم کربت امید و ناو داشتند خاک در دیده خروا نداشتند است و بجای پورستین نگاهداشتن نوره است
که این چنین عدو قوی را انگان گذارند بعد از آن گفت تا ویرا بیا ساق و ساینده امیر سارک شاه کربت از امر صاحبقران
بود و یکی یک سزیت از ملازمان صاحبقران بود که در محاصره قلعه کربن که از عالم قلع و کربان است و دوسه کس از قوم
کربت همراه گرفته زو با نیا نهاده بالا سته قلعه رفت و دو دوازده و ده و الواب سله بر سر شکست و شود
قلعه فتح شد و مردم این قوم در کوه روی و بر آمدن بر کوه های بلند نظیر ندارند و این قوم را بیعت کربت بنا هم نشسته
بکین صحیح اول است و بر آمدن این قوم از قیادت و در لکین تحقیق نشده و نیز قزاق این قوم با تو همای بزرگ معلوم
نگردید و نظیر نقل تا آن بزرگ از اقوام که بایه معلوم میشود و غالب کز قیادت و در لکین نباشد فقط +

اویماق ملکوت

توسیت در غولان اما معلوم نشد که از کدام قوم قبیل برگرد و این قوم حسن جاندار است و
جهان ملک ملکات از امر سله سلطان شایخ نیز را بودند فقط +

اویماق دیوان جابون

توسیت در غولان اما تحقیق نشده که از کدام قوم پیدایش موقت آغاز کشور گیری
صاحبقران گیتی ستان سه صد و دوازده قوم در مقام نصف بر لشکر صاحبقران پیوستند +

اویماق نغسلو

توسیت از اقوام نمیدانم معلوم نشد که از کدام گروه پیدایش ما چون امیر قمر الدین غلات
با امر سله صاحبقرانی در پی سخت و افشاده شخصی از قوم غلوز زرخیمان افشاده قوت

رفتار داشت اما چهل روز بعلف گذرانیده آخر لشکر بر لاس برود گشت و تنفسار حال او نمود و او را بر پشت بند +

اویماق جوخی

توسیت بمول الاحوال کیفیت او جز این معلوم نشد که جهان ملک جوخی امیر لاس
خاقان سعید شایخ سلطان بود و بالآخر طریق بغاوت پیورده بجایه اعمال گرفتار شد +

اویماق نارین

اویماقیت که کیفیت او تحقیق نشده معلوم نیست که از کدام قبیل برگرد اما خان حسن مارین
از این قوم در امر سله یوش جتایی بود +

اویماق اقبیلغ

از احوال این قوم نیز تفصیلا نگاشته و یورت این قوم در لاس اوزبک بود که دوسه سینه
تسبعین و سیعیا به صاحبقران ایشان را غارت نمود +

اویماق قیوخی تر اول

احوال این قوم نیز در پرده اخفا مستور ماند و یورت ایشان در دست راست
الوس جوخی مقرر بود چون صاحبقران میفرمود گورکان برالوس اوزبک

حمله کرد و ایشان را شانه زده محمد سلطان غارت فرمود +

اویماق کورقیا

این قوم نیز از سکنایه دشت قیماق بودند متصل به روس و از دست لشکر
بر لاس غارت شدند +

اویماق میرلان قومیت از مغولان سکناے دست راست الوس جوچی و کیفیچے و دیگران معلوم نشد +

قوم ہر داسے این قوم نیز از سکناے و شت قباچاق بودند و اطلاعی بر احوال ایشان نیست نداد +

قوم بورگون قومیت که حالش غیر ازین معلوم نشد که در وشت قباچاق یورت ایشان بود +

قوم کلچی قومیت در مغولان که در حدود روس در ملک آوزبک سکونت داشتند +

قوم کمزہ قومیت که چون صاحبقران در سنخانی و سبعین و سبعایہ صاحبقران امیر تیمور گورکانی از منوستان گردید این قوم در آنجا و دعارت نشد +

قوم اوزنگن قومیت که در مغولستان یورت داشت و احوال او زیادہ برین معلوم نشد که در سنخانی و سبعین سبعایہ از دست لشکر برلاس دعارت شدند +

قوم بولنجاچی قومیت در مغولان که بر موضع بیقوت من توابع مغولستان سے بودند و با امیر خدا داد و مبشر بہادر امرائے صاحبقران در سناحد و سبعین و سبعایہ در موضع سچقان جنگیدند نقطہ

اویماق جیاچی ازین قوم کیفیچے غیر ازین معلوم نشد کہ امیر دولت شاہ جیاچی ازین قوم از امرائے صاحبقران بود +

اویماق ساوچی قومیت که احوال او زیادہ برین معلوم نشد کہ پیشتر این قوم در مغولستان ساکن بودند و دیگر احوال از امرائے آن قوم دیدہ نشد +

اویماق ویلکر قومیت در مغولان کہ یورت ایشان در مغولستان بود و در موضع بیقوت با امرائے تیموری جنگیدند +

اویماق طایخان قومیت از جلد اقوام منول و در قندزبا امیر جہان شاہ برلاس امیر لشکر صاحبقران جنگیدند +

اویماق نکودرے قومیت از مغولان بنجلہ اقوام کہ تہذیب و کموبہ افعال امیر تومن نکودری ازین اویماق در سنہ خمس و ثمانین سبعایہ بحرب شاہزادہ جلال الدین میران شاہ بخت کیج مکران

کشتہ شاہ امیر سیقل نکودری ازین اویماق بود کہ بعد از ایل شدن این قوم از پیشکاه صاحبقران بایالت نکودری منتقل شد و نکودری از قیامت و در کلین قتلے مارود +

اویماق مرکن این قوم قومیت مجهول الاحوال امیر خلصے مکران ازین قوم از امرائے صاحبقران تبعید نمون بود و پیش ازین احوال این قوم معلوم نشد +

اویماق سوچی

قومیت مجهول الاحوال او معلوم نشد که از کدام قوم برآمده و این لغظ را بتخفیف نون سوچی نیز می نویسند و ازین قوم حاجی بابا سوچی و ثمن سوچی از امرائے صاحبقران بودند و قصه سوچی نام میرے بود در ستمت شش عشر و تسعهایه در قندهار بحسب شاه بار فاتح و محمد تقی غورگشتی شد
برکوالیف این قوم زیاده برین اطلاق دست نداد که امیرت سگری روی سماچی از امرائے
ابوالغازی سلطان حسین میرزا باقرالود - +

قوم سماچی

از قوم کس مغلیه است و ازین قوم امیر ابراهیم سار و منیکلیج از امرائے ذمیر تبه باشند
میرزا ابن سلطان محمود میرالود +

قوم منیکلیج

احوال این قوم هم معلوم نشد که از کدام قوم برآمده قومیت مجهول الاحوال در میان مغولان و ازین قوم امیر بابی چغانیان از امرائے سلطان محمد باب شاه گورکان بود و خواهر امیر خسرو
تجاق در عقد نکاح داشت احمد قاسم چغانیان سپهرش بود +

قوم چغانیان

قومیت در میان غولان که بر احوال او زیاده برین اطلاق حاصل نشد که شهباز قاربوق
از امرائے این قوم بود که در ستمت ثمان و تسعهایه عالم کاشان بود +

اویماق قاربوق

قومیت مجهول الاحوال که از امرائے این قوم عمید الخواجه بیرا و در امر اصا جعفر
بود +

اویماق بیراؤ

ازین قوم بزرگیت و مرتبیه و غیره یافته نشد اما همین که شیخ علی سبلائے ازین قوم در
امرائے صاحبقران بود و صاحبقران او را بعد از فتح روم بتاخت اکرادامو فرمود +

اویماق سبلائے

قومیت مجهول الاحوال که حالات او معلوم نشد اما الیاس خواجه و شیخ علی تاز از
امرائے صاحبقرانی بودند - +

اویماق تاز

قومیت مجهول الاحوال و ازین قوم شیخ اصلان کپک خانی و الیاس کپک خانی از
امرائے صاحبقران بودند - +

قوم کپک خانی

قومیت در میان غولان که بر احوال او زیاده برین اطلاق دست نداد که در اول حال
با قان اعظم جنگیزخان یانمی شده آفرایل شد +

اویماق جاسوقه

قومیت در میان غولان معلوم نشد که از کدام قوم قبیله برآمده است اما تو می شریف است
و امرائے این قوم بر مراتب امارت رسیده اند و در خدمت سلاطین غلام و خواجه

اویماق تاقشال

کرام مغر و عظم بوده اند و در عهد سلطان جلال الدین محمد که بر شاه گورکان شهنشاه هندوان مجنون خان تاقشال

انصحه امرائے اکبری بود و پنجاه روز گذشت و او در اکثر محارک و محاربات کارهای مردانه نموده است و در سنه ثمان و
ستین و تسع و عیایر عجب دلی که شهبان سپهر عدلی سوار افغان روسی برچو مور آورد و خان زمان علی قلی خان او یک باب با ابراهیم
خان از یک و شهاب خان جلایر و معجون خان روسی و عیایر او آورد و بعد از محاربه عظیم ظفر یافت و در سنه اثنی و سبعین
و تسع و عیایر چون امرائے از یک از پادشاه منحرف شدند معجون خان از ایشان جنگیده و مقامات را مستحق کرده بخدمت پادشاه
عرض حال نمود و چون اکبر پادشاه بهار پادشاه از یک سوار فرمود معجون خان در لشکر پادشاهی بود و جزا گرفتار شد که پادشاهی
بوسه استحکام داشتند و او را نگه نامود و چون اکبر پادشاه قلعه شیشه را محاصره کرد و او و خان افغان با دو چوگان که سبب فرار سوار
و فیلان بسیار همراه داشت بکشتی نشسته بدو رفت و گویا معجون خان کردانی فیلان و اسباب او را گرفته برافشای روانه شد که پادشاه
بغض نفیس به ایثار در در تعاقب او شتافت و بر دریا سینه پن پن رسید اسپ را در دریا انداخت و امر استابت کردند
و امر قریب به چهار صد فیلان نامی از گویا معجون خان گرفتند و پادشاه معاودت نموده معجون خان قاتل را در تعاقب او فرستاد
فرمود و معجون خان تا آب پل سونده رفت و چون گویا معجون خان از آب بگذشت معجون خان معاودت نکرد و در تعقیب که او و افغان در
سنه اثنی و تسع و عیایر بنگار اگر گذشته به او و بوسه رفت معجون خان خانان محیی از امرایه تعاقب او فرستاده و معجون خان
بحکومت کهوره گھاٹ مامور فرمود و معجون خان با سلیمان جنگلی افغان جنگیده و او را کشته غنائم بجهاب اهل عیال
افغانه بدست قاتلان رسید و معجون خان دختر جنگلی خان به عقد جاری به خود آورد و در غنائم و ولایت را در میان قاتلان
تقسیم نمود و در سنه مذکور اولاد و اهل الدین سوار افغان بر معجون خان ریختند و معجون خان در مانده محصور شد چون خبر
ظفر یافتن خان خانان برد او و افغان رسید افغانه مخدوم و منزه میزبانان قاتل را به معجون خان بود باقی
محمد خان قاتل از امرائے شاهزاده محمد حکیم میرزا گورکان ابن جلیون پادشاه بود چون سید ابوالعالی ماه چوچک حکیم را
کشته محمد حکیم میرزا در دست آورد باقی محمد خان بر ابوالعالی حمله نمود اما جمیعت او زیاده بود کار را ساخته نشد چون
در سنه ثلث و سبعین و تسع و عیایر میرزا سلیمان گورکان از بدخشان آمده کابل را متصرف شد و زن او حرم حکیم میرزا محمد حکیم
بفریفت تا بملاقات میرزا بیاید چون این امر متفرش شد باقی قاتل میرزا را متابع نمود که درین آمد و رفت مرگ
خود است نمی یابد رفت و میرزا متفرغ نشد و میرزا سلیمان به ایثار برای کفرتن میرزا روانه شد و محمد حکیم میرزا بملاقات
حرم حکیم که مادرش بود میرفت در راه خبر دریافت بگشت و بگریخت تا مرغان قاتل از امرائے اکبری بود و قتیله اکبر شاه
بر سر ابراهیم حسین میرزا رفت او هم کای بود و خدمت او قچی گری یعنی قزاقی بوسه تسعین شد محمد خان پسر تا مرغان قاتل
بود و در سنه تسع و سبعین و تسع و عیایر که ایچیان را چه سوره میر محمد خان را به غنائمی کردند و پادشاه در سر چه رفت هشتاد
نفر در دست خانه و هشتاد کس را چوشت فرزند را چه سوره سوره مرگ نشسته و محاربه کردند و از دست و سینه
پادشاهی در طرفه العین برآه عدم شتافتند اما محمد خان قاتل در منزل را چه شربت خان و شیر بابا خان قاتل از مراد

امرای کبک شاهی بود و محارب علی قلی خان و دیگر اوزبکان سردار او قبی لشکریاد شاهی بود و در آن محارب هر اول اوزبک را
 منزه کرده به صف آصف خان رسانید اما چون بهادر خان اوزبک بر و ناخت آورد از نهم یافت و به صف جراتنا پیوست
 وقتیکه که منظر خان دیوان جنگانه شد اهل آنرا محنت بجای گرفتند و قاتلان رسانید و باباخان قاتل از دست او نجا پر شده
 در سندان ثمانین و تسعایه باطلان کلعه عیان مبارزت نمود و جمعیت قاتلان بهم کرده در یک سوئی رفت و باب
 و اموال منظر خان را بگارتید چون خبر بغی قاتلان را به اکبر پادشاه رسید منظر خان فریاد شد که قاتلان و دشمنان
 دیرین اند و نیکو کردی که ایشان را رنجانید بایک که در رمضان سی ایشان سعی نمائی و منظر موجب درخواست بابا خان
 و رضوی خان و میر ابو اسحاق و رائی تیر داس را بمصالحمت فرستاد و قاتلان آنها را مقید کردند چون ملاطبت و غیره مقصدیان
 جنگانه به سخت گیر بودند محمد معصوم کابلی و عرب بهادر و معید بخشی نیز باغی شدند و میر معصوم با قاتلان یکجا شد
 و قاتلان مانده را متصرف شده حکیم الفقه خواجہ سالدین و تیر داس را اسیر کردند و آنها بهزاجیه خلاصی جست
 بدر رفتند اما منظر خان بکیفر کردار رسیده قتل شد و قاتلان سید شرف الدین حسین را که در جنگانه مقید بود از
 قید بر آورده سردار خود نمودند و سی هزار سوار بر او جمع آمده جنگانه را بربست آوردند و پادشاه شیخ فرید و تودر مل ترش
 محمد خان و تیمور بخشی و افغان بخشی و غیره را بحرب ایشان فرستاد و قاتلان باسی هزار سوار و پنجصد فیل کوه
 پیکر بونگیر رسیدند و تودر مل مصاحبت در حرب ندیده متحسین شد و پادشاه پنج لکهر و سیصد و پنج خرج لشکر او فرستاد و تا چهار
 ماه در میان هر دو گروه جنگ قائم بود اما چون باباخان قاتل در مانده مدتی شد و مبارزی پر مخمور خان قاتل که
 موجب اظهار لشکر بود بدیدن او رفت شصت در لشکر راه یافت و میر معصوم تاب نیاورده به بهار رفت و عرب بهادر
 به پٹنه و از آنجا به پناه راجه کچھی و اڑه گنجیت و میر معصوم از صادق خان شکست خورد و پادشاه خان اعظم سید
 میرزا عزیز کوکلتاش را به حکومت بهار تعیین فرمود چون در سنده امدی تو معین تسعایه خان اعظم به جنگانه رسید
 خالیدی خان قاتل و جبار بروی پر مخمور خان و میرزایک قاتل به خان اعظم پیوستند و میر معصوم گنجیت
 میرزایک قاتل امیر بود ازین قوم و در رفقائے امیر الامرا خان زمان علی قلی خان اوزبک متسلک بود و وقتیکه
 پادشاه بر خان زمان منظر یافت میرزایک بفرمان پادشاه گشته شد اما از امرای قاتل مجبور خان و باباخان زیاری
 رتبت و شوکت ممتاز بودند و باباخان در مکر که اکبر پادشاه را در سنده تسع و سبعین تسعایه بابا امیر حسین میرزا
 گورکان در گجرات دست واد همکاب بود چون پادشاه بایلغار روانه گجرات شد با چهل سوار از آب تهنندی گذشت
 باباخان جمعی امرا به بایلغار پادشاه پیوستند و در آن مکر آثار جلالت بطور رسانیدند الغرض قاتل قومیت از
 مغنیه و امرای این قوم بیاورده اند فقط

او یاق هزاره | هزاره قومیت از مغولان که بود و باش محار اختیار نمودند و بجاس سلاطین کبک را با

فعلت این قوم با قیامت و در کلین معلوم نشد و ابو الفضل وزیرانشائے اکبر بادشاه گورکان شهنشاه هندوستان را کبریا
 سے نویسد کہ قوم ہزارہ از لشکر خجائی خان بودند کہ منکو قان ایشان را در رکاب ہلاکو خان تعین فرمود ہلاکو خان
 آن جماعت را ہمراہ سپہ خود نکودار اغلن حدود نامزد کرد و از غزنین پنج تاقہ ہارنگاہ اینہا زیادہ از صد ہزار تھا و
 بودند قومے دلیر است اما بسبب بود و باش محروم بہرہ گی از لیاقت و علم و محرومی از جاہ و چشم ایشان را حقیر
 میدانند اما در نسب ایشان اعتراض نیست و از غلط کسین قوم ہزارہ را سچ ہزارہ و میزرا تاشی ہزارہ و میسرا
 شادمان ہزارہ بودند و قتیکہ سلطان لوزا الدین محمد چاگلیر بادشاہ گورکان بہ کابل رفت امرائے مذکور پیران خود را
 با اموال بسیار و اسبان رہوا رنجہ رفت بادشاہ منہ ستاند و چون جہانگیر بادشاہ بارو گریہ کابل رفت شاہ اسماعیل ہزارہ
 سردار قوم ہزارہ بخدمت بادشاہ رسید و قتیکہ بادشاہ بہ تسکارت میرفت معہ لوزا الدین بیگم بہ فرود گاہ اورفتہ اورا مشمول
 عواطف نمود اما دین زمان پورٹ ہائے ہزارہ در سخت سلطنت کابل اند و قوم ہزارہ از بادشاہ زمان ^{عمر} محمد لوزا الدین خان
 بارکزئی افغان بادشاہ کابل باغی مشہد و بادشاہ فوج ہا فرستادہ در میان افواج افغانہ و ہزارہ محاربات بسیار
 واقع شد تا در اویماق ہزارہ متابعت اختیار نمودند و الحال مریورت ہائے خود با نام شستہ اند و ابو الخلفیت
 بر رویے خود بستہ اکثر ہزارہ مذہب تشیع دارند

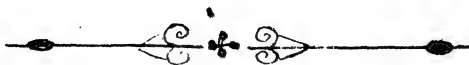
اویماق قراتا تار

قوم قراتا تار نیز از مغولان است اما این قوم را در مرتبہ حسب و نسب ادنی ہشمارند و این قراتا تار
 و راسے قوم قراتا تار از بعضی از جانب مادر از قوم قراتا تار اند و از جانب پدر حسب ایشان
 منہتی بہ تغل خان میشود و پیدایش این قوم چنان است کہ چون النجوم خان را در پستہ تولد شد ندیکہ از مغول خان نام کرڈ
 بر تخت سلطنت نشاند و دویچے راتا تار خان نام زرد و ترکستان را بد و نامزد کرد و عداوتے سخت در میان اولاد این دو
 برادر پیدا شد و اولاد مغول خان را مغول و قراتا تار خان را قراتا تار گفتند و اکثر اوقات اولاد اینہا محرب و ضرب میگردانیدند
 و مغول برخت و غیرہ ہماک پورٹ ناما متیافتند و زمان ططلان ایشان را اسیر کردہ سے آوردند و چون کینز و غلام
 میدانستند و اکثر مغیر و کبیر مغولان آن زمان قراتا تار را بہ عرف آوردند و اولاد سے کا از بلن ایشان پیدا میشد ایشان را
 ذیل میدانستند و ورثہ پدران بدیشان نمیرسید و چون اولاد کبیرک سے پیدا شدند رفتہ رفتہ اولاد آہنہا بسیار
 چون در تہ و درجہ با مغول برابر نہ بودند کہ خدائی ایشان نیز در ہر گسے شد و قومے جدا گانہ گردید و ملاطین مغول
 بخیاں اینکہ با مغولان میانہ بند ایشان را یکجا آبا کردند و قراتا تار نامیدند و منکو قان پورنجی چون ہلاکو خان را
 بر ایران فرستاد و قراتا تار را کہ مردم از شرارت و زیادتی ایشان بہتوہ آمدہ بودند داخل لشکرش کردہ روانہ نمود
 و ہلاکو خان قراتا تار را بہ ملک شام پورٹ داد و قراتا تار سلطان ابو سعید بہادر خان پورنجی قراتا تار را بہ اطاعت
 بادشاہان مغلیہ نہ پیچید و بعد از آن کہ بادشاہی مغولان در ایران ضعیف شد ایشان نیز سرکش نمودند و قتیکہ

صاحبقران امیر تیمور گورکان در شام رفت و بعد از فتح روم واپس سے آمد فرمان داد تا جمیع اقوام مغول کہ در آن حدود دیوت
دارند مع قوم تاتار غاکد کچ بایران و ترکستان روند و انھی و تبرک و مروت از عظمائے قوم قزاقانار بودند
و صاحبقران ایشان را غلامی فاخرہ دادہ فرمود کہ غاکد کچ یہ ماورالنہر روند و قزاقانار کہ بسیار بودند و نگلہ و درمزدوان
داشتند تا دامنغان آمدند و از اسباب سرکشی آفاق کردند و با امر اکبر محافظت ایشان قیام سے نمودند و جنگ ایستادند و جسے
واقع شدہ مردم بسیار از قزاقانار سرزد و غلبہ ہم کشیدند و بعضے سوے استرا آباد گشتند و باقی را امیر خسرو الدین عباس
قبجانی کوچا نیدہ بمالک ترکستان رسانید اگر بغور و نسب قزاقانار نظر کنند بیچ محل طعن نباشد چہ پدران ایشان
مغول و داوران از قوم تاتار اند اما مغولان بسبب شدت عداوت کہ در میان ایشان و تاتار بودند و ختم ایشان بطور
کینرک داشتند و اولاد ایشان را ذیل پیدا شدند و سلاطین آن ہمہ را کہ از زمان تاتار پیدا شدند یکجا کردہ قزاقانار
گفتند و بعد ازین آن تو سے عظیم گم کردید +

خاتمہ باب اول

الحمد للہ کہ این باب اول شتمیر کوائف خاندانہائے مغول باختتام رسید و این خاکسار گنہگار چہر چہ
سعی فراوان نمود تا دیگر اقوام مغول را نیز بسک تحریر منسک کند اما با وجود تلاش بسیار نسخہ کہ از تفصیل حالات
اقوام دیگر معلوم شود یافتہ نشد ناچار این قدر اقوام کہ مذکور شد نہ از کتب بسیار بہ جستجو سے تمام بر آوردہ درین نسخہ
ترتیب و ادم امید کہ ناظرین والا تمکین درین خاکسار را بحجور دانستہ معذور دانند و این جملہ حالات از کتب تواریخ
معتبرہ بہ جستجو نوشتہ شدند و حتمی الوسیع یہ تصحیح ہم ہائے بادشاہان و امر اکبر پر وائی و نادانی کاتبان غلطی بسیار
واقع شدہ اند و در ہر تواریخ و رسم امر و سلاطین مخالفت سے پیدا است پر و ختم اگر ہم امرائے مغول ہزار ہزار در زمانہ
سلاطین نامدار گذشتہ اند کہ در کتب تواریخ اسمائے شان موجود اند چون تحقیق نشد کہ از کدام خاندان منغل بودند تحریر
اسمائے ایشان را بسکاردانستہ کہ غرض این خاکسار تحریر اقوام و خاندان ہاست نہ تسطیع بحض اسمائے امر اکبر کتب
مبسوطہ اناسمائے ایشان پر اندازین سبب فہرست امیران مغول اینرا ذکر و ماکنون بحملہ از حالات سلاطین
و خوانین مغول کہ بجاہاداری پرداختہ اند نگاشتہ میشود +

باب دوم اویاق مغول

بسم الله الرحمن الرحيم

بعد از بد جان بخش جهان آفرین و هفت حضرت سید المرسلین پنج المذنبین و هفت چهار یار نامدار و آئمه کرامت و
 جمیع آل و اصحاب کبار و اولاد و یلکس و آلات بارگه کسار و ذره بمقدار میرزا محمد عبدالقادر خان عرف میرزا محمد آغا خان ابن خباب نشی
 میرزا احمد خان صاحب سلمه الله الرحمن ابن میرزا شاه محمد خان آذربایقی قاجار و متوطن کابل ساکن ریاست سوکیم و ملک مالوه
 بنحوت شائقین حالات سلاطین عظام و ناظرین واقعات خواقین کرام گذارش میکند که اگرچه فاضلان نامی بموضعان گلی
 در حالات و اسامی این سلاطین بخلیه کتب عمده مبسوطه نوشته اند و در فضیلت داده در احوالی هر یک از این بادشاهان
 مجملات ساخته اند و چیزی نگذاشته اند اما چون راقم بن اوراق در باب اول احوال فغاندها نمائے فعل نوشتند اسامی
 تاجداران بخلیه نیز آورده است مناسب نمود که بخیله از وقایع سلطنت ایشان نیز که در تحت اسم ضروری باشند شامل
 این کتاب نمایم که جمیع بادشاهان فعل در یک کتاب یافته نمیشوند و اگر ناظرین ملاحظه احوال جمیع بادشاهان فعل نمایند
 تا که کتب بسیار جمع نفرمایند ممکن نشود و لهذا برین ترتیب آن وقت دفعه شود که درین کتاب وقایع جمیع بادشاهان که در اقلیم
 مختلف فرمان روائی نموده اند بوج نمایم و از زمانه آدم تا ایندم حالات سلاطین نامدار مذکور و تبار بر سر این چون کیفیت
 اقوام و امتیازات آنها هرگز در باب اول نگاشته شد و درین باب بلفصیل او نه پرداختم و بر مجله از و گفتاف و مردم محای
 تواریخ از تمام فرموده اند که نسب تمامی خولان بر معرفت یافتن این نوع علیه السلام میرسد چون سپهر داشت ترک بود تمامی
 اولادش را ترک نامیدند و جمله خولان و جمیع قبائل تا ما را و اقدام از ترک از اولاد ترک اند و خولان چنین پیدا شدند که از خولان را
 که از اولاد ترک این یافت بارشاه بود و پس بود نمک از انبیا بیکه را مغول خان نام بود و رویی را تا از خان حمله اقوام تا ما را
 اولاد تا از خان اند و جمیع اولاد خولان را مغول گفته و مملکت ایشان را مغولستان نامیدند و ایشان که بالاتر از آنکه خولان
 نسب ایشان بر ترک میرسد ترک گفته میشود و غرض جمیع ترکان از نسل ترک اند و ازین قوم یعنی ترک بادشاهان همانم نام نشان
 بسیار گفته اند و اکنون ازین قوم ترک از فغانان عثمانیه امیر المومنین سلطان السلاطین سلطان افغانی محمد عبدالحمید خان

عثمانی غلام الله که در ملک روم سلطنت میکند دولتش پاینده باد و قوم تاتاریز بر سلطنت رسیده اند چنانچه ایدون شهباشه
 همین از قوم تاتار است غرض نسبت تاتار و مغول و ترکمان و دیگرهای ترک این یافتن میرسد نسبت تمامی قبایل ترکمان علیحدّه از
 انچه خان بزرگ میرسد و نسبت تمام اقوام تاتاریز تاتار خان ابن انچه خان رسیده بزرگ منتهی شود و نسبت جمیع خاندانها
 منحل بر مغول خان ابن انچه خان رسیده بزرگ این یافتن میرسد اما چون مقصود از تخویر اقوام منحل است از اقوام ترک تاتار
 سر و کار سے نداشته بر تخویر احوال قوم منحل که شریف ترین خاندانهاست ترک است پس پرواز منحنی میباید که در اصل لفظ
 منحل است رفته رفته بتخفیف و اوج منحل گردید و اخور خان از سلاطین مغول بر روم و شام و عراق و عرب و عجم و ایران
 و چین ستولی گردیده و در زمانایل خان منحل نور ابن افریدون ایرانی با سنج خان تاتار در ساخته بر مغلان لشکر کشید
 در آن حرب جمیع لشکر مغولان بقتل رسید و قیان و کوز و کس نجات یافته و کوه ارکته قون قرار گرفت و در آنجا اولاد
 قیان خان بقیات و کوز و کس بدیده بعد زمانه در ازبک و آن آمدند و بر ملک خود دست یافتند اما در حرب
 ابرانیان جمیع لشکر و غنای و امرا سے ایلیخان قتل شدند تمام اولاد مغول خان چه در زمانه اخور خان ابن قراخان ابن مغول خان
 که اقوام حلج و یکدی و قنای و قیاق و غیره در اولاد مغول خان پیدا شدند اما روم و موجودا اندا اگر ایشان نیز قتل میشدند این
 اقوام باقی نمی ماندند بکریف قبایل قیات و در لیکن را بهتر دانند و دیگر اقوام را نیز سر که در سبک این قبایل لایق نسب زنند
 چون نوعیت سلطنت بر الان قرار رسیده و بعد قدرت کامله نزدانی بیگم از نوره حاصل شده پس در یک حمل کرد و اولاد آن
 سلسله را هم عثمانيون گویند و قومها سیک از نوریان برآمدند افضل ترین جمیع اقوام باشند و مغولان شهباشه را قاتل و
 بادشاه را خان و شاهزاده را افول و اعلان و اعلیٰ گویند و امر را فویان و آقا بیگ نامند و اولاد استیجور و گورکان را
 امیرزاده گفتند و بعد از آن بتخفیف الف و لمبه میرزا و اکنون در هندوستان مرزا گویند و بعد از امیرتیمور گورکان قوم
 گورکانی با انحصار و اکثر امرای دیگر اقوام نیز خطاب میرزا یافتند و در هندوستان میرزا و اسم بر منحل گردید چنانچه بعد ازین
 ذکر او میاید چون کیفیت مرقوم واضح شد اکنون احوال سلاطین نوشته میشود اما چون را قلم اعتبار قوم ترک و تاتار با قوم
 منحل واضح نمود مناسب نمود که امتیاز ترکمان نیز بگوید تا غلط فهمی بر رفع شود منحنی میباید که ترکمان را بعضی سے نویسند
 که اخور خان منحل را کولن و با سے و بلد و ز و کوک و قاق و تنگیز شش پیران بودند که از اولاد ایشان بخت و چهار فرقه شدند
 گویند که ترکمان نیز از اولاد ایشانند که بواسطه اثر آب و هوای و رانند و خراسان و صورت ایشان رفتی پیدا شده
 مردم ایشان از ترکمان خوانند اما این روایت صحیح نیست و میدان الدین عرب در نسخه که بنام شاهزاده اسکندر میرزا
 ابن عمر شیخ میرزا گورکان نوشته مینویسد که ترکمان قومے دیگر اند که بواسطه شاهبخت بزرگ ایشان را ترکمانند
 گفتند و رفته رفته قون آخو و ال تخفیف شده ترکمان نامند و موخان معتبرترین گفتار اتفاق دارند چه اگر ترکمان از
 اولاد اخور خان سے بودند برین تقدیر منحل سے شده و چون اصل منحل نیز ترک است ایشان را با وجود تخفیر اشکال

بیزنگ مانند گوسفند چه از نیشکر شکل و سکونت ملک بختیگر قوم شمش و غرض ترکان قوس دیگر است که حلقه به بخون نمیدارد
 و درین قوم نیز پادشاهان بسیار پیداشده اند اما چون ترکان از اولاد مغول خان نمی باشند ذکر اقوام ایشان نیز در باب
 اول کرده نشد و ذکر پادشاهان ایشان نیز درین باب نیاید فقط - و اگر چه قوم تاتار جداست و قوم مغول دیگر اما مورخان
 بسیار پسروادی غلطی کرده سلاطین مغول را تاتاری نویسنده اند که تاتار قوس دیگر است که از اولاد تاتار خان
 است - فقط +

ذکر حضرت ابوالبشر آدم صلی الله علیه و آله
 چون حضرت ایزد جل و علا خواست که روزی را
 از اولاد آدم رونق و بهلا برود حضرت جبرئیل

علیه السلام را فرمود تا یک قبضه خاک از دوس زمین برود و چون جبرئیل بقبیل فرمان مبارک نمود و خواست که قبضه
 خاکی مختلف الاوان و صاف ترخاره برود زمین از نسبت ایزد جل و علا بهم برآمده و تنفس حال نمود جبرئیل کیفیت ابراهیم
 لم یزلی ایه بازانده خاک گفت که از من شصت آفرینید که او شنبی الحان بر نافرمانی برآید و من طاعت عذاب ایزد کی نام
 برین رحم کن جبرئیل برگشته صورت حال عرض نمود فرمان ایزدی بر میکائیل صادر شد که رفته یک قبضه خاک بیاورد و
 زمین بضرر نموده و آنجناب را نیز بخدائے تعالیٰ سوگند داد تا باز گردد و همچنین جبرئیل میکائیل نیز بازگشته و حضرت هاریل
 علیه السلام نیز واسطه سوگند بازگشتند تا وقت بحضرت عزرائیل علیه السلام رسید و آنجناب غدرات زمین نشینده بقبیل
 فرمان ایزد جلیل پرداخت و یک قبضه خاک مختلف الاوان و الاوصاف جمع آورده و روان خاک در میان مکه معظمه
 و طایف قرار یافته مدتی بر سر سجای باران غایت باری می بارید تا ایزد جل و علا بطیف و رحمت تخریطیت ابوالبشر
 آدم علیه السلام فرموده **فَخَلَقَ اللَّهُ آدَمَ عَلٰی صُوْرَتِهِ** و مدتی بمیان مکه و طائف افتاده و فرشتگان بر گردان نموده
 از خوبی و نیکی آن سیکان گشت تعجب بزدان میگزیند و ابلیس لعین با خود فرار داد که اگر ایزد تعالیٰ ویرا بر تفضیل دهد
 گردن از رقبه اعانت بیرون کشم و ایزد تعالیٰ خواست تا بمقتضائے ادخل که هاشم اخرج که هار واد حید آدم
 داخل فرماید فرمان داد تا جان و دیدن او داخل شده بهر جا که برسد رسد فاش گوشت و پوست متحول میشد گویند که آن روز
 جمعه عاشق محرم بود و وقت یک اول و در جمعی برافق شرقی منطبق بود و در محل رجوزا شتری در جوت و مرغ و جل قمر در سید
 و شمس معمار و در سبند و زهره در میزان چون ایزد جل و علا ملائکه عظام فرمود که **اَسْمِعُوا آدَمَ حَمْدَ مَا كَرَّمَ عَظَامُ**
يُحْكَمُ فَوَالْحَمْدِ و اگر آدم جبین سکت بر زمین نهادند **اَسْمِعُوا آدَمَ حَمْدَ مَا كَرَّمَ عَظَامُ** **يُحْكَمُ فَوَالْحَمْدِ**
 همه فرشتگان سر سجده او نهادند و ابلیس لعین که قبول نکرد و فرمود ایزد تعالیٰ **اَنْ لَا تَسْمِعُوا ذَا مَرْتَبَةٍ**
 شیطان گفت که من از بهترینم که اولاد خاک آفریدی و مرا از آتش مخلقتی من نایر فخلقته من طین خالصه
 و سه را بدین نافرمانی لعنت فرمود و از صورت فرشتگی ویرا بیرون آورده فرمود **اَخْرِجْ مِنْهَا فَاَنْتَ حَرِيمٌ وَاِنَّ**

عَلَيْكَ لَعْنَتِي إِلَى يَوْمِ الدِّينِ وَايَنْتَعَالَى آدَمُ رَأْسَهُ فَمَوَدَّعَلَّمَ آدَمُ الْأَسْمَاءَ كُلَّهَا
 واز فرشتگان اسماء مخلوقات پرسیده ایشان را بخود اعتراف نمودند و آدم علیه السلام را تعلیم ایندی بسیار نمود و
 فرشتگان بفضل آدم بگفتند انقضی از تو تعالی آدم علیه السلام را در بهشت جای داد و فرمود تا بخورد و بخیستند و
 از هر چه بپسندیدند از آنجا که خواستند و فرمود که لا یمنعه من هذا شیء مما أَوْفَى لِقَابِهَا هَذَا
 آنکه شجره هر چه خواهد بخورد یا بشنجد ممنوعه را و پانصد سال که نبرد از آنجا بود درخت ماند چون ابلیس از بهر کرم
 علیه السلام ملعون و ناکام گردید آتش رشک و حسد و کافور سنبل زان کشید گفت و با ما که یک از دربانان
 بهشت بود و ساخته در دین او قرار گرفته در بهشت رسید و حضرت حواری فریفت که اگر این درخت بخورد و او را در
 بهشت بماند و تا سخن او در سب خورده بخورد و بآدم گفت که من خوردم و در میان ندا تو هم بخور حضرت آدم نمی کرد اما
 ابلیس سوگند یاد کرد که من شما را بخورم و ای بیعت میکنم انقضی آدم نیز از آن خبر خورد و در زمان حمله ایستی از ایشان کشیده
 شدند و از قوای آدم حواری علیهم السلام و ابلیس را و طوایف را از بهشت بران کرد و آدم به سران دیب افتاد و حواری سجده
 ابلیس به سمنان را بر اصفهان و بعضی نام طوایف برده اند و بعضی گویند که وی نیز بهشتی ابلیس نموده بود و حضرت
 آدم یک خطی بگندم و سی نهال میوه و حجره الاسود و در تنه از اوراق اشجار را خود آورده بود و حضرت جبرئیل حکم کرد که
 آورد و بر کف حضرت جبرئیل و بر کار زراعت آموخت و حکم کرد که ابلیس بنای کعبه بنهاده و حجره الاسود در آن مقام گذاشته و
 بکوه عرفات با قوافل می شد و از تعالی توبه آن جناب قبول فرموده و آدم و مرسلان از جهل بطواف خانه کعبه آمد
 و بمقام خود باز گشته و حواری را که عالمه شده یک پسر و یک دختر آورد و آن دختر را به پسر که به دفعه دیگر بود و آمد
 منعقد و نمودند و دختر به با قایل یک شکم پیدا شد و آن را با بایل دادند و قایل بدین همدان گشته و فرمود
 آدم قربان نمودند که خدا تعالی قربانی یک که به پذیرد و دختر را باشد و آتش قربانی بایل را سوخته و کز بایل قایل نشده
 بایل را کشت و آن تخمین خوبی بود که در اولاد آدم بر آن زن نیند شد انقضی چون عمر حضرت آدم هزار سال شد و در
 وی هزار در هزار شده بودند وقت اجابت دعوت حق رسید و شیت را خلیفه فرموده و آن حق را بیک اجابت گفت
 چون کتب بسیار از احوال آنحضرت شحون اند فاکسار تفصیل او نیز راخته بنا بر سلسله سخن بهین قدر حال شرح
 فاش را کافی دانست شریعت آنحضرت خدا پرستی و صوم و صلوات و اجتناب فحرم و لغم خنصر بود و از آن جناب بجز
 بسیار بظهور رسیدند

و حضرت شیت علی السلام
 و آن پسر حضرت آدم بود و او پسر شیت که آدم علت لغم و چهل هزار
 از اولاد خود ندید و پسر او شیت و دختران نوزده و شیت علیه
 السلام فردا و او احد است و شده بود و وقت مرض آدم بدعا گشت شما زینت آبادم عطا شدند حضرت

شیت که در عهد آدم بود به تعلیم سائل غریب و حکمت پرداخت و انساب جمیع افراد انسان بدو میرسد چه او در نوع علیه السلام بود و بر جن این مسلط بود و در عمر شصت و پنجاه سال ویرا پیرس بود و آمد حضرت شیت با عمر نهمصد و دوازده سال وفات یافت حضرت انوش ابن شیت او را انش نیز نویسند اختلاف است درین که مادر او از قوم جن بود یا نوع انش موجب حکم پدر بر امر و نهی نبی آدم پرداخت روایت است که مادرش حورس بود که خدا ساعی بر پدرش داد و بر اعر شصت سال و پنجاه سال گونید +

ذکر قینان ابن النوش بحکم وصیت پدر عالم نبی آدم شده و او را اعر شصت و چهل سال نویسند بعد وفات قینان پسرش بر جانشه انوشست +

ذکر مهلیل ابن قینان چون قینان داعی حق را بیک اجابت گفت مهلیل موسس اساس ایالت گردید و در زمانه او کثرت اولاد آدم بهتریه رسید که دیگر عیال یکجا نماند با قطار عالم متفرق شدند و خودش با اولاد حضرت شیت با قیام آمد شهر بوسن را بنا نهاد و مدت عمر او نهمصد و هشت سال و پنجاه نهمصد و هشت شش سال گونید +

ذکر برد ابن مهلیل ویرا بعضی آیر و نیز نوشته اند او را دختران بسیار پیدا شدند و در زانش خلایق عبادت اصنام مشغول گردیدند مدت زندگی او نهمصد و شصت و دو سال نویسند +

ذکر اخوخ ادیس علیه السلام ابن برد نام آنجناب اخوخ و بعرب هر سر ادیس نامت او در دیات حال از حکیم آغا زیمون مصری تلمذ می نمود چون در اولاد قابیل کثرت فسق فجور بر نهایت رسید از نزاعی و تبارک ادیس را طاعت رسالت پوشانیده امر بکثرت فرمود و اگر کسی بهر او بر راه راست آمدند بیشتر کفر و فجار نمودند و او صد شهر بنانها در شریعت او نماز و روزه و جهاد و زکوة بود و نهی از لحم خنزیر و حمار و غیره و او اختراع علم نجوم فرمود و بغایت غایب و زاهد بود با علومات و افواج ملائکه آشنائی داشت و تمامت ریح سکون را طواف کرده نوشته اند که او علیه السلام دخول جنت بلا اجمال میخواست حضرت عزرائیل ملاقات او س آمد ادیس پرسید که قبض روح آمده گفت نه زیارت تو آمده ام ادیس التماس کرد که او را بمیراند و جنت و دفع بدو نماید ملک الموت رجش قبض نموده یا بختشدم رسانیده و باز تعالی او را بکلی از دوزخ و بنمود و باز بیشتر آورده چون خواست که بنیاد سازند ادیس را ضعیف شده بد زخته یا بختشدم گفت که من باز نرم تا فادیر چون گوید از نزاعی ملک ایما که فرستاد ادیس گفت که تقصیر کل نفس ذالقة الموت نه ماتشچیم و بر دوزخ و شدیم و اکنون بضمون و ما هدم من همما یختر چین از بختشدم و سخن عزرائیل بیرون نرمند رسید که باذن حق فصل و باذن فصل بگذارد که حق سبحان اوست و بعضی گفته اند که او با سمان ششم با ملائکه ساکن است و ملائکه نویسند که

ادریس مصادقت فرشته با سنان رفته اند از آن زمان خواست که دیگر او را بدینا نفرستد و همانجا رخت قبض شده عبد او
در بیت المعمور مدغون و رختش با سنان ساکن گردید و عمر او وقت وفات آه کم صد سال و بعضی سیصد و شصت سال
نویسند و ابلیس اهلاد قابیل را بدین وسوسه که آتش قربانی شما نسوخت باید که ویرانه پرستید آتش پرستی شائع کرده بود
اکنون موقع دیگر یافت که ادریس را دوست بود که بجز او نهایت معزم بود ابلیس او را پیکرے مشابه ادریس ساخته و او را
بدیدار او تسلی گرد و آن شخص ممنون شده چون او در گذشت ابلیس مردم را اغوا کرد که ادریس دوست او این پیکر
هم پرستیدند و مردم بت پرستی در نزد مثل آن پیکر منعم تا تراشیدند و پرستش ایشان اقدام نمودند و اقوال دیگر نیزین
باب هستند که به بطور الت قطع نظر از آن کرده شد +

و سپید حضرت ادریس بود و عمر هفت صد سال یافت
ذکر حضرت متوشلح ابن ادریس علیه السلام

یافت پیش از حمله او شست +
و سپید متوشلح بود و در نام او اختلاف است بعضی مک نویسند و بر شے ملکان گویند و
ذکر لامک ابن متوشلح
جمع لاج نامند اما مشهور لامک است و لامک سلمان بود خلق را بنده خواندند و
لامک هشتصد و هفتاد سال در جهان زیست +

ابعد و نیست و پنجاه سال از درگاه او در واد الجلال
ذکر حضرت نوح بنی الله علیه السلام ابن لامک
مبعوث گشت و بعضی پنجاه سال گویند حضرت

نوح به هدایت مردم مشغول بود و هر چند هایت نمود اما خلق بد و نیکو بدست و از بت پرستی و کفر و فجور باز نیامد و الا آنکه
کس که ایمان آوردند و مردم مخان آنحضرت را بسحر و جیون حمل میکردند و اذیت بسیار میسازیدند و حضرت ناچار شده و
مضو را نیزه و تعلقانی نماید و سر کلاه کند که علی اکبر من ال کافرین و کذا سر کلاه خدا غر و جل آنحضرت
امر نمود تا کشتی تیار کرده و از اصناف و اقسام طیور و حیوانات یک یک جفت و کشتی نگه دارد و حضرت نوح هموچنین
تعییل کرده و با هشتاد نفر از مؤمنان در آن کشتی در آمد و آن کشتی سه طیفه داشت میان آدسیان بالا مرغان و زیرین
چهار پایان بودند و خانه کعبه از جگه خود مرفوع شده غرض زین نوح نوح میسخت که از تور و آب جو شید و حضرت نوح
در کشتی نشست و چهل شبانه روز آب از آسمان میبارید و از زمین جو شیده پس نوح کنعان نام که کافر بود بر کوه رفت و
بر چند نوح و بر اهل آن کوه نشاند و آن نیز غرق گشت و جهان جلد پر آب شد ففتحنا ابواب السماء میبارید و هم
ففتحنا ابواب السماء فالتقى الماء على امر قدس و تا ششماه نوح در کشتی بود و آب چند
بود که بر کوه بر کوه پس بند چهل ارش آب بود و کشتی هم در جهان میگردد و بعد جمیع اهل جهان انسان و بهائم و خوش طایر

غیر از ان کرکشتی بودند و آب فنا غوطه خوردند و نشانی از مخلوقات بجهان نمانده و کشتی بر قلہ کوه جودی قرار گرفت بموضع
آسمان آب خود را کشید و زمین آب نوشیدین را نوشید و بفرمان قادحید چنانچه میفرماید جل شانہ و قیل یا ابرہم
ابلیحی ماءک و یا سماء اقلحی و قیضی الکاحس و نوح علیہ السلام کشتی فرود آمدہ و جمیع انس و بہائم را
بیرون آورد و بر کوه قرار گرفته و بعد از ان کہ بکوت خیرشکی زمین آورد و فرو آمدہ دیکہ بنا کردند چهل زن چهل مرد بودند
و بآسے طاعون در میان ایشان شعلہ شعلہ شدہ تمام مردم رند را محضرت نوح و سہ پسران ایشان باقی ماندند یکہ را کہ اسم
نام بود و دیگر را حام و سیومی یافت بود و از دیکہ تمام جهان از اولاد این ہر سہ حضرات پیدا فرمود و الغرض سہ
اہل کشتی بعضی ہستاد و ہفت نفر گفتہ اند و بعضی ہشتاد و نوبیند و عمر حضرت نوح کہنہ رسال بود و چون حضرت نوح ہر سہ
پسران را بطرف اطراف جهان نامزد فرمود کہ یا ہوا بآسے خویش بآن سمت روند تا از تعالیٰ ملک ما از اولاد ایشان
پیدا کرد و بلا دوشام و جزای فراس و عراق و خراسان و غیرہ را نامزد و سام فرمود و آن تمامی ملک انزل را و آباد شدند و دیار
مغرب و فرنج و حبش و ہندو شد و سودان را بہ عام مقرر نمود و چین و صفالیہ و ترکستان را بہ یافت ارزانی داشت و در
انکہ مدت حضرت نوح تعالیٰ فرمودہ و از تعالیٰ اولاد کے کثیر بلین ہر سہ پسران کہ امت فرمود کہ در زمانے قلیل جہلے اولاد
ایشان پیدا آمد چون مقصود از ذکر قوم معلوم است و ایشان از اولاد یافت علیہ السلام اند و حضرت سام ہم جب تعجیل
داشتہ بدو پسر و اختیم ہر کہ خواہد یکتب مبسوط و تلوار بھائے فصل رجوع کنند +

ذکر حضرت یافت ابن نوح علیہ السلام آنجناب ملک شمال مشرق نامزد شدہ و جبزل علیہ السلام ہست
او حجر المطر آورد و کرتکان اورا جدہ تاش گویند و آن سنگے بود
کہ برو اسم اعظم کندہ بود کہ بوسیلا و ہر گاہ کہ خوانند باران بار دینا چنانچہ از سنج آئندہ بوضع خواہ پیوست و یافت از مدہ صوت
التامین کہ بعد از نجات طوفان اہل کشتی در آن مقام ساکن بودند ملک متقرہ و خوفت و از تعالیٰ اورا یازدہ پسر ازانی داشت
چین و ستقاب و شمش و کماہی و ترک و قلع و خز و روس و سدان و غر و یاج و این پسران را با دختران منعقد نمودہ بطرف
از ملک خود فرستاد و از اولاد ایشان ملک آباد شدند و نام ملک بنام ایشان شہرت گرفتند و بعضی یافت نام پسر مرسل اند
او خواہد یکتوبہا و چون اتمال نمود پسر و ترک کہ اسن اولاد بود بھائے او شہرت +

ذکر ترک ابن یافت ابن نوح علیہ السلام ویرا کرتکان و مغلان یافت اعلان میگوندہ بعضی پسر یافت
او نہایت عاقل و بانہ بود تمامی ممالک پدر را سیر کردہ
در جہے کہ اورا سلسلہ کا سہ گویند مثل بروریائے کوچک کہ کوہ سیار و چشمہ ہائے بشمار رحل اقامت انگذند و بعضی آن مقام را
سیلو کہ نام ہے نگارند لغرض چون یافت در بحرے غرق شدہ بود و تنگ تنگ جدہ تاش بہرست غرق افتاد و ہر یک از
پسران یافت بطلب او بیقرار بود تا ہم بقبر مقرر شدہ و قبر بنام ترک افتادہ غرض شہرت نمودہ سنگ جلی شل آن ترتیب اند

و نیز ترک را چون ترک را بعد از آنکه حاجت بر باران شده از آن محل غرض فرور شده و جنگ غرض عاظم شده و حریصت واقع شده
 بنوع این غرض شده و بر سر یورت نیز ترک را با برادران جنگها واقع شدند و هر یک بنا به حقیقت و طریقه آباد شدند و خرزگینار
 آب امل بنیاد شهر خرزگینار و در آنجا ملک او آباد شد و دستک که بعضی ویران شد و نیز آباد شده و غرض این یافتن کینا
 بلغا که ساکن شد و همین نهایت عاقل بود و نقاشی و سوزگری و غیره ابلغ اختر اعر نمود و مقلب نیز آباد شده و کما
 بعد بلغا را قطن نموده و ترک ابن یافث را قودک و چنگل و پرستار و ایلات و غیره و فرزندان بودند و قودک و ترک کاگاه گشت
 بیخود و قمر از دانش آموخته و ترک آموذ و چون خورد خوشش آمد آئین ترک در جهان پیدا آورد و الغرض چون از مدت
 حیات یافت افغانان و دولت و چهل سال گذشتند پس خود را ولیعهد نموده و درگذشت +

ذکر ابلیغ خان ابن ترک ابن یافث ابن نوح علیه السلام | پادشاه مصلحت شعار بود و خیرخواه
 و قوام پدر بر پیغمبر و دیار ساسانی اوس نمود که بر پدر بر آن مقصور نبود چون شیخوخت بر و ستولی شد کار و بار ملکداری
 بر پدر خود گذاشت +

ذکر دیب باقوی خان ابن ابلیغ خان | بعضی آهمنس زیب با تو سنان می نویسند بلو شاهی باشان و
 شکست بود و نه کوس انا و انعمی که نواخته سردار دیب علم
 نهاد +

ذکر کیوک خان ابن دیب باقوی خان | پادشاه مصلحت بود و جمله ترکم که لغزان بر داری او دستند و
 در آئین عدالت و قوام عدل است بسیار کوشیده و از طریق
 آبان کرام خود تجاوز نپسندیده چون چهره به نقاب عدم کشید پیش بجای او والی ولایت گردید +

ذکر النجی خان ابن کیوک خان | او بعد پدر بسیار شده و در زمانه او ترک صاحب نعمت و عظمت شدند
 و از راه راست یگانه اختر عین و ملت نمودند و النجی خان را پدر یک
 شکم بود که آمدند یکدیگر را مغول خان نام کرد و دیگر را تاتار خان اسم مقر شد و ملک را بر دو برابر تقسیم نمود نصف به تاتار خان داد
 و جملا توتم تاتار را و اولاد تاتار خان بوجو آمده و اولادش در قندهار و دیار کستان و کما و از انهر و ختا و چین و غیره سلطنت نمود
 و مغول خان را تاجگاه خود از زانی داشت و جملا و اولاد مغول خان را مغول گفتند و قوم مغول از این مقام پیدایش ملک مغول خان را
 مغولستان گفتند +

ذکر مغول خان ابن النجی خان | مغول خان بعد النجی خان تحت سلطنت نشست و اولادش را مغول و
 ملک را و مغولستان گفتند و بر اینها پس بودند و از خان و کزمنان و

اورخان و قزاقان چون مغولستان در حصه غوغا و توتوقگاه انجوران همان ملک بود مغولان را بادشاه بزرگ میدانستند
مغول خان مدتی سلطنت را همچون دمه اش در رسیدگی را در میدان عدم جولان داد و

ذکر قزاقان ابن مغول خان قزاقان بعد از تیرتخت مغولستان نشستند و در آن وقت قزاقان خلیج کفر و شرک
امر از نمودند که اگر سپه دران عقیده فاسد لغزش میکرد و پدرش را برید و مهر

پدری را نمیداد قزاقان شهر قراقم را که از دامن نیزگویند آباد نموده دارالامارت ساختند و پسران قزاقان بزرگ شدند
وجود آمد که هم اطراشان و شوکت از ناصیا و پیدا بودند و جدا آثار هایت و عظمت از جیبشش بود و آن فرزند چون بزرگ
شد شش پانزده روز شیر خورد و هر شب آن قاقان و در خواب میدید که نو چشم او بد و میگردد که اسه و مادر او سلام نیاید و حق
نگردی شربت تخمورم مادرش غمی باز دیگران بایز دلوا ایمان بیاورد آنگاه آن ذوالگلشن سلطنت شیخ خود و آن شهر را
در حسن خوبی نیز نظیر داشت و بحسن رخسار که کرد و نگردد و خوار در چشم او مهر و موه و از آن بودش آراسته
آب و گل و کمره خرا داشت و دجان و دل و توره بود که لطف یکساله انشرد و بر آنکه موسوم یکروز بعد و روکیالی
بادشاه مجلسه ترتیب داده و طوطی عظیم مقرر کرد و با امر او اعیان شویعت اسم شاهزاده فرمود یکساله و در سخن آمده
گفت که ما من اغفور است و چون مردم شنیدند گفتار او و تعجب نمودند و کار او و کار ایشان گیتی گفته که دید
که یکساله فرزند گفت و شنید و الغرض همان نام بر آن موبدین الله مقرر داشتند چون اغفور بن بوع مرید قزاقان با دختر برادر
خود منعقد نموده با او بجهت مخالف ایمان صحبت با هر که موافق نشد و دختر کز خان بود قزاقان بپشاهه این حالت دختر از خان
با و سه عقد بست و بجهت همان مخالفت اتفاق نشد و روزی اغفور خان از شکار گاه مراجعت نموده گذارش بخانه از خان
افتاد و دختر و گرش را دیده پسندید و سر آن وقت را دید بطرف جوس و خرامان بر مردم جامه شو و اغفور خان
بوست گفت که اگر اسلام آری ترا بخواهم و از جان عزیزت دارم دختر را بپشاهه و متابعت نموده گفت که فرمان بزم
چون شوم آن تو و نه هیچم سرور و پیمان تو و اغفور خان شمس از میان خاطر خود با پدر گفت و خان ازین بستی اجابت
مسرور گشته دختر از از خان و در خواست بوسه او و میان ایشان محبت عظیم پیدا شده و زمان دیگر ازین منته و آتش شکست
حسد میفشند و بقصد او بر فاسته و قتل یکساله از راه بعید با نری رفتند و قزاقان زن آن اورا طلبید و از کلمه اتفاقی پسر
پرسید و زن را از اسلام شاهزاده با بلو شاه در میان نهادند که پسر تیدین اسلام آمده است و ما را هم میخواهد اما
قبول نکردیم و زن سیو این من را قبول نمود بدین سبب در میان ایشان محبت است قزاقان که بر کفر امر را تمام
داشت ازین سخن بر کشف و گفت که چون اغفور در کیش مانده خوش بختین هر دو راست و چو از دین ماکین ما
سکندید و باید بر سر را بخیبید و بجمع مغولان نیز در میان راه رضا دادند و قزاقان با شکر سران تو بهما و شد و
بیکم همان سر می فرستاده اغفور خان را ازین حالت اعلام داد و شاهزاده نیز با ضرورت مستعد مبار شده و بخت بیکبار

و بکرت اسلام بجهت از اقرباء اغورخان پیوستند و جنگ عظیم و افشده که میدان آن گشتگان پُر گردید و هر گد را عایت قزاقیت یکسو داشته خون یکدیگر ریختند تیغ بر گلو و نیزه در سینه پدر و پسر و برادرانند انداخته قزاقان با بسیار کس از کفار گشته شد و اغورخان بظرفانفت و تربخت سلطنت نشست ۴

و در سلطنت تاجان جهانستان اغورخان ابن قزاق خان ابن مغول خان
پادشاه صاحب عظمت بود
و قاقانی و شکوت شکرش بهر

که عا و در کسانیم فتح و ظفر بر چرم اعلام افشار شد و هر گره مهمش کل که ویرایش آمد و بناخن تدریک شوک با سایشی ایل و الواس چنان فرمود که من پسر بران تصور نمود در خانان مغول ویرایمان نبست است که جمشید را با ایرانیان و هشت هوش دل بود و همز در دست و بدین هر دو تربخت شاهی نشست و مجموع خیل و ششم خود را به دین اسلام در آورده و مدت هفتاد و سه سال با اوصام و اخوان خود در مخالفت او منفق بودند بحرب و ضرب گذارینده با مادران و بی و یار و یخت برین ظفر یافت و مخالفان او گنجینه بهر محاکم چین پناه بردند و خان نیز به گشایشی مخالفان بعد و آن ملک رفته آن نیز زمین را هم سخر فرمود و هیچ اقوام مغول قبایل تا آن فرمان بردار و گشتند و بعد از آن لشکر به بخارا کشیده ترکستان را نیز مستولی شد و طوسه عظیم تر تیب داده و به لشکر زو و جامه و جام داد و بدلهای آشفته آرام داد و قتل و غارت چنان جهت سپاه رعیت وضع نموده و قبایل و در میان مغول تمام کرده بنا نهاد و سوم فرمود چنانچه قوم باکس البغور و قیاق و قاقاقلی غمیره از اسم بکس و پیدا شده اند و احوال ابن اقوام در باب اول مفصل از نام شده اند و قزاقین و قلیج و غمیره نیز در زبان او هموردا شده اند و اغورخان را شش پسر بودند کون و یاس و یلدر و زو کوک و قاق و تیکیز و اولاد بسیار از او پیدا شده بست و چهار فرزند در وره پسرانش یک بقعه کمان و سه تیر در سکارگاه پیافته آوردند بادشاه کمان را پاره کرده به سه پسر کلان خود داد و تیر را به سه پسر کوچک از زانی داشت و چون برادران کلان کمان را پاره کرده تقسیم نموده بودند ایشان را بوزوق لقب داد و سه پسران خود را او چوق گفت و بوزوق را به برانرا جائی داد و او چوق را به برانرا خود فرمود که سلطنت از بوزوق باشد که مرتبه کمان از تیر بیش است و تیر حکم الحی دارد و سه پسر تیر الحی آمد کمان بادشاه بود و الحی از شاه کمتر و راه و اغورخان تنوجه ممالک غربی گشته خراسان و عراقین را گرفت و سمرقند و دروم و افرنج را نیز به تصرف خود آورد و ماد و تسلط بر ایران و تعرض با بادشاهان فارس تقصیل و وارنده لیکن بعد از وفات کیومرث تانفور بهوشنگ صد و هفتاد و سه سال و درنگ سلطنت ایران از وجود بادشاه نافذ الفربان خالی بوده شاید در آن زمان اغورخان بر ملک ایران سلطه گشته باشد به کف بادشاه بعد از فتح اکثر اقایلیم بهیورت خود بازگشت و طوسه عظیم تر تیب کرده در آن طوسه بعد سرادبان سپ و نو و هزار گوسفند گشت و بعضی برانند که در میان غلطان قاده است که بایک سرسپ ده گوسفند یک گشته بدین حساب نه هزار گوسفند گشته باشند و اغورخان را چون وفات نمود و در رسید

سرپرست بنجوری نهاده وفات یافت +

ذکر سلطنت کون خان ابن غورخان
وے بادشاهے بود که کوشائے دقانی صاحب کیاست و رائے
بقواعد عدالت و قوانین و ادب نهایت سعی تقدیر ساینده روئے

از قبل خواجہ وزیر پیش رائے داد که شمارا شش برادر نند هر یک چهار سپه دار نند که سبست و چهار شند ز سادات مملکت
مال و زمین شمارائے و خلائے رود و باید که ملک مال را و میان تقسیم نموده شود و راه و رسم بالین هر یک مقرر کرده آید و
ز ر نعمت و کرامت و اورم و برایشان بچشم یکسر رسم و جدا هر یک را بود یک نشان و چتر نام و لقب ملکه نمائے
نشان و چتر تقسیم نمود هر یک اگر شود و ز جنگ و جملعت کوه شود و هر کس که از نسل ایشان بزاد و رود هم
بر این گونه از راه داد و انرا قبل چون کون شنید این سخن و پسندید گفتار مرد که این و واقیل اطماعه مناسب
نموده برائے هر یک لقب و کنیت و نماد نشان و غیره قرار داد و محل نشستن در دیار و در مجلس آتش کشیدن و رعایا
بزرگ و کوچکی و غیره جمیع مراتب برائے ایشان مقرر کرد مدت هفتاد سال کون خان سلطنت رانده جهان فانی را پدر رود
نمود - +

ذکر آئی خان ابن غورخان
ملکه با عدل و داد بود و خانای نیکو نهاد بعد فوت برادرش برادر زنگ سلطنت
و مدتی به نهایت عدالت و داد فرمان روائی نموده سرور بادیه مدغم شد +

ذکر یلید و زخان ابن غورخان
بعد از آئی خان بخت سلطنت نشست و در زمانه او غولان بسیار فاعمال
شدند و او مدتی سلطنت کرد جهان فانی را پدر رود نمود +

ذکر تنگیز خان ابن غورخان
ملکه عاقل بود و بادشاهے عادل در روزگار و رعیت و لشکری با سودگی تمام بر
سے برده چون اجل موجود رسید پس خوشنیت را و اهل عهد نموده در گذشت یکصد و

دو سال حکمرانی نمود - +

ذکر سلطنت منگلی خان ابن تنگیز خان
وے بادشاهے عادل بود و مدوده سال جهان بانی نموده چون
ضعف پیری بر و متولی شد پس خود را تخت سلطنت تفویض

نموده انرد و اگرید و قبیله طاعت و عبادت گذاریند طیل رحیل کوفت +

ذکر ایل خان ابن منگلی خان ابن تنگیز خان ابن غورخان
وے در حیات پدر بخت سلطنت نشسته و
وز زمانه او سلطنت ماورالنهر و ترکستان تعلق

به توران و آفریدون بلو شاه ایران داشت و بادشاه تا آن رسوخ خان بود از اولاد تا آن رخان نور و رسوخ خان با هم سلطنت
بر ایل خان لشکر کشیدند و غولان که از ایلخان راضی بودند جمله منغیر و کبیر با او بجنگ برآمدند و عربی نعمت و اقص شد

مغولان مخالفان خود را شکست ناعاش دادند و تور و سوغ خان را تا اوجیل برانگیختند و بدو فرستادند و لشکر مغولان شتند و پیش از طلوع آفتاب که مغولان غافل بودند و غنای ایشان بخت نمود و برین معرکه قوم ایغور و ترکمانان نیز با قوم تاتار و تور شریک بودند و سپاه سوغ خان و تور بر ایمنان غلبه کرده تا بحدی که کوشش کردند که احدی از ان معرکه جان بدر نبرد و مغولان با تمام شدت بر مرگ عسید غما قیان خان باین ایمان و تکویر سپر خال او و بدو هجوم آوردند و اوشان بکنار جنگ گاه افتاده بودند چون خورشید در غروب مغرب کشید بر چهار مرد زن بر مرکب باد پا سوار شده راه گریز در پیش گرفتند اما خیال باید داشت که قوم قپاق و ایغور و قسج و قافاقلی و غیره دین معرکه شتند چنان اقوام تاتار امروز موجود اند لیکن دیگر قلمت شاهزادگان و امل و اعیان مغل که در ان حرب بودند و جمع افول قتل شدند اما مغولان کس را که نسب اولیایان و تکویر نرسد شریف نپندارند بکلی مغل هم شمارند ارقام حروف گوید که این هم زیادتى ایشان است چنانکه از اولاد مغول خان پیداشده اند و نسب هر قومی مثل ایغور و قپاق و غیره که به مغول خان رسد او را مغل خوان گفت و او را در حوض مغولی میثابا این قدر ضرورت است که قبایلی که از قبیان و تکویر پیدا شدند از ان افضل و جمیع اقوام مغول دانسته میشوند بر کسب جمیع امل و قربات داران ایل خان و قوج و لشکرش در آن حرب کشته شدند و نسل از مغولان مانده اما کمال خروستان بصف تاتار و دیگر اقوام در آمد.

چندی قیان خان و تکویر با هر دو بیگمات خود از معرکه جان بسلامت بدر بردند و از نفع ایل را منتظر بود که از نسل ایشان خلقی کثیر و اقوامی شریف پیدا کند که

ذکر قیان خان تکویر و پیدایش اقوام قیات و در لیکن که اشرف و افضل اقوام مغول اند

سلاطین عظام از ان میان بر خیزند و در جهان شورش ممتد انگیزند هر وقت رفتند که بوی رسیدند که کوه های بسیار در اطراف و بیابانها بود و بیش از یک راه صعب نداشت که یک کوه یدگر چون باره که تو گفتی که بود از فک پاره که بروش خدا آفریده چنان که دروش زاکب علف چون چنان که زمین بیست از آسمان صحرای بیست را پیش بکوه مکر که بیست کوه در کوه پیوسته بود و در راه آمدن بستان بود و آن بر چهار سوار بر خیمت بسیار بر قلعه کوه آمده در ان جانب رفتند که مرغزار بسجود خوشگوار از اشجار پر آثمار و سبزه را بر چهار شصت و با چشمه های مصفا و نوز در ان مقام حیل اقامت نهادند و آن مقام را از آن کون بجای تند کردند و سیدند و ساهای دراز در آن مقام بسر بردند و این ماته جنگ ایمنانی بعد از اخو خان بر یکبار ارسال واقع شده بود با لجه از اولاد قیان تکویر در آن مقام خلقی کثیر پیدا شد و اولاد قیان خان با قیات و اولاد تکویر خان را در لیکن گفتند و ازین هر دو قبایل عظیم پیداشدند چون کثرت مخلوق در آن مقام از حد قیاس بیرون شد و دیگر جایی در آن بیابان مانده اقوام قیات و در لیکن راه بیرون جستن جستن کردند و بر سر آن کوه معدن آهن بود و ازین سبب خروج مصالحه نمود و عظام

مخل تبدیل شدیم میزیم داشت بسیار جمع کرده از چوگون خمدوم ترتیب دادند و آتش در پیونم زده رسیدن
 آتشان نمودند و از کوه ارکنة قون بیرون شتافته جانب دایر خود رفتن و اجزم نمودند چون کوه گذاشته شدند راه پیدا کردند
 و رسیدند آتشان بر ایشان کردند و سیه که در کوه چرخ میبود و از کوه بیرون آمده سیه وید خود رفتند و جانشی که بیرون
 ارکنة قون بودند خود را در دام غول گردانیدند و قیات و در لکین بیورت خود را از قوم تاتار و غیره بجز جنگ و جنگ
 آوردند و در بیورت آبا و اجداد خود قرار گرفتند اما نسب تو که بدین و قبا که میرید او را شریف بنامند و حمزه
 دیگران را سمیع بنامند و اراغل بنامند چنانچه مولانا شرف الدین علی بن زوی و ظفر نامدیرین بابا گوید
 میر پیش نخل یا شد اندر حساب + که دارد بدین هر دو قوم انتساب
 تا آنکس که از راوند و پرو فن + بدیشان کمت نسبت خوشترن

و معلوم نیست که قبایل قیات و در لکین چند مدت در ارکنة قون بوده اند اما در دخول آن موسم قیات و در لکین از ارکنة قون
 بیرون آمده اند از اعیان بزرگ شمرده میشود و در آن وقت مغولان جمع شوند و دشمنی با کنته و بیعیان مطرب و شلوانی شغول
 شوند و آتش افروخته آهین را بدو نرم کنند و بیارند کلات آهینگران + و دم و آتش و فغم و تنگ گران + به آتش
 کند آهین سرد گرم + بگویند تا گردان گرم نرم +

و ذکر تیمور تاش قیات از اولاد قیان خان ابن ایل خان
 چون قوم مغول در ماکه بنوستان رسید و هنار
 ایشان در طرف مشرق است که هفت هشت ماه
 راه طرف شرقی یورت ایشان است منتهی میشود بعد خلسه و غربی او اتصال دارد بر زمین الیغور و شمالی محمود و قزو
 سلطه و جنوبی به قیامت متروک است تیمور تاش که اسم او را تیمور شاه نیز نویسند از اولاد قیان خان بود و حکومت غلای
 می نمود چون او بمرد پس از بجای او نشست +

و ذکر نگلی خان قیات اسم او نگلی خان نیز نوشته اند و تیمور تاش بود و حکومت قوم خود را متغافل می نمود +
 و قیامت که قیات و در لکین بر یک خطستان بالکلیه
 استولی شدند و یلدوز خان بن یغولان ماکم شد و بر آن
 زمین و قیامت تنای خود روز بروز آبادی و شوکت

و ذکر یلدوز خان ابن نگلی خان تیمور تاش قیات
 ملک قوم خود را از قونی می داشت تا قیامت بجای رسید که سلاطین عظم و باو تالان آفاق را از خطر و در دلهای پیدا شد
 و آفتاب اقبال مغلیه بر فلک جهان شمع بلبل نمود و در قوم قیات نسل و شب هر که یلدوز خان میر سردار و شرافت
 و نبوت مسلم و از چون یلدوز خان بلبل ارتحال فو کوفت پسرش زینت بخش اوزنگ سلطنت گردید +

و ذکر جوینییه بهادر ابن یلدوز خان قیات
 جوینییه بهادر بخت نشسته بدست برفق داد رنگی کرد و چون

تخت تبارت بر تخت افتد که دوا داد و از قسم دگر ز داشت و خنزا و سبایش نشست *

ذکر مهر سپهر عفت و شهر یاری ماه منیر عصمت و تاج مبداری آلان تو ابدت جمعی بهادر

چون به پهلور را دختر سپهر عفت و ماه منیر
عفت و محبوبی آلان تو ابدت جمعی بهادر

این عیش کتخا کرده بودند و بیکم را از دیون و دلبهر
بلندی و یکجای نام بهر سپهر بودند چون چوبه پهلور و دیون و رگدشتندان بالوسه کای عظمت و عفت بدستور گرفتند

و بیکوت قوم مشغول گردید شب سه سربالین استراحت نهاده بود که ناگاه نوزیسه دید که تمام شبدستان از و منور تا بان گشت و
آن نوزیسه که مردان او فرو ریخت و آن بالوسه ایوان عصمت بدان نوزیسه رسیده چون مردان ازین حالت خبر دادند

شدند زبان طعن و تشنیع و عصمت کش شدند و بیکم اعیان و اخلاف قبول را جمع آورده بدیشان گفت که شما هرگز گمان نداشتید
که من و افسانیکشاهی و غیرت قوم قیامت را با بی غی و خیانت آلوده باشم و صورت حال را با ایشان گفت اگر شما را

باور نباشد در رخساره من روزی چند مرتب و بر سر صد باشد که از دلتعالی صدق منقال مرا بر شما تصدیق کند اعیان عظمای
قوم در تلاش این را زبوند تا آن روز را دیدند که در خانه بیکم رسید و در مهر را و عصمت و عفت آن بالوسه کای عصمت

شکسته نماد و گواهی دادند و از قدرت قادر و قدرت ابوالشیرانیغیر ما و پدر و حضرت بیسی را با ابا علا پیران و زید بیسی
آلان تو این سپهر را و اسطه پدر بعضی قدرت کای خود را بطلور کرد و در سه حکایات مریم اگر بت نوی * به آلان تو بخوان

بگری * و این روایت در میان اصحاب نواب رخ و ارباب تحقیق شهرت تمام و صدق و صحتی مالاکلام دارد و العزیز الهان
ازان حمل یک بعد دیگر سپهر آورد که از ان میان بو قون قیاسی موسوم کردند و دیگر را به پوهن سالی و موسوم را

بوزنجیر موقعا گفتند و قوم یقین از اولاد بو قون قیاسی پیدا شد یعنی اولاد او را به یقین نامزد کردند و قوم سالیجوت از
اولاد یوسفین سالیجی پیدا شد و جملا و اولاد سالیجوت گفتند و قوم بوزنجیری از اولاد بوزنجیر خان بطور رسید و جمیع

سلاطین جهانستان از قوم بوزنجیری پیدا شده اند و این هر سه قوم عظمای قیامت اند و این هر سه را مجموعاً نیزون میگویند
و همچنین اولاد بلندی و یکجای انان و دیون قیامت را قوم در یکین میخوانند و ایشان را نیز نیزون نامزد بر میدارند و

خروج قوم بوزنجیری در ایام خروج ابوسلم و دیون العزیز چون بقولان این قانون خود داشت سلطنت بر سپهر میبردند
بر بلک پدرا و رانساند بعد از رگدشتن آلان تو بحسب ارشاد تاج و تخت بوزنجیر خان قرار گرفت *

ذکر سلطنت بوزنجیر خان قیامت و غولستان

یعنی بوزنجیر خان بزال نیزه نوسینه و مجروح نمون
عالی تبار و سلاطین نامدار از اولاد او دید و قوم

بوزنجیری از جملا و قیامت بود و یکبار افضل است چون بوزنجیر خان بخت سلطنت نشست تو ابدت و الفصاف
پند و پیش گرفت و جهان را بنور انصاف و رحمت خویش منور گردانید و محبت عدالت و آواز چشمه را و در

آفاق و جهان انتشار یافت منولان که زیاده الطناب و القاب جا زنده اند و آفاق گفتند و آفاق شهنشاه را گوید و
بوزیر خزان شهریار سلو و دولت شمار و آفاق نامدار متعهد یکمال جاه و جلال نهایت شمت و اقبال حکمرانی کرد و
چون و مدد او رسید بیل جیل فرو گرفته ره نور و شهنشاهان هم گردید و پسران او و بود و ندیکه بوقا و دیگره بوقا و تو قارا
پسر سلو و پسران نام سه ز تو قاپسندیده و پسران بزا و در شمشیر این کس ندایم یاد +

و ذکر بوقا خان بن زنجری بن بوقا خان قیات
بعد پدر و بوزیر خزان بر سر سلطنت نشست و او شلعه
باعدل و داد بود و آفاق نیکو نهاد و تشریف و رفعت و ادوات

صلح و سودا جهان بانی کرده خشت بستی بر بست +

و ذکر سلطنت و پدین خان بن بوقا خان بن زنجری قیات
بعد از پدر خود بوقا خان بخت مملکت جا گرفت و عاقبت
دستور آباد و اجداد خود پیش گرفت و نام پسر سلطنت

دولت اقبال افزاخته بعصر مملکت اعلام حیات او نگونگار گردید و پسر او بود و نام او منولان نام نهایی
عاقبت و نیک بود و او بر بالا کس به بند که او را اعوانوش را کسی میگفتند سکونت میداشت و منولان بکلور و بر سید و چار پاک
بشمار داشت و از نیکو که تا استیلا که رودخانه جاری بود و مسافه دراز بود و آن تمام زمین از چار پاکه او پیشد بشمار که چند
نوزمین هم از مواشی او مالی نمی ماند همین نشان چار پاکه میقرر بود که چون از نیکو که تا استیلا که رودخانه جاری بود و زمین
از چار پاکه پیشد نشان آن بود که هر بکلور و مره موجود است در آن که چون بکلور بیا بود و شمعون هر وقت شوار
بود و هر آنکه آن که یکبارگی و شمس ناپدید میبارگی و بدست انتهای بکلور نشان و قیاس شمردن چنین بوشان
و دیگر پر بود که از جانور و طلب داشتند که ز چوپان و دیگر زنده این چنین نام بردار بود و در آن جهت و مال بسیار بود
و در آن زمان هم نهاد کوران از قوم جلایر در یکین و مدد و رودخانه بکلور آن ساکن بودند و یکبار خانه و در آن که بهسات مستدیر
و صحران و آید یک کوران گویند و در بیان خول و نامار و طوقه بود و اهل ختیا با شکر برائے تافت جلایر آمدند و رودخانه
بکلور آن را در طحیان دیده جلایر بر سبیل استیلا ایشان را گفتند که بیا بیاید و اموال ما را غارت نماید و قنایان در همان شب یک
از خانه و خاشاک بسته جوار نمودند و قوم جلایر را قتل نموده اطفال شیر خواره را نیز کراک کردند و فوج دیگر از جلایر که در آن
نوا می بودند ازین واقعه اگر غیبه بمقام منولان آمدند و از کسنگی پاز کوهی برکنده میخورد و در میدان کس که پسران منولان
در آن اسپ تازی و گوسفه بازی می نمودند غراب شد و منولان ایشان را امتناع نمود که نه یا بکار گرانی من و
که سهند فرزندان می من و برین و شت هر وقت بازی کنند و بر و نشاط اسپ تازی کنند و چو برخیزد گریه میدان
شانی و بگویند و حال بیکران نشان و جلایران عذر کرده منولان را گفتند ما را مقام اندیشه مند شده سیر راه بر پسران
دوین خان گرفته شت برادر را گفتند ما قاید و خان که برائے خطبه و خسر از بی هم خود نزد پسران بوزنجری و تیب بود

وزان در کشته گردید هشت و مگر قاید خان که کشته نگشت و واپسین امپری نزد جلایران فرستاده ازین حرکت شنج تنفسا
نمود و علمائے جلایر قاتلان را که متذکر بودند محاکمه و عیال پیش قاید و واپسین فرستادند و عذر بسیار خواستند که
ما بجز تانما مشغول بودیم و ازین حرکت خبر نداریم و

و کز قاید و خان بن وین خان بوزنجری
و سپهرومین خان است چون هشت کس برادران بدست
جلایران قتل شدند و بر تخت سلطنت جائے گرفتند و

از روز حادثه که بریده ویرا اجرا قوم نام نهاده و قصبیات و قریات بسیار بر آن آب همور شدند و قاید و خان سپاه
بسیار جمع کرده و تعلق و قمع قوم جلایرستان بسیار نمود و بر سپهر رشید بودند اول بایسنقر بود که بر تخت سلطنت جائے گرفت
و دیگر حرقه نکوم نام بود و اولاد مجرد نکوم را نا بخت گفتند و نا بخت از عده اقوام بوزنجری است و سپهرومین خان
بود که قوم بجموت از اولاد است و جموت نیز از اقوام بوزنجری است و شنب بادشاهان و شیشه خانان و بجموت
چنگیز خان و امیر تیمور و گورکان بر بایسنقر میرسد و جز نکوم را پسری بود و سر و قد نام و او را پسری میقا نا بخت بوزنجری
بود روزی در مسجد کلمه بنیقا با قوم تانما در چهار شده و قوم تانما را و اگر فتنه پیش التان خان تانما براد شاه خود
بروند و التان فرمود او را بعد ایستد قتل کردند و چنانش بر جوین فرستادند و بدوخت و که سمار فولاد دل
سیخت و یزازی و عواری بدان فرمودند و نزدست جنگی جهان جان نبرد و و هلاوت دیرینه ازین خون در
جوش آمد اما قاید خان حلق نمود پیش بر جائے انوشست و

و کز بایسنقر خان ابن قاید و خان بوزنجری
و اسن اولاد قاید و خان بود چون برادرانک سلطنت
انشت دست عدل و انصاف بلند کرده رعایا و لشکر را

بنوانت و در تصور دامن طلب ایشان انداخت چون راه عدم پیش گرفت پسرا و بجائے او بالافت و

و کز کوشان ابن بایسنقر خان بوزنجری
بعد پدر بر سر پیرداری افغانستان بنشین شده خلفه با
بیعت بود و عازم حیا گیری شده چند مملکت دیگر بر

ملک خویش افزود و بعد داد و کارانی زندگانی نمود و لشکر و رعیت افزود و شمشیر بودند بادشاهی کامکار بود و شهریار
نماد و برادرش بود و نیک خاتون و از خاتون دیگر دلیس توام شده بود و نیکه قبل خان و دویسے قاجولی بهادر شیشه
قاجولی بهادر در خواب دید که ستاره از جیب قبل خان برادرش طالع شده و راجع ملک رفت و تمام مرصه جهان را منور
گردانید چون تانکوک غارب گشت که یکدیگر برآمده و پس اوستاره سوم طالع شده نوبت چهارم اختر آه آن چنان
نورانی برآمده تمام مرصه آفاق از چون روز روشن و خشان شد و مشعب چند شمشیر شده هر یک تانایان با جیست
روشن ساخت و چون آن اختر بزرگ غروب شد کوبان و دیگر اچیلان روشن بودند و قاجولی بیدار شده و تیرمین خواب

نکرده خواهش بود و درین گرت و بد که کعبه از جیب خودش طلوع می‌شده و دیده می‌شد و دیگر طلوع کرده همچنین هفت کواکب طلوع کرده غروب شدند و نوبت هشتم سیاره عظیم طلوع شده اطراف کعبه را روشن کرد و مانند و نشیب بجز کواکب شده هر یک اندک تا طر فی را روشن داشت چون نیز بزرگ غروب شد کواکب کوچک همچنان برقرار بودند و قاضی بیدار شده این خواب را پیش پدر زقریر نمود و نومه خان در تعبیر این رویا صلح اندیشیده بغایت سرخوش و بیخ گریه و فرمود که از نسل قبل خان سه پادشاه بر تخت نشسته نوبت چهارم پادشاه بزرگ پیداشود که اکثر بیج مسکون را در تخت تصرف آورده اولاد خود را برهنه حایبه عالم مقرر کند و بعد از آن پادشاه بزرگ اولادش بر کالک فزان فرائی کنند و همچنین از اولاد قاضی بعد هفت نفر نوبت هشتم پادشاه بزرگ در ظهور گیرد که کشور را را کشاید و بر اولاد قسمت نماید و چون آن شهنشاه طبل ارتحال فرو کرد اولاد او بر سر بر کالک منتقل مستقر باشند و موافق این تعبیر در بیست چهارم از نسل قبلان چنگیز خان پادشاه جهانستان بوجود آمد که سلطنت بیست و یکم سالان را نیز بر نمود و بیست و یک سال و اولاد او باقی مانده و در بیست و هشتم از اولاد قاضی امیر تیمور گورکان صاحب قران ظهور رسید که مملکت بیست و یک سال بر تخت تصرف آورده و چون او پدر و جهان نمود بیست و یک اولاد او کوس حکمرانی نواخت و اسب جهان باقی بمیدان کارائی نواخت و بعد از این نسلان را و قاضی را بر اتفاق همه گرسو گند نادره و مقرر داشت که تخت خانی فیض خان و اولاد او مقرر باشد و لشکرش بر قاضی و اولاد او و جبین مانند اولاد ایشان بطناً بعد بطین بر همین قرار داد باشند و درین باب عهد نامه نوشت برادران مهر و دو خط خود را در آن ثبت نمودند و نومه خان نیز کمال متعاض خود بر آن عهد نامه نهاده بخاران سپردند چون نومه خان را اجل موعود در رسید قبل خان بیخود نشست *

ذکر قبل خان ابن نومه خان بوزنجری پادشاه بندا اقبال بود سه بهر کار که مبت نام آوری و در آن کار داشت فلک یادوری و منقول را از انجیک خان

گرفت چون و سه جد سیوم چنگیز خان بود و منقل جد سیوم را انجیک گویند بدین سبب باین نام شهرت گرفت اما صحیح است که صاحب نظر نامه فرماید که صفحه انجیک رعیت پدر ماند و و سه بهر نهایت صلح و او آراسته بود و لهذا بدین خطاب مخاطب شده بمبادرت قوم بر و نیان و هم پادشاه و سر در قوم قیام و چون آوازه صلح و او آوازه گوش انسان خان پادشاه خسار بسیار بنیب محلت او ترسیده تمهید صلح و یک گشت انداخت و با بی فرستاده خان را بخود خواند و قبل خان قاضی را قاضی مقام خود ساخته به خوارت و خطاب پادشاهان قتلان باشد انسان نهایت اغراض و اقلرم بجای آورده مجلس آراست چون مشهور بود که خانیان مخالفان را در شراب محوم سازند قبل خان زمان از محفل ریاضت بکنار رود که نزد محفل بود و رفت و در آب فرو برده استغفار می نمود و دیگر مجلس آمده شراب و طعام میخورد و خانیان از قوت مزاج او در تعجب شدند که چگونه این مقدار شراب و طعام را میخورد و بعد از آن قبل خان

سنان آمد پیش اتان گفت دشنام داد و مضمحلان او فدا نمودن خواستند اما اتان مانع آمده در باطن نهایت
 آزرده شده و قبل خان چون بهوش آمد از حرکت خویش پشیمان شده عذر خواست و اتان بپذیرفت سه چو اتان
 خردمند و هوشیاری بود و فرود خردشتم و تحمل نمود و ز خویشان بسیارش اندیش کرد و نکوکاری و مردمی بشیر کرد
 به بنحید چنان زد و گوهرش که از محل آن رنجور شد چاکرش و با عزاز و بر اخص نموده چون قبل خان رفت امر و را
 از ارکان گناختن و اطاعت مانع و نه که او دشمنی چون قبل خان بود و گرش زنده ماند پشیمان بود و اتان
 ایچی برای بازگشتن فرستاده قبل خان بتوهم شده جواب داد که من با جازت بیرون آمده ام بازگشتن را ضرورت
 نیست و اتان خان معلوم کرده مجھے را فرستاد که بزحمت و توجیع ویرا بازگردانید قبل خان فرستادگان را فریب داده
 و منزل عدستی که در راه بود فرود آمد و بر اسلحوی نام بود و نیز قبلیخان را از معاودت و مراجعت ائمه کرد و سپی
 باز رفتار بد و داد که به نیز گامی این ره را خود را ازین مهلکه نجات دهد و قبلیخان قبول نموده بران اسپ نیز گام
 شده راه ملک نمود گفت و فرستادگان اتان چون خبر یافتند بنگامیشی او روانه شدند اما قبل خان بدست
 ایشان نرسیده سلامت نماند و فرستادگان اتان را و همچو نموده بعد از کشتن امر ائمه را بقتل رسانید و با
 یگانگت اغول زمانا را ببلوت و لغت مبدل گردید و قبلیخان بعد ازین رنجور شده در گذشت او را شش مهر بود
 و مادر ایشان را قوم فقرات بود و یکی از این میان او کین و دیگری را بر قاق نام بود و هر دو نهایت مهر و متحاب
 اعضا بودند و یکی را قویلیخان و دیگری را بر تان بهادر نام بود و و سپرد و دیگر را نام معلوم نشد که چه بود و کین قیاق
 روز سه و صحر بودند که ایشان را قوم تانها را گرفته پیش اتان آوردند و اتان در انتقام ایچیان ایشان را بقتل
 رسانید +

ذکر قویلیخان ابن قبل خان

چون قویلیخان بخت سلطنت نشست تو اچیان را با اطراف فرستاده
 لشکره گران جمع آورد سه چو خانغ شازنکر آراستن و سیان سبت
 بر جنگ و کین خواستن و چنین گفت در لشکر خویش را که تا کس که گذارم بد اندیش را و ز شاه و سپاه متواتر
 بر کوه و خواهم بر دی دمار که ایشان بکشتند بر قاق را و همان خیمه شاه آفاق را و و امرا و اعیان بر حسی
 خان آفرین گفته پائے در کباب آوردند و اتان خان نیز اقوام تان را جمع کرده با تنگ جنگ پیشتر فرامید چون
 قیاق فریقین دست و او با طعنا را بگست و ندو و عجب سخت کردند عاقبت دنیا نیم فیزی بر پرچم اعلام اغول در زید و تانخان
 انهم را یافت و قویلیخان بعد ازین فتح عظیم با اموال بسیار و غنیمت بیقیاس مراجعت فرمود چون پیام اجل در رسید
 مد پس کباب و اجدا و شرافت و جاسه ویرا بر او شش فقر یافت +
 ذکر بیان بهادر ابن قبل خان یوزنجری قیات | بر تان ایچین قبل خان خانے جلالتش را بود

و قاتی نامداران هم قوانین پدر را احیا فرمود و در شجاعت دلاوری شسواری و نجیادری که رایا را سهی بابو
 نبوده بعد از انقضای بهادری با نام او و ختم گردید و قاجولی بهادر در زمان او درگذشت و ایند مجی بن قاجولی را حمده و سه
 داد و او را بر لاس بیضی شجاع با نسب گفتند و جمیع اولادش باین لقب ملقب بوده بر لاس قوس بزرگ از اقوام بوزنجری
 پیدا شد و ایند مجی را میسر دلاوری مدبر بهادر بود و زنان بهادر را فرزندان بسیار بودند اما میسو کا نام شهرزاده مد
 شجاعت و مهابت و ارث پدر بود و اگر چند بر زنان بسیار داشت که یکی بود که زحمت منشور داشت و پس از
 شاه بر زنان نیردان پرست و میسو کا بهادر پشاهی نشست و و زنان را بر زنان بر زاسه و نون نیزه نوین چون
 بر زنان درگذشت پس او بجانش نشست +

ذکر میسو کا بهادر بن بر زنان بهادر بعد از انتقال پدر با اتفاق آقا و ایند ترخت نشست و حیت و ولایت
 مهابت او از شرق تا مغرب نشست و گشت و مهابت و شجاعت و
 مرداگی او از شمال تا جنوب فروگرفت و در روزگار دایر مجی بر لاس رخت نمود و میست و ندر سپرد و اگر گذشت که بهادر
 بر لاس لقب بود و از اولاد ایشان قوس عظیم پیدا شد و ایند اولاد دایر مجی و خنجر بر لاس بود که بجای پدر مقرر
 شد و میسو کا بهادر با خلع لشکر فرمان داده با شوخن نویان بر ملک تاتار لشکر کشید و مردم بسیار از آن قوم کشته و مجوسین
 و قزاقان امیران تاتار را اسیر نمود و میسو کا نظیر و منصور بیوریت خود بازگشت و بر اچارا سپرد و زندگی چنگیز خان که در کش
 سه آید و یکی را جوجی قاز نام بود و قسار یعنی سبع است و او از نهایت دلاوری و بهادری باین لقب ملقب شد و او نهاد
 بحرب شیر بران و سیل بان رفته و غالب آمد و نهایت مناسبت الاعضا بود و میان تنگ چون شیر باز و مطر
 چنگال او پیش بود و شیر بر چون بر پهلوی خفته گمان از زیر پهلوی او برین رفته که از بدن او س نشد و او
 در حمله مبارات با برادر خود چنگیز خان بوده و با مخالفان میجنگید و یکی از تنگین نام بود که در او لوبجکین نیزه نویند
 میکه او بجای و دیگرے نامکومین بدین حساب پنج پسر شدند یعنی چهار نویزند و هر کف میسو کا بهادر و ر سینه
 آشتی و ستین جسمایه درگذشت +

ذکر سلطنت قان جهانستان چنگیز خان بن میسو کا بهادر چون میسو کا بهادر بعد فتح بر قوم تاتار
 بر موضع دیلون یلدیق رسید در آن
 مقام از آنون آنکه چنگیز خان و سینه

ابن بر زنان بهادر بن قبلخان بوزنجری قیات

عشرین و یقعه سده تسع و اربعین و همسایه موافق تنگوزیل متولد شد و در آن یورت و خنده خانون
 تزاود و چنگیز خان شاه فرخ نژاد و مرآن لعل را بدبشت اندرون و بقدر یک کعبه آفرده خون
 که بر گشتن دشمنان بد دلیل و شداند کفش غیر نیردان بدیل و و طلع او میزان بود که بر جاد است و

سبب شیاره در آن برج بودند در ایام حکومت او بادی نیازی و زبیده هزاران هزار خلایق علف تیغ میدرخ شدند و
 آن سپهر قهره خون افشیده در کف داشت که بر خور زیش میله واضح بود چون در آن سال حکومت تموجین حاکم
 تا تاباخت تمام رسیده بود میسوکا ویرا تموجین نام کرد سه چو آن سال ز او آن خجسته پسر که آمد زمان
 تموجین بسر به بنامش نکو آمد و زین سبب به نهاد آن پسر را تموجین لقب به تموجین مینوده سال بود که
 میسوکا ولایت نمود و شوخین که جمله نظم و نسق ایل و آلوس برائے زین او مقوض بود در گذشت امر او اقوام از
 تموجین مخالفت کردند که سپاه میسوکا بهادر نیز قوم تاجوت بلور بخیری که مخالف بود پیوسته سپاه
 میسوکا همه خیل خیل به با قوام تاجوت کردند و تموجین در خواب دید که دستهای او دراز شدند و بهر دو
 شمشیر داشت که سرهای ایشان بشرق و غرب رسیده بودند و مادرش بر تعبیر دانست که او بزور تیغ بر شرف
 غرب نمیکند از غرض جمع اقوام غول با هم که مخالف شده بیکدیگر اگر در آن نمی نهادند و یک قبیل و قبیل
 حاکمی محومه داشتند و با تموجین طریق خصمت می بودند که قوم برلاس نیز که از اولاد ایر و می بود از گزشت
 اما ایر قراچار بن شوخین که از نول او را کاسه نامدار بگزشته پیوسته در رکاب چنگیزی بود و چنگیز خان
 در او اهل زمان شجاعت بایست که بسیار کشید که تفصیل آن در تواریخ جای مکان مندرج است چون را قلم طریق
 اختصار و اجمال مقرر داشت داستانهای بسیار را که داشت و وقایع عظم را بجملا مختصر آید نکاشت باجملا
 اقوام تاجوت و فقرات و برلاس و جلایر و جاسوق و غیره اقوام بنارعت او عهد و پیمان بستند چون چنگیز خان
 عهد برای آن از ایشان محال دانست بود جمعیتی و مواساتی که میسوکا بهادر با او انگ خان داشت نزد او رفت
 و او انگ خان با فزونی جاه و چشم و خیل و خدم و در پاوشان آن نواحی ممتاز بود سه از و کس در آن عهد برتر بود
 که را چنان گنج و لشکر بود و او انگ خان ویرا مکرم داشته چنگیز خان شجاعت و گیاست ترقی بایست و زانو
 کرده با تو قیاسگی و البرکین حاکم قوم کریت و برادر او انگ خان که باغی بودند و دیگر مخالفان جنگیده ظفر یافت چون اقوام
 ساجوت و تاجوت و فقرات و جلایر و قبائل نامار محبت او را با او انگ خان ویدند بر ایشان شوریدند و با هم عهد پیمان
 در مخالفت آنها نمودند سه بخورند سوگند بر دین خویش به بگردند عهد به بر آیین خویش و واسپ و گاود
 قیج و سگ را کشند و این از سوگندان عظیم غول است و او انگ خان و چنگیز خان هم متحد قتل شدند و محارب
 سخت واقع شد مخالفان شکست یافتند و بسیاری از ایشان ره سپر وادی عدم گردیدند و قماران این حال
 بویروق خان نامان برآمد تا با انگ خان حاکم قوم نامان لشکر بر او انگ خان کشید و وقت متقابل سه
 جوید فخره غافل ز تعجب بود و همه کار او مکر و تدبیر بود و بدو انگون نیز نگهاساختند که که شکست بآید اندرند
 که گفایت آنست و رف و و سه و مکر و لشکرش بر و سه و بدید آمد از کوشان با و و سه و خدا ز بر و محارب و در

شرف و لیکن همان کس که سکار بود و بفعل بد خو گرفتار بود که سر و برف و سرمه گشت باز و بر آنها که بودند نیز بنگ ساز و سپاه که با بوبرق نامدار و در آن جنگ و سکار بودند یار و زاری کی با و برف و سرمه و سر اسب گشته اند میران هم و رسیدند ان قوم شرم خدائے و زمره بفرشتان دست و پائے و تیگشت بسیار کسان گروه و بیسه گروه افتاد از تیغ کوه و بکوچه که بدو وضع کارزار و بداندیش را شدند چنین کارزار و هر آنکس که بد زنده ماند و بجای برفتند سرگشته و بی قرار و بکروه کسب جنگ و بگریختند و از ایشان دو با هم نیاوینختند و الغرض چون در فوجها مقابل شده صفها راستند بویرو قحان بدو یوه سنگ جده تاش برف و باران خواست و برف و باران غلیم رسید بهمان برف و باران لشکر و تپاه و تفرق شده منهدم شدند و

دگر محاربه قان جهانگیر جنگی خان با اوگانان نمان
و نظریافتن بر و تفتدیر داور زمین و آسمان

چون اوگانان رزبر رزبر و رزبر
اکرام جنگی خان مے افزودار کان
دولت و اعیان حضرت اورشک

میرند و جامو قه حاکم قوم حاجرات کمر رعایت بسته چون شمشیر با اوگانان مؤثر نشد پس اوگانان سکون نام این گفتگو در میان آورد و او نیز با و همداستان شدند و هزار جیل پدر را جنگی خان آزرده کرد و شب که آهنگ گرفتن او نمودند امیر این گفتگو را باز و بدو میگفت و تشلیق و با و اسی دو کوک که از کله شیر آزرده بودند نشینده جنگی خان را خبر دادند و جنگی خان در آن شب خیام را گذاشتند که بر سر رفت و اوگانان و لشکرش خیام اورا غالی دید و بر اثر او رفتند و در میان هر دو گروه محاربه سخت واقع شد و سکون غمی شده اکثر مردم لشکر او سوخته جنگی خان گردیدند و از لشکر اوگانان مرد و بسیار از قوم که این گشته شدند و تمام روز جنگ قائم بود و اوقات شام نغمه چند در رکاب جنگی خان ماندند بدین جیل که او یوسون و یاساق را از نو اعدا میکند از و ضحیف شده و جنگی خان بعد از این قتل تحقیق و یاد ای را که از کوشمن خبر داده بودند ترخان نمود و فرمود که تا نه نژاد ایشان را از مطالبه دیوانی معاف دارند و تا نه گناه از ایشان و اولاد ایشان نه پرسند و هرگاه که خواهند خدمت بادشاه میایند و لو اب و حجاب منع نه نمایند و قوم غالی از او لا و تشلیق ترخان و یاد ای ترخان پیداشد جنگی خان بعد از انهم از اوگانان از اینجا که چیده و در صخره بار و در فرود آمد و لشکر را سان دید چهار هزار و شصت نفر بودند و جنگی خان ایچی به قوم فقرات که در این فقرات نیز نوشته اند فرستاده و بخود خواند و آن قوم انصاف نمود و جنگی خان بار دیگر بشکر خود نظر انداخته بر اوگانان رفت و اوگانان هم استعداد خود کرده مقابل شد و قتالی صعب واقع شد بر آید کی گرو و ابر کوب و زمین ز آسمان بیج پیدانمود و ز زمین سنان و باران تیر و زمین شد زخون چون کیسه آبگیر و تو گشتی زمین که جنگی شده و زگر و آسمان رو زنگی شده و الغرض آتش محاربه بنویشتن تعال یافت که برادر از برادر تمیز نبود و پدر بخون پدرست بیاوود و بدین

گرمی مرکب اوگ خان بغیر نیز قراچا رلویان گشتہ شد اوگ خان بر مرکب دیگر سوار شدہ گریز نمود و اموال و مالوس و بقات
 رفت سے سپہ داشت سالارزکان جسے ۴ دے بافلک بریاد کسے ۴ اوگ خان ملک تاپا گنگ خان نایمان
 اقتدار مراے او اور باقتل رسانیدند و تاپا گنگ خان تاسف بسیار کرد و فرمود تا سرش را و پشت زین نہاوند و
 بر سبیل ہتھراو سے خطاب نمود کہ تاکسے ہر سکوت بردہن داری سخنے گوئے و آن سرچند مرتبہ زبان از دمان بیرون
 اور دما را این را بفال برگرفتند و سکون و کا شتر بقتل رسید و بعد ازین فتح کہ در سنہ ۱۰۷۵ قمری ۱۶۶۴ میلادی
 و جلوس اوزار این سال در موضع ثمان کھڑو داشتند در آن سال بخت شاہی نشست ۴ بتوفیق لغت الہی نشست
 و رافضت شاہی انگاہ بود ۴ کہ سانش یکے کہ نہ بچاہ بود ۴ و تاپا گنگ خان نامان از این اخبار و پیچ و تاب آمدہ
 الا قوس بادشاہ انکیت را پیام داد و کہ کنون گرا لا قوس یاری کند ۴ تمومین کجا شہر یاری کند ۴ نباشد مدد داشت
 ازین دریغ ۴ کہ سن خود کم دفع او را بر تیغ ۴ و با جماع اعیان و فواید متعدد مجاہد چنگیز خان کردید و چنگیز خان چون قور
 کنگاش در میان انداخت امر اسبب لاغری مرکب از این یورش مانع آمد اما میر قراچا بر لاس گفت رس کہ جنگ
 اگر شد بود پیشدست ۴ یقیناً ان کہ بر دشمن آید شکست ۴ چو سر نیزت داد و نزدان پاک ۴ نرا از سیاہی دشمن بہ
 پاک دیکے تن کہ با او بود و کردگار ۴ نباید کہ اندیشہ از صد ہزار ۴ چو گفت قراچا رلویان شنید ۴ پس نید و نیزان را دید
 و در نصف جمادی الثانی سنہ ۱۰۷۵ قمری موافق چھان یل ہر دو لشکر مقابل شدند و اقوام و لکت و کرایت و آیات و
 حاجات با تاپا گنگ خان نامان بودند و اسپہ او غولان بدہ شدہ در لشکر نامان و آمد چون اورا لاغری دیدند تاپا گنگ خان
 گفت کہ صلاح آن است کہ باز پس نشینم چون لشکر تمومین لغات نمایند بارگی ایشان زیادہ تر ضیف شوند اما قضا
 نوید گیر بود قوری سوم باو میرے از نامان بوسے گفت کہ پد رت اینا کج خان تمام عمر خود پشت خود و کل مرکب دشمن را
 نہ نمودہ است و تو بہ جہت خواہن رغبت با فراط داری و از میادین مردانگی لغت میکنی و داغ بدلی و نامردی دہن
 قوم نامان سے نہی سے ترادل بخاتون گرایے ۴ و تو بوسے مدوی نیاید ۴ و تاپا گنگ خان ازین سخن در کجا
 آمدہ و رسے و تدبیر را گداشت تبارانگی صغوف و ہر دو فرمایا داد و بعد از آراستہ صغوف ہر دو لشکر با ہمہ دگر
 اوختند و محاربہ بغایت سخت واقعہ کہ بیچ جنگے عظیم و ہولناک تر از ان نشان نمیدہند و بیچ اصحنی ناکا خونریزی
 لشکر را دیدہ انگشت تھیدہ ندان تاسف میکنید و آخر قوم نامان و اعوان ایشان بسیارے کشتہ شدند و بقیہ راہ گریز
 در پیش گرفتند و تاپا گنگ خان نامان نیز جراحے ہمہ ساینہ گریخت و بر فراز پشتہ آمدہ از الم زخم نمیداد اما ہر چند سعی
 کرد کہ اورا بار گراو نیزش آورد نہ بغینہ قیاد و امر سے او را گداشتند دل بر مرکب نہاوند و برگشتہ کارزار سے
 سخت نمودند کہ اگر رستم و افغنت بیا سآن مردانگی ایشان را سے دیدند کہ با آنها را سے بوسیدند و قاتان بزرگ
 چنگیز خان ہر چند خواست کہ ایشان را زندہ بگیرد اما کان نہ داشت و ہمہ ایشان کشتہ شدند چون ملک نشیب پڑو

خویش نمود تا با بگ خان و بقیه سیف لشکر او بجزا خرابی جان بدر برزند و یا با بگ خان از ان جراحت نادر گذشت و
 کوشک ناگهان پسر او نزد بیروق خان ناگهان عم خود رفت و اقوام یقین و سالیجوت و تاجوت که از عمده اقوام مغول
 با دیگر قوم هاست مغول چپکین خان ابل شدند و قوم تا ناکر که از اولاد تا رخا برادر مغول خان اند و در ان محاکم بودند
 به ایل و انقباض در آمدند و جامو قه بدست کوکران خود گرفتار شد و بعضو چپکین خان رسیده قتل شد و کوکران او نیز بدین
 سبب که باولی نعمت خود و فاکر و دشت برت مرگ چشیدند و بر سره کرد و خود رسیدند و خان بزرگ در موضع ثمان کهره
 قشلاق کرده و در اول بهار متوجه قوم کریت گردید و توقیاگی مکریت در محک اول نهم شد و نزد بیروق خان رفت و
 چو از کار کریت پروخت شاه و با قلیتم نکست سپه اغف شاه و حصا ترانمین را با زمین برابر کرده قوم نکست را نسیز
 مستاصل فرمود و هر کرا ایل شد اناش داده دیگران را به تیغ تیز گذرانید و در بهار ادا ایل باس میل بنه هیه اسباب قتل است
 فرمان داد و امر او غلط است مغول با ساز و سامان بی پایان حاضر حضور او شد و در قان بزرگ تخت سلطنت نشست و آن
 زمان عابدی بود که او را بیت نگیری میگفتند و او دعوی الهام و کلام با خداست تعالی می نمود و مغولان را اعتقاد بود که او
 بر اسپ تنگ سوار شده و فلک می رود و از سوارگر متعجب می شود و او اگر سنه شکم در برف و بر نشسته میبود و
 بر منبر کوهی بر می کشش و از سوارگر مانع می کشش و ایت نگیری در مجلس بادشاه آمده و به قان و اهل مجلس نمود
 که شخصی سرخ رنگ بزرگ و در فنگ سوار با من رویا کرد و در گفت که پسر میو کا بهادر را بگو که بعد ازین ترا نموجین بگویند
 بلکه چپکین خان نامند و فعلی بجای و پیگو یکدک اکثر برلج سکون را بنو و فرزندان تو از رانی داشت تایم و زرا چپکین خان
 خوانده ایم و نهادیم نام تو چپکین خان و ازین پس تو خود را نموجین بخوان و هم کس در این چنینی اندازد
 همین ذکر را در جهان مانده اند و از ان رو که معنی چپکین خان و بود شاه شان به توری زبان و و چپکین خان اگر چه
 میدانست که او غلط میگوید اما در ان وقت صلحت دانسته قبول این معنی نمود و نگیری بعد ازین روزی با جوجی قرار
 در امری از امور سلطنت بحث و نزاع کرد و جوجی قاطع او گرفته چنان بر زمین زد که بمرد و چپکین خان بعد ازین فتح
 بر بیروق خان ناگهان رفت و او را در شکار محاصره کرده و قتل رسانید و کوشک و توقیاگی به اردیش رفتند و خان
 بزرگ بوجه یاغی شدن تنکست بارو کران قوم را تا راج و زیر و زیر کرد و موسی قزیر شتافت و سرداران انهارا بسپور
 غامبشی اختصاص داده بیورت خود بازگشت و در سنه اربع و ستایه یوافی کوی ییل بر کوشک و توقیاگی به اردیش
 لشکر برد و در راه قوم ویرات ایل شد و محجری شدند و در لاریش با توقیاگی محارب و واقعه شد و او بر ختم تیر قتل رسید
 ناسپا اندر افتاد و از چپکین شد و به سخن جهان گفت کونیز شد و و کوشک نزد گورخان قزاق است و بادشاه ترکستان رفت
 و در انجا دختر گورخان در خواستند و حرامی کرده و با دس هم یاغی شده و ایدی فوت الیغور بادشاه قوم الیغور را گوز خان معروف
 شده نزد چپکین خان رسید و به مصاهرت او سر از انی انداخت و

ذکر لشکرشیدن تا آن عظم چنگیزخان مظفر لوار ممالک تبار
 مراجعت نمود از آن ملک مظفر و منصوبه تقدیر از جیل و علما
 چون تا آن عظم چنگیزخان مظفر
 اقوام مغول انفراد یافت جمیع
 اقوام نامدار و خواندان هائے

مخفی و بر سطح و منقاد گردیدند ایچمی نزد آلتان خان بارشاه خنک از نژاد تاتار بود و فرستاد و او را به ایل و انقیاد
 و محنت فرمود و آلتان خان که بدو شاه بزرگ بود و همواره با خوانین غل در محاربه و محارضه میکرد از ابتدائین پیام بهم
 جوابدست درشت و سخنهاست سخت گفت و چنگیزخان بر فراز آئین خود پیشتر بزرگ برآمده به نهایت مجز و الحاح حضرت از دعا
 فتح و ظفر مسألت داشته روستے قوسیه ملک خنک آورد و لشکر مغول در رکاب او روانه شده چون آلتان خان توجیه جواب
 خود را اول میدانست او نیز کار سازی حرب نموده بیرون فرامید و چنگیزخان شهر و محاصر بسیار از ممالک تاتار مخموره غارت
 و تاراج کرد و آلتان امر را پیش فرستاده تا دستبرد می نماید و ایشان وقت فرصت را نگذاشته و تنیکه مغولان شهری را فتح
 کردند و به غارت او مشغول بودند و در اران ایشان تاغت آوردند و مغولان نیز عداقت و عقابله بر داشتند و خنک از آنجا
 مدد بسیار تاب ضربت مغولان شجاعت آفرینا و روه انزاهم یافته و چنگیزخان بعد از آنکه تعلق و بقیع بسیار را فتح کرد و یک
 ماهه بر سر آلتان خان رسید و آلتان خان با آن همه لشکر گران که در رکاب داشت منہم شد و سی هزار سواران او قتل شدند
 و چنگیزخان متوجه خان بالیغ که بادشاه نشین خنک بود گردید و آلتان خان چون این حال شنید امرائے دانا را احضار کرده
 با ایشان قریب مشورت در میان انداخت و گفت که چنگیزخان کر کشور خراب + به پیکار ما دارد اکنون شتاب +
 چه سازیم آشتی و نبرد + چگونه همه باید این کار کرد + و صلح همه در صلح قرار گرفت آلتان خان دختر خود را با پیام
 ایل و انقیاد نزد آلتان فرستاد و چنگیزخان نیز این پیام را پذیرفته مراجعت نمود و بعد از این کار آلتان خان در شکستگی
 سے افزود و امرائے اوزا و ایامی شدند و بیشتر از آن روستے امید بدگاه چنگیزخان آوردند چون تا آن عظم
 چنگیزخان از این حالات غلامی امور سلطنت آلتان خان از نو منصبان خود قوت و قویان و منکاج جامعہ بہادر را
 فرمان داد تا با جمیع اندلیران رفته تا قوسیه خان بالیغ مسخر ساختند و چون خان بالیغ را مغولان محاصره کردند آلتان
 زہر خورده مرده خان بالیغ کشادہ شد و خزان و دنان و اموال و ذخائر بسیار از آن شهر بدست مغولان آمدہ همه را
 روبرو سے چنگیزخان آوردند و در عرصہ دو سال اکثر ولایات و تمام مسخر نمودند و آن ممالک ہم در تصرف مغولان درآمد
 چون تو قباگی در لوریت نامان ظاهر شدہ بود و خان بزرگ قراچاق خنک را قوی و سوار بہادر را با جمیع از دلیران فرستاد
 تا ازین را از وجود ایشان پاک سازند و آنها را باغیان مظفر یافتند چون قوم تووات نیز باغی شدہ بود بر قتل نوزبان نامزد
 ایشان گردیدہ آنها را ایل نمود و قتل کرد و با یک را بغض و خنک امور فرمود و روان گشت مغلے لغیر مان شاہ +
 برقتند با و فراوان سپاہ + ہمیرفت ہا لشکر بغیاس + بد انسان کنو چرخ بد در ہراس + دسان بوم چندان پگسترید +

که اگر دشمن روز و شب ناپدید +

ذکر لشکر کشی قان جهانستان چنگیز خان بک سلطان محمد خوارزمشاه
و خرابی ممالک اسلام بسوی تبریزی سلطان بلکه بتقدیر ایزد منان

سلطان محمد خوارزمشاه
وران زمان از جمیع
بادشاهان اسلام بکابر

سلاطین روی زمین بزم قوت و شوکت و از بیا عظمت و صلابت ممتاز بود و قوت و محاسن بسیار و اطراف و یار و امصار و یار و دوست داده بود و تمامت ممالک خراسان و ایران و عراق و کابل و ترکستان و عجم و غیره در تحت تصرف داشت و قوت و شوکت او بشاه بود که هر شصت هزار سپاه جرار در رکاب داشت و محافظان قلاع و حارسان بقاع و افواج امرای مد و مدخو و دیارهای دور دست ازین تعداد علاوه بودند و امر او سلاطین را در گمان طمع فرمان او بودند و سلطان محمد خوارزمشاه بذات خود نیز بسیار صاحب جرات و بهمت بود چون با ناصر الدین محمد غیاثی خلیفه بغداد در گزافی داشت بر او لشکر کشید و خلیفه از قوت و شوکت سلطان ترسیده حضرت شیخ الشیوخ شیخ شهاب الدین سهروردی رحمة الله علیه را جهت تمهید صلح فرستاده و چون آنجناب بشکر سلطان رسید و باریافت سلطان نادان از غایت غرور و نادانی نادری التفات بدان ماحیل نفرموده و اجازت نشستن هم نداده و حضرت شیخ الشیوخ همچنان بر پای ایستاده خطیب فصیح خوانده و مناقب آل عباس بر زبان آورده و اشارت بصلح و مخالفت از آزار آن خاندان و درختن خون مسلمانان نمود و سلطان گفت که ای شیخ باز که خاندان عباسیه را شما مبارک کرده آید و مبارک تر از خاندان رسول نیست و من اهل بیت رسول را شما مبارک گردانم اگر از ذوق محبت خدا بود که بمخالفت من ناصر نه پرداخته بلا برگرد و به خلیفه بگو که فکر نزول من نکن که اینک رسیدم و حضرت شیخ بدو پاسخ گشت بگشت و دعا فرمود که الهی این مردا بدست جباران سپار و دعا بدین چنین شهریار عالم و لایت و معرفت عظیم آفخته بود و سلطان چون پیشتر رفت بر بن عظیم آمد و بنزد و بنزد چارپایان لشکر او تلف شده و نقصان عظیم عاید شده ناچار یورش بغداد را بسال دیگر متوقف داشته و رجعت نمود و همچنین نادانی دیگر از دسدرده که موجب اندام بنیاد و حکمت او گردید یعنی شبی که از باده گلگون سیریت بود بگفتن غارتان حضرت به تمهت لطف و بامادش حضرت شیخ محمد الدین بغدادی را دست و پا بسته در درجه انداخت و صبح پشیمان شده خواندند و زو و جابر بنخون بهای خدمت حضرت شیخ نجم الدین کبری رحمة الله علیه فرستاد و شیخ فرمود که خون بهای محمد الدین سر من است در سلطان خردین بنز مسلمانان عرض خرابی ممالک آن بادشاه گردون پناه که شان آفاق و سلاطین را در گمان جهان پیش او رنگ اوصاف زده می ایستادند بدین دعای بدحضرات اولیای کرام بود

تادل مرد خدا نیاید بدرو + هیچ قوی را خدا رسوا نکرده + القصه در آن زمان شمت و شوکت سلطان با قضا غایت رسیده بود چنگیز خان چون در مغولستان استقرار و استقلال یافت و آوازه سلطان محمد دلاط

جهان بلند بود و خان ایلچیان خویش را بحضور او فرستاده پیام داد که بزرگی من و تو عالمیان را الهام الرحمن الشمس است و من درین دیار چندان فتوحات حاصل نموده ام که اکنون طبع ممالک دیگر ندارم و تو مرا عزیزتر از فرزند هستی امید که همیشه بر جاود دوستی مستقیم باشی تا معاوضت و استمداد یکدیگر لغیر غرض خاطر سیر غنائیم و تجارت از ممالک طرفین آمد و شد کنند و سلطان ازین سخن خشنود و بر این پیر تغییر کرد آرزو داشته اما ایلچیان را فوازش کرده بعد عهد و میثاق دوستی باز گردانید و قآن نیز این دو سخی را پسندید اما ناصر خلیفه عباسی که بوی بیعت سلطان با سید علای الملک نزدی از سلطان اندیشه داشت مکتوبه به قآن بزرگ نوشت و بر این تسخیر مملکت سلطان تخریص نمود هر چند امر مانع شد که موافق عقل و ایمان نیست که چنین هزار کار را بر مسلمانان گذارند و چون بر سلطان حمله کردند بکنین که نسبت سده امامت و خلافت نیز بخوان گزند رسد و قاصدا چاره بر ولایت سلطانی راه فتنه نواهد شد تا بمقصد برسد و محافظان طرق و شوارع سلطانی و دیگران را زندان خلیفه مقتضی اقتدیر از قدرت قبول نموده سوخته شخصی تر نشیده مضمون بر نقش کرد و مقاصد در راه محفوظ ماند چون نیل و اورا و ریخته بودند قاصد مقصد رسیده و سرتر از سیده مضمون را الهام نمود اما قآن نمیخواست که ناقص عهد است از جانبش سرزند و نیز سلطان محمد شاه شهنشاه بود که باوشان آفاق از مهابت او و خواب میلرزیدند لیکن چون تقدیر آبی خرابی مکه مال مس رفت بود چنگیز خان فرمود که بهمه تجارتان بخار چهار صد و پنجاه مرد و مسلمان از مغولستان آفشته و اشته مغولستان بدیار اسلام برسد ایشان هر هزاران شاهزادگان و قوتیایان بودند و ایلچی نیز نزد سلطان ابعیت ایشان فرستاد و سپاهها جمع کردند و او چون این جماعت به انزار رسیدند ملایم انیال حق که از سلطان ملقب بلغارخان شده بود ایشان را باز داشته یک از انمیان حاضر را بنام ویرینه او بر خوانده و آن غرور ازین امر حق ناقص بغضب رفته سلطان نوشت که جاسوسان مغول بر تو حمله کرده اند و من چسیت و سلطان بپای تامل نقش ایشان فرمان داد و عاثر خان بکار صراحت چهار صد و پنجاه مرد مسلمان را بخون برخت و اموال ایشان را گرفت و یک کس از ایشان که ریخته صورت حال را به قآن بزرگ رسانید قآن آن رسوله سلطان فرستاده پیام داد که از آن گنبد عظیم کرده باید که او را پیش بالفریبند و سلطان از مهابت بیدلتی بر خلاف قاصد سلاطین غمخیزد ایلچی را نیز بکشت چنگیز خان و غضب رفته و بعد ازین نسبت سلطان بلفظ بادشاه بر زبان نیاورد و محمد اغزی میگفت یعنی دزد و فرمود که اگر محمد شاه بادشاه می بود ایلچیان را نکشت و سلاطین گاه به سخن ریختن و کلامیادیت نموده اند و استحضار لشکر را امر فرمود و نخست سه شبانه روز بزمی برآمده تبخیر و زاری از این دلیل نصرت خویش سست نمود چون آواز غیب که نشان غلبه بود و گوشت رسید مکنک مخالفان نمود و درین آوان از محمد شاه حاکمه دیگر سرزده یعنی جوجی خان ابن چنگیز خان که بر کس استحصالی فوق تعان تکریمت که با و را نه کرده بود در آن ممالک رفت و سلطان نیز در آن تکب بود و لشکر جوجی خان توفیق تعان را دریافتستاده نمودند و خوارم شاه را آن مقام رسیده از زخمی صورت حال معلوم کرده به تامل بر لشکر مغولان تاخت و جوجی خان که بعد محاربه بکارتیان سوخته پدر خود گردیده

بود لشکر سلطانی را دیده با و پیام داد که بحسب بادشاه مازون نیم اگر بادشاه ابتدا کند بغیر از مدافعه چاره ندارم
 کمین شهر یا با جوی کمین و چسپین بر ملاک سرائی کمین و کمین شهر یا رادل مانند و میا و رجوان خود از ناگزند که جنگی خان
 بهر کار و گر نه فرستاد ما را برین بوم و بر نه ندایم از ان شاه لشکر سپاه و اجازت بر پیکار خوارزم شاه و اما سلطان
 محمد خوارزم شاه که از بازده غور و سیستان و محصور بود قبول نفرموده ستعدت بحار به گردید بر کشتن سلطان گفت بار
 نشان و بر انگیزت لشکر به پیکار نشان و دخولان نیز مجبور شدند باین تخیل افشوند دست جلا دت به تیغ و تبر بربند و
 قریب بود که قلب سلطان که از اجابت برداشته بود در تنه هم شود اما سلطان جلال الدین پسر سلطان که شیر بیشه مری بود از
 دست راست جنبید و بجلا دت مردانه نزل را نگاه داشت و تمام روز جنگ تا یکم پاره و در وقت شب مغولان آتش بسیار
 بجایم خود افروخته خود روانه شدند و قصد را به تا آن بزرگ گفت و آتش ششم پادشاه جهان ازین حرکات شنید خوارزم شاه
 مشتعل تر نشسته فی الفور عازم دیار اسلام گردید و در سنه خمس و عشر و ستایه سوسه ایران روان شد و امرای کبار و حکام
 اقوام مغول با فوج و لشکر بدر پیوستند

چون بادشاه جهان کشته جنگ بگزین خان و در تخریب و تادیب
 سلطان محمد خوارزم شاه عازم شد و بعد و انزار رسید
 او کتایه خان و خجستانی خان هر دو شاهنوردان انزار رسید

و کز نامزد کردن جنگی خان مرا نشانزدگان
 مغول را با طراف بلاد اسلام

مقرر کرد که جماعه انزار پر دازند و جوی خان پسر کبیر را نیز بدان حد و نامز کرده و آلاق نویان و منکوب و قارایط و ناکت
 خجندران و دشت خوار و آلاق خان پسر خود و مری و پسران نهاد اما سلطان محمد شاه بعد از ان که با جوی خان جنگیده و
 بیقیاس بهم رسانیده و پنجمان بعرض رسانید که از طالع بادشاه دین سال خوشته ظاهر است و دین نظام مقابله مخالف موجب
 زیان است و چون شجرت بیدار و اجبت خواب و برویسته شد راه و راسته صواب و پشیمان نشد از هر چه خود کرد
 بود و لیکن بدست نداشت سود و در آن زمان علاوه از افواجی که بمالک و دیگر متفرق و متعین بودند چهار صد هزار سوار
 جزا و در رکاب سلطان موجود بودند اما موقع جنگ نیافت شصت هزار سوار بعد و خاتر خان با هزار فرستاد و سی هزار سوار
 به غیبت بخار امتعین گردید و که ده هزار سوار را که از امر او خوانیر لب بسیار در ان جمعیت بودند بحفاظت سمرقند مقرر نمود
 و شصت هزار سوار را بجای که هر دو در برابر رستم و سام بودند بفرمان او بتغییر قلعه و استحکام حصار مشغول شدند و سلطان
 با اسان از سمرقند متوجه خراسان شده چون بخندق رسید گفت که قومه که قصد ما دارند اگر از این راه که خود را میبندانند
 خندق پر شود و فرمود تا ما را و را با هم و ذخائر و نفاس متوجه باشند و ان شد و سلطان شوره با از امر او اعیان
 خواسته روئے قومه به بلخ آورد و را و خوانین هر یک بقدر عقل خود راسته داد و سلطان جلال الدین پسر و بیگیت که
 سپاه متفرق را جمع آورده بر بخارا فغان نایم و اگر سلطان بعراق رود و شکیان بمن و در ما متوجه چشم شوم

روحمیمه بطرف جیون رزم + با دشمنان دست و خون نغم + چو این سپاه ایم انجام فرو + بماند باندیش زان
 سوسه رود + دیگر تو آید مایک کش + زروم نباشیم در زرش + که مهمم + و ما نه از دست گذشت اما خراسان
 عراق را نگاه توان داشت سلطان را بخت بد مانع آمد قبول نکرد سسخن کسے پیرانه آن جوان + نه بشنید سلطان
 نا کاروان + در آگفت چون طالع نیست یار + نخواهم زون دست و پرچم کار + نداشت کابین نیز کوانع است
 پسر اجم از مستی طالع است + آفرانج آهنگ برات نمود چون خبر نقل و غارت بخاراشنید پراسان نگزشت و در سفر
 سده سبع و عشو ستمایه به بنیاد پور رسید بهیش و نشاط اشتغال و زید و چون شنید که جنبه نویان و سوبدایه بهادر
 بانسی هزار مغول از کموی گذشتند سه بلزید از آن ترس بر خود چوبید + میرید از تخت شاهی امید + و سوسه
 اسفراین رفته و خزان و وفائن و اهل حم را به قلعه فارون در فرستاد و آن هر دو امیر از ولایات فارغ شده و عقب
 خوارزم شاه رسیدند + هنوز اندر آن وقت خوارزم شاه + عجمی جست هله که ساز و پناه + و ملک
 نفرت الدین هزار اسب اگر و متان رسیده صلاح میداد که بغارس رویم سلطان در قبول این سخن متردد و دوسه دین
 فکر بود نکام خبر + که ری راجنه کرد وزیر وزیر + سلطان متوجه فارون در شده در راه فوج از مغولان بر او افتاد و
 سلطان تیر خورده از مهر کبر و نش برود و مغولان در عقب او افتادند + بهر جا که او رو نهاد س یراه + بد آنجا رسید
 ز مغولان سپاه + و سلطان از جایی بجای می رفت تا به استر آباد رسید و خزان همراهی او در آنجا تلف شد و از آنجا به قلعه آمل
 آمده بخیزه رفت چون مغولان خبرش یافتند به خیزه آب سکون نقل کرد و در آن جا از تسخیر قلعه فارون در و غارت اموال
 و قید اهل و عیال آگاه شد و دو از زهاد و برآمده نغیر نغان از خرچ خیزین در گذشت و پیروش گردید + چیرین به گنجین
 حالت دل گسل + خیر یافت سلطان آشفته دل + زبانش برآمد نغیر و فروش + میفتاد زار و زور و رفت هوشش +
 چو آمد و گریه باخوشتن + چسکه کند و س و چسخت تن + چنان دست غم خلق جانفش فشرد + کزان در زانویده
 در آن برود + انا لله و انا الیه راجعون + چون کفن یافتند جهان جامه بود مدفون نمودند شهریار س که
 بهشت بعد از رسوای علاده از افواج حاکم در کباب داشت لغش او بکفن دفن گردید + چسختن تشاء و تذلل
 مکن تشاء و الله علی کل شیء قدیر + از مفت پسران با و شاه سه سپه را برباب توایرغ مشهورانیک سلطان
 زکرم الدین بود که در عراق بود از لشکر مغول از جایی بجای می رفت و در قلعه فیروزه محصور شد و بعد شاه طایفه مفتوح شد
 و سلطان شهید گردید و یک سلطان غیاث الدین بود که باراد و جلال الدین پیوسته و در محبت شراب اسیر و اجموح
 کرده بدان ندامت از زردیون رفت و بر باراد و صف کشید و به براق حاجب که از امر اسد پدش بود پیوست و براق
 نهایت مغرور بود و با و س ادایه ناشائسته میکرد و بر زبان فرزند میگفت و بر خود نشاند و آخر به عهدی کرده
 و بر آگشت و یک سلطان جلال الدین بود که شیر و سوزان بود و کرا و خواهم آمد و دیگر پسران سلطان محمد از دست مغولان

شویید شدند

ذکر خرابی دیار و امضا اسلام و تسلط شدن مغولان بر بلاد
ماوراءالنهر و خراسان و عراق و ایران بقدری خلافت و ذوالجلال و الکرام

قائن اعظم جنگی خان شهرزبوق را که نزد
دار در میان گرفت و شخصی را فرستاده
پیام داد که اگر دفعه اولی مگردید و ایل

شویید که امان یابید و اگر دست بحریه خواهرید شود باز امان نخواهید یافت و امیان آنجا جمعی را با یکشخص فرستادند و فغان
در محرم سنه سی و شش و ستایه و افاق سیکان یل به بخارا رسیدند چو در یلایه خوشنوار و چون شرف رود و بدو هزاره
قلعه آمد فرود و در آن پس سرای ده شهر یار را کشیدند بر پشت پیش حصار و وامله سلطان با بست هزار پاره
وسی هزار سوار شجون زدند و یکدول مغول بر ایشان پیخته اکثر ایشان را کشته پس پانصد و روز دیگر امیان بخارا
بجنور بادشاه رسیدند و جنگی فغان در شهر رفتند و مغولان بهام اسپان بدست علما و اعیان داده و با یاق خور و شغل
شدند و جنگی فغان برید نگاه و فته دباله بمنبر آینه بعد از نزول تعالی از غلاف عهد سلطان و کربسار کرده گفت که ای
قوم سلیمان از شما گناه های عظیم صادر شده اند و این تعالی در خشم شده مرا که از عهد بایا سوادیم بر شما گماشت اما آنچه ظاهر
است از ان ماست و آنچه مخفی دارید بهرید و خوارزمشاهیان را پناه دهید و از خانه های خود برانید تا از سخط من این
باشید چون مغولان بجمع مال شغول شدند که نیکو فغان و خزان خود نموند بهر پیشه که خود بایستادند با بسیار
کس از اهل ازان خوارزمشاهی بخانه مردم بودند این راز ظاهر شده جنگی فغان و غضب آمده و فرمود تا در شهرش فرزند
داسیران بخارا را بر حصار میان امر کرد و خوانین ترک را که در امر سلطان بودند حتی الوسع به محافظت سعی نمودند
و آخر مغولان ناله بگرفتند و مجموع اهل قلعه بیا سار رسیدند و حصار را باز بین هموار نمودند و او کتاسه جملاتی که حصار هزار
نموده بودند مدت پنجاه فغان فغان که این فتنه آورده آن بداندیش بود و محافظت قیام نمود و فراموشی را میسر از دروازه
بیرون رفتند ایل شدرا شنیدند و گمان و بر اقبال رسانیدند که تو باولی نعمت خود و فاکندوی با یکجائی شهر فتح شد و فغان
بحصار اندرون رفتند و با بست هزار مر جنگی در دافعت و مقابلهت ساعی بود و هر روز پنجاه مرد بیرون آمده بجنگش خول
میشدند و آنهم به جنگیدند که شهب میشدند و مدت یکماه جنگیده فغان و دوس دیگر اقایانند و ایشان عقید شدند
مغولان فغان را بقتل رسانیدند و حصار را باز بین برابر کردند و چنین است که در چرخ بلند بهر بنی سلا و دیگر کند
و جوی فغان که به جند و خجند رفتند و بود و سید حسن حاجی را به نصیحت مردم فرستاد تا ایشان را به ایلی و انقیاد دعوت نمایند و
شهریان آن بیچاره را کشتند و جوی فغان ختمناک شده فرمان داد که تا ستناق را نگیند و شکران فرود نیامد
گرفتند ستناق را در حصار به انسان که از خیمی کارزار بدو روز زیر و زبیر گشت شهر به هر خلق گشتند کشته بفر
و با مقام حسن جمله اهل شهر را کشتند و به آذکند رفتند و در حقیقت فرستاده اهل شهر کشتن او هجوم نموده

جس تیر غور از ان مہلک بیرون آورد و جو جی خان در چهارم صفر سنہ ست و عشر کستماہ نزول کرد و اہل شہر دست از
 مہار بازداشتہ فاموش بجانہ ماے خود نشستند و مغولان از این حرکت ایشان دست بربستن نگشتن نہ کشادند و
 شہر را گرفتہ و ارباب جہد را بھوا آوردند و شہر را غارت نمودند و چہ مردم مکر و دزدی و جہد جنگ + بکشتن مغل نیز
 ناکام و جنگ + و الاق نویان بہ فناکت رفت و اورا مسخر نمود و ارباب صناعت و حرفت را از ایشان جدا
 کرد و باقی را بقتل رسانید و بچند رفت تیمور ملک نام از امرائے سلطان محمد شاہ در انجا بود و الاق نویان بہست
 ہزار مغل و پنجہ ہزار مرد تازی را از بلا و مقتہ و غوغا بطور حشری جمع آوردہ جنگ در انداخت و تیمور ملک جنگ ماے
 مردانہ نمودہ عاقبت با اموال خود بہ سفائی نشستہ گریز نمود و مغولان بکنارہ دریا بہ تعاقب اورا نہ شدند و او بہر
 لحظہ بربافت و مہاجرت مے ایستاد و بہ ضرب تیغ مخالفان را از خود راندہ راہ مے بہر مغلان در دریا قوس غنایک
 زنجیر مے رائے مہافت گزشتن سفائی انداختہ بودند تیمور ملک بہ ضرب تیغ حلقہ اورا شکستہ بدر رفت چون این خبر
 بہ جو جی خان رسید فرمان داد ان لشکریان بر کنارہ چھون ترسد او باشند و او چون بکنارہ رسید از کشتی بیرون آمدہ راہ
 بیابان گرفت و چھوٹے از مغولان بدو رسیدند و بار ویرگہ اورا غارت کردند و او با مہو و چند چھچھان ہمدی مے جنگید
 آخر ہر میان ادا کشتہ شدند و او تنہا ماند اسب را جولان داد و کشتہ مغول نیز و عقب او تاختہ و او یک تیر مے پیکان
 یکے از ان بریان کشت و دوزیر را قہماندہ بودند ہر دو را گفت کہ مرا محبت نمایند کہ دوزیر دیگر دارم و بر اناف تان سفا
 مے کہ کم مغولان ہر دو برگشتہ بحال تعاقب نیافتند و تیمور ملک سو شام رفت و بعد مدتی بہ فرغانہ رسید و خبر او
 در ترکستان فاش شد و او خواست کہ نزد قان رفتہ بر لہجہ و جائزہ گیرد و راہ قذغان اقلین و براگفت و از دوسے
 سوا ہما نمود و تیمور ملک نادانی کردہ و رعایت مجلس سلاطین را از خاطر محو کرد و گفت مے مرادیدہ در جنگ بیاو
 کوہ + کہ بانامداران توران گروہ + چہ کردم ستارہ گواہ مے من است + بہر وی جہان زیر پای مے من است +
 و قذغان از سخن ماے درشت و بے ادب ماے آن پہلوان و غضب آمدہ و بدست خود تیر مے برسید و از کوہ از
 پشتش گذشت در حال جان بجان آفرین مے دوسے بہ پیچیدہ و انگلیکے آہ کرد + و نیک بزدانیشہ کوہا کرد +
 ذکر مسخرت ان سمرقند و خرابی
 آن بلدہ فردس مانند
 بخارام جمع آوردہ روے سمرقند نہاد خوانین و امرائے سلطان نیز حصار آراستہ مستعد شدند و اکثر شاہزادگان
 و نوئیان مغل و چنگیز خان پیوستہ سمرقند رسیدند و چون حصار را اگر گرفتہ امرائے سلطان ہمدی و موالگی
 مقابل آمدند و جنگی سبب واقع شدہ وقت شام بکشتن مغل مقام خود باز گشتند و روز دیگر چنگیز خان بنفس خود سوار

رفت و مرا در اگر وقت قتل عام نمودند انقضی لشکر مغول و تعاقب سلطان محمد شاه سے شتافت تا سلطان برو داخل تعلق
 سلطان چنان بود که مغولان اول قلعه قارون و در اگر وقت با خاک برآید کردند و قلعه ایلان را نیز محاصره کردند و در آن قلعہ
 پہنچ وقتے قلت آب نشدہ در برگیراں آن حصار چندان آب رحمت مجتمع میشد کہ ساهل سے فراوان احتیاج نمے بود و در آن
 زمان کہ لشکر مغول اورا محاصره کردند با ران باستان و آب در برگیراں نامہ نرکان نماون ماہ سلطان با تامل الدین وزیر و
 دیگر جمہلے سلطان بالفوروت از قلعه فرو آمدند و همان زمان کہ ایشان از قلعه فرو آمدند با رانے عظیم باریدہ دود ہزار
 زر سرخ و آتشہ انتہی فراوان از آن ہر دو قلعه مدت مغولان رسیده اموال و اولاد و زنان سلطان را نیز جنگیہ نرکان
 فرستادند و خان فرمود تا وزیر اسماعیل اولاد کو کہ سلطان بقتل رسانیدند و آنچنان قیوت مغولان در دل مسلمانان جائے گیشہ بود
 کہ نرکان از مغولان بسرے آمدہ جمعے کیڑا را زایل آن محل قتل کرد و چکس را با سہ آن بود کہ در وزیر نگاہ بند چون دہمیل
 وغیرہ مردان با زبانی شدہ شمعہ کے فعل را کشتند اما ریان حدود با کشتہ از بر قتل عام نمودند و والی تبریز ساری
 لایق فرستادہ امر از ویسیار خوشنود شدند و سبب آن بود کہ در اموال فرستادہ شمس الدین عثمانی کہ عالمی در تبریز بود
 حقہ پرازیاب بود و وکلای بعضی ساندند کہ این دار و قاتل پیش است والی گفت کہ این لشکر از راہ دور رسید و گزندگان سببہ ایشان
 باشند اما این سخن بیخ شگفتند کہ کسی نہ علم کہ چاہے با گزندگان باشند و لایق چہ طور ضرب توان نمود و یزید چوین کہ در میان مغولان
 اعتبار کیا کرد بدو در تلو و در شمس رفت قتل نہارت نمودند و بیخچان رفتہ اما لایق آنجا متحصن ہر وی رحمت صاحبیدند اما
 مغولی را فرستادند و عوام بدانجا غوغا کردہ الحمی را کشتند و مغولان قہر شہر را گرفتہ بہ تنفسی القاکہ رفتند و اول ہر صحت
 زمان بیک کشتند و پس ایشان را نیز کشتند و بگنجہ آمدہ اموال بیکش قبول کردہ بود و با جمعی گرجیان را ایشان باختند و
 جندہ کیشتند و تلورودہ سوادے از پیش گرجیان روگردان شدہ چون آنجا لغارت اموال دست کشا شدند برگزیدہ سی ہزار
 کس از ایشان بقتل رسانیدند و در شمانی رفتہ مسخر کردند و قتل فحارت بتقدیر ساندہ و شیروان را نیز بولایات دیگر نظام
 دادند و چون خواستند کہ از در بند متوجہ نونشان شوند راہ نمے یافتند اما رنگ کش کردہ کسان نزد شیروان شاہ فرستادہ
 کہ با بعد ازین بولایت تو متعرض نشویم باید کہ ان خود برائے تمویج صالحت فرستی و شیروان شاہ مستبش شدہ و کس از خواہ
 امر انفرستاد و مغولان یکے را گردن زدند و با نین گفتند کہ اگر شما قلا وری کردہ راہ نمایند اما ان یا میدورند و پس این بار شاکم
 شتہ تا مید ایشان بہتر جان قبول نمودہ قلا و زدند و مغولان بدر بدر رسیدند و از ان بگذشتند و از زمان کہ نہ بیکش
 نشان ندادہ کہ لشکرے از ان راہ لغیر از شگفتی بگذشتہ باشند و ازین سہنغلا و تنیلا و مغول ظاہرست و امرای مملکت کان
 رسیدہ و مالی انجا با قوم تہجاق و رساختہ بمالعت ایستادہ مصاف دادند و مغولان اندیشید کہ قوم تہجاق بیام دادند کہ
 ما تو نمایک بنسیم و الا انیان بیکانہ ما را با ایشان بگذارید و تہجاقیان قبول کردہ مغولان برالانیان طغیانفتہ بیک ناگاہ
 بر سر قوم تہجاق نیز رسیدند و ایشان را نیز کردہ در منزل ایشان قتلانی کردہ بہ شہر شواون رفتہ و از اسخیر کردہ بدیابر

آری و بقیان رسیده و ایشان همیشه کثیر نموند و غلمان حیل کرده و دوازده منزل پس نشستند و مخالفان چیره شده آمدند تا بیک ماهه بر ایشان رسیده بسیار از ایشان قتل شده بقیه سیف انهم را یافتند و غولان غلامی را که آنکس را ولایت کرده و ظفر و منو و غولستان رسیده بقایان بزرگ پیوستند و عثمان هم موافق و اموال نامحسوس از نظر گذرانید و باین و سایر تمام ایران را زیر و زبر کردند و احوال امر را در دیگر و شهرها و گان که بر بلاد دیگر مقرر شدند به همین قیاس باید نمود و اینجا و قلع چند شهر بزرگ که از جنگ برفان غراب شدند نوشته میشود +

واقعۀ خوارزم

چنگیز خان بعد فتح سمرقند و جوی و اوکنا و غلبه را گفت که اتفاق منو بخوارزم شوند و خود منو به خراسان شد و سوار سه چند در زوارم رسیده امر را سلطان شهریان از شهر بگمان اینکه معدود که چند اند بیرون آمده بر ایشان تاختند و فوج منو را که در کین بود حمله نموده تمام روز جنگ قائم بود تا شام صدر اگر کس از اهل اسلام شربت شهادت چشیدند و روز دیگر جوی خان و بختانی خان و اوکنا و خان رسیدند و شاهزاده نخست المپی فرستاده بایلی انقیاد دعوت نمودند چون اهل شهر را روز بدر رسیده بود و مدینه غلبه جنگ قائم شد و از چوب و عا شاک خندق انباشته علم برید و اوجا نصیب کردند و بزرگ کشتن و سوختن و غارت و وقت شام برپا رفتند و از اتفاق هر سه شاهزاده مدینه تسخیر خوارزم و در حقیقت فوج افتاد و مدینه بجهاد گردیده و چنگیز خان فرمان داد که اوکنا که برادر کهمین بود مدینه بخارالال هر دو برادر بآب موغلت فروختند و بعد ازین خوارزم محاصره شده و غولان اهل فزوق و ضاعت را جدا نموده باقی مخلوق را بصبح را راندند و بنوا بر تخت مقبره دیده شد که غولان افزون از صد هزار بودند و جوانان کودکان را بیدنگی گرفته باقی را بسیار رسانیدند و بیک قتل را بست و چهار مقتول بشمار آمدند برین حساب بست و چهار ک زن و مرد و شربت شهادت نوشیدند و جوی خان و بختانی خان چون خوارزم رسیدند بجانب شیخ نجم الدین کبری رحمت الله علیه پیام دادند که مخلوق خوارزم طاعت نافرمانی بسیار خواهند رسید جناب شیخ بیرون آمده هر جا که خواهند بروند و جناب شیخ گفت که من مخلوقان درین شهر هستند ایشان را چه طور بگذارم شاهزادگان گفتند که ده کس با آنجناب بیرون آید شیخ فرمود که ایشان ازین پیش اند و شاهزادگان مدکس و آخریکه اگر کس را امان دادن منظور کردند اما حضرت شیخ قبول نفرموده گفت که روانا باشد که درین حالت سختی آدمیان مسلمانان بیرون روم و بدست خود چند نفر منو را کشته شهید گردید بیکه وقتیکه چنگیز خان عازم ایندیا شد جناب شیخ ما پیام داده بود که شاید هم خوارزم بقتل و غارت انجامد و آنجناب از آنجا بیرون آید اما حضرت قبول نفرموده دل به شهادت بست +

ذکر فتی الاسلام بلخ

چنگیز خان از سمرقند سوسه تختب آمده از اینجا بتدریج رفت و اهل لیان آنجا بایلی و انقیاد قبول نکرد و بعد محاربه شهر را کشت و مدینه غارت و مردم نهادند و عورت را منو غولان گرفته کشتن میخواستند و فریاد کرد که اگر امانم دهند یک دانه مرواریدیم هم چسبیدند که کجاست گفت که کشتن فرموده

فی الحال شکست چاک کرده مراد برآمد و بدین شکستگان شکافتند و چنگیز خان بجد و بیگرت و سامان رفته
 در آن شهر بود و در آن زمان پنجاه هزار کس از سادات و علمای مثل نخ در آن شهر پیغمبر بودند و چند مردم بلخ و مازنی را علی القیاد
 زود اما چنگیز خان بوجه قرب سلطان جلال الدین اعتماد نه نموده و بزنا و پیغمبر و کبیر را بشکریان قسمت کرده به یزنج
 یاسا گذرانیدند و از عمارات رفیع و مکانات و یس نشانه نگذاشتند و هم بلخ را چون کف دست کرد و عمارات
 عالیش را پست کرد و نوشتند اندک ازین چاچنگیز خان بقلعه طالقان رفته و مدت هفت ماه محاصره آن پرداخت
 و بعد از آن مفتوح کردند +

ذکر رفتن تولی خان به مرو و جهان

چنگیز خان تولی خان را با هشتاد هزار سوار مغول که عشتارک شکرش بود
 بمرو فرستاد چون پیش ازین سویل سده و پنجاه هزار در آن مقام رسیده
 بوجه محبت بانکه نژدی رضا داده رفته بودند در آن مقام محمد الملک شرف الدین بنظر با هشتاد هزار مرد و تاجیک و
 ترکمان از جناب سلطان حاکم بودند و یک روز مرتبه برانکه بخولان بشتی گرفته و درین زمان با ترکه ویرانخانه شده
 تولی خان از مخرج نسا و ابیورد و غیره که بلخ و قندوبورند و هشتاد هزار مرد و شتر و غنای و از ده
 هزار ترکه را که بشخون بر شهر می زدند بقتل آوردند و بریورت ایشان ریخته منهدم گردانیدند و هشتاد هزار چارپایه
 علاوه از انعام پرست آوردند و این چهار صد خولان بودند که بفران تولی خان بر این قدر جماعت کثیر ترکه بفرستادند
 و در ستمان عشتارک و تنهای تولی خان بمرو رسید و اهل شهر از شهر بیرون آمده یک حمله هزار مرد و مغول بقتل آوردند
 تولی خان بجنب رفته خود مباشرت قتل شده ایشان را گزیند و تانیهات روز نیز آن قتل افروخته بودند و صاحب
 طغرنامه و دیگر تواریخ می نویسند که تولی خان در مرو آمده شش روز محاصره کرده و روز هفتم ولایت مرو از شهر بیرون آمده
 و تولی خان بنفس خود پیاده شده و یک بر خر و شید چون پیل است و سپهر بر سر آورد و بنمود دست و در حمله
 اول ایشان را دروازه را ندانند و تا حشب مغولان پاس داشتند و روز دیگر محمد الملک امان خواسته بپیش فرستاد
 بموجب فراوان و محصلان بتمولان شهر گماشتند و بعد از آن از باب مصالح و بدایع را از ایشان جدا نموده باقی ماند
 و اطفال را بشکریان قسمت کرده و در حمله آورد و قتل نمودند گویند که بر یک از مغولان راسی صد نفر رسید و چند کس
 نویسندگان بیزه شبان روز صاب کشته گان نوشتند و منور تمام نشد و بعضی اهل تواریخ نویسند که چهارده کزن و
 مرد و در و شهادت یافتند و مردم پریشان که در جبال و زوایا مخفی بودند چون باز محقق شدند که کت دیگر بقتل ایشان
 پرداختند و بر دایمی دوازده کس و بر و استی چهار کس و بر و باقیمانده بودند +

واقعه نیشابور | قلی خان تغا چارگورگان داماد چنگیز خان را با ده هزار سوار بنیشاپور فرستاد و او را

مسلمه لعرب تیر سقا چار جان داد و بعضی اهل بیزار و بعضی بطوس توجه شده هفتاد هزار کس از ان نواحی کشته شدند و بخان
ازین خبر برآشفته بدشاپور رسیده و اهل میشاپور را با وجود بسیار اسباب جنگ و حرب دست از جنگ سست
شده و هر چند اعیان آن شهر شجاع و فرستاده امان خواستند و غیبه نیتاد و لشکر توهم حرب شده و هنوز تولی خان
بسیفر سخی رسیده بود که لشکرش شهر را گرفتند و در محله با جنگ قیام شد و قمر چنگیز خان یعنی خاتون تغاچا را شهر
در آمده و مغولان جمیع اهل شهر را بجهاد بر دند و به تیغ نیز گزرا نیدند و بقیه سیف را در شهر با قاتون تغاچا را
کشته و بچهل نفر از اهل حرفه که بتکرستان بر دند باقی تمامت زن مرد و حتی سگ و گربه را بقتل رسانیدند و شهر را
با خاک برابر کرده و مدت هفت روز آب در شهر بسته بود که کشته شده و شکار کشته گان میشاپور و راس عورت هزار هزار و
چهل و هفت هزار و بعضی هفتده که چهل و هفت هزار رسیده و بیکه از امیران را با چهار هزار تا یک رنج
گذاشت +

واقعه شهر هرات

تولی خان بعد از واقعه میشاپور بمرات رفت و ایلچی فرستاده پیام داد که پیش از ورود و کس
سعد و اهل شهر بترتیب پیشکش نموده حاضر شوند تا اسلحه و امان باشند و ملک شمس الدین
محمد دجانی از قبل سلطان مالک آن مقام بود و قریب صد هزار سوار شیر زن در شهر بودند و ملک محمد ایلچی مغولان را کشت و
بادشا هزاره بکشم آمده و بهرات را محاصره کرده جنگ و پیوست و جنگا های مروانده و نقشه و هفتصد کس از دیوان مروان
مغول کشته شدند و اهل شهر بعلیه تمام بیرون آمده و در آن حرب ملک محمد بزخم تیر شهادت یافت و بعد از این توابع
سلطان جلال الدین مستعد بجز و قتل و صلحا و اکا بشهر آمد و صلح شدند و تولی خان خود قریب بدروازه فتره سفیان
نهندید و وعید گفت و مردم بیرون آمد و صلح خواستند و دوازده هزار سوار از اتباع سلطان بقتل رسیده و باقی امان یافت
متشکک گشته نشد و شاهزاده ملک ابوبکر را بجا کشت و کتا سه نام نعل را بشعنی مقرر نموده خود به قاتان پوست چون در
سحابه که کوش می آید سلطان جلال الدین بر مغولان حمله نمود و اکثر خراسان مردم را عاقبت اندیش باغی شدند و هراتیان
نیز حاکم و شهنشود را کشته و قتل آنکه چون مغولان حصار کالوین را محصور کردند توانستند اهل حصار بشنیدند که مردم هرات
خواهند که اگر بادشا هزاره تولی خان ما را نمرود فرما بدقتله مسخر کنیم و اهل حصار تدریج کرده و قتل گان را فرستاد و شهنش
محل و ابوبکر را کشته و مروان برآشفته اتباع آن هر دور را نیز با ایشان محقق نمودند و ملک مبارز الدین سبزه داری را
امیر کرده و خواجہ فخر الدین عبدالرحمن را استقامت غرض داشتند چون این خبر قاتان یعنی چنگیز خان رسید برآشفست و
باتولی خان گفت که این فتنه از رحم تو پیدا شده اگر تیغ تیر را از مردم هر ی دریغ نمیداشتی امروز این فتنه عادت نقد و
ایچکه اسه نوزان را با هشتاد هزار مغول و بقولی بایک لاک سی هزار بمرات فرستاده فرمود که خلق مرده زنده شده اند
و برین کرت مرز را با ایشان جدا سازی و بر پنجکس اتفاق کنی و ایچکه اسه نوزان را در دست تو قتل کرده و بجا هزار سوار

دیگر بدو پیوستند و این مجمع مردان لقول صحیح یک کک و چهل هزار شدند و ایلیکهای بجاها هر دو اخته و مدت ششماه و هفده روز حرب فایم بوده و مردم بسیار از لشکر مغول گشته شدند و روز جمعه جادی الاخر سنه تسع و ستایه قهرآ و قهر آشهر را بگرفتند و بتنفی القاده نمودند و هارات را ویران ساختند و مدت هفت روز کشتن و بستن کردند و سوغتن گرم بود و نوزده کک به قصد کس مردم در هرات بشهادت رسیدند و ایلیکهای بقلعه کایون رفته و ده هزار مغول را باز گردانید و ایشان در هرات دیدند که قریب صد هزار کس ظاهر شده اند آن غلطان را نیز به رؤسای و خوان فرستادند و بغیر از شازده کس متنفسه در هرات نماند و مدت پانزده سال چهل کس که نسبت چهار کس را نواحی بایشان پیوسته بودند و در هرات آبا بودند و ایشان در گنبد ملک غیاث الدین که باقی بود بسیار برودند.

اصحاب تواریخ نوشته اند که سلطان جلال الدین خوارزم شاه پسر سلطان محمد خوارزم شاه بهمه صفات شایسته موصوف بود و با خصوصیات و صفات

ذکر قرب آن جهانستان چنگیز خان بوزنجری قیامت
باسطان جلال الدین منیکسنی برنی خجیفات

دلیری و شجاعت و مهارت و جرأت و رافق شهر و معروف در حاکم غلطان و دیگر خالغان شجاعی که از پادشاه تیغ زن بظهور رسید از دیگرے نه ستمینه شد اگر در وقت سلطان محمد خوارزم شاه صاحب اختیار مے بود البته با مغولان جنگ و واقع میشد که تا انقضای عالم صغیر تواریخ یاد کار مے ماند اما با وجود بد رفتن ولایات از دست و شکست دلی افواج جنگها مے روانه نموده و از شجاعت داد و درین مقام محمل از بر دایے او که با مغولان آتش گرفته میشد چون سلطان محمد خوارزم شاه هلت کرد و جلال الدین حرکت اختیار کرده از آب سکون برآمده خوارزم آمد و خوارزم آق سلطان و از رافق سلطان ابنا مے سلطان محمد خوارزم شاه با اعیان امر و نو در اسوار قوم قاضی بودند و قوم قاضی از مدتی رساک معتبران خوارزم شاه میان منسلک بودند با ایشان چند مے صحبت موافق بوده آخر تا اتفاقی بر ویاد و سلطان از میان ایشان برآمده در راه بقوم مے از لشکر مغول بر خورد و با ایشان جنگیده بدر رفت و آق سلطان و از رافق هر دو بر او بهمان مقام که سلطان حرب کرده بود با لشکر متواضعی شده بیک حمله گردان شدند و غلطان بکامیشی کرده خورد و کلان ایشان را شربت فنا نوشانیدند و همه را بصحرای عدم راندند و سلطان بغیر از این و بر سر بیگچاک که با مغولان قلعه و الیان را محاصره نموده بود ریخته هزار کس از مقدمه لشکرش بقتل رسانیده غلطان که از جمیعت سلطان که بودند از آب گشتند و پل را ویران کردند و چنگیز خان تیغ قور را با نومی دیگر فرستاد که باسی هزار اسوار خل در موضع بارانی سلطان رسیدند و سلطان مے بیاراست دست چپ دست راست بقلب اندرون حلقه خود کرد و راست ب و در خود تا لشکر پیاده شده جلوی اسب بکمر بستند و تیر باران کردند تمام روز جنگ قایم بوده و روز دیگر اگر پیغور حلیه نمود و متاها در پس لشکرش باز داشت تا گمان آمدن کمک باشد اما سلطان

پدرش رنج و داشت امر ارفع اقلین نموده مجال توقف نیز در ملک خویش نداد و خاک نامروری در دیده انصاف پاشید سلطان
با امرایش جنگیده ایشان را شکست داد و به تبریز رسید و زن آنایک در ایام محاصره بروشیفته گردید و تبریز بدو داد و
آنایک بغیر وصول این خبر از غم و غصه مرد و سلطان بسوی گرجستان رفته و هر جا که می رسید اعیان آنند از قروش باغزار و
اکرام تلقی می نمودند تا لشکر مغول را با و ست در اصفهان حربه واقعه ده غیث الدین برادر او در عین کارزار در بلوادی
فرار نمود و دستن عظیم راه یافته و سلطان با دو دین حال حربه گمروانه کرد و همان از آن معرکه بسلامت برو و سلاطین روم و
شام از سطوت و صولت او اندیشه مند شده بهر گرجیان پرداختند و گرجیان غلگ کرده وقت معرکه سلطان دید که تو قبحیاتی نیز
داخل بکنای ایشان اند ایشان گفت که من اعیان شما را وقتی پیش پدر شیع شده از مرگ خلاص داده ام و شما بمبادله و برین
تنجیکشید و دمار کس قجاق شتر منده شده از آن معرکه بیرون رفتند و سلطان فتح عظیم یافت چون سلطان برگرجستان
مستولی شده شنید که جو راغون لوین با لشکر مغول آمده و چند از سلاطین روم و شام و لندا و استد علیه ستمدار نمودن ایشان که
او را صاحب داعیه میداشتند بصری کرد که گوش بر پیام او کردند و سلطان با چار لغتیش بشکر مغول نمود و برین غلگی کرده
از مسافحه کم معاودت نمودند و گفتند که لشکر مغول را نشانی پیدا نیست و بادشاه غافل شده به لعل و لوب و بحال مسکفام
و مردشان سیم اندام پر داخته تا سپاه مغول یک ناگاه در نیم شب بر سرش رسیدند و سلطان خبردار شده در حالت کمری
مردان بیدار شده آب سرد بر سر فرو ریخت تا صورت سسکو تر شود و سوار شده بدر رفت و در آخر احراش اخلاق است
بعینه گویند که در کوهستان بخواب بود که بطبع اسب و جامه و زوان ویرانه شد و برین برآند که بعد ازین بدلیان صوفیه
در آمده و گرجیان گردید و بخمن مثل شنج عظام رسیده بهر وافر از نعمت محبت ایزدی دریافته و هر واز یافته
استعمال نمود و اکثر کتب معتبر اهل تصوف نیز برین مضمون مویکند و همین بصحت اقرب است و الله اعلم بالصواب +

ذکر مراجعت قان علیسم چنگیز خان دیار مغول
ایمن شود و بعد از آنکه سلطان کوه هندوستان

رفت فرموده تا شازده جغتای خان را با لشکر گران بکران واکتاسه را به غزنیم فرستاد و اگر چه ارباب انولایت در مقام
ایلی و انقیاد آمدند اما مغولان از اندیشه سلطان بر ایشان نزع کم کردن بهرید و دانسته به تیغ نیز گزیدند و اکتاسه ازین
جانب متوجه ماوراءالنهر شده جغتای مکران را سمح کرده رستان در حوالی کالیقویشلاق نمود و بسبب هفوت هولت آنند
رنجوری بشکر بایان افتاده ایران بسیار گرد آمده بودند و شیع فرمادند تا بهر اشیان را قتل نمودند و جمیع ولایات قرب و
جوار را سلطه و خمر نموده بسلامت و وفرت مراجعت نمود و قان اعظم در اوایل بهار عزم مراجعت فرموده
بایران چه شاه اینهمه کام یافت و تن آلود و خوشدل بتوران شتافت و در لنگران با غرق پیوسته و از حین عبور
نموده چون بنجرا رسید بصد جهان گفت که سیکه بیرون و یا ساسک مسلمان با هر تر باشد بیارند تا از رخ پیرسم

قاضی شریف دیکه رگ از علما حاضر شدند خان از عقیده و رسم اسلام پرسید گفتند که مسلمانان این دیار گمانه را پرستند و یرونده و لا اله الا الله
 دانستند آن گفت که مراد این عقیده خلاف نیست زان بگو گفتند که این بزرگوالی ایلی یعنی پیغمبر را پیروی و بانس از او امر و نواهی
 بخلق فرستاد و آن حضرت را باقر الزمان برگزید گفت که درین هم امر را اغراض نیست مگر که بنده خدا را بپایان برساند
 و عباد و پیغمبر خدا را پران فرسید گفتند که حکم روز و نماز فرموده تا باوقات عین عبادت مشغول باشند این را بنیض
 مستحق داشت و گفت خوب است چون باز ده ماه بگذشت خورد یکماه حساب خوردند گفتند که از دست دنیا را یکبار
 بگذاشته اند و آنرا بفرمودند این را پسندیدیم گفت که چون خلعتی عادی روزی مردم بافرافروخته مقرر کرده است ازین خلعت
 می آید گفتند که بندگان هیچ بیت الله ما می رسیده اند بشرط اطاعت فرمود که جمیع جهان را که خداست از هر جا بود توان رسید و قاضی
 اشرف بدین تعالیه قائل را از مسلمانان شمرده و نقشه دیگر را انکراج اورا ازین بگذاشته است چون بقدر رسید علما و قضات و ملوک
 و شیوخ و بزرگان و مافی از مطالبه برای طلب داشتند و قائل پسندیده فرمود تا ایشانرا از جمیع مطالبات دیوانی معاف دارند و چون
 بوجه نقار از برادران بدشت قیاق بسیر و سکار مشغول بود بموجب فرمان توجیه شده وزیر حسب الحکم برای معینگی
 بستند و در قتل و خون خویشان نیز جرگه بسته شد و صید بسیار انداخت و چون پیش پد آمده را نوز و تخمه های گرانمای
 بنظر گذرانیده از آنجمله صد هزار اسپ گزرا نیکه بست هزاران خاک کیک رنگ بودند و قریب سیای عظیم کردند و در زلی لجه
 ستم احمدی و عسکری و تمامی مطابق نویسیل بارد و سه خود رسید و بعد از هفت سال بدیدار خویشان خوش وقت گردید
 جهاندار ایران و توران زمین که دواد این جهان را آفرین + بار و سه فرزند آمد فرود + بدخواه او گشته سرخ بود
 خواتین و پوران و میران برش + زده و معلقه لشکر کرده اندش + بدینگونه یک چند باگهان + بشادی بسر پادشاه جهان +
 و آن وقت قریب اغان و ملاک و خان ده ساله و ده ساله بودند هر دو باستقبال برآمدند و در راه خرگوشه و آهوشه شکار کردند
 و رسم مغول است که چون کودک اول متکلم گشت آزارا جایشی کند یعنی گوشت و چربی مانند قائل بزرگ هر دو را
 اجامیشی کرده طوبیای بزرگ نمود و شند و قوت نکست پانصد هزار و جمیع آورده و چنگیز خان نیز بر لشکر برده بعد از سیاهی
 بهم آوختند و در بخت سخت شده مردم بسیار رنگ گشته شدند و رسم و اعتقاد مغول آنست که چون صد هزار مرد کشته شوند
 از ایشان قتیل بسر باشند و بعقیده ایشان سه کس از لشکر شدند و قریب سیای و بدین لحاظ صد هزار کشته شدند
 و شند و قتل از هزاران یافتند و مغولان بولایت قاشین در آمده قتل و غارت بسیار نمودند و والی جوهره و غیره را بقتل و زار آمده
 طلب که پاز زر و جواهر و مراد و فرستاد و زان خناس و تنبیک یک طلبه پیر + فرستاده بود از شب افروز تر +
 جهانداران از پربها گهران + بیاراست گوش همه دران + و فرمود که گوهر برایشان که گوش با سواران دارند
 بدهند شند و قریب سیای و التجا فرستاد که اگر خان ملا بفرزند می قبول کند بچان امان دهد آئینه باغی گری ازین بخت
 سیکما با تخمه و پیشکش + مشتاقان را که شاه + بدست رسیده + که در ده + شند

بر خط شاه سر جهان حوسه گویند یاد کرد و بداندیش را امین شاد کرد و چه المی تنگت زور و در شد و چه چشم
 بنان شاه بخورش شد و وفان در همان زودی خوابی هوناک ویده بر پلاک و اعدام خویش نینق گشت و اولاد و
 احتاد خود را احضار نمود و گفت که مرا سفر آخرت رسید و مالک بسطیر لک شاکشاده ام باید که بعد از من یکید و
 یک زبان باشی تا بداند فلح مخالفان استطاعت یابید و هرگز مخالفت نکنید و پرسید که صلحت شما چیست که بعد از من
 کدام یک از شما بر جای من نشیند تا دیگران میان متابعت بندند و تجاوز از فرمان او سر نمونند پسندش هزارگان نوروز
 معروف داشتند و پدرش هزارست مانده ایم و بفرمان و رایش سرافکنده ایم و وفان گفت که من بخواهم
 او کتانی را بخانی و قاقانی گزیدم باید که دیگر شاهزادگان تخلف از فرمان او نکنند و در متابعت او تسلیم قضا فیروزند
 میدان از فرموده من بجا میآید و تمام قراچا سپردم باید که از بهریدار و در نگذرد و بفرمان روانی که بنید
 صواب و تخلف مجوبید در هیچ باب که او راست خط را با چنان که باشد شک و قرین و بجان و فرمود تا
 عهد نام قبل خان و فاجلی بهادر را که توتخان بر و من خود زده و جمیع آباد و اجداد قراچا و چنگیز خان علیه الترتیب هاشمی خود
 بران ثبت نموده اند بیانند و فرمود که من و قراچا را بر این طریق عهد نموده ایم شما نیز باید که بر این یوسون اعلی آرید و پشت
 قبیحتان و دشت غنم و آلان و بلغار و روس به جوچی خان داده بود و اکنون ممالک که در انهر و قراچا و زم و انهر و کاشغور
 بدیشان و بلخ و غزنین تاسند و من و فوج سنجابی خان فرمود و چون سلطان جلال الدین بعضی از برادرانش هنوز قید
 حیات بودند قراچا را بویان را نیز به ممالک سنجابی مقرر کرد و چنگی را بقرچا رسانش نمود که چنانکه بران حیات میباشند
 ملک مال سپرد و اختی بعد از من سنجابی هم همان طریق سلوک داری و اورا بفرندی قبول کنی و فرمود تا عهد نامه سنجابی را
 نوشتند و از چنانین بهر بران زدند و همچنین در میان او کتاس و برادران عهد نامه موافقت نوشت که جمیع شاهزادگان و
 امر از وفالغت نکنند و بجا و بجا را حاضر آیند و گفت که عهد نامه آبا و اجداد او قراچا سنجابی و عهد نامه برادران به او کتاسی
 دادند و گفت که چون من بهرم مگر نهان دارید باشند و قویا و اربابا اتباع او بیاسار ساند و اقبای بختیست کنند
 بگفت این و دیده بهم بر نهاده و گفتی که چنگیز خان فرزند و داین واقعه در رمضان سنه اربع و عشرين و تلمایه موافق
 تنگیزیل افشده مدت حیات او هفتاد و سه سال زبان سلطنت بست و بختیال بود و اولادش بعد از او که شدند فرسید
 و بر انقتل رسانیدند و چنگیز خان او را به پخته که وصیت او بود و فرمودند بهر آن سال بدین او شجر کثرت رسیده و
 در آن میشه مجال گذرانند و فرساخته نمیشود که کجا بود و خان بزرگ را خاتین بسیار بود و از آنجا خانقاهی از قوم چین
 بجای و تکلیف فرزند بود و او را بد فرزند ار و دو کون و چهار و سه نیز رسانند و فرزند اول پرت و دومین که
 ماورنج پسر چهار و دختر بود و دویم که نوجو خان و دختر اتان خان با و شاه ختا از قوم تاتار و سیوم کوری سون دختر
 تانیا نگ خان چهارم سیوتون دختر پاکب و نوجم قولان دختر طاس سون ازین پنج خانان بادست نگاه و

فرزند بودیم بر تو چنین نگاه که از شاه فرزند بسیار داشت + از پنج دختر سپهر چار داشت + و پسرانش اول جرج خان بود و مهمید و شکار همیشه بزرگان کا سر شکوف است و میان مغولان خلق باور داشت و دویم خجائی خان که فرزند یاسان و سیاست و مهات مهات بر است او غرض بود و سیوم اکناسه تا آن که برگزیده اولاد او بود و یویم عهد و قآن او را نمود که دیگر بادشاهان و او نه نشانه باشد و چهارم تولی خان که تمیز و ترتیب افواج و امارت جوش بوشه خلق بود و بعضی از ممالک قریب تنگ گاه بدو داده بود و بنیز ازین چهار پسر دیگر از قوانین دیگر میباشست و از برادران خود او تکلیف کرد ویرا او بونگین نویسنده تا کمپچین و او بجای برادران خود را بامارت ممالک تناسل غلب فرمود +

چنگیز خان که ازین مغولان قادر و الجلال و المکرم
 ذکر قواعد و قوانین چنگیز خان بوزنجری و رسوم و عادات
 اولاد او را در جهان با عملی است و از چنگیز خان
 و یاسان مشهور اند بر سبیل اختصار و احوال
 و شهر یاری رسانیدن خواسته شود

و طبیعت چنگیز خان باشناخته و مهاتنه که داشت عقل مکیا ستنه تخمیر نموده بود که مزیدی بران تصور نمود و بموجب رای خود هر کس را جزایه و هر کس را سرانسته نفر کرده بود که تجاوز یک سر حوزان جایز نمیداشت فرموده امیران مغول نوشتن و خواندن خط العوری آموختند و قوانین نوشته در دفتر ترتیب ساختند هر وقت که مانع برکت نشیند باید که آن قوانین را پیش گرفته بمواقع حرب و ضرب بادشاهان و ایلی و القیاد و یگانگان و لقبیه و تسویر بشکر بدان احکام پایندی نمایند چنان گردید که چون بادشاه اسلام سلطان محمود خان از چان بوزنجری بر ولایت شام قسطنطین شاه نوایان عرض داشت که بموجب یاسان چنگیز بی در مشق قتل و عارت بتقدیم باید رسانید با بادشاه بنرم و تفقد مزاج ازین در گذشت و در اندک زمان امانی آمد باریار از رزق امانیت باز کشیده یاغی گردیدند و موجب شایقی بادشاه گردید و بغرض چنگیز از میان مغول عادات سر قزوین را برداشت و تجارت و مسافر بلا خطر در مملکت او آمد و رفت داشت و چنگیز خان و اولاد او و یاغی چون بریلنج می نوشتند ویرا بسیار لشکر و شوکت خود تهدید میکردند اما همین قدر که گرایل شود بجان امان یابد و اگر خلاف کنند ما چه دانیم خداست قدیم داند و این سخن بنایت پسندیده است نوشتن میان را از اخطایا تعای خود امتناع میفرمود و فیکه خان از رسیدن عربی بنده نوایان بریلنج به بدرالدین لولووالی موصل می نوشت فرمود تا منته ویرا نهند بدانه بنویسد منشی عبارت طویل شد و وعد و وعید و تاکید و تهدید نوشته خان بزرگ بر آشفست که این نوشته اگر یاغی به بدیده بدش بغض الله تعالی حکم شود فرمود تا او را شهید کردند و بنوعی گفتند که این عبارت را بغرض ترجمه نمایند که خدا بزرگ ملک بر زمین من و او دروغ من داده هر کس را ایل شود و سر و مال بکشش بماند هر که عصیان و زور خداست جلوه دهد و اندوگرد را بدین ایل شده لشکر را راه دهد ویرا نیکو باشد و اگر خلاف کند چون لشکر را بر سر خدا قدیم داند که چه شود و ملک مال موصل بکار و دلو و میج قتل را بر آیت ترجمه نداده و صلحا و علماء هر کس را می داشته و دهان بکشد

پرستی و یاسا پیشی لشکر تاج محمد نمودی که مغلان به مهابت او بر مصائب صابر بودند و بر تکالیف شاکر و بغیر حکم او دست
 بر پر کا به دراز نمی نمودند و چنگیز خان گفته که شیران تا گرسنه نباشند شکا نکنند و قصد صید نه نمایند و سپاه مغل
 وقت امن چون رعیت احتمال تصدیقات نمایند و اخراجات دیوانی ادا کنند و از گوشت و شیر و شمع و مرغ و غنایم
 نفع دارند و وقت کار خرد و بزرگ و خاص و عام مشیرو نیز گیرند و بر اعدا سازند و از دلیری و مردانگی غرور کن
 نمایند که آسمان را بر زمین اندازند همه تیرگان سرانی آفرینند همه میسر و هر چه بینند و عروسانند
 چون در جامه خوانند و شیر برانند چون در پشت زمینند و وقت غم جنگ بموجب یاسای چنگیز خان از
 اسلحه و آلات تادفیش و سوزن همراه دارند و در روز تفتیش و تحقیق این سامان اگر قصور آکره واقع شد
 تأدیب او نمایند و زنان ایشان بی یوسون شوهران سعه نمایند و اگر همه رسد تو اچیان اوس امر او همان ایشان را
 بامر اسه هزاره و صده و پنجه و اگر کشتنی انقور بر انجام رسانند چون حکم خان در رسد که چندین هزار در فلان قسام
 بفلان جنگ محتمل شوند که از ازان یا اسه کشتی نباشد و بموجب کم تعمیل کنند و اگر کسی را حد هزار کس نه نابین او
 باشند و در سیاق شاهی قصور که صادر شود و فلان یکسوار فرستند و برانگیر بموجب فرمان عمل نمایند و آن نیز تخلف
 نکنند و متابعت او را اصلاح حال بتمتع و امتداد نباشد و اگر فرمان شود که سرش بگیرند آن امیر سر نه میسر و بطریق طر
 سر خود پیش دارد و بموجب بر لایع لعل آزند و چنگیز خان فرمان داد و داد مراد اهل منازل مردان مقرر شوند که با هم چنان
 بوسیله مرکب هر لایه آن کسان بزودی آمد و وقت نمایند و در مال بعیت میچسبند عرض نه نماید و دیگر از اسلحه
 چنگیز خان هم میداد و فروز که صید و خوش مناسب امیر جوش است و اکثر دوا اهل رستاق شکار و غلطی طرح اند
 و اول جاسوسان مبتدیان رفته تفحص قتل و کشت جانور نمایند و بعد از تحقیق جابجا بشاریان رسانند که بقاعده که در جوی
 ضرب جرافار و بر افرا راست و قلب جناح مزب داشته و هر کس از جانک خود حرکت نمایند و مدت یکماه و دو ماه راه
 صحرا را در میان گیرند و مردم با هم تنگی حلقه را که تا که کنند شکار را برانند و محافظت تمام نمایند که جانوری از سقوط بر گیر و نرو و اگر احیاناً
 بدو و جزا بلیغ نمایند و اکثر این تصور امیر هزاره اقل نمایند یا صده و چوب یا سازند و اگر عقوق هر که راست ندارند و ده پس نمایند
 و بر نیمه قلیب ایشان با قلیب انابت گوشند چون جرگه قریب رسد مردم و دوش بدوش شوند و در تهاجد که متصل اند چون نزدیکتر رسد
 دوشن دوش و از نو برانده و بایستند و در میان آن حلقه اقسام سباع و دوش و چرخ و پرند متجمع شوند و نخست خان ابو اصر
 خوانین خود را آید و تیر انداز و صید بازی نماید چون میر شود بر شاخه او گان و نو کینان فرمان دهد که میان جبرگ
 در آید و صید بازی نمایند و خان بر موضع بلند شده تماشا کنند و بعد از آن بر دیگر امار و خاص علم شکاریان فرمان دهد تا
 صید کنند چون صیدانک ماند پیران سالخورده را افزونند و بخدمت همان بر آید و انفسه جانوران شفاعت نمایند تا
 از جانک که بر آب و حلقه نزدیک باشد راه بدیند و تمامت جانوران شکار را جمع کرده شکار کنند و بنویسند و اگر

ممکن نباشد بر شمار سباع و گوران کتفا نمایند و این طریق صید مغول است که جمیع سلاطین مغول برین یوسون مکار میکردند
 و این برلے چستی و چاکلی فرمان برداری سپاه آئینه بهنرست و چنگیزخان جمیع اولاد خویش را جمیع آورده گفت که تمام
 سلطنت شمارا غیر از اتفاق و وفاق چاره نیست و گفت که ترکشی یاوردند از ان میان یک یا کرده شکست پس
 از ان دوتیر چنگیز شکست و پنجین یک یک تیر صاف و دو شکست نا اقبال تیران بدان حد رسید که چنگیز و گوران
 از شکستن آن عاجز آمدند بر پسران گفت که مثل شما این است اگر با جمیع مخالفت کنید و یک یک دو دو بدست دشمن
 نرسید چنگیز شمارا شکستد اگر با هم متحد باشید کسی در سر و زمین با شما تاب مقاومت نیارد باید که یک تن از شما
 قاتل آن باشد و دیگران متابعت او پیشوندی نه نمایند و گفت که ما سه سر ملکه متعدد داشت چون سر را برخواست که
 بسورخانه رفته خود را از مضرت سرانگهدار و سر بر سر را خ که بر سر دروگر مخالفت میکرد تا بیرون مانده چائی اردو
 مار که یک سر و دنبال بسیار داشت بسورخانه فرود افتد و دنبال خود را در کشید و از سورت سر را استخراج یافت
 پس اگر شمارا یک خود دیگری کشید مثل آن مار بسیار سر از دشمن ملاک شود بهر کس این چنین تمایل نظر را بسیار میگفت
 و مغولان بودیم اتفاق و پابندی توره و یاساق زلمه دراز کوس فرمان روائی نواختند و نوشته اند که و فیکه توینخان
 هرات را محاصره داشت قاضی خورستان که در حصار بود از سر بر جبهه خطا شد غلطک زنان زیر افتاد و مغولان تیر باران
 کردند اما چون حافظه قبیله گلبان بود بر سر بوسه نرسید تا به پایان خاکریز رسید و شاهزاده تولیخان که مقابل
 آن برج بر کرسی نشسته بود فرمود تا اسد را بفرستد و سنانیدند فرمود که تو دلو هستی یا پیری یا نامی از اسماعیل انغ تسکری با خود
 داری که از چنین جائے بلند افتادی و چندان تیر تو زدن و زهراتر از نرسید قاضی جبین سکنت بجاک نهاد و گفت که ازین
 جمیع نیست اما چون نظر مثل تو بادشاه برین بود از این آسیب محفوظ ماندیم شاهزاده چون این جواب شنید پسندید
 گفت که تو دشمن بدستی و ترا سخت قاتل بفرستم ز نام بسفارش او نوشته پیش چنگیزخان فرستاد و خان او را مشمول
 عواطف فرموده پیوسته بمخصوصان خود بداشت روزی مدتی که در باب مغولان وارد شده اند از و پرسید و گفت که
 بسبب قتلی که بولایات محمد اغری کرده ام عجب ناله از من و دنیا خواهد ماند قاضی از روی بجاک نهاد و گفت که اگر
 خان امان و بدسخنه بعد از آن فرمود که بگو قاضی گفت که نام آنجا ماند که مخلوق ماند چون لشکر خان جمیع مخلوق را
 میکشد نام مبارک خان کجا ماند که باز گویا ازین سخن بجای خشناک گشته تیر و کمان که در دست او بود میدادخت
 و رو سے از و برگردانید و گفت که من ترا از دشمنان میدانم اکنون معلوم شد که از تو نادان تر کسی دیگر نیست
 من در دلائی که پارسه مرکب لشکریان محمد اغری رسیده است کشش و کوشش میکنم و در جهان سلاطین بسیار اند
 ایشان و کجا گری مرا خواهند نمود و بعد از ان ادا و اعراض نمود و قاضی بر جان خود ترسیده راه گریز پیش گرفت
 و چنگیزخان سلطان محمد شاه را محمد اغری میگفت و اغری دزد را گویند که محمد خوارزم شاه بادشاه نیست

دروے بود اگر بادشاہ سے بود الحجام برائیکشت +

مخفی مبارک استعلا استیلائے معلولان و اسلام ایشان از عجائب قدرت ایزدی و معجزه حضرت پیغمبر اسلام صلی
 اللہ علیہ است کہ قادر قدیر و رانک مدت ایشان را بر محالک ہائے وسیع و سلطنت ہائے عظیم منولی قمر و دہکالین مغول
 در قطع و قمع اہل اسلام دقیقہ نامعی نیگذاشتند و از دست معلولان و وسطنت عظیم اہل اسلام یعنی مملکت ہائے سلطان
 محمد شاہ خوارزمی و دویجی سلطنت خلفائے عباسیہ بغداد تباہ گشتند و صد ہزاران مسلمانان از دست معلولان شہرت
 شہادت چشیدند و شہر ہائے بشیاریا خاک بر آبر گردیدند و معلولان ہی خواستند کہ مسلمانان را از ترک زمین محروم و مفتوح و
 سازند اما این معجزہ حضرت سیدنا پیغمبر اسلام و بزرگی دین محمدی بود کہ همان قوم مغول کہ دشمن اسلام بود و از دست
 این قوم چشیم زخم عظیم بدین اسلام رسیدہ بود و رانک مدت سرور لقمہ اسلام آوردند و تیغ برگلوئے خوشایان خویش کہ
 ازین دین ریکانہ بودند را زندہ و جانہاں خود بر اسلام شمار کردند و محال کہ از قبضہ اسلام بدر رفتہ بودند از وصلہ اسلام
 آوردن مسلمانین مغول با محالک را نہ تصرف اسلام درآمدند و قوس مغول کہ موجب شکست اسلام بود باعث قوت
 شوکت او گردید و اللہ علی کل شیء قادی و دو عہد تنگیز خان بعضی از اولیاء اللہ کہ عرفا سے صاحب دل بودہ اند شہید
 شدند و یکے از ان جماعت صاحبان مذہب و مذہب سلطان العارفین شیخ فرید الدین عطار قدس سرہ بود و ہم مبارک
 او محمد ابن ابراہیم بود و فقر و عفت مرتبہ عالمی داشت و شمس محفل عرفان بود و نور حق الیقان و طبع نظم سم داشت و
 کتاب ہائے بسیار در نظم و نثر تصنیف فرمود و صد و چہار و ہ سال عمر یافت و ولادت آنجناب در نیشاپور بود و بسیار سے از
 مشائخان را دریافت بعد از پیر و کان علماری داشت روزے دیہانہ بلکہ فرزندانہ رسید و اورا دیدہ آہے کہ در شیخ
 بد گفت کہ جب جبرہ سے نگری زد و گزند و روش گفت کہ آہے شیخ من بیکبارم و بخیر خرقہ ندارم من خود ازین بازار استیونم
 گذشت اما تو بہ اعمال و افعال بسیار تعمیدی از روئے بصیرت کا خود کن شیخ را این سخن موثر افتاد و دل از دنیا سرش کوکرا
 تاراج داد و بعد حضرت شیخ سرکھن الدین عارف قدس سرہ رسیدہ تا ب شد و بجا ہدف مغول شد و روزیانی کہ شکر
 معلولان بدیار اسلام رسید و نیشاپور را قتل عام کرد و مغول حضرت شیخ را اسیر کرد و یکے اورا گفت کہ این پیر را کش کہ ہزار دینار
 میدہم شیخ مغول گفت کہ فروش کہ بیشتر ازین خواہم خرید مغولے دیگر رسید و گفت کہ این پیر را من بدہ کہشت کلمہ میدہم
 و حضرت شیخ گفت کہ لغوش کہ بیشتر ازین نمی ارزد و مغول دفعہ غیب آمدہ آنحضرت را شہید کرد و شیخ خرقہ از حضرت شیخ
 مجد الدین بغدادی علیہ الرحمۃ یافتہ بود و تاریخ شہادت شیخ سبع و عشرين و تمانیہ نوشتہ اند این چند شعر تہنیا از ان جناب
 نوشتہ میشدند آہے درینا ہمکس نالیت تائب + دیدہ اکور و جہان پُر آفتاب + بر سر خاک زنی خوش میگرفت
 گفت مجنونیش کاین گریز نیست + گفت چشم تر و دلم ناک ماند + زین جوانی من کہ زین خاک ماند + گفت تو در خاک او
 در خاک نیست + او کنون جز زو جان پاک نیست + کہ بود در ماننے صد نوہر + آہ صاحب درد را باشد اثر + کہ بود

و طقه صفزه و طقه لاشه گین نام نهده و چون توانستم نه دایتم بود و چون که انتم نام نهده و نای کفر اعلی
 بحق المعرفه و خوشترم آید ز نای فلسفه و زانکه زین علم هیچ روزند و بیشتر راه دل از زند و وله سه یکے
 پرسید زان شوریده ایام و که تو چه دست داری گفت دشنام و هر پنجینے دگر که میدنهدم و بجز دشنام نت
 می نهدم و هر گز دیوانه شد بر افسه و سر فریدور یا نیز گاهے و بدیشان گفت چون خرد شد کد کوب و چرا
 هست آنخوانش بر چوب و چندین گفتند که پرسنده راز و برائے آنکه دار چشم بد باز و چون دیوانه زان معنی
 خبردار و بدیشان گفت که شسته بگر خوار و اگر آنسی که این خرنده بودے و بے زین کار و را خنده بودے و
 شمارعفر خرد و اداست ایام و از انست این سر خربسته در دام و نگر و آن زند و چوب از کون خود دور و چگون
 مرده دار و چشم بد دور و در کلاو فقر میباید سه نرک و ترک دنیا ترک عقبی ترک نرک و این گواه میر است
 اے پسر و که دهنده تا تو سب نازی بسر و شعور عرش و شرح از غم خاستند و این دو عالم زین سه حرف آراستند
 میروم گر یان چون میخ آرا آمدن و آه زین رفیق و مرغ آرا آمدن و با چنین عمر که میش از برق نیست و گز نمندی
 بگرئی فرق نیست و حضرت شیخ الشیوخ رحمه الدین اکبری رحمة الله علیه از کبار اولیاء اعظم اصفیاء بود و بکس که از
 نداننے ظاهر و باطن و مباحثه میفرمود و با وفاق می آمد و هر وقت که از مذهب فانی بیرون می آمد نظر مبارکش اول بر هر کس افتاد
 آن کس بر وجه ولایت میر رسید و اولیا کس بسیار بر آن حضرت بودند و چون سلطان محمد شاه در حالت سستی شراب شنید که
 حضرت شیخ محمد الدین بغدادی علیه الرحمته که برید آنجناب بود و مادر سلطان نکاح کرده است گفت تا آنجناب را بخت و طایه
 بسته در دجله بیندازد چون صبح از حرکت خود یاد کرد بسیار زاندم شد و خواند که زوجه آنجناب حضرت شیخ نجم الدین فرستاد
 تا در بهائے سرا گرفته بدو و ایشان ایثار کند حضرت شیخ نجم الدین کبری فرمود که بهائے سرور زید محمد الدین بن زوجه آنجناب
 بلکه من و بر سلطان و بر خندین زار و مسلمانان خواهد بود چون چنگیز خان بر سر سلطان لشکر کشید بر آنجناب شیخ پیام فرستاد که شاید
 که هم خوارزم قتل و غارت انجامد اما آنجناب از انجام بیرون آید جناب شیخ قبول فرمود چون جوجی خان و خصلت خان و
 او کتای خان بخوارزم رسیدند جناب شیخ پیام دادند که مردم خوارزم طاعت نافرمانی قتل خواهند رسید جناب شیخ میر آمد
 بهر جا که خواهند بودند و جناب شیخ گفت که مرا درین شهر متعلقان ما اندازند و چاره طریقه را در شهر ادا گان گفتند که کس را همراه
 بیزید و جناب شیخ گفت که ایشان از ده بیش اند و شهر ادا گان تا حد کس با جازت دادند و آخر چون شیخ قبول فرمودند و زار
 کس این دادند و شیخ گفت که روانباشد که سایه مسلمانان و دین حالت سختی گذارم و خود بیرون روم و دست خود چندی
 نفر مغل را گشته بشهادت رسید این را بامی و در مکه فعلی تمامی دیا را اسلام موزون فرمود و اے رازق موز و زار
 زارع و بیکل و گشته ملک بندگان توبه کل و شسته سگ را بهانه تو ساخت و از نرقت چه میکنی زانرا تو بخل و
 و شیخ محمد الدین هم طایفه انظم میداشت از دست رحمة الله علیه و خود که شرم و دمت عالم کم و کاست و سر

همانک برآید چپ راست + بپاره تن شهید من فرقه بخون + از خاک برکوه تو خواب برخواست + اما سلطان محمد شاه
چندین مایه را از خود رنجانید و دید آنچه دید اول مولانا بهاء الدین صدیقی پدر مولانا ملال الدین رومی را از پنج اخراج
کرد و دوم حضرت شیخ شهاب الدین عمر سروردی رحمة الله علیه را مقتله که از جانب ناصر الدین الله فیله عسای
بصالحیت آمده بود بے ادبی کرده اجات شستن نداده و آنحضرت را در محاکمه به فرمود و آنجناب از کربا و ولایت و کوفت
رحمت الله علیه به بنحاله با کج بخت یارش نمود + جز خوردن اندوه تو کارش نبود + از عشق تو حالتش باشد
که در آن + هم با تو و هم بے تو قرارش نبود + و دیگر محمد الدین بغدادی را شهید نمود و در این حال گرفتار آمد آرسه
نامول مرد خدا ناید بدرد + هیچ قوس را خدا رسوا نکرد + و اولیا الله در پیش افواج معقول حضرت خضر علیا سلام
و رجال بالله را دیده اند که راه غائی آن شکر میکرده اند لعل کما یثاق و یحکمہ ما یرید و الله علی کل شیء
قدیر +

ذکر سلطنت اوستای قان ابن جنگین خان بوزنجری قیامت
شاهزادگان بوزنجری بعد از ارتحال خان
بزرگ به بیورت مانع خود رفتند و پس

پس از دو سال مجمع شهرزادگان و امرا متوجه پلئے تخت شده و توتلے بزرگ نمودند و روبرو سرچشمه او کمانه از تقبیل هم
خطیر قاننی انکار کرده بالا خواص را قافا و پانی رضاداده و کین دست چپ و چپ دست راست اگر فتنه بر سر برپا نهند
مغولان بحسب فاعده کلاه باز سر بر دشت حکم ببرد و شالکندند و شهرزادگان و امرا اندرون و دیگر اعیان و ملازمان بر
حسب گاه یکبار از نوزندند و از دویرون آمده بسیار پیش آفتاب زانوزند و قان بحسب معمول ملاطین معول
عزم ملک خنایا بجز نموده در سنجع شیرین و تما به لشکر به خاک کشید و کیوک خان و تولی خان را باده هزار سوار فرستاد و
بنظراسه فرمان روایان را با صد هزار سوار از پیش فرستاد و غلغلے عنوان بحاصره آن صدر شهرزاد سوار آمده چون
تولی خان راه خلاص ندید برید و عجز اطراف را برف و خواست و باران عظیم پیدایشد و تولی خان در آن حالت بر خنایان خسته
بشیرستان بقتل رسیدند و باقی منبر شدند و خان خنایان غصه آتش افروخته خود را معزین و فرزند سوخت قان
خمار آتش نموده بر غریز یلواج سپرد و غنیمت بسیار گرفت و قتل غارت بسیار مکان و باطن ظهور آورده به تخت گاه خود
معاودت نمود و فرمود که با تو قان ابن جوجی خان و کیوک خان سپاه و منکو خان سپه تولی خان و سایر فرزندان جغتائی
به متخلص مایه روس و چکر من بخار و غیره متوجه شوند و شاهزادگان در سنجع شلث و شلثین مستباده و افغانی کچی پل متوجه
آن محاکم شده در عصر بهشت سال بحار بات بسیار ولایات بسیار خنایان و قان ارغون قافا و اویرات را که در
سکک متبکچیان بود با سه تومان لشکر حکومت خراسان مقرر فرمود و خود از سیلک به قشلاق و از قشلاق به سیلک با
خواتین خواص بهشت میفرمود و در پیش نشاط زندگی می نمود و فرمود تا داریان و خراسان شهر مانع را که مغولان

تہا و برادر کردہ اندک باد و معمول سازندہ فاقان بسیار سختی و جہاد بود و بر اہل اسلام سے و توجہ نہایت داشت بمقابلہ
 حکایات محدث اود عدل نوشیروان را دفعی نیست و بہا چہ روایات معادوات اوستائے قائم را اچھے فیروز سے
 از شکار مراجعت سے نمود و جتنا سے خان ہمراہ او بود سلمائے را دیدند کہ در آب رفتہ غسل سے نمود و در آب رفتہ غسل
 کردن بر خلاف یوسون قبول بود و جتنا سے بر آشت و اجازت قتل او خواست فاقان را دل برد سوخت و فرمود بہ دیوان
 آرمند در انجا بر غور پرسیدہ پیش انبوسے قتل رسانند چون یہ دیوان رسید پیمانے آن مسلمان را فہانید کہ بگویم کہ مرد
 غریب ہوا باشی زرد چشم چون سیاہ سپاہ دیدم گہبان رہنما در آب نہان سے نمودم و فرمان داد تا دل فہانیا بشی انداختند
 و رفت سوال مسلمان ہمان جواب داد فاقان فرمود تا شخص نمایند مردم در آب رفتہ باش ہیون آکر دندہ فاقان فرمود کہ این
 بیچارہ را قصو بہ نیست فرمان داد تا باش را بوسے دہند و درہ باش دیگر دادہ رخصت نمایند شخصے از انداسے دین اسلام
 پیش خان آمدہ گفت کہ خان بزرگ جنگیہ خان را در جواب دیدم و گفت کہ او کتاے را بگو کہ اگر تو سپہ سنی مسلمان را قتل
 رسان فاقان متامل شدہ پرسید کہ تو زبان خلی سیدانی گفت نمیدانم پرسید کہ خان این سخن ترا خود گفت یا زبان دیگر پرہام
 داد جواب داد کہ خان خود مرا فرمود فاقان گفت کہ تو غلط میگوئی کہ خان جز زبان خویش زبان دیگر نمیدانست و
 تو زبان خود را نمیدانی یا بزرگ پرہام فرمود تا اگر نش زدن شخصے ضعیف آمدہ عرض نمود کہ دوست باش من دہند تا
 سر را بہ خود کنم و همچنین شخصے از تاقی آمدہ پانصد باش از خزانہ گرفت کہ تجارت کند فرمود تا انصاف طلب ہر دورا بہ عرض
 نمودند کہ از تاقی بہ قریب الہرگ است و خویش و اقارب ندارد و کسے را بر احوال او اطلاع نیست این فرد میلان سچہ اعتبار تو ان
 داد فرمود کہ مدتی در کہین بود تا این چنین فرصت یافت کہ خود را پیش ما رسانیدہ عرض طلب نمود و خوش سازید و فرمود
 شخصے باش با تمام نگرفتہ بود کہ بہر شخصے از تاقی نزد فاقان آمدہ پانصد باش از خزانہ گرفت تا سر را سازد و بعد مٹے باز آمدہ
 عذر سے نامعقل نمود کہ باش ہمانندہ فرمود تا پانصد دیگرش را داندہ سائے دیگر نفس تہا کہ تہا پیمان اجرض رسانیدند کہ
 این کس باش ہا از خزانہ سے ستاندہ میخور فرمود کہ باش چہ طور تو ان خود گفتند کہ میفوت و ہائے آن جاکول و شرب
 صرف سے نمایا گفت کہ چون عین باش برقرار است و کسانیکہ ازو باش سے ستاندہ ہم ریت مانند مال باہم دوستی ماباشند
 و بیچ مضائقہ نیست آنچہ اول با دواہہ اید باہر گریہ سید و او را بر سبیل نصیحت و موعظت بگوئید کہ عداوتات خود نگہدار و
 اتلاف و احراق کہ کند و نیز نوشتند کہ وقتہ اہل ملوکہ ملکہ از خزانہ است عرض داشت کہ دندہ کہ ما مبلغ ہشت ہزار باش عرض
 شدہ است و ترغوا ان شدہ و سختی بسیار میکنند و زبا بیچ چیرے نیست کہ فرستد ایشان را از انام و از دست فرستد ان
 خلاصی یا ہم بند و بستے شو کہ تہا بیچ از بستاندہ تا او جائے فاقان کردہ باشیم فرمود کہ اگر تو فرغوا ان را گویم تا دطلب و دنگ
 نمائید و جب خسارت ایشان است و اگر چنین نگذارم رعایا پریشان شود فرمود تا فرغوا ان را گفتند کہ تہا سائے
 خود آورند و مبلغان از خزانہ گرفتند و قتلہ شکار گاہ بود شخصے سرخروزہ آورد چون زرو جامہ بود تہا کا فاقان و بانو

خورش را از نو قنار شاهوار اگر گوش بایست خود بخوره بوسه داد گفتند که در پیش بهایست این چه داند بگویم تا فرود بیاید آنچه
 فرمان شود تسلیم او نمائیم فرمود که این در پیش حوصله انتظار ندارد و طبیعت کریمان نباشد که آنچه وعده کنند نینهند و
 مغائر آن رحمت و شفقت فرمایند و این مر و برید عاقبت پیش بآیند آن کس در کار گرفته بهیاست اندک بفرخت و شتر می
 بطرف حنفه لایق بادشاه و بسته بجنو قان آورد قان او را بالغام و افروخته و با جان خون خود او دقتی در بخت مجلس
 میکشید آراسته و افشا طمید و شمشیر بر آست او طاقیه خراسانی آورد گفت که دوست باش بوسه دهند و لوب خیال آنیک
 این بخش از شراب است نمغسه او موقوف داشته روز دیگر آن کس برات را بر قان عرض نمود و فرمودت برات رسید
 باش کردن مقصود بیان بار و گرد ویرایش نداده و قان و دیگر می افزود تا وقت به شش مهر رسید انگاه کافیان سلطنت
 و مقصدیان مملکت را جمع فرموده پرسید که هیچ چیز در دنیا باقی خواهد ماند گفتند که نه فرمود که غلط میگویی نام یک ذکر
 جمیل تا قیام جهان باقیست و شما با من عداوت دارید میخواستید که نام من بنیکی بجا ماند و تصور شما آنکه بخشش من از
 مستی است و بالغام مراد تعویق نیست اندازید تا یک کس را از شما حیرت المناظرین جزا در کنار نهیم و به دار نه آوریم فائده
 نخواهد شد و مقصود بیان فی الفو بالغام آن کس را او نمودند و دقتی شخصی از فارس آمده عرض نمود که با تسلیم همان قان
 آمده ام و پانصد باش قرض دارم فرمود تا برایش با و دادند مردان عرض کردند که زیاد از خواهش او احوال است
 گفت که بچهار شیرازی هیت که ما شنیده چندین کوه و دشت پیموده و راه بریده با رسید ملتس او که بقرض و اخراجش
 کافی باشد اگر نزدی بر آن ندیم گویا محمود میگردد و آنم و قان را فاعده بود که بعد از شیلان بیرون بروند نه نشسته و احیا
 و انتفع هر من خرمن پیش او میچسبند و با فواج اهل اسلام و اصناف مغول را غنچه بشید بسیار بود که مردم توانا را ^{مکنت}
 که چندان که توانید بر دارید و بروید یک از این بخت طابق توان گرفته در راه جائه از و بنیاد و کس بعد از نهادن زر
 بخانه خود باز آمد تا جائه خود بگوید قان فرمود که جهت ندارد که این شخص بر آست جائه نقد قدم رنج کند فرمود تا بار و اگر آنچه
 تواند بردارد و آن شخص مطابق توان برداشته بخاز رفت روزی خانه که با بادشاه عرق خوشی میداشت و مردم را
 آمد و در زیور بالوسه قان که از مر و برید ترتیب داده بود نظاره میکرد و محمود و لوج فرمود که هر دایره که موجود است
 بیاور محمود و از ده طبله مر و برید آورد که بهر شتا و هزار دینار می آوریید همه را آن خانون بخشید و گفت از مر و برید سیر
 شدی تا کسکه نظاره مرصعات مردم کنی و گوید که خضر از خانان با و شاه می بشوید و قان مسند و قی پر از مر و برید
 بر آست دادن و طلبیده بود و مجلس شراب بود و صندوق را کشاد فرمود تا با سحر ارق قسمت نمایند بعد از آن عرض نمودند که
 این مسند و قی تا فرود سلطان خانوت بود گفت که به چنین دیگر آورده بدو تسلیم نمایند و قی تا یک فارس هفتن برادر خود را
 بجنو قان فرستاد و از حمله مخالف و دوزخ مر و برید محبوب و ارسال داشت چون که بجنو قان رسید زانو زد
 معوضات خود نموده مخالف بشکرت قان از نظر زو اداسه او دانست که آن دوزخ مر و برید در نگاه مرسل لیه و

الحی و فتنه تمام دارند فرموده اند و نه بزرگ شمع بود و بر آید آرد و ند که همت از ملاحظه آن در ربه بهادر و دیگر
 حیرت خطره ز قآن فرمودند و مراد بر بدیع ملک شراب نیت شد و نوبت بهر که میرسد آن گوهر گرفت تا بهین تیب
 تمام مندوق خالی شده حضار از جود و گرم او اسن شمس خود پیر ساختند و با اینهمه گرم و تر نمودن آن و دیگران از بهت
 او امین نبودند و خاصه در باره منولان در امور سیاحت تشدد تمام ظاهر می نمود و منولان افران او سر خود بت
 خود می رسیدند چنانچه در زمان اوقب سلا از قبائل منول مشهور شد که قآن و ختران ایشان را نامزد فلان جماعت فرموده
 این منتهی مافتن مزاج ایشان میقتاده و ختران را نامزد شوهران قبائل دیگر نموده بعضی را تسلیم شوهران ایشان نیز نمودند
 چون بقا آن این خبر رسید بر آشفت و گفت تا دختران آن قبیل که از هفت سالگی متجاوز باشند با تمام جمع کنند
 و درین سال هر فرد که بشوهران داده باشند از خانه ایشان باز آزند چهار هزار دختر از آن قبیل جمع کنند و دختران
 امرار از آن میان جدا نموده باقی را یکجا کرده یا ساداکت تمامت حضار بر وی آن الکار اقدام نمودند و دود و هزار دختر
 ازین صدمه مردند و باقی را در و دیه صف کشیده آنچه لائق بودند بخرم و متاد و بقیه را به دیگر ملان را از خود مثل
 یوزبانان و جانورداران بخشید و آنچه ازین قسمت باقی ماندند فرمودند تا بر مغول و مسلمانان قسمت کنند اقربای آن
 و ختران میبندند و مجال و دم زدن ندارند انقض او کتای با و شلای که علی النفس جود و سخا داشت و مثل
 او در سلاطین مغول بل دیگر بادشاهان روسه زمین کم کسی بوده باشد و روایات گرم و سخا و در نوا و آنچه با سبط
 ویدنی است که راقم کیم از هزار رشته از خوار بطور نمونه ایرا و نموده است اگر تمامت حکایت سخاوت او در
 سلاک تحریر آورده از اداسه مطالب دیگر باز ماند و قآن بعد ازین توبیه قریبای شانی نمود و در موسم بهار خنجر عظیم
 ترتیب داد و تمامت شاهن اوغان بوزنجری و امرای کبار مغول حکام دیار و امصار را از فرامین ملب فرستاد و همه
 ایشان حاضر شدند و مدت یکماه محافل نشاط آراسته و علفا ماز دست ساقیان سیم اندام خود نمودند و قآن شاهن اوغان
 با طرف و جانب نامزد کرد و خود روزگار بعیش نشاط میگذرانید چون مادم اللذات بر او تاخت و در سپه سواد
 شتافت و بر آنچه سپران بودند قاشین کوتان و کیوک و کوچ و غیره نوشته اند که او کتای قآن مسلمانان را بسیار گرامی
 داشته و سیل قلبی بدین سلام می داشت و صدای این بیان آنکه و میداد سلطنت قآن از بارگاه غانی فرمان صادر
 که کار در بگلو گوسفند و دیگر حیوانات زنند بلکه بر سیم مغول هدیه ایشان بشکافند مسلمانی و بار از گوسفند خرید و در
 قبیماقی او را دیده و در کیم انشتست چون سلمان بخانه خود رفت گوسفند را بیج نمود و قیماقی از بام زیر آید او را گرفتار
 کرد و بجنود قآن بر دو احوال انگذارش نمود قآن فرمود که این تاجیک ادب یا ساسه مار رعایت کرده و گوسفند
 مخفی گشته بود و این ترک ترک ادب او نموده بر بام خانه او رفت مسلمان بگذارد و قیماقی را یا ساسه رسانند و نیز قیماقی
 باز یکران از ملک قآن آمدند و نقلها نمودند از بچگی سیری ظاهر نمودند که سرودن را و بر دم سپه بستند و بر سر کشتن

آوردند قآن پرسید که این صورت کيست گفتند این سلاطین یا نیست که لشکر بپایان آورد از شهر بیرون نمایند قآن از غضب
 آمده فرمود تا همه دستورات عرب و عجم و خراسان و فارس و ماوراءالنهر و خراسان را حاضر نموده و متقابل هر یک چندی متغافل
 بسیار یافتند فرمود که کترین درویشی از مسلمانان چندین غلامان خدائی دارد و از امرای خدایک بنده مسلمان بدارند
 و این معنی از لطف خداست جایدار است بر مسلمانان و نیز از بیاسای جنگی خان بزرگی دین اسلام میسر می شود که در دست
 مسلمان چهل بالش مقرر است و در دست اهل خدایک هزاران گوش و با وجود چندین دلایل بزرگی ایشان را هیچگونه
 استغناء و استخفاف نتوان نمود اگر چه مناسب بود که شمار بیاسار را نامهای این نوبت بپایان بماند و آدم بار دیگر چندین
 افعال با اقدام نماید اما بالش زر و فقره سکس مغولی بود و بالش نمدی را بر پشت دینار و دو دواگ بود و بالش فقره مطابق
 هشت در هم و دو دواگ بود و نیز نوشتند که ملک ایران بطریق پیش بهار را نسطر قآن فرستادند و بران اهل کلمه صیغه
 اسم پدران مرسل الیه کننده بود قآن فرمود تا کلمه را بچایه او گذارند و هم دیگران را محو نموده نام او کران ثبت
 نمایند روزی مردی غریب و دود و تیر پیش او آورد و در آن روز مردی غریب و دود و تیر پیش او آورد و در آن روز مردی غریب و دود و تیر پیش او آورد
 هفتاد بالش قرض دارم اگر این مسلح از فرزندان من و دیند هر سال دو هزار نیزه بقدر چپیان سپاهم خان فرمود که این
 غریب را کار با خطا را رسیده و به بهانه استیذان بالش دو هزار نیزه قبول کرده فرمود تا صد بالش بوسه دهند که مرمت
 حال خود نماید و نیزه را از برداشتن او عاجز شد قآن خندید و فرمود تا اگر دینی معده و نیکو کار بوسه دادند که باکره بدو
 و زربانیکه ناسه قاقم را فرمان داده بود روزی بخواند رفت قریب بوده توان بالش جمع دید فرمود که از نگه داشتن
 این اموال حاصله بجز از شقت حفاظت نیست ندادند که بچایگان غریب بپایند و بقدر ضرورت بردارند قآن
 در روزی فرستاد قاقم که تنگگاه جنگی خان بود که شکست عظیم نکرده و بر آن غریبان نام کرد و درویشی دوال بر چوب بست
 حاضر آورد که بر سر آسمان بر گشته به لطف الهیانه خرج کردم و از پوستش دوال نموده جهت اسلحه آورده ام قآن فرمود که
 بسیار نمود و الهام بدست خود گرفته فرمود که بچایه از گوسفند آنچه بهتر دانست پیش ما آورد و فرمود تا صد بالش و هزار
 گوسفند بدو دادند و نیزه قافله شخصی را فرمود که صد بالش دهند و تصدیق گفتند که قآن بالش را ندیده است و صد
 بالش را صد و هم پنداشته است بالش را بر راه او گسترده چون نظر قآن بر او افتاد پرسید که این چیست
 عرض نمودند که باشها اند که بغلان کس نده ایم قآن گفت که غنچه چرخ نیست و چندان بدو دیند و روزی یکبار
 تو شپیان بازمی آوردی گفت که این را بخوار است و علاج او گوشت مرغ است فرمود تا یک بالش بوسه دهند تا
 بدان مرغ خرفه خانان مرغ کرده بالش بقراف دادند که بهایه چند مرغ نقوشی بدو و قآن بحقیقت حال اطلاع یافته
 گفت که شمار اینقدر پس نیست که اموال تمام عالم بدست شما داده ام و من میدانم که با نذر مرغ نمیخواه است بلکه
 بدان سبیل و میله نسک جسته از خوان احسان ما ذلیله را بپایند و بقدر قیمت خود بهره می یابند و فرمود تا چند بالش

باز در دادند و نیز وقفه کی از ملک که سر صبح برائے او فرستاد چون قآن بر میان بست پیچھے از خبیثه نذر کرد
 و ادعای اصلاح کند و زرگر آن را بصر خود را آورد و در حق که ملازمان شاهی از طلبید بنمید و بهانه میگردد و خبیثه
 ملازمان ناچار شده ویرا بحضور قآن آوردند و فرمود که اگر چه گنایه عظیم کرده است اما ازین جرات او به نهایت عجزاگی و
 اضطراب او پس توان برود و پنجاه بالش بوسه دهی تا درستی حالت خود نموده بعد ازین جبارت پنهان امور و نماید و روز
 یکم از علویان بخارا بالشی برسم را می گرفته چون جریاد غازیان طلبید نگفت که بدست قآن داده و اموال و صوت را
 بحضور قآن عرض نمودند و قآن فرمود که من این کس را نمی شناسم و پرسید که در حضور که اکم این دانه و آن علوی
 گفت که در آنوقت اخیر از من و قآن میچکس نمود فرمود که اگر چه کذب این کس روشن است اما از من می دیگر طلبید که
 مردم گویند که پادشاه گرفت منکر شد اما ماکله باوشاهی بعد ازین احوال باو نمرد و در همان روز تجار بخارا اقمشه و استخود و نظیر
 قآن گذرانیده و بهلایه حاسبه خواه و انعام داد و گرفتند قآن فرمود تا مردم بخاری را بیاورند و گفت که دلت بنجید پادشاه
 که من از خبر دیداری اموال تو نمی کرده ام آن شخص در گریه شد قآن پرسید که متاع تو چو از عرض نمود که نیستی بالشی و
 برین خوش بودم فرمود تا او را صدم بالشی دادند و همچنین شخصی سلمان از مریض قرا نشاء بر لبه او گردونی پر از اشلیه ماکول
 و عرض داشتند که برخصت الفراف بوطن مالوف عطا شود قآن یک گردون پر از بالش کرده بود و او گفت هر جا که خواهد پرود
 و از بکرت نیست او را و ایستد نویسد که در ولایت قرا قزم و تخته که جو و گندم نشود و نمایافته بودند نگارگ از فلک بارید و
 زراعت با نمایان شد و مردم دست از ان باز داشتند و قآن اعلان نمود که ازین نقصان میچکس طول نشود که از خزان
 برابر میداد و از غله بوسه خواهم داد و یک نوبت دیگر به گفته ماز و نجات را آب دهی شاید چیزی حاصل شود و مردم به
 تفصیل فرمان بادت نمودند و در آن سال از سنوات ماضیه چند غله پیداشد نوشته اند که قآن کبشتی و کاشای
 او میلی بسیار داشت فرمادند به ارغون آقا او برات حاکم خراسان نوشت که پهلوانان از ان دیار بفریب و ارغون
 آقا فیل و جم و شمشاد را فرستاد و کسی دیگر همراه ایشان نمود چون به قرا قزم رسیدند پادشاه را طرز و انداز فیل
 بنفایت خوش آمده ایچکله ای که امیر بزرگ بود به شهرزاد گفت که مرا در بیغ آید از ان هر قه پادشاهی در وجه علوفه و
 الاغ ایچکس صرف شده قآن فرمود که تو پهلوانان خود را بسیار کبشتی مینداز اگر برین کس غله کند ما پانصد سرب
 بتو بدهیم و الا از تو بتا نیم لیره ایچکله ای از تو مان خود بخور که در فتن کبشتی بکینا بود آورد و با فیل کبشتی انداخت نخست
 مثل فیل را بر زمین زد و فیل او را گفت که بر فروع که توانی مرا نگه دار که از زیر تو بر می آیم بعد از ان بعض پهلوانی
 از ان مغول خود را خلاص کرده و او را فرخ داده بزرگواران و قآن میاد و سرور شده و با ایچکله گفت که اکنون
 الاغ و علوفه را و حلال است یائے و فرمود تا پانصد سرب تسلیم نماید و پانصد بالش غله و پانصد محمود داد و محمد
 بالشی جمیع همراهیان ایشان عنایت فرمود و فیل را با و خنجره و جبین خنجره فرمود و با فیل بخمال غدا ل قوت خود خنجر

انتقام نیکو در پیش آن دختر و بارگاه و قآن آمد و خولان و نرکان و تازیگان را بعظم عفو و تسامح نسبت میکنند قآن از
 دختر پرسید که تازیگان را چون یافتی و دختر گفت که من پیچ خبر ندارم که او از من جدا می شود یا قآن از فیله پرسید
 فیله عرض نمود که من بنام پهلوانی بدرگاه قآنی شهرت یافته ام و میترسم که بصحبت زن قوت و جسم من خست
 گردد و از درجه و بختیم قآن فرمود که ما ترالدان این کشتی نمیکنیم باید که بخاطر جمع بعیش و عشرت مشغول باشی که
 عرض ما آن است که از نو فرزندان حاصل شوند و فیله طمین شده به عیش و نشاط پرداخت روزی سه
 معنی وارد فراتم شده بر سر راه قآن بنشست و وقت استفا گرفت که از فیله آمده ام و ده دختر
 دارم که مقدر است بجهیز و ترتیب کنجائی ایشان ندارم فرمود که چه حال خود بخلیفه عباسی عرض نکردی او
 گفت که هر چند از خلیفه خواستم به نوبت بیش از ده دینار بمن نه داد قآن فرمود که هزار بارش با و چند نرکان
 بعضی رسانیدند که این مقدار را بر ملک خنابن لیم قبول ننهاد و موجب فرمان از خانه به آن پیر دادند پیر گفت
 که من عاجز و زیاده دارم و باشم نمی توانم برداشتم بادشاه فرمود تا اللع و سایر اسباب ضرورت سفر با و بدهند
 پیر عرض نمود که چندین اموال تا خانه خود چگونگی رسانم فرمود تا ده نفر قول همراه او رفته تا بغداد رسانند و آن پیر در راه
 وفات یافت و خولان بازگشته احوال وفات او بعرض رسانیدند فرمود که آن پیر نشان خانه خود داده است گفتند
 که اگر گفته است فرمود که این زر را بخانه او برده بدینان اورسانند و بگویند که پدر شما در راه وفات کرد و
 قآن این زر را بشمارش داده است که بر اسباب عروسی خود تا صرف نمایند و خولان بموجب فرمان تعمیل کردند
 الغرض حکایات جوادی و کرمی او چند اند که در این اوراق مختصر نمائیم ایشان باشد این پیرمین قدر که یک از هزار
 و اندک از بسیار انداخته رفت و اهل بصیرت از همین قدر بر بلوغت و صفات حمیده او پیچند و از بزم و از شمع
 بمصلح او کمال الدین اسمعیل صفهائی بود و او خلف جمال الدین محمد عبدالرزاق بود و شاعر نامی بود که او را خلف
 المعانی گفته اند و او ملحق سلاطین ساعدیه بود و او دولت و امارت بسیار داشت و در اصفهان بود
 از مردم اصفهان اینجمله گفت **اے خداوند بخت سیاره** + بادشاهی فرست خوشخواره
 نادر و کوه را چو دشت کند + جوئے خون آرد و ز جو باره + عدد و مویان بفرزاید + هر یک را کند دو صد
 پاره + مقترب لشکر او نماند قآن در رسید و قتل عام در اصفهان و انقضاء و کمال در خرقه و صوفیه درآمد و بیرون
 شهر ناریه اختیار کرد و اهل لشکر او را نرغانند اهل شهر و محلات اموال خود را چایچه بزاویه او پنهان کردند و آلتها
 مغول بیک مکان در دست بزاویه او آمده و سنگی بمرغی انداخت و زنگی از دست او چایچه بطلب بگریز
 رفتند اموال را یافتند و کمال را بر آیه باقی و کسب گشتند و قتل مرگ این رباعی گفت **دل خون شد**
 شرط جان گذازی این است + و حضرت تو کمینه بازی این است + با این همه هم پیچ نمی یارم گفت شاید که

بیان نموده باز گردید اما کیوک خان سپہر اوکنا سے کہ در ایل بود با شتی خبر شتقار شدن پدر از انجا بمیل استبحال و مائے شد
و بہ تراتم رسید +

دکتر سلطنت کیوک خان ابن اوکنا سے
قآن ابن قآن اعظم جنگیز خان بوزنجری

چون کیوک خان بغیر از مہربان قواع و انواع را مملکت
مطلق فرستے کرد و توکر کیا خانوں جہت احضار امرائے دیار
استغاثہ فرمایا چنان فرستاد و فصل بہار را مرسلا طبعیادار

از اطراف جہان در این تورنا سے عالی شان مجتمع شدند و از جانب ملک ختم متصدیان و امرائے عالی شان و از کواکب النہر
و ترکستان حکام و امرا و بلاد و عمال آفاق و سوزن و نسی بگی ز و جہر تولی خان با سپہر ان خود و از جانب بلاد شرقی شاہزادہ
کوتان و از اردوی جغتائے شاہزادگان جغتائے و از تہقین برکہ خان و برکہار ابا سے جو جی خان و دیگر خوشان او و از
خراسان امیر ارغون اوپرک با اعظم و اکابر آندیا و خطائے عراق و آذربائجان و از روم سلطان رکن الدین سلجوقی
و از ترکستان ہون و داد و از حلب برادر والی آنجا ملک شرف و از موصل الیمیان و امرائے بدرالدین کوکو و از ارا
عباسیہ بغداد قاضی نجر الدین قاضی القضاۃ و از السلام و از الموت و دریا مجتہد شمان و فہرستان شہاب الدین شمس الدین
و الیمیان فرنگ و فارس و کرمان و الچکینکین از زبان ہاشم شاہ سپہر و دیگر حکام ولایات با شکتے تمام و بہ تراتم
آوردند و چندان مخالفت و سادری آوردند کہ در ہر پنج روز یکبار میچس نشان نمیدہ و در ان میدان و و نیز از خرگاہ برائے
امرائے مسلمانان ترتیب دادہ بودند و ازین قیاس کثرت امر و عظما بایند و چون تورنا سے مرتب شدہ شمن سلطنت
در میان آوردند و قآن کو جو را علیہ کدہ بود و او در جہالتش مرودہ و تیرامون سپہر و غیر الس بود و کوتان و صفیہ و شت
قرہ اختیار کرد کہ کیوک خان افتاد و دو کس بطور رسم ارضی نمیشد و آخر گرفت کہ چکلک سے دہند کہ بعد از من بادشاہی برادران
و فرزند نام قائم و دائم باشد و امر چکلک دادند کہ تا از نسل اوکنا سے گوشت پارہ باشد و علف پیچیدہ بر تخت نہند و
تا بلقش نمایند و غولان سلطنت بولس اختیار نمودہ گلاہ نماز سر برداشتند و کمر از میان کشادند و دست راست
او حکو خان و دست چپ یکے از اروم جنگیز خان گرفتہ بر تخت نشاندند و ہمہ نہ بار زافوزدہ سہ بار آفتاب را زافوزند
و چکلک دادند کہ سر از فراں کیوک خان نہ پیچند و کیوک خان خزانہ کاشادہ بخشش با فراط نمودہ و ایکس ہفتہ وادیش
نشاط دادند و الچکینکین را جہیمہ پر سیدند و چون جرم برداشت بود بیاسار ساینند چون در اوس جغتائے
قرار لاکو خان نیرہ او بادشاہ شدہ بود و کیوک خان نہ پسندیدہ غضب بادشاہی ماورالنہر را یہ میبوسنگو خان سپہر
او داد و فاطمہ خانوں را با تہام ہر کوتان بلجذاب سخت ہلاک نمودند و کسانیکہ با و قربت و یکا گشت داشتند
بہین بے گرفتار شدند و امیر سپہا بہادر را بہ تادیب بعضے از کیشان دیار خاف و ستاد و امیر بلچکدے بہ دیار
غربی بہ ہر گرجستان نامزد ساخت و فرمود تا ہم روم و سائر آن مرز و بوم تعلق و منع ملاحدہ قوم و ضبط خراسان و

عراق و فارس و کرمان و حدود دیو و جزیره اخوان آقا و ایلان بنوعوض باشد و حکومت ملک خواجه محمود بلوچ داد و بخش در انهر
 و ترکسان بسجود بیگ مقرر شد و گرجستان را به داؤد پسر میر ملک پسر و شاه عرب را بر بلخ و بایزید و اچون شیرامون پسر
 جهر اخوان نویان که تهنیتان مدد و دولتشکایت خلعتی عباسی نوشته بر لیغهای خشم آمیز تهنید یا انگیز بخلیفه جاری
 شدند و بلخیان الموت را به امانت اخراج فرمود چون آتابک خان قدان بنده ب عیسوی آمده همواره آن ملت را
 بنظر خان جلوه میداد و خان مایل شده ب ملت عیسوی درآمد و بدین سبب نر سیایان از اطراف و جوانب هجوم
 آوردند و هم ایشان بمنقول مسلمان بالا شده روزی یک از غلامان آن طائفه عدالت مذنب عیسوی باین سلام
 و بیگامی و دشمنی توهم بغول با اهل اسلام دهن نشین قاتان نموده گفت تا چنان نمایند که مسل مسلمانان از پرده زمین
 برافتند و نشانی از قاتان حاصل نمود که همه مسلمانان مملکت مقبوضه و مفتوحه بمنقول را خصمی کنند تا نسل ایشان قطع
 شود و از بارگاه بیرون آمدن بشارت به هم بطایفان خود رساند و بقول فرامین بطراف ممالک فرستد بگلان شکاری
 بادشاه که بیرون بارگاه بودند بر حمله نمودند و خستین را بر انداختند و کشته و پاره پاره نمودند و نصاری از اجماع
 دین محمدی ترسیده و بگریه وین باره گفتگو سے کردند و کیوک خان بنشینت با فرط غم و متاع آقا نیم بعد از هر جنب
 کوه کوه در ارد گرد آمده بود و ابواب معروض داشتند که نقل آن بجز آنه قراقرم مناسب است فرمود که بجا فلت آن
 رحمت و شفقت بے اندازه دارد و لشکریان را احضار کرده بخش کرد و چند روز آن را قسمت نمود تا کوکان غلامان
 لشکر نیز محروم نمایند و هنوز نشانی از آن باقی بود تا روزی چشم تا آن برو افتاد و غضب آمده گفت که دیر است که بر آ
 تقسیم و فرمان داده ام چرا اجماع کردید عرض نمودند که دولیت تقسیم کردیم مال فاضل آمد تا راس قاتان حاکم است
 فرمود تا حاضران بعارت بر دند و لشکر جمع آورده عزیمت و بار غری نمود و تا سمرقند رسیده و گردشت +

ذکر شاهزاده قید و ابن قاشمین ابن کتای قاتان
 از سلطنت به اولاد تولیخان فرا گرفت قید و

مدتی در آویزده هرگز گذرانیده با ارتق و کاد رساخت و از وزیر و گردان شده و بعضی از مغولستان را بقصد خود آورد
 و بامداد بر کفران بادشاه دشت قبیاق چند کت بر امرای الغو خان جنجائی غلبه کرده و دوست جنگ با افواج بادشاه
 اولاد تولیخان نموده قاتان گردید و بالاخر در حربه بوجهرت افواج تیمور قاتان سپا شده چون دو اخان جنجائی
 با و پیوست جنگ را از سر گرفت و لشکر قاتان را شهرم ساختند شیرامون بنیره او کتای و صاحب و بالو تانک کیوک خان را
 شکست قاتان در رودخانه قمروران انداخته پلاک نمود و در سینه سپاه تیمور قاتان لشکر عظیم را بے دفع قید و قفسه
 قید و بدو اخان پیام داد که بمرد باید رسید و چنانچه ذکر شد هر دو قطع و قمع لشکر قاتان سے مروان نموده و اقراقم
 بگلایشی رفتند و قید و بعد ازین در مرض قولنج گرفتار شده در رجب سنه اشین و بجایه و گردشت و سے

بادشاه به روانه بود و شجاعت و مهارت نظیر نداشت و مدت عمر پادشاه از دکان مغول در عرب و غرب بوده بیشتر اوقات
 غلبه میکرد آواز و صوت و بهلوری او در اقطار عالم پیوسته بود و او دوست اهل اسلام بود با علما و فضلا صحبت داشت
 و ملت محمدی را بر سایر ملل مکرّم پنداشته کالبد او را در میان دو کوه پسته بلند سیر و خاک نمودند اگر پرده برگیری
 از روی خاک و روی نهافتن زمین در خاک و همه فرق شامان سرکش بود و رخ نوزد میان بهوش بود و سر پائے
 گیتی همه عبرت است و پس پیش او حیرت و حسرت است و نوشته اند که روزی و اما او دوست خواهرش
 برگزینی و راز نوده و زن او موسی شوهر بدست غضب گرفته و شوهر او کدی برای او چون حامله بود و برادر
 قید و مقام انتقام آمده قید و ایشان را فهمید که از کشتن او فائده نیست و پدرش مدتی را آنچ و او با نیا صد
 چوب او را زنند و مخفی فرمود که کشته از چوب آورده و در چوب بهم بسته در کت نرم بدن او ریخته اند و او
 تماهی کرده و پادشاه پسران را را نمی کرده و متزوی گردید و او قید و بسیار عادل بود و نیت شکوه و لایمت یا غی را نداشت
 کردند و بر قتل اقدام کرده چون پادشاه خبر یافت باز خواست بلیغ نمود که بغیر از نفاق ویران از شما چنانچه این تعدی بطور جد
 و کرامت میان کشاده در گلو انداخت و پیش آفتاب زانوزده مناجات کرد که ای خداوند جان و بد مرا بدین گناه که بغیر ضلالت
 من شده موافقه کنی چون سلطنت قزاقم با ولاد تولی خان منتقل شده بود و آنهم بتیمور قان ختم شده اما از اولاد او کتا
 پانزده تن در آن حدود سلطنت نموده اند و پیش ازین تنقود در ولایت خراسان منتقل شده بود بغیر از قزاق قسور قزاق
 در تحت تصرف او و اولاد او کتایه نمازده و در اندک زمان امرای او برات قوی حال شده آنها را از قبضه ایشان بدر رفت
 و اسلحه پانزده نفر پادشاهان از اولاد او کتایه و در تواریخی دیده نشدند اما اول ایشان او کتایه بود و آخر آنها
 تانزی آغلون بود که در زمانه صاحبقران امیر تیمور گورکان از احمد و دیگر بختی پیا سیر خلافت میر آمده و صاحبقران
 و س را مکرّم داشته شرف با سلام شد و بعد از تعال صاحبقران به قلماق رفته باز بر سر خانی جاس یافت و در اندک
 حضرت شربت شهادت پشید - +

و ذکر سلطنت سلاطین بوزنجری قیات از اولاد تولی خان ابن چنگیز خان که چند تن
 در مغولستان به تخت قیادت رسیدند و دیگران ایران خراسان عراق
 عرب و عجم بادشاهی نمودند -

اولاد تولی خان مقرّر شده تنه چنانچه اولاد او بر قزاق تسلیم سلطنت نمودند و باقی از تحت قیادت او ماندند
 به سلطنت ایران و خراسان و عراق و عجم رسیدند +

و ذکر تولی خان ابن چنگیز خان بوزنجری قیات
 تولی خان اسپر که بر بنگیز خان بود و در قلمه کشائی و ولاد

نظیر داشت عظیم بیاد و صاحب رائے بود و مهم لشکر کشی باو تعلق داشت و پدر و برادر بسیار بزرگداشتند و در امور خطیر و
مهمات عظیم رائے اور اصحاب انگا شش میخواست که ولیعهد کند اما باو گفت که ترا سپه لاری لایق تر است
داوود تو بوجیه سرور و افواج از دیگران تو سه برابر باشد بعضی از ممالک قریب تخت گاه را بر سه دلاوه بود و او را
او چاکرین یعنی صاحب آتش نیز میگفتند در تور تاس بزرگ که بعد از تال چنگیز خان مرتب شد در ملحات اقتصاد
ایمنی چندان سعی نمود که مجموع انور ارضی شده در فتح خرابکاب او کتاسے قان بود و چون بازگشتند آن را
مرغی صعب رو نمود و تولی خان که از محبت منوط داشت بصدق محبت آلف سون او خورد و گفت که اینجا سه
جا دیدم بگناه کاری و نه مندی از قان بزرگ مرا بگیر و بر آنگذار چون دلش باز بان و افاق بود و در پیش
محبش صادق فی الفور مرض او کتاسے رو کجی آورده و تولی مرخص شد و مدتی منس سرور و بدن این بنحور
میشد تا قان را شاهد تولی را قصار رسید بعد از تولی خان هر تونی یکی جمیع فرزندان خویش را گزشت
قان میماند و قان او را و او دلش را عظیم دوست داشت و تولی خان را سکو و قوما و اراق بود و او چهار
پسر بود که فرشته نشی از خطوط نصیب ایشان بود و او و مهابت قان از طلعت شان پیدا -

ذکر سلطنت منکو قان ابن تولی خان بوزنجری

چون کبک خان وفات یافت شاهزادگان
یا سواد اند که راه لاسد و دشو و هر کس
بهر که بریده باشد و برانی بود یا آبدی همانجا نزول کند و هیچ آفریده از تمام خود بجای نرود و این از ایاس است
مغول است و از سوزن تونی بگی و او دلش تا غایت حرکتی که بر خلاف ایاس باشد بطور رسیده و بر اعظمی تمام
در اوس بوزنجری حاصل بود و آن بانوس و الا قدر با وجود ملت عیسوی که اختیار کرده بود با مل اسلام بخلاف احرار
نگر است و در بخارا سبب ناسه خیر و در سلاطین طرح انداخته بود و امر خواست که سلطنت بر او و او تولی قرار
یابد و بالخصوص بانو خان ابن جوچی خان باو شاه و شست قچاق که در فاندان چنگیزی بزرگ شوکت و ابهت ممتاز بود
دیگر جمیع اویماق بوزنجری بر او عظیم پیدا شدند و بنظر حرمت با تو آقا میگفتند صد افتخار با او و او تولی و شست و ایچیان
فرستاد و مجموع شاهزادگان و نوئیان بر شست قچاق حاضر آیند تا قور تاسے ترتیب داده شود بعضی شاهزادگان از
تقبیل این فرمان سر باز زدند که پورت و نمک قان بزرگ کلوران است ما را هیچ حاجت نیست که در شست
قچاق رویم و بشی سلاطین جنبانیده حاضر شدند و او را و او کبک نیز امر را فرستادند که آقا و ایمنی سلطنت بر که
رضاد هند شانی محلی که دسید و منکو خان بفرمان او را حرام ملازمت با تو آقا بسته حاضر شد و بانو شاهزادگان و
امر را احضار کرده گفت که منکو در میان اویماق بوزنجری تا بلایت قان دارد و وصیت او کتاسے بهر شریک
تور کینا یا سواد او را بر هم کرده و رسم مغول آن است که جلای پدر بر پسر کنیز و هند و چین و صویر از اموال

میراث پدر بخش ندمند و دلایمان از فرزندان بهتر و از لطیف قانون هر بود من خود سلطنت بشکو مقرری میکنم شام و این باب
 چه میگویی مجبور گفتند که ما از فرموده با تو آقا و زنگذیریم اما بشکو ازین کار انکار کرده موکا افول بر پائے خاسته
 گفت که چون ما همه بچکادادیم که سر از فرمان با تو آقا نه پیچیم باز مست کور را چه یار که سر از سخن با تو آقا باز کشد و
 بشکو طرد شده قبول کرد و با تو کلاه از سر و کمر از میان بر آورده کاسه برداشت و همه موافقت او نمودند و مقرر شد
 که بسال آینده در موضع کلوران که غمگناه چنگیزی بود مجتمع شده با اتفاق آقا و امینی این از خطیران بطور آرازد و برگزین
 و بوقاق تیمور برادران با تو خان با فوج بزرگان در رکاب بشکو قاتل آمدند و با یحییان جهت احضار شاهی از دکان بونجری
 فرستادند اما از شهنشاه دکان بیو بشکو خان جستانی و شیرامون ابن کوچان کیوک خان سلطنت بشکو قاتل را قبول نه
 نمودند و گفتند که قاتل باید که از نسل او کشته باشد و ازین مقرر شد که در مویق افتاد و با تو آقا بر که بوقاق تیمور
 برادران خود رفت که اگر شهنشاه دکان مخالفت بیاورد یا نیاورد بشکو قاتل را بر سر قاتلی نشانند و هر خلاف کند او را بسا سارساند و جیبش را بر آید
 در تو لنگ حاضر شده اند شهنشاه چند از شهنشاهان بونجری که حاضر شدند و روزی که جهت جلوس تخت اختیار کرده بودند از چند روز قبل شهنشاه
 عظیم جیل آسمان گردیده و چهره لغتای نقاب ابرو و صورت محبوب میبود اما بقوت طالع بشکو رفت ملوک شهنشاه برائے
 حساب ساعت میخواستند از چهره و رشتان نیز عظیم حساب حساب تفرق شد شهنشاه در حال وقت را اختیار کردند و
 قاتل را با مجرب مراسم غول شجرت نشانیدند و بشکو قاتل فرمود که دران روز که او جلوس نموده همه کس از صغیر و
 کبیر شغلی بعیش نشاط باشند و چارپایان از حمل بار و جانوران از فرج و کشتن محفوظ و مامون باشند و یمنها در
 زمین نزنند که زمین ریخته نشود و صید و شکار نکنند و آب روان را مگر نسازند و مجلس عظیم مرتب شده سامان جور
 و سر و مجتمع کردند و اغوازان بیغته شهنشاه دکان در دست راست و خوانین و اماران و نویمان در دست چپ جای گرفتند
 و تا یک هفته مجالس عیش آراستند و همواره در شراب با قفسه هوشان بجه حساب در گردش بود و دهن را زگر و دهن پر
 از شراب هر روز برائے خراج ملایم مقرر بودند و بصدور لیسپ و گاو و دهن را زگر و سفند هر روز میکشند و برائے
 اهل اسلام عهده بر وجه مذکور پنج نموده طعام میبخشند و هرین اتفاق افول و قرا با کوخان جستانی نیز رسیده
 موجب از ویاد رونق گشتند و این وقایع در شهنشاهان و اربعین و ستایه اتفاق افتادند و قاتل در انتظار
 شهنشاهان و افرمان بود اما آنها مکرر اندیشیده و فوج آراسته و گردون با بهر آلات حرب پیراسته
 بسک ناگاه بار دوی قاتل رسیدند و قاتل در نهایت غفلت بود و غولی جانور و ارامه از لشکر بیرون آمده و
 به لشکر شیرامون ابن کوچر رسید و از قرائن آثار یا عیگری دریافتند و فوراً با شهنشاه غمخوار اما قاتل
 او را درین سخن متنبه داشت و قاتل افول نیز با شهنشاه دکان یاغی همزمان بود اما چون امر با قضاة لافاقتا
 بسید کردند و شکسار نویمان را با دهن را زگر و شهنشاه دکان از اغروق جدا شده با پانصد

کس شپتره آمدند ایشان رسید ایشان را بجهل بازگشت نداده همراه خود بخت تا آن آورده و قاتل ایشان را شکر و
 جشن و دعوت نموده بعد از چند روز فرمود سپید چون حرم دعا و خلافت و رزی یا سائمت شد شیرامون نویان متعکس
 از امر او بقتل رسیدند و دیگر شهرنورگان بجان مان یافتند و همین زمان ایدی قوت که سرپرست بت پرتان بود و کمره
 اندیشیده و همیشه را بکین مامور نموده که هرگاه مسلمانان بجهت طایع جمع شوند تیغ در ایشان نهند و جمیع اهل اسلام بقتل
 رسانند اما قاتل خبر یافته فرمان داد تا ایدی قوت را بر سر سنجی قتل نمایند و سکو قاتل آن جانور و دارا که از کسید
 شهرنورگان خبر داده بود و ترخان نمود و در کفران را با تحائف و تسکونات نژاد با توخان بازگردانید و فرار کوهان خجستلی و
 دیگر شهرنورگان را مخص نمود و از خون قاتل او برات از خراسان رسیده شمول طاعت گشت و شرف الدین توارزمی که حلقه
 ارباب بے ازرمی بود و بخت نویسنده گی و عهد دیوانی همراه او فرمود و آن شیطان مفت علمی بسیار جلوه شهرت اید ایران خراسان
 کرده و مال بے اندازه انداخت و دلباس مردم آتش جو و چشای خود بخت و قاتل بولنایه را همراه کرده دیوانی
 دعا و المکات ختنی را بعد از نویسنده گی مامور فرمود و برادر خود قویلیکس خان این تویلیان را بر بلاد کس ختانه فرمود و
 برادر دیگر خود دلاکو خان را بالشکسے گران بایران زمین فرستاد و بعد از آن در شهر قراقرم قریب قریب قریب و بعد از
 جشن و نشاط عزم نکاشی همین میناچین فرمود و اول نزد مغور چین اعظمی فرستاده و ارباب ایل و انضاد و عزم فرمود چون
 مغور باده غر و محو بود و بواسطه دشت داده و قاتل در سینه ملت و خمین ستایه موافق توشتان بولباشمنت و آن
 لشکر روس بنگلش و میری نهاد و در رودخانه فراموشان فرمود تا شیرامون نیروه او کتاسے را با عاج و دیاقوناسے که کوکچان
 در آب انداختند و غمجهان را از نقش وجود ایشان صاف ساختند و بعد و نگلش رسیده بمحاصره قلع پرداخت و
 در آن قلع قلع حکم برنگذارد و بود و غولان او را اگر درگفتند اما چون کوه بغایت ریغ و صحنه نهایت حصین از مردان
 جنگی و اسباب و ادوات حرب و بن و مشحون بود و شورش تادته صورت نه بست چون حرارت بسیار بود و ازین محروبانے
 در لشکر مغول افتاد و مانگو قاتل بغیر از گرفتن قلع بر گشتن نه پس ندیده که اقتدار شهنشاهی از میانیت کفالتی مثل او در سر
 حصایه بغیر خبر فرستاده رود و بخوردن شراب ناب افراط کرده بعد شش روز که با مرض هلاکت تصادف متبادله بود
 در سینه غم و خمین و ستایه طاعت نمود و هفت سال که سر به جانیانی نمود و سکو قاتل بسیار کرم النفس بود و از کرم خلوت
 او نوشته اند که در ایامیکه هرج و مرج و توابع سلطنت راه یافته بود و شهرنورگان از تجار اموال بسیار گرفته و بخلافت
 منگو که بستند و غیر تجار بر دمه دیوان کیوک قاتل باقی میخواستند چون سکو قاتل بر سر سلطنت تهنه را یافت تجار
 اشتغافه بدر بار او بر دهنه فرمود تا شاهرمانیند سلیغ با نصد باش بودند تا آن فرمان داد که آن سالیغ از خزانه او نمایند و چون
 امر گرفته که قوه شاهرمانیند مخالف از خزانه او نمودن چه مناسب است تا آن فرمود که باز بنگران سواره را چه
 گناه است که این بار ایشان نهند و بقتل کس جو و کس ختانه ایشان او فرمود و علمائے اسلام سادات کرام و دشمنان

و انقدر بغاوت باوے امرار و زید و لشکر جبار کے حرب اور وادہ قراؤم شد قویا آن نیز از خوار و رسید با چون در
 خواجه یافعی شد قویا قآن از قراؤم خجبار گشت و اترق بوقا میرے قرا بوقا را بحرب الغوفان و نساو و در میان
 ایشان جنگے واقع شد و الغوفان طغر بافت اما اترق بوقا بے خبر بر سر اور رسید و الغوفان ہر مذمہ شد سو کے کا شغرف
 و اترق بوقا شب در بادہ پستی و در ذرو عاب و متی میگذا رانید اور ملکات اتر شدند و رے و خیمہ ہزار می شستہ
 و مجلس عیش و نشاط آراستہ بود ناگاہ پیغمبر از جا کے لغزیدہ بر او افتاد و جمیع مجروح شدند و الغوفان نیز متوجہ
 صحارہ و اگر دید و اکثر شانہ از و کان از و محرف شدند قید و این قاشین نیز از وے جدائی گزید و بعضی از ممالک
 مغولستان را تبصیف در آورد و بر کہ اغول بوسے معاون شدہ با الغوجکیدا و الغور در میان زودی در گذشت و امر
 سلطنت بہ مبارک شاہ جغتائی پیر او کہ مسلمان بود و تفر شد و قویا قآن بر اترق اعلیٰ خجائی را حکومت الوس جغتائی
 و نساو را حکومت ابن الوس بدست آورد و متغزل گردید و قویا قآن با شانہ نزد قید بان قاشین ابن او گزستے قآن
 جنگیہ خنہر شد اما اترق بوقا چون پہنچ و جبیش رفتن کار ندید دست بدانان کشش نمود و چار و ناچار از و قویا قآن
 رفت و قویا قآن بہ موجب دستور غول تادیری اورا بردار شد از و روارہ و یکو و خجگارہ در آورد و اورا بمقام اعلیٰ
 استاد نمود و قویا قآن اورا بہ نطفہ پستش نمود و حکم شستن و او و چہے اورا شریک عیش و نشاط داشتہ و قرا
 بزرگ ترتیب داد و در ان امرائے اترق بوقا را بر غور پر رسید جمیع کثیر را با سار ساند و لغزیدہ بر او در رسانید و
 از عظمائے آسائی پاسے را نیز بجان انان دو و کمانے خنہر جمع آورده از ایشان پیسید کہ در زمانہ بادشاہان دیار
 شاہنشاہ این نفسیہ افشردہ کہ ای تیغ بر آنا کشید ایشان گفت کہ در زمانہ بر او کہ کثیر را بر او مہر جنگیدہ بر او و کلان
 غلبہ کرد و حصارے از قرا ساختہ بر او در ان بند نمود آن چہار دیواری از غامضیان ترتیب دادہ اترق بوقا را
 دیدنجا با خواص و قریان و اولاد سکین او و محافظان شدید گشت و اترق بوقا ہر مان مقام بے بود تا بارہ عدم شتافت
 زمان سلطنت او چہار سال بود و قویا قآن قورتلے بزرگ ترتیب دادہ و در ان مجلس شانہ نزد قید و نیز طلب شدہ
 حاضر شد و قویا قآن او بے فرستاد و بسبب مخالفت شانہ از کان صورت نہ بست و بعد از ان ہر چند فوج بر قید و خان
 میفرستاد ان افواج منہزم بے شد و دیگر جمیع مہانت ہمین وغیرہ کہ میرفت کامیاب میگردد و قویا قآن در ملک خست و
 چین بود و باش میکرد و درین مقام مناسب است کہ ذکر بعضی از فتوحات او نمائیم +

ذکر فتوحات قویا قآن در ممالک ختای چین قویا قآن ایلچی بہ مغور ختای فرستادہ بود و مغور
 بے شعور قتل ایلچی مبادرت کرد و بادشاہ ازین

در غضب آمدہ لشکر جنک کشید و در مدت ہشت سال بسیارے از ممالک ختای را فتح نمود و باسی ملک سوار و پیادہ
 ہزار ہر سیاہانگ را محاصرہ کرد و بعد از محاربات قوسے اورا مفتوح نمود و امرائے مغل با طرف و جوانب فرستادہ

قلعہ و قلعہ آن دیار را تصرف در آور دو امیر سے را بمحاصرہ مانگ چو امر فرمود و جمیع بلاد خنا و چین را فتح کردہ تخت
 سلطنت چین نشست و بخواست کہ شہر چنگد را کہ دار السلطنتہ سلاطین چین بود و لہ الملک ساز و بدین سبب
 شہر عظیم در آن ملک بنا نہاد و چہا نذا قیلا ہمیداشت تنگ و کہ در شہر اتیان گزید و رنگ و اسب
 بہ نزد یک چنگ نہاد و مرآن خطہ را نام وید و نہاد و در تخت گہ را یکے قصر ساخت و ز خاکش بفرق خاک
 بر فراخت و بر قرشی ہی خواند آن تو نگاہ و در و شاہ قیلا جو تخت ماہ و چو فردوس گشت آن مجستہ مقام و
 ستونہاں شیم و زمیں رخام و بفرمان آن نامور شہر یار و بگوش کشیدند دیوار چار و ہزار کیلے تابدیکر
 کیے و یکے تیرہ تاج بدیشکے و بکریاس خواندی تختین ہزار و دویم جلے میران بخر گدار و سوم موضع
 پاسداران شاہ و چارم وطن گاہ آن بادشاہ و دکان شہر مریم بود و ہر چار دیواری او از او چار فرسنگ بود
 و غولان اورا غان باغ گفتند و قآن فرمان داد تا از دریا نہر سے بجاییت بزرگ کندیدند و تا شہر در آور دند و
 را ہی از نہر و تنان کشادہ شد و تجارت و بار بند براہ دریا آمد و شد سے نمودند و باطراف و جانب نہر شہر را آباد کرد
 گرد و بر وہ البش بزج سے فرات و گذر کردہ بادش آب حیات و نہر کشور سے مردمان تاختہ و در آن شہر حرم وطن
 ساختہ و و طول او چہل روزہ راہ پوشندہ اند و ازین نہر تجارت چین را فایہ بسیار شد و نام قیلا تا اکنون در
 تواریخ چین بہ نیکی یاد کار و قویلا وزارت خود بہا کس کرد کش مخالف ہمدگر بودند و ادا ز انجلیکیے امیر احمد نکاتی
 بود و قہیکہ قآن بہ مطلق رفتہ لود و وزیر خانی ارادہ گرفتن امیر احمد نمود و او فرصت یافتہ خود را بہ قآن رسانید و
 تا آن بعد از تحقیقات و استکشاف کیفیت بگرفتن خصمان او فرمان داد و وزیر خانی یہ قلعہ کہ بادشاہ ماچین بر آن بود
 گر خیت افواج فآئی قلعہ را محصور کرد و وزیر خانی پیام امان داد و خواست کہ قلعہ را بر و رکن غولان بکشاید اما شاہ
 چین ازین خبر یافتہ گر خیت قلعہ خود شد و بعد مدتی وزیر خانی باز مکر سے اندیشیدہ امیر احمد را شہید ساخت و خود نیز
 بجنہم شافت و قآن کہ بہ بیلاق بود چہار ہزار البش بر لے تجہیز و تکفین امیر احمد دادہ مخالفان را با سار سامیہ و
 فرمود تا مغول و مسلمان و یہود و تاتار و غیرہ تغزیت او گرفتند و جنازہ او بہ قطیع تمام مرتب نمودند و بعد چہل روز قآن
 جوہر سے بر لے تاج سے بایست و در نماز دنیا فتند باز گانان گفتند کہ ما پیش ازین لعل بہت متقال و زنی را بر
 احمد فروختہ ایم تا آن از زو لے ساد و دریافت کرد ز نش آن لعل را حاضر کرد قآن ازین غیبت غضبناک شد و
 از تاجران پرسید کہ جز لے این چنین کسے را چہ سے باید و موافق را سے تجارت ہر دیار فرمان داد تا امیر احمد را ز گور
 کشیدند و رستہ در پاسے او بستند کہ شہید نہ شہید نمودند و وفاتون اورا کشند و پست از ابدان پسراں او باز
 کردند و چار صد حرم و کنیزان اورا بلشکریان بخشید و بعضے پدید آمدن لعل را چنین نوشتہ اند کہ و میان و از انان
 امیر احمد تا اتفاقی شد و اسباب او در سر کار قآن ضبط شد و قآن لعل در لیل پیدا شد و پیش ازین بادشاہ لورا

برای خیرین عمل امر فرموده بود اما چون اتفصار کرد امیر احمد از خریداران و انگار نموده عمل را نزد خود داشت و بادشاه
از امر او پدر زن امیر احمد پرسید که کسی که با آقا خیانت کند چه توان کرد و آنها حسب صدر منزلت تجویز کردند و نوان
باجرایی آن سزا نافرمان شد و نوبت به تجارت اهل اسلام از ولایت قوری و قرق آمده شنیدند که پسر
منقار سرخ داشت آوردند و قان بسیار مخطوط شده فرمود تا آتش خاصه به ایشان عنایت کند و آنها
نخورند و بادشاه از زبان وزیر که سنگ نام و از قوم الغور است پرست و با مسلمانان بد بود و بسبب خوردن
پرسیده و تجارت گفتند که در دین ما اغنام که بغیر از آنچه گشته باشد نخورد و وزیر بعضی ساند که ایشان گویند که
آتش قان با عقدا و مامور است ازین سخن ترش غضب در سر پائے قان شعلہ زده فرمان داد تا بعد ازین اهل
اسلام گویند که این غول سنیة شکافته بکشند و اگر خوردند بدین طور ورنه پنج اقدام نه نمایند و وزیر این
حاصل نمودند که هر که پنج اغنام بدارت کند و برانیز فرسخ سازند و خرابی بسیار به اسلام رسید که مدت چهار
سال مسلمانان خسته کردن توانستند و اذیت بسیار از دست یهود و ترسا و غیره کشیدند و صلی اهل اسلام
در جانب الیغ بودند و اخراج شدند و بعد مدتی اهل اسلام بوزیر توستوسل جنبه سفارش او خواستند و قان بود که من
یاسای خود را تبدیل نمیکنم اما تو شهر کن که من بگویم که غمز و محاکمت نکند تا اهل اسلام باین امور اقدام نتوانند
نمود و درین اثنا با قاجان ابن کاو خان بوزیری از ایران ایچی فرستاد که چه داند این غیر سانیده اند که در قرآن
شریف اهل اسلام آئینیت قتل المشرکین که برای قتل مذاهب غیر از مسکند و قان درین امر از من و اما تراست و
آقا سفیر خوانان تا سچا ایما فرماید و قان احمد و علماء اسلام را حاضر کرده از مولانا بهاء الدین بخاری حال آن آیت
پرسید و مولانا گفت که امر است که جمیع مشرکان را بکشید و قان فرمود که باز چرا نمیکشید حکم خدا را بجانم آری
سوالا گفت که دسترس نداریم قان بغضب آمده گفت که شما را هم کافر انگارید اگر شما دسترس ندارید ما داریم
و فرمود ما از تیغ تیز پیکر آن بزرگ را بریزیم و بزرگ کرد و خواست تا جمیع خوانین حکام مغول فرمان فرستد که مسلمانان را
نابود نمایند اما امر مانع شده بعضی نمودند که قان را درین باب تاملی باید و از دیگر علماء و کبار اهل اسلام معنی
این آیت باید پرسید و قان با استحضار ایشان فرمان داد و بعد از استحضار ایشان پرسید که سرخ که از شما
پرسیده استی جواب گویند و انگاه پرسید که افسوس المشرکین چیست و از قاضی علماء الدین طوسی گفت که
ازین امر او است که جمیع مشرکان را باید کشت گفت که چرا نمیکشید قاضی جواب داد که آنهار وقت یکشتم قان
از راستی او خوشوقت شده پرسید که حضرت محمد مصطفی صلی الله علیه و سلم را که آنزیر گفتند که خدا لعنای گفت که
چنگیان را که کافر و علماء جواب دادند که خدا لعنای گفت که آنحضرت صلی الله علیه و سلم را هدایت که داد و چنگیان
شمیر و ملاوت که کشید گفتند که اینو لعنای قان گفت که خدا قادی بود که هر یک که با آنحضرت صلی الله علیه و سلم

بقه آن جنگیزخان هم بکند گفتند خدا بهتر داند نگاه گفت که مافق باین مکان و نظر دارد یکس لطیف و دیگری تهر و
 آنحضرت را بطیف آفرید جنگیزخان را بقهر و نسبت هر دو مساویست شما چگوئید نظر لطیف را بنظر قهر راجع میدارید
 جواد علما ساکت شدند گفت که نه و کرتا شماست که اطاعت اولی الامر را نمیدانید پس چرا اطاعت اولاد جنگیزخان که
 که اولی الامر هستند نمیکنید گفتند که اطاعت میکنیم اما هر کس که مخالف کتاب الله است قبول کنیم اگر چه شسته شویم
 خان را شسته فرمود تا فضا را از دیار با معزول و اعطای آن را از منبر فرود آرد و مسلمانان نریج و آذان نه
 پردازند و یک ضرور را برین جهت استیصال اهل اسلام نوشته فرمود تا اصلاح ایمان تفسیر با طرف عالم و اکث
 آفاق برزند و به حکام و خوانین سپارند و اهل اسلام ازین حدیث عظیم اند و هنگام گشته مولانا بدرالدین بهیقی
 یا مولانا حمیدالدین سمرقندی علی اختلاف الروایات گفت که در پیش قآن به بریز تا بعون الهی و تحمل حضرت
 نبوی جهت حفاظت و ماسه سلیم سلیه سازم چون بحضور قآن رسید قآن همان سخن پرسید که آنقدر گفتند که
 کلام حق است مولانا عرض نمود که فی الحقیقت کلام حق است اما این آیه خطاب است به پیغمبر صلی الله علیه و سلم و
 احباب قطام رضوان الله تعالی بهم جمعین که شکرین عربی هم را بشید و قآن و جمیع اولاد قآن بر جنگیزخان
 نماند بر سر برین نام خدا سب و جاوید می نویسند و او را پرستش کنند چگونگی کار فرودشک باشند و قآن عظم ازین جواب
 عظیم فرزند گشته فرمود که این حدیث مرم هم دهاست و مولانا را سید را همیشه کرده برینهارا گفت تا باب گشتند و
 فرمود تا قرآن شریف و تورات و انجیل کتاب شکاموی و غیره کتب را بمنجی ترجمه نمودند و نوشته اند که در مغولان
 حروف نبود و حروف و تخیر و در زبان مغولی ایجاد کرده و کتب مانع بسیار مغولی ترجمه کنند و با علما و صلحا هم
 قوم و ملت صحبت داشته باشند بسیار عاقل بود و مصنف تاریخ چین در بیان بزرگی قوی قآن و ائمه ائمه ائمه ائمه ائمه
 بزرگ را بریده و نویسد که جولیس سیر قهر روم و سکن روم و پولین یونان پارث که در اهل فرنگ در بزرگی نامزد
 خلائق اند اما ایشان را با قوی قآن هیچ نسبت نیست و قوی قآن بچو بات بسیار از ایشان فائق بود و نیز نشان
 ایران شداد و کیان و ساسان و نماند آن سرور و هم مقابل بزرگی قیلاخان دم هری زدن نمی توانند و نه
 سلاطین مغول مثل او پیدا شده باویری و جرات که لازم قوم او بود در نظام ملکداری و شهر یاری و بیضا و شت
 و مالکی که از دست جنگیزخان محفوظ بود و تصرف او در آمد و از آوردن نهرو ایجاد و حروف مغولی و برافوتیست بین
 بر دیگر است و بسیار خوب صورت کسی بود حکما سب هر ممالک را جمع آورده بکار بازداشت و مغولان را معلوم
 و مغولان بسیار تعلیم داده حکما و علماء عرب و عجم و هند و فرنگ را جهت تعلیم علوم و فنون ایشان مقرر کرد و ممالک
 پیگور را ملک خود منضم ساخت و بر دقان مانع کم از مثل سلج و دو و تصرفش دوازده هزار مغول مستقر و موجود
 می بود و نیز جایان خلفا فته و از جایان و سیام خارج گرفت و ملک برهما را نیز فتح کرده بزرگسال میخواست که

فوج بر ما با متعلق خانان خود متنع شد خاقان او نهایت عاقل بود و بزرگ بختور چین گرفتار شده بعضی وقتا آن ریس قویلا خان
خنده بلند کرده با خاقان خود گفت و او ای کاشیده جواب داد که ای خاقان از انقلاب دوران این من میباش و با تو آن
گویم که با وانه خود پسندی و قویلا خان بهادران را بسیار دوست داشته مردان قتالی که در حربه با وای جنگیده
بهادر می ناموده بودند ایشان را بسیار تعظیم نموده الغرض با و شایسته نامدار بود و خدیو و والایان از متنعان قوم
غیر نیز از رویه انصاف و قلمیاف او داستان آگفته اند و در ای صدق و صفا کتاب بیان عقیده این مختصر می
ندارد که جلاد صاف و قویلا خان او را در سلب بیان کند و قویلا خان بعد از سلطنت سی و پنج سال بعد از مرگ او در سی سال
در گذشت پس او جیم کیم نام نهایت صاحب کرم و اخلاق و محب بود اما در روزگار پدر جهان فانی را پرور و خود را امر
حکومت بر سپرزاده او تیمورتا آن که آخرین سلاطین مغول بود در خفا استقر یافت +

و در سلطنت تیمورتا آن بن جیم کیم قویلا خان این قولینجان
قولینا آن در عهد خود جیم کیم را برینند
و بعدی نشانیده بود چون او در

حیات او در گذشت تیمورتا آن بخت نشست و او شراب خمر بسیار را بل بود هر چند قویلا در حیات خود اعتدالی بسیار
از شراب می نمود اما تیمورتا آن در همانا شراب بخیله آورده میخورد و بعد از آنکه بخت نشست همچنان در شراب و کباب
و ماهو و لعب پرداخت و در امور مملکت زیاده خور می کرد و بعد از چهار سال از حکومت او و اخوان خجستانی لشکر بر کشید
و امرای حدود را اگر زیننده کوگز گورکان و اما تیمورتا آن بمقابل و اخوان فرستاد با و شاه خجستانی مراجعت کرده
و اما او و اخوان با سیری آمده و فرخیان نمود که هر دو بادشاه و اما دان طرین را اطلاق نمایند و و اخوان بخیانیک
حبسته کوگز گورگشت و قاتان در سینه سیاه می یافت و ویل به تحریک که ملک اغول لشکر صد تومان برقع نشان او فرستاد
این قاشمین فرستاد و قید و بواسطه و اوقت به و اخوان پیام داد که بیه توقفت و فعل با استد و آید و و البدره شمشک
شده قید و تنها مقابل شده و بواسطه کثرت اعدا پس پاش چون قید و بوا فوج قویلا و قید و دوست با فتح یافته بود و در
صلوات او در دها می غول مستحکم بود اما در نیار بر یک کس از لشکریان او صد کس مقابل بودند تا هم سه روز هر یک
مردانه نمود و قید و زخم را شده امرای قاتان خواستند که را رویش را محاط کرده بجانب قشایار و ناچار پانته بهم
گفتند قید و در آن شب آتش بسیار افروخته چند منزل پس تر رفت چون در همان حال و و اخوان بختی در رسید با و گز
بر فوج قاتان ناخسته اقرار فرمود بیکامیشی رفتند و بسیار کس از فوج او کشته شدند و قید و در سینه و سبعا و وفات
یافت و در زمان تیمور خشک سالی در خاقان شده و قاتان و دانه انبار خانه های نکه شده بر با تقسیم نمود اما در ملک
ختمایه نظم یافته و سرداران تا مار و دیگر اقوام خجانی و چینی از هر جانب کشتی نمودند و تیمورتا آن در آن سال
حکومت نمود و ایلست مرغ و قوه گرفتار شده و در زمان عمالت او غارتش محل عقد امور سلطنت می پرورد و قاتان

دشش سال زندگانی نموده درگذشت اگر چه فرزندان خستگشتی در زمان او نمودند اما قانان در قلم بنسق مملکت اسیر
صاحب نموده غلبه و تسلط راه نیافت و فرمایان خولان و ممالک خنای چین روان بود و بسیار با کرم و سخاوت بود و قوت
چارپایان بسیار از برق و بخت ضلالت شده فرمودند اما لکان چارپایان را از خزانه زر قیمت دادند و در لواحق چین خنای
سبب عظیم کرده عمارات و زراعات بسیار تلف شدند و قانان حکم فرمود تا ایشان را به تخم و تقاوی امداد دهند و تا سه
سال از مطالبات دیوانی معاف دارند و شخصی از خنایان گله و رسم و اموال بشمار داشت و نظم و ضبط و صداقت در آن را می بخوانید
بسیر خنایان از وی سوخته شد و جمیع متعلقان او نیز با نداشتن صاعقه نابود شدند و قانان اموال او را فرمود تا بر غنا تصدق
نمایند و در سال قحط جلای انبارهای غله کشاد و فرمود که لغاری که بهشت در هم می آمیزد پیش از قحط بر جایا و دانه تار عایا
از آن بلیع محفوظ ماند و اکثر بابان و نایب خنایان بهین و سایر پادشاهان را ایراد کرده اند و فصل گفته اند که در بلاخت او
چین بعد از تیمور قانان از خاندان بوزجری کد ام کد ام سلاطین بخت نشسته اند و چین قدر گفته اند که درین بلاد و اقوام
از او کتای قانان تا بازی اغلن که از نژاد او کتای بود پانزده کس سلطنت نموده اند و قویا و تیمور و سنکوار نیز از چین
کسان شمرده اند اما مملکت خنایان بعد از تیمور در اندک زمان از دست خولان بدر رفت و پادشاهان نژاد او کتای در
دو قراقرم و قلماق باقی ماندند صاحب تواریخ چین می نویسد که بعد از تیمور پندس ازین خاندان برخنای چین حکمرانی
نموده اند اگر چه صفت مذکور که انگیزی عاقل بود بوجهنا واقعی از زبان و علوم و تعلیم و ترکی سما و اقوام پادشاهان را
غلبه نوشته اند و در قتل و احوال ایشان انصاف را از دست نداده است ارباب تواریخ فارسی بعد از تیمور قانان
عنان سمنه قلم بیدان کیفیت ملاکو خان و اولاد او که در ایران حکمرانی کردند منعطف ساخته اند اما تا قلم چند کس پادشاهان
مغول از اولاد توکیان که در خنای تیمور قانان بوده اند می نویسد و غلبی بها ایشان را بر ذمه راییان سابق میل دارد
ذکر سلطنت کتای شان خنایان بر او زاده تیمور قانان بوزجری قیات
نوشتند اند که کتایان

چهار سال سلطنت کرده در سنه یک هزار و صد و یازدهم عیسوی درگذشت و بعد از او الحی اسپو خان برادرش که خنایان
ویران سنگ می گفتند بخت نشست و این قانان کتب حکمت را از خنایان زبان مغولی ترجمه کنانیده مدرسه
برای تعلیم رعیت بنانهاد و پادشاه مذکور بر اسر استغفرای خنایان فرمود تا از مغولان و خنایان هر دو وزیر باشند و
در امور سلطنت شریک بوده هات را فیصل نمایند بسیار نصف کس بود در سنه یک هزار و صد و بیست و هفت
ذکر پادشاهان او پس از او پادشاهان بود و در سنه یک هزار و صد و بیست و هشت کشته شد

ذکر الین تمورخان نیر قویا قانان
بعد از پادشاهان الین تمورخان بخت سلطنت خنایان گرفت
چون مرید و خدامش را در معابد مذبح بوده که خنایان

پیرو آن بودند بسیار آمده اموال خلق خوردند و پسران سال تحطی و با سئ سخت در خلق افتاده تا آن بموجب درخواست
خانیان ایشان از ان دیار اخراج نمود و در سنه یک هزار سه صد و سبت و هشت عیسوی طبل جیل گرفت ۴

ذکر طوطی مار خان این امین تورخان و بسیار صاحب قوت و استعداد و جماعت بود اما سلطنت به برادر
خو گذار داشت و برادرش بادشاه شده در میان شب و قضا میر و خود طوطی مار خان نخست

نشست و او پیروی ندهب لانا اختیار نموده خدم ایشان را در سلک امر و مختار ان منسلک ساخت و خود بعبادت و
ریاضت موافق عقیده کج جماعت مشغول گشته و اختیار سلطنت بدست بین قی مار نام داده و رعایا از ظلم بین قی مار نام
اختیار کرده و در اکثر صیحات با مغولان بغاوت و زریبند و پسرین آشنا تا آن رحلت نمود و در ستمش غلطی
منه نماید و در اصل تو قتمو خواجه بود که موثر خان خا و فرنگ توفی مار نمودند و چون به فارسی از تواریخ خا نقل نمودند
طوطی مار نوشتند به کربیف بود اما سلطنت بر پسرش انتقال یافت ۴

ذکر الینچی پان خان ابن طوطی مار خان ابن سینم تورخان نیره
قبو باقا آن ابن تولی خان ابن چنگیز خان بوزنجری قیامت
الینچی پان خان در سنه یک هزار و
سه صد و سی و دو عیسوی
بر تخت چینی و خا نشسته و

چون هفت ساله بود مادرش با تظام م هام سلطنت پرداخت و در پسران سال برود و بعد از تو قفا نیم تورخان شنا خا و
از خاندان بوزنجری بر تخت سلطنت نشست و او بسیار کامل و عیش پسند بود و در زمان تو قفا تورخان رعایا و کسان
بغاوت و زریبند و مغولان رعب و هراسه که داشتند فراموش نمودند و قحطی عظیم و آفشنده و مردم گوشت انسان
دندان تیر کردند و هر چه یافتند خوردند و امر کس غول نیز با هم گریخت کرد و جنگ هم گریه بادت نمودند و زلزله
بسیار آمدند و از هر جانب آزار و اال سلطنت غلبه میوید شده و قزاقان بگری این چنین حالت دیده ده هزار جهاز تیار
نموده و رهبری اختیار نمودند که راه های دریا مسدود شدند و همچنان در جمیع حکمت قزاقان تا نار و ختا زور کور و دند
و سردار س ختائی علم طغیان بلند ساخته صدر بزاران مروان ختائی با او همراه شده و برغان بالغی لشکر کشیده
لشکرت های علی التواتر با فوج بادشاهی داده و تو قفا تورخان را یارای قیام نمانده و در سنه یک هزار و سه صد و
شصت و هشت عیسوی بوقا نیمو شهر را گذاشته و در محله ابار آواره شد و سلطنت قوم بوزنجری محل سلطنت
خا و چین محدوم گردید و مدتی خا سنان بادشاهی کردند و آخر از ایشان قوم تاجو تار که از اولاد تا مار خان بودند
بقبضه خویش آوردند و این خاندان تا امروز در ملک چین و خا بادشاه اندا عرض بعد از تو قفا تورخان بادشاهی از
مغولان در خا و چین بدر رفت و احوال اولاد تولی خان که در ایران و توران و خراسان و بجم کمال است و
شوکت سلطنت کرده اند نوشته می شود ۴

هلاک و درود + چو سیکر و شاه جهان را درود + تو کوئی بگوشتش ندایم رسید + که اورا نخواهد دگر باره دید + دوست
 و داع قاتل گوش برادر بگو به صلح آراسته فرمود که **۵** ز توران گذر کن بایران خرام + برادر بخورشید
 رختنه نام + باید که رسم و یا سکه مغول را در همه حال بایندی کنی و از بیچون تا اقصائے مطرفه در آوری و اگر
 خلیفه بغداد اطاعت کند تعرض با او کن و اگر سرکشی کند از جهان باب و سازنی دادل از طائفه عاهد بهر داری هلاک
 در ربیع الاول سنه اصدی نحسین و ستاینه موافق ادوایل روانه شده و بعد از پنجهیز و ترتیب لشکر در رمضان روانه شد
 بهراخانوار فطاندان از پنجین سازجهت تسخیر قلع برکاب او بودند چون به االیق رسید و غنه خاتون زوجه
 قرا هلاک و بجائی طعمه عظیم داده و چون شهرکش رسید بایرغون اویرات و ماکش شمس الدین کرت والی هرات بحضور
 او حاضر شدند و از روم سلطان رکن الدین و از فارس آتابک سعد و از عراق قاندا و از بلخ و از هرات و از گرجستان
 ابراهیم حاضر شدند و برکنار رودخانه بیشه شیران ظاهر شده فرماند او تا به که گردند و اسپان را بوجه برنگشته
 به بختیاران دست سوار شدند و شیران بسیار گشتند و از غون آقا اویرات روانه اردوی سگ و قاتل شده که سکه
 پس خرد را گذاشت و قلع عاهد را محاصره نموده درکن الدین خورشاه با شاه آن نواحی تاب مقاومت نیافته
 از قلع فرود آمد و خواج نصیر الدین طوسی که نزد او بود درین باب گوید **۵** سال عرب پوششده و پنجاه و چهار
 شد + یکشنبه روز اول بایقعه بامداد + خورشاه با شاه اسماعیلیان نشست + به خاست پیش تخت هلاک
 بایستاد + و بادشاه بوزیرش بر او حکم کرده بخواست و خزان و دوائن او را با برافتمت فرموده و قلع الموت و غیره نیز
 فتح کرد و بعد از فتح جمیع حصارتے ایشان در قزوین رسید و خواج نصیر الدین طوسی رئیس الدوله موافق الدوله
 بهدانی را که بضرورت ناچار بی صحبت اسماعیلیان می بودند ملازم خود ساخت و خورشاه را موافق اتماس او روانه
 اردوی سگ و قاتل گردانید و قاتل جمیع را فرستاد و تارسیان راه ویران بک عدم راهی ساختند و جمیع قلعان ایشان
 نیز از دگر و اناث بفرمان هلاک و خان به تیغ یا ساگر زانیدند و روی زمین انداختند و ایشان هلاک شدند و چون باند ایشان
 رسید بتریا بخواج اظهار بخش نمود که بر جائے جور ما غون بوده چه کار کرده و او را فوزه هذرات خود بضرر رسانید که
 حقے الوسع شهر ماکشادم اعراف عرب بوجه کثرت و صولت لشکر خلیفه محفوظ است و خان فرمود که فی الفور طاعت
 نموده ملا و روم و شام را مستخلص نمائی و خان در ربیع الاول سنه خمس نحسین و ستاینه بهرزم زمره بخارا به تبریز رسید
 و اسماعیلیان بهانه جوئی نزد خلیفه فرستاد که مادر صین عزم رود و باطلی فرستاده طلب مینمودیم و از جانب تو با وجود
 دعوی اعلیت تعیل نشده اکنون باید که از طریق خلافت و عناد بر گردی که بغایت نزدیکتر است و چون این پیام
 به استعصم بالله عباسی خلیفه اسلام رسید بپراشفتن جواب بپس درشت داد و هلاک و ازین رود در عزم خود دائم تر

ذکر شوکت و عظمت خاندان خلفائے عباسیہ

منفی بسا کہ از پانصد سال خلفائے خاندان عباسیہ
از اولاد حضرت عباس عمی شی آخر الزمان در بغداد

بنهایت شمت و شوکت سلطنت نمودند و بیزیت الاسلام نمودند و از جمیع حوادث و خطرات مصون و محفوظ بودند و از
مردم صاحب علوم و فنون و اصناف صانعان صنعت بودند و وفاء و وفائش شمع بود و درین زمان استعصم
باللہ ابو احمد عبد اللہ بن امیر المومنین المستنصر بالله عباسی بر او نگ خلافت تمکن بود و جمیع سلاطین اسلام
و خاقانین عظام چین نیاز بر آستان عظمت نشان او بر خاک محرمی میسوزند و بلو شان با اقتدار و امرائے ذوی اختیار
در روز بروز او رنگ خلافتش با هزاران افتخار دست بستار میدادند و چون چارصد از خدام قریب بدر بر میسران
بودند که از انهم یک را در حضور خلیفہ اسلام بار نمودند و در آستان او گنجه نهادند و چون یک طاق طلسم سیاه بر پشت آیین
فرود آمدند بودند که ملوک سلاطین آن آیین را زیارت نمودند و بوسه دادند و باز گشتند و این را نهایت عزت
و باعث افتخار خویش می دانستند چون محمد الدین اسماعیل ثانی از شیراز بریم رسالت رسید از نزد و توفیق از خوشی
خضوع آن سنگ انکار نمود و مصحف مجید را بر سنگ نهادند تا بوسه بران زدند و عیاد طیبہ بر نہایت شوکت و عظمت
سوار شد و خواص و عوام با شتیاق دیدار او بر غریب و بیوت و بام و سر راه جمیع عظیم نمودند و با مہار و عرف دارا بکر اید کثیر
میگردانند چنانچه در عیدیکه کارگر این غرض و بام نمودند سی هزار دینار بچشم آمد و متعصم بالله بنادانی و غرور ایشان را
از دیدار محمود داشت و طبله سینه بر رخ خود فرو شستی و از دیدار نمائی گشتن خود انکاشتی و صد و بیست و چهار
ہزار و اعلو نور هر وقت در بغداد و اراکلا فرستند و جود نمودند و خدام و خیل چشم و ارکان دولت و امرائے حدود
و ثغور و افواج طلع و اذ بحضور را ازین قیاس باید نمود و از مدت پانصد سال خاندان عباسیہ بر تخت خلافت
تمکن بود و خزان و ذخایر و ذخائر و نفائس را احاطه نمود و افواج خلیفہ سوار بر سلاطین مظالم فرنگ و توران ایران
و غیره محمد بود و بلو شان اسلام با جازات او بر سر سلطنت می نشستند و از ممالک دور و دراز مخالف و خارج طغیانہ
سیفر نمودند و فرامین خلفا را استقبال کرده بر سر وید می نهادند اما چون ہر کمالے را از دالے درین زمان غرور و ستی
سوز و فضا از مد اعتدال گذشتہ نتیجہ غریابی و دہان گردیدہ و بیدار شد ابن عبد الملک علقمی شی شومخت بر عہد وزارت
بود آن سیاه درون را بوجہ نہیب تشیع با وجود کمزرت و انضال خلیفہ بیہال تخریب بنیاد سلطنت در دل جاے
گرفتہ بود و آن مرد و ذک بجران غیری و خفیه بحضور ملاکو خان فرستادہ عرض داشت کہ اگر پادشاہ گردون پستہ
سوانی فرید بلا استعمال سیف و شمشیر بفرما و در تخت مسخر و آرد و در اول عہد او کتبی تا آن لشکر سے از مغولان
بر روستے بغرا آمدہ غائب و خاموش گذشتہ بود چون کثرت خیال نمودم و جاہ و شتم خلفا بر تہ بود کہ ہلا کو برین پیام افشا
در سحر و انواختہ پیام واکہ بغیر از شوقی کامل و دیلے روشن بدین اتمام نمیتوان نمود وزیر سکار را محل از مدد بر برد

عرض نمود که لشکریان بلو شاه اسلام را که چون عقد شریا مجتمع اند بیایان نبات انخش پریشان می سازم و پیش ازین چو دلیل
در شربت و تصدیق میان خود عایم و خان فرمود تا سوختن از میان در قند سر روان شود و وزیر مکار و پرتویر لب دانه کلاز
جانب خان استحکام عزم را بدین غلیظه اقامت اندیش بعضی رسانید که اسروصیت غلیظه تمامی چهلان را فرور گرفته
است و این سلطنت بفرج و لشکر و خزان و وفایان و جمیع مملکت عالم قوت دارد و تمامه و س زمین میبکشد و انبره
آن نیست که بنگاه کج ملیند باز اینهمه فرج و لشکر چه کاره است باید که همیشه را بر مالک خود مقرر و بیخه را از ملازمت خارج
نمایم تا خزانه را فایده پیدا شود و رعایان نیز ازین آرام یابد و غلیظه ویران شود و وزیر غلط و اصرار اسد افواج ایشان
پریشان ساخت و چنین غفلت بعضی رسانید که با وجود قریب و عدوت قوم غول که جانیگری و دلیری ایشان را علین
روشن شده لشکر را پریشان نمودن و تقصای خرد نیست بلکه باید که پیش ازین که موجود است در اجتماع و استحکام لشکر
جرا که کوشیم و من و وزیر خالی از مرکز و ندون نیست اما چون هر آنچه از تدبیر و تقدیر نوشت به نفع و نظم و سر غلیظه
سخن ایشان را نشنیده و وزیر مکار را اعتماد نمود و اگر چه درین باره بعضی از مصنفان و ادایات دیگر نیز می آید که ملاکوفان
بعد فتح طاعه رسول به هدیه فرستاده غلیظه را گفته بود که از در ایلست و آید و رنه بهتر نشاند اما غلیظه نشنید و وزیر که رس
و ادون پیشکش می نمود و قبول نفرمود اما اعتماد را نشاید که اجماع مورخان بر همین است که وزیر مکار ملاکوفان را فرستاده و آید
بنده و تهرین نموده و فوجی غلیظه پریشان ساخت و وقت دولت پانصد ساله را بجا که نشت انداخت بعضی وزیر بعضی رسانید
که برائے این مردم با حق خزان بلو شاهی بر سر کشید می شوند چون آذانه و صل غول بلند شد و فرمان جیت استوار لشکر
عرض نمود و وزیر گفت که غول را چه یار که برین سلطنت لشکر کشند اگر مردوزن بر سر او آمده یک یک سنگ اندازند
لشکر غول را ناپدید کنند چون خبر رسید که سوختن تا بجو رسید غلیظه فتح الدین محمد الهالدین ایکست تنصیری را با و وزیر
سوار فرستاد و در اول حمله لشکر غول پشت داده ایشان را زد و کشتید و باز گردیدند و تمام روز جنگیده و در شب فوات
بر لشکر گاه بخدا و یان سوارند و بسیار کسان از ان عین بجز فنگ آید و عقبه فراگشتند و بالاخر ملاکوفان و ندی می
سنة خمس و ستیام و در برابر بلند و رسید و پان استعدا و مدافع نمودند و غول ای ادراما هر که رند و از درون
و بیرون جنگی سخت در پیوست و مدت دو ماه و ماه و جنگ در میان بود و اکثر سادات و غیره بنده و پیامبایه خان فرستاده
و آخر وزیر مکار غلیظه را گفت که الحال تاب نفاست نیست تنویر لشکر غول باید شد و غلیظه ناچار از روی غم نظر بعضی
امیر البرک و امیر الهافضل و امیر عبدالرحمن شاهزادگان و امیر بکرگاه ملاکوفان رسید ۵۰ سال بخت ششصد و پنجاه و
شش و روز کشین چهارم از صفر شد غلیظه پیش ملاکوفان و دوان و دولت عباسیان آمد و بر سر و بعضی دوان
ملاکوفان خلق بخدا و فوج فتح آمده و سلاح می نهادند و بسیار سیر سید و دوان روز جمعه هم سفر است و خمین و ستیام
در شهر رسید و خرابی و دانیان انواع زیور و ظروف طلا و نقره و مس و مهربان و معین و امدادان از کبدن دست آورد و

بطور زبید و واقعہ دیگر شدہ یعنی زبر کے خان و ملا کو فتنے و افسوس تو ماغول نزدیکی با برک خان ابن جوچی خان بادشاہ
 دشت قبیاق و روس وغیرہ داشت اور اسبغہ تہم داشتند و اور ملازمت ملا کو خان بود و بعد از ثبوت بقیم خان
 اور انزور کے فرستاد و برک خان حکم یاسائی مغولی بایران با گردانیدہ کہ ہر چہ رائے ملا کو اقتضا کنے تقدیم رساند و
 ملا کو در سنہ ثمان و خمیس مستحایہ اور ابیاسار سانید و برک خان ازین و بدر بخید چہ امید عقوبید داشت و حکم با توفا
 برادر خود و مشکور ابن بریر قاتلی نشانید و در ہر لہر ہر ملا کو خان لغوق سے حبت و تحککات سے نمود و ملا کو بزرگان آورد
 کہ برکہ ہر چند آقا سے من است و من ایسی امانا کے محل و مدار انعام و چون برک خان دریافت بر آشفٹہ گفت کہ
 ملا کو شہر کے اسلام را خراب کردہ خلیفہ اسلام را بے ہوشی آقا دینی نابود کردہ اگر خدا کے جاوید قیامت
 بے گناہان از رو بخوابم و بوقار ابائی ہزار سوار فرستاد و ایشان از در بگذاشتند و ملا کو خان شوال سنہ ستین تہمایہ
 بر سحر روانہ شدہ شیرامون نویان را سفلہ نمود و بوقار اولیٰ حضرت و تابے نویان در شیوان بوقار انہزام
 و ملا کو خان در سنہ احدی و ستین تہمایہ بعزم رزم برک خان ہمیت نمود و بر لشکر برک خان خضر یافت و بوقار
 منہزم شدہ فرار نمود و اباقا خان و ایملکان و شیرامون وغیرہ بہ دیار برک خان درآمدند و دست بخارت و تاراج
 بر آوردند اما برک خان انتہا ز فرست نمودہ بیک ناگاہ بر سر اباقا خان بیخفت و از صبح تا شام محاربت سخت و افسوس
 اباقا خان منہزم شد و لشکرش بر آب کش کرکسج بستہ بود و در وقت جوسج شکست بسیار عرق شدند و ملا کو خان
 ازین شکست شکستہ دل شدہ بتلفیقات مشغول شدہ ملا و زوان ابن بادشاہ ابقوان و علمای زمان مشغول
 خواجہ تعبیر الدین لوسی و موبالدین عروسی و شقی و نجم الدین دیران و قزوینی و فخر الدین مصلی و فخر الدین اغلاطلی
 و دیگر حکماء سے نامور و طرغہ رصدی بستند و اورانچ الیمانی گویند و ملا کو خان نشانہ ازہ اباقا خان را حکومت عراق
 و انورندمان و خراسان و لو و آذربائجان را بہ سپہ دیگر داد و دیار بکر و بیجہ را بہ توران سلمہ و سپہ و مملکت روم
 بہ حسین الدین ووزارت بہ خواجہ شمس الدین محمد جوینی ارزانی داشت و بر بغداد ملا کو الدین عطار الملک برادر شمس
 صاحب دیوان را مقرر فرمود و ہم در زمانہ ملا کو خان امیر اسچل برلاس ابن امیر قاجار نویان در مراغہ وفات یافت
 و ساقانویان برلاس از اولاد امیر قاجار نویان از اعظم امراء او بود و بطنایت امارت ایل الوس برلاس سر از او شد
 و بقران ملا کو خان مغولان از بہر گاہاری و رینہ در کرانہ مصر و شام مکن گزیدند و قوم قرانہا تارک شہرت بسیار سے
 نمود و بقران ملک قاقان در شام مکن دادہ شدند و ملا کو خان چون داعیہ محاربت برک خان داشت و رصد و اختراع لشکر شدہ
 جلال سپہ دولت دار بزرگ عرض نمود کہ از عراق عرب اتراک و قوم قبیاق وغیرہ رائے ملازمت لشکر کے آرم و خان اورا
 بر بلخ ربانیہ داد و جلال را بفرستہ سپاہی جمیع آورد و باعلان کلمہ معیان و فغان جبارت نمود و بہ مصر و شام رفت
 ملا کو خان برین فریب خورد و قتل بسیار خوردہ از غم و غصہ بے پیرے مرخصت بہر سانید و بوجہ بکشتہ شد

و آخر در بیع الاول سئله شد و متین و تنہا برود و چون ہلاکو بمرافقہ بزرستان گہ شد ہا کہ در تقدیر ازل نوبت احوال آخر
سال پیش صد شصت و ستہ شب یکشنبہ ہا کہ شب نوزدہم بدربیع الآخر ہا عمر او چہل و شصت سال زان مکرر
او شصت سال بود در پائے سوار دلق مدون شد و بہ رسم غفل ہر دایہ بہت اوساختہ میر سے نہادہ خان خواہانہ بند
و چند دختر میر یکبارہ با حلی و زیور آراستہ در آن تہ خانہ نیک در تہا و لوس اوباشند و ہن سرواہ را مضبوط نمود
پسران اوباشا خان و شصت و تہنشین اغول و نکودار اغول و شکویمور و طاقاسے بودند و لو بسیار اہمایت و
صاحب جلاوت و شجاعت بود و دارا ایل خان نیز خطاب میکرد و بہ سبب این خطاب آنکہ چون قبیلہ اعظم قیامت از اول
ایل خان است این خطاب را تمنائے شرافت دانند کہ قیامت خان پسر ایلخان بود و قوم قیامت از نسل قیامت خان است
و قوم ہوزجری کہ ہلاکو خان ازین قوم بود از قیامت برآمدہ است نوشتہ اند کہ در زمانہ ہلاکو خان در ہندوستان سلطان
غیاث الدین بلبن بادشاہ بود و او بہ شکار رنجستے بسیار داشت و ہوارہ در صید و شکار و نظام این کار مشغول
بود و اوقات خود بہ شکار و چوگان بازی بیش تر مرفعے نمود چون خیر شوق شکار او در مجلس ہلاکو خان رسید خان بر
زبان آورد کہ بلبن بادشاہ است پختہ کار و مردانہ نظر بھمالی مے نماید کہ شکار میر و در معنی ورزش سواری ہنرمند
و شکر خود را باداب سواری و مہارت جھانگشی باہر و داخل میدارد و پاس ملک خود میدارد چون ابن سخن بسطانت غیاث
الدین بلبن رسید بسیار خوشش آمد و اظہار بہتلیج فرادان نمودہ بر گیاست ہلاکو خان آفرین گفت کہ قواعد
اکہ داری را کہ سنے دانند کہ جہان داری کردہ باشند و ملکھا گرفتہ و ماندان ایشان از نژاد و شایان باشند و در زمان
ہلاکو خان سلطنت مغول رونقی تازہ گرفت پیش بعد اسطیغنے عظیم در تصرف مغولان در آمدہ قوت آہنا بیش از پیش
گردید و ہلاکو خان بادشاہ علم و دست بود و علما و فضلا را صرمت داشتے و یوسون مغلیہ را نیکو نگہداشتے

ذکر لغبت اشعر لے زمان او

از عمدہ شعرا و فصحاءے زمان ہلاکو خان یکے خواجہ نصیر الدین طوسی بود ہل او
از قزم دور و دیار طوس متولد شدہ و در علوم حکمت شاگرد بہمن یار بود و او شاگرد

حکیم شیخ بوعلی سینا بود صاحب تصانیف کثیر است رسالہ اخلاق باصری بنام ناصر الدین والی قہستان نوشت و
چند سے در قلاع عجمیہ ساکن بود و اکثر محسوسے ماند چو ہل ہلاکو خان بفرمان منکوقاآن بر قلاع عجمیہ رفت و قلاع آہنا
تسخیر نمود خواجہ نصیر الدین طوسی بلا زمت رسید و خان را بلا خطہ علم و فضل و اعتقادے عظیم و زرق او پیدا شد و
ہوارہ اور امر غزوہ معظم داشتے و گویند کہ نصیر مزب تبشع داشت و در وقت گرفتاری خلیفہ مقتضم باللہ عباسی چون
خان شینہ کہ از قتل و غوہ زری خلیفہ قیامت قائم شود ترس و شدا مانا خواجہ نصیر بہر شاہ را ہمائش نمود کہ چہ بدین
بزرگان دین را بطاعت کنند و قیامت نشد از غوہ زری خلیفہ چہ شدا و اظہار خان اور بطور دیگر کہ خون ہر زمین بچک
بدربیش شہادت رسانید و نصیر سرآمد حکماے نے تلخیر بود و قتل شد و شصت سال عمر یافتہ رحلت کرد از دست ۵

نم آنکه خدمت تو کنم نمیتوانم + توئی آنکه چاره من کنی و من توئی + موجودی بحق و احد اول باشد + باقی همه موهوم و خوی
باشد + هر چه بر خدا که آید از نظرت + نقش دویم چش اول باشد + سید هر وی شاعر شیرین سخن بود و روح
خوبه عزیز الدین طاهر فرزند سید و عزیز الدین وزیر فراسان بود و در طوس مسکن داشت و در بزرگاری ملاکوفان سبعا میر
اخوان کوریات غزل شد و بقیه مصادر و داد و سعید و مدح عزیز الدین قصیده بسیار نغمه موزون کرد که مطلعش
ایں است **س** برون ز کارم ز ماه تابان گوئی + دلم بودم زلف او چو چوگان گوئی + بجای که گوئی ز رخسار
او بیاری لب + ز لعل زید و در ز آب جویان گوئی + اگر سر اسر میدان سخن بران باشند + بدلیری بر باید
ز پیش ایشان گوئی + میان سیم صبا پیش آن نگارین نشو + حدیث در دلم را به پیش در مان گوئی +
گرت هواست که گل پیش تو فروزید + به پیش ما سخن از حسن زو جانان گوئی + دیگر از شعرای عهد ملاکوفان
ربیع الدین یمنانی و اشیر الدین اومانی و غیره شعر او ده اندام با محاسن سلطین و امرائے دیگر پرداخته اند و از دولت مغلیه
تعلقه نداشته اند لهذا ذکر ایشان مبادرت نشد - اما چند شعرا ز هر دولت داشته میشوند از ربیع الدین **س**
جان حدیث عشق ندان کنی کجارسد + هرگز بود که دولت وصلت بمارسد + من کینتم که صافی وصلت کنم طبع +
ایمنم نه پس که دود می هجرت بمارسد + و اشیر الدین گوید **س** تا توانی نفسی بے می و مستوقه مباش + که ترا
حاصل هملزد و جهان این قدر است + می حرام است و می اهل خود را نه مزد + ترک چنینی که کیش عیب
هنر ازش نه است +

ذکر سلطنت اباقا خان ابن ملاکوفان سنجر | چنان ملاکوفان مرد حسب قاعد و مغولان آه
بسیر فرزند یا ساد اوند که بر کجائے رسیده باشد

فرمود اید پادشاه از مقام خود حرکت نکند و نور تلے بزرگ ترتیب دادند و اباقا خان را تکلیف سیرگرائی
دادند اما او بانموده قبول نکرد گفت قویلا ناان بزرگ است بجز از اسیر خدایے او چگونه شرمع بکار جهان داری
کرده خود مرا کس کبار عذر او قبول نکرد و در دوم رمضان سنه ثلث و تیسیم ستیمایه بر تخت سلطنت نشست
و مال بے اندازه و جوهر و جامه های قیمتی بنابر اوگان و امر او خاتین داد و دو لشکریان را نیز با نعام بسیار نوازش
نمود و شانزده شصت اخیل را بقبضه شیر و ان باز داشت و تیشین اخیل را به باز نندران و خراسان
نصب نمود و یوبان بهادر را بن جو خاق را بملکت روم مقرر کرد و توران ابن الیکان جلایر دیکلین را نیز نامزد
آن مرزوم فرمود و بار کبر و بیج و بر دیا کسے یوبان سپرد و ارغون قاقا و بیات را به حصول ولایات مقرر فرمود
و در هجده و شام را به شیرامون یوبان ابن جرمخون سپرد و همه وزارت به خواجی تیس الدین محمد مقرر داشت
و تا یکی بر خود شاهزاده ملخون همان پسر تاتی یوبان ابن ساما یوبان برلاس از اولاد امیر قزاق برلاس داد

همدین نزدیکی بوقاس پسر اسکندر اوس جوی لشکر کشید و ازین جانب شانزده شصت بقایا اوتشافتند و اراسته فرمود بر کربان
 با سیصد هزار سوار کینا آید که رسید با قاقان نیز ازین رو گزیده چهارده روز سرد و فوج مقابل هر گز بود و از سفید رنگ
 و نیز اراسته پیام حرب نموده با قاقان پل را خراب کرده و گذار بسته بود و بر کربان جانب نفیس روانه شدند
 و از اینجا گذر و در میان راه بعضی فوج و قات یافت با قاقان خسته کندیده و دیوار بسته بر رسته اگر کشیده محکم نمود و
 و کربان که حفاظت و معاونت اعدا معترف نمود و درین ایام پروانه نام حاکم دیار روم بانه قدر اوالی مصر در ساخت و مملکت
 متغلبید و سپرد و اما با قاقان را در همین ایام با جغتایان محاربه صعب و نفع شد.

و در عصر با قاقان بر اراسته مملکت اوس جنبه الی
 براق خان اعلیٰ جغتای نشسته بود و او بادشاهیه مروا
 و صاحب عزم و بهت و فزاید بود و بهر خیال و صفت
 ذکر محاربه با قاقان ببارق خان جغتای و
 فتح یافتن بر او به نهایت مردانگی و یرنائی.

هنگام بلوغ همیشه شکست درین آید و آنکه بملکوفان مرده بود و ابواب فتن و خداداد اوقات مملکت با قاقان کشته و بود
 براق خان که تیران اراسته و اهل و اوسته معبودیگ را بطور ایلمی گری فرستاد از که کیف لشکر و اراسته امرای نامور
 و توفه حاصل نمود و نیز نمود و اراسته جغتای را که از عده امرای با قاقان بود و بفرقیست و نمود و از قوم و شراف جغتای را بود
 و به موجب فرمان مشکو قاتان بالمشکس در رکاب ملکوفان بایران زمین آمده بود و العرض نمود و از ابا قاقان خوف شد
 و شیرامون نویان اجد حریب و عرب بسیار و اراسته فرموده و نمود اگر قنار شد و براق خان چون بمرد و ایران رسید و
 از تندی با غول جنگیده و اراسته شکست داد و با قاقان نیز تهیه لشکر نموده و همیشه به باتاسه نویان و میسر و بهر اراسته و شصت
 ستر کرد و اراسته و آقا و والی کرمان را در قلب حماسه و او و ششین نویان را کینا روست و بقایا امرای جغتای به بازوشت
 و ایلمی ببارق خان فرستاده اعلام نموده که زودی آتش و شهر و سوسنی ۴ جهان و دشمن از که اوستی ۴
 اکنون همه اراسته و دولت کنی و ولایت غزنین و قندهار که گناست بر نوسلم و ابریم براق اعلیٰ صلاح در جنگ دیده و توبه شد
 و با قاقان چون بهرات رسید بدین سبب که اهل بهرات جغتایان را نزل و علوفه داده بود و بنقض آمده فرمان
 قتل عام داد و ایستة فوج شمس الدین وزیر چهارگان رسته گاری یافتند چون بهر اراسته و کربان گریان جغتای
 بگریه آمد و گفتند که بار شاه ماسه و اندک تشبیه اهل و اراسته و آقا و ولایت خاهاست بود و از آمدن باو شاه خبر ندارد با قاقان
 جلد اندیشیده و چند کس از متوللان را بجهانبه که در همان مجلس که جاسوسان بدستون خیال مستور بودند و بادشاه نشسته
 آمده عرض نمودند که لشکر و شصت جغتای آمده آذر با سحان را غارت کرده و اگر بادشاه قانع نشد پس سازان مملکت
 ویران گردد و جهان را با قاقان چو شبنم لیلین ۴ چو دریا بهوشید از خشم کین ۴ گفت که نیکو کردیم که بهرات را
 از اجناس و نفائس مشحون و شصت بهر باغی گذاشتیم و با امر اعلیٰ کرده و همگنان را سزای زدند که ماسه از با سحان را

صیانت باید نمود و بادشاه فی الفور سوار می شود و گشتن آن جاسوسان فرمان داد و حکم داد یکی از ایشان را بحیث
 رد کار کردند و آن جاسوس بشکرتختائی رسید که کیفیت باز را ند و براق خان از خبر گشتن ابا قافان بسیار خوشحال شده
 به تحقیق و تدقیق این خبر بپرداخت و بخرج استعجال روانه شده بهرات رسید شهر بیان در را را بسته بودند پیلے باشتا
 فرستاده زیاده التفات بگرفتند شهر نگردد و بخرج سب رسید منزل ابا قافان فرود آمد و از آن جادو تعاقب او عجلت
 روان شدند چون چند فرسنگ رفته بهجالت رسید و دید که تمامت صحرا از افواج ابا قافان پر است و نیزه و اسلحه و
 زره و دلاوران از تاب آفتاب روشن شده نظر را خیره میکنند و افواج ابا قافان در صحرا چون بخود خار موج میزنند
 از این حالت اندوهناک شده چاره جز جنگ ندارند و ابا قافان نیز با ساسانی لشکر بجالت آورده تشییع انحال و در بر
 انظار نصب کرد و سپه و توپان را همراه او مقرر کرد و حواله غار بر برادر دیگر خود داده و سونگس بهادر را که از نوینیان بزرگ
 بود در آن طرف بازداشت و الیایان کرمان و رستمیان و امیر ارغون آقا و برات را بر ایشان امیر گردانید و تاکس و
 الیایان و غیره امر را در قلب بازداشت و براق خان نیز یار امیشو که کرموده و طلس و کوس جنگی نفع دهنده و فکس رسانیده
 حریف عظیم و پیوست و امر است براق خان مردانگی با نمودند و ارغون آقا و دیگر امر از خیم با برداشته اکثر لشکر مقدم بر ایشان
 شد و تهدید عظیم میداشتند اما علی بن صفائی هویدا شدند و ابا قافان کس پیش امیر سوزتانی که پیرس نو دسار بود فرستاده
 از فرار و قرار را سلبید و سونگس با خطه باندیشه فرو رفته سر بر آورد و از اسب فرود آمده در میدان بر صندلی نشست
 گفت که هر کس که خواهد بیرون که من جان نموده و برین میدان میهم قدم باز نه گشتن تا که تشوم یا فخر یا هم و بر پیام آور
 گفت که برو به نشان بگو که اگر در هزار مرد و سیاه زره گشته شده شصت هزار دیگر فرار اندول را از دست نباید داد و
 چون اعیان سیاه این سخن از آن ایکیون مال شنیدند خون شجاعت و مردانگی ایشان در جوش آمده خروشت اعیان آنها
 بر خاستند و دلیران حاضر را نه نمود و بهت بر داشتند و گشتند و در آن روز جنگی بغایت صعب اتفاق افتاد و کوران
 زمان پنج جنگ صعب تر از آن نشد و دلیران هر دو طرف از یک نثر ادویک گروه بودند با خود آویخته کشش و کوشش
 مردانه نمودند و به پنج پرند را جا بگاه و نیزه و زگر و خروشان سپاه و دوشیدن تیغ الماس گون +
 بکود آتش بگردانند و در آن تو گفتی زمین رو رنگی شده است + شماره دل مرد جنگی شده است + تو گفتی هوا
 پر گرگس شده است + زمین از پیل طلس شده است + زبس نیزه و زگر و تشیر نیز + برآمد همه از جهان
 رستخیز + بر تو به نیزه بر آویختند + همه زبس آتش فروختند + چنان شد که رسته کشور ندید + زبس کشان
 شد زمین نا پرید + عاقبت امر است دلاور بجای نماندند و نسایم فتح و ظفر بر چرم اعلام لشکر ابا قافان و زید و
 براق خان با بچه را کس سر از میدان نبرافتنه به چار شرافت و درین اثنا سیفر قویلا قان آمده و ابا قافان و سر
 سده تبع و تنین و ستمایه بر مراع رسید و بر بیغ و آآن که شتمل بود بر کاند ابا قافان بجالت پور بر سر نشینید و

مجموع آقا و اینی و بر اطمینان باشند و ابا قافان شریک تعظیم و تکریم بجای آورده باشد که توحش است که عظیم تیب داده و چو پروانه
 حاکم روم با بند قدار که ملوک ملک صلح بود و بعد گشتن ملک مظفر پسر هر حاکم بود و رساخته بود با دشا عزم روم فرمود
 بر روم مستولی شده و قلع حیات پروانه را به آب تیغ آید و فرو نشاند و بوجه المستان عزم شام نمود و رزمیه لشکر
 قلعه بیرون فرستاد و امانی قلعه به بند قدار پیام دادند و گویند که بند قدار قیچی ترا بود و از دوده هزار سوار و عرصه
 چهار شب و روز با یلغار بمید و ایشان رسید چون آب فزات در میان حائل بود و علامات سلطان را از آنجا نمود و اهل قلعه
 شایانانه نواختند و غولان آمدن بند قدار را باور نمی کردند چه بخت و نعمت یوم در راه می بایست صرف شد و بند قدار
 بسبب نبودن سفائن بسبب و پنجاه رشت را دست و پا بسته یکبار در آب انداخت و بر زیر ایشان مراکب و دریا انداخت
 و سپاه غول از هابت و خوف شده و نیزم گردید و بعد از بند قدار سیف الدین قلاوون پادشاه شد و او هم سپاه غول مظفر
 و ابا قافان برادر خود و ملکوتی را با فوج از دیوان نامور بجانب مصر فرستاد و رسید و سیف الدین العقی بمقابل او آمده و میرا
 منبر می ساخت نوشته اند که بند قدار در خواب زیارت حضرت مسیحا المصلحین خاتم النبیین صلی الله علیه
 و علی آله و صحابه و سلم شرف شده و آنحضرت شیری به سر محبت فرمود و بار و در خواب دید که آنحضرت
 صلی الله علیه و سلم تیغ را از دست گرفته سیف الدین قلاوون داد و بند قدار سیف الدین برکت توجه آنحضرت بر کشتن غول
 مظفر یافت که فتح و ظفر بر سپاه غول دران زمان از بسکه ایشان قوت بسیار گرفته بودند و نفعی نمود چون محمد الملک
 یزدی ملج با دشا را از شمس الدین محمد صاحب دیوان مکر گردانیده بود و مباحثه بسیار در میان هر دو فاضل نامدار واقع
 شدند و محمد الملک اقتدار بسیار یافت و متعلقان و مستبان صاحب دیوان را از دست نهدی او نصرت بجان رسید
 و از آنجا منوجه بیدان شد و روز سبزه در نشسته بود که کلاغی آمده بانگ کردن گرفت فرمود تا او را برانند چون کلاغ
 پرواز کرد و غشی بر پادشاه طاری شده و فات یافت و نیز نویسد که شبی در مرغزار او جان در حوالی تبریز نشسته بود که
 ناگاه و خسته در و ظاهر شد و گفت که من غنی عظیم قصدین دارم و نیز و کمان بمن و سپید چون تیر و کمان بدست گرفت فی الحال
 بیفتاد و جان داد و حال این واقعه در عشرين ذی الحجه سنه ثمانین و ستیاب واقع شد و چند روز بعد قول بسوگواری
 بودند نهاده اند زیرا ندرش تخت زر و بدیاس زلفیت زرین مکر و تن شاه و ایش بیاراستند و گل و
 مشک و کافور میخواستند و بکنند موسی و فرمودند و روزه زبان شاه گوسه و روان شاه جوئے و سر سگهان
 گشت پرود و در خاک و همه دیده پر خون همه جامه چاک و تاریخ وفات او چنین گفته اند چه بسبب روز
 برآمد زاده ذی الحجه و زود چرخ که بر کس نمیکنند اتفاقا چهارشنبه و هنگام صبح در بعد ان بیست و شش روز
 و گذشت اتفاقا سلطنت او ختمه سال بود و او پادشاه و او که بود و طعنه نامور و خواهر نصیر الدین لوسی را بسیار
 عزیز و کرم داشته و وزارت بخواجه شمس الدین محمد صاحب دیوان داده بود و هموار و بصلح و صلوات و عطا و کمالات

کار کردی و با قاقان را پس از آن تعدد بود و از آن میان نکودار و ابراج و جوشکای و بایده و ولا فترت و جلا و اخوان شهوت
 اند و نوشته اند که با قاقان با حضرت شیخ سیدی شیرازی حضرت مولانا جلال الدین رومی رحمہ اللہ علیہم جمع عین عقاید
 بسیار داشت و این دو بزرگوار از هم مصران او بودند و با قاقان بشرف ملازمت این حضرت مشرف شده بود چون آن
 حضرات هم عصر با قاقان بودند و ملاقات با قاقا و متعقد به ایشان بصبحت میست مناسب بود که یکی از احوال این
 دو بزرگوار نامدا ترتیباً و تبرکاً درین اوراق درج نمایم حضرت مولانا جلال الدین رومی ابن بہاء الدین محمد سلطان العلماء
 بود و نسب آنجناب بحضرت امیر المؤمنین ابو بکر صدیق اکبر رضی اللہ عنہ می رسید و جن آنجناب خلیفہ بود و حضرت مولانا
 بہاء الدین مرید پدر خود حسین بود و مسلک آن جناب بحضرت شیخ احمد غزالی می رسید و نیز مولانا بنجد مستشرق شیخ حضرت
 نجم الدین کبری، رحمۃ اللہ علیہ رسیدہ گویند کہ شبہ سیصد و سی از شاہین شیخ حضرت رسالت پناه را در خواب دیدند کہ
 مولانا بہاء الدین مطلق بسیار فرمودہ خطاب سلطان العلماء را زد و چون ہمہ ایشان بہ بہت رفتند مولانا ایشان را
 گفت کہ حضرت رسالت پناه شمار از صدی درویشان خبر ندا از سرانکار شیخ استیاد الغرض بعضی علمائے حلسہ
 سلطان محمد خوارزم شاہ را کہ باشند بہ عالیشان بود از جانب مولانا اندیشناک کردند و سلطان حکمیہ دانستہ فرمود پیش آن
 جناب فرستاد کہ باین مرتبہ شاہی قبول کنند و رنہ از دیار ایران روند مولانا بفرمودہ آمدیم و فرمود کہ اسد الدین محمد شاہ
 باشد در پنج نیاید و با مردان او را خود برج رفت و در شام فرمودہ و میباید کہ سید بران الدین بر شام خود دانا
 معہ مولانا جلال الدین و مردان در روم رفت و در آن ایام سلطان علاء الدین بلوچ بہا شاہ روم بود و مرید مولانا شد
 مولانا بہاء الدین در روم انتقال کرد و مولانا جلال الدین بر سمنار شاہ پدیدار گشتہ بسیار سے از عرفا و اولیاء اللہ را در آن
 کسب معارف و تقائق فرمود و آخر بنجد حضرت شمس العارفین شمس الدین تبریزی رحمۃ اللہ علیہ رسید و حضرت شمس الدین
 از آنرا و گویا بزرگ امید بود ترک نہیب جمعی کرده مرید حضرت کمال الدین جندی رحمۃ اللہ علیہ گردید و بفرمان مرشد
 خود بر لے ترتیب و ملاقات مولانا بر روم رفت و در تونہ رسیدہ و مولانا جلال الدین را دیدہ و فرمود کہ شرف فرمودہ است
 کہ در اینجا سوختہ ایست نزد امیر ایست کہ اورا مشعل سازی و آن سوختہ ہمین است و ملاقات مولانا رفتہ با مولانا چندی
 سوال و جواب کردہ مولانا گفت کہ سوختہ بود و کتب چند در پیش داشت شمس الدین پرسید کہ باین چگونگی بہاست
 مولانا گفت کہ این را قبل مقال گویند ترا بآن چہ کار شمس الدین فی الحال کتابا را در آب انداختہ مولانا تا سفت
 فرمود کہ اسے در پیش در این کتب بعضی رسالہ بودند کہ دیگر یافته نشود شمس الدین دست دراز فرمود لیکن لیکن
 کتاب ہا از آب بر آورد و کتاب در وی سچ اثر نہ کردہ بود مولانا پرسید کہ باین چہ سر بود کہ نماز شد شمس الدین فرمود
 کہ این از ذوق و حال است ترا ازین چہ خبر مولانا متاثر شدہ دست را در وی بر معراج ولایت و معرفت
 رسید چون مردم ظاہرین شورش کردند کہ درویشے آمد پیشواے مسلمانان را گمراہ کہ حضرت شمس الدین بہ تبریز

رفت و مولانا بعد چند مدت بہتر نیز رفتہ آن جناب را باز آورد و بار دیگر بہ شام رفت و مولانا بہ فرخوہاؤ الدین را فرستادہ
 طلبیدہ شبیہ کہ مولانا بہ حضرت شمس الدین محبت داشت کہ کسے از بیرون آواز داد و شبیہ الدین اشارت کرد
 مولانا پرسید کہ کیست آن جناب فرمود کہ بقتل من آئند و بیرون رفت و مولانا آوازے شنید و بیرون و دید قطرہ
 حیدر از خون وید و از حضرت شمس الدین نشانی نیافت و بعضی سے نویسند کہ بعالم واقعہ بحضرت مولانا فرمود کہ مرا
 کشتہ بچا ہے انداختہ اند و مولانا بعد مبارک اوارا کرد و مدفون نمودے نویسند کہ باعث شہادت آن جناب
 علاء الدین محمد پیر مولانا بود کہ با مرض مزمن مبتلا شدہ و گذشت بہ کیف حضرت شمس الدین از کبار اولیا بود حضرت مولانا
 ہم از ناظم اصفیا و مشنوی و در حقائق و حصار فاضلیت و مہر و صاحبان نیکنام از قولاند فیض مائے ربانید و در تعریف او
 گفتہ و در حقیقت مہفتہ است **س** مشنوی مولوی سے معنوی + ہست و قرآن در زبان پہلوی + و دیوان
 اشعار مولانا سی ہزار بیت است و مولانا بعد از شہادت مرشد خود بسیار اندوہ گین و عزین سے بود و بھجت عالم الدین
 چلبی منسلک بودہ بدرخواست از مشنوی را بنظم آورد و مولانا در سنہ اشنی و سبعین و ستما پوچھی انتقال فرمود چن شعر از
 مشنوی نوشتہ : بشنود اگر چہ تمامی کتاب اجواب است اما درین تمام چند بیت تینا و تبرکات نوشتہ میشوند **س**
 بشنوازے پون مکابیت میکند + و زبدائی باشکایت میکند + کرنیستان تامل را سبیدہ اند
 از لغیر مرد و زن البیدہ اند + سینہ خواہم شہر ساز فراق + تا بگویم شرح درد اشتیاق +
 ہر کسے کو دور مانا از حاصل خویش + باز جوید روزگار و فصل غمش + من بہر جمعیتے نالان شدم +
 بدست بجانان و خوشحالان شدم + ہر کسے از غن خود شد یار من + و ز درون من نخست اسرار من +
 سر من از خاک من و در نیست + یک چشم و گوش از آن نوریت + تن ز جان و جان رتن تنوریت +
 ایک کس را دید جان تنوریت + آتش است این با نکلان و نیاید + ہر کہ این آتش ندارد نیست با د +
 آتش عشق است کاندہ رنے فدا + جوشش عشق است کاندہ رنے فدا + نے حریف ہر کہ از یار سے برید +
 پردہ آتش پردہ سے ماوید + ہچونے زہری و تریاتی کہ دید + ہچونے دمساز و شتاتی کہ دید +
 نے حدیث راہ پر خون میکند + قصہ مائے عشق مجنون میکند + دودان داریم گویا ہچونے +
 یکدان پہنانت و یکجا سے + یکدان نالان شدہ سوئے شما + مائے ہوئی و رنگندہ دسا +
 یک داند ہر کہ را و انتظار است + کاین فغان این مری ہم زمان است + ددندہ این نائے از دہما دست +
 نامی ہوئی روح از میگا است + محرمین ہوش خبر ہوش نیست + مر زبان را شتری چون شست +
 گرنہوے ناکہ نے را شمر + نے جہان را پرنہ کردے از شکر + و رغم ماروز با بگاہ شد +

روز با سوز ماہرہا شد + روز با گرفت گور و پاک نیست + تو بمان اسے آنکھ چون تو پاک نیست +
 ہر کہ جزا ہی ز آتش سیر شد + ہر کہ بے روز نیست روزش دیر شد + و دنیا بد جبال بختہ بیخ خام +
 پس سخن کوتاہ باید و اسلام + بادہ در جوشش گدائے جوش است + چرخ در گردش اسیر جوش است +
 مادہ از ماست شد ما ازو + قالب از ماست شد ما ازو + بر سلع راست ہزن چہ نیست +
 طعمہ ہر غسکی بغیر نیست + بندگیل باش آزاد اسے سپر + چند باشی بند سیم و بند زر +
 گدہ بریزی عسبر را در کوزہ + چہد گنجی قسمت یک روزہ + کاسہ چشم حلیان پر شد +
 تا صدف قانع شد پر در شد + ہر کرا حیا مہر عشقی چاک شد + اوز حرص و عیب کلی پاک شد +
 شاد باش اسے عشق خوش سوداے + اسے طیب جملہ علت ہے + اسے دواے سخت و ناموس +
 وے تو افلاطون و جالینوس + جسم خاک از عشق بر افلاک شد + کوہ در رقص آمد و چالاک شد +
 عشق جان طور آمد عا شقا + لموت و قہر موسی صغفا + سپہا نیست اندر زیر وجم +
 فاش گر گویم ہسان بر ہم نرم + بال و ساز خود گر جفتے + ہچونے من گشتی با کفیتے +
 ہر کہ اوز ہرانی شد جدا + مینو شد گر چہ دارد دلوا + چون کہ گل رفت و گلستان گشت +
 نشوئی زین پس ز بلبل گشت + چون کہ گل رفت و گلستان شد فرا + بوئے گل را از کہ جویم از گلاب +
 جملہ معشوق است و عاشق پردہ + زندہ معشوق است و عاشق مردہ + چون نباشد عشق را پر و اسے او +
 او چو مرغے ماند بے پر و اسے او + پیر و بال ماکست عشق اوست + موکشانش سے کشد تاکوے دست +
 من چو گویم ہوش دارم نہیں پس + چون نباشد نور یارم نہیں پس + نور او درین وسیع و فوق +
 بر سر و برگہ دیم نامید طوف + عشق خواہد کاین سخن بیرون بود + آئینہ انہ نماز بود +
 آئینہ دانی چہر انما زینت + زانکہ رنگار از رخس ممتاز نیست + آئینہ کنز رنگ آلاش حیات +
 پر شعل نور خورشید و ماست + روز نگار از رخ او پاک کن + بعد از ان آن نور را ادراک کن +
 این حقیقت را شنو از گوش دل + تابرون آئی بکھے ز آب و گل + فہم اگر داری جان را راہ میدہ +
 بعد از ان از شوق پا در نہید +

و

خود نیزے در جان چو شمع نیست + شمس جان باقی است او را نیست + شمس در خارج اگر چہ بہت فرو +
 مثل او ہم سے توان تصویر کرد + در تصورات اورا گنج کو + تا در آید در تصویر مثل او +
 من چو گویم یک رنگ ہشیان نیست + شرح آن یار سے کد ارایا نیست + شمس جان کنز فایز آمد و را شہر +
 نبودش در ذہن و در خارج نظیر ہے در مدار و احشرب از قفس + فارغان نے حاکم و محکم کس +

رفته در محل ایست چون بانی نشان + روح شان آموده و ابدان نشان + جان همه روزگار کو کج خیال +
 از زبان سود و از خوف زوال + نه صفائی ماندش نه لطف و فر + نه بسوئے آسمان راه سفر +
 جان مانع بستند آب و گل + چون رسید از آب و گل شاد دل + روح صافی بستند ابدان شده +
 آب صافی در گلی پنهان شده + مرغ کو اندر نفس زندانی است + مے بجوید رستن از نادانی است +
 روح مانع گرفتند + انبیا نشان رهبر و شایسته اند + این بزرگان این گفتند اگر کز آب +
 چشم پاکان روشن افتاد است و صاف + گفت نشان نفس شای نقش شان + جلد روح مطلق است و نه نشان +
 زیر و بالا پیش و پس صفی تر است + بے حیت و نصف جان روشن است + لعل روح از شر شیطان باز کن +
 بعد از انش با ملک انبیا کن + تا تو تاریک و ملول و تیره + زانکه باد یوسین همیشرو +
 روح را تو خدایه چون سراسر است + غیر ظاهر دست دایه دیگر است + بحر ملے در نمی پنهان شده +
 در سگزن مایه پنهان شده + جان بے کیفی شده محبوس کیف + آفتاب و عقد و حبس این است حیف +
 خود جهان میان سراسر آگهیست + هر کس بے جان است از دانش تهیست + جان اول نظم هر دو گاه شده +
 جان جان خود نظم الله شد +

وله

هر که است از موهبا جان پاک + روز میند حضرت و ایوان پاک + چون محمد پاک شد از نار و دود +
 هر که بر او کرد و حب الله بود + چون رفیق و سوسه بد خواه را + که به بینی شم و حب الله را +
 هر که باشد ز سینه فتح باب + اوز هر ذره به بی بند آفتاب + حق پدید است از میان دیگران +
 همچو ماه اندر میان اختران + دگر انگشت بر دو چشم نه + پنج بینی از جهان نهان ده +
 در نه بینی این جهان معدوم نیست + عیب جز انگشت نفس و مسمیت + تو زخم انگشت را بر دار بین +
 دگر گهانی هر چه میخواهی به بین + لوح را گفتند امت کو ثواب + گفت اوزان سکو و استغش و اثاب +
 رو در در جها پیمیده اند + لاجرم با دیده و نا دیده اند + آدمی دیدار است باقی پوست است +
 دیده است آنکه دید دوست است + چون که دید دوست نبود کور به + دوست کو باقی نباشد کور به +

وله

این زبان چون سنگ چون آهن شست + و آنچه به از زبان چون آتش است + سنگ آهن را من بر هم گزاف +
 که ز روی نقل و گداز رو کلاف + زانکه تاریکست هر سو پنهان زار + در میان پنهان باشد شلر +
 ظالم آن تو که چشمان دوختند + و سخن مانع را سوختند + مانع را یک سخن ویران کند +
 رو بهان مرده را شیران کند + جان مانع وصل خود ملے دمنده + یک زبان فرستد و دیگر میمنده +

اگر حجاب از جانبها برخاسته گفت هر چه است مسیح است و حضرت شیخ مصلح الدین سعدی شیرازی رحمت الله علیه
 افصح التکلمین الخ المتأخرین است در حق او گویند و شعر سه کس میسراند و هر چند که لایبی بعدی
 آیات و تفصیده و غزل را به فردوسی و انوری و سعدی و از کمالات صوری و عسوی او هر چند که نوشتند نشوند
 از هزار یکی و از بسیار اند که هم گفتن توانم حضرت شیخ را یکصد و دو سال عمر بود و بعد از ده سالگی تحصیل علوم فرمود
 و ناسی سال در بلاد مختلفه تحصیل علم پرداخت و سی سال دیگر مشغول سیاحت بود و سی سال دیگر در خارج شیراز در
 بقعه عبادت و ریاضت گذرانید و مریدان که طعام برایت حضرت شیخ می آوردند بعد از صرف بقیه را در سفره نهاده
 از زمین می آویختند که خاکشان شیراز در وقت عبور از آنجا آن را به گرفتند و روزی یکی بجهت آتجان بصورت
 خاکش خود را به سفره رسانیده چون دست بلند کرد و دستش در میانک شد فریاد برآورد که ای شیخ بفرمایم من
 حضرت شیخ فرمود که اگر از خاکشانی آید پا و زحمت بدست کو اگر از قاطعان طریق به بازو سی قوی و دل سخت کج که
 بے زخمی و المی نه آید و آدمی و دعا فرمود آن شخص صحت یافت و یکی از صاحبان دغواب دید که خوشی و غروشی
 در عرش مجید و میان روحانیان افتاده است و گویان شعری از شیخ زمزمه میکنند که این بیت سعدی تسبیح
 و تهلیل کیالہ مانا که برابر است چون بیدار شد و بخت شیخ رسید و یک شیخ باین شعر ترنم است و وید که حال دارد
 و مودا **س** برگ درختان بسوزد نظر هوشیار به هر درق و دفتر نیست معرفت کردگار و حضرت شیخ مرید
 حضرت خواجه شهاب الدین سهروردی علیه الرحمۃ بود و با وجود علم و فضل و لطائف و ظریفیت از علم تقوی و دولت فقر
 هم در بر اجنب و بهر بلند داشت و زبان بجم ابو بکر بن سعد زنگی عمران ناس کشاد و معاصر با قان نورنجری است و
 تصنیفات او مثل گلستان و بوستان و کلیات و غیره در هر طبع مشهور و در اینجا چند شعر از ان جناب نوشته می
 شوند **س** بس بگردید و بگرد و در زنگار و دل بنیاد نه بند و هوشیار و ای که دشتی لطف بودی در حرم
 سال دیگر طفل بودی شیرخوار و دهنه بالا گرفتی تا بلوغ و سرودی بالائی شدی زمین عذار و بهچین
 تامل و نام آور شدی و فارس میدان و مرکانزار و آنچه دیدی برقرار خود نماند و آنچه بینی هم نماند برقرار
 میرو این شخص مشکل نازنین و خاک خواهد گشتن و خاکش غبار و کل نخواهد چید بیشک باغبان و در نه پند
 خود فرویز و زبار نه این همه بیج است چون می گذرد و تخت و تخت و امر و نبی و گیر و دار و **س**
 اگر تو فارغی از حال دوستان یار و فراغت از تو میسر نمی شود ما را توان درخت گله کاغذال قامت تو و
 شکست رونق سر و لب بالا را و **س** و **س** پیش ما رسم شکستن نبود عهد و آرا و الله الله تو فراموش
 کن صحبت ما را و **س** و **س** شتافی و صوری از حد گذشت یار و اگر تو شکیب داری طاقت نماند ما را
 یارب تو آشنا را مهلت ده و سلامت و چند آنکه باز بیند ویدار شمارا و نه مکاشفه را در چشم خور و **س**

قدیریت اے برادر نے زہر پار سارا + سخن خویش پر بیگانہ نے یار گفت + گلہ دوست بدین نہ طریق اوست +
خبر یار ساندید برغان چمن + کہ ہم آواز شمار قفسے افتاد است + ایک گفتی هیچ شکل چون فراق یازیت +
اگر امید وصل باشد چمنان پوشانیت + برق یانی بحسب باد بہاری کجاست + طاقت بھون نامہ جوہر لیلے
کجا است + خوب رویان جہا پیشہ وفائیز کنند + صید را پائے بہ بندہ دور مانیز کنند + بگذازا بگیم چمن ابر در
بہاران + کز سنگ نالہ خیز زور و زولع یاران + سعدی بروز گاران مہر طے شستہ در دل + بیرون سے
توان کرد الا بروز گاران + جان من جان من خدا سے تو باو + بیعت از دوستان نیاید یاد + ہمہ از دست غیر
نماند کنند + سعدی از دست خوشین فریاد + ولہ فضل خدا کے را کہ تو اند شمار کرد بیکیت آنکہ شکر
یکے از ہزار کرد + آن صانع لطیف کہ بر فرش کائنات + چنیزین ہر صورت او ان نگار کرد + بحر آفرید و ہر درختان
و آدمی + خورشید و ماہ انجم دلیل مہار کرد + اشار چھنے کہ جہان سرسبز گفت + و اجمال مشک کہ فلک یر بار کرد +
شکر کہ اہم فضل بجائے آورد کسے + حیران باند ہر کردین افتکار کرد + بخشندہ کہ سائے فضل و محبتش + مارا کجی قوت
امید وار کرد + پر پیگر کار باش کہ داد آسمان + فردوس جلسہ مردم پر پیگر کار کرد + ابروہ رخ گنج میسر سے شود +
مزدان گرفت جان پرادر کہ کار کرد + دنیا کہ جبر آفرش خواند مصطفیٰ + بلے نشست نیست نباید گذار کرد + بولار
خدا کے ہر چہ برستی تو بر هیچ نیست + بیچارہ آنکہ بر ہمہ هیچ اختیار کرد + ولہ دیدہ رافائے ابن است کہ
با برید + ورنہ بند چہ بود فائدہ بینائی را + نادری بر سر چہ میخوای سحر آزار من + ناکہ گشت شیر بر قوم زنی آزار
نیست + مروان گویند سعدی خیمہ در گلزار زن + من کئے را دوست مبارم کہ در گلزار نیست + ضعف قوت
آہم نام نہ تو رسم خلق + گمان بر بند کہ سعدی ز دوست خور سندات + اسے فائدہ سالار چہین تند چہ رانی + تہمتہ
کہ در کوہ دیگر پسانند + مرغان قفس را الیے باشد و ذوقے + کان مرغ ندانند کہ گرفتار نباشد + دلے از سنگ
باید سیر راہ و دلع + کہ تحمل کنند آن لحظہ کہ محل ریوہ + بسیار سالہا بفرغ کار و + کاین آب چشمہ آید و باد
صبار و + این خچوڑہ مہلت آیام آدمی + بفرغ دیگران بہ تیکہ چرا و + ایدوست بر جنازہ دشمن چو بگذری +
شادی کن کہ بر تو ہمین ماجرا و + مرا پیر و اناسے مرشد شہاب + دو اندد فرمود بر روستے آب +
یکے آنکہ بخویش خود بین مہاش + دوم آنکہ بغیر بد بین مہاش + نہ ہر آدمی زادہ از دو بہ است + کہ دو آدمی
زادہ بہ بہ است + و بال است دادن بر بخورند + کہ دار سے تلخش بود سووند + نہ ہر کس سزاوارش بال +
یکے مال با دیگر گشت مال + شنیدم کہ حشید فرخ شرت + بحر شمر بر بستے نوشت + برین چشمہ چون جلسہ دم
زدند + رفتند چون چشم بہم زدند + شنیدم کہ در روز گار قدیم + شدے سنگ در دست ابدالیم + میندار
کین قول معقول نیست + چو راضی شدی سیم و سنگت کیست +

دین فیصلے اسلام بود و موسوم بہ سلطان احمد خان گردید و الپجیان برائے استغفار جمیع شہزادگان امرائے اوس ملا کوخان
 فرستاد و در بہار قریباتے منعقد گرد و قورلتائے بزرگ انعقاد یافتہ و سریزیم بیچ الاول سنہ احدی و ثمانین
 و ستھایہ بر تخت نشست و فرمود تا محمد نقد و جس کہ در خزانہ بود آوردہ بر امر او شایہ از دکان وغیرہ قیمت کردند و
 محمد الملک بہ ارغون خان گفت کہ پدرت را صاحب دیوان زہر دادہ و بادشاہ با شماع این حکایت اجضب آمدہ
 محمد الملک نفید شد و از میان سیباب او پارچہ از پوست شیر یافتند کہ از زعفران و شجوف مسطحہ چند نوشتہ
 بود و چون مغولان از سحر بسیارے ترسند و ازین روی اجضب آمدند و خواستند کہ بابت شستنہ بخورد و محمد الملک نہ
 او متکثر شدہ چون عطار الملک صاحب دیوان وغیرہ را تکلیف بسیار دادہ بود بادشاہ اورا ایشان سر و محمد الملک
 گشتہ شد و سلطان از شرب خمر بہرگز کردہ تولیت اوقات ہماک را بہ شج کمال الدین عبدالرحمن الرافعی دادہ و طالع
 اطبا و تنجیم پیور و نصاری موقوف داشت و بادشاہ بصلح و زیر و شیخ باسلامین و ہر و شام ابواب مدت و وقت و نمود
 مفتوح داشتن خواستہ و کلا خود فرستاد و سلطان سیف الدین مہری تعظیم ایشان نمودہ و مخص نمود اما امر او شایہ از دکان
 مغول از بے قدری خویش و محبت باہل اسلام بیچ و ناب خوردند کہ سلطان سلمانان را بہ مغولان بشی میداد
 این معنی موجب شکستہ دلی ایشان گردید و ارغون بادیگر امرائے یاغی بہ خفیہ سازش کردہ و طعنا چار توہیان را
 کوس و علم دادہ و شکستہ از قوم قراناس کرد میان مغولان بزمید بیباکی و ہوشور اندرتب وادہ بوسے
 سپرد و بادشاہ از نوشتنہ شدہ ویرا استعما علیہ و التیاق را فرستاد و شایہ از دہ بطن و مدار و ایرا بجانب خوکشید و
 و بادشاہ ویرا دخنر خود دادہ باز سوسے خود آورد و ارغون الچمی فرستادہ نوشت کہ صاحب دیوان قت گشتہ شد و محمد الملک
 محکم دادہ بود کہ جملہ اموال من تعلق بہ بادشاہ دارد اکنون ویرا فرمان شود تا ویرا بخاطر شدہ از ان جن پر سیدہ شود کہ
 سالہائے دراز وزارت پدر ما کردہ از دخل مخرج حیلے ندادہ و نیز شہزادہ کہ صاحب دیوان بوجہ نقدی برادر با قافا
 را زہر دادہ و رگنہ را بنید بہر کیف سلطان اورا نہ فرستادہ و ارغون در سنہ انیم و ثمانین ستما بہ عازم بلاد شرقی شدہ
 بتدبیر حرب و ہر و افتاد و سلطان احمد قفقوز باہی را بمیک روم فرستادہ بود و آمد و رفت موم او بہ ارغون ماضع شد
 ویرا گرفتہ بعبثون گناہ قتل رسانید و آمد و شد الپجیان ارغون بسیار شدہ و اکثر امرائے سلطانیکہ از ویرا بوجہ بودند
 با ارغون پیوستند و سلطان التیاق و نیان با ہشتاد ہزار مرد و ہزار ہون خان متعین فرمود و التیاق در ری رسیدہ
 و ارغون نیز ہر پامش ہاز کردہ و مصاف داد و ہر دو جانب حملہائے سردانہ واقع شدہ و ارغون چون شیر غضبناک ہر
 طرف میتاخت و مبارزہ انداخت و ارغون دران دارو گناہ از قلب جدا شدہ جمال فتاوت نیافتہ عثمان بزانست
 و سوسے یورت قراناس گرم زہر کرد و دید و جائے جمال توقف نیافتہ بہ قلعہ کلات پناہ برد و التیاق و عقب او رسیدہ
 چون شنید کہ لکزی گورکان و ہندوی ہیکلی قصد بلقان خانوں زوہر او دارند بر فور از قلعہ برآمدہ و ہر ہر صحرا

شده و الباقی بدو رسیده و پادشاهت آورد و حکومت تمام پیش سلطان رسانید و میاسائے مغول از جانب چپ بدر بار
 آورده و درگاه و تزیات آفتاب بازداشتند چون پیش بردند در کنار گرفته شد و پادشاه گریه با سر کردند و نوید داد
 که بدستور مهر و حکومت فراسان با و غرض خواهد شد و فرمود تا بوقالوئین با چهار هزار مرد و پادشاهت دار و و
 پادشاه بهوائے وصال خودی خاتون مجبور خود روانه شده الباقی را گفت تا بکیه بفته ارغون را بسیار رساند و
 تغافل عظیم درین باب روداشت و بوقالو با امرائے مغول شورت نمود که سلطان یوسون و یاسائے مغولان را بدگرزی
 و در اندام بنیاد حیات ادرغون چنگیزی حریف گشته سلمانان را برپا پیشی داده و تعلیم وزیر مغولان را متاصل خواهد
 گردانید و خواست که شاهزاده با او را بر سر نشانید و امر قبول نموده و بوقالو ارغون را خلاصی داد و بر سر الباقی رفته
 و حالت خواب وستی او را قتل نمودند و اکثر امرائے سلطان قتل رسیده و سلطان چند فرسنگ از سفر ان پیش رفته
 بود که این خبر بدو رسید و بجانب اردوی قوقی مادر خود توجه نمود و امر او غلط و در هر منزل انداخته نمود چون در منزل
 قوقی خاتون رسید و قرائائے و سنگو نویان از حالت گذشته و بگشتن سلطان آنفسار نمودند و پادشاه خلاف و قحط
 جهت احتمالات لشکر گرفته شخصی ماجرانه پیر کرد و امر با قضاائے زمانه راه خروج بر او بسته و درین اثنا لشکر قزاقان
 بفرمان ارغون خان رسیدند و قتل و غارت کردند و گرفتند تا حدیکه پیرایه از گوش قوقی پیران کردند و یاسائے مغول
 آن است که در حالت جنگ و جدل با هم گروانین را از مطایبه و معارضه نرسجاند و کاسه بایشان نذرند اما مردم
 قزاقان در قتل و غارت و شک و دامن خناسی هستند بصورت ناسم اردوی پادشاه را بخوبی غارت نمودند و ارغون
 خان در راه بود که بشکوه و امر قزاقان و ناسم سلطان را گرفته و بسته بخنوار پیش نمودند و آئین مغول چپان بود که
 چون دشمن مغلوب میدند دست و پائے افشانند و لفظ مریزبان می رانند چون سلطان تنهید شد ارغون بقا
 مسرور شده و همایانجا کاسه داشتند و انقلاب گردون نام و ابهام ظاهر شد که اسیر که پیش ازین در اندک عرصه از دست خود
 ۱۰ امید بود بر سر پشته نبشی اجلاس یافت و سلطان که از جهالت او شیر و بز طریق صداقت ملوک میداشتند و تنهید گشته دست
 از میان شست ۵ همین است و تم سنجی سرائی ۶ یکے را بر دیگر آرد بجای ۷ و ارغون که تجربه تغافل و تامل سلطان
 در باره افنائے خویش مشاهده نمود بود بجهت تامل و پیرایه پسران تنقوریائے پسر و شاهیدش ساختند و این واقعه در
 سه شصت و ثمانین تمایه و واقعه ۵ پیر عدل ملوک و از شتری دیدار ۶ که بود و سرور خاقان خط ایران ۷
 زیست بر فلک پشت او شکت و لے ۸ و در سال شکستن ظهور از لب قبا ۹ ایضا تاریخ شهادت او ۱۰
 تاریخ چون شش صد و هشتاد و سه رسید ۱۱ تاثیر حادثات فلک بر دوا کرد ۱۲ ارغون ملک گیری چون تیغ کشید
 احمد زنت و تیغ شهبی در زیام کرد ۱۳ حکومت او سه سال بود ۱۴

ذکر سلطنت ارغون خان بن باقا خان ابن طاکو خان بوزنجری قیامت | چون احمد خان

پدر و این جهان نمود و منتهی عبادی الاخر شش و تنهاییه اتفاق امر و شاهزادگان و فغانین که موجود بودند پائے سیر
 خالی نهاد و مدتی در شش و شش گذرانیده و بعد از آن متوجه نظم و نسق سلطنت شمه وزارت به امیر یوقا ازانی
 داشت و چون در اول خواسته بودند که بواجو بادشاه باشد اخون خان و پیرانمه به نهایت محبت نوشته و دیگر
 شاهزادگان را نیز ملکی داشت و شاهزادگان بواجو بهای گشتند اما بار و دنیا مدند و اخون ازین ادب کراشته بهضار
 لشکر جبار فرمان داد و شاهزادگان از مصلحت او ترسیده و مان پذیر گشتند و اخون نهایت شفقت بجای آورده به
 پادار و ازنده سوگند خورد و بیروز سپید و شب لاجورد که در باره ایشان بدی نرساند و چون شکایت باید و غل
 هر دو برادران خود را ایالت بغداد و دیار بکر سپرد و بواجو و کینجا تو اغلن برادران و گر را بامارت روم تعیین فرمود و
 غازیان خان سپه خود را به خراسان فرستاد و امیر نور وزیر یک ادرات ابن اخون آقا برباب اول تعیین رفت و اول
 خواهر شمس الدین محمد صاحب دیوان را نوازش فرموده با یوقا شرک نمود چون یوقا با وجود آن خواهر بیحال ترقی اقبال
 خود بحال دیده اخون را بر ابقاے او ملامت کرد که منتم بهاکت پد رست و آخر بادشاه فرمود آن وزیر پد بر سر را
 شهید ساختند و سعد الدولیه یهودی که از مدتی بهلازمت خان بود و دخل و خرج بادشاه پیدا کرده و سعایت تو قواد را در
 آروق اختیار نموده و در بغداد رفت و اموال از محاسبات تو و کهن جمع آورده شاه فرمان داد تا اردو قیاد جوشی
 و طغاجا رزمین او باشند و اختیار تمام ملک مال سعد الدوله دارد و او و جمیع ممالک را به برادران و خویشان خویش مقرر
 کرد و به گفته اخون با اهل اسلام دل در گرون کرده فرمود با مسلمانان را در امور ملک مال دخل ندهند و عازم شد
 تا کعبه بقطیف و مدینه منوره زاد بجا نشد شرفی را را اندام نماید با بواجو و دیگر انفراد از کمالات زمانه دست نداد
 تا این عزم شوم را بطور رساند و اخون در حکمت و مملوک بخیرین کن فرود جریس گردید و سعد الدوله خاطر نشان
 او نمود که بنوت از چنگیز خان بطریق ارث به اخون رسیده است یهودی مذکور علما و خطائے بسیار از اهل اسلام و سهر
 شه بهقتل رسانید چون بهم تو قواد را و اهل محله رسانیده بود که از کنا آب آمویة آنگاه فرات قریب هزار فرسنگ بخیرین
 حکومت او داده فرمود که تا نه گناه کسی از او سر نرسد و بعد از آنکه نه گناه کبیره از او واقع شود تمام اوقایل پیش باشد
 و بغیر از بادشاه کسی را بحال بازخواست نباشد و فرمود تا آل و عفا و یرین را بغیر از کتابت و مخطوآت و سمع ندارد چون
 تسلط او از حد بیرون شد امر آن عظام مثل قیماق بال و کولدا سے و سلطان ایذا جی و طوفان و جوشی دار و قلیا و
 طغاجا و غیره بجا محنت او بنیاستند و نیز هر کس چندان جانب شاه و امیر بطور رسیده که بجا تقاریع ماین هر دو بالا
 کشید و یوقا شاهزاده خوشکام را بخانی دعوت کرده خوشکام این سخن بقتان رسانید و یوقا بافتلای را ز فرار برقرار
 و زید چون حکم یرین راه ماسپرده بودند فراولان پیش او آمدند و یوقا که مدتی بهرامت ملک مال حکومت کرده بهتا
 او و در لها مستقل مستقر بود بانگ بر ایشان زد که موجب اقامت بر راه چیست و شما کیانید گفتند که ما قراولیم یوقا

سونات حضرت توفیق و تادابین دعا و یادش که طوطا طوطا در آواری و نوشد بگز سرخوت انعام عام تو و در طریقه شمشیر تو
 ایاتی توانگری و یار شمشیری کند چو کتی تربیت مرا و در شعر انطامی و قطران و انوری و هرگز نگفته اند درین صیقل شعری
 فردوسی و قیچی و بنابر و خنصری و نشینده است در عرب و در عجم کس و زینسان قصیده زمزمی و تجریدی و تاجیه
 کار ملک بیاساس و شاه و تاجیه مکتب شرع بدین پیروی و در حفظ خویش از دوت اسراشی کند و پاینده با دوات
 تو از فضل تنگتری و مولانا اودهی فاضله گرانمایه و صاحب دین بود و در زمان ارغون خان دست نشود و دیگر
 او شده بکربان رفت و دست ارادت بر شیخ اودهی کرمانی داد و با صنفیان رفت و نهان ماند گشت از دست
 خاکساران جهان را بجمارت منکر و توجیه دلی که درین گرد سوار است باشد و نه دست زخت است آفتاب و هر صبح
 ستاره خون شود از چشم آسمان بچکد و نه زهرم روئے نور وقت گل جبین و گل آب گرد و از دست باغبان بچکد
 بر گل از هنر کند بستاند و گرد ماه از شک بند بستاند و میوه و صلت بماند ز سر و زانکه بستاند بکلی
 بستاند و وصل مولانا از مرغه بود و عطاء الملک جوینی برادر خواجہ شمس الدین صاحب دیوان است و مجد الملک یزدی در
 سعایت خواجہ سیحی کرده و روئے چند صاحب اختیار ملک و مال گردید و از زمان ارغون خان خواجہ شمس الدین صاحب دیوان
 که وزیر ایاقا خان بود بر او غلبه یافت و مجد الملک بفرمان خان گشته شد و او را هفت پاره کرده از اعضا او هر پاره را
 بر حدی فرستادند و عطاء الملک و بن باب گوید و روز دوسر و دترند ویر شدی و جوینده ملک مال
 تو قهر شدی و اعضا تو هر یک گرفت از قلیبی و القصید یک هفته بجا کشید شدی و خواجہ رشید الدین محمود
 دیوان وزیر است باهت و امیر صاحب دولت بود و در زمان ارغون خان بوزارت سرفراز شده و از زمان سلطان
 محمود باند به وزارت سرفراز بود و آخر بنیاد خواجہ علیشاه علیه سر خورشید شده خواجہ در زمان سلطان محمود غازان خان
 بوزنجری تواریخی مسمی به جامع بنفشیدی در نظام انساب و قبائل مغول نوشت و فضل و علما تاریخ او پسندیدند
 از دست و پریم ولی جویند و مساز آید و هنگام حال مطربان آید و از زلف و از تو کند و کلیم
 برگردن عمر رفت تا باز آید و خواجہ هام الدین تبریزی از شاگردان خواجہ نصیر الدین طوسی بود و شاعر شیرین کلام
 و مزین و جاه او بمشابه بود که امر او را خواجہ شمس صحت او می بود و نوینی خواجہ مارون شمس الدین محمد صاحب دیوان
 را بمجانی بنامه خود و در آن روز چهار صد سخن چینی بدعوت خانه حاضر کرد و غزل و دیگر گفته خواند و چند شعر از آن نوشته
 شوند و خانه امیر بهشت که رضوان اینجا است و وقت پروردن جان است که جان اینجا است و شکر از
 مصر به تبریز میارید و اگر به حدیث لب شیرین شکرستان اینجا است و مست اگر نقل طلب کرد باز آید و به غن
 با دام تردید غن اینجا است و کلیه تیره ازین زندگانه نشین و شده امر و کار بامرتبه سلطان اینجا است و
 بعد ازین غم خوار از گردش ایام هام و هر چه آن آرزو جان بود آن اینجا است و چه غم از غمتیب شعله و غم

کاروز + خواجہ درون پیر صاحب دیوان اینجا است + و از شعر کے زمانہ از خون خان حضرت شیخ سعدی شیرازی بود و
 محمد الدین ہنگر دامی ہروی و فرید الدین احوں و دیگر علماء و شعرا کے بسیار بودند اہلکے از ایشان مزاج سلاطین دیگر
 بودہ اند و تعلقات پاشا خان غلیہ تراشتند حضرت سعدی و ہنگر مزاج تا باکان فارس و فرید مزاج سلاطین ساعدی بودند
 ہذا بذکر ایشان درین مقام مبادرت نشد اما چند شعر از ایشان نگاشتہ میشوند از محمد الدین ہنگر
 در نام شمس از افق خون چسپکید + سر روئے بکند و زہرہ گیسو بید + شب جامہ سیاہ کرد از نام صبح +
 بر روضہ سر و گریبان بدرید + و کہ از سادگی و سلیسی و سبکی + و سر کشی و گلب و خود بینی +
 بر آتش اگر کشانیم بنشینم + بر رویہ اگر کشانیم ننشینم + و دامی ہروی گوید کہ ترک من پوشد ز آتش
 پرنیان بر روئے آب + ما من بند و زینل سائبان بر آفتاب + اسے زنجیر ز گت ہم سے ہم سے ہم سے خواب +
 و سے ز لالہ سببت ہم پر چین ہم پر تریاب + و فرید احوں راست نماز شام کہ امواج این دریائے دولابی +
 فروشد زورنی زین بر آتش سیاهی + و مزاج صبح این دیر بار آمد صد ہزار نجم + و چو جڑ و عجب کل شاد و خیل
 مرغابی +

و کہ سلطنت کیجا تو خان ابن اباقا خان ابن ملک کو خان بلوچ زنجری
 امرائے سلطنت بعد از از خون خان
 مکرزی گورکان را نزد کیجا تو خان فرستاد

فرستاد و بار پشیمان شدہ بخانیت بید و اعلیٰ تنفق شدند و کیجا تو خان را نوشتند کہ ما باید و را بشاہی برداشت ایم و
 شاہزادہ بایکہ در ورم و قوت کند ابا بایہ و این امر را پسند کرد و عارض و چلکاسے امر از کیجا تو خان فرستاد و اورا
 منعقاد کرد کہ کیجا تو خان بخیر صداقت متوجہ تخت گاہ بدر گردید و بایہ و دیگر شہزادگان باستقبال او مبادرت کردند
 و کیجا تو خان چار و قہقہی بال را سے خوب یا ساز و دوشہزادہ ایلچ این اباقا خان را ناعزیزہ بلاد شرفی گردانید و خود متوجہ
 روم شد و قتلے آں و بار را فرشتا نید و باز آمد و دوحامی الاخر سنا حدی و تسعین و تسما شیشہ عظیم نور تہ یکماہ
 بی مجلس عیش و نشاط و فرح و انبساط گذرانید و شیشہ آں سے بے اندازہ فرمود و فرمان داد تا آفتاب و امیر الامرا باشند
 و سکنو رنویان و لعل چار نویان تخت او باشند و خواجہ صدر الدین احمد خالیدی را ب خطاب صدر جهان و دیوانی مہاکمک
 بنواخت و خواجہ بر نظام مہاکمک انداخت و در او اخر محمد از خون و او اہل جہان بادشاہ مہاکمک دیار مکر و دیار مجہ و
 روم و ہند و خراسان و آذربایجان و ایران و سیستان و عراق و عجم و ماہند راں و کرمان و غیرہ دیار در تصرف این دست
 بودند و بادشاہ از اعتقاد پر سید کہ از خون خان چہ امر و سلطنت انکہ یافت گفتند کہ در اعداد دنیا و حیات انسان خصوصاً
 شہزادگان و امرا سے بسیار نمودن سبب عمر و سلطنت او کم شد این بادشاہ در مدت سلطنت بر قتل پیچ کے مبادرت نکرد
 و کیجا تو خان مجہبت و صاحب حینان کل اندام و باوہ لعلام رفیقے تمام داشت و ہموارہ درین بارہ اتہما علیہ

بفرمود و بامجد و محبت سلطنت و بغاوت دست بخون اهل خانان نیاورد.

ذکر وضع چاؤ

چون بادشاه بخشش با فراط می نمود و فاطمه اهل استحقاق بکثرت مقرر کرده بود و هرین ائمه و بک درنگ و در مه مغولان افتاد که مغولان آنرا بقت گویند و نوبت اخراجات بجای رسید که خندان خالی شد و بادشاه بصلاح اغراالدین مظفر بن محمد چاؤ در ملک خود رواج داد آن پارچه کاغذ تنطیل می بود که هر دو طرف آن کلمه مبارک نوشته بودند و فروتر از آن بر بختن توری که مغولان بادشاه خود را باین خطاب مخاطب کنند نوشته دور میان و اسره کشیده از نیم درم تا ده درم مختلف رقم زده و این چاؤ در سه ثلث و تسعین و سیاه راج شد که بوسیله از صیقل فتنه و در شهر چاؤ خانه طیار نمودند و مخلوق از این بلیغ و در بجه حیرت فرو رفتند و فریاد و فغان از مخلوق و تجمهر نقصان عظیم ایشان را می شنید برآمده باوج آسمان رسید و خلقه انبوه جمع آمده اغراالدین را از میان برداشته چون همایک از این میان شده نبادشاه باطل چاؤ حکم فرمود روزی بادشاه در مجلس شراب این قلی را گفت که بامشی برآید و باقول زد و بصلح بسیار بشیمان شده از وحدت خواست اما بقیوق بال و طغا چار و ایلدار و لولد است و غیره امرایا می شد و به باید و باقول پیام سلطنت دادند و او در حرکت آمده بادشاه بنیر کج لشکر و آراستگی سامان حرب فرمان داد و دینار را با پنجه از سوار و آقبوقا و طغا چار را بادی و توان لشکر و عقب او را تیریز نمود و طغا چار را از آقبوقا برگشته بخواه باید و توان شد و آقبوقا تا آجا برگزیده و باردوی بزرگ پوست و بادشاه بصلاح جمیع از انا عاقبت بنیان عزم روم کرده جمله امر از او برگزشتند و کینا توخان با جمیع از خواص خود بگریز آمده امرایا و اشراف نفاشیدند و این با قه و رسد اربع و تسعین و سیاه واقعه سلطنت او هفت سال بود.

ذکر سلطنت یار و خان ابن طرا قاسی ابن ملا کوخان بوزنجری

چون امر از کا کینا توخان فرصت یافتند بخدمت باید و خان تشافته

نچلکای اطاعت دادند و باید و فرمود که تا بچو نویان را حاضر آورند فرمود که تو با وجود عنایت یا کینا توخان یا بی گری ما را از تو چه توقع خواهد بود و فرمان داد که سرش بر داند و است قله را در معرض خشم آورد و است قله جواب معقول داده نوازش یافت و باید و خان طغا چار را امیر لامل فرمود و جمال الدین را بجهت وزارت نوازش نمود و توانا مات عراق و محم بولد است عنایت کرده و قیچاق بال را بر نشاند که حاکم خود و همچنین بر جمیع ممالک یکسان را از امیران طغام فرستاد و در سینه ست و تسعین و سیاه ارغون آقا و ایرات کسی سال از جانب سلاطین مغلیه در خراسان و سیستان خوانند حکومت کرده بود و پسر او امیر نوروز بیگ وقت سیاست بوقا از غازان خان که حاکم خراسان بود منحرف شده و بقید و فغان پیوست و از آنجا الکی لائق آورده بخراسان رسید و شهباز غازان را باینکه شهباز نویان و

و ان فتنه قیام و عیوب او نهاده اند و انکست دادند امیر نوروز از قید و نیزنجیده به او رنگ تو گورگان او پیوست و از رنگ
 تو به هم فروغ تو هم شده نوروز از شاهزاده غازان فقط قصور خواست و شاهزاده درین حالت اطاعت او را از لفظ
 عیبی حالت او را استقامت داده و طلبیده و اصلاح او باید و خان را نوشت که امر اسعد را باید فرستاد تا از ایشان
 تقصص نمود و بحالت ثبوت قصور بموجب توره به یا سارسانیده شوند و امیر نوروز بیک غازان خان را از غیب سلام
 داد و شاهزاده نیز بر سر بخت سعید و فهم و غیره قریب این منزل رسید و بوجوه شریف شیخ صدرالدین حموی را طلبیده و گفت
 آن جناب سلمان شد و بسایه کسان از اکابر و اصاغر مغول پیروی او کردند اما باید و خان بچوایان غازان خان
 نوشت که کیخا تو خان هم هر یک و احوال رعایا مهمل گذاشته بود بحکم یا سارسانیده تا آن بزرگ پیکر خان او را از
 میان برداشتم غازان خان با تعلق این جواب ناصواب لشکر به جرات ترتیب داده روان شد و کمال نوایان که
 امیر باید و خان بود بوسی مقابل شد و در محنت شاهزاده غازان دو صد کس از جانب تو کال گشته شدند و او
 منزه شده به باید و خان پیوست و باز ابواب رسل و سایل مفتوح شده و مقرر شد که در جائی خان و شاهزاده هر دو باقی
 چند مجتمع شوند و سخن از ملک مال گویند و کفکان که ملاک کس و دیو آوارند و در دست بهم سافه و خنجر دارند
 و بر زمین گه زحل و گه بر پاشند و در زمین گه به تیغ سر می بازند و به و دو خانان در جائی مجتمع شده و سخن می
 ملاک گفتند و قرار دادند که فردا طوسه بزرگ ترتیب داده به هر دو عکس خاطر خواه شاهزاده باشد با انجام رسانند و شاهزاده در
 شب هشتم رواج غدیر نموده از آن مهک بدست و مخالفان از بهر رقتن او انگشت نداشت بدندان تخریب خایند
 غازان پیام داد که چون از امر اسعد را برین نمودیم با فرستیم اما باید و خان بحسب ظاهر بخوابش او را فرستادند
 بشاهزاده سلم دارند و در مخفی جمال الدین ایخویر لیخ داد که گمشدگان غازان را از تحفیل اموال مانع باشند و
 باید و صدرالدین رخمانی را از فورارت موقوف ساخته جمال الدین ایخویر را از زیر فرمود و طغاجار از بهر خوف شده
 بگیلان رفت و شاهزاده در سبزه و در امیر نوروز آسبخته و شاه قرار داد که اگر باید و خان طغاجار بدو در ترویج دین تن
 باقیه الغایت سے نماید و امر اسعد باید و اکثر بدین نوروز را ویرات سوے غازان خان شناسند و طغاجار
 قورمشی سپر النفاق و طول داسه و غیره از یو تهله خود روانده بشکر شاهزاده پیوستند و بولشاه قورمشی را با چهار هزار
 سوار در پی باید و فتنن فرستاد و اگر قار شده به تبریز رسیده و امیر نوروز بفرمان بادشاه نیگز و زیر یا سارسانند
 ذکر سلطنت سلطان محمود خان بن ارغون خان بن باق خان
 بادشاه کاظمین دله و الحجه

بر از رنگ سلطنت نشست و یا سارمیشی فوج و لشکر و نظام ملک محبت به امیر نوروز بیک ویرات مقرر داشت و
 سمجرت تمین آن نخواه و بایزه و ویر لیخ را از مرز متدی نمودند و در میان سکله طبعیه نقش کردند و در کتایب

بر لعل اسم الله علی سے نوشتند و تو کمال گیر آمد و قتل رسید و جمیع کشتی کشتی تو ساعی بودند بیا سار رسیدند و درین اثنا سیر
 بران خان جغتائی اشکر سے بخراسان رسیده و بادشاه امیر نوروز را فرستاده امیر شاکر جغتائی را منتهی نموده با گشت شاه
 فرمود که امیر بخراسان رفته بکار و باران و ایت پر دازد و امیر سوکا و بر لایضا حجت اور وانه شدند و در امر اسے مقول
 عهد بسته بودند که آن هر دو در بخراسان امیر البته هات رسانند و سیتیمو پر تفرغ و برای و اسلان درین جایگاه را
 را ختم نمایند و روزی عود که امیر نوروز را گرفتند میخواستند امیر اقیاف شده از خیمه بر رفته کین کرد و امر اسے باغی را
 بقتل آورد و سیتیمو که قاصد بادشاه بود با شاه نیز بر قصد او قوت یافته و با او جنگیده و سیتیمو بقتل رسید و
 درین محضه پنجه تن شاهزاده انا و ایمان بوزنجری دسی و هشت امر اسے کبار بقتل رسیدند و بعد ازین بادشاه به سیلاق
 همدان بود و معاندان بر حمایت امیر نوروز نکر بسته و صدر جهان و وزیر پیش از دیگران درین محله مستغفرت و از زبان
 امیر کنگنه بات متابعت و موافقت بنام والی مصر نوشته و در جاهای سید نزام ملازم امیر نهان بود و چند همچنین کتبوی
 در کوه غزات امیر حاجی بیگ برادر امیر نهان کرده و در اجتماع والی مصر مستقیم داشتند و بادشاه حاجی بیگ
 قیصر را گرفته هنگام تلاش آن مکاتب دیده فرمود تا جمیع متعلقان و خاندان امیر نوروز را و ایت را از نهان گذران
 بگذرانند و فرمود تا امیر قلعشاه منکفوت بخراسان فرستد امیر نوروز را بیا سار رساند و امیر نوروز جنگ اشکر بادشاه کرد
 قریب بهرات رسید و بدان سبب که مکافخر الدین کرت والی بهرات و اما و برادر او بود عزم بهرات نموده چند مصاحبه
 گفتند که حصا مقول صحراست و در چار دیواری بند شدن نباید اما میقبول این معنی ننموده و با چهار صد سوار خا
 بهرات رفت و دیگران از وجدانند و فخر الدین به دعا و غفلت ویر گرفته و بقتل قلعشاه سپردند و قتل شاه او را
 بقتل رسانید و بادشاه صلیک این کار ملک فخر الدین را بخوابش او بر لعل و بایزه داده از آمد و شد اردو معاف شد
 و فخر الدین کرت را ازین مراتب طار غرور و تهافت در کلخ و باغبیضه نهاده و پر امون و فخر خند قلع کندی و لشکر
 خویش را نامشخص هزار سوار رسانیده و همین حالت توجیه شاهزاده بهرات اتفاق افتاد یعنی بادشاه بود بهرات
 او ایمان نگودری را در عراق جائے داده و دود و وجه زنی و دزدی و غیره همیشه معاتب و مخاطب بود و بدین حضرت
 از ان و بیا بر خاسته بتهستان آمدند و پناه به ملک فخر الدین بردند و او ایشان را جائے داده و بادشاه او بخا تو
 سلطان را فرستاد تا نگودریان را از ملک فخر الدین بطلبید و اگر ملک الفقیاد کند و برانادیب نماید و شاهزاده ملک نامه
 فرستاده از فرمان بادشاه اعلام داد و ملک بعد از آنکه نشانی که شکسته و شاهزاده ملک را به امان کوه محمود
 نموده و با چهار روز جنگ را در توقف انداخته چون ملک الفقیاد و منمو و تنگ انداختند و بادشاه در شب قلعه
 اسکیلو برآمده و ششون زده بهرات رفت و بهرات را به امر اسے غوری سپرده لغور رفت و روز دیگر جنگ نموده
 رو به بهرات آمد و تا هفده روز آتش محاربه گرم بود و قریب بده هزار کس از طرفین قتل شدند و شیخ الاسلام

شهاب الدین جامی مجلس پادشاه رفتند صلح مقرر کرد و بمواعظ و منتهی راه را از جنگ در گذرانید و قرار داد که هر
 شهر صد هزار دینار یکی بساوری و پسند و اهل شهری هزار دینار نقد داده و بر آن بقیه مهلت خواستند و هزار
 گزشت و درین اثنا شاهزاده تاجو یا خواست بعضی از مغویان چوای سلطنت نمود و بغیران پادشاه بیاساید
 و خواجهد رالدین وزیر بسی امر القتل رسیده هم وزارت به خواجهر رشید الدین مصنف جامع رشیدی قرار
 گرفت و خواجهر رشید علی فاضل فاضل عامل بود شعر و علم از خوان مکرمت او ذرات بود و فضل و کمالات از
 از خوان احسان امیر به ریاست بودند و این واقعه در سنه تسع و تسعین و ستیاه و اقصیه و بعد ازین جنگانی قحط
 گردیده و علاقه بر این دینک و فارس پیدا شده قریب پنجاه هزار از مرض مہیضه و نفوس شیراز و جوانی و ادب چاه
 فرو رفتند و پادشاه حکم فرموده بود که بغیر از مغولان هیچکس اسلحه نگاه ندارد و این رتقار و ساقیان را تکلیف یافتند +
 ذکر توجیه سلطان غیاث خان بوزنجری نیک انجام که کشور مصر و
 شام و فتوحات در آن دیار بتقدیر و الجلال الامیر کرام

اختلاف دین و کشور شام لشکر میفرستاده موجب برآوردی اهل اسلام میشدند اما الحال که از رنگ فانی بوجود و با خود
 رونق یافت و از هر کار دینی و بیرونج تصدیق ملت نبوی را مقدم داریم باید که بعد ازین از اندیشه لشکر جانشین
 آسوده بوده در مراسم اهل و انقیاد کوشند اما اعیان مصر و شام با وجود اظهار انقیاد همچنان بر جاده یافکی می
 داشتند و پادشاه بخمال سلام و خویشی خاص عام از او در گذر میفرمود و او ای مصر چهار هزار سوار بر اسلحه
 و مار و دین که مقبوضات مغول بود فرستاد تا آنوقت را غارت نمایند و اهل مصر غارت نموده و در مساجد ساغر
 پیمودند و فرزند و زن و فرزند اسلامیان را بقیه و اسیر گرفتار نمودند و سلطان نجم الدین حکم آن زمین
 چاره غیر از قلعه بندی ندید چون این خبر پادشاه رسید غضب آمده و از آنکه اسلام خصمت حفاظت کشور
 خود و اتمام گرفته بجانب شام مهفت فرمود و فرموده تا از جمیع ممالک سلطانی از سیزده تن بمغول پنج تن
 دین یونان حاضر آیند و نذر نماز و سامان و علوفه و آذوقه شش ماهه مرتب سازند و پنجاه هزار شتر جهت
 بر داشتن آذوقه و علوفه مقرر شود و هر یک که پنج سراسر با ساز و سامان مهیا کرد و در دست و ششم
 منقر المنظره تسع و تسعین ستایه روانه شده از فرات گذشتند لشکر را سان داد و دود هزار مغول بشمار
 آمدند و روحی حلیب بار و در لشکر را دیده امر از او زده مرکب بنظر شرف گذرانیدند و این قاعده در
 میان مغولان بود که چون پادشاه را بخار و بر لغار و قلب جناحین آراسته لشکر سان میداد و در صف که
 میر سید امیر آن توان از اسب فرود آمده زانو می زد و یکایک چند سراسر بنظر میگذرانید و الغرض پادشاه فرمود

دست بقطع و راز نگشاید و کند خیمه بر گنجه ایشان نهادند تا اول از هم جنگ یا غمی خارج شوند و در حوالی حصص چین شدند
 که سلطان محمود قرب زار بر افراسیاب حضرت تهر بر پیشه شجاعت مغبول بازگاه رب الحمید امیر غلام بن ولید مغربی رضی الله عنه
 بنشیند که همواره بر غولان در آن مقام طغیانند رسیده اند و بادشاه فرمود تا سپاه و یک مقام متبع شده نماز عجات
 گذارده به ندای الله الله النصر لنا کما انتصری حکیمنا بلند او از گردیدند و بادشاه فرمود آمده و کسے نضره خاک نماز
 بر لوح زبانها حرف اول نام اوست + این همه گوید که آن خدا و آن تنگتری + و نظر از درگاه داور داد اوقات
 نمود و از آنجا روان شده نزدیک باب اربک فرود آمد و بادشاه گفت تا درین روز چهارشنبه تمام جنگ نمایند و
 لشکریان آبش سخن شعلی بودند ناگاه مصریان زیاده از چهل هزار مرد پیشانده حمله بردند و اقامت هزاره و نامان لغز
 و برطاس از مرکب پیاده شده مشایخ نمازیدند و بسیار از مصریان بضر تی از جان سپردند و آتیه قتلشاه با توابع خود
 رسیده گفت تا پیاده شده تیر اندازند و هنوز لشکر او پیاده نشده بود که از فرمان داد تا مسوا شوند و مصریان درین حالت
 بدیشان ریخته مرد مغبول را به تیغ و تیر تلف نمودند اما امرای مغبول از آنجا فرار نمودند و زیاده از پنجاه نفر را
 بقتل رسانیدند و بقیمه سیف تا کمان آب عاصی گرفتند و باز در کمین گاه چه تعالی شده هفت هزار شامی را در دبار
 ناکام گشتند و آب تیغ تعلیه غرق گشته پدید شدند و سلطان محمود با خود و هزاران سوار و پیاده فرمود
 تا موالایست بهادر و سلطان لومین با پانزده هزار سوار و مغبول در کمانش و در وانه شوند و بهر جا که شامیان را یا بهر صبح حیات
 ایشان را بشام مات مبدل سازند و ایشان طاعت کنان تا مصر رفتند و بادشاه چند روز در حصص مانده و خزان و دایان مصریان
 یکسر قسمت کرده به روش شرافت و ایمان آنجا بقدمه بخوابست قبول نمودند و بادشاه بقتل قیدار ششون و قیامان را بیکوست
 آنجا بانها داشت و بهر بیخ نمود تا جان مال اهل شهر از لشکریان محفوظ ماند و مردم صندل و ان لشکریان از خود و انسل
 نمودند و بادشاه استیغشا را به تیغ طعمه و شوق مامور حصص مصر المیس و عک و سلاجیه و معره النعمان و غیره بلاد شام و حلب
 به امیر ایلی بهادر و قویض نمود و طلب و رشیات و بیل الساق و پیر بهارت به شام و غیره ممالک شام مغربی را به امیر ایلی تمور
 سپرد و موالای را بیکوستان لشکر حکومت غره و غیره تعیین فرموده از آب فزات گذشته متوجه نگاه گردید و آتیه قتلشاه از راه
 منجیقی را که بر آن قلعه فرود و تیرا می نمود اهل قلعه برین وقوف یافته آن صنایع را گشت و اکثر اهل شام را غمی شدند
 و قتلشاه مختصر چهره از اهل دمشق بپیش گرفت و ولایت مفتوحه گذاشته برگشت و امرای دیگر نیز ولایات گذاشته برگشتند
 و بادشاه ازین خبر آشفته در سنانی و بهمایه مکر بر دیار شام لشکر برد و در حلب سید مصریان با مانکن و ساکن خریدند
 و بادشاه اصلاح امری خود باز گردید و در سنانی و تهمایه ایچ سلطان مصر قساره از خطبه و سکه و ساری سخن راند
 و سلطان مصر غراز و اگر امروسلان بجلت آورده و جواب همراه مختوان خود فرستاد که حاصل این بلاد از امر او اوضاع حاصل
 نیست اما در سکه یکجا بکلمه هم سلطان و بر گرد و سکه او هم امیر المومنین و نام سلطان هزاران خان نقش کنند و حیض

که درین باب فرستاد و آن اسم سلطان مصر که بر زنده نشد سلطان خاندان که کثیرین بنده خود را با سلطان مصر قاهره بایستید
 ازین معنی بهم برآمده فرغانه را تا لشکر از اطراف جمع آمده و نیز سلطان مصرند و نه فرستاده بود که در آن سحر بود که دلیل
 بر عجب غرور او بود و با دشمن روانه شام شده اما واقعه که موجب نجات شامیان گردید و زور و ولت ایشان را از شام
 نکشت نگه داشت آن بود که توفیقاً سنان بر توفیق سنان در شش قحاق فخیاب شده با دوشاه شد و همچنین
 عیسی گورکان فرستاد و خلاصه پیام او آن بود که سب یا ساقی چنگیز خان مملکت از آن و آذربایجان را بعلق بر جوجی خان
 و اولاد او داد و از دین و امور او را و اولاد او را که کوهان بخلب تصرفند باید که کن ممالک را با اولاد با تو آگذراند و از گذشته و حق
 چه کنم اما هر روز از آن خان حق را بگریز قرار و هر دو لایه های جنگ باشند و از حدود و قراقرم تا ظاهر و بر بند افواج ما زیاده
 اند و تو مان نشسته اند باقی را بر همین تخمین باید نمود و کیسه از نیشل پیامها را و اسکندر فرستاده با دوشاه مرشد
 چند را طلبید آن همه فرود خوردند و جواب داد که الملک عقیقتم آذربایجان از زمانه که کوهان تا امروز تصرف اولادش
 منتقل است و ما بر تو بیع او را از خاندان نگه داشته ایم از ما هم به تنی توان گرفت و عروس ملک که شهرش دیده اند
 یزینغ به مگر به تیغ مراد و اطلاق بتوان داد و به در آن ایام عید سے از اعیان مغول بود و جشن شتر گار آراسته و
 الیچیان را رخصت داده و خود سوگ شام نهضت نمود و اغروق را به وصل فرستاده خود به ناحیه شام رفت و اهل قلع بقیه
 انقیاب پیش آمده و از اینجا به حلب رسیده چون اندیشه یورش توفیقی خان که با دوشاه بزرگ بود در دلبها جایگیر بود
 با دوشاه از این مقام رجعت به تنگه فرمود و امیر چوبان سلدوز و امیر تبتاق و امیر الغو و امیر تبتاق شاه را در ملک شام
 گذاشت و امیر قسطن شاه قلع حص را محاصره کرد و ملک امروالی مصر و حدود دمشق را لشکر خود نشسته بود و امر قلع حص را
 قریب به شش گناشته و قصد دمشق نهضت کردند و بر سر نهشته رسیده و دیدند که لشکر مصر و شام صحرا را فرو گرفته است و چون
 دریا سے مواج مستعد و مسلح و کامل در جوش و خروش است و امر سے مغول با هم گرد و زنده جنگ و حرب صحت کردند و اختلافی
 در آراستگان پیدا شد و گفتند که رجعت نموده در جائے دیگر حرب کنیم و برخی برین بودند که رجعت از قبیل نه برین
 است باید که بدلی صادق و غریبه موافق بر دشمنان بتازیم و امیر چوبان سلدوز و امیر تبتاق و دیگران از امر از آن پشته
 فرو آمده متوجه دشمن گردیدند و امیر قسطن شاه بدلی کرده با حقوق بزرگ و قتیله لشکر فرزانان پشته متعز را داشت و امر که
 مغول با وجود قوت خود بر آن فوج کثیر مردانه و ارجمند آوردند و تبتاق در آن محرومان چنان مردانگی نمود که اگر ستم دهند یا
 در آن کارزار موجود بودند بوسه بر کای نهضت انساب او می زدند و میوه ملک تا امر از عدات حملات مغول
 متزلزل شد و اکثر افواج الطرف قتل رسیده بقای سیف نهضت نمود اما امیر قسطن شاه با وجود دوشاه و علی مغول
 از جائے نه نسیدند و لشکر چوبان و تبتاق نویدان با نذغانم مشغول شدند و از مسیر قحاق نامی حاکم سیره با دوقن دیگران
 خرابی چنان به بریده به ملک ناصر رسیده و از این واقعه خبر داد و ملک و هزار سوار دیگر بآن طرف فرستاد و آن فوج بر

اخراج مغلیہ جملہ آورد و درین وقت ہم امیر قلعہ شاہ بہر در رسید و لشکر مغول بہ او بجای شغول بود از مذاق و لطافتی
 و در امیر مغول از بدو مایوس گشته عنان ازین معرکہ راقضند و هر چند چوپان و تیتاق حملے مروانہ نمودند اما بسبب
 آنکہ لشکر باو بجای شغول بود و معوق بهم برآندہ بودند بجای نہ رسید و سپاہ معرکہ سیل ایشان را در میان گرفت و
 امیر چوپان بہزار سح جان ازان معرکہ بدر برد و تیتاق پلے ثبات افشردہ چوپان سے جنگید تا زخمی بہ بسیار خورد
 باو دیگر اعیان و ہمارایان اسیر گردید و امیر تیتاق شاہ کہ بران پشتہ بود دست چو بر ز در کوفہ گیتی فروز و زلف
 شب تیر گرفت روز ۱۰ ازان چادر قیر بر و ان کشید ۱۰ بدن ان لب ماہ در خون کشید ۱۰ صیران پشتہ زانو گرفتہ
 و محاربتہ آغاز بدید اما ملک نامہر کہ شجاعت و مردانگی مغولان بدیدہ حیرت و استعجاب دیدہ بود و فرمود تا مغولان را راہ بدیند
 ایشان را محاربتہ کنند کہ چون از فدا صی نامہر شوند و دل بر مرگ نہند غافلکہ بہ آسمان رسانند و قیامت آشکارا کنند
 لشکرش را از یکجا بنیاب راہ داد و مغولان از پشتہ زیر آکدہ روانہ شدند و مردم بسیار با اسب و سلاح در راہ ہنگل دریا
 فروز تہمت شدہ و بعد از گذشتہ مکان ہزار کس با بست ہزار اسب و سلاح و غیرہ اسباب و قبضہ بہریان درآمد و
 والی و شوق نیز تواقب نمودہ و قصان بسیار بلشکر مغول رسید اما ملک نامہر تیتاق نویمان را کہ ککایت دلیری و ہمداری او
 شنیدہ بود و بر طلبید و بدیدہ چغانی کہ زبان تکی میدہد نہمت پرسید کہ فغان خان تڑا ہر سال چو میدہد کہ از قوان ہمداری
 و جان تزاری بطور رسیدہ تیتاق جواب داد کہ مغول بادشاہ خود را بندہ است کہ از دانش و در ہر شہ خدا را و بر فرشتہ بادشاہ
 خویش را دانند و پس دبر اسے دہم و دینا خدمت کنند و ان اگر میکترین ہنگان فغان خان نامہر از دولت او چو کی ہارم
 و سلطان پرسید کہ بادشاہ عالمہ چو کی ہارم چو میدہد تیتاق گفت کہ از وقت تا پنج شمار و درین نہمت از زمانیکہ
 روانہ شدہ بموقوف حرب رسیدہ نیز زیادہ از پنجم از لشکرے را با تکیہ با قسط شدہ ہمہ ایشان او دوات و آلات حرب فرو ماہ
 برداشتہ آمدہ اند و با وجود این چنین شہم تحسے کہ بدیشان رسید باو طغان خود رسند و پیش انان کہ بد فدا بکشتن بدینچہ
 شود کہ باز بہ یورش و در دست حرکت نمایند در میان حالت روانہ شوند و معنی چوین و چو او کہ و کجادر غلط کردہ و سلطان
 معر و اعیان او از حسن قناعت و نہایت مردانگی و شجاعت و اطاعت مغولان انگشت حیرت بدندان عجب گزیدند و چہما
 تیتاق را شمر دہ سجدہ زخم بردن او رسیدہ بود و ندا سپاہ فغان خان بہمت بسیار بہ حضور خان رسید و بادشاہ در حوالی او
 جان فریاد سے ساختہ امر اسے منہر شدہ را بغیر رسیدہ و امیر چوپان بتغیر تر قلعہ شاہ بیان کرد کہ گفت کہ اگر آنک از جا
 سے جنبیدہ میان را زدہ بودیم ما او از جائے حرکت نگردادہ قلعہ شاہ گفت کہ چوپان کہ بکب شجاعت را بے ہنگام در جوان
 آورد و صیانت ناموس بلوق بزرگ کہ در عہد من بود رعایت نمود و دیگر لشکران را ازین بلیغ فطرت و ادب مصلحت
 شمر دہ حملہ کرد و بادشاہ فرمان داد تا جمیع امر را چوب مایاق زدند و امیر چوپان را نیز از وجود اطفا شجاعت او بقتل
 آقا و امینی سہ چوب زدند و بادشاہ ازین غم غصہ ملول شدہ رہ بخور گردید و در لڑا حسی اسے فدا کردہ و در فدا کردہ

در از دیابو و تاور صد و تیزوین روز یکشنبه یازدهم شوال سنه ثلث و سیمایه سحری در گذشت و در تبریز مدفون گردید ۵
 سال بمقتصد و سه هجرت از شمال به بوقت عصر یازدهم روز یکشنبه ۶ شد از نواحی قزوین شهر جهان غازیان ۶
 بسوی ملکه که با آن جهان از مینش به ۴ بادشاه نامدار بود و تا آنکه کامکار در زمان محبت توامان او دین اسلام
 قوت و رفیق بسیار گرفت و امرای کبار و نوکیان نامدار سر حلقه دین حسین محمدی بر آوردند ۶

و ذکر بعضی از شعرا و زمان او
 شاعران زمانه چایون او بسیار بوده اند اما کسی که بیدلجی و ملازمت ملاطفت
 دیگر مشغول بوده اند بموجب قاعده ترتیب ذکر ایشان در این کتاب نه

آورده ام و شعرای که بملازمت ملاطین منحل بوده اند یا در قلم و ایشان بوده فعلی با آنها و نوکیان و دوست داشته
 اند که احوال آنها مبادرت نموده ام از شعرا که زمان او حضرت شیخ الحارث اوحد الدین علییه الرحیم بود و صل او
 از مرافقه بود و میر حضرت شیخ اوحد الدین کرمانی بویازا کارا بر اولیا و انتخاب دست ارادت به حضرت شیخ الشیخ خواج
 شهاب الدین مهر مهر و روی قدس سره العزیز داده اند الغرض اوحد الدین مرافقه کرد فاضل بود و کتاب جام جم
 بنظم آورده وفات او در عهد دولت غازان خان در اصفهان بود سنه سیع و تسعین و ستعایه واقع شد از دست رحمت الله

علیه ۵ اے چرخ گرد گرد کو اکب نگار چیست ۶ وین اختر تیزه گر کینه داری چیست ۶ ایاری اختلاف عنقر این
 احتمال دهر ۶ در مین کار خانه هفت و چهار چیست ۶ در یک گس مجاست زهر و نوش چه ۶ در یک مکان نیست
 گنج و داری چیست ۶ در قرب و بعد سیکار این هر دو بونرخش ۶ خردا و تیر و مهر و تموز و بهار چیست ۶ منزل یک و
 راه یک و روش یک ۶ چندین هزار فقره در هر کز چیست ۶ رومی مرغان صورت اعمال صالحان ۶ گرد و جود
 این تن رنگی شعا چیست ۶ صل فرشته از چه و شل پری زک ۶ وین آدمی بدین نسب و اعتبار چیست ۶ اے
 نقشند صورت منی گو که تا ۶ زین نقش با ارادت صورت نگار چیست ۶ مادر حصار این خاکستر گر دشیم ۶ از حال

بے خبر کرد و درون حصار چیست ۶ چون بود او حدی ز میان رفت بر کنار ۶ چون غیر حق فاند بگو فدا چیست ۶
 و ذکر سلطنت سلطان محمد خدابنده اولجایتو سلطان ابن
 ارغون خان ابن اباقا خان ابن هلاکو خان بوزنجری -
 آن چنان است که فرزندے که
 بسیار نیکو رو باشد نام او شرت

سے نہتہ تا ششم بدبر و اکثر کنند و اولجایتو سلطان بسیار زیارت کرد بود و یا خرنبدہ اغول کیفتند چون غازان خان
 رحلت کرد و در حالت زندگی سلطنت او کجا تو سلطان ہیئت کرده بود اما در حالت از دیابو مرض بادشاه
 انتقالے و رام اپد یاد و مرقد اقی نوین که از او کجا تو سلطان بنیاز بود شازادہ الافرنک را بخانی برداشت
 و قبل از آنکہ مرگم کار او صورت پذیرد و نقش بر لو او بخوبی صفتی طہو جائے گیر دایر اسمعیل خان ابن غیر

پشانه زاده اولجا توغرساد و اولجا توغری قتل الافرنک مبادرت نموده متذاق را محاصره کرد و او را هم پست آورد و آن
 میان برداشت و از خراسان روانه شده در او جان نزول نمود و در پانزدهم ماه الحجه سنه ثلاث و سیمایه بکسر امر
 کبارش امیر قتل شاه و امیر جوایان سگدور و فولاد و حسین بک و سنج و قتل و مولای و یلدر و و پستک و سلطان
 رمضان و انوشیروان امرای کبار و نویسمان نامدار تخت سلطنت نشست و لقب بر سلطان محمد خدا بنده گردید و
 فرمان داد و تاج عظیم و تاجیم شمس غنوی سحر عایند و یسوع و یاساق تا آبی را رعایت کنند و قتل شاه را امیر الله راست
 و خواهر رشید الدین و معد الدین را مناصب وزارت برقرار ساخت و مقر داشت و امیر جوایان تا آن و سلاطین قبتائی و
 او را یک رسیده سخن را که تنبیت و موافقت معروض داشتند و در زمان سلطان محمد خدا بنده از حد و شام کانرا آرموی
 طو و از کرمان و سرحدستان تا به کوه عرسا و از اینجا تا آب آمل و قیچاق و الان دروس و مقین و ملنا و از طرف
 مادر الیه تا پیش بالین و خان بالین و بلا و خلسه و خط خوارم و تمامی پورت های اولاد چنگیز خان و تاجا که که هم
 لشکر و قول رسیده بود و حدود چهار گز شخص شده و عهد و میثاق در میان آمدند و تجارت آمد و رفت بغیر غلظت نمودند و یونانی
 سلطان محمد خدا بنده در مذنب بلشع مائل بود و می نویسد که در سکه حکم علی ولی الله را و یوسف محمد رسول الله ساخته بود
 اسامی جاوید آنکه کرام ضوان تعالی عنهم اجمعین را بر بوجوه دراهم و دنانیر نقش فرموده و در سنه اربع و سیمایه بادشاه
 در قفقاز آنکه شهر یبنا فرموده و او را به سلطانیه موسوم ساخت و دار الشفای و مدرسه عظیم بنیاد نهاده آن شهر سلطانیه
 متفرقه سلطنت ساخت و بادشاه توجوگیلخان گردیده امیر جوایان و امیر مومن و قتل شاه را از راه های مختلف فرستاد
 اما درین معرکه پسر قیتلشاه قتل شد و بادشاه با شماع این و غضب رفته امیر بلول و امیر سنج و امیر حسین را از مرز فرود
 تا بر آستین مقام روند و خود به امیر جوایان آمد و الی آن جا بعد از بعضی حاضر شده بعد فرستادند که حاجت که سلطان فرخنده
 به بخود برگردیدین بوم و بر ۴۰ گز گزترین بنده از سپاه ۴۰ نفران رسید به برین جا نگاه ۴۰ نفر را به کرده
 نه به در زمان ۴۰ بر بادشاه آمدی بیگمان ۴۰ و امیر بلول ابو کبر و غیره در حدود قومن با گیلانیان رسیده حاربه
 سخت و افسه که در آن زمان در صعوبت و سختی آن جنگ چپکس نشان نمیداد و امر او لشکر از مرکب فرود آمده شبه
 مشغول شدند و گیلانیان اکثر قتل رسیده طبقه در شغل قتل جبال خزیند و بادشاه امرای را که در کباب و قتل قصور
 کرده بودند بیاسار ساند و اکثری را چوب یاساق زدند و بادشاه فرمود تا امیر و دانشمند بهادر بهر ت شافتند و کافر الدین
 تا و سیمایه که بر آستین تنبیت بار و دنیا میده بود و امیر دانشمند در بهر ت رفته و امر او بادشاه آن حدود و نخل مایه
 او جمع گشتند و تا منی جنگ و حرب بجمار در میان بود و امیر به نخل الدین پیام داد که من از خون ریختن مسلمانان کار آم
 اما ملک را باید که به قلع مان کوه برو و کودیان ما بگذارد و شهر را بمن سپارد و این محامد برین قرار داد مقرر شد
 که چون ملک قلع رود و از زاده افغانه این شهر را بگذارد و خود برین قلع رسیده خود را و دین زاده طغاس

ازین امر ندمد و فریاد برخواستند که در بازارهای کیهک و دیگر طاقت حرب نداریم محمد سام با محمد ولدای سخن صلحت قرار داده
 امیر بوجایه نیز او هم سخن در میان آمده محمد سام عهد و پیمان بیرون آمده بوجایه جمیع امرای غوری را نوشت و
 محمد سام با وجود این چنین کمر بست بوجایه که از انتقام و گدشته بود در مجلس با ده خیال مکرری و ندری اندر شیده خواست
 که بوجایه را نیز بکشد و ز قبا با او یاری نکردند درین اثنا امیر سیاول رسیده محمد سام و دیگر امرای غور را گرفته به بوجایه
 سیر فرمایند به انتقام پدر بکشند و از هر هرات و خلموق و دیگر کاره نداشتند بدر رو و کیر بیغ چنان است و بوجایه همه رگشته
 برگشت و بعد از آن در هرات به بیر بیغ او بجا میسر سلطان ملک غمیاث الدین گرت غوری نشست و درین زمان ملک
 ناصر والی مهران را کشت و ازین وید تر استغور والی دشمن جمال الدین افروم جمیع دیگر امرای شام
 یا غز این بسیاری رو بگذاخته قانی آورده قان آهنگ دیار شام نموده و بوصل رسیده طوس بزرگ تر بستافت
 و نوشته اند که درین یورش پنجاه هزار دینار در کار طیار می جانیق صرف شده بود و هزار و پانصد هزاره از دیار فرنگ
 آورده بودند و دست و شصت سر اسب با جگله اسب اهل سمنان زمین های زین و دود هزار پانصد شتر جهیت
 تحویل معاوی و نو و چرخ و در انداز و یازده هزار تیر و پلاد و صد تار و روه لفظ و سد و خاک و کوس و سید و شصت مرد
 تعاب با کله است تیر و شتر و پنجاه هزار پوست جهیت گذرانیدن اجمال افعال با زور یا مرتب شده بودند و باد شاه
 با این چنین ساز و سامان در سده اثنی عشر و سیعیا به به بخار رسیده از آب فرات گذشته و قلعه حیه فتح ساخته
 معاودت فرمود و امیر سیوچ را بیلاد و امیر حسین را بایران و امیر بنجین را بروم فرستاد و درین اثنا کیک مسور
 داد و خواجه و امیر کیک ای و خواجه و دکان خجانی با شصت هزار سوار و پنج اسان آمده و بوجایه و سیاول با وجود هزارم
 لشکر ایستاد افشرد بوجایه پیشه گشته شد و سیاول با شصت چنان بدر برد و باد شاه که هم شام تمام میسر نشد
 گذاشته بود و به خراسان گشته شهر دکان خجانی بدر رفتند و باد شاه فرمود تا شاهزاده ابو سعید خان بر یا ساق
 ملاکوتان که شاهزاده یحیی بامارت خراسان مقرر میشود و بخراسان رود و فرمود تا امر او عطا اولاد های خود بجهت
 شاهزاده روانه نمایند و امیر لغو امیر سیوچ را بکباب افرستاد و آنرا بکی شاهزاده به امیر سیوچ مقرر کرد و گفت تا هنوز از
 تو حکتی تلایم واقع نشده اکنون غرور آنکه شاه پرورده ام و شاهزاده پرورم در دماغ راه ندی و در سده شلت و شتر
 و سیعیا به شهر دکان خجانی از اسیق و قان خجانی روگردان شده و طبعی به سلطان گردید و کیک خان که به پیستال
 او آمده بود و باد شاه امیر علی و امیر نور مشی ابن تیتاق و امیر طغاس گوسکان و امیر سیاول و امیر برامین امیر محمد ولدای
 و امیر مکتوب بامداد روانه فرمود و کیک خان خجانی منبرم شد و سیور از سمرقند و بخارا غارتیده خانه کچی بسیار آورد
 چون حرم کیک خان مسجود دید شاه ایشان را بهرات فرستاد و صد هزار کس از خانه کچان او در راه از میان
 مردند و سیور در خراسان آمده و از صد و پنجاه تا مایل مقدما ریه یورت اوقه چین شده میسور در خراسان موباش

اختیار کرد و پادشاه نوبختی بشکار رفت چون باز گشت مزاج او از مزاج اعتدال منحرف گشت و تند و ایطال مزاج او باعث پذیرش شد و بسبب بی تمایلی خویش بیعت واقع شده و در بهور سنه ست عشر و سی و چهارم یعنی شوش سال اتعال نوینیزه سال حکومت نمود و آن شب عید الفطر بود محمد اللہ مستوفی گوید ۵۰ از هفت صد شانزده چونه ماه گذشت ۶ از گاه کلاه خسروی شاه گذشت ۶ بگذشت و جهان میوفا را بگذشت ۶ آگاه مال خویش نگاه گذشت ۵ همیگفت هر یک کسے روز عید ۶ بدین شوی اندر جهان کس ندید ۶ میا و بدین گونه عید دگر ۶ کزین شد جهان را خلیده بگر ۶ بود عید سرایه قهرمی ۶ درین عید شهابل ایران غمی ۶ بود قهرمی همگنان را بعید ۶ درین عید شدادی ناما بعید ۶ و سلطان محمد در سلطانیه مدفون شد ۶

از شطر س زمان او بسیار بوده اند اما مداحی سلاطین دیگر نموده اند

ذکر بعضی از شعرا ک زمان او

و درین اوراق بعضی از ایشان نوشته میشود مولانا حسن کاشی
 مرحوم فاضل بود و همواره در مدح حضرت امیر المومنین علی اسد اللہ الغالب رضی اللہ عنہ شعر میگفت گویند که مولانا حسن بعد از زیارت کعبه عظمی و مدینه منوره بعزم زیارت حضرت امیر المومنین بدیای عراق عرب افتاد و منقبت در روضه مطهر خواند ۵۰ از زب و آفرینش بشوای اهل دین ۶ و در عزت مایح باز و توسل روح الامین ۶ و آن شب حضرت شاه ولایت اسخواب دید که میفرمایند که لے کاشی از راه دور آمد و ترا دحق است بر مایکے حق جهانی و دویم صلوات کنون بر بصره روی ما کا باز گشت که اورا مسعود ابن القلع گویند از اسلاش رسان گویند که در سفر بحر عمان دین سال کشتی تو غرق می شد و تو یکبار زینار براندر کردی کشتی تو بسلاست رسید اکنون از عهد آن بیرون آئی از باز رگان آن وجه را بستان و کاشی آن خواجہ را پیدا ساخت و پیغام امیر المومنین بگو رسانید و آن تاجر از شادی و پریرین بگنجید که مابین حال با پیچکنے بگفتند ام و شکر که فرایاد خاطر موزر رایہ کاشی تسلیم نمود و درین شکر چیلچا و علما را دعوت داد و وفات مولانا حسن در سلطانیه بعید سلطان محمد بود و از همصران سلطان محمد حضرت فخر الدین عراقی بودند و آن جناب مرید حضرت شیخ اشوخ شهاب الدین هم و رودی رحمت اللہ علیہ بود و همواره با حسنین نظر یکا میداشت و حضرت شیخ او را سزانش فرمود و عراقی گفت که شیخا غیر گماست که تو در می بینی و شیخ ازین سخن برهم شده عراقی مدنه بتضرع و زاری گذرانید تا شیخ معاف فرمود و او را بر مولانا فرستاد و حاجت حضرت شیخ اشوخ بها الدین ذکر یا ملانی رحمت اللہ علیہ که از خلفه آن جناب بود خود شیخ عراقی چها سال بخدمت حضرت شیخ ذکر یا بود و شیخ ذکر یا خیر خود ببقا دو دو گورو دیشی شیخ بد رعلت عراقی رسید شنید که عراقی زمره میکند و میگوید و این منزل خودی تو بسید ۵۰ نختین باد که اند بجام کردند و چشم شویان و ام کردند و بعالم بر کجا رنج و بلا می است ۶ بهم کردند و شتش نام کردند ۶ بدست بعید موی جان مامش ۶ زلف تشنه جانی ام کردند

چو خود کردند خراشتین فاش عراقی را پیرایه نام کردند و شیخ عراقی را اجازت داد که بخدمت مرشد رود و پیش از رسیدن
عراقی حضرت شیخ بر بغداد حلت فرموده بود عراقی از کبار اولیا الله بود و رحمت الله علیه و در ستمه تقسیم و بیجا یه بعد سلطان
محمد در مشفق خست هستی بسیار عت است امیر سید حسینی سلک مسلک دین و بر سر راه یقین بود اگر اوقات سیاحت
میگردید حضرت شیخ الشیخ خواهر شهاب الدین مهروردی رحمت الله علیه بود و شیخ عراقی شیخ اودعی امینی
هر سه فاضل میرید حضرت بودند و در کرمان بر سر مجلس نشستند شیخ عراقی لمعات و شیخ اودعی ترجمه و سید حسینی زاهد
المسافرین را بنظم آورده و بخدمت شیخ رسانیدند و حضرت شیخ فرمود که حق تعالی وجود شریف این سه در دریا عساف
از آفات محفوظ دارد که محب سه گوهر لیکانه از کان خفای بیرون آورده از دست رحمت الله علیه سه اسه سایه تو
مرحمت نورنه بدو و تمام خود گیرین سورنه اندیشه وصل لغات نرسد و میاز این قدر کرد و دورنه
شیخ اودعی کرمانی بزرگ فاضل و ولی کامل بود و او در معالج چون گرم شدی پیر این خود جفا را چاک زده سینه بسینه
بریکه نهاده است تاشقی قلب حاصل شدی چون بغداد رفت به خلیفه موسی مجلس او کرد و با گفتند که طریقه شیخ این است
و نزو طاقت آن نخواهی آورد گفت که از تنقیر شما ظاهر شد که او کافر است و اگر من چنین کند او را بکشم و مجلس رفت شیخ بصفا
باطن حامد را دریافته چون در معالج گرم شد این رباعی خواند سه سهل است مرا بر سر نخور بودن و در پاست مراد و دست
بسه سر بودن و نه تو آمده که کافر را بگشی و نمازی چو توئی راست کاف بودن و به خلیفه گریان دیده در پاست
افتاد و میرشد حضرت شیخ ششوی صیاح الاسرار بسیار خوب گفته در طلوع صبح فرماید سه چون غره صبح گشت غرا و
شده آسمان طرا و بر لبست فلک نقاب الف و بکشود عروس صبح زیور و مرغ سحری تمام بر مید و هر دانه و در که
در صدف دید و

و کرامت سلطان ابو سعید بهاد خان ابن ابی الجایتو سلطان ابن
ارغون خان ابن اباقا خان ابن هلاکو خان ابن تولیخان
ابن چنگیز خان بوزخبری قیامت -

سوء سلطانیه آمد امیر کبار باستقبال او برآمدند و شاهزاده به صائن قلعه رسید و خواتین که جامه و کمر و کلاه بادشاه
بر تخت گذاشته گریستند ایشان را از لباس سوگداری برآورد و قریات ساخته و در سفر ستمت عشره و بیجا
برادر بگسلت نشست و چندگاه در میان امیر سوخ و امیر چوپان به تقدیم و تاخیر نزاع واقع شد آخر امیر سوخ به
وقت امیر چوپان را متهم داشت و بادشاه امیر سوخ را عید یار بکمر کرد و چون خبر وفات بادشاه بخراسان رسید
میوسوختانی اندیشه گرفتن خراسان و دل کرده یاغی شد امیر سیاهل والی خراسان برکے خطبه و خمره از خاندان

بعد از وفات ابی الجایتو سلطان
تخت و تاج بر ابی سعید خان
پس او قرار گرفت سلطان
ابو سعید از خراسان

جغتائی باختران بسیار روده نیز اگر گوسفند و چند تنگ شراب و غیره اسباب طمع و صیغه خرد را از جنس کول بار و وی سیور
رسید و پیش از آن امیر لویزیدیان امیر بوجای ریلنج آورده بود که بجای پدر حکم الوس پدر باشد اما امیر سیال و نین
برنجید و چون بادشاه رحلت کرد و او نیزید را حکومت نداده ایل الوس بوجای به طوغان ابن بوجای داد امیر مکتوب
این خبر بشان هزاره میسور سانی میسور بر آشفت که سیال ریلنج سلاطین را در گون می کند چون وجود او در خراسان
منافی مفاهیم خود می داشت لیساول چون بار و وی مکتوب رسید و بفیاضت او به شراب خوردن مشغول شد درین اثنا
خبر رسید که مکتوب طوغانیان را گرفت و قصد نمودار دیساول در حال سوار شده به در رفت و جغتائیان اردوی او را غارت
کردند سیال به هرات رسید و از غیایات الدین کرت والی انجام اکب گرفته روانه شد و مبارک شاه ابن بوجای بقاقت او
آید آمد و جامه و رسید و جنگ شده امیر سیال بضر نیز از پا افتاد و قتل رسید و میسور به هرات رفت و عریفه شکر نیکنی
و عقیدت سلطان فرستاد و محمد بن مان خواهر ملیشاه و خواهر رشید الدین محمد صاحب دیوان با هم مخالف شدند و همت
نیز دادن او بجای سلطان برخاسته فاکم شد و او در پیش خواهر ایلیم هر دو بسیار رسیدند و در سینه خان و شکر عجم
آتش بهائے بسیار برخاست میسور اعلن جغتائی در خراسان با اعلان بکرم غصیان به لوت نمود و لشکر هزاره و دیار بیکر آمد
بادشاه و شت قیماقی اوز بک خان براه در شکر بک مالک ایران کشید و سلطان با الوعید با آنکه به وقت همت نشینی
دوازده سال عمر داشت و اکنون هم پیش از چهارده سال نبود ایلیم بنین را با لشکر گران به دیار بیکر مامور فرستاد
تا شامیان را صبح اقبال بشام او یار میل کند و امیر حسین بک بک کان را با جمعی از لیران بدفع شان هزاره میسور غنیمتی
مقرر کرد و بادشاه بنفس خود توفیق فغان قرا باغ گردید و امیر ابن قتل کرد و با امیر سیال با مارت خراسان نامر شده
بود و بدو بادشاه به در بند رسید چون در آن وقت لشکر سلطان بر آگنده بود و نیز از او را با او بود و فرموده بیکر آب
دریا است که طو لاجیم افواج را استاد و نمایند که بظرف دشمن زیاده نمایند و امیر جوپان سلف و کر که بخراسان رفت و فیاض بیکر
را معظم امور شمرده بکشت و بشاه پیوست و او بیک خان صلحت در با گشت دیده و اجبت فرمود و امیر جوپان از آب لگشته
مخالفان را راحت و بعضی از امرای حدود را که قصور و در افتاد یا غنی کرده بودند بچوب یا سافا هفت چون امیر سوخ
مرد بود و ظلم و نسق حکمت مغضوب بر امیر جوپان سلف و بدو دوشان هزاره میسور در سینه خان و شکر عجم به لشکر سیستان
کشیده هر چند ملک غیایات الدین کرت با ملر سلطان که بود و فوت امیر ابن قتل حکم و امیر خراسان بر او کول
نشسته بود و نادانها و توفیق میسور اعلن ترسانید ایشان با و زکر و گفتند که این تا زکام مارا می ترساند میسور نیز
بیا و شاه لغات نکند و میسور مکتوب و مبارک شاه را بدین گفتار بغیر غیبت که ما عزم آنداریم که عنان سلطنت بدست
سلطان ابو سعید سپاهیم و دست تصرف سلف و در از از ملک بادشاه کوتاه سازیم و دیگر کوائف میسور ملک غیایات
الدین کرت و غیره و احوال سلاطین جغتائی و دشمن کوائف میسور اعلن از مساعدت بخت و حوادث این روزی معل

در انجا که گزیدیم انشا الله تعالی چون سلطان از لشکر او یک تشفی یافت بجهت دیگر متلاشد ۴

در مخالفت امر اعلی بوجه سنیلای امیر چوپان با امیر و سلطان ابو سعید بهادر و
 و فتح یافتن سلطان بر ایشان بتقدیر خالق زمین و آسمان -
 امیر چوپان اکثر
 امر را چوب
 یاساق زد و بود

از انجا که قومی شیخی بن علی انیاق بود که او را الیناق نوشتند و امر را بخود اتفاق کرده باز مهند که رسد و زر را گردن
 نه نهند و سلطان توجه سلطانیه شده و چوپان برگشتان رفت و امر تعاقب او نمودند و ابو بکر و ابیسیق قاپلان چوپان
 کوچه ایشان رفتند و دیگر قنار شده بقدر رسیدند و امیر چوپان متنبه شده با امیرین پس خود پیست امر اکورت او را
 غارت کردند و در سیاه امیر اکثره را روانه نمودند و چوپان به نهایت عسرت قطع منازل نموده بسلطانیه رسید و
 قومیشی و امیر ارغین که چوپان او را از دیار بکیر مغول نموده بود و دختر امیر ارغین قتلقتشاه خاتون حرم سلطان او بود
 ابو القاسم امرای عاصی جمعیت نموده قریب رسیدند و بادشاه با امیر چوپان بیرون فرامیده و از امرای عاصی امیر
 قومیشی و امیر ارغین و امیر شمشان و ابیسیق قاقم کتوب و امیر بوقا بید و زچی و امیر چوپان فراوانیاس بودند و بادشاه
 با امیر کیش و امیر شمشان و امیر الف و امیر چوک و امیر عیسیاه اویرات بحرب امر اصفوف بسته چون سعی قتلقت خاتون در
 سهالو بنیقه میخاد بادشاه قومه را امیر زاده شمشان را بن ارغین را کشتند و ازین رو جهان روشن در چشم ارغین سیاه
 گشته و باین تیز چون شیران با پیل دوان حمل آورده و شیر یک یک خاتون زن او نیز شمشان ازین امر پرورده و در پی
 شوهر میخواست و چن بهادران را از مرکب زندگی نیز انداخت و امیر عبدالرحمن پس قومیشی نیز میسر مراد نموده قریب آن
 شد که چشم زخمی لشکر بادشاه را رسد و سلطان بملاحظه این حال پنج جلادت ازین کم کشیده مراد و او بر دشمنان سخت
 برتری گرفته و رکف و ابرس به پیش سر و به ناهیه بر سر و چرخه بر زیران ۴ و تمامت لشکر بملاحظه این حال از جرأت
 بادشاه متحیر مانده دیوانه و اجملات مراد نمودند و کجیک خاتون نیز در میان کشته شد و ارغین نفاق و ابیسیق قاق
 گرفتار شده میا سار رسیدند و عبدالرحمن قومیشی و بوقا و چوپان فراوانیاس مغور شده گرفتار شدند بقدر رسیدند از
 باولی نعمت ابرو و آنی ۴ که سپهری که سرگون آئی ۴ و شاهزاده میسور که بخراسان آمده شهر را میخواست و ما لها
 بمیور برگرفت و امرای خراسان اکثر باو یار بودند و بغیران بادشاه ملک غیاث الدین کرت یورت امرای جغتای و امرای
 عاصی بادشاهی را تاخت میا ملک شاه و مکتوب که با سیب مور موافق بودند بارت رفتند و محاصره نموده و در سنه
 تسع عشر و سیب میسور را غلن نیز بارت رسید و یکماه محاصره نموده چون امیر حسین گورکان از جانب سلطان در رسید
 میسور بکیر میسور رفت و از آن سو یک ملک خان جغتای شاهزاده ابیسیک ای و ستم و شکلی خواصه و فولاد شهنشاه
 جغتای را با پیل هزار فوج فرستاد که میسور را غلن را دفع نمایند و ازین موارید حسین امرای خود را با پیل هزار نفر فرستاد

کہنے میں اور فروشاں نہ شہزادگان جنگی امراء سے بیور اور فتنہ تار و جنگ ہمہ ازو گشتند و میو و فرو شدہ میگر و
 فصل رسید و جوکی و غازیان ابنائے او بہت شہزادگان افتادند و فتنہ خراسان فروختست و در سنا آمد و شیرین
 و سبعا یہ سلطان چوپان را فرمود کہ قتل طاقتون دختر امیر یحییٰ را بکلی آورد و چوپان عرض نمود کہ بادشاہ بہمان
 او بچایتو سلطان خانزادہ دولندی دختر سلطان محمد خاندہ را نامزد بندہ نمودہ بود اکنون متمسک آنکہ بادشاہ اورا
 بمن از رانی دار و بادشاہ فرمود تا دولندی را با امیر چوپان عقد بستند و بعد ازین سائیک خانم دختر او بچایتو
 سلطان نیز بعقد و رسید و ہم چوپان چنان ترقی نمود کہ بادشاہ ان آفاق سر نیز در کستان او نعم نمود نہ میو تاش
 لپہ چوپان کہ ایالت روم داشت با خوالے بعضی سفدان و محوئے مہدویت نمودہ امیر چوپان بفرمان سلطان حج
 روم شدہ و میو و عزم رزم کردہ امرا نصیحت کردند کہ تورتاش را گفتن فرزند ۴ پدر آمدہ نیست بیگانہ ۴ کش از
 پدر سترش از خدائے ۴ کش شہساری بہر و و سر ۴ و تمو پیش پدر آمدہ چوپان فرمود تا اورا بنہ نمودند ۴
 خداوند روین تنان سپاہ ۴ گرفتار آہن شد اگر گدراہ ۴ و سلطان بخاطر چوپان از تقصیرش در گذشت و بعد
 مرگ خواجہ علیشاہ کرک الدین جان باہر وزارت قیام نمود ۴

ذکر تغیر خاطر سلطان بر چوپانیان سلدوز و ویشانی نیز اقبال بغداد خاتون عالم افروز

سلطان جمیع کار و بار بامیر چوپان سپردہ بود او
 بکیمت دیار و امصار و اعظم مہات و کار و بار
 مردان خاندان خویش مقرر داشتہ و بہر ملہ و رفوق

جستہ و در تمامت ایران خراسان و عراق و عجم و روم و غیرہ دیار متعلقان او استولی بودند و دیگر امرا را جز نامی
 بیش نبود و بوقت قربت بادشاہ رونقی تازہ در کار او پیدا شدہ اما امیر چوپان را دختر سے بود بغداد خاتون نام کہ در جن
 جمال و فن و کمال نظیر خویش نہ داشت ۴ یکے دخترش بود کہ دلبری ۴ پری را بہ رخ کردی از دلبری ۴ کلخ
 اندران بہت مجلس بہار ۴ در ایوان نگار و میدان سوار ۴ ہمیشہ شکسے و شکر بہ فروش ۴ و در گز کہ کلکش
 و کلخ درع پوش ۴ و لب ہچو لار گبرش عمیر ۴ و کلغی کہ حورایہ و دادہ شیر ۴ چون در سنا ثلاث و شیرین
 سبعا یہ آن دختر بغداد امیر شیخ حسن الیکانی جلایر در آورده بود و بادشاہ در سنا خمس و عشرین و سبعا یہ کہ بہ بیت
 سالگی رسید بغداد خاتون را دیدہ با او عشقے پیدا کرد و بہر خداین خیال باز خاطر محوے نمود اما میسر نہ شدہ و بادشاہ بشوش
 محبت اور در بروز میکاست و غزلہا سے عاشقانہ گفتہ ۴ چو دل در سر گزست رفت ۴ اگر شاہ
 و گر دیدہ از دست رفت ۴ و بادشاہ در آن زبان غزلے انفا نمود کہ شعر سنان نوشتہ سے شود ۴
 بیامصر ملہ عاشق جان بینی ۴ کہ آرزو سے دلم در ہوائے بغداد است ۴ چون در تونہ چنگیزی متعراست
 بہر خاتون کہ منظور نظر بادشاہ شود شہرش را و اطلاق دادہ با یوان قانی فرستد و سلطان محمد سے نزد

امیرچوپان فرستاده از غم خویش اطلاع داد و امیر ازین سخن برافروخته جواب درشت داد و بادشاه بمصلحت وقت ناچار شده
 با بچران جانان در ساختن و این قضیه در میان او جانان واقع شده و امیرچوپان خواست که بعدی در میان عاشق و معشوق
 پیدا کند تا این حجاب دوری ایستد برانکه عشق بادشاه زند و آتش هوا گفت او را منطفی کند لهذا امیر حسن و بغدا و خاتون را
 به قرائن فرستاد و بادشاه را به تشافی بغداد برد و امانت که میان کعبه و ماگر چه بسیار است و دیگر بجز حرم
 در سراج جان است و بادشاه را سوادای محبت چنان مست نمود که روزی شب از خراگاه بیرون نمی آمد و مقربان حضرت
 با نصیحت داد و در مهربانی با یکدیگر بایستاد و نگاه نگاه بادشاه بیرون می آمد جهاندار صحنه ایوان
 خویش و بنیکر و جزایا جانان خویش و به تن گریه بغداد و آن را غم بود و دیش در میان قرائن بود و امیر ازین شکار
 نموده و قتی سلطان عرض رسانید چه اخروش خندی نگوی سخن و بکن هر چه خواهی که گوید مکن و بادشاه گفت
 که من چنان مرکب مملکت بدست تو سپردم باید که چنان کنی که دمی چند بغیر از خاطر غم زد و شکایت پسرش دوشن خواهر
 کرد که از وزیر ام و را به بر و فرزند و دیگر را برین گمار و امیر ازین سخن رواج به عنایتی بخوبی استقامت نموده و با دوشن خواهر
 مصلحت نموده و قیمت سعایت نسبت صایان خواهر و بر دانسته از بادشاه نصحت خراسان خواست و وزیر را نیز همراه
 خود برده امیر اگر پنج و امیر محمود بیگ امیر محمد علی او برات را نیز همراه خود برد و ایلی قانان از مغولستان نزد امیر رسیده و مصلحت
 امیرالامراکی برآید و آورد و چوپان مخالف بنیای مسخو قانان ارسال داشت و بعد ازین زمان در شیرین خان جتائی لشکر
 صد و غزنی و قندهار آورده و عازم خراسان و امیرچوپان پسر خود امیر حسن را بمقابل او فرستاده و در جوانی امیر حسن طغرانیست
 در غزنین قتل و غارت بسیار نموده حتی که کجاواران مقبره سلطان محمود غزنوی را نیز اسیر کرد و لشکر او به ابوبی و بیار
 با معابد و مساجد کرده در سنه سن و شصت و سیع و ایس بخراسان رفت چون بمقبره سلطان عشق خواست متولی شد و بود
 علاقه با یکی از ائمه سلطان او بجا میبرد کرده و بادشاه بر آشفته فرمود تا او را بیاسار سازند و دوشن خواهر خبر یافته بگریخت
 آقا لود و هر خواهر و تعاقب او رفتند و تعجب اکر در آن روز دوشن بر یکدیگر در میان اخراجی نظیر نداشته سوار بود و در دست
 اوس هلاکوشل او اسپه نمود که کم آسای و مساز و بنجار جوئی و سبک پلای و آسان و دوشن پلای و شتابنده از شش
 و بر سر پس و چند روان و گریزنده پس و یکدیگر دشت پیمای بزمه راغ و بیدار و روزگار مرغ و نه راغ و اما از میان
 تقدیر کن مرکب مثل پیکر تصویر بر جای ماند نام و دم سلطان رسیده سرش از تن برداشته و بادشاه بیع جاری نمود
 که هر چاه پانیان را بایند بکشند و اما راسه خراسان نوشت که چوپان را نیز از اسناد و امیر سزاسی و امیر علی بادشاه و امیر
 دولت شاه و غیره امر اسه حدود با افواج خود سلطان میروستند و سلطان منصب وزارت بخواجه عیاض الدین محمد را خواهر
 رشید الدین داد و خواهر علاء الدین محمد خراسانی را شریک او ساخت و با لشکر جلال و عزیمت و با قوچ پان از سلطانیه بر لشکر امید
 چون امیرچوپان ازین حال واقف شد مصلحت با پسر خود نمود و او گفت که جمیع امرهای سزاسی را بکش و خراسان را در قفسه را کرد

و این نیز نگاشتگان با متعلق است و تیموتاش در روم محمود و گرجستان باغی شوند و وقت تنگی از سلاطین جهان کی استمداد طلب کنیم و از سلطان کی نه خواهی نمایم اما امیر این را نه پس ندیده و بغیر شرکت و عظمت خویش به توفت عازم رزم سلطان گردید و از امرائے همراهی سلطان نیز شنیده گفت: به پشتی دولت چنین گفت من + چه اندیشه دارم ازین آئین + که باز درین جست جنگ و نبرد + سر بر سر گال آورم نیز گرد + و وزیر صیان را و و نیم زد و با هفتاد هزار سوار برادر قویا رسید و در شهید امرار اسو کند و ادا کرد و مخالفت نکنند و لشکر میان الحسبایر از مواضع راتباه و مسلمانان را در ناله و آه هتلا کردند چون هر دو لشکر قریب رسیدند امیر چوپان حضرت شیخ کریم الدین و الدین علاء الدوله سمنانی علیه الرحمة را با حاج بسیار جهت صلح پیش سلطان فرستاد چون حضرت شیخ در مجلس بادشاه رسید ابو سعید عاقبت حمید با الهام ملهم اقبال پناه شد و حضرت شیخ را با خود برابر نشاندید خود بدو را نوی ادب نشست و حضرت شیخ بعد موا عطف و فصل سخن صلح در میان آورد و سلطان به تامل و استعلا چوپان را خاطر نشان کرده گفت که اگر چوپان صلح میخواهد جریده بیا بد تا در موضع تعیین شود نشست بعبادت کردگار قیام نماید و چوپان میخواست که قاتلان و دشمن را با و سپارند و جاه و دولت او برقرار دارند سلطان گفت که اگر بمن دولت خداست تعالی ارزانی داشته و اکنون اراده افزای بزوال این خلق نگرفته از بسیار لشکرش نمی ترسم و اگر خداست تعالی کارم با خبر رسانیده به کثرت جمعیت دفع این ضرر نمیتوانم و شیخ باز گشته امیر را از مخالفت ولی نعمت و بلذت باولی الامر متنعلم نموده و چوپان بمتنعلم نشده بقویا رسید و امیر محمد بیگ امیر چچک و امیر محمود و نوروزی باسی هزار سوار از لشکر چوپان روست گردان شده سلطان پیوستند چون امیر از مخالفت امر را خبر یافت بر دیگران اقتدا نمانده و پیش از آنکه نوبت استعمال سیف و سنان و لمعان نیز تمشیه و نشان افتد لشکرش از هم گسخت و چوپان فرار برقرار اختیار نمود و سپاهی با این همه عظمت پیش از جنگ ویران شد و از میان راه تمامت سپاه از و تخلف جسته سلطان پیوست و چوپان شاهزاده ساتیک و گردون چنین را بخدمت سلطان فرستاد و سلطان بچشم اعزاز و ایشان نگرست و چوپان اول عزم خدمت قان نموده و باز از آن عزمیت برگشته عزم بر آن نمود و نیکی دولندی ویرا ازین عزم مانع آمده گفت که از ملوک کرت مردی را توقع داشتن خاک در دیده دانائی انباشتن است امیر نوروز بیگ اویرات را با وجود احسانندی بر دشمن سپردند و امیر وانشمند بهادر بر سر قلعه اندرون برده و لایس دوستی دشمنی کردند و زید اسل چشم بی داشتن + بود خاک در دیده انباشتن + جهان را چنین است این ساز که ساز دفر و بایه را سازاز + زید گوهران بد نباشد عجیب + فساد سیاسی سترون زشب + اما امیر را سوافق مزاج نیافته از مزاج بملک غیاث الدین کرت پیام داد و گوید و اگر چوپان رسید + بیارای خانه که جهان رسید + اگر میتوان داد جائے بده + و دوسر روز را پناهنده + بران شو که جوایه چوپان شوی + و گرنه تو دانی پشیمان شوی + و ملک غیاث الدین عظیم فرستاده بجائے آورده و جواب داد که اگر کوخت و نیز شود

شود یا این فرمان وارجاساوش در دین و مسو و حرام همه بر اوست و نه بیهوده فرمان بر سر شهر اوست و
 و امیر چوپان بے و خدغه متوجه برات گردیده ملک رسد سپند او را اگر امی داشت چون یرلیخ بادشاه بدو رسید که چوپان را
 بر یا سارسانه تا ملک او بوسه عنایت شود غیاث الدین نام روی کرده امیر را گرفت و فرمان برگشتن او را و بر خیزد امیر چو
 که با و سه ملاقات کند ملک قبول لغو و امیر وصیت کرد که بعد از قتل سرش از تن جدا نکند پس چوپان او جلاد خان را
 که از و لندی خانم متولد شده بود زنده تر و سلطان بنویسد تا شاید بعد از او ایت و بر اعفو کند و غیاث الدین امیر چوپان را
 شش انگشت ویراکه از رخ زیادی داشت بار و فرستاد و در محرم سه شمان و ششین و سحایه بار و در سانسید و ملک
 خیال کرد که بعد از خاتون منظور خط سلطان است اگر جلاد خان زنده باشد در حق او بداند و بشود خون پدر را نگذارد
 و برانیز که برانے حسین بود و همییر ساخت و اکثر او را امیر چوپان گرفتار شده و قتل رسیدند و عجب که باقیمانه ایشان را
 اختیار سے و اقتدار سے بود اما سلطان که و الیخاد خاتون بود و داعیه خود یا امیر شیخ حسن جلاد و رمیان نهاد و امیر
 او را اطاف و او بادشاه طوعے عظیم تر سبب داده ویرا بعتد خود را و در دلقب به چوپان کا فرمود و سخط او چوپان را بر
 بیار و او تا نوبت چوپان و جلاد خان را یکم معطر و بدینه منوره برزند و بعد ازین و قلع ز نام اختیار مسکلت در دست
 بند و خاتون در آمد و خواجیه غیاث الدین وزیر گردید و ناری لغاتے بن کسوفان و ان که بادشاه او را مارت خراسان داده
 بود با ملک غیاث الدین کرت بغضت بر خاست و او را آزار داد و این چوپان ملک یا ارد و آمده و یرلیخ مائل کرد
 که نازی بر توان برات دخل کند و ناری در غیبت ملک بر ملکزاده س الدین کرت لشکر کشیده کار سے توانسته و
 از بجا اعتدالیه که خود تر سیده بخدمت بادشاه چنان باز نمود که لشکر گران از انوس حقانی بخراسان می رسد و
 اخش تور یا مبادشاه با فوج متوجه خراسان گردید و ناری در راه با او ملاقات نموده و او را با امیر علی اویرات خال
 سلطان از راه برده برگشتن بعد از خاتون و وزیر حقوق ساخت و ناری لغاتے بحضور بادشاه رسید اما بار زیادت و خواست
 که وزیر را بکشد اما تبریش موافق تقدیر نیامده بادشاه فرمان داد تا او را بگیرند و ناری خبر یافته و برگریز او را و ناری
 رسید و در نواحی آن پنهان شده و ناری برائے آوردن طعام فرستاد و آن ملازم بجایه مغولان که در آن حدود زیوریت داشتند
 رفت حاجی ایتماس مغل از و تو هم شده بغیر چوب پنهان رمان نمود و ملازم صورت واقعه را بیان کرده حاجی با چند
 سوار بر سز ناری رسیده و او را توقیف نمود و گفت که امیر معلوم دارد که توره و یا ساق جنگی خان و فرزندان او و چگونه
 است باید که تا صدمه در یرلیخ توقف نمایند و بعد ازین آنها را بمی بادشاه رسیده و حاجی ایتماس او را گرفته و بسته بحضور بادشاه
 رسانید و امیر علی برائے آوردن تاش تیمور رفت و ویرانیز خرابی خواهی آورده و هر دو را با یا سارسانید و امیر علی بادشاه
 اویرات بسبب شفاعت مادر سلطان نجات یافته و هر خواجه قاتل دیشق خواجیه بن امیر چوپان سلمو که با این بنیان
 همزمان بود و بوجه قدمت رانی یافت و امیر شیخ علی نوایان بامارت خراسان مقرر شد و سلطان فرمود که

از رعایای خراسان غیر از اموال دیوانی هلمی را ندیده گیرند و بعد از قانون مقرر شده که بامیر حسن جلایر اسلالت دارد و پادشاه امر به
کشتن امیر حسن فرمود و به شفاعت مادرش که عمه سلطان بود مداخله می یافتند و بعد از قانون نیز از
نظر وورش چون کذب مقربان واضح شد بار دیگر بایه رفع رسید و امیر دولت شاه که بایالت روم مقرر بود در
راه پدر و جهان فانی نمود و در سنه ثلاث و ثلاثین و سیعیا امیر حسن جلایر به امارت روم تفریانت و سلطان حکومت و لا
فارس به امیر سافرانیا ق داد و محمود شاه اینجو که از مدتی حاکم فارس بود این امر را و گران آمد و با امیر محمد بیگ امیر محمد
پلیس در ساخته خواست که سافرا آید و سید امیر سافرا خود را به تصرف پادشاه رسانید اما سرگشته و خوار پادشاه
را صاهر کردند و درین اثنا امیر سیورخان ابن امیر چپان سلدوز که از ساسانیانیک خانم دختر امیر چپان سلدوز سلطان تنوله
شده بود و خواهر لولو با همی دیگر آمدند و سلطان به تنگنا ایشان آن جماعت را گرفت و امیر محمود ابن امیر چپان
محمود بیگ و محمد پلیس را قتل داد و در سنه خمس و ثلاثین و سیعیا امیر چپان خان بلو شاه در شت قچاق
شکار ایران کشید سلطان سنه ست و ثلاثین و سیعیا با وجود گرمی هوا با شکار گران بیرون آمده و در دوشیروان
جمع از عفوت هوا مرزید و پادشاه نیز بیمار شده و در چند روز تبداوی اطباء بهتر نشد و روزی در حمام رفت و مرض
باز عود نمود و اطباء آن سببی در مزاج پادشاه می یافتند و پادشاه در سیزدهم ربیع الاخر سنه ست و ثلاثین و سیعیا وفات
یافت و خواجهمسلمان ساوجی در شیه سلطان میگوید که اگر بگریز تاج و سوز و سخت کی باشد بعد از بزر و آل دولت
سلطان اعظم پوسید و مدت عمر اوست و دو سال و حکومت او نوزده سال بود و در کشید سلطانیه مدفون شد سنه
ثالث و عشر ربیع الثانی اندر نیم شب به هفتصد و سی و شش از هجرت بحکم که و کار پادشاه علول مل علا الحق والدین
پوسید و شد ازین دنیا ملول و گریخت اختیار و بازاران نادر و زاری خطاب آمدن چرخ و کاسه خداوندان
جاه اعتبار اعتبار و اعتبار و اعتبار چون گذشت از سال هجرت هفتصد و سی و شش و در ربیع الاخر هم
سینه بگذشت بود و در قرا باغ از سلطان اعظم پوسید و دست تقدیر آری افسر شاهی ربود و چون سلطان
پسر نداشت که وارث مملکت شود ازین وجه انقلاب عظیم در سلطنت او پیدا شد و در هر مرتبه سودای و از
هر دین نواسه میوید و نوبت بطراف الملوک می رسید سلطان البوسید پادشاه عالی مرتبت و قانع صاحب جرات
شوکت بود و در زمان او بسیار از علما و فضلا بودند و

ذکر بعضی از شعرا و کرامان او

از شعرا زمان او یکی مولانا فخر الدین بن ابی هرکه و انشد و
شاعر صاحب طبع ملذذ بود و در عهد سلطان ابوسعید خان

تا پنج نیاکتی در زکاتساب سلاطین متنا و متصله هند و یهود و قیصره و غیره کتابی بسیط نوشته از دست
باز این قناب جانان با چهره است گوئی و پیمان و عهد ایشان باد هواست گوئی و با میدان تلطف صیبه نیا

ایچین و باغاشقان ترمیم هر فرست گئی و سراج الدین قمری ندیم سلطان ابوسعید بهلول خان بود و زمانه او ضعیف و ناتمام
 ابریزید و عبادت مشغول بود و فقرات خاتون خواهر ضاعیه سلطان بنیارت اورفت چون طعام خوردند فقرات گفت که
 قدری طعام نیم خوردی بی بی من و سید با محمود و بر تبرک بر دم سراج الدین گفت که ای خاتون اگر شما رغبت نمایند
 من تمام خوردی بی بی را و ارم فقرات بهم برآمده فرمود تا سید پند ببرد و قمری ندوم قمری و مجلس سلطان آمد گفت که
 لطیفه از طرف ارم و دم بهزار دینار میخیزند و فقرات خاتون لطیفه از من یک سیلی خرید و کیفیت را تقریر کرد و خان او را
 نوازش فرمود و هرگاه فقرات را دیدی خندان شدی و فرمودی که لطیفه از شاعران زن خریدی و قمری را با سلمان
 ساوجی مناظره و محاضره واقع شدند و خواجہ سلمان این رباعی گفت **اے ابرہہ رخا پروردہ تست و کس**
خارزدون غنچه خون کرده تست و گل سرخوش دلاہ مست و نگرش مہر و اے باد صبا این ہمہ آوردہ تست و
قمری سراج الدین در جواب او گفت اے آب روان سرور آوردہ تست و صے سرو چمان مہن سر آوردہ
تست و اے غنچه عروس باغ در پردہ تست و اے باد صبا این ہمہ آوردہ تست و آہنکار مہر مہر غنچه خواندنت
انصاف بدہ کہ کجہ نمہ دانندت و تو مایہ منی و یک سہیت رسم از انکہ بد روزی زمین دلشدہ بستاندنت و دینار
سراج الدین قمری مانند رانی دیگر بود از تلامذہ حضرت امام خرازری و او ملی سلطان غیاث الدین حکشاہ خوارزم
شاہ بود و بعضی اہل تذکرہ غلط کردہ و ہر دور ایک نوشتہ اند اما آن قمری بوستان خوارزم شاہی بود و این سراج الدین
قمری سر بلون غنچہ بود ناصر بخاری از شاعر آن زمان بود و ہمارہ دہ سیو سیاحت گذرانیدی و لباس مقصور و نیشی
در برداشتہ و بجز از طاقیہ و سدی و قبائے و کتبے دیگر هیچ چیز از لوازم تن آسانی با خود نداشتہ چون در بغداد
رسید خواجہ سلمان ساوجی بالجسہ از ایران ریلے جلہ بلخیان و جریان آب سیکرد از ماصوہ چار شدہ پرسید کہ چکی
او گفت کہ شاعر سلمان او را انما ناگفت کہ شعر بخوان ناصر این بیت گفتہ خواند و جلہ را اسال رقائے محب
مستانہ بود و پلستہ ز رخ و کف بربل مگر دوانہ بود و خواجہ اوراد کنار گرفت و با ہمہ گرجیت داشتند از دست و
مارا ہوس صحبت جان پرور یا راست و در نہ عرض از بادہ پرستی نہ خمار است و آتش نفسان قیمت میخانہ شنانند
اندر وہ دلائل را بجز ابیات چہ کار است و امیر امین الدین طغرائی فرمودی ہر کس صاحب فضل بود ثرا دواز ترک است
و خواجہ علاؤ الدین محمد اورا اکرام بسیار سے نمود و علاؤ الدین محمد وزیر سلطان ابوسعید بہادر خان بود و امیر امین الدین را
پسے امیر محمود نام فاضلے گرانمایہ بود و ہر دور اشاہرہ و معارضہ سے بود و امین الدین گوید و دارم ز غناب فلک
بو قلمون و وز گردش روزگار کش پروردون و چشمہ چو کنارہ مرا جی ہمہ اشک و جانی چو میانہ پیادہ مہر خون و
امیر محمود گوید و دارم ز بخلے فلک آئینہ گون و پرآہ و لے کہ شک از گوگرد خون و روزی بہر غم شب
سے آرم و تا خود فلک از پردہ چہ کرد و بیرون و این نصیح از جملہ فضلا سے آن زمان بود و در روزگار سلطان ابوسعید

ده نام بنام دزدی غلامی خلیف الدین محمد رشید بنظم آورده از دست س با فاقه فقر همیشه کم کردی به بی سوس می بار
 قرینم کردی و این ترتیب مقرر می داشت به آید و چه خدمت این چنین کم کردی و حضرت رکن الدین علاء الدوله که منافی
 علیه الرحمه شاد و بحر حقیقت و گوشتی از حضرت هم مبارک او احمد ابن محمد بود و میگویی که هزار طبق کاغذ در راه و رسم
 نقوش سیاه کردم و صد هزار دینار مال پدر وقف صوفیان نمودم و هشت سال بدعا گوئی مسلمانان بر سر دم اکنون
 پیرو عاجزم و ترک همه گفتم و بگوشت نشستم عم انتخاب ملک شرف الدین منافی از دقربان بارغون خان بود و حضرت
 شیخ دوازده سال بعد از امت از غون بود و زرس که خان با علی بنان حرب مکر و شیخ با جزیه رسیده ترک کلاه و قبا گفت
 و در بغداد رسیده میر حضرت شیخ عبدالرحمن سفر آئینی رحمت الله علیه گردیده و در روزگار سلطان ابوسعید جهان
 حضرت شیخ نجیب الدین و ارشاد حقان و حارف مشغول بود هر چند شاعر را بان حضرت نسبت نیست اما خود انتم که همین
 حیل هم میبایون او را بر تکرار دین او راق بنگارم از دست رحمت الله علیه نفس است مرا که غیبت طمانی نیست
 و فضل بدش هیچ پشمانی نیست و ایمانش هزار بار تلقین کردم و دین کافرا بر مسلمانان نیست و خواجو
 کرمانی از شعر است آن زبان بود و دشمنی هائے میبایون در بغداد و ظلم کرده و میر حضرت شیخ علاء الدوله بود از دست
 پیش صاحب نظران ملک سلیمان یاد است و بلکه آن است سلیمان که ز ملک آزاد است و دل درین پنهان
 عشوه گرد میبند و نوع و سیست که در عقد بسی داماد است و خواجو به آن روئند و سیکا کند انداز را و
 همچو در زبان بسته و در کفایت انداخته و از رشک است آبرویم پیش هر کس زین سبب و هر دو چشم خویش را دام
 که مردم زاده است و عشقت نه سر بر سیست که از سر بر نشود و به هرت نه عارضیست که جائے و اگر نشود و
 که بکنم دل تاریخ جان که هر او و با شیر در دل آمد و با جان بدر نشود و از هائے میبایون در وصف مقربان
 الهی و صبحی کشان غراب است و ایران مامور بهوشیاست و همه ما داران کم کرده نام که همه
 کاسکاران نادیده کام و مخورده و سرگران از شراب و درون کرده همور و بیرون غراب و بگر نشند و
 غرق آب آمده و زبان بسته و در خطاب آمده و چو سوس زبان آوردان خموش و چو بر خوش نفس یک پشیمینه
 پوش و امیر کرمانی از شعر است آن زبان است از دست س به روی دلارام دل آرام ندارد و مسکین آل انکس
 که دل آرام ندارد و از عامین سلطان ابوسعید بعد از خان دیگر شعر است بسیار شل خواجو بعد از کافی و نظام الدین
 به روی خواجو محافق و ظفر به روی حسن مکر و غیره لوده اند چون ایشان ملایح سلاطین و دیگر شل سر سالان و آل
 ظفر و ملوک کرت و غیره لوده اند و با سلاطین مخالفتی نداشته اند و خیر احوال ایشان موجب طوالت نامناسب
 دانسته گذاشتم اما چند شعر از هر یک نوشته شده شون عید راست رسد بهشتی رویت جمال میبکمال و
 بر دزد نگهت بویست صباغ بر شمال و زنده بیز نظر غمره ات نشانه مهر و گدگد بگوشت چشم از بوت کمان لعل

دولت و جماد گریه ندرین شهر و ظلم را بایب نظر و عاشق دل شده هر جا که رو خطم است و پیش عشاق حدیث مختلا
 حقان گفت چاکین حکایت بر این طالعده نامعلوم است و منظر هر وی گوید که بر من از شک بهیلازده
 خالی که سکین جل من گشته ز حال تو بجالی و از حال من خسته تر در جهان نیست و تا نیست دل آشوب ترا خال
 تو خالی و از من حق حکم است که کس نگفته است در آفاق که در عالم عشق و شل من عاشق شوریده و رسوائی
 هست چکس نه واداست نشان خشن و صبر و چکل که بختی چون تو بر شیرینی و رعنائی هست و

ذکر سلطنت اربا خان اولاد ارتق بوقا ابن تولى خان بوزنجری
 چون سلطان ابو سعید را
 پسر بنمود که وارث تاج و

تخت شود و در حیات خود گفته بود که بعد از من سلطنت حق اربا خان است و شاه خاتون که دختر تیمور تاش ابن چوپان
 سلفه بود و خاتون سلطان بود و از این سخن باز روزی ز دامیر علی بادشاه او برات رفت و مادر سلطان اهل با این سخن
 بهرستان نشاند اما آخر ضاد او گفت که چون ابو سعید نماد سلطنت بهر که خواهید به پیدایا چه پانین سلفه وزیر سید
 و اربا خان با اتفاق بعضی از بزرگداشت گفت که مرا سر و برگ تر زمین نیست بجای که کر ز زمین شمشیر و بعضی از سر صبح
 ندی میان بند و بجای تاج طاویر بر سر کفایت و لقب او غفر الدین اربا خان مقرر شد و بسبب آمدن لشکر او از یک
 لشکر رای و در بند برده و گرنار که مقابل او از یک نشست و گذار را راست و او از یک خان نیز مقابل او فرو آمد و امر را
 اربا از عقب او رسیده و درین اثنا از دست خیزفته به او از یک خان رسید و خان نیز میت یافت و در یکی کرد
 بره اند که و در منزل همی کرد و در ره یک و اربا خان حادث نمود و ملک شرف الدین محمد القبل رسانید و
 اولاد او را که خان را هر کجا که یافت می گشت توکل و قتل و دشمنان را بوزنجری را بدست آورد و گشت تا و از
 از نژاد او را که نامند و دامیر علی بادشاه او برات امر را و دیگر با خود دیا نموده به بغاوت و بدخواهی برخاست و اربا خان
 بخدا و خاتون سلفه در بابین جرم که او را و قهر نمیداشت گشت و بظا هر میت زهر و ادین سلطان محفوظ نهاد
 و زربدن از هر ای یورش بر او از یک بر دست و دست بخون رنگین آن نگار رشک حسینان جرم معشوقه امان
 ایران زمین آلود و دامیر علی بادشاه که از اولاد تنگیز او برات بود و تنگیز را با ارتق بوقا بفرمان تو یلاقان محاربات
 واقع شده بودند و این هلاوت بوراشت در میان دلهای اربا و دامیر علی مستحکم بود و دامیر علی امر را و ایرات را جمع آورده
 و موسی خان ابن ابی و خان را بر تخت نشاند و بشوکت تمام جانب اردو اربا خان را می شد و اربا خان نیز با دامیر علی
 و حاجی طغای ابن سوتاسی و چوپان تملق ابن مبارک و غیره بمقابل آمده و در حدود ملاقی و فلقین تابان و عشر آخر
 رمضان سنه ست و ثلثین و سیجا یا اتفاق افتاده و اربا لشکر را و خویش کرده بنشیند با خود و بیمه داشت و
 بنشیند به تحت امیر غیاث الدین محمد وزیر و دامیر مقرر نمود و عرب و پریست لیه محمود ابن تملق و سلطان

لوق ابر پانخان را انداخته با همگرا آیند و ابر پانخان با وجود فهمی این چنین ثبات افتشده و امیر علی در اشتهار حرب میل نموده در
 میمنه ابر پانخان آوازه انداخت که پناه وزیر نه نیست یافت و در سیریه نزار و او که با دشما گشته شد لشکر ابر پانخان فل
 باخته نه نیست یافت و وزیر و پادشاه نیز فرار در زبیده و آخر سر دو گرفتار آمده قتل شدند و اموال و اسباب و زیر که
 به حد حساب بود بقیض و آمد و امیر علی او برات و موسی خان بقیض و لفظ اختصاص یافته به کار و بار حکومت پرداخت
 ذکر سلطنت موسی خان ابن یار خان ابن تر قای ملک کوخان ابن لولیان ابن بوزنجری
 موسی خان با نند و امیر علی
 او برات و برات سلطنت

جائے گرفت و امیر علی با دشا غر و روف و بهر ساندیه بیچ یکے از امر را بنیاد و نیا و دهین سال از بلطن دشا و خاتون کج
 حاضر بود و خست متولد شد چون قوم او برات بر جمیع کار و عیانت و ممالک با دشا بی متولی بود و امیر حاجی طغی حاکم یا
 بکر یا امیر شیخ حسن جلایر حاکم روم در ساخته و امیر کور سلطان محمد خان را بر تخت جائے داده است و نیز نمود و
 هم حرب انجامیده و وقت صفائی امیر حسن با امیر علی پیام داد که ما و سلیمان و دو بادشاه بر سر یک ملک حکومت
 جنگند و ما بخون مسلمانان چراغ خود شوم و باید که کناره اختیار کنیم و هر دو باد و نیز سوار بر پشت برآمده و طاهر حار بهر
 بادشاه بودند و محمد خان عثمان باز مکر تر باقت و موسی خان ویران قبا نموده لشکرش را و بجا مشغول شد امیر حسن
 فرصت یافته با سواران خود بر امیر علی که در ترمید ضو و ادائے شکران بود رحمت و او را قتل کرده موسی خان از قتل و غنیمت
 سوئے نهاد و اگر رحمت و سلطان محمد با گشته با اتفاق امیر حسن به تبریز رسید و این واقعه در تاریخ مشرق و المغرب مست و
 نشین و سغایر و دیگر و موسی خان بعد ازین و تکیه طغی تیمور خان نموده عراق گردید امیر مجبور و با حجب او فرستاده امیر نور
 شد و میان او و طغی تیمور صلح و افتشده و هر دو به حرب محمد خان شدند و از ان مکر طغی تیمور بدلی کرده بلا امتعال سیف
 سان از میدان روگردان شدند و نیار و از بیجی خشم خون و چوبه و غیر از سیان شد برون و ننگ به
 اعدا و اجده نمود و بر نقتن شب و روز در هم فرو و موسی خان با قوے از خراسان و برخی از ساجان خود و حار و مر و
 کرده چون بسیار از سراجیان او گشته شدند بقیه میف نه نیست یافت و موسی خان نیز عثمان تر باقت و در ملک
 هزاره گرفتار شد و بر پایه سیر محمد خان حاضر شد و بقتل رسید

ذکر سلطان محمد خان ابن قتلق ابن تیمور ابن
 انبارجی ابن منکوتیمور ابن ملک کوخان بوزنجری
 محمد خان دست نشان امیر حسن بود و چنانچه ذکر شد
 موسی خان نظر یافته و امیر حسن دشا و خاتون زوجه
 سلطان مرحوم را بقدر خویش و آو و روش ازاد

ساتیک خان و امیر سوریان چو پانی سلطه را با مومنان فرستاد و در سنه سی و نهم و ثلثین مسعایل امیر زاده علی جعفر
 و محمود این قتل از روگردان شده موسی خان پیوستند و محمد خان بر موسی خان و طغی تیمور نظر یافته و

در برنجیدار پسر سادات شاهی برافزارخته بود و امیر حاجی خلعتی در دیار کرایت اقطاع بلنگه کرده بود و برخی از ان ممالک و تصرف
در آن ده و ملک اشرف ابن تیمورتاش چوپانی سلسله و سپهران اکثر پنج دگر و ستان و غورستان و ملایه امارت برافزارشته بودند و امیر
سبزانالدین محمد در بزو و ملک قطب الدین خوری در کرمان و ملک شجاع الدین در هم و ملک خضر الدین در حسین کرت و دولت ماعلام
فرمانفرمای حاجی گنبد نبلی قام رسانیده بودند و طخا تیمور خان بوزنجری در مارندران و بعضی خراسان باو شاه بود و امیر غوث شاه
ایریت در طوس شهید و امیر عبداللّه بنیر مولای و قزلباشان امیر حسن ابلیکانی جلایر و امیر حسن چوپانی سلسله و علاء الدین را بودند
چون امیر حسن داعیه امیر حسن جلایر را بدید و اعتماد بر سائیک نداشت سائیک را معقول و صبور خان را قتل رسانید و شاهزاده
را از نژاد پاکو خان بخت نشاند +

و کرامت سلیمان خان اولاد شهبان ابن کون خان بوزنجری

عراق و آذربایجان و از ان و موغان و کرستان فرمانروا شدند و امیر حسن جلایر جهان تیمور خان را گرفته بر سر اورشید محمد و آب
تغییر و شاه و سپاه بقایا سلیمان خان صف آرا شدند و امیر حسن سلسله و زرین معرکه دیری را کرده و فوج جهان تیمور خان را از هرام داشت
و امیر حسن در سعادتی و اربعین مسجدیه بجزی به تبریز معاودت نمودند و امیر باغی با سنی توپچه بخاطر آورده و شش هزار اسب
از خلف خاری پیش روانگنده رسانند چون قریب به اردو امیر حسن جلایر رسید لشکر او بسیار شد بدیده توپچه خورده فرار شدند
امیر حسن علی کاو و برادر خود طخا تیمور خان را لعنه زد که و کرت بر عراق لشکر کشیدی می نیل مرام آمدی و خود را بفرست
کردی و خود را لشکر گران گرد آورده و فوج عراق گردید و امیر حسن سلسله و ملک اشرف برادر خود را بدافعه فرستاد و امیر حسن
انهم را یافته نزارش و جبهه الدین سر برار رفت و در آنجا کشته شد سه سادات به بخالیش داد و راست به ندر جنگ
باز و زور آورد راست به چو دولت به نختد پهر بلند و نیاید به راگی در کنند و امیر حسن چوپانی لشکر بر امیر حاجی طخا
کشید و سخن مصالحه ویران فتنه بر او باخت و ولایت او تا راج داد و حاکم باردین را ابل نمود و امیر حاجی ابن امیر حسن چوپانی به لشکر
خود و جمیع جلایران آمده کام گرفت و امیر حسن ولایت سوتائی را غارت نمود و سلیمان خان به تبریز بود و امیر سید رخا را گرفته
بقلعه تر اصرار و محبوس داشت و امیر باغی با سنی چوپانی و ملک اشرف چوپانی از امیر حسن چوپانی گرفته و امیر حسن جلایر متوجه
کرمان بودند و ایشان را گرمی داشت و امیر حسن امیر ایرات را قتل رسانیده و حمله نموده و شخصی فرستاد و چنان پیام داد که ملک اشرف
و باغی بقصد امیر حسن جلایر نزارفته اند گفته فرستاد که تا هنوز تدریس از شما بقصد دشمن ظاهر نشد اگر از شما بشود آگاه
کنید که طریقه دیگر تجویز کنیم امیر حسن جلایر ازین پیام دروغ از ان و امیر متوجه شده ایشان را خواست که بگریه و آه و فغان
جان بدر بدهند و امیر حسن جلایر نیز معاودت کرد و آن بهر دو امیر و برادر و فاس رفت برائے ملک امیر حسن قتل غالب
آمد و درین سن ساراج و اربعین و جمایه امیر حسن سلسله و زرین از او جان داد و ملک اشرف نوشیروان نام شخصی را بر

برآمدند مشهور از آن که اکثر سلاطین گردون اقتدار از آن فرقه بودند قوم او زبک نامند که در ملک تپاجاق کوس سلطنت یافته اند

ذکر سلاطین او زبک بنو نجرى قبا اول ازین رفرقه ملک گرویده که چنگیز خان را چند فرزندان بودند که بر ایشان جوجی خان بود و در آن هنگام که قوم کریت فرصت یافته بنزول

چنگیز خان آمده غارت نمودند خاتون او را که به جوجی خان حاطه بود و اسیر کرده پیش او گنجان برودند و خاتون را به نهایت احترام داشته چون خاتون حوریت خود را بجهت نمودن باز پس فرستاد و بعد از چند روز جوجی متولد شد و معنی جوجی همان پی برده است و او را در مقدار غیر بنامه و بر کس تا آن آوردند و در میان جوجی و دیگر برادران محبت نشاء بهماره باهم گذارند و شب و روز جوجی خان بعد از آنکه خواندم را محکم و توجیه داشت تپاجاق شده و پیش از پدر سفر آخرت گزید

ذکر باتوقان ابن جوجی خان ابن چنگیز خان بنو نجرى قبا باتوقان ابن جوجی را قاتان اعظم چنگیز خان بخش پدر داد و ملک داشت تپاجاق و خنز و بلغا را

خوارزم باو سلم داشت و جوجی خان را صفت سپه بودند و باتوقان ملک ایشان بود و او متقلد پیچیده نبود و او کتاسه قاتان فرمود تا یکم که خان سپه او و شکوفاں سپه او لیجان و یکسان از او بختائی خان برکاب باتوقان بنوبه تپاجاق ولایت آس و روس و پارس و غیره دیار پر از اند و همه شاهزادگان حاضر شده باتوقان با فوج گران متوجه آن ملک شده و قبا یاسه تپاجاق و دالان و روس غیر فلک را فتح کرده قلع و قمع بشمار و دیار و امصار بسیار تپاجاق کرده و او را در آن حدود و باغ رنگیان محاربات عظیم واقع شده و بر شمر گس او دش نمودند و خوارزم را که گردون که در برابر بودند قاتان بریده راه پیدا نمودند و آن بلده را محاصره نمود و ظاهر قبا و بعد از تسخیر قتل عام فرمان داد و قتل نمود و آتش را ست متعطلان خود جمع نمایند و دوک و هشتاد هزار گوش بشمار آمدند و قاتان ملک مدس را فتح نمودند و ملک لولیت را نیز بقبضه خود آورده و متوجه کلازه باشقر که دیار فرنگ است شدند و نصاری آن نواحی غارت کردند و بلو شامان فرنگ از هر یک از ایشان را بد و فرستادند و آن مقام چهار صد هزار سوار جنگی نصرانی مجتمع شد و باتوقان بلند خود را فرمود تا بر سر قراولی رفته خبر تحقیق از دشمنان بیارد و بر او دش باده هزار سوار رفته و خبر از مخالفان گرفته باز آمد و گفت که لشکر نصاری ضعیف و ضعیف لشکر مغول است باتوقان فرمود داد که مسلمانان که در لشکر بودند در یک جلای مجتمع شده و با مشغول شدند و خود قبا و مدبر خویش با یک پشته برآمد و یک شت و روز و تفرغ و زاری بود و بکسی سخن نگفت و روز دیگر بر او خود را گفت تا با فوج از دلین از آن که در میان هر دو لشکر بود یک شت و باتوقا یاسه میشی جمع لشکر نمود و بعد از آن بر سر رسید و با فوج خویش حلات مراد نموده و دیگر شاهزادگان و کسانان مغول نیز خوش بهمت برانگیختند و بنبر و پنهان نمودند و بر بر او را با تو را در دو نصاری رسیده و خیام و سراق ایشان را بر یا بخوده دست بکشتن و بسن کشاند و بعد از حار و سخت نصاری با وجود این چنین جمعیت با عظمت حار را از اختیار نمودند و مغولان تیغ کین از نیام اتمام کشیده و سلاشائی آغاز کردند و تمامی از ولایت را به سخت و تصرف خود را آوردند و ملک تنگری و شهر وادراپن و غیره دیار فرنگ بعد از این و جنگ متفرع لشکر

مشغول شدند و بعد از انفرار این کار را تو دهم از دکان بخت نمودند و هر چند شایان فرزندان از نسیب بخوان از زیر پا بگریختن
نمودند اما هیار سکندر دست بخوان در آمد باز پس گرفتن توانستند و یفران آن جمیع شهرها و دکان با توخان در صد و میل
برخت نشانند و او هم سر کار آباد کرده و در سینه اربع خمین ستایه و ملت کرد و با تو بسیار مروت کس بود و داد و دهش با بسیار بود
و مخالف و قتل آن که از یار و اصحاب می رسیدند اموال را بخزانده و سرسلوده با صنف بخوان و مسلم بیاد و تجارت اطراف بخوان و
می رسیدند و قیمت اجناس ایشان اضافی مضاعف مروت میکرد و بر سایرین بعم و شام رایج و بر آن نوشته جمیع اموال و کثیر خان
ویرا معظم داشتند و با تو آقا میگفتند و بعد از آنکه بخوان پس او کتایه سلطنت به اولاد تو بخوان بسے و قائم شد
و از تاریخ حیات حمیدیه و تلفیه زاجرت و دیوی و تاریخ گلبن و غیره احوال معروف و غفل سلطنت
بالاجمال چنان یافته شد که آغاز فتح و تصرف مغل بر روس از عهد با توخان ابن جوچی خان
یوزنجری و محاربه که او را با نصاری و اعدا شده و در صدر ذکر یافت نوشته اند با جمله و رسنه کبکزار و دو صد و سب و سته
عیسوی پس قان اعظم جنگینه خان و کبکزار و دو صد و سی و شش عیسوی نیز جنگینه خان یعنی با توخان و دیگر شهرها و دکان مغل
بر ممالک عیسایان روس حمله آوردند و عیسایان را زیر و زبر کرده و ممالک آنها تصرف گردیدند و گلبن مومن و زاریخ خود نگار
که مغلان قبل و غارت و تاخت و تاراج در دوازدهاد و سیان برگردوند و تاد و دو صد و پنجاه سال روسیه با کمال و سلطنت و قیام
مغلان بودند و مغلان از کبکشتین تاد و دو صد و پنجاه سال منصرف گشته پس که تخت خود بر لب دریای کس از قلب سپه برآمده
بجای ترخان سپویند و بنیاد نهاده بودند و رسنه کبکزار و دو صد و سی و شش عیسوی مغلان بدو کیف را فتح کردند و چهار رانی
روسیان در بوسر تپین بلایه قطع و نفوت گردید و شاهان و ملای روس سر به اطاعت نهادند و نگار می مغلان خود آوردند
در آن زمان نیز اقبال مغل بر آسمان عروج طالع بود و برق شمشیر شجاعت ایشان بر سر مغلان طالع رسنه کبکزار و صد
شصت و سته عیسوی شهرزاده و پیشتر گردان و کاسکو قوت گرفته محو مایه نسا گردید اما مغلان باج و غرام حقیر می
بر روسیان و چند کردند تا شکسته در استحکام قوت ایشان پیدا آید و فیض و بر بنیاد دولت آنها رود و دهان از شوی بخت
مغلان هم در این زمان در عداوت هم گردیده بودند و قوت خود را بمحاربات با همی شکسته و پیشتر را فوج کثیر و غنی مقابله
ایشان شناسافته و بر حاصل خوبی دریا کس دهن که فوجهای مغل با از آن مقام برخاسته بودند به منازعه قیام شد و رسنه کبکزار و
سده صد و شلو و دو عیسوی مغلان اندک توجه در دفع دشمن تقویت خود نمود و بر اسکو و اسطنت شاه روس آوردند
و شهر را فتح کرده قتل مأمور نمودند و آتش و شهرزاده و بعد از این رسنه کبکزار و دو صد و پنجاه عیسوی صاحبقران اعظم تیمور گورکان
برلاس بر ممالک روس حمله آوردند و تمامی ممالک از یوز و زب و تاخت و تاراج کرده به ماورالنهر خرامید چون بعد از انتقال آن سلطان
بلند اقبال منازعت و محاربت در میان شهرها و دکان بدرجه نهایت رسیده روسیان بار و گرد و غبار و خروش آمدند و مغلان
مشرقی و جنوبی روس هم در فلو هم گرد مشغول بودند و لهذا روسیان ممالک را بغیر منازعه و در غرض منصرف گردیدند اما در

سلطه مغل بر روس

و در آن زمان عروج مغلان بر پیدای آن عالم حصه کلان دنیا بکمال نشان و بزرگت حکمران بودند و تمام دنیا بالقصص اهل یورپ از
 نام ایشان سرسبزیدند و مغلان شهرهای بسیار و مالک روس غیره نماندند از آنجه شهرها سرسبز است که در آن ایام در سوغ
 شوارع و رفعت و کاکین ایوان و کثرت تجلوت و از دعام آبادی و خوی نظم و انضباط و نظیر و شال بود و سلاطین مغل با آنکه سلطان
 بودند اما آزادی بسیار در باره مذہب به عیسایان داده و قهر و رعایت را برائے ایشان لمحوظه نظر میداشتند و در تعمیر
 گرجا و رسوم مذہب آنها بالغ و مراعیم میکرد و بدین عیسایان در مقابل آن همه عنایت و رعایت چون قوت گرفتند
 و قیقه از دفاق بقتب و مداخلت نامرعی میگذاشتند اما مغلان هم بغیر از مذہب که آزادی کلی درین باب بقصدی
 داده بودند در امور دیگر ایشان را با خود برابر نمیکردند و تقصیر و ذلیل میداشتند از آنجه که چون ایلچی از مغلان بنزد پادشاه
 از روس بیعت مقرر بود که پادشاه عیسائی در زیر پلکه اسپ ایلچی پاندا را از خالیچ و پارچه قیمتی انداخته و خود را فزوده و دست
 بکمال ادب و لجاجت کلمه و کلام کند و ایلچی مغل پادشاه خود را اسپ سواره میخواند و غیر مذکور را بطور رسم میبرد
 و این اسپ میخواندند و در نظر و قیمتی درست گرفته عرق اسپ او را میگرفتند و میگذاشتند که قطره بر زمین افتد و
 کسی را از نشان روس یار آتش بود که سر ازین ذلت باز کشد و اقتدار مغلان در مالک روس آن چنان بود که شهرها برائے
 روس که خود را مقتدر و دولت مند میدانستند و چون مغلان ملازمت میکردند تا به وسیل آن برایشان و ازان خود قوتیست
 حکومت و اغذیه مال و دزدان ایشان مینمودند و مختار با دشانان امر لیسے روس بصحت و آرزو با شهرادگان و حکام مغل
 میشدند چون مغلان بوجه اختلاف بهر خود را ضعیف و بیون یافتند و رویان که کینه ایشان بر دینیه بایسے خود مخفی
 داشتند با ظلم و تساو و عداوت پرداختند و پادشاه روس که گرانده بود یک خطاب او بود و ماتحت و باجگذار و مطیع
 منتقاد مغلان صلب و خود را سیر لقب داده و در سینه تیر و چهار صد و پنجاه تیر ازین حمل آورده و مغلان بسبب عدل و اتفاقی
 باهمی جنگ نموده تازان را برایشان گذاشتند و رویان بجنبه بر مالک خود کردند و در زمانه ایوان ثالث پادشاه روس
 در سینه تیر و پنجاه و پنج مغلان باز که حرکت مذکور می کردند اما کوشش ایشان بسبب نا اتفاقی باهمی سوختند و از بارگ
 در عهد سیلی ایوانو و چون مغلان بر اسکو حمل آورده و قتل و غارت کرده محل پادشاهی محصور نمودند و ایوانو و پسرش
 روس زرب یار داده به اقرار اطاعت صلح نمود و مغلان با اموال بشماره اسیران هزار و در هزار نفع و نظیر صحبت کردند و
 غلامان کوکیز کان عیسائی را بستان ترکان فروختند اما پس از این ایوان رابع شاه روس بر مغلان یورش کرده مقامات
 و مالک از دست و قیقه باز بستند و چون این پادشاه بسیار ظالم و در شک و دمار مردم طبع بود و در اواخر عهد او
 مغلان در ملک مجوسیه روس حمل کردند و بر اسکو یورش کرده افرنج شاه روس را شکست دادند و ایوان رابع با دو
 پسر و زود دولت خود و چهار حصین محصور گردیدند و مغلان در اسکو آمد و غارت کردند و شهر آتش زدند و اموال
 بقیاس از منمو لان بجا گرفتند و سلاطین بسیار را از چشمه شیارب و نالوشانیند و بغیر فرسانیند و آخر ایوانی که

فوجها جمع آورد و هر یک متعلق بیرون فریادها شکست کا فاش از مغلان خورد و به شراط اطاعت و نذلت صلح نمود و بعد از این در
 عهد فیروز مغلان بر روسیان حمله کردند و سی سال را در فتح را و در پس که نام حکومت در دست او بود و با فوجها که گران بمقابل
 آورد و مغلان شکست خوردند و روسیان از سر نو تمامی ممالک خود را بقبضه خویش درآوردند و در زمانه سلطنت گوژلوغ
 که وقت تخت نشینی از قوم خود عهد گرفت بود که در حرب مغلان با و یار باشند و سوگند گردانند با فوج ملکه خود و مغلان
 حمله آورد و بعد از جنگهاست سخت صلح شد و بعد از این مغلان را از سلطنت روس دست تصرف کنوا نه گردید و روسیان
 تمامی ممالک را بقبضه خویش درآوردند و تنقی روز افزون کردند و سر طوی میکنزی و ائس سکر طری لار و در فن سابق
 و سیرا کهندوشان در تاریخ روس با حال تسلط و اقتدار مثل بر سلطنت روس همچنان چنانچه در ممالک فعلی الم و قزاقچشی
 می نمایند و چون برگردند سکی و گران را استمداد نکرانبار از اموال غارت که بهک از انکه بهرست میفرستد و این قوم زمانه
 اشتی و امن را همیشه عظیم پیدا شدند و اگر موقع جنگ می یافتند فوژه عظیم انگاشتند و مدد و متعلقه نه داشتند و یکی
 زمین را تسخیر نمودند اما سر ابدی نداشتند این قوم بر جانب طبران و سیران میکرد و لاجرم کس ایشان را تعمیر کرد
 نتوانست و دیمی پری شاعر صمدی شعر مخصوص حملات مغل گفته است که آید و می سازند فتح و هم سو زانند و لغات
 می برند و میگفتند و راه خود گیرند و مورخی روسی چنین گفته است - این کسان دیر بهر کشت و کلیسا را می سوزند -
 و معهوده را بیا بیا ن کنند و مزایع میسوزند و شاداب را فاند و دام و دوازند و بیست از مردم را فاند و نمایند و بعضی را گرد
 رسانند و بعضی را بیا بیا از اگر سنگی نوشکی ممالک کنند و سیران روس از شدت سرما و مانگی در هیچ سرداشته سرما برین
 چهره ندر و دول پر در خار و در پاقلیده در دیار کواری میگردند که از آنها خبر ندارند و گریه و زاری کنان یک با دیگر
 حکایت میکنند که من از مغلان جا میهم و من از جهان جا و اسلینو یک مویخ آستین گوید که در روز یوم روس کاشنکا
 به نذرت بهم می رسد و صد اگر گسان بخوش می رسد که بغش گشتگان جنگ میکنند و زانغان جھانی بر این معید روان
 باشند و در میان مغلان و اهل روس تا چند سال این چهار بات در میان بود و بعد از این در بار جنگ دوی میکنزی و ائس
 صلح شد که در سده بکزار رود و صد و بیست و چهار عیسوی سرداران فرقه پلاشتی پیش متلاف شاهزاده روس گلینا
 سفیر فرستاده از حملات مغل از جانب جنوب و شمال فریاد بگردد و آنها درخواستند و پلاشتی قویست از یاد به
 نشینان روس اگر چه متلاف با ایشان است نمود اما با پیشه دو برین دریافت که اگر مغل امر در ایشان غالب شوند
 فردا بر مالک کشند بدین اندیشه هزارگان عیسائی را در خواسته و با فوجی آراسته بکنار دریا می کشیدند که بجهت محقر و دیگر
 ازاف میزدند و غافل مثل نمود و شکست فاش نمود و مغل بعد از این فتحی که کند پیشرفت و لغات ممالک و اموال فداقت
 کرده باز گردید و چون سیصد سال گذشت که مغل آوردند و دریا که یورال عبور نمود و در ناف ممالک روس درآمدند
 تا نفع و تاراج سخت نمودند و آتش با آبامانی نازند و قتل عام کردند و ملک تابا نمودند و شهر و دکلان روس

منبر گردید و در شهر اصفهان از شرف و شرفان را گشتند به علامی گرفتند و روس را شکست داده و در غریب آوردند و لرزه
 در کل محاکم فرنگ انداختند و از سمیت ناکش تا به انگلستان رسید اما مغربی فرنگ از تهمیب فائز ش مصون ماند و از پولیش و دیگر
 و بلغارستان و سوریا و ولشیا گذشتند تا به کشتور و جوی دریائے مالکاباز پس آمدند و آنجا شهباز دکان بوس ریسیخ دادند که
 در جنت و خان حاضر بنید و مرغ و مرغ و در احوال جنگی خان بنوید که این جملات و قوم فعل بود که کشور روس را کشتور و در قوه ملی
 مغربی زلزله را نداشت و در اوایل قوسه مختصر بود که در ملک شمال چین نزدیک به مخزن دریائے سمور می بودند و با قبال جنگی همان
 کار ایشان بالا گرفت و او میگفت که بر آسمان تنها یک خداست لاجرم زمین را هم یک خدایو باید که حکمران باشد و پس شوت که
 مرا حاکم طبقات ارض بودند شاید و بر شکر فرنگ که از ملک خود بر اقالیم دیگر جنگ آورده و شوقوت و وجود او ناگزیر است که
 کم شود اما لشکر جنگی خان هر کجا که رفت این مضره او را پیش نیامد و او گل و خمیر و ساز و برگ همه عالم سواره بود و قلع خاص برائے
 جنگ نامور و نداشت و انبوسه از مایه بجای نقل و حرکت نموده جماعت بجای کم شدن چون قدم پیش می زد و صاف و در جنگ
 خان سلطنت عظیم ایشان فایده نمود که از شرقی ساحل ایشیا کوه پیچید و بجز از خاک تا کوه به پهل وسیع بود اگر این خیالش که بر تمام
 عالم فرمانروا گردد و تکمیل رسید این افتخار را در امیر سده که در هر جهان بیج مرده چین نبوده است که بنفس واحد بر این
 سلطنت وسیع و عظیم حکمران باشد چنانکه خان در تنهار ملوک و صفا بود بلکه از ناظران عظیم ایشان نام آور ملک بود و سلطنت
 با عظمتش از قوتها مقرر شده بود و اگر بعد از جنگی خان آن شکست نماند اما خطر فرنگ شرقی پیچید که از تباہی او دور نشد
 یکی از بنای جنگی خان بر سر دروس سلطنت بناموده و در طرف جنوبی و انگادار السلطنت آباد کرده و در آن نام کرد و این شهر بسیار
 عظیم و آبادان و خوشنما بود و ساجد کثرت بودند و بازارهای عمده و شوارع عریض و پهن که تجارت و مرور بسیار و با بل و دیگر ملک در آن
 می بودند و داشت و در چین شهر خوانین و از بک قیام داشتند و سلطنت می پرداخت و در سال بر روس فرمان نداشت
 مغلان چون سلطنت روس را بدست آورد و بعد از شورش افغان جز و فرستادند تا شمار یا شمرگان را در یافته و خرج بلایان
 مسلم دارند و اگر چه روسیان از سخت گیری مصلان مضاده کردند اما مغلان سختی تمام تر قیام امن پرداخته ایشان را از سختی
 دادند اما مراعاتیات ایشان دخل نکردند و شهرها و دکان و وس قمل و فرا را تسلیم کردند و ایشان روسیان را در باره
 نهب آزادی و مراعات بسیار دادند و بعد از فتح تا پنجاه سال نهب مغلان بابت پستی مصلحت بود و بعد از این قاتل نظم
 کلیای قریب ناز و در تب سلطنت و جانشینان او در تقریب غشای ربانی نغزانی علی الاملان شرک می شد و در سنه یک هزار و
 روم و شصت و یک روسیان را اجازت شد که کلیسا و راه السلطنت بنانهند و چند مردم از خاندان خان حبیبانی
 شدند و یکس از ایشان فائده بزرگ نمیکرد و فقیر تراض روس گشت و کشیشان از فراج بری شدند و مشو که با ایشان
 دارند و آن نوشند که کسی که نغم نهب روسیان افانت که نقل رسیده و چند خان اسلام قبول کرد اما حفاظت کشش با رعایت
 میسایان همچنان برقرار بود و کشیشان تعصب هم مراعات مغلان شهنشاه روس را در میزان انصاف بنجیده گفتند که هر چند

نار میانی است مغلان ناصداش ناس با این همه در مغلان رعایت منصب میسالی زیاد شود و اندک تاج و تزیین بر یکدیگر
 اعتماد داشته و رعایا و امرای روس میخواستند که قبلا تحت مغلان را از دوش میگذشتند و غرامین مغل پیشوایری تمام مغلان را
 مرتفع ساخته و تهدید باره تبدیل یا سیکرند و تا آخر و میان دل بر حکومت مغلان نهادند و نیز از دکان پیشین امرای مغل را که
 رفت آغاز نمودند و ملازمت ایشان قبول کردند تا فواید ذاتی و ترقی مراتب و مناصب ایشان را حاصل میشد و از بسا خان
 را و قانون و زمینان او را پیشکش کردند و احکام حکومت از ایشان گرفته حکومت خود قائم نموده و نیز از دکان روس
 به ملازمت مغلان توسل جستند و دیگر شاهان غرب و جوار را بر تعدی و ظلم تبا و سیکرند و مغلان را با ستاد خود می آوردند و مغلان
 اعتماد تمام بر روسیان پیدا کرده تحصیل اموال خراج و غیره سپرد و ایشان کردند و اکثر امور ملک مال عیسایان را داخل ده
 و شهر از دکان چون ملازمان و اشیان مغلان کار میکردند چون مغلان خراج میشد از قوت گرفتن خواستند و بنیاد سلطنت خود را
 متزلزل ساختند و شهر از دکان روس را بر یکدیگر ترجیح میدادند و آنان که از دکان روس بودند یعنی پادشاه مغلان و از یکدست
 میداشتند یکدیگر را باغی نوشته تبا و سیکرند و چون ریخته میسر میشد و محکم عدالت رعایت آن شهر از دکان و خطای علمای ایشان
 میداشت آن بیچاره دیگر مستوب و خضوب میشد و شهر از دکان ماسکو زربسار خراج کرده ملازمت مغلان حاصل نموده و در
 نظر مغلان اعتبار پیدا کرده و دغا ندانان همان قزاقان را بر سرایه افتخار دانسته و دختران خویش به مغلان دادند و دغا ندانان
 و یاغیان مغلان جنگیده و کوچ دادن و قیدی نامی نگذاشته و هرگاه که باشند دکان و ملازمت مغلان شدند و اشیان ماسکو مستعانت
 به نایب بستان و دغا ندانان مغلان همراه آورده ایشان را ملحق نمودند و این شهر از دکان از بس چالاک و دغا ندانان و چون
 قوت مغلان متزلزل یافت شهر از دکان ماسکو سوار اهل لغی و طغیان گردیدند و همه را کرده با اکثر دغا ندانان و کورگیا
 شدند و بر سر از رقیب اطاعت مغلان بر آورده ملک خود را از جنگل ایشان خلاص گردانیدند فقط
 چون غلبه لفظ مغل از زبان با توخان آغاز شده کواکف صدر در همین مقام ثبت گردید و بعد از این حالات
 مسلسل سلاطین و از یک نوشته میشوند که بر یک ملک مس قبیای قبیای غیره سلطنت کرده اند -

و درین مبین نبوی را از مسلمانان او قوت پیدا شده و در عهد و مسلمانان از ظلم مغلان محفوظ و مامون شدند چون تو
 اغول که خویش او بود و بر کاب ملاکوفان تعیین شده بود و بجز شهر شده و یکدیگر خان بیاساق چنگیزی لورایش ملاکو
 فرستاد و اختلاف بعد یکدیگر آگشت یکدیگر خان بغصب آمده ملاکوفان تادیرنی معاتبات و مطالبات او را تحمل نمود
 و یکدیگر خان بسباب عرب آوا و نه خود را با قارایسی هزار و در مقدمه روان کرد و ملاکوف نیز شیرامون را با قزاقانی
 فرستاد و بوقار با خضر یافت و از تاسی ملزمان جنگیده و نیز شدند و در سنه امدی و ستین و تاسی ملاکوفان از بزم زرم

و درین مبین نبوی را از مسلمانان او قوت پیدا شده و در عهد و مسلمانان از ظلم مغلان محفوظ و مامون شدند چون تو
 اغول که خویش او بود و بر کاب ملاکوفان تعیین شده بود و بجز شهر شده و یکدیگر خان بیاساق چنگیزی لورایش ملاکو
 فرستاد و اختلاف بعد یکدیگر آگشت یکدیگر خان بغصب آمده ملاکوفان تادیرنی معاتبات و مطالبات او را تحمل نمود
 و یکدیگر خان بسباب عرب آوا و نه خود را با قارایسی هزار و در مقدمه روان کرد و ملاکوف نیز شیرامون را با قزاقانی
 فرستاد و بوقار با خضر یافت و از تاسی ملزمان جنگیده و نیز شدند و در سنه امدی و ستین و تاسی ملاکوفان از بزم زرم

برکه خان از در بند گشت مرا با خانان طغرل از ملک او بیاد خود و با و با شغول بود اما به برکه خان در سید و با خان را
 نیزم خود و مرد و هم بسیار از گشت و بعد از برکه خان صاحب تاریخ می ده و بیضه می نویسد که از قوم او که از جوی خان
 شمرده اند اما تفصیل حالات ایشان را حواله قلم ننمودند و راقم حروف هر قدر که آگاهی یافت می نویسد +

بعد از آنکه علی پدر شکو میو خان که ارشد و اولاد برکه خان
 بود تخت سلطنت نشست و چند سده جهانبانی کرده

بالم آخرت شافقت +

ذکر توقمائی خان از اولاد جوجی خان
 توقمائی پادشاه بزرگ بود و اوس جوجی خان ویراد و ایل شمشیر

با آن همه عظمت شکست نخورد و نیزم و توقمائی خان از سر استقلال منتظر بر سر برهانی جنگی گشت
 چنین است آئین گردان سپهر که گذار و قهر و نواز و مهر و یک که از خورشید برتر گشت و یک که را خط نسخ برتر گشت
 یک که را دم که گنج و سپاه و یک که را نشان و جاکو سپاه + چون توقمائی را مخالفی و معاندی در اوس جوجی خان
 ایچیان مجامعت میسر گورکان بدرگاه سلطان محمود غازی خان فرستاده پیام داد که بحسب یاساق جنگیزی هلاک
 آذر باجمان تعلق به با تو اقا و اولاد او در ویراست که اولادها کو خان به غلبه تصرف در آن نموده اند اگر گشته

گشتن خوب است که ششیم امام از غازی خان را بایکد که حق اولاد جوجی را باز گذارد و از حق تلفی بگذرد و الا نوبت
 از شرم و آزر و گدشته به جنگ رزم رسد و پادشاه را حالات عظمت این اوس معلوم است که از مرد و ذوق افرم تا در بند
 تر و اولان سپاه زیاده از ده تومان خیام و خیام و طناب اند و طناب کشیده نشسته اند و باقی را برین قیاس توان نمود
 و غازی خان اکثریت ایچیان در غصب آمده گفت که ایچیان اگر جهت گرفتن ملک آمده اند شمار ایشان زیاده
 بر این می بایست و اگر به رسالت رسیده اند این مقدار جمعیت نمی شاست و جواب ملک آنکه عروس
 ملک کسی در کنار گیر و چیت که که بوسه بر لب شمشیر آید از رند + و توقمائی خان بوجه قضایای دیگر و توطئه های گشت +

ذکر سلطنت طغرل خان ابن توقمائی خان بوزنجری
 طغرل خان پسر رشید توقمائی خان بود و بعد
 رحلت پدر عاریح معارج سلطنت گردید و

به نوبت خود طبل جلیل فرود گشت +

ذکر اوزبک خان ابن طغرل خان بوزنجری
 شهنشاه عظیم القدر و خلیفه نامور بود و پادشاه مقتدر
 از اوس جوجی شمرده اند و جمیع اوزبکان منسوب بدین

اولادش بگنشت شده و ایشان را اوزبک نامیده اند و در ستمانی مشهور بجای بر سلطان ابو سعید پادشاه

بادشاه ایران لشکر کشید و ابو سعید خان نیز که هزار سوار مقابل او بر کبک رسیده و امیر جوآن سلسله با تسلیم این حال بسپرد
 ابو سعید بنادر خان شتافت و او زبک خان پیش رفت و در بگشت دیده ملک آن فواحی را با وفارت و تدارک محض
 نموده برگشت و امیر جوآن از آب گذشته مردم بسیار از لشکر او زبک قتل نمود و لو زبک خان بار دیگر در سره خورشید
 آتشک ایران نموده و ابو سعید خان نیز مقابل آمده از غنوت هوا در گذشت و در پاخان تبرکت نشسته بقابل رسید
 از زبک خان بوجر بلغات بوقلمتور خان بازگشت و مدتی سلطنت کرده در گذشت تو ما و زبک اندوینا خنده

ذکر جانی بیگ خان اوزبک

جانی بیگ خان از پادشاهان نامور اوس اوزبک بود چون در زمان او ملک
 اشرف چوپانی سلسله برابر ایران متولی شده و وقیفه و در ظلم و جور باقی میگذشت
 و اشرف اعیان از ظلم او بجان آمده مولانا محی الدین بردی از ظلم اشرف حکایتی در مجلس و عظیم شهرت شمس شاه
 گردون و لاس رسیده و ترغیب تخلص بفتح شر او نموده و بادشاه با لشکر خود حارب و پیکار شده و اشرف
 با تسلیم این خبر اموال و خزاین و خواتین را بقلمه النجف فرستاده بود و آنرا در چهار صد قطار شتر و هزار قطار شتر از
 جواهر و زرخ و سفید و اجناس قیمتی پر بودند و سپاه و امرای ملک اشرف میگفتند که لشکر اوزبک کباب از عجب و لجام از
 از ریمان دارند و صد کس ایشان را یکم و اکفایت کند و اشرف خزانه خود را خواتین در کویو مرند باز داشت و خود
 با و جان رفت و جانی بیگ خان از گرد راه بر سرش رسیده فرمود تا او را شکار و در میان گیرند و ملک اشرف
 امری که او از مهابت سپاه ترسیده راه فرار در پیش گرفت و ملک اشرف موس خواتین خود رفت و دید که مردم خزان
 و فاسق و اورا غارت میکنند از آنجا بخوی رفته بهیچا شریخ محمد رسیده و شیخ خبر بادشاه فرستاد ویرای بادشاه امیر سیاح
 رفتند و او را در دو بادشاه و امرای و مخاطب ساخت و بادشاه بخواست که اسپه بدو فرستاد و ابیجی ملک کوس
 شروانی و قاضی فخر الدین فرمان داد تا شمشیر بر پهلو و او فرو بردند که از سویی گیر بر آمد و دانی که چه کرد و اشرف خرد
 او بظلمه برد و جانی بیگ زرد و با وجود آنکه سوختن راحت بود و بادشاه موس هشت رفت و در آن ولایت در آنجا
 بسیار واقع شده و لشکر بادشاه بدان کثرت بود اما از نریب معدلت و یک فرشته زراعت تا راج فرست و بادشاه از آنجا
 با ده هزار سوار تبریز آمده در دو تختانه پادشاهی نزل بجلال فرمود و لشکریان او در میان راه و در دو خانه و فرموده بودند
 و هیچ کس را یارای آن ننمود که در زمانه مردم برور رود و جانی بیگ خان ملازم او جان شده پس خورشید را در تبریز گذاشت

ذکر میر دی بیگ خان اوزبک

میر دی بیگ خان بود و بادشاه او را با پنجاه هزار سوار و
 تبریز گذاشته بود و دو خواجه محمود و دیوان کوس عظیم ترتیب داده اند
 بر تخت نشاند و وزارت بر سر استوار اجامیر عاروق و او و خود میر معقب بادشاه رفت و در تبریز و در قاق رفت و در قمر
 یافته خزان اشرف را از مرند بیاورد و درین اثنا خبر بیماری جانی بیگ خان رسیده میر دی بیگ خان تبریز اوس چو بیگ

تبریز باغی بونی گذاشت *

ذکر علتمو خان اوزبک

دس نیز از بادشاهان دشت قباچان است چندیست بر سواد سلطنت نمکیزه

پدر و جهان فانی نمود *

ذکر شادی خان اوزبک

بادشاه صلب و سنگاه بود در سست نسیم و نما نایه خطیه او در تبریز

خوانده شد *

ذکر ارس خان اوزبک

دس نیز بادشاه بزرگ بود و در زبان او تو قمش اعلی بایست تها و جھو صاحبقران
گورکان رسید و صاحبقران او را حکومت میران داد و قتلخان اعلی پسر ارس خان

جنگ او رفت بجه صلب لغنده و قتلخان اعلی نیز در آن هم گرفتار شد و تو قمش نیز زبنت یافت و بار گرفتار قیا پسر دیگر
اُرس خان که از همه بزرگ بود و لشکر گران روی سوت تو قمش خان آورد و سپاه گران کیدل و کینه جوئے و سوسه
تو قمش اعلی آورد و در کس و زانو و کشت چور و مرغ و گرفتار کوه بیابان و مرغ و میدان کین فوج آمدند و چور و کس جوانان
بیج آمدند و جنگ هفتاد و نوبت تیا لفر یافت و تو قمش اعلی هزار و زبده بکنار بیخون رسید و جاسه بکنده و در او را کربان افتاد
و لیر ترانجی بهادر که در پی او افتاد بود و نیز پسر او را بحدود گردانیده و امیر لیر کو بر لاس گرفتار و صاحبقران بتلاش او
آمد و بود او را جھو صاحبقران رسانید و اُرس خان را لچمی بصاحبقران فرستاده پیام داد که تو قمش اعلی پسر گرفته و نزد
آمده است بایاد و ارسین سپارید و در نه تمیلک جنگ بوده و دم میدان مبارزت بیرون آید و موصی تعیین نماسید و
صاحبقران فرمود که در پناه آمده را باز بخوان داد و هر آن که زخم جان و بیم گناه و نیز هزارین حادثه کرد و پناه و
اگر جان بود بر سر کار او و ندارم و از اینج و آزار او و واکند از جنگ و بر دشمن گشته و بر دامن بگویش
اُرس خان و در باران مرغ آبی را حترسان و گسترده و کار از پیشه خود و دشمنی نمک از پیشه خود و صاحبقران
بر ارسخان لشکر کشید و تو قمش اعلی را بخیر رسانید و از نه نمود و صاحبقران به پنهان رسیده و برین نشانچان و فر و باران
بارید که در اعضا از شدت برودت جنبش نماند و اُرس خان نیز لشکر آراسته بر تو قمش خان صاحبقران آمده اما از
شدت برودت هیچ کی را بحال تن نشد که بر یکدیگر حمله نمایند و صاحبقران یارق تمور خشی بهادر و محمد سلطان شاه را
فرمود لشکر دشمن را به جنب چون پریشان سازند و ایشان به تمور ملک خان باین اُرسخان باز خورده و لولک جنگ و نبرد
بر او افتند و اقبیت نفر یافتند و آن تمور را نیز با گرو و سباز خانان متقابل شده و آن ساقیتن و یکیمیک ساقیتن
و امیر اُرس خان بگریخته و اُرس خان باز گشته و از یکدیگر را بجای خود باز داشت و صاحبقران چون بر او یورش نمود و
نیز سخت فرار بودی و بار گرفتار و صاحبقران نیز فرمود و درین زمان اُرس خان را غارتید و
گرفت و اُرس خان ذوات یافت و صاحبقران تو قمش خان را بر سر بر بله شاهی نشانید اما بجا اُرس خان تو قمش خان

صاحبقران را بکاست پشته ذکر شیران اندر دشت از کشته شد

پیر بگد سرخان بخشت نشسته و او هم در اندک زمان بگشت *

ذکر سلطنت تیمور پاک خان ابن سرخان اوزبک

بعد از توفیق قیام بر سر سلطنت و شت قبیان جائے یافت و در سنه ثمان و سبعین و سبعه و شکر بر

تو قمش خان کشید و متاعا صعب و افشده و صاحبقران وقت فرصت تو قمش خان را ایست که سرعت برقی را ابله پاندا شسته و جنگام سیر و خرام باد و صرصر را با جنانا انگاشته و او بود و س که اندام و سره تازش و چرخ گرد و زمین کوب و دوریا بر سر و برستی جو باد و بالا چار و شتا و چو چای و ملا و چو مهر و زانده دل سبک و تو تر ز راسه فرخنده و جسته و چو شنبه و لیکن چو شتافت و بنگ روز بگشتند و دریافته و او را جنگ الحان نام بود تو قمش خان چون انهم یافت و مخالفان قریل و او اصرار داشتند بر آن مرکب سوار شده رانده و مخالفان بگردان و رسیدند و او صاحبقران و گرامه و اباب شکست او میا کرده چون اوزبک تیمور از شت قبیان رسیده گفت که تیمور پاک خان روز را در گردش جامه و علقا میبند میرساند شب را بصحبت نازنینان گل اندام بفرستد و صاحبقران امیرنومن اوزبک و نجی خواجیه پسرش و ادیرغیاث الدین خان و یکی قومین و غیره را فرستاد تا تو قمش خان را بر سر نشانند و او در سنه ثمان و سبعین و سبعه و موافق اسلطان ایل با تیمور پاک خان جنگیده تیمور پاک شکست یافت بار در ساز و حرب کرده مقابل شد و حمله و زانده و در حمله اول مقتول شد با تیمور نام امیر اسلطان را که او را گلی بسایان و تو قمش خان بملاحظه دیر می و مردا گلی و حیران مانده و او را شمول و اطاف نمود گفت که در امر اسلطان معلم واضح شود بالحق از انوزده و مرقد داشت که همسر و در دولت تیمور پاک خان و پدرش بامارت و ثروت گذرانیده ام خلا چشمان من بر کنده با اگر از تربخت تیمور پاک بنیم اکنون اتناس من است که کفر کفر است سر بر دانه و مرمن ز بر سر تیمور پاک خان و قتم را زیرین نازنین او به نیست تا اکنون هم جز نازنین او بر زمین نه افتد و تو قمش خان فرمود تا اتمس او قبول کرده او را گردن زدند *

ذکر سلطنت تو قمش خان اوزبک

تو قمش خان بعد از قیام بر سر تیمور پاک خان در سنه ثمان و سبعین و سبعه و علقا امر اسلطان صاحبقرانی بر سر کامرانی در موضع سخنان نشست چون سلطنت

ایل الوس جو جی ویرا طبع و نفاذ گشتند و غرور و دروغ تو قمش خان را اینند و همواره عرف طلیان و مصیبان بر او نهضت داشت اما این علی بیگ خونگرات و ارک تور و آقونمای پیرپن کازا عالم نونیان آکوس جو جی بودند و او از کفران نعمت صاحبقران تحوایف و تحذیر می نمودند چون ایشان در گذشتند و امر اسلطان ایمان و سخوت و پدرش او را لغتند و او را از راه بر دند و تو قمش خان در سنه تسع و ثمانین و سبعه و طلیان تو قمش خان ایل شکسته و غریب کرده و از باجیان فرستاد و از جانب صاحبقران شیخ علی بهادر و ایکو تیمور عثمان ابن عباس قبیان و غیو امیر و اخوان لشکر تمیز شد لشکر تو قمش خان منبزم شده و صاحبقران امیر تیمور گورکان اسلطان را زانو و اعدا داده از فرستاد و امیر زانو میران خواه

خزانه را بگریزیده و صاحبقران بمقتضای آموحاصینه و از آنجا با دو کبک قتل و از آنجا به مقام سیرج رسید و از ساریق و از دن و
 که چون گذشتند به آل تو شون نزول اجلال نمود و شانزده هزاره میران شاه بر طبق فرمان جت تادیب ملوک سر و پا بجز اسانفت
 و توتمش خان مقابل نیامد هیچکس و صاحبقران بمصلح امر که اول تادیب امر کس نموستان و برادر شاه خانی نموده بار
 در گزیده حرب اوز یک شویم نموستان و راحت نموده و دوازده دمان خجانی و امر کس نموستان بر آورد +

صاحبقران گردون
 سر که خط و حصین
 دلخیان از صف

ذکر حرب توتمش خان اوز یک بوزنجری با دوشاه شت قبیاق با صاحبقران
 آفاق امیر تیمور گورکان بر لاس بوزنجری نهیمیت یافتن از ان خسراستحقاق

جبین توتمش خان خوانده بود و بعد از فراغ از یورش نموستان و تادیب سلاطین خجانی و امر کس نموستان و شین و
 تسعین و سیمایه با حصار لشکر فرمان داده که لشکریان یک عدد کمان باسی چوبه تیر علاوه دیگر اسلحه و کیش و قربان همراه و از
 و میان دو نفر یک اسب کتل باشد و میان دو آدم یک نیمه و دو ویل و یک کلند و یکداس و دایه و یک تیر و تیشه و دو نون
 و یکدرفش و نیم من انبار ریسان و یک دیگر همراه باشد و بموجب یاسان و دیوسون وقت پریش اگر از کس نفوس در این بر
 پیدا شود یا سار سوار یا شگشت میخیزد بر ذات صاحبقران متولی شده و مدت رحمت تا چهل روز امتداد شود چون محبت یافت
 همه لشکرا و اولک داده و زور و سیم یا پاشیده و در سینه شت و تسعین و سیمایه که چ نموده و امر کس تومان و هزاره و تو شون
 هر یک به دو ویل خویش روانه شدند و امیران توتمش خان فرسایا پس در یافتند اما عند توتمش خان پذیرا گشتند و امیران
 موقوف ماندند و در دشت و بیابان و صحرا راه بریده و بکوه کجک تاق و از آنجا به اتق تاق رسیدند و آب بیلایق جو گذشتند به
 و اقرب غری رسیدند چون مدت چهار ماهه لشکریان را در راه محروم و پیران گذشتند و فوخلای و قطعی در اردو شیع یافت و قیوت یک
 من غله بستانگ بزرگ که شت من خمری باشت بعد و بشت دینار کیکی رسید و صاحبقران طبع لشکرا را نداخته اکثر شت لشکرا
 لشکریان سیر شدند و قبل از لشکرا فرمان داده بود که هر شخص یک کاسه بلیاق قناعت کند و نان کلمج و لغیر او تبلیخ پذیر
 و بعد از فرصت لشکرا صاحبقران دولت بار لشکرا را اسان داد و در انظار و بر انظار و قلب و حجاج آراستند و سپاه
 بکثرت غزن از شمار و نفر پیشگان تسلط شعار و بهیجا آشفته پیلان است + همینه و گزیده و خیمه درست +
 گرفته پیران چرم رنگ + بر افکنده و غیره ستوان چنگ + نادر مرگ شاناک از تنغ تیر + نازآب میمون از ش
 گریز + بر روی لیگانه کوشش گروه + بزرغم سندان بر چلکه که + و صاحبقران بر یک گردون غلام وار شده متوجه
 عرض گاه گردیده + همانجا چون لشکر آماده گشت + برآمد به اسب و در آمد بشت + بیکتاج بر سر پا قوت و زور
 چنگ اندون گزیده و سر + و صاحبقران بر هر صف که میرفت امر کس تومان و تو شون لشکر خویش را عرض نموده زانو
 ز زد و اسب با موافق و متوجه و پیش یک شید غوزین و با فوخلای یک شید و سپه بنده و انوا کسب شید +

زمین بود و او شاکستید بلکه با جهان از کران تا کران + بفرمان صاحبقران جاودان + سهو جان و از روین و داد +
 فدائے سم کرب شاه باد + صاحبقران نذر ایشان قبول فرموده امرائے صفوف را تعیین کرد و این دلبهی می فرموده
 جهانمان بر ایشان ستایش گرفت + جهان آفرین را نیایش گرفت + بپس خواند هر یک آفرین + که پیوسته باشند
 باداد و دین + و بعد از آنکه لشکر گرد کرده سورن انداختند و فرود آمدند صاحبقران شاهزاده محمد سلطان را با امرائے
 عالیشان بنقله سفر کرد و خود نیز از آنها و کوهها بسیار گذشته از آب من گنار کاگذاشته بالا آید آب رفت و لشکر خود را
 بر آب زده سلامت گذشتند و تو قمش خان مروان کا رویه را در کین گذارائے حق نشاندید بود و خود در قرق کون اجتماع
 لشکر پرداخته بود و صاحبقران ایکه تمور القبراولی نامزد کرده و او در گذر اندیک سپاه از کبی برائے بازداشتن دشمنان
 و مردانگی مکرده بزخم تیور گذشته و صاحبقران بنفس خود بانک سپاه از آب گذشته فرمان داد تا سه سبایه
 تیر از کمان سران + بران نرم جویان و خوش و دران + و دران مقام محاررات و چند اسیر و کشته شدند و اسیر
 جلال کرکوت مردانگی نموده باسی کس بر سر توشون دشمنان بخت و همچنین اندیک ترخان و شاه ملک مرکن و بازیدش
 آگشتی نیز شمر و او نه نموده و صاحبقران حبس را که در آن محکمه چهره و مانگی بزرگ شجاعت سرخ نموده بودند شل ابر حلال
 و غیره ایشانرا حکم ترغانی از زانی داشت و در تعاقب مخالفان روان شدند و تو قمش خان بقابل نیامده جائے نئے ایستاد و
 درین ششماه که لشکر بیو شمال میرفت بکله رسید که در شب پیش از غروب شفق از اطلالی صبح ظاهر شد چنانچه در حکام بودند
 آفتاب در برج شمال نما زخفتن دوران موضع بغتواست شرع واجب نیست بالا و رو پا نزدیم جب مستثنت تعیین و
 سیمایه یوافن قوی میل در موضع قدر هر دو لشکر بهم رسیدند و تو قمش خان که متبادر نمیکرد از لشکر لوی شب و روز را عیار
 شده بایستاد و صاحبقران صفوف لشکر آراسته و سلطان محمد خان بختائی را بر قول خود و شاهزاده محمد سلطان بلا تعلل بزرگ
 انفرود پیش قول بزرگ آید زاده ایران شاه را با داشت و حاضر فی الدین را در بانقا و شاهزاده شیخ بهادر را در
 جوالا و مقرر نمود و همچنین دیگر امرائے عظام و نوکیان کرام را در صفوف مقرر نموده دست توشون لشکر گردیده بر کاب خود
 باز داشت تا هر طرف که برائے مدد ایتلی افتد بفرستد و تو قمش خان نیز قلب و جانمیدن ایشانرا دکان اوز بک شل
 تاش نور افکن و بیگ یارقن و ابلیغش افکن و بیگ پولا و افکن و علی افکن و حبیب افکن آراسته و نوکیان
 بزرگ مثل علی و سلیمان و نور و زمرائے قوم مغزات و افتاد و آقبو خاوار و سبقت قیات و عیسی مکیان و بیگ
 و کوه که نوما و یعلی بی بیزین و قوجوبی و غیره آراسته و دیگر امرایا بمقام و در جمل خویش باز داشته مقابل شعله از کثرت
 سپاه جلیبن کوه و سامون در لنده آمدند سه سپاه اندر آمدن بهیج فوج + چو دریا به جوشان که آید بهیج +
 شماریم اسبان زمین سنگ رنگ + ز تیره هوا همچو شبت پلنگ + سپاه که شد تیره خود شید و ماه +
 ز بس جوشن و تیغ و خود و کلاه + ز تیغ و زگر و زگر و زگر + زمین شد سیه آسمان بهر و + و صاحبقران

از کرب بزیاده بصدقه گشت باز دست بمالت فتح و نصرت بحضور ب العزت بلند فرمود و بعد از آن بر روی لشکر چوین در پائے
 سواج کورگر و کوس فرو کوفته سورن از افراسنده برآمد و خوشیدین کز نهائے چو زمین زمان اندر آمد ز بلایه و دیلیر
 بنو و لشکر تارک قال و جدال برافروختند و فرمن هستی بهما عقبتیخ و تیر لک سوختند و و لشکر گویم و دورینے
 خون و بلبیاری از ریگ صحرافزون و بتدبیر خون ریختن تافتند و بهم تیغ و رایت برافروختند و گرفتند گپال
 زو زمین سچنگ و نهادند دل بر فنا و جنگ و زمین شد غبار و برآمد باوج و جهان گشت بگرد آمد بوج و ز
 گریه ستوران پر خشم ز تاب و شدانها شسته چشته آفتاب و دوست چپ تو قتمش خان از صدقات حملات امیر
 حاجی سیف الدین نهم شد و قوشه مندی که برآمد و ایشان توجه شدند امیر جهان شاه ابن جاکو بر لاس آنها را باز داشت
 و امیر زاد و عمر شیخ و سلطان محمد و امیر عثمان و بجایان
 رستمانه نمودند و از جانب لشکر از یک نیزه شجاعت و صلوات و دقیقه نامری نگذاشته و تو قتمش خان در آن حالت
 با امرای خود و متوجه رانگار گشته و آنجا ب القوت شجاعت عمر شیخ نیزه را مضبوط یافته و روسه به ابلیش نمود و سلاطین
 نهاده هر چند سلاطین در دافعه می نمودند غنیمت یافته مردم بیار از ایشان قتل رسیدند و تو قتمش خان از ایشان
 در گذشتند و عقب لشکر رسید و نهاده عمر شیخ روسه بتقابل آورد و صاحبقران که در تعاقب نهمان می رفت بدین خبر
 باز گردیده و در پی سخت و در پیخته ز بس نیزه و گرز و شمشیر نیزه و تو گفتی بر آمد همان رتخیز و اجل بر کشاده
 نهمر کمین و چو دریای خون شد سراسر زمین و چون صاحبقران نامدار در و ان معرکه گیر و دار رسید تو قتمش خان تاب
 نیاورده و عنان باره تیرنگ را سپرد و بعد حیل زان زد که جان سپرد و فوج او نیز نهم شده راه گریز در
 پیش گرفتند و دل از هستی خویش برداشتند و به بیجاگی پشت برگاشتند و نمودند شاه و سپاه جلاپست
 و زان کار یاد اندر آمد بشت و نه تاج و نه تخت و نه دولت بجائے و نه اسب و نه مردان جنگی بجائے و نه گویان
 کوس و درفش سنان و نه بدیع پیدار کاب از عنان و نه اسباب جنگ و نه بار و نه و نه هم میره چینه و میمنه و
 دو خاست عاقبت کفران تو قتمش خان را شامل شد که با جو حسان صاحبقران سینه پده پا داش خویش یافت
 اگر که پیری بیانی جواب و که شایع خطا بموده به سواب و شرانگیز هم در شکر شد و چو کرشم کرد و نه کمر نشود
 و تو قتمش خان بر دیگر راه داشتند و با گرفت و صاحبقران شکوه به رنگاشی او متفر فرموده غنیمت فراوان بدست آورد
 و کوچه افغان نمود و قتلخ افغان و امیر لک و کوا و یک از صاحبقران به لیس حاصل نموده بهت اتکالت ایل و الو و خود یافتند
 و از ایشان تو قتمش خان و ایک باز نیامد و کوچه باز بیده شمول و طاعت گردید و صاحبقران در کنه زاب اعلی نهم و آه
 و امر لشکریان تو قتمش خان را که در اطراف غنیمه بودند گرفته بیاسار ساندند و چندان غلام و کنیز بقیاسا آردند
 که آنچه از پائے حاصل صاحبقران اندی میدیدند خود را ز غنیمت بکشیدند و از پائے بودند و چندی دیگر او را شهنشاهان لشکریان

قیاس باید نمود و صاحبقران در آن مقام بنشیند بزرگ برپا نموده که یک جشن شادان فرمود شاه و هر کس که بخواهد
آن بزرگه + باقبال شاه پهلختاشم + همیشه اسباب شادی و کام + اوانی ترین فزون از هزاره + پیر از
صل گون باوه خوشگوار + فرموده بال و نبیند و عرق + چهار هزار از نقش و شادی در حق + و صاحبقران بخت
است و جلال برآمده و امر او بنیان براسم ندروشتا قیام نمودند که بخت خوبان مرئی + چهارزاده
از رخ روشنائی + پیکره بمان نازک اندام + زحمت از پیر و لها بافته دام + که شمساکرده ساتی است +
زغره نالوک افکن شست و در شست + الغرض بعد از این فتح نامدا و عادت فرموده و در سنه ثلث و تسعین و ستم
از میان گذشته بازار رسید و مدت این یورش یازده ماه بود +

ذکر جنگیدن تو قمش خان اوزبک با شانی با صاحبقران امین نورالاس
گورکانی و نیز میت یافتن از ان معرکه بمقدیر آسمانی

در آن زمان تو قمش خان علی آغلن و انیاس آغلن و عیسی بیگ و فیلی بی بهرین و غیره امر او فرستاد از در بند شده
بعضی از ولایات شروانات را غارت نمودند چون صاحبقران قصه برداشتند که اوزبک در گرایت از آن
شهنشسته مثل زو که غیر خرام + پلک خود آن برگه آید بدم + تدر و س که برو سر آید زمان + به غیر شهنشسته آید
گمان + پنج چون پیش رخ را ساز کرد + به خوشک خطه بخون باز کرد + زوجی شتران و فاکس ندید + که سفر
طغرل زرگس ندید + چون صاحبقران آهنگ ایشان نمودند از دکان اوزبک قیام نکرد و راه ولایت خویش در
پیش گرفتند و صاحبقران آن رستخان در محصور آباد قشلاق نموده و خوابتن را باز گردانیده و بنفتم جاری الاولی
سکه سی و تسعین مسعایه + از آنجا رفتن علم روانست + با آهنگ لغت نوائی ساخت + نخست از بر
بامه رهنورد + بر آراست لشکر برسم نبرد + چون عزم شرق و شمال بود پیشتر بقاعده منول چنانکه معروف است سیاه منول
است همان گشته و مکتوبه جهت تو قمش خان براسه ارتفع + جهت نوشت + پس از آن فرین جهان افروز +
بسیه ستان مانده از مهر و کین + که است برده دیو غورت ز راه + چرا پای خود نه داری نگاه + چه دارنی انم
و گرد و دلم + که بر باد و صحرائی چراغ + فراموش کردی مگر آن نبرد + که از ملک ملت بر آورد گرد +
کمن باز کار که این تند شیر + بنحو گوران در آید دلیر + طایر سرخ و سر و آوند + که با یابونستان سرود
آوردند + بهر زنده که کین تا ختم + زبگانه آن خانه پراختتم + که کیو را نیکو خواهی نمود + زمین هیچ
بغواهی ندارد نموده + که هفت و دیالود هم نبرد + زور یار بر کرم شمشیر گرد + چه کین آوری کین ستلی کنم +
سوه هیران هیرانی کنم + در شستی و زمی نمودم تنها + مابین هر دو کار آرد و موم ترا + و شمس الدین المالیغی را

برسانت فرستاد و تو قمش خان و خانان صلح شد اما امر مغرور او مجبیر فرود نا و روزند که کردند که بر شهر یاران رسیدند
 نزدیک به ستر نادان رسید و تو قمش خان نیز جواب داد که آهین آهین توان کرد نرم و چون
 آن جواب دادند اصواب بیع صاحبقران کا سیاب رسیدن از چشم جهان سوز التهاب یافته بود بغرور و اخش را زین
 کنند و دم اندر دم های زربین کنند و لشکر را عرض دید و آب تیمور که در وامن العبر و افشده و از آن جانا
 در یائے قلزم پنج فرسخ است بر حسب فرمان لشکر بر تریبی سوار شده توره انداختند چنانچه قبل دست چپ در وامن
 کوه العبر بود و قبل راست در کنار دریائے قلزم و از زمان تا آن چنگیز خان با زاین چنین لشکر بے پایان جمع شده
 بود و صاحبقران نام را باین عنوان لشکر را سان ویده و در عصف که میرفت امر از آنوز و ده اسپ یکشیدند و صاحبقران
 ایشان را بر دی و شجاعت هفت فرموده از الب بدعا و ثنائیک شودند و در جوش و خروش آمد و میگفتند که اے
 ملک را از تو خنده فال و بهیبت منرفته شد پامال و سپهرین پایه تختیست و جوان گیتی از دولت تخت است
 سر سر و جان بابت بگان و فدای اسم اسپ صاحبقران و بر نیروی اقبال است تا ویرا اگر بر زمین شود
 بجو بر و بیرون که باشد که دایر گیر و بگز و سنان و بر تیغ و بر تیر و زمین کوه تا کوه بر غلن تم و خون
 شان جهان رو و چون گم و صاحبقران با عا کر نصرت نشان روان شده و تو قمش خان نیز لشکر کران ترب
 نموده و امیر فراخی بهادر را مستغلا ساخته و موضع ترقی فرود آمد و بند و بست آب ترک نمود و تورا و اوارها و کوهها
 در پیش داشتند چون صاحبقران رسید گذار آب ترک را ترک نموده و از آنجا برخاسته بکنار آب قوری فرسود
 صاحبقران تسویع صغوف فرموده و در روز شنبه بست و دویم جادی الشانی سنه و تسعین و تسعین و تسعین و تسعین و تسعین
 در مقابل یکدیگر فرود آمد و هر دو لشکر بر هم تهاطم قیام نموده پاس خود داشتند و آن شب ایام اعلان اوزبک از لشکر
 خط میفرستادند از آنکه تیر ایام اعل و بگشت از طریق سعادت بکل و بار بار شکر بگشت را بر سر
 خطا کرد و بگوشت و در ابر بر و زوجی شرا و ان و فاکس ندیدند که فرطزل زرگزس ندیدند و صاحب روز چهارشنبه
 هر دو لشکر صف آرا شدند علمها کشیدند لشکر کشان و پدید آمدن روز و محشر نشان و غریو بدن کوس گرن و شکر
 زمین را در افکنده پیش بناف و صاحبقران قول بزرگ را بعهده امیرزاده محمد سلطان سپرده اطراف را با مرای
 شجاعت نشان حکم نمود و خود را بابت تو شون بکمل در پس لشکر جهت اتمام ادعایات بایستاد و تو قمش خان نیز صف آرائی
 نموده مراد و از مقابل شد و در لشکر لگویم که در کوه قاف رسیدند و بطوله گاه صاف و چو دریائے هجا
 و آرام جوش و زمردان بنگی برآمد و خروش و اجل فتنه را کار سازی نمود و سپه با سپه دست بازی نمود
 رکوب افکن در یک یارق افکن و افتاد و در او و صوفی و التورکو با فلبه تمام بهر سپه لشکر برلاس حمله آوردند و صاحبقران
 سوار جانشان گشته نهزم صاف و حجه از لشکر صاحبقران به تعاقب آنها رفتند و بقول ایشان رسیدند و آنها باز گشته و

محو نموده تعاقب گشتگان را گریزانیده صاحبقران رسانیدند و انتظام قشونات بر بنموده و آنهارا پیرو شده بر
 صاحبقران نهاد که بالذکر پیاوه بخانه نمودند میر شیخ نورالدین جلالتی را و آنگی کرده خود را سپرد و بی نصبت ساخت
 با پنجاه کس از قوم خود از مرکب فرود آمد و دست بر تیر و کمان بردند و امیر القنداد بر لاس با قوشون و فادار رسید
 بر پهلوی امیر نورالدین از اسب پیاده شده و حسین ملک توپین و امیر زریک ابن ماکو بر لاس نیز و جمعی رسیده همه
 پیاده گشتند و محمد از او علی شاه و توکل باورچی هر ایه از عرا بهلک اوز یک گرفته پیش صاحبقران چسپار بستند و باور
 اوز یک نیز علی التواتر التوالی بدو همگر رسیده و او را آنگی دادند و شهزاده محمد سلطان با قول خاصه نیز آن جانب شده
 امیر خدا و جیسین از قبیل دست چپ بر کوه خاغلن قبیل دست راست اوز یک پیچته از دو در گذشت و بر اقامت داخل گشت بمقابل
 صاحبقران ایستاده بود و رسیدند شهزاده آغا و چون محمد سلطان در رسید بخار به سخت تر شد و امیر حاجی سیف الدین که قبیل
 دست راست بر لاس بود و امیر علی بی بی بخوشی خواهر امرای اوز یک برویخته در میان گرفتند و امیر سیف الدین پیاده شد
 پائے مقاومت افشرد و امیر جهان شاه بر لاس بدو او رسیده و حربه عظیم در پیوست بر آشفته شیران گویا
 گیر و فروریختند از دو سو تیغ و تیر و سنان چشمه خون کشاده و رنگ بود رسته صد میشه تیر خدنگ و همه با دایان
 زخم چون عقیم شده تا نهم زمین بخون و در فراق امیر زاده رستم ابن عمر شیخ میرزا با وجود خور و سالی شمعای مطبوع
 کرده نام پذیرند و گردانید بغلی بی هرین که از انیا قان و ایچکیان تو قتمش خان بود با بهادران خود پیش و آمده
 ستاینده خود را و گفتانم و هرگز که در جنگ پیل انگنم و پنگان درم بر سر کوسار و ننگان خورم هر یک بیابا
 و دشمن بهادر و قهقار را بمقابل طلبیده و و سه نیز با قوشون قهقاری را و ریخته هر دو لار با دلاوران خود با هم پیچتند
 و شور و شر پیچتند چنان در هم پیچتند آن سپاه که از گرد و دود رسته گیتی سیاه و زبس قتل بر روی زمین
 خون گرفت و فلک مانده از آن صیروستی شکست و عاقبت امرای قهقاری نیز بر روی اقبال خسرو آفاق فتح یافتند
 و امرای بهرین از میدان کین بودایی انهرام شتافتند و الغرض در هر جانب امرای هر دو لشکر واد جلالت و مرد آنگی
 داده و محاربه آنچنان سخت و اشد که موزان مثل آن جنگ سخت هیچ معرکه نویسنده آفر نسام فتح و مغرب و عظیم است
 نصرت شاعر صاحبقران نام را میجو که کان بر لاس و زید و تو قتمش خان با شاهزادگان جوینی خداد و سپاه
 نو و بیار و را بکشتن داده با بقیا سیف راه گریز در پیش گرفتند و داد و فرست شهنشاه را و نه میت و
 اقامت بنموده را و اوز یک به سبب خون و دود پیچتند و گرفتند و کشتند و آویختند و بخون غرق شد مرکبان افاض
 تو گفتی که و شمع شهابال و پر و شنان شاه شده کا نگار و شزار خرمی کارا و چون نگار و فرود آمد از باغ شزار
 و سواران که بعد از پیروزی با هم و بنگار و در جنگ بود که پیروزی از او پاک بود و امرای عالی قیام و شاهزادگان
 نام را ملو شتمین و ظایف مبارک بفرموده رسانیده صاحبقران ایشان را بکنار گرفت امیر شیخ نورالدین جلالتی را که

خاصه و بانه زودتر و كمتر مرصع كند منصب اينزادگان بود و بامداد نهار دينا كه پيكی الخاتم فرمود و بچنين جميع امر او نوبتيان او ملكا داده و بلبنايت باسل فرزند زوده و بخاتم را در انروق و دماشت اينزاده ميران شاه را بوجرد و پاكس بردگاشت و خود باينكار در پيه تو قمش خان رفت و تويزي چاق اهلن ابن از خان را كه ملاكه ها نگاه بود و اسباب خالي اما كه كرده فرمود تا اطلاع الوس جوجي را استملات داده و بشاهي پردازد و خود با او ملك رانده بسيار از مخالفان را بدست آورد و گشت و تا قريب ظلمات كراول رسيده بود و در رسيده الوس جوجي را عارت كردند و بخندان غنيمت بخشورسيد كه كه انوار داده آيد آن را بديد و غلامان لغاتفي خوب رسيد و كنيان حور او شكم بوسه و دشانان كو كيك ركوند و خير و بديدار تارانه بزمه تميز چرسيم و در وقتند و حل و در منازل كران تا كران گشته پير و مواشي و انايل جويان بس و شام چراني چه دانه كسي و دو و منزل بعلوق فرمان شكرشان زوده پير محمد ابن مشيخ مير الفباس رود و اثيرس الدين قباچان و امير قباث الدين ترخان بستم قنذر و نوا سخا را انضبط و از ندم و

قیام الدین ترخان بمقتدر و نوا سنجی را با قبضه دارند و
 ذکر راحت نمودن صاحبقران ملک رسول است **الون** صبیحی خان
 چون صاحبقران را از راحت و غلبه و غلبه و غلبه
 غلبه حاصل شد قصد دست راست

الوس جو بی بی موجود شدہ دور راہ شاہزادہ ہاشم خوراعظم و افتاداعظم و بیگ یارق اعظم و غیرہ شہزادگان اور ایک رانغا راغور
وایشان اموال خود پر یادہ وادہ چاہنا بسلاست برودہ ورقوم ہرہای رفتہ وافتادہ باتوان خودازانجائیں برودہ ورقوم
سرتوبہ گفت ووزیریدند وصاحبقران ابشہر قراکو کہ از شہر ہٹے روس است رسیدہ اورا غارت نمود و بیگ یارق باکیسہ
نران مہر کہ بربرود و وامیز زادہ بیران شاہ وچمان شاہ متوجہ براغلا الوس جو بی بی شدہ و بیگ خواہ و دیگر امرائے اورنگ را
غارت نمودہ شہر ہٹے وروس جو بی و غیرہ را غارت نمود و غنیمت بے حساب برست آوردند وصاحبقران بے شہر باسکو کہ از شہر ہٹے
روس است رفتہ تمام آن شہر وولایت را بجاروب غارت مصفا فرمودہ بہ نیروس یازوی تشریف بہرہ
برآوردہ ازروس بیان ترخینہ و زبس روسے برہم انداختہ ہد شدہ وشت وکوہے را فراختہ و اموال و غنائم را
حسابے نمودہ نہ چندان گرانمایہ درکاربود و کہ از اشارتے پیدا ربود و زرکانی و لغو و زینبی ہد کہ مہتاب را
وادیے رونقی و زرتشان و اطباق خانہ باف و زردہ کوہ کہ کوہہ چین کوہ قاف و بخروار باقندریغ مار و محو رہ
بیزمیش از شمار و زقاہم بخندان فرو بستہ بند و کہ تقریر آن کہ شاید کہ چند و فروزندہ سحاب ورو باہ اصل و چنان
کہ ہر اسپان ناویدہ فعل و وامیز زادہ محمد سلطان قوم قوخی تزاوہ را و اتوام کوہ ریا و سیران و لو کوہ و گلچنی غریو
غارت نمودہ وصاحبقران فلہذا نازق را گرفتہ مسلمان را درکوارسیان بودند اطلاق کردہ دیگران را بگشت و متوجہ
ولایت چکس گشتہ و امر از شہر ازگان مجبوع و لایات چکس را در تحت تصفی و تسلط و آوردند وصاحبقران از ان مقام
متوجہ البرز کوہ شدہ و بر حاکم قوم آس نوری مخلصہ شدہ وصاحبقران شبے عظیم فرمودہ زردہ باگلے

بر شطاب و متوش ز رویش از سیم باب و بگوهر بیاراسته تخت زرد نشسته بر خوسرو باجوهر و سران جهان جلور
 پیشگاه و سرافکنده در سایه یک گملاه و کرد و کرد تاجداران دهر و پیش جیغی پیروز بهر و نهاده خوان آن
 گهی بسیرغ بگراییده شد گرد غنچه رخ و چو خور و خند چندانکه آمد پسند و ز جام و صراحی شادندند همتی ناب خورند
 یا بانگ رود و ز گردون گذشته سرشته سرو و و بعد از آن صاحبقران خنود قلع کولا و لعل و گشت و این قلع بر
 قلعهاست کوه بنایت و شواگرد اربودند و صاحبقران فرمود تا نزد بانها بالا نهادند و فنی خط مروج بر آن برآمده و طباب
 بریای بست از قلع که محکم نمود خود را بر این قلع رسانیدند و هر چند االیان قلع دست به افتخار کشودند اما لشکر براس چون بلاست
 آسمانی بر سر ایشان رسید و دوازده مار بر گردوند و کولا طوس سر داران قلع از پایست در آمدند و از انجا صاحبقران تعجب قلع
 پولاد شد و او را کوهی سر عظیم از او زبکان پناه بان جابره بود و بنائت قلع و خورشید و لشکر صاحبقران سه فرنگ و زخمان
 بیعت قلع راه پیدا نمودند و قلع را بدست آوردند و از کوه بکمر بستگی کوه البرز پناه برد و از کوه بکمر میان شاه اسپهبد
 و از انجا متوجه قلع کفار نصاری گشته و مخیمور خوان والی ستم نمائشیا اطاعت بردوش کشید و در آن فوج از فوج
 صاحبقران تسلیم بسیار گرفته و بدینان و مخالفان را بر طه لوا را انداختند و کلبیسا را منهدم گردانیده و سوسو پیش
 گشت رفتن آملی آنجا را امان داد و از انجا متوجه ولایت جو تو قزاق گشت و ایل قوم قزاق را غارتیده بموضع بوزار قم
 رسیده قتلای کرد و فرزند امری که بجز از پناه برده بودند لشکریان بر سر گشته ایشان را قتل نمودند و جزا آنرا نواهی را
 از وجود ایشان پاک نمودند چون محمدی و ایل حاجی ترخان ایل نشد و بر برف متوجه شده و محمدی و ناچار با استقبال آمده و
 حاجی ترخان تاراج گشت او را آتش زده سوختند و محمدی را در زیر پنج به دریا انداختند چون لشکر او را یک بخیر سر را
 خراب کرده بود صاحبقران فرمود تا شهر بر سر را نیز زیر و زب نمودند و صاحبقران تمامت دشت خنود و طوس دست چپ
 جعفری خان و او کک و ماجور و روس و چکرس و باشتقر و کس و با بل جکین و قزم و ازاق و قویان و لان را با توابع
 ایشان غارت و زانست فرمود و در ستمان تسعین و بعد از آن موافق سچقان ایل متوجه در بند گردید چون بموضع ترقی
 رسید از انجا متوجه لشکر چند نشو قتل بمید و ایشان آمده و مخدول و منکوب شدند و از انجا قلع نرکس رفته و بعد از خیر زمین
 هموار نمود و مردم که بسور انجا دستگافها کرده با خیزه بودند و لاوران به قلع و تها نشسته و ایشان را از بالا رانده
 بر آب کمر و سوراخهاست آن گرانان فرو گذاشتند و دلیران بنخم نیزه و تیر ایشان را قتل نمودند و حصاریکا و او و
 در کلو و غیره را سوخته و بعد از آن که تمامت دشت راست و چپ الوس جوجی خان را تاخته و دود و دوزگار
 ماکد دشت قبیان بر آورد و امر است آن ملک را متصرف نمود و متوجه آذربایجان گشته امرا و حکام در راه به ترتیب
 ساری و جشن پرداختند و صاحبقران از آب گذشته براق تام رسید و تو قتمش خان که ازین امر که بدست سلطان
 بر گوشه چادر ملک است و با همه احوال خود بکمال سخت در آمده نموده از پیدایش شده و امر است او منتشر شده

برست سپاه بهاس کاسه نمانوشیدند نشسته اند که رفیق لشکر تو تمش خان برآورد با کجانی نمانست آورد و بعد فتح آن دیار حضرت
کمال الدین محمد بن علی بن محمد را که در تبریز بودند بفرمان شکوه خان به شهر سرخس و در آنجا به شیخ چهار سال در سرای
بود و در آنجا لشکر او را یک به تبریز و حالت امیر ولی و فرما و آقا این قطعه فرموده گفت فرما و آقا به میر ولی
که رسیدید به راکتم آباد و زر به تبریز بیان با جروسنگ و بدبسم از براسه این بنیاد و بود مکی بن پشگل که کنی
که ز موران دشت و کوه زیاد و لشکر نادر شاه تو قمش و آمد و تلف این نادر و داد و لعل شیرین بکام خورشید
جان سپرده بیکند فرمود و حضرت شیخ بعد از چهار سال از سر کبه تبریز رسید و در آنجا میفرماید به بوستانیت
سرا از شیخ آغما کمال و بهر آمدی اسه بیل خوشگو بر سر و ولله اگر بر سر صیبت او دیران سر
بیار باد که کن فارغ نمیرود و سرای و شیخ را در زمانه سلطنت شاهنژاده میران شاه از طرف فرج قلی بیگ بود چون
بادشاهنژاده بریدن شیخ آمد و غولان غارت باغچه او بیک و شیخ گفت که غولان غارتگری میکنند که بهلک این بلخ
بقرضه قرضه را خواهد رفت و شاهنژاده از یکبار دینار قرض و اوقف شده فرموده نادر دینار نقد و شصت و شش شیخ
رسانیدند

ذکر قویری چاق خان اوزبک
اول غفران صاحبقران بادشاه اوس جوجی خان گشته و بعد از او در آنکه نادر
قتلغ تهور خان تخت دولت برآمده سلطنت راند و بعد از آن بشادی خان

رسید

ذکر شادوی خان
و به پادشاه کامکار بود و خاقانی دولت یار و رسنه تسع و ثمانماید و تبریز خطبه
بنام او خوانده شد

ذکر فولاد خان اوزبک
چون نوبت سلطنت به فولاد خان رسید در زمانه او رسنه تسع و ثمانماید
ایلیان خاقان سعید شاهنشین سلطان جهت خواستگاری دختر از خاندان اوزبک
برای شاهنژاده محمد جوکی آمدند و در عهد دولت این بادشاه ولایت خوارزم از دست پسر امیر ایدو که صاحب اختیار ولایت
اوزبک بودند رفت

ذکر محمد خان اوزبک
بعد از فولاد خان محمد خان اوزبک برآمد پادشاهی تکبیر و چند سده که براق خان بعد
گورکانیه برلاس بروی شورید و خان مرکب حکومت بدست خویش گرفت

ذکر براق خان که از بنابر اوس خان اوزبک و سلطنت او
و رسنه آمدی و عشرین و ثمانماید
براق خان از اوس اوزبک و خورده

بماحولین رسید و احرام آستان سلطان الف بیگ گورکان بنه توجیه شد و سلطان الف بیگ نیز در اگر اسی داشت و عمل سرت

منیب بد بزرگوار غرض فرموده اسباب بادشاهی دیر آ ماده داشت و بدو لائق باز فرستاد و براق خان و در ستمانی و دشمنی و
 ثمنای به ایل الوس و از بیک رفته و بر حجاجان استیلا یافته بر او رنگ سلطنت نشست چون تمام ایل الوس بدرگاه او مجتمع
 شده طایفه خرو و رشیدان دماغ او خیزه نمود و ایچی فرستاده سلطان انج بیگ پیام داد که ستغناق را بحدی آورد و خان
 بنیاد کرده و اکنون بشیر و عرف بن میر سید امید که گماشته گان بادشاهی آن را بمن گذارند و خود نیز به حوالی او رسیدند
 و مستقصدی دراز نمود و اسلطان خواجہ ترخان شکایت او بسلطان انج بیگ نوشت و سلطان انج بیگ بالشکر
 گران توجیه تادیب او شده و میرزا احمد جوکی از خراسان بفرمان سلطان شاهرخ بد آمده هر دو لشکر ترتیب سپاه نمودند
 شدند و شاهزادگان گورکانی برلاس مجور ترخان را پنج پنداشتند به نهایت بی پروائی بر وافتند و از بیکان دست
 تهور از استین شجاعت بیرون آورده بر جرافا رشکر برلاس محاصره و پریشان نمودند و متوجه قلب گشتند از این منقلب
 نمودند و هر دو شهرزاده و چار خنان بکبک داد و پائے ازان بفرستادند و به تفرقند رسیدند و اموال حبیبان نصیب
 براق خان شده دست لغت بدیار آورد و از کوه خاقان سعید شاهرخ سلطان به تمام نیت لشکر گورکان تهیه پورش
 ترکستان نموده به ماورالنهر رسید و در یولان اعلا امر اے را که درین جنگ قصور کرده بودند پرسیده هر یک را به چوب
 یاساقی نواخت و از انج بیگ نیز خبری سرور و خطاب و خطاب مانده و براق خان جنگ با آن نور علی خاندان گورکان مصلحت ندیده
 بمکه خود بازگشت و در ستمانی و ثمنایین و ثمنای به براتخان را با سلطان محمود و خان محاربه سخت و آفتند و براق خان
 و آن مرکز بقتل رسید و دولت او تمام شد +

ذکر سلطان ابو الخیر خان اوزبک

چشمه ایل الوس اوزبک آفتند مانند تاب دولت سلطان ابو الخیر خان
 با تمام گراشد چون در میان سلطان ابو سعید و میرزا عبداللہ ابن

میرزا ابوسعید مخالفت شده و لشکر میرزا عبداللہ بر سلطان ابو سعید رفته سنه ۸۵۱ میرزا عبداللہ تهیه پورش تقسیم
 نمود و سلطان ابو سعید ابو الخیر خان را با مادر خود و جلبیده و خان بے تامل با فوجی گران بدان جانب توجه فرمود و هر دو بوجوهت
 همگر بفرقند رفتند چون در راه اوز بیکان تاب حرارت نیاورده و میروند ابو الخیر خان خود و تا محل جنگ جده تاش را
 نمودند و سوار باریندی پدید آمد و از بیکان سلامت مانند و قریب رسید میرزا عبداللہ نیز بمقابلہ او آمد و بعد از ضرب و ضرب
 انهم را بقتل و درین فراز بیک آرد و بفرمان سلطان ابو سعید قتل شد و این قتل در سنه ۸۵۱ و ثمنای به رویداد
 با بملحق سلطان دانست که اگر اوزبک بمقتدر رسند و تاخت و غارت و بقیه فرو کنند و امیر اوزبک که بجز است
 بادشاه ماسبلود در جوسه نزدیک دروازه که اسپان آب بخوروند سلطان عثمان گرفته و تازیانه بر مرکب زده بدر شهر
 رسید و مردمان بمقتدر فرور و دروازه کشاده و سلطان خود را بشهر انداخته و در راه با بلیستند و ابو الخیر خان تهیه مانده
 و سلطان کس فرستاده گفت که خان خود درین با نخواست و بماند و ولایت را بیکلی از ما خواهد پسرد و بحسب ارش بن رسید

امید که بن گذارید و ابو الفیضان نیز صلح نموده با مخالف و بیلاکات راحت نمود و در سه شنبان و پنجشنبه سلطان حسین را
 با قیصر اصدات لشکر سلطان ابو سعید گورکانی انهم را باخته با جمعی از خواص خویش در کوه جغتو خدمت ابو الفیضان نهاد و
 خان فرمود تا بجای از شانه اودگان جوئی نثار و با استقبال او رفته با عزت و اکرام آوردند و شانه اودگان و نو نمایان اوزبک
 سلطان حسین میرزا را تکلیف تابع و اود و آن چنان است که در غفلت وقت نهایت تعظیم از لیس نمایند که در برابر
 قافانی نیستاده کلاه از سر بردارند و یک گوش را برت خیزان مندی گرفته مانند را کمان پشت کم کنند و میرزا اقبل این
 محضه نه نموده و گفت و شنود بسیار و انتم شده و ابو الفیضان و رضا و اوزبک میرزا و اوز از زوده در یاد بعد از آن ملاقات واقع شده و
 میرزا از اوز زوده دریافت و خان نیز آثار سلطنت از ناصیه هایلون او و فرس نموده و در یک مندر خویش جائے داد و گفتگویی
 شده حکم داد تا مجلس شراب همیاساختند و خراب بسیار سلطان داده و چون آثار تغیر از دشا به نموده بر استقامت نزلج
 او تعجب نموده و در آن مجلس خان و قلیا بقی از سر بر دشت بر خاست و گفت که هر چند تو وقت دریافتن تابع نکردی اما تابع کنیم
 و سلطان شمرنده احسان شده بر خاست و ملزم تابع بجائے آورد و خان درین تهمید بود که لشکر به بد او قیوم نرسد و
 به خراسان گسیل نماید اما ابو الفیضان در همان آوان قضا کرده ایل و الوس بهم برآمد و سلطان حسین میرزا را بحال قرار
 در الوس اوزبک نموده بدر رفت و ابو الفیضان را سپهران بسیار بودند چنانچه ذکر ایشان بمحل خویش بیاید از انجمله
 بوداق خان بود که دیر بلاق سلطان نیز نویسنده و بعضی مینویسند که وقت که سلطان حسین میرزا توجه طلب تمام و بحضور
 ابو الفیضان بود و خواهر او نوری بیگم را بهجت بلاق خان خواستگاری نمودند و بوداق خان نیز در اندک زمان بعد از پدر
 درگذشت +

ذکر سلطان ابو القح محمد خان ابن بداق سلطان ابن ابو الحنیف خان اوزبک

تولد او در سنه خمس و تسعمای بود چون ابن رشد تمیز
 رسید چندی در مکاتب حقایق و تئیر و اوز بود
 چون پائے استقامت او در اینجا قائم نشد با

تحف و هدایا به بخارا آمده امیر عبدالعلی ترخان دیدار امید داشته و تحف بسیار پیشکش او نموده و از انجا بر تفرقه بکرامت
 سلطان احمد میرزا رسید و میرزا نیز او را معظم و مکرم داشت چون فی الحقیقه قوتی پیدا نمود بارگه و سر بیابان کشیده و چون
 سلطان احمد و میرزا وفات یافتند محمد خان لشکر به فراهم آورد و بر دیار ترکستان استیلا یافت و در سنه ست و تسعمای
 بر تفرقه رسید و خواهر جمعی بران شهر متولی بود و سلطان علی میرزا را بر خیزان و سلطان محمد خان مادر میرزا
 بفرقت که از آن محل خویش در آوردم و همچنین با مرکز اکان تسلط خواهم و دلتنگ بودند تملک نامها فرستاده و سلطان علی
 و مادرش از قطع بد جسته به محمد خان پیوستند و محمد خان میرزا را بعد سر روز قتل نمود و تفرقه را متصرف و در آن دره و دکان
 محل لشکر او بود چون امانی سرفراز ظلم اوزبکان ناچار شدند خبر به طبرالدین محمد بابا ابن عمر شیخ میرزا ابن سلطان ابو سعید

فرستادند و بابر بادشاه بعلی حج تعجیل از اندجان روانه شده برآمد رسید و سه صد از یک که دشمن بودند قتل آورد و خان
ناچار از ظاهر شهر کوچ کرده چون غلات آن دیار را لاج شده بودند محمد یار نیز این احوال و افواج خود را منتشر ساخت و
محمد خان مکرر برآمد رسید و محمد یار ناچار از سر قندیریون رفت و محمد خان بر سر قندیر مستولی شد و انجماعت را که بادشاه با
را طلبیده بودند بسیار سانسید از آنجمله خواجہ ابوالکلام محاسن تراشیده و خود را تخفی نموده به ترکستان میرفت بیکامره
و بادشاه محمد خان از او پرسید که چرا ریش تراشیده خواهی گفت چنانچه را که از پدر فروزد و هر آنکس که ریش
بسوزد و اسودند زنده میماند بسیار سانسید و خان ایالت ترکستان را به کوچ محمد خان عم خویش داد و سونجک سلطان برادرش را
نیز شریک نمود و دمارت بخمار ایچو و سلطان برادر خود و غرض نمود و در سنه تسع و تسعمایه سوخته پنج و بیست و شان آمده مدتی
بمجاور گذرانیده و ولایت را فاخته بدر رفت و سلطان ممالک ماوراءالنهر از دست سلاطین گورکانیه انتراع نمود که از
زمان ملحقه آن تا سلطان علی میرزا و قندهار گورکانیه بود چون سلطان احمد تبیل ممالک اندجان تسلط یافته بود و در آن زمان
بابادشاه در قندیش سبزه بود چون از سر قندیر گذارده گریه و شکست موروثی را در چنگه دشمن دید به اشتکست رفت و بخانان
چغتائی که در آن ممالک حکمران بودند پیوست و سلطان محمد خان چغتائی و برادرش سلطان احمد و الحجه خان مدد او و همه به
ساخته بداعیه حربه سلطان احمد تبیل برآمدند ۴

ذکر حربه خوانین از ترک چغتائی و اختتام سلطنت چندان چغتائی به بعد بر سبائی
سلطان محمد خان که بادشاه
صاحب داعیه بود و بعد از

فتح سمرقند صورت اتفاق سلطان بابر گورکان خوانین چغتائی را دیده پیشتر از آن که خوانین با ندر جان رسند بر ایشان تاخت
و هر دو خوانین نیز تسویه صفوف نموده مقابل شدند و بادشاه کامکار در حربه و نیزه و پست و نیزه بران چغتائی و بهادران
او یک جوهر جلالتهاست خویش نمودند و بران قتال نوعی اشتغال یافت که پس بر تارک پدر زخم رسانید و برادر برادر قتل
نمود و تصحیه چون اراده فادکرن فیکون اگرگون بود و خوانین چغتائی در آن محراب گیر گشتند و لشکر چغتائی از آنرا مباحثه
و بابر بادشاه بغلستان رفت و بعضی نویسنده که هر دو خوانین در سبزه سر زدند و بعد از آنکه محمد خان رعایت ایشان نموده
بگذشت اما هر دو برادر از غایت غم غیرت رحلت نمودند و سلطنت چغتائی با اختتام پذیرفت و اموال و ملک ایشان بفرمان
محمد خان با محام کوچی خان و سونجک سلطان که بنا بر خسران الف بیگ گورکان بودند مقرر شد و بادشاه جهان محمد خان
در سبزه آشتی و شرف و سعادت و شکر بخراسانی کشید و سلطان بریلج الزمان میرزا و ظفر حسین مرزای گورکان مقابل نمودند و
بعد حربه ضرب بسیار چنانکه در طالات ایشان رنگا رنگ شد تا آنکه نشان الله تعالی لشکر گورکانیه منهدم شد و سلطان محمد خان
ظفر یافته بر سر سلطنت نشست و فرزندانشان ازده عبداله سلطان و تیمور سلطان او را یک سحر به شهادت ابوالحسن
میرزا ابوالحسن میرزا قند و سلاطین با شاهزادگان گورکان منگبده تعجیبانند و ابراهیم حسین میرزا را نیز شکستند

خان نمازده خانم بنت احمد خان اوزبک را که مصلح مظفر حسین میرزا ابو مصلح خود را کرده و در انگلیس بمبت مظفر حسین را
 با عبد الله سلطان عقد بست و فخره استیاد الدین و تیره و تر اگر گرفته و در سرات جان و قاضی را اوزبک را دار و غنود و در راتین بنی
 و تر شیر را به او ایل خان و بلخ را به حرم شاه سلطان ابن پیر محمد خان اوزبک خواهر زاده بایر باد شاه داد و مرقند و غلاما به تیمور
 سلطان و عبد الله سلطان حرمت نموده بدو شاه بیگ ارغون بقند بار رفته و از دست ناهر میرزا گرفته و بدو شاه بیگ مسعود
 عبد الله سلطان در مشهد با محمد فاسم میرزا ابن سلطان حسین بهادر جنگیده بکشت و خان فرموده که ابلی بیگ بمبت النبی بیگ
 ابن سلطان ابو سعید میرزا را قنبری کوکلتاش بقتل آورده و غنای بیگ را عبد الله سلطان بخراست و خان بعد از منهدم
 نمودن بنیاد سلطنت قنطاریه و گورکانیه بهادر در خراسان بکلیان می نمود و درستان با و را از نه قشلاق میفرمود و اکنون او را
 هیچ منازعه نمانده به نهایت عزت و شوکت مهمات سلطنت را می نمود و در سنه خمس عشر و تسعمایه از قائم سلطان قزاق که
 از قوم قزاق و خوانین دشت قباغان بود جنگیده منهدم شد و در سنه ست عشر و تسعمایه لشکر بر نکودریان کشیده به مروت
 چون منهدم سلطنت ایران بوجود شاه امیر صغریه مرین بود و از رنجان همواره دست تصرف بر مالک او دراز می نمودند
 محمد خان از غایت غرور امیر صغریه را در قری نه نهاده گذاراده میگفت چون کار شوکت او به انتهاست اقبال رسیده بود
 اندیشه زوال ترتیب رسیده امیر صغریه الطی فرستاده پیام داد که دست تعرض از دامن ممالک عراق باز یاید داشت و
 این بیت نوشت: نهال دوستی بشان که کام دل ببارد و دخت دشمنی بر کن که شمع بشمار آرد و محمد خان
 ازین ادب آراشت و در جواب نوشت که دعوی سلطنت و معارضه با سلاطین کسی را منزه از خاندان بادشاهی
 باشد و تو بخشی ترا که کمان تو بیل و دعوی خلافت نموده ترا و دعوی سلطنت نیرسد اگر من در جهان نبوده ترا این عهد
 لایق بود که گدازه گشته نشینی تو و امانت خویش و حاصل و کجکولی برائے او فرستاد که میراث پدر تو و کار تو این است
 نه نصیحت گوش کن جانان که از جان دوست نروانند و جوانان سعادتمند پندیر و انار و اگر قدم از حد خود فراتر نمی
 از سر خویش بنیدیش عروس ملک کنی رکنا گیر و دست که بوسه بر لبش آید باز زند و شاه امیر صغریه نوشت که
 اگر سلطنت از میراث می بود از پیشادیان بکیان و از ایشان با تو ام ترک و تاجیک متعلق شد و تا به جنگ خان ملو
 فوت از کجا می رسید اما از من جنگ گرفته من اینک سیم بالاخر فوت از کمالی می دلد رسیده و سلطان محمد خان
 مقابل او شده محارب عظیم در پیوست و لشکر اوزبک که در چندین محراب و دمر و انگلی داده بودند به بازی خراج پسول تقبیر
 قادر پذیر نه فرم شده و سلطان محمد خان با پانصد کس از سلاطین زادگان و امرائے کبار در چار دیواری محصور شده
 پانصد شصت نفر و امرای سلاطین که بر کباب او بودند تا جان و در بدن داشتند و جنگ و دست نام و تنگ قصور کرده
 آن چار دیواری را همی دیگر نداشت و در لب که بود بر بمرکز تمام لشکر صفی صغریه زده بود و بالاخر حملات مردان و نبرد
 رستماد سلطان محمد خان با پانصد کس از سلاطین و امرای شربت فنا از چشم تیغ نوشید و امیر صغریه که در پیش شمشیر و

بر قصب سلطان محمد خان را بکاف گرفته و آن شراب خورد و در سر کمران جهان سرنیاز به آستان او میسودند باین چنین رفت
رسیدند به چنین است رسم لرے فریب + گنجی فراز و گنجی شیب + چنین بودا و گوردان سپهر گنجی جنگ زهر
است و گزوفش هر یک را بر آری عیسی بخ بلند + یک را گنجی خوار و زار و زنده + یک را زامه اند آری به چپاه +
یک را ز چاه اند آری بمباه + یک را بر آری و شادی دمی + یک را بدیا بمباهی دمی + نه بآنت مهر و نه
باینست کین + که به و آن توئی + اسی جهان آفرین + جهان را بلند ی کوپتی توئی + ندامت چه هر صمبستی
توئی + و محمد خان اوزبک را شیبانی خان نیزه نویند و گویند که یک را از اجداش شیبانی خان نام بود +

ذکر سلطنت تیمور سلطان اوزبک

بعد از محمد خان شاهزادگان اوزبک بسطنت تیمور سلطان اتفاق نمود
تیمور سلطان در سر قزاقانی پلے نهاده و بعد از واقعه محمد خان که در سنه
سبع عشر قسطنطینیه و در تخت نشستن ابوالوس را استقام داد و در سنه خمس و شصت و نه نمایه نیز اوزبک خان شای
طهماسب ابن اسمعیل صفوی لشکر برده جنگی صعب و آتشده افواج اوزبک نظریافت چون با و بجای شغل شد
صفویان بر ایشان تافتند و نظریافتند +

چون سلطان محمد خان اورا بترکستان حاکم نموده بود
بعد از محمد خان از سر استقلال خواندنی آغاز نموده

ذکر کوچکونچی خان اوزبک ابن ابوالخیر خان

بست سال فرمان رانده +
کوچکونچی خان را اسکند خان و ابوسعید خان سپهسالار بود
تخت پدر شصت و چهار سال جهان بانی نمود +

ذکر ابوسعید خان پور کوچم خان

او شایسته بزرگ بود و در آن زمان عالم فانی را پدر و نوود +

ذکر اسکندر خان

در سنه تسعین و تسعمایه عاریت تخت سمرقند گردید و پور اسکندر خان
است و اسکندر خان سپهسالار بیگ خان بود و از صدقات لشکر

ذکر عبدالعزیز خان اوزبک

عبداللہ خان میرزا شایسته و گورکان برلاس پند فرامید و بادشاه اوزبک بر بدخشان متولی شد و شاه اسمعیل صفوی
ثانی دارا کس ایران امیر بختمانی را فرمود تا با فوجی بر اوزبکان توجیه شد و عبداللہ خان نیز ویراپیش باز کرده و در حب
طفریافت و ابی بختمانی که اکثر شهرهای اسلام تهاه کرده بود و گیرنده خان و اورا طلبیده پرسید که سر و لشکر زلباش توئی
گفت آری فرمود که شهر بختمان خراز را چون بجهت و پیمان صلح ساختی چرا کشتی و مردم قرشی را که جنگ گرفته بودی
مکود خون ایشان بدیتی پس دشمن چو کند اگر به پیمان شهر را بدست شوم تو میدهند می کشی ما که جنگ استند بدار خون
ایشان نمیگندی بدین دین و دالش خواهی که کشور ترکستان و افغانستان را بچنگ آری ای بقصد شما یکدیشیم

الان خون بختین بک بیغان نیز خدایاندا شسته تو قرآن خوانده پنج ثانی گشت که من زبان قلمی نمیدانم خان بامر آنست خود فرمود
 که میوشی دالی بایران را نکا کندی که این چنین کسی را میسر نکند که نه دین را داند و نه از دنیا خبر دارد پس فرمان داد
 تا گردن او بزنند و بخت ثانی گریه آغاز کرد و گفت که تا آن مرا امان دهد که پنجاه هزار اشرفی میدهم و پچایک از شاه
 خویش بگیرم که لشکر بکشورشان فرستد خان فرمود که من پنجاه هزار اشرفی بپنجاهم و نه پیمان بادشاه ترا خواهم بکارم
 مثل تو تنگنارے را بر روی زمین گذاشتن بر عباد ظلم رواداشتن است که کوئی یا بدان کردن چنان است +
 که بد کردن بجای نیکردن + آنکه تنش را از بار سحر بکشد و کش کند و عبداللہ خان بکشور خراسان روئے آورد
 اکثر شهرها را آتخت و محاربات نمود و بادشاه صفوی نمود بادشاهے دادگر بود و دروے پر مہابت و دلا در محار
 اکبر شاه گورکان شهنشاه ہندوستان بود و مہوارہ باوے ابواب رسل و رسائل و محبت و مصافحت و فتح میداد
 طبع نظم داشت از دوستے بسنگ رخنہ شد از بس گزینیم بے تو + رنگ سخت نرم من گزینیم بے تو +
 مبارکباد عمید آن در دمنہ بکیں و کورا + کہنے کس را مبارکباد گوید کہے اورا + ہاشمی از اعیان بخارا
 و شیخ الاسلام آن مقام بود عبداللہ خان اورا بسیار گرامی میداشت او ہمہ شاہ عزیزین سخن بود از دوستے
 بنار سر مہ کش خیم بے نزم را + نشستہ گیر خاک سیاہ مردم را + عبداللہ خان در سنہ ست و الف ہجری
 رحلت فرمود +

ذکر عبداللہ خان ابن کوجم خان اوزبک | او نیز از دو دمان اوزبک بادشاهے بود بر سر سلطنت
 نشست و تاشا فرمان را ندہ در گذشت +

ذکر عبداللہ خان ابن عبداللہ خان اوزبک | بادشاهے کاٹکار بود بخت سلطنت نشست اما سیاست
 بے نہایت دیش گرفت اکابر و اصناف و تشرف

عماد مہتم سلطان شیعہ سر راہ برادر گرفته بزخم تیر اورا کشت و گویند کہ چون باید ربہ ادبی را کردہ بود سلطنت او نپایند +
 ذکر عبداللطیف خان | او پور کوجم خان است چندی سلطنت نموده در گذشت +

ذکر دین محمد خان اوزبک | مشہور بہ یتیم خان است بخت نشست و در سر کہ شاہ عباس صفوی در ہزار
 زخمی شدہ در گذشت +

ذکر ولی محمد خان ابن جانی بیگان اوزبک | و سے خواہر زادہ عبداللہ خان است بر سر
 نشست و تمیز را بہ اما قتل خان پیریم

خان داد و پنج و شترانے وغیرہ مالک این طرف آب آمویہ را برادر زادہ و دیگر خود نذر محمد خان داد و ہر دوسراز
 اطاعت او میپسند و بر او شوریدند شاہ عباس صفوی بادشاہ ایران باوجود دشمنی ویرینہ با خاندان اوزبک

درین وقت بنظیر تمام اور اطلسید ولی محمد خان به ایران رفت شاه عباس با سواران استقبال نمود و بفرستاد بنظیر تمام
فرود آمد و شش مرد این ملاقات تاریخ گفتند چنانچه سه ماه شد جهان بزم قناب + و آمد بادشاه توران + و تاریخ
گفته اند +

ذکر نذر محمد خان اوزبک | بعد از ولی محمد خان بخت سلطنت نشست و در عهد نذر محمد خان شاه جهان
گورکان شاهنشاه هندوستان در سنه سنه و حسین و الف و شکر به پنج کشید

به ملک سوار و قندار شد و پنج رافع ساخت نذر محمد خان اوزبک گرخت و تاریخ این واقعه و آلی نوران
بر آزار ملک توران بعد از آن + نانی صاحبقران زبان بجا نشن کن حباب + و دیگر به گفته شد پنج و نذر خان
نذر محمد خان ۹۵ + از قبیلک و انداک ۹۵ اگر داشت در آن + و نذر محمد خان بجز از چند به هندوستان آمد و روانه مکه معظمه
گردید و در آنجا چنانچه سنج جامی انسانی سندهادی و حسین و الف و شکر کرد اما بعضی مورخان تحقیق ناکرد این سلاطین را
از اولاد تورانیان نوشتند و خطی فاش کرده اند که تمامی اوزبکان از اولاد اوزبک خان پیدا شده اند و اوزبک
خان از اولاد جمعی بنان این بگفته اند است +

ذکر سلاطین قوم اوزبک بخت بخری که حواریم بوده اند | ایشان را خان خوق نیز گفته اند و رسنه
غرض ثنائین بوشه بخت بخری در عهد سلطان
محمد صفوی پادشاه ایران یکبار از آبی سلاطین حواریم سلطان خان پسر محمد خان اوزبک فرج کرده و با بعضی قالی خان حاکم
مشهد جنگیده کشته شد +

ذکر حاجی محمد خان اوزبک | عرف حاجی محمد خان بخت نشست و سلطان محمد شیبانی خان اوزبک از جنگیده
حاجی محمد خان نهیم شد و در سنه سنه و الف به بادشاه عباس + و در سلطنت

ذکر عرب محمد سلطان | ابرار و رنگ سلطنت نشست و چند به حکومت کرده و در گذشت +

ذکر سلطان سفید یار اوزبک | او پسر سلطان خسرو بیار محمد بن سلطان جانی بیگ خان اوزبک بود و بخت
نشست و در زمان او جمعی کشمیری شاکر و قاسم کاهی از کشمیر فرستاده و

مع او گندارید و در صلوات و خلعت فاخره و سیل و دست تکه خانی کامیاب شدند چند شعر از آن قصیده نوشته میشوند
چو باز صبح بآمد زمان به غایت طبل زرانند و بار و اسرار + و تاشیان جهان گرد را غش پرور +
عقاب چرخ ز جفا نمود و جفا زرب + و بعضی از بچون و جفا و نفوس + و هلاکت روز بر آورده سز فاکستر +

ذکر ابوالغازی خان اوزبک | او سلاطین حواریم بود و تادمت و معود و کالی کرده و در گذشت +

ذکر ایلیارس خان

پس از آن خانی بپس منتقل شد اما در شاه افشار ایلیارس خان رگشت و محمد طاهر خان ملک و ادو بعد از مرگ نادر شاه اولاد و پسر سلطان ماکم شد و مانند التدریس عیوض با این انیاق ابن محمد امین فرمانده در سده های عشر و بیست و الف هجری بار و در سلطنت خود و مان او زبیک رسید و رحیم خان او زبیک بر سر سلطانی بجای گرفت و بیست و هفت سال بایالت پرداخت و یکده بر بادشاهان ایران شوریده بر آستر آنا جمله آورد اما سنهم بازگشت +

ذکر اله قلی خان او زبیک

بعد از رحیم خان اله قلی خان بادشاه سرشد و از زمانه موعود سلطنت راند و در گذشت +

ذکر رحیم قلی خان او زبیک

بعد از اله قلی خان بادشاه شد و بعد و کامرانی حکمرانی کرده متحال نمود +

ذکر محمد امین خان او زبیک

اولیای اله قلی خان است پس از رحیم قلی خان تبخت نشست و نوسل بسلاطین قاجاریه ایران حجت از پیشگاه سلطان محمد شاه قاجار خطاب و ادشاهی یافت و بادشاه قاجار خلعت شکران به سلطان بر لیس و فرستاد اما محمد امین خان بعد چندی به حسن سالار و ساخته از سلاطین قاجار برگردید و لشکر ایران کشید و در سده های بیست و الف و اندی مایه هجری در سر خرس گشته شد سلطنت قوم او زبیک اختتام پذیرفت +

ذکر اختتام پذیرفتن سلطنت او زبیک و آواز نه خوارزم

چنانکه نوشته شد سلطنت او زبیکان از خوارزم از دست محمد امین خان بدر رفت

و همچنین بخارا و ماورالنهر که اولاد او زبیک بادشاه بودند در آن میان چون از قسم و کور و داشت تاج و تخت نماند امر اتفاق نموده زمام سلطنت بدست سادات که نسبت دختر زادگی با سلاطین او زبیک داشتند سپردند چون ایشان از امر لوده لقب امیر برایشان مقرر شد و بعد از آن پشت بر پشت سلاطین سادات سلطنت بخارا و فرزند نمودند اما حال پس امیر سعید عبدالصقان امیر بخارا است اما سلطنت روس بر ماورالنهر استیلا یافته جمیع نظم و نسق مالی و ملکی بافتنای خود گرفت و امیر راجه زامی پیش نیست شهر و ده بخارا در سینت پتربرگ پایتخت روس میباشند و بمعاشرت شهنشاه نارسوس خوش میگذرانند +

ذکر سلاطین قوم قزاق بوخجری

قوم قزاق از اولاد و جوی خان ابن چنگیز خان پیدا شده است و نسب بادشاهان قوم قزاق مثل او زبیک منتهی به جوی خان بوخجری

پس که چنگیز خان میشود و بادشاهان قوم قزاق نیز در بعضی از بلاد و در بدوشت قزاق سلطنت نموده اند و شاهان نامور و سلاطین دلاور از این قوم بر خاسته اند چنانچه از این قوم بزرگ قائم سلطان قزاق بادشاه بزرگ بود و

در وقت تهاجم وادار با سلطان محمد خان اوزبک مبارزه داشتند و قوم قزاق طغیان یافت و لشکر او را سید محمد ترخان کشته
اما احوال سلاطین قزاق یافته نشد +

نسب بادشاهان
جغتای
خان ابن چنگیز خان

ذکر سلطنت سلاطین قوم جغتائی بوزخجری قیما از اولاد جغتائی خان
ابن چنگیز خان در ماورالنهر و ترکستان و غزنویان و غیره دیار -

بوزخجری میرسد +

چون چنگیز خان از فتح دیار اسلام مثل ماورالنهر و
ترکستان و غزنویان و بلخ و غزنین تا آب هند

ذکر سلطنت جغتائی خان ابن چنگیز خان بوزخجری قیما

بر جغتائی خان پسروم خود وادامیز فرادر چار بلاس را بر امیرالامراست جغتائی تعیین فرمود و جغتائی در یورت خود مواضع
سیلان و قشلاق تعیین نمود و جغتائی باو شاهی با سیاست بود و امور یوسون و نوره و یاساق متعلق بدو بودند
بآنکه از او کتای تا آن کلان بود و بر اعراس بسیار نمودی روز سه هردو برادر شراب ناب میخوردند و حکایت میکردند و در بیان
سید که هر یک در محله کردند که اسپ من نیز سه رود و هر دو گروست بر اسپان سوار شده تازمانند وند اسپ جغتائی
گذشت چون جغتائی شب بخیم نمود رسید و از نشئه شراب خالی و باغ گردید اندیشه نمود که این من چگونه صورت بدو که
که با قاتان گروندم و اسپ من بگذرد اگر همین طریق مرا دیده دیگران نیز میباید گشتن خوشنویسون و یاساق خلل
پذیرد و پیش از صبح صادق باکو که خوش توجه اردوی قاتان گشته در پس کراس او فرو آمد و او کتای ازین حرکت
آوازه شنید و آن گشته و از آمدن این طور متفصل کرده و جغتائی جواب داد که دیروز جبارت و بی ادبی را از حد گذرانیده ام
و با همه آقا و اینی و قرقلیانی شجاعت قاتان چهل داده ایم باز مثل بایان را چه حسدان باشد که با قاتان گروندیم و اسپ
تازیم لهذا آمده ایم که به سران خود برسیم اگر گردن زند یا چوب یاساق زند قاتان عالم است او کتای ازین پیام مجرب شده
آنکه جغتایست که اقله من است مثل این مختصات را چه گنجایش است و جغتائی از آسمان نداشته آخرت سر اسپش پیش
کرده گفت که بشکرت آن میدهم که قاتان از جرمن در گذشت و بگفتند و نکمچیان در دفتر نوشتند که قاتان از جرمن جغتائی
در گذشت و او در برابر این جبارت نه سر اسپ پیشکش نمود و جغتائی در را رد و آمده این مضمون را بر همه خاص معام
تقریر نمود و بدین اتفاق زندی ایشان دیگران حسابها برگرفتند و جمیع شهرادگان سر خط فرمان قاتان نهادند و قاتان
همواره در جهات اہم المچی فرستاده از وضعیت می پرسید و اگر ضرورت میشد علیحدگی و کیوک خان سپر خوش
لازم میبود اگر دانیده بود باطل خط و شکست جغتائی بعد نهایت رسید و جمیع خوانین و شہزادگان بوزخجری آمدند
و فونیان مثل نرمان او جاری بود وزیر او حبش عمید شام منحصراً بود و امام ابو یعقوب مسکاکی پیش او راه یافته و مسکاکی

که در علوم غریبه و فنون عجیبه مهارت تمام داشت خان را فرستاد تا خوش نمود روزی جمعی بر منبری نشستند و با هم گفتگو
 در هوا میرفتند و گفتگو ایشان را دیده تیر و کمان طلبد سکاکی عرض نمود که خاطر خواه باد شاه کدام است گفت جغتای گفت که
 اولین آخرین و آنکه در میان است و او بر زمین خط کشیده افسوسه خواند و آن هر سه گفتگ که بادشاها اشارت
 کرده بود بر زمین افتادند و جغتای بسیار معتقد او شده و سکاکی قصد وزیر نموده بعضی رسانید که طبع وزیر بسیار خوش
 شده و با او شوخیت او بر باد شاه اثر کند و خان و بر او علم کرده بعد از یکسال پرسید که شاید او بارش مبدل شده یا
 و سکاکی نیز از اظهار فریب ترسیده تصدیق نمود و وزیر بار بر عهد خود رسیده و تفرقت می بود تا روزی سکاکی از
 تسخیر سرخ نشکرتانشین بدر بار جغتای خان حاضر نمود وزیر فرصت یافته بعضی رسانید که سکاکی مردی پخته است میتواند که
 از لشکرانشین را راستاصل سازد و جغتای نیز دیگران گشته فرمود تا ندیش نمودند و در حبس در گذشت و جغتای در
 نوره و یاساقی بسیار می نمود و حکم داده بود که مسلمانان بهیچ اغنام مبادرت ننمایند و کسی که در دوی کند او را قتل
 نمایند و هر که زنا و لواط کند او را بکشند و هر که در آب بول کند و غلطی بین افکند و برانی قتل سازند و جغتای تمام است
 امور ملک و مال به امیر فراچار بر لاس سپرده بود و در شهر سرشته شلایین و تکیایه در نازاب بخارا ششصد و پنجاه تن
 کرد و خطبه کشید و برگرد آمدند و حلیقه او را شمس الدین محبوبی خطاب دادند و امر آن معول که در انجا بودند خبر بمصاحب بلخ
 که پنجصد دیو فرستادند و امر آنرا خواستند که او را بگیرند بدیده و افسون او را بشهر بزنند و در راه که سود دعا بود تا رابی از
 فرستاد و یافته بانگ برایشان زد که خدا کرده اید و امر او اندیشه مند شدند و تفرقه بوسه رسانیدند و او بشهر فرست
 بالاخر متبلغان او قصد امر آن معول نمودند و ایشان از بخارا بدر رفتند و جمعیت که به راه آمدند و نیز مقابل شد چون
 تا رابی گفته بود که هر که بر شکرمین دست بلند کند دست او شک شود و غولان نیز ندانند عاقبت دو کس حرات نمود
 تیر انداختند و بدان دو تیر محمود را رابی شمس الدین محبوبی حلیقه کوشته شد اتفاقا با دوسه نعت وزیر دین غلامی عظیم
 برخواست و چپکس ایشان را ندید و غولان این معنی را حمل بر کلمات شیخ نموده عثمان از معرکه برافتند و کشته شدند
 نداشتند و مردان او او را بر چنبره بستند و نیافتند ناچار محمود علی بر لوران او را قانع مقام او ساختند و بطلب و جبر برداشتند
 و امیر فراچار و نوین بزرگ را به ایشان مامور کرد و محمود علی بعد از مقابله سخت گشته شدند و قریب به سیست هزار کس
 از طرفین درین معرکه فرود شدند و بقیه احوال او در پیشه باخیزیدند و غولان خواستند که بواسطه این لغبیاان کت در پی
 بخارا را با خاک براب کنند و معیر کبیر القتل رسانند اما بالیان بخارا بیکش بافرستاده چندان مانان خواستند که
 صورتی قضیه را بعضی امیر فراچار رساند و امیر فراچار عند ایشان قبول کرده امر را از قتل و نجات بخارا التماس فرمود
 جغتای خان در سندها بر زمین و تکیایه میار شده بسر سه هم غلامی و سیدی و مور در مشرب او گوید که آنکه در آب میرفت
 کس از پیش در غرقه محو خط است که پس پنهانیت

ذکر قراہلو خان نیرہ جغتائی خان

بعد از اشغال جغتائی امیر قراہلو خان نیرہ او قراہلو خان جغتائی را
بر تخت نشاند چون او کتائی قان نیز مرده بود و کیوک خان پسر او

بر سندا قبال جائے گرفته بود و صدقے کہ با میسونکو خان پسر جغتائی خان داشت فرمود کہ با وجود پسر نیرہ چگونہ
جائے پدربا بد فرمان داد کہ میسونکو بر اوس جغتائی فرمان راند ۴

ذکر میسونکو خان ابن جغتائی خان

افغان کیوک خان بر تخت سلطنت نشست و امیر قراہلو خان پسر نیرہ
و خمیسین و ستمایہ مطابق تو شقان میل و دگدشت اما چون میسونکو

در اندک زمان فرمان یافت بحکم امیر قراہلو خان کہ در آن وقت زنده بود قراہلو خان بار دیگر بر تخت سلطنت نشست و بعد
از قراہلو کو و رخش خالون زو مجہ اور بر سر برجا گرفت ۴

ذکر الغو خان جغتائی

چون نوبت قاتانی بہ قویلا قان ابن تولی خان رسید و ارتق بوقا برادر را بجا گفت او
بر خواست قویلا را بر اند خواست کہ جہت آوردن غلہ لقا قراہلو و مخالفت عبور لشکر

ہلاکو اگر بحد قویلا قان غرم کند شہزادہ را منفر کند و قراہلو اختیار بنام الغو خان جغتائی افتاد و فرمان داد کہ الغو خان
بر اوس جغتائی حاکم باشد و او حکومت ماورالنہر از مالیش تا کنجا چون بدست آورد و شوکتے و فرو مہا پستہ تمام پیدا

کرد و دو سیت و پنجاہ ہزار سوار جمع آورد و چون الچیان ارتق بوقا خان بڑے اجناس اموال آمدند الغو خان
بہ بہانہ نمسک بستہ الچیان را محبوس ساخت و بالآخر ایشان را گشتہ اموال را بر لشکر بایان خود بخش کرد و بوقیلا

قاتان در ساخت و ارتق بوقا با لشکر سے گران متوجہ رزم او شد الغو خان نیز در برابر او آمدہ عاریہ سخت در پیوست
عاقبت نسایم ظہر پرچم علامہ لشکر جغتائی وزید و قراہلو قانمغلای ارتق بوقا مقتول شد در آن حالت کہ الغو

بہار و خود سے آمد افولج ارتق بوقا برویختہ و عقد جمیعت اورا گسیختند الغو خان سوسے خاگر خیت و چون
دخت امرا از و منفر شدہ جدا شدند و نیز الغو خان با زامہ ہلاکو رکلداری پرواخت و شاہزادہ قید و خان بایان

شاہین بعد بیک خان بحرب آمدہ الغو خان امرا را فرستادہ و امرا از قید و انہرام یافتند و الغورک و دیگر شہزادہ را
از خانہاں جغتائی بحرب قید و انہرام کردہ و آن شاہزادہ بر قید و ظفر یافت و بعد یکسال الغو خان درگذشت ۴

ذکر مبارک شاہ ابن الغو خان جغتائی

چون مبارک شاہ و مادر او سلمان شدہ بودند و بعد الغو مبارک
بر تخت نشست بوجہ دین بین غولان از و متفر بودند و

ہمدین زمان قویلا قان بر ارتق بوقا ظفر یافتہ و فرمان داد تا براق اعلیٰ جغتائی بسطنت اوس جغتائی پروازد و
براق خان بحکم ویرلیخ و بایزہ قاتان و ماورالنہر آمدہ و جمیع انام را با خود بیا ساختہ و در حمام مبارک شاہ را

محمور نمودہ دستگیر کرد و اورا بجان امان بخشید ۴

ذکر سلطنت سلطان غیاث الدین محمد براق خان ابن میسو تو خان ابن انوکان ابن یحیی خان بنو زنجری قبیله

چون براق انغلن بر بلیغ قویلافا
سلطنت ممالک خغتائی خان بد
آورده جلایر پائی را کارا از اینا

خان آگوس خغتائی بود بر عنایت و تقرب نواخته و فرمان فغان متوجه رزم قید و خان گردید و قید و بر و غلبه کرد و امیر
از براق خان متوجه ولایت ختن گردید و گماشته خوینا فغان که متصدی حکومت الولايت بود ناب و نیا و رده گشت
و امیر افغانان با خست آن ولایت مشغول شده و در انجین مغولی بر لای رفتن چشم او بر آشنایه خطاف افغانا از چوب میر
در انداخت و در شه و از او بر آمده به چاه و گرفت چون سر آن کشادند در آن جایگاه از و سید و شصت بالش فرسوخ
یا فتنه و همچنین غولان در باغی سپان می بستند اسپه رسیده در خسته که پس بسته بود و دینم شد و شش هزار بالش
از انجا بر و ن آمدند و لشکریان این اموال را بحضور براق خان بردند و براق خان لشکره گران آراستند و منوچه قید و گردید
و هر دو در کنار حیون هم رسیدند و براق خان باده هزار سوار و شصت عبور دریا نموده از پشت لشکر قید و خان بر آمد
وقت محاربه بر ایشان ناخست و لشکر قید و خان از بام یافته و براق خان سخت بسیار بر سپه رسانیده و شکوتمیر که از اولاد چنگیز خان
بود بر آشفته که قراچا بر غم خویش را فرستاد تا با پنجاه هزار سوار بمید و قید و پر دازد و قید و خان نیز چینیخته کرده به اتصال
خغتائیان حاضر گشت و براق خان نیز سپاه خود جمع آورده بر آب خجند تاقی و قلعین و افغنه و شکست بر براق خان افغانا
و او بر قند رسیده بنا بر ترفیع حال لشکر خود متفرق را نارت کرد و خواست که با دیگر شهر های زمین محاصره کند و قید و بر که نیز
در پی او رسیده و قبیچاق اغول ابن قزاق ابن باوکنای گفت که صلحت نیست که همه اولاد بنو زنجری با هم جنگیده
تبع در روے هم دیگر کنند و دوازده و دوازده خود بر آرنند باید که مرا لفرستید تا بواسطه سابق محبتی که با براق خان داشتم
و بر ابعمالی راضی نمایم و شهر اذکان قبول این معنی نموده گفتند و فرستیم و را بر پیش براق که با عقل خفت
است و در دهر طاق و در آرد مگر موش او را بمنزله بگوید زهر و سخن بے نفع و قبیچاق براق خان را از آمدن
خود آگاه نموده رفت و براق خان مقدم او را اگر امیر داشته از بر نیز بر آمده یکدیگر را در آغوش کشیدند و از او زدند و کاس
داشتند و بر و بخت نشستند قبیچاق گفت که چنگیز خان جد ما تنه از ناما ملک را بر اراکشا و اکنون ما که از اماریک
شجر شمشیر و هر که بهیم و پنج خود بریم و براق نیز بصلع رضا داده و همه برادران صلح کرده و مقر داشتند که در
فصل بهار بر قریلیاے روند و براق خان در فصل بهار شاهزاده تیمور بیگ پس خود را در شوگاه گذاشته بنو قزاق
رفت و قید و بر که بر قبیچاق و براق با هم شده تا یک هفته داد عیش و نشاط دادند و مقرر شد که از ممالک ما و از انهر و قسم
از براق و یک شش از قید و باشد و جهت استحکام این پیمان در کاسه سزین شراب خوردند و شرط کردند که از امان همگرا
با ملوخی خراب نکند و رعایا را نیا راند و از ملک ابا فغان ابن ملاکو خان هر قدر که بدست آید بگیرد و قید و براق را

بشکر دنیا بد و مقصود قید آن بود که اگر براق نظریا یا از ضبط خراسان یا ورنه نبرد اند و اگر مغلوب شود از وایمن باشد و هر دو جدا شده براق در تنبیه براق خراسان گردید +

دگر جنگ براقخان خجستانی با ابا قاضی خراسان
 معاودت نمودن بنا کامی به تقدیر آسمان :-

در سینه تنین و تنمایه براقخان مسعود بیگ
 ابن محمود بلوچ را بخدمت ابا قاضی نظر بر
 جهت تصدیق و تاکید مسانی اتحاد و باطن

برای تقسیم عزم پورش و دریافت منازل و کسیت لشکر و امر فرستاد شمس الدین محمد صاحب دیوان و پیرا استقبال نمود
 نزد ابا قاضی رسانید و وقت ملاقات صاحب دیوان پیاده شده و مسعود چنان سواره او را در آغوش کشید با محمل
 شکوه نمود و مسعود بر جمیع امر مقدم نشد سپاه گذرانیده سیون غامیشت یافت و بعد یک هفته در رخصت مبالغه نموده
 بیرون آمد و او در هر منزل ده سپه نیزنگ موقوف داشته بود تا بر سبیل استقبال خود را از آن و در طبرستان رساند و
 مردمان بادشاه بدین وجه که شاه خجستانی در کربلا چیمون دیدند با مرد شاه در پی او شتافتند اما او را نیافتند و در خراسان
 ننگ و دارا غول خجستانی نیز باغی شده و مکر و از او را و خجستانی با یک نومان لشکر لغزان شکوفا آن برکاب هلاک و خان
 بایران آمده بود و وقت ملاقات ابا قاضی ویرانها بیت معظم داشته چون او را نوین و بادشاه نیز ویرانها نزد
 پهلوی بادشاه می نشست و ابا قاضی شیلایمون نویان را بحرب او فرستاده و امیر سر از نکودار که در شجاعت نظیر
 نداشت قریب به پانصد کس از مرد شیرامون را بقتل رسانیده اما امر سر ابا قاضی بر چو کم کرده کشتند و مکر و دار
 انهم یافته با هزار کس بگرستان رفت و از اینجا با آنکه مخفی و مکر خواست و ابا قاضی ویرانها صاف کرده در مجلس
 بازداشت و بعد ازین حرب خجستانی خلاصی داد و براقخان تجیز و ترتیب لشکر کرده فرمود تا روزی یک سپه چهار
 سن گندم بدین تانیک فرستاد و فرمود تا هرگاه کسی که در فکر و یا بند بگشند و از چرم او سپه سازند و خواست که
 شهر را از غارت کنند اما مسعود نیز که ویرانها خطاب بیگ داده بود ویرانها از آن دگر گذرانید و بادشاه در شتم آمده فرمود
 تا او را هفت چوب یا ساق زنده اما از غارت ملک خود دست کشید و فید و خان را طلبیده قبیاق افعول را
 با سپه نامه فرمود و براق یا ساسانی لشکر نموده شده صد هزار سوار شمار آمدند و حوالی مرو قیاق باتشین افعول جنگیده
 او را انهم از دام داد و خجستانی در دست غارت و تاراج بر آورده شهر را خراسان را تا خشنود در رمضان سنه ثمان
 تنین و تنمایه بر نیشاپور رسیدند اما بقیق تو بر لک آردون ملک شمس الدین کرت عوری والی هرات رفته و
 شعله ملک با سپه کشها استقبال فرمود و امیر پناه افعول غیاس رفته و اداسه رسالت نموده و ملک با کبطیاتی
 مشایعت بیرون آمد و آن محول دانا او را در سخن دور و دراز چیمیده و ملک توانست که او را در سخن نگذاشته
 برگردد و چون انحصار بیرون شد قیاق به او رفت هر چند ملک فرصت خواست مفید نیفتاده و بار و دوسه

جنتی رسانید عاری و بی غایت عظمت و بید بر قحطان را زانوزده زبان بدعا و ثنا کشاد و قوت یکسان از ملک باب غریب
عراق مشورت خواست ملک زانوزده عرض داشت که اگر خان بجان امان دهم سخته بگویم و آن این که ابا قحطان برگرد
آوردن و ببران کارشغول و لشکر جنبتی بگرداوردن و حواشی و غنائم و روز جنگ بجان امان اموال خواهند بود یا برفع
اعدا بر قحطان خنیدید گفت که من هم میدانم اما من نمیگویم که ماروز رسیدن ابا قحطان اموال را با و رانند پس اینده
بیانید و ملک از مهابت ابا قحطان ترسیده و است که روزی که ابا قحطان برسد و جغتایان مراجعت نمایند من چه
جواب بگویم عرض نموده تاجریک تفحص آورده حاضر شود و براق و بر خصم داد و چند منحل همراه داد و اما ملک شهر آلود
و در ساختن جهات تعللی نموده تا آواز و وصول ابا قحطان شنید از هرات بیرون رفته بغله خبیار آورده و گفت که عظمت
پینگ بر که و دستگ است و هدرین زمان قحطی و فقر را با جلا بر پیک گفتگوئی واقعه و قحطی داد و هزار سوار بیرون رفت
و در مدد بخاریک تیمور سپهر لاق جغتای و بر ایلمی فرستاد و خواست که ملاقات کند و نفیر نشد و قید و افسار لای خود گرفته
بود که قبل از ملاقاتی فریقین میان شهر معین برید که کجانی که در لشکر جغتای بود و فرصت یافت که بخت اما یک تیمور سپهر بر قحطان
سیر راه برد و گرفتند سپاه او را بنحاک هلاک انداخت و داد و سوار جان بیرون برد و ابا قحطان باشکسته که آن سیر
او رسیده و پیام فرستاد که شهر با سوختی و ماها انداختی اما رعایت یکجهدی اکنون هم اگر خواهی صلح نمایم و بر قحطان مشوره
درین باب کرده ایم پس و دلالت بصلح نمود اما مرغادل که افسر و دلاور بود و در جوش آمد گفت که ما از بهر صلح و عزت
نیامه ایم و اگر فراموش نیستیم و ما را و رانند و جلا بر پیک نیز چنین تفریر کرده و براق خان حاضر جنگ قرار داده
با سوسان بغض حال ابا قحطان فرستاد و ایشان چنانکه مذکور شد با و دوی ابا قحطان گرفتار شده و بادشاه
جید اندیشیده و شهرت یورش سلطین الماس جرمی نموده و بیکر و محفلان سوار شده بگشت و با سوسان که غیبه صورت
حال را بر براق خان گفته و گفته که ابا قحطان اردو لگذاشته برگردید و مرغادل و جلا بر پیک رسم نهیت افاست
سرفراز مرغادل جنگجوئے + پیام دهنی پر از گفتگوئے + که اقبالت اے شاه پانده باد + سپهرت چو
ماندگان بنده باد + گفتیم که بنده کس مرو تو + نیار کسے تاب ما و دو تو + شنید که یک کوشش و جنگ و کین +
گزینده شد باد شاه زمین + و براق خان بدین رده معروره بهایت و صلابت تمام متوجه شده و مردم هرات در
نکشاد و بلاق خان متوجه ایشان گشتند و در محاسن که ابا قحطان فرود آمده بود رسید و روز دیگر و قحطی او را اندیشه
و بعد فرستگه تمام همرا را از مبارزان پرافتد و در کنار هرات رود فرود آمد و براق ازین محاط که امید و بدل سیاس
شده بهایت و تنگ گردید اما ملکی لشکر و مرغادل و جلا بر پیک سخنها کے مرواگه گفتند و مرغادل و جلا بر پیک گفتند که
زود باشد که اسبان خویش را در قعر التک یعنی جبین سلطانیه و الا طاق بلخاف زار مار کنیم انقضی براق با غلمان نیز تیر
لشکر نموده و مقابل شد و مرغادل و جلا بر پیک و برهومان سے تاخت و میان داند را سے انداخت اما انجیر تیر از کرب

زندگی افتاد و جلایر پائے با چهار هزار مرد و دلاور قدم در میدان نهاده کشتش و کوششش فراوان بتقدیم رسانید و برانغون آقا
 و حاکم کرمان و امرای کربا و بوزند رسید بدین گمان که گزایا قاتلین در میان ایشان است و انغون آقا و ایرات
 زخمی شده جمیعت او متفرق شدند و اما بکان کوستان زخم خورده و از حمله روانه و تزلزلی در پائے ثبات لشکر ایا قاتلین
 افتاده اما بدلدی امیر سوزتائی بادشاه فکور پائے ثبات افشرد و جلایر پائے در پیکر خیمه گان رفته چون باز گشت
 لشکر ایا قاتلین سر راه بر او گرفته و خبیانان گشته شدند و بر اقیان نیز یا غری مردانه حملات دیر لانه کرده و هر چه سخت
 و اقعشه و آلاخ براق خان پائے اسی نتوانسته شکست یافت و از سر کرور بر تافته و بدو بخارا رسید یک تیمور و اعیان
 آنجا باستقبال او شتافتند و او از ان شکست بسیار پر خیم بود و بر حجت قو لیم بستان شده اعلیا از عالم جبر حاضر شدند
 و بادشاه اکابر و علمای بخارا را انتخاب نموده و معتدل اسلام گشته سلطان غیاث الدین براق خان مخاطب شده و لشکر را
 با و پیوسته باز سی هزار کس مجتمع شدند و خواست که قورق تاسه کرده امرای را که قصور وار بودند بمنزرا رساند و بیکجی با حصا
 احمد بوری خجائی فرستاد و بیکجی ترساکارگاه بوسه رسید و احمد انقیاد کرده و ضربت بقتل شدند و همچنین میو و برادر
 طلبی بیکجی اغول فرستاده و او از سطوت براق خوف کرده و نفرت و همچنین میو و دیگر امرای از براق خان بویچه انضراط
 سیاست متفرق شده نزد قید و خان قید و براق نیز ناچار قوسل بقید و خان جت و قید و او را اسموم نمود و از رسته تسع و
 سین و ستیاد و گذشت و ت حیات اوسی و دو سال و در ان سلطنت او شش سال بود ۴

ذکر نیکی اغول خجائی
 بعد از براق خان نیکی اغول برادر الغولان لغیان قید و خان سلطنت الوس خجائی
 نشست و بیک تیمور و دیگر پسران براق خان بداعت نیکی اغول و پسران الغول
 برخاستند و چند ثوبت میان او و لاد بر اقیان و قید و خان محاربات و اقعشه و بر هر ثوبت خجائی کان منبرم شدند و مهدین
 زمان ایا قاتلین نیکی اغول را باقی بیک ترکمان فرستاد تا بخارا را قتل و غارت ساخته و دقتی در اوس خجائی همچنین
 بے سرو سامانی بوده تا ثوبت پسر براق خان رسید ۴

ذکر سلطنت دیو خان خجائی بن غیاث الدین قنجا ابن میو تو خان
 ابن موالتو کان ابن خجائی خان ابن چنگیز خان بوزنجری قیات
 بعضی نام پدرش
 سون نیغند و ثوبت
 اندام صنف

اکبر نام و با بر نامه متفق اند که او پسر براق خان است تحت سلطنت ماورالنهر نشسته و لشکر جمع آورده و تیمور قان
 مخالفت نمود و بوزنجوستان لشکر کشید و وقت شب که لشکر تیمور قان بعیش و نشاط مشغول بود و در پیر رسید که کوز
 کورگان و اما تیمور قان باشش هزار سوار عیاده خجائیسان آمده و بعد محارب عظیم انرا هم یافت و اسیر گردید و تیمور
 قان بالشرکس گران بر سر آمد و زرد بوقا و الوس بوقا امرای قید و کرد و بدو و خان آمده بودند از ویرشته بقیان

پیوستند و با لشکر قاتان و قلیک افول جغتائی از آبے عبور سے نمود بدیشان رسیدہ برایشان نافتند و جھجکشتہ و برنج غرق
شدند و داماد و واخان با سیری آمدہ مقرر بدان شد کہ دو واخان داماد و نیمور را بفرستند و قاتان داماد اورا فرستد و نیمور
داماد واخان جغتائی را پس فرستد داماد و واخان کہ کوڑا رکشتہ بگذرے نمک جہت و در سہ سہا یہ موافق او وکیل
کز ملک افول با صد تومان جرک بک بھار بہ قید و آمدہ و قید و طبع قرار داد بدو واخان پیام داد کہ بعد بیا بدو و دو واخان
جواب داد کہ ہنوز ہمزین لشکریان من خشک نشدہ و تمامت اقوام مغول و نسل بوز بخری درین محاربات جانین
بے فائدہ گشتہ میشوند صبر نما بیدالوس بحال خود باز آیند و قید و بازالحاح نمودہ خود مقابلہ کن لشکر قہار گزید و
مات شہ بانہ روز جنگیدہ زخمی شد و قریب بود کہ اسیر شود و جبکہ خود را چند منزل پس انداخت درین اثنا دو واخان
بعزت تمام ہمدرد رسیدہ ہر دو برخلافان نافتند و زمین محرکہ از خون شان رنگین ساختند و تا قراقرم درنگا بیشی ایشان رفتند و درین
حرب زخمی ہسان پائے بادشاہ جغتائی رسیدہ و دوشہزادہ جغتائی شراکتہ شدند +

ذکر السینو قاتان ابن واخان بن غیاث الدین محمد قنجا جغتائی بوز بخری

السنو قاتان و قلیکان و دور و تیمور خان و زمہ شہر خان و میسور و غیرہ از انجملہ شہور زانند و السینو قاتان کہ بوز بخری را
ابن یو خان خان نوشتہ اند نیز نہشت و قران داد تا شہزادہ یک خان و میسور داد و خواجہ و المیکہ ای و قولا و
شہزادگان جغتائی شہزادہ با شہت ہزار سوار از آب آمویہ گذشتہ رہے بخراسان آوردند و دران زبان امیر سیاول و
یو جاسے ولد ان شہنشاہ بہرام شاہ و محمد ولد اسامکے او بجا تو سلطان در خراسان بودند ایشان بمغرب رسیدند
بو جاسے بقرا ولی آمدہ و جنگی و تزار اولان و افغشہ و امیر سیاول با وجود قلت اعوان انصار بشکر جغتائی آمدہ مقابلہ و
مقتلہ عظیم و افغشہ و امیر سیاول پیش از انکہ لشکر جغتائی مباشر حرب و قتال شوند حملہ آوردہ و شہزادگان جغتائی را نیز
المغضیب رفتہ بہت اجتماع برایشان بخندند و عاقبت جغتایان ظفر یافتہ و امیر سیاول با ہفت نفر بہلاست رفت
و یو جاسے با چہل تن پائے متفاوت افشردہ تا چہل نفر نیز قتل رسیدند و بفریز و قتل شدہ شہزادگان جغتائی
از تعاقب مخالفان انتہای نمودہ و خود نیز آوازہ و ہول لشکر بادشاہ او بجا تو معاودت نمودند و یک کہ با میسون قنجا
در خاطر داشت ہموارہ ویراہ دوستی با یو جیا تو سلطان پیش برادر خود بدگویی سے نمود و در وقت موقع فرصت مدیدہ بعض
میرساند کہ اگر میسور موافقت سے نمود تا ما نزدان سخام سے نمودیم و دیل دوستی ادبا او بجا تو سلطان انکہ قریب ہزار
کس را زاد راہ دادہ بخراسان فرستاد و السینو قاتان و داو کہ در فصل بہار تراز بہ بخارا فرستادہ اورا بطلب و بیا سار سم
میسور ازین خبر یافتہ و بغیر سے بر سلطان الوسیخان فرستادہ از آمدن خود اعلام داد و سلطان سولان اورا با بجا تو
سلطان فرستاد و بادشاہ او شان را نواختہ و بر اطلب نمود و قلیکان با لشکر سے منویہ میسور گشتہ و میسور را میداد

خراسان در جنگ قتل نموده و در جنگ امرای خراسان بفرمان ابو جایتو سلطان بوسه رسیدند و هر یک سخت و قهقهه
و یک غان منهنم شده و سپاه خراسان او بجه و غنیمت بسیار گرفتند و میسور ساکنان بمقدمه بخارا و ترمذ و غیره را از ایل
الوس خود از آموی گدازانیده فرمودند و در این نرستان در فاریاب فریاد متولین شنودن و شانه زاده یک لشکر با سمیع
آورده چون میسور خبر یافت فرمان داد ایل او در قلب رنستان ازان مقام مانع برات شوند و آن چهارگان تفصیل
بسیار یافته قریب بعد از کس بمقصد نرسیده میروند و ابو جایتو سلطان شانه زاده میسور را اطلاع گرانمایه ویرایغ
فرستاده و برادر لعین یورت غیر ساخت و شانه زاده میسور اغلن میفرسان بود و باش اختیار نمود *

ذکر سلطنت یک خان ابن خان ابن قحان خجندی بونجری قیا بعد از اسینو قاعان
یک خان خجندی بزرگ

سلطنت نشست او بادشاه به با عدل داد بود و در عدل او حکایت نکرده و در سر با خواص و قربان خود در محراب
میرفت تاگاه آتخو آن چند روز نظرش رسید نکرده بر زمین افتاده بودند و سیقربان آورده فرمود که شما سینه
کدام آتخو آنها با من چه میگویند عرض نمودند که خان بهتر و اندوختن گفت که این آتخو این مخلومان اند که با من خود
من نماینده فرمان دوازده امیر هزاره را که آن سرزمین تعلق با بود بطلبیده و بدخواست امیر هزاره امیر صده را که
خصوصیت آن سرزمین بداشت طلب نموده و در عرض تحقیق آورده معلوم شد که سه سال پیش از ان تاریخ قافله از
خراسان آمد و هو طایفه از قلع الطریق ایشان را عارت کرده و اهل قافله را کشته بودند و هنوز جمعی از اتمال در
دست ملزمان باقیست و بادشاه آن ملاجم را گرفتار نموده و اموال اهل قافله را جمع کرده قاصد بسجراسان فرستاد و
و شکست مقتولان را در کرتان آورده و بادشاه فرمود تا اهل اموال را بدیشان سپرد و در و از نرمان را سیاست فرمود
عدل بین کز غایت انصاف و داد آتخو آن مرد را او داد و داد و مهر زبان این بادشاه شهنزاده میسور
قبض رسید چنانچه مذکور میشود *

ذکر شانه زاده میسور اغلن خجندی و مخالفت او با ابو نجیر و خان و قتل سید بن تقدیر جیل علائی
چون خبر وفات سلطان محمد هادی به شهنزاده میسور
رسید عزیمت بخراسان و ردل خود را نسخ نموده
با امیر مکتوب مصلح نمود که امیر ساول را که امیر

خراسان بود قتل آوریم و امیر ساول به خیال مقتدر و خسته از فغانان خجندی متوجه باروی شهنزاده میسور اغلن
گرمیده و امیر مکتوب ویرا باروی خود فرود آورده و قصد گرفتن نمود اما امیر ساول خبر یافته و فرار و زید و مبارک شاه بن
بوجاسه که بوجه معاونت ساول به شانه زاده میسور اغلن اتجا آورده بود در نقاب او رفت و بقتل رسانید و مکتوب با وجود آنکه
تا از م سلطان بود با میسور اغلن در ساخته و امرای خراسان با سلطان غیاث الدین کرت مشورت نمود و قصد

بکتوب نمودند اما بکتوب فرار شدند و نزد شاهزاده میسور رسید و شاهزاده میسور غضب آمده و سوار شده و فرمان داد تا شاهزاده را در جنگ
 اقلن با سفت هزار سوار بفرستد و در نواحی غرض بامر رسید و جنگید و غالب آمد و شاهزاده میسور گشت و در سده
 ثمان عشر و سیما را از گرم سیرت جانب سیستان نمود و بود و ملک نصیر الدین والی سیستان اول از ولایت در آمد
 چون نوشته تیمور نکودری بوی رسید برگشته و جنگ ایستاد و میسور در ده فرسنگی سیستان رسیده و قطع از قلع اندبار
 فتح کرده و اجعت نمود و نزد کوریان لشکر کشیده و تیمور را گشته متوجه فراسان گردید و شهر نو بود که داعیه انست که به
 مازندران رفته و بعراق رویم و شاهزاده ابو سعید را بنوشت نشانیم و دست ما میر چو بان سده و زرا از امور ملک مالی کوتا
 کرده باز گردیم و ما را نیز باین تدبیر اکثر جانب او گرفته و میسور اقلن کشته بغیاث الدین فرستاد و بتابعت خویش
 دعوت نمود و ملک بجای شایسته نوشت و فصل حارجه و یادآوری پیمان خود بادی تمام یاد کرده و میسور از وایوس
 شده بر سر مرآت غافل رفت و ایشان را پریشان نمود و مازندران عنان بازگشت و در ایلی بسیار دران ولایت بتقدیم
 رسانید و از پیشگاه سلطان ابو سعید بهادر خان بدیعین با لشکره گران بدیع میسور اقلن مقرر شده و میسور از مازندران
 عطف عنان نمود اما امیر حسین چندان لبرعت میرانکه قراول او به چند اول غنایمی رسید و از بهر نزل که میسور کوچ میکرد
 امیر حسین بدان جا منزل میگنید و چون میسور بشهر مقدس رسید فرشت که بغیاث الدین کت لشکر به باو عیس فرستاد و یورت
 ایل او را غارت کرد و قراول امیر حسین نیز نزدیک سید سید بهر الدین پیشکش ترتیب داده و یا سادات و علما بار دو
 او رفت و میسور در غضب بود و ایشان را سلاطین کرد و مازندران را سر بالا کرده و آن بیچارگان از نماز پیشین تا نماز دیگر
 بر پله ایستاده بود و در کپچ آفریده مجال تقلم داشت و شاهزاده و آخر و سر بالا کرده گفت که لشکر تیغ از تن خارج اند و مطبخ
 بگو سفندان فرو برد و الدین می محمد سلطان را گرفته و قتل و شکنجه کوچ نموده و قتل و سیدان بود دیگر شهیدان ایل
 لشکرا و اقلن رسانیدند و امیر حسین جهت آسودگی مرا کب چند سے قیام کرده و میسور حضرت شیخ شهاب الدین را طلبید
 چون آنجناب اطلاع و اجابت نکرد و محب را تعیین نمود تا ولایات جام را فارت نمودند و شایخ در حین متحصن شده
 دست بفرافکشد و میسور باین کار سے نکرده برگشتند و میسور و بزرگ را فرستاد تا بارات را زیر و بر کردند و ملک قلع بند
 شده پس بر ولایت با شش هزار سوار رسیده و در سده تسع عشر و سیما را زوره بادشنان و رآمده و لاشی بلوچان را
 بقضه آورده و شاه بلوچ رئیس بلوچان به اجازت امرای غوری و غوری بعلت افتاد و منوعلان و دست تن خویش را
 باو عیس رانده باقی بحرب ایستادند و قریب به تفران ترک تا جیک بقتل رسیده چون آمد از غوریان تعاقب و تسولی نیز
 منوعلان آهسته آهسته خود را پس کشیدند و میسور اقلن را بکتوب سلطان را فرستاد و یاد به هزار سوار بهر مبارکشاه و
 و ملک بغیاث الدین نیز بمقابل ایستاده و مبارزان را فرستاد تا امیر بکتوب را که مع مبارک شاه آمده و محاصره شهر فروزون
 و رفع نمایند و هر چه سخت و آفته امیر بکتوب نفسی خنده و ولایت بارات و نواحی او را غارت ساخت اما میسور اقلن

بومر توب لشکر سلطانی جهت صلحت اور از نو خولید و میسور اغلن در دست دو ویم پنج الاول سنه تسع عشر و سیمایه بخیر گزار
پشوران نزول فرموده و ملک غیاث الدین نیز اسباب نبرد آراسته و شهنشاده پیام بغیاث الدین فرستاد که ایل شود
اما ملک اتقات نکرده و با میجره روز جنگ نموده و میسور اغلن در کشودن حصار سعی بسیار نمود اما فائده بر آن مترتب
نشود و امر بغیاث الدین پیام دادند که خانقون بوجایه را که مردم او در غارت با دغیس برده بودند با محقر نری بران
فرستند تا شهنشاده را از حصار ببریم ورنه تمام غلامان ولایت تباه خواهند شد ملک گفت که هفت سال غلامی کن
منج میخورده اند اما یک سال دیگر همان انگاریم و بعد یکماه شهنشاده برخاسته متوجه جلاک بهرات شد و امیر حسین نیز
بهرات رسیده ملک ملازم او گشته و قناب میسوریان تاخت و امیر حسین بوجه بهرات هوا میار شده و ملک و سوار
خدایا پسندیده نموده و شهنشاده میسور عنان بجای گرس تیافت شهنشاده یکیک ابن و دواخان این کوکاف کشیده
و ایچکدای و ستم و کنگلی خواجهد فولاد شهنشاده دکان خجستانی را فرستاد تا با چهل هزار سوار بر دفع او متوجه گرس میشدند و
قاصد با امیر حسین فرستاد که ما لشکر بقدره فرستاده ایم شما نیز بدان طرف توجه نمایند و امیر حسین سست هزار سوار فرستاد
و ملک غیاث الدین امر ایستاد سیستان با چهل هزار سوار و پیاده جمع آورده متوجه دفع میسور اغلن شدند اما شهنشاده دکان
خجستانی به نهر تنگ باور سیده و امر ایستاد میسور را از نوبه برگردانیده و نهر تنگ امیر میسور از جنگ ست کشیدند
و لشکر شهنشاده دکان امیر میسور را گشتند و میسور با ولایت سوار عنان نافته و ایچکدای هزار سوار و عقب او فرستاد و
ایشان بعد سه روز باور سیدند و شهنشاده مبارزت و مردانگی بسیار نموده گرفتار شدند و بقدر سید شهنشاده چوکی غازی
و خوانین میسور اغلن را گرفته باور السهر برزدند و بادشاه یک خان نیز در سده احرای و شیرین و سیمایه در گذشت +
بعد از شش هزار یک خان برادر دیگر او در و تیمور خان تربخت سلطنت
جاگزید و کم از یک سال سلطنت کرده در گذشت و بعد از آن

ذکر دور و تیمور خان ابن دواخان

برادر دیگر او بر جاسه او نشست +

و سه بعد دور و تیمور خان سر آرای ایل خجستانی گشته
و در سنه ست عشر و سیمایه خان بقدره آمده و
امیر حسین سلسله و بغیرانی پدر خود امیر جوان جهت

ذکر ترمه شیرین خان ابن دواخان ابن
براقخان ابن میسون خجستانی بوخسری

مراغه لشکر خجستانی رفتند ترمه شیرین خان نیز فوج از دلیران تعین نمود و در حال غزنین خلاقی قیقین واقعه و
امیر حسین سلسله و بغیرانی غزنین را غارت کرد و ترمه شیرین خان لشکر بهندوستان نیز آورده بازگشت و در قلع سلطنت مانده
در گذشت و بادشاه مرده و فرمان فرامی فرزند نبود +

ذکر فولاد خان خجستانی
بعد از ترمه شیرین خان فولاد خان تربخت نشست و برادر این سوار خان

نوشت اندر تکی سلطنت نموده در سنه خمس و ثلثین و سبعایه درگذشت +

ذکر سلطان غاز خان ابن میسور اغلن ابن دو خان جغتایی
بعد از غلام خان بر سر سلطنت جایگزین
و بعضی مجلس او در سنه ثلث و

ثلثین و سبعایه بنویسند اسم او قران سلطان خان میگویند و صاحب نظر نامه که روایت او سندی است بر همین باب بالهذو قران سلطان ابن میسور اغلن چون بر تخت نشست در امد قهر حیات نبی آدم و اندام بنیاد انسان امار بسیار و زبده امر از انیم سیاست او وقت رفتن بدر بار و از م نصیحت و محبت بجای می آید و در د با کفن بر میفتد چون مقرر است که الملک یبقی مع الکفر و لا یبقی مع الظلمه طاعت از جور و بیان آمده و امد از مخالفت او که بسته از انجلا میسر غن بر بریت پرده از روسته کار بر بسته با امرای دیگر در ساخت و در میان بادشاه و امیر قرغن خبر رسد و آتشده و از گمان قران سلطان خان خنده نگشاید یافت که بر سر کفران نعمت در حدقه چشم امیر قرغن رسید و امیر شکست یافته بار دیگر کینه سبع و اربعین و سبعایه با سلطان جنگیده و غالب آمده سلطان را از میان برداشت و مدت سلطنت قران سلطان چهار ده سال بود و بعد از این کشور را ورنه و ترکستان بامیران سلاطین جنبه نامه قرار گرفته سلاطین را جزئی میبش نمود +

ذکر دانشمند سلطان
امیر قرغن که قران سلطان اگر گشت دانشمند را که از اولاد او کتسه قانون بود بر سر پر
نشانید و بعد دو سال ویرانیز از جهان معدوم ساخت +

ذکر سیاق قلغی خان ابن غدرابن خان ابن افغان جغتایی
چون از بادشاه که از اولاد جغتایی
باش چاره نبود امیر قرغن باین قلغی خان

بر تخت نشاند و میان قلغیخان نعمت بسیار ملک و مال بر بیعتان گذاشته بنام قلغی بوده ده سال گذرانید اما امیر قرغن در گذشت و امیر عبداللہ پسر او مالک ملک گشته و در نظر فاسد بجرم خان بود و موقع یافته بیان قلغیخان اگر گشت +

ذکر مور شاه اغلن پسر میسون تموخان جغتایی
امیر عبداللہ ویرا بر سر نام بادشاه کرده و امرای
سلدوز و غیره از این حرکت او بر آشفته بر و شوریدند و

امیر عبداللہ در غیبت مور شاه بدست امیر بیان سلدوز گزشته شد +

ذکر کا بلشاه اغلن ابن جی ابن المچیکد ای ابن دو خان جغتایی
چون صاحب قران امیر میو بعد
نبرد ایاس خوار خان اجعت

نمود کا بلشاه را بخانی برداشت ویرا از نامی پیش نمود و لو را در سنه خمس و ثلثین و سبعایه بخانی برداشته بود +

ذکر سبور غنتمش اغلن جغتایی
صاحب قران پس از کا بلشاه سیو غنتمش را بخانی برداشته و بخلابو امیر
حسین بر بیعت شرافت و بعد از چند روز از سیو غنتمش اغلن خبر نامی آمد +

ذکر عادل سلطان جغتائی

امیر حسین وقت نبر و صاحبقران و برالقیانی بر داشته و عاقبت صاحبقران امیر تیمور گورکان برلاس نظر یافته بر ملک ماورالنهر و کرستان دست یافت و سلطنت

الوس جغتایان بر ملک غم گردید ما برنجی از اولاد جغتائی خان و ملک غلستان فرماندهی نموده اند ذکر ایالتی است

ذکر سلطنت توغلق تیمور خان ابن السید نو قاقان ابن و خان ابن قاقان
ابن بیسونق ابن مو توکان ابن جغتائی خان ابن چنگیز خان بوزخری قیامت

چون بخت ماورالنهر تمام جهان را گرفتند و دیا و غلستان و جنبه را بفرقت خود آورده فرمان برساند و قتی که سلطان سلطان خان شهید شد و نوبت امیر فرخ برگزشت توغلق تیمور خان در سنه اثنی و ستین بمیعا یکشگرد ماورالنهر کشید و امیر بیانی سالد و زوایه چند بسوری و اطلس برلاس بمقابل او نشاند و خان با ایشان جنگیده و یکس خود برگشت و بار و گرد سته شت و ستین و ستین و ستر ستر لشکر کشیده و امیر بیانی سالد و زوایه رسید و سخی امیر حیدر که کت امارت الواس را بصاحبقران امیر تیمور گورکان عطا فرمود و تمانست ماورالنهر را متعلق ساخته و پدر خود ابیاس خواجہ خان را در ماورالنهر عیادت و بجانب غلستان بازگشته در سنه شصتین و سبعایه برگزشت

ذکر ایاس خواجہ خان ابن توغلق تیمور خان ابن السید نو قاقان جغتائی

مذاشت و امیر صاحبقران را نیز بخدمت او فرستاد اما خان اخنیا هیچ همادوست امیر یکجک قانقلی بود و امیر خود از یاده غرور و غرور شد اما در به به او این نسبت امیر صاحبقران را برگزشت و از لشکر او بیرون رفت و امیر حسین به بیت باز رو با ورنه آورده و اینک خبری است هزار سوار از سر حال که شته بمقابل و مانع صاحبقران رسید و صاحبقران امیر سوار است و او و فراسوار را فرستاد با باله صحر و قبال ایشان نشاند و خود با یکس از پانصد مرد و در وقت شب از آب گذشته و در وقت شب آتش بسیار بر که و یکس به بر میار از فرخت و سپاه ایاس خواجہ خان تو به بخود راه داده نهم شدند و امیر صاحبقران و امیر حسین که میشی کرده و کوش را بقیقه آوردند و امیر السیدمانه خودی و امیر بزرگی و با سالد و زوایه خودی و امیر صاحبقران و امیر حسین جنگیدند و نهم از آمدند و امیر صاحبقران و دوست سوار را به کوش فرستاد و دیند غل بزرگ اند و جانب مرکب بگذارد که گرد و غبار بار شد و بدین ترتیب دار و کوش گرد و غبار بسیار ویده تو به غم غم و گزشت چون ایاس خواجہ خان از اجرات آمد و برلاس به بیت خبر یافت بالشکر به جرات و جرب و یکا گزشت و بسور لور تا بن خود کرده امیر حیدر که کت را نزد خود داشته و سیمه را با امیر تو قی و امیر یکجک سپرد و ازین جانب صاحبقران نیز بر انار را با امیر حسین جرات انار بعد از تمام خود داشته و سیمه و جرب یکا گردید و در دو لشکر قدم میدان مبارزت نهاده دست محاربت گشادند

بجیش در آمد زمین و زمان و تو گشتی بخواب پریدن جهان و ناز از اسپان و گرد سپاه و نه خورشید تابنده روشن ماه
 سه کیمس و نعره برداشتند و سنانها ببارانند افراشتند و در پی صعب اتفاق افتاده و از لشکر خجندیه و سایر سپاهیان
 قوت تمور و امیر یکی قافلی که هر یک از ایشان شیر سر غران بود گشته شدند و آخر به میت بد لشکر خجندیه افتاده و الیاس
 خواجehan و امیر جید را نکوت و هکند را غلن و شکستند و نامغولان بود و اعتقاد و اعزاز سه که اولاد و جنگی خان را و از نیش
 از انکام را از اجبر شود الیاس خواجehan را معلوم میگردد که سوار کرده را کردند و صاحبقران قاقب ایشان نمود و این واقعه
 در موضع قبی و شهر و سه نفس متین و معیار اتفاق افتاد و صاحبقران و امیر حسین بد شورت کابل شاه اعلیٰ را بر سر
 نشانید و صاحبقران اطلاق اسکندر اشن و امیر حمید از امیر حسین و خواسته و چون صاحبقران ابیسیف الدین امیر وود را
 فرستاد تا ایشان را خلاصی دهد و آن هر دو گشت به بخت و انتقد که ایشان که قتل آنها آمده اند بخت بر ایشان گرفته هر یک
 بغیر که روز تیغ آن هر دو را گشتند و امیر حسین چون این کیفیت شنید فرمود تا آنها را بیا سارسانند

گفتار در مهر که مرد آزما می لای
 الیاس خواجehan بعد از این چشم زخم باریک و گریه تشکر کرده و متوجه خجاندان
 گردید و صاحبقران کا نگار و امیر حسین نامدار ابراهیمان و انصار خود

متوجه ایشان گشت و در رانغا امیر حسین جلای گرفته و امیر تیلانچی ارلات و قنبل امیر و اجوتی و پودی در هر اول تمهید
 و امیر شیره هر دم و پلاد و نوا و فراد و پودی و ملک بهادر و غیره روان یافتند و صاحبقران در جانب چپ منزل گزیده و
 امیر سارونغا با قوم قبیان و قنبل تمور خواجehan و هر هر اول و امیر جاگو و ابیسیف الدین و امیر واد و لاس و عباس و سایر
 قبیان و در قل و فرا گرفتند و چون لشکر خجندی با جمیع امر اکمل بود و حمله اندیشیده بدو یه سنگ ید و باد و باران خورند
 سه نه بد لشکر چتره راتاب جنگ و به انزو گری چاره بستند و سنگ و یه سنگ بد و انسون شود و جهان سلامت
 از باد و باران ستوه و بغیر یار و فغان کرد باد و یک صاعقه در جهان اوفتاد و در سه و و بالائی عظیم بارید و
 سپاه صاحبقرانی با وجود برف و سرما حمله روان نمودند و لشکر الیاس خواجehan خسته بار گزیده بودند چون مخالفان
 حمله نمودند و از سر انداخته بهارفت یافتند و بدان ترخیز دوم زهریر و خروش یلان بود و باران تیر
 زمان سوزی بلیک و شگاف و نهان گشت و در هر و پشت ناف و خروش یلان و دوم که نسه و چنان شد که برخ
 اندر آمد زپایسه و صاحبقران از رانغا حمله کرده و بنشیند مخالف که امیر شکرمه لویان که کوه قنبل ایشان بود تا
 انزله و او الیاس خواجehan را نیز بایست تقاضا لغز و سپاه و امیر شیر اول و حاجی بیگ که قنبل میره جغتیه
 بودند و لیری که کرده امیر تیلانچی ارلات و زنده چشم از زپایسه برداشتند و امیر حسین رسانیدند و قول نیز از زپایسه و زنده
 شده متفرق شدند و شمس الدین نیز دست جلالت بر کشاده و مر و آنگه بانمود و صاحبقران بشا و این حال
 ز تیغ آتش بر کشیده و کباب و کز و خیر و شش و چشمه آفتاب و روان کرد و کوب و خورند و شیر و زپایسه کلاه آفتاب بر نیز

و بر دشمنان افتد و امیر خسرو الدین از صاحبقران این زمان یافت و امیر حسین نیز بکس تعاقبت افشوده و صاحبقران تابان
 بهادر را فرستاد تا امیر حسین را بگوید که قدم پیش تر نه زدن با تلفیق بر دشمنان تا زیم و امیر حسین در غضب آمد و گفتی
 گفت و او را ندو کوب کرد و اما صاحبقران باز امیر خسرو را فرستاد و پیرا پیش خواند و امیر حسین ویرانیز بگفتند و
 گفت که گر من بگریختم امیر خسرو پیش میخاند و صاحبقران ازین ادا ناپرا شفته دست از بنر کشید چون میسر و هر گز
 متقابل خود را نمانده بودند هر کس که در هر چهار سیده بود و فرو آمد و در دیگر **د** و در روز کین ترک سلطان
 شکوه **د** و در بکس چمن کو به بر زد و کوه **د** و دم نلس بر خاست چون تنخیز **د** شان مرگ آهوده را گفت خیز **د**
 قضا بر سر نیزه انباشد **د** و تنگ بلار دهن باز شد **د** و هر دو لشکر با هم آویختند و نکست بر لشکر خفا سلفند
 اما طوق امیر خسرو الدین از جدا بود و با فوج پیدا شد و لشکر صاحبقران و امیر حسین را در غیبه کان دست کشیده
 باد و توجیه شدند و خان جغتای کرت دیگر لشکر را گنده را جمع آورد و محکم نخت نمود و درین مرتبه دلیران الیاس خواجها
 چندان کوشش نمودند که سپاه صاحبقران را از پیش برداشتند و قریب ده هزار کس در میدان نیرو و گل و لاس
 تلف شدند و این واقعه در اول رمضان سنه ست و تین و سبعمایه و اقصیه و امیر حسین ناچار صاحبقران را گفت
 که ایل خود را از گشردا کرده از جیون بگذرانند و صاحبقران جواب داد که ایشان بعضی گزشتن رفته اند اما
 همت خصمت نمیدهد که ولایت را بکلی بر دشمن بگذارم و امیر حسین بسالی سر از دست صاحبقران باز دیگر لشکر
 جمع آورد و هر بار از فرستاد و بسمت فرزند اما چارچی نام امیر خسرو داد و خواج و هند و شاه را تحلیف نموده و صاحبقران
 بدکان ساخت و ایشان را فرموده و از لشکر خان جغتای یک کس نمود و الخ توق و مور و شر اول و انکر چاق را که متغلا
 بودند بسر خود خواجها غلغ عباس بهادر و غیوه آورد و در امر صاحبقران از امرای جغتایه منهنم شدند و صاحبقران
 ناچار چون این خبر شنید از آب آموید که گزشتن به بلخ رفت و لشکر الیاس خواجها خان بمقتدر احاصه نمود و قریب
 بفتح بود که با سوار سپان لشکر پیدا شد و بغرورت با گشتند و الیاس خواجها خان بفتح نظر از ما و الله نمود و جغتایان
 رفت **د**

در سلطان خضر خواجها خان ابن
 تو غلوق تمو خان جغتای بوزنجری
 چون خضر خواجها خان بعد برادر خود الیاس خواجها بنجت سلطنت
 منوستان نشست و در زمان این بادشاه امیر صاحبقران تیمور
 حوکان بر لاس بنجت سلطنت ما و الله و جغتای
 بنوستان لشکر کشیده چون در قریب قضا بای صاحبقران ناما نگذاشت یورش مالک دیگر و جنگ و نبرد با دشمنان
 اقوام دیگر بسیار است لهذا حملات صاحبقران ماکه بنوستان نموده است و در ذکر خضر خواجها خان و در همین مقام
 مناسب نموده **د**

ذکر یورش صاحبقران گردن اساس امیر تیمور گویان لاسن لوزنجری قیامت
بر خاک مغولستان و حرب نبرد با امیر خسرو خان چغتایی عالیه بجا و بر
کشتن یفتخ و فیروزی و اموال بقیاس بحکم قاضیات و محامات
چون صاحبقران سنده
سیار تیمور گویان
خجسته اختر بر تخت
ماورالنهر جلوس فرمود
و سباه خان چغتایی

در سنه اثنین و سبعین و سبعمایه و ماورالنهر و اقلیت نمودند صاحبقران نامدار لشکر که جزا را از سنوان کامکار جمع
آورده و گویا آورده و او را کمزور و او را نگ توطئه انقیاد آورده گوش اخلاص نمودند صاحبقران برگشته و باز چون خبر
شورش او را بگتور رسید فرمان داد تا امیر عباس قبیاق و ختاسه بهادر و امیر شیخ علی بهادر بجزم رزم آورده و شتند
و امر از نزدیک رسیده و تلت با شیخ علی غنچه از صلوات جنگ گفته چون امیر گور ویرا سمیع ندانست ختاسه گمان برد که
امیر گور را بدول داشته باشد و غنچه و غیرت یکد و نه از آب عاقله قانون مجبور نموده و بخانفان ریخت و دوا و شجاعت و
تهور داده و شیخی نیز کمک او پر داشته و آخر الامر را با خانفان صلح کرده مراجعت نمودند و صاحبقران آفاق این مصالحه را
ندیدند و غنچه و غیرت نفیس و بخانفان یورش کرده و خانفان باز تنب آن بادشاه بلند انقبال کله انظار حالایطاق نظار
بر خوانده رؤس نهیمیت بودای خذلان نهادند و صاحبقران با ششم موضع سنگر لیج رفت و اسیر و آنچه و اوان گرفته و
درین یورش امیر موسی تاجوت و زنده شتم و ابو اسحاق سیدی و خانزاده ابوالمعالی تریزی و شیخ ابوالبلیت گریز صاحبقران
عهد و پیمان کرده و آن را زافشاشده صاحبقران امیر موسی را در معرض خطاب آورده فرمود که بوجه قربت تو به تورا
میگذاریم مراعات پیوند و ریش سفید و تراز و برزندگانی امید و و گرنه لغز و دمی تا سرت و بدانند ریش
کردی جدا از برت و همچنین سید را بوجه سیادت حضور فرموده و شیخ را خدمت سفر حجاز داد و پسر خضر سوری ابو اسحاق
نیز معافی یافته زنده شتم و محبس فرستاده شد و

غرم صاحبقران نوبت سوم به مغولستان
در غره عیان سنده و سبعین و سبعمایه صاحبقران بار در

بود و برف عظیم بارید هرگز که ندا و بدین سان نشان برف و گفتی که لقمه البیت جهان در دکان برف و
مانند پنبه و آنکه در پنبه تعبیه است و اجرام کوه ناشده پنهان میان برف و صاحبقران بوجه انکاف انان
و حیوان با گشته مدت و دو ماه و سه مرتبه قیام فرمود و باز در غره شوال الحاقی تو شقان کیل عزیمت فرموده و شانه و
صاحبزاده و پسر شیخ محمد ابن امیر بیان سلو و زو عامل شاه بلایر بخلایک فرستاد و از جانب مغولستان شیر و شعله و
هنوری ابیتر تم صفات قرادین و غلات بالشکر و در کوک تو به با تظار امیر حاجی بیک اگر کون که نامظم است

منوشتان بودند و چون پیش از پیوستن امیر جمعی بیک صاحبقران کامگار قریب رسید امیر قمر الدین دو غلات بطبعه
محفوظ رفته تخصیص شده و در راه استخرا نمود و صاحبقران نیز با سپاهی لشکر نموده بر سر اوراند و سپاه قمر الدین را
پایه مبارزت لغزید و انهم را یافته در ظلمت شب راه گریز میجویند و سپاه صاحبقران بسیار از ایشان قتل
نموده و امیرزاده جهانگیر را در تعاقب ایشان فرستاده و شاهزاده به تعاقب امیر قمر الدین سعی میفرموده و بسیار
از موضع و منازل را ناخسته و خالون ابشیرس الدین نوابان آغا و خضرش و لشا و آغا را اسیر نموده و صاحبقران را کوت
فرمود. +

ذکر آمدن صاحبقران منوشتان بخت چهارم | چون صاحبقران او جماعتی جلای را پراگنده ساخت
عادل شاه و سایر پادشاهان ملوک بلاد منوشتان رفته

و با امیر قمر الدین دو غلات ساخته و بر ابوابیت اند جان آوردند و شاهزاده و عمر شیخ که حاکم آن نواحی بود در کسبه متحصن
امیر منوشتان تمام اند جان را زیر و زبر ساختند و صاحبقران خبر یافته به تعجیل تمام در پی او روان شد و امیر قمر الدین
اغزوئی را انساب باشی گذرانیده خود به چهار هزار سوار و کسین نشست و صاحبقران نامدار با چهار هزار اوران و نیزه
و دیگر تملک لشکر و تعاقب مخالفان فرستاده بود و چون بقریه کسین گاه رسید سخن از مبارزی در میان آمده امیر
دیگر نیز در تعاقب رفتند و پیش از دو سیت کس و بر و انتی چهار صد کس در خدمت صاحبقران ماندند و امیر قمر الدین
دو غلات از کسین بدرجسته به صاحبقران مان حمل آورد و صاحبقران دولت با رضمن که کمین فتنه قلبی که غلبت
فتنه تشیع بیاذن الله بایشان نظر داشته و مانگ بر سر امیران زد و اگر اندک سستی کنی جان را از ایشان امید
دارد باید که مروان بکشید سعادون بن بخانش را و راست نه در جنگ و بازوی زور و اوست گفت
این و دیگر و مرکب ز مانس و میدان و در آمدن و خدائے و همه زوین تیغ و برگ زرگران و همه تافت و در علم هر سو
عنان و بهر شان برانگند یکبارگی و همه را نذ تعاقب که بارگی و بین گون آن خسر و اجنب و برگ زوین تیغ و زنان و
کند و شکست و بید و گفت و برست و مران را سر و گردن پا و دست و دامن کبار دل بر مرگ نهاده و کلامه و نه نمود
و امیر قمر الدین با وجود آنکه در غیبت و مبارزت تمام قوم دو غلات بود بلکه سر آمد و دیر این منوشتان می نمود و آنهمه
بیمیت و تلبیه خویش عثمان از میدان بفرام یافت و نیاست چنین کار نامهری و که زیوان و صد
نصرت و برتری و صاحبقران بعد ازین فتح بمین روانه شده و در شکلی فاج رسید و امیر قمر الدین بار و گرفتار شد
و دوباره بزمیت یافت و امیر اوج فرا بهادر به تعاقب آورفته و امیر قمر الدین نیز تنه در آن بیابان پیشت و اوج فرا
تلقب او بیک داشت امیر قمر الدین منان بفرانته بر اسب از دو که در حال مرده و اوج فرا پیا و میسر و سر و
تیغ و در کشیده پیشت قمر الدین بر کمال میری او ازین کرد گفت حق نیکو بنگی بجائے آورده کنان بر گردان

من بهین قدر اخی باش والا ضربت می آید ای ویرنه بر سنگ خار از که قریب یک دست در نوشت و این خوار است
دست او تحیر شده مراجعت نمود و صاحبقران کامکار از این بپوش منظر و منصو و عاودت فرمود و

ذکر پوشش صاحبقران خیم ششم به غولستان نویست پنجم
چون عادل شاه جلای از غولستان باز کرد و متعلق
قراچین رسید صاحبقران فوجی با فرستاد اما میر

عادل شاه جلای و سار بونغا جلای را اسیر کردند و عادل شاه بنیخ یا ساگد را زنده شد و سار بونغا را زنده و بعد
از ده سال مشمول عافیت بادشاها نگه کرد و صاحبقران فرمان داد تا شاهزاده عمر شیخ حیدر با همراهی دیگر در نصیب
اسیر فی الدین غایت سخی بجای آوردند و اسیرزاده در فوراً قویا میوه و نباتات رسیده و بعد حرب و خبر و برانتهزام داد اما
صاحبقران کامکار بار دیگر غزم غولستان جزم کرده فرمان داد تا اما میر محمد بیگ ابن موسی با تاجمخت و امیر عباس قسماقی
و آق نور و غیره بر شمشیر غلاست روان شوند و ملوهار مانده خنده و در کسی کول با میر فی الدین رسیدند و از جنگیده گریزانند
و صاحبقران گردون توان شدند که تو قمش افغان اوزبک از اناوس جوی روستا اسید بدین نگاه آورده فرمان داد
تا اسیر فوجی تیر اوزبک و بیابان تمام میاد و رود و دیر از این پوشش مراجعت فرمود و

گفتار در لشکر کشیدن امیر انکا تورا ارگنوت وزیر وزیر شدن
مغولستان بپوشش صاحبقران بفرمان نیر جوی الذی لا یبوت
دو چیکه صاحبقران امیر میورگرگان
بهدوس بود امیر فی الدین تو قمش
اوزبک در ساخت و تو قمش

اشک به بزرگ براند جان فرستاده چنانچه گذشت و امیر انکا تورا ارگنوت که برادر امیر حاجی بیگ ارگنوت بود با لشکر
بزرگ تا بر شکست آمد و شاهزاده عمر شیخ که از لشکر اوزبک منتهز شده بود با لشکر اوزبک در کنار آب اخسیت یعنی
سیحون سر راه ایشان گرفت و هر دو لشکر را بر بندگ بالا آید می رفتند و انکا تورا اشپی در جلای خود هفتاس بسیار
افزوده و نیجیل تمام گذاری پیدا کرده و مقابل شاهزاده شافت و هر دو لشکر صف راسته و جلالت دادند
و آب کشش و کوشش فراوان شهرزاده عمر شیخ منتهز شده و انکا تورا اندکان را فرو گرفت و شاهزاده با اندک نفری
حصار بیرون فرامیده از غایت فجاعت متعبد شده و نیر در شمانه کرده ملازمان عنان گرفته شاهزاده را بیرون بردند
و انکا تورا همین قدر غلبه را بسیار تصور کرده بازگشت و امرای بر لاسی لشکر ارگنوت را از تعاقب رنجانیدند و
صاحبقران با شماع این اخبار همت فارس را بر وجه خواه با تمام زبانی در دست تصحیر میسرایه غزم فرمود و
اول از تو قمش خان و قالیب افغان شده غزم غولستان نصیب فرمود و در سنه صدی نویست پنجم میسرایه و حرکت آمد چون
بعقبه اوزنان رسید بوجه لاغری اسپان از ده نفر سوار را اسیر کردند باز گردانید و اسپان ایشان هفت کس دیگر
تقسیم نمود چون دو حمله اولن رسیدند اولن بونغا و اینک چک و طلب ایماق بهین میشتند و یک ایماق چلی

ایشان را دریافت جنگیدند و نهیم ساختند و صاحبقران شیخی را بهادر و اکتوبر را بر سر لنگه تور ابرامی و بک تاز فرستادند
امیرزاده عمر شیخ را با امیرجلال الدین که لکوت که عجمی شده بود بجایه روانه نموده و خود با باقی سپاه سوکس و دیگر
نهفت فرمود و شاهزاده عمر شیخ در میان قطع منازل کرده در موضع قویاق به امیر لکوت رسید و از جانبین بران
انداخته در حرب پیوستند و لکوت را نیز پیست یافته و شاهزاده بار دوی همایون بازگشت و شاهزاده بار دگر تپلاش امیر
شیخ علی روانه شد و در میان این ایست ایست که با پنجاه نفر سوار شل امیر خداداد حسینی و امیر خوجا ابرام
آق توغاجلار و حاجی محمود شاه سیوری و امیر سیور حاجی ارلات و غیره بر کباب او بودند باقرایان همور امیر سے که با
هشتصد سوار بود بر خورده و شاهزاده لکوت کل بر نصرت ایزد تعالی نموده حمله نمود و امراد او شیخا حجت داده و مخالفان را
نهبت دادند و صاحبقران به موضع فراخ چور رسید غنائم مجتمع را با لشکران قیمت فرمود و چند سے توقف کرده سپس
جهان شاه بر لاس لایح فرهاد در لاسی هزار سوار به از پیش فرستاد و ایشان این اوس بسیار غارت کرده بازگشتند
و صاحبقران از چهل گذشته بمحل علی غور رسید و در آن مقام قورلن سے کرده و امراد شاهزادگان را بتاخت اطراف مقرر
نمود و موضع لیدور را محل تلاقی مسا که قرار داد شاهزاده عمر شیخ بران اعلان بیان توغاجی را گرفته و تانصه فرخواست
که سه ماهه را و تحفه است رسید و امیر جهان شاه و شیخ علی باسی هزار سوار را از اثر ارت گذشته به جادشمنان را
یافتند بر ایشان تاختند و امیر عثمان قیاق باست هزار سوار به از غنیمت غنائم به بنوغلان لیت رفت و در موضع بنو غوت
بقوم بولغاجی و لیکر تلاقی شده جنگهای عظیم و انغشند و صاحبقران کلن دوجی را عجمی کرده و اوس بولغاجی و دگرا
بر خورده و دوازده دمان ایشان بر آمد و لغران صاحبقران امیر شمس الدین ترکان و یادگا بر لاس و سلیمان شاه نیز
داخل مغولستان شده و بطلب اقوام بولغاجی و ساوچی می رفتند ناگاه با خضر خواجهان جغتائی که با خواص لشکر خویش این
سویان سو میگروید بر خورده و نویسان جمعیت جغتائی بسیار دیده از اسپان فرو آمدند و همه بر میان بر بسته شبیه
آغازیدند و در شبانه روز نبره سے عصب در میان بود یک یک پشت بر دیگر سے برگاشتند و ننگ داشت آن
جا یک را که داشت و امیر کوپاک که از امرائے خضر خواجه بود خود را پروانه و بر پشتش تیغ صاعقه یا سینه و اما بعد از این
امرا با خان جغتائی مصالحه کردند و خان نیز از محاربات روز و شب بستوه آمده و خواست صلح بود قبول کرده و امرایه موضع
یلدور روان شدند و صاحبقران زبانی شاه ملک ترخان این اخبار شنیده روان شد و در یلدور از امیر غیاث الدین ترخان
و شمس الدین عباس قیاق و یلکار شاه بر لاس و غیره غزلبا اوس دریافتند و صاحبقران اعز و گداشته و با دلبران
همیه و تلقایب خضر خواجه خان یا لغران روان شد و در قوشون قای سیاهی سپاه او را دیده و افرج خضر خواجه علم
از نسیب صاحبقران تفرق و نهیم شدند و یکیشان هزار یا دانست باز به میان گرفتند و راه در اند
نگونسا کرده و در قوش سپاه و بر قند لرزان به بیراه و راه و صاحبقران و تلقایب ایشان به ریخته و بخشی از

را بطاعت داد و دوستی نمود و او را که مستحکم شده صاحبقران زمین بر عیادت فراموش از ایل الویس ایشان که به ایشان باقی بود دست باز داشت
و به سبب او آنکه خضرخواجہ خان از تنبیل لشکر لاس عاجز شده پسر خود شاهزاده شمع جهان اغلن را بخدمت صاحبقران فرستاد
و صاحبقران او را باطلع گرانمایه لواحقه و ابرغیا شترخان را با تحائف و منقولات بطلب از دواج با دخترخان نزد پدر
او فرستاد و در مقصد طریقه عظیم تر تیب داد و در سده تسع و تسعین بسجایه عمارت عظیم در مکان گل مهر باغی احداث نمود
و او را بنا نام خاقون خجستانی ترا و موسوم دامنزد که چون تکل خانم بنت خضرخواجہ قلن خجستانی در رسید مجموع خانین انجیر از
سر یک یک خانم و تمامی امرا و شهنواگان را فرمود تا با استقبال آن خاقون واجب الاتزام روند و همه ایشان پانزده روزه
راه با استقبال آن شمع الیان دودان خجستانی رفته و در بر نرزی طویلهای بزرگ ترب کردند و در غره بریج الاول سده تسع و
تسعین بسجایه **اسکله** رسیدند و شنبه بزرگ ترب کرده تکل خانم را باین شمع تسعین بخدمت صاحبقران امیر تگورگان
بر لاس فرستاد و در همین سبب نیز صاحبقران را استحقاق لقب گورگان حاصل گردید.

بعد از وفات پدر بر سر سلطنت مغولستان نشسته
ذکر سلطان محمد خان ابن خضرخواجہ خان خجستانی
و بعد از وفات پدر و از زندگی کرده در سده شان و عشر

شاهانایه درگذشت.

چون شمع جهان اغلن بر سر سلطنت نشست و چند سالی عمر و
سلطنت بر خور و در سده امدی و عشرین و شانمایه و سده بیست
الیس اغلن گشته شد.

ذکر سلطنت سلطان شیر محمد خان ابن سلطان محمد خان ابن خضرخواجہ خان
چون شمع جهان اغلن گشته شد
شیر محمد خان اغلن که بعضی

دیرا شیر علی افغان نیز نوشته اند بر تخت سلطنت بهائے گرفت و شاهزاده الن ریگ گورگان بادشاه و اورا نیز بر مغولستان لشکر
کشید و خولان یکسایه فرما بدین و خولان و آگشتند و سپو و دم او با شیر محمد خان و سارق اغلان بخدمت شاهزاده رسیدند
و الن ریگ دانه ام بادشاهی دیرالده و دشت طرف ولایت کوسیل نمود و بگشت حد و شمس و عشرین و بهایه که پسر امیر علی
تکرمیت از سلطان الف بیک گریز بنهولتان رفت و خولان با وجود طلب دیرا بدگما خضرستان دیرا شاهزاده و کسریه سیج و
عشرین و شانمایه با لشکر گران متوجه خضرستان گمید و نخست بر قوم است تا تحت فرمان تواریخی و غیره را با دمه نزار ارباب ارشاد
فرستاد که بدربار و بنبر و حاجت نمایند تا ایشان آمدن نموجر آن گمان نگردد که نیند عذاب امیر تپویمور و او بجای تپویمور
مغور و رفته التماس بامیر جهان شاه ابن امیر تکرال الدین و وفات برده و او در انصون ایشان آمده و بحرب امرا آمد و امرا با گشته
خود را با رد بزرگ رسانیدند و در حین غفلت و افسد شد و امرا تپویمور قتل شده و سایر کسان باز قوم و ولایات و ملکیت گشته شد

و امیر پاشا شد و سلطان الغ بیگ گورکان شورت نمود که امیر جهان پاشا در الغ تکلیف نیست است و شیر جهان و صدر الاسلام و
و ملک الاسلام در التوکل اول بر یکدکم کس برانیم و امیر بر جهان فتن را اصلاح دیده و شاهزاده ارسلان خواجیه جهان را فرستاد
تا بر امیر جهان شاه تبار و او پیش از آنکه مقصد رسد امیر جهان پاشا بهر میت نمود و ارسلان معاودت نمود و ایل او را غارت
کرد و هزاره بایزید اعلان و مراد قوصین را فرستاد تا خبر دشمنان بیاورند و ایشان تا آتش زنده نشان نیافتند و شمشیر زده
با لشکر خود در مرغزار آتش رسید که دشمنان خویش را ببینند و چون در آنجا سیاهی سپاه دیدند هزاره بر فرزند شاهان و
متفرق شدند و از آنجا موضع قوش بلاق عظیم سرلوق شاهی گردید و امیر خدا و او که از آنجا عالم نوشیان مغولستان بود غاشیه
اطاعت بردوش گرفته و وقت آمدن بملاقات شهرزاده نفس خویش و بر استقبال نمود و سلطان مایوس برلاس را فرمود تا
در پسین کول بنشیند و امیر جهان شاه را از سنگین تاش کرپورت اول و دنگه دار و در جهان خجائی پیوستن ندهد و سلطان الیس
مقدم سپاه جهان شاه را در یافته بنهزم نمود و جهان شاه چون خبر یافت عنان بهر میت بر تافت و خبر رسید که صدر اسلام و
ملک الاسلام کرم غلما و مغولستان بودند و غریمت دارند که باغان بودند و شهرزاده محمد پلاس اسکندر و نوک و غیره را باست هزار
سوار بر سر ایشان فرستاد و امیر خدا و او را با آتش قوصین بمقتدر فرستاد چون شهرزاده شنید که شیر جهان در کش مستان نشسته
و اموال و اقبال را از آب گذرانیده جریده منظر زم است فی الغور یا سایشی لشکر نموده روان شد و گفت که شرب تاش
عجارت و بیفزوند و آن چنان است که در شب همت و هم و براس مخالفان هر کس در چند جا آتش بفرزد که با سوسان
و دشمنان را گمان انبوه عظیم گردد و حسب الحکم هر یک لشکر پنج جا آتش افروخت و با سوسان گورکان نیز در جبال آتش
بسیار بقاعده مسکافروختند و دیدند و برگشتند.

چون لشکر گورکانیه و خجائی در قریب
همگر رسیدند باو شاه خجائی نژاد و با
دیران مغولستان از جبال بزیگمه

ذکر حشر میر محمد خان خجائی باو شاه مغولستان سلطان
الغ بیگ گورکان لاس و بهر میت فتن لغیر خان قاضی الحین الناس

صفت لشکر بیا راست و نقل خود قرار گرفت و در مسیر ملک الاسلام و امیر توحی و جریک تیور و آنغ اعلان خجائی و
یوسف اعلان خجائی را مقرر شدند و حاجی کالپاشا نیز در مابین ایشان معین شد و هر مینه ابو الحاکم و تریشیر را مقصد کرد
الغ بیگ چون بل لشکرش بمبیره دید خندید که دیده و نوزده قوشون بامیر محمود قوصین و پانزده قوشون برلحاق توپچی باک
سپرده و نوزده قوشون بسلطان و پس برلاس سپرده و ایشان را بمیت مقرر داشتند و نوزده قوشون بامیر و پس نرفغان و عادل
بیگ سپرده و نوزده قوشون بامیر و او و نوزده دیگر بعبه امیر تیور ملک باز داشتند و بعد از تسوی صوف و دیلان بیکجا
بر لشکر خجائی حمله آوردند و لشکر خجائی را ندک جنگ بهر و بهر میت یافتند و سلطان الغ بیگ بعد از این فتح نامدار در
تغایب ایشان ایضا گردیده و ابل و الوس را غارت نموده و ناموضع کوشکاس ماند و تبااهی بسیار در آن و بار نمودند

بعد ازین سلطان الغیبیگ علم و اجتهاد بر اثر اشتداد امیر جهان شاه و وفات با اسیف و اما دو نفر شیخ که سبقت میفرستادند با خبر و
گردید چهار انگشت و بر ایشان غلبه یافت و سلطان الغیبیگ بسکندر هند و قاف و غیره را فرستاد و اسکندر یک طرف
ارسلان خواجہ ترخان یکجا بستند و جهان شاه بسکندر و محمد بر لاس تاخته و فوج امر اگر بکرده اما امرای جمعی در
مقابل ایستادند و ارسلان خواجہ بجهت تمام خود را بدر رسانیده و جهان شاه انہرام یافت و سلطان الغیبیگ بمصر
عز و شرف خویش رسید +

ذکر و پس خان ابن شیر محمد خان ابن سلطان محمد خان ابن خضر جہ جغتاء
چون شیر محمد خان کویر شیر علی
اعلان نیز نوشته اند بفرست

شتافت و پس خان پسر و اورنگ سلطنت شست و چند سلطنت کرده پدر و این جهان نمود +

ذکر سلطنت لوئس خان ابن پس خان
بعد از پدر سریر آرائی الوس جغتائی گشته چون اوراق محمد التام
خواند مصرع زندگی او بدست منشی اجل از صحیفہ جهان جو گردید +

ذکر سلطان محمود خان سلطان احمد اولیج خان ابنائے پس خان ابن
پس خان ابن شیر محمد خان ابن سلطان محمد خان ابن خضر خواجہ خان
ابن توغلوک تمور خان ابن السینیو قاقان ابن دو خان ابن کافخان
ابن میسون تو خان ابن مو توکان جغتائی ابن جغتائی
خان ابن چینگیز خان بوزخری قیاست
بعد از پس خان ابنائے
او سلطان محمود خان و
سلطان احمد اولیج خان
بر تخت تاشکند و دیار
مغولستان نشستند
و آن زمان سلطان
محمد خان اوزک را ملحق

را در قبضه خود آورده و خیال خراسان و ترکسان بود چون در زمانیکہ بادشاہ جهانستان ظہیر الدین محمد بابر کوکان
از اندکان برتر قدر رفته بود سلطان احمد تمبل جالک او را نفر کرده بود و بابر بادشاہ نیرو مختصر خوانین جغتائی بود ناچار
باستدعائے احمد و خدمت ایشان رفته و هر دو خوانین و دو اورا عزم بالبحر نموده بر سلطان احمد تمبل لشکر کشیده و سلطان
محمد خان اوزک بر ایشان تاخته و میان هر دو بادشاہ قتالہ مصعب واقع شد چون نیز اقبال اوزک یک بلوچ جلال ملایع
بود لشکر جغتائیہ انہرام یافته و هر دو خوانین اسیر شدند و ملک ایشان تعریف اوزک درآمد و محمد خان بعد و روز خوانین را
الطاف نمود و هر دو بادشاہان فیور از غایت غیبت و غصب در محل از قید هستی آزاد گردیدند و بعد ازین بر سلطنت جغتائیہ
باقتسام رسید و بادشاہی ازین دو دان بیرون رفت و بادشاہی کہ از اول جغتائی بودند و لفظ جغتائی بر ایشان الطاف
سے یافت در صدر مذکور شدند +

ذکر منصور خان ابن سلطان احمد و لجنه خان جغتائی
و بعد از آنکه هر دو برادران در سر کلو زبک همیشه بود

پایه تجزیت سلطنت نهاد و چهل سال جهان بانی کرده وفات یافت +

ذکر سلطنت شاه خان ابن منصور خان جغتائی
و بعد از پدر بر تخت نشست و چند سال حکمرانی
کرده و درگذشت +

ذکر سلطنت سلطان سعید خان ابن منصور خان جغتائی
بعد از برادر بر سر سلطنت تکبیر زد و هم خدا را
کر از اعظم امرائے خضر خواجہ خان بود
حکمرانی کرده بر سرش رفت و سلطان سعید خان بایک هزار و پانصد سوار جمعیت خدا داد و که است هزار بود
تا آخر ویرانی شکست و کاشغری است آورد و بعد از این با عالم جاودانی شتافت +

ذکر سلطنت عبدالرشید خان ابن سلطان سعید خان جغتائی
بعد از پدر بر تخت نشست و با همایون شاه
امور کالی شهنشاه هندوستان ابواب
مصادقت مفتح میداشت و بر اسیر و ده سپر بودند +

ذکر سلطنت الکیم خان ابن عبدالرشید خان جغتائی
بعد از مرگ پدر بر سر سلطنت جای یافت
و در آن حکمرانی کرده بمکرم عدم شتافت
اما پس از عبدالکیم خان هم سلطنت کاشغری و تفرغ غنایان بود بسبب عدم بسیری احوال ایشان و مذکر
آنها مبادرت نشد و از اولاد تعلق نمودن خان جغتائی چنکس دیگر و منوستان و اطراف منن و غیره در جهان آوان
سلطنت رسیده اند و از باب تواریخ ذکر آنها آورده اند از انجمله او پس خان بود +

ذکر او پس خان پسر تعلق نمودن خان جغتائی
چند سال حکمرانی نمود +

ذکر بسا توفا خان ابن او پس خان جغتائی
بعد از پدر سلسله سلطنت بست و او رسید و در عهد او
جانی بیگ خان او زبک ابن ابوالخیر خان بازرگانه بحیثیت

روئے بدرگاه او آورد و خان جغتائی برضای ابوالخیر خان و بر امداد کرد اما برادر بسا توفا خان یونس خان با مادر
سلطان انغ بیگ گورکان بر کاشغری حمله آورد و میان هر دو برادر در حوالی کاشغری محاربه طاعت شد و بسا توفا خان مجروح یافت +

ذکر و محمد خان ابن بسا توفا خان جغتائی
بعد از پدر بر سر آرا گردید و دولت محمد خان
با حمیم پدرش عشق داشت از علمای

معرفت کے جواز تک خواست چون علماء اربعہ فتوے بانمودند خان بخت تن را از ایشان کشت و ملا محمد علی از بیم جان فتوے داد و دوست محمد خان اورا خواست در همان شب پدر را در خواب دید کہ اورا گفت کہ اسے پس لپدا از چندین سالہ سلمائے کافر شدہ و در خود سیاہ ساختی و دوست محمد خان بزدہل یاسین واقعہ بیدار و بیمار شدہ روز بروز دیم در گذشت +

ذکر لوئس خان ابن اوسین خان جغتائی بعد از مرگ دوست محمد خان عم او میرا اگر دید و در عهد لودی اُغلان پسرا و اونیخان او ز یک ہاشت ہزار سوار بر آو آمدہ و لوئس خان بشکار رفتہ بود و خان باو ز یک دُر سر آو فرو آمدہ و ملازانش در خانہ ہائے الملک جغتائی متعیم گردیدند چون خان جغتائی در شکار گاہ غیر یافت ہاشت ہزار سوار گشتہ بخون آور و در روح اُغلان پیر شدہ قتل رسید و لوئس خان نظریافت فقط دیگر احوال سلاطین ابن قوم مسلسل مکمل یافتہ نشد +

ذکر سلطنت سلاطین قوم گورکانی بر لاس بوزنجری قیامت سماک ماور النہر مورخان تحقیق گزین محققان مذاقت آئین ترکستان ایران خراسان و عراق و عجم ہندوستان غیرہ باراد خداوندان

نوشتہ اند کہ قوم لاس شایستہ از قوم بوزنجری قیامت و قوم گورکانی از برلاس برآمدہ و نسب قوم گورکانی برلاس بہ بوزنجری خان پسرا لاس تو قیامت پیر شد +

ذکر بوزنجرخان قیامت بعد از او در خود لاس تو ابرخت سلطنت داشت و قوم بوزنجری از او پیرا شد پس از مرگ او پیرش بادشاہ شد +

ذکر بوقاخان بوزنجری پس از بوزنجرخان بخت خلستان قرار گرفت چون بلبل لہ تخیل نو کوشت پسرا و بیکار ملکہاری پرداخت +

ذکر دومین خان ابن بوقاخان بوزنجری بعد از پدر بر سر سلطنت جائے گرفت چون جہان فانی را پدر و کرد و پسرا و بادشاہ شد +

ذکر قائم خان پس دومین خان است بعد پدر بر او زنگ سلطنت قرار گرفت چون نفع ہمہتی بہت خلف او بادشاہ شد +

ذکر بابینقرخان بقائد خان است بعد پدر بخت خلستان تنگ شد چون نوبت او گذشت پسرا و بادشاہ شد +

ذکر توہمنہ خان پس بابینقرخان است بر او زنگ سلطنت جلوس کرد و بلا و پیر بود و یکے را قبل خان

نام کرد و دیگرست را قاجولی بهادر و قاجولی شهبه در خواب دید که ستاره ما از جیب قبل خان نوبت به نوبت بیرون آمده طالع
شدند و بعد غروب او دیگرست نارگان می برآمدند تا نوبت پنجم یار بزرگ برآمد و چون او غروب شد ستارگان خود که
که آفتاباس نواز کرده بودند همچنان منور بودند و از جیب او نیز ستاره برآمد و بعد غروب او دیگر طالع شده تا نوبت هشتم نیز
بزرگ برآمد و بعد غروب او ستارگان دیگر که از نوازانی بودند همچنان درخشان بودند و تو منغان تعبیر کرد که از پشت چهارم
قبل خان با شاهی بزرگ پیدا شود و کما ولاد او در قس و عالم کوس فرمان روائی نوازند و از نسل قاجولی نیز در نوبت هشتم
قاجانی پیدا شود که در زیات او تادیر باز در سیاه دین آقا لیم جهان کرب جهانگیری و جهانزاری نازند و همچنان در پشت چهارم
قبل خان تا آن اعظم جنگین خان بوزنجری پیدا شد و از نسل قاجولی بهادر در نوبت هشتم صاحبقران عالم میسر و گورگان
برلاس هویدا گردید و تو منغان فرمود تا باد شاهی از اولاد قبل خان باشد و لشکرش در نسل قاجولی بهادر و فرزند پسران
خود را انداخته بدست همین صیبت کند و بعد از نام خط الغوری نوشته و هر دو بر آن حواله شریعت کرد و در بخاندان سپید
بعد از آن اولاد هر دو برادر که تخت سلطنت او رنگ سپید سالاری می نشستند مهربان میزند +

ذکر امیر قاجولی بهادر ابن تو منغان بوزنجری
بعد از آن تو منغان قبل خان بر سر سلطنت نشست و
عهد سپید سالاری با امیر قاجولی بهادر قرار گرفت چون

امیر قاجولی برگزیده شد پس او بجای نشست +

ذکر امیر ایریمچی برلاس ابن قاجولی بهادر ابن تو منغان ابن سینقرخان
ابن بدو خان ابن دین خان ابن قاجان بوزنجری ابن بوزنجرخان قیات
بعد از پدر ایریمچی
برلاس آمد و اولاد
او برادران سپیدی

قرار گرفت و او را برلاس یعنی شجاع باشب گفتند و بر است و نه پسران بودند و بعد از او لاد ایشان را برلاس گفتند
و همین قوم برلاس ایشان تفرشد و این قوم برلاس از ایریمچی پیدا شد و او را ایریمچین نام و ایریمچی نیز می نویسند
اما هیچ ایریمچی است چون ایریمچی برلاس رحلت کرد پیش بجای نشست +

ذکر امیر غنچون نویان ابن ایریمچی برلاس بوزنجری
بعد از پدر ایریمچی
او امیر الامرا شد و ایراسوقی محسن
سوخوچمین نیز نوشته اند اما هیچ غنچون نویان

است مدتی که برلاس پهلاری پرداخته در زمان میو کا بهادر بوزنجری درگذشت +

ذکر امیر میرزا ایریمچی غنچون نویان ابن ایریمچی برلاس
ایر قاجول برلاس بعد از انتقال
در خود غنچون نویان برعکس

اونشت چون میو کا بهادر بران بزبان بهادر بوزنجری مرده بود و تنگی خان که نام تو منچین میسر میو کا بهادر بود

بر کشته و در آن زمان ملوک الملک شده بودند و همین از ضبط ایل و اوس عاجز گشته و اقوام با سحر و جادو
 و برلاس و فقرات و غیره و جمیع اقوام مغول از دشمنی شدند اما امیر قراچار از چنگیز خان جدا نشد و همواره در
 رکاب ظفر انتساب او می بود و چنگیز خان نزد او گنجان رفت و امیر قراچار نوایان همراه او شتافت و در جمیع حرب و نبرد
 در رکاب ظفر انتساب او می بوده و قراچار چنگیز این عهد و بکشتو کشتائی شریک می شد و در حرب و ضرب
 سلطان محمد شاه و غیره قریب شریک بوده و او مردانگی و ادب و نجیب نوشته شده چون زمام سلطنت جمیع ممالک
 سلطان محمد خوارزم شاه بدست مغولان رسید و چنگیز خان ممالک را به جملہ ایران تقسیم فرموده ممالک کاشغر و بلخ و بدخشان
 و کابل و ماورالنهر و ترکستان را بعضی از ملا و خوارزم نادریه سندھ به چغتائی خان و چون سلطان جلال الدین
 خوارزم شاه چند نوبت با مغولان محاربات مراد نهوده و چنگیز خان به سبب منهرم شریک بدست رفته بود و اندیشه او همچنان
 بود چنگیز خان فرمود تا امیر قراچار با اوس چغتائی نقل کند تا بر اوس صاحب و شجاعت او کار جلال الدین بالا کشد
 و دست چغتائی را بدست امیر قراچار داده فرمود که این را بغیر ندی قبول کن و ملک او را از دشمنان مصیانت
 و عهد نامه قبلخان و قنوجولی را به چغتائی سپرد و گفت که از صواب بدید امیر قراچار در گذرد و او را بر اوس پسر دادند و
 چغتائی نیز جملہ ممالک سلطنت را بدست امیر قراچار سپرد و چغتائی خان یکس از بنات خود را بقصد امیر قراچار و آورده و
 و بعد از قراچار امیر سنجاب و دانا بود و بعد از بزرگ چغتائی در سنه اثنی و خمیس و پنجاه و بیست و شش سال فرمان یافت و
 ناظرین گنجان کشند که جمیع اولاد او را بر موی برلاس که قوم ایشان برلاس قرار یافته بود و ماورالنهر مقرر شده بودند
 بلکه قوم برلاس در جملہ اوس ملکی و اولاد چنگیز خان متفرق بودند اما امیر قراچار که ارشد اولاد او بود در هر امر چغتائی
 خان مقرر شد و صاحب توابع منصب گورکانیه برلاس را که بغیر ازین که مادران اکثر ایشان از قوم چغتائی بودند
 با قوم چغتائی تعلقی ندارند تحقیق نکرد چغتائی نوشته اند حال آنکه معنی اوس جمیع مامور و محکوم می باشند نه قوم
 و در اوس چغتائی امیران و قوم بودند اما بعضی معنی اوس نفهمیده همه ایشان را از قوم نیز چغتائی دانستند و بالجمله
 امیر قراچار چون بسبب انحال فروگرفت و برلاس را بسایر بودند مثل لالا و ایلدرو و سیو و نکا و شبر و دیو و چکل و غیره تا
 ذکر امیر ارجیل نویان ابن امیر قراچار ابن امیر شوخچین نویان
 ابن امیر رومچی برلاس بن زنجری قیات
 بعد از مرگ امیر قراچار
 امیر ارجیل نویان بجای
 قرار گرفت و بوسیله سلطنت

منوستان به نگو خان رسیده بود و نگو خان آن برادر خود ملک کو خان را بایلان زمین فرستاد و فرمان داد تا از اوس
 چغتائی نکو و اراغول چغتائی با نوجو از ابطال رجال برکاب ملک کو خان رود و همچنین از اوس اولاد رومچی خان و
 سایر اولاد و نوازان چنگیز خان ملکی لائق خادم کوچ برکاب ملک کو خان تعیین گرد و چون بر جمیع بادشاهان بوزن خبری

حکمرانان روان بود و خوانین در امثال او بدارت نمودند و فرمان قاتان عهد سالیوری یعنی هتمن شکر کسپه سالار باید گفت
بعده بمیراجیل تفرشد و فرمان شد که امیراجیل نیز خاد کچ بدان طرف توجه نماید امیراجیل با اکثر بنی عمام و برادرزادگان
و غیره بایران زمین آمده و ملاکوفان مراغه و تبریز را بوسه داد و امیراجیل در مراغه بمردوخاندان برلاس در آن دیار سکو
درزیده همراه اولاد ملاکوکچ دادند اما در اوس جغتائی بعد روانگی بامیراجیل پیش بجائے او تفرشد +

ذکر امیر بکل نویان ابن امیر بکل ابن امیر قراچا برلاس
در آن زمان تیره شیرین خان جغتائی طبل جیل گرفت +
در آن زمان تیره شیرین خان جغتائی طبل جیل گرفت +

ذکر امیر بکل نویان ابن امیر بکل
و سه به توکل در ساخته شغل سپه داری به بنی اعمام گذاشت و
زندگی خود در توکل گذرانید +

ذکر امیر طراغای ابن امیر بکل
چون امیر بکل در گذشت پس او امیر طراغای نیز دست قناعت بدامن
توکل زده و در کریم الزاجی و سلیم الطبعی نظیر داشت و سه در آفرینان

ذکر سلطان السلاطین شهنشاه گرد و اساس صاحب قنطرب الید بن امیر
سلاطین جغتائی و اولاد النهر بود +
آن نوزید خاندان

تیمور گورکان برلاس ابن امیر طراغای ابن امیر بکل ابن امیر بکل نویان ابن
برلاس سلطان تیمور
گردون اساس و

ایچیل نویان ابن امیر قراچا برلاس ابن سوغنج نویان ابن ایرجی برلاس
شعبان سنه ست
نشین سبغایه یواخت

ابن امیر قراچولی بهادر ابن نمونه خان ابن ابسیقر خان ابن قاید خان
سجقاق یل مقام
کمش بود و کامه امیر

ابن میرخان ابن بوقا خان ابن بوزنج خان بوزنجی قبیات
طراغای پدر حضرت راجه شهمید یا فرزند بربند روشن گشت اگر احوال جدا گیری آن نور با صوم سلطنت اشع لوطا رقام
شود از مطلب خود باز نام و بربندی دیگر پرداد چون در تواریخهای متعده احوال ظفر شمسال آن خدیو بلند اقبال
بالتفصیل مندرج است و بالخصوص حضرت مولانا شرف الدین علی نیری در ظفر نامه و او غنوری داده را ترم حرف جمعی

از حالات آن درین مقام شکار و دیو و دیوانه و تورخان اسم و در صاحب قلن را نیکینه خاتون نوشته اند و معقول اندر این
که از آدم تا این دم هیچ پادشاهی مثل صاحب قلن نبخاسته و نه هیچ کیکی لقب صاحب قلن بجز آنجناب یافته انعم و در سنه
احدی و شصتین سبغایه که توغلو قنور خان جغتائی پادشاه و غولستان شکر بردار و اولاد النهر بامیر طراغای قاتال کرده بود

امیر حاجی برلاس که ایالت برلاس تعلق بدو داشت از غیب لشکر توغلوک تورخان گرفت و امیر تیمور توجه نموده **ه** پد فرستاد
 عزم گزید آن شده **ه** از بیگانگی کشور پریشان شده **ه** مخالف مسلط آنس و فطرت کشاده عقاب بلابل پر **ه**
 و به تلقین انبال هر خدمت خان حاضر شده **ه** شامل حواله او گردید و چون خان بارو گرد رسیدن استین و تبین و سبایه
 با و رانند که امیر حسین بکر لکوت **ه** است قوم برلاس **ه** و حسین بکر توغلوک تورخان مراعت بدیدار نمود و امیر حسین
 نبیره امیر قرغین به بیعت از کابل لشکر جمع آورد و توجه نمود امیر میان سلسله گردید و امیر صاحبقران با امیر خضر سیوری
 بعزم معاونت امیر حسین رفتند و امیر میان انهم را میبختند و صاحبقران بمقام خود قیام نمود و امیر حاجی برلاس از خراسان
 باز آمد و امیر یانزید جلایر میان بسته و صاحبقران و امیر خضر سیوری با هم جمع شده **ه** امیر حاجی جنگیدند و امیر حاجی
 منهدم شده **ه** بخراسان مشتافت و درین اثنا اکثر اراکله برلاس از صاحبقران منحرف شده **ه** امیر حاجی پیوستند و در
 میان امیر خضر و صاحبقران **ه** بین بنیاد نا اتفاقی شده **ه** و صاحبقران نیز ناچار به امیر یانزید و امیر حاجی پویت و بر سدا را
 سپاه گران برشته **ه** بجز امیر خضر رفتند و درین حرب و نیرو امیر خضر سیوری **ه** انهم را یافتند و امیر حاجی در ولایت خویش
 استقلال یافت و چون بارو گرد توغلوک تورخان لشکر بران و یار کشید امیر حاجی بگریخت و در خراسان بر بعضی قتل شده
 خان صاحبقران را نوازش فرموده پیش الباس خواند خان بگذشته بگشت و صاحبقران از امیر بکر یکجای خان قلی ناچار
 شده **ه** روئے از و برافت و در میان خویق به امیر حسین به بیعت که خواهر او ترکان آغا در حباله نکاح صاحبقران **ه** ملاقات
 کرده **ه** و هر دو از سر مله سانغ مشورت کرده **ه** با اتفاق پیش تکل حاکم حقوق رفتند و آن بدعهد خواست که ایشان را بگیرد
 و صاحبقران بر مکر او آشفته شده **ه** با شصت سوار روی توکل پراه آورد و تکل با هزار سوار در تعاقب متوجه شده **ه**
 از اول در جنگ و بر پیوست و از هر اسیان صاحبقران امیر طغی بوفا برلاس و امیر سیف الدین و امیر الملی بهادر را سپان
 از کار رفتند و هر سه پیاده **ه** روئے بجنگ نهادند **ه** خروشان چشیر و پانگ و هنگ **ه** پیاده و رانند هر سه
 بجنگ **ه** و صاحبقران بدست خود مکن از دست الملی بهادر گرفت و نیزان جنگ تا مدتی شتمل شدند که از جماعت
 لغز هفت سوار بر کاب صاحبقران ماندند **ه** امیر حسین بر سر تکل ناخته **ه** و زشت تکل را بدو نیم کرد **ه** دل ندید
 جویمان پرازم کرد **ه** و صاحبقران مدوئے کرده و از آن محرمه برآمده روان شدند و مخالفان در تعاقب رسیده
 اسپ امیر حسین را کشند و دشمنان غافلان او با گریز خویش بدو داد و صاحبقران دشمنان را بفرب تیر نگه داشت تا امیر
 حسین بارو گرد سوار شده و در میان دانند و از آن هفت کس چهار نفر را سپان ایشان را گرفته راه فرار گزیدند و
 صاحبقران با او مجله ترکان آغا محرم خود توکل بر ضد اکتعالی نموده روان شدند و زکمانان آن بیابان خبر یافتند
 به صاحبقران هجوم آوردند و شاه جهانستان در محوش اسبجائے باز داشته متوجه حرب گردید اما حاجی محمد نام زکمانی
 صاحبقران را شناخته و زکمانان را از جنگ باز داشتند و آن شب صاحبقران و در میان ایشان اسیر شده روز دیگر

قلعہ و دو توغٹ کے ہفتہ از نو معلوم ہوا کہ حاجی محمد راہ و اسپان و مایحیلج ایشان ہیکہ کردہ روانہ نمود و قلاخچی نام را عجیب
 نمود و صاحبقران را با میر حسین رساند و صاحبقران با میر حسین رسید و ویرانہ سوار کردہ بموضع محمودی رفت و
 در آن مقام توقف نموده و علی بیگ جاتی قرمانی شصت مرد و لا و فرزند صاحبقران امیر حسین را گرفتہ با خان
 برد و در راجہ بقلے ناخوش بازداشتند اما محمد بیگ برادرش خبر یافتہ ویرانہ جبارت اعلیٰ نمودہ و مخالف
 بہت صاحبقران و امیر حسین فرستاد علی بیگ مخالف را خود متصرف شدہ و عذر خواہی نمودہ اسپے لاغر صاحبقران
 داد اما مبارک شاہ بخیری با فرزندان خود پیش حضرت صاحبقران آمدہ و اسپان نیکو پیشکش نمودہ و بعد از آن شہر
 کردہ و صاحبقران سوے ولایت خویش و امیر حسین سوے گرمسیر ہمین روانہ شد و صاحبقران در قرہ خیابار
 زندان اولجہای ترکان را بازداشتہ و خود مخفی بالوس خود درآمد و امیر کوکہ توچین غیرہ بصاحبقران پیوستہ و
 صاحبقران بچول و گیکنان آمدہ مدت یکماہ در کنار آب و سایہ جنگل توقف نمودہ و روزے بیائے سپاہ دیدہ و اسپان
 بآب زندہ و الچای ترکان نیز ملاقات کردہ و سلامت گذشتہ و چندے در چولہا متوقف شدہ و بمترندہ از آنجا
 بولاست کش و درآمد بہرام جلایر و تور خواہ اٹلن را ہمراہ گرفتہ نزد امیر حسین رفت و ہر دو بمکہ والی سیستان رفتہ و
 از دشمنان و نجات دادند اما دست حق پرست صاحبقران زخمی شدہ و از آنجا صاحبقران سوے اصف نہانہ و در آنجا
 قرانچی پسر حسن و صدیق برلاس و توغلوک برلاس و امیر سیف الدین و غیرہ برکاب او پیوستند و امیر حسین در آنجا صاحبقران
 ملاقات کردہ و باتفاق بنو قلعہ و لاچوشہ کہ امیر شگل بوغاسلہ و در آن مقام بود و رسیدہ و قوم دولان جاوہر
 بصاحبقران پیوستند و صاحبقران امیر کوکہ توچین را براسہ اخبار لشکر عثمانی فرستاد و او خبر آورد کہ امرائے عثمانیہ
 ولایت را غارتیدہ میروند اما باوجود آنکہ فرزندان و خاندان قریب از آن مقام بود کہ اورسیدہ بود و خوشان اورا ترغیب
 دادند کہ اہل خانہ را دیدہ برگرد اما بر عایت حسن و ابی قولی نکرہ کہ منور ولی نعمت من از خانہ دور است من بچو نہا
 در آمدہ چون صاحبقران بچلکائی بلخ آمد امیر شگل بوغاسلہ پسر ناغوباشش ہزار سوار آمدہ بود نہ حربے دست
 و نساہت رخ برکش اقبال صاحبقران با جاد و جلال و زید و صاحبقران چون بعد ازین فتح عرض لشکر دیدگی رفتائے
 او و امیر حسین بدو ہزار رسیدند و از ہیچون عیور نمودہ آجونی برادر امیر بیکجک بیگ ناگاہ بر ایشان رسیدہ و با چا
 صاحبقران بملاقات ایستاد اما شکر آب عبور نمود و بعد از آن خود نیز عبور نمودہ و مدت یکماہ ہر دو لشکر بر کنار آب مقام
 کردہ و صاحبقران توجہ غلہ شدہ با امیر حسین کہ شہر رشتہ بود و امیر توغلوک سلد و زو و تور پسر توکان و ساریق و سلوم
 توغلوک خواہار گنوت کہ خیر و امرائے الیاس خواہ خان را چنانکہ نوشتہ شد شکست دادہ و تہہ مدسوار را با ایلخان
 جاکو و مال الدین برلاس امیر سیف الدین و بہرام جلایر و غیرہ پیش فرستادہ و ارغدا کرد و غیاہ بسیار بنویم شدہ و قرار قرار
 اختیار کرد و امیر سیف الدین شہر شوقل شدہ و الیاس خواہ خان در تاش آریغی چار نرنگے کش بود و صاحبقران با امیر حسین

متوجه جرب الیاس خواجہ خان گشتند و از رابکشت و کلا مشاه را بخانی برداشته و در جنگ لاسه حریصخت و قشده و
 امیر صاحبقران و امیر حسین بنهم شده و امیر حسین از کشتن صاحبقران بار در لشکر مترب کرده و بنزد فرستاد و او در
 خواجہ و هندو شاه از ایشان برگزیده و یکبختور و آنکه چاقی سپهر حاجی بیگ ارکنت را بر سر ایشان آورد و متفرق
 گردانیدند چون لشکر الیاس خواجہ خان محاصره متفرق نگذاشته و در رفتن صاحبقران امیر حسین بولایت ماور النہر آمدند
 صاحبقران و امیر حسین متفرق گردانیدند و امیر حسین را اقبال باد یا مبدل شده و بسطی ظفر از امر او ملازمان گرفته و صاحبقران
 از طرف امیر سیف الدین و آق بونا و ایلچی بہادر و غیرہ سابع خود داده و قند و میم داده چون کہ بود گوشوارہ ترکان آغا نیز
 باد و امیر حسین با وجود شناسافتن او بگزشت و صاحبقران کبش و امیر حسین لبالی سراسے رفتند و درین زمان باغولے عقد
 در میان صاحبقران و امیر حسین بہ معیت ناالفاظی واقع شد و صاحبقران بہ فرستادہ علی سوری و الیاس محمود شاہ
 یسوری بادگیر سیوریان بلصاحبقران پرستند و الحاحے ترکان آغا ذات یافت و صاحبقران در سنہ سی و ستین سیمائے
 موافق ایت ایل لشکر کے گران جمع آورده آہنگ امیر حسین نمود و امیر حسین عہد نامہ شملہ نمود و موافق فرستادہ
 مقرر بدان شد کہ ہر یک لشکر گذاشتہ با صد مرد بہر سیم و گفتگوی بہا صحت کنیم و صاحبقران سہ صد مرد گرفت در
 موعد یعنی تنگ چپک روانہ شدہ و امیر حسین سہ ہزار سوار با یلغار بگرفتند صاحبقران مقرر نمود و صاحبقران
 پیش از وصول آگاہ شدہ و جنگ در پیوستہ و صاحبقران جنگ کردان تا موضع قاتلش آمدہ و مخالفان جانب نماہ
 برگشتند اما لشکر صاحبقران کہ در خرابی بود ویران شد و صاحبقران با اندک نفری بہ قشری نزول فرمود و زوید و لشکر
 امیر حسین بقشری رسیدہ و قیضہ نمود و صاحبقران از اینجا روانہ شدہ از آب آمویہ گذشتہ آوازہ انداخت کہ ملک
 بہرات ما را طلب کردہ میر ویم و ورو برو کار و انیان سوار شدہ چون کاروان بقشری رسید امیر یسوی تا نجات کہ از
 جانب امیر حسین در اینجا بود با ہفت ہزار سوار از قشری برگامہ غرم او کردند و نمود و صاحبقران با ولایت و چہل سہ
 کس پائی در رکاب آورده بقشری متوجہ شد و از آب آمویہ عبور نمودہ و با امیر داؤد و غلات و امیر یسویہ رالات و جاگو
 برلاس دسار یونا جلایر و عباس قباچی و امیر سیف الدین و آق بونا خانگمان و غیرہ امرا با یلغار و شکیبہ روانہ شدہ و
 بموضع قمر کہ رسیدہ دراہ ماراضیط کردہ و شب سوار شدہ بشیرت آمدند و صاحبقران با دوس بقشری رفتہ و لوار
 در را بنظر احتیاط دیدہ باز گشت و امرا و قباخان خویش آوردہ چہل و سہ کس بمحافظت اسبان گذاشتہ و با صد مرد
 نزد پناہانہ در قلعہ رسیدند و صاحبقران با صد نفر بر دروازہ ایستادہ و دلاوران بالا برآمدہ حارسان غافل
 یافتہ گشتند و در اشکستہ بقشری تسلط نمود و صاحبقران محمد بیگ سپہر یسوی تا نجات را الحلاق و از پناہ
 آشکاسی داد و یسوی با ملک بہادر قرائتاس کیجا شدہ با دوازہ ہزار سوار قلعہ را فرو گزشتند و صاحبقران بضبط صلہ شدہ
 و صاحبقران روز دیگر فرمود تا چندانم از دروازہ بیرون شدہ و چاہے کہ محاصره نمودہ بود و عملہ بردند و جنگ در

پیوسته چکا پاک خجور گردون رسید و نقرشی روان خون بر چگون رسید و لشکریان امیر موسی اسپاشده بکر خود پیوستند و صاحبقران نیز باقیه امیر ایرون شتافتند و در پی سخت کرده و امیر موسی امانت هزار سوار جزا آب روستا موسی ریخته روسته در فرار نهاد اما ملک بهادر قراوناس با پنجهزار مرد بر روزه دیگر استاد بود امیر صاحبقران با شصت نفر شتو حربه او شده و ملک بهادر نیز با شصت نفر انداز و دو سوار بودی قرار نهاد و صاحبقران لگامیشی مخالفان نموده و صاحب نظر نامه و تفصیل این معرکه مضمون بسیار نوشته و گفته که این روایتیست بے کم و کاست نه از قبیل لاف و گراف که فردوسی بر آنه مخوری و فصاحت و رشا بنامه بر بعضی مرد علم بسته و در یوسف لیخا خود مقرر شده و گفته که ز هر گونه نظم آراستم و بگفتم در آن هر چه خود خواستم و اگر چه دلم بود از آن بامزه و بے کاشتم تخم منج نره و از آن تخم کشتن پشیمان شدم و زبان را دول را گره بر زدم و که آن استادها دروغ است پاک و دود در آن نیز و میک شت خاک و برین سے سز و گنجت و خود و دهن خود کجا کسے پند و خود و که یک نیمه عمر خود گم کنم و جہانے پر از نام رسنم کنم و چه باشد سخن بکسے بر ساخته و شبے روز اندیشه پرداخته و الغرض چون بیز روسته اقبال آن خسرو پهلایان چنین فتنے عظیم واقعه و امیر صاحبقران در لگامیشی روانه شده و صد سوار دشمنان که قهقارے لشکر را نگاه داشته بودند مقابل کرده و نیز می یافتند و صاحبقران با گشت و

چون امیر حسین از آن زمان امیر موسی و ملک بهادر خبر یافت متوجه محارگه شسته امیر و ساجی تو اپردی و جهان شاه و پولاد و غلام امیر

ذکر محاربات صاحبقران با امیرین

موسی را از پیش فرستاد و ایشان باده هزار سوار در بالکے آق قیاس صوفی لشکر آراسته و صاحبقران در آن وقت زیاده از دویست کس داشت و بیز و شجاعت صوفی لشکر آراسته و بصلح اماما بارگشته لشکر مخالف تعاقب نتوانستند نمود و صاحبقران استقامت و قهرشی نتوانستند به بخارا و از آن مقام به چول خان رفت چون بعضی سید کینکی شاه که بر کشیده این شتو است ملازمان و خیر خوانان را که عازم در دولت شوند بیگ و صاحبقران با شصت مرد و بیگ کرده و اماما بگذاری مامور بعبور شدند و صاحبقران با دویست کس از چگون شتو عبور نموده و او را گرفت و در نواحی بخارا موضع بیرس لشکر قراوناس را شکست داده و با ماخان رفت و امیر صاحبقران شاهزاده محمد جهانگیر را حسب الطلب نزد ملک مغرالدین حسین گت والی هرات فرستاد و خود نه رفت و ملک شهنشاه را اغراض بسیار نموده به بودون اخرون بنواحی ملک خود فرستاد و بولانین با شصت مرد و بیگ و الواء کرده و قهرشی رسید و بروتصرف یافت و در موضع تیزی متذوق با پنجهزار مرد و قوم قرآنکس و لشکر اماما و دیگر شمشیرهایان سیوری و براتخواجده و هند و شاه مقابل شد و از آن میان نیز سی سوار محبت امیر و کولوبه و آنکه از اسپ افتاده بود فرستاد و علی سیوری و بدرالدین بادکوس جدائی اختیار کرده با بقیه رفیقان بران لشکر روزه و دلاوران و الوافرا قبالش چون شیر بریان که بر کوه گوران حمله نمایند نمودند و صاحبقران بنفس خود

ورا فکند خود را در آن کارزار + چو شیر که گور افکن در کمار + چو خورشید تیش در خنده شد + مد چون ستاره
 پرانگنده شد + کس که این بود کار ساز + زیاری لشکر بود به نیاز + شکست آن جهان جوے نصرت پناه + پنهان
 لشکر را باندک سپاه + و آخر الامر لرزید امیر حسین تاب + مقاومت نیاورده + با وجود قلت دشمن که یک به بعد
 نیرسب با نهم یافتند و صاحبقران به سمرقند رفته و در اینجا نیز اوج قرار منتهی نموده چون بقرشی فساد و واقعه
 صاحبقران عدم آن دیا نموده و ختر امیر حسین شنیده که در سمرقند رسید بازگشته و با امیر کبیر و امیر علی قات
 نموده و ختر از قریه غانی که مادرش دختر بیون تورخان بخانی بود بعد چهارم گیر زیار آورد و امیر حسین بار دیگر بست
 هزار سوار با امیر موسی و همی سوار و او بجای تو اپردی فرستاده و ایشان از پیشتر سراسیمه را بادیان کار دیده با سرگرو
 فرستاده صاحبقران با پانصد مرد جهان شاه را که با یک هزار پانصد مرد و لشکر دهان روز بی وضع در رفت و امیر
 خرمن را راند و غارت کرد و در مدتی توقف نموده بر ملک بهادر تاخت داد و بغیر استعمال سیف و شمشیر فرار شده چون امیر موسی
 و غیره ازین حالت خبر یافتند فی الفور فرار ورزیدند و امیر حسین بار دیگر هزار و یکصد دلاور بهیم غلامی فرستاد و صاحبقران
 با پانصد مرد بر ایشان آمده و لشکر مخالف از تنبیه و دلش پیش از جنگ منهنم شدند و بعد ازین امیر حسین مجبور شده
 سحره بدان نمود که صلح شود و صاحبقران نیز قبول کرده و نزد امیر حسین میرفت و خیر سمرقند خبری غیر واقعه شنیده باز گردید
 در راه با امیر موسی و دو چار شده و بر لشکر داد و بعد ازین امیر موسی تا نجوت و امیر او بجای تو اپردی و صاحبقران با هم
 ملاقات نموده صلح نمودند و صاحبقران امیر حسین بکابل فتنه پل و لاقبوغار ازیر نمودند و غیر آن کمن سپاه فغانستان رفته
 قبل از جنگ سپاه مخالف منهنم شدند و بعد ازین هر دو امیر به دشمنان رفتند و امیر حسین خود در کشم توقف شده و پیروان ملک
 فرستاد و بادشاهان به دشمنان محاربه معصب نمودند و صاحبقران در ان مقام شجاعانه نهایت تقدیر رسانید و بعد ازین بسیار
 شاهان را مطیع نموده و بازگشت و آثار غدر و مکر از ناصیه امیر حسین دیده و واقف شد که امیر حسین امیر موسی را بقتل او
 امور کرده است و چون امیر حسین بلخ را فتح نگاه نمودن بخواست فرمان داد که صاحبقران نیز امرای خود را خانه کوچ فرستاد و امیر
 میوه دارلات در لشکر پسر چارچی رازده که رغبت بود و امیر حسین شیرین بیگ خانخواهر صاحبقران را که بجهاد نکاح او بود محس
 امیر زاده جهانگیر به بلخ میرو و صاحبقران با امیر او مخالفت او شورسکرده با امیر او در دغلات و سارو غنا جلایرو جا کور
 و امیر میوه دارلات و آقبوغا نامان و شیخی بهادر دایلمچی بهادر عباس قچاقی و غیره شور و دست ساخته لشکر جمع
 آورد و با امیر لرزید امیر موسی تا نجوت توجه جرب او گشت و امیر موسی توهم کرده علمه شده و امیر او بجای تو دالی
 به دشمنان نیز بسیاری صاحبقران رسیدند و امیر کبیر و امیر موسی نیز بر کاب او پیوسته و امیر حسین نیز از اول تعیین
 نموده و زنده چشم اپردی
 چو شاه جهانگیر گردون نهیب + در آورد لشکر زباله شیب + سپاه چو مور و منخ به شمار رسیدند ناگه

ز غارتان بستند رخ تیغ + سعادت توانی بهر جویی شند + ز رفعت مکاشف جواد یس شند + قدر سخت اورا چو شد شتری +
 بریامخت ناسید غیاگری + و صاحبقران کا کمار سنگ و غارتان کشاده در دامن فوج و لشکر سخت + سرگنج بکشاد
 صاحبقران + چنجد اگر آنرا شمرند توان + پنجشیر چندا نگشت آدسیر + پنجشیرش سرسعدیلو دیر + و از بلج راحت فرمود
 و سیم فرسیده و امرا را به نوازش و منصب سازد از ساخته اسیر و او دو غلات را و درنگی سمرقند و نصب دیوان داده و امیر
 جاکو سیف الدین و امیر عباس و اسکندر و امیر علقه قویسین و ارشیر قویسین و قاری قویسین را از او اچی گری لشکر داد و امیر سارلوقا
 جلایر حسین بلاس آقبوغا نامان محمود شاه ایسوری و ایلمچی بهادر دولت شاه را دیوان و ختایی بهادر شیخ علی و آق قور و
 تالمان بهادر و کدنه و سنجی شاه و فرزند و توکنک و اپاچی کلته و قزاق بوغاز سلطان و دورا بهادر را مقدم سپاه گردانید و چمنین
 جمیع امرا را نوازش فرمود و حصار و عمارات و سیمقند بنیاد نهاده آن را پایه تخت ساخت و قورتلکس عظیم کرده و لشکر کشیده
 زنده ششم و امیر موسی را سطح ساخت و زنده ششم برگشته بلرگد لشکر بر و فرستاد و صاحبقران کا کمار بر امیر قرا الدین و غلات بجانب
 مغولستان لشکر کشیده و بر انهم فرمود و قشقران اوزبک از ارخان گرفته پناه بدهد پناه عالم پناه آورد و صاحبقران ویرا
 اعانت کرده و لشکر بر ارخان اوزبک کشید چنانچه مجموع این قضا یاد ضمن احوال سلاطین اوزبک و ختایی نوشتند تلک
 تحقیق سگ گشتند و در سه شلت و سبعین و سبعایه لشکر بخوار زم کشید بر امیر حسین این بینخدای خود کفارت والی انجا بنگید
 متحصن گشت و در محصور طایر روح و نفس تن را گذاشت یوسف صوفی خود کفارت برادر اویل باشتی کرده و دختر
 آق صوفی برادرش که از لشکر بیک دختر خان اوزبک بود و یون بیک طایفه ازاده نام اربسک از دولن شهنشاده محمد جاگیر کشیده
 باروم چون دو بخار پندار بدایع انصاع شد صاحبقران در اریج و حسین و سبعایه و لشکر کشیده طلیع ساخت و در سه
 ست و سبعین بجانب مغولستان هفت فرمود و طغر و منعد و راحت فرمود و بار در لشکر خوار زم برده و از انجا برگشته
 مغولستان رفت و بر خاندان چیر شد چون یوسف صوفی باز گرفت صوفی گشت در سه ثمانین و سبعایه نوبت چهارم لشکر
 بر کشید و یوسف را بنزدان محاصره اسیر نموده و یوسف روز سه پیام فرستاد که صاحبقران از انجا جانب دین ازین طرف میدان
 مبارزت در آنیم و سده و کل مطلق خدا می کنیم + کوشیم و سخت آزمای کنیم + به بینیم تا این شتابان بهر + درین
 داری بر گرد دهم + ز با سیم چه گیتی فوز + که سپرد گرد که برگشته روز + و صاحبقران قبول این مخفوفه
 و امرا هر چند مخالفت نمودند و بنیاد امیر سیف الدین را نوزده عنان گرفت گفت + چه ضرورتی تنها کند کارزار +
 چه باید درین دشت چندین سوار + صاحبقران از غضب او را دشنام داده و شکر کشیده برو بنیادخت تا اسیرت باز
 داشت و صاحبقران قریب بخندق رسید اما یوسف بنیاد الغرض هم در آن زودی یوسف صوفی هلت نموده و دیران
 صاحبقران + چو کردند گرم آتش رزم را + فکندند بار و سه خوار زم را + جهل که نام و سه از گنج بود +
 پرازد و گوهر بیک گنج بود + زنه با ماهی بر آمد مغربو + که سپروز شد شاه گیتی خدیو + و تمامت خوار زم را قتل و تار

نمودند و محاسن او را بر زمین افکندند و پیشکاران و علمای امانک و بیطرفان رسانیدند و این فتح در سنه اصدی و ثمانمین و سابعابعیه
و انقضا و محاسن او را بر زمین افکندند و پیشکاران و علمای امانک و بیطرفان رسانیدند و این فتح در سنه اصدی و ثمانمین و سابعابعیه
منه نمود صاحبقران در سنه اثنی و ثمانمین و سابعابعیه شانزده میران شاه را با امر اسنادا بر خراسان نامزد فرمود
ز نوران غولان پنهان جو بدشتایان بایران نهادند و در پیایه چو مور و بلخ به شمار به همه تیغداران و خنجرگذاران
و صاحبقران خود نیز در سنه مذکور و طایف تغاویل لشکریان بایران زمین کشید چون قلعہ قوش رسید و برادر و حلقه تسخیر و راور و
از اینجا هرات را محاصره نمود و غوریان چند نوبت دلاوری کرده بیرون آمدند و غولان بغیر دست ایشان را تار و تار
راندند و آخرالام حصار شهر را فتح نمود و لشکریات الدین را بسیار کشتند و غیاث الدین بجهار اندرون پناه برده و ناپاک
شده مادر خود سلطان خاتون را که دختر قلعہ خاتون بود بباستشغال جراثیم فرستاد و صاحبقران فرمود که
ملک بلوچیتا بیرون آید که جز نکوئی نه بیند و غیاث الدین ناپاک شده بیرون فرامید و این واقعه در سنه ثمانمین
و سابعابعیه اتفاق افتاده و تحالف و تشبقات و خزان و دوائین برست صاحبقران رسیده و چشمه از خزان چو
حصارش سراسر بنیاد افتند و حصاره که یک کشته و سالخورده به همان را که از نو ملک راست کرد و همان زمین
بازین گشت راست و که صاحبقران را چنین بود و خواست و ملکه زاده غوری نیز از قلعہ اشکلی حاضر شده اطاعت نمود
صاحبقران از اینجا بطوس نهضت فرمود و امیر علی بیگ مانی غزائی غاشیه لطاعت برداش کشیده حاضر شد و صاحبقران
بسرقت باز گشت +

چون سبز و ار که صاحبقران سخر کرده بود امیر علی مانی غزائی
و امیر ولی بیسود و الی مانند آن و در اینجا محصور و در حصار

ذکر لشکر کشیدن صاحبقران بر سرزمین ایران

زمان فرمان داد و انشا که غولان بار و در گرجی شوند و ز نوران برآمد و گریه جوش و با یوان کیوان رسیده و خوش
سپه بجهت بیدار حصار آن و یقینیم که عاجز ماندگان و نه بر و شده انجمن فوج و چو دریا که نیز در هر گونه موج و چنین لشکر
با چنان باد شاه و روان شد دشتایان بعون اله و چون بجوای کلات رسیدند و در سنه اربع و ثمانمین و سابعابعیه و طایف
ایت اسل حصار را بقهر و جبر گرفتند و علی بیگ دختر خود خواند سلطان را به شانزده محمد سلطان فرستاده و عذر و خواهسته
امان یافت و بار و در گرجی گشت و صاحبقران امر را بجهت او باز داشت و بدلت روان گشت با
لشکرش و سپه و سپه آفرین یا درش و چو بوشند و بفرود شده میل و ترشینه و آن بوم و بر کربل
و قلعہ ترشینه را که نوکران غیاث الدین والی هرات تصرف بودند و نخلک و سوزان را بجا بصب مانند ران شتافت و
شیخ علی بهادر امیر علی چن غریبان را با تیغ و کفن آورد و امیر ولی بیامهاک اطاعت فرستاد و صاحبقران فرمان داد تا
ملک غیاث الدین را با فرزندان و تمامت قوم جان غریبان را با و انهر برید و غزنی و سرقت باز گشت چون ملک محمد

پیغمبر الدین کثرت و غیره و خیران در بهارت بازفتند آنگه خشنده امیرزاده میران شاه در بهارت رفته آن خساد و فرو نشانیید
 مخالفان را کشته میان راه از سر ایشان برآورده و ملک غیاث الدین و امیر خوری و علی بیگ جون غربانی و ملک
 محمد حکم یلین کشته شدند و صاحبقران امیرزاده علی ابن مویدارلات را بمغولستان فرستاد و خود بانوچه گرانمایه
 متوجه سیستان و مازندران گردید و در سته خمس ثمانین و سبعایه در اوایل رمضان بهارت متغزل اجلال فرمود و
 سبزوار را محبط کرد و ده سوئے سیستان متوجه شد و سیستان را محاصره نمود و قطب الدین یسپاتی از یکجا بنشین متوجه
 میکرد و از یکطرف لشکر لاسه حرب و بنو میقتاد الغرض بعد حرب و بنو قطب الدین را محاصره یرون آمده اما سیستان
 قریب بست هزار کس بیرون آمده جنگ نمود و قطب الدین بدین سبب بنده شده و صاحبقران فرمود تا لشکر حمله کرده
 محاصره را در میان گرفته قرار گرفتند و محاصره را بنیاد افتند و شهر را قتل عام نمودند و قتلاند و شهر خراب
 متغزل و برافشا و بنیاد مردم بکسل و قتل و غارت برآورده و دست و سر اسیران بکمر و دیست و تلف شد
 زن و مرد و بزرگ و پیر و زرد سالار و کودکان و پیشه و صاحبقران را محبط خزان و وفای فرمان داده و زاوله
 و نشان و سام سوار و شتر و ارباب را بر نهاده و بار و زینار و از گوزن را بسود و تخت و گستره هر چه بود و
 زر و نیش و تاجها کسے زر و نیشینه و گوشواره و کمر و اسپان تازی سیمین تمام و نیشینه بندری زرین نیام
 و فرمود تا جمیع اموال آن شهر را غارت کنند و تمامی نرو خشک آنمزد بوم برق غارت و مال و بسوخت و
 زبانش کم و نیک بد خوب زشت و زنده دران بوم خیره نهشت و نکس ماند و شهرونی خواسته و از آن
 بوم و برگرد خواسته و رسید از بوم زابلستان و سوسه روح رستم پای کمران و سر از خاک بردار و
 ایران به بین و یکام و ایران نوران زمین و علما و صلحا و اهل حرفه را کوچانیده بخت بر دند و بعد از این محبت و غره
 قلعه را فتح کرده و به سلیمان کوته شافت و افاغنه اندیا را اول الحقی فرستاد و لطیع شده و درین زمان باز
 سر از اطاعت چسپیدند و صاحبقران رحمان روز که لشکر پانجا رسید جنگ در انداخت و زره عظیم و آتشه و اکثر
 امر از خمار شد و بالاخر فوج مغول را فتنه و قلعه را تسخیر کرده جمیع ایشان را فرو آورده بر هزاره و خوشنیت
 کردند تا بیا ساق رسانیدند و صاحبقران متوجه قندار گردید و او را تصرف کرده به سیغل برلاس عطا فرمود و چون امیر جاگو
 مرد جائے او بر امیر جهان شاه برلاس را و دشمنان غرمت بخت بر یافت و در سته ست و ثمانین و سبعایه بنوچه مازندران
 شد و جها جوهر چاکر شد کام یافت و زقوران و گرسه ایران شافت و سپه را نذاست و تفرقه رسید و
 بهر پیشه بر آب مسری کشید و بر آن چو لشکر جمعین گذشت و همه ملک ایران پر از بیگمشت و سپه دار و
 جوش و دران صد هزار و شماره بیشمار که آمد سوار و دختره ملال الدین شاه شجاع ظفیری حب المطلب سیده
 با بر محمد ابن جهانگیر بخت بد چون به پیشه مازندران رسید فرمود تا در خزان بریده راه پیدای نمودند و با بر سوسه

جنگیده نهزم نمود و امیر کبک بار و گرجان آورده و لشکر صاحبقران از شر ایط خرم غافل نموده وی قوشون و کین باز داشته بود
ایشان بر جهان افغان تاختند و امیر زاده میران شاه متوجه دفع اعدا گشته متخافان رو برگزید و در دین چون بغیران امیر ولی
دران راه ناپناه بایستد بیکانندیده بودند لشکر او چون از معرکه ستیز رو برگزید نهادند بسیار بایستد از ایشان دران چاه ناپناه
و نقد حیات بر او دادند و ضمن جنگ حقیر کبک را خسیه و قلع فیله بطور پیست و امیر ولی تحلقان را
بقلعه گرد و کوه گذاشته سر ری مفور شد و صاحبقران حکومت استراکاد را به لقمان بادشاه ابن لغاتیمه خزان
بوزخیری داد و صاحبقران بری شتافته و سلطان احمد ایکانی جلایر از سلطانیه تبریز گریخت و صاحبقران امرا
فرستاده بر سلطانیه تسلط یافت و بر سلطانیه رفته و سارق عادل را کازامر اسطین ایکانیه جلایر بود و از پیش
زمین العابدین تلفر علی داشت بر سلطانیه نصب فرمود و صاحبقران برینماد رفتن از انجا بمنزله عاوت نمود و
در سنه ثمان و ثمانین و سبعمایه یونانی بارس ایل جلایر حمله
شکرو تزیب سامان یوش از حیون جهور نموده و برین

توجه صاحبقران به یوش کله ایران

رفته اغرا الدین را که قافله جاز از غارت کرده بود و سر کس سخت داده و به کوز بکجان رسید و سلطان احمد جلایر رو برگزید
هنله و امرای کبار و پسر تاختند و محاربه سخت کرده و برگزیدند و قناری انیاق امیر ولی را گرفته بستر رسانید و
بفرمان صاحبقران سارق عادل نیز بستر رسید و قلعه منچوان فتح شد و منوچهر گرجستان گشته قلعه تعلیس را فتح نمود و تمام گرجستان
تاخت و تاراج کرده و قلع را اندر یار کشاده و قلع را تعلیس سلمان شده و ولایت او با و گذاشت و بقرا باغ قتلای نموده و
خبر حرکت لشکر او بیک رسیده امرای بایستد اندفاع ایشان مامور شدند و صاحبقران بقلعه ایدین که در تسلط قرا محمد ترکمان
بود رفته مسخر نمود و طهرین حاکم از رنجان اطاعت قبول نمود و امر او را در گادگان ایل والوس قرا محمد قرا و نیلور غارت
کرده و او بکوه بایستد بلند پناه برده و صحرای موش را تاخته و منوچهر سلطان گردیدند ملک خرا الدین والی انجا پناه به کوه
برده و آخر الامر قلعه مذکور که نهایت دشوار گذار بود کشاده شد چون تمامت آن لواحق بصلطه شهنشاهی در آمد صاحبقران
گردون توان زمین العابدین ابن شاه شجاع را که پدر او رفته مرگ عریضه نوشته و بر اسفارش کرده بود و طلبید او
بر سرنی دیو غور از شاه راه اطاعت برگشته نیاید صاحبقران عثمان بن عزیمت سیاح فارس و عراق العطات داد و
در سنه تسع و ثمانین و سبعمایه تو شقان ایل غروق در سارق قش گذاشته و منوچهر فارس شده روان شده
بصوب صحرای گزین و وطن گاه شامان ایران زمین پنججسته سمن طفر زیران و سعادت قرین نصرش بهمان
یلان غولان همه در کباب و همه دل پراگین و سر شتاب و یکایک برابر و گفنه گره و سمنان و دود آب و
کمان کرده زده و باصفهان رسیده شهر را تصرف در آورد و والی اصفهان تحصیل اموال غشونته کرده و یکی کچام شخصه
عشری انبوه گرد آورده دست بقتل و میر غولان کشودند و قریب بیست هزار مرد را که بر کس بعضی بهمان شهر رفته

بود که شکستد بیضط و در بختانست و بدین سبب نامه غنیمت صاحبقران افتحال یافته بر آنست که خیر شهر فرمان داد و شهر
مستخرجه و قتل علم فرمان داده بخصم و کم حمایت مغروران نموده ایشان را بنجا نهاده خود خطافات نموده بودند از
آسیب نقص سلامت ماندند و درین شرف نجات یافت که توامات و هزاره جات و صده جات مرگشته گان بسیارند
به تو اچیان دیوانی حواله نمایند بر و اتی نهاد هزار شیوه کارمند و نهاره نا ازان بر آوردند و صاحبقران از آن مقام امر را
راگماشته سوخته شیراز رفت و درین اعیانین از شیراز گریخته و شاه منصور پسر عم ادا و ابدست آورده بسلاسل
اغفال بست و پشامش کور نمود چون صاحبقران به ضبط شیراز و ملک فارس عاظمی نمود دیگر تمامی سلاطین آل
منظر غیر از منصور که فرزند گزاری بستند چون خبر آمدن تو قشش خان و لشکر او شنیدند حکومت شیراز بشاه اچیان برزاد
شاه شجاع و صفهان را به سلطان محمد پسر او و کرمان را به سلطان احمد برادرش و سیجان به سلطان ابوالحسن بنیر شاه شجاع
داده و در محرم سنه تسعین مسعایه به بقرند برگشت و بجانب خوارزم به هفت فرمود و ابلیغش اغلن و سلیمان مونی تو کفر
فرار اختیار نموده و صاحبقران تسکان خوارزم را بر تفرقه فرستاده شهر را و بر آن فرمود و بقرند تو قشش خان را و بک به هفت
نموده و از آنکه او در کنار نهاد و چنانچه نوشته شد و بعد از محاربه از موضع آل تو شون شانزده میران شاه را بخوار
فرستاد و شاهزاده به بقرند رسید ملک محمد ابن غیاث الدین کرت و پسران او را شربت فنا چشایند و در محرم
بهر آباد با ملوک سرمدال جنگیده و امیر قباغاخوس را به تصرف در آورده و صاحبقران در سنه امدی و تسعین
سبعایه به منوچهر بنوستان گشته و از آنجا منظر و منصور از خضر خواج خان جغتایی بادشاه غوستان جنگیده و رحبت
فرمود و به بخارا رفت و در کل فرستی شکار انداخت و در آن جنگل شکار بسیار از هر نوع بود و بالخصوص تو که در فارسی
آز اراج میگونی و مرغیست که در بطور اچیان هم ممتاز است تمام زمستان صاحبقران نشاط شکار در آنجا
نمود و صاحب تاریخ منظر نامه از تواریخ جهان کشایه مینویسد که در آنجا کثرت بطیور و مرغان چندان است که
جغتایی خان و او کتایه خان یک زمستان در بخارا قشلاق کرده بودند به هفت نجاه شکار تو بر شرف بار و تو بزرگ
که در ظاهر تفرقه بود میفرستادند و دختر امیر سیف الدین بابا بیکارین میران شاه منعقد و پس ازین تو رتائی بزرگ
کرده و لشکر به غوستان فرستاده در سنه انین تسعین مسعایه بار و گور و شت قباغا رفت و در سنه ثلاث
تسعین قشش خان او بیک از ملک مال آواره نموده و سلطنت او بجا آورد و مار و صفا ساخته معاودت فرمود و
از غزنین و کابل مامور و دند مار آاب سنده به شانزده به محمد جهانگیر داد و امیر سلیمان شاه قطب الدین امیر
علی حاجی ابن امیر موسی تا سخت و بهلول بر لاس و امیر اسلام بر لاس نمود و خواج ابن امیر قباغا کائنات حیدر مونی ترخان
ابن غیاث الدین ترخان و جوی خواج قباغا و اقبال شاه بر غوی و شمس الدین ابن اوج را و غیره امر اخذ و کج بکاب
او رفتند و صاحبقران در سنه اربع و تسعین مسعایه به و افغانی پیشی میل به بقرند رفته به مستقر عیش خویش استراحت نمود *

نهضت یات ششم و چراغ خاندان لاس صاحبقران امیر تیمور گورکان
بمالک ایران بیرونش پنجساله تبعه بر خالق الحن والس اس
طرازند و این غمسته ترقم
چنین اند و خند نظم
که چون فتح قباق

شد شهریار بر آسود و ز کلفت آن دیار صاحبقران زمان که بجز ملک گیری خیاله نداشت در لشکر کشیدن
ملای نداشت و اعیان امر را جمع آورده لب آراست و خیل غاتان سر برده بشیرین غمهاکے خاطر پذیرد
که اسے شیر مردان غمگی شاد و ز عشرت کے باید آورده باد و کم اندیش ترن پرور سے پرست و دهرین تباراج و دنیا
زدست و چو زوان شمار اول شیر داد و دل شیر و بازو شیر داد و دل و تیغ و بازو بکار آورید و عوس جهان
در کنار آورید و بعد از آن لشکر آراستہ بہ بخارا نزول فرمود و ضیو بنو لان سپاہ کشید و کہ چشم ملک مل
عرضش ندید و چنان شد ز گردواران جهان کہ غم و شکی گشتی شد آنا آسمان و در آستان علالتہ بر نیل او متولی شد
صحت یافت و این غمیت در سہ رابع و تسعین و سبعمایہ سہی بل اتفاق افتادہ و قلع آمل و ساری را فتح نموده و قلعہ مانہ کر
و غیرہ بکشود و در سہ و چہارم فرستہ غم و تسعین و سبعمایہ شاہزادہ محمد سلطان و پسر محمد تغلای تمین شد و در خود از
مازندران بغداد و عراق نہضت فرمود و شہزادگان فروین را گرفتہ متوجہ سلطانیت شد و بہ کوہی ستون فرستند
و برگریستان نیز امراتین شدند و شہیہ غمچی شدہ و غریب و غفلت امیر تغلی بہادر را شہید ساخت و صاحبقران
میران شاہ را در اسجاند داشت تا با غرق بیاہد و خود با سپاہ گزیدہ متوجہ گریستان و غورستان گشتہ دور و دروہا
و غیرہ قلعہ آن را تصرف در آورد و بحر کمبلہ رفت ملک غمزالین فرار نمود و میران شاہ کا نشان تاخت آوریدہ
و صاحبقران جمیع آن نواحی تصرف در آورده بہ تہتر رسید و از آنجا متوجہ شیراز گردید و در نایح سیوم حامی الاول
سہ و خمس و تسعین و سبعمایہ تھا تو میل بہر سفید رسید و آن قلعہ نہایت دشوار گذار است و در سہ ہوش
خو اندمدی سفید بدان ڈر بیاہد را امید و محب گو نہ گوہے خدا آفرید کہ مانند آن کس گیتی ندیدہ
رہش تند و لغزان رنگ تافراز و چو زلف بیان بیج بیج دراز و صاحبقران او را گرفتہ دیران نخل جنگ
جلادت از آستین شہامت بر آوردند و مالی آن قلعہ ہر چند دست و پا زدند فیر فسادہ قلعہ تصرف صاحبقران
در آمدہ زین العابدین کور کردہ منصور حضور رسید و از آنجا متوجہ شیراز گردید چون صاحبقران از شاہ منصور
مسالہ نمیداشت باہا نقد رسپاہ کہ در رکاب بود و غرق و سپاہ را در غیب گذاشتہ روانہ شد و دو قول ترتیب
داوہ یکے را بعد از شہزادہ محمد سلطان داوہ دیگر را با تمام خود نگاہ داشت اما شاہ منصور چون خبر توہ صاحبقران بدو رسید
آہنگ خواہ کردہ و نایل خسار غمہ از شیراز بان دکان تعلم باطن شدند شاہ منصور پرسید کہ اہل شیراز در حق ما
چہ میگویند گفتند کہ اکنون در وقت بر آمدن از محبے شہیدیم کہ گفتند کہ آمان کہ ترکش نہت من و چاق و خون دہا

اکنون از پیش مغولان چون بران پیش گریخته کجایم وند **س** ز عبا نگ شیر افغانان دلیر و گریزان شد از پیشه
 آن شرزه شیر **س** به پیغاره اش گفت زل زبام **س** که اے بر تو شمشیر و ترکش حرام **س** چو بازو شمشیر داری قوی
 چرا میگریزی کجایم وری **س** ز ناموس نامت اگر سر به است **س** سرت راز و ستا بهیچیه است **س** بهر حال **س**
 بهرید و برگشت چون شیرست **س** نهنگ بر اثره **س** بے بدست **س** ز شیران جنگ آور نامدار **س** با و کرده بیت سید **س** لاری
 و بالغور برگزیده با سباب حرب و نیرو پرداخت و دلالت که **س** هر آنکس که آب دریا بنزد **س** بهرید نباشد
 خرومند و **س** چو کشتک با باز بازی کند **س** بخوریز خود ترکتازی کند **س** الغرض شاه منصور شش کین کشیده حکم
 اذاجاء القضا عی الیهم که کویا تیلد وقت نماز جمعہ بر قلب سی هزار قبول پرغاش جوئے تو بخوار **س**
 آورده و قوشون را بهر زده صفوف را بشکافت و بگو لهما عقوب لشکر بودند بر سید **س** و زانجا عمار العزم
 خبر **س** بهیچید و رخ سوسه نادر کرد **س** نگویم که مانند نادر **س** چو دیوسه که از بند گرد **س** نه اندیشه جان
 نئے فکر **س** تو گفتی که از خود ندارد خبر **س** و صاحبقران روزگار با جمعی استاده جلاوت و امشاده **س** نمود شاه
 منصور بجانب صاحبقران حمله آورد و صاحبقران بر اے حرب اوزیره خواسته انا نیزه دار سپاشده بود و هر چند
 ده پانزده کس بیش در نزد صاحبقران نبود نماز جائے غنبدیده **س** نه جنبید آن کوه ملکین زمانے **س** و آن
 شور و غوغا فروداشت پلے **س** و منصور در مرتبه شمشیر بر خود حجت صاحبقران رسانیده کارے ساخته و قاری
 تو صیبری عادل انتخابی خود را در میان صاحبقران دشمنان حائل ساختند و شهرزده محمد سلطان میمند آل ظفر را از
 جائے برداشت و پیچید دست چپ را بکشتی میمند و میسر و منصور که دو هزار بودند و بگردانیدند و مغولان به
 قناب ایشان رفتند اما شاه منصور با هزار سوار فدایی و ارسر و میا خت و شهرزاده و شاهرخ و امیر جلالت الدین کرکوت
 و بیستم صوفی نوک غرات و امارے او یاق زغانی و غیره دلیری نمودند و قوشونهای شل و فادار و قوشون جلا تیر حلقه
 امیر شاهرخ نور الدین جلایر و قوشون تو حین محبت شده شخ علی دلال تو حین قوشون بهرام داد و مردا گلی داده چون
 منصور شاه از شاهرخ پیش رفت ندید بار در کصفوف را بشکافتند و عقوب صاحبقران رسید شاهرخ
 شاهرخ دفع او تنویر شده اسلحه معاونان او از گیم سخته شاه منصور را که کسانند و آنها نیز از وجد است شده
 خدش زخمها یافته مغول دست بگیر بانش زده از اسپ کشید و نام خود اظهار نموده خواست که شربت آبی بمن
 دهند و زنده بیا پس بر سلطنت مسیر رسانند مغولان اتفاق نموده بجائے شربت آب شربت شمشیر تیغ ناگوار
 چشاندند و شربت در پلے سمند صاحبقران انداختند آرس **س** بتیس اره پیشی ز شیر افغانان **س** دلیری کن
 با و بر افغانان **س** گوزن جوان گرچه باشد دلیر **س** عیان **س** بکه بر تا بلا زنه شیر **س** مشغور **س** گریز **س** زبان **س** هست
 که بسیار دست است بالا **س** دست **س** سرے کونیا **س** بقصر فرود **س** بخواری **س** بجا **س** ره افتاده بود **س** چون **س** شاه منصور

گشته شد و ساجان رزگز و سوسه نماز و زنان سرکشان نامداره نمازده صاحبقران بر پشتی برآمده امر او فرستاد
 ایجاشی کرده بقاعده و عادت مغول سرو میگفتند و زانورده کاسه می داشتند و مردم بیت ادا میکردند و خوشی
 دیگر از مغولان نمایان شده شاهزاده شاه سلطان بدیع ایشان متوجه شد و خافان فرار و زیدند و بقیال مغول بسیار رسیدند
 و صاحبقران بباکووان رفته و همگی آبخارا قتل و غارت فرمود و فرمان داد تا تبریز و سلطانیه و جمیع اوس ها کوخان زیر آتش آید
 میران شاه با شد و برز که قراقرق و یویش نموده مردم بسیار از آن قوم کشته شدند و اموال ایشان بغارت رفت
 حصن های ایشان سخر کرده با خاک برابر ساختند و سلطان محمد را فرستاد تا با طرف روم و گرجستان رود

توجه نمودن شهنشاه بر لاس خزا و سوکار الاسلام
 و صاحبقران فرمود تا شاهزاده پیچید و فرقی
 و سراسر ملک غنم و توانان و غنم و با
 سر کرده سلطانیه رود و خود نیز بنیم

شوال سنه خمس و تسعین سیعایه سوک بغداد روانه شد و ایوار و شبگیر کرده چون به بغداد رسید سلطان احمد اموال
 و انقال را از دجله گذرانید و خود نیز از دیار گذشته و سواره ایستاده بود چون آواز کوس و کورگه شنید و مجال
 عازم فرار گردید و افواج منصور خود را بر آب زده با کشته شدند و امیرزاده میرانشاه از جای که کفریه اعتقاپ شهرور
 است با لشکر خود بر آب زده بگذشت و قشوی خاصه سلطان احمد را که در آن طرف بود دیدست آورده بدین سو کشیدند
 و صاحبقران سوار شده عبور فرمود و مولا ناظم الدین غازی قتیبا رخ خود میدوید که در آن روز دین در بغداد
 بودم و اول از همه بر پایه سرخیلافت سید رسیدم و صاحبقران مرا هم حضوانه برین مبدول داشته دیدم که
 روسه و جله از کثرت لشکر مغول که عثمان و عثمان مرکبان را بآب انداخته بودند و صحرای از نشاء ختم و انگشت حیرت
 گردیدم که آیا این چه طائفه اند که خاک و آب در زردستان بیکیت و اماره صاحبقران عرضه داشتند که بابت گان
 به نگار می سلطان میر و هم صاحبقران در بغداد آرام فرماید و صاحبقران برگشته به بغداد آمد و امر اداریه و روان
 شده و شبگیر کرده بر لب آب فرات رسیدند و سلطان نیم شب از آن آب گذشته بود و امراد صلاح بودند که
 چاکرستی یافته و اسپان را به کشتی بسته گذاشتند و اموال و اسباب بسیار از سلطان گرفتند و امیرزاده میرانشاه
 رسیده و دو عقب او را ختنه و از انجمله اسلح اخلن او بیک و امیرجلال ابن امیرحمید کرکوت و عثمان تپچاق و شیخ
 ارسلان و سیدخواجها و شیخی و غیره جمیع امرای که چهل پنج نفر بودند سلطان احمد رسیدند و لشکر ایلیان
 بودند و با سلطان احمد و هزار سوار بود از انجمله دو صد مرد با کشته بر امر احمد آوردند و امرافانی الفور از مرکب پیاده
 شده گمان بگزفتند و نیزه رنگ + بهر دوازده و سه خورشید رنگ + زپیکان همه آتش افروختند
 یزین بزره را همه سوختند و مخالفان از ضرب نیزه و گردانیده امرایان سوار شده و عقب را ندیدند و مخالفان

برگزیده و اما اناسپ فرود آمده شهید غازیند و چون لشکر جلایر روگردانیدند سوار شده تا ختند و با رسوم ایشان منان
 پیچیده حمله آوردند که مجال پیاده شدن نداده جنگ شمشیر و سنان و در پیوست **ه** و خوشان سوار و در خوشان
 سنان و سرفشان شمشیر قیغ کردن کشان و و اما مردانگی بسیار کرده و مخالفان را گریزانیدند و غنائم بسیار گرفتند
 و در آن روز هوا گرم بود و آن وقت که بلا چون چشم عدلے آل عیالی آب بود هر کس از نهایت تشنگی در جستجوی
 آب بودند و جمیع دو جام آب یکے راستے ایساج اغلن اوز یک و دیگر راستے امیر جلال کر لکوت آوردند و اسراج
 آن جام کشیده حرارت تشنگی در فترت نشسته از امیر جلال درخواست نمود که بخش خود نیز بوسه دهد امیر جلال گفت که
 از صاحبقران شنیده ام که عربی یا عجمی در سفر بود و در بیابانے بجای تشنگی مبتلا شده عجمی از عرب درخواست که قدری آب
 که نزد تو باقیست بمن ده تا جان بسلامت برم ذکر مردی عرب شنیده ام عرب گفت که میدانم که این آب اگر ترا بهم
 من از بیابانی پلاک خواهم شد اما میخواهم که ذکر جمیل مردی و مروت عرب در عالم باقی ماند و آب بدو دادن نیز اقتدا
 بآن عرب نموده و از جان خود دست شسته آب بتو میدهم و این حق عظیم بر منل جوی و انوس اوزنگ ثابت میکنم
 تا این نیکنامی مروت و مردی او بیاقی کر لکوت ذوالجان انوس جغتائی باقی ماند و آب به ایساج اغلن داده بدین
 خوبی نیت آب دیگر یافته از اندیشه مرگ رنگاری یافت چون امر انجدرت صاحبقران رسیدند و این محکاب گفتند
 صاحبقران امیر جلال الدین را نوازش بسیار فرمود و حکامان موصل و خلعی اویلات والی اردیس و غیره امر به پیشکش
 ساواری حاضر شدند و قلعه بکریتش لشکر برده و اورا مسخر فرمود و اما شهر بصره و واسطه و دیگر جمیع بلاد و دیار عراق
 عرب و حدود شام را مسخر کرده و بشکر کفر سپیکر مراجعت نمودند و صاحبقران کاغذهای میران شاه را بیا لای بغداد
 فرستاده و خود را فروق را گذاشته تنبیه دیار برگزیده و قلعه کرکوک رسیده امانی آن دیار با دیگر قلعه اران اطراف با
 پیشکش و ساواری بکوب همایون رسیدند و صاحبقران به اردیل رسیده به وصل شتافت و سلطان عیسی علی طرین
 اول آنها را طاعت و انقیاد نموده و وقت طلب تکامل متساہل در زبده چون موکب همایون متوجه شد ناچار
 بزیرت رسید اما برادران او قلعه کشادند و هم بدین زمان شاهزاده عمر شیخ که در فارس بود با لشکر به شوشان میرفت
 بقلعه خرمالو رسیده و با احد و بدو بکریتملی برآمده قلعه را بمیدید شخصے نادانسته از قلعه تیرے انداخته بر تیرگ او رسیده
 شهادت یافت و لشکر شاهزاده در آن قلعه ملزم قتل و غارت بجا آورد و تنفسے زنده نگذاشتند و این واقعه در
 برج الاول سنه ست و تسعین و سبعمایه واقع شد و حکومت فارس به امیرزاده پیر محمد بن عمر شیخ متفرزند صاحبقران
 چون در حوالی ماروین حمله تا باب بود که بوستان رفته بارش و برف بسیار باریده اگر کثرت گل دلای اکثر امرا
 نند و غیره گل دلای انداخته میگذاشتند و بجزیره شتافته تک غیر الدین انا سجا فرور زبده و بار دیگر بار رسیده
 و قلعه را مسخر فرمود اما بوجه شنیدن خبر ولادت شاهزاده الف بیک ابن میرا شاه رخ امانی قلعه مان یافتند و

مال امانی نیز ایشان بنشیند شد و از انجا رایات نصرت آیات متوجه ما گردشتند و آن قلعہ بسیار سنگین برکوبه و آتشده دور
سنگینی و آن خاک نام نظیر نداشت و از بنائے او چهار هزار و سیصد سال گذشت و بغیر از این و غیر رضی اللہ عنہ هیچ کس
بر دست نیافت و در زمان امیر رضی اللہ عنہ لشکر اسلام از ممر آب اندرون آن رفتند که آب از آن راه بیرون می آمد
صاحبقران ویرا گرفت و در دوشه روز بقوت اقبال گرفت و درین اثنا امیر سق صوفی خود کفرت که از اعظم امر ابو نعیم لغات
در دل کاشته به تیغ یاسا و گردشت و صاحبقران جهاننسان بر آن گرفت و ایستاد و محاصره قلعہ بنحی فوجی فرستاد و فراتو
فرار بفرار اختیار نمود و امر امیر محاصره و تعاقب او برداخته صاحبقران به قلعہ آمدین رسید و مظهرین حاکم از بنجان بحضور
رسیده اطاعت قبول نمود و قلعہ آمدین و قلعہ اوینک به تسخیر صاحبقران درآمد و صاحبقران بعد از فتح آن خود به عظیم
کرده متوجه گرجستان گردید و بنهر فارس رسیده و صاحبقران شهر اوده شایخ را با خوانین و آغایان انبسط سمرقند فرستاد
و خود گرجیان بسیار را به تیغ جهاد گردانیده و بوجه تبرکات تو قتمش خان اوزبک متوجه دشت قنچاق شده و محاربه مصعب
باخان اوزبک نموده تمامی حاکم دشت قنچاق شل چکر سق بلغار و روس و الاان و دشت خزر و غیره را ناخست و تاراج
نموده و درین حالت دریند که صاحبقران به امیر تومک تو مین سپرده بود و او کوکس در انجا گذاشته خود بکربک همایون بود
فناک می پیداشده و سلطان مجازنه و او خوانان آن قلعہ در انجا فتنه برپا کرده و شاهزاده محمد محمد لشکر فرستاده محاصره نموده
همچنین نهاده که به عهده امیر مزید برلاس بود و کوشش بپهل در انجا می شده و امیر مزید را ملک نمود و صاحبقران حکومت
مار درین بیستی که مقید بود گذارشته و سلطان حسین تاجموت و غیره امر را نماند و نهاده فرموده و امر اهلل را بدست آورده و باتش
سوقمند و صاحبقران امیرزاده محمد سلطان را با امر کس بزرگ بشیر از فرستاد تا بیزد را تصرف گردانده و باغیان را سزا
دادند و صاحبقران در یازدهم شوال سنه ثمان تو معین بسعایه مطابق قنچاق میل از بهمان سوئے سمرقند کوچ فرمود و بفرزند
رسیده مشنه عظیم بیا راست هجده کیل بشادی بیا راستند و بهر جائے را لشکران خواستند و همه شهر و زیور
زرگوار و گله کوش روئے زمین از نشر و بگستر و فراش صد نوع فرش و زربجست زمین گشت مانند عرش و
شاد آراسته بزم از نائے و نوش و کد کشش اندیده بمینوسروش و باغی عظیم احداث فرمود و قصر کس فیج
بتاریخ جمادی الاخر سنه تسع تو معین بسعایه مطابق اوی میل بنیاد نهاد و فرمان داد تا شاهزاده شایخ به ملک
خراسان تزار گیر و امیر مضراب ابن جاکو برلاس حسن جاندار ملک و جهان ملک ملک و عبدالصمد ابن حاجی سفید الدین
و میر محمد ترخان و پولاو ترخان سپران فیاث الدین علی ترخان و حسن صوفی خود کفرت و توبلاق تو مین و کیکچی
یونجی و طغای مکران و اولوچ و قاقچا کچا و غیره امر کس هر زمان خانه کوچ ملازم داشتند و جدائی او بدوش
سخت بود و کما و زیور انصرفت بود و طلب کرد و گرفت اندر برش و بعد هر لوسید چشم و سرش و
وزان پس بیرون آمد از پیش شاه و چو شیر بیان رو نهاده برآه و امیرزاده محمد سلطان که نامزد و برادر

تمامی آن دیار را تسخیر نموده و بهت قلعه از آن دیکر کرده و سه چو والی سر بر آن شعله دید که آن بخت بد و بخت بد گشتید
 بنام یکان شاه بحر اعتراف و چو موی بریدار در شکاف و زنبار خواسته و سه بر آن شد و مقرر که هر
 سال براج و رساند نباشد بحرب اقبال و و شانه زاده خورستان و گزشتان را در تصرف و آرد و به بنمزدید
 و صاحبقران امر را از زعفر خواهر جان خجانی فرستاده و شب عظیم نموده و خواندگاری و زعفر خواهر جان نموده
 چون شکل خام زعفران رسیدنهای امر او خواندین با نمره روزه راه اقبال نموده و صاحبقران او را بقصد
 خود در آورد و

در تحقیق لفظ گورگان

واضح باد که در مقلی داماد را گورگان میگویند چنانچه در اورانی گفته است این امر به
 ثبوت پیوست که امرای را که سلاطین خول و متر داده بودند گورگان میگویند
 اما این لفظ بر ذات اشلین مقرر بودند بر اولاد ایشان اما صاحبقران امیر تیمور گورگان را گورگان گفت مانند
 مصنفان و مجاری چند روایتی است که گارند بعضی بر آنند که چون خجانی خان و دختر بامیر قزاقا ر داده بود بدین سبب
 اولاد او را گورگان گفتند اما این غلطی نماید زیرا چه قزاقا را گورگان در هیچ تاریخی دیده نشد قزاقا را اولاد
 بسیار و در همه ایشان را بر لاس میگویند چنانچه در زمانه صاحبقران نیز امرای بسیار از اولاد امیر قزاقا بودند و ایشان
 گورگان میگویند اما میتوان که پس از دیگر امیر قزاقا را از خواتین دیگر باشند و امیر لعل محمد صاحبقران از اولاد او است از
 دختر خجانی خان باشد بدین سبب دیگران را گورگان گفتند اما برین هم نمیتوان که شود چنانچه امیر طرغتمش پدر
 امیر تیمور تا اچیل ابن تر قزاقا هیچ یک را گورگان نداشتند و اولاد او را خجانی گورگان صرف لقب امیر تیمور بود این
 قوم گورکانی بر لاس از صاحبقران پیدا شد و مجاری لقب چنان است نمایند که صاحبقران ابو جانی تکان آقا خان
 امیر حسین بیعت و عقد داشت و در آن زمان او بماتی بیعت و شرکت و صلوات از همه بالابود و امیر عبداللہ السیو
 قرمن و اولوس خجانی ملک بود بدین سبب متعلقان توابعان امرای بیعت امیر تیمور را گورگان گفتند چون صاحبقران
 آقا زکریا گری نمود ملت با امیر حسین بیعت یار بود و همین لقب شهر یافت و آقا زعفر خواهر جان خجانی را گورکان
 بالاستحقاق الوس خجانی بود و در منوستان بجای تان نشسته بود و بعد از او لقب گورگان متعلق تر شده و
 جمیع اولاد صاحبقران را که از امهات متعدد بودند گورگان گفتند و قوسه باین نام پیدا شد که کف گورکانی بهمان
 کسانکه نسب ایشان با تیمور بر لاس میرسد و

در اکثر کشید صاحبقران جهانگیر تیمور گورکانی کشور هند و شرح حال صاحبقران
 حرب نبروان دیار و مراجعت نمودن لفتح و فیروزی یفرمان نبروان بنیاد نهادن

در تحقیق لفظ گورگان
 اما این لفظ بر ذات اشلین مقرر بودند بر اولاد ایشان اما صاحبقران امیر تیمور گورگان را گورگان گفت مانند
 مصنفان و مجاری چند روایتی است که گارند بعضی بر آنند که چون خجانی خان و دختر بامیر قزاقا ر داده بود بدین سبب
 اولاد او را گورگان گفتند اما این غلطی نماید زیرا چه قزاقا را گورگان در هیچ تاریخی دیده نشد قزاقا را اولاد
 بسیار و در همه ایشان را بر لاس میگویند چنانچه در زمانه صاحبقران نیز امرای بسیار از اولاد امیر قزاقا بودند و ایشان
 گورگان میگویند اما میتوان که پس از دیگر امیر قزاقا را از خواتین دیگر باشند و امیر لعل محمد صاحبقران از اولاد او است از
 دختر خجانی خان باشد بدین سبب دیگران را گورگان گفتند اما برین هم نمیتوان که شود چنانچه امیر طرغتمش پدر
 امیر تیمور تا اچیل ابن تر قزاقا هیچ یک را گورگان نداشتند و اولاد او را خجانی گورگان صرف لقب امیر تیمور بود این
 قوم گورکانی بر لاس از صاحبقران پیدا شد و مجاری لقب چنان است نمایند که صاحبقران ابو جانی تکان آقا خان
 امیر حسین بیعت و عقد داشت و در آن زمان او بماتی بیعت و شرکت و صلوات از همه بالابود و امیر عبداللہ السیو
 قرمن و اولوس خجانی ملک بود بدین سبب متعلقان توابعان امرای بیعت امیر تیمور را گورگان گفتند چون صاحبقران
 آقا زکریا گری نمود ملت با امیر حسین بیعت یار بود و همین لقب شهر یافت و آقا زعفر خواهر جان خجانی را گورکان
 بالاستحقاق الوس خجانی بود و در منوستان بجای تان نشسته بود و بعد از او لقب گورگان متعلق تر شده و
 جمیع اولاد صاحبقران را که از امهات متعدد بودند گورگان گفتند و قوسه باین نام پیدا شد که کف گورکانی بهمان
 کسانکه نسب ایشان با تیمور بر لاس میرسد و

نخته بود بدلی که در گنجینه و لشکران سپاهش ایشان را خدمت کردند و امرای دیگر سیه چهارمیت و نوند و بلیان بقیه و پیش
 و صاحبقران در دره مانده که برت را شکافته راه پید ساخته باشکند و معاودت فرمود و یکجا رسید و حصار
 ایریاب را محارت نموده و سی افغان را به تعاص برادر ملک محمد سزار رسانید و سرداران افغان دیگر را که گشتی نمود
 سزار سیه حال داده و بعد از آن متوجه هند شد و بر سر سنده پل بسته و عبور فرمود و امیر شیخ نورالدین جلایر ابن
 سار بوفار با تو مان او به شهاب الدین هاکم جزیره فرستاده و امیر جلایر با جنگیده طغریافت و شهاب الدین گشتی با
 نشسته فرمود و شهر تلخی محارت شده و صاحبقران جمیع آن گروه را که باشا بنزاده پیر محمد خلاف کرده بودند سزار داد
 و نصرت کوکری را جنگیده بهشت عدم فرستاد و امیر زاده پیر محمد ملتان را مسخر کرده بود اما چون در برشکال سپاه امیر زاده
 تلف شده مجموع گردن کشان هند که سرور بقعه اطاعت کشیده بودند گردن کشی آغازیدند و شانه زاده در ملتان
 چون محصوران میگذاشتند که با طوطی طغریک صاحبقران نامور طالع شده هزاره به حضور رسید و صاحبقران چون
 اکثر لشکریان او را بر کجا و نشسته دیدی هزار اسب بشکریان او محرت فرمود و امانی و سیالپور که دار و نغمه هزاره را
 کشته بودند درین وقت جمیع ایشان فرار شده در قلعه طغریه رفتند و صاحبقران با ده هزار سوار گزیده بر آن قلعه فرست
 و راسه و بلخی والی آنجا بود که اندوخی بیرون خرامیده شرف دستبوس دریافت و مردم دیالپور را جودین که باغی
 شده بودند سزار داده شد و متعلقان را و دو بعین و زقله را باز بستند و غولان قلعه را در اندک فرصت کشادند امانی
 قلعه از هندو مسلمان زن و فرزند را گشته خود نیز جنگیده کشته شدند و صاحبقران زمان در اندک زمان طلوع سرتی
 و فتح آباد و هر دینی را فتح نموده محاصره دیالپور کرد و هندو را فتح کرده قریب به دهلی رسیدند صاحبقران فرمود
 تا جمیع امیر سال بسته بموریل خود بتوره روان شدند تا شش فرسخ شرعی و دو میل بعرض یاسا شیشی لشکر بود و صاحبقران
 قریب به دهلی رسیده و اطراف و جرایب دهلی را ناخست چون سلطان محمود والی هندوستان با ملو خان سیالپور
 لشکر و سوار و پیاده و پیشا رو سیلان مست خوشوار بمیدان خبرد و پیکار خرامید و صاحبقران مجلسه آراسته و امر او
 لشکر را استمال داده و بر جنگ نیز تخریص ترغیب فرمود امر بعضی رسانیدند که قریب به صد هزار اسیران نمود
 بشکر گرد آمده اند و روزیکه فراوان همگر جنگیدند و ملو خان از شهر بیرون آمده جنگید و بغرب دست و غولان نیم
 و شهر رفت ایران اظهار داشت نمودند و دیدن ملو خان عقره خوشی کشیدند و قتیکه جنگ با شد نجیبانی صد هزار
 اسیر خالی اصعبت نخواهد شد فرمان صادر شد تا همه را گردن بزنند و هر که اسیر خود را نکشد و یا نزن بکشند و مال او
 منجر را با شکر و آبیت اقل صد هزار و ده طغریه آید و آنگشتند و ارباب نجوم که در حد نجس سخن رانند اما صاحبقران
 خوش بر گشتار ایشان نگرده و فرمان شد که از ده نفر لشکر یک نفر یار و بود و بجهالت اهل عیال بیلانی بمانند
 و صاحبقران در شهر پنج انانی روز سه شنبه سده امدی و ثمانا به بحر ی سوار شده صفوف لشکر آراست و بر انبار

بلكو نهاده پرتوهای جهانگیر و میرزا کا بر بلاس امیر سلیمان شاه و امیر ضرب بلاس قمری توپن و توپخانه اسان
 و غیره زینت پذیرفت و بر انظار غیر شکست امیرزاده سلطان حسین تا بخت و شانه زاده خلیل سلطان بن امیرزاده
 میلان شاه و امیر جهان شاه بلاس شیخ ارسلان و غیره شهامت یافت و بهر اولی بعد از امیرزاده رستم عمر شیخ و امیر
 شیخ نورالدین جلایر و امیر شاه ملک و الله داد بلاس آتظام یافته و صاحبقران در قلب قرار گرفته و ملطاف محمود
 نیز صفها بر ترتیب داده و فیضان مست را پیش داشته میدان رسید و خولان که پهلان را ندیده بودند و رؤین نمی
 ایشان قوت و صلابت که با سینه و افراده شنیده بودند و خوفی از ایشان داشتند و اسپان خولان از فیضان
 میر رسید و صاحبقران از جمیع علما استغفار نمود که جائے شکا خوا بود ایشان از غایت هراس و سواس حکمایان فیضان
 گفتند که جائے که خواتین و عورات باشند با هم همانجا باشیم و صاحبقران رعایت خرم را فرموده بود که خند و خفیه هرگز
 و اگر وصف بشکند در پیش خندق کجا میشان را گردن و پائے بسته بچرم کما و برهم بستند و خاکسبک به پیا دکان ملو بود
 که در راه پهلان بیند از نما اقبال دارائے دین پر و شجاعت خولان و دلوا پیش ازین که نوبت بکارت آمدن
 اینها رسد نوید فتح گوش اهل زمین در میان رسانید و صاحبقران پیاده شده روسه مسکنه کماک بجز نهاده و بعد از
 فتح و طغر از انزاد و اگر رسد بهت میدان مبارزت نهاد و بعد از آن رستم بلاس دیگران بمدد قراول تعیین فرموده
 چنگشت از دوسو لشکر آراسته و جهانے به پرفاش برخاسته و پهلان را بت کین برافراختند و کورگه زده سواران
 انداختند و زعفرین کوس خالی دماغ و زمین لرزه افتاد بر کوه و دریا و زفریاد و رؤین همان پشت پیل و توغتی
 جهان گوشت کوس جبل و درامه هندی در کعبه جوش و زایوان کیوان گذشته خروش و قراولان لشکر هندو
 کرده بفراول دشمن تاختند و بیک حمله ششصد کس انداختند همچنین از جانبین امرائے صاحب نام و رنگ دست نیز
 جنگ گشادند و حملات مراد نمودند امیرزاده پرتوهای بلاس بر انظار بر سر دشمن حمله آورده و ایشان را از جا برداشته
 و از انظار سلطان حسین تا بخت و جهان شاه بلاس و غیاث الدین ترخان و غیره امرای سمیه نهیدان را که به نابین ملک
 معین الدین و ملک ثانی بودند شکستند و امیر جهان شاه که قبیل بر انظار بود و تادروازه رانده دشمنان را متعجب و
 و قلب سلطان هند که از فیضان جنگی متحکم بود از جائے رفتن حمله روانه نمودند و امیر شیخ نورالدین جلایر و شاه ملک
 و غیره امرای ایشان تاختند و بفرایان حمله آوردند و فیلیان را از سر ایشان انداختند و خولان بفرط شجاعت خوفی که
 از فیضان داشتند از دل بیرون کرده بفرط تیر و شمشیر خرطوم ایشان را محروم کرده انداختند و پهلان نهمی از انبیب
 شمشیر و لیان شیرکار ریمده شور و شکر آگهی شدند و گلنده همه دشت خرطوم فیل و فاده تن گشگان چند
 میل و زعفرین فیل متوجه گوی و همه دشت پاشیده و چکان و گوی و سبازان هندوستان بقدر مسیح
 توان کوشیده چون جنگ آن شیران شرزه نه در جیتاب ایشان بود و در میان محاربت تیراقتند و سلطان

محمود و ملوغان خود را بر ابرار خرابی و شهر انداخته در مازه کالستند و امیر زاده خلیس با فیض جنگی مقابل شد فیلبان را کشته
وقیل ما چون کاوشی را ندیدیم حضور صاحبقران رسانید **س** چو یاری دهل طلق پروردگار چو فیض قوی و چو گاو
تزار چو بازو نه دولت کشاید کند نه سرشیر گردون در آید به بند چو بر اقبال ازین به چه باشد دلیل پاک کشته
ز خلیش سگال به پیل چو کجاو و شهرزاده ارجمند به هم از پانزده سالگی پیل به بند چو هنوز از لبش **س** دهل به شیر
چو شیران کند پیل جنگی **س** و صاحبقران نصرت شعاع بعد ازین فتح نامدار تار و تار واه و صلی را ندید قریب به عرض خاص
خیمه زد و امر او تو میانی در پائیه سر بر اعلی حاضر شده را نوزند و مراستم نهیت بجله آوردند **س** همه بوسه دادند و ک
زمین به نهاده بر خاک راهش جبین و دور همان شب سلطان محمود و ملوغان گریختند و امر اے مغول نقاب کرد و دم
بسیار را کشتند و دویسره انور را اسیر نمودند و این فتح مبین در ششم ربیع الثانی سنه احدی و ثمانیایه روداد و اگر چه امانی
و صلی امان یافته بودند اما هندوانی چند بیشکریان مغول دست درازی کرد و بدین سبب قتل عام شائع شده تا سه روز
تایم بود و تمامت و صلی بآنها را جصفه شده اما علماء و سادات و صلحا که امان یافتند و یکصد و سیست فیصل غنیمت گامند
و ایشان را افرغان صاحبقران باور آله آورده و اکثر از ان بهارت و شیراز و از بخارا و تمبریز و غیره رسانیدند و صاحبقران
دست پانزده روز در و صلی بوده بعد از ان طبل کوچ فرو گرفت چون قریب بقلعه میر محمد رسید شنید که الیاس افغان
و سیاسے از سهندان و غیره در ان تخصص شده میگویند که ترشترین خان قبضائی پهلے این حصار رسیده به نیل
مرام بر خاسته رفته است شعله غضب صاحبقرانی افروخته شده باده هزار مرد و گزیده توجیه گردیده و امر اے مغول ویرا
گرد گرفته و ملوغان بکمند و نردبان چون **م** غان پر و ابر باره دیو از قلعه برآمدند و چند امانی قلعه بغیر نیرو سنگ
مدافعت نمودند اما سوزنداشتند قلعه را اگر بقتل و تیغ در ایشان تهاوند و صاحبقران از ان مقام کوچ کرده و فرمانداد
که امیر جهان شاه برلاس بالشکر برانغا متوجه آب جمن شده کفار آن دیار را اسیر رساند و دیگر امر از انیز با طراف
جانبان فرستاده چون صاحبقران با سپاه که باقی بود بکنگ رسید و لشکر برانغا روخت میر محمد از گذر سپر و زور و رشک
و از قول خاصه صاحبقران نیز بسیار را از امر انشاع و نمودند و صاحبقران سوسه گذر تعلق پور روانه شده در راه
شنید که شتر عظیم از هندوان و پرایان گنگ جمع شده اند چنبره رسوا را بچیت از امرامور انقبوب گردیدند و
دست صاحبقرانی آهسته پیدا کرده در همان حالت شنیدند که پهل و شمشیر ششون بامردان پیکار مینمودند و در
گنگ موجود اند صاحبقران با هزار کس از دیلان المینا نموده بکناره رسید و پیران مغلیه بعضه بغیر تیر بر اهل
سفائن دست کشاد و برخی بے توقف و اندیشه خود را در آب انداخته بکشتی مخالفان رسیدند و اسپان گذاشتند
و بکشتی با صعود نمودند و بغیر تیغ و نیز مخالفان را کشته چند کشتی بقبضه خود را آوردند و بر آنها سوار شده بکشتی های
دیگر برانند و هندوان از فرط شجاعت و تهور و غولان که در رو آب و خاک چو شیر و نهنگ شتانی جنگ بپوشیدند و یک

بهیبت تفریق شد پس یلان بخوان کشیدند همه بدیدار میدان دلبر اند همه بدیدار پیشتر اند نیز و رنگ بدیدار
 دلبر اند همچون رنگ بدیدار و لیر این غلبه تمام آن کشتی را گرفته و مخالفان را کشتند و صاحبقران را از آنجا روانه شد
 و از دریای گنگ گذر کرده و بر بارک خان که باده هزار سوار پیاده بود با اندک سپاه تاخته و برانگشت و همان
 روز در دامن دره کوپله با پانصد سوار توجه کرده حقیقت که با کمک شیخه کھوکر بود شکست و همان زبان بر حبیبه دیگر رانده
 ایشان را نیز بر میت داد و بر کنار گنگ غزوات دیگر تقدیر رسانیده و سوسه کوه سواک توجه شد و چند هزار کس
 که در اینجا متحصن بودند قتل غارت نموده رائے زن که از عمره راجا بود با لشکر انبوه مقابل شده و بر دست سخت
 واقع شد آخر الامر زبانان رسیدند راغان همه چو از سهم چنگال گرگان رزم همه هندوان سینه نشان
 شدند چو زلف غبر نشان شدند که گریزان سیاهان از آن رنجیدند بود رسم هندوستانی گریز که کجا پشته را تاب
 صحر بود که کجا شیب شد از نور مر بود که کجا موروث سلیمان کجا که کجا ذره خورشید زبان کجا که چگونگی زند
 پنجه رو پیشتر چو چرمان بطر رود سوسه بخری دلبر برون بر دسر رائے بر گشته بخت و دله خون بهمانند
 زوناج و تخت و القعه را به زن شکست یافته و لشکر اسلام دست بغارت و تاراج بر آورده اموال بشمار و جویان
 پری کردار بدست آوردند همه غریب هندو اسیر غل و بگردن نهاند نشان بار غل و قذاوند در بنگ هندو
 چه دانا چه نادان چه پیر و جوان بد و از بسایه غنائم که لشکر غل را درین جنگها بدست افتاده بود لشکر در شبانه
 روز بیش از چهار کوه مسافت نیز رفت و چهارین یک جنگ هر یک از اعداد لشکر را د و صد گاو و ده نفر برده بدست
 افتاد اموال دیگر را شمس بنود و صاحبقران جهانستان تمامی آن نواحی را تاخته و جنگهای بسیار با مخالفان نمود و
 مسلمان نموده و اموال بتقیاس لغیبت گرفته و ایمان سکندر شمیری متضمن اعلی و انقیاد و بحدود رسیدند ایشان را
 نواخته قریب بحد و جویان رسید و رائے جمون از بختی خود را بموضع حصین کشیده و صاحبقران بفرموده دلیان بمقابل
 او شتافتند و رائے جمون نمی و اسیر گشته بتقبیل دین جلیل سعادت یافت و در جویان یک لک هندوان قتل رسیدند
 و صاحبقران گردون توان امیر زاده رستم را بتادیش شیخه کھوکر که لاهور فرستاد و شیخه کھوکر که بهت تربیت مساکر رفته
 باز نیامده بود و امیر زاده ویرا شکست داده با اموال بشمار بار دوی جهان پسر پیوست و سید خضر خان را که بملازمت
 صاحبقرانی بود با سباب با شاهی آماده کرده بملتان فرستاد و فرمان داد که با هندوستان را بسید خضر خان دادیم و
 آخر چنان شد که مدتی سید خضر خان و ابنائے او در حلی و دیگر دیار هندوایت سلطنت بفراشتند و خضر خان و ابنائے
 بر تابلت و هوا خواهی صاحبقران و ابنائے او تصور نوزید الغرض صاحبقران بعد ازین بسره کشمیر رسید و شاه سکندر
 مشمول عرافت شده و دو لک سی شرفی خراج و ایراعاف فرموده از دیارے دند اندک گشته سوسه دار السلطنت بدولت
 شده و از دیارے سند بلت عبور نموده و در قطعه ایراب پیر محمد لغز قماری را با سه مگس از قوش و نش و اراق اظرف را

باسمہ کس اور یک دول قلعہ گذشت بہت کیم شعبان سنہ صدی و ثمانیہ بمقتدر رسید و در آنجا مسجد عظیم بنیاد نهاد و
بنیاد او در چهارم رمضان سنہ صدی و ثمانیہ موافق توشقان یل نہادہ شدہ بود و نہ ترخیص یل کہ از ہندوستان
آوردہ بود وجہ آن آوردن آلات و حساب او بکار داشت و قریب یک ہزار گنتر اش و ہزار ہزار مالک کہ آوردہ بودند
بکار صرفہ بودند و مسجد بہ نہایت عظیم الشان با تمام رسانیدہ و بعد از آن جشن بایستہ عظیم کردہ از غنائم و اموال ہندوستان
بجمع امر از ہندوگان و اہل استحقاق بخشش نمودہ چند سہ در ستمند قرار گرفت ۔

چون شاہزادہ میر شاہ
میرزا کہ والی عراق بود
در شکستہ از اسب
افتادہ و بدین سبب
قتل شد در داغ او راہ
یافتہ اقدام بر حرکات
و ذکر توجہ ارواح ہمالیوں صاحبقران نامہ را می نمود و گویا بر لاس
کا مگار بنی زمین ایران مہر و روم و شام کہ مورخان آنرا یوژن مفت سالہ
سے نویسد و تخریف یافتن در سہمہ مقام بر سلاطین عظام
بفصل ایندو ذواللال والا کرام

تا بایستہ مینمود و در شرب خمر و عیش و عشرت کوشیدہ پروای ملکداری نہ نمود تا حدی کہ خانزادہ زوجہ شہنشاہ
پیش صاحبقران رسیدہ صاحبقران روزگار کہ هنوز از یوژن کیسا کہ ہندوستان آمدہ بود و لشکریان آملے حاصل نکردہ
بودند را بہ عزیمت خواندہ برافروختہ و با جمیع لشکر فرستادہ امر لے و شہنشاہگان حدود را برقرار ایشان گذاشتہ و
در ہنرمند محرم سنہ اثنین ثمانیہ مطابق توشقان یل بایستہ در رکاب آورد و بہ تہنیز رسیدہ مصاحبان ندیان
شاہزادہ میر شاہ را بسیار رسانید و درین مقام اخبار لے دیار رسیدند اول اکملہ قتل خان اورنگ شاہ
دشت فجائی کہ با وجود آنکہ بعد صاحبقران اوس خود یافتہ بود خیال یا غمی گری داشت و گذشت و نیزہ ترقق ملک
الطاهر والی مہر و شام علت نمودہ مغر خان والی ختایز طبل ارتحال کوفت و خضر خواجہ خان ختایز لباس حیات
از بر برکنندہ فتورے تمام درین اوس راہ یافتہ و امیر شاہ اسکندر با وجود پانزدہ سالگی لشکر اندکان جمع آوردہ و
پیر محمد بر لاس نورک بر لاس بیان تمور قاضی و شہرست جون غرمانی و میردی بیگ خدا و او بر لاس قس امین عباس
قبچاق و دوا و ملک لاس مدین و غیرہ رو بہ کاشغر نہادہ و ابی و اقو و غیرہ حصارا را کشادہ و متوجہ ختن گشتہ تا
قلعہ و قلع آن نواحی را تبصرہ در آورد و باز گشت و صاحبقران در میان رشتان از فراغ متوجہ گرجستان گردیدہ و
بدیدہ جشار رسید و رشتان بریدہ راہ پیدا ساختند و گرجیان بسیار قتل رسانیدند و اموال بے شمار بدست افتاد و
سلطان احمد جلایر کہ از ہفت ملک ہمالیوں خبر یافت و از امر لے خود متوجہ بخاک آوردہ و در اندک زمان قریب دو
اکشتہ و با قراقرص ترکمان در ساختہ ہر دو متوجہ مہر و شام شدند و شامیان جنگ بستہ

صاحبقران سبب آنکه سلطان یلدرم با یزید باجیانان می جنگید از حرب او کاره بود و فرمود که نامه بنهیدید به سلطان
 روم و شنیدند تا شاید که از در میانه مخالفت بشا راه موافقت آید سه مرتبه نامه کرد آفرین خدا که او دست گیرد
 بهر دو طرف و نه آنکه خدا را بر آنکه زرین و در و دینی ساخت نعم اقرین و بعد از آن سخن نمائے بید از
 وعده و عید نامه و نوشت که امر و بجز و الله که ملک را میسکون در تحت تصرف بندگان است و سلامتی اتفاق
 چنین نیاز باستان ما میساید سه زور یا بدریا سپاه من است و جهان زیر پرچم من است و ملک
 زمان صف زده بر درم و بیست و زمین تنگ بر شکم و بندیش از تیغ خوریز من و بهر پیر از آتش تیز من
 چون صبح مرا دم از شرق دید و فروغش با قضا عالم رسید و بهر روزه باز و روزه در دست و گرفتیم ملک
 خراسان تخت و ملک مندر آرائے تحت هر لخت و زماخت انعام حویان برات و بر آورد چون کوس
 طهراق و تزلزل در آمد بک عراق و بر آل طغرل طغر باقیم و برسم ادب گوش شان تا نفتم و بهر پیچاق
 بر دیم از انجا تیز و نهادهیم در دشمنان رستخیز و زحاک نگر آتش افروختیم و چنگیان عمارت اغنیم
 شک تیم خانان چنگیز را و بکشیم آن آتش تیز را و بهر دشمنان کشیدیم کوس و چون بدو شد از گر و مهر
 آبنوس و همه سرافرازان هندوستان و شدند از غلامان این آستان و نخواهم که این خامه صلح بین
 نمائے نیزه و دو با تنگ کین و الغرض در میان این هر دو سلامتی ابواب را رسال شمل برده و عید و پیام نمائے
 درشت و طعن و تشنیع و غمناکے تاکید و تهدید و منقح گردیدند چنانچه فاضل کامل مولانا شرف الدین علی زیدی در مخطوطه
 صورت نامه که صاحبقران اعظم به سلطان روم نوشته تفصیل آورده است که صاحبقران نامدار بعد از حمد و ثنا
 پروردگار و مضامین سخت و طعن آمیز به سلطان ترک نشاند و نگاشت و نوشت که تو بوسه و یوغ و خود را با ما
 برابر گرفته اما در این امر گوهر بے انصافی برتبه جفا گفته که احوال جاه و مملکت و قوت و شوکت و حسب و نسب تو
 بر آنکه منیر ما روشن است چه حاجت که گویم بر ترا و شمارم نهان آتش کار ترا و همه مردم و هم مضر
 شام و دشمنان اصل تو را خامه عام و همان بهتر که شتی سوداے محال که در غرق غرور و پندار افکند
 بادبان جرأت فروگیری و در ساحل سلامت لنگر تو به وندامت بیندازی تا از تلاطم امواج انتقام و عقوبت غرق
 دریا بے بلا و محنت نگردی چون سعی و کوشش خود و محاربات نصرا را شنیده ایم نخواهیم که از مصور و شکر منصور ما
 مملکت دوم را آسبیده رسد و فعلا از برق شمشیر لشکر فعل در ضمن حیات امانی آن مرز و بوم و اقامت ما تو هم پائے
 از کلیم قدیش ما را و بلا را بر تو بر خود میار چهره و یافت را بنامن مخالفت مخراش و بر جاده خجواهی و
 محبت ثابت قدم باش و نذریم با تو دشمنی و تو هم ساغر دوستی نشکنی و نگذار که غارتی طغیان
 زانمازه بیرون من پائے خویش و که بر خون خود ترک تازی کنی و که کعبشک باشی و بازی کنی و چرا

خود را نداری نگاه کن پیروز بخت خود را سیاه کن کن آنکه هرگز نکرده است کس بدین زمین و جود
 بس که ترا با من این سرکشی از کجاست که ندانم که انگشت از راه راست چه سوداے خام است آخر
 ترا و سحاب از کجا آفتاب از کجا اگر کشیده را تاب عتاق بود و سوزگر تر آینه با ما بود و کجا صحرایان
 میسر شود که با باز روزت بر ابر شود و تو در پیشه روم گردیده و خبر و خولان کجا دیده و بهر یکا را فرخت
 از بزرگیت که ترا بدین و دود عتاق بکسب و مشغول کانه اندامی تست و اگر شنوی با تو گویم در
 جور ز میان بر نیروست مور و بلای بر خود سیاه و زور و کبوتر که پهلوی زنده با عتاق و بقصد سرخوش
 دار و شتاب و شغال اگر کند خجده باز شیر و سرخوت خود را در آرد و زیر و کجا باز گویم من این داوری که
 با من کند چون توئی همسری و دے از تو اینها نباشد عجیب که هست از خرد تر کمان بے نصیب و مبادا که
 این پند من شنوی که بے شک در آخر شبان شوی و اگر من بروم اندر آرام سپاه و چون ندانم همه
 بگویم گرد سیاه و بتاریخ مغلان و هم روم را و به نوران بر خاک این بوم را و مبادا که من زین کنم
 ز رخسار کین که بر هم زخم آسمان و زمین و منت آنچه حق است و آدم پیام و تو دانی و توبه خود و اسلام
 هاشمیه نامه بجا یون را بضمون رحمت الله امرای عرف قتل و ولایت طوکر کا زمین ساخته بقصر روم
 فرستاد چون این نامه بقصر رسید و بضمون او آگاهی یافت آتش غضب و غرور و افروخته سخنان و درشت
 و کلمات سخت و سخت سجواب بر زبان آورده گفت و تمر را خردمند نداشتیم و وزو چشم زانگی
 داشتیم و غلط کرده اندیشه در کار او و ندانستند این نهج را و کند قهر کالاک پست نسند و سران
 مغل زیر دست نسند و بهر جفا می و او ز یک همان گاو و و و و مرا کرده نسبت به بنیاد و سپاه را
 آورد و حجاب و به او ز یک که دارند و چون رکاب و کند تلخ گفتا کس ناسپاس و ازان راے گیراے
 هند و قیاس و چه گویم ازان هندی بے تبار و بستی آید بکار و فو زادگان منظر چه اند و زل
 کدام از ترا که اند و دوست تاجیک ناکرده کار و از ایشان چه آید که کارزار و زنده شکن غوری
 بے مهر و چار نام گیر دامل بصیر و بعد از این بخود تنائی و تعلی خویش زبان نشاوه و ندانند که جدا آباے
 من و ندانسته توقع طفراس من و نشینند که مسند قیصر و طراز زنده بخت اسکندر و بوشیت بر سر
 من و تاجدار و همه تا باد مشه و شهر یار و چه مرست آباے و ارقام و که دانند که نش ندانند نام و
 و گشت کاین از دهنه دین و از روم و هم که جنگ تیمور را به بنیم اکنون اگر او نیاید من خود با لشکر جزا ترا تیر
 سلطانیه برانم و برانم که رانم ز سر و خویش و گرا و پیش ناید زخم خمیش و برم و میان را به
 و که کشم که در پیش دریائے او و شوم به ترو و جنگ مغل و به بنیم دلیری و ننگ مغل و روم تا

بتهیزین پیشتره زمر برنگویش بیشتره چون جوابه ششوت آیز و غنهای غضب انگیز سلطان روم بعض
صاحبقران رسیدند و به پیچید و بخود چو پیچیده مار و زبان کردمشیز زیر آبدار و که قیصر کسل بود و قیز
سفر و راه آشتی میکنند پائے لغز و ندانم کرده بدآموزیش و که آخر رساند به بدرویش و بودنازش او که
قیصر فرست و ز فدام با هر یک قیصریت و نسب لای شان بمن شد درست و نسیه بایدا من نسب نامہ حیرت
نسب نامہ کس از میجا نعت و هزاران نسب شد به پیش درست و اگر برترین جدا قیصر است و همین
مدین نیز فخر خواست و رسیده بهنگام سلطانیم و بمیلارت تخت قرانیم و چراغ شهبستان بود و خرم
به او میرسد نسبت انصرم و زمن پائے تخت غالی بلند و زمن تلج بونجری اجمند و همه قوم بایاس نازد
من و علم بیری فخر سازد من و زمن نام نخلان بلندی گرفت و زمن تخت شان از جندی گرفت و انصر
صاحبقران جهانستان از جواب ناصواب سلطان پرتاب در شتم آمده فرمان داد تا آیت لغت آیت بصوب و اس
که از اعظم قلع روم بود برافرازند و در محرم شد ملت و مانمایه ایثار فرموده بسواس راند و خود را دران
پرناس جوئے و سوسه شهر بسواس آورد و روئے و چودریادمان لشکره فوج و در و بر سوارے یکے تند
سج و دوران فوج رسیده امرا را به لنگامیشی سپهر کرشی نام که منغلای آمده بود فرستاد و حصار بسواس که
بسیار استحکام داشت اگر گرفته و سپهر برآورده و مصل لشکر فرار شده امرا تعاقب کرده بازگشتند و لشکر مغول
بسواس را اگر گرفته مصطفی نام ترکی که دار و قلع بود و حسب القدر متفاوت داشت و اذاعت سعه نموده و مغولان عقب
کنندیده آتش زدند و بهار السجوب گرفته بشهر درآمد و مصطفی با سادات و علما امان خواسته بیرون آمد اما چند
هزار ارمنی نصرانی که از سپاه سلطانی بودند پائے متفاوت افشرد جنگی مراد نکردند و مغولان بسیکے را از نشان
به تیغ بگذرانیدند و حسب فرمان چهار هزار ارمنی را گرفته گردن بازانوبسته زنده در خاک انباشتند تا عجز دیگران
گردد و بعضی مورخان برانند که از طغرل پسر سلطان که بعد اهل قلع آمده بود در آن محره کشته شد و صاحبقران اجدارین
فتح فرمود و احصار را بازمین برابر یافتند و از آنجا قلعه طغیه رفت و نیز بر کشاد و سوسه ایستاد و بر کمانان فاخته نشاند
هم شربت فنا پیشین چون دین زبان از جانب قیصر روم خبیثه ظاهر نشد صاحبقران عثمان بمنه غریمت سوئے دیداشم
مصطفی فرمود +

ذکر اسباب جبه صاحبقران به اقامت یار و همسر و هم
از اسباب توجه لشکر مغول به دیار شام آن بود
که در وقت رسیدن به بغداد گرفت و صاحبقران

رسولی بانام سمیت التیام فرستاده بود و بر قوق عاکم دیار شام ازلی خردی چون ایشان به دوشام رسیده خوف
بمنتظر فرمان بودند و فرمان قتل ایشان داده رسولان را بجهت آب فنا چنانیدند و از معامله شستن ایچان بگریختن

حلبیان چون چاره ندیدند قلعه سپرده مفت علی و سادات امان خواستند و چندان غنائم و اسباب بدست لشکر منصور
 افتاد که از چیز شمار بیرون بود و صاحبقران همه را با سوار لشکریان بخشیده و اغریق کند و مسخه بشهر حمی رفت و در راه
 قلعه کس دیگر کشاده بر قلعه حمی نفرین یافت و بعد از آن بر محص رفت و محص را نیز بقتصد آورد و از اینجا به حلب یک
 شتافت و حلب یک را که از محصار کس بمظلم بود فتح نموده به دمشق رفت و والی مصر شام نیز سپاه عظیم تر بناخته
 بر افراخت و فرمان ده مصر شام و باز کس است اتمام و روان جمعی کرد و از سواقتار و سپاه بکثرت
 فروزن از شمار و بعد از ترتیب سپاه به دمشق رسید و مخطوب و باره پرداخت و چند کس فدائیان را اینجا نموده و لشکر
 منصور فرستاد و وقت فرصت و تیر و سنان را با ایشان کاسه کرده خود بکار آمدند چون صاحبقران به دمشق رسید
 فرمان داد تا امیر و نجیب و هسان و حمور و الهون بخشی و کل قویین و غیره از گرده راه بفرز اولان شام حمله آورند و امیر زاده
 رستم بهر دایشان رسید و قزاولان شام انبازام یافتند و برین مقام سیران حلب را و بر سر که درین جای بست سینه
 گردن روز نداد و برین شب امیر زاده سلطان حسین با یحیی که خود امیر زاده صاحبقران بود و بخدمه سگ و فریب بجهت با هم یک
 منفصلان درون دمشق رفت با سلطان شام در ساخت و صاحبقران بر اسب تمام حمت رسلخته فرستاده که با آنکه جرایم قواز
 حد حصر بیرون اندام بخیمال تناسی رعایا الحال هم اگر آتش را بغریبی اجرائیم قود که گدیم فرج ایلمی را اگر امید داشته
 و بواب داد که بنده در مقام خدمت گذار است و پانچ روز دیگر امیر تو معین را امیر فریم و صاحبقران نیز وعده بیک داده
 بوجه آنک علف در اینجا نموده و جانب شرقی دمشق کچ فرمود و سلطان مصر با وجود وعده صلح خواست که درین وقت کار و
 بزرگ در حرکت است غلبه آن شکل خواهد شد و تیر و سنان توانم نموده اگر غیبت نزع ظلمت بکثرت و نهی زیر
 طأوس باغ بهشت و به هنگام آن بغیر پرورش و از انجیر حیت و می ارزنش و دهی آتش از چشمه سلسیل و بدان
 بهینه گدیم و در جبرئیل و شود و عاقبت بچه نزع و باغ و بر و بیخ بیوده طأوس باغ و و این خیال با تمامی فرج و
 لشکر و مردم و مشق سوار شده بیرون راند و مردم دمشق در پس لشکر او با تیغ و تبر و جوب و چماق و ساطور و سنگ بله و
 و اجتماع عظیم دست داد و صاحبقران چون چنین دید و فرمان داد تا لشکر فرود آمد و خود بقاعده همود بر پشت زفته بفرج
 و زاری از حضرت و اور داد و از فتح و غفر مسالت نموده سوار شد و درین اثنا سپاه شام قریب رسیده و فرمان صاحبقران
 امیر زاده میلان شاه و شاه مسیح و امیر سلیمان شاه و غیره به اقله ایشان از برانغا رنوخیه شدند و از جرائم نیز امیر زاده خلیل
 سلطان و سلطان محمود خان و خانی و امیر شاه برلاس امیر توکل برلاس و خلق خواج برلاس و غیاث الدین برلاس و
 پیر علی سلمه و زو غیره و خورش حلاوت را بگنجینه در سپاه شام در آمدند و فروختند و از و جانب سپاه و دیوان خصم
 انگن و کینه خواه و عامه اسه و اول و قول نیز مراکب در میدان مبارزت راندند و چنگ سخت در پیوسته و بر آورد
 کوس نبودی و خروش و محیط بلاز در یکبار جوش و و لشکر نهادند و لها بزرگ و بیا بر تیر از و و چون بزرگ

خروج گشت، روسته زمین پر نگار، در میان نال چشم کیان نگار، در گه تا که از گرو پسته میخ، در گشتند بکشور
 چکا چاک تیغ، در آخر نیم رخ و طغری پر چما، اعلام لشکر مغول هندی صبح فیروزی و لغت از مطلع اقبال صاحبقران
 و سیده و شامیان با حال خراب انهرام یافتند، هکندند چندان گرداگرده، در گشتند شمشیر هر سو
 کوه، در هر دشت بدو خون ناخته، در سلاح و درفش و سوار ناخته، در این واقعه در سینه نوزدهم جلوی
 الاصل سده ثلاث و ثمانیاد و افق لوی میل و اشتهر و سلطان حسین که سیه شام بود به قیمن بود و مقابله با انصار افتاد
 و تو بلای قویمن خان، اگر گفته بشا هزاره شایخ رسانید و بفرمان صاحبقران بنده شد بعد چند سبب چوب با سابق زده
 را ساختند و صاحبقران بعد ازین شهر را فرو گرفته فرج والی مصر رسیده با پیشکش خرمساده آن روزان سواست
 و بفرمان صاحبقران جنگ موقوف داشته و در میان غلبه فرج با خواص خویش از شهر برآورد و بگریز نهادند و بفرمان
 صاحبقران امیر سرتیگ که نوالدین جلایر و اندوایر لاس و امیر برندق بلاس و شاه ملک و غیره و محب ایشان
 ششامته و پیش ایشان را در خاک هلاک انداخته و فرج بهزاد را بی جان خود برید و والی خوش دست بداسن
 قاضی زده امان خواستند و صاحبقران ایشان را امان داده و قلع و مشق جنگ انداخته و بعد حرکت نبر و چون
 دیوار قلعه را از نقیب بیفکند ندیدند و اتمام اهل قلعه امان خواسته اما که املی پس از جنگ ناید یکبار
 بیاساقی رسیدند و غنائم بسیار بدست صاحبقران افتاد و در قلعه انبارس از محصول اوقاف حرمین بود و بفرمان
 فرمود تا ویران ساختند و فوخته قیمت او بخام حرمین سپردند و بفرمان صاحبقران جهانگیری بدو از کشتن زنگان مزارات
 عالی بنا نهادند و بفرمان شهنشاه و الا نشان امیرزاده میران شاه و شایخ ختمی شهر که شدند و در چهار شنبه غره
 شعیان سده ثلاث و ثمانیاد به لشکر کفریان با دوشاه دادگر با تمام بیوفائی اهل شام با حضرت امام علیه السلام در مشق
 ریخت تمامت اسباب را بغارت بردند و زن و مرد را اسیر گرفتند و از کثرت اموال حکمریان رخوت و غمش داشت
 انداختند و زرجوهر و طلائی که اهل عیار میگرفتند و هدرین اثنا بلا قصد سبب آتش در شهر افتاده و تمام شهر و مسجد نبی
 امین نیز بخیار یک مینا بسوخت بعد از آن صاحبقران فرمود تا اسیران مشق را را که بودند از مشق کوچ فرمود و فرمان داد
 تا از اطراف بر انصار امیرزاده و تمام باکی و امیر نورالدین جلایر و سلیمان شاه باده هزار سوار بصوب تدمر فرستاد شام
 و ما القدر را بتازند و ایشان تا تدمر فرستاد و دست هزار گوسفند با و گنجینه رحمت نمودند و از جرن انصار سلطان حسین
 نامحبت و امیر برندق با بن جهان شاه بلاس متوجه انطاکیه گشته و از قول امیرزاده خلیل سلطان و شتم بلاس و نموده
 خواجیه یامان و غیره با آنزده هزار سوار القصد از آنکه کوکب بکنار فرات رفته و با ایشان جنگیده و شهرم ساختند و غنیمت
 بسیار از اسب و شتر و دشت صدها گوسفند گرفته و صحبت کردند چون صاحبقران به جمی رسید امانی آنجا که ناما می
 حکمریان را خراب کرده بودند فرمود تا آتش در آن شهر زده ویران گشت و تاراج نمودند و در طلب رسید و حصار را

بازمین برابر ساختند و از قزاقان که ششصد پنجاه نفره راه جرگه زده نمیکارند افتند و چند صاعدا و صنیان را محکوم و بایرین
 رفت و قزاقان ترکمان را نواختند و بوی نمرد و الی ماروین بمحاصره آنجا مامور فرمود و امر از قتل و غلبه النجی را که از ده سال
 امر است آن حدود بمحاصره آن سر پرداختند تصرف نمودند و بفرمان و واجب الاذعان اکثر شهرها و دکانها را بایر کردند
 رفته بغیر از امحاصره کردند و فرج جلایار قبل سلطان احمد را بجا بود و بفرمان و امضی و طر که بهنگ پیش آمد و بفرمان
 با تمام عصیان او بفرمود آمد و محاصره نمود و هر چه فرج را و لالت با طاعت نمودند و بغیر از آنکه امحاصره را بفرمودند
 قهر کردند و چون اکثر لشکریان درین محاصره تلف شده بودند و فرمان شد که قتل عام محل آنرا و علماء و سادات و شایخ و پادشاه
 باقی مردم را شربت فنا شنیدند و حسب فرمان قضا جرایان بغیر از مساجد و مدارس و عوائق دیگر تمامی بازارها و محلات
 بینداختند و در عاشر ذی الحجه از آنجا هفت فرموده و بتبیر زیر رسید و بموجب حکم شاهزاده شاه فرج با امر اسکیب و توجیه
 از رنجان گردید و بمحاصره آنکه سلطان الیدرم بایزید با تمام سپه اس به از رنجان آمده و قلعه را محاصره و بشفاعت
 سلطان احمد جلایار بهترین را امان داده و زن و فرزند او همراه خود برده بود چون شاهزاده به او نیک رسید از پیش لهرتن
 خبر آمد که الیدرم بایزید در مقام طاعت آمده و خواهر که بوسیله لهرتن از حرات خویش معافی خواسته بعد از آن قدم نهاد
 محبت بیرون گذارد و شاهزاده توقف کرد که کسان را بحضور صاحبقران و فرستاد تا ایلایت قیصر بر سر رسانند و صاحبقران از شلوغ
 این حالت فرمود که دیگر امر شاهزاده دکان که عازم مکه بشاه خجی بودند برگزینند و ملک گزین که گرجی اموال سلواری فرج
 و جزیره فرستاده بمحافظه و در قزاقان بسیار نمود و در قزاقان از سر قند رسید و پیشکش بسیار گفتمانیس
 مشمول نوازش گردید چون سلطان احمد بایزید از نزد قیصر آمده و بفرمان و شغول شکست بخین بود بفرمان صاحبقران بایزید
 بفرمان و امر اسکیب که بایزید رنجان و خورستان بایزید و ابابکر بفرمان و سلطان حسین بخیل سلطان اطراف بعضی ولایات
 عراقی عرب و امیر بندق به تاخت جزیره هتو گشته چون ابابکر بفرمان و سلطان احمد فرار و زنده و امیر زاده
 سلطان غلیل مندی را غارت کرده و پیر محمد جمیع ممالک را ناخته و مخالفان را قهر فغانداخته و درستان و در
 عراق عرب قتلان کرده مرا محبت نمودند

ذکر آغاز محاربت صاحبقران با قیصر روم و لشکر کشی و بایر روم و تباہ شدن آن مرز و بوم

که امیر تیمور بر اس میر بن الحاقی ایمن است و محاربه و عارضه با او بر خلاف قتل و قیاس است و
 قیصر روم نیز از پیشانی گشته و در سر ایستاده و بفرمان و طاعت ارسال داشته و صاحبقران در جواب گفت که چون شما
 بمحاصره با اهل فرنگ نرسید که از جنگ شما کاره ایم اما باید که قزاقان ترکمان که از مخالفان این دولت است

پناه بر آرد و یا تقصیر او بیشتر فیصل کند یا نیکو دین برسد اگر رحمت او برین رو کار خست نهد بهر باره از ملک خود براند و قلعه کراخ را بگذاشتگان با گذاردن دامن و سستی برگرد و با بیخافت مکدر نشسته با ستم او او پر وازیم و از زرد لشکر هر که کنیم تا بالمیدان باستصال اهل فرنگ پروانند و بعد از این جواب صاحبقران و قلعه او نیک بوده و در محضر است ارس جوی بزرگ از آب ارس از قدیم بریده بودند و آن به تعدادی زمان از کار افتاده بود و بر لشکریانی مین قسمت کرده و فرو دنا نهر سلطان عظیم تر کندید نکرده و فرسخ و طول بود و در سمن آن از نهر ارس موضع کوشک چنگشی دیالین و سه موضع سپهریل بود و آن نهر را نهر برلاس نام نهاد و از آنجا متوجه قلعه توم گوشت و دوجا سئ شکم و شوجر شد و اول کدر غریمیت نمرود بود و دوا لرگ شمس الدین الما لغی را که راه سخن در مجلس نمایان داشت بران داشتند که بعضی رسانید که اسل یورش روم از رومس ملاحظه لشکر که سالهاست سال در جنگ عرب گذرانیده اند و از رومس احکام نجوم هم مناسب نیست موقوف دارند و صاحبقران جهت رفع و دفعه ایشان مولانا عبد الله سان را فرمود تا از کائف او ضلع فلکی دریافت نموده بجهت ملاحظه بعضی رسانید که طالع دولت برلاس روم بقوت دارد و از مخالفان ضعیف تمام دیده شده و از آثار آنرا که ظاهر شده بود آنست که لشکر خصل از شرق بر بلاد روم متولی شود و قصد پنجشنبه پانزدهم هر چه سینه اربع و ثمانا میازد و قرا باغ سوار شده روانه لشکر گردید و چندین روز در قرا باغ بوده و در غنیمت شعبان سینه مذکور موافق آیت ایل غریمیت را تعمیر نمود و ده روانه شد و از محضر سئ منکول متوجه توم شده از گرجیان اخلاص فرمود و در آن مقام تا چند روز توقف نموده چون ایلمچیان دوم مراجعت نکردند فرمود که عجب حال است نژاد و تبار اعتباری عظیم داشته است هر چند باید درم بایزید را را کنیم عرق ترکمانی او را نمیگذارد که در طریق متابعت و محاصرت در آید و همگان رسانید که ضرورت برو لشکر به بایکشید سئ نمانم که تقدیر و آذارت اگر دوری بر که باید اگر سیت اگر نیک که بر بیکم خلاصت که گرا راه پرشش چون و چراست و در ایات عالیات متوجه قلعه کراخ گشته و هم قلعه بامیزاده محمد سلطان مغوش شد و غولان در آنک زمان بر برج و باری قلعه بر آید منتفع ساختند و در جلگای سیواس بایزید جیپائی ایلمچیکه که بر سانات روم گرفته بود اجابت نموده و در سلطان میر روم نیز رسیده و از قیصر روم جواب ناسی پر خشت رسانیدند چون سابقه تقدیر بخیرانی بلاد آن سلطان غیور باری شده بود از سئ و دگر صاحبقران فائده مترتب نشد چه خواهد که در میان کند کشوره که کند پانماں بلا سرور سلطان دیو طغیان برو که تا شویس یار فرمود و صاحبقران بیلا کات قیصر را در کرده فرمود که اگر آیین بک هیچ آزاره را که کشتی به نمدی فرستاده را که در سرت را بعد اگر دست از منتت به شدت فرمود که بر تو سپر است نه و فرمود که با والی شاه بخیزان در صلح در آمیم و غنیمت که قزاق سف را بغیر سید و قلعه کراخ به مسلم دار و نشیند اکنون اورا بگوئید که چون نوبت بانجا رسانیدی مردمانه بایست که اگر مردکای بهشتیار پل سئ

من اینک سیم نگهارجائے وایلچیان را نصحت کرده در محاربه سیواس سپاه راجیه دیدید بجوشیدند از بنو
 سواران و دلیران بنو زاماران و سپاه بحدود زامانده بیرون و همه تند و قوی میکل چو گردون و
 همه چون آتش سودا جهان سوزد و همه چون غمزه جوان بگروزد و صاحبقران بر مرکب تیز گام سوار شده و قشون
 قشون و توانان لشکر را بنظر آورده و امر کئے قشون و توانان را نوزده اسب یکشده ندو و ماژنا میگفتند
 که جاوید باد اجهان سحر و بفرمانت اسه خسر و تاجور و ملک تازگیم عدم شد پدید و نظیر قوصا جگر کنه دید
 برانیم کفر اقبال شاه و نمانیم در روم و پوش گیاه و به تیرو و نخی بخت تو در یک هجوم و بر آریم گردانیم بوم روم و
 نمانیم در روم برگ درخت و نه شاه و نه کاه و نه تاج و نه تخت و همه ملک دشمن بهم بر زمینیم و تنش را بخاک پاک
 افکنیم و صاحبقران ایشان را به تحسین آفرین ستوده میفرمود که گیتی مباد از گردان تپی و کن ایشان بلند
 است تاج می بیند و بعد از ملاحظه لشکر و فلاح بارو که رانج کرده بدین وجه که قیصر روم در تو قات نشسته بود و راه او بسیار
 صعب بود و بصوب قیصر بهر ناگوریه خان بزافته و امانی قیصر بهر امان داده و آنانکه در فعل جبال مخفی شده بودند بیا سا
 رسیدند و از اینجا متوجه ناگوریه شده چون سپاه تاول ترک بدیدند و امیر شاه ملک که بزبان گبری رفته بود نزدیک رسد
 قیصر رسیده با تاول او بچنگ شغل شد و از اینجا بازگشته و راسه امر ابران قرار یافت که تا رسیدن مخالف درین مقام قیام
 نکرده و در ملک یانگی در انیم تا اورا تبیل در پی آمدن حضور شود و این را کس پس ندیده موسه ناگوریه نهضت فرمود
 امیر زاده سلطان حسین با بحرمت با و در بنار سوار و توقف نمود تا مخالفان و عقب لشکر طفره بیکر نیانید و امر امانا ناگوریه جمع
 بلار را ناخته و صاحبقران نیز و عقب ایشان به ناگوریه رسیده محاصره نمود و نزدیک بود که قلعہ فتح شود اما قیصر روم که
 با و شلایه دلاور و مهیب بود ازین معنی که یار تخت ویرا محاصره کرده اند چون در بار بخوش آمده بسبیل استیعال و عقب آمد
 و قریب به ناگوریه رسید و صاحبقران نامدار از گرد قلعہ برخاسته و تعداد یک اسب تا منتن پشیر رانده بتوره فرو دادند
 و خند قهقهه دادند و کندیده و قیصر با و وزیر و دلیران ترک را گرد آورده به نهایت صولت و شوکت مقابل آمده هر دو لشکر در
 کار سانی قتال مشغول بودند و

و در محاربه صاحبقران امیر تمور گورکان بر لاس با قیصر روم سلطان کیم
 ابلیز روم با بریدگی مالی بادشاه گردون لاس طفره یافتن قیصر نظر اندو داد
 چون صاحبقران و شرب
 بقاعده معهود بر صلا
 مجوز نیار آمده از ایزر

فا در فتح و طفره التماس نمود چون سلطان شرقی را بت جهان آرائی باز فراخته رومی مغرب زمین با خیل انجم را منهنج
 ساخت بفرمان صاحبقران لشکر از خندق بیرون آمده مغفوف آراستند سه جنبش در آمد سه موج موج و
 چو در یاسه جوشان بنگام موج و دل و جان پر از کین قیصر همه بکف گرز و شمشیر و خنجر همه به شهنش چو دژ رگ

کرد جائے + تباہش لشکر آورد و لے + و جراتدار بعد از شاهزاده شاهرخ سپه و امیرزاده خلیل سلطان و امیرسلطان شاه
 و امیر قسطنطنیه و امیر بلور و موسی قوی بولغا و امیر یارگارا اندخودی و غیره را در آن مقام تعیین کرده و امیرزاده
 سلطان حسین را قبل ایشان نمود و جراتدار از آن لشکر بے گزند و شاز قوت شاهرخ زودمند و در بر افکار
 شاهزاده امیر شاه قهر شده و امیر نورالدین جلایر و امیر برندق برلاس علی قوصین و امیر بشیر و سلطان سخر برلاس و عمر ابن
 تانان و مجبور در بر افکار امور شدند و در قبال ایشان امیرزاده ابابکر و امیر جهان شاه برلاس و نوکل برلاس و امیر علی سلدوز
 و غیره حاضر شده و در دست راست قول تاش تورغلان و از بک و امیرزاده احمد و مرسی و جلال باورچی و یوسف حاجی
 با یاسوچی و اسکندر بنید و بولغا و خواجه علی ابروی و دولتمور و محمد قوصین و ادریس قورچی و غیره حاضر شده و بیکدیگر
 ایلیکداری و دیو بیک و ارغون ملک و صوفی خلیل و اسین نور شیخ محمد و سخر و حسین حسن و عمر بیک ابنائے نیکو در چون
 غزوانی و سپهروی بیک قوصین امیر بزرگ برلاس و غیره و امیر علی تبار در آنجا حاضر فرمود و در دست چپ قول امیر
 نوکل ترتر و علی محمود و شاه ولی و امیر سونجک و امیر یارگارا و نوکلری و پیشرو خواجه محمد خلیل امیر لقمان و سلطان برلاس
 و دیگر ایچی و پیر محمد و شکرم و شیخ سلطان ابیاس یکک خان و دولت خواجه برلاس و یوسف برلاس و علی تپچاق و
 در پیش قول امیرزاده محمد سلطان بود و امیرزاده پیر محمد و اسکندر و شاه ملک ابیاس خواجه و امیر حسن الدین تپچاق آن
 طرف قهر شده و چهل خوشن آراسته و دخل را بایت خود باز داشت تا بوقت ضرورت اما در نمایند و فیضان کوه شکوه
 در پیش بک لشکر باز داشتند و امیر مریم با نیریز نیز ترتیب سپاه نموده و در قبال سپه او نجی را که برادر مریم او بود باز داشت
 و در قبال او سلیمان چلیپا مہمین پور خود را گذاشت و شاهزادگان موسی و عیسی و مصطفی بر سر سپران خود را در پیش داشت خود
 جائے داده و محمد خان چلیپا را با دیگر پادشاهان روم مثل بالقج پادشاه علی پادشاه و غیره سرداران را در حالائے مناسب
 مقرر نموده چون هر دو لشکر آراسته شدند و هر دو کوس شو مشر را گنجینه و دیوان نژک و مغول با سپه گران و خجند شاهزاده
 ابابکر سابقه نموده و جراتدار و مخالف تاخت و قبل او سلیمان چلیپا را برهنه نموده و ابابکر خان از زمین سخت + سو
 دشمنان حمله آورد و دست و پادشاه جاکو شیرازیان + هم از زمین تاخت بر رویان + و سلطان حسین نیز تیغ و شمشیر
 برآورد و بر رویان ریخت + تا بایند دولت چو غرنده شیر + و آمد بر پیکار اعدا و لیر + و روی پر کینه چنان کشت
 که گفتی فلک تیغ دارد و کشت + و محمد سلطان بعد و جراتدار + روان شد بکردار شیر و لیر + و شنگ بپیکار از دماغی
 بزرگ و چنین تا بشکر کرد و رویان + همین تاخت برسان شیرازیان + و محمد چلیپی سعی نمائے مراد کرده و افغانی با بست
 هزار سوار خود و لیری + بجا لے آورده و امیرزادگان و امیرائے مغول لغمان با پادشاه خود یکجا حمله آوردند
 و بفرمود شاه سپهر اتمام بک لشکر جنبش در آید تمام + و جنبید لشکر سراسر بر جائے باغیران سلطان کشور
 کشائے + باغیران شاهزادگان و امیرائے جراتدار و بر افکار و قول یکجا حمله آورد و در زلزله و زمین لغمان انگذند

و ترکان نیز او را شجاعت داد و پادشاه قنوق نیز فرستاد و ایران را توران سپاه و گزقند بر لشکر همراه و چنان
 تیر شد آتش کارزار که کینه است گردون بجان زینهار و غریو گوگرد برید گوش و بپا اندر افتاد و سر از دوش و
 تو گشتی که دریا بپوش آمده است و نهنگ در دم در غروش آمده است و زین گشته کافا و درشت کین و زمین
 پشته شد تا بچرخ برین و محمد سلطان بر انار و حسن را را انداختش و توشوش بیالاستی که محل آنها بود بر کند و
 سلطان با زید با لشکر فلی توجه آن پشته گردید و لشکر مغل را را انداخت و برتر از گزقند و سیمه و میوه او متفرق شد اما
 قیصر به نوبت که توانست تمام روز پادشاه بجلد و بر کافا شده و اذیت نمود چون مرغ زین بال سردارشان مغرب کشید
 سلطان روم عنان فطر را بودی فرا تو بچیده و لشکر مغل کوچه داده تیر باران کرد و عا لیرم با زید را تیر چند هزار
 شقت جان از ان سحر کد بریده و خولان به تعاقب و کشتن و گرفتن دست کشا و ندس به بستند گردان و فلان پادشاه
 سیمه تا نند از پیر رویان و پشته تیر آتش افزودند و همه بوم و برشان سیمه سقند و بس رویان و تیر چند
 در و درشت از ایشان به پروا افتند و صاحبقران گردون توان فرو داده امر او شهر را گان زانو زده مراستم نیت بجای
 آوردند و این فتح عظیم در روز دهم نهم سنه اربع و ثمانماید موافق ایستیل و افتند و از امرای صاحبقران که در عقب
 سلطان زنده بودند سلطان محمود خان جغتای بوس رسیده قیصر را سیر کرده دست بسته بخاک صاحبقران آورد و صاحبقران
 فرمود تا دیوار دست کشاده بجهت میا و روند و بعزت نزدیک خود نشاند و فرمود که اگر چه احوال عالم حمله و بسته تقدیر ایزد
 قدر اندام و برین حرب و فرب و خرابی مسلمانان واسطه بسبب تو بود و هر چند بکرات تلاز و حرکات ناشایسته مانع شدیم و
 باندک امر از تو راضی بودیم و اگر تو با ما رابط و اتحاد و ملوک می داشتی بفتح و لشکر سواره ترا استعانت میکردیم و یا اینهمه اگر
 این روز نصرت و ظفر که ایزد و اگر ارا و اگر ترا نصیب شد برین و لشکر من چه قیامت پیش آوردی اما خاطر آسوده
 کرم و دباره تو و خلقان تو خبر کونی نخواهم کرد و قیصر سر مخالفت پیش انداخته زبان با اعتراض قصور و عجز کشاد گفت که
 اگر حضور پادشاه گناه مرا ببخشند من و فرزندانم در نیکو خواهی قصور کنیم و بعد ازین عرض نمود که احوال پسران من که در جنگ
 بودند دریافت فرمود من و رسانند و بفرمان صاحبقران تو اچیان موسی خان را آورد و قیصر ترین نمودند و صاحبقران
 اسباب پیش و راحت قیصر میاد داشته و میفرزاد را اگر برید رسیده مردم قیصر قلعه را سپردند و عالی شهر حمله امان یافتند و فغانا و
 محمد سلطان بفرمان ناان صاحبقران توجه بر ما گردید و امیدوارده اسکندرتوجه توبه و آق شهر و احوال گشت و صاحبقران
 بسوری حصار رسیده شاهزاده شاه رخ را به کل حصار و ستانوس روانه نمود و صاحبقران به کوتا بهیر رسیده و امر را سو
 کراهه و غیره و بار روم فرستاد و خود در انجا بساط عیش و نشاط گسترده زمین خرم است و زبان شادمان و بغیروی
 شاه صاحبقران و جهاندار دیال و دادگر که گزشت پیدای گیتی هنر و خداوند هند و خداوند من و خداوند
 ایران زمین و امیرزاده محمد سلطان به بر سار سید محمد سلطان چلی پشتی و را بنجار رسیده که چو توانست از خرابین گرفت بدست

و لشکر مثل اطراف و جوانب را غارتیده زن و دود و قتر قیصر بنیکی شهید بودند و دختر سلطان احمد جلایک که برائے مصطفی خان
 بقیصر خواسته بود بدایر گردیدند و در بساط اموال و خزائن تصرف درآورده شهر را سوزند و امیرزاده ابابکر را
 به ارتیک که مسلمان چلی در آن جای بود فرستاد و شهزاده روم را از آنجا نیز قرار کرده و امیرزاده محمد سلطان تمامی آن نواح
 غارتیده بنیکی شهر را حجت کرد و ابابکر دختر قیصر را بفرمان صاحبقران نامور بکلیح درآورده و امیرزاده اسکندر سلطان
 حسین آق شهر و قراحصار را گرفته و قونی را نیز تصرف درآورده و ولایت ایدین را غارتیدند و چون دستینه دختر
 بیلاس افرنجی که زن قیصر بود و بعضو صاحبقران رسید تا هنوز که اسلام نه آورده بود و شرف باسلام گردیده نزد شوهرش
 فرستاده شد و صاحبقران سوختن و زنج روانه شده و مجلس عظیم آراسته و قیصر را به بزم ملیده نوازش بسیار فرموده و عده
 داد که تخت روم بر تو تسلیم است و صاحبقران ایچی قیطنی نیز فرستاده از والی آنجا بلج و خراج و جزیه طلبیده و فرنگیان
 قبل اطاعت نموده و سلطان محمود و امیر شاه ملک به کچاک یارغ رفته بودند و سلطان محمود و جیمائی در آن مقام گذرشته
 و امرا و ولایات من تشاو که وایلی و سواصل بحر را ناخسته چون درستان رسید مواضع تشلاق امر او شانرا دکان در
 هر جانب مقرر شدند و شانرا دکان امر او ای آن مرز و بوم را تابانند و صاحبقران منزل بمنزل شهرهای روم را
 دیده و شهر ترو رسیده چون شنید که دین نواحی قلعیت که ویرانیز گردید و از سه جانب بدریا متصل است و
 از کایف که کنگی واقع شده عند قی غظیم دارد و چند هزار فرنگیان در واپاسته مقامات افشرد و سلطان مراد خان
 پیرایه روم بایزید چند نوبت بروشگر کشیده و ایلدرم بایزید نیز تا هفت سال اورا محاصره و دست به بجای نه رسیده
 صاحبقران گردون توان افروق را گذاشته متوجه آن قلعه گردید و بر دریا جسر بسته قلعه را محاصره نمود و بعد
 از محاصره و هفت قلعه را قهر و تسر گرفته فرنگیان را معرض تیغ فنا گردانید و روحان سلیمان چلی و عیسی خان پیران
 قیصر مثل بطاعت و انقیاد رسیدند و صاحبقران جهانتان متغور لغ و قرا شهر را به یعقوب چلی داد که بخوف قیصر
 بشام گنجینه بود و لغ بر لغ رانج کرده و در آن نواحی اکری ذرو پسین را که دو قلعه حصین در بجا ناز بودند بکشتی با
 نشسته از طرف دریای فسلکی محاصره کرده هر دور را بکشد و درین اثنا مرض سلطان ایلدرم که بوج بیماری از اردو
 بازمانده بود اشته او پذیرفت و امیرزاده محمد سلطان کبفران صاحبقران سوی انگوری رفته بود و بجا گشته و در
 رابع عشر شعبان سنه خمس ثمانیا به سلطان بایزید ترک و آق شهر و گردشت و صاحبقران موسی و ملا و در آنجاست
 بلوشا ندانواخته و برینغ و آل اتحاد و حکومت روم پس عنایت فرموده و فرمود تا تابوت پدر را در بسیر ساروده و
 مقابر آبا و اجداد دفن کند و صاحبقران افروق گذاشته متوجه اردوی شانرا د محمد سلطان گردید و چون آنرا د
 رسید و اوقات گفتار نمانده بود و از آنجا کوچ کرده و در قرب قراحصار شانرا د نهاد و در هجدهم شعبان سنه
 خمس ثمانیا به موافق قوی پیل فرمان یافت و درینا که شهر و شد ناگهانی چو گل باغ دولت بر روز جوانی

در یگانہ غرض شیدای جلال و جویج دوم بود کم زندگانی و درین آن سروا فرشته یاری و درین آن تدریجاً پهلوانی
 جهان بے ثبات است تا بود و دایم و چنین بود آری سرے ست فانی و صاحبقران روزگار رسد فشانده ز
 چشم آب و برفرق خاک و همه جانہ خسروی کرده چاک و امرا و اعیان سیاه برتن و پلاس و ندر بر گردن خاک
 بر سر کردند و آه و آج عیون رسانیدند و مہان جهان جانہ کردند چاک و بابر اندام سرگرد خاک و
 کشادہ گردان سراسر کردیم از جسم غم دیدہ خون جگر و چنین است رسم پنجمی سرے و جهان جو فروش است
 گندم نمائے کسے را که پرور و عمرے بجان و کند پائمال فتاناکهان و و تاوت و در اسیلا نیبرده از انجا افتد
 بردند و دین آوان فرج و الی مصرک حالت سلطان روم را که پائے غرور بر زمین فلک نئے سو بچشم عبرت دیدہ بود
 آتمش را بحال تعلیم با رسولان خود و معارض اعلام شنبلاطاعت و انقیاد و فرستادہ قبول نمود کہ بلج و خراج سال
 بسال بدرگاہ صاحبقرانی رساند و انواع بیلاکات و منسوقات فرستادہ و صاحبقران رسولانش را نواخته بر جانب
 قزاقان را ایغار نمود و فرمود تا از اقوام غول است که در زمان بادشاهان پیشین بامرا و لشکران مغول را اولاد سک
 از زنان تا تا رک گرفته است آوردند و چون کشیزکان میداشتند پیداشد ایشان را قزاقان را گفته از خود ملحد کردند و
 بزبان منکو تا آن ایشان داخل لشکر ملا کو خان گشته به ایران آمدند و ملا کو خان ایشان را خانه کوچی سرحد روم شام
 جهت حفاظت حدود تعیین نمود و امر اسے دیگر اقوام را نیز بنا بر ضبط آنها بشام فرستاد چون سلطان ابو سعید خان
 رحلت نمود و اولاد امر اسے که متبعین بشام بودند و ایل قزاقان را که شری نموده میگردان نئے نهادند و صاحبقران تحت
 کفر تا تا را با دیگر اقوام غول که درین دیار ساکن شده بودند و بنا بر انهد و غولستان نقل کنند لهذا با ایل قزاقان را امر
 کردن خواست و طبل جیل از دیار روم کوفته بامرا و شاهزادگان فرماد تا از هر جانب روئے بمجد و شام و روم و
 قزاقان را در میان گیرند و خود نیز از صحرای قیسر به گذشته ایشان را در میان گرفتند و غلامے ایشان را خدمت داده
 فغانیدند کہ میخاییم کشما با خانه کوچی تنویر او طمان خود بخود ایشان کہ چهل هزار خانه واربودند قبول کرده صاحبقران
 ایشان را بامرا و تو مانات قسمت کرده روانه فرمود و از قلعه سیواس گذشته قراغمان ترکمان را کہ از دیار یاز در رگا
 بود فرصت نموده و طرین را نیز از رزخ بلخ خص فرمود و قلعه کلاخ با شیر شمس قجاق سپرد چون بقعه اونیک رسید
 مادر شاهزادہ محمد سلطان از ارتحال شاهزادہ خبر یافت بر آشفت گشتی ازین آگهی و تنش گشت یکبارہ
 از جان تہی و سراسر مہم جاہا میدرید و بسوزے کہ از سنگ خون مے چکید و دوزخین چون تاب وادہ کند
 با گشت پیچید و ازین بکند و بناخن دو گلگیر رخسارہ را چنان زد کہ خون شد و مگر خارہ را و با لآخر شہا
 عظیم ترتیب دادند و صاحبقران از ان مقام نہضت فرمود ملک عیسی م الی مار دین باتنج و کفن بدرگاہ آمدہ گرجیان
 نیز با سوری و یکیش حاضر شدند و صاحبقران ایالت شیراز را بمیزادہ میر محمد ابن عمر شیخ و امارت مہمان دینزادہ

بودند و جماعت ترک که بسیار بودند اما مغولان بر ایشان ظفر یافته و بر او قتل اوصاف گشته شد و زن او اسیر گردید و قزاقان او را
 در نیده و صاحبقران نامدار بر قزاقان رسیده و امیر شیخ ابراهیم شمر و شاه ساوری بی قیاس نظر اشراف گنجانید و سپید کرد
 با دیگر سادات و علمای و انبیا رسید و مجالس مناظره علمی ترتیب یافتند چون ملوک گیلانات بحضور رسیدند شاه پادشاه
 متوجه ایشان گردید و ملوک آن نواحی از در عجز و راکمه حاضر شدند و الیان ماروین و سلطان یاساوری و اسباب
 تجلات حاضر شدند و از شقاق قزاقان در چهارشنبه چهارم رمضان سنه ست و ثمانه میوافق چینی میل عزیمت و رجعت
 ازین یورش هفت ساله معتمدین یورش تمامت ممالک شام را تا ختند و الی شام را انهم داده و سگ و خطبه
 باج و خراج صاحبقران قبول کرد و سلطنت روم را زیر و زبر کردند و لغزبان صاحبقران چون بردار انهماده و رونمیا یافتند
 خاک آن دیار را بار کرده و توراتین آورده و بنمید رسانیدند تا سخن صاحبقران را که بهمدی تغییر نوشته بود
 بتاریخ مغولان دهم روم را بنوران بر مفاک این بوم را به راست گردانند انقضی چون جمیع مطالب صاحبقران حسب
 مرام انجام رسیدند ایالت اوس را که کوهان بشان زاده عمر مقر شد و بر لیغ بال تمغای بوسه ارزانی داشت اما ملک آن
 با بجان با توابع روم رشاد در حیطه فرمان او باشد و مجموع شانزدهگان فارس و عراقین بجا و نورنای او حاضر آیند
 لشکر پدر او امیر شاه را بوسه داد و امیر زاده عمر مخص شده اینجسید بورداسه و امیر شمر و امیر نوکل بر لاس غیره بگوختین
 شده فرمان رفت که امیر جهان شاه بر لاس بر کباب او باده نهر سوار رود و شانزده از صوابدیه امیر تجاوزه جانی نذر و
 سلطان ماروین و ملک غزالدین و جمیع سران اگر بجان را بر کباب او مخص فرمود و شیخ ابراهیم شمر و شاه نیز مخص شده
 بر کباب شانزده رفت چون بفرمان صاحبقران امیر زاده رستم بر ری جهت تادیب اسکندر شیخی رفته بود و او قطع فیروز کوه را
 مرتب کرده بنگاه اینستاد و آفرگشته بچکل و آمد چون ابن خبر صاحبقران رسیده و جمیع از امر را از پیش فرستاده و خود نیز
 از اربیل گذشته بسرخ نمزفل فرمود و امیر دوله که بکازمت حاضر شده صاحبقران او را جهت قدامت خدمت کنار
 گرفته و خلعت داده فرمود که معلوم نیست که دیگر انفاق ملاقات واقع شود باین باب که از احوال این جانب نیک خبر باشی
 احد جلایز تا یک مزاج افتاده از و اندیش نیست اما از قزاقان اوسف ترکمان غافل نباشد و از انجا روانه شده به سلطانیه نزل
 فرمود و شانزده بابا که میرزا حاضر شده بدخواست او شانزده میران شاه نیز مخص را بغدا شد و صاحبقران جهانستان بعد از
 قطع مراحل و منازل به قلعه فیروز کوه رسید و بهادران لشکر آن قلعه را در اندک مدت کشادند و جمیع از قزاقان را که بجهت
 تنگری میروش بودند و در افغان یاغی شده ویرا گشتند اما امرای دیگر مجد رسیده و بسیار را از ایشان کشته و بعضی
 از آن را غنیمت و دیگران را امرارانده آورده و صاحبقران گردون توان توجه و تعاقب اسکندر شیخی که از نسل بشیر
 در دیر می و پهلوانی مشهور بود گردید و قزاقان را به طرف دسپه او فرستاد و امیر دیای قوچین و شاد ملک بر لاس و
 قسید بر لاس و شیخ محمد قوچین و خدا داد و بیگ تمور قوچین امیر ویش و غیره نسبت نفرات را در حلقه بر اسکندر

رسیدند عادی سوار و دوست پیاده جنگ استاد و امرائے مغول جنگی روانه کرده و بر اگزیزانیدند چون هر جانب شهرادگان
 و امراد تر تلاش او زنده بودند امیرزاده سلطان حسین با هفتاد مرد و لاور باز و بر خورند و اسکندر با پنجاه سوار و دوست
 پیاده که آن زمان در رکاب داشت جنگ پیوست و اسکندر باز منقرض و منتهی شد جنگی که فرار شد و بعد از آن خبر
 از وزیر رسید که چه شد و صاحبقران ملک آمل را بسید غیاث الدین علی بخشید و بعد ازین وقوعات شهرادگان را که
 مامور بقرائن و فارس بودند قلع خصت از زانی داشته و امیر سجید بر لاس را ملازم امیرزاده و منتهی شد و امیر سجید ملک ملازم
 امیرزاده را بکفر نموده و خص فرمود و سوار و اسلحه خود به هفت کرد و قطع مراحل نموده و به نیشاپور رسید و در غره
 محرم سنه سیع و ثمانیا به اناخا کوچ فرموده و در همین ماه سنه فک و بتقریر بر سلطنت رسید و ایمان قرنگستان با
 تحف و هدایا رسید بفرمان صاحبقران در باغ شمال قصر عظیم ایشان بنیاد نهاد و مجموع استادان روم و شام و عراقین
 فارس و هندوستان و غوغستان بجمال همه سارته عظیم با تمام رسانیدند و بعد ازین صاحبقران کار کاگر تورات بزرگ
 نموده و در کان گل جشن عظیم ترتیب کرده اکثر شهرادگان را با اختران امر از خندق فرموده بفرمان فاقان صاحبقران
 منادی گری گشت فرمان رسان مده که ایام سوار است و شادی و عیش و نهیید رکس تند و قهر و عیش و در آن
 جشن فرخ که گردون پر و نید و نه بنید مرآن را نظیر نه آن بود از اسباب شادی و کام و که و عیش و نید سال
 گرد تمام و بعد از اسباب جشن و سرور تهیه و پوش تما از باطن صاحبقران سر بر زده و با امرادشان در کان قمره
 مشاورت و میان انداخت امراد و فنیان بزرگ که فرمان برداری بجان بسته زبان اطاعت و جان شاری کشاید
 گفتند که از شاه رایت را فرافتن و زبانندگان مان فدا ساختن و بفرمان صاحبقران به چنان عساکر نمود
 پروا نهند و درین زمان سوار و امیر رسید و بکتاب عرض نیاز رسانید که سلطان احمد جلایر و فرزند یوسف درین دیار آمده
 رائے عالی حاکم است تا در باب ایشان چه فرماید و صاحبقران فرمود تا بخواه او بکتاب که که که عرض و خفا و گزول
 داشت و باب زرنوشه کند و در باره ایشان نوشت که قرا یوسف را گشته شش بفرسید و سلطان احمد را بنده کرده
 روانه دارد و بعد ازین صاحبقران اجتماع لشکر نموده و دصد هزار سوار و پایا تحت بودند و در بیت و سوم جلدی الاقل
 سنه سیع و ثمانیا به اناخا کوچ فرموده و در موضع قرا بلاق نزول فرمود و شهرادگان و امراد از اطراف و جوانب بمسکر
 همایون پیوسته و مورخان مداخلت آمین درین وقت لشکر صاحبقران را ششصد هزار تخمین کرده اند و امرادشان در کان
 که در ممالک قلع حدود و غیره نوشته بودند افواج ایشان علاوه ازین شمار بود و قیاس باید نمود که در چندین ممالک عرض
 طویل چه مقدار فوج و لشکر رائے بنو بست گذاشته عازم پوش جنگی دود و دراز چون خفا گردیده باشد بکفر
 زاده و عزم صاحبقران و بنیاد یکیز زمین و زمان و بفرید کوس و بوشید و شست و فروش سپاه از فغان و شست
 زهر جانیه را بیکر شیدید و روان فوج از سپه در رسید و علمه بارافراخته رنگ رنگ و بر آورد و در تیغ

نوئیان را احضار فرموده بوحیثیت پرداخت و فرمود که دانستم که مرغ روح از نفس تن پرواز خواهد نمود من پناه ببرگاه
 خدا بروم و شمار برجم او سپارم و بدریبر جامه بنالید زار و مگر دیدکاشفته دیوانه وار و مرا از نفعان
 شمانیت نفع و که کرد است اجل را بغیر از دفع و اگر چه دنیا چنانچه من و فانکر و شهاب هم بقا نخواهد کرد اما بایر
 که در عدل و داد بکوشید اکنون من شانزده پیر محمد این جهانگیر را قائم مقام خود میکنم باید که شما در تحت فرمان او
 باشید و جمیع شانزده اگان ویرا بجای من دانسته که متابعت او بندند و خلاف نکنند و امر است کبار را ازین
 سخن آتش در دل افتاده گفتند که اگر از زبان ماسود بودی ترا چه نبودی و دروغ از تو جانهاست ما و دلی
 این زمان هیچ تدبیر نیست و که امکان تغییر تقدیر نیست و اما از سخن آنحضرت تجاوز و جرات نخواهم داشت و
 صاحبقران شانزده گلشن را که موجود بودند فرمود که چندین ممالک را بغیر بشمارم و سلاطین صاحب داعیه را که
 خوف از ایشان بکوشتم و مقهور گردانیدم اما شما باید که در اتفاق بکوشید تا این محکمت با بر شما مقرر باشند و
 چه باشد بعد خود استوار و بود مملکت بر شما پادار و اگر هر یک را دیکر کنید و عمل بخلاف تقر کنید
 پرازنفته گرد و بساط زمین و خلل راه یا بدینک و بدین و بعد ازین فرمان شد که مولانا همتیه الله باند زون
 آمده بقرات کلام الله ترکه اکر کلمه توحید قیام نماید و کفر و در وقت شام و غنم ندانست یا استیاء النفس الهطسته
 ارجی الی سربایک که همتیه شنیده داعی حق را بیک اجابت گفت و دروغ آن شاه صاحبقران و هم تاج بخش
 ممالکستان و دروغ آنکه گزینا بدین و بعد ازین شاهی بیان داد و بدین و دروغ آنکه دیگر بنیدیه و بطیش در
 این نامه و هر و دروغ آنکه اندویدیم تاج و کرد و آیین بن را رواج و دین و الله غنی و شب چهارشنبه بعد از شمع و
 ثمانیا به جبری رویداد مولانا ابوالدین جامی رباعی در تاریخ نظم کرده سلطان تملک چرخ را در خون
 کرد و در خون عدو و زمین گلگون کرد و در هفت شعبان سوسه علی بن تاخت و فی الحال زر رضوان سر و پا
 بیرون کرد و دیگر گفته سلطان ترک شش او شاه بود و در هفتصد و سی و شش آمد بوجود و در هفتصد و
 هفتاد و دو و کربلوس و در هفتصد و هفت کرد عالم پیرو و ایضا و تیمر گران ز نخل شاهی برداد و
 در آخر عمر جان چشم تراد و زار پی تاریخ و قاتش آمد و گرفت سرو پایست قضا را سرداد و سن هلالی او
 بهفتاد و یک سال رسیده بود و مدت سلطنت او سی و شش سال بسبیل انتقال بود و دیر اسیران و بنیره بسیار بودند
 از آنکه آنکه در وقت وفات صاحبقران موجود بودند نوشته میشوند شانزده جهانگیر محرم خلف اکبر بودند و از میرزا
 محمد سلطان و پسران محمد سلطان محمد جهانگیر و سعد و قاص و کبلی و از امیرزاده پیر محمد این جهانگیر این صاحبقران
 قید و وفالده و بوزن محمد سعد و قاص و بنو و قهر و جهانگیر مفت اسیران بودند و از شانزده عمر ششم محرم این صاحبقران
 پیر محمد و امیرزاده رستم و اسکندر و احمد و سید احمد و امیرزاده باقر اشش سپردند و عمر شش بن پیر محمد این

عمر شیخ عثمان و سلطان علی انبایه میرزا رستم بن عمر شیخ سغیر بود و دشمنان زاده جلال الدین بیلر شاه را با بکر و امیر
 زاده عمر و خلیل سلطان و میرزا اچیل و سیو غیش و سلطان محمد میرزا شش پسران بودند و انگلیز عثمان چلی انبایه
 ابابکر میرزا بودند و شاهزاده عین الدین شاهزاده سلطان ابن صاحبقران را بالغ بیگ و ابابکر میرزا سلطان و ابانسیقرو
 سیو غیش و محمد جوکی و خان اعلی و باروس و ازین پسران هفده دختران بودند بعد از واقعه صاحبقران امرا با هم عهد و
 پیمان بستند که بخلاف فرمان او نکند و مشران فرستادند تا پی محمد بن خنکاه بیاید و خبر برامیر زاده خلیل و امرا بتا شکند
 نزد سلطان حسین بیدران فرستادند که مرض صاحبقران رو بازو باید و دارد باید که زود بیاید و همچنین دیگر شاهزادگان
 نیز خبر فرستادند *

دگر فرستاد لغش صاحبقران بسمیر خنکشان
 چون صاحبقران جنت مکان انتقال فرمود آغایان
 شاهزادگان تالوت آن بادشاه فلک بارگاه را
 گرفته و بسوسه سمیرند آوردند و امرا و نوکیان ازین غم فلک بر سر انداختند و خوابان چهره باخون آتم خراشیده
 خونبار ساختند سحر زفت شب عادل کامیاب و بنایه سرایه جهان شد خراب و روان گشته از تنهها جوی خون
 دوزخ گشته بر سر زمین لالهگون و ز راه و زریا و پیرت جهان و بگردن گردان برآمدن خان و چون خواندن و
 شهزادگان را اندک صبر شد و امرا بادل خونین و چشم خونبار گفتند که معلوم نیست که لشکر باین ساز و صفت از تو
 یافت ابن لوح تا این زمان جمع آمده باشد و معلوم نیست که در قریب است آئیده هم این چنین جتلی دست و پا اما فرس
 که این همه دلبران شیر افکن بغیر از تمام کار پریشان شوند و برین صلاح اتفاق نمودند که امرا با لشکر و در کباب ابراهیم
 سلطان ابن شاهزاده که در اردو بودند و مختار رفت و رسم غز و جهاد و تقدیم رساند چون امرای تاشکنت ملحق شوند شاهزاده
 خلیل سلطان را که از وکلان بود امیر نمایند و لغش آنحضرت را معصوب امیر خواجه یوسف و علی قویمین روانه سمرقند نمودند و
 سرایه ملک خانم جتلی و تکل خانم جتلی و توان آمانا تاجوت و دیگر خوانین صاحبقران و عقب لغش روانه شدند
 و امرا روانه ختاشده از حقیقت حلال به شاهزاده خلیل سلطان اعلام نمودند و خواستند که در موضع جگهک بار دوس
 بزرگ ملحق شود و امرا بارگاه صاحبقران بنابر عیب دشمنان همچنان برافراشته و توق بادشاه مغفور همچنان پیش از دور
 داشتند اما درین بین سلطان حسین تاجوت و دختر زاده صاحبقران که پسر امیر محمد بیگ ابن امیر سوری تاجوت بود لشکر
 دست چپ را که با او بودند پریشان ساخته با هزار کس با بغا و تنوعه سمرقند گردید تا خنکاه را بتعرف در آرد و ازین
 سبب تفرقه و در خاطر امرا میر شیخ نورالدین و امیر شاه ملک کتوبه بفرستاده از حال سلطان حسین خبر دادند
 و برخوانین نیز خبر دادند که توقف نمایند تا امیر سیم و بعد ازین امیر سیدی بیگ حلایر که مامور از امرا بودند و آنجا
 مانده و دیگران عازم سمرقند شدند و بوسیله لغش سلطان حسین تمام لشکر صهر پویشیده سوار شده بخوانین ملحق شدند

اما واقعه دیگر واقع شد که چون اخبار ارتحال صاحبقران مخالفت امیرزاده با محبت بلشکرتا شکنت رسید امیرزاده احمد
 ابن عمر شیخ و امیر خداداد حسینی و امیر باوگارشاه ارلات و امیر مسال الدین عباس قجاق و امیر بوندق بلاس و غیره
 بنیر آنکه از خواستین امیر شیخ نورالدین جلایر و امیر شاه ملک که ضبط اردو بزرگ در عهده ایشان بود دستورته نمایند
 شاهزاده غیل السلطان را بپادشاهی برداشتند و امرای اردو بزرگ ایشانرا نامه نوشته سرزنش بسیار نمودند
 که صاحبقران از ما عهد نمانده و مخالفت عهد پیچیده با نگیر سوگند داده و با قطعاً از ان پیمان نخواهیم شکست
 نمانیم و فرمان شهنشاه را در کرم طاعش نه پیچیم سر بر نه زاناکرد و جدا جان ما نه بیا بغیل عهد و پیمان ما
 اما شهاب خلاف و حسیت ولی نعمت بر کاره خطیر اقدام نموده اید **ع** خلاف و صیایه شاه از شما پادشاهی
 غریبست و بس نامنرا حقوقه که شهنشاه راست نشناختید و باز می اول دعا باختید **د** اما امرای مذکور
 غیر از نداشت و خشم هیچ نتوانست نمود و در مقام اقسالت امیر بوندق بزرگ آمده گفت که ما این کار
 برائے مصالحه کنه حادث نشو و نمود و ایم و گمان داشتیم که شما هم با شریک خواهند بود و امر آفتند که ما هرگز از
 سخن پادشاه معفو نخواهیم و جایز نداریم و امیر بوندق با ایشان همدستان شده و امر اکتوبه مصوب او با امرای
 دیگر ستادند که در اجتماع خطا کرده اید اما باید که روزی بتلافی او مشغول شوید **س** شکستید عهد شهنشاه با میاب
 چه گوید روز جزا در جواب **د** ندانم که این پس را بل خرد **د** که نام ما را به نیکی برد **د** چون امرای اردو سه بزرگ
 قریب هم رفتند رسیدند از غوغا شاه ترکمان که ضبط هم رفتند و عهد او بود و سوسه و دیو و دروازه بسته ایشان را
 راه نداد و امر و خواتین با توبت صاحبقران در هم رفتند و امرایه بخار رفتند و حصار او مضبوط کرده نشسته و خواتین
 ماتم صاحبقران را از سر گرفته و خانه شاهزاده محمد سلطان مدقون ساختند شعر و قصاید مرثیه با و واقعه صاحبقران
 نوشته اند از آنچه در حرم حضرت الدجاری مرثیه بلیع نوشته چند شعر از ان نوشته میشوند **ع** اسے فلک نمرگاه
 ویران کن که سلطان غائب است **د** نعمت گو بر خاک بنشین چون سلطان غائب است **د** آخر ای مردم بسان اختران را برید
 اشک **د** که سپهر سلطنت خورشید تابان غائب است **د** شاه انجم را بگردون کلخ و ایوان گومباش **د** چون
 میرافراز ملوک از کلخ و ایوان غائب است **د** شد سیه گوی همه و شکست چو گمان طلال **د** شهنشاه ملک و ملت تازمید
 غائب است **د** آنکه بودی آبروی دین و دولت شد عدم **د** و آنکه دادی انتظام کار و دران غائب است **د** میکند
 زین قصه دانم نظر بر و بال **د** تا هلمه مرغ توقیعش ز فرمان غائب است **د** اشک ما را سے دید چون گنج
 کبر که کرده **د** روشنی جوار گوای چون قمر که کرده **د** دوش سوسه حرمه افلاک یکدم نگاه **د** عرش را دیدم
 ز نام کرده پیر ارمی سیاه **د** تا سحر خیل خرم از ناکه کرو بیان **د** به سپهر شتم از سر گشتگی لکم کرده راه **د** با سبان
 با سگاه به مقبرین لیضه صل **د** با و سر لکم کرده می گشتی گرد بارگاه **د** مشتری از اموج رفعت رفته در برج زوال **د**

چرخ ششم گشته چون تدبیر لعل از غم و تاه و پنجہ ماتم شکست نیز و چرخ را بہر راجح فلک افکندہ چون یوسف بہ چاہ +
 دف شکستہ زہر و تیز از کمان افتادہ دور + قدسیان کردہ سیاہ آیتہ مہ را ز آہ + بہار از اندیشہ از سر خرد و روم
 سوال + سر برد آورد و بزاری کر صوئے من نگاہ + گفت روز ماتم شاہ سلیمان رفعت است + شہر بار ملک
 ملت خسرو گردون پناہ + شاہ دین تیمور بایان آن سرفرازی کردہ + عالمش زیر نگین منبت خیل و سپاہ +
 ہیبت عدیش چنان کاندہ بسطی روزگار + کہ با از بیم و ایم پر خذر بودے زکاء + عاقبت در خاک رفت از اوج
 تخت سرور + نہاکنہ پیش از منہ تدبیر ملک آن سرا + و بعد از صاحبقران تفرق و عظیم رایل الویس گوکانیہ
 یافت و یک دیگرے را گردن نمے نہادند اما شاہ رخ سلطان کہ بر مرکب سلطنت چاکب عنان برآمدہ مدتی بہ کمال
 جاہ و جلال در ایران و فراسان و ماوراء النہر سلطنت راند چون خصائص پسندیدہ صاحبقران و حاصل زیبا سے آن
 خدیو جنت سکان افزون از و سیم گمان اندیشان آن را حوالہ یکتب مبسوط نمودہ بذکر بعضی از شعرائے آن زمان
 پروازیم +

ذکر بعضی از شعرائے عہد صاحبقرانی | از حیدر شاعران عہد و خواجہ عصمت اللہ بخاری بود کہ ذکر او باید
 خواجہ شمس الدین محمد حافظ شیرازی صاحب دے کامل و صوفی و اصل
 بود سخن او از تکلف سادہ است اما در ہر لفظ او گنج معارف و خفایا بہن دلیوان اور اسان انصیب گویند ہموار و در
 قناعت بینہ نیست و سر دیلے دون فرو دنیا و درو شیراز بودہ چند بادشاہان جہان خواستند اما زوایشان ز رفت
 سلطان محمود شاہ بہمنی دلی و کن کہ در سخاوت و قدر دانی و علم و فضل و درود و بہمنی بے نظیر بود و شعرائے عرب عجم یکبار
 تنگہ طلبا بہ تقصیرہ انعام میداد خواجہ حافظ نیز عازم سفر دکن شد فی فضل اللہ اینجو پارہ زر برائے او فرستاد و خواجہ عیام
 دکن شد چون بلا در رسید آنچه داشت بیکے از اسٹنڈیاں عارت زدہ پیشکش کردہ اما خواجہ زین العابدین ہمدانی
 و خواجہ محمد گارونی کہ از تجار متبر بودند و داعیہ ہند داشتند تہجد خرچ شدہ بہر ز آوردند و از بعضی وجوہ کوتاہی کردہ
 خواجہ را رنجانیدند چون در کشتی محمود شاہی کہ بہ بندر ہرمز رفتہ بود سوار شدند با مخالف و زیدہ در یار الشورش آورد
 خواجہ از ان سفر متفرق شدہ بحید و دواع و ستان از کشتی برآمد و غزلے گفتہ بہ فیض اللہ فرستاد کہ مطلع او این است
 مے با غم بسر بردن جہان کیسے غمے از دہد بے بغوش و لوق ماکزین بہتر نے از دہد + چون بہ فضل اللہ احوال سلطان
 محمود گفت محمود گفت کہ چون خواجہ بقصد مجلس ما قدم در راہ گذاشت خدمت او بر ما واجب پس فرمود تا ہزار تنگہ طلا
 استغنیہ ہند خریدہ برائے خواجہ فرستادند و ہمدان عصر در بنگالہ سلطان غیاث الدین بادشاہے صاحب علم و کمال
 بود خواجہ غزلے بوسے فرستاد کہ این دو شعر از دست $\text{شکر شکن شونہ بہر طوطیان ہند بہرین فند پارسی کہ}$
 بہ بنگالہ میرود + حافظ رشوق مجلس سلطان غیاث الدین + غافل مشو کہ کار تو از ما میرود + سلطان خدمت

شاه فقید میر سید محمد بن سلطان احمد ایلیکانی جلایروالی بغداد با حضرت خواجہ اعجاز علی مدظلہ العالی معاشرت بسیار داشت و چند نعمت
 که خواجہ به بغداد و قبول نفوذ و غلبه بوسه فرستاد که مطلعش این است سه احمد الله علی محمد له السلطانی و احمد
 شیخ اویس ابن حسن ایلیکانی و اما خواجہ حافظ هم عصر صاحبقران بود چون صاحبقران را خبر داشت شاه منصور گشته شد
 خواجہ در حیات بود صاحبقران او را طلبید و گفت که من بجز بشتیگر آید اگر اکثر راج مسکون را مسخر ساخته ام و هزاران آلت
 و جامه و یران که در کام با منم و بخارا که وطن لوف من است آبادان سازم و تو میک حال هند و منم و بخارا را
 بجای و میگویی سه اگر آن ترک شیرازی بدست آید و ما را به خیال هند و بشتیگر منم و بخارا را به حافظ علی
 الرحمن زمین خدمت بوسید و گفت که ای صاحبقران عالم ازین نوع بخشگی است که بدین روز افتاده ام صاحبقران را
 بسیار خوش آمد و بغایت و عزت باز گردانید کلام حضرت حافظ در هر ملک و دیار و خواص عوام نهایت شهرت دارد
 درین محیف چند شعر تنیاد تبرکات نوشته میشود سه ما شا که من بموم کل ترک میبایم من لاف عقل نیز غم این کار که
 کنم یا مردمان خدا باش که در کشتی نوح سه هست خاکی که بانی نه خرد و لوفان را سه دل بس خون کیف آورد و
 دیده بر خست سه الله الله که تلف کرد و که اندوخته بود سه آنچه زرشید و از پرتو آن قلب سیاه سه کیمیا نیست که در
 صحبت درویشان است سه یارب این با که توان گفت که آن سنگین دل سه کشت ما را و دم صلی بریم باوست سه
 در کوته نیکنامی ما را گذر ندادند سه اگر تو نه پسندی تغیر کن قصارا سه بس تجربه کردیم درین دریا کفایت سه باورد
 کسان هر که در افتاد و افتاد سه عشق سه و زرم و امید کاین فن شریف سه چون هنر لک و اگر موجب حرمان نشود سه
 خبر بلبل این باغ سپر سید زمین سه ناله میشنوم که نفس سه آید سه روز عید است و من ام و زوران تدبیرم سه
 که دهم حاصل نسی روزه و ساغر گیرم سه بغزم تو به گھر گفتم استخار کنم سه بهار تو به شکن سپر سه چاره کنم سه ووش
 دیدم که ملاک در میخانه زدند سه گل آدم بستر شدند و به پیمان زدند سه جنگ هفتاد و دولت همه را عذر بند سه چون
 ندید نه حقیقت سه افسانه زدند سه سهو و خطا سه بنده چو گیرند اعتبار سه معنی عفو و رحمت پروردگار سه صیت سه
 زاهد شراب کوثر و حافظ پیاده خواست سه تا در میان خواسته کردگار سه صیت سه خیال مشکین که بر آن ماضی گندمگون
 است سه شران وانه که شد برهن آدم باوست سه بلبل بر گله خوشترنگ و زرقار داشت سه وندران برگ و نوازش
 ناله سه زار داشت سه گفتش در معین فصل این ناله و فیرا سه صیت سه گفت ما را جلوه معشوق در این کار داشت سه
 و این شب سیاه گم گشت راه مقصود سه از گوشه بیرون آئی سه کوب دایه سه آنکه خاک را بنظر کیمیا کنند سه آیا
 بود که گوشه چشمی بیا کنند سه غلام رگسرت تو تا جدا رانند سه خراب باوه لعل تو بهوشیارانند سه تو شکیگر شو سه خضر بچه
 خجسته که من سه پیاده سه روم و هم زمان سوارانند سه کمال الدین محمد سی علی الرحمن بزرگه مقبول درگاه که در کار و
 سرحلقا بر او اختیار بود صاحب ولایت و ملاک راه معرفت بود و نشا و مولد انجمن خجسته است از وطن برآمده به زیارت

کعبه بنظمه فائز شد و به آذربایجان سید و شهباز میزدن شد اکثر بزرگان آن دیار میفرمودند حضرت شیخ شهنشاهان
 زمان لشکرخان جهانستان تو قمش خان اوز یک بادشاه دشت قباقر در رسید حضرت شیخ را فرمان بگفت تو قمش خان
 به شهر مرا برسد و شیخ این غزل در سرش گفته است **ع** تخت آیت منع و دهنست لطف خداست به بدیشی بکشا
 آن لب و لطف بنماست **و** العرض بعد از چهار سال در تبریز آمد و سلطان حسین جلایر منزلش و کشاجت او ترمیم داد
 در میان حضرت خواجہ حافظ و شیخ کمال خلوص بسیار بود چون این ممالک به تصرف ساسمقران امیر تیمور گورکان در آمد و
 مملکت آذربایجان به شاهزاده جلال الدین میران شاه تفرش دران هنگام حضرت شیخ را بهجت تکیه داری و نوج
 قرصه و امیر بشدر و زست شاهزاده میران شاه میزبان بدیدن شیخ آمد چون نبشست مغولان بادشاه برانچه شیخ دیدند
 و بجات آوید و زد آتش مغول گردیدند شیخ تبسم کرد و گفت که مغولان غازگری را در باغی کشید که کمال چپاره فرزندار
 شده و بهایست بهیوه این باغچه و به قرض خوانان نموده است مبادا که شالوستان را غارت کند و این غریب بدست محصلان
 گرفتار شود سلطان میرانشاه پرسید که شیخ قرض چه مقدار دارد شیخ فرمود که ده هزار دینار
 شاهزاده فرمود داده هزار دینار نقد آورده پیش شیخ نهادند شیخ قرضها را ادا کرد این غزل از دست **و**
 گفت یار از غیر باو نشان نظر گفتم بچشم **و** وانگی دزدیده در ماتم نگر گفتم بچشم **و** گفت اگر گردی شب از روست
 چون با هم جدا **و** تا سحر گان ستاره میش گفتم بچشم **و** گفت اگر دولت خشک از دم سوزان آه **و** باز میا
 آن چو شمع از گریه تر گفتم بچشم **و** گفت اگر سرد بیابان محم خواهی نهاد **و** تشنگان را شرده از با بگفتم بچشم **و** گفت
 اگر داری هوائی در و وصل کمال **و** قعر این دریا به پیای لب بگفتم بچشم **و** گویند چون حافظ تشنگان را
 مرده از با بگفتم بچشم **و** خواند و قی و مالی پدید آورد **و** گفت که شرب این بزرگوار بس عالیت و فوات او در
 سنا نشی تو حسین **و** نما نایب **و** آفتاب مولانا لطف الله نیشاپوری مرده **و** دشمنند و فاضله ارجند بوده **و** در عهد خود
 نظیر نداشت گویند که مولانا با وجود کمالیت طالع ضعیف داشت می نویسند که امیر غرالدین طاهر نیشاپوری مولانا لطف
 الله به بلخ رفتند تا جامه بشویند مولانا دستار را در آفتاب انداخت درین اثنا با دمی بغاست و دستار مولانا در
 هوا رفت تا پدید شد چون مولانا لطف الله ازین واقعه آگاه شد و حلقه پدید آورد **و** گفت که کیار دیگر دستار مرا
 با برده است **و** این قطعه مولانا در شکایت ضعف طالع است **و** طالع دارم اما از پنهان آب **و** اگر روم سوخته
 بحر گردد **و** و بد و رخ روم بپاشد آتش **و** آتش از رخ نسوده نرود **و** و زکوا التماس سنگ کنم **و** سنگ
 نایاب چون گهر گردد **و** و بنزد کسی روم بوال **و** هر دو گوشش بکلم گردد **و** اسپ نازی اگر سوار
 شوم **و** زیر نام روان چو خر گردد **و** با هم نیز شکری باید کرد **و** که مبادا اگرین بزرگردد **و** مولانا لطف الله
 این رباعی در مرعات بنظیر گفته **و** گل داد بزمی در عقیقه بباد **و** دس جوشن اصل لاله بر خاک افتاد

و آداب سخن خجستینا امروزه با قوتِ سنان آتش نیلوفر او و مولانا سیلیمی را که در عهد سلطان حسین میرزا
 باقی‌بود برائے جواب این رباعی گفتند مدت کی سال توانست گفت و آخرا این رباعی ملمع گفت ۵
 در مرو پری لاله آتش انگشت ۴ نیلوفر وی بر بلخ در آب گرخت ۴ در خاک نشا پور گل امروز شکفت ۴
 فردا بر سر باد من خواهد بخت ۴ و خواهر بخت الله از ندائی شاهزاده میران شاه بود و قصائد بسیار
 در مدح او گفته و از انجمل این مطلع قصیده غرأسه او شهر است ۵ وقت سحر زنده چو مرغ غنچه جنگ جنگ
 بنما بر وزیرین جوانان جنگ جنگ ۴ و این قصیده او بسیار نغز است میران شاه او را اشتراک پراز رزمه
 داد و همواره رعایت فرمودی و مال و زر دادی و مولانا در اندک مدت آن مال صرف کرد و آخر مولانا در
 قهرنگاه حضرت امام رضا علیه النجته و الله آنده ساکن شد و فرسجی بزیارت او رفتند و رجوع بسته بود
 هر چند او از داندگشویکی بسیار برآمده دید که مولانا سر سجد نهاده است در را بگشود دیدند که مولانا وفات
 یافته است و در دست او بر پاره کاغذ این رباعی نوشته دیدند ۵ دے شب زمره صدق و صفائی
 دل من ۴ و در بیکه آن روح فزائی دل من ۴ جا می بمن آورد که بستان و بنوش ۴ گفتیم خورم گفت
 بر لے دل من ۴ وفات او در سنه عشر و ثمانیایه و انقضای قصیده در مذمت دنیا و منقبت امامه عنوان
 الله تعالی عنهم اجمعین گفته مطلعش این است ۵ حجاب ره آمد جهان و مدارش ۴ زره تانین از دت
 بر مدارش ۴ چو می جویدت رخ راحت بجویش ۴ چو میداردت فوار عزت مدارش ۴ عبد الملک سمرقندی
 ملک العلماء عهده صاحبقران بود و بعهد جلیل شیخ الاسلام در سمرقند که در آن زمان سرتاج بلاد جهان بود
 سمرقند رحمت و در علم فضل به ماند بود و طبع نظم هم داشت از دست ۵ اے مردم چشم نظر ما را و آخر ۴ دے عمر گرامی
 ز برام و آخر ۴ اے جان عزیز از تن رنجور شود و ر ۴ اے سایه رحمت ز برام و آخر ۴ مولانا محمد تستانی صاحب علم کمال
 فضیلت و جلال بود و او از ندائے شاهزاده میران شاه بود و فرسجی شاهزاده از اسب جدا شد و در دماغ ضربی رسید
 هر چند صلاح شد اما شورش دماغ او رفت و بر حرکات ناشائسته اقدام نمود و فغانزاده خاتون حرم او از اندک
 او ناچار شد به خدمت صاحبقران فتنه شکایت کرد و پیر این خون آلود را بنحو صاحبقران گریان شده و لشکر باریان کشید و فغانزاده
 تملو لا محمد تستانی و مولانا قطب الدین ناری عبد المومن گویند که بر سر فاضل زیدمان شهزاده میرانشاه بودند که در دین مندم که
 شاهزاده را خراب کرده اند و هم عیبتی ایشان فوت بیاچار سائید و در محل قتل مولانا محمد آقا قطب الدین ناری گفت
 که تو مجلس شاه مقدم بودی اینجا بفرمودی که مولانا گفت که اے برنج کار بیزچار سائیدی و ترک لطیفه میکنی مولانا این سخن خواند
 پایان کار و دست محمد ۴ اگر میری و گرنه بدست اختیار نیست ۴ منصور و اگر بدست بپا دار و هر دو پا دار جهان پایدار
 نیست ۴ و دیگر در عهد دولت صاحبقران امیر تیمور گورکان شعرا و فضلا و کلمایا بود و مانند ذکر کجی اهدا و دین مقام موجب طویل

سے شود و کتب سبط و زکریا مالیشان موجود اند اکنون بزرگ بعضی از شہزادگان گورکان کہ از اولاد صاحبقران سلطنت
رسیدہ اند سے پروازیم +

و کہ سلطنت شہزادہ کامران امیر زاد خلیل سلطان بن شہزادہ | چون شہزادہ خلیل سلطان
جلال الدین میر شاہ ابن صاحبقران امیر بیو گورکان برلاس | بالشکر قرار و امرائے نادر کہ
در تاشکند بودند باغی شود

امیر برندق برلاس از زردامراکتوئیے تسلیم برنش بنام امیران آوردہ ہمہ را از بیعت شہزادہ پشمانی شدہ گفتند کہ
تاج و سر بر آن کس راست و او راست کہ صاحبقران بوسہ وصیت کردہ باشند و ہمہ کس درین باب عہد نامہ نوشتہ
مہر نازند و شہزادہ نیز چار و ناچار مہر کرد و بیعت امیرانکشی قویین بہ اردو بزرگ فرستادند تا امرانمودہ
بشہزادہ ولیعہد سپہ دار شہزادہ خلیل باجمعی از نیکوخوانان خود داعیہ دیگر در ضمیر داشتند و چون بہ سیحون
رسیدند امیر برندق و امیر خدا داد برلاس و امیر شمس الدین قباچق ازو برگزشتند و دیگر امرائے فرکت رفتہ بہر
برندق سوئے اردو بزرگ روان شد اما از راہ یاغیگری ارغون ترکمان شنیدہ پشمان شدہ خلیل سلطان
پیوست و شہزادہ وزیران روانہ سمقند گردید و امرائے شہزادہ را اطاعت کردند و شہزادہ در چار شہنشاہان و ہم
رمضان سنہ سبع و ثمانیہ مطابق توقیل بر سر بر سلطان نشست امر او شہزادگان زالوزدہ مراستم نہایت تقدیم
رسانیدند اما بہت مصلحت ہم خانی و قاقا آئی بنام شہزادہ محمد جہانگیر ابن شہزادہ محمد سلطان برادر زادہ پرمحمد جہانگیر
ولیعہد مقرر کردہ بر صدر نشانیہ و فرامین سے نوشتند و سک خطبہ ماورالنہر بنام خلیل سلطان گردید سے تاج و سر بر
خلیل نهاد تا تاریخ اوست و در آن زمان سمقند از جمیع بلاد شہر طے ریل سکون ممتاز بود و چغت کاه صاحبقران
گردون توان بود و جمیع علما و صلحا بہر زندان از اقالیم بعد در اینجا مجتمع بودند و صاحبقران بہر شہر سے کوشاک و فتح کرد
علما و ماہران بہر علم و فن را از اینجا سمقند آورد و در آن زمان مملکت در معموری و شہر سے در عظمت و تزیین اباجی
ماورالنہر و سمقند بود و بزرگ زمین تلخیص نشان نمیدادند و خزان و ذخائر از نقد و جواهر و اقمشہ و اسلحہ و
طروف و خیام و مرغہ و جملہ از ثم نہشتی بیش از قیاس بود و چہ ذخیرہ و اندوختہ سلاطین و نقد و جنس خرائین چندین
خوابین از قلمناق تا قصائے روم و از ہندوستان تا نہایت شام و ازہوارزم و شوش قباچق تا پامیان روس و
چرکس و بلغار و فنک بافتوحات و غنائم بہر بار و بار و در سمقند اسغال یافتہ بود و مدت سی شوش سال خراج و لوہا
ریل سکون مال بسال آوردہ نمیدان نمودہ بودند آن چنان شہر سے بدست سلطان خلیل افتاد و بزرگ و بجا بہر سک
نکردہ زرد جہا بہر ترازو وکیل سے بخشید و فرومایگان را بر امرائے افرو و او را با شاد ملک نام عورتی کہ از ترکمان
ایسیف الدین بود و عشقی بہر رسیدہ بود و بلشکایت زودہ او کہ دختر امیر زادہ علی املات خواہر زادہ صاحبقران بود

فرمان صاحبقران برکے شکتی آن زن صلہ شد اما تو مان آغا بوجہ دلاری شہزادہ بوسیدہ امر العہد فرمایند کہ وہ شہزادہ
 حاضر است بدین سبب نجات یافت و ریوقت آن زن بکار عروج بسیار یافته امیر زادہ خلیل بنیر او کیسے نے
 پرداخت و گنجینہ او اکثر سے از سراری و پرستان صاحبقرانی را بجز و تکلیف مردم خود داد و ازین عنایت توقع
 جان نثاری از ایشان زیادت کرد و العرض چون امرائے غلبہ از دون پروری او تسلط شاد ملک عاجز آمدند
 در سنا حدی عشر و ثمانیہ شہزادہ خلیل را گرفتہ و شاد ملک را گوش و بینی بریدند شہزادہ در آن حالت این رباعی
 انشا نمود و دیروز چنان بوصول جان افروزی ہمہ امر و چنان فراق عالم سوزی پذیرد کہ در دفتر عمر ایام
 آنرا روزی نویسد این را روزی و نیز شہزادہ این غزل را در حالت تنقیدی کہ امیر خدا داد ویرا قید کردہ بود نوشتہ
 بر شاہنرخ سلطان فرستاد و یا و اسب العطیہ و یا معطی المراد و یا طاقت فراق ندرایم ازین بلا و یا دیار
 شد مجاور خوش گفت مر جا و اقبال شد مسافر و خوش گفت خیر با و با دیکہ از دیار محبان رسید بن و جا ہم
 فدائے گمہت آن طرف باد باد و ہمکین شادان چو ازین دیر بگذرد و ہمکین شو بہجت و از بخت نیز شاد و
 داغ جہان رسیدہ کاؤس کے زفت ہ شادان بہجت تیرہ کجاوہ و کتبا و و در شدد ر فراق خلیل از تنقیدی
 روز سے ترا سپہ ملاعب و ہر شاد و حکیم خدا دے داد بہت چنان مرا کہ کفر است پیش خلق ز حکم خدا دے داد و
 شاہنرخ سلطان باستماع این غزل بگریست و لشکر سحر اسان کشید خدا داد کشتہ شد و شہزادہ خلیل را بخراسان آورد
 و بعضے نویسند کہ امر خود او را گرفتہ بشاہنرخ سپہرند و شاہنرخ اورا بری فرستاد و شہزادہ چندے در ری و قوم حکمرانی کرد
 در سہ ہجرت بہ ربیع عشر و ثمانیہ را گذشت وقت مرگ این شعر انشا کرد و گفت ہم جا ہی نکند کس کمان ما و
 مرگ آمد و کشیدیم کج آمد کمان ما و در زمان خود شعر او فضلا را بسیار رعایت کرد از شعرائے عصر او بساطی ہر تندی بود
 معتقد خواہیم است شبے مغنیان در مجلس شہزادہ این مطلع او خواندند و دل شیشہ و چشمان تو بہر گوشہ بر بندش و
 مستند میا و کہ بخشی شکندش و سلطان خلیل بعد از تعیین اورا یکہار وینا رخ شید خواہیم است اللہ بخاری
 استاد سے قیامت کار و شاعر سے شیرین گفتار بود و شہزادہ اورا احترام بسیار سے نمود و علم شعر از او آموخت چون شہزادہ
 معزول شد خواہم عزلی و در فراق او انشا کرد چند شعر از ان نوشتہ میشود و کاش فرمودی بشیہ جدائی گشتیم
 ما بخاری و چہین روز سے ندیدی شہنم و شہسوارم کہ خرام باز تا دیوانہ وار و خاک خون آلودہ خود را بر سر راہ
 انگنم و خون دل زان رو سے بارم ز شہر ان دعین کہ در فراقش نشتر خونیت ہر سوز بنم و تازہ ہمکے
 شود ما رود و ان خلیل ہمکین تلبے را کہ ناحق سے پرستم بشکنم و خواہیم است اللہ تا دوران سلطان الغیب
 دندہ بود و سلطان اورا از کج حمل بر آلودہ نوازش کرد و او در سنہ تسع و عشرين و ثمانیہ وفات کرد و در
 تہریف دیوان شعر شہزادہ خلیل قصیدہ غمخوار منون کردہ بود چند شعر از ان نوشتہ سے شوند و این بحر

میکران که جهانیت در پیش و خاص قتل کل نبرد پیکر برش و حوران روضه راز حیا کرده در تصور نقش بتان لاله
 رخ حوریکیش و بلور خج گرم همگی و آفتاب و از بهر خیره کردن اوراق و قمرش و گیر ذشب سیاسی از
 مردوات زر و جلد از اویم ثور دم چرخ اخفش و بودم درین مشاهد حیران که اتفی و دادم خبر صاحب
 شعر مطهرش و کیست مخور که عزیزان نهاده اند و محمود علی شاه غنورش و سلطان خلیل آنکه چو منند بدو
 رسید و بهشت التل فتن از تیغ و خنجرش و گردون بقوس از پنهان شد در القسام و تایا با اتصال به هم
 مدوشش و آسمان سرور که قدر رفیع تو بر کردید و دجیح همچو ذره نمایم قمرش و هر که به بتین خلاف تو
 مهر و باخت و غم در باطن رخ و بلا که کشیدش و ساید کلاه گوشه عصمت بر آسمان و گر تو بخاک تیره شامی
 برابرش و نقطه و

ذکر شاهزاده جلال الدین میران شاه ابن جعفران میر تیمور گورکان | شاهزاده میران شاه ایالتی

یافته بود اما بوجه آن که از سپ

خطا شده علیه در دماغ او راه یافته بود و میل بشراب بسیار میفرمود از آن رتبه معزول شده و ایالت عراق عرب به
 شاهزاده ابابکر میرانقر شد و آذربایجان شاهزاده عمرو میران شاه در بغداد و نزد پسر خود ابابکر میرانقر بود چون
 شاهزاده عمر ابن میرانقر شد و بغداد و لشکر کشیده برادران تیغ در سر که کشیدند و شاهزاده میرانقر شاه به ماژندران
 رفت و سلطان احمد و قرا یوسف از دیار شام رو به عراق آوردند و در میان ابابکر و قرا یوسف محاربه واقع شد شاه
 میرانقر شاه در آن محاربه کشته شد و پادشاه بنی نام را بود و در زمان دولت خود در تربیت امر او علما کوشیدند از شعر و
 عهد او مولانا الحف اندیشا پوری ملک الشعرای عهد او بود و با وجود صنعت شعری از نظر ولایت نیز بهره وافی داشت
 و ذکر او در اوراق ماسن گذشت و دیگر علما و فضلا بوده اند و

ذکر شاهزاده ابابکر ابن میران شاه گورکان | حکومت بغداد و نهم و امیر شاهزاده ابابکر بود و شاهزاده عمر بر دو

میرزا چنانچه در گذشته بعضی پیوند و بقید شاهزاده عمر کرده و شاهزاده میرانقر شاه سوخته خراسان رفت و شاهزاده ابابکر
 که در قلعه قنبد بود عمر میرانقر را در کشتن او و در شربت سموم مرگ داد و ابابکر میرانقر را در قلعه خود و امیر شاهزاده قنبد
 خوش در پیش آورده و همان شب عادل و عیسی قویون که داعیه کشتن شاهزاده میداشتند یکدیگر از ملازم عادل پیش نهادی
 بر شاهزاده داد و شاهزاده بنده عادل و عیسی هر دو را بکشت و اکثر منتهران کشته و بعد از تصرف شد و
 خزائن و دقاین که صاحبقران حجت شاهزاده عمر در قلعه سلطانیه گذاشته بود گرفتند و دوزخ را بر تو مان نقد یافت و چینی
 ساخته و کسری زینت اکثر ارباب و نگارشی او برآمد و باور رسیدند شاهزاده جنگه روان که در گذشت و بعضی امر را

نیز که تانموده همراه خود بسرو با شاهزاده میران شاه پیوست و بطعام و دامغان و سمنان را تعقیب کرده و رانده و شاهزاده
 ابابکر میرزا با ده هزار سوار و چهار متوجه سلطانیه گردید و سلطانیه را محصور نمود و فرمود که متعلقان و اموال امرای ایشکان
 پنجشنبه را مله شاهزاده عمر این خبر شنیده از و گشتند و محصور شاهزاده ابابکر رفتند چون ابابکر میرزا اندیشید که اگر
 خواین و اموال امرای محافظت نموده امروز بایشان میدادیم همان تناری می نمودند ایشان را بهر که و نمی شنیدیم
 اکنون امید وفاداری از این گروه نمی توان نمود و بر فور فرمود تا همه را بگیرند و شاهزاده ابابکر ایشان را باین گناه
 که شاهزاده خود را گذاشته و عمارت و دین و غیره را بیکدیگر در معرض سوال آورده و قتل و دود و نفر از اعیان امرای اشریت فشا
 چشایند و بعد از این خود بر تخت نشسته و از طرف پیر جلایه و زرگرفت و تبریز نهشت فرمود و در دولت خانزول
 فرمود چون شاهزاده عمر میرزا که الوس با کوزیز نگین داشت از میرزا پیچید و میرزا اسکندر را بناسه شاهزاده عمر شیخ
 میرزا و الیان غار است متعانت جست و ایشان بمیداد و رسیدند و شاهزاده ابابکر نیز در سه دافعت به ایشان
 آورده و اول شکست یافته و چون شهر لنگکان به او پیوسته شغل شدند جمیع ایشان متفرق شد ابابکر میرزا با جمعی از
 دلیران بر ایشان حمله آورد و شاهزادگان نیز همزده تا صفریان گریختند و ابابکر میرزا در تعاقب ایشان تا صفهان فرست
 به محاصره قیام نمود و ترتیب ده هزار مرد از صفهان گشتند و صفهانیان او را انقاد گشتند اما شاهزاده بعد از تقبیل آن
 صلح برگشته خواست که شهر الغلبه بنامند و بوجه محاصره سلطانیه میر می نشد و صلح را شکست و بواز بست چون
 در زمان گرفتاری امیرزاده ابابکر سلطان احمد در بغداد رسیده بود و شاهزاده ابابکر میخواست که بغداد را از دست مخالف
 نماید اما چون شنید که قرا یوسف ترکمان قلع و لایک از امیر و ولایت گرفته است عمر مزرم او خبر کرده و قرا یوسف
 امرای الغلبه و گفت که جنگ با شاهزادگان گویان که ایشان را در معارک بار بار آزموده ایم مناسب نیست
 باید که بکنار غرات قیشلاق و به الاطاف سیکان نمایم و از جنگ و حرب رو بگردانیم اما ترا که ما را گفتند که
 امرای مثل که در زمان صلح قرا و او مدعی داده اند و کشور را گشاده اند اکنون یکدیگر هم از انبیا نیست و
 شاهزادگان با هم افتاده اند و با شاهزاده ابابکر با کف از ارازل و او پاشاست و از ایشان با کی نیست و اگر
 قرار بحرب داده در میان هر دو گروه هر چه سخت واقع شود و لشکر بلاس و او در او انگی داده خبر ده سر دانه کردند
 و غلبه لشکر مغل حمله میداد و ترا که که از نهیب تیغ آتش باز اول در سراسر بودند تو هم بسیار کردند و روز دیگر
 نیز ابابکر مرد او انگی داد و هفت تر که را شکست اما ایشان تا شام خود را بهر نوع که توانستند نگاه داشتند و روز
 سیوم امیرزاده تو بهی بجایگاه خود و در جنگ و حرب اتمام نمود و عثمان از سحر ترافت و ترا که تعاقب نمود
 قرا یوسف تبریز را محصور نمود و امیرزاده نیز زمین رسیده و قلع و شمع را از امیر بیان تو همین گرفته چون خبر فتی
 که بعضی از امرا و ارباب غلبه کردند و پیچیدند امیر توکل بر لاس پیچیدند بر لاس امیر توکل را و غیره و امرای گرفته میا ساسا

و تبعه سلطانیرفت نوروز و عبدالرحمن چون غربانی با پنجه از سوار از ماورالنهر رسید بوسه پیوسته و شهنزاده بار در لشکر
 آراسته متوجه تبریز شد قرا یوسف ادریس عراقی مثل پسر علی سلف و بسطام و غیره را گفت که این مرد که تو دوست نبوی
 صاحبقران است و حقوق لغت او بر دوشه بسیار است و من ترکمانم و بادشاه را نشایم سیکان من الطاق و لشکر
 من ساحل خرات اکنون اگر شما میل او دارید بروید که من بجای خود رجوع خواهم نمود اما ازین معنی سر باز نزنید
 که اگر چه ابا بکر شاه و شاهزاده ماست اما مرا صاحب وجود مغلیه را که صاحبقران با ستمها را ایشان عراقی عرب
 بشاهزادگان سپرده بود با تمام کشت و انوار غلظت و تعدی به متعلقان ایشان رسانیده اند و نیز ارم و همه سگندان یاد
 کردند و ترکمان ازین مضر خاطر عجز کرده و کوبیدان آورده و دوششم بقعه سه عشر و ثمانیه تلافی فریقین اتفاق افتاد
 و قرا یوسف بعد از ترتیب صفوف باین خیال که شاهزاده ابا بکر در اورق و قول خواهد بست از قول علمده شده بقوشون دیگر
 پیوست و امیر نژاده باریان خود میل بر انفا نمود و بعد بحار به نیک قرا و نیلوراد قرا یوسف را از جانب برداشت و
 در تعاقب او رفت تا بعد و رسید سرش برید و باز گردید اما جراح انفا شهنزاده یوسف ترکمان و غیبت شهنزاده بر
 بر انفا مغلیه حمله آورده و شکست بر مغولان افتاد و مردم پرگنده شدند در آن حالت امیر موسی بشاهزاده میران شاه
 رسید و ناشناخته زخمی بلوز و دلیج اسب و سلاح سر او از تن برید و قتیکه سرشاهزاده میران شاه را نزد قرا یوسف
 ترکمان آوردند و قرا یوسف تا سف بسیار کرد و قاتل شاهزاده را نیز بقصاص رسانید چون شهنزاده ابا بکر با سه صد مرد
 بهادرتی و مظهر و خصوصاً رحمت نمود لشکر خود را شهنزاده دیده ناپا و خرد نیز در پی ایشان تاخت و در سه صدی عشر و ثمانیه
 از تبریز متوجه کرمان گشت و سلطان اویس برلاس الی کرمان شاهزاده را پذیرفته شده و شهنزاده در خیال گرفتن او
 بود اما سلطان اویس پشیمانی کرده قصر شهنزاده را فرو گرفت و آخر مقرر شد که شهنزاده از حدود ویدر رود و قهرمن
 بولایت اوزساند چون اویس لشکر جمع و کران کشید شاهزاده از سیستان بکرمان نفل کرد و اویس تهیه مقابله
 کرده و برابر او رسید و شهنزاده لشکر آراسته خود در کین نشست و اویس از قواقل آن جانب میل کرد اما شهنزاده توهم
 خمر و مگر کمین او را دانست و آید فرار و زید و کرمانیان تعاقب او نمودند و لشکر یان بسیار کشته شدند و شهنزاده نیز
 زخمی خورده بهمان زخم و گدشت +

و کر شاهزاده عمر ابن سلطان میران شاه گورکان
 چنانچه سابق از قافم شد که تمارت اوس ملاک و خان
 بشاهزاده عمر بنز امفوض بود و فرمان چنان بود که
 شاهزادگان فامان و محرم حکم او باشند بعد از صاحبقران شهنزاده عمر سرکه خطبه بنام خود کرد امیر جهان شاه
 ابن امیر جاگو برلاس که از غلظت ادریس صاحبقران و سپه لار و مختار کارمیز اعرام بود و کوسه بکسر شراب حبس از محصور
 شاهزاده را بقتل رسانید و روسه بسپرده فامان نهاد انیا و لایان شهنزاده بر او تاختند و زمان زمان ملا ایشان

زیاده میشد میر و گردانیده و امر لے شهرزاده بوسه رسیدند و او را بکشتن شاهزاده تاسف بسیار خورد و اما کار از دست
رفته بود پس ماندگان او را بنواخت و بعد از آن زمان شاهزاده ابا بکر میرزا قصد سیاحت بهمان نمود و باطنی شرف
از بر او رخصت خواست و شاهزاده پیام داد که برائے صلحت تشیت بعضی جهات سلطنت حضور آن برادر
مضرو است باید که جریده توجیه انجانب شوند با بکر میرزا بلا تزلزل و جریده حاضر شاهزاده عمر در زمان او را
گرفته بموکلان سپرد و فرمود تا میر حسین برلاس او را و قلعان او را در سلطانیه محفوظ دارد و خود بهمان رفته
بعیش نشاط اشتغال ورزید و سوارانی کرستان و گردستان بخدمت او توافقت چون گرجیان پائے از حد
خود بیش تر نهاده و همچنان گونجه را غارت نمودند و بطام بگایه در وریل کلمه عصیان خواند و سلطان احمد جلایه
از مصر مراجعت نموده بغداد را متصرف شد و امیر دولت خواجہ ایناق از بغداد بیرون رفت امر را از نوزده عرض
داشتند که درین وقت لشکر را متفرق نکرده بدفع کیسه ازین مخالفان باید پرداخت اما شاهزاده تلفات نکرده
عمر تابان و لوکل برلاس بحرب گرجیان مامور فرمود و امیر شجک را بهمین پنداشت و مقرر کرد خود توجیه مراغه دید
و در آنلکه آن بسیم شهرزاده رسید که در قریب از مراغه درویشی بابائی نام صاحب جذب و حال پیدا شده که
کلنج در دست او لشکر گرد و شهرزاده فرمود تا آن درویش را متعقد کردند و او کیفیت حال و کرامات سوال کردند
با بانگ شدیده چند راهکار کرامات مبالغه بجای آوردند بجائے رسیدن شهرزاده ویرانوازش کرد گفت که برک
تو در قریب شیراز مکنان بنیاد نهاده نصف اموال قریب وقف میکنم روزی ما بایک و حضور قاضی محمد در
سایع مشغول شده حالته بروطاری شد مقدار سه کلنج بدست او دادند همه قدر دید قاضی شهرزاده گفت که این
مرد بدعتی است و برانکشتن شهرزاده نادان با وجود ملاحظه کرامات حکم بکشتن آن صاحب دل کرد و آن فقیر در وقت
شهادت گفت که چنانچه شهادت ما قریب رسید زوال دولت این بادشاه هم قریب تراست و در همین روز که
با باشمید شد شهرزاده ابا بکر از قلعہ رانی یافت و خبر رسید که لشکر گرج بر امرائے عقل غلبه کرد و شهرزاده تناسف و
متالم به قلعہ سلطانیه رسید و شیخ خسرو شاهی را صاحب دیوان نمود و او به تخریب بلاد و تصدیع عباد مشغول شد و
خبر رسید که لشکر امیر شجک باغی شده و شهرزاده حسن تنور را تا حربه بطام نمود و بطام او را در حربه بدینزده ظفر
یافت و از نه رود برادر یعنی ابا بکر میرزا و عمر میرزا حرکات ناشائسته بنظر رسیدند از آن یکدیگر در قتل تلف جان و
مال و بر بادی ناموس امر لے جان شاد و قیقه باقی نماند و ازین صاحب کیسه گناه بشهادت رسیده جمیع اراق و
حرب و عجم از دست گورکانیان بدر رفت بالجملة شاهزاده برادر بطام منصور را رعیت کرده بحرب او ستاد او
به برادر پیوست و شهرزاده در سیاحت قریب آنکه کرده اما جز از تبریز در دست او جلے نمانده بود و دولت خواجہ
ایناق بغداد را به سلطان احمد جلایه گردانیده و شاهزاده شهرزاده و شیخ ابراهیم شمران شاه و بطام تر حبه

بمقتضای شهنشاهزاده عمر بن ازاب اس گزشته مقابل شد مخافان کنار آب پنا ساخته بودند که خبر رسید که شهنشاهزاده ابابکر
میران شاه در رسیدن شهنشاهزاده عمر بن شیخ ابراهیم شروان شاه آشتی کرده برگردیدار لای اواز او برگشته بشاهزاده ابابکر
گردیدند و محال بود به تبریز رفته و دست تومان عراقی بزور از مسلمان آنجا گرفتند خودش بمیان رفت و از آنجا
به مراغه رسید خاقان ترکمان و سابق برلاس و حبس از مردم سلمه و زرا گرفته به تبریز رسید و چون فراول شهنشاهزاده عمر
نرا که بودند و ظلم و ستم بیا کردند مردم شهر و ربابستند و شهنشاهزاده کس فرستاده گفتند که شاهزاده عمر شاه و شاهزاده
ماست اگر شهر آید ما نمیست اما نرا که را نیک ندریم و شهنشاهزاده جنگ انداخت و بجز آمدن امیرزاده ابابکر بمراغه
رفت و از اولاد شاهزاده عمر شیخ میرزا استغانت جغت و از ابابکر میرزا جنگیده نه منم شد بعد از آن متوجه خراسان
گردید و فتنه خاقان سعید شاه شیخ سلطان مازندران را فتح کرد و کشته و تسبیح و ثمنایه در ملتقان رسید و شمول
شده سلطنت مازندران یافت و در اندک مدت احسان فراموش کرده داعیه تسبیح خراسان نمود و در جنگ خاقان
سعید رضی شده و دست و پنجم دقعه سه تنه تسبیح و ثمنایه در گذشت از شتر لای عهد او جادو رستم جزیانی بود و جزیانی
قریه از اعمال بسطام است شاعر خوشگوی بود و احیانا عملداری کردی و در زبان وزارت خواجہ حافظ رازی
که یکیک از وزیر لای شاهزاده عمر بود و محل سرتان گرفته و با وجود پیرانه سالی بله و لب زندگانی میکرد و دوست
گزر خرگ ماه مرغ اسن کشان بیرون رود و دو دانه عاشقانی از آسمان بیرون رود و گویند از آسمان منشور علم
با یکدیگر تواند کس ز مصفون نشان بیرون رود

و ذکر سلطنت شاهزاده پیر محمد ابن عمر شیخ ابن جعفران امیر تیمور گورکان
و سبب صاحبقران
بحکومت شیراز و شمال

داشت و نامدنی در میان برادران یعنی پیر محمد و شهنشاهزاده رستم و اسکندر اتفاق بود چون تقدیر از قدیر بران فطربود
که شکوکت که در زمان صاحبقران دو دمان گورکان را بود و روستای باغاطا آورد و پیر محمد را با اسکندر میرزا برادر خود
که حاکم مهران بود بدگمانی پیدا شده و از بگرفت و از یزد بالشکجه را بقصد میرزا رستم متوجه اصفهان گدوید چون سالم
اصفهان میرزا رستم بنحو بدبختی پیش نیامد و پیر محمد برگشت اما میرزا اسکندر بهر فوکه توانست از او که خجسته به
امیرزاده رستم میوست و هر دو برادر لشکر جمع کرده بر پیر محمد رفتند و پیر محمد فرمود تا کتار و دغانه را ضبط نمایند
اما هر دو شاهزاده گذار را گذاشته و خود را بآب زده و عبور نمودند و شهنشاهزاده پیر محمد در شهر شیراز متحصن گشت
و تا چهل روز محصور ماند و رستم و اسکندر دست از محاصره بازداشتند و شهنشاهزاده پیر محمد گریست فاسخ شغل گردید
و بعد چنگاه پیر محمد داعیه مقام نمود و میرزا رستم نیز ویرا استقبال کرده چون هر دو لشکر در یکدیگر فرو آمدند
شاهزاده پیر محمد مصروفی آراسته و در پانزهار چلیپان شاه برلاس طاهر را باز داشت و له پیر سعید برلاس صمدی

برلاس و میروا بهر انظار مقرر کرده و شهرزاده رستم نیز صغوف آراسته حربه سخت و واقعه و پیر محمد غلبه کرده و فرمود تا پنج
یک تعاقب نکند و با ملازم و رعایای رستم نیز از تعارض و مزاحم گردد و حکومت اصفهان میسر از امر شیخ پیغمبر خود داد
خود و خودستان رفته امیر خواند برلاس را مطیع خود ساخت و واحد و لختا داخته بود و عفو و توبه را باز گردید و
اسکندر بهر اسان فتنه و با شانه زاده قید و در حوالی بلخ جنگیده نهزم شد و خاقان سعید نامه در باب اوستا
به شانه زاده پیر محمد نوشت و اسکندر به شیراز رفته پیر محمد و برامغز داشت و هر دو برادر توجیه که مان شدند و
در راه حسین شربت دار کشیده شهرزاده پیر محمد را و در شب شهید نمود و شهرزاده اسکندر به شیراز برگشت +

ذکر امیرزاده اسکندر ابن عمر شیخ و به چنانچه مذکور شد شیراز مستولی شده و حسین خواجہ شربت دار شیراز
را گرد گرفته ناکام و بدنام برگردید و لشکر به شانه زاده اسکندر رسید
وامر لای که بنظارت به کرمان میقتند و در راه آن کوزیک را اسیر کرده آوردند و سزا رسید و شهرزاده تنجه
اصفهان گردیده و سلطان منتقم ابن بن العابدین ابن شاه شجاع ظفر سے از نزد قراویوسف به اصفهان آمد
و میرزا عمر شیخ ابن پیر محمد و امر اباستقبال او شتافت جنگ ناکرده به یزد رفته و شهرزاده جمیع دیس امرای
بیدل فرستاده خود توجیه شاه ظفر نزار گردید و بحسب او ظفر یافته و منتقم در وقت فراغت قتل شد و اصفهانیان
شانه زاده را ایل نهند و درین اثنا شهرزاده رستم از خراسان رسیده و اسکندر به شیراز برگشته یزد را بدست آورد
بعد ازین برکوبه اصفهان آورده و میرزا رستم و میرزا ابالباق که در آن نمودی از خراسان رسیده بود و کلمات
همه گریه بجای آورده و میرزا خلیل سلطان که لغزان خاقان سعید بعراق آمده بود و خواست که در میان بادران
صلح واقع شود و فیضیاد و غلیل سلطان به شهر اصفهان و آمده بار رستم پیوست و محاربات قوی از هر دو جانب
بجعل آمدند و رستم ضرورت ولایت گذاشته سوار روی قراویوسف رفت و غلیل سلطان پائے تجلید
افشوده اسکندر نیز ترک محاصره کرده و در اصفهان قحطی عظیم واقع شد و چون امیرزاده رستم نزد قراویوسف رسید
و به خدم او اگر ارمی داشته طائف از ترکمانان بدو نامزد کرد و نزار گردید و راه گذاشته رفته و رستم اصفهان
رسیده متولی شد و توجیه قتل خواجہ احمد صاعد اصفهانیان برکشوریدند و او باز به خراسان رفته و میرزا اسکندر
در عراق و جمیع فارس فرمان فرمای مطلق گردید و اصفهان و غیره را مسخر ساخت چون سلطان غلیل هم در رسی
در گذشت اسکندر قوی تر گشته همچون در سنه سن و شصت و ثمانی به خاقان سعید شاه منتقم سلطان بکین ترکمان کشته
خواست تا انتقام شاهزاده غفور بدین شاه از ایشان بکشد و اسکندر بر سر پا و ظلمات بخیزدی گم کرده از راه روشن
و افتاد و اوجو طلب تا سیلار و دین پوش که جمیع شاهزادگان گوکانیه را واجب بود بهر یکره و شاه شیخ سوسه
او توجیه نموده اصفهان و شیراز گرفت و اسکندر بعد از محاربات بهر شده حواله امیرزاد رستم گردید و رستم از برادر رستم

دیده بود فرمود تا چشم جهان شیش را کو کردند مولانا ابوالحسن شیرازی مرده شاعر و فنکوب و سخن او در باب الحزمه شهرت
 و ندیم نیز اسکندر بود چند روز مجلس بادشاه حاضر شد شهنشاه پرسید که مولانا کجا بودی بعضی رسانید که اسطبل عالم
 یک روز ملاجی میکنم و سه روز پنبه از پیش من چینه داین میت خواند سه مرغ گس از شکم قندی کردن و از پیش
 علاج پنبه برداشتن است و از دست سه نرگس که شبیهست پنجم خوش و لبر و گویند لطیفه دارد از سیم پر از رز
 در دیده اسحاق نر زرد دارد و نه سیم چشمش نان تنگ دارد و یک کاسه خمر و مشغولی بسیار میگفت +
 ذکر شهنشاه در تمیز ابن عمر شایخ میرزا | چنانچه نوشته شده از جنگ پیر محمد که غریبه به خراسان رفت
 و از آنجا قتی که شهنشاه از اسکندر بر اصفهان رفت معاودت

کرده و با امیرزاده ابوالقرا ابن عمر شایخ که از خراسان آمده بود ملاقات کرده در اصفهان رسید چون شهنشاه آمد که در محرو
 کرد و در قرا لطف رفت و باز بر اصفهان تسلط یافت و از باغیگری اهل شهر خراسان رفت و در یورش تا دیه که
 بر کباب عم خود بود و بعد از آن اسکندر اصفهان یافت +

و ذکر شهنشاه پیر محمد ابن شهنشاه جهانگیر خلیف اکبر | چنانچه نوشته شده شهنشاه پیر محمد که بعد سلطنت
 بود و مالک کابل و غزنین و تاج و حد و هند
 صاحبقران امیر تموریو گورکان شهنشاه فلک سریره نام و شهنشاه بود چون خلیل سلطان تخت

سلطنت نشست امیرزاده پیر محمد با امیرشاه ملک بحرب او رفت و در حوالی پست مقابل آمد که در واقع شد و شهنشاه پیر محمد
 شکست یافت و امیرشاه ملک و میرزا ابوبکر ابن شایخ سلطان از و جدا شده نزد خان سعید رفتند و شهنشاه پیر محمد
 مهمات سلطنت را به پیر علی تاز سپرده خود به عیش و نشاط مشغول شد پیر علی محمد آمدن دیده و حجب از اصفهان شهنشاه را
 فریفت با خود پیر محمد و شهنشاه پیر محمد را در شرب مدام و مجاست خوبان بسیم اندام صرف بود تا روزی پیر علی تاز او را
 گرفته با جمعی از اخصصان شراب فنا نشانید سه ماه تمام ملک بزیارت آباد شد و آب حیات دولت و شمت سرآ
 شد و هر سه روز بوشان بزرگ گشت گشت و برج ز آسمان معانی خراب شد و دیر ز اسید احمد ز و سلطان
 سعید شایخ سلطان رفتند خبر داد و فغانان فرمود تا امیر قرا بر لاس و حسن صوفی و قراخان و امیر نو شیروان کلاس تبر
 آن جناس شوند و در سه و شش ماه تا می خود بادشاه تنویر نادیب آن بنصب میگردد و پیر علی فرار فرار اقصیا نموده و
 امیرزاده شاه ادرات به تگابیشی بومامور شد و قاهره علی گرفتار شد و قتل رسید و فغانان سعید بلخ را به بزرگان قید و
 ابن پیر محمد داده امیرشیرالدین اوج قرا و کل بر لاس جهان ملک را از او باز داشت +

و ذکر وجه سینه غولان میرزا | واضح با که در راه را و تلفظ مغول نویان و نویسن و بعضی را بسبب رنگی آقا
 گفته اند اما چون سلاطین مغیب بدین اسلام آمدند و زبان عربی فارسی

بسبب قبولیت دین اسلام حکومت بر دیار کسے اسلام و زبان بخولی آجنت اکثر اسمائے خولان از قواعد سابق برگشته
 مثل سلمان مقرر شدند و امرا را نیز بجائے نوایان میگزفتند چون آبا و اجداد صاحبقران امیر تیمور گورکان در سنگ امر
 و نشان مشکاک بودند و صاحبقران نیز از درجه امارت برتبه رفیعہ سلطنت ترقی نمود و خطایمیر برقرار سابق جزو هم
 امایون او بود و شاهزادگان را امیرزاده مے نوشتند و میگفتند و دران زمان بسبب علوم و تربیه صاحبقران لغظ امیرزاده
 از لقب شاهزاده بزرگتر گردید و درانک زمان بوجہ گرانی الفاظ امیرزاده را به میرزا مبدل کردند و کامنت شاهزادگان
 گورکانیہ را نیز میرزا گفتند و بادشاهان نیز امرائے مغز را بدین خطاب مغز مے فرمودند و دران عهد بطور خطاب دیگر
 اقوام غول این لغظ بود و اکوکانیان را عمومًا امیر میگفتند چون بادشاهان گورکانیہ ملک ہندوستان را فتح کردند
 اکثر امرائے خود را بخطاب میرزا خواندند و در تمامت ہندوستان بخولان را بابتخصیص گورکانیان میرزا گفتند چه قوم
 فاتح گورکانی بودند بدین سبب ہم بخولان را میرزا نامیدند و بادشاهان ہندوستان نیز علاوہ از غلیہ امرائے مساوت
 و شیخ بیضا و اصحاب رضوان اند غنیمت جمیعین را کہ از قوم عرب اند و در ہندوستان ایشان را شیخ گویند و افغانہ
 و ترکہ بلکہ روسائے راجپوت را ہم خطاب میرزائی دادند چنانچہ راجہ بہاؤ سنگھ کچھواہہ و راجہ منوہر ولد لون
 خطابائے میرزا از پیشکامہ جلال الدین اکبر بادشاہ گورکان حنایت شدہ بودند و دیگر اقوام را بخطاب میرزا گفتند و
 مغولان را در ہندوستان بالعموم میرزا نامیدند و آخریائے میرزا نیز متوقف شدہ مرزا گفتند و الحال ہم در دیار دیگر
 غیر از ہندوستان ہمہ نسلان را میرزا میگویند بلکہ کسانیکہ از پیشکامہ بادشاهان خطاب میرزا یافتہ باشند ایشان را میگویند
 و در دیار ہندوستان و جہ کہ نخل قوم فاتح بود و نشان گورکانیہ کہ مخاطب خطاب میرزا بودند بادشاہ شدند ہمہ نسلان را
 میرزا گفتند اما این خطاب در دیار دیگر نیز چندان بعلو تر بہر تہر تہر گفتہ بود کہ بادشاهان ایران کہ ساوات صفوی بودہ
 و سلاطین ترکہ کہ آق قویلو و قرا قویلو و افشار نیز در اسمائے سپہان خود بجائے شاهزادہ میرزا داخل کردند الا تمام
 قوم ایشان را میرزائے گفتند صرف بہر ادکان را میرزا نوشتہ اند +

۳۴ میرزا گفتند و از زبان سلطان و فرزندادگان سلاطین گورکانیہ را

ذکر سلطنت خاقان سعید یادگار صاحبقران جمعی سعید الدین
 محمد شہ رخ سلطان ابن صاحبقران امیر تیمور گورکان
 شہ رخ سلطان خاقانی
 فرزند بود و خاقانی مرد
 در سنہ خمس و سعید و

سعید جمعی بوجود آمد و بعد از انتقال پدر نامو پائے تخت سلطنت نہاد و در داراللمنتہ ہرات اوزنگ آرائے
 گردید و لوئے غربت سوسمقہ پرفراشت چون احوال مخالفت شہزادہ فیصل سلطان شعلی نمود و گشت طوایف
 بسرقت فرستاد و از ان جانب سلطان حسین تاجت کہ با وجود بی شمش سپہنیر کو صاحبقران خیال حکومت سلطنت
 کردہ بود و سیدہ طاعت کرد و با چپان فیصل سلطان شہزادہ اعلیٰ و انقبیلور رسیدند و بقران بلو شاہ امیر شیخ نور الدین

جلایز غلیل سلطان رفت و فریدان شد که او قانیکه بگه را با بعضی از خزانین نزد شاهزاده محمد میر میر حسن فرستاد و بگوید
 ابراهیم سلطان را با خزان خاص بخراسان روانه دارد و آن سوخته چون غلیل سلطان مقرر باشد چون سیر بادشاه
 بوزجری و سلطان علی سبزواری سرکشی نمودند ابراهیم تادیب ایشان مقرر شدند سیر بادشاه در محاربه انهرام
 یافت و میرزا پیر محمد عمر شیخ و برادران او اطاعت بادشاه قبول نمودند پیر محمد سکه خطبه شاهی بخوبی کرده نوشت
 همه بندگانیم شرح پرست و من کوستم اسکنده هر که هست و و امیر سلطان حسین نامحوت از لشکر بادشاه
 بازگشته که سلطان غلیل پیوست و غلیل سلطان او را با فوجی در کنار جیحون بازداشت اما سلطان حسین خیال
 دیگر در دل خود را سخ کرده امر را راجعه پیش خود طبعیه عقیده ساخت و همه را طوعا و کرها طبع خود ساخت و قانیکه
 بیچم مردم سیر احمد سلطان را که بنام میرفت غارت کرد میرزا غلیل سلطان ازین واقعه خبر یافته بمقابل او نشست
 چون سرودان بطبع و غریبت ویرانخانه نبوده همه گشتند و سلطان حسین فرار شده به امیر سلیمان شاه پیوست و
 شاهزاده پیر محمد را و شیخون آورده هر دو را بر ایشان کرد و هر دو جانب هر انداز غنچه و بادشاه یعنی شاه شیخ سلطان
 امیر سلیمان شاه را خوانسته صد نفر اردوینار کپکی و اسپان بسیار بوسه داد و امیر سلطان حسین را فرمود تا نوشیوان کلاس
 او را شرف شهادت پشانیکه ایل الوس را برهم زده بود و قول فحشش را اعتبار سازد و عاذه امیر سلیمان شاه
 بعضی از سخنان پیش از اندازده خود گفته یاغی شد و در کلمات رفت و پنهان میرزا عبدالصمد ابن حاجی سیف الدین
 و امیر جهان شاه رفته او را نصیحت کردند و نهضت افتاد و از کلمات اگر بخت بخراسان رفت و کلمات را بخراف آورد
 و در ستمان دشمنانیه لشکر به تادیب شانان فراه فرستاد و لشکر شانان را گرفته و طفره و منصور معاودت نمود و
 امیر سبغواحد ابن شیخ علی بهادر امیر الامر گردید و عاقبت یاغی شد بادشاه بر و لشکر کشید و او به مازندران پناه
 برده و درین مین شاهزاده عمر میرزا بحضور رسیده و عاقبت بسیار یافت و بادشاه توجه جدا استر اباد گردید و در محاربه
 طفره یافته مازندران را مستخلص فرموده میرزا محمد و امیر سبغواحد را و از مدوری که او جانب دبه
 مازندران در آورد و بادشاه یاغی شد و در جنگی کوه دیده اسیر گردید و در گذشت و در ستم عشق و ثمانیه بر پیر علی
 تاز لشکر کشیده بر و طفره یافت چون سیر بادشاه با تمام قوم چون غریبان بارگرد و مازندران آمد و بادشاه لشکر بر
 مازندران کشید و سیر بادشاه فرار برقرار اختیار کرد و بادشاه مازندران را به شاهزاده الفنگ یک میرزا داد و او را مجبور نمیک
 جوئی ایچیه در ساخته قصد بادشاه داشت و بادشاه معلوم نموده ساری فرمود و جنگ نموده امیر سبغواحد لاس برین
 سرک شجاع بے نهایت کرد و آخر امر اے یاغی نهیمت یافتند و همه گرفتار آمد و قتل رسیدند و دوسنه احدی شتر
 ثمانیه لشکر بیستان کشید و اسفرازا از اسکندر شاه یا لنگین وارک از شاه نصرت گرفته و نمانت آن دیار را
 ساخت و تاراج نموده مراجعت فرمود و درین سال امیر خدا و داد از شاهزاده غلیل سلطان برگشته و در جنگ او را گرفتند

امیر خود و شاهان نوشته بجهت اگر اهرم زد میگرفت و تمامت ماورالنهر را در تصرف آورد و خانان حیدر طبق و سول علی رض
 او توجیه کردند و دید و در مشربین و اهل سواد امری مشورت نمودند تا بایستد رسید و امیر خود او را فرار نمود و سول خستای فرست
 و میرزا ستم و خشیوان بلاس امیر علی ترخان و محب الدین و غلامی روانه شدند و شمع جهان اعلان جنگی با استقبال
 معاونت امیر خود او آمد و چون بدو رسید بجا آمد و با بازی او باولی نمی برکشته مشرب بریده فرستاد و امیر شیخ نورالدین
 جلایر میردی کرده که غمخواران قریب اند شاید بیلایت قصه سالی رسالت و قیمت خواسته و منظور شده و در آن محل سول
 امیر زاده فیلی سلطان نیز با و پیوست و با خانان حیدر نام و پیام نموده و عهدنامه حاصل کرد و بحضور ریخته تا سید اکت
 چند با بر میرزا یک ابن مرشح و او را و ماورالنهر میرزا الف یک نفر کرد و چهار شادمان به میرزا احمد سلطان و قنار
 و کابل و غزنین به میرزا قید و محرمت کرده و بلخ و تخارستان را به پنهان داده و با بر امیر سلطان سپرد و او را همچنان فولاد
 قان او را یک از پشت قیماق رسیدند و بادشاه همچنان را نواخته و مقتدران خود روانه فرمود و آخرت از خاندان
 او را یک جهت جلال الدین نیز از محمد حاکم بخوانند و فرمان شد که شهر مرو را که از زمان بادشاه جهانستان جنگی خان
 بر باد بود آبادان نمایند و امیر نورالدین جلایر بخیلالات شیطان میرامون باغیگری گشت و از شاه ملک در سرت
 جنگیده منتهی شده و بادشاه بدین اخبار حرم ماورالنهر کرده فرمود تا شهر زاده با سینه و در تنگگاه و امیر مضر را که کل
 بلاس و امیر محمد صوفی ترخان و غیره در زانندان با خبر باشند و امیر نورالدین شهر زاده را با جنگی ازین محمد سلطان را همراه
 گرفت و در نزد قنات امیر نورالدین در آنجا آمد و شیخ نورالدین بر امیر شاه ملک حمل آورده و بر این شهر ممانعت چون بادشاه
 در رسید و هر دو لشکر مقابل هم را صف راسته و چپه از یک امیر محرف شده و بادشاه پیوستند و امیر شیخ نورالدین فرار
 گردید و امیر شاه ملک در تعاقب او مامور شده و بادشاه برگزید و امیر نورالدین و داعیه بخونستان نموده و امیر شاه ملک در پاک
 قلعه که امیر نورالدین بود رسیده و در غر شد که برین قلعه هر دو امیر سخن مصالحه با تمام رسانند و امیر شاه ملک بدو قلعه فرست
 امیر نورالدین برین آمده و هر دو یکدیگر را با خوش کشیده و با سخن مصالحه بجایستند و رسیده و با هر دو که امیر نورالدین بر قلعه
 ایستاده سخن میگفت بفرمان شاه ملک هر هاق نام خود که موافقت با امیر نورالدین داشتند و او فرست و بر این فرود
 امیر شیخ نورالدین از اسب پیاده شده و بر او بر خیزد و در هر قراق انداز اسب کشیده و بر این انداخت و بر سید و بر او فرود
 یک از ازاران امیر بر او حمل آورد و اما هر قراق بر سینه امیر ایستاده تیغ بر سر اسبش زد و مرکب دم خود بعد از آن
 کار شیخ نورالدین جلایر با تمام رسانید و امیر شاه ملک معاونت نمود و چون خانان در سواد علی مشرب و غایب
 غریبیت بلات باو غیس کرد و در آن مقام میرزا عمر شیخ ابن پیر محمد ابن عمر شیخ میرزا علی ابن میرزا ستم ابن محمد شیخ
 را اسکن و غم خود و غم خود بحضور بادشاه رسیدند و بادشاه امیر زاده فیلی را نواخته بر سر فرستاد و شهر زاده
 بهمان نواحی دور زد و شد و یک همایون توجیه نموده شده و اگر دید و همچنان بادشاه خاسته و شارب غریب سلطان

رسیده سرفراز گشتند چون شاه جهان الدین الی بنشان در بادی بغاوت گام زدند گرفت امیر مغرب امیر علی ترخان
 و امیر جلال الدین فیروز شاه در رکاب ابراهیم سلطان توجه بخشاش گردیدند و بخشاش از گرفته بشاه محمود برادرش
 متفرگ گردید و امیر افغان بادشاه بخوارزم رفتند و امیر لیکو از بیک از انجا مقهور شده و از حضور بادشاه خلافت
 به امیر شاه ملک مقرر شد چون خبر استیلائے قراویغ و هندوستانه که بر کوز را بنجان تو از شد و نیز انتقام
 میران شاه میرزا بر ذمه است بادشاه لازم بود و با قتل عشاقران داد و با سکندر میرزا نوشت که از ان زمان
 که برادر محمود در حرب ترک نشویم شهادت یافت همواره حرف انتقام بر لب جعفری نگاریم ابو جعفر عشاقران
 و ماورالنهر ممکن نشده اکنون که از انجا بفرارغت شد انتقام از او که شرعاً و عقلاً از ذوالفضل است بگیریم
 باید که آن فرزند عزیز نیز با لشکر تو جبهه فرماید و میرزا سکندر بیدستی کرده قبیل نغود بکله خساره موافقت
 بناخن مخالفت فراتشید و بادشاه از ماندن آن سوار سنی هفت فرمود و فوج از امیران جهت تمکک اسب و
 فرستاد و امرائے سکندری که در اسب بودند بکشمور پیوستند چون بادشاه بجایه قریب باصفهان رسید
 اسکندر نیز با لشکر سرگران و ایرانشیا زکده و در حرب انهم را یافته شهر بند گردید و بعد از دایه بسیار قطع
 گردیده و میرزا اسکندر امیر شده بود و در شکم گور شد و ریاست اصفهان به میرزا استم مقرر شد و بادشاه صد هزار
 وینا کیسی به نذو و نیزگان با مل استحقاق بخشید و ولایت همدان به میرزا باقر مقرر شد و دیار قم به سید
 سعد و قاضی ابن میرزاده پیر محمد با نیک عطا شده و ری را به میرزا اجماع ابن میران شاه داد و شیراز و فارس به
 میرزا ابراهیم سلطان مغرض گردید و بهرین زمان در انجریک و میرزا یک احمد وانی اندکان رنج و اقصای شهر از
 امرابر اندکان فرستاده جنگبار میان آمدند و بادشاه فرخ قعاشا سرخ سلطان ولایت طوس و شمشیر و ابهر و سیلکان
 و خجوشان و نسا و استراباد و کبود و جامه و غیره به شهر به میرزا باسنقر و دلر ششید فرمود و بادشاه چون بخراسان رسید
 اجماعی قراویغ بحضور رسیده مکتوب آورد که اگر بادشاه سعید قلد سلطانیه را بمن گذارد و مدت العمر در نیکو خواهی دقیقه
 مهمل گذارم و بهرین زمان شهر از اجماعی فانیات یافت و درینا که آن شاه قبل نماند و درینا که شهر از اجماعی فانیات
 و میرزا انجریک ابن شهر از اجماعی فانیات یافت و بادشاه امر را با بست هزار سوار محمد و ری فرستاد اگر قراویغ
 کرد و مملکت آذربایجان متعلق شده بود و شروانشاه و غیره حکام را مضج و متقا خود گردانیده و خطه و ممالک
 محمودیه کند بتادیب او برآید و میرزا سعد و قاضی سخن همانان فرستاده با سعد و حار و قراویغ نوشت قراویغ
 مقدمه بر اگر کسی و شش نهایت اعزاز و بجایه آورد و چون لغزان او را که جهت آوردن آنجا نیکی و دختر شهر از
 میران شاه که خاتون شهر از معدود به قم آمدند آن بیگم وانا در پناه دشمن رفتن نخواسته فرمود تا ملازمان بهر ایشان
 را اگر ذریه باشد که شهر از را اغوا نموده بودند قتل نمایند و سران ایشان نزد قاضی سعد فرستاد و سید را

بالقرایخی شده قصد شیراز نموده اما ملازمان میرزا رستم بر ایشان ریخته میرزا اسکندر گم کرده بعمر که نزد بالقرای برادر خود
 می بود گرفته باصفهان رسانیدند میرزا بالقرای ابراهیم سلطان مغایل شده و ابراهیم سلطان بوجه مخالفت بعضی امر را
 عنان برافشته و طوطی آنرا والد خود خویشتن مخزاین را گرفته عازم خراسان شد و قاقان سعید که لقب سلطان شایخ است
 تهیه یورش فارس نموده و ابراهیم سلطان را بمنقلای فرستاد و او بالقرای را در شیراز محصور نمود و آخرا در بخار و آرم
 خاقان او را محاصف فرمود و قاقان واد تا به قندهار نزد میرزا قاید فرستاده شود و ایالت قم و کاشان وری و نندار
 و گیلان به الیاس خواجهداد و خود را حجت بر کرمان نمود اما سلطان او پس بر لاس پیشکش یافتاده و آمدن خود بشیراز
 متقبل شده و لاجرم در محرم سنه تسع و شتر و ثمان ماه در بهارن نزول فرمود چون میرزا میرک احمد و ایملگیر نیز شوشه
 و سپید کرده بودند فرمان داد از امیرک احمد را بکلمه مغلیر بید و ایملگیر را در کشتی نشاند و را کند تا بهر جای که مقدر او
 باشد برود و بالقرای که قصد قندهار کرده بود را گذر سنده ملک بید بگند و بموجب فرمان تعمیل کردند اما و یک پیوسته خبر
 ازین شهر لوگان پیدا شد چون در پنهان انعام تاجیکان دستم خورده بود فرمان شد تا شانه زده سیور غمخش
 بدان ولایت رود و آن یک از سرفرد رسید به سعادت و حجت بوس فائز شد و سلطان او پس که از کرمان رسیده
 بود به صاحب شهر او که بفرمان فرستاده شد و قاقان سعید عزم قمشاق سوخته گم سیر قندهار نموده و در لواحق میرزا شلاق
 گمرو و لکس دو لجنین از ملک بید بخور رسید به ملازمت نمود و ایل هزاره که باغی بودند اطاعت و سادری قبول
 نمودند و بادشاه روز سه از اسپب خفا شده بهر دست بر دست رسید و به استادی پیروز که نادر اندک در قصبه قبل
 شده امر او نموده اند که میرزا قاید و کرامت بنویسمه او را بیاورند و اگر تا ایل نماید بنماند چون میرزا قاید و در بهارن
 بخور رسید بمول و اطاعت شد اما بار دیگر مغرور گشته و در راه از بسیا کسان جنگیده و میرزا با بیستقور را گرفته آورد
 و قلع بفتیاری الدین مجوس شد و قاقان سعید به یورش کوز یا سجان نموده و ترتیب و تهیه یورش نموده و امیر و ملک
 از خوارزم و ابراهیم سلطان و میرزا رستم و جمیع امر او شهر لوگان اجتماع نمودند و قاقان سعید پلک در رکاب نصرت
 در آورده و یا لشکر خیار روسته بر آه آورد و امیر قرا یوسف نیز لشکر از ترکمانان گرد آورده عازم مقابل و متغایله
 گمرو چون از دوک بادشاه قریب به قزوین غیبه دیار رسید امر لکس از کس از هر سلطانیه که امیر جهان شاه
 ابن قرا یوسف در ان مقام بود رسیدند و دین یورش هم کباب بادشاه گورکانی تراود و صد هزار سوار بود و در آنجمله
 پانزده هزار مرد تاجیک بودند و امیر قرا یوسف ترکمان که در او بان نزل کرده بود یکا یک جان بجان آفرین سپرد
 و ترکانه نه بیت این واقعه متفرق شدند و لغش او را در خرگاه گذاشتند و غارتگران رسیده گوش او را باطله در
 بیدیدند و سلطانیه و تبریز و غیره دیار در قبضه قاقان سعید و آمده فتحه بغیر حرب میسر آمد و امیر خلیل الله و
 مینوچهر شروانی و جمیع حکام و امر لکس آن مرد و علقه اطاعت بگوش کشیده حاضر درگاه شدند و بادشاه

در قریای قشلاق فرموده و انبوا قعه در سبیلک و عشر و ثمانمایه واقع شده و بادشاه بعد از آنکه جمیع امرا و حکام آن بایر
بخدمت حاضر شدند در اوایل بهار قسطنطنیه فرمود و از آب ارس گذشت قلعہ بایزید را تسخیر فرمود و با شمس الدین
اندلیس و حکام قلعہ مویش اطاعت اختیار کرده و امیدوار است که صاحب قران قلعہ وینک بوسه سپرده بود و بحضور بادشاه
رسید و چون بادشاه در اخلاط رسید و از انجار راه بریده و توجہ بیزنٹین شد خبر رسید که ترکمانان بسیار اجتماع نموده و بایزید
تسیر ز سریده اند. چ

ذکر محاربه خان سعید با ترک قرقو نیل و خضر یافین بلفصل مجید
چون امیر اسکندر و سپه و غیره
ایستاد قزاقوف با فوجی کران

از ترکمانان در حوالی اجسین سید نفاقان سعید نیز غرض مقابلہ جزم نموده و توجہ گردید و در دوشکر بهر سید و خیر و عظیم
واقع شد و میرزا رستم غرض غمناکی مانده و بادشاه حربه قائم بود و دست شیب بر دوشکر و محل خود فرود آمدند و روز
دیگر بار در کصفوت قتال آراستند و میرزا ابراهیم سلطان و رستم مراکب شجاعت و خستہ داستان رستم و خندیدار را
بیاد دادند و امیر لقمان برلاس و دیگر از انصار را و برانصار حمل آورده و ترکمانان نیز بوسیله جلالت افشوده دست
محاربت کشاده و چند قطار شتر از دوشکر منحل گرفتند و شایع سلطان خیمه محضری در میدان زده و نماز عبادت گذارده
سوار شدند چون تسکینی در دست چپ لشکر ویدادشان برآورده و بالینقر با پنجه را سوار با عدا ایشان رفته و فوج برانصار
بیکبار حمله بردند و کور شدند و در عظیم واقع شد و بالاخر ترکمانان تاب نیاورده و انہما یافتند و بسیاری از ایشان
کشته و اسیر شدند اما بادشاه پنج شید بر خشتی کاشان و شمشیر خود و او را زہارشان و در راه معنا از انجا
معاودت نموده و سلطانیه رسید و حکام و امرائے آن دیار را عنایت مانده و فرمان داد تا امرا و لشکریان فاسق و فاسق
خود برگردند و خود نیز روستا به دار السلطنہ خود آورده و بہارت رسید و رسولان خضر خان بادشاہ ہندوستان رسیدہ
عرض داشت او آوردند و التماس نمودند کہ خضر خان بیخواب کہ روستا از پیشگاہ بادشاہ جہان سوسے این بندہ بیاید مرا
آبرو سے بغیر آید و بموجب التماس او رسولان بجانب او رفتند و والی مصر و بادشاہ دشت قباچاق نیز رسولان فرستادند
و او را استحضام دادند و ہمہ رین زبان میرزا الف بیگ در دیار مغولستان رفت و ببارق خان از بیک ملاقات کرده
و برآمد و او را برالوس از بیک فرستاد و خود و مغولستان رفته آن لولح را بہت آورد و چنانچہ در احوال مسلمین
جستائے شرح نوشتہ اند و الف بیگ بشیر محمد خان جغتائی با خشاہ مغولستان جنگ کرده بر او ظفر یافت و اوس
مغولستان را ناخست و تاراج کردہ معاودت نمود چون براق خان از بیک بر شتر قباچاق دست یافت موافق برسم
آبا کے خوشی چہرہ موافقت بناخن مخالفت خراشیدہ و در محرم جانب ماورالنہر آورده و الف بیگ محمد جوکی
ہر دو بوسے جنگیدہ نہایت یافتند و درین سال تسع و عشرین و ثمانمایہ بادشاہ شہرچ سلطان غم پوش ترکستان

فرموده و در سه شنبات و شریفین شهر نهنداد و میر غنمش در کابل که سیوز نال با و بود و گذشت و بادشاه روزی که در مسجد جامع
 بهرات رفت احمد که زانم شصت و نه کاغذی در دست چون داد و خوانان پیدا شد و بدین وجه ویرا ماحت نه نمودند و آن برباک
 نزدیک رسیده کاره بشکرم بادشاه فرو آورده و علی سلطان قویسین در زمان او را پاره پاره کرد و امیر علاء الدین
 که کشتاش و جلال الدین فیروز شاه به حضور رسیده عرض نمودند که بادشاه بر اسب سوار شود و زنتی عظیم حادث گردد
 بادشاه بکمال احتفال بر اسب سوار شده و نقاره نهیست فرو کوفته به ایوان آمد ۵ سال تاریخ هشتصد و سی
 بود ۶ روز جمعه پس از ادا کس صلوات ۶ بوالعجب حالتی پیدا آمد ۶ در خراسان و بی شهر بهرات ۶ که مجری
 در بساط چون فرزین ۶ خواست نماند و نه کند شهابات ۶ و این واردات که واقعه تصدیق بر مولانا
 خطا آمده بقلمه اختیار الدین محبوب شد و مولانا از افاضل دوران بود و از احمد علایر و در گردان شده نزد
 میرزا اسکندر آمده بود و بحسب فرمایش کتابت اشعار شغول شد و هر روز به پانصد شعر نه نوشت و هر چهر
 نه نوشت چون میرزا استغفار نمود گفت که در یک روز بنویسم و تا نماز دیگر بنهرا و پانصد بیت نوشتی ریاست و
 شاه رخ سلطان وقت یورش عراق او را آورده بود و میرزا با سینقر کاغذ ساده پیش او فرستاده التماس
 نوشتن فرموده نظامی نمود و مولانا زیاده از یکسال نگاه داشته ساده بغیر ستاد و هم احمد که گهجه در مجلس حضرت
 قاسم انوار قدس سره که در دریای حقیقت و معرفت بود و نه نشست و نیز چون در بهرات مجلس و غطر تزیین
 میداد که آن امام حوق جوق بر گرد می آمدند و بعضی معاندان بودند و او در شهر مناسب ندیده بعضی بادشاه
 رسانیدند که با برادر امیر میاد شده بودند و بادشاه سید را حکم با خراج نموده و دو تیغ و یک نیام پیش او فرستاده
 و سید علیه الرحمت سخن او فهمید و بغایت تعجب و کار بدین جار سید که بادشاه را سختی در اخراج آنجناب اجل آورد
 شود نهاده یا بسنقر که میاد و بود و راگی او را متکفل گشته به حضور رسیده چون غریمت و میان آورد حضرت
 سید گفت که پدرت بادشاه مسلمانان است اما ما را چه جرم می کند شانه زد گفت که شما چرا بسنقر خود کل
 نظر میزد تا بدین حال جواب حاجت نباشد که خود گفت ای ۵ قاسم سخن کوتاه کن بر غیر و غرم راه کن ۶
 شکر بطوطی نگین مراد پیش کرگان ۶ و حضرت سید شانه زده را تحمیل کرده و دلغ فرمود و بهر قدر رفته و
 باز بهرات نزول فرمود ۶

چون از رحمت جرادت بادشاه را
 خلاصی رویا و غرم و الهی

ذکر غریمت خاقان شاه رخ سلطان سواد و الهی و کرستان

نموده و چون با و الهی رسید از دلبکان دست از ان ملکیت کوتاه کرده بود و ندانرا انجامعت نموده و در میان
 سده اصدی و ثانیین و ثانیین بهرات نزول اقبال فرمود و در او اکل سده اشنی و ثانیین و ثانیین بهرات چنان شد که

اسپان بهار واقعه و اتعاب یا عطانود و حکومت کابل و غزنین بر میرزا سید محمد بن شاهزاده سید غوث شمس مقرر شد و
بعد چند سیه بجهت ایلها کس او را معزول فرمود و میرزا قزاقا آقا برادر کبیرش بحکومت کابل مقرر از گزیده چون
بادشاه در نزاع و شریعت پلے بر پلے صاحبقرانی بود بواسطه آنکه سید قاضی الحسب بفرسایند که شاهزاده محمد جوکی
و علاء الدوله میخانها ساخته اند بنده در نجای تواند رسید بادشاه خود سوار شده هر جا که شراب یافت برکت و خم ها
فلکست و دهرین زمان عاشق بگیم دختر یا سینغریز او ملکا فاما در سید غوثش میرزا وفات یافت و میرزا محمد سلطان بنیت
شاهنخ زوجه میرزا یحیی ابن محمد سلطان وفات یافت و در سنه ست و اربعین و ثمانیا میرزا بیت نصرت سوجه و اسفان
شد که میرزا سرتار سے گردن از طرف اطاعت پیچید و در رکب فتنه بر پا کرد چون کوکب هلالون بر نیشاپور رسید
گید و مرشد مضطرب گشته و کلا فرستاده زبان بگشاید اگر فانی و دهرین زبان حضرت شیخ بهاء الدین عمر علیا رحمته
از سفر مجاز باز گشته و درین مقام غمناک را از روی کشف باطن دریافت شد بود که سلطنت عراق از جانب اولیای
کبار بر میرزا محمد سلطان ابن شاهزاده یا سینغریز مقرر شده است و حضرت شیخ ابن سخن بامیر جلال الدین فیروز شاه گفته بود
و امیر در وقت بیعت فغان میرزا سید و فغان جهانستان شاهزاده مذکور را قزوین و سلطانیه جنایت فرموده و در عراق تعجب
کرد و خود به هرات باز گشته و در سنه ثمان و اربعین و ثمانیا میرزا جاد شاه اسلام نپا تفرقه در منصفه متولی گردید اما
ببین نفس هلالون حضرت شیخ بهاء الدین عمر نصرت میرزا و بادشاه جاد که به عظمه کمال ترک تیار نموده بصحبت خواجیه
شمس الدین محمد ابروی فرستاده و با عزت سلطان مصر همراه مردمان او که به عظمه فتنه عزت بسیار اهل استحقاق را رسانیدند
و در باره اموال الخ امیر فیروز شاه را در دیوان سخن پرسیده شد و شاهزاده محمد جوکی و سید محمد الدین محمود و انکار اشتغال و در دیدن
و امیر و وزیر که بادشاه از منصفه سخن پرسید دست بر اسن زده برخاسته رفت و ازین قصه بخور شده بادشاه چند نوبت بعید و
اورفت اما امیر و وزیر وفات یافت و در سنه ثمان و اربعین و ثمانیا میرزا محمد جوکی وفات یافت هر چند شاهزاده در ملاوت
پدر بچو و اما کبیر شاه و غلامزاج بادشاه را بر توغیر پادشاهت او و برادر پسر صامور ملک مال مدخل نمیداد و شاهزاده ازین غیرت
و قصه بخور شده و مدد و مرشد و گزشت و میرزا محمد سلطان کرد عراق لیکن یافت امرای اطراف و اکثاف بوسه توسل
اما امیر حاجی حسین بهمان نایل نشده و شاهزاده با او بگشاید و منصفه ساخت و او را گرفت و توغیر مرشد و او را بقبضه پد بگرفت
و این قضیه که به اذن فغان سعید و قشده و موافق خراج نیامده و مردمان مزاج شاهزاده را نیز توغیر داده و در زمان عرض
مرض بر ذات بادشاه اسلام و بر اسوسه مخفیان بر نود و در سنه تسع و اربعین و ثمانیا میرزا شاهزاده بر اسفان متولی شد
و خیل را اگر گزشت شاهزاده همدان مدعی شد و مدت جده خود فرستاده و فغان سعید با وجود سن شیخوخت و ضعف عمر
با جماع لشکر بکابل داده و شاهزاده علاء الدوله و امیر محمد صوفی ترخان برادر هرات گذاشته و امیر سلطان شاه بلاس و غیره
بنقلای مدد فرمود و میرزا محمد سلطان ترک حاضر و شیار فرموده و کس که در شان رفت و بوشاه شیراز گرفته در

اصفهان نزول نمود و فرمود که در راس دسک اصفهان را بنشیند و اکثر اسرافات علما درین مردم که متابعت محمد سلطان بنیشتا کرده بودند بدین وجه مبادرت رسید که گویند که خواجہ افضل الدین را که از علمائے اصفهان بود و شاه علاء الدین حسینی و قاضی امام الرافضی را که گویند که خواجہ خواجہ سلطان سلطنت علاء الدین را که گویند که خواجہ ابوالفضل را چون قبل بگماه بر بند و نوبت لیسان او بار شد و خواجہ فریاد کرد که باشا هر چه میسر است بگویند که این محبوت بر او خطه پیش نیست اما پنجاه سال تمام درنگ نمودن کن منصفیه نهاد و آن بیچارگان هر دو بادشاه دیگر را دعای کئے دیگر دند و این امر بر بادشاه اسلام مبارک نیاورد اگر چه رضی بادشاه بکشش ایشان نمود و بادشاه امر را تعین نمود و بادشاه را بیارند و اگر بضلے خود بیاید به تکلیف بیارند و دین نوبت مولانا شرف الدین یزدی که میرزا محمد سلطان ویرا گرامی داشت و این میت بر تن او خوانده بود و سه چیز بر چرخ و اختر و نوبت و نوح جان و آن بر که بر نوبت خود با جان دهم به دیگر آمده بادشاه پرسید که این میت را چه سان خواندی و اینکه گیتی که خاقان سعید لجان از کجا خواهد آمد بطور گفته عذر داشت که من چنین سخن از روی عقل گفته بودم نه از نجوم چنانکه از ده نهالیت از جو بنار سلطنت و حسب ظاهر چنان بود که از مصر قریب بادشاه ایمن با شد و میرزا عبدالمطیف با و ستمنها کئے و درشت گفته بادشاه آنجناب را حواله شهنزاده نمود و شهنزاده مولانا را از اسرا ملوک گرفته ایمن به ماحت و روانه نهرات نمود و خاقان سعید در انتظار شهنزاده محمد سلطان بود که ناکاه و اسقے ناگزیر و رسید +

ذکر وفات خاقان خجسته صفات شایر خ سلطان گانی
بر لاس بوزنجری قیامت ازین سر لے ممات

نست + گیا به بے بقا ز آدمی نیست + در آن زمان که بادشاه در ری قشلاق نمود و موت و شوکت او بر تن کمال رسیده بود و جمیع ممالک خراسان و ماوراءالنهر و ترکستان عراق و ایران و عجم و کابل و سیستان و خوارزم و غیره و بار و زبر و حکم او بودند و بادشاهان مملکتان درشت قیام و دروم و صر و شام و هندوستان و ایران و طبع و شفا بودند و در زمان قشلاق جمیع مراتب شهنشاهی او بر مرکب کمال رسیده بودند و بادشاهان هندوستانی او را بحال اعزاز و افتخار صید کردند و در هندوستانی خطبه بنام او خواندند و دوازده هزار و دوکان در بازار لشکر او بے بودند و سیصد بادشاه و بادشاهان نژاده بگدا و اطفال و معمود بودند چون سپهر و اسب و اسوار بر او میگویند که شایر نمیکند اسباب اقتدا حیات بادشاه اسلام ظاهر شد و بادشاه از قشلاق غریبت قلعه لیک نموده در راه از و بجه ضعف از استر که بر او شسته بودند و در آمد و در محله نشست و در صبح چنان سخت پیراشد که عزم از حیات صبر نموده به راه روح بادشاه دین را سلیمان آثار جانب کنگر مرش پروردگار در پیرامو این اقامه و در صبح چشمتی بچشمی که سناهی و کسین و ثمانا و در عزم نهاد و در سال بعد از آنکه چهل سال با استقلال

هفت سال بنیاد پدید آمد و در آن سال بنیاد اقبال مملکت کرده بود و آتشده شاه بنیاد آن شاه تصدیق اسلام پناه و
 آنکه پیشه شاهی زنده شود و شیرین و زلف و دوس برین خیمه بنی حجه گفت و ما تا پنج فرمودیم عالم شمشیر و بادشاه و ما که
 بود و قاتل نامور و بعد آنکه اختلاف عظیم و فغان گورکان پیدا شده بود و ممالک خراسان ایران و ماورالنهر و عراق و عجم
 و سیستان و کابل و بلخ و بلخ و کابل شکست و فغان حکمرانی فرمود و در پانصدی شرح و پاک طینت نظیر داشت طایفه
 و در خراسان و ممالک عظیم و آتشده بادشاه اسلام از ممالک ایران بسیار اند و بگین شده و تمام شب بیدار بود و به فغان
 بود و شب و صبح قطره باران بر وزن خاد کیکه و قاقب باران بسیار بارید و در آن وقت مولانا علاء الدین و بیدار بود
 چون قطره باران چکید گفت که یارب زمین درگاه کعبه باشد که ما هر وقت این قطره اول باشد چون صبح شد و نزد بادشاه رفت
 پیش از آنکه سلام بکند که گفت که ای علاء الدین و اول قطره باران که چکید من بیدار بودم اما تو هم بیدار بودی یا نه
 علاء الدین در وقت کرده بادشاه فرمود که که کلبه باین سرچشمه است درگاه و حضرت شیخ سید نعمت الله که در ایام فغان
 بود و بر سر نهاد و شاهنشاهی است که از ازل دولت بر او بود و خائف و فغانس بیدار که او فرستادند و رسیدن نعمت
 خورد و به سبب فغان ساینده نوبت بادشاه از حضرت سید پرسید که شما طم شکیا میزنم و غریه حکمت چیست گفتند
 که شو و خون جگر عالم مال که خورد و مرد خدا الا حلال و شاه بنیاد سلطان از روی فغان بعد چند به جهان سالار
 گفت تا به از ظلم از عاجز بهستان و طعنه ترسیم کن فغان سالار بموجب فرمان از شهر بیرون آمد و پیران را بیدار کرد و فرمود
 گرفته میرونی الحال بعزت تا زبان بره از و گرفت و بطیخ رسانید و طعام ترسیم نمود و سلطان سید را به عورت طلبیده سید
 بشاکت بادشاه آن گوشت و طعام بخورد بادشاه پرسید که شما میگفتی که من حلال میخورم حال آنکه این بزه من بظلم گرفته ام
 و کیفیت را تقریر کرد سید فرمود که ای بادشاه و بیکو تحقیق کنی که شاید صلیت پنهان باشد چون آن ضعیفه را طلبیده پرسیدند
 گفت که من بیوه ام و مرده گوشت را از شوهر میراث یافته بودم پس مرگ و فغان گرفته بر خرس رفته بود چون خبر از رسیدن
 مضطرب شده و ندانم که اگر فرزند من برسد یک بزه پیش سید نعمت الله رسانم و فرزند من دیروز سلامت رسید و من را
 گرفته نزد سید رفتیم که مردمان شاهی مضطرب تا زبان بره از من گرفته و بادشاه دریافت که ایراد تعالی بانبیا و اولیای خویش را
 از حرم محفوظ میدارد و از سید اطفال و بسیار داشت

ذکر اولاد سلطان شاه رخ اورا منت پسر بود و اول ایشان سلطان الغیب گورکان که حال ابو یار
 انشا الله تعالی و ابراهیم سلطان بادشاه هند بود و ایالت شیراز و بلخ و خراسان
 بود و مولانا شرف الدین علی بنیادی کتاب لغز نامه بنام او تصنیف نمود و شهنشاه به همداره با علما و فضلا و شعرا رعایت مکن نمود
 و فرمود شاهزاده ابراهیم از مولانا عیادت شیرازی که مرگ و انام و فضلا و علما بود پرسید که از ادب چه کتاب بخوانی
 حنفی و شافعی و مالکی و حنبلی کدام بهتر است گفت که سلطان بادشاه به درون خانه نشست و این چهار زبان

خانانان هر دو که در آنی سلطان را توان دید تو بهر کج که تقابلیت خدمت سلطان حاصل شود باز شهنشاده پرسید که متعالی کدلم
 فاضلتر اندک گفت که صاحبان هر دو می بهر اندیشه پاره اورا مغز و کرم بازگردانید وفات ابراهیم سلطان ابن شاه رخ
 در سنه اربع و ثلاثین و ثمانمائه هجری واقع شد و پسر او میرزا عبداللہ بود که بعد از پدر بایالت فارس سرفراز شد و بفتح فات
 مشایخ سلطان شهنشاده محمد سلطان میرزا اورا از فارس برین کرد و به ماورالنهر رفت سلطان ابن علی یک اورا دختر داده نزد
 خود داشت و بعد از قتل عبداللطیف میرزا با دشمنی ماورالنهر میرزا عبداللہ میرزا قزاق یافته گنج هائے اسرار بخش کرد اما در سنه اربع
 و خمین و ثمانمائه هجری سلطان ابو سعید میرزا ویرانگشت و پسر سیدی شاهرخ شهنشاده غیاث الدین محمد را باینقر میرزا ابن
 سلطان شاهرخ بود و صاحب اخلاق حمیده و خویشاوند پسندیده همواره در رعایت علماء و شعرا و فضا که شیعیه و فخری که مانی سیکو
 گفته بشش قلم خط نوشته در میان مجلسیان بسیار جمع آورده بساط عیش و نشاط گستردی و از باده امر غیبت تمام داشته از بخت
 گردانی کوی او شد باینقر که گداسه کوی خیابان بادشاه بیست و هفت و سنه شهنشاده بجمان را خود را بنظر تفریق و طالع او اگر سیه
 از چنگوی عرض نمایند بجمان حالات بعضی ساینده اما شهنشاده در جوانی عمر میانه را از عدد بر در ناچار بفرستادند که عمر با شاه
 قریب به چهل سال معلوم شود و شهنشاده را ازین صورت گردلال بدنامی مال نشسته همواره در عیش و نشاط و شراب و شراب ناب
 مشغول می بود و آخر عمر او بهی و شش سال و چهار ماه رسیده انتقال فرمود و اهل بفرز در دربار او جمع بودند و خواجوا یوسف نام طبر
 بود که در فن موسیقی خطی خود را داشت سلطان ابراهیم چن زوینت از شیراز خواست که یوسف را نزد او فرستند باینقر میرزا ابن
 بیت خوانده یوسف خود نمی فرستیم و تو سیم پناه خود نگهدار و آخر شهنشاده در مرض صعب مبتلا شده هر چه حکما
 معالجت نمودند از شراب جوهر که نمی فرمودند و در سنه سیع ثلاثین و ثمانمائه وفات یافت امیر شاهی در نام و گوید
 در نام تو در پیر شعیون کرد و لاله هم خون دیده در اسم کرد و گل چست قهائے ابروانی بدرید و قمری سید پناه در
 گردن کرد و مولانا سیف الدین بر جمعی در مقام او میگوید چندان که چرخ گشت بدوران نمود کار و نقش و قفا
 نیافت و دوران رزگار و شهنشاده باینقر عالیجناب کو و جمشید را چیده و فراسیاب کو و از شهنشاده باینقر سر
 پسرانند که رکن الدین میرزا علاء الدوله دیوبندی قلع الدین میرزا محمد سلطان و سیدی مغیر الدین ابوالقاسم میرزا ابرار و دیگر
 بیاید و از پسران سلطان شاهرخ شهنشاده بطل الدین میرزا محمد جوکی بهادر بود که در شجاعت و سخاوت نظیر خود داشت و در فن
 تیر اندازی بی مثل بود چنانکه می نویسد که در وجود سلطان شاهرخ رائے اداسه دو گانه عید سوار شده و سواران مصر و شام و بخارا
 و هند و شوان نیز آمده بودند بادشاه اول از نماز تماشائی تیر اندازی می فرمودند و شاد در داری او بخت بودند اما ازادگان
 سعادتمندان را بهر غیر سید و وفات نماز عید تو سید بادشاه را غیرت سلطنت و کار شده و در روز یک پنجشنبه از آنکه
 نشاند انداخته شود گشتن موجب شرمندگی گردید و شهنشاده محمد جوکی را فرمان داد که تیر انداز و شهنشاده کمان در دست گرفته
 مرکب بر گینخت و تیر اول ز شست و درگیرش و برگرد و زد که دو شند از تیرش و غیر از خاص عام برآمد

نائب دست چپ انست مگر سواد لکک و بدو هم سپ گره از مرز نند تا بستان و هست و اما و دلیل همه ملا قاسم و
 خوش و بیلیست از اکان غرابر خوان و بادشا تا یکین این قوم مخالف را دور و یا یکین کوه کلاب چو فلک را ویران
 و در ختم قصیده و عا که دولت بادشا میگوید سه نیک خوانان ترا دولت بر لاسی باد و بدگالان ترا محنت جان
 قریان و و یا با قصیده در منقبت علیه المنین حضرت اسد الله الغالب علی ابن ابی طالب رضی الله تعالی عنه انشا
 نموده در پایان قصیده مذمت سلاطین آن روزگار نمود و سلاطین از آن منتهی شده هر که بدعت ماکرند بختی شوزان
 قصیده این است سه یلوح سیم صبح لکک ز آفتاب و بیوشته نام احمد و القاب لوتز تاب و یلغنه دو بود
 اسم موسی جهان یکیت و احوال درویشان و یک بود حساب و واورسته ثلث و خمین و ثمانیاه اتقال
 نمود سینه قاسم افوا که هر دریا سه حقیقت بود شنا و بحر معرفت مرید حضرت شیخ صدر الدین اردبیلی علیه الرحمة بود چون
 میل در السلطنت برات نمود اما ملی برات اعتقاد کلی نسبت بوسی پیدا کردند و بیشتر از مرزادگان اصفهان متعهد
 مرید سید گردیدند و بعضی مردم به بادشا رسانیدند که سید را از شهر اخراج کند بادشا حکم فرمود اما هر چند امر او اصفانی تبید
 حکم بادشا گفتند تغییر بنقاد و سید فرمود که شاهرخ بچو جرم را از دیار مسلمانان اخراج میکند چون نوبت به انجام رسید که
 بنظر اخراج کنند شاهرخ از ده یا سینغ نیز را منع شد که من بمطاف الخیل سید را روانه میکنم و نوبت به شوش نخواهد رسید
 و برائے ملازمت رفت چون با همگر صحبت داشتند سخن هاگی در میان آورد سید فرمود که بدرت بادشا مسلمانان است
 مرا بحد دلیل اخراج میکند شاهرخ را و یا سینغ گفت که شاهرخ بعضی خود عمل نمی کند سید فرمود که است آن سخن شاهرخ را و یا سینغ
 بیت ایشان خواند سه قاسم سخن کوتاه کن بر نیز و غم راه کن و شکر بطوطی فغان درار پیش گرگان به سید شاهرخ
 را تحمین کرده و دواع نمود و بنبلخ و مرقد رفته با و گر بپرات آمد حضرت سید را در جبهه عالیت از دست سه از افاق
 کمرت صبح سفوت و مید و محو محانات شد شاه حقیقت رسید و صولت و وصیت بمال عالم جان را گرفت و بدست
 سلطان عشق باز علم کشید و چنگ غمش بر بند بدول تراره و کشف روان میکند معنی جل او رید و راه بودعت
 نیز و کرد شد مطلب و بجز ذرات از دل از جان مرید و وصلت الله یافت قاسم و ناگاه یافت و ناگاه شمس
 از همه عالم برید و بگویند که حضرت سید در نهایت حال روزگار تبغ غم گذرانیدی شخصی از بزرگان سوال کرد که نشان عاشق
 چیست فرمود که اگر سه روزی گفت که شمار احوال برخلاف است که فرمود و سرخ و بیدگشته ای سید فرمود که اسے برادر ما
 عاشق بودیم و گفته اکنون عشق تویم محب بودیم که چنان زبان مجیمیم من گدا که بودم این خانه چو ماه و شاه ششم
 قصر بادشاه و حضرت نعمت الله کنایاتی جوهر شیر سیادت و گوهر کبیل حضرت بود مرید حضرت شیخ عبدالله الهامی و حقا
 ولایت و خوارق بود از آن جناب تبرکات شهنوشته میشوند سه چنان برست و شیدا ایم کلاس از فریدانم و دل
 از در بر نیام سه از ساعز نیام و شدم از ساحل صورت بسوسه بچو معنی باز و بدجله بچو و بر باغ بچو که سید انم

اے سلطان اے سلطان ماراؤنے خوش بود + ماراؤ کر این گلزار ماراؤ بوستان دیگر است + اے خسرو شیرین سخن که یوسف
 گل پیرمین + اے طوطی شکر شکن ماراؤ بانه دیگر است + حضرت شیخ محمد الدین حمزہ آذری علیہ الرحمہ عارفہ فاضل
 و عالمی کامل بود ظاہرش بہ علم و فضل آراستہ و باطنش بہ حقیقت و معنی پرستہ بود بود را و علی ابن عبدالمکرم سی
 از سرداران سردار یہ بود شیخ آذری در جوانی مائل بشاعری شدہ و در مدح سلطان شایخ قصیدہ فرغت مطلع
 او این است + چیت آن آبے کہ تخم فتنہ برے آکلند + خسرو گردون رسیم او سپرے آکلند + و معارفان
 بر خاستہ شیخ را در قصائد بحسب اصحاب تصانیف مسلمان امتحان نمودند حضرت شیخ جواب بہ کسر مغرب نوشتہ بادشاہ خطاب ملک شایخ
 امر فرمود اما + اور طلب حکومتے سے فرمود + حق سلطنت فقر و دلف نمود + شیخ بصحبت حضرت علی الدین
 طوسی الغزالی حضرت بیلغمت الدکنیانی رسیدہ فرقہ فقر و گرفت و بعد از ان بیدار نہر رسیدہ بخیرت سلطان
 احمد شاہ بہمنی والی کن تہرہ بسیار یافت و آری تہرہ برائے فقرا و گفت و سلطانی شصت ہزار رتہ زر انعام فرمود شیخ بہار
 در ولایت آمدہ ہی سال بہ سجادہ طاعت و عبادت نشست و چنانہ ارباب و دول زنت و امر و اکابر بدرگاہ او حاضر سے
 شدند و فتیکہ شایزادہ سلطان محمد بایں قم میرزا غفریت عراقی فرمود نیز بہ حضرت شیخ حضرت شیخ ابو النعمان حضرت شیخ ابو
 شایزادہ فرمود تا بدرتہ پیش شیخ محمد شیخ قبول فرمود کہ + زر کہ ستانی و فیضانش + ہم بہ از ان نیست نشانی
 مولانا جاما بہمنی دوران مجلس حاضر بود یک شصت زرازان برداشت و گفت کہ شے شیخ این مال را تو بزور بر خود
 حرام کردی و خدا کے برین حلال کرد و شایزادہ خندان شد الغرض حضرت شیخ بسیار فاضل و عارف بود و نہ شعر از قصیدہ توحید
 او نوشتہ میشوئند + اے برون از غفل عاشق تزارائے دگر + گفتگوئے ماہر مائی و تو جاکے دگر + صد ہزار ان گنہ
 الا اللہ داری در وجود + اثر دائے لاست بہر گنج آلائے دگر + بہت در میدان حیات کمال کبریات + صد ہزار ان
 طور و بہر طور موسائے دگر + چکر چنبن نشان بیا از زیامت بگذریم + بر سر کور انگیزیم غوغائے دگر + کردہ و قدرت
 مشاطہ صنعت بلطف + نو عروس خاک را ہر سال آرائے دگر + چہرہ داران و صالت را بلائے امتحان + از پے ہر قدر
 امروز و فردائے دگر + در ایا کا خبر باطن آنہا کہ بہت + در درخ ایشان ز آب لطف میجائے دگر + خاصان شمع خوت
 درۂ البیضائے شمع + کز فروغش بہت + در ہر ذرہ فیضے دگر + پس بچا را لکان دین آن چار یا را صفا + ہر یکے
 در زنت موسی و عیسائے دگر + کا ذری را از کمال خویش بخرد و داردار + در دو دارش نیست چون غیر تو
 دارائے دگر + دلا بیکدہ مارہ ز شب گذائی کن + بود کہ در کشتان جوئے با نچند + غلام بہت آن
 عارفان با کرم + کہ یک صواب بنید و خطا بنشد + مولانا یحییٰ سبیک نیشاپوری سرکہ فاضل بود و در کتب
 ضائع شعری دست داشت از دست + آن ترک کہ صد خاد کماش ز بچہ انداخت + سویت ننگ گشت کہ
 و نینداخت + مولانا فیاث شیرازی مردے و انا و یکے فرزاہ بود از دست + تہکاس در سخن نیاں

است که تامل کن تامل کن تامل و زانندیشه فرخش و لوح بنیش و توکل کن توکل کن و مولانا امیرشاهی بسیار
 شیرین کلام بود اسم او قاضی ملک ابن جمال الدین فیروز کوچه بود و گویند که سوز کلام امیر خسرو و نازکی بانه کمال خجندی
 و لطافت و صفائی حافظ شیرازی در کلام او جمع بود و جدا جدا و از سر بدال بود و در عهد شاه رخ سلطان و کسرت
 توسل بشاهزاده بالینقر رسانید پیرا و یکی از سر بدالان را به قرب کار کشته بود و اتفاقاً روزی شاهزاده بالینقر
 در الک که بهستان شغل بنسکار و جانور پرانیدن شد و حوران در پهلوانان سوسه دیگر رفت و شاهزاده بهمانند
 امیرشاهی در رکاب بود و در آن حالت شاهزاده بوسه گفت که پدرت در پیش برون کار و دلاک دشمن شل امروز تخته
 رعایت کرده و مردانه رفتی است امیرشاهی ازین سخن تغیر شد و گفت که کی که کتد سر و آن سر که و در سر
 آخر کی که شاهزاده جم اقتدار سپر که یکا ریدر شغل نباشد او را به اولیا کی پدر نتوان گرفت اما ازین سخن
 مولانا متاثر شده بود و دلش از خدمت سلاطین سگوشته پس از آن از خدمت سلاطین اعراض نمود و گویند یاد کرد
 که بعد ازین خدمت سلاطین که حکم کتابت و تصویر و موسیقی را نیک یاد داشتی و قضا امیرشاهی را در مجلسه و خبر جمعی
 نشانیدند امیرشاهی این طعنه گفت که شاه ما در این رخ فلک در هزار سال و چون من یکا که دنیا بدید سر
 گریز بدست بهر سخن ناکس نشاندم و اینجا لطیفه ایست بدانم من این قدر و چه جگر سست مجلس تو و در بحر علف
 تو و نیر باشد و غاشاک بزر بر و و فیکه شاهزاده ابوالقاسم باریه را و راجه تصویر کوشک گلستان ازین بوار
 باسترا و فرستاد این غزل گفت که تو شهر یار جهان ما غریب شهر تویم و وطن گذاشته ای به خانان به تویم
 دعای دل نشود نوش جام جم را که ناز پرور پیمانهاست به تویم و زلف بر سر و دست رحمتی نه
 که با کمال حوادث ز تاب تهر تویم و چو لاله خون جگر از بهار عارض تو و چو گلچاک بدل از لعل نوش به تویم
 شد از وفاست تو شهر و عالمی شاهی پس است شهرت ما که رگشان به تویم و و امیرشاهی در سنه تسع و حسین کایه
 وفات کرد و مولانا حسن سلیمی ابتدا سال عملداری کردی روزی بر لبه بر لبه زینت بخت مجوز فراد کمان روی
 بدو کرد و گفت اسه مروان برات ناموید چکه که برین نوشته سلیمی گفت که حکم نهر الدین وزیر مملکت پیرزن گفت که آ
 ظالم اگر من روز محشر دامت گیرم و تو گوئی که من حکم نهر الدین بر تو ظلم کرده ام یا خداست تعالی از تو این حق قبل
 کند یکنه در دوسه در نهاد و افتاد و فراد بر آورده و الله و الله و دوات و قلم را شکست و گویند یاد کرد که تمام
 عمر کرد و محارری نکرد و از دست الهی با عز از آن پنج تن و بنی و ملی و دوزخ زند و زن که کعبه حین
 دنیا بلای رخ کار و بر آری بفضل خود اسه کرد و کار و یکیه حایتم را نمائی کس و بر آرمه آن تو باشی و پس
 دوم و رفیع را ز جاکه رسان که منت نباشد از خسان و سوم چون بهر گم اشارت شود و بالاتفاق و بقدر
 بود و چهارم چنانم سپاری بجاک که آرد و گشته باشم پاک و به پنجم چنان بکشد که کن و ششم اولی

بدان پنجین و مولانا یوسف امیر سے از حد شعر کے عہد زمانہ سلطان شاہ رخ بود و قصاید غزل و مرثعہ او نہادگان محفۃ
است و این قصیدہ در مرثعہ شاہزادہ بانسیقمیر از گفتمہ بود چند شعر نوشتہ میشود سہ ہفتے کہ رونق بہر دور
رخشانش و ز پستہ رنگ شکر بخت لعل خدانش و شکست رونق یا قوت و آب کو بود و بدولت حیرتی
بازار در بر جانانش و صبا بطبیعہ عطار از ان سبب ماند کہ کایہ دار و از ان زلف غنہ افشانش و ز دست
نرگس ستش اگر دے بچہ کہ کند بسکہ زلف بند و زندانش و دلم برد در گرفتار گشت در غم او و مگر کند شہ عالم
بلطف در دانش و خدا یگان ملاطین مغرولت و دین و کہ یکہ یوکہ جان ناقد است فرمایش و سپہر عطا
بانیغران کر طبع و کشید غاشبہ بیروش مہر و کیو انش و بسا کہ زیر و زبر گشت بہت خان بہم و ز رشک رفعت
خرگاہ و طاق ایوانش و حمل بر آتش خورشید میشود بریان و بدان امید کہ روزے ہند در خواش و بہان اگر نہ
عنا مشرودی سائند و ز چار پائے تخت تو چارار کا نش و ہمیشہ تا کہ بطور ما آسمان باشد و گچہ زماہ
سجل گز مہر عنوانش و مبارککات آبا من مشر و ز انقلاب حوادث زوال و نقصانش و

سید شرف الدین رضائی ہنر واری و ہمدان خان کی گفیل مہات سلطانی بود و وقت وزارت خواہ فیض الدین بہار احمد
بتقصیر سہ نقید شایان رباعی گفتمہ نو نیز فرستادہ اسے آصف جم تبرہ کیوان قدر و مانند ہلال حلقہ در گوش نوید
بسیار شک شد و شہر ہرات و زنجیر من و کلاہ نوروزی صدر و و امیر و لیس صدر مرصہ خاک بود و ہفتاد
روز پیش از حمل کلاہ نوروزی بر سر نہاد و سید شرف الدین در زمانہ حکومت امیر با جس توہمین بدست
مہولان او بر شہادت رسید از دست سہ مایوسف جان را بدو سہ قلب خریدیم و حضور ہمیدار بہار انشا سیم
در ملک فنا و تو موجود نہا شد و اسے خواہ عارف نو و ما انشا سیم و حافظ علوی از شعر کے آن زمان بود
از دست اسے ز قدرت جملہ سرفرازیم و وقت نشد باز کہ بنوا زیم و یادگار بیگ نہیرہ امیر جهان ملک بود
کہ از عمدہ امر کے صاحبقران امیر تیمور گورکان بود و بعد سلطان شاہ رخ امارت را با فضیلت جمع نمود و در زمانہ بابر
ترک دولت دینی و فرمود از دست سہ آمدی اسے سرو و مجلس را چکش ساختی و پائے چشم نہادی خادہ روشن
ساختی و کاتبی نیشا پوری شاعر کے کامل و فقیر کے فاضل بود نام او محمد بود خطاریا بے نوشت بدین سبب کاتبی
تخلص گرفت ملازم شاہزادہ بانسیقمیر ز ابو شاہزادہ اورا برائے جواب قصیدہ سلمان سادعی امیر شہزادہ
مطلعش این است سہ سوز و کجاہ آید کبکستان نرگس و کہ بہت برچمن باغ مرزبان نرگس و مولانا کاجی
قصیدہ خدادین بجز و دن کہ بعض اشعار او نوشتہ میشود سہ ہفتے بلخ زجم میدہ نشان نرگس و کہ
جام دارد در دست ز نشان نرگس و نہادہ پائے درکاب و قوج میانہ برف و چہرہ گرم مزاج است و نوجوان
نرگس و بچار سو کے چمن چمن تفعالی تر است و دم بطاس ز آرائش دوکان نرگس و شرب زرد کشد در

میان جام غنیمت و فراز بزم به یادش جهان رنگس و اما وقت گذرانیدن قصیده حماد و محارمان کج صحبتی کردند و
 مولانا اتفاقاً از شهرزاده نیافته تا بجای رسید که پنجه راسته را اگر دید که تپش برنجیده از بهارت رفت و قصیده
 در روح امیر از پیشتر روان شاگفت که مطلع آن این است و باز با صد برگ آه جانب بگلزار گل و چمن و گرس
 گشت منظور اعلیٰ الالبصار گل و دود هزار ورم یافته و در عرصه کیهان بهار پریشان ساخت و به آذربایجان خفته
 قصیده در روح اسکندر بن قراوقه ترکمان افشا کرد چون بغور از رسیدن این قطعه در حق او گفته باصفهانی گفت و
 زن و فرزند ترکمان را کا و همچو مادر کند بر در آئے و آنچه ناگاده مانده بود از او و همداد کا دل به بشکر
 جغتائے و به صحبت حضرت خواجہ مسکن الدین رحمتہ اللہ علیہ رسیده بدولت نفوذ و تصوف بهره ور شده و
 آخر در استر آباد و در سنه تسع و لک و شصت و شصت که در از دست و با ضیاط گذار از شکارگاه جهان و
 گمان مبر کنز الازکین نئے بنیستند و مژدک پائے بدامن بود گلرایان را به چو دست خیز پیچ آتینک بنیستند و
 مولانا علی شهاب ترشیزی مرصع صاحب فضل بود و اکثر شاعره و محاربه با شیخ عمره آذری میراشت و در عهد
 سلطان شاهرخ مغز و کرم بود و خدمت شهرزاده محمد چوکی بهادری و قریب گشته و جمله موب او بقصد باز رفتن شهرزاده
 از قزوین شتیاق بمستقر سلطنت این بیت میخواند و کنون که با در صبا شکبا میگذرد و درین عمر که بے
 روے یار میگذرد و مولانا گفت که ایشاه عالم این بیت چنین نیست چنان است و کنون که با در صبا شکبا
 میگذرد و درین عمر که در قندار میگذرد و شهرزاد گفت که فی الواقع چنین است و بعد از آن زودی توجیه هرگز کرد
 مولانا علی در صبح شام از ده نصاب بسیار گفته از آن چند شعر نوشته میشوند و چو پرده از رخ چون آفتاب بر او
 بجان دل کینت شتری خریداری و کند زلف چو بام آسمان گشتی و ستاره را بر زمین بوس خوشین آری و غلام
 غمزه خیز و چشم عادت و جهان شجبه بازی فلک به خوشواری و فروفتان نعم آن زلف را که توبه کند و سخنرانی
 کشانی صبا ز عطاری و جهاد جو تر زاندازه در گذشت مگر و ز روزگار در آمیختی بجاکاری و اگر بعضی خسوس
 شکایت من و تو این جفا که کنون میکنی بجا یاری و خدا لیکن جهان تاج بخش است که زمین بکه هست تانی حشید
 در جهان داری و خدیو ملک محمد ستود و چو کی شاه و کز غم گشت بد و غضب جهان داری و بهرسان قضای این مفاک
 خاک را و زصل شامل او میکنند معاری و ایشاه که اگر چرخ زینت طلید و در آئے پای بهارت ز قدر نگذاری و
 سمع من ترا از بلال زید بفضل و در از نهیب کف جو دست تواری و هزار نقش هروت بخاند انعام و توبه محیفه حاجات
 خلق بکاری و مولانا شرف الدین علی یزدی عالمی کامل شاعر فاضل بود و در خدمت شاهرخ و ارباب
 سلطان باین شاعر مقرب بود و بامر او توارنچه در حالات حضرت صاحبقران امیر تیمور گورکانی سخی بظرف توفیق
 فرمود که در وصفائی عبارت و فصاحت اشارت و تفصیل مباحثات نظیر ندارد و سلاطین گورکانیان کتاب را بسبب

گزای رشتند و لاینا نهیست فصیح بود از دست ه اگر ابلق دهر در زیر کشتی و در خشک چرخ جنبیت کشد و در
 موهن حدیث از غمی و خط نخب بر گنجیت کشد و بشوهره کین دور دون ناگست و قلم بر سر حرف دولت کشد
 طالب با جاسی شاگرد زریست و پهلوان میدان مخوری مناظره گوید و چو گلکان بنام شهنشاهه عبدالعزیز ابن البریم
 سلطان والی فارس تعریف کرد که ملک خوب یافت اما در اندک مدت آن مال صرف نمود و در شیراز در سنانج خمین و
 ثانیانیدان کرد از دست ه دیده از دیدار خوبان برگزین شکل است و هر که مارا این نصیحت میکند بے حاصل است
 منصور قزاق الوطه شاعر بود در ملازمت شاهزاده علاء الدوله میرزا السحر بر دوازست ه ای چشم خشت بلاء
 مردم و در جیده قوی به جاکس مردم و ولی قلندر از شعرا شهنشاهه میرزا با سینق بود از دست ه اتنی بیا که غم
 شد و نارغم نماند و جاکس بدست گیر کردوران چمنانند و خواب محمود بر سر از شعرا آن روز کارو چون مرد غمخویند
 بود شعرا و ادما و اعراسان او را حرمند انداختند به بخشان رفعت سلطان محمد بخشان او را رعایت کرد و در کوان سلطان
 ابو جید کردگان بوج او پرداخت اما صنعت تجلیس رعایت قافیه نامه بنام شهنشاهه علاء الدوله میرزا نیز گفته شد
 این شعر از آن است ه عرش پروردگار میدانش و چو کوه بر سر میدانش و این بیت در قوت در آن آورده است
 مولا نامی پیشاپهری شاعر کمال العن بود و شش قلم خط نوشته گردید که مولا شمس در شهید و در کوه خواص و عام و در یک
 شبانه روز بر سر بیت بنظم آورد و درین مدت از تمام خود بر سر هیچ خطبته نخواست و آن ابیات سه حکایت بود
 که با امتحان بنظم آورد و نیز گویند که او در شبانه روزی و دوازده من لحام و میوه خورد و از دست ه دل سبکین چاقمند
 مشتاق و بعضی ابرویت شد سبته بر حلق و بعضی شیرازی از تربیت کرد و شهنشاهه با سینق میرزا بود و شعر نیکو
 میگفت از دست ه عقل دل پرورد خویش لا ناظم و که از جمله تو برجم و زکات نیست و تهری ز شل بود
 که بشرف محبت و صاحب گوهر شاد گیم شرف بود و دشوهر او خواهر عبدالعزیز طیب باو شاهی بود روزی یکم خواهر اید و جمعی
 بطلب او رفتند و کیم حلیت او را حاضر نمایند خواهر را ضعف پیری در یافته بود و در تحصیل اطفال ضعف و شکستگی نمود و یکم از
 حرکات او مبسوط شد و پیری گفت که درین باب چیزی بگوید پیری بدید پیری را می گفت بفرمایند ه مرا با تو سر یاری
 نماند و دل پرورد فاداری نماند و ترا از ضعف پیری قوت و زور و چنانکه بے برداری نماند و گویند که پیری
 بخوار زنده گیم گفت که منت حسب الاستطاعه خواهر یا شاه پیری را روزی چند مجوس فرمود و پیری این را جمعی و مجوس
 گفته بود و شاه فرستاد ه گفته نماند نهاده سوکمین تن را و زین واقعه شیون است مردوزی را اندوس کرد و بند
 بخوابد فرمود و پیرایه که دو شاه بود و هر گردن را باندست ه عمل بر کشته که بر پیر خور و کسل بود و از مویم یک
 قطره حاصل بود و بگویم از دست پیرم سبب حرمست و در هر کس که زدم میخورد و لایق بود و بشوخی فی جوان
 اگر پیر بود و چون پیر بود همیشه را گلبود و آرسه شل است اینکه گویند زان و در پهلوسه زن تیر به از پیر بود و

و دیگر شعلے آن زمان محدث تو امان شایخ سلطان بسیار بودند که ذکر مجموع آن ناموجب تطویل می شود ۴
ذکر سلطنت سلطان النعمان بیگز ابن سلطان شایخ
 القبیگ که اولین شمره ملک تان
 اقبال بود در زمان پدر و اجداد خود

در ملک ماورالنهر حکومت می فرمود و در پائے تخت بیسکه در بخت خود یعنی سر قند بجهان بانی و حکمرانی مشغول می بود و مدت
 ملک او در انهم و ترکستان را بضبط آورده و او را اکثر محاربات با سلاطین و جغتایه مغولستان و خانیان اوزبکیه ثبت بجانب
 واقع شده چنانچه ششم از این حالات و واقعات را در اوراق گذشته گذشت اما چون خاقان سعید شایخ سلطان ازین و از نامایار
 بجواز غفلت کرد که اراستمال فرمود و شایخ را عبد اللطیف میرزا سپهر النعمان بیگ که در اردو می بود و او را سر کرده آمد
 چون به دامغان رسید او را گرفتار و بکاروب عارت روفت و شایخ را ده احوالقام بهار میرزا از اردو که او بدر آمد و به تیریز
 نشاند و به نیروی بخت سعید بخت آن ممالک نشست و میرزا عبد اللطیف که تمام نازل بختی دارین در قسمت او رقم
 کرده بود گوهر شاد آغا را که بانوسه شایخ را زقوم ترخان بوسیبت توچه که از جانب او در خاطر خود داشت اموال او را
 غارت کرد و خود او را خاص عام طعن ساخت و بعد ازین اثنا شایخ را ده میرزا علاء الدوله که در بهرات بود بخت سلطنت
 نشست و امیر او پس ترخان را با جمیع فرستاد که جمیعت میرزا عبد اللطیف شخون زده عارت نمود و او را گرفته بهرات برد
 چون سلطان النعمان بیگز را در او را از انهم خبر از حال خاقان خوش حصال شنید مراستم غریب و گولاری با تمام ساینده
 بخت سلطنت نشست و لشکر بیگانه مادر انهم جمع آورده عزم بهرات فرمود و شایخ را ده علاء الدوله و سائل آنگیخته و ایم
 خوش صلیح نمود و ترش کرد عبد اللطیف میرزا را بکندارد و بموجب شرط صلح سلطان القبیگ خواست که برخی از خزان این پر
 بس دهد و میرزا علاء الدوله قبول نمود و بعد ازین عبد اللطیف میرزا را را کرده فرستاد و بموجب فرمان پدر خود در سلخ
 مستقل شده میرزا علاء الدوله به کثرت خزان و اتماع امر و لشکر و اسباب جهانداری مغرور شده از خزان که شرط
 بود به النعمان بیگز را چنانچه فرستاد و میرزا صالح را فرستاد تا مجد و مغربان شسته خبر باند عبد اللطیف میرزا ازین
 آگهی یافته تا که بر سر شاخت آمد و جمیعت او را متفرق در پشیمان ساخت و شایخ را ده علاء الدوله را تمام این خبر بیگانه
 در کتاب آورده و لشکر به پنج کشید اما بسبب آمدن رسولان و نامه عم خود النعمان بیگز را که در دید و سلطان النعمان بیگز را
 اندک فرصت لشکر که گران فراجم آورده و عازم زرم علاء الدوله که گشت و در صدد بهرات رسید شایخ را ده علاء الدوله و وزیر
 مستعد قتال و جدال شده و میان هر دو پادشاه محاربه سخت و واقعه شایخ را ده علاء الدوله که جوانی تا تجربه کار بود
 پیش فوت در بار گشت دیده از میدان هر یک منهدم سوخته استر آباد و روان گردید و در اینجا بار او خود شاه با بر
 پیوست و سلطان النعمان بیگز بهرات رسید و عابد جلال الدین محمد برلاس ابن امیر سلطان شاه برلاس که طبعی نظم داشت

در تاریخ این فتح گوید سه مظهر این بیک کشور گشته ۴ کرد سلطنت ما ناساس محیب ۵ چو لشکر سبزه خراسان کشید ۶
 میسرش فتح و فتحه غریب ۷ خروارچه نصرت لشکرش ۸ بتاریخ گفت ان فتحه اقرب ۹ و سلطان الغ بیگ
 در چهل دختران با حضرت شیخ اشعیر بن هبوا الدین عمر علیه الرحمه که از برای معاشرت آمده بود ملاقات کرد اما پس
 باید به عظیم آن گوهر دایه معرفت نه پرداخت و بنیاد سلطنت خود از این ناشایستگی بدست خود عین باخت چون
 قلع آفتاب الدین و تیره تور اکبشا و عالم عالم نفاس و ذخائر بدست آورد اما ازین غنا تم چنبره به عبد اللطیف میرزا
 نه داد و با وجود آنکه عبد اللطیف میرزا درین معرکه و آشوب جاعت داده بود و سبزه فتح بنام سپهر که تیره خود شاهزاده
 عبد الغزیز میرزا و شوت و این هباب باعث ریختگی و دل شکنی میرزا عبد اللطیف گشته چون خبر از حلی جمعیت میرزا با بر
 میرزا علاء الدوله شنید در پی ایشان بر شتهد رفت و از آنجا با سفره راهی شده چون پهل ابریشم رسید بغیر سبزه
 از آنجا حاوت نمود و درین قریب یار علی ترکمان و الوجیه که در قلعه تیره قوی معید و محبوس بودند بحیل از آنجا بدر رفتند و
 هرات را محاصره کردند و در تعین مقرران بحدی که نمودند که قریب بود که هرات متخلص کنند اما امیر اسماعیل ترکان
 برادرزاده گوهرشاه آغا از جانب سلطان الغ بیگ بقلعه و آمده و در یافت تراکیده و زید و اهل شهر بود و او
 شده بایست که متحلی افشردند چون سلطان الغ بیگ نزدیک رسید یار علی آواره دشت ابدار و سه سپه و ادبی فرار
 گردید و سلطان بهر هرات رسیده بگفتا و مغویان بجه در محلات بیرون هرات را غارت کرد که اگر اینها بمجد ترکمان
 نمیپرداختند ترکمان توت تا آنجا رسانیدن نمی توانست و بعد ازین عادی هم قندگردیده نفاس و ذخائر بسیار
 و بخش خاقان کامکار را گرفته روی براه نهاده و خاقان سعید شاهرخ سلطان را در مقبره صاحبقران در سمرقند
 مدفون ساخت ۴

ذکر مخالفت میرزا عبد اللطیف با کار باید ریزر گوار سلطان الغ بیگ
 خان نامدار و شهوات آن شهریار کامکار به تقدیر ایزد و غفار

نوشته اند که بنحای طالع
 و ازون عبد اللطیف
 نگریسته گفته بودند که

پدر را ازین سپهر آزار رسید نیست و نیز سید صف خان بادشاه هندوستان این معنی را از ملک بنجم معلوم کرده از
 حلی به سلطان الغ بیگ گوهر کان نوشته بود و مولانا محمد که سکره خوجیان ماورالنهر بود همواره سلطان را میگفت
 روضه بادشاه بر سبیل تذکر گفت که مغرب حاکم خاقان سعید را بدست آورد مولانا گفت که اگر عبد اللطیف
 بگذازد و بدین سبب با شاه الفتات بدید که تیره خود میرزا عبد الغزیز میداشت چون از خراسان به ماورالنهر رسید
 نشانی به میرزا عبد اللطیف فرستاد که بلخ سیور خال اوست و از آنجا توقف کند و میرزا میران شاه گوهر کان که از اولاد
 صاحبقران به ایل خود در ملکائی بلخ می بود بطاقت اشارت سلطان الغ بیگ بر مخالفت میرزا عبد اللطیف امر

در نبرد در میان هر دو گروه جنگ واقع شد میران شاه در مکر گزیده شد و نشان سلطان الن بیگ شکر علی خاغت
 بدست عبد اللطیف رسید و آن بدیخت در عداوت پدر را نسخ و دم و ثوابت قدم گشت و لشکر عظیم جمع کرده
 مستعد جدال و آماده قتال گردید و سلطان الن بیگ نیز با لشکر گران بکنار رود چوچون رسیده هر دو لشکر در برابر
 یکدیگر گزیده بودند و از آب گزیده چیدلوبت آتش قتال و جدال افروختند و خرمن حیات همدگر بر برق تیغ و
 صاعقه تیر سوختند اما همدین زمان از سمرقند خبر رسید که میرزا عبد الغزیز که در سمرقند بود در این چنین محل خطر
 دست از دامن خرم و احتیاط برداشته تیر و ده آرم درید و قصد اهل و عیال امرانوده و امر ازین اخبار
 مضطرب گردیدند هر چند سلطان الن بیگ به تهدید او را ازین حرکات ممتنع فرمود آن بے خرد و ممنوع نشد و امر
 ازین حالت اظهار بے طاقی نمودند و عبد الغزیز همچنان بفرس و ظلم اصرار میکرد و همدین نزدیکی سلطان ابو سعید
 میرزا بمجاخت قوم غوغا و قصد فرموده عبد الغزیز را محصور کرد و الن بیگ چارنچار از قباله پسر برخاسته
 بفرزند رفت سلطان ابو سعید به قوم را بخون پیوست و عبد الغزیز را پدر رسید و عبد اللطیف چیره شده و لشکر
 آراسته از آب عبور نمود و در بقیه انحصار کشی نزول کرد و سلطان الغیبیگ هم با لشکر بکشت خود در برابر او رسید
 چند روز میان پدر و پسر محاربات فاکم بودند و مردان جلاد آئین در میدان حربه خراسیه و داو شجاعت میدادند
 اما سلطان الغیبیگ بے آنکه فتور سے در لشکر او راه یابد برگشت و میران شاه تو صمین که امیر او بود در بر روی کعبه
 بست و او را بقلعه راه نداد و سلطان از انجا به قلعه شاهرخیه رفت کوتوال شاهرخیه که علام او بود درین حالت قصد
 آن بادشاه کرد و سلطان نیا را از انجا نیز بازگشته و نظر بر صکره جم کرد و نزد پدر بدیخت رسید بلکه دست اهل او را در میان
 بقتل خود رسانید و عبد اللطیف بطاهر تعظیم نموده عباس نام محض را گفت تا عرصه داشت که پدرم را الن بیگ
 بناحق گزیده است و ملائے جاه طلب بقصاص او فتوی داد و ند و عبد اللطیف حاجی محمد را گفت تا سلطان را بدیخت
 برود و حاجی محمد گفت آن بد انجام نه گام شام با سلطان از سمرقند بیرون آمد و سلطان الن بیگ از غایت خرم و
 اسپ میراند و شعله از قوم سله و زک در پیش عبد اللطیف را پی داشت و در رسید و گفت که حکم چنان است که در برابر
 ویرانه که آبادی نزدیک او نباشد فردا نزد تار باق او سبب دلخواه هیا شود و حاجی محمد او را بقلعه محضی فرود
 آورد و سلطان الغیبیگ ازین بدیخت اندوهناک گشته و بار بار از حکم قتل خود پرسید که تیر پسر چوچون هوا بود
 داشت در پیش او آتشی افروختند و شراره از آتش برآمده بر دامن بادشاه افتاد و اندک احتراقی روی داد
 سلطان بدست خود او را اسطغی ساخت و گفت که من هم بونیک یعنی تو هم دانستی که حال چنان است در این انا محال
 باشی دیگر در پیش او آمده سلطان چوچون او را دید بر ماست و شسته بر سینه آن فتنه جو شخص دیگر که جمله بود
 پرتین از دوش بادشاه کشید و عباس بلبل سیاه رفت حاجی محمد در جبهه را در خمیر کرد تا بادشاه غلبه بر او داشت

بیرون آمدند و قریب شصت نفر بنام بیک ضرب خیمه کار آت بادشاه و لی تمام کرد و عبد اللطیف برادر خود عبد العزیز را سہ روز
قبل ازین واقعتہ بردہ الغ بیگ آن شاہ جم اقتدار کہ دین نبی را از بود و پشت چہ عباس تش تشخ
جفا شد و صرف تاریخ عباس کشت و الغ بیگ بادشاہ بنور صاحب علم فضل بود و در علم ریاضی
و توفیہ کامل داشت و بیخ جدید گورکانی کہ اورانچ گورکانی میگویند و مدار استخراج تقاویم بر آن است در عهد اولیاء
شدہ و ملا و فضلا و شعرا را رعایت نمائے بسیار کردہ و از شعرا بسیار سے راصلہ نمائے گران داد و اوراد و لیس بود و ند
عبد اللطیف و عبد العزیز میرزا و عبد العزیز را برادر و عبد اللطیف کشت و

ذکر بعضی از شعرا و عہد او از شعرا و عہد او مولانا عصمت بخاری بود کہ ذکر او گذشت و او بعد از
استقال سلطان قلیل منزوی شدہ بود اما سلطان الغ بیگ اورا از

گوشہ بر آوردہ و نوازش فرمود و مولانا عصمت بخاری بوج او قضا بصرہ اموزون کر معنی جوئی ملک انضال عہد
خوب بود و میرزا غلامان حضرت شیخ الشیخ سعد الدین خموی علیہ الرحمۃ بود کہ بے بسی بنگار نشان بطرز گلستان حضرت
شیخ مصطفی تصنیف کرد و سلطان الغ بیگ آن کتاب را دیدہ بسیار پسندید و فرمودہ او را بخوش خطی نوشتند و ہموارہ مطالعہ
میداشت از موت از لاف پریشان تو ائمنہ تر من و در کوئے تو گزشتہ چو باو محرم من ہا تا بگویم بایم گلستان
تو بوی چہ عریست کہ چون باو بسا و بدر من و مولانا بختی از جفا فضلا عہد الغ بیگ بود سلطان اکابر و وزیر
اورا بسیار عزیز و محترم داشتند و در معراج بادشاہ ہما بسیار گفتہ قصیدہ در ردیف آفتاب بسیار استعدا ز گفت این دو
شعرا زان نوشته میشوند اے زلف شب شال ترا و بر آفتاب ہما از شب کہ دید سایہ کہ افتد بر آفتاب و
ز انبست طرہ تو ہما این کہ آشیان و بالاس سر و دارد وزیر بر آفتاب ہما خیال بخاری از ناگردان خواہ عصمت اللہ
بخاری و مرے خوشگوئے خوش طبع بود از موت ہر کہ زین وادی کوئے بخت و دولت میرسد و از رہ و
سم قدم داری بہت میرسد و از فروش کوس نشان این ندا آد بگوش ہا کہین سراسر بادشاہ را عنوت میرسد و
ہنگام فتح سمقند از امر امیر
ذکر سلطنت عبد اللطیف میرزا ابن سلطان الغ بیگ گورکان سلطان شاہ برلاس و امیر برلاس

الدین محمد پسر از عبد اللطیف میرزا سے آمدند و راہ امیر محمود و سلطان جنید برلاس و یوسف برلاس با ایشان خورد
و باہم جنگیدہ پدیر سپہ را غنہائے کاری زندہ اما عبد اللطیف بنقصیب چون از شستن پدیر و برادر فراغت یافت
و سراسر شتافت انداخت و ختم لہرے را کہ در محراب سے وفاداری و جان نثاری کردہ بودند بعضی تو گمشت و
با وجود علم و ہوش و کسے بود کہ سے را جمال آن نبود کہ با او و صلاح ملک دولت نمی گوید چون تفر است کہ
ہم پدیر کش بادشاہی را شاید و اگر شاید بچشمش نہ نیاید و جمیع از ملازمان الغ بیگ در قصد

اتقام کم سمیت بستند با حسین بن شمس جعفر را بخود یا نموده در جبهه سبب ششم بیچ الامل سنا ریح خمین بنامهای
 و فیکه از باغ چناران بشهر میرفت ترے برگردن اوردند و تبر کارگر آمد میرزا ابیل اسپ بگزنت و فریاد برآورد که الله
 اوق یکدی یعنی از راه ترے رسید و مخالفان و دیده سزا پاش از بدن جدا نمودند و تاریخ این واقعه ۵۰۰ با حسین
 شب جمعا ش بر تیر ۱۰ تاریخ قتل اوست که با حسین گشت ۵۰ سلطنت او شش ماه بود و عبد اللطیف در علم و فن حاجت
 و دیگر صفات جهان داری یگانه نبود اما کار سے که از وسع و شدت خاک بر خوبی نائے او انداخت و با وجود علم و فضل خود را
 در روین و دنیا ملعون ملعون ساخت و در یاد داشت و محافظت پدرش سلطان الغبیک حکایتی در کتب دیده بود و در زیوت
 بنظر آمد چون نذر سے داشت نوشتیم و مریم الغبیک را به موافق پوسون غلبه قاعد بود که در زکرا سر جان سے که انداختی
 تاریخ آن را ضبط نموده و بر نسخه نوشتند اما آن کتاب گشده و چندان که طلب کردند نیافتند و بادشا فرمود که غم مخورید
 که من آن جملہ ضایا بیا و دارم و کتابان را فرمود تا از زبان بنو شمس که در فلان تاریخ فلان جملہ فلان قسم جانوران این تعداد
 انداختند و بعد سے آن کتاب پیشین را یافتند چون مقابل کردند اختلاف جز از چند مقام نیافتند.

ذکر میرزا عبداللہ ابن سلطان البرہیم شایخ سراج سلطان
 بعد از آنکه عبداللطیف میرزا گشته شد میرزا
 عبداللہ را بر تخت سلطنت اجلاس دادند

او با سلطان الوسیع جنگید و ظفر یافت و با علاء الدولہ صلح نموده باروگر سلطان ابو سعید گورکان با داد ابو الحیض خان
 او یک بر دشمن کشیده و بر از میان برداشت و هم قدر را تعریف و آوردند.

ذکر سلطان کن الدین علاء الدولہ ابن میرزا ابالسنقر
 ابن شاه رخ سلطان گورکان بر لاکس
 چون حضرت خانان سعید در سے قتال فرمود
 شاهزادہ علاء الدولہ که در سخت گاه بود و بر تخت سلطنت
 نشست و لشکر عبداللطیف میرزا فرستاده و

عبد اللطیف و لشکر شد و فیکه ویرا در حضور آوردند فرمان داد تا بقاعده خلیفہ رجب بیارند و فرمود تا از انورده بایستد و
 در آخر رسید کاین همه بدید با جده خود چون کردی گفت که من بدی کردم نزلے خود دیدم تو نیک کن تا جزائے آن بینی و
 علاء الدولہ ویرا اوقات بقعه اختیار الدین فرستاد چون الغبیک رسید با وصل کرده ویرا اخلاص نمود و پیش پیرا و فرستاد
 بعد از آن چنانکه نوشته شد از الغبیک گورکان شکست یافته و راست را برفت و از آنجا کباب برآورد و میرزا بابر بهادر آمده
 چون بابر بر خراسان دست یافت تو هم علاء الدولہ را پیش میرزا ابراہیم مقید نمود و از آنجا خلاصی یافت و عراق رفت
 بابل و دیگر سلطان محمد یار شده و کباب او خراسان آمده و بابر را شکست داد و بابر را در شکست ظفر یافت و
 علاء الدولہ را اگر گرفته سکول نمود اما علاء الدولہ ششم خود را از آن تا سیب محفوظ داشت چون میرزا بابر بحرب تلکونم رفت
 فرمود علاء الدولہ و لقمه برآورد و بابر بن و صیحاودت فرمود و میرزا علاء الدولہ نزد جهان شاکر کمان زنده بقیاش

در اوراق آینه صیایا علاء الدوله فقیه که بر سر تخت نشست دست بپندل و عطا کشاده ز راکمیل میداد و چون او را
 پس از این زمان هری که در السلطنت خاقان عبید بود در آبادی و غزلین و ذقائن و ذغایر و فاقس و دره
 زمین نظیر نداشت و علاء الدوله لیاقت سرور که کما یبغی نداشت همه را در پیش برادران که بر دست قوس دراز
 می نمود.

و در سلطنت قطب الدین میسر از محمد سلطان
 ابن میسر ابالینتقر ابن شاه رخ سلطان

چون امیرزاده محمد سلطان در اسفهان تخت نشست و
 فارس توحید نمود و میسر از عبداللہ ابن ابراهیم سلطان
 بجنگ او برآمده انهرام یافت و شهرزاده در اصلح فرست
 و بدست وی شاهزاده محمد سلطان فائز شده سوئے خراسان رفت و میسر از محمد سلطان عراق و فارس و قزوین سلطانیه را
 در تخت نفرت خود آورد و چون امیر جهانگیر شاه تکران انهار عسکریان خود شکست سلطانیه فرستاد و شاه کامگار ریغی به
 یوسون صاحبقران بنام او نوشت و انقلب و بدین طرز نگاشت که امیر جهان شاه بجایات با دشا انداخته خاص یافت
 بدانند که چنین اتعاق که مردم او مخالف حکم ملوکین در سلطانیه و قزوین و دخل میکنند و این صورت بجایات ببقاعده و
 بیس راه است باید که انولایت را بدیوان اعلام بازگردانند و بدان ولایت که حضرت خاقان عبید چهرت الوعین نموده قنات
 کند و در حدود مالک محروسه دخل کند و لامیدان قتال تعیین کند تا آنچه در شیت باری سبحان تعالی باشد ظهور آید و هر
 بر سر نشان زده فرستاد و خود نیز بالشکره گران و حرکت آمده چون بین انفریقین فاصله کم مانده و تکرمان که ریغ
 تهدید و یارخواندند و بر او ارتحرات صاحبقرانی یافته و کلا فرستاده قرار بر صلح دادند و امیر جهان شاه نیز از مملکت او
 در عجب مانده صلح را پسندید و برگردید شاهزاده بنقر سر بخود بازگشته چون تمام ملک فارس و عراق بدست آورد و لوئے
 غریت سوئے خراسان بر فراشت و بادشاه بایک برادر او بود و برایش باز کرده و دیوانی جامه و وسایه بهم رسیدند و
 محارب عظیم واقعه و از لشکر خراسان امیر خود او که خسرو برادر بادشاه بود گرفتار شده قتل رسید و لشکر او شکست یافت
 شاهزاده محمد سلطان غنیمت فراوان گرفته و در ملت نزول باجلال فرمود و المی عبداللطیف را نواخت و بعد از این زمان در هر
 قطعه عظیم واقعه صد گندم بیک هری به چهار صد و بنا که یکی رسید اما یک کس از گرسنگی نبرد و امیر حاجی محمد که امیر او
 بود رعایا و امر را مواظده بسیار نموده رعیت و سپاه را از بادشاه و خود غور ساخت و مردمی بایک باگشتند و اکثر بدو پیوستند
 شهزاده علاء الدوله را بگوسر فرستاده خود برقع بپوشید و استراحت و رفتن و باز نیز لشکر که آراسته هر دو لشکر نظامی مشهد
 بهم رسیدند و در حیرت و افتخار و حاجی محمد پیشرو قتل رسید و لشکر عراق شکست یافت اما شاهزاده محمد سلطان که
 در عقب بتانی می آمد چون امر او خواست حضور او نمودند و غرق راگذاشته بایحار آمد چون خبر قتل امر او بهریت
 لشکر نشین و فقیه که بایر از سر فراغ خاطر اموال را جمع نموده بودند شاهزاده با سید علیان که در آن نیز گامی باوایا

برکت بود و طبع ذکی و رسا داشت چنانچه وقتیکه خاقان سعید در کربوشان برادران غزل نزد خود فرستاد که از وی ایمنی شده
 بود و خاقان شمشیر از صفیان گرفت با تظاهر او در کربوشان من که همچون فربه روی از ابرو پنهان کرده ام +
 از جناس روزگار و جو را خوان کرده ام + و دستم حرمت سلطان نباید میجنگ + و تو گران خویش را بر سر پایشان
 کرده ام + و در عراق از بر سلطان نیز میبویست تیغ + سبب خود را سپهر پسران کرده ام + و رستم دستان کمر و آن
 جنگ با افراسیاب + آنکه با حاجی حسین و زنگ همان کرده ام + و در عراق از تو که خود تهمان میخواستی + شاه پندار که
 من قصد سپاهان کرده ام + قصد من کرد آن جهان شاه و بیاد لشکرش + از کین که لشکرش با خاک یکسان کرده ام +
 دیگران را عیش و مارا رزم و میدان آرزوست + من بروی زندگانی تر چو ایشان کرده ام + و نقد سلطان با نسیم غزلانم
 کاند و صفت + بر من یاد پایم خط جولان کرده ام + و ابله از قتل آن شاه نهاده ناما حرم حرم او آقا بیگی در فراق شوهر خود
 آه سوز مینماید و میکشد تا هر دیران دوسه روز جلست نمود و عمر او سی و چهار سال و دو سال بی نهایت بد خود و خجالت
 با استقلال و عراق سلطنت نمود +

و تفسیر خاقان سعید رحلت کرده با
 که در اردو بود و سوسه از نذران رفت
 و امیر منند که در نذران بود ویرا
و کرامت سلطان مغرالدین ابوالقاسم میرزا بابر بهادر
ابن میرزا بایسنقر ابن سلطان شاهرخ گورکان برلاس

استقبال کرده بیاورد و بر تخت نشاند که قدرت است و میرزا علاء الدوله که از صدقات میرزا انبیک منهدم شده
 بنزد برادر رفت و انبیک بجز مندم ایشان تا بلیش رفت باز گردید و بلیش را تحال سوسه منفرقت گرفت شاه بابر بهادر
 سوسه هرات آمد و باری علی قراقرم و تکرمان از قلعه نه تو بر آمده در هرات استقلال یافت اما چون لشکر برلاس در شهر رسید
 ویرا گرفته نزد شاه آوردند و بفرمان پادشاه در چهار سوسه بازارش برداشته و این واقعه در سیحی سنه اثنین و خمینی ثمانیه
 وقوع شده و بفرمان پادشاه علاء الدوله میرزا ابراهیم را محسوس نمودند چون شاه حسین حاکم سیستان مکرشی نمود و میرزا بابر
 فرمود تا لشکر را جمع آمدند اما شاه حسین دست در او را نداشتند و شکست یافتند اما امیر منند که ایمنی شد و بفرمان پادشاه
 امراد حرب او رفته فوج با دشمنی منهدم شد و امیر منند بهادر بدو رسیده هر دو دست بر یکدیگر گشادند و منند و کبیرت او قتل
 شده و میرزا علاء الدوله از حبس بدرجسته بعراق رفت و شاهزادگان محمد سلطان بخراسان آمدن و چنانچه نوشته شد و بعد از
 جنگ با شکست یافتند و سلطان محمد میرزا آهنگ عراق نموده و شاه بابر بهادر هرات رسیده و میرزا علاء الدوله که در هرات
 منتقل شده بود بر پنج رفت و در آن جا جمیع استواران و شاهزادگان بدین خبر متوجه شدند و بدین نشان گردید و میرزا علاء الدوله
 پناه بغسل جبال برده بدو رفت و پادشاه ولایت پنج و قندهار و شیرخان و بطلان و آهنگ را بر سر منورال
 میرزا سپی و امیر علی برادرش داد و دهانم هرات گردید و قلعه اعتبارالدین را که نصیبنا و ایس بیگ بود و تصرف در آورده و

میرزا علاء الدوله را از صحت بخت نزدیک شهر دیده و پیش تا قندهار گزشت و آردند اما شاهزاده محمد سلطان باریگر
 لشکر برادر کشیده مقتول شد و یغمان یا دلاشایل در چشم علاء الدوله کشیدند و بادشاه متوجه مملکت عراق گشتند و
 از صلاح امر ابو محمد نقدان غفلان از راه یزد و تنجه عراق شده مکتوبی به امیر جهان شاه نوشت و بخلاف یوسون هر برشت
 زده و امیر جهان شاه و ترا که این معنی را از ضعف و کمبختی بادشاه دانسته و بپیشند چه بیست که بیوسون آبا و جد
 فرانسه می نوشت و از سکه خطبه خود را در پایکمان بن میراندا بادشاه غلطی نداشت کرده و قار و عرب خود را در نظر
 ترا که حقیر گردانید و بوجه نقدان غلام مردم در خانه های رعایا میفتند و میگرفتند و بادشاه بیشتر از رفته مجالس طلب آراسته
 نشست و امیر درویش در سواد پیدا کرده رعایا خوانان ترا که شده ترکمانان میوختند و او را قتل کرده سواد را بست
 آوردند و سوسه قم قندوب بادشاه میرزا ناصر الدین بخار را در فارس گذاشته بهمت بفرست که گشت و هرین اشته از
 خراسان خبر رسید که علاء الدوله در خراسان فتنه عظیم برپا کرده ناچار میرزا یا بر بخارسان گشت و علاء الدوله کینا مخراب
 گزینته خود را بامیر یا بکاگارشاه ازلات کوشه را و بود را بید و بالارای ازلات سوسه بلخ رفت و امیر پیر درویش با لشکر بلخ
 مقابل او گردیده و بعد حربه و نوارالتیان گزینته ناما امیر سلطان محمود ازلات پسر یا بکاگارشاه رعایت ناموس کرده پلای
 در میدان افشوده تا رقی در بدن داشت شمشیر مزین و آخر بفر تیر گزشته و امرای دیگر از هر جانب علاء الدوله هجوم آورد
 علاء الدوله که گزینته جان سلامت بدر برد و علاء الدوله و زوایا میرزا جهان شاه ترکمان بخت و بادشاه باریگر در هرات رسیده مجالس
 جشن و نشاط آراست و میرزا اسحاق زاهدات لشکر ترکمان تاب نیاموده بهرات رسیده و ترکمانان بفرق و فراق استیلا
 یافتند و عراق و فارس که از پیشتر سال تصرف سلاطین گویکانیه برلاس بود از شامت احتکام بر سر پیران بالینقر میرزا
 که تیغ و درویشی همگرا کشیدند و یکدیگر را گزشتند از ایشان بدر رفت و این واقعه در سنه سبع و خمیس و ثمانیایه و اقصیه و میرزا باریگر
 باریگر عزم عراق بزم نموده و درین ایام حضرت بهاء الدین عمر علیه الصلوة رحلت بر لبه و شاه باریگر بخانه هالیون رسیده
 و از مرکب خود آمده باینجا بروت بر دوش گرفت و بسوسه جرجان روانه شده و چون بیزور رسید میرزا اخیلر بواسطه اندیشه
 عند قسریل شد و میرزا اسحاق را ولایت کرمان فرستاد و چون موکب هالیون در جرجان رسید از بلخ خبر رسید که سلطان ابوسعید
 گویکان والی ماورالنهر بلخ لشکر آورده نظر یافت و بادشاه این هم را از هم عراق مصعب تر شمرده عنانی سمنه شترام معلوف
 ساخت و بهرات رسیده از انجلی غریب ماورالنهر خود را از سلطان ابوسعید استقامت شد و بملازم حضرت خواجه بران الدین
 ابونصر پارس علیا رحمته مشرف شده هر چند خواستند که بلو شاه را از ترکین بگذرانند بقیه فیضاد و از حیوان عبور نموده و آبهر
 حسین برلاس و یا احمد از امرای سعیدی گیر کرده حمل و طاقت بادشاه ندانند و نازل پیوده موکب هالیون بجهار رسید
 خواجه نظام الدین احمد و مولانا جمال الدین فتح الله بزم رسالت رسیدند اما سخن به حال خود نگزشتند و سلطان ابوسعید غافل
 قرار داده بروج و باره را بباراست و امرای باریگری بقتل رسیدند و میرزا خلیل را اهل قلع گرفته بزد و اکثر را قتل نمودند

در بعضی اوقات غلبه فرموده اگر گفته که خاشر بر او قوی شده و دانستند که از دست ساقی اجل جانم فنا نوشیده است و بعد از آن روز
 حالت او در گون شده از جمله تنهایی تاب شده و ولایت حیات بقا بغیر از روح سپردن از دایره غیر مغیر و کسیری خارج فلک پیر
 رسید به آفتاب ملک بابر خان نامند که چنان خوشبختی پنهان در خور است و در برج الثانی و فصل ربیع الاول
 ساغر خون دل پر است و چرخ را گفتم بگردان پاک شده و دیده باز اشک و دامن پر در است و این همه حال است و چه
 تاریخ است گفت و موت سلطان مرید بابر است و دیگر از فغانند شاه شیر که شمشیر تنه ملک جهان و نگاه
 فنا و در دلش شوق جهان و هر کس که از تاریخ و قاتل پرسد و برگرد که سزاوارست بابر خان و این واقعه و در سنه اهری
 و شصین و ثمان ماه و واقعه ایام سلطنت او ده سال بود نوشته اند که و فقیه در فغانند و رسید بابر میزند که ابر الامل و پیر بشیر
 و او را بر تخت نشاند و پادشاه گفت که برادران و اعمام پادشاه و در ملک منتقل اند و گنج و سپاه بسیار دارند و امر ایشان را
 اطاعت میکنند اگر سخن برگوش کند خیال که ملک بابر شاه و در زنده و در این حالت ممکن نیست که امر او رعیت را رد دل نمند
 پادشاه پرسید که آن سخن کدام است گفت که مردم دون و بداصل را تربیت کن که رنگ و دانگان تبوس در دنیا زند و مردم
 با فاطمین که مردم بنو جرج کنند سوم آنکه ای ساق را سخن کن تا مردم متغیر نشوند چهارم لشکر را از عازت منع نمائید تا در ملک
 تو کوشند اما چون پادشاه بی اعتدال گیرد ازین چهار کارگیلی اغراض نمایی که سبب ضرورت است پادشاه آن را پندیده بآن
 کار کرد و سلطنت او و ترقیات خراسان با استقلال هفت سال بود پادشاه طبع موزون داشت این غزل از دست
 در دور و از کهنه سواران کیست است و او اکنون از قبول نفس بیزندگی است و این سلطنت که از گذشتن باقیمند
 دارا داشت هرگز و کائنات است و دانی کجاست و ابرو جانان سیم است که از گوشش دوش دو دل خلق بر پست
 دارد و به لطف او دل زنا نریند و حدود کفر و کافری و هر چه در کوه است و بابر رسید که زارت بر آسمان و به لطف و جلال
 که چون درین حی است و به بابر پادشاه در سخاوت نظیر خود داشت چنانچه در قلعه عمادیه در کوه جوار بغیر پیش او آورد
 بدره از آن بر یک از مخصوصان خود بخشید و خواهر و جیالین سخیل ندی گفت که اول سر برده را کشادن ضرور بود شاید جوار
 بغیر که تربیت خراج مملکت داشته باشد و در پادشاه فرمود که هرگاه سر برده بکشایم و جوار و پندیریم و نیم و دلم بآن مفتون شود
 و اگر گفته پشیمان شوم همان بهتر که نیم و به نیم نیش آن پادشاه کامگار را در روشنه منوره حضرت امام علی بن موسی
 رضا رضی الله تعالی عنه دفون یافتند پسر پادشاه شاهزاده محمود و زار بود که ذکر او باید بگفت از شعرای عهد از عهد شعر
 نامور که عهد او بوده اند و غزالدین اودری سبزواری بود که در علم فضل و علم نجوم نظیر خود داشت و با وجود حکمت و فضل
 فیضت ظهور در پیشه و حاصل نمود و بجز از جلد کتب از عرفی و فارسی و غیره جمع نموده و آنهارا دیده و بخل خود و ملاح و قبیح
 مقابل نموده بود و چهاره در کتب بینی و نامند و تصدیقه در روح حضرت امام الانس و الجن ابوالحسن علی بن موسی رضا رضی
 الله عنه بسیار خوب گفته و سلطنت این است که گردن فراشت را بخت میضا و آفتاب و در پیر و در وید و شب است

کمل خواب و هیچ سخن نثار چو زبان شیخ چشم پرده رخ فگند و برون آمد از حجاب و عمر او شصت و سال بود تمام عمر تامل کرد
در سنه ثمان و ستین و ثمانیای رحلت کرد و دستان او را به نعل ترغیب کردند و در عزت ایشان این قطعا نشان کرد
همه میگفت با او مد وراثتکے سخن بکے تو آگاه از روز چرخ و راز آسمان و هم باستحقاق مکن فضل و اما ماک
ز قباب و هم با استعداد اقلیم سخن را قهر بان و میر طبع گهزایت چو اگر دست قطع و چون سیاحت میوزار و صل
زنان و مرد را برگزید و چهره دولت فروغ و نایموزن نه میوند چراغ خانمان و حیف باشد خویشان جهان
خود مبتن گره و چند روزی که اندرین باغیم چون گل سپهران و گشتش ای یار نیکو خواه میدانم یقین و کز کونخوا
نیشا بیا بجز نیکی گمان و وصل زن هر چند باشد پیش مرد کا موس و روح راحت را کفیل و عیش و عشرت را ضمان و
یک با اشیع محبت و نیکو دانا که و من سخن از آسمان میگویم و او از لیسان و مولانا طوسی از جمله شعرا و خراسان بود
و بابر بادشاه و او را نوازش بسیار فرمود قصیده در مدح بادشاه گفته که او بخنوری در و داده مطلع او این است
اسکه باشند نده آن قد چون شمشاد سرو و در چین چون بگندی بر پا چها آذ سرو و از دست آنکه بر روی چهره
زلف رونما آرد و عاقبت بر سر این شهر پائے آرد و مولانا بعد رحلت بادشاه فردا میر جهان شاه ترکمان فوت
مولانا طوسی از شعر کسے بابر بادشاه بود قصیده در مدح بادشاه جواب قصیده خاقانی شروانی بسیار نغز گفت که مطلع او این
است شب بر افق باز از شفق یافتن حمر ریخته و گردون را خیم طبع کو لوسے لالا ریخته و در سنه سی و ستین
و ثمانیای دور و دار السلطنت هرات رحلت کرد و وقت رحلت غزل گفته و میت کرد که بر فراز او نویسد مطلع آن این است
وقت آن شد که دل از قیقه نفس باز ره و طوطی روح زبید و نفس باز ره و طاهر بخاری از شعر کسے زبان او
بود او را غرملیت که بادشاه و اکابر آن دیار او را بسیار پسندیدند شعر جواب آن فکر کرد اما بدو فرسیدند چند
شعر او نوشته میشوند و آرزو کسے لب میگویند کند کسے و بسیار آنچه دار مجروحان کند کسے و خلقه لایم کند و
من برین کر آه و از دل چگوندمه تو برین کند کسے و منعم کن که هیچ بجائے نیرسد و سعه که نصیحت مجنون کند
کسے و دل سے برند و یاد ابرسان نمی کنند و یارب به دلبران جهان چون کند کسے و امیر شاهی نیز عهد بابر شاه را
در این زمانه بود و نوازشات از ویافته و بجز نیشا پوری علی نامور و شاعر سخن گستر بود و در مدح بابر بادشاه شغول بود
از دست و در مدح بادشاه و بابر این گهر باین که در دریا کسے اخضر کرده اند و زین شاعرا کتش خوبین که چون
کرده اند بکشتی سیاه گون و بر حلقه رانده اند و بیضه کافور در دست منبر کرده اند و آتش اجرام را چون سر سبز
پایه و اندرین مجرم زمرگون شناسد کرده اند و شادمان و مطربان چرخ رنگاری نقاب و این عزل را در مدح
شاه از بر کرده اند و در ازل کین طاق مینائی مرد کرده اند و شکل مطبوع و تو بشفش صورت کرده اند و بعد غزل
سرای میگوید و تاج بخش سلطنت سلطان نشان تاج تخت و کش نما از آسمان شاه طلع کرده اند و

شهر را شرق و غرب با القاسم کرد و هر حکایت که سلیمان میگوید اند و بآبر آن سلطان عالی که تیره عظیم و قد و خدادانش القاب
 حضور و قیصر کرده اند و تیغها انفر من شد بر سوا عکند اند و نیزه ها از ان فتاحا جلاز بر کرده اند و دم جالین کشتا چشمه
 زمان و تنهارا آشکار و کبر میکر کرده اند و اسلطان فتنه کز قدرت بندگان و ملک صبر شید و انفریدن و سحر کرده
 و کشتا نهاده محمود میرزا ابن البوالقاسم بابر و
 شهنزاده ابراهیم بن میرزا علاء الدوله

علاء الدوله که در هرات بود درین وقت از بند بد رحمت و بناد امیر حمز خان که امیر سر از او ایمان ترغانی بود رفت
 و امیر زهرمت او که دست و شاه محمود ابن بابر هرات رسیده اما امیر شیخ ابو سعید قاریا از طلب بسیار رنجانید امیر شیخ حاجی
 شهنزاده را در شهر آورده و در یک شهر را بست و امیر ابو سعید بیرون مانده و از بد رحمت آمده و قتل سعید و امر اے او باقی ترغانی
 که سست شهنزاده ابراهیم بودند خواستند که در میان ابراهیم محمود صلح شود و هر دو بر اے هدیه علیا گوهر شاد آغا ترغانی که هر
 دو شهر بود نیست بوسه صفت تساوی داشتند عمل نمایند تا فتنه دفع شوند امیر شیخ حاجی که نهار او شهنزاده محمود بود خیال
 آورد که گوهر شاد آغا بوجوب محبت علاء الدوله میل بسیار با ابراهیم نمود و ترغانیان خود محمود میگفتند و خواست که امر اے
 ترغانی را دفع نماید مقرر کرد که هرگاه امر اے ترغانی در بلخ ناعان بیایند ایشان را بگیرند و چون امر اے ترغانی در بلخ بود که
 رفتند امیر نظام الدین احمد برلاس ابن امیر نوز شاه و صف مجلس بطور دیگر نمیداد بیرون رفت و امیر اوس ترغان نیز معاد را
 دید و کار دس بر شکم امیر حاجی زد اما همدان مجلس امیر اوس ترغان و امیر یوسف ترغان و امیر خسرو ترغان کشته شدند امیر
 غیاث الدین علی ترغان زخمی شده بهر ارتدو بیرون رفت اما امیر شیر حاجی نیز از زخم کار در بر و افتاد بود و امیر محمد ترغان
 بهر دیهلوان جمیع جان از ان حرکت کرد بر بردا امیر دن کو شک گفتند همان منو و قتل رسید و امیر نظام الدین احمد برلاس
 بر تون میرفت در راه به دیهلوان حسین برخورد با هم جنگیدند اما امیر احمد برلاس کشته شد و امر اے ترغان از عهد صاحبقران
 و شایخ سلطان و دختر اسان صاحب اختیار ملک دال بودند و درین فتنه بسیار کس از این قوم دلاور سر و خاک فتنه
 پوشیدند و عام شهادت نوشیدند امیر غیاث الدین نوز شاه و ابراهیم رفت و شیر حاجی که زخمی بود شهنزاده را گرفته بخت سلمه
 اختیار الدین رفت و شهنزاده ابراهیم سب هرات آمده و بلخ مختار نزول کرد و شاه محمود عثمان فرار سست شهادت و امر اے ترغانی
 کرده بسیار کشته شد و شیر حاجی نیز زخمی شد و ابراهیم میرزا تخت نشست و قایم جلوس بر سر بر ملک است و ولید
 چند سلع زم زم شاه محمود و متوجه بام کردید و امیر حبیب را که در زمانه حبیب او را رنجانیده بود و محمود تادر چاه گورنگو فتنه
 آرد و سبوی گن رانے و تدبیر میست و مکنزاده را در بلخ انداخت و چمدانی که با چاه و مکنس شود و چوبه برقی
 مکنزاده فرزین بخود و القصر و شهنزاده در بابا امیر ملک شاه بهر سید و جنگیدند و در انظار و بر انظار شاه محمود بنشیند

میسر ابراهیم نیز لفظ افتخار ایشان را از جلی بر داشتند و چند فرسنگ در تعاقب ایشان تا مقصد اقلید همچنان بوده
 امیر احمد ترخان با جمعی از قوم ترخان بر قول محمودی حمله روانه گردید و شاه محمود و قوین را غارت یافتند بکینیت و میرزا ابراهیم
 بسے امیر ترخان طغیانته پیرت خراسید و شاه محمود به شهر قدس رفته از نجابه استراحت کرد و رسید و امیر با حسن برادر امیر شیخ
 ابوسعید قدوم او را با غر از قبول استقبال نموده گرامی داشت و شاه ابراهیم خبر یافت بطریق المغایره با نذران رسیده و هر دو
 لشکر مقابل هم گرویدند و در محفل حالت خیر رسید که ای جهان شاه فراتر قویلو ترخان از عراقی رسیده است شاه محمود این
 معنی اندوختنک شده و راه فرار اختیار نمود و ابراهیم این خبر را حمل بر کید امیر با حسن نموده و نا استراحت یافت و با قزاقان
 بر خور و در قزاقان ترکه خود را باقی میزد و انموده باز گشتند و ایشان چیره شده پیشتر رفتند و ترکان از بیشه و وید و چوبه
 غلیم نمود و چون شاهزاده از غلبه رسید و دید که کار از دست رفته است با چارستان حطوف گردانید و بوجو کل لای راه
 بیایست از لشکر غلبه گشته و برخی اسیر شدند و امیر سلطان حسین ولد فیروز شاه و امیر پلوش پسر سید خواجگه گرفتار شده و بجنود
 امیر جهان شاه رفتند و میرزا ابراهیم با پسر زنده نگر از معرکه جان بسلامت برد و امیر جهان شاه از امیر سلطان حسین زبان طعن
 پرسید که سالهاست که نان سپاهی گری بخوری و اینقدر ندانستی که بر سر چوین من کسای چوین می آیند و امیر تا دم شده
 گفت که ولایت و اقبال تو قوی بود و شاهزاده خود را سست من را نشیند تا نوبت باین جا رسید و مولانا احمد یار و در
 قلعه اختیار الدین باغی شده و هزاره ابراهیم نیز طوعا و کرها قلع را بوسه گذاشت و امیر شاه ابراهیم خاستند که سلطان
 ابوسعید صلح کند و بر آید این حضرت شیخ نور الدین محمد و با خواجگه کسوفی بیخ فرستادند و سلطان مقدم ایشان را گرامی
 داشت گفت ابراهیم همچون فرزند است هر ولایت که گوید بدو سلم دارم اما باید که ششتر ترخان را از سر خود منصرف سازیم و در
 حرب ایشان با ما موافقت بکنند و برین قرار و صلح شده و میرزا علاء الدوله بعد از چند سال از دیار اوزبک رسیده و در
 ولایت ابیور مقیم شد و میرزا ابراهیم و را استقبال نمود و طاعات نمود و میرزا علاء الدوله بهرات آمد و کالی شهر ویرا استقبال کرد
 آوردند و در همین اثناء خبر از لشکر سپهر آمد که ترخان رسیده و کالی بهرات بدو حواس بهر طرف گرفته اند و او باشان برآمده غارت
 می نمودند و امیر جهان شاه ترکان تهاتر نامه بر لیسے رعایا فرستاد و خود تمامی بهرات نزول نمود و در سلطنت گورکانیه که آماو
 اجداد او نیزه از نوزون و وزیران نداشتند بیست و همدین زمان در میان ابراهیم و علاء الدوله نیز رخ و واقعه و
 و در میان هر دو لشکر جنگ شده و میرزا ابراهیم گرفتار گردید اما امر او را باز از مجلس بر آورد و در تخت نشاندند و میرزا
 علاء الدوله و زادهای جهان شاه ترخان رفت و باقی حالات میرزا ابراهیم بعد از این بیاید انشاء الله تعالی ۵

و ذکر سلطنت سلطان ابوسعید میرزا ابن میرزا سلطان محمد ابن جلال الدین
 میرزا شاه میرزا ابن صاحبقران امیر تیمور گورکان لاس یوزنجری فیات
 با در نشے کامگار بود
 و در اولان بهر چه بود
 و تنیک سلطان الیغدیگ

بر ابراهیم بر تشریف بود و جانت قوم از خون خروخ کرده بخت در احوال نمود و بجا آمدن العبدی که خامه گذارشته بر صورت
 و بعد از قتل عبداللطیف میرزا چون بپیرا عبداللہ بخت شست سلطان سعید که گوشه از ترکستان بدست آورده
 شسته بود و بپیرا عبداللہ بر و شکر کشیده و منہم از گشت و ابو سعید میرزا سلطان ابو الغیر خان از بیک رطلیہ و بجای
 او با عبداللہ میرزا جنگیده و را بکشت و چون تفرس منور کا نوار غفر از او بیک باطل شهر خواہر رسید و قتلک امرای
 او بیک در جوی سپهان را آب میدادند تا زیادہ بر اسب زود شهر رسید و در آب تہ از دیکان را درون راه
 نداندا و مخالف و اموال بسیار را بکشتن ایشان فرستاد و ابو الغیر خان محاورت نمود و سلطان ابو سعید در تہ متعطل شد و
 و قتلک ابو القاسم بابر بیاورد و عراق فوت سلطان بروج شکر کشیده فتح مندر شد و چون شاه بابر بخت در احوال صاف
 سلطان ابو سعید تا چهل بدر جنگیده و آخر صلح انجامید و بعد از انتقال شاه بابر غریب خراسان نمود و بدلت و اقبال
 و شهر ہرات رسید و بے مناسی وے را بخت آورد و اموالا ناما حسیا ول کہ در قلعہ اختیار الدین بود و فرزند و ہزار
 ہجرتان محافظت سے نمود و اما بپیرا حاجی کہ در قلعہ تیرہ تو بود و سلطان ابو سعید را بدرد خود گرفت و برین بسبب گوشہ کار
 کشته شد و امیر شیر حاجی کہ قتل ترغیان از دست تو بود و بدین حدت ظالم و سلطان ابو سعید و بدین حدت و از انہر و تو
 بروج گشت و اما لہ اسد و تہ میرزا احمد بن عبداللطیف را کہ یاغی شدہ بود و قتل سائیدند و بپیرا احمد جوی برادرش جان از
 سر کہ با ملت بدربند و امیر جهان شاہ ترکمان بر خراسان پشلیا افتد و سلطان ابو سعید شکر جمع آورده و غریب خراسان نمود
 و امیر جهان شاہ نیز داعی حبس کردہ و پیرا جوی براق را کہ ہمدان زودی از شیراز رسیدہ بود و قراول مقر نمود و براق از امر
 نعل منہم گشتہ باز گشت و امیر جهان شاہ مرا سیم شدہ و کاہن شاد و صلح خواست و سید عاشور وزیر فرستادہ و سلطان اول
 از صلح انمودہ گفت کہ تا وقتیکہ ترکمان از خراسان و عراق دست ندارند و بر آن ولایت کفایت عیالین نمودہ و عت
 نکند صلح صورت نہ بند اما چون الحاج و عجب عاشور از ہر بگزشتہ رضا نہ بخوانیدہ و تہر بران شد کہ از انطرف
 سمنان بہ بکمان خلق دارد و ازین جانب از سلطان گورکان و جهان شاہ معاودت نمودہ و ادشاہ بہر ان خواہد بود و جبہ
 جنگہاے باو شاہان رفتہ نہ کمالی قحطی سخت در ہرات واقع شدہ کہ قحطی ہشتاد و کس از شدت گرسنگی مے مرند و بادشاہ
 جملہ اہل لشکر را مخصر نمودہ و دودہ ہزار اسد انکما داشت میرزا ابراہیم میرزا اسجو قرا شدہ و قتل رسید و ابی عبداللہ خواہ
 ترخان نیز سمان شربت چشیدند و علاوہ الدلہ و ابراہیم بخت قرار بادیہ او بار کشیدند و بادشاہ سعید و ہرات آمدہ و عات سعید
 ہرات را بنیاد نہاد و قلعہ تیرہ و قلعہ دہ و دیر زار ابراہیم بعد ازین کار بہ در سہ ثلاث و تہین و ثمانیہ دہد و د
 مشہور گشت و شاہ زادہ محمود بن بابر بہ سیستان رفتہ بود و در صربا بخلیل و امیر باحسن حاکم کابل را بھی بر داشتہ
 مقتول شد و سلطان در سنہ اربع و تہین و ثمانیہ اہل کبار را بہ سیستان و صربا بخلیل فرستاد و امیر بنی ان بادشاہ
 بران مردمان یورش فرمود و امرا با بطلید الا بربخلیل داعیہ ہرات نمود و این نظام الدین احمد بلاس کہ از طرف بادشاہ

و بعد از قتل عبداللطیف میرزا چون بپیرا عبداللہ بخت شست سلطان سعید کہ گوشه از ترکستان بدست آورده
 شسته بود و بپیرا عبداللہ بر و شکر کشیده و منہم از گشت و ابو سعید میرزا سلطان ابو الغیر خان از بیک رطلیہ و بجای
 او با عبداللہ میرزا جنگیده و را بکشت و چون تفرس منور کا نوار غفر از او بیک باطل شهر خواہر رسید و قتلک امرای
 او بیک در جوی سپهان را آب میدادند تا زیادہ بر اسب زود شهر رسید و در آب تہ از دیکان را درون راه
 نداندا و مخالف و اموال بسیار را بکشتن ایشان فرستاد و ابو الغیر خان محاورت نمود و سلطان ابو سعید در تہ متعطل شد و
 و قتلک ابو القاسم بابر بیاورد و عراق فوت سلطان بروج شکر کشیده فتح مندر شد و چون شاه بابر بخت در احوال صاف
 سلطان ابو سعید تا چهل بدر جنگیده و آخر صلح انجامید و بعد از انتقال شاه بابر غریب خراسان نمود و بدلت و اقبال
 و شهر ہرات رسید و بے مناسی وے را بخت آورد و اموالا ناما حسیا ول کہ در قلعہ اختیار الدین بود و فرزند و ہزار
 ہجرتان محافظت سے نمود و اما بپیرا حاجی کہ در قلعہ تیرہ تو بود و سلطان ابو سعید را بدرد خود گرفت و برین بسبب گوشہ کار
 کشته شد و امیر شیر حاجی کہ قتل ترغیان از دست تو بود و بدین حدت ظالم و سلطان ابو سعید و بدین حدت و از انہر و تو
 بروج گشت و اما لہ اسد و تہ میرزا احمد بن عبداللطیف را کہ یاغی شدہ بود و قتل سائیدند و بپیرا احمد جوی برادرش جان از
 سر کہ با ملت بدربند و امیر جهان شاہ ترکمان بر خراسان پشلیا افتد و سلطان ابو سعید شکر جمع آورده و غریب خراسان نمود
 و امیر جهان شاہ نیز داعی حبس کردہ و پیرا جوی براق را کہ ہمدان زودی از شیراز رسیدہ بود و قراول مقر نمود و براق از امر
 نعل منہم گشتہ باز گشت و امیر جهان شاہ مرا سیم شدہ و کاہن شاد و صلح خواست و سید عاشور وزیر فرستادہ و سلطان اول
 از صلح انمودہ گفت کہ تا وقتیکہ ترکمان از خراسان و عراق دست ندارند و بر آن ولایت کفایت عیالین نمودہ و عت
 نکند صلح صورت نہ بند اما چون الحاج و عجب عاشور از ہر بگزشتہ رضا نہ بخوانیدہ و تہر بران شد کہ از انطرف
 سمنان بہ بکمان خلق دارد و ازین جانب از سلطان گورکان و جهان شاہ معاودت نمودہ و ادشاہ بہر ان خواہد بود و جبہ
 جنگہاے باو شاہان رفتہ نہ کمالی قحطی سخت در ہرات واقع شدہ کہ قحطی ہشتاد و کس از شدت گرسنگی مے مرند و بادشاہ
 جملہ اہل لشکر را مخصر نمودہ و دودہ ہزار اسد انکما داشت میرزا ابراہیم میرزا اسجو قرا شدہ و قتل رسید و ابی عبداللہ خواہ
 ترخان نیز سمان شربت چشیدند و علاوہ الدلہ و ابراہیم بخت قرار بادیہ او بار کشیدند و بادشاہ سعید و ہرات آمدہ و عات سعید
 ہرات را بنیاد نہاد و قلعہ تیرہ و قلعہ دہ و دیر زار ابراہیم بعد ازین کار بہ در سہ ثلاث و تہین و ثمانیہ دہد و د
 مشہور گشت و شاہ زادہ محمود بن بابر بہ سیستان رفتہ بود و در صربا بخلیل و امیر باحسن حاکم کابل را بھی بر داشتہ
 مقتول شد و سلطان در سنہ اربع و تہین و ثمانیہ اہل کبار را بہ سیستان و صربا بخلیل فرستاد و امیر بنی ان بادشاہ
 بران مردمان یورش فرمود و امرا با بطلید الا بربخلیل داعیہ ہرات نمود و این نظام الدین احمد بلاس کہ از طرف بادشاہ

حاکم قزوین و طبیب شهر ری و خدیو راه ناد و سلطان از آن مردان محادوت فرموده امیر نو سید را بجای او نماند و فرستاد و جمیع اهل
 بتهاد و سب امیر غلیل تهر کرد و امیر غلیل ناچار شده بدگاه رسید و آن طلبیده در سنه خمس و شصت و ثمانیا میامیر نو سید و
 مادر او را نمی شناسد و او را اگر نماند و نیز علاء الدوله در کنار وی گشته قلعه مخانه ملک میسور و رگدشت و خواهر نام او را
 عبدالنسان و مادر او را سحر اسان آمده و پادشاه کرات در عزت آنجناب رفته و بگفته آنجناب سلطان فرمود که صندوق تمغا
 تهر و کلارا بکشد و بنام آن بار اسراف فرمود و خواهر بخت الله قهستانی مولانا امیر قندی بمنصب وزارت تعیین
 شدند و نیز از محمد جوگی امیر عبداللطیف و مادر او را نهم قندهار ساخته و پادشاه برائے تادیب از تو بهتر فرستاد و خواهر امیر
 صاحب دیوان وزیر بود و بستن پل بر حیون مشمول عواطف گشت و امیر زاده جوگی در قلعه عادت محسن شده و پادشاه از سیر قند
 بران جانب نهفت فرموده و فرمان داد تا مصار را اگر بگیرند و بچهرین آشناسین که سلطان حسین میرزا باقر از اخوان شمر
 خراسان دارد و امیر سید اصل از خون را بخراسان فرستاده و چون فتنه خراسان بلند شد پادشاه از جوگی صلح کرده باز
 و سلطان حسین میرزا را دیوار و شکیر کرده و خبرس و از آنجا به مادران رفت و سلطان ابوسعید منازل و محل پرورده و خبرس
 رسید و از آنجا به استر آباد آمده و سلطان حسین میرزا از آنجا نیز بدر رفت و امیر غلیل که مشمول عواطف شده صاحب اختیار
 گردیده بود و حرف لطیفان و صغیر دل نگاشته و متوقع و متبر و رانته بر بوده و قتی که سلطان حسین از استر آباد برگشته و باقی رفت
 امیر غلیل الحاح بسیار نمود تا در نگاشتی او پادشاه خود و دادا سلطان ابوسعید قبول نکرد و فرمود که توره نیست که پادشاه در
 شب تار و در نگاشتی یاغی رود و آخر هم اظهار شده همه این قاسم پسرش گشته شد و امیر جلایر که در لواحق استر آباد و یورت
 داشتند و دست بغاوت و خونی می کشادند پادشاه همه را به کلفشان طلبیده و گردن زده و خانان ایشان را
 بتاراج داد و در جهان را بسوزغال و پادشاه بلال الدین سلطان محمود نیز از او و به هرات برگشت و فرمان داد که شیخ محمد
 و علی مشول که طلب بسیار بر مردم کرده بودند پوست ایشان جدا کنند و خواهر صغیر الدین را دست و پا بستند و بیگ آید بخان
 نهادند تا همه سرور شدند و فرمودند که این زن نام بردار از رعایا طلبند و بار دیگر برائے تادیب میرزا جوگی روانه مادر
 گشته و توجیه شاه خمیه شده و قلعه را در بیان گرفته جنگ انداخت و نیز از محمد جوگی بتوسل خواهر ناصر الدین عبدالقادر بر آورده
 و پادشاه موافق قول خود میبکشد و از هر زن سائید و این واقعه در سنه ثمان و شصت و ثمانیا به واقع شد و محمد جوگی در تسلیه
 اختیار الدین تمهید شده و خواهرش الدین محمد که زری بود بر خیانت بسیار ثابت شد و خواهر بعرض رسانید که من از مردم
 بسیار خورده ام اما از دیوان علاء الحسنه نگرفته ام و تقصیر درین کار از من بظهور نیانده و پادشاه فرمود که هر چه از هر کس بخورد
 بتوجهیم اما بایک از دیوان علاءه شوش و وزیر قبول کرده و بعد ازین زمان بوش خان خجستانی پناه بخیرت و پادشاه
 آمده و پادشاه و بر اگر امید داشته و در سنه مذکور را که در مغلط و ولایت او فرستاد و در سنه تسع و شصت و ثمانیا به خبری
 در حوالی هرات شلاق کرده و درین سال امیر سید اصل از خون و وفات یافت و پادشاه مجلس خوار شریف برده امیر و از خون

نوازش فرمود و در سینه بسجین نهاد تا بیاورد اما در آنهم فرستاده و پانزده هزار خاند و ار که از ظلمت لکه جهان آمد بود بخیر اسکان
رسیده شمول عنایت شدند و در سینه اتنی بسجین نهاد تا بیاورد لشکر به مقابله سلطان حسین میرزا و از فرستاد و امر افتند و
امیر نور محمد نیز در تصرف جریب تهم شده از نظر دور شد و بسجین حضرت شیخ نور الدین محمد از صابر بیرون آمد اما بسیار به حال مجبور
روز سه و طلب ایستد سلطان نوشت این بنده ترش منده و در مانده جهان دار و ایستد توقع از شاه جهان
چون بهمت او بلند و چون بخت قوی چون دولت او جوان و چون حکم روان و بگوید شاه چند سلسله و استر به خط
در چنین سال یعنی فشی بسجین نهاد تا بیاورد از عراق تا همدان رسیدند و خبر رسانیدند که امیر جهان شاه ترکان کشته شد و مجلس
انگد امیر جهان شاه و لشکرش پیر براق را در بغداد محاصره نموده و بعد یکسال بر دستوی شده بگشت و باستبصال خانمان اق
تونیلی یعنی فرغانه و ترکمان که از استغلمان داسی دولت صاحبقرانی بود یعنی در زمان عدم روم و ملازمت رکاب اختیار نمود
هوخواه آن دو دوان بود که دست و پا بعد از اسرار برورفته و قامت بهار در دهرانی نشسته باده می نمود و درستان فوج
رضعت کرد خود با خواص و در محافل عیش و نشاط مشغول نشاط می بود امیر حسین بیگ آن قویلو ترکان بقا خسته و جهان شاه
مقتول شد و پسران او امیر محمدی و یوسف ایستد قتل رسیدند و امیر حسین بن جهان شاه بخت شسته ترشانه از سوار
جمع آورد و امیر حسین ایچی سلطان فرستاد گذارش نمود که سایه چتر پادشاه بر سر بنده سایه انگن شود و اموال و خزان و
ملک از آنجناب دریغ نیست

ذکر نهضت ریات همایون حضرت سلطان ابوسعید گورکان از
قشلاق به مملکت عراق و بدست آورد آنهم ملک و جمیع ایران
سلطان چون خبر درائی لشکر جهان
را شنید استبشا و عظیم بود و با جمیع
عسکر فرمان داد تا از عراق انفرغ

نموده و دهم و شام به دودین خیم چاک در رکاب آورده و بشهر رسیده از آنجا به کالبدوس رفت و امر او کالمان فارس
باردوی اعظم میونسند و پادشاه امر آن خود را بظبط و لایتن فارس نشین فرمود و خواستد حسین الدین را به هم جهان فرستاد و
ابن نظام الدین احمد را به شیراز و امیر محمود برلاس را کربان و امیر سید محمد را به سلطانی و همچنین جمیع قیادت و نصیحت مردم
فرستاده و همچنین جن بیگ محمود را قدس سیند بطرف رسانیدند که من بیگ میگویی که من از بنده گان درگاهم و اولاد
قراویف و جمیع فاندان قراونیو بزرگ از میم بدل ملازمت نکرده اند و از زمان صاحبقران جنت مکان شمس فاندان گورکان
برلاس بوده اند و بسبب توره بزرگ استیصال ایشان بهمت و سلطان همچنین و طوطی داده و خست فرمود و پادشاه
باشک خود جای خود تا استیصال دشمنان کرده و خود را به چیمین نیز حضور رسیدند و نفوذ و جواهر بسیار آورده و اظهار
تایلت کردند و سلطان فرمود که اینک ما بر سر هر مصالح وقت خواهم بود و عمل خواهیم آورد و ملک ساری و گیلان و غیره بدست
رسیده و درین ممالک خلب و سکه حضرت پادشاه جاری شد و قراولان امیر قاسم دلد به شاه را شکست و دو هزار قراول از

جہات اور فتنہ آور دنیا ہمہ دین انشا میر حسین نیز ویران شدہ امرائے اور بخشی بر حسن بیگ پیوستند و حجبہ بہ اردو کے
سلطان آمدند و مردم او مرغی ہم پر آمدند کہ ضبط را مجال نماند و حسن بیگ بسید مزیدہ مکتوب فرستاد و ہمارہ بر کما مکتب
امرائے سلطان ہر پیشت میزد و دین نوبت بر رو کہ مرزہ فرستاد و نوشت کہ امرائے محل باید کہ از تبریز برین روزند کہ
بہر سپر خود اوامہ و امر اکملتوب او بجنو سلطان فرستادند و سپر حسن بیگ در ظاہر تبریز آمدہ و امرائے محل نیز از تبریز برین
رفتہ بمقابل فرود آمدند و ہر طرف محل و در کمان و شہر ہر فرزند و معاملہ میکردند و دین نزدیکی سلطان سعید نیز بہ قریب سلطانہ
رسید و امیر حسن بیگ از تبریز فرجاستہ بہ قرا باغ رفت و سلطان داروغہ بہ تبریز فرستاد و دران مقام امیر حسین علی و
پیش سلطان علی و امیر یوسف کھول ابن جہانشاہ و دیگر امرائے ترکہ قراونلو پنجاہ ہزار سوار و سکر ہمالین پیوستند و فرستادند
امیر حسن بہ تبرقائب گیکہ یار رو کہ ہایون آمدند و برادر زادہ اولیوسف بیگ آق توخیو رسیدہ و بعض رسانید کہ ہنوز آفتاب
از قریب طلوع نشدہ و گویہ باز است اگر ایندہ حرکتہ ظہر یافت امید کہ محاف فرمودہ آید چہ قریب صدر سال است کہ آبا
اجداد ام آبا و اجداد ہایون بادشاہ را کچہ تیکو دادہ اند و من خود را از خصمان این فاندان بشمارم و ملک فارس عراق
کہ از دو مان مباحقران بدر رفتہ بود باز ستانندہ گماشتگان عالی میگند کہ کا زریا بجان را نیز میب پارم اما دینستان
مہماد و ت ممکن نیست مراد برین نیستان بگذارد تا برف کم شود و بد روم و اگر باورندارید از اعدائے من کہ کار دو کہ
ہایون اند و یافت نامیکہ مراجعت و دین وقت ممکن است یانی و مجلس عظیم تر ترتیب یافتہ یوسف بیگ حاضر شد فرمود
تا بہت نوبت زانو زردہ پیش سلطان بایستاد و بادشاہ ویرا شرف دست بوسی شرف ساختہ و جواب گفت کہ رأیت نصرت
شما شود و آن طرف است ہر دو صلحت باشد بتقدیم رسد و میرزا محمود را برالت فرستاد و یوسف را فواختہ نصحت مرا
و او چون یوسف بیگ نہ بخم خود رسیدہ از حالات غلظت و شوکت سلطان عرض داشت حسن بیگ فرمود تا با کاشش را
بیاراستند و تختہ زرین نہادہ شاہزادہ یادگار میرزا ابن محمد سلطان میرزا ابن بایسقر میرزا را کہ نزد او بود و بر تخت
نشانیدند خود و طرف بسیار قرار گرفتہ میرزا محمود را بجلوس آوردند و فرمود تا چند نوبت زانو زردہ شاہزادہ یادگار محمد میرزا
دریابد و بعد از ان توجہ او شود و بعد از طعنے فرستادہ را باز گردانید و بادشاہ از مقام خود جبیدہ اول میخواست کہ قرا باغ
رود و امیر حسن را از انجا رانندہ رشتان در کان مقام بگذارد و از راہ ارویل تہو بہر قصد شدہ بسبب قلت خوردنی بازگشتہ بہ نجاب
محمود آباد رفت و بعد گذر نہر اس قیام گزید اما خوردنی لغایت گرانی پذیرفت چنانچہ یک من گندم بدہ دنیا را کچی رسید امیر حسن
این امر را دریافت و در ضبط را ہا مشغول شد و از طرف فارس و غرسان بیچکس را راہ نمیداد و چہ کے از جانب شہزادہ
کامل بود کشتی خود دنی سے آورد و معبر کشتی بہر بہرستہ بود و نہشتہ ترکہ بطریق شیخون بکراہ مسکر ہایون آمدند و امر او
شہزادگان زانو زردہ نصحت جنگ طلبیدند و بادشاہ فرمود کہ تورہ نیست کہ وقت شب بر سر باغی روز و شمع خبر یافتند کہ
ترک کبھیانکہ بود و بر سلامت رفتن ایشان تا ساف بسا غر و دین امیر حسن شہروان شاہ را تہدید نمود کہ لشکر

محمود میرزا و شاه رخ میرزا در قیام ترک که آق قویونلو در آمدند مدت المرد و حسن ایشان گذرانیده و اسی حق را بیک عاجب گشتند
 و سلطان احمد میرزا در سقندر سبیده با شاه شد و سلطان محمود میرزا نیز از عراق برگشتن نزد پدر رفت و حکومت حصار
 و بدخشان بوسه قرار گرفت اما سلطان احمد میرزا در سنه تسع و تسعین و ثمانماید در گذشت و سلطان محمود میرزا با شاه
 حصار و بدخشان سقندر را تصرف در آورد و او نیز در سنه تسع مایه رحلت کرد و سلطان محمود میرزا و سلطان علی میرزا و سلطان
 و پس میرزا و بایسنقر میرزا سپهران سلطان محمود میرزا بودند و سلطان محمود میرزا بجای پدر نشست و بایسنقر میرزا در سقندر
 با شاه شد اما سلطان علی میرزا بعد از خبر و قیام با شاه سقندر را گرفت و بایسنقر میرزا که از سقندر محروم شدند به حصار قرار
 گرفت و او را تصرف در آورد و سلطان محمود میرزا نیز به خراسان رسید تا خان کرم سلطان حسین بهادر خان با بقدر گورگان
 و در اعظم داشتند و دختر بدو داد و سلطان علی میرزا که در سقندر با شاه بود از خبر و قیام نهایت نامردمی بکار آورده و اقا
 حو و سلطان علی را گشت و سلطان پس میرزا چاره جزین ندید که به ترکستان رسیده اوقات خود گذرانید و سلطنت و انزهر
 در تصرف او زیکان قرار گرفت و چنانکه در حالات او بیکه نوشته شد سلطان محمد خان او را یک بر آن ماکا تسلط یافت و
 دیگر در او را انزهر نقش حکومت گورکانیه در سنه دشت نشست اما دیگر اولاد شاه شهید سلطان ابو سعید میرزا یعنی الف یک میرزا
 که حکومت کامل و غزنین غلظت بدو داشت امیر بابا ویراسته کرد و آفاق خان و دریا خان او را خلاص ساختند تا غزنی علی و
 بابا کوکلتاش بعد از شاهزاده رسیدند و شاهزاده را برادران امیر بابا سجده کردند و در راه افاغنه و یزد و دیده به اسب
 بر فرق برلاس رسانیدند و شاهزاده بار در غربت کامل استقلال یافت تا بدست سلطان حسین میرزا سلطنت او سپری شد و
 ابابکر میرزا که ایالت بدخشان بدو محو بود و سلطان محمد بدخشانی در هرات سبجو ذکا که شاهزاده بدخشانی از کا شغری رسیده
 امیر الامراء و امیر امیر اسمعیل خان و شاهزاده قیقل رسانید و شاهزاده از آن لایبت بدر فرستد و باز امیر سید میرزا رسیده و شاهزاده مذکور را
 بقیقل رسانید و شاهزاده ابابکر در زمان سلطان حسین میرزا با وی محاربه نموده اسیر شد و در سنه اربع و ثمانین و ثمانماید وفات یافت
 اما شاهزاده والا ترا و محمد شمس خیمه را که ولایت اند خود و فرغانه یافته بود در سنه تسع و تسعین و ثمانماید از بابکمیر خاند افتاده
 جان داد و شاهزاده جبرئیل را که حکومت گورکانیه در داشت و امیر نظام الدین احمد برلاس امیر الامراء سبجو بود و وقت نهضت
 با شاه عراق بکران میرفت و در راه اخبار و حشمت بازشنیده برگشت و قتی که در آب سیرین بکشتی میگذاشت امیر لطف ترخان باغی
 کشتی با سه راده آوازه افکند که هزاره رسید و فرقه بحال شاهزاده راه یافته و امیر مذکور را محال اشغال او را یافته و سلطان
 مراد ناصر و بکر اسان آمده و بغیر از آن سلطان حسین میرزا بقلعه تیره تو فرستاده شد و خبر سبجو باز رسید و سلطان خلیل میرزا
 که در هرات بود و سلطان حسین میرزا را بر او را انزهر فرستاد و دوران ممالک بدست امیر سلطان احمد میرزا بقتل رسید و سلطان
 و بعد از مرگ او پادشاه محفلت امر که ارات سپهر بود و سنانا آخر عمر و در میان ایشان روزگار گذرانید و سلطان محمود میرزا وقت
 از حال پدر و سقندر بود و در جنگ نواحی مرویت سپاه سلطان حسین میرزا گرفتار آمده و در قلعه قتیله الدین محمود سبجو باه جب

شد ثلث ثمانین و ثمانیاد ویر القلعه تیره و فرستادند تا خبری از او نرسید فقط *

ذکر سلطنت ابو الغازی سلطان حسین میرزا باقیقر ابن غیاث الدین منصور
ابن میرزا باقیقر ابن عمر شیخ میرزا ابن صاحبقران امیر تیمور گورکان لاس

اسکندر سلطنت مهنهان داشتند و پایان کار ایشان نوشته شد اما میرزا باقیقر با دشمنان نیکو سرواگر بود و دوستیکه در
ربیع ثانی نشست مولانا برنق را که شاعر فصیح بود پانصد و بیست و نوار الغام خیزد و پروا نخواست و دست و پایش را نوشت مولانا ابن
قطعه نظم کرده رسانید شاه شوش که از دوست نواز چنانچه که خواهد راست پیش یوزالتون را نمود انعام *
لطیف سلطان بر بنده بسیار است * و سید صدارت جهاناب است کنون * و در بر اقامه و صد پدیدار است * یا مگر غرض سلطه
شدیم ستم * یا که پروا نخواست غلط کار است * یا مگر در عبارت ترکی * پیش یوزالتون دوست و دینار است * چون نزار
بشین بر بنده و گفت که در عبارت ترکی پیش یوزالتون هزار دینار را گویند و فرموده هزار دینار و بیست و نوار لایم نمودند مولانا این
گفت * بحر عمان است گویا خاطر فیاض شاه * از بنیان است گویا محبت گوهر بار * و در بر سلطان باقیقر غیاث
الدین منصور بود و پسر او سلطان حسین میرزا بود و این پادشاه در خرافت و حب و نصیب طغیان ممتاز بود و مادر او فخره بیگم
و دختر سلطان حسین نامش بود و مادر سلطان حسین آقا بیگم دختر صاحبقران بود و مادر سلطان غیاث الدین قلیق سلطان بیگم
بمنت امیر زاد علی ابن میرزا ده اسکندر بیگم که بی بی فاطمه بیگم دختر امیر خسرو ابن مختل ابن سووند ابن بات
کیلکان ابن توسن ابن قتی خان و الدله قتی خان فاطمه قلیق خانم دختر قتیق خان از اولاد یک خان بود و مادر قلیق خانم
سکینه خانم عقیقی تیزی دختر شیخ شمس الدین محمد سکین نیرو و بی بی حضرت خواجیه عبداللہ انصاری بود و غرض از این سلطان حسین میرزا
در سنه ثانی و اربعین ثمانیاد ویر القلعه تیره و فرستادند تا خبری از او نرسید فقط *
رشته در اینجا مقید شد و مادرش مادر التهر قتیق بیضا شمس خانم و مادرش مادر التهر قتیق بیضا شمس خانم و مادرش مادر التهر قتیق بیضا شمس خانم
و سلطان بن خورشید سلطان را بود و داد و شایان از او بر علی الزمان میرزا از دشمنان شد و سلطان حسین میرزا بن خورشید و خان
کرده و از ام اسه خجری جنگیده بصحرای مرو و خجری بحر بر و در آخر به دمار کس توهم جایز را خون برانست و مادرش را حسین
سعد و ترکمن جنگیده و بر اقبال رسیدند بر سر ایالت جرجان که گریه و سلطان حسین میرزا در سنه اربع و ثمانین و ثمانیاد ویر القلعه تیره و فرستادند
و از آب سحر که گذشته و با هر یاق خان از یک ملاقات کرده و با هر خود بوسه داد و با تفاق او و صلیف خان را محاصره کرده و صلح
با گذاخت چون سلطان سعید شکر با و التهر قتیق بیضا شمس خانم و مادرش مادر التهر قتیق بیضا شمس خانم و مادرش مادر التهر قتیق بیضا شمس خانم
در سیه ویرانیز محاصره کرد چون سلطان ابو سعید باز گردید سلطان حسین میرزا بری را گذشته و به اوقات رفت و با اسیر
صوفی سلطان قوت قرات جنگیده و در سنه ثمان و ثمانین و ثمانیاد ویر القلعه تیره و فرستادند تا خبری از او نرسید فقط *

سے نویندہ بادشاہ از بدیع الزمان معتقد کہ دین را ابکار از لشکر فراموش کرده و سلطان نیز بر اسپ شایا کرده جمعیست ابکار بن
 توپے از گیم یخته و میرزا ابکار مغرور شدہ اکثر سپر گردید و قتل رسید و ابکار گھر برلاس و امیر محمد بندق برلاس کا زادہ لا
 جا کو برلاس بودند از سر تن آمدہ و بسک امر انتظم شدند و امیر محمد بندق عبدہ امیر اللہ را ملی یافت و ہمچنین امیر فیروز کو بن
 امیر حسن ارغون کا نام را سے سلطان ابو سعید بودیا روکے جالیون رسیدہ و سلطان حسین میرزا ایالت غور زمین داد و
 بوسے داد و امیر ذوالنون انجایت مراد کہے بود و اکثر شرکار شمشیر مارہ بود و در سنہ خمس و ثمانین و ثمانیہ در
 پنج میرزا ابکار بموجب گشتہ شمس الدین محمد بقریہ خواجہ خیران رفتہ و از روئے تاریخ کہ در زمان سلطان بنجر سلطنت
 شدہ بود آن مقام دریافت کردہ چون قبر را در آن مقام بود و حضرت محمد و لوی سے از سنگ سفید دید کہ بروند قبر اسد اللہ
 الغالب الخ رسول اللہ علی ولی اللہ نوشتہ بود غاص عام ہجوم آوردند و در وفود و اجناس مقیاس در آن
 مقام جمع آمدہ و بادشاہ نیز نہایت رفتہ و در آن مقام قریہ بنیاد نہاد و در سہرات نیز ہمچنین شخصے مکر کردہ گفت کہ
 من بشارت یافتہ ام کہ قبر حضرت امیر المؤمنین و فلان مقام است و مردم بسیار گرد آورد و بادشاہ آن گردہ و زواریاب
 نمود و درین سال شاہزادہ محمد سلطان عرف کہ یک میرزا ہمشیر زادہ سلطان عزیز جمیعت الحوام کردہ چون بر
 تبریز رسید سلطان یعقوب بکرمان الی آنجا خواہش ملاقات نمودہ و سلطان یعقوب آق قویلو بادشاہ آذربائیجان
 بود و میرزا نظر لعل و نسب خود رفتن بہر کسے شایہ قبول نہ کردہ و سلطان نیز نظر بر رفتہ و تہہ سلطنت خود و بر آ
 اینکہ میرزا از بنار خود ترے خاندان گورکان بود رفتن بخیم او نہ پسندیدہ و مقرر بدان شد کہ میرزا از بنار خالق ہے
 رو و و سلطان در انجا رفتہ اورا یاد ہمچنین ملاقات شدہ چون میرزا کہ یک بمصو شام رسید با والی مصر نیز ہمین
 طریق ملاقات مرے داشت چون میرزا از حج با گشت در سنہ تسع و ثمانین و ثمانیہ بدر گشت و بدیع الجان میگم
 ہمشیرہ بادشاہ کہ بجائے سیداق سلطان بود ہوس ملاقات برادر را بہاد سلطان آذربائیجان پسر خود و سر بھر اسان آمدہ
 و دخترش خانزادہ خانم دختر بدیع الجان میگم را بعضی شاہزادہ ظفر حسین میرزا در آوردند و ہمین زمان میگم سلطان
 میگم دختر میرزا سنجو فدا یافت و دختر میرزا الف بیک را برائے شاہزادہ محموم میرزا خاٹنہ و بادشاہ بود و بغاوت
 امیر دولتش علی موسے پنج آمدہ و عزم تخریب و شادمان نمودہ و سلطان محمود میرزا ابن سلطان ابو سعید
 ازین معنی خبر یافتہ و لشکر خود بحال قضایان تحصیل و دیوبند لغاوت امرائے قباچ یعنیہ بخیر و قباچ والی قندھار
 ولی قباچ بلورش امیر محمد بندق برلاس بعضی سناہد کہ یاغی را ویرس گذاشتہ و بلایت شمس در آمدن بر خلاف
 تورہ بزرگ است و مقامات انحال امیر شجاع الدین ذوالنون ارغون بانڈک نفر ہشتہ تہو متقابلہ علی قباچ
 شتافتہ متعید شد و فغان منصور از یورش ولایت سلطان محمود میرزا باز آمدہ و تہہ تہہ گردید و اورا گردنہ تنگ
 انداخت و سلطان محمود نیز و ہزار سوار بردارائے قباچ فرستاد و محمد ایلمچے بوغا امیر سلطان محمود میرزا العزم بخون کردہ

نکسته کرده بازگشت و ابو الحسن میرزا را به انقباب کرده بگشت و بعد ازین در میان مهر و باد شاه صلح واقع شده و ملوک محمود
 میرزا دختر خویش را به حمید محمد میرزا داده و امیر ذوالنون را مخون را از قید خلاص کرده و قتلش و باد شاه در لوازح ملج
 نشاط و شکار کرده بهرات بازگشت و درین سال سلطان اویس میرزا رحلت کرد و پسر او محمد سلطان و ملو درش سلطان بیگم
 دختر باد شاه تعزیت داشتند و وزارت به خواجہ نظام الملک مقرر شد و او در جرگه امر کس عظام مهر و در منصب امیر لاس
 بهامیر محمد برندق بر لاس تعین یافت و ایالت ولایت مازندران به بهمن پور خود و سلطان بروج الزمان میرزا مقرر
 فرمود و بسیار از انامله که تراک آق قویونو ظل را بیت فتح آیت او مجتمع شدند و در سنه تسع و تحسین ثمانی
 آن شاهزاده نامدار قصد تسخیر آذربایجان کرده به بعضی وجوہات از ری برگشت و سلطان احمد میرزا درین سال
 درگذشته و هر چه در ملک او پیدا شد میرزا بایستقر سپار و در قریب باد شاه شد و سلطان محمود میرزا در حصار و شاهان
 بود و خاقان منصور شهرزاده بروج الزمان میرزا را طلبیده و توضیح ملج شد و حمید محمد میرزا و امیر سباز الدین ملی بیگ
 که در ملج بودند استقبال چنانکه آورده و سلطان محمود میرزا که در حصار لوقه قلم حصار را به امیر محمد باقی چغانیانی
 و امیر محمود بر لاس سپرده خود به نهایت محنت و دشواری و وفاتان منصور توجه آنجا نب کرده و سلطان محمود میرزا فرار
 نمود و شهر و لکان ویرانگاشتی کرده باز آمدند و فرمان شد که شاهزاده فریده بن حسین میرزا و امیر لاس و امیر حسین و امیر سعید
 از خون آنکس عبور نموده بشاهزاده بروج الزمان میرزا میوستند و مظفر حسین میرزا نیز به برادر میوستند اتفاق بخیر شاه
 قبحاق روند و درین زمان قاسم سلطان ابن سیدک خان قزاق بحضور باد شاه رسید و باد شاه و برادر احمد مکرم شومته
 و خسرو شاه از شهر و لکان نیز همزده بقطعه حصن شد و ملو میان مظفر حسین بروج الزمان میرزا اخبار تقاریر و شد و وفاتان
 منصور قلمه شادمان را گرفته و امیر محمود بر لاس را قلمه بیرون آمده با پیشکش و سادری بحضور رسید و باد شاه و قلمه قلمه
 شد و خسرو شاه اطاعت و طلبه و سکه و خراج باد شاه قبول نمود و باد شاه ایالت ملج تا مغرب نیز سلطان بروج الزمان
 میرزا داده بهرات بازگشت و در بهمن سال شاهزاده شاهزاد میرزا انتقال نمود و امیرین و لادریان خاقان منصور نیز او
 اکبر کجی و واقعه حبش آنکه باد شاه با وجود محرمی مظفر حسین از بروج الزمان میرزا و برادر ابتر محبت و شفقت میدید
 در زمانیکه بروج الزمان میرزا قصد یورش قند نمود و ایالت استرآباد به شاهزاده محمد مؤمن میرزا و لاد و خود که در نه سال
 گذشت اقبال خاندان گورکانیه بود سپرده آمده بود و قنیک باد شاه و برادر ایالت ملج و اختلاف خواهش او مظفر حسین میرزا
 را بولایت استرآباد تعین نمود و شاهزاده بولد خود نوشت که حکومت را بعلم ما هر نام خود گذارد و ما خیر خواست و
 ذوالنون انصاف درین ضمن بشاهزاده متفق شدند و باد شاه صاحب خود امیر نظام الدین علی خیرا را به صلح
 فرستاده و شاهزاده نیز در مقام اقتیاد آمده خواست که ملج را به مظفر حسین بگذارد اما باد شاه عجلت کرده نشانی به
 امیر اسلام بر لاس فرستاد چون شهرزاده بر اسلحه شکار بیرون رود باید که در قلمه بنده و برادر دین گذار می شاهزاده

تشان را دیده برآشت و سخن مصاحبا با آنجا نماند و طغر حسین میرزا با این بندق برلاس و امیر ناصر الدین هم بیگ خجورک
 تو بر باستر آباد و بادشاه به بلخ آمد و شاهزاده بلخ الزمان نیز با فوجی بمقابل شتافته و محاربه عظیم در میان آمده
 و فوجین میان سنگ شد لاگون و روان شد بروئے زمین چوئے خون و سر پهلوانان بر فاش چوئے و بمیدان
 و راقا و مانند گوسه و دورین آسنا خانان مخصوص و سوارى فرموده چون چشم شاهزاده بر حقوق پدر افتاد از غم
 آداب و سعادت بمقابل را ناپسند کرده باز گشت و شاهزاده مفور شده چون راه تنگ بود اکثر لشکرش گشته
 شده و شاهزاده ابوالحسن میرزا بحکم پدر و بر القاقب نموده شاهزاده بر کوه رسید که از هیچ طرف راه نبود و ناچار
 شده و ملازمان چند فوج و دستار بهیم بستند تا بادشاه زاده دست بران زده زیر آه و اینوا قعد درست و هشتم حسان
 سنانین و تسعبار دست داد و بادشاه بلخ را محاصره کرده ملازمان شاهزاده در دافعه و مقابل کوه ای نیکو دهنده و
 محاصره در میان بود و فوج عظیم در بلخ پیدایش را در همان زمان محمد زمان میرزا ابن بلخ الزمان از بمبیه بهین بیگ
 متولذ شده محصوران فوجی قتل شاهزاده را بادشاه رسانیده و بر این شمع شفاعت از قاضی مجیدیه آورده و بادشاه ازین
 بشارت مل فله را معاف کرده همه را بخشید و ایالت بلخ به شاهزاده ابراهیم حسین میرزا داد و شاهزاده بلخ الزمان کاز
 معمر که به قنذر رفته بود از آنجا بمشورت امراء و جریه رویه قنذر نهاد و امیر و النون و را استقبالی کرده و دختر خود ب عقد
 شاهزاده در آورد *

و ذکر محاربه طغر حسین با محمد مومن از کشتن آن فوج با گلشن اقبال را به تیغ جها
 چون طغر حسین میرزا
 آهنگ استر آباد

نمود محمد مومن میرزا با سپاه هر جان بمقابل عم حکم پدر نموده و هر دو لشکر مقابل همدگر گشته و از شجاعت دادند و دو لشکر
 نمودند آهنگ جنگ و کشیدند شیر الماس رنگ و زار بر سان ریخت باران خون و زخون میان شد زمین لاگون
 و امر لے بادشاهی را ناچار محمد مومن میرزا استغرق ساخت و شاهزاده با مبارزان قول چون سیل باطله بر عم خود آورد
 نهایت شجاعت بجائے آورده هر طرف که تاخت آنار تخمین ظاهر ساخت و شجاعان از بروئے آن شیر غضبناک
 کنده و بگزند چون جبهه را بجاک هلاک انداخت و نزدیک بود که چشم زخمی لشکر بادشاه را رسد ناگاه تنگ باز گیر آن
 شاهزاده که شوگر از گیم سخت و شاهزاده از مرکب جدا شده که قنار شد و طغر حسین فوجی فاعته شاهزاده را با امیر بندق
 برلاس بهرات فرستاد و شاهزاده را امیر و کو قلع و قمار الدین محبوس نموده احوال را با بادشاه عرض داشت
 اما ما در طغر حسین خدیجه بیگم شهبه در حالت نشه حکم قتل آن شاهزاده حاصل نموده و بعد از این همه فرستاد
 صبح که خاقان منصور از قلم شب قوت یافت و مطرب بسیار کرده سرعه و عقب فرستاد تا جان شاهزاده کیسیه
 نرساند اما مردانیکه تعلیم خدیجه بیگم غالب برت رفته بود و قلع و قمار سیده و شاهزاده محمد مومن میرزا را که قبلا و قتل

قزاق معظم شتمغال صمد گزمتند شاهزاده نیز خواسته بالیشان تماشائی بسیار کرد اما مردان مغرب شاهزاده را شهید
 کرده از برج زیر انداختند چون این حالت بهرات ظاهر شد فریاد و فغان از مردم هر که چمن و کوه را باوج فلک ساینده
 و مادرش خانم سلطان بنت سلطان سعید شهید همیشگی او مدائمی سیاه در گردن انداخته پیراهن چاک نمودند
 این چنین واقعه حادث و انگاه هنوز به صبح گردان و فلک روشن خورشید انور به نواشته اند که تهنیده محمد مومن میرزا
 نهایت صاحب جمال اهل کمال بود وقت اسیری این مطلع را گفت منم که ضرب تیغ همیشه خالی از غضب فرشتد
 زبانی فلک ایوشان رو به نظر فرشتد و نیز وقت شهادت بدیده گفته است با نوا نمود که بجز حکم دین
 من نمیکشد به کافر و دان کوز راه کینه مومن یکشد و بادشاه بر شاهزاده بدیع الزمان لشکر کشیده و او در قلع
 متحصن شده و سلطان حسین میرزا قلع بست را تصرف در آورده بود و قلع و غلبه از گشت اشاهزاده محمد حسین میرزا که
 از مدت یازده سال پیش رفته بود درین وقت با آواره و بادشاه لشکر به حرم او تعیین فرموده و شاهزاده با چار لولایت
 استوار گرفته و در اینجا از نظر حسین میرزا جنگیده و در آن شد و نظام الملک که در کشتن محمد مومن میرزا سعی نموده
 بود و او را شمشیر کشیده و تمام اموال و فلکس او بقیه ضبط و آموخته و اکثر اولادش را نیز گردن زدند و خواهر افضل الدین
 محمد وزیر شد و در آن مان که بادشاه در آنک نشین نشسته بقیه خاندان نظام الملک شغل پوشانزاده بدیع الزمان
 میرزا با ملخار روانه آنک نشین شده و با سپاه همبیکل و جنگجویه و چو شیران بوقت غضب تند
 خوسه و بالک نشین رسید و بادشاه نیز بقدر وسع اجتماع لشکر نموده و در صعب اتفاق افتاده و زبوش
 سواران و در آن ناحیت به گذرگاه شدنگ چون عافیت و زخون و دیران گلگون غدار و آنک نشین
 گشت چون لاله زار و بعد از جنگ حرب بدیع الزمان میرزا منزه شده و ای عمر بیگ تعاقب شهزاده کرده شاهزاده
 بغیر آنکه روکش کند تیر و زده و داندانش شکسته سرنگون کرد و درین زمان سلطان محمود میرزا بارکو همایون آمده
 و جانش چنان بود که سلطان علی میرزا از بخارا لشکر جمع آورده بر میرزا با سینقر را در خور و نظر یافت و متوقف
 از و گرفت و میرزا امود الدین با سینقر در قند ز رفته و ای خسرو بر بادشاهی برداشت و سوسه حصار رفته
 سلطان محمود میرزا بخارا سان رسید و بادشاه ویرام داده پس فرستاد و ای خسرو شاه ویرا بکر سوسه خود کشیده آن
 شاهزاده را گوگرد بهر قند فرستاد و در سه شمس تسلیه میرزا با سینقر را نیز قتل رسانید و بجایان در میان پدر پسر
 یعنی سلطان حسین میرزا و بدیع الزمان میرزا تمهید بساط معالحت شده فاقان منصور ایلالت فرهاد و سیستان را بوج
 مقرر نمود اما در سه ثلاث و تسلیه محمد حسین میرزا لشکر جمع آورده راسته آمو و در آن جنگ غلظ حسین میرزا
 بوضع غشی عظیم رویداده و لشکریان او در آن نموند و نظر حسین جمیع شاهزادگان را خواهر میباشند و بادشاه
 نیز گفته او را میکرد ابو الحسن میرزا نیز باقی شده و بادشاه برائے تادیب شاهزادگان سوار شده و محمد مومن میرزا

ران آورده و میدان خراسان بران دادن گرفت و شاهزاده بدیع الزمان میرزا امیر خیر و قیاق و ذوالنون را با آنها
 نوشته بلید تا بنفع خان اوزبک پرواز و در آخر سه شمان و تسعایه یاد و از ده هزار سوار و پنج برآمد اما امیر خیر شاه
 انقیاد نکرده و نیز سلطان حسین میرزا ملاطحه عواقب امور نظر نموده از فرستادن امداد با نموده و شاهزاده ناچار گشته
 باز گشت و همه از امر ایامی جعفر کراسادات شست قیاق بود و قول بسته و قصد نهاده جازم شدند اما شاهزاده و قوف یا
 و شاه محمد برلاس و آفتاب ترخان و میک کیکلی سیاست رسیدند و باقی حافی یافتند چون محمد خان اوزبک از اختلال
 احوال خراسان خبر یافت لشکر به بلخ کشید و شاهزاده عثمان عزیمت سوخته خروان یافته و شاهزاده محمد زمان میرزا بلا در ک
 چند و بلخ باز داشت و محمد خان بظاهر بلخ رسیده حصار را گرد گرفت و محاربات قوی در میان آمدند اما قلعه شاه نشه در خان
 بعد از محاصره و محاربه بسیار سوخته و تخریب گشت و شاهزاده از خروان باز گردیده به بلخ رسید شاهزاده درین ایام حرم
 ملاقات پدیده و سائل انگشت اما بوجه سعایت حدیث یکم و پش پش اجازت آمدن نیافت و شاهزاده بدیع الزمان امیر عمر بیگ را
 در شرفان محاصره نموده و او را صلح نمود و در باره صیانت خراسان از اوزبکان با امرای خود شورت نمود و ابی زوالون امیر
 عمر بیگ و علی خان و شاه منصور را نزد امیر خیر و فرستاد و او را نصیحت نمایند اما امیر خیر و از صلحت محمود سلطان اوزبک که کوشش
 رفته بود و سپاه او و بران شده و لشکر او را می رسید چون رسل و سایل متواتر شده غیاثکار که نیا بین پدر و پسر بلند
 شده بود و منطقی گردیده شاهزاده بدیع الزمان از خاقان محمد و پیمان گرفته و متوجه هرات گردید و خاقان فرمود تا ما عید بیگم
 و منظر حسین میرزا چند منزل با استقبال شاهزاده روزه و خود نیز در پانزدهم جمادی الاول سینه عسکر و تسعایه از جهان را
 سوار شده و در نواحی عباس آباد قاتی فریقین اتفاق افتاده و شاهزاده جوان سخت چون تخت روان پدر دید
 خواست که در مال و در گردون انداخته چون بحرمان که نوبت زالوزند باد شاه او را از ان کار باز داشته در کنار
 گرفت و پدر و پسر زنی و رازگر سینه و دران روز از در حای مجیب بود و چه نعمت منیع و کبیر با استقبال شاهزاده
 برآمده بودند و الغرض شاهزاده را با غر از تمام شهر که آمدند و امر نوبت به نوبت ملو بهادادند و بزم های عیش و نشاط کردند
 و بعد از ان صبی میرزا الغ بیگ ابن سلطان ابو سعید را که در حجر تزیینت پانده سلطان بیگم عمه او بود و شاهزاده بدیع
 الزمان میرزا عقد بستند و با شاه فرمود تا بدیع الزمان و منظر حسین هر دو کینا مرغاب رفته از ان هر دو با خبر شدند
 هر دو شاهزاده به مقام نکر و رفتند اما منظر حسین میرزا بموجب فرمان پدر برگشت و خسرو شاه به قند رفته و با اوزبکان
 جنگیده گرفتار گشته شد چون شاهزاده طاهر الدین محمد بابر میرزا ابن عم شیخ میرزا ابن سلطان ابو سعید میرزا کامل را
 گرفته قصد قندهار نمود بدیع الزمان میرزا صاحب التجا که امیر ذوالنون ارغون بدان جانب شتافت و چون
 بقندهار رسید بابر میرزا خواهش صلح کرده و در میان هر دو باد شاه صلح شد و در سنا حدی عشر و ثمانی محمد خان
 اوزبک لشکر به نواحی بلخ فرستاد امیر محمد قاسم ارلات که داماد باد شاه بود و امیر شمس میرزا را که آن حد و ذوالنون

از یک جنگیده گشته شدند و از استیلائی از یک آن ولایت پریشان شده سلطان حسین میرزا از تاختی که در آمدن او
 بدین الزامین میرزا کرده بود پشیمان گردید اما کار از دست رفته بود شانه زاده را طلیعه نوازش فرمود بطریق مشورت
 با امرای و نوینیان بجای آورده و شانه زاده را مغضای کرده سوئے آب مرغاب فرستاد و خود نیز متعاقب او با خوجی گران
 برآمده از سرعت رفتار و طعنه سازلی و در منزل بابا الهی ضعف و علالت بر مزاج بادشاه غلبه کرده و امر قاصد
 فرستاده شانه زاده بدین الزامین را جریده طلب داشتند و شانه زاده رسیده و مشورت امر او خواندین خواستند که در
 میان هر دو برادران تواضع چیمان با میان هر دو نمودند و مجلسی آراستما شیرجاع الدین محمد بن دق بلانس امیر
 سباز الدین محمد ولی سبک و امیر نظام الدین عبد اللطیف و محمد قاسم میرزا و سید عبد الله و عبد الباقی میرزا و
 سلطان بایزید برلاس و دیگر امرا جمع آمده هر دو شنه زاده گران را در امتناع مخالفت نهانیده سوگند دادند و سلطان
 حسین میرزا و یار و هم و الحجه سینه احدی عشرت و تسامیه انتقال نمود و بادشاه نامدار بود و شهر یار سے کامکار شرب
 با ده گلفام نهیست تمام داشت و در عهد او دار السلطنه هرات طعنه بر جمیع بلاد و امصار میرزا و در افزونی خزان
 و اختراع عساکر و اهل علوم و فنون و اتمشه و منعمه و سایر اسباب دولت از دیگر شهرها ممتاز بود و سلطان حسین میرزا
 طبع نظم هم داشت و حسینی تخلص میکرد این چند شعر از نوشته میشوند سه از غم شفت مرانی تن نه جانسه
 مانده است به این خیالی گشته و آن یک گمانی مانده است به اولاد او چهارده سپهر بازده دختر بودند و ذکر
 بیکیان او نیز در ذیل فکر اولادش بیاید اول اکبر اولاد او شانه زاده بدین الزامین میرزا و خواهر او سلطان بیگم این دو
 از بلین مرقله خاتونین سلطان حسین بیگ سلطان بیگم دختر سلطان سنجو میرزا اگر کان تولد شده بودند و سلطان بیگم
 بعقد عبد الباقی میرزا بود و سید محمد میرزا و آقا بیگم زوجه محمد قاسم ارلات ابن ابو القاسم دیگر بیگم منکوه سید
 مولانا خواجه و آغا بیگم که بعضی عین فوت شد و کجیک بیگم زوجه میرزا ابرار ابن قاسم میرزا شاه از بلین چو بیگم بودند و شاه
 غریب میرزا از بلین پانده سلطان بیگم بود و این شاه غریب میرزا ششم بیگم این شهر از دست به یازم
 بلائے جان غم آن ماه پاره شد به اسوائے آن مرلیش که رخسار بود و باره شد به و منظر حسین میرزا از بلین میجیه
 بیگم آغا بود و ابو الحسن میرزا و محمد حسن میرزا از بلین سلطان آقا آقا تونیلو ترکمان بودند و فرخ حسین میرزا و مصمم
 میرزا و ابرار بیگم حسین میرزا و ابن حسین میرزا و محمد قاسم میرزا و سلطان بیگم زوجه سلطان سعید میرزا و امرا و بیگم زوجه
 اسکندر میرزا و نور سلطان بیگم زوجه سیه از بلین الغیغ میرزا از بلین آغا چو دختر خواجما محمد بودند و ابو نواب
 میرزا و محمد حسین میرزا و فریدون حسین میرزا و بیگم سلطان بیگم زوجه سید عبد الله و فاطمه سلطان بیگم زوجه
 میرزا و کا فرخ میرزا شاه گورکان از بلین سکه آغا از قوم ترک بودند و فریدون حسین میرزا ششم بیگم از دست
 شونجه که دایمادیل او مایل جفاست به عمر میرزا است چه حاصل کر به و فاست به و ضعف دل مخالفی و

نیکویی و میدارد ولی توی که کس بیکان خداست و عاقله سلطان بیگم از طربن زبیده آغا جلالت بود و عاقله سلطان
منکه قاسم سلطان افندک بود و هفت نفر از دگر فرخ حسین میرزا و شاه خرب میرزا و حیدر میرزا و صومهر
و ابراهیم حسین میرزا و محمد حسین میرزا و پنج از انان آتی بیگم و بیگه بیگم و آغا بیگم و کجیک بیگم و قاسم سلطان بیگم
در حیات پدر مردند الغرض امر و شاهزادگان نقش بادشاه مخفور را از منزل بابا الهی به هرات آورده
مدفون ساختند

و کربغه از شعرای عهد او

علماء شعر در زمان محدث توانان اول بسیار بوده اند اما درین مقام
کسانی که ملازمت او نموده اند و مشهورتر بوده اند نوشته میشوند جامی
حضرت مولانا عبدالرحمن جامی قدس سره الغریب صوفی کامل و عالمی عامل بود در پی حضرت شیخ سعدالدین کاشغری
بود و در فقر فراق مرتبه عالی داشت صاحب تصانیف بسیار است و از غایت شهرت احوال آنجناب محتاج بیان
نیست چند شعر بهینا از آنجناب درج میشوند که کنگر ایوان شده که کاخ کیوان برتر است و رختها و ان کاش
بدیوار حصار دین در است و چون سلامت ماند از نار نقد این حصار و پاسان در خواب و بر سر زخمه در دس
دیگر است و چیت در ناب رنگین گشته خاکی ز آفتاب و هر که کرد افسر ز زتاب فاکش بر سر است و کبک غالی
باش بر رفعت یوم الحجاب و صفر چون عالیست از قافم حد و بالاتر است و زن نه مردی کن و دست کرد کم کشاکش
زرد و مرد را هر که زمره زار را زور است و طامعان از به طعمه پیش هر خس نهند و قافانرا خنده بر شاه
دو زیر کوشور است و چون کشتند ابل حد طوفان طریقی علم گیر و گاه هیچ آرام کشتی را ز قفل لنگر است و طعنه
از کس خوش نباشد گرچه شیرین گو بود و زخم نه بریده سخت است از همه تیکر است و نیست از مردی عجز و زور
کشتن زبون و زن که فایز گشت بر شوهر بخت شوهر است و و لاله لاله حسن تیان ماه سیم از نو و
دس جانب شان میل دل از نو و خون شد دل باز دست ایشان یارب و زیشان نایم باز خود دیا از نو و
بر آرای بھر بے پایان ز جو بیکران موبی و که خلق تشنه لب مردند بر اطراف ساحل با و وادی عشق که خیزشند در آن
نایاب است و در گیش از خون دل تشنه لبان سیراب است و سر بنده یا سر خود گیر که این ولای را و قوت را خان
همه از مغز اولوالباب است و حدیث چتر بر صبح بمیه قافه گوئے و که سائبان زره ماندگان غیلا است و
برین از جوهر تو بهر خنیکه بیدار و درود و چون رخ خوب تو بنیم هم از یاد و درود دل بان غمزه خوریز کشد جامی را و
حصید را چون ابل آید سوخته حصار و درود جامی آن که در این مصلحت آن پیش کنی و که زمرگ در گران مرگ خود اندیشه
کنی و بنده خشتی شدی ترک نسب کن جامی و که در این راه طغان ابن طغان چیزی نیست و جان تن فرسوده را باغم
سجرا گذشت و طاعت همان خداست خانه بهر همان گذشت و طالی استر آبادی از نو خستایی بود و کد که

بلازمت امیر علی شیر رسید این مطلع خود گفت ۵ چنان از پا نگند امر زمان رفتار قامت هم ۵ کفها بخیزم بکله
 فروای قیامت هم ۵ امیر گفت چه تخلص است گفت که بلالی فرمود که بدری - لایعبد الله تاتقی در حق او گفت
 که غزل بنویسید اما دشمنی پیاده است بلالی دشمنی شاه درویش گفت و این دو بیت ازان است ۵
 معنی چون مذاق شعر نداشت ۵ دشمنی را به از غزل پنداشت ۵ آنگاه نظم غزل خواند گفت ۵ دشمنی را چو در
 تواند سفت ۵ چون بنظرش نراده بدیع الزمان میرزا رسانید انعام بسیار داد یکی از جمله انعام غلام یکم ۵ هر دو
 بود که بلالی در خواسته بود و لایعبد الله در میان راه گوید ۵ شهابا مکارا پیکر عادات ۵ فرستاده شد زین دعا گو
 پیای ۵ بلالی غلامی طلب کرد وادی ۵ مرا هم بدو چون بلالی غلامی ۵ چون عبد الله خان اوزبک بر خراسان
 استیلا یافت بلالی را ملازم خود نمود مردم بوسه رسانیدند که او را انصافیت و همان را بخیر گفته است خراسان قبل
 او صادر شد بلالی در حضرت قصیده موزون کرد این دو بیت ازان جا است ۵ خراسان پیشه روسته زمین از
 بهر آن آمد ۵ که جهان آمد و درونی حمید الله خان آمد ۵ سمنند زین فعل او خوشید را ماند ۵ که از شرق
 بمغرب رفت و یک شب در میان آمد ۵ موثره نیفاوه در چار سو هرات بقل رسید از دوست ۵ آرزو مند
 توام نهائے رخ خویش را ۵ ورنه از جانم برون کن آرزو خویش را ۵ اهل ترشیزی از شعرای گرانمایه
 بود روزی بادشاه با چند از خواص در خانه مجلس آراسته و غلامی بیا به در و درش موکل نموده بود تا کسی اندر
 نگذارد مولانا اهل بر در رسیده و محبت یافت این دو شعر بهر گفته و ز قصه در سیب محو تهلوه از مرآة البحار سلطانی
 رسانید و بادشاه بلاخطرقعه اورا طلبید و مشمول عنایت نمود ۵ دو چشم فرش آن منزل که سانی جلوه گاه سلیمان
 بهر جا پستی خواهم که باشم خاک راه آنجا ۵ چه خوش بزمیست ز گلین مجلس خاقان چه سود اما ۵ که نتوان شد سفید از
 دشمنی بخت سیاه آنجا ۵ مولانا عبد الله تاتقی خواهرزاده مولانا جامیست و نظم شویات بسیار ماکل بود اولاً که بلالانا
 جامی این مطلب را بیان کرد مولانا بعنوان امتحان قطعه جواب این قطعه فرودی خواست ۵ در خنجریک تلخ است
 اورا سرت ۵ گرش بر نشانی باغ بهشت ۵ در از جوی غلذش بهنگام آب ۵ پنج انگبین نری تو هفتاب ۵
 سرخجام گوهر بار آورد ۵ همان سیوه تلخ بار آورد ۵ تاتقی این قطعه را عرض نمود ۵ اگر میضه زارغ فکرت شربت
 نهی زیر طاوس باغ بهشت ۵ بهنگام آن میضه پرورش ۵ نازخیریت دهی ارزنش ۵ دهی آتش از پشمه سبیل
 بدان میضه گرم در جبریل ۵ شود عاقبت بچه زارغ زارغ ۵ برو پنج میوه طلاس باغ ۵ و شویات بسیار
 گفته یکے ازان لفظ نامه تاتقی در حالات صاحبقران امیر تیمور گویان بنظم در آورده و در قصیده خبر و کیکی از قصاید
 جام بود چهار باغی ساخته بیشتر اوقات در آنجا ساکن بود - اصغر میرزا فرزند میغیاث الدین مغیر بود از
 ۵ بمیزان نظر من ترا با ما بهنجیدم ۵ میان این این آن فرق از زمین تا آسمان دیدم ۵ شمع خالی جلوی

نام او شیخ فضل الله بود و اصل او از کنده در عهد سلطان حسین میرزا بجزا سان رفت و حضرت هاشمی وغیره را دریافته و چند
 روز با خود معاشرت نمود این بیت او در دست است موی زهوش رفت بیک پر تو صفات و تو معینات
 سے نگری در تبسمی و حضرت شیخ محدث دهلوی در اخبار الاخیار آورده که بعضی از صلحا و خواب بقبول این بیت
 بعضی حضرت سرور عالم صلی الله علیه و سلم بشارت یافته اند از دست و یاد لب تو در دل نمکین بود مرا و جا
 کندن از فراق تو شیرین بود مرا و خاکی از شمر لے عصرا و بود از دست و آتش عشق پس از مرگ نگردد
 خاموش و این چرخے است کزین فغانه بربند و نبائی هر وی شاعرے شیرین سخن بود از دست و
 سخن سازم دره جانب کوشش نگنم و تا بتقریب سخن چشم بر ویش نگنم و صفائی خراسانی از معاصرین پادشاه بود
 از دست و بیک در سر برهوس ردے تو دار و دیده و پشت سوکے سن و روسے تو دار و دیده و غصه غرق
 معاصر پادشاه بود از دست و امروز هر که بود ز ما سر گران گذشت و دشت مگر ترا گله بر زبان گذشت و قدسی
 معاصر سلطان حسین میرزا است از دست و ایکه شمع سبکی از دیدن آن نگذارد و حالت دل را نیدانی مرا
 معذور دار و مائی شهیدی بسبب موزونیت بخت شهنزاده محمد حسن میرزا در جبهه تقرب یافت از دست و
 کسیکه بهر تو میر و چراغش باشد و که چون تو شلخ کنه گل تمش باشد و بیانی خواهر شهاب الدین عبداللہ
 مشهور بمروا و اید این شمس الدین محمد کوفی بود در عهد یکے از سلاطین تیموری بقرات بحرن و طعیف مامور و
 از اخبار و اید متنازل بعنوان محمد آورده باین لقب مشهور شد و صده اقبال بیانی در عهد سلطان حسین میرزا بفرمان کشید
 از غنیمت خوب سے تو اخت بعد از سلطان نرگ شوافل دنیا کرده از دست و نه سہ نملے جهان از اسائل
 تو حکم و تراست و هر ستر است ملک مسلم و فضاے باغ حیات از بهار خلق تو تازه و ہولے گلشن روح از نیم
 لطف تو خرم و چوکہ قہر تو جنب زجائے و صغیر ہیجا و زہول پیکر او تو سن بہر کندرم و آہی از امر سے
 سلطان حسین میرزا می گردکان بود و شرف مناصت آن پادشاه و بجای میداشت از دست و روز چمن گفت
 بنیائیم غم جان سوز را و دارم امید یکے نماید خدا آن روز را و فساد ام تو معلوم چون شود که ترا و ہنوز صحر
 از ان ناشنیده خواب گرفت و ہما میر صالح ہلش از قوم جغتائی خلف امیر نور محمد بود و تلمیذ مولانا جامی در سنہ
 احدی و الہیین و تسامیا انتقال کرد از دست و روز وصلت بکش تیغ و بکش زار مرا و شب ہجر کن
 باز گرفتار مرا و اتسی سیکہ بود و تر کن نیا فرمودہ روزک امیر علی شیر و مجبور ایشان دماہ مجبور انجیح سباب
 وینوی خالی بدیدہ ما محتاج ایشان را نرسد انجام داد اما چون میداد را و بد گفت کہ این مجبور من نیست و مجبور دیگر گرفت
 از دست و باین دل شکستہ خیال وصال کرد و چیزے خیال کرد کہ نتوان خیال کرد و نبائی شاعرے
 کامل بود و بعلت شوقی لمیع حجبے را رنجانیدہ و تصیدہ در مدح امیر علی شیر نظم کرد چون حد و ادن وصلہ اہل درزیہ

بنام سلطان احمد میرزا نمود این قطعه گفته از هرات بادرا نه رفعت و قدرت سلطان علی میرزا بستر رود آخر صاحب محمد خان
 اوزبک گردیده در وقت قتل عام قشری که امیر خجستانی را شکر تو بپاش نمود و بعد سیه قطعه این است و در حق آنکه فکر
 بکنند و هر یک را بشوهرت دادیم و هر که کابین ندا و غنیم بود و نوکر فتم بدیگه دادیم و آخر بطرف حضرت شیخ
 سعدی و خواجہ حافظ و دیوان گفت از دست و از تویر کردن دل ممکن اگر بود مرا بدست نماند تو کے این همه
 جان بیکندم و صاحب فصیح الدین از کجوبه جابه و صاحب سلطان حسین میرزا است و دوستان تا کے
 بگوش شمع از رفتن کینید و ترک رفتن چون خواهم که ترک من کینید و بابا شہیدی از شترے شہر سلطان یعقوب
 تبریزی بود اما بعد فوت او بجز اسان آمدہ مولانا جامی را و استقبال کردہ و سلطان حسین میرزا نیز انکشافات بسیار
 فرمودہ و بعد از ان بابا شہیدی بہ ہندوستان رفت و در گجرات بسرے آخرت شتافت از دست و تویر کئے کہ
 نکو خواہ منی اے ناصح و من بران کہ مرا بچو تو بدخواہی نیست و بر روی داری ز نفس متوان کشود و ماہم آشیان
 یاسیدے پدیدہ ایم و نظام الدین علی شیر وزیرے کامل بود و عالمے فاضل شعر انبام او کتابہا تصنیف کردہ اند و ترکی
 فارسی شعر میگفت و جواب قصیدہ امیر خسرو قصیدہ گفته کہ مطلعش این است و آتشین لعل کہ تاج خسوان یا
 زیور است و انگہرے بہر خیال خام خنجر در سر است و شہ کہ یاد از مرگ نازد دست ویرانی ملک و خسرو بے قیمت
 خسرو بلاد و کشور است و قصد زینت سقط فرو شکوہ خسرو سیت و شیرین بجزیرے شیرینیش کہ سولت تر است و
 و از شتر ترکی است و یارب اول حسن نے فہم نہ نامہ مہم قیل و پیلہ مہم و آنا سنگ اول غصے بے معدوم
 قیل و بوسہ عشق مہم و قصہ کوکلی نے مندین ساعدت و عشق مہم ارکاک اولہ تاش کوکلی انیک و مہم قیل و
 و اباجیم یا کین مہم و اسے کوکلی را و اندامین بین نزائل الیدین معلوم قیل و نظام الدین شیخ احمد پیل از امرے
 سلطان حسین میرزا بود و اباعن جد و مرا لے سلاطین گورکانیہ متحر و مغرے ماند و شاہ حضرت آذری از دست
 و بروز غم بغیر از سایہ نیست یارب من و دے او ہم نزار و طاقت شہسائے تار من و نباشد خاند ز کار شایہ
 ہوس مارا کہ کہ باش کنج محنت خاند اندوہس مارا و آفتل الدین محمد وزیرے نامہ را و امیرے فصاحت آثار
 وزیر سلطان حسین میرزا بود از دست و گوی خیم خوب تہم لے دفع آزارش و خیال رویش انجا بود و پوشیدیم
 ز اغیارش و خواجہ صغی پرخرا و نجیم الدین نعمت اللہ وزیر سلطان ابو سعید گورکان بود و پدر و مولانا علاء الدین
 از متقربان حضرت صاحبقران بود از دست و بے خود را و اب ویدہ چون ماہی وطن ویدم و کہ تالاب لیل نقش را
 و کلام خوشین ویدم و دولت شاہ محمدی در عہد سلطان حسین میرزا بود و از رخسان احسان ادیب علی شیر و بے بود و ذکر
 و معانات شعر و سلاطین قبل آوردہ و قصیدہ در ترکی و فارسی بحر ابر علی شگفت است چند شعر فرستہ میشوند
 صبح و لودی دین پرہ نیلوری و چلوہ بروی حسنی و بنیا عروس ناوری و از افق باشد بدینیا و کوسلی

آتشکاره و بالعجب کار این شب را رفت بحیرت می بودی ظاهر نور ایمان کفر ظلمت پیشین و پادشاه خاور و یونان
 قلعن صل بر بری و آتش خورشید و شب را سوخت از دمه های صبح و آسمان کوی بیست که در شکل مجری و دیوار
 شد که زبان از سلیمان صحر و صبح از قوت خود بنمود آنگشتی و یوسف مهر ماه مهر و ایلودی عزیز و هر نظر کاره
 و انکار از ان شتری و از طایفه خاندان جهان بر نرشد و ز نوای زهر و در گوش آمدی در آفری و کائے جالونک
 قبله صاحب نظر از نظری و عارفینک برگ سمن در برگ گلگ طری و

و کرامت سلطان بدیع الزمان میرزا و مظفر حسین میرزا انبائے
 سلطان حسین میرزا باقی و مال کار دیگر شهر اداگان گویان مظفر لوار
 در حدیث حضرت شیخ صدیقی

و در ویش در گیتی چند و دود پادشاه در انقیاع نه گنبد نشستن دود پادشاه بر یک تخت محفوظ ماندن ملک و مخطوط
 برون ازل ملک محال همچون کار در از ان تضاد قدر طاعت سلطنت خراسان از قیامت شهر اداگان گویان میکشیدند
 اعیان و امر از بزرگ پادشاهی هر دو برادر سعی و امر از در زید ندویدند آنچه دیدند الغرض از فرداری خدیجه بگویم نظر از
 مظفر حسین مقرر شد که او بدیع الزمان میرزا شریک تخت و تاج باشد و خطبه و شک اسمائے هر دو برادر هم تیره بر لب
 باشد چون میرزا بدیع بر لاس باو گیر ائمه بر لاس جانب ولد خدیجه بگویم و او اکثر لشکر و قوت او بود بدیع الزمان میرزا نیز
 ضابطه بنایید هر دو برادر با یکدیگر تخت نشینند و در هر کار و افسر مقرر نموندند و در ویش شهر از مظفر حسین میرزا یوسف
 و از بدیع الزمان میرزا نظام الدین شخیلی ائمه شریک شدند و وزیر مقرر شده امیر بندق امیر الامر ائمه نظری و نوالون
 سپهسالار بدیع مقرر شدند و سایر اجناس ائمه و خزان و ولایات نصف نصف قسمت شدند چون این خبر بدیع
 شهر اداگان دیگر رسید از قبول این مصلحت سران زدند و گفتند که بدیع میرزا از همه کلان تر است و با خانات و براسند و انظر
 حسین را از خود بخیر فاضل نمیدانیم و با تالعت او برادریم و هر یک خطبه بنام خود خوانند و در سندان عشق و کلامیه
 امیر و نوالون از رفعت از او زنگان که باخت آمده بود و جگیده ایشان را منهن هم ساخت اما سلطان محمد خان خیال
 تسخیر خراسان نموده ایلچی فرستاد و حکمان نامه نوشته و شاه اداگان غرض نامه و پیام او دانسته قاصدان و زوز و جمیع
 امر از شهر اداگان گویان بر لاس فرستاد ایشان را بحرب او بگرفتند و خواستند خود نیز از برات برآمده منتهی بگشتند
 و در کنار قریب ابو الحسن میرزا و ابوالحسن میرزا و ابوالحسن میرزا و ابوالحسن میرزا و ابوالحسن میرزا و ابوالحسن میرزا
 شد اما که میرزا ابو حسنین میرزا جانب مشبه مقدس بگشت و فتور و در غایت میرزا ابان پیدا شده
 و امیر و نوالون را که در کشتن این اجتماع شاید که دیگر ائمه گویان را دوست ندید باید که بریدند و در ستم بر آیم
 اما امیر بندق بر لاس باو شد یک میرزا قبول این مصلحت نموده و گفت اول شمشیر خاکی را منقذ کرده و داخل بهار کرد

باو یک آوری هم سائر امرا و شاهزادگان متفرق شدند و پادشاه با بنیز بهرات آمده روز یکشنبه رسید و هر سه با پادشاه حاضر
 بوده یکبار رفت چنان فصل برستانای آفریدند محمد خان نیز درین حرم منبج را فتح کرده برگشته بود و بار دیگر پست خضر در
 رکاب آورده و خیمت غراسان نمود و شاهزاده بر بلخ الزان و میرزا و مظفر حسین میرزا و او افرسنه اشنی عشر و تعایه
 و در منزل بزل مجتمع شدند و امر لای ایشان نیز از اطراف و جوانب رسیدند و محمد خان شیبانی با فوج گران در رسید
 عبداللہ سلطان و محمود سلطان و از یک و تیمور سلطان و از یک و سلطان آیدند و شاهزادگان نیز تنویر و صف و خود جنگ
 در پیوست و بصل روز دوشنبه بنیم محمد محرم شملت عشر و تعایه جنگ عظیم و آتشده و سپاه گورکانی بر لاس حتی الصبح
 سے در جنگ نبرد نموده بلاخره از کشتن لگان و از یکان انہما یافتند و امیر و النان با فوجن ہمنانی چون غیر زبان در
 صف از یکان سے سخت و یکشت سے زمین زنی دشمن بد گمان و بجز روئے شمشیر و پشت کمان و تاج و جمع
 از یکان و آرمہ گشته شدند و پادشاه از یکان نامہ ارچار و نامہ رمنور و راہ فرار گردیدند و مظفر حسین میرزا با ستر آمد
 و سلطان بلخ الزان بنزین داور گنیت و محمد خان و در ہرات رسیدہ قلعہ و خرابی و دافین را بہ تحت تصرف آورد - +

سایر بنہ شاہزادہ ابو الحسن میرزا و محمد حسن میرزا با
 تیمور سلطان عبداللہ سلطان و از یک و نوامی شہید
 شاہزادگان گورکان یعنی ابو الحسن میرزا و محمد حسن
 میرزا و شہید مقدس تہیہ جنگ نمودند و محمد خان
 از یک تیمور سلطان و عبداللہ سلطان و از یک را

با فوج گران بر سر ایشان فرستاد و ہر دو شاہزادگان نیز آردہ جنگ گشتند و شاہزادگان از موضع بست مراجعت بمشہد
 نمودند و سلطان و از یک بیک ناگاہ کہ ہر دو شاہزادہ با امر اسے خود از بادہ شہیدین سرگران شدہ بہ ستر استراحت نمود
 قریب رسیدند و ہر دو شاہزادہ آشفته حال بر فاستہ بر مرکب نشستند و جنگ را پذیرہ شدند قتالے صعب دیدادہ و
 محمد حسن میرزا کہ آیتے بود از کتاب شجاعت مردانگی بسیار نمودہ اما چون بخت یاوہر و سپاہ گورکانیہ انہما یافتند ہر دو
 شاہزادگان نامہ را با خواص خویش و جمیع اعدا آمدند و سائر امرا گشتہ شدند و شاہزادگان ہم اسیر گردیدند و حال آن
 ہر دو ہر دو بیاہر سلطنت را آب نیغ غریق بجز فنا نمودند فلک را سزا داشتند شدہ شربت و شاید کشیدن سلاز سرق
 نہ پرو و کس را کہ آخر گشت کہ در مہر نہ است و در کین و دشت - +

ذکر مہر کہ ابن حسین میرزا
 و سید عبداللہ کہ نسبت دختر زادگی با پادشاہ غفور داشت و ظل را یت او

جمع آمدند و تیمور سلطان و عبداللہ سلطان روئے بہ انجانب آوردند و درین مہر کہ شاہزادہ و امرا نہایت جلالت بکاسے
 آوردہ ہر انصار و رافعا و از یکان از جاسے برداشتند و عبداللہ سلطان نیز فخری شد اما قلب ہمنان بر طے بود
 لشکر از یک بار دیگر جمع آمدہ لشکر گورکان را کہ باو بوجہ مشغول بودند نہایت دادند و عبداللہ میرزا و سید عبداللہ و اکثر امرا

گشته شدند و امیر حسن انگیر گشته و ابن حسین میرزا سوسه آند با حاکم رفت و در سنه تسع و تسعمایه در کاشان درگذشت
 و سلطان بدیع الزمان میرزا با ستر آباد آمده و بارادرخود ملاقات کرده و نظر حسین بهدر انجا وفات یافت و سلطان انجا
 سے بود چون سلطان محمد خان بارادگر قصد ستر آباد نمود و سلطان بدیع الزمان محمد زمان میرزا را در و اسخان نزد فرزند
 حسین میرزا فرستاد و خود با وزیران حاکم رفت و او را بکلیان و اسخان را اگر گرفته بود و شاهزاده بهجه و پیمان میردن آمده
 با وزیران بکلیان رفتند اما شاهزاده بدیع الزمان میرزا از آذربایجان در روی آمده و از انجا متوجه ستر آباد شده و با وزیران
 در انجا هر چه سخت واقع شده و بقیامی که خیر خواه درین حرب اخیر جام فنا نوشیده اند از انجا امیر بهر علیخان قاجار بود که در
 اجدا و کفایین او را قاتل است درین معرکه در کباب شاهزاده بوده با خرت شتافت و شاهزاده بدیع الزمان قاتل بسیار
 بهالش داشت و لشکر سلطان نهم شده و سلطان ناپا را از معرکه عثمان برافتنده بهند و ستان رفت و باز در سنه تسع و شش
 تسعمایه بکلیان آذربایجان آمده و در سنه عشرين و تسعمایه از تبریز با ستمی سلطان سلیمان بیگ شانی همراه او بروم رفت و هم در انجا
 برض طلعون درگذشت اما فرزند حسین میرزا در سنه تسع و تسعمایه در کاشان درگذشته ابن حسین میرزا در سنه
 خمس و تسعمایه کلات افرق نموده و در حرب قنبر بی اوزبک اسیر شده قتل رسید و میرزا محمد قاسم نیز در شهر با عبد الله
 خان اوزبک جنگیده قتل شد +

و ذکر شاهزاده محمد زمان میرزا ابن سلطان بدیع الزمان میرزا ابن سلطان
 حسین میرزا ابن غیاث الدین ابوالمنصور میرزا ابن باقر میرزا ابن
 شاهزاده عمر شیخ میرزا ابن صاحبقران امیر تیمور گورکان برلاس
 شاهزاده محمد زمان میرزا
 در سنه خمس و عشرين
 و تسعمایه در ستر آباد
 آمده و امیر کمال الدین

حسین ویرا استقبال بجای آمده و شاهزاده بر ستر آباد حاکم شد چون سلطان سیف الانامی امیر نظام الدین محمود امیر سلیمان
 صفویه بالمرای دیگر که بمقابل او آورد و در معرکه شاهزاده انهم تمام یافته و امیر اردو شاه و امیر احمد از امرای بدیع الزمان
 خراسان خروج کردند شاهزاده با ایشان پیوسته و محمد زمان میرزا بر پنج دفتر پنج را از محمد بهادر که امیر صفویه بود تحکم کردند
 و انجا خود در سنه انبی عشرين و تسعمایه واقع شده و امرای شهربان و دیگر مقامات ویرا انقیاد نمودند اما بنشین در میان اردو شاه
 و شاهزاده ظاهر گردید و شاهزاده انانهم مذکور جدا شده و امیر سوسه شهربان رفت و از انجا به بلخ شتافت و شاهزاده نیز در
 بلخ آوید و در میان هر دو صلح لعل اما بالمرای شاه ای اردو شاه را گرفته و قتل رسانیدند و امیر قوام بیگ را در شتر قلعه را
 مضطرب نموده و خبر به بارباد شاه گورکان فرستاد و مقدم مبارکش را التجا نموده و شاه بارباد که توجه بکلیان کرده
 فوخت که اگر آن برادر بحدت رسد و ما این یک را در قبضه اختیارش گذاشتیم و ما احمد زمان میرزا انجیالات باطله
 نخواست و رفت او و غور و زرافانج گذاشته بشهربان گشته و بارباد شاه بارباد غور و زرافانج شده و شاهزاده انهم

رفت و بادشاہ بابل بخریبان در نیا مدہ کمال گشت و محمد زمان میرزا نسبت دیگر بر قے سپا کرد و جعفران رفت و امرار ابد رفیع
سزای عراق کہ بحرب آمدہ بودند فرستاد و امرار عراقیان بکفر یافتند و بدین اثنا شاہ میگ ارغون استند ملک مقدم شاپور
نمود و شاپور ہندو در غربت بلخ و زمین و اورترود بود کہ ابراہیم سلطان و سلطان احمد افشار نیروان امیر خان حاکم ہرات بر سر
ایشان رسیدند و امرار سے غول در واقعہ ایشان استند و ہزارہ عزمت مند مار خود و از راہ ترک عزمت کردہ سوسہ سالور
چہار یک رفت و امیر بیگ حاکم ہرات با حاکم بلخ امیر ابراہیم کہ از جانب بابل بود با ہم میخند و بابل و گر بر سر سے تا قند و محاربہ
عظیم و قشندہ در افتاد کہ کہ فرسپ محمد زمان میرزا اسکرہ و شہزادہ امیر شہسایر ابراہیم و یار دستگیر کردہ بہ بلخ برود
از انجا نماز بادشاہ بابل کوہ و بادشاہ دختر سے از خاندان خود سوب او کردہ بعد از عہد و پیمان ویرا بر ملک بلخ فرستاد
آن شاپور ہندو سے در آن دیار گذرانیدہ در زمان یورش ہندوستان بر کابل بادشاہ ہند رفت و بعضی نوسیدہ کرد و کابل
بادشاہ پسر بابل بادشاہ ہند آمد و آخر از بی عزم و مخالفت کردہ پیش سلطان بہادر شاہ گجراتی رفت ہر چند ہمالیوں بپوشا
بہادر از این اقل سے نمود و سے مخالفت سے افزود و ہمالیوں بادشاہ بر یورش نمودہ در نواحی سند و کراچہ
و احمد زمان میرزا ناچار سے امیر بدہر گاہ ہمالیوں بادشاہ آوردہ در وقتیکہ بادشاہ را با شہشاہ افغان سور مقابلہ
شد و شہشاہ عہد و پیمان در میان آوردہ در وقتیکہ لشکر بر لاس از اٹلاف مرکب و خرابی جائے مقام را تبدیل سے نمود
یک ناچاہ بر سر ایشان ریختہ و شاہ و سپاہ خود را بر روی آب زدہ گذشتند و محمد زمان میرزا نیز مرکب در آب انداختہ
غربی بحر فرنگ را دید و این واقعہ در سن خمس اربعین تو سمایہ واقعہ نقطہ ۴

و کرامت لاطین گورکانی بر لاس ممالک کابل و ہندوستان | چون دین فصل از ملک
مغولان در ہندوستان

است و یک بنیاد سلطنت مغول در ملک ہندوستان تا ہم نمود سلطان نصیر الدین محمد بابر گورکانی بر لاس است از
اولاد شہزادہ میران شاہ ابن صاحبقران امیر تیمور گورکان بر لاس اما مغولان از زمان قان اعظم چنگیز خان شہ طبع
بر ملک ہندوستان و وقتہ ہمارہ حملات بر آن دیار سے نمودہ اند و چنگیز خان در واقعہ سلطان جلال الدین محمد شہ
نامکند و ریائے سند آمدہ ممالک آنسوی دریایو سے خلق شد و امرار سے مغل ہمارہ تاخت و لایات ہند سے آمدند اما
بنظم توسل سلاطین ہندوستان در ترقیام خود و انہدام سلطنت غیر متصور است نمود و لہذا اول از انکہ این اوراق بنکر
فتوحات بادشاہ کامگار محمد بابر گورکانی ہمین پذیر و مجملے از امرار سے کہ بر ہند حملات نمودہ اند سے نگاریم اول سیکہ بر
ہندوستان حملہ و ترقی توہین لوہا نامرار سے بزرگ قان چنگیز خان بوزخری سے بعد از جلال الدین محمد شہ
ہند آمد و ملتان را گرفت ناصر الدین تباہ حاکم ملتان در رائے خزان کشادہ چارہ گشت و ترقی بی بہ ملتان قوت یافتہ
بر رفت و بعد از طاہر توہین گرا از امرار سے چنگیزی بود و عہد سلطان ناصر الدین بہرام شاہ در ہند آمدہ و از حاکم خراسان

لاهور گرفته برینجا داد و بر گشت و پس از و سکوید زمین بود انار که ملاکون بوزجری بادشاه ایران و خراسان که در زمان
 سلطان علاء الدین محمود بادشاه دہلی باشکونول بر او چه آمده و پیش از و سپاه مثل تا بنگلا آمده از سلطان خان امیر و ملی
 حرب نموده با شتی بدر رفت و سکوید در او چه آمده سلطان تهیہ حرب او نموده باب بیاہ رسید و سلطان صرف در جنگ ندیدہ
 بر گشتند و باز بعد سلطان ناصر الدین محمود و سپاہ و خولان در ہندوستان آمدہ بر گشت و پس از ان ساری لوہن کہ یکے از امرا
 مغل بود با فوج گرانی بہ ہندوستان آوردہ و سلطان ناصر الدین الخ خان را بحرب ایشان نامزد کرد و خود نیز روان شد و
 ساری نامندہا آمدہ بعد غارت و تاراج برگردید و در زمان ملاکون خان بمیو لوہن بفرزادان سپاہ ہند رسید و با قدر خان
 پور سلطان غیاث الدین بلبن در میان لاهور و دیپالپور سخت آویش رویاروہ و شاہزادہ قدر خان شہید شد و بعد از ان
 ہفت سال مغل در ہند نیامدہ اما بعد از خان از دختر زادگان ملاکون خان بوزجری از راہ کابل قصد ہند نمود و سلطان
 جلال الدین خلجی والی دہلی بچاہہ گری برخاستہ و در ملگرام سترگ آویزہ شد و ملکہ در میان آمدہ مغل برگردید پس ان
 الفیور نام سلطان آن چنگیز خان بابیاسہ از سران مغل از لشکر خود جدا شدہ نزد سلطان رسید و سلطان ہند ویرا بدلاوی
 خود برگزید و در زمان سلطان علاء الدین خلجی مغل از دریائے سندھ گذشتند و سلطان الخ خان و خضر خان را آویزہ
 آہنہا فرستاد و لشکر محل شکست خوردہ و کشتہ و شکیو و برخی گشتہ شد و امیر مصلحت امیر سے از مغل یہمان نزدیکی بنیدہ
 آمد و سیوستان برگرفت و سلطان خضر خان را فرستاد و مصلحت را گرفتار کردہ بد رگاہ آورد و لشکر محل نہریت یافت و
 درین حال قتلخ خواہ امیر سے از امرائے مغل با سپاہ بسیار از آب سندھ گذشتہ بدہلی رسید چون بگاشت نہریت دست
 بتاراج کشودہ سلطان علاء الدین خلجی بر پیکار آمدہ خضر خان امیر ہند برین خان خضر یافت و تا مجیدہ کردہ انہے بیراندہ امر ہمراہی
 نکردند و خلعان بر گشتہ و برگرفتند ہر چند پیمان در میان آمدہ بود نہ پذیرفت و جنگیدہ شہید شد و خولان بدر رفتند اما ان پس
 طرخی لوہن در ان ہنگام کہ سلطان علاء الدین خلجی چوٹہ را گرفتہ بود باشکونول ہند آمد چون بادشاہ توجہ ایشان کرد
 سخلان گذشتہ آب چون گرفتند سلطان در ان نزدیکی حصار سے ساختہ و طرخی پس از حرب ناکام گشت بعد ازین بوجہ
 بندوبست عملی تادیب مغل رخ بہندوستان نکردند و در عہد سلطان محمد ابن تغلق شاہ والی ہندوستان نہریشیرین خان چغتایی
 بادشاہ ماورالنہر و سنہ سبع و ثمانین قیامیہ ہند آمد و تا میٹھر رسید و غارت نمودہ بدر رفت و در سنہ احدى و خمیس و سبعمایہ
 امیر ترخین بچیت امیر الامر سے الوس چغتایی امیر التون را با پنجہزار مغل عہد سلطان محمد تغلق بہم میٹھر فرستاد و بعد از ان
 سلطان غیر شاہ ایشان را باز گردانید و در زمانہ علاء الدین خلجی علی بیگ و زرناک از اولاد قان اعظم یاسی ہزار سوار
 از دامنہ کونہ بامروسمآہہ بلودند و علاء الدین سپاہے برگماشت و پس از سخت آویش ہر دو گرفتار شدند و لشکر ایشان
 از نہر نام یافت و سال دیگر یک مغل باشکونان رسیدہ و در کارزار و شکیو گردید و سال دیگر سی ہزار مغل از راہ سوا لک
 آمدہ ہند و سلطان گزین بشکونہ نامزد کردہ و گذرا گرفتہ و در بازگشت بسیار سے قالیبہی کردند و بہی گرفتار شدند و

آقبالند میر به از سلطان و محمد ملا الدین با سپاه غول آمده در جنگ گشته شیده تا میری مثل پند نیامد و سلطان محمد را بدید
 بوزخری نزد سلطان قطب الدین مبارک شاه خواجه رشید را فرستاد و چون بخت استوار نمود و در کشتی غولان نیز ملایف
 الملکی دست داده و در اوس گشت جوجی خان و جغتائی خان و ملا کوخان و او کتائے خان با دلاهی صاحب و ادهیکند
 آنرا که بودند ایشان را از امر او بی با هم خویش خلاصی نیافتند و منظم ضبط کشور و میر سید تاجیک کشور و گرجی و سر آمدند
 ثامن تعین مسعایه سلطان صاحبقران امیر تیمور گورکان بر لاس عزم هندوستان فرموده و سلطان محمود بادشاه دلی
 در رقاب شکست یافت و شهر گشت بسیار غارت شده و بعد از صاحبقران تا زان سلطان حسین نیز اسلامین غلبه تیغ و سر
 روئے همگر یکشیدند و از خوشایان فرصت نیافتند تا به ریگان چهره پوز انداخته و از قدر تاج کشور هندوستان
 برفق بادشاه کشورستان لعل الدین محمد بابر میرزا نهاد - ۴

ذکر سلطنت لعل الدین محمد بابر بادشاه ابن عم شهنشیر ابن سلطان
 ابو سعید میرزا ابن سلطان محمد میرزا ابن جلال الدین میرزا ابن
 صاحبقران امیر تیمور گورکان بر لاس بوزخری قیامت

بیزا که یک از پسران آن بادشاه جمعه بود بخت سلطنت فرغاد و اند جان شست و لاجل و داد زندگان کرده نگاه
 از بام بوزخانه افتاده در سنه تسع و تسعین و ثمانیا بر طاعت نمود و عمر شمس و دس سال بود بادشاه غرض شب بکلاه لعل الدین محمد بابر
 در سن و دوازده سالگی بخت شست سلطان احمد ولایت را مستحکم کرده مدتی معاصر نمود و بوجه و بایسپان صلح کرده باز گشت
 و سلطان محمود خان که خواهر او تلقی نگار خانم بنت یونس خان جغتائی مادر بابر بادشاه بود لشکر کشیده و جهاگیر میرزا که برادر
 بادشاه بابر بود تاج و تاجاب نیارده و به کاشان رفت و به باغ میرزا که برادر خود از بادشاه بود پیوسته چون خان قاضی بنموده
 کاشان را بوسه سپرده اطاعت نمود و دامغان بوجه عارضه مجال اقامت نیافته راه پاک خود گرفت و بابر بادشاه بار دیگر
 تصدی کار سلطنت شده و بشار خیر رفتن خال خود سلطان محمود میرزا جغتائی را ملازمت نمود و بعد از آن بناخت قلعه
 اراپته رفته و محاصره نمود و بوجه غلظت غذا کام و دوت فرمود و سال و اگر لشکر بترند برده و در بایست قلعه با سلطان علی میرزا
 ملاقات فرموده و حسب قرار او بهر دو رسته اثنی و تسعایه بار دیگر بمقتدر رفت و قلعه شیر و استغیغ ساخته و مقرن را محاصره
 نموده و با سینه قهر و انیز اعلام را دفت برافزاشته و بعد از شش ماه رفت و سلطان محمد خا شیبانی
 بمده و با سینه قهر آمده بوجه بدسلوکی و با گشت و با سینه قهر و بایوس شده و نزد سر قوچاق به قند رفت و بابر بادشاه
 در سنه ثلث و تسعایه شش و شصت بمقتدر شکست شد اما سلطان احمد بن علی مجاهد از گشت غول باغی شده و گرنه جهاگیر میرزا را بایست
 برافزاشته و بادشاه چند روز بر بستری بیماری افتاده و ترک نموده و بوجه اعتدالی جهاگیر میرزا با اند جان خدمت فرمود

چون سلطان ابو سعید میرزا
 چنانچه گذشت بجز میرزا
 آق قویونلو گذشتار شده
 جرد شهر تاشکند عمر شمس
 سلطان احمد میرزا ابن تیمور از افغان شیده بابر بادشاه حصارا گریزید

امر کس را در اخبار خبری قلع را به گشتن جهانگیر میرزا دادند و بادشاه بخایت شاهنشاه سلطان محمود خان جنجانی را
 بدو فرمود و طلب داشت امیر سلطان خواهر از دکن را یکدیگر گزینست و بادشاه با دوست سردار و فرمانده بنجند گزینست
 و محمد حسین و وفات بادشاه را در ساغر کس داد و بعد از آن قلعه فرغستان را با طاعت علی دوست لکنائی بدست آورد
 و جمیع مخالفان برگزیده شد و راه و بقعه سنه راج و سعایه فرغاب را بار و گزینست تصرف در آورد اما اکثر اعیان
 مغول بار و گزینشی شده و سلطان احمد جهانگیر میرزا پیوستند و بادشاه امیر قاسم قوین را بحار به ایشان فرستاده میر
 منیر محمد مخالفان بادشاه را در قلعه اند جان محاصره نموده تا کام محاصره نمودند و بادشاه در دست محاصره ایستاد
 رفت و قلعه با دور در ابرق در آورده و گزینست در قریه خوابان با سلطان احمد جنگیده نظریافت و جهانگیر میرزا امیر سلطان
 احمد نیز هم شدند و بادشاه ایشان را در قلعه شکار محاصره کرده و قتل الصلح شده جهانگیر میرزا امیر سلطان احمد بادشاه را در
 رفتند و از آب بنجند آنسی قلع جهانگیر میرزا گرفت و درین زمان امیر محمد درید ترخان از امر کس سلطان علی میرزا و ابی تمقند
 است و کس بادشاه نموده و بادشاه لشکر پیوسته شده امیر سلطان محمود و لدای بیشتر از لشکر گزینست بفرستاد و
 اهل سمرقند آگاه شده و حقوق و محمول نیز پیوست و درین اثنا سلطان محمد خان سمرقند را گرفت و بادشاه با بر این میر کیش
 رفته بمحاصره افتاد و اکثر از او جدا شدند و بادشاه و دوست و چهل کس از امر کس ایلیا فرموده و سمرقند رفت و شب بیوت
 خان فرو داده و در خواب حضرت خواهر ناصر الدین عبداللہ دادید و نهایت از ایشان یافتند و از یورت خان بار و گز
 ایلیا فرموده و بسید بل خاک رسید و شهادت کس را فرمود تا از طرف غار عاشقان نزد یارها تفصیل نهادند و بدین
 آمدند و در وازه را کشود و بادشاه در شهر غرامیده و از دیکان راهی که یافتند گزینست و جان و قاضی را از یک محبس
 از او دیکان بیرون رفته خود را نزد محمد خان که با هفت هشت هزار سوار و حوالی قلع شسته بود رسانید و گرفتار
 صاحبقران قرشی را و سلطان حسین میرزا هری را و از یار بادشاه سمرقند را یکدیگر موافق افتاده و بادشاه در کتاب
 و قلع خود ذکر این فتح آورده و حالات خود و سلطان حسین میرزا را که در گرفتن هری و سمرقند رویداد و مقابل کرده
 اما از غایت ادب نام صاحبقران نموده که کیف بادشاه یار و سمرقند بخت نشست و محمد خان سوسه بخار را روان شد و
 بادشاه با یار و نزد سلطان حسین میرزا و بیل الزان میرزا و خسرو شاه فرستاده از ایشان استمداد طلبید تا دست
 از دیکان از ملکات ما و الله که کوتا ساز و یا خانان تغافل کرده بنیاد خود را کنیزند و محمد شیبانی خان او را بکشد و گز
 سپاه جمع آورده و سمرقند آورد و بادشاه نیز در شال مسنت و سعایه بیرون سمرقند آمد و صفوت جنگ برار است
 و حار عظیم واقعه چون لشکر کس کی جنجانی و گور کانی که از نزد جهانگیر میرزا و غیره آمده بودند متفرق شدند و نجا
 بادشاه در شهر آمده و حصن شده و ابی تیم ترخان و ابی انعام کوه و ابی ایم سار و میر قاسم قوین غیل و غیره اکثر اکثر
 بادشاه گزینست شدند و یار بادشاه تا سه چهار ماه سمرقند را محاصره داشته و در شهر محاصره نان پیدا آمد انتخاب ناپا شده

در سینه سیع و تسلیه و نیز شش به باصله از منقذ بیرون آمده و بتاشکند رفت اما بدین زمان هیچ یکی از پادشاهان و گانگی
 استمدادی نداد و محترقند لغت از دست دادند چون سلطان احمد بنزل ولایت فرغانه را قبض کرده بود سلطان محمود بن
 احمد و لاجپان جغتائی که بر معاونت پادشاه بستر لاول را بسته داده و مد کرده فرستادند اما پادشاه و حرم سلطان
 احمد بنزل زخمی شد شکست یافت و خواص جغتائی ویرا تعاقب کرده رسیدند و بابر پادشاه قلعه اخسی را بدست آورد
 و در همین آوان محمد خان اوزبک رسیده با سلطان جغتائی جنگید و ایشان را گرفت و بابر پادشاه بیخودستان رفت و از آنجا
 بمصاریشتافت و از آنجا نیز آمده و امیر محمد باقرو را ملازمت کرده و پادشاه از آنجا و سینه عشر و تسلیه و سینه توبه را
 کابل آورد و در راه تمامت ملازمان خسرو شاه قباچق از او برگشته بپادشاه پیوستند و فغانس بسیار بدست پادشاه رسید
 پادشاه روئے توبه کابل آورد و از محمد بن قباچق کابل را گرفت و قلعه قلات را نیز گرفت و غزنین را نماند و بگلگیر
 فرمود و در سینه انشی عشر و تسلیه و سینه توبه را کابل بدو و بیاچق گوهر کانیه خبر اسان رفت و از آنجا بامام و بدین
 زمان محمد حسین و دو غلات و بنجر لاس و فی و سپه خداداد شاه جان میرزا را پادشاه کرده بودند چون پادشاه از هرات کابل
 برگشت و در راه از برف و زمستان تکلیف سخت کشید و اکثر راه خط کرده و شب و در میان غلات گذرانیده و کابل رسید فغانان را
 شکست داد و بگلگیر را از اوطاش و شراب و همال موسی بهر ساینده فوت شد و بجائے او بنا میرزا اعطاش شده و سینه عشر
 تسلیه و تباخت افغانان غلزی که سوار شده صدره را گرفته بدست سپاه آموان را لے افغان قدم را نیز گرفت و ولایت
 او بنا میرزا افغانی نمود و محمد خان شیبانی بد دام لے افغان آمده قدم را از ناصر میرزا گرفت و چون اوزبکان فوت بسیار
 پیدا کرده بودند پادشاه با ایشان جنگ نکرده و در سینه ثلث عشر و تسلیه و سینه توبه پیدا شده و در سینه ربع عشر و تسلیه
 مهینه ساری کرده اکثر غلوان عبدالرزاق میرزا ابن النغ بیگ را بپادشاهی برداشتند و در سینه چهارم را کابل و گرد آمدند
 و پادشاه بامامه بغس بغس بهاشتر قتل و جنگ گردیده و چند سواران از قوم اوزبک دیگر غلوان بدست غاس قباچق آمد
 و عبدالرزاق میرزا گرفتار شده و جان میرزا با چند کس از سرداران در ساخته یاغی شد و بدین آناد اوزبکان و غلوان
 محارب لعل آمده محمد خان اوزبک گشته شد و پادشاه و سینه سبع عشر و تسلیه با اتفاق میرزا جان از آبا میو گشته و خانزاده
 همیشه پادشاه که بقصد محمد خان بود آمده ملاقات نمود و خان میرزا را از پادشاه معیل صفوی بر لے تبار و فرستاده چون از کابل رفتی
 اجتماع داشتند بحرب ایشان توبه نکرده و بجائے طلب درآمد و بچه بحرب ایشان رفت غالب شد و حرمه سلطان مهدی
 سلطان را کاسیر شده بودند بسیار سار ساند چون مدکان صفویان رسیده جمیعت پادشاه بهشت هزار سوار رسید و حاکم
 لعلان به قتل و در آورده بخارا را تعریف شد و سینه ثلث و نوبت سیوم در آنجا خطبایش خوانده شد و در وقت تابهارت
 و نیزه چون اوزبکان باز دشت قباچق و ترکستان چون میل بار و به بخارا آوردند و عبداللہ سلطان تیمور سلطان بانی بیگ
 سلطان شهنشاه اوزبکان اوزبک در لاهی بخارا پادشاه جنگیده بابر شکست یافت و سینه ثلث و نوبت سیوم در آنجا نیز قیام میر

نشہ بھار رفت و با نغمہ این مرغیہ زانات کردہ بلع یک موروثی ہمراہ او گردید و قشری را تھکودہ نغمہ ثانی پانزدہ ہستار
 اوزبک را قتل نمود اما در تہجد پودان از سلاطین اوزبک شکست یافت نغمہ ثانی گشتہ شد بار بار شاہ از ان ہنگام بہرین
 آمدہ در سنہ اربع و عشرين و تسعایہ ہجری کابل آمد و بر افغانان یوسف زئی ساری فرمودہ چون افغانہ جنگ برآمد
 یکہزار از ایشان گشتہ شدند +

ذکر لشکر کشیدن بار شاہ گورکانی بر اسن کشور ہندوستان و
 بچنگ آوردن آن مملکت بارادہ مالک زمین و آسمان

امراے افغان در یو اوجی اطاعت نکردند بار بار شاہ عزم تھخلاص ہندوستان کردہ در مرتبہ اول در سنہ خمس و عشرين
 تسعایہ کتار آب سندھ لشکر کشیدہ و چون آن مملکت اکثر و قمرق خانان سے بود رعایا مطیع و تھقا گشتہ و تاہرہ کہ از توابع
 پنجاب است رفت و برانی کیکر لشکر بردہ از جنگیہ ظفر یافت و ولایت مابین سندھ و بہرہ ہمایسہ از انراے خود دادہ
 برگشتہ و بارادہ گوسے لاہور آمدہ بوجہ فتنہ بر نشان میرزا محمد سلطان را کہ از اولاد میرزا باقر بود با چاہر ہزار سوار بلاہور
 متعین کردہ برگشتہ و بر سر افغانہ مخضر خیل ساری کردہ منیت بسیار از ایشان گرفت و در سنہ ست و عشرين و تسعایہ گوسے
 ہندوستان آورد و تا بسیا لکوٹ رسید و پور را تاختہ سی ہزار کثیر و غلام را گرفت و غار بسیار قتل نمودہ برگردید و تھجیر
 قندار گشت و از شاہ بیگ افغون قلعہ قندار را گرفت و بر شاہزادہ کامران میرزا عنایت فرمود چون دولت خان لودی
 افغان از ہندوستان خارج اسل خاص فرستادہ بادشاہ و سنہ ثلثین و تسعایہ پائے مبارک در رکاب آوردہ و قریب بلاہور
 رسیدہ ہمار خان و مبارک خان لودی و بہکن خان لوجانی حشر عظیم و اسام آوردہ جنگیدند شکست یافتہ و بادشاہ در
 لاہور نزول کردہ نظامتہ خلیہ بازار را بر لرے شگون آتش زد و بظلع دیپالپور رفتہ قتل عام نمود و دولت خان لودی ہمار
 آمدہ اطاعت قبول کرد و چون دیش بازبان موافق نہ بود و پسر او نادی خان تھید شد و بعد از چند سے عاف کردہ سلطانپور را
 باطلاع او نمودہ اما ایشان با اہل خویش کہوستان رفتند و لاہور خان پسر کوتر از خطاب خان خانمانی یافتہ آن جاگیر بدو عطا شد و
 سیا لکوٹ را بخسرو کوٹ کش و دیپالپور را بہ بافتقہ و فیروزپور را بہ سلطان علاء الدین لودی کہ از طرف دہلی خدمت
 بادشاہ رسیدہ بود و کلانور را بہ محمد علی خنگ جنگ سپردہ لکابل رفت و دولت خان در نصبت بادشاہ پھر خورد و خان
 متھق کہ دہ دیپالپور را از مغولان گرفت و از مغولان علاء الدین را بر اسے سلطنت دہلی و ریاستہ امراے قتل ملکات
 علاء الدین را بعضی اوجہ عہدہ بیان برد و سپردہ بادشاہ باز تمامت بہار و کابل بعیش و حشر و محبت سے گذر نہ
 و غرہ و صفر سنہ ثلثین و تسعایہ گوسے توجہ بدیار ہند آورد و از آب سندھ گذشتہ لشکر اسان و دیو جی جیلو سوار
 و اکبر و اسغر دہزار کس قلم آمد و غازی خان و دولت خان سپہ بدر با چہل ہزار سوار در کنار آب راوی جمع بودند

بهر پنجاب جنگ راه فرار گرفتند بادشاه دولت خان را تعاقب کرده در قلعه ملوٹ گرفت چون دشمنان بسیار
 بسیار بر آنجا حمله نمودند و در آنجا در جنگ کشته شدند و چون در باب زالوزون قتل و زید دست
 در گردن انداخته و خواهی خواهی زالوزون فرمودند که بادشاه و برابار و دیگر غوغو فرموده و اموال بسیار بیست لشکر رسید بادشاه
 عازم پیشتر نشسته از آب کمر شاهزاده محمد باجون میرزا را محراب حمید خان افغان که در سر راه بود فرستاد و دشمنان را در آنجا
 جنگ در آگریز انبیده مالک حصار و نیز در دره و دره وی آن یافت و داد و دایق و هاتم خان افغان که با بیست هفت هزار
 سوار و قهر و لشکر بادشاه بهر می آمدند بادشاه حسین تیمور سلطان اوزبک و عادل سلطان اوزبک و میرزا محمد سلطان گیلانی
 بر لاس و سلطان جنید بر لاس و شاه حسین بر لاس و غیره و آنرا بر لاس و جلال خان را ایشان فرستاد و آنرا غلبه بر دست افغان
 را گریز انبیده اموال بسیار و هفت و نیم فیصل در درگاه آوردند چون سلطان ابراهیم لودی بادشاه هندوستان با یک لک سوار
 و فیصل و توپخانه بسیار و نیز در سوار شده در لواحی پانی پت رسید بادشاه با نیز تسویه صف و فرموده و پیشش کرد و به
 لشکر خصم فرود آمد و روز دیگر در بادشاه در میدان قتال قرار میداد و شاه ابراهیم را بعد از شانهزاده محمد باجون میرزا و
 خواجہ کلان یک و سلطان محمد لودی و هندو بیگ و لی بیگ و غیره و گداشته و جلال خان را به محمد سلطان میرزا و مهدی
 خواجہ و غازی سلطان اوزبک جنید بر لاس و غیره و فرمود و در دست راست فخر حسین تیمور سلطان اوزبک را با جمعی
 از دلبران تعیین کرد و در دست چپ قول بغلیقه و زودی بیگ و فیرو را با جمعی و دود و سلیمان میرزا که گورکان بر اول شده
 و لی قرار دل را در لایج جلال خان و قرار قوزی را در لایج جلال خان داشتند که کاسم را نیز و قهرمان افغان و علی بهادر را نیز و قهرمان
 بر افغان فرمود و از آنجا بسلطان ابراهیم نیز فیصل سوار شده و سلطان جنگی را آراسته بقاعده هندوستان بیکار و کج
 نهادند و اسبان کتلان از فیضان کوه شکوه می رسیدند و نظام صف و برهم می افتاد و هر کس پیش نیست فیضان خبر می رسید
 بر زمین میز و نماد لیران تحول نیز و جلا و نماد نموده به تیغ آبلار و مار از فیصل و فیصل شینان بر آوردند و در پیشه سخت و قشده
 در آنجا و در پیشه گیر و دار و در آنجا نیز و از آن روزگار که از خون فیضان خاک آغشته شد و تو گفتمی ز مری خون
 گشته شد و بلزید کوه بخمسید و شست و غرور از نیم آسمان در گذشت و تو گفتمی که صور قیامت میداد زمین پاره شد
 آسمان برودید و الغرض مولا ان بصر میسر و دود از نهاد افغانه بر آوردند و افغانه نیز جلا و نماد بسیار کرده و از جماعت از
 اما چون شیت قاصد و قهرمان بران رفته بود که تحت هندوستان بود و جلا و نماد افغانه را با جمعی و چندان فرج و لشکر
 که بعضی صد هزار سوار و بعضی کعبه و پنجاه هزار سوار نوشته اند افغانان از اردو بر کوه غلغان تاب مقاومت نیاوردند و شکست
 و سلطان ابراهیم نیز درین امر گشته شد و پنج شش هزار افغان و در جای که بادشاه گشته شد و قتل گشته و غلغان گریه گیلان با
 نگامی کرده در آنجا و در آنجا نیز و از افغان قبیل رسیدند و بعضی تعداد و قتل و غلغان را از روی تواریخ و پنجاه هزار
 فرستند و در اب اول مسیح است و بر بادشاه بعد ازین فتح میس و بدلی رسید و دشمنان و شاهزادگان را پیشتر فرمود

برآورد که دارا سلطنته ابراهیم بود فرستاد و خود هم در عقب او برآورد رسید مادر ابراهیم الماسی بوزن هشت تنهائی نظر نشان داد
 گویا اینکه سلطان علاء الدین خلجی از او دلداره بکجا حجت بدست آورد و بود و بادشاه آن الماس را معوضه نشان داد که تنگه فند
 یک خزان در بسته بشا هزاره بخشد و بعضی از امراراده کت تنگه بعضی را هشت کت تنگه الفام فرمود و یکا سمه زمان برزرا
 پانزده کت تنگه بر پنج جهت میز را عسکری و کاروان بدهد کت تنگه برآورد یک فرستاد و جهت جمیع مردم کابل از زن و
 طفل کیشا برخی الفام فرمود چون موکم گریار بر مردم فعل تاب حرارت نیاورده اکثر مرد و دوا امرانیز از سندان نیزار
 شده هوائے کابل نمودند اما بادشاه قبول نکرده دل بر یون بپند نهاد و امرانیز را چار شده پاسے در دهن تقامت محمدین
 و خواج کلان یک از امران سخت گرفته کابل رفت بروقت رفتن این سمیت بریکه از دیوار عمارت دلی نوشت
 اگر بخیر سلامت گذر نرسند کنم + سیاه روئے شوم گر هوائے سندان کنم + و برآورد مادر ابراهیم هفت کت تنگه خسیج
 سالانه عنایت شد اما آن بی دولت بکادلی سندی را فریخته تا بخورد بادشاه زهر داد و اگر کار نکرده بادشاه فند دست
 گردید و این شعر این مضمون میفرماید : من خسته الوب ای غم نیر مندم + جان قدری با الله ایدمی بلیدیم یعنی
 من خسته مرده بودم باز زنده شدم فدایان حالا دو اتم لواحقان ابراهیم درین بلیه گرفتار شدند چون اهل هند دانستند که
 بادشاه مثل دیگر سلاطین فعل از سندان خواهر رفت شروع باطاعت و انقیاد نمودند و شیخ گهورن و علیخان قریلی غیر
 حاضر شده که اطاعت بستند و قلعہ سنبل نیز بدست گماشتگان بادشاهی درآمد و شانزده چالون را بر سر افغانه شرقی ناز
 کرد و شهرزاده و حوالی قریح افغانان که چهل هزار جمعیت داشتند رسیدہ ایشان را گریزانید و فتح خان شروانی بقدر اطاعت
 در گردن انداخته بادشاه ویرا شمول عواطف نمود و مجلس شراب راه داد و نظام خان والی بیانه اطاعت قبول کرده
 قلعہ تمبیدا و بادشاه بخط خاص باو نوشت : باترک تپه و کمن اسے میر پانه + چالاک و مرد دانی ترک عیان است + اگر
 زود نیائی نصیحت کنی گوش + آنجا که عیان است چه حاجت بر بیان است + و با تالی یک بجزب او رفته او را شکست داد
 و او بلا دردت رسیدہ قلعہ را سپرد و قلعہ گوالیار نیز بدین غنایت حضرت محمد غوث گوالیاری بدست آمد و تا ارخان بحدیث رسیدہ
 بدست کت تنگه الفام یافتند و دست نشاندگان و لشکر ایشان شاه طهاسپ هفتوی آمده و کونیز هر کس علاوه دیگر
 تحائف آوردند و بادشاه را اتفاقات بسیار بران کیز کان پیدا شده - +

رانا سانگا که سده روستا هندو
 و در چور وادی پور سلطنت میکرد
 و قریب به یک لاک سوار و پیوت

ذکر محارب رانا سانگا سیسوی سیه عمده را جہائے هند
 بابا و شاه بابر اقبال مند و فتح مغلیه با قبیل ارجمند

در ظل حمایت اجماع آمده بودند و بسیاری از ممالک سلطان محمود خلجی والی ما لوه بقرق آورده و خود سوار داشت
 و بدین وقت محمود خان سپه سلطان اکندر ملو می نیز برآورد هزار سوار و پیوت و رانا غم زرم فعل خرم کرده گفت که این

سخن سپهر را از هند بیافرم و لشکر بیا جمع آورده و اکثر ارجاهاست عظیم الشان مثل راجه باطرا و ابریم دیو و فرستاده دیو و میدانی
 رائے والی چندیری در اول او دی سنگ و دیسرینگ و راجه و نگر پور و چندر بهمان چو مان و نامک چند بهمان و رائے
 دیپ و پریت نات و اباریل و اندری و سوری که سچی و غبوا داشت هزار سوار راجپوت بعد از آمدن دیو و فرستاده دیو و میدانی
 با ده هزار سوار افواج خود و خدمتش پیوسته و در باز نامه نوشته که هفت راجه های راجپوت عظیم الشان و صدر و سکا
 خور و همراه او بودند الغرض انا با راجه های راجپوت و امرائے سلمان و دوک سوار متوجه اگر گردید و با دانا و با بنیز خانم
 رزم شده و امرائے هندوستان را که اعتماد بر ایشان نداشت بقسط سرحد متعین کرد و خود بالشکر مثل که کیم کاب بود
 و علاء الدین لودی و قطام خان و یحیایان قریبی از امرائے هند از اگر که کوچیده و دران یورش شاهزاده محمد جان را که از
 شراب متصرف بود و مجلس طلبیده بدست خود پیاله داد اما چون امرالشکریان را دغدغه عظیم ازین جنگ بود و مجلس کشاکش
 منعقد ساخت و همدرین شانم قدم فلبه بیا نه و بعضی از فرولان از افواج راجپوتیه شکست یافته موجب از دیو دغدغه
 سپاه فعل گردیدند و مردم افغان در هر جانب که بودند یا غمی شدند و نیز محمد شریف بنیم از کامل آکده و دیگر امیران دکان سید
 رسیدند و محمد شریف گفت که میر خرد و غریب است و امسال لشکر براس را درین جانب جنگ کردن مناسب نیست و این
 صورت ناموجب پریشانی لشکر منگوشته اما بادشاه و مجلس شورت رائے امر اطلبیده امر گفتند که علیه خصم ظاهر است
 قلع را بمردم متعه سپرده بمک پنجاب برگردیم اما بادشاه این رائے نپسندید و گفت که هر که آمد بهمان زمان دنیا
 خواهد بود و آنکه پاینده و باقیست خدا خواهد بود و هر که در مجلس حیات رسید عاقبت پیمانته اجل نوشیدنی ست و هر که در
 باغ جهان خرامید آخر در بادی فنا رسید بخداوند تعالی چنین سعادت نصیب ما کرد که ملک هندوستان را که تقسیم مثل البرهم
 غنی را شکستیم و خلقه بسیار از قوم خویش بکشتن دادیم اکنون اگر از پیش قدم و بغیر از جنگ برگزیم بادشاهان جهان مرا چه
 گویند و در تواریخ نام من در زمره نامردان نویسد و از بسین بنام بدر من بنام نیک بهتر بنام کنگو و میرم رواست و مرا
 نام باید که تن مرگ راست و چو جان آخر از تن ضرورت رود و همان به که باری بغزت رود و سرانجام گیتی همین است و پس
 که ناپس اندرگ اندر کس و وقت است که شجاعت قوی را بکار آورده مردان بکوشیم و خیال گریز را بر دل نیاریم که اگر
 گشته شدیم شهیدیم ورنه غازی نامداریم و امر او را کان دولت را ازین سخن مردان جان شجاعت در بدن دیده هر که دست
 دست بر کلام ملک اعلام نهاده اند و هم خوردند که تا نمانده باشند شپیت بدشمن نمانند و بادشاه که هرگز بغیر حرامی و پیاله نمی
 بود و کیمبا از شراب بر عاسته توبه و تقوا نمود و از ریش تراشی نیز باز آمده سه قطار شراب که دران زودی از
 کابل رسیده بود بر زمین ریخت و صراحی و پیاله و صایب بیکشتی که از طلا و مصرع نوشکسته بقدر انجشید و در واقعت بادشاه
 سه سدس از او را و اعیان توبه شراب نمود و بعد ازین سه بغیر خود را خوش را ازین کسند و دم اندر دم نماند
 کسند و درین وقت لشکر مغول از بسین هزار پیش نبود که امرائے هند نیز درین شامل بودند و بادشاه ترتیب لشکر

نموده جانب راست قول حسین تیمور سلطان و لیسان میرزا و خواجہ دوست خازن را پیش علی بیگی شاه منصور بر لاس
 در پیش محمد عبداللہ کتا بار و دوست بیگ آقا سپرده و جانب چپ قول عالم خان لودی ابن سلطان بہلول لودی
 و شیخ زین صدر و تروی بیگ و محب علی و غیرہ مقرر شدہ و بر انکار سہ ہزار و ہجایون میرزا و درین اوقا سمین
 سلطان اوزبک احمد یوسف و ہندو بیگ توپین و خسرو کوکلتاش و بابا قنقہ و قوام بیگ و میرزا قنبر علی پیر علی
 اوزبک و غیرہ تفویض و تقریر یافتہ و در یار بر انکار رسید میر شہ و محمد کوکلتاش و دلاور خان لودی و مکان او کرانی
 و شیخ گورن مقرر شدہ و بر انکار رسید خواجہ جمع شد و درین و لیسانش محمد سلطان میرزا و عادل سلطان جلایز
 میراخور و محمد علی خٹک جنگ قتل قدم و امیر خانی میرزا و جان بیگ آنکہ و جمال خان و کمال خان بانکے سلطان
 علاؤ الدین لودی و وزیر نظام سیانوی و غیرہ مقرر شدند و همچنین تیول قہر بر انکار و بر انکار مقرر شدہ و یکپاس و ساعت
 سفر برآمدہ و کہ ہندوان آورد و از ان طرف را نانیہ تزیین صغوف نمودہ و بار و سائے نامہ ارکہ بعض اہل تواریخ
 قہ نفر را جہانے عظیمیے نویدند و فیضان اثر داکر و از میدان قتال فرامیدہ چو آراستہ گشت صفہا کے جنگ
 جہان گشت از سختی و قتل تنگ و دھشت ترک و ہندی ہمہ جنگجوئے شدہ و صبح و شام اجل و روبروے و دوشکر
 سفید و سید و مرد و چو خسار و زلف تیان فتنہ جو و دھشت ساز کر دند ہندو و ترک کہ شہید و غیرہ پیشترنگ
 چون آثار استنگی صغوف انفرار و دست و دوشکر را ناچستی تمام بر انکار اسلام آلودند و حسین تیمور سلطان
 اوزبک بغیران بادشاہ بید و ایشان رفتہ لشکر ہندوان را پس پا کر دہ بالعقب لشکر را نارسایند و پس از ان قاعدہ
 متغلبان بر حجاب جنگ انداختند و ہر طرف کہ احتیاج کہکام میشدے نمودند و محاربت سخت قائم شدہ و غصیناک
 متعللان یکبار تین و کشیدند ہندوان سید رنچ و برآمد دہادہ زہر و گروہ و پنجبید از جادو الیز کر و ہر سرور
 گھمے غلطان شدہ و بہ بازیش خرطوم چوگان شدہ و الغرض تا بین الصلواتین جنگ خایمہ بودہ بالاخر ہندوان تاب
 متفاوت بمقابلہ متعللان نہادہ و گریزان شدند و بابر بادشاہ چون شدت اعدا را ملاحظہ نمودہ باطلان اذ خواص نفس خویش
 و ہر جمہل عادی و دسامہ و داد مرواگی داد و متعللان را بمشاہدہ فر اقبال او دل قوی گشتہ و شنان را از پیش برداشتند
 و حسن خان میواتی تو را دل و گورائے چند رہبان چوان و مانگ چند چوان و کریم سنگہ و غیرہ اکثر اہل راجہوت بقتل
 رسیدند و بقیہ السیف ہمہ را ناسانگا پا دوا دی قرار نہادند و بادشاہ مظهر را بساوت خضر سرفراز شدہ و ہجرات شکر
 بجا آوردہ و امر از انوزدہ مرا تہنیت بقدر رسانیدند و اموال بسیار بدست اہل لشکر افتادہ و تواریخ ابن قح و فتح
 بادشاہ اسلام است و بادشاہ رباعی بترکی بدین بارہ فرمودہ و اسلام او چون آوارہ پارگی بولدوم و
 کفار بنوہد و حرب سازی بولدوم و خیرم ایلا بکدیم آورد و ہم شہید و اولما قادی المنت اللہ کفازی بولدوم و
 بیضہ بجمیت اسلام آوارہ و سحر شدہ و حرب ساز کفہر ہنود و خدمت فرم کردہ و بودم کہ خود را شہید کنیم المنت اللہ کفازی

شدند و این واقعه در سینه انشی نوشین قشعایه واقع شده و بادشاه محمد شریف پنجم را یک لک تنگه بخشید فرمود که در قلمرو مستند
چون در قنوج چهار خان ولد و ریاضان افغان پنجاه هزار سوار جمع کرده بود و حسین خان افغان در رابری و قطب خان افغان
در امانه یانگی شده بودند و امرای سرایشان مقرر فرموده و امر رفتن آن همه فتنه با فرو نشاندن و کامران میرزا افغان را فتح
کرده و در سینه اراج و کشین قشعایه بادشاه عدم چندیری که در قشعده راجپوتان بود کرده و آن قلعه را اگر گرفته و مکار
مغول در در و زر قلعه را کاشاده پنج شش هزار راجپوت قتل آوردند و سیدنی رائے در قلعه اندرون گرفته و با جمعی
یکدل شد و قنوج بخت کیسه داده و سه لیگان لیگان نزد او زنت گردن زین تیغ نهادند و قلعه تصرف در آورد و قنوج خیز
ایفران بادشاه مساجد و خواجه چندیر و سارنگ پور و تهنه و ورا لیمین را که راجپوتان طویلایا سپان ساخته بقتله
کاو اندوده بودند و صفا نموده و تاریخ این واقعه نشت و دار الحرب گفته بادشاه فی السید به این ماده را در نظم کشید
بود چندی نظام چندیری + پر زنگار و در حربی حرب + فتح کردم بحرب قلعه آن + گشت تاریخ فتح دار الحرب + بادشاه
بوجه فتنه افغانه شرفی تو قنوج فتح شده و امرای مغل که شکست یافته بودند بادشاه پیوسته و چون بکنا آب گنگ رسیده
امر به یسین پل فرمود و حسین تیمور از یک و دیگر امر شروع بگشتن نمودند و فاخته رؤس و در فرزنداده امر را تعاقب کرده و قنوج
نمودند و درین زمان محمد زمان میرزا این سلطان بدیع الزمان میرزا از بلخ بخدمت رسیده حاکم اگر مقرر شده بادشاه و سینه
شمس و کشین قشعایه بگرایا سوار می فرموده با گره ها و دوت نمود و نصرت شاه که عسکری میرزا ابر و مقرر شده بود و اطاعت
قبول نمود و خواند میر مولف حبیب السید و مولانا ابراهیم قانونی و مولانا شهاب الدین محمادی از بهرات آمده ملازمت نمودند و
برایان نظام شاه بھری والی احمد نگر نگر اراضی انصاف فرستاد و چون سلطان محمود ابن سکندر رودهی ولایت بهار را تصرف
شده بود و محمد زمان میرزا را تعیین شده و بادشاه بنیر تنویر آولایت شده محمد زمان میرزا ایشان را گزینیده افغانه مکر
بجماعت کردند و بادشاه فرمود که میرزا عسکری از آب گذشته بر سر خالغان رود و خود نیز در تپه میسر بود و اما حسین تیمور سلطان
و توخته توخا سلطان اندک با شصت همتا کس پیشتر گذشته تنویر غنیمت شدند و با فاخته حمل آوردند و فاخته را غنیمت
این محل راه فرار پیش گرفته و بوجه فتنه سلطان سعید حاکم و کردند بادشاه میرزا امبدال را از پخشان طلبیده میسر
سلیمان را بدان جانب فرستاد و بادشاه ولایت میوات و قنوج و کالج و غیره مفتوح ساخته چون هندیان از مغولان بسیار
خائف و متوحش می بودند فتنه انگیزه چون چاه کار در انقیاد دیدند و دل را طاعت نهادند و درین اثنا شهنشاه و جاپوی
در سنیل میار بعد فرمان باه شاه برادر یا متوجه اگر گشته در اراض متعده و مبتلا بود و چندا که طبعیان کوشیدند و سود
نماشته نخلان معروض نداشتند که تصدق و فدیة نفس نازاده چنبری باشد که بهتر از ازی و در خزان بادشاه نباشد و فصل
الامسی که والدیه بر ابراهیم گذرانیدیم هیچ چیز بویست برابری نمکند مناسب که تصدق شهنشاه و نماینده بادشاه فرمود که جاپوی
چنان عزیز است که هیچ کس ندیده او نسته تواند شد اما من جان خود را فدا می کنم و بر فورصل گسترده نماز خوانده و

عرض حاجت نمود که خداوند امن جان خود را فدای جان هایون گردانیده رو بدرگاه تو آورده ام امید دارم که پذیرایی یافت
 بهایون را تشنگار است فرمائی و در حال اثر خفت و سبکی مرض در بدن بهایون ظاهر شده گرانی بدن عارض ذات باو شأ
 گردید و بدیدم مرض بهایون رو کمی و عارضه بادشاه رویا زیاده داشت تا دین پنج شش روز شهادت و تشنگی یافت و
 بادشاه روز دوشنبه جمادی الاول سنه سبع و ثلثین و تسع مایه انتقال فرمود و عمر او چهل و نه سال مدت سلطنت سی و
 هشت سال و از آنجا که پنج سال در هندوستان بود و غش اورا یکا بل برده در گذرگاه بربل آبجو به شکاک سپید ندرای رخ
 فوت او سه شنبه خروان شاد و بابر که داشت و دو صد بنده مانند جمشید و که محمد بهایون به کاش نشست و
 چو طوما عرش اجل کرد طے به چو پرسید نایرخ ایدل بگو بهایون بود و ارث ملک و سه به دیگر و در شنبه تصد
 بهشاد و هشت آمد چو بابر در جهان به برنهند وی بود و چون فتحکند و هندوستان به نایرخ ششم ماه پنجم به هند
 سی بهفت به پاز جهان بیرون کشید و کورخ سو سه چنان به دیگر سه باو شکاک کنز جیش تافنی نورالده آن ظاهر این
 محمد بود بابر بادشاه به با شکوه و دولت و اقبال عدل دین داد و اوست از توفیق فیض و فتح و فیروزی سپاه و
 عالم اجسام را گرفت و غنم روشن روان به فتح عالم ارواح چون نور نگاه به شد چو فروزش مکان رضوان زمین
 نایرخ جمیست به گشتش فروس دایم بکے بابر بادشاه و بابر بادشاه بادشاه مراد به و با بهمت بود و در طقه خضی محمد
 بود و قانع خود را زبان ترکی نوشته و کتابی در فقه تصنیف فرموده و تنویری همین نام کرد و در علم ترکی که زبان آبائی او بود
 مهارت نام داشت و خوشنویس بود و شراب بسیار بخورد و در کابل دریای حوض سنگ مرمر از شراب پر کرده این شعر
 بر کناره او کنده نموده نور و زو نور بهار و و دلبری خوش است به بابر عیش کوش که دنیا و باره نیست و
 و در کابل قطع زینت گذاشت که بر و شراب خورده باشد اما چون تناب شد گرد او نگرید و در مهاکس دلیر بود و در محارک
 چون شیر و در وقت بادشاهی اند جان اکثر اوقات بکسو ابرم در رکاب داشت و در محلات او ز یک محاربه افغانان و
 سلطان ابراهیم در اناسانکای بنایت مروی بجای آورده اول بار با و از ده هزار سوار سلطان ابراهیم را که یک نیم
 لک سپاه داشت شکست داد و بابر و عجم با بست هزار و توار پنج مغیر به نوین که پانزده هزار سوار بود و چنانچه و آه
 بابر و سیر المتوخین جمعیت ویران مقابل را ناپانزده هزار سوار نوین به حال را تا که دو لک سوار داشت از شکست خورده
 بادشاه ندید و شکست خوب و طبع رسا داشت این شعر از دست به باز آئے اے هاسے که به طوطی حکمت به نذر دیک
 شد که تراغ خورده اتخوان من و دهناب پیمانش که در خورشید کار از عقب زمین راسه پیوند و هندوستان از و خیر
 گردیده صد دهناب را یک دهناب و بر طوطا را چهل گرد و گرانده شست مغر که پنج بیکات داشت و چهار پشتر نازده
 بهایون میرزا و هندال میرزا و کامران میرزا و عسکری میرزا و سلطنت بعد از و به نصیب بهایون رسید و عسکری میرزا
 در سنه الحادی و ختین و تسع مایه و دیان و او بی گناه غنم انتقال فرمود و کامران میرزا در سنه رابع و ختین و تسع مایه و در

کعبه کمره وفات یافت و پندال میزاد و قتیقکه کارمان با افغانه در دره خیشه بخون بره یالون زدگشته شد در سنه
شانس و خمینی و نسیمایه و کوالف این پرسه در دکره یالون بادشاه بیا بنده انشا الله تعالی - ۴

در سلطنت سلطان نصیر الدین محمد یالون بادشاه
ابن محمد بابر بادشاه غازی گورکانی برلاس

سال مولود سلطان یالون سلطان یالون
خان است چند بعضی امر میخواستند که
با وجود موجودگی چهار پسر زینبده سریر و

افسر مهدی خواجهر که داماد بادشاه مرحوم بود بر سر نشانند اما این قصد که برخلاف شرع و عرف بود بطور سرسبده و
محمد یالون با اتفاق امرای نظام و نوکیان ذوی الاحترام بخت سلطنت قرار گرفت ۵ محمد یالون شش کیفت +
که غیر الملوک است اندر سلوک ۶ چون پسر بد بادشاهی شست ۷ شدش سال تاریخ خیر الملوک ۸ دران وقت سن او ۹
چهار سال رسیده بود ولایت کامل بدشاهی نماند با قطع برادران خود مقرر نمود چون کارمان طمع در پنجاب داشت
ولایت مذکوره بوسه مقرر داشتند سیوانت میز را پندال و منهل بجسری میز زاد و در سنه ثانی نشینش تغایر لغزیت
کالچر سوار شده و راجه آن جانب نیامد و دوازده من طلا به پیشکش گذرانید و سلطان محمود این اسکندر لودی که در
جو پور باغی بود بادشاه لشکر برکشید و هنرم ساخته و عاودت فرموده شش عظیم تر تبیه اوده دوازده هزار کس را با جماع
انعام هزاران فرمود و از انجمل دهنر کس با لال پوش هائے تکه مرصع اختصاص یافتند و همدین زبان محمد زبان میرزا که مصدر
شورش شده بود و بوجه آنکه پسر سلطان بدیع الزمان داماد بابر بادشاه بود طمع در مملکت نموده و بادشاه کباران و در گذرانیده
بارد و حمقید نمود و محمد زبان میرزا از غلبه سیاه و سفید و گجرات رفت و در آن زمان در گجرات سلطان بهادر شاه
گجراتی بادشاه با شاهی شکست بود و بهدران نزدیکی ملک مالوه را از سلطان محمود خلیج گرفته بود و سلطان علاء الدین تاتار
خان پسر نمیره سلطان بهلول لودی و دیگر سلاطین را و گان ملی و دکن و غیره بحضور او مجتمع بودند و بهادر شاه به جانب
کر و س آو دس فتح و ظفر بر پرچم اعلام او تبار شد و بعضی محاکم دکن و مالوه و میوات تسخیر نموده غرور و موفور و
دماغ داشت محمد زمان میرزا نیز خیمه دیگر شهر اودگان گردیده بهادر شاه احترام او بسیار نموده و بدین اسباب قاصد حریض
گردید هر چند یالون بادشاه بوسه کتابیب نوشته محمد زمان میرزا را طلبید قبول نموده جوابهائے درشت نگاشت
و سلطان بهادر شاه به قلعه پشور رفته را ناراد را اینجا محاصره نمود و رانایشکش تائے بسیار کشیده بهادر شاه عاودت فرمود
تا تا زمان در اندک فرصت قلعه بیا ندر تسخیر نمود و بادشاه میرزا پندال را بحرب او فرستاد و فوج افغان که بکرات غریب
دست خوان دیده بود و بجز قلعه آند سپاه قتل تفرق شده و تا تا زمان با دهنر کس مقابله کردیم گشته شد و بهادر شاه و سینه
اربعین و نسیمایه باز غارت میخواستند و بادشاه یالون نیز از دلی غارم سازنگ پور گردید و این دو بیت نوشته به
سلطان بهادر فرستاد ۵ ایکه هستی غنیمت شهر پشور ۶ کافران را چه طریقی گیری ۷ بادشاهی رسیده بر سر تو ۸

از نشسته چو ریگری به دیار شاه لایلت نکرد و بجواب نوشت سه من کرمه نیم شپو خور که از آن را بگویم دیگر به هر که
 بکند حاجت چو در تو بین کش چو دیگریم به با امر شرط شاورت بجای آورد و امر ادالت بر حرب عثمان نمودند و باطنی
 از آنها گفتند که هایلون بادشاه مسلمان است و مادرین زمان بجز کفایت شخویم و اکنون که کار اهل قلعہ با نظر رسانیده ایم
 باید که اهل قلعہ را بفرستیم و هایلون با وجود محبت اسلام درین وقت بر سر ما نخواهد آمد و بهادر شاه ابن را که را پسندید
 قلعہ چو را جبراً دهم اگر بکشود و را چونان بسیار را علف تیغ سیریل نموده هایلون بادشاه چون حکایت کرد گفتش امر
 شنیدند و در آن رنگ پوز وقت نمود که بهادر را از فتح قلعہ چو فرصت یافته و در سینه امدی و ابروی قلعہ را روانه
 حرب مغل کردید و هایلون نیز استقبال از شافند و در نواحی هند و سورتا قی و فقیهین دست داد و بهادر شاه که نوچانه بسیار
 داشت رومی خان میرانش صلاح داد که در خدمت نوچانه حاجیه جنگ باید پرداخت و امر گرفته شد که هنوز که در دلبها
 لشکر باقیست مغل نشسته بود و خبر فتح چو را بداند باید که فی الفور جنگ اندازیم امیر شاه از صلاح رومی خان تجاوز
 بایزید داشته دو ماه در برابر لشکر مغل نشسته هر روز جنگ می انداخت و غصه داشت آن بود که لشکر مغل را در برابر نوچانه
 کشیده قلعہ کند و بادشاه عثمان این سخن را نهیده امرو سپاه را بر لیلج داد که بر سر نوپ نهادند و در پنج شش هزار
 مغل تیر انداز از افغان داد که اطراف و جوانب لشکر گجرات را تیراند و راه غل و علف مسدود سازند و بهادر شاه را محصور
 خندق و توپخانه بود و مغلز شده و محله در در دمس او بدید آمد و درین مدت محاربات سخت در میان امرای مغل و گجرات
 واقع شد و امیر جنگ سلطان اتفاق نیفتاده اکثر غلبه از طرف مغل بود و آخر گجراتیان روئے در وادی فرار آوردند و بهادر شاه
 با مبارک شاه فاروقی والی خاندیس و قدار شاه والی مالوه وقت شب از محبت بر سر پرده برآمده فرار شد اهل لشکر او نیز
 در پی او نماندند هایلون بادشاه تعاقب او نموده در راه گجراتیان بسیار کشته شدند و اسواران و پیاده در دست عثمان رسید و
 بهادر شاه در قلعہ نشسته که پایتخت مسالطین مالوه بود در آمده و بهادر شاه هایلون و بر اسما حصر کرده و شب بیصبر مغل بر قلعہ آمدند
 و گجراتیان که خوف عظیم از مغولان برد داشتند راه یافته بود تحقیق نگردد راه فرار میسر نمیدادند و بهادر شاه نیز مال بدین حال
 دیده با پنج شش هزار کس مسو بماند که پایتخت گجرات بود روان شد و هایلون شادی آباد داد و وادی به بدین حال
 بهادر روان شد و بهادر و محمد ابا و جانیا نیز رسید و گفتند که توانستند زجر و اگر گرفته بطرف احمد آباد شتافت و هایلون
 بادشاه مدد جانیا نیز را نداشت و تاراج کرده و امیر دولت خواجہ برلاس را محاصره گذاشته و در تعاقب بهادر به کمایت
 بهادر بجزیره دیو گریز نماند و هایلون بادشاه قلعہ احمد آباد جانیا نیز برگشته محصور نمود و آن قلعہ نهایت محکم بود و بادشاه
 در قلعہ بر دیوار قلعہ بنیاد کرد و در غل و نفس نفیس با بیصبر کس بر قلعہ آمده قلعہ منحصافت و گجراتیان
 بسیار کشته شدند و اسواران و پیاده از این سیزده صفت بادشاه نامه را آمده و بادشاه ندید و پیوست کرد و بعضی از کتب بن سبزی
 نوشتند که تا یک یک میجور و اگر در سبزی و انان میهند آمد روزگار بود و صاحب بهادر شاه بود و در کتابت او

تاکنون بزبان اهل این فن جاویدت در کجای شهر است گجرات که بپادشاه ملین غرق قتل عام داده بود و از نایب غیب
پوشاک سرخ پوشیده و تیغ برهنه در دست گرفته نشسته بود و غولان در قتل غارت مشغول بودند و غلے نایک میجو را
بدرست آورد و میخواست که بکشادار آنها از افواج پادشاه ویرا شناخته و از قتل انتقام نموده و برود این مقصد را
بمحمود پادشاه آوردند و راجه بدست ادب میجو را پیش کرد و هفت و سه نموده و فرستاد خوش نمود و غلچیان گشتن
او را بریکرد پادشاه جواب نداده و نظر تنه میجو را بدو راجه عرض نمود و خوش را کمر نموده پادشاه فرمان داد که چیره بگو
بمیجو که در پیشقی نظیر دانست و دانست که اگر راگنی چند غولان راجه موثر خواهد بود که هنوز ازین چیره آشنائی ندارند
نی الحال در پیره شاق بطرز دلکش این شعر او نمود که کسی فاند که دیگر تیغ نازکشی و مگر ترفنده گئی عالمی و باز
کشی و پادشاه از صحنه موت تاثیر نفخه و انبیا نیست سرور شده فرمود که هر چه خواهی بخواه عرض نموده که امان ایل شهم خواجه
فرمود که بخواهش بر روی غور امان داد و الغرض پادشاه قلعه جانپان را به تروی بیگ که از امرای مغل بود سپرد و خود
بر احمدا باد آمره و حکومت گجرات بر میز عسکری داده بر بران پور و بران هند و بران نظام شاه مجری و پادشاه غیره
سلاطین و کن مغرب شده عرض اخلاص بدیده سلاطین پناه فرستادند و پادشاه بواسطه نداد شیرخان و لغات
بر بران پور قیام کرده آن ولایت را زیر کرده بستد و رسید و عماد الملک و دیگر گجراتیان و بار دیگر جمیعت کرده بر سر اسرار
مغل که در گجرات بودند رفتند و امر از عسکری میز را بجمع شدند و عسکری میز را خیال است قتال است و خود کرده و با هفت نفر
کو که از او گرفته به بهادر شاه پیوست و در آن گفت که شمار سرنخل روید که در میان ایشان نفقه عظیم پیدا شده و جنگ نخوا
نمود و اگر جنگ کنند مملکتشید و بهادر شاه جمیعت کرده و عسکری میز را روانه و عسکری میز را نیز از احمدا باد برین آمد
اما جنگ نکرد و بقصد آنکه خزان قلعه جانپان را بدست آورد با لطف و دانسته و تندی بیگ قلعه مضبوط کرده و عسکری میز را
ولایت گجرات را گذاشته سوخته آگه روانه گردید و جالون نیز خیال بند و بست فتنه او شد و دلاوه را گذاشته ره گرس
اگر گشت و عسکری چاره ندیده ملازمت نمود و امرای مغل قلع گجرات را به بهادر شاه گذاشته آمدند و برود ولایت
گجرات و دلاوه از دست رفت چمن و در شملت و ابلیس و قسما به سلطان حبیبه برلاس کرد و ملک شرقی صاحب اختیار بود
در گذشته شیرخان افغان اقتداری بر سرانید و پادشاه در سته شملت و ابلیس و ساری غم نموده و قلعه چار بستر آورد و
شیرخان به یکا که گرجیت و پادشاه سوخته گدی را بست و حضرت برافراشته به جمال خان سپهرا و از افغانیز در رفت و شیرخان
بکوهستان و رام و پادشاه شهر کو را که دارالملک جنگاله بود نفوذ نموده حشینه های خسروانه ترتیب داده فرمود تا فتنه بکوه
لبعض خواند اما جنگ نکرده که بایه آریب سپهران و سلطان میز را رفته بود با گره زخته خطبه بنام خود خوانده و شیرخان
نیز با جماع این احوال از تنهاس روانه شده و سر فتنه بر آورد و پادشاه جنگاله را به بهادر بیگ صلح میجو در میان
برسات و هفت فرمود شیرخان سده شده و شورش بسیار از برسات و لغیانی و دریا است خود و کلان را ناخفت

مخالفان بپادشاه رسیده اما کمران میرزا نیز درین وقت بدلی رسیده و بندهال میرزا پیوسته و آخوند خان انجا آمده
 بندهال به اتود کمران به آگره رفتند و در بروج پو در مقابل لشکر افغان مغل گردیده و در تنه مقابل بهرگز نشسته و شیرخان
 در تنه صلح گشتند و شیخ خلیل مرشد خویش را فرستاده و عهد و میان نموده قرار یافت که جنگ به او تعلق باشد اما مسکه خطبه
 بادشاه گورکان جاری دارد و برین عهد شیرخان سوگند به کلام الله خورده و سپاه مغل غافل شده شیرخان روز سه
 بے خبر وقت بصره با سپاه آراسته بر سپاه مغل تاخت و فج مغل را فرصت ندین کردن اسیان نشده اما جنگ چه رسد و
 سپاه متفرق شده شاه و سپاه خود را بر دیار کنگ زده بشنا گزشتند و در آن روز خارج از مندر و تاشانان هفت
 هشت هزار مغل غریق بحر گنگ گشتند و محمد زمان میرزا که باز شاه پیوسته بود و از آنجا بود و بادشاه بر کنار دریا رسید
 چون کنار ه بلندی داشت از اسب جدا شده و نظام نام نظامی از لشکر بادشاه رسیده و در شگرت بیرون آورد بادشاه
 پرسید که یستی و می نام داری گفت که نظامی است و شاه می نام بادشاه فرمود که کارم نظام گیر اما انشا الله فرمود که پیوسته
 عرض کرد که بادشاه بنیو و چون بادشاه در آگره رسید بر آسے نیرو و بر ابر تخت نشاند و مقامی مذکور بجای در هم
 از یک خود در آسے تراشیده و نام خود از آب طلا بر و نگاشته و رواج داد الغرض بادشاه با گره آمده و برادران
 نامهربان که در الو بودند و از غلبه افغان در آن دیار می نام متعذر بودند و شمسار بخت رسیدند و مجلس نگاشته منعقد شده
 اما بواسطه خفق و حمد کمران اما کمران را نمی قرار گرفتند و کمران روانه لاهور رفته از جمله است هزار اسوار خود سوار را
 بنام کمک گذاشت و بادشاه بایون در سنه سی و هجین تو سمایه بار در قو بها آراستند و حوالی قنوج بر کنار آب گنگ مقابل
 شیرخان افغان گردید و هر دو لشکر مقابل بهرگز نکرد ماسے دریا بوده شیرخان پیام داد که هر دو لشکر مقابل بهرگز نشسته و نظام
 انفصل دل تنگ اند یا بادشاه ماه دهد من عو بنایم با ما امر شود که از سر عو بنایم و آنحضرت با مسکه شریف آید تا ما
 خواسته کرد و کار باشد بطور رسد و بادشاه بغیرت سالت راضی به برگشتن نگشتند فرمود که پسر خود و شیرخان از سر
 برخاسته و بادشاه عو نموده بار در مقابل عظیم و اتعشده و بادشاه بذات خود دوسه مرتبه نیرو در کف گرفته یوسف اعدا
 تاخت و دادرمانگی داد اما چون تقدیر یاد نمودن نگشته و لشکر بر لاس شکست یافت و شاه و سپاه بار در گنگ
 زده بشنا گزشتند و بادشاه در آگره رسید و انجا به لاهور آمده و در میان برادران مجلس شورت منعقد شده بادشاه انجا
 بهر چند فهاش نمود که اول کیدل شده با فاعنه بایه شکیه و ملکته را که فرودس مکانی یعنی بابر بادشاه بدان تخت برست
 آورده و انکان از دست نباید داد که بعد ازین فتح بهر طور که خواه ما خواه بود ملک مالی تقیم خواهد شد اما برادران گش
 سخن نکرد و کمران بوجه افغان مهر گشتن اختیار بپذیرید و اتفاق عکسی جزا اقبال بخش و بادشاه با ما به ملک
 آمده و انجا بهر که خرابید و حنه اقامت نمود و شاه حسین از حوین والی تهمید بر سره و انسون بندهال میرزا و ایداکا
 ناصر سز را از بادشاه کشیده و بادشاه با ما بر طلب را بهر جو و هو رفت اما را می مالدیر را تهور والی انجا بادشاه

سواران در سافته و مقام غرولیت آمد و بادشاه از قریب شهر گریخته و در راه تکلیف بسیار از منتظم کرب و بیهوشی کشیده و
 اکثر مردم که تا ایندم و فاداری کرده بودند جام فنا نوشیدند و آخر به امر کوٹ رسید و در سینه تسبیح و اربعین و تسبیح اربعین
 حمیدیه با تو بیگم شاهزاده میرزا محمد اکبر متولد شد و بادشاه از کشری چرخ ناهنجار و اتفاقی برادران مکان را چار شد و اعیان
 داشت که پروگیاں سرواق عصمت را در قندار گذاشته سک در بادیه بخورند چون بحالی قندار رسید و بادشاه
 و اعیان ملک ایران فرمود و در آنسای ایران را از اعیان خود آگاهی داده شاه بهما سپه صفوی جواب نوشت
 بهمان اوج سعادت بام بافتند اگر از گذر سب بر مقام افتاد و از وقتیکه بادشاه قدم در مدو ایران نهاد و حکم
 شاه بهما سپه صفوی امر او کام دلایات بخدمت حاضر شده انواع خاطر و نظایر که شاکستد آنچنان جهان فطیر ایشان تواند
 بود بجا که آوردند و بادشاه هایلون در شکرید جهان نوازی نامه بر بادشاه ایران نوشته این قطعه نظم مروده درج نمود
 حضور اعراسیت با حق تعالی تهم طوطی طبع مرا فغان به از زن کرده است و دشمنم شیر است و عمر پست بر من
 کرده بود و حال از کیم عدوت رؤس با من کرده است و التماس از شاه آندام که با من آن کند و آنچسپ
 با سلمان علی در وقت از زن کرده است و در جمادی الاول سنه احدى خمیسین تسبیح هر دو بادشاه ملاقات
 کردند و هایلون بادشاه وقت ملاقات الماس گران به کیمتیش خراج اقلیم بود و بادوست و پنجاه قطعه اهل بدخشان
 برسم او بخان ایشا که صاحب داد و ده صاحب صفوی جشن بکس خوا که کرده و از سیرا که من ایران دلخوش نموده و سلطان
 تر او سپه خود را که قطعه بود با امیر بلاغ خان قاجار درده هزار سوار از لباس نامزد و بادشاه گوگانی نژاد فرمود و هایلون
 بادشاه خصمت شده و در سینه اتنی و خمیسین تسبیح به قندار رسید و در عرصه ماه و برساتی و در ششماه قندار را از میرزا
 عسکری گرفت و بقرار داد و بدخشان قاجار داد و بدخشان بامراش هزاره و صونی سلطان شاه و ابو الفتح سلطان افشار
 ترکمان در قلع مانده باقی امر لے قزلباشی به ایران رفتند اما اوس بلاس از دامن قلع بر گشته و از هایلون بخریدند و
 هم در آن نمودی شهر او را و انتقال کرد و بادشاه به بلاغ خان پیام داد که اوس گورکان از دادن قلع تشنگی بهم رسانیده
 براسه چند قطعه بیاورند که اجتناف کامل سپه و کسان شاهان بهم نموده و بطل قبول نموده امر لے گورکانی پناه و قضا شران
 یار و قریب بدر و از رسیدن تحفظان را گشته و قلع را گرفته بلاغ خان را خصمت ایران داد و در هایلون بادشاه
 بکامل رسیده امر از میرزا کامران گریختند و کامران پاداری توانسته بغیر نین گنجیت و یارین و انقه سبب جنگ
 گرفت ملک کابل از و س و هایلون بادشاه بکامل خراسیده و دیده بدیدار شهرزاده محمد اکبر روشن ساخت و کامران از آنجا سو
 لمان گریخته شاه حسین را غور ویرا دختر داده و در سینه شمسین تسبیح بیاورید و سبب میرزا با و گان
 میرزا اقبال رسید و بادشاه شهرزاده را با یانغی امیر محمد علی صفائی بکامل گذاشته جهت غیور خشان رفت و در میرزا سلیمان
 بدخشان را گرفت و در آن عهد دیار شده کامران میرزا با یانغی بکامل غنا فت کابل را بدست آورد و بادشاه بدخشان را به

میرزا سلیمان بدقت میرزا نندال داده کابل برگشت و قلعه را محاصره نموده و کامران میرزا سپهران اکثر امرا را بغیر از آردو
 بعضی را گردن زد تا باشد که امرای او از پادشاه برگردند و نیز انانث ایشان را بر دیوار تابستانه که اگر توپ تیرانگند
 بر ایشان رسد متوجه که کبر را نیز محاذی توپخانه بلو شاه سپست امر ازین حرکت بیشتر که شفتند و در تعجب و ترس
 گوشه نشینان کفر کامران میرزا ناچار شده قلعه را رخت و بلو شاه کابل را بار دیگر متصرف شد اما کامران به بخت و
 پیر محمد خان اوزبک بعد از بازگشتن خود و بقلان را تسخیر کرده بدو سپرد و کامران میرزا متوجه بدین شان گردید
 و پادشاه بحرب او برآمده و او را در قلعه طاقان محصور نموده و کامران میرزا بواسطه میرزا سلیمان نخست تکه معظمه
 گرفته کامران و عسکری هر دو متوجه تکه معظمه شده و از ده فرسخ برگشته بار و سه شتر سار بار و دوی بر او زار آمدند و پادشاه
 ایشان را قطع کولاب داده فرصت داد و قلع را به پیر محمد خان بهار نوز کمان که در قلعه را بود فرستاد و بدان چند
 شتر بدست خاص نوشت که باز قلع غیب روئے نمود که دل دوستان او بشکوه و شکر کند که باز نشاندیم
 بر رخ یار و دست خدایم و دشمنان را بکام دل دیدیم و میوه باغ فتح را چیدیم و روز نور و سریم است امضا
 و ال ایجاب بنیم است و روز بهر باب عیش آمار است و دل بیک وصال است و قیامت و گوش خرم شود و گفتار
 دیده روشن شود و دیارت به بعد از آن فکر کار بند کنیم و عزم خیر ملک ندکنیم و هر روز که بشکوه شود و هر چه
 خواهم نران زیاد شود و این را بهی بر جاشیه و نوشت که است آنکه انیس خاطر محزون و چون طبع لطیف و خوشین
 سوزونی به به یاد تو سیم زلمی هرگز به آید تو بیا و من محزون چونی و پیر محمد خان علیه قلم آورده این را بهی بحال
 نوشت که است آنکه نبات سایه سپهری و از هر چه ترا و خاکم افزونی و چون میدانی که بهی تو چون میگردد
 چون بهی که در فرقه چونی و بدو در سنست و حسین تنهای پادشاه را پنج پورش نمود و کامران عسکری موات
 نکرد و پادشاه محمد سلطان اوزبک در میان آمده و با جالون پادشاه جنگیده بهائیم جدا شد و روز دیگر پیر محمد خان و جالون
 خان اوزبک بهر شاه محمد آمده و قریب سی هزار سوار بیدان خراسند و سلیمان میرزا و نندال میرزا هر اول ایشان شکست
 داده و اوزبکان پشاده این ملل بشهر راکمند اما جالون بوجه مخالفت امر اجمال فتح بلخ نداشت و برگشت و اوزبکان تعاقب
 نموده بلو شاه بکلمات مروانه ایشان را برگردانید اما کامران میرزا مغرور و مغرور و میرزا کامران با اشاره بعضی امرا
 بلو شاه آمده اکثر امرا را پس خواند و پادشاه با چندی از مخصوصان پلئے ثبات امشود و جنگ عظیم نمود و غریز نجری
 خورده و با سایلین دفته و بجاک و از آنجا به نیشان درخت خود ریخت و اکثر امرا از و جدا شدند و بار دیگر لشکر جمع آورده
 با سلیمان میرزا و ابراهیم میرزا و نندال میرزا کابل آمد و کامران درین جنگ بهرزم شده و عسکری میرزا اگر فدا شد و
 پادشاه کابل را بدست آورده و بر سر افغانان که معاون کامران بودند تاخت نمود و عسکری را بهی و فرستاد و او در
 اصری و تیسرین تعجیب فوت شد و یک و خضر بود که کبر پادشاه بقدری شهادت کرد و کامران با فاخته

سخته برآمد و به جایون بادشاه دله اخی میز بخون آورده و شب بست و یکم و نیمه سه شمان قمیص و قشایه میز
 نهادل نادانسته شهادت یافت و بادشاه رفیق سلطان بیگم و قتر میرزا هندال را با بغیل و چشم او و پنهان کرده اگر
 داد و قتل با فاعنه دهند و قلیل هر دخت ایشان را بیسه زبون کرد و فاعنه ناچار دست از کاران باز داد
 و کاران ناکام ماند و نشان رفت اسلام شاه سو معروف بر سلیم شاه ابن شیر شاه و افغان عدان زلمن سرور
 بود و میرزا در حوالی جیون بار دوی اور سیده شاه آواز خان سپر او شاه استقبال او آمده اما وقتیکه کاران
 بملاقات سلیم شاه رفت و در حضور ایتاد سلیم شاه از روی عفت و احتیاط از روی داشت و قتل کرد و میرزا
 آواز بلند نکرد که قبله عالم مقدم نهاده کابل مجرای کن چون سر نوبت این سخن تکرار یافت سلیم شاه مخاطب شد
 و نیمه قهر فاست و میرزا در یافت و کاران میرزا که چشم قهرام از و داشت بسیار خفیف شد چون سلیم قصد کرد قتل او
 نمود به پنجاب که گفت و سلطان سلیم و عقب او بر سر راه است پنجاب رفت و میرزا از گز که کوشش سلطان آدم هر که
 رفت و میرزا را بخودت جایون بادشاه فرستاد و بادشاه میخواست که از ارسه بر سر نهاد اما امر انطور کرد و در کمال
 بسیار از دست میرزا کشیده بود و در ابل اوس گورکان از نا بهنجاری میرزا بهم برآمده بود و دلیل در پیش کشید و یکدیگر نظر فرستادند
 و بر سر او رسد اربع و تین و تسعایه و دران هر زمین بخت آیین و وفات یافت +

و در نهضت ریات فتح آیات جایون بادشاه گورکان بر بلاسلطنت
 هندستان و محاربه سلطان محمد رسوا افغان و بغیر یافتن و بقدر خاوری جهان

چون بادشاه از فتنه
 کاران میرزا فرصت
 یافت جهان آرام

گشت و از کاران میرزا یک پسر مانده بود و الوافه اسم میرزا که بعد ازین بغیران که بر بادشاه کشته شده و خوار و یکدیگر
 میرزا ابراهیم چنین ابن سلطان محمد گورکان و یکدیگر بعقد امیر عبدالرحمن بیگ و یکدیگر در جبال سید نصر الدین و نوری مشهور
 الغرض بادشاه بعزم کشمیری فرمود اما امر میسر نمیگردد و ناچار یکبارگی با گشت چون از عرض مهندیان معلوم شد که بعد
 از وفات شیر شاه سلیم شاه بخت نشست و بعد از آنکه او جام فنا نشود نیز شاه پسر او حکمران شده و افعال او کشته خود را
 سلطان عادل مبارز خان نامیده و او را پسر نام خان برادر شیر شاه بود و بدین سبب در سر افراشته که تعلقی با خاندان سوره
 داشت سوره را دوشاهی جلگه گرفت و هر یک در نظر از اقطار کوس نام و لاغیرت پسر و جایون بادشاه در راه هفر
 اثنی و تین و تسعایه پائے و در کاب آورده چون به دیوان حضرت خواجہ مسالدین محمد حافظ شیرازی علیا الرحمہ قائل بود
 این بیت برآمده دولت از مرغ جایون طلب و سایه لور زانکه با ناز و زعفرین شهرت نمود و به قندهار وایت پائے
 هزار سوار و بر وایت با پانزده هزار از کابل روانه شد و راهور را نیز بیگم بدل تصوف و کاه و در پیل پور شهران
 خان و نصیر خان افغان جویت بسیار جمع کرده بودند بادشاه علی قلی خان اوزبک و سید ابوالحالی را با دایا بخت فرستاد

و ایشان جهالت افغانان را شکست دادند و درین وقت سلطان سکندر سور که برادر زاده و داماد شیر شاه بود دیگر که
 قابض شد و بر ابراهیم خان برادر زن عدلی یعنی عادل شاه که افغانان ویرا عدلی گویند برادر شوریدند و عدلی تاب نیاورد
 بنده خود را گدازه گریخت و احمد خان سوار بر ابراهیم را گریزانیده و خود را سلطان اسکندر زامیده بادشاه بود تا افغان هبیت خان
 افغان را باسی هزار سوار بقدره فرستاد و ازین جانب بادشاه گورکان سیرام خان بهار نورگمان علی قلی خان غیور امیر
 را حربه ایشان نامزد فرمود و شبی که سبب متان افغانان آتش بسیار افروخته بودند و در امر کس غل از اطراف ایشان را تیر باران
 کردند و چند آنکه افغانه در زیادهای روشنی میکشیدند و غلان خوشحال شده ایشان را در هف سهام انتقام نمودند و اخرا غنچه تحلیله
 جنگ سوار شده راه گریز گرفتند و اسپ قیل غیره و ذک بدست سلطان رسیده و رفع الحال گردیدند و بدین سبب سیرام خان
 که از سر غلایس بود خطاب خان خانان دیار و فادار و همدم همگسار لقب شده سپه سالار گردیده و سلطان سکندر را کینیت
 را شنیده و بعزم رزم غلان افغانه را براسه اتفاق سوگند داده و با شتاب هزار سوار و پیاده و توپخانه بسیار و قیلان هزار
 بحربه خولی روان شد و سیرام خان از مایچی دایره علفیه بمنظر این حال بیادشاه نوشت و التماس نمود و بادشاه نیز از
 لایو جنبیده به نوشهر و شیراپ آورد و مقابل لشکر افغانه که اصناف مضاعف لشکر محل بود و صف آراستند و اوچل روز
 جنگ تیر و تفنگ در میان بوده و نادر سلخ شهر حربه نه اشنی و تینین تسعایه که نوبت قرولی شاه هزار چهل و دو جنگ سلطان
 قرار داده و صف آراستند و لشکر مثل بفرمان قاتل آن خود حمله مردانه آورد و امر از سر جانب
 بقاعده چنگیزی رؤس دشمن آورده جنگ عظیم در پیوست و برانگشتند و اسپ و انگشت گرد
 ز گردون و را کینت گردیدند و زبس گرد و رفت از هر کران و زمین شد و سبک آسمان شد گران و بخون ریختن
 تیر و تیر خنجا و برآمد زواریه خون منجا و دم تیغ در فرقه ها کرده و حمله و دیران از آن جویها شسته رؤس و
 یلان را تر از آب خنجر کلو و فرو ریخته آب خضر از سیوه و اخر الامر توفیق آهلی غلان نظرها افتاد و افغانان بر سر اسبه
 پرتشان در میدان گردیدند و غلان سکندر نیز گریخته بکوه سواک و آمد محمد سیرام خان ترکمان تاریخ این
 فتح چنان گوید که منشی خرد طالع میمون طلبید و انشائے سخن ز طبع موزون طلبید و تحریر چو کز فتح هندوان با
 تاریخ شمشیر میمون طلبید و بادشاه با امرای خود به دلی خرامید و تروی بگیان حکومت دلی علی قلی خان اوزبک
 بر طوط و منجیل بجا گویو سکندر خان اوزبک حکومت آگره یافتند چون سید شاه ابواللحالی که شعیبه نجاب بود و دفع
 اسکندر تغافل و تهاون میزدند و شاهزاده جلال الدین محمد اکبر به اتالیقی سیرام خان ترکمان بر دفع او متعین شد
 اسکندر و قلع و معائن کوٹ غریز و میمون بادشاه و غنچه که نطق طلع مای زهر بود و بوجه و قیقت علم نجوم
 بام کتاب خانه یا کوثر خانه برآمده و وقت فرود آمدن چون بانگ نماز شنیدند بر زینیه و دیم خواست که نشینند
 عصا خیزیده بادشاه از انجا نعلبیده افتاد و در مدعظیم یافته بر حیا اهل اسباب حیات نمودند و غنچه خیزیدند

تا در یازدهم ربیع الاول شصت و نین و تسعایه وفات یافت ۵ چایون بادشاه آن شاه عادل که فیض خاص بر
 عام افتاد و بی شک و لوثش چون یافت نعمت ۵ اساس عرش از انعام افتاد ۵ چو خورشید جهان تاب از بلندی ۵
 به پایان کارشام افتاد ۵ جهان تاریک شد و چشم مردم ۵ فعل در کار خاص عام افتاد ۵ قضا از بهر تاریش
 رقم زد ۵ چایون بادشاه از یام افتاد ۵ واصل حق شد چایون ۵ ۵ چایون کجارت و اقبال او ۵
 و گروائے بادشاه من از یام افتاد ۵ و تبار خجائے این واقعه گفته اند چایون بادشاه بسیار نیکو راج و بهر لغز بود
 و در علم ریاضی مستعد داشت و در اصحابش با علما و فضلا بود و شجاعت با سخاوت جمع داشت و بسیار باهمت کس بود
 همیشه با وضو بود و در مسجد الحرام حیدر را خطاب بمیل مخاطب ساخت و چون حضور کرد میگفت که مغرور و اید که
 چون حضور داشت منی نام خلافت اتم شمار اتانم بر زبان نیاوردم خوشرو و گندم گون بود و بعضی دیر با میل تیشع گویند
 اما محض غلط است و سستی مذہب و خفی طریقت بود و از منہیات پرستگار بود و عادت خود را با یون داشت و
 طبع مزون این چند شعر از دست ۵ گذشت از دل گرشته تا و کستمش ۵ مانند برین دل داده لذت الممش ۵
 بقصد گشتن عشاق گر کند میله ۵ محب نباشد از افلاق و شیوه کرشم ۵ بکدام است ز سر و قرب جرم حرم او ۵ که بر میل
 ایمن نیست محمد هم مشر ۵ خوش آنکه با خیالت عمری نشسته بودم ۵ و رشوق سروقت از جائے جست بودم ۵ بهم
 کن که گفتم مکتب ترا پریشان ۵ و شرح حجاز لغت چون دل گسسته بودم ۵ زو جہا و اب حاجی بیگم بود و تفرع عظیم
 بنبر او طیار نمود و او اهل او شاهزاده محمد اکبر و شاهزاده محمد علیم میرزا که حکومت کابل داشت و کرا و در این لوراق بیاید
 انشا اللہ تعالی و چایون بادشاه در کیلو کھری مدفون است ۵

ذکر بعضی از شعراء عصر او
 از روز و زمان طبع عصر بادشاه و بجا چایون گورکان چند کس شهید بوده اند
 از انجمله باقی نام شاعرے از صاحبان چایون بادشاه بود از دست
 ۵ بردند و لم عشوه گری لب شکرے چند ۵ غنچہ دهنے سروقتے سیرے چند ۵ انسی محمد شاه نام قنداری
 از ارباب زاد تے قندارے و میرا بابر بادشاه در زند و نشان آمد و مدت ۵ واقعه نویس بود و در عهد چایون بادشاه میرا
 از چند سرفراز شد و در لاهور در شصت و شش و سبعین و تسعایه در گذشت از دست ۵ سر شکر رفتہ رفتہ بے تو دیار
 شد تماشا کن ۵ بیا در کشتی چشمن بین سیر وریا کن ۵ از اہل وفا بے خبری رایہ کن کس ۵ با بن بجای سیرے را
 چه کند کس ۵ توری طاعت الدین محمد سعید و بی پرگند سعید و بی از توایع غنچہ زند و جاگیر او و بان منسوب شد و در
 معلوم ہند سہ و ریاضی و نجوم و حکمت ممتاز بود و از صاحبان چایون بادشاه بود و بادشاه او را خطاب
 ترخان تو اخوت نہ بلکہ کز مال تا بجا کہ کروہ بنام سلطان سلیم جاگیر بادشاه ساخت و دست و دست اربع و
 تسعین و تسعایه و را ملک میر و از دست ۵ و ننگ و در از ان لب خندان نشسته ام ۵ مانند غنچہ میر

گريبان نخستام و همی میرزا فرزند ارمطاب بنان عالم ملوک بدیدم بیک از امارت مشهور پهلویون بدو شاه و بنجات و سخاوت و دگر اوصاف امارت مشهور بود و بسیار خوش خلق کسی بود و خلق عظیم داشت از دست و دل من بین عزیزان و دافعی از جنون درو و محیط محنت مست و طرف گرداب خون بدو و دوازده صاحبان اماران باو محمد مراد خان بهادر و توکرمان بود و کرمطاب غلام خانان سپهسالار ارمطاب بود و در مراعات شعرا و فضلا نهایت سعی بجای آورد و خود هم شعر میگفت چنانچه ذکر او در ضمن حالات شعرائی که بر باد شاه یا بدانشان الله تعالی -

ذکر سلطنت سلطان ابو الفتح جلال الدین محمد اکبر بادشاه ابن محمد پهلویون بادشاه ابن سلطان پهلویون بادشاه گورکان -

اکبر بادشاه پسر اکبر فیض الدین
پهلویون بادشاه بود و در پهلویان
گورکانی بود از صاحبقران

بلندی اقبال پناه و جلال شل بادشاه بر شصت و اقلیم هندوستان را از عدل و انصاف خود چنان آراست که جهانیان را عدل و نوری را از یاد رفت و هندوان تا بعد از او خوشنود بودند که اکثری ویرا اوتار میگفتند و بغیر از این او دست بطعام نمی آورد و از بدو شعور و شعوری بیهیبت داشت و فتنه که در کابل نزد کامران میرزا بود و پهلویون بادشاه از هندوستان شکست خورده به ایران رفت و از اینجا باز آمد به کابل رسید و شاهزاده را دید و مادرش را در در میان خود امین بجا داد و شاهزاده را آورد و گفت که مادرت را شناس و با آنکه عمر او چهار سال بود و دین مدت از والدین جدا مانده بود از شعور و خدا داد بخیر را در خود رفت و موجب تنهاب گردید و تولد او در سنه تسع و اربعین هجری بود و چون پهلویان پدر با میرزا امیر خان تبار و پسر سلطان اکبر را غلامان به پنجاب رفت و در کلا و نور خیر از قتل بادشاه بدو رسید و دست از تخت بجای آورد و با اتفاق فوکیان که موجود بودند و در و م ماه بهیج الشانی سنه ثلث و شصتین مسیح یا بعد از سنه سال و نه ماه بهیج فغان و بی جلوس فرمود که کل امیر شکفت و وزیر بدو را و مراعاتی خدا آفرینانکه باید داد و نداد فتنه دوران جهان بشد امین که بادشاه جهان پادشاه بر سر نهاد و در تاریخ جلوس او چنان است که خطبه شاه رفعت نمیشد و در سکه عدل کار را چون زرد شد و بهشت تیخت سلطنت اکبر شاه و تاریخ جلوس ۹۶۳ لغت اکبر شد و دیگر جلوس خداوند عالم پناه و در میان سپهسالار باوجود عهد ایلیقی بر سپهسالاری نیز سرافراز شد و تری سیکان حاکم دلی میرزا ابوالفتح اسمان کامران میرزا با با سامانی بادشاهی بر اردوی اکبری فرستاد و قلی خان اوزبک حاکم سمرقند خان اوزبک حاکم آگره و بهادر خان اوزبک حاکم دیالپور و منعم خان ایلیقی حاکم میرزا حاکم کابل و دیگر حکام و انقض انحصار و انقیاد فرستادند و بادشاه بر سکه بادشاه بدی که سواکا سوار می فرمود سکه بدی که سواکا اگر خجست و در بر محمد ابراهیم نگر کوٹ اطاعت قبول نمود چون میرزا سیدان گورکان علی بدخشان به کابل بفرستید بادشاه عدل سکه بارش محمد قلی خان برلاس عالی قاضی قاضی الدین خان اکبر

حضرتان را بعد امر آنکه کابل فرستاد اما منع خان قبل از رسیدن امرا میزاسلیمان گزینان صلح کرده برگردانید و درین
 هیومن بقال که اصل نام او میخا بود و موخران ناری اورا میمون و میموی بقال سے نویسنده و مروه و منور و میک
 بود و از قوم بقال مثل او در هزاران سال کسی برخاسته و او بدرجه وزارت سلطان محمد علی سوراخان رسید
 و با سلطان محمد والی بنگال و سلطان ابراہیم خان سورجنگیدہ و با دیگر امرائے افغان معرکہ آرا شدند و ظفر یافته بود
 و اکثر کارهای نمایان از و بظهور رسیدند و آنسے لشکریار را فرارشته و بقصد استرداد دہلی جاگرہ و ہمہ دردی مثل
 برخاست و باسی ہزار سوار و دو ہزار فیل جنگی روئے بہ آگرہ آورد و سکندر خان اوزبک و بقال خان امرائے مغل از
 جنگیدہ انہزام یافتند و شادی خان افغان کہ از امرائے کبار سلطان عدلی بود بکنار آب رست آمد از مقابلہ خان
 علی قلی خان اوزبک شکست فاحش یافت چون میموی بقال اگرہ را تصرف شدہ روئے بہ دہلی آورد و تندی
 بیگ خان سرعان بیاطراف فرستادہ امرائے مغل را بعد طلبید عبداللہ خان اوزبک و لعل سلطان بختی و
 علی قلی خان اندرابی و میرکھان و دارابی کہ قریب بودند رسیدند و خان زمان فیروز اکثر امرائے دور بودند و منور
 راہ بودند کہ نزدیگیان شتابی کردہ با میمون بقال جنگیدہ و میموی با چار ہزار سوار انتخابی و فیلیان خود از قلب برآمد
 بر لشکر مغل تاخت آورد و امرائے مغل منہم شدند و بہ نوشہرہ رفتند و غیر از پنجاب و دیگر حملہ و ابابت ہند از تصرف مغل
 بدر رفتند و بقصدہ افغانہ رسیدند و فوجی عظیم در فیل را بہت میمون بجمع شدہ فغان اکبر کہ دران زمان بیش ازست
 ہزار سوار و رکاب داشت با امرائے کاکش نمودہ را سہا بجنگ قرار گرفتند و بادشاہ خضر خواجہ خان جغتائی را کہ
 داماد بابر بادشاہ بود و گلبدن یکم دختر بابر بادشاہ در عقد خود داشت بجلومت پنجاب و دفع اسکندر سوزن ملز و فرمودہ خود
 عازم محارہ میمون گردید و در نوشہرہ رسیدہ خیام زد و دران تمام وقتیکہ بادشاہ بیکار رفتہ بود سیاحان کہ مختار کل بودند
 از تندی گیخان بکجہ شیمی خار سے در دل داشت و براجم فرار از روئے میموی بقتل رسانید و میمون با پنجاہ
 ہزار سوار و ہزار و پانصد فیل حربی و چاہ و یکسہ توپ کلان و پانصد ضرب زن و دیگر اسباب حرب و ضرب و
 دہلی بود چون خبر ہفت مغل شدید در صدر فوجی لشکر شدہ و فوجانہ از پیشتر بہ پانی پت فرستاد و خود نیز فاعلم آن صوبہ گردید
 و اکبر بادشاہ سکندر خان اوزبک و عبداللہ خان اوزبک محمد علی قلی اندرابی و محمد صادق پروانچی و شاہ علی خان مجرم
 و محمد خان جلال و مجنون خان قاتقال و فیوہ امرالبر و ساری خان زمان امیرالامرا علی قلی خان اوزبک بہادریان
 اوزبک بنظر سے تعیین کرد و امرائے مغل با شاد و بخان افغان کہ متقلای میمون بود جنگیدہ و فوجانہ را از دست و استراحت
 نمودند +
 ذکر محارہ خان زمان امیرالامرا علی قلی خان اوزبک دیگر امرائے مغل
 با میمون بقال و امرائے افغان ظفر یافتن بتقدیر از دو و اجمال
 چنانکہ نوشتہ شدہ میمون
 بقال اخبار شکست
 شاد و خان شہیدہ

برآشت و بایک کس سوار و پیاده افغان و راجپوت و فیلان جنگی در قطع مسافت مسارعت کرده قریب بامرک
 مغل رسید و علی قلی خان با وجود آنکه بیش از نسیب هزار سوار در رکاب نداشت در مباح جمعه دو محرم سنه اربع
 ستین و تسعایه هجری بتسویصقوت پرداخته بغیر انتظار مویک بادشاه که قریب رسیده بود عازم حرب گردید و بمیان
 از ایشان حلیه نگرفته دیوانه بمحرک خرامید و غم روسه زده و غم پریشان و در افتاد و جوشش بدینک نیل
 دیدند و زلزله روین خروش و غروش آمد از سم روین پوش و علمها برآمد بچرخ بلند شد از شقهها مهر و
 مه پرده بند و دلیران هر دو لشکر از هر دو جانب حمله آورده با هم میجنگیدند و در هر طرف برآنگیختند
 عنان تا فتنه از دو سو در عنان کشادند و بترتیب و نشان و دو لشکر دشمنی هم ناگزید و بخون ریختن همچو
 شمشیر تیز و هم نمودند و فرو شکوه و در برگشت دریا به جنبید کوه و چون لشکر اعدا بسیار بود و با وجود سعی
 کوشش امرا اکثر لشکر مغل راه فرار اختیار کرده علیه از جانب مخالفان عیان شد اما امر اولیایان پائینات
 افشرد و شل شیران ریجگیل حمله نمودند و میمون برقرار عادت خود فیصل هوای نام سوار با سه چهار هزار
 سوار اعتماد و از قلب جدا شده و افواج پیش روسه را از پیش برداشته بر علی قلی خان که در قلب بود حمله
 آورد و دلیران مغل دست بردارفت بر کشاده بآنست نهار خود دند و درین اثنا تیس از دست دلیران مغل در چشم
 میمون رسیده بعضی نویسد که از نسیب سرش برآمد و بعضی برآند که اندک جراتی بود اما میمون سر تکیه موج نهاده
 و افغانان و اهل لشکر مضطرب شده راه فرار گرفته و شاه علی خان محرم نفیل میمون رسیده و قصد فیلان کرده فیلان
 از خوف جان نام میمون را هر نموده و شاه علی قلی را پیش گرفته روانه اردوی بادشاه گردید و بخان تعاقب افغانان
 نمود و مردم بیکار شدند و اموال تقیاس بے حساب بدست آوردند و هنوز بادشاه در درو کوه جنگ گاه پییده
 بود که نوید این فتح عظیم مع میمون بدو رسید و بیلاخان بفرمان بادشاه بدست خود میمون را گردن زد و تا پنج این قوسه
 نثار زر و مال و برینتع بروج بقا با غماست قدرت و رفرتز بهر سال طبع او گرفت میمون را گفتند و امر امپرات
 رفته افغانه بسیار را بقتل رسانیدند و خزائن اموال بقال مذکور بدست آورده بحضور فرستادند و بعد ازین بان سلطان
 حسین ابن بهرام میرزا ابن شاه معجیل صفوی قندهار را از دست گماشتگان بادشاهی گرفته و بادشاه بدلی رفته
 جشن بآن عظیم کرد و چون سکندر شاه سوربار و گرسو آورو و خضر خواجه مان را شکست داد و بادشاه از دلی رنج
 رسید و راه بدیوان حضرت خواجس الدین محمد حافظ شیرازی متاقل نموده ابن بیت برآمد سکندر را بکشتند
 آلبه و بنروز و بنسبت این کار و سکندر قلعه ناگه خزیده بادشاه ویرا گرفت چون بعد ازین آن
 خضر شاه ولد سلطان محمد سورسکه نام خود کرده و سلطان بهادر نامیده با تمام خون پدر که در حرب میموشته
 بود بر علی لشکر کشیده ویرا بکشت سکندر ازین اخبار افغانه را عاری از اقبال انشته و ناچار شده اعانت

نمود پس خود را فرستاده خود به پینه رفته وفات یافت و پادشاه ملازمها مرده و عقد سلیم سلطان بیگم بایرام خان
نمود و سلیم دختر میر نورالدین محمد خواهرزاده جلالی و پادشاه بود و پادشاه بعد از آن بدلی برگردید چون وفات کرد و
بایرام خان آغا مرده بود و درین زمان از امیرالامرا علی قلی خان اوزبک که خجندیاری و صاحب صوبه شرقی بود حرکت
موجب بخش پادشاه گشته بود آنسے سپاه لاگمان برو بایرام خان و در دلی مصاحب بیگ و له خواجها کلان بیگ را
که از امر آنسے کبار گورکانیه بود بجهتی بکشت و ازین مکرش و در الوس برلاس پیدا شده امر آنسے تعلیم اندو نهاد
گشتند و پادشاه نیز لغایت آرزو نموده و ملاپیر محمد را که ملازم قدیم بود به خصمت پادشاه و قلعہ بیامنه محبس ساخت و
بایرام خان در صدد دفعه که درن گشته و قلعہ گورکانیه را تسخیر نمود و نیز خان زمان سرکار جوهر و بنارس را تا آب گنگ تخلص
ساخت و پادشاه عنایت فرموده و طالع فاعره و انعام موفور بر آنسے او فرستاده و پادشاه از تسلط بایرام خان عاجز شده و از
اگر جمیع لشکار برآید بدلی رسید و فامین جیت اخسار امر ابره جانب فرستاده و امر او نصب داران فوج فوج رو بگردگاه آوردند
و بایرام خان نیز بطریق لغایت کوفته و به بیامنه رفت و چند سة ازین سوابق میگردد و پادشاه ویرا گفته فرستاد که اگر او اسپه گری
داشته باشی بدرگاه بیامنی ورنه عازم جمشوی و بایرام خان خانخانان گهی غرض جمعه نمود و باز از آن برگردیده در
صدد فراموشی خیل و شتم میشتند امر ابره را تعیین شدند و در ظاهر با چوایره با افواج پادشاهی جنگیده منہم شده و پادشاه
نیز عازم لاهور گشت و منعم خان آمده و تنبه و کات و خطاب خانخانان یافت و بایرام خان با مردم مغلسه و رکوعهستان
سواک بار و گزشتگیه منہم شده و آخر الامر در بیج التانی ستمانی تنین و تسعاید بلازت آمده و پادشاه محرمت بسیار
کرده گفت که اگر میل مارت داری ولایت کالیپی و چندیری سپید هم و اگر نرو با ما بشی و در صاحبان خود و ابریم و اگر منظور نباشد
بجای بروی با حسن موجه روانه سازم و بایرام خان شوق آخر اختیار کرده روانه جمگ گردید و پادشاه عجاہ هزار روپیہ بپوشه اود
چون به پٹن رسید مبارک خان افغان لوهانی که پدرش را بایرام خان در مکره با چوایره کشته بود برسم ملاقات آمده بے خبر
بفریب خجندیہ پیش ساخت **ه** گفتا که شہید شد محمد بایرام **ه** تاریخ آن است و پس از عبدالرحیم خان بحضور پادشاه رسید
و پادشاه ویرا خطاب میرزا و فرزند بخور و از خانخانان سپه سالار و افتخیز خجندیاری ساخت و بایرام خان از قوم بهار لاهور گمان
بود که سنانیک عبدالرحیم را بجز خطاب میرزا افضل پذیرند بر غلط آمده ما هر دو پدر و پسر در بهاری و شجاعت تعلیم داشتند
عبدالرحیم خان در مرد و انگلی و داد و در شش تا امر و زشهور و یار است -

در بیان تسخیر ولایت مالوه چون درین عهد در ولایت مالوه باز بهادر و لشجاعت خان از امر آنسے
غیر شاه افغانی با استقلال سلطنت میکرد و در عیش و عشرت بفرخ کشته و
داو عشرت میداد و در علم بیستی هندو قونی کامل داشت و زنان حسنی غنینه بسیار جمع آورده و از آنجمله معشوقه بود و پسر
نام که سر دفتر مشوان جهان سرآمد خوان و دوران بود **ه** بخنده از شریانو در بیخیت **ه** نمک از منده پرشور و بیخیت **ه**

ملک گوند و آله که و بر آلوده و راه گویند مامور شدند و در اینجا هر زن آن سپهر را به ولید و صغیر اسن بود و در زن رگادی نرسند
 مردانه بود و شکوه صحیح آورد و در مقابل شتافت و فوج او در حرب مغل انهم با شتد رگادی و فوج بران شکست و گافتند
 جان داد و صفهان بران ملایمت دست یافتند و یک هندی و اشراف و طلا و نقره و نفاس و ذخایر بسیار بدست آورد
 و کهنه را برین بنیمنت آمد و آصفهان مغر و گشتند و فوجی و زریه را آخر سخت شتافت و بادشاه فرمان داد و او را در شتافت
 و صغیر و شتایه اساس قلعه اگر آباد اگر نهاده چهار هزار سنگتراش و محارفر شدند و از سنگ مسج بنانها و در
 عرصه شتافت و قلعه بن شهرت نامش یافت و به اگر با و موم شد و موم درین ایام مبارک زمان سپهر علی خود را
 شیشه افغان ناسیده و چهل هزار سوار افغان گرد آورد و بقصد انتزاع جوینوار گنگ گشت و علی قلی خان از آن
 اوزبک باد و از ده هزار سوار بقابل او بر آمد و نیروی صعب را قشده بهادر خان اوزبک را در علی قلی خان بمیدان آمیده
 و چند بران افغان را که خود را با هزار سوار بر برگرفتند گشت و افغانان بعد حرب و نبرد شکست یافتند و هر دو بر او مغر و
 شده از قبیلها کسی که بدست آورد و بدو بیعت و یک بدگاه نفر ستاند و اول ازین واقعه که باعث سرخ بادشاه شده
 بود و حال ششم بیگ بود که علی قلی ویرا عشق خود نموده و او را مثل بادشاه کونش بکشد و بادشاه اورا جلبیده علی قلی
 نفرستاد و از پیش خود را بدو ولی آرام دل نیز بدو بخشیده و ششم بیگ اورا عبد الرحمن که در شهر سر پور بود داد و در اینجا
 رفته در نشه شراب با طلبید چون عبد الرحمن نداشتا هم بجز اورا مقید نموده ولی را متصرف شد و برادر عبد الرحمن رسید
 ششم را گشت و علی قلی به انتقام فرستاد عبد الرحمن سو بادشاه فرار و زریه این عامله و جباز دیا و کدورت
 گشته و بادشاه بحکم شکار و شوم شده چون قریب کوه مانک پور رسید هر دو برادر بکشت رسیدند و فیضان دیگر غنائم
 داخل خزانه بادشاه نمودند و بادشاه با گره معاودت فرمود و در سینه شمع و تین و نساجی بجز میارت حضرت سلطان الهند
 غریب نواز خواجه سید معین الدین حسن بخاری چینی و جمیری قدس سره العزیز رفتند و مراسم زیارت بجای آورد و سپس
 شرف الدین حسین را به تسخیر قلعه میر طهم مامور فرمود و جنگ و دینداس لمراسه را به مالو پور اینجا بود و فوج متعل بعد حرب
 سخت قلعه را تسخیر نمودند و درین مان پیچید خان که به مالو متین بود قلعه بجا نگر گرفته و لشکر به بران پور کشیده بلو
 بران پور را قتل عام نمود اما باز بهادر و میران مبارک شاه فاروقی و تغال خان و البیان خاندیس برابر با اتفاق عازم
 مقابل او شدند و لشکر متعل از بد مزاجی و لایحه و خطب به پیچید خان بے رخصت او بگذاشتند و امر اسکی نیز خود را
 یک کوشید و بد پیچید خان چار ملوحت کرده و در وقت عبور زید افرق شد و باز بهادر و بارگور و مالو نمکن یافته و بهادران خود
 در سینه شمع و تین و نساجی عبد القدر خان اوزبک عالم کالپی بلو بران بادشاه متوجه گشت و در آنک جنگ باز بهادر را
 گزینانیده با لوه تسلط یافت و درین ایام سید بیگ ایچی ایران آمده و ولک و پویه که پهلوانان عراف باشند
 انعام یافت و بادشاه بوجه امانی عبد الله خان را با لیا عا لوه آمده چون به او صحن رسید عبد الله خان تفریح شد و تفریح

هجرات شد و پادشاه سبت و پنجم و ده راه دنبال او کرده برگشت و حکومت مالدیه و قرا بهادر خان رجوع کرده عداوت نمود و
 در نزدیکی سیپری کلاس گله قبیله کیکی از فیلان مست در دیو و بنظر آمده لشکریان گله را راند و قلعہ سیپری کلاس در
 آورند و فیل مست دیو را قلعہ را امانا خند بیرون رفت اما کیکی از فیلان قلعہ بر سر راه آوردند و فیل وحشی بیگانه لیتاده
 گرفتار شد بعد ازین چنان برزیا بنا ماری شد که پادشاه از امر اے اوز یک رنجیده خوانان تمهیل است بدین سبب
 امر اے اوز یک در سر جا کرد و دنیا غمی شد ند کند خان اوز یک ابراهیم خان اوز یک و علی قلی خان و بهادر خان عبداللہ خان
 اوز یک غیر و سر از اطاعت میچسپید و قریب سی هزار سوار مثل یکبار علم خلعت بر او افتاد و پادشاه شایم خان جلا بیرو
 و محمد امین خان دیو از پادشاه بدافع خان را بحرب ایشان فرستاد و ابراهیم خان و سکند خان بمعاونت بهادر خان جنگیده
 ایشان را منہزم ساختند و پادشاه در شملت و بعین تسعایت توجه تادیب ایشان کردید و محمد خان اوز یک با تادیب
 ایشان فرستاده اما سفاحان نیز ایشان پیوست و چون بهادر خان سکند خان سوئے اگر رفت دیو دند پادشاه سید غفر الملک
 با امر اے دیگر بر سر او فرستاد علی قلی خان و والدہ خود را خدمت پادشاه جهت التماس عفو فرستاد و سید غفر الملک با وجود امتناع
 بهادر خان با د جنگیده شکست یافت و پادشاه قلعہ اوز یکان بالتماس والدہ خان زمان معاف کرده بجای گیت قصر ظاهر نمود
 اما اوز یکان چند سوار دیگر آنرا بغی بطور رسانیدند و چون پادشاه بمحور رسید گیت دیگر خوانان عفو شده پادشاه
 بهادر خان را برادر سیگفت عند ایشان پذیرفته اما بار دیگر اوز یکان بمعاونت افغانان و وزیر خان هر وی که محمیان
 یا غمی بودند سر از رقت ملیت باز نشیند چون سیز اسلیمان بز نشانی بکابل آمد سلطه شده بود و محمد حکیم میرزا بر نیاب آمده
 پادشاه فریدون خان غیره امر اراجمد او فرستاد و فریدون محمد حکیم میرزا را از رقیبت به لامور آورد و پادشاه قضیه اوز یکان
 مجهل گذاشت و در سنه اربع و سبعین تسعایت به لامور رفت اما میرزا حکیم میرزا خبر توجه پادشاه بکابل گوشت و نیز او را محمد سلطان
 میرزا اگر کان یعنی محمد حسین میرزا و اقل میرزا و ابراهیم حسین میرزا و اسو حسین میرزا و اعوام اینها سکندر سلطان و
 محمود سلطان نیز با غمی شده و سوئے مالدیه بخشنند و بیوقت امر اے اوز یک تهیه آمختن با ایشان داشتند و پادشاه
 با گره آمده و با و نیز از فیل جنگی و فوج بسیار بر سر راه امر اے اوز یک رفت و بگذراند و لکپور از دریائے گلنگ پایاب گذ
 و بار غی از فیلان و صد سوار نامی قریب سیصد بار دوک امر اے سید و محمود خان قاتل آصف خان هر وی که در قلعہ
 کریمه با یکدیگر دیو پادشاه پیوستند و امر اے اوز یک که گمان محو پادشاه بود چون بدین شتی باین زد و می شد
 تمام شب بلری ز تعصایدن و شراب خوردن مشغول بودند و قضا خبر یافته صف آرا شدند و در چاشت دوشنبه عصر
 ذی الحجه سنه اربع و سبعین تسعایت جنگ در گرفت و با باغی قاتل که بر اول پادشاه بود بر اول اوز یکان را
 شکستند بهادر خان بروی سینه ویران محمود خان رسانید و فوج محمود خان نیز زور آورد و از هم پاشید و سوئے
 قتل خاص آورده پادشاه که فیل سوار دیو تر اے و محکرمه دیده و نظر احتیاط فرود آمد و بر اسب سوار شد و

باولی نعمت ابرو ن آئی ۶ اگر سپہرے کے سرنگون آئی ۶ بہادر خان اور بک را اسپ سوار سے بفریب نیز زینین افتاد
و اکبر بادشاہ با فوج خاصہ حملہ روانہ بر علی قلی خان نمود و فیصلہ از فیضان بادشاہ کہ ہیرا نند نام داشت بروج علی قلی خان
دویدہ رودیانہ نام قیل جنگی اورا بگشت و تیرے بر اسپ علی قلی خان رسیدہ اسپے دیگر آوردند کہ بران سوار شود گاگاہ
فیصلہ جنگی بدو رسیدہ اورا پائیمال نمود علی قلی خان کہ ستم زمان کو دیان دادا بہادر خان گرفتار شدہ و امرا
بغیر خصمت بادشاہ اورا بقتل آوردند و بعضے نویسند کہ خان زمان بگلہ تفنگ گشتہ شہرے بکفران نعمت دلیری
کر کرد ۶ کہ اسپ مرادش سکندرخورد ۶ بہادر کہ بدستم روزگار ۶ زکفران نعمت چنین گشت خوار ۶ و بادشاہ
بر بلخ و اذکے ہرگز از ہمایان آن ہر دو برادر سرے بیاورد و بقتل یک ہشتری و دہ ہندوستانی یک روپیہ کیوٹو گریا
ہر جا کہ از ہمایان خان زمان یافتہ جب تہ جبہ بقتل رسانیدند ۶ قتل علی قلی و بہادر جو بر صرح ۶ جانان
میرس از سن بیل کہ چون شدہ ۶ بہ ستم زین فاضل چو سال وفات او ۶ آہے ز دل کشید و گنہگار و خون شدہ ۶ و
قاسم ارسلان درین واقعہ چنین گوید ۶ چو شد خان زمان یانگی و باغی ۶ ز شاہ اکبر کہ شش نیست دیگر ۶ بخت گنگ
خورد و ز عالم رفت و گردید ۶ بہادر گشتہ از بعد برادر ۶ برائے فتح شدہ تاریخ جستم ۶ خرد گشتہ اسباب کس فتح اکبر ۶
بادشاہ و در محرم سنہ خمس و سبعین شماریہ اکبر آباد در رسید ۶

قربان نسخیر قلعہ چٹوڑ و محاریرہ رانا کے سیدو دیہ
چون تا آن زمان باوجود انکرت جمیع
راجگان راجپوت ناشایستہ طاعت

شہشاہ نعل بروش اطاعت گرفتہ بودند رانائے چٹوڑ اطاعت سرفرو دیا و ردہ بود بادشاہ عزم ادیب او جزم نمود
و کنور سکت سنگہ سیدو دیہ کہ سپہرہ رانا اودی سنگہ سیدو دیہ والی چٹوڑ بود و از پدر رنجیدہ بدگاہ بادشاہی آمدہ
باستغنی عزم چٹوڑ بدین خوف کہ میاد اپدراہن عزم بادشاہ را بہ تحریک او داند از لشکر بادشاہ میرون آمدہ و فرود شد و
بادشاہ طرح شکار خرغہ انداختہ کینہ را جالو فرسکار شد نہ چون بقرب چٹوڑ رسیدند رانا اودی سنگہ سیدو دیہ در
قلعہ چٹوڑ مشقت ہزار راجپوت جان نثار را گذاشتہ و جیل بیاور زادہ خود را سردار قلعہ نمودہ خود کو بہستانہائی
و در و قلعہ کو سخت و جیل مردے دلا و بود و صفا چٹوڑ بر بالا کے کہے رفیع نہایت متحکم واقع شدہ است کہ در
ہندوستان ابوسخت و استحکام مشہور است چون بادشاہ گرجھار رسیدہ مورچال با ہمارا نعمت فرمود و جنگ نیز تنگ
در میان آمد و آصف خان حسین قلی خان و غیرہ بر اطراف ولایت رانا مقرر شدند و اودی پورو کو تلمیر و ہرام پور غیرہ
را تاخت و تاراج کردند الغرض چون مدت محصور چٹوڑ امتداد یافت نقب ماورون قلعہ رسانیدند و سابلہ مرتب کردند
روزے در یک نقب آتش دازند و خشتہ پیدا شدہ بخلطی در نقب دیگر نیز آتش افتاد مردم بادشاہی کہ برومانہ او
غافل بودند بیا کس ضائع شدند اما لشکر منصور دست از جنگ باز نہ داشتند روزیکہ بادشاہ بمیر پور چل سوار

شدند و زن قلعہ کے بندوق سے اغاخست کہ ہر بار مردم لشکر بادشاہ راضا لے نمو بادشاہ احوال اوشنیدہ بندوق
خاصہ دست گرفتہ و سوسے آن روزن سرداو و فرمود کہ تو تم احساس میکند کہ نگاہ بر نشانہ رسید بعد چندے خبر رسید کہ
برادر زاده را تا جہیل بدان ضرب کشتہ شد الغرض چون مدت محصرہ امتداد یافت و رست و پنجم شعبان سنہ خمس
سبعین و تسعایہ افولج قاہرہ از ہر طرف ہجوم آورد و در دیوار رخنہ پدید آورد و قلعہ محصور نمود و بادشاہ فیصل
سوارہ توجہ قلعہ شدہ حکم قتل داد و راجپوتان کہ درون قلعہ جنگ می تادہ بودند جنگیدہ قریب بہ دہ ہزار کس کشتہ شدند
و قلعہ منہض شد و در مدت کم از ششماہ قلعہ فتح شد ۵ چو گنگون اندیشہ بادشاہ ۶ سوسے عزم حبس کرد و زین
بانک زبان فتح آن قلعہ کرد و کہ با داجہانش بزرنگین ۷ چو تاریخ پرسیدم از عقل گفت ۸ نادر کہسے با
فتحے چین ۹ ۶ و آصف خان ہروی بحکومت قلعہ حبسوراموگر دید و بادشاہ از انجا باجمیر شریف آمدہ و باز
حضرت خواجہ بزرگوار حضرت سید سعید الدین من بخوی اجیری رحمتہ اللہ علیہ سجا آورد و دیگے روئین بسیار
کمان ترتیب دادہ بر روضہ منورہ مقرر کرد و بعد از ان توجہ قلعہ رن تہنہو گشتہ و در سنہ ست و سبعین
و تسعایہ آن قلعہ از راجہ سرجن والی آنجا بلگوت ۹

ذکر دختر گرفتن شہنشاہ اکبر گورکان از راجہا ہندستان
چون شہنشاہ اکبر در رعایا
پروری نظیر نداشت و اکثر

اوقات لغصب منہمی را منظور داشتہ ہندو و مسلمان را برابر رسید و منہیان را ختمے کہ از مغل در ولہا جائے
گرفتہ بود و تدبیر خرازل شد و اہل ہندوستان دل بر سلطنت ایشان نہادند و اکبر بادشاہ نیز برائے مصلحت وقت و
تالیف قلوب طریق صلح کل پسندیدہ جزیرہ را نیز توقوف ساخت و خواست تا بنیاد سلطنت مغل را در ہندوستان
بر قوام باخاندان راجپوت کہ فرمای رواجان ہندوستان بودند متکلم سازد تا بوجہ این قربت روسائے ہندو خیا
بر یکگاہی مغل را بہ یکگاہی مبدل نمایند و خوفے کہ از لغات و عانیہیں در ولہائے اہل ہند متولیت نہ ترفع گردد لہذا
اول دختر حسن جان عالی میوات را درخواست بردار و این نیت را باعث افتخار خاندان خود دانستہ دختر را بہ
آئین شایستہ و شہنشاہان باوقشای فرستاد و سپس بہ مہاراجہ اکبریکرام فرزیدے پور شہوراست درخواست داد و
اول انکار کردہ بالا آخر قبول کرد و مہاراجہ بہا را مل کچھواہے والی آبنیچے پور دختر خویش را با آئین شایستہ
بحکم ملت بادشاہی فرستاد و بادشاہ اورا بہ سلطانہ زکیہ بیگم موسومہ ساخت ۵ بروزیکہ طالع بر و مند بود و
نظر اسرار او پدید بود و چہا نذر بر برسم آبائے خویش ۶ چہ چہرہ مرا کہ ہستائے خویش ۷ چون بادشاہ را اولاد نشد
بخدمت شیخ سلیم شہتی رحمتہ اللہ علیہ کہ از اولیائے وقت بود رفتہ توسل حبت و در سیکری بنیاد شہری نہادہ
فتح پور نام کرد و بدعائے حضرت شیخ زکیہ بیگم کچھواہی مامور شدہ و بادشاہ بیگم را گرامی داشتہ و از بطن آن

حفصه خلعت شربت پر بوجو آمد بادشاه اور اتمینا بنام حضرت شیخ سلیم موسوم کرده سلطان سلیم میرزا نام کرد چون نشا
 ندر کرده بود که اگر خلعت عرض دل اورا پسرت صاحب عمر کرامت کند پاسبان به اجمیر شریف رفت زیارت کند پس انداز
 فتح پور سیکری که مسکن حضرت شیخ سلیم بود و بادشاه شہرے آباد کرده بود پاسبان به اجمیر شریف رفت و بیعت منزل
 به اجمیر شریف رسید و ہر منزل دو ازادہ کردہ راہ است و بادشاه اینہم منزل را بہ پائے خود قطع کردہ ملاسم زیارت
 حضرت سلطان ہندوستان حضرت خواجہ سید حسین الدین حسن بخاری امیر سی علیہ الرحمۃ والرضوان بجائے آورد و بادشاہ
 و حضرت خواجہ بزرگوار اقامت بسیار داشت و ہر حال از ہر جائے کہے بود بزرگس حضرت خواجہ بزرگوار غریب نواز حاضر شد
 و شہر اور تاریخ تہنیت تولد شہزادہ سلیم قسامد با گفتند و بادشاہ و امن مہرا و ایشان را بہ کھائے مقصود پزیر و مواد
 تواریخ کائے شہورہ سے و شہر اور تاریخ اکبر پر و دیگر گور و برج اکبر شاہی و تاریخ ولد سلطان سلیم است
 و از شرطے عہد خواجہ حسین مروی قصیدہ عالی مضمون در سکہ نیکم کشید کہ با وجود عمر کی مضامین و خطاب از مختار اول
 تاریخ جلوس اکبر بادشاہ و از عصر ثانی تاریخ تولد سلطان سلیم میرزا کہ در توصیفہ سی و یک بیت گفت فصحا اورا
 قبول داشتند چند شعر از ان و ریختن نوشتہ میشوند و ہذا سے لہذا لہذا ہے جاہ و بیال شہر بار کہ گوہر محمد از محیط
 عدل آمد و کنار بہ طاسرے از شہان جاہ وجود آمد و فرد کہ کعبے از اوج عز و ناز گردید آشکار کہ گنجینے این گوہ
 منمودہ و بدور چین و لالہ نیست گوہ کمشود از میان لالہ زار و شاد شد لہا کہ با ناز آسمان عدل و داد و
 باز و نیازندہ شد کہ مہر ایام بہار و آن طلال برج قدر و وجود جاہ آمد و ہر دن و ان نہال آرد و سے جان
 شاہ آمد و بہار و شاہ افیم و فاسطان ایوان مضافہ جمع جمیع میدان کام دل امیدوار و عادل کامل محمد
 اکبر صاحبقران و بادشاہ کام و سے نامدار و کامگار و کامل و اناسے قابل عدل شان و بدہر و عدل اعلیٰ غافل
 بے عیال روزگار و سایہ لطیف الہ ان لائق تاج و تکیں و بادشاہ دین پناہ آن عادل عالم دار و مجلس و اسرار جاہ
 و ان خود روز و مہک ویرا ساک راح آمدہ فیضہ دار و مقدم مولود سے افزو و زیب شد اگر و لو بود و لا افروزی سب
 و رشاہوار و از کلام اویان حال منے ستفادہ و زکمال او بنا کے دین و دنیا استوار و حکم کن کلکہ کہ دار و حکم بر آب
 روان و بر سبیدی با سیاہی میر و دلیل و نہار و اسے چو منہ لایزال آفتاب ملک دین و پائے افزا سے معالی
 سایہ پرور و کار و شاہ صبح عدل و داد سے ماہ شام جاہ و کاہ و برق گاہ عزم و جزے کوہ گاہ بردبار و کے بجزوت
 مانند ابے از حیا پیش سحاب و با جود سے نہ زید و دواز بار بہار و تابو و باقی صاب روز سے ماہ و سال و دان
 حساب از سال و ماہ و روز و دوران پایدار و شاہ با پائندہ و با دو باقی آن شہزادہ ہم کہ روز کائے بے حبیب ساہا
 بے شمار و دورین مقام ہمین قدر اشعار اکثہ گفتہ عرض از ہر مصرعہ اول سنہ ثلث و تہین تو سحاب و از مصرعہ ثانی
 سنہ سبع و حسین تو سحابہ افراج سے با بادشاہ و و کہ نہنگ خواجہ حسین مروی عنایت نمود و شہنہ عظیم مرتب

میزبایان بگجرات رفتند اکثر آن ولایت را به تصرف درآوردند و قلع محمد آباد و جانیپور و سورت به ایشان تسلیم گشت کبریا
 تأسیب ایشان را ضرورت داشت تا مازم گجرات گردید و بعد رسیدن در حوالی گجرات سلطان مظفر گجراتی که از اولاد سلطان
 بهادر شاه بود و امرای گجرات او را به سلطنت برداشته بودند مدتی دیگر امرای حبشی که کبریا امرای گجرات بودند به
 ملازمت شتافتند و امرای حبشی بسبب اظهار غنائی ولی مفید شدند و بلده احمد آباد نیز به جنگ و حرب منصرف شد
 بادشاه میرزا سید عزیز کوکلتاش با بن خان اعظم شمس الدین محمد انکه را به گجرات نصب فرموده و درین اثنا خبر رسید
 که ابراهیم حسین میرزا در سورت و محمد حسین میرزا در بهرح وچ است و ابراهیم حسین میرزا عزم پنجاب دار و بدین سبب
 اسد و را به شهر زادگان سپرده بانکه امرای بلغار کرد و روز دیگر با چهل سوار از آب تمهندری بگذشت و درین وقت
 سید محمود خان بارهه و شاه قلی خان مجرم در ایبگووان داس کچوا بهر و سلیم خان کاکر و علی خان و کنور مان سنگه
 ابن بهگوانداس و بابا مان فاقشال و سرحن والی رن تهنور و راسه سال کچوا بهر و دوست محمد و حاجی یوسف خان
 و خان عالم و غیره بادشاه پیوستند و نهاد سوار به راه ایسان بودند با انکه ابراهیم حسین میرزا با هزار سوار بود بادشاه
 توقف و انتظار وصول عساکر کرده با جمیع کاکر یکصد تنجا و زن بودند و بر وایتی یکصد پنجاه و در قصبه ستر بال با میرزا
 در داد و باد شاه با بعضی از راجپوتان در حالتی که دو طرف دیوار زقوم داشت ایستاد و سه سوار از خانان فریب بادشاه
 رسیدند و بهگوانداس بار چپه مقابل ایشان شده یکس را منهنم گردانید و چون دو دیگر مقابل گردیدند بادشاه بمید
 راجه مرکب تاخت هر دو کمان گشتند بهر یک که را بهر برادر بهگوانداس درین حرکت جان داد و بادشاه با خواص خط زقوم آرد
 متوجه قلب ابراهیم حسین میرزا گردید و ابراهیم میرزا انکه کیکر از سوار در رکاب داشت رو برگریز آورد و افواج او پریشان
 و منهنم گشت و اگر بادشاه در جنگ اندک صبر میکرد جهان جهان لشکر سیدمانا از غایت تهور توقف نکرده با یکصد و
 پنجاه کس بر یک هزار سوار مخالف نموده و باقیال خود نظریافت اما بهر یک از بادشاهان ترکیب این چنین تهور و جرأت
 نگشته که عالم لشکر را گذاشته بنفس خود بانکه مردم بر فوجی کثیر کرده را بر جمعیت او باشد حمله کند الغرض بادشاه
 بعظمت و نفرت بار و دوسه بزرگ رسیده به قلع سورت شتافت و روزی در حوالی سورت سخن و شجاعت چپوان
 و دیوان آمد که جان پیش این گروه قدری قیمتی ندارد و چنانچه بعضی راجپوتان نیزه و سنان بدست یکس داده و کس
 که هم یکدیگر باشند از هر دو طرف آمده و نواک میسنان بر زمین گرفته زور کرده برید و کچوا که مید و چنانکه سنانها از پشت
 میگذرند و باین صورت بر یکدیگر حمله نموده تلاش میسنان مردانه میکنند کبریا و شاه لغو استماع این سخن تیغ را علم کرده قبضه
 او بر دیوار نهاده و ک او بر زمین گذاشت و گفت که ما بهر تعلیم و شجاعت و مردانگی نظیر نداریم چون بهر سنانیت
 که بروش راجپوتان بعلل آریم بلوک بهین سیف زور کرده بر دیوار حمله میکنیم حاضرین را عجیب حالتی و خطر ابر
 دست و ادا کنور مان سنگه ابن بهگوانداس کچوا بهر از روی اخلاص چاکر دستنی نموده دستن بر تیغ زد که شمشیر

از دست بادشاه بدر رفت و قدری باین انگشت نزد سبابه بادشاه مجروح شد بادشاه غضب آمده راجه مذکور را بر زمین
 زد و بر سینه او شست فلعل سلطان از یک دست مجروح بادشاه را تاب داده و راجه را خلاص گردانید و برین کشتی
 زخم بادشاه زیاده را بزیارت اما زو محبت یافت و ابراهیم حسین میرزا اگر بخینه چون به ناگوار رسید راجه را بے سنگ
 راجه را به الی بیکانیه ناگوار که بفغان بادشاه در جوبو بود بر لشکر کشید و ابراهیم حسین میرزا جنگیده لشکر یافتند و کشتی
 صید کماران میرزا زو جابرا ابراهیم حسین میرزا پس خود سبی فلعل میرزا را اگر نیت بدکن رفت و محمد حسین شاه میرزا نیز بدان کشتی بختند
 و قطعه صورت فتح شد شخصه در واقع آمد بادشاه به بکرات نایب ^{۹۶۹} قهر گجرات آمده و گفته بود چون سمیع بادشاه
 رسید آن کس را طلبیده فرمود که این چنین نایب چهره گفتی بفرمایید که دشمنان بن این چنین گفته باشند و رنه من ^{۹۷۰}
 شاه بکرات آمده گفته ام و بادشاه بغایت عصبانیت شد و انعام بسیار داد و فرستاد و ملا احمد مرکن نقشه بسک بادشاه
 گذرانید ^{۹۷۱} و خسرو اسکندر گجرات نام تو زند ^{۹۷۲} ملک را سالیه عدل تو تبارک باد ^{۹۷۳} خوش آن دم که چو نایب ^{۹۷۴}
 از من پرسید ^{۹۷۵} گویت سکه گجرات ^{۹۷۶} مبارک باد ^{۹۷۷} و این واقع در سینه ثمانین تسعایه نقل شد و چهار خان مجیشی
 بقتل رسیده بادشاه در دوم صفر سنه احدی و ثمانین تسعایه به آگره رسید و ابراهیم حسین میرزا استو پنجاب گردید و
 حسین قلی خان امیر پنجاب که از تو تم تکمان بود و دو خاصه مان کوشت داشت بمحاربه او توجیه فرستاد و حسین میرزا جنگیده آیه
 شعله ابراهیم حسین میرزا را بشکار رفته بود چون معاودت از لشکر نمود احوال بدین موال بودید دل بزرگ نهاد و به نهایت
 مرداگی جنگی مردانه نمودند و آخر نیز هم شده و سکنان بدر رفت و بلوچان سواد برادر نترخی نمودند و مخصوص فلان
 ملتان ویران خانه بلوچی گرفته سرش برید و سر او را به حسین میرزا بدگاه بادشاه رسیدند و حسین میرزا بقلعه گوالیار
 محبوس شد اما محمد حسین میرزا که سوسه دکن رفته بود که دیگر با اختیار الملک گجراتی در ساخته در ملک گجرات شورشی
 آنگاه بدیده احمد آباد را محاصره نمود و سید عزیز خان کو که سرخان فرستاده اتحاس قدم بادشاه نمود چون موسم برشکال بود
 بادشاه در هزار سوار جرار انتخاب کرده بر شمشیر غلامان فرستاد و خود بر حازه مانے باد قمار سوار شده و با سیصد سوار
 منصب داران اسپان را قتل کرده روانه شدند و چهار منزل را یکے کرده در پٹن گجرات بمقتله پیوست و در حصار
 نه روز ادا کرده با احمد آباد رسیده نگهبان در حوالی شهر رسید و محمد حسین میرزا یک ناگاه از کوس و کورگر بادشاهی
 شنیده مضطرب گردید و اندک فاصله از محاصره فرستاد و اختیار الملک را با پنج سوار اسوار ساخت و دروازه مانے
 شهر که فکر شهر بیرون نه رو گداشته خود با شست هزار سوار اصل و راجپوت و گجراتی بمقابل بادشاه فرامید بادشاه
 قول دایه خان فغان عبدالرحیم فغان بهار و نرنگان ابن بیل خان سپه و خود با صد سوار انتخابی طلی خنده و از آب
 گذشته بمیدان حرب فرامید و محمد حسین میرزا یکباره با پنصد مغل فدائی که از ویران لشکر او بودند و اعتماد بپایشان
 داشت بر بیرون بادشاهی حمله آورد و محاربه عظیم در پیوست و بادشاه خود با صد سوار خاصه از پهلوی صفوت برآمد و

بر محمد حسین میرزا تخت و از هر جانب دلاوران با هم آمدند و درین آوازش یکبار از مخالفان نزدیکه پادشاه رسیدند و بر سر پادشاه رسیدند
 اکثر از مخالفین شهر سواری مرکب را قایم داشتند بفریب نیزه آید از دشمنان بزرگین از پیش او دیگر و رسیدند بفریب نیزه حمله
 بر پادشاه نمودند و اگر آن هجوم آورده کاش با تمام رسانیده و در آن روز لشکر محمد حسین میرزا است هزار سوار بودند و لشکر پادشاه
 بیش از شصت هزار نبود و الغرض محاربه عظیم و اقتدار از هر دو جانب بر سر بود و اگر با هر که در قضا از جانب مخالفان باقی لطیف
 لشکر پادشاه سر دادند و آن بان نیز توغهای نهاده نموده و بشکر خود برگشته بسیار از لشکریان ازین صدمه مردند
 و فیصله که از آن طرف بر لشکر پادشاه حمله می نمود از صدمه آن بان رخمورده برگردیدند و استقامت صنف لشکر میرزا ازین
 سبب بر هم گریه و میرزا محمد حسین رخنه خورده و از معرکه برآمده و روئے بهر زنده بود و از آنجا که خنجر به بوجز قوم رسیده
 و اسب را جانیده چون اسب هم زخمی بود و طاعتی کرده و میرزا از اسب جدا شده و ملازمان پادشاه و اسب را جدا کرده
 آوردند و افواج انگلستان یافت و در کسین موسی گرفتند میرزا می نمود و پادشاه از میرزا این امر استغفار نموده و
 در جواب گفت که مرا اغیار از خاک پادشاه هیچ کینه نگرفته و بسبب را چه بگویند و اسب که با هم بقتل رسید و درین وقت پادشاه
 بر پشت پادشاه بودی استاده بود که فوج عظیم نمودار شده معلوم شد که اختیار الملک گجرات است پادشاه با همان چند کس که
 دو سینه کس میش نبودند پیشتر فرمود که بفریب تیر و کشتن بگردانید و اختیار الملک همین که که کب پادشاه را دید با
 پنجه سوار خود فرار برقرار اختیار نمود و اختیار الملک نیز وقت گریز به قوم زاری رسیده و از اسب جدا شده و میرزا
 بر سر مخالفان گشته شد و پادشاه حکومت گجرات به خان اعظم فریز که داده و اختیار برگردید و یازده روز در احمد آباد بود
 و بجای مدت این سفر حمل روز بود و گلخن بیگم با نظیر حسین میرزا این ابراهیم حسین میرزا از وکن آمده و صدر شورش گردید
 اما در حیرت منتهی شد و نظیر حسین به حضور اکبر رسیده چند متعبد مانده و پادشاه و دختر و دوا و شمول نوازش نمود و
 بعد ازین تمامت گجرات به منازعی بر تصرف سلاطین گویکان درآمد و بعد چند سلطان نظیر که از تید بهر دست بود با
 در الملک شورش نموده و اعتماد خان گجراتی به تیز خان اعظم ماکم گجرات بود از دهنه شد و سلطان نظیر تمامت گجرات
 تصرف درآمد و بهر هرج و مرج را بقول گرفته قطب الدین محمد خان را بکشت و تمامت اموال و اخیال که در آنجا بودند
 بگرفت و بغیر از پادشاه و خانان میرزا عبدالرحیم خان سپهسالار بر سر او رفته و سلطان نظیر نیز آمده و ممال قتال
 گشته و بعد حربه و ضرب بسیار گشت یافت به بلد امحمد آباد برگشت اما به نعل در پس او شتر و آمده سلطان از دوازده
 دیگر بیرون رفته و بکهنسایت شتافت و عبدالرحیم خان و عقب او رفته اما آنجا نیز گریز ناپسند و در زادن هم محاربه
 نموده و سلطان نظیر بجنگ آمده و اما خانان طبع بهر هرج و مرج فتح کرده و بوجب حکم برگشت و بجله و هیمن فتح بخانه
 خانان اما آنرا از می یافت و سلطان نظیر بار و گرد و عهد حکومت خان اعظم لشکر جمع آورده و دولت خان زند
 سورت و را چه کاشی بحد و او بفرستند و خان اعظم با و به جگیده سلطان نظیر را بستان آورد و نظیر شاه گجراتی

بهبانہ تجدد و منوگوشتہ رفتہ بہرہم استرہ خود را گشت و اقلیم گجرات صاف گردید۔ +

ذکر تسخیر ولایت پٹنہ و بنگالہ

چون در بنگالہ سلیمان کلہانی کہ از امرائے شیرشاہ بود حکومت داشت و
منعم خان خانخانان بفرمان شاهی چند بار با او جنگیدہ و بر او ہزیمت خوردہ
و سلیمان اطاعت قبول کردہ امین گشت و بعد از سلیمان پسرش یانیزید بر سر نہ نشستہ بگذشت و برادرش داؤد ابن
سلیمان کہ فی افغان و در اطہار بغی و طغیان و قبضہ مہمل نگذاشتہ و منعم خان با او جنگیدہ و قلعہ پٹنہ را محاصرہ نمودہ و
انجام داد و پادشاہ نمود و پادشاہ دوعین برسات بسواری کشتی راہی گردیدہ و بعد از نزول بجائی پٹنہ داؤد و افغان
اتحادی صلح عقد نمودہ و پادشاہ فرمود کہ بعد از او را کہ ملازمت قصور تو عفو خواہ شد اما باو بگوئید کہ اگر چہ بار ہزار نوکر
از تو بہتر اند باوجود این خود تامل ترا اختیار میکنیم از قلعہ بیرون آئی و با ما تہاب جنگی ہر کہ اخضر باشد قلعہ و ملک از دست و
اگر ترا بہت پذیرفتن این شوق نباشد یکبار از رفقاے خود میدان فرصت و انیزیکہ را اختیار کردہ و فرہیم ہر کہ اخضر
باشد ملک قلعہ از خود بخش باشد و اما اگر در رفیقان خود کسی را نیابی نیلے جنگی یا یکہ از اقبال با جنگ انداز و قبل
ہر کہ اخضر یا بدیع از تو باشد و داؤد اب پذیرفتن این شرط و نیارورہ و کشتی نشسته راہی بنگالہ گردید و اکثر افغانان بیار
از کشتی باز نشاختہ غرق شدہ و کشتی را بسیار هجوم کردہ کشتی را غرق گشتند و بعضی راہ یافتہ بخود را از برج و بارہ
بزیار افگندہ و خاک آہنچند و شورش عظیم واقع شدہ و پادشاہ قلعہ را با مار سپردہ و خود بقاہب افغانہ روان شد و جید خان
و بعد محمد علی خان سوار عادل شاہ نیز بقلعہ رسیدہ و افغانہ بسیار مقتول شدند و مخالف گریزان بہ راہ ستیزہ
سپید و غیب راندہ با بنیع تیزہ گریزان شدند آن دلیران ہمہ چہ چو از شیر غرندہ آہور مرہ و پادشاہ بہت و بخارہ
راہ بہ قلعہ لے کردہ و چہار صد فیل گرفتہ بگشت و منعم خان را باراجہ ٹوڈل بہم افغانان مقرر فرمودہ و بہ اگرہ حالت
نمود و بموجب فرمان از فتح پور تا اجمیر شریف در ہر کردہ چلے پختہ و نیارہ ملناہا حادثہ نمودہ و ٹوڈل و خواجہ ظفر علی
و غیرہ امرائے پادشاہی قلعہ را و دو افغان نمودہ و پس از محاربات اورا ناچار کردہ و ظفر علی مخاطب بہ ظفر خان جب
استدعاے اورضا صلح داد و او را رسیدہ و گنگ و بنارس بچسے مسلم داشت و منعم خان در انجا رگہ نشسته و داؤد و منعم پسر
برداشتہ بلو شاہ و سرشتہ ثنائین تحسین علی خان ترکان مخاطب بہ خان جہان را بہ ولایت بنگالہ نامزد
کردہ و داؤد و سلیمان خواص پورا ندہ را متصرف شدہ و در بہ پنجابہ ہزار افغان جمع نمودن فیخان نیز امرائے پادشاہی
مجمع کردہ و محاربہ عظیم واقع شدہ و امراے غلیظہ یافتند و داؤد اسیر شدہ و قبل رسیدہ و منعم پسر و نیز غمی شدہ و گشت
و در سہ ایل و ثنائین تحسین علی کاہا ہزار از امرائے داؤد کشته شدہ و قلعہ ہنہاں مفتوح شدہ و منعم بتیاس بہت لشکر
منصوراندا و العزیزین کہ خان جہان و گشتہ و خواجہ ظفر خان حکومت بنگ تحسین شد و معصوم خان کابلی و غیرہ ازو
برگشتہ و ہمین زمان خواجہ شرف الدین حسین کہ بہر پادشاہ بود و قصد مکہ معظمہ روانہ شدہ بود در انجا رسیدہ یا غمی شدہ

اکثر بر سر پست تنظر خان را محصور نموده گرفتند و گشتند و بادشاه را به لودرل را بدان مهم فرستاده و در بار بهادر نام
شخصه بی وزرید و لودرل را ضبط این فتنه را عاجز شد و حقیقت را بدگاه نوشت و خان اعظم عزیز خان کوکلتاش و
شهباز خان بنویسند تعیین این مهم گشته و مخالفان را مفرق شدند امر معاودت کردند و شهباز خان با ستیصال یقین مخالفان
در آن ملک باقی ماند و او نیز در همین زودی مخالفان را شکست و بادشاه در جای که دریائے گنگا و جینا اتصال می یابد
قلعه محکم شهر عظیم بنام نموده و به آن آباد موسوم گردید *

و در کابل حکم بود و چند مدت علم عصبیان لغنیان
برافراشته بکیرتیه بغول و لشکر خان پنجابی

ذکر لغنی شهزاده محمد حکیم میرزا ابن بهایون بادشاه

لشکر پنجاب کشید و شادمان گوگرد را از خود پیش فرستاد کنوران سنگه کچھو اسباب را به بنگلوانداس والی جی پور کو فوج را
سیاکوٹ بود و پیدا و صوبه دار لاہور با شادمان گوگرد جنگیده بر نظر یافت و چون محمد حکیم میرزا اجمالی رهناس سید کنوران
خود را قلعه رهناس نزد سید یوسف خان شهیدی رسانید و محمد حکیم میرزا سوسے لاہور رفته و در سنه تسع و ثمانین تسعایه
لاہور را بدست آورد و اسعید فغان و راجه بنگلوانداس در قلعه پاستقاومت و مدافعت افشرد و در بعضی تواریخ دیده
میشود که محمد حکیم میرزا ازین پیشه نیز یک دفعه به پنجاب آمده بستی و در وزیر راجه بنگلوانداس را در لاہور محاصره کرده بود و
از کنوران سنگه پیش شکست یافته رفته بود و این امرن ادبار و عجم بود و بادشاه با تسلط این خبر متوجه حاج محمد حکیم
میرزا گردیده و محمد حکیم میرزا را و آواز به مکتوب بادشاه از محاصره لاہور بخاسته روانه کابل گردید و بادشاه در پی آوردن
شده و بادشاه و توابع او با هستگی بکابل رسید و محمد حکیم میرزا امرای خود از قلعه بیرون فرامید و اندک جنگیده
شکست یافته بطرف خور بند شتافت و از آنجا عاقلان خلاص فرستاده و عفو تقصیر و خواست نمود و بادشاه (تقصیر او
در گذشته و کابل را بوسے گذاشته بازگشت و در کنار فیلاب قلعه بنیاد نهاده و موسوم به انگ نمود که نریان از نیلاب
عبور کردن گناه میدانستند و در یام بهمان نام شهر شد و محمد حکیم میرزا از افراط شرب بیمار شده و سنه ثلث و تسعین و
تسعمایه فوت شده و بفرمان بادشاه کنوران سنگه به تعزیت و تسلی پس ماندگان بکابل رفته و بادشاه نیز سوسے کابل
بجرت آمد و آن سنگه در منزل را و لپنڑی کی قباد میرزا و افراسیاب میرزا اسیران محمد حکیم میرزا بخت رسیدند و آن
کچھو اسعید صوبه داری کابل برافرازی یافت و در سنه ثلث و تسعین و تسعایه یجری دختر راجه بنگلوانداس کچھو اسعید والی
آبیزو جی پور بعد از عظیم بقعه شهزاده سلیم در آورد و در راجه بنگلوانداس علاوہ از نقد و جنس و زر و جواهر و کنیزک و
غلام یکصد و غیر فیل و چنبره دختر داد و چون بادشاه متوجه کابل گردید و به انگ رسید میرزا شایرخ گوگرد کائن راجه بنگلوانداس
کچھو اسعید و دیگر امرای نامدار را با پنجهزار سوار کبش میر تسعین فرمود و زرین خان گوگرد را با فاعنه یوسف نئی و سواد و بچو طرکه
احمال بهوات و باجوڑ شهر است فرستاد و کنوران سنگه ابن بنگلوانداس بتواریب افغانه روشنائی ملو رشت و

کنوز و کدر و کتل خیر با افغانان جنگیده ایشان را شهنشاه گردانید اما زین خان و درخواست امداد نمود و راه بیرون را با دیگر امر
تسعی نمود و زین خان و رسوا آمده و با افغانه علیه کرد و قلعه در اینجا بنیاد نهاده اما در میان بیرون امداد و خلعت ظاهر شد و
بر چند زین خان خواست که روزه غلغله بین کرده پیشتر و در آنچه منظور و فراریافت که در اجابت نمایند و راه پیشتر روانه شده و
جائیکه تقریب و فرو و نیامده پیشتر روانه شد و زین خان نیز از عقب او آمده چار و ناچار روانه شد اما غلغله بین مصلحتی بود
از هر طرف هجوم آورد و در راه بر تیر و تنگ بود که دو سوار پهلوی هم دیگر کشیدند که شمشیر خیزم اسپ مردم بر یکدیگر افتاد و کوفت
جویک شد و زین خان پسر شجاعش فرود دل بر مرگ نهاد اما فرغانه او را جلوه گرفته از آن حرکت بر بردن چون راه عبور از
اسپ خیزم مردم سد و بود و زین خان پیاده شد و از تیر شافت و راه بیرون از بلندی افتاده با اکثر امر و در ساها ماند و از پسر
راه قریب بهشت هزار کس لشکران باو شاکشته شدند که کشتی شهنشاه سلیم رسد و از این تعیین و تعیین باو و کشته شد
عرف راه و نه سپر راه دالو والی جوهر سپور مال و اثر قرار گرفت و از جگان با وجود مخالفت نهیب بدین نسبت تفاخر
جستند و راه بنیاد و یاد و کبر و خود جلالت و عظیم تر سبب داده التماس قدم باو شاه نمود و اگر شاه التماس قبول داشت
با امر از شهر دکان مجلس او تشرف برود و دختر او که جوهره بان نام داشت بشهنشاه سلیم تقدش و در راه مسلم بنیاد و شمشیر
تقدیم رسانیده جمیع امرایان و شاکر و پشیه و لشکری را اطلاع فاعله داد و امر را به عظام را برسم ضیافت و شمشیر و تحایف
خوشنود ساخته قبیلان بسیار و اسبان رحما و غلام و کنیز و جواهر و صیغ آلات و غیره اسباب جزییه آئین شاکسته و از
دختر را محض ساخت و بعد از این که شهنشاه سلیم با دختر را به راسه سنگان را به کلیان مل را طهور والی به یکدیگر مگر تفرقت
و کلیان مل سپر راه دالو را طهور بود و همین راسه سنگان فرمان که باو شاه بکومت جوهر سپور سرفراز شد و این که کشتی و در
سخت نفس و تسعین و تسعیه و افغانه و از دختر را به به گوان و اس شهنشاه سلیم را پسر بود و آمده و در نه ست و تسعین
تسحایه و موسوم به سلطان خسرو گردید و در سن الف هجری از دخترها را به اودی سنگ والی میطه جوهر سپور نزد بهر سپیده
موسوم به سلطان خرگشت و باو شاه میدان بنای عظیم بنیاد شد و بعد از این زمان ایلمی حمید الله خان اوزبک والی باله نهر
مافرنده و باو شاه معصب و مخالفت قیمتی یک کک و پنجاه هزار پسر باو شاه اوزبک مرگ داشت +

ذکر تسخیر و لایست کشمیر

چون باو شاه از واقعه راه بیرون بسیار مکرر بود و شهنشاه مراد و لود و مل و دیگر
امر را بحرب افغانه مامور فرمود و بعد از آن این خدمت را لایق شایسته شهنشاه
ندانسته و با طلبید و راه لود و مل را مفر فرمود که با اتفاق نان شکله کچه اسبه بتادیب افغانه پیران و از ساحل سند
مراجعت فرمود که میل قلی خان را بحرب افغانه مامور کرد و لود و مل را طلبید که میل قلی خان تادیب افغانه قرار واقعی بود
و اتصال جاده یوسف زئی و حاجی کرده بعد از اطاعت ایشان برگشت چون در کشمیر یوسف خان والی اینجا پیشکش بصحت
بایقوب پیر خود فرستاد و بایقوب بغیر سبب از درگاه و الاسفر و شمشیر لایق بنام یوسف خان صادر شد که بر فرزندت شتاب

پسران پسران واد و غنای کرده شایخ میرزا و بگوان واس بران ولایت تحسین شدند و یوسف پنهان بملاقات امرا آمد و کشمیر
 اول حسین چاک را و بعد از آن یعقوب پسر یوسف را بحکومت برداشتند و او را شاه اسماعیل نامیدند و امرای بادشاهی
 یوسف را بدرگاه فرستاد و خود که کشمیر بقنده و کشمیر بران بعد معاری به سخت اطاعت کردند و سکده خطبه بادشا قبول نمودند و عمر
 و ایشیم جانوران شکار که خلاصه حاصل آن ولایت بود خلق بادشاه گرفت اما بادشاه این صلح را ناپسند فرمود و بار
 و مگر یعقوب که در آن کات شکن بود پیشرو دش برداشت محمد قاسم خان امیر لکچر کابل را بدگرار است و درگاه تحسین کشمیر گردید
 و در آن نواح غالب است که هرگاه در آن نزدیکی آواز نغاره یا کرنا می شود برف و باران عظیم می بارد و هنگام نزول شر
 از آواز نغاره برف و بزرگ عظیم بارید و سبب بسیار به شکران رسید و قاسم خان ازین معنی متنگ آمده کشمیران چیرگی
 کرد اما قاسم خان بر یعقوب قتل و یعقوب اندو برسان شده برگشت کشمیران شکر علی بیار شاهی برداشتند بر سکو قتل جنگیده
 شهرم شدند و بار دیگر یعقوب را آورده و در سوری نگه داشتن بروج بادشاه زده و از ضرب دست لشکر غفلت نهم شدند و بعد از آن
 اکثر یعقوب شمس را بشکر بادشاهی جنگیده ناکام برگشتند و بعد از این واقعات سید یوسف خان شهید یکی از امرای ولایت
 کشمیر مقرر شده و انتظام قرار واقعی نموده ولایت کشمیر بمالک اکبری افروخته شد و بادشاه بعزم سید کشمیر رفت و به شطرنج سید
 یوسف خان نگاه یعقوب را خنجر کش پائین خود بد و عنایت فرمود و یعقوب از آن خبر خود دانسته بر سرست و مور و نباتات گشته
 و از آنجا به سیر کابل خا میبرد چون پریشانی را میا بعرض رسید فرمان داد که تا هشت سال ختم حصا از خراج مقرری بر عیال معاش
 نمایند و در جنگ بادشاه از اسب افتاده انگ خواره اش خراشیده شده و چون از کابل معاودت فرمود در دستاس فرسید
 خاص که مست بود و سوار شود و پیش از آن که پائین او در کلاو حکم شود و فیصل تعصب داده قبلی و وید و بادشاه بر زمین افتاده
 زانے و از این پیش بود چون سبب در باطن دید و بلاع حکما رگ هفت اندام کشاوه و تندرستی یافت و هم در لاهور شنبه که
 متماثل جنگ آهوان مبدید آهوان حریف را گذاشته و وید و شلخته در میان هر دوران بادشاه زده زخمی رسانیده
 آتاس گرفت و بعد کما و هفت روز صحت ر و واد و بادشاه بار و ویم از لاهور و ویم برسات به کشمیر شتافت و سید یادگار میرزا
 بنی عم سید یوسف خان و رعیت او صدر رشورش شده و بدست مردم بادشاه گشته شد و بادشاه از سیر کشمیر گشته و ولایت
 سیم در سال چهل و دوم جلوس کشمیر کرده و بعد سیر و تفریح در اوان رستان مراجعت فرمود و بوجه درگذشتن را بدیلمه و افغان
 حکومت کابل بدیلمه قاسم خان مقرر شده و حکومت گجرات بجان افطمه کوکلاش خان مقرر شد و خان اعظم بر سر جام که عم و
 ده سال گجرات بود بشکر کشیده و جام با دولت خان والی جوگنده اتفاق کرد و جنگیده انار پسر جام با چهار هزار راجپوت قتل
 کرده و لشکر بخل فرمایافت ۴

در تسخیر ولایت اوڈیسہ
 ولایت اوڈیسہ را افغانان و تصرف داشتند و بادشاه را بهمان سنگه کچھو اسرار
 بر سر عینان افغانان که حاکم آن ولایت بود فرستاد و آن سردار دلاور کلمات

جنگ کرده افغانه را بطبع ساخت و سکه خطیب بنام بادشاه مقرر کرده و یکصد و پنجاه فیل بزرگگاه بادشاه فرستاد و در سال
الف بجزی آن ولایت و اصل ولایت بادشاهی گردید *

تسخیر قندمار

درین زمان که میرنظر حسین رستم میرزا را بکس بهرام میرزا برادرشاه چهارم صغوی و قندمار
نیام داشتند و از شاه عباس صغوی یانگی شده حیران بودند و فغانان میرزا احمد از حیم خان
ترکمان با مستخلص قندمار مقرر شده و سپه سالار در لنگان بود که میدان رو نیاز بدرگاه اکبری آوردند و رستم میرزا
و نظر حسین میرزا با هم جنگیده و رستم میرزا از شکست خورده بدرگاه آمده ملازمت کرد و منصب پنهنجاری یافته و بعد از آن
ابو سعید میرزا برادر رستم و بهرام میرزا بن نظر حسین نیز بدرگاه رسیدند و نظر حسین هم بصفه آمده و فغان دوران شاه
بیگ خان یا لنت قندمار مقرر گردید *

در بیان فتح ولایت طحیٹ

بوجب فرمان فغانان بار اول بهیم والی حبلیه و دلیت پسر کسنگ
والی بیکانیر و دیگر اراکین طحیٹ مقرر شد و در حال نصیر پور رسیدند
جایی بیک والی آنجا را متخصص کرده و فغان اعظم بر جواگده فرستاد و قلعه را مسخر نمود و میرزا ابی بیگ صد غراب و دویست
کشتی بحرب فغانان مقرر کرد و فغانان با بخت و پنج غراب متقابل نمود یک شب در روز جنگیده هفت کشتی را گرفت و
ویران هنرم بازگشتن چون ایام حاصره بماند و کشید و میرزا ابی مر و تمعینیه سوان را که فغانان فتح کرده بودند کم دانسته
بر ایشان با بغیر رفت فغانان نیز بافته دولت فغان لودی را بدو فرستاد جایی بیک از دولت خان هنرم شده و از فغانان بیک
ناچار شده و دختر پسر فغانان را داد و مطالب صلح شده بدرگاه بادشاه رسید و در الف و احد بجزی طحیٹ منقح شد و میرزا
جانی سه هزار سی منصب یافته بعضی از ویار طحیٹ بجا گیر یافت *

تسخیر بکر

محب قلعخان و مجاهد خان بسخیر ولایت بکر با مور بودند و ایشان سلطان محمود والی بکر را در
حاصره نمودند و سلطان باجل در گذشته آن ولایت داخل ممالک محروسه گردید و بعد از این بادشاه
بشنه عظیم در روز نموده و امر فرمود که دو تنخا دیوان خاص عام را که صد و سیست ایوان داشت با امر عطا قسمت
نمایند تا با قسم مزین و زمینت بیاریند و درین شبن بیشتر اراکین متصرفی مراتب سرفرازان گردیدند و در حصه که
بست و درست در حدود سیلخه خطیب یک سبه و همیان گذاشته بودند و در روز بادشاه از آن باهر او دیگر فقر و کسین
العام فرمود و درین این تیاری با لگه شاهی که ده و دوازده هزار کس در سایه اش گنجینه داشت گرفت و تا سه روز
بساط و شبن بعضی از عمارات سوخته نقصان عظیم یافت و افران شکسته از شرف آفتاب بهار و درگاه تیار شود
در اندک زمان با لگه تجدید و ترتیب یافت و در همین روز در وکن بدو تنخا شهنشاه مرادش گرفت *

و ذکر فتوحات اکبری بمالک و کن چون بران الملک نظام شاه بجزی از زمین نظام شاه

عم خود والی احمد گزاردده شده بخدمت بادشاه رسید و بنصب شد سی سرفرازی یافت و پس از این منصب نزاری
 رسید و بعد چند سال مستدعای ملک جهت استخلاص ملک خود نموده مقرر کرد که ملک برادریش هم نگاهداری کند و امر
 صوبه بالو و خاندیس با عانت او تعیین شدند و بران نظام شاه بر ملک خود تسلط یافته از و عهد دادند و بر داد و داد بران
 زدوی در ستمت و الف هجری کشته سیاب خورده جان واد و پیش از این هم نظام شاه بخت نشسته آن خیز
 بحرب ابراهیم عادل شاه کشته شده و میان منجوش و سواسه و احمد نام پسر را با پادشاهی برداشته و امر اسرار عطا
 او پیشید و میان منجوش و تاب نیار و در قلعه منحصرت گشت و سرخی بخدمت شاهزاده مراد که در احمد آباد گجرات بود
 فرستاده و التماس قدم نمود و خواهاده که ما را بورد و بر نور با افواج خاصه که هشت هزار سوار بودند روانه احمد نگر گردید و میرزا
 عبدالرحیم خان قانع خانان در مژده این خبر را شنید و با شاهنرخ میرزا و راجه جیانا فقه پچوا سه هم مان ستم و بهمان خان
 قلع و در راجه درگاه و راجه را چند فریمه و توجیه دکن گشته و راجه علی خان فاروقی والی خاندیس نیز با شش هزار سوار
 همراه او گشته و در حدود دکن به شاهنرخ مراد پست و منجوش و قلع و در راجه را سه مخالف نموده متفرق شده بود و پشیمان گردیده و قلع و در
 معده فریمه و به چاندنی بی درخت حسین نظام شاه هجری سپرده و خود مراد و توچانه سوسه سر مراد و شاه وقت و شاهنرخ
 و قانع خانان به قلع و رسید و بکندن قلع و ساقین مرکوب پروا نداشتند و چاندنی بی مردان را قلع نموده از عادل شاه
 و قلع شاه و فریمه و سلاطین دکن استعانت جست و بعد پنج ماه پنج قلع زیر برج رسیده و امر و قلع را قلع شده و
 داروی و قلع را بر دند و در تلاش دیگر قلع را بودند که شاهنرخ مراد و صادق محمد خان که نام خانان را می خوانند
 بنیر اطلاع او سوار شده آتش و قلع را دادند و از آن سه قلع قریب پنجاه گز دیوار هوارفت اما شاهنرخ و امر را
 انتظار آن و قلع دیگر کرده لشکر را امور بدخول قلع نمودند و چاندنی بی فرصت یافته و توب و نریز و سنگ
 بسیار در رخت انداخته و ساخت و سپاه خل نام گشت و آن شب چاندنی بی خود استاده و طلوع صبح از
 سنگ کل اجساد و در کشته قریب سه گز قلع را بلند کردند و درین آن سه میل خان خواجهر سه عادل شاهنرخ و قلع
 هزار سوار قلع شاهنرخ و عادل شاهنرخ و قلع را دید اما شاهنرخ مراد و امرایش باز رسیدنش قرار صلح دادند که
 چاندنی بی ولایت برار را حسب قرار او پیشکش بادشاه نماید و احمد نگر به بهادر نظام شاه نسیره بران نظام شاه مقرر
 باشد و شاهنرخ و امر را برار رفته شهره موسوم به شاه پور آباد نمودند و شاهنرخ مراد و خنجر بهادر خان فاروقی را خطبه
 نموده و امر این زبان به پشیمان جشی امیر بهادر نظام شاه از عادل شاه و قلع شاه احمد نموده قریب پنجاه هزار سوار
 بحرب خل توجه برار نمود و قانع خانان شاهنرخ مراد و شاه پور گذاشته خود را شاهنرخ میرزا گورکان در راجه علی خان
 فاروقی دست هزار سوار خل و هندی بحرب و کنیان را می شد و در هفتدهم ماه جمادی الثانی سنه شمس الف و سهیل خان
 سر لشکر دکن بمقابل آمد و جنگ عظیم واقع شده راجه علی خان فاروقی و راجه را چند غیره با سه هزار و صد و لشکر

اکبری گشته شدند و هیل خان جمیع نعل را متفرق ساخته قریب شام میخکوبه رو برو آمدند و او گمان انگه نعل خان را شکست و او است پیشتر نامه بخمس خان خانان نیز بشکوه افواج دکن را از جمله بر داشته بجائے امر آتش بازی ایشان رسیده و در تار یکی فرو دادند و کنیان هم بنگاه نعل را تاخته هیل خان بر جانے که بوز و دام و اکثر لشکر نعل شکست یافته بود شکست خویش را یقین کرده تا شاه پور عنان نکشیدند و لشکر دکن که از خان خانان شکست یافته بود فرار شده اما همراهمان خان خانان و هیل خان فتح خود را یقین کرده بجائے خود بنشینند درین حالت چراینے چند پیش هیل خان با فرقتند و خانان کس فرستاد چون معلوم شد که هیل خان است فرموده بچند توپے ضرب زن که از دکنیان گرفته بود و در پور بوز و سوسه او سرداند و لو که در همراهمان هیل خان پیدا شد و او تفسیر کان کرده کسان لطراف فرستاد و اکثر اهل لشکر خود را سوسے خود کشید و همچنین خان خانان نیز نقاره خاصه نواخته کرنا کشید و افواج بازشای آوردن نقاره و کرنا کشیده از هر طرف جمع شدند و علی الصبح هیل خان با دوازده هزار سوار و خانانان با بیست چهار هزار سوار مقابل شدند و هیل خان در آن روز یکساعت مقاومت افشرد و باروزی شجاعت کشادند و هیل خان زخمی شده لو کران او بازو سے او را گرفته از جنگ گاه بیرون میزدند و کنیان شکست یافتند و بادشاه که در لاهور بود بوجه قصد او بیک سوئے کابل در لاهور قیام داشت که اگر مقاومت فرمود چون در میان شاهزاده مراد و خان خانان غیاث خان و غیاث علی خان شد و رسدست و الف بھری خان خانان بدادنگاه خود طلبید شیخ ابوالفضل را فرستاده ابوالفضل در آنک دت قلعه نرالد و کابل و کبیر را مفتوح ساخت اما شاهزاده مراد در سوسه و الف بھری در گذشت و بادشاه شامزاده دانیال میرزا را بهم دکن نامزد فرمود و خانان بیکم دختر خانان عبدالرحیم خان ترکمان را بقلعه شهرزاده در آورد و چون بهادر خان فاروقی والی خاندیس اطاعت نکرده بود پادشاه بجان خانان و شهرزاده پیام داد که شما بوسے مقید نشوید که ما اورا کو شال میدهم خود در سوسه و الف بھری متوجه دکن گردید و قنیکه بادشاه از دریائے سندھ عبور فرمود و سیل که در یک پائے رنجیر سے داشت چون از آب برآمد رنجیر او از طلائی احمد پور و حیران شدند و دانستند که درین دیوانگ پارس خواهد بود که بس او رنجیر آهنی طلائی گردید و بار دیگر چند رنجیر را در دیوانداخته سودمند نشد و بادشاه بر باران آمد و امر را برانگیخته و سیل که مامور فرمود و بعد چند گاه بهادر خان فاروقی ناچار شده حاضر شد و قلعه اسیر گشته تصرف اولیائے دولت اکبری درآمد و شاهزاده دانیال خان خانان چون برحد دکن رسیدند باینگ خان حبشی که بقا بلایان آمده بود سرسبز گشت و شهرزاده و خان خانان بجامه قلعه شغیل شدند و امرائے دکن شبے چاندی بی رای سبے شهید کردند و درین اثنا امرائے نعل بقلب و سر کوب اجرائے قلعه را در هم شکستند و در قلعه بنیخته و انالی قلعه التام شایست خون ناحق چاندی بی علف تیغ سید علی محمد گردیدند و بهادر نظام الملک بھری را مان دادند و عورت و اطفال را اسیر نمودند و بهادر را با غنائم مقیاس بجهنم و کرب بادشاه بر بریان پور فرستادند و اگر شاه ازین فتح عجمیات شکر ازیدی

پس آنکه آمد چون ابوالهیم عادل شاه والی سیاهپور اطماعت قبول کرده و دختر خود بیگم سلطان را برائے شاهزاده و نیال
 با هم نیکو بیار و مخالفت و خراج فرستاده بود و دیگر گنگ گوداوری طریقه عظیم نموده عروس را تسلیم نموده نمود و دختر
 و نیال نیز در سنه اربع و شتر و الف جبری از افراسیاب اتمال نمود و امرا کے نظام شاهی ترفعی نظام شاه را
 و زلفه پر بنده به باد شاهی برداشته و ملک خبر حبشی ملک تلنگ را متصرف شد و از غان خان خانان جنگیده منہزم
 گردید و کار سے ساختہ مصالح کرد و در دوطرفین مقرر شد و امن شد و ولایت تلنگا نیز و تصرف بادشاهی و راکم *

مسئله ابوالعباس بقران میرسد و پس از ابوالهیم شجاع اللہ
 و فرست و دانشوری با هم داشت اما گاه در گذشت و میرزا

ذکر میرزا سلیمان گورکان الی بخشان

سلیمان این ریاضی در فرق او گفت ۱۵ سال بخشان زب بخشان رفتی ۴ در سایه خورشید و بخشان رفتی ۴
 و در هر چو خاتم سلیمان بودی ۴ افسوس که از دست سلیمان رفتی ۴ و میرزا شایخ که میرزا سلیمان بود و بر او شورید
 و میرزا به بند آمد و پنجاه هزار روپیہ و سامان بسیار روپیہ عنایت شدہ عازم درگاه گردید چون نزدیک قفقوس رسید
 فیلان کوہ شکوہ با پوشش محض و زلفیت و زنجیر طلا و قلاوہ مصرع و درویش باز داشتند و غیب او سواران را باز
 داشتند و امر کے کبار استقبالی رفتہ تاسہ کوہ قطار فیلان و یوز باطلہا سے زلفیت و سواران ستاده بودند و بادشاه
 خود از شهر بیرون آمد و میرزا پایادہ شدہ کونش بجای آورد و بادشاه نیز از اسپ فرو آمد و میرزا را در بغل گرفت و میرزا صوبہ
 بسنگ قبول نکرد و قضا و ہزار روپیہ یافتہ کچھ رفت و از اینجا بخشان رسید و از میرزا شایخ بہر میت خورہ و دین آشنا
 عبد اللہ خان افغانیک بہر بخشان زور آورد و وہ بخشان را متصرف شد و سلیمان در کابل و میرزا شایخ بہر آمد و بخشان
 میرزا سلیمان نیز بہر خراسان و بعد رفتی محمد زمان نام بدو سے آنکہ سپہ شایخ میرزا ام بخشان را گرفته و در چند مجاہد
 ظفر یافتہ خضر عبد اللہ خان خوجہ گران و ستلہ آن ملک از دست او برآورد و محمد زمان در کابل آمد و از دست محمد زکام
 خان لپہ قاسم خان صوبہ دار کابل اقتصاص پیدش گشتہ شد *

چون ابوالفضل از دکن بہر حجب فرمان با گزہ یافت و در راہ نہر سنگ دہلی رفت
 بروا خندہ ویرا کشت و بادشاہ ابن امر از فرمان شہزادہ میدانست و جمعیہ

ذکر لغی شاہزادہ سلیم

شدہ و دین مدت شاہزادہ سلیم خوب بہر تہیال را نامے اودے پور کہ از چیتور برآمدہ و راودے پور سے پوہمیں شدہ
 و راجہ مان سنگ گچھا بہر کہ شسر پور شہزادہ بود و لب پیالاری او متعین شد چون کنور مہا سنگہ ابن ادر درنگال از
 دست افغانہ عاجز شد شاہزادہ حب مصر و دہان سنگہ از امیر تہرہ الہ آباد گشتہ و صوبہ الہ آباد را کہ بجای دیگران بود
 بخود گرفته و سی لک روپیہ خزانہ بہار کرد و یوان آنجا فرام کرد و درہ بود و گرفتہ آن رغبتی ظاہر کردہ شاہزادہ با سی ہزار
 متوجہ ہستنان بہر گشتہ و فرمان صادر شد کہ شاہزادہ امرا را بجای گیر ارضت کردہ بیاید و اگر داسہہ و خاطر داشتہ

در آنجا با توقف کند و شاهزاده گشته علیه نیاز فرستاد چون ایملے صوبه بنگالہ و او طوسه قبول نموده سلیم سلطان بیگم را
برائے اصلاح مزاج او فرستاده و بیگم در انصیحت کرده همراه آورد و یکینگرے اکبر آباد میرمکافی والدہ بادشاہ از روئے
عنایت نزد او رفته با خود و حضور بادشاہ آورد و شہزادہ یکہزار مہ طلا و ہند و ہنمقا و دیگر فیل بیشکیش گذرانیدہ
سر در پائے پیر نہاد و بادشاہ شاہزادہ را در برگرفته و مستازا سر خود برداشتہ بر سر نہاد و باز ہم را نامقرر فرمود
اما بواسطہ بعضے موافق رفتن میسر نشدہ و شہزادہ بصوب اکبر آباد رفت و بادشاہ نیز سر بر بستہ علالت نہادہ روز بروز
مرض او زیاد میشد و بیچ ووائے سودمندی نکردہ امر اضیضا و ہمہ رسیدند و شب چہار شنبہ دوازدهم جمادی الثانی
سنہ ۱۰۱۲ عشر و الف ہجری بعثت چغبال بعد از سلطنت پنجاہ و دو سال کوس رملت نواخت و در باغ سنگندہ
اکبر آباد مدفون گردید و آصف خان جعفر تاریخ رملت او ۵۰ گشت تاریخ فوت اکبر شہ ۵۰ گشتہ و نیز ۵۰ الف کشیدہ
تا یک زفوت اکبر شہ ۵۰ و دیگرے گوید ۵۰ شاہ گیتی ستان جلال الدین ۵۰ کہ چو او در جہان نذر دیار ۵۰
رفت بر بست زین سر کئے فنا ۵۰ ماند ز یادگار دانش و داد ۵۰ ہر کس سال فوت او بیعت ۵۰ لہو امین مہر
بیا حل داد ۵۰ فوت اکبر شہ ۱۰۱۲ است تاریخش ۵۰ جاسے او در جوار رحمت باد ۵۰ و دیگرے گوید ۵۰ نخل شامیش چون
ز بام آفتاد ۵۰ گشت تاریخ فوت اکبر شاہ ۵۰ و در غنای اکبر اختلاف است بعضے نویسند کہ از ارہ و دیناری بدر رفتہ بود
و در تحقیق سائل فقیہی روزے علماء باہر گرافتادہ بگفتہ منقریان بادشاہ چند کس از مشائخ و علماء کبار بدر شہادت
رسیدند و اکبر بطریق صلح کل روزیدہ متابعت شیعہ بالتمام میکرد و باہج یکتہی نہ داشتہ و رویہ آفتاب نشستہ
است کہ و باہج گویند بخواند و طریقہ لکے جدید انتراعے نمود ازین سبب بعضے مصنفان اورا اندہ سب سے نویسند و
بعضے دیگر این طواریا و آثار او را بر اینی بر معلمت ملکی و تحکام بنیاد سلطنت مخفیہ و تالیف قلوب ہتووت دانند و
نویسند کہ در وقت مرگ محمد الملک شیخ الاسلام را طلبیدہ گواہ نمود و کلمہ طیبہ خواندہ جان داد و از او اہل ہر تاجر
مستفاد حضرت خواجہ بزرگ علیہ الرحمۃ بود کہ بیف بادشاہی مروانہ بود و شہنشاہی فرزانه با وجود آنکہ از علوم عاری بود
ہموارہ با علماء و فضاحمت داشتے و کلام نظم ہم میل میکرد با وجود آنکہ نوشتن و خواندن نمیدانست این قطعه را خوب
گفتہ ۵۰ و شمیمہ بکے بفرشتان ۵۰ یک ساعتے بزر خریدم ۵۰ اکنون زخار سر گر انم ۵۰ زردا دم و در کسر
خریدم ۵۰ در کارک بسیار دلیر بود و خود با شتر قتال و جدال میکرد و بامردم اندک بر فوج بسیار حاکمے نمود و بکے ہر رسید
و با شجاعت قلبی قوت بدنی نیز میداشت روزے بقصد سیر و شکار از متہر میادہ پاروانہ شدہ و حاضر و زبک اکبر آباد
کیمیجہ کہ روستا رسید و از رویکان غیر از دوسہ کس ہمپائی نکردند و سوری فیل نجوی شاق بود کہ اگر فیلے مست
خونخوار بلایم شدہ فیلبانان از گرفتار و عاجز میشدند چستہ برگردنش مے نشست و ویرارام مے نمود و اکثر فیلانے
کہ فیلبانان را کشتہ باعث آشوب میشدند بادشاہ بے وفادہ از رویہ سے فیل پائے برودنالش گذارشتہ سوار

میشد و آنرا بافیل و دیگرے جنگا مید و بارادورین جنگ ازفیل جسته بر فیل دیگر میفت رفوس و در کنار بر یکا جمن
فیضان را بجنگ انداخته بود و خود نیز سرخوش با دانه تاب گشته بر یکی از فیضان مست نشسته و او را بر درم تماشا می
مید و ایندو چنان می نمود که از قابوی او بیرون است و او را بمیکه از فیضان بجنگ انداخت و حرف تاب میسور و
منهزم شده و بهیچ طرف راه نمیافته سوسه و ریاء و بر جیبا کل از گشتی بالسته بود و ندان فیل بر آن بل روان شد
و فیل سوار سے اکثر نیز متعاقب او بر بل آمد هر چند بادشاه متینا است که فیل را نگه دارد و اما بدین خیال که اگر درین وقت
فیل را نگه دارم مردم حرکت اولینم را که بر ایشان مید و ایندم بر غلگی و تلون مزاحمی جل خواهند نمود و آنهمانی غریب است
فیل را متوقف کرد و در کل حفظ حقیقی نمود و بر بل روان کرد چون فیضان پائے بر یک گوشه کشتی می نهاد و ندان گوشه غرق و دیگر بلند
میشد و بل قریب بکشتن شده بمشاهده این حالت غرور از نهاده مخلوق نواست عجیب حالت دست و پا و اما هر دو فیضان فکر بکشت
بکنار رسیدند و در عهد بادشاه اکثرش نیز از فیل خاصه دو آذره هزار اسب خاصه نیز از اسب خود بود و نیز چند خواست که در
را بهر از رساند اما بعد از آنکه بر سر کشتی رسید و در ایشان انما میزد و از نهاده که نشدند و در آنوقت که در پیرو افتد و دیگر از
لعل خاصه بهیچا و دیگر اسباب سلطنت بسیار در خزانه موجود بود و بیگیت از قریه سلطان بیگم دختر میرزا اندال سلطنت
بیگم دختر خواجہ نور الدین محمد نقشبندی و او و اما دایر بادشاه بود و ترکیه سلطان بیگم کچواهی دختر مہاراجہ پٹال
والی جے پور و دختر حسن خان والی میوات و دختر کلیان سنگد را محصور والی بریکانیز و دختر مبارک شاه فاروقی و غیره
بودند و پسران او شاهزاده سلیم زلیطن ترکیه سلطان بیگم کچواهی بود و دویم شہزاده مراد که از افراط شراب در دکن در
سند سیح و الف هجری پانزدهم شعبان الهجری سالگی انتقال نمود و در دلی مدفون شد و تاریخ او سه از گشتن اقبال
نہائے شده کم و بیش از نهاده مراد زلیطن خواصه بود و غیر از بیگیت و سیوی شہزاده و انیال میرزا از لطن حرم بود و غیر
از بیگیت و شراب بسیار بخورد چون پدر مخالفت نمود و فتنه کرد او را یک جنازه نام کرده بود و این شعر بر او کنیده
از شوق شکار تو شود جان تر و تازه و هر کس که خورد تیر تو افتد بهر جنازه و فتنگی که بندوق خاصه امید داشت شراب
در آن بندوق مخفی کرده آورد چون از رنگ بار و دناں بندوق خراب شده بود و میست او در شراب آهسته خور و غمناک
همان بود و جان داد و آن همان در بر دین پور به غره و الحیو شسته شلث عشر و الف هجری انتقال نمود پسران او با غیر
میرزا و موشنگ میرزا و مورش میرزا بودند در سند و لشیر و الف بغیران شاهجهان بادشاه کشته شدند و دختران
اکبر بادشاه شہزاده خانم و شکر النساء بیگم و آرام باو بیگم چهار بودند و

و ذکر بعضی از شعرا اکبری
در زمان او شعرا بسیار بودند اما چند کس که بتقریب او خصاص
داشتند و از او امر لے او صلوات انداختند و ذکر بعضی از ایشان
در اینجا نوشته میشود و یک اشعار الوافیض فیضی فیاضی ابن شیخ مبارک اکبر آبادی بود و روزی که بادشاه در محضره

تنقیر فی شصت بود که فیضی به بیان رباعی انشاکر و طبع فرساید به بادشاه برون پنجه و ام از سلف خود مراد
 ز آنکه من طوطی شکر خایم به جاس طوطی درون پنجه به و و شمول و طایف خسروان گردیده آخر تبه مالک الشعر فی
 سلف از شد و قرآن عظم را تفسیر به نقطه نوشت و سواطع الالهام نام کرده میر حیدر محلای تاریخ این تفسیر قل بود
 یافت ویراده هزار روپیہ صلح عطا شد فیضی صاحب قدرت کسے بود مدح اکبر بادشاه قصائد بسیار دارد از انجمله حدیث
 نوشته شده شکر ایزد را که مدح حشہ بجوهرم به شاعر خاص جلال الدین محمد اکبرم به شاعر مرادمانه آن عمر
 که پیش سر کسے به شعر گویند از پی افزد و جرسیم و زرم به بود و گردن مندر طوطی شکر شکن به عالیاس درون گنجی
 از و شیرین ترم به طرز شعر او نباشد نظم زبکین مرا به او بطرز دیگر است و من بزرگ دیگرم به او اگر پرورده سلف
 محمد شاه بود به من تبارجی اکبر شاه جان سے پرورم به بود اکبر را محمد بنده فرمان پذیر به گردین منی دروغی گفته
 باشم کا فرم به و لکه در کتاب ندمین و در گوید به فکر تو بل خیال بگذاخت به اوج تو مرغ بال بگذاخت به
 داناکه سخن بکند اوست به برکت شعله را مویست به این مرحله که دلشین است به همدان که باش آتشین است به
 و لکه در لغت به آن مرکز و در هفت جدول به گرد آب نشین موج آلود به خاک و دیرانج عرش منزل به امی
 کتاب خانه در دل به و لکه به نامدگر شب و صبح بقراران را به سهل جلعت آن ماه بردباران را به حال نما
 کشته آن زگرس مستانه را به کس نیندازد به پیش مرغ بسمل دان را به کعبه و ایران کمن اے عشق کا سجا کینفس
 که گنج پس ماندگان عشق منزل سے کسند به توانے کبوتر بام حرم چرمیدانی به طلعیدن دل مرغیان شخته به پرا به
 تنهای سید نام زلف ضراب سوخت به در دل شکیب خون شد و در دیده خواب سوخت به آزرده دلان نغم سید
 نمائند به مرغیان بهشتی نشاند نفس را به مرغان پیش چون قدم از دیده نهامردان ره برهنه نهادند پائے را به
 فیضی احسن ازین عشق که دوران امروز به گرم دارد و زو هگانه رسوائی را به دل نجوی کو گرفتار و نویے پر دست به
 از کبایم خبر سے گیر کراتش تیز است به نعمت سیاه چپ سے پرسی از حکایت من به دل تو طاقت این گفتگو ندارد به
 چون وصل بتان قسمت عشاق نمودند به در طالع بالوسه به پیغام نوشتند به اما گویند که فیضی از راه دین بر افتاده
 بود لهذا تاریخ مرگ او فصیح گوید به فیضی نیدین چهره وصال و وفاتش فصیح به گفت سگ از جهان رفت بحال
 قیس به شیخ ابو الفضل علامی ابن شیخ مبارک علامه و مهر و حیدر عصر بود و وزیر افشای اکبری بود آیین اکبری
 و اکبر نامه و انشاء السی ابو الفضل از تصنیفات اوست و اکبر نامه تاریخی به سطر نوشته و عبارت و فصاحت اورا فصیحان
 جهان قبول دارند و فتیکه از دکن سے آمد و در سنه اصدی عشر الف هجری بدست نرسنگد دیوبند بدلفرمان جها نگیر
 بادشاه بقتل رسید گویند که وقتیکه را جوتوان برا و حلا آورد و در دم او را گفتند که ما جریده ام و حال فلان جمیت بسیار اند
 بگرییم ابو الفضل قبول نکرد و گفت که من گذاراده بودم که بادشاه دست مرا گرفته بمند اعانت رسانید الحال

از پیش این مردم گرفته چه رسوایا خود بادشاه غایم بالاخر چنگیده بمروا گئی گشته شد و بادشاه را از مقتول شدن اطلاع
 بسیار رویداد و در تاریخ آگفته اند که شهنشاه جهان را در وفاتش دیده پیرم شد و گنگند را شک حسرت سخت که افغان
 ز عالم شد و شخصی دیگر گوید که سیفعل الله ما تشاء فی حکم ما یرید بدستخ حجازی الله سرایمی برید و
 رفیعی میرحیدر معانی کاشی در فن شعر به بدل بود و در معاضد المل چون آستان اکبری رسید و اول ملازمت
 سی هزار روپیه انعام یافت و چون تاریخ تغیر به نقطه فیضی از قل هو الله یافت و دوازده هزار روپیه عطا شد
 از دست سی هزار روپیه ملازمت اول ملک عشق و بادشاهی کن و برویخت رسوائی نشین بر چرخهای کن و غم زهر حارر
 سرزده آید بدم و چکنم غامد من بر سر راه افتاد است و این مصید برون کیست رفیعی که درین دام و نزدیک به مردن
 شد و صیاد نیامد و نازک دلم سے شیخ علاج چه توان کرد و من عاشق معشوق تراجم چه توان کرد و شیخ عبدالقادر بدونی
 باسع نضال و محال در شیخ علم و جلال بود و پیش امام اکبر بادشاه بود منتخب التواریخ را بسک تحریک شد و فرمان بادشاها فاشه
 هندی که فرمان سلطان زین العابدین کشمیری بصفه از آن ترجمه شده بود بخارسی تالیف نموده و ده هزار ننگ و اسب با انعام
 یافت که به نگر شهر بیکر در رسد اربع الف و فوات یافت و بعد از امین فاسد میفرستم سوے آن بدو و معاذ الله از آن
 ساعت که نا امید برگردد و فطرتی کشمیری بود طبع رساد داشت و فتنه در خدمت اکبر بادشاه رسید قصدی که در این چون باین
 دوست رسید و قسمت نگر که در خور هر جوهری عطا است و آئینه بسکندرو اکبر آفتاب و اگر در معاضد خود آئینه و
 این بیکندرشاه به حق و آفتاب و دوازده هزار روپیه انعام یافت و بعضی گویند که این اشعار ظهیری گفته بود و بادشا
 ادا صل داد و فرمود تا دانش را بر از زکند ایشی علی قلی بیگ شاملو از ایران بهند آمد و بخدمت خان غمانان عبدالرحیم
 خان آرسید از دست سی هزار روپیه انعام یافت و کس چپا شرو و نور وزیر زندان آورد و اسیری بخرانی آتش
 امیر قاضی خلف قاضی سعود حسینی بود و آخر عمر از هندوستان بدیار خود رفت و در زندگان اکبری منسک بود از دست سی
 از غیر کم شکوه چون آن یمن آید و شاید بوداری او درین آید و اشراف منشی اشراف خان نام او محمد اصغر بود و از سادات
 حسینی مشهور مقدس و در درگاه اکبری بنصب بلند و از بود از دست سی یارب تو مرا با تش تهمیز و در خانه دل
 چراغ ایمان افروز و این خلعت پندگی که شد پاره زجرم و از را و کرم برشته غفور و در باقی کولابی از شعرا
 اکبری بود از دست سی ز فرقت تو گرفتار صدالم شده ام و توشاد باش که من بمنزل غم شده ام و غریقی تقی الدین
 محمد اصغر هانی از ولایت خود بعد اکبر بادشاه هندوستان رسید از دست سی در چمن بود و زینخوا و بکسرت میگفت و یاد
 زندان که در آنجمن آرائی هست و فنی اشراف آبادی سالها در سلک ملازمان اکبر بادشاه بود و در سفر گجرات در سنده ثامنین
 و تسلایه در گذشت از دست سی از خطه او نه نام که می ترسم قسب و یا بعد از تاثیر فراموشی که از میاد و کیست
 غزنوی میر محمد خان از امر لای اکبری بود که گچ شعر هم میگفت از دست سی در جوانی مایل عمر بنادانی گذشت و

آنچه باقی بود آنهم در پشمانی گذشت و محوی برینش الدین بهدانی در قیام و در شاپور بود و در سایه عاطفت خانان
 بسر بر دوازدهم و فصل و در عقب تونز و دارد و بر حاشیای عشق سوزی دارد و مبرر مبرر لا
 که بن شام فراق و بر چند شب بن است روز و دارد و محوی قاسم خان بخشی از امرای اکبری بود از دست
 ساقیان که زودان شرح بدعالی کنیم و شیشه پر کن که یک ساعت و نه خالی کنیم و بر حسن رضوی شهیدی از شعر
 عصر اکبری بود از دست و سخاوت هم بهر بان با خوشی و پیش اغیارش و که مکررم کفره میند و گرد گرفتارش و
 محوی عبداللطیف و ایران کس کلمات کرده و در پند آمد و در الطاف بیزا سید رستم صفوی گردید از دست و خاتم
 زربان شعله داشت و بعد برو و این هم دل من نیست که با من نگذارند و قلع جلیسی بیگ تبریزی از تلامذہ خواجہ افضل
 الدین افغانی بود بعد اکبری و در پند آمد از دست و رسید کار بجای که بعد ازین من هم و نه ناله ازل و نه شکوه
 از زبان دردم و قیدی شیرازی از مکه معظمه بدرگاه اکبری رسیده تقرب یافت از دست و گویم من و غیره بود
 نرسد و ساریان گرم جدی باش که محمل برو و کامی بنر داری در عهد اکبری پند آمد و به خدمت خان خانان بسر برده
 از دست و کم رزق را زلفت قانون چه فایده و برگنج خفته مار و همان خاک میخورد و شفق هر وی در بخارا
 متولد شد و در عهد اکبر شاه پند آمد از دست و زستی داشت قصد کشتن من چشم شلایش و قدش بر خاست
 بهر عذر و زلف افتاد در پائش و عبدالغنی بهوانی در عهد اکبری پند آمد از دست و بگذشت و آینه و در لیغ و
 بهوس است و عمر که کشیده همین یک نفس است و میدان از دست مریک به جولان ده و نازان پیش که گویند
 فرو آیی پس است و عهدی محمد رحیم نام بعد اکبری فوج را سرهند بود از دست و دم آخرت بنشین که رخ
 تو سیر بنیم و که امید صد تماشا همین نگاه دارم و فیروز کابلی از خانه زادان شاهزاده محمد حکیم میرزا بود در سن موسیقی
 و توفیق داشت صاحب طبع رسا بود از دست و علاج این تن بیمار ضررون و بر و طبیب کن پنج خوشن فضا و
 جیکه بتوسط حکیم ابوالفتح گیلانی بدرگاه اکبری رسید از دست و مثل در و که پرسید نم نر از و که کشید که پرسید
 نر از و و قتل میرزا اعلی بیگ و در شاه قلی سلطان بخشی ست از امر ازادگان غلیه و ملازمت شاهزاده سلطان
 مرا و بر سر دوازدهم و برگذار تو چون خاک ره شدم ترسم و که گذری بمن و گذری براه و گر و لوائی میرزا و
 سینوار است و در آستان اکبری گذر ایند از دست و در پیش غیر زان کنم گفتگو و تو و تاج و در دوش بخت
 از و تو و چستغنی کشمیری مولد لاهوری موطن در عهد اکبری بود از دست و من خنده نیم طبع عاشق ناساز و یا
 گر یک بر سر و درم چون غار و یا ناله که بر گوش بیگانه نیم و من در و درم غلو و محرم راز و موسوی شهیدی از شعر
 عهد اکبری بود از دست و نر از پنهان نظر و من زار است میدانم و تغافل که در دست از بیم اغیار است میدانم
 ناصر ترمذی معروف بسید شاه ناصر و در عهد اکبری بدراج علی ترقی نمود از دست و روح علی و آل علی و پسران است

گو یا زبان برائے چین در دمان است و قوسی از تربیت یافته گان خان کلان بود از دست کازنوی در بهار
 زنجیر زلف یار دوست و همچه زلف یار و آدم صد گره در کار دوست و قیام خواجہ محمد الدین خوانی بعد از کبری در
 هندوستان رسید از دست پیوسته بیاض شیرین فرماد و یکدیگر در لحکامی خود فریاد و منتظری هر قندی در
 خدمت بیрам خان بسج بر داز دست همیشه از فراق توبه سرو پایم و ترکے که بخاطر نرسید ایمم و قندی
 از مداحان محمد بیرام خان ترکان بود از دست صومعه طاعت گمشده میخانه شد و سجد و رویشم لغره مستانه شد و
 آفتابی علی ابن ملاروشن تپوری نهایت دین بود از دست نقد و جهان کس نشناسد زخیر یار و آنجا کس
 دل افکار فروشدند و سردی انصهانی چون نویس اکبری بود از دست آتین نازان بت غور شد بلند و صد
 گون نظامی از در شد بلند و نیازی سیرین از سادات بخاراد و عهد اکبری بهند آمد از دست سبزه آتشین زلف
 توایه چین دقن پیچید و بله چون سوسه بر آتش فند بر نوشتن پیچید و عزیز سید عزیز خان مخاطب بنجان اعظم از کبار اشراف
 اکبری بود حال او بیاید کاسه شعر هم میگفت از دست گشت بیمار دل از در و غم تنهایی و اسطیلب دل بچار
 چهره فرامی و یوسف محمد خان ابن خان اعظم از امرائے آن زمان بود و او نیز شعر گفت از دست در کئے مراد
 خود پسندان و گرد و در وادی عشق مستندان و گرد و آنا که بجز رضا جانان نخرند و آنان و گرد و در و دیوان و گرد و
 زین خان کوکاز امرائے اکبری بود از دست آرام من نید باین چیخ کج غرام و تار شسته مراد بسوزن و در و درم
 یوسف محمد یوسف کابلی از شعرائے آن زمان بود و محامه قلعه سورت و گردشت و خوشوقت آنکه جائے میخانه ساخته و
 در پائے غم باغبان و پیماز ساخته و کاهی شاعر شیرین سخن است در سن پانزده سالگی بخدمت مولانا جامی قدس سره رسید
 و در در بستان شایسته عسکری میزبان بابر بادشاه را دریافت و میرزا تمام فرزند خود و بقیه سید اخگر هندوستان رسید و
 شمل جنبان بادشاهی گردید اکبر بادشاه بواسطه غزل که در طراز قیل گفته بود صد هزار تنگ بوسه صله داد و مطلع آن غزل
 این است س تا به فیلان میل دیدم دستان خویش را و صرف راه قیل گردم نقد جان خویش را و بادشاه حکم کرد که هرگاه
 مولانا بحضور قدم نهج کند بکعبه ابرو پیچیده بکے فرو برد و نهج مولانا ازین سبب از محض بادشاه کناره گردید اسم مولانا
 محمد قاسم بود و قتی این را بجای بسک نظم کشید که هر کس که زلمه را فدا آگاه است و پیوسته میان بنگیانش راه
 از بنگ شود سرانجامی ظاهر و چون هرگز بشورت انداست و شیخ عبدالنسی مدد الصدور و انکخیر که در و غر
 رسانید که او را معاتب سازد و تشهر کند چون بمعارضه حاضر ساخته ببادشاه عرض کرد که از شیخ پرسیده شود که کاسه
 بنگ را چه شیده اند یا بی شیخ گفت که آنقدر اند صورتش بهم نیده ام مولانا گفت که حق بجانب شیخ است که اگر آنکه از
 تنخل کنند و ترے که من گفته ام کشف نشود هر چه شیخ فرماید آن را من از بادشاه ابن جواب را رسانید و مولانا
 را با عز از واکرام خص فرود دخت او و داکبر آباد در سینه نمای و ثنائین تحایه بود بسیار فک کس بود و قتی که مسیر

عسکری خزان خود بود و داد و اندک نیت میسر پاشید چون اکبر پادشاه صد هزار تنگه بوسه داد و در یک هفته همه را مصرف
 نمود از دست **۵** بروز چهره مرادیده بس گهر بار است **۶** شبی که ماه نباشد ستاره بسیار است **۷** حیدری تیر نری عظام
 شیرین گفتار بود از ولایت خود به هندوستان رسید و قصیده در مدح قاسم خان حاکم ملتان گفت و او چهار هزار روپیه
 صلوات حیدری بگشت و بار و یوم **۸** اگر رسید او هم خان دیگر خوانین ویرا و هزار روپیه دادند و خان اعظم نیز در صلوات
 قصیده در محیا و دوستی تو خان خلعت و اسب بوسه داد و حیدری قصیده در مدح اکبر پادشاه گفت این دو شعر از آن
 قصیده است **۹** بنوشته ام یک روان **۱۰** فیض لیش که در صف ایجا است **۱۱** گر کینه غرق کردن اعدا **۱۲** هر طرف
 موهبای بجز است **۱۳** چون فرصت گذرانیدن قصیده یافت این قطعه بوسیله متریان هر دو داشت **۱۴** در مدح شاه
 سخن سخن مکینند **۱۵** گفتیم قصیده که پسندید **۱۶** هر که دید **۱۷** زمینان قصیده که بگاه نوشتنش **۱۸** آب حیات بر ورق
 خامه یکجای **۱۹** اما چو روزگار مدوکل من نبود **۲۰** زان شاخ گل بلیک **۲۱** دلم فارغ غلبه **۲۲** نشنید شاه عقد کشا صحر من **۲۳**
 مشکو قفل آرزو من **۲۴** ازین بکلید **۲۵** بود مزاب دیده تر غرق بحر نعم **۲۶** که غیب این ترانه بگوش **۲۷** دلم رشید **۲۸** حافظ
 و طبعه **۲۹** تو دعا گفتن است **۳۰** بس **۳۱** در بر آن مباحث **۳۲** که نشنید یا شنید **۳۳** پادشاه بعد از انجم این قطعه قصیده را شنید و
 ده هزار روپیه خلعت و اسب مرحمت نمود چون خازن در تسلیم نزد انبیر **۳۴** که در این قطعه گذرانیده همان لحظه صلوات گرفت **۳۵**
 شکسته دارم شاهانم **۳۶** کم پیش تو عرض **۳۷** زانکه زین شکل مرا صد داغ حشر بر دل است **۳۸** بیم وزر العالم کردی **۳۹** بیک
 از غارن مرا **۴۰** هم گرفت **۴۱** شکل **۴۲** و هم نگرفت **۴۳** شکل است **۴۴** بعد ازین حیدری بایران بگشت در اوایل حال تاج دوزی
 می کرد و شاگرد سانی شیرازی بود از دست **۴۵** چو رزم اشک ازل آه **۴۶** و آموخه **۴۷** بهیچون آب بر آتش
 بریزد و دوسه خیزد **۴۸** در آتش است **۴۹** شفت تن **۵۰** بلاکش من **۵۱** باب تیغ تو خواهم شنید **۵۲** آتش من **۵۳** سخن کارشانی
 پس حیدر معانی بود اوایل مدح اکبر پادشاه و شاهزادگان او بود و بایر از جانی ترخان و غازی ترخان بسیار ارتباط داشت
 آخر قصیده طولانی گفته نزد ابراهیم عادل شاه والی میجا پور رفت و صلای بسیار یافته در حالت اقامت میجا پور **۵۴** ملان
 طلب شاه عباس صفوی دارا است ایران **۵۵** بوسه رسید اما پیش از رسیدنش سخن در گذشت در مدح شاهزاده سلیم گوید
 بدست **۵۶** با من سخن از بر من **۵۷** و شیخ مگویند **۵۸** آنم که نیت خاندن **۵۹** منم نه حرم را **۶۰** منم جنگ **۶۱** در که شاهزاده سلیم
 ام **۶۲** با خاک درش عهد قدیم است **۶۳** قسم را **۶۴** و **۶۵** که **۶۶** همیشه لطف تو بر دشمنان شود معروف **۶۷** ملام چو تو بر دوان
 بود جاری **۶۸** زانه چندی از تو آموزد **۶۹** که **۷۰** ز شاه بیاموز **۷۱** رسم دلداری **۷۲** منت حلال کنم **۷۳** یک **۷۴** نخبه شاید
 زان شاه سلیم **۷۵** این **۷۶** بر تنگاری **۷۷** و **۷۸** که **۷۹** شرم **۸۰** با دلازل **۸۱** مجلس سخن **۸۲** بقدر را **۸۳** به **۸۴** تلبیک **۸۵** خوانده **۸۶** آیه چند **۸۷** غیرت
 رود **۸۸** ز **۸۹** تب دیدن **۹۰** و **۹۱** طاعت **۹۲** شکبالی **۹۳** است **۹۴** و **۹۵** چون **۹۶** نقاب کشی **۹۷** حرم **۹۸** پاشائی **۹۹** است **۱۰۰** برگ **۱۰۱** سبز **۱۰۲** هم
 نیاروی **۱۰۳** نه **۱۰۴** بی **۱۰۵** طامعی **۱۰۶** و **۱۰۷** ارگستان **۱۰۸** که **۱۰۹** کس **۱۱۰** گل **۱۱۱** با **۱۱۲** من **۱۱۳** میکند **۱۱۴** سلطان **۱۱۵** بسکی **۱۱۶** شکر **۱۱۷** شیرین **۱۱۸** سخن **۱۱۹** بود **۱۲۰** سبک

موضعیت در نواح قندمار چون به بند رسید و در زمانه جهانون پادشاه و او اکل محمد گری میر الامیر خان زمان قلی خان
 اوزبک و برادر او محمد سعید عرف بهادر خان اوزبک هر دو برادران قوم اوزبک و در امر کسب و تنظم بودند و در زمان قلی خان
 و فرزانی و سخاوت نظیر نداشتند و در رکاب جهانون پادشاه و اکبر پادشاه در محاربات افغانان و غیره مردانگی با که
 از ان هر دو برادر نظیر رسیدند از دیگران نشان نمیدهند با محمد هر دو برادر آیت بودند و در شجاعت و در وجود شجاعت
 در علم و هنر و کمال و سخاوت و داد و دوش نیز کوس کیانی توانستند آخر هر دو برادر با پادشاه یاغی شده و در سنه اربع و
 سبعین و شصت یکارشته شدند بمجلسد و ذکر ایشان در اوراق صدر گذشت اما هر دو برادر در گنج شمر هم میگفتند و در رعایت خرد
 فضلا بسیار میفرمودند این شهر از افغانان زمان است و صاحب حضرت جانان به آن زبان که توانی که نیاز مندی
 من عرض ده چنان که توانی و از اشعار بهادر خان است ترک سر کردن میدان شیوه زندان بود و شکل
 است این کار را پیش مرآسان بود و بهادر در جهان بر باغ دارد میوه و میوه باغ شهادت و خجریکان بود و
 و خان زمان سلطان خلص می نمود چون سلطان سبکی در قدرت او رسید و مقصد بهرج او گفته خان زمان بر او پویلیت
 در وجه مصلحت داشت و مانند که خلص سلطان بر آن خاطر من بگذر سلطان گفت که سلطان محمد نام من پدر من گذشت است
 و نیز من پیشتر از این چندین سال باین شخص شعر گفته ام و باین نام شهرت یافته ام چگونه از ان بگذرم خان زمان او را تهدید نمود
 که اگر نمی گذاری ترا پائے فیلی می اندازم فیلی را حاضر کردند اما سلطان گفت که من از سر جان می گذرم اما از سر سلطان
 نمی گذرم مولانا علاء الدین لاری مستاد خان گفت که در مجلس دیوان مولانا مامی حاضر است غرض از دوبر آورده از مولانا
 سلطان بدید جوابش بلند اگر جواب گوید از سر خون او بگذرند ورنه هر چه خاطر خواهد بگوید و چون دیوان مولانا نشاند
 این بیت بر آمد دل خلعت را رقم منع الهی دانست و بر سر ساه رخا جبت شاهی دانست و سلطان
 در بدین غرض گفت که مخلص این است هر که دل را صدف سر الهی دانست و قیمت گوهر خود را به کاسی
 دانست و خان زمان بسیار خوشنود شد و صلاصفا و مضاف داده و با عز از باز گردانید و غزالی شهیدی غزالان
 مضامین رام او و آموخت در و دام او بودند و در سبب احوال به دکن رفت چون خان زمان میر الامیر را قلی خان
 اوزبک صفت او شنید از جویند بر سر اسب و نیز از رویه خج راه فرستاده او را طلب فرمود و این قطعه بدو نوشت
 اے غزالی سخن شاه نجف که سوسه بندگان می چون آئی و چون که بخت گشته آجا و سر خود گیر و زود بیا
 آئی و غزالی بخدمت او رسیده شمول عاطفت گردید و اشعار بسیار بحد خان زمان گفته صلیب نام داشت از کلمه
 ششوی نقش بدیع هزار بیت گفته بنظر گذرانید و خان زمان بر سر بیت یک اشرفی صله داد و چند شعر از ان نوشته شنید
 و خان زمان صاحب امن و امان و پیشرو مهدی آخر زمان و آنکه خرد یافته منشور از و و چشمه بنور شید
 سخن نور از و و سخن از بهر کس بشیر و در همه فن از بهر کس بشیر و او اگر آیش تو جادید باد و نخل تو بهر آید

خود مشید بود + بخت که القاب تو پر ز روشنت + تیغ ترا سید کند ز روشنت + ولله خاک دل آن روز کر می
 بمنت خند + بشمنی عشق بر رو بختند + دل که بان شرع غم اندو شد + بود کبابی که نمک سود شد + بی اثر مهر
 چه آب و چه گل + بے نمک عشق چه رنگ + چه دل + چند زنی قلب سیه بر چوک + سنگ بود دل چون در نمک +
 ذوق جنون از سر دیوانه پرس + لذت سوزا دل پروانه پرس + آنکه شرع غم نخالتش بود + شعله به آزار حیاتش
 بود + سحر شامان شریا گل + مهر گل را نشانند دل + غفلت تیرگی جوهر است + خاک بر آن لعل که بدگوهر است +
 ولید مقتول شدن خان زمان رو باستان اکبری آورد + خطاب ملک الشعراء یافت + در گجرات در سنه ثمانین و
 قسماه در گذشت از دست س من بویانه غم مردم و بهر سوطلمان + سنگ در دست که دیوانه کس آید بیرون +
 م عرق آلوده ساخت چمن چمن نرا + فقط ز سر آب داو خجیر کین ترا + الفتی یزدی بعد از تحصیل کمال از وطن
 بر آمد چند سحر و قدرت خان سعید مجاویون بادشاه گورکان گذرانیده و بعد از آن با خان زمان علی قلی خان اوزبک بسر
 م بر در و در این مطلع گفته بعضی خان رسانیده + مشت خاشاکیم و دایم آتش بهر خورش + دور بود در سوزم
 از شتر آکو خورش + خان زمان جایزه این شعر نیز از رویه به الفتی محبت خود وقت گشته شدن خان زمان تمام لوال
 اوتاراج رفت اما از جان امان یافت + ثردی هم قندی صاحب طبع سوزون بود و در عهد اکبری بخدمت میرزا ابان یعنی
 ابراهیم حین میرزا احمد حین میرزا و ظفر حین میرزا و غیره امارا از دکان گورکان بسر برد و قسماه کبیر از ابان فستج
 بهروج کرد و این رباعی گفت + اول از ترک در شجاعت فرو اند + شد فتح بهر طعنه که رو آورند + کردند چو فستج
 بهروج از روسته + تاریخ شد که فتح بهروج کردند + وقت نصیبه بهوج ادهم خان کو گفت چون پیش او اند
 خان گفت که هر چه از زبان خود بطلبی میدهم ماثروی گفت که یک کفچه سنگ میخوام ادهم خان فی الفور یک کفچه سنگ بکو
 داد و گفت که پست هستی کردی اشب اگر کوژنگ از من میخواستی دریغ نمیکردم شکستی اسم محمد رضا صفائی است در عمر
 سی و چهار سالگی در هندوستان آمد و بخدمت خان غلامان محمد عبدالرحیم خان بهار لوتر کمان سپهسالار رسید اما خان غلامان
 عبدالرحیم خان پس محمد میر غلامان بهار لوتر کمان است و بیار خان از امرای جنت آشیانی خان سعید مجاویون بادشاه
 گورکان بود و چون در عهد اکبر بادشاه قبادت یافت پس عبدالرحیم خان بخطاب فرزند بهر خوردار یا وفادار میرزا عبدالرحیم
 خان خانمائی سپهسالار و افخته شد و آنچه کجج اوصاف شجاعت و سخاوت در میان فاعل و مام شهرو است و شعرای عصر
 بزبان فارسی و هندی اشعار بسیار بدیع او گفته اند و صلا و کمال او مجمع لهر او و رسا و شجاعان و بهادران کیان بود اکثر شعرائی
 او پیش قیامودی درگاه او درج علما و فضلا و شعرا و کمال و مجلس او مجمع لهر او و رسا و شجاعان و بهادران کیان بود اکثر شعرائی
 زمانه را رعایت مکن خسروان نمود و فتیکه خان غلامان از دکن مراجعت کرده به مهم محط میفت شکستی حاضر شد و ساقی
 نام و در مریح خان غلامان گوید این چند شعر از ان نوشته میشوند + بیاسانی آن آب حیوان برده + ز شربت مانخان

برده که سکنه طلب کرد لیکن نیافت که در سهند بود و او ظلمت شناسان به معنی نواز به طرف ساز کردن و فریاد برآورد
 در سه بازگشتن به نواز که جان را بجانان برده و مرا برادر میرزا خان برده و چون خان خانان باین ساقی نامه شنید
 ده هزار روپیه به شکیبی همداد و دو قشیک ملک سنده را سفر کرده میرزا جانی ترخان والی آن ملک را همراه گرفته بدلا که برآورد
 بر شکیبی مثنوی درین فتح نوشت و این مروت در آن آورد و هائی که بر سپنج کردی حرام و گزنی و آنا کردی نام
 خان خانان یکبار از شرفی ملائکه احمد به شکیبی داد چون میرزا جانی ترخان این بیت شنید یکبار از شرفی به او محبت کرد و
 گفت که رحمت خدا که مرا همراه گشتی اگر شغال می گفتی زبان ترا که میگرفت و در سنده می حشر و الف شکیبی در حسد و
 دولت آباد از خان خانان رخصت حج خواست خان خانان برآید مسلمان سفر محبت الله هشتاد هزار روپیه به او و نیز
 چهل هزار محمودی الحام فرمود شکیبی چون از سفر حجاز مراجعت فرمود کشتی باو تباها شده اموال تباراج رفت خان خانان خبر
 یافت و از ده هزار روپیه و یکایک به فرستاده پیش خود طلب داشت و شکیبی در سال ثمان عشر و الف سحری در ده است از او
 نمود و خان خانان از چهار گلگیر بادشاه گورکان خدمت حدارت دلی با سیور عالی مناسب برآید او گرفت و شکیبی در سنده
 ملک و عشرین و الف در گذشت از دست ۵۰۰ در دست تمام طرف رخ چه پرسی و دادم که تو نستانی دین هم
 نفر و ششم و پرواز نیک رفت که در پیش شمع سوخت و اگر کشد که سوختن غائبان چیست و ایوب مجلس نیم لیک از یک
 چشم زخم به شایخ شکسته نیز در کارست بستان ترا و حیاتی گیلانی در اوایل حال از وطن به کاشان رفت و از آنجا به تهران
 رسید و با حکیم ابو الفتح گیلانی که مقرب اکبر بادشاه بود ملاقات کرده بطویل او در بارگاه اکبری اعتبار به بهرسان و در پایان
 زندگی و اسیر دولت خان خانان عبدالرحیم خان ترکمان گرفت و از خوان حسان او بهر ده یافت و در خان خانان
 ملاجیاتی را در خزانده برده فرمود که هر قدر از شرفی که تواند بردارد و وفات حیاتی در سنده خمس عشر و الف و اتمه از دست
 ۵۰۰ بهر خن که کنی خویش را انگهبان باش و زنگنه کنی که دلی شکفته پشیمان باش و چه بال مرغ که گزشتل روزگار
 این است و زمره جم قدس و ام گن گریزان باش و بعد مرون بنو معلوم شود پنج حیات و هر روان لفظه ناله که منزل
 برسد و نوعی حیوان شانی شاهریت شیرین کلام آید لکس حال خدمت شاهر لوه و انبال میرزا ابن اکبر بادشاه به برده
 چون شهر اوده رخت هستی برست و امی دولت خان خانان عبدالرحیم خان گرفت و قصائد و ساقی نامه و غیره و مروج و گلشن
 صد لک ارمیده گرفت که در هزار روپیه نقد و خلعت فاخره و زنجیر نایل اسب عراقی صد گرفت چنانچه هزار سلطی درین باب
 گوید ۵۰۰ زلفه تو به نومی رسید آن مایه که یافت میرغری ز دولت سحر و زنجین امش صد عین گل اسید و
 شکفت تا که مروج شرفی آن آورد و خان خانان نومی را بصله ساقی نامه به زنجیه به برده محبت کرد این قطعه از ساقی نامه
 است ۵۰۰ به ساقی آن از خوانی نمید که در خرابان به پایان رسید و گردان زره عمر گذشته را و
 جوشاه نیم روز شب گذشته را و از دست ۵۰۰ خان پیش که صبح از شب اسید برآید و کشاد بهر شیشه شکسته

برآید و نوعی آفرینش در عهد کیهان آمده از دست هـ بمن بنور زلیخا و مقام پیری است هـ شدم ملک بنورت سر
 تنم گاری است هـ و نوعی نیشاپوری میر محمد شریف از سادات آصف آباد نیشاپور است و در شعر و تاریخ دانی خوشنوی
 یی طوی داشت و عهد اکبری هندوستان خرامید و اول با شهاب الدین احمد خلن صحبت او در گرفت بعد از آن بنحوت
 خان خانان عبدالعظیم خان بهار لوتکرمان رسید و خان خانان او را بر این رباعی هـ هزار محمودی صلح بخشید هـ
 اسه بزم نزار در هـ ساغر خورشید هـ و عیش شبت کشیده در بنور شید هـ اگر فضل خاک آستان نشد هـ
 چون طلعت شب شدی که خورشید هـ با ششم قنداری در عهد اکبری در وقت بیارخان بهار لوتکرمان سپه سالار بر
 برد نوشته اند که میرام خان غزلی از ششم بنام خود که در شصت هزار تنگ نقد در عوض غزل پس داده وقتان ند از
 با ششم پرسید که این قدر مبلغ چون است با ششم بطیقه گفت که شصت کم است و اعداد کم حساب جمل شصت باشد میرام خان
 خوشوقت شد و فرمود چهل هزار تنگ بر او افزوده یک کله تنگ به با ششم دادند و آن غزل این است هـ من کیتیم عنان
 دل از دست داده هـ و در دست دل برآه هم افتاده هـ دیوانه دارد در کوه گشته هـ بے افتد سر به بیابان نهاده هـ
 گلچشم چون ترا نش دل در گزیده هـ که چون قید بادل آتش فتاده هـ بزم زنگارنگ بسیار فادیم هـ هرگز نگشایم
 کسی باز یاده هـ از دست هـ کجنگ دار بسته دام تو گشته ام هـ من یگشی مرا و نه از او یگشی هـ اما میرام خان
 بهار لوتکرمان سپه سالار بسیار خیر و مردانکس بود و چنین را داس بگوشی را که از سلطان سلیم شاه سوره افغان بود در یک
 مجلس یک کله تنگ داد و قنبر که چهار خان برالوئی قصبه بنام او گفت که مخلص این است هـ چون بهره گیر ش
 شد فرو به آب هـ یکار فاشش بر زمین داد و نعل تاب هـ یک کله تنگ بپس انعام فرمود که گنج ششم میگفت از دست
 هـ ششم که بگذرد از زهر سپهر او هـ اگر غلام علی نیست خاک بر سر او هـ عرفی شیرازی اسم او جمال الدین عرفی از وطن
 به فتح پور رسید و چندی با شیخ ابوالفضل فیضی فیاضی ملک اشعراکبری صحبت داشت آخر بواسطه در اندازان میان
 هر دو برخاسته و عرفی با ملکیم فتح الله بطی پیدا کرد و توسط او بنحوت خان خانان عبدالعظیم خان بهار لوتکرمان رسید و
 خان خانان او را رعایت بسیار کرد و گوی که خان خانان عرفی را نادیده اند و زهر سپهر او را نادیده اند و زهر سپهر او را نادیده اند و زهر سپهر او را نادیده اند
 همواره بپس احسانات پادشاهان و نوچانچه در جان و یک قصیده که بهج خان خانان گفته بود و فساد از رویلج عرفی
 داد و عرفی شعر البذلته فصاحت میگفت و از سادات شیراز بود و عمری شش سال در بلده لاهور در سنه تسع و تسع
 هجری در آغوش قدرت از دست هـ بهمان گشتم و در دایه پنج شهر و دیار هـ نیافتم که فرشته بنحوت در بازار هـ
 کفن بیاد و ریاوت و جانیلی کن هـ که در کاه طیب است و عاقبت بیاور هـ زنجیق خاک سنگ فتنه س بار هـ
 من با لبا که بزم را بگنیز حصار هـ دلم هر رنگ زینحاشکت در خلوت هـ محم چه تهمت یوسف و دیده در بازار هـ
 قیس زبوت غار هـ اگر کنم یالین هـ بپس زلزله و دیده ام غلاند غار هـ یان خدا که در شهر بزم را مکان نیست هـ متلع

مستقرش نیم زده در بازار + آن متاع که گوهر فروش کنانی + بمصر بود سر از چشم شد بازار + به بیشه که ز اطراف صوم
شیرین + مهربان شد تراشید و سخت بر کسار + بخون فشانی ششم خود فروشی گل + به نیزه سازی سوسن نیزه بلای
خار + به شمع بازو که پرنفع کا سبان ضعیف + بر صین ابروس به جوهره جوگان کبار + آن دروغ که فرما زوشهاد
یافت + آن ترانه که منصور ارکشید بار + به نیم قطره شراب که باز میماند + پس از کشیدن ساغر با غزالب یار +
بناگویی مرگ و بناگزیزی نزع + به بیله بقالی عمرو به وفالی یار + و عرفی در قصیده این بیت آورد که با گوش
از گوشتانج بروم + اگر بهند طاکم کنی و گرنه تار + این شعر مقبول افتاد و بعد مرگ او میر صابر اصفهانی استخاش
از لامبور به نجف اشرف برداشت و آنرا در خنجر چشم تری هست + تا ریش در آب هست + بهید سر هست
عشق میگویی که غیم را در لطف نادانم و اول سبق است + به بلبلان چین بود ازین که گوش کند که عندلیب
قص دیده بیاغ آمد + گریه میهمانها بهین روز وصال + حسرت روی تو حیف است که از دل برود + به ناله نرم نسیم
دلت از آن ترسم + که ناله دگر در دل تو کار کند + بر لوح مزارم به نیل سید پس ازنگ + اے وای منجمدی دیدار
و گریه + سرباهی + عرفی همه فریاد و فغان آمده + پر شور باز جهان آمده + طغیان نازمین که مگر گوشه
غلیل + آمد بهیر تیغ و شهیدش نمی کنند + ز بسکه مانده شود آسمان را زارم + هزار سال پس ازین جهان بیسایه
از مشنوی + اگر زین اسرار دل عار داری + که بسیار دل بسیار داری + متق میست ابرو بهاران + چین شتاف
شیرین بود و یاران + بگفت این جاحر که هست به بلغ + نه اینجا بار طاف است و نه زارغ + اگر حور آیدان در دراز
است + بگویش کلید در شکسته است + نسیم از در آید نه ز دیوار + اگر آید فلوته باشد نه طرار + اگر بر وای شتاب
باو غماز + بگویدش که بوسه ماد باز + هنوز الدین ظهوری ترشتری از شعرا عهده گیری بود اما در کن بندت ابراهیم
عادل شاه والی بجا پور به بود ساقی نامه بنام برهان نظام شاه بگری والی احمد که گفته فرستاد او چند ترنجیر قبل پرا ز نقد وین
در صلب بوسه فرستاد ظهوری در قهوه خانه نشسته بود رسانیدگان قبض الوصول خواستند در نوشت که تسلیم کردند تسلیم کردم
از ساقی نامه اوست + ثنا بهر یزد پاک را + ثریا و طارم تاک را + که خورشید را صورت جام روست + شراب
شفق در خم شام روست + از رست + سعادت است عشق تو به نفس مردن + وکیل خضر خرم جاودان نذر است
ظهوری شکوهات از بیا بیجا است + تو به طالع قادی حرم او چیست + پروانه افسرده ام امید که شمع + باشد کند بهت
و بغل بال و پر را + سرباهی + ترانه بهر خضر طعین چکنم + رم کرده چو صبرم آرمیدن چکنم + عیب است عظیم
زندگانی به تو + دار و خجلم امید دیدن چکنم + باک شتم اختیار به باید کرد + با فکر دل و کار به باید کرد + القصه
ازین میش ندارم طاقت + یک کار ازین دو کار به باید کرد + ماکشی از شعرا عهده گیری بود و بسک ندا می بلویم
عادل شاه متکلم بود و به ظهوری و خضر داده و هر دو متفق شده که بای نورس نامتصیف نمودند که نه هر ارمیت بود و

بالفامان ہزار ہوں ایک بار شترند در صلہ گرفتند و قتیکہ شاہزادہ مراد گورکان باخان خانان عبدالرحیم خان ترکخان گرد
 حصار احمد نگر نشستہ بودند ملک قحطی بیشرف ملازمت شاہزادہ رسید و قعیایہ غرادر میں شاہزادہ و خان خانان انشا نمود
 صلہ لئے گران گرفت ہر چند شاہزادہ اور انکیف ملازمت نمود قبول نکرد از دست سے زخون خویش بر آن قطرو سے
 برم غیرت نہ کہ گاہ قتل بدران قاتل افتادہ است و قاسم ارسلان اصل او از طوس و شونما در مادر النہر یافت و در
 عہد اکبری در ہندوستان رسید و شمول حوالہ گشت از دست سے اسے نیجان آمدہ برب ترا چہ قدر و جلے کہ یک
 نگاہ بصد خون برابر است و گریان چو بس منزل احباب گذشتیم و ہمدونہ در ہر قدم از آب گذشتیم و ملا شہزادی لاہوری
 از شعرائے آزان بود از دست سے چہ اسے اشک و شہم از دواع یار میگردد و کجا بودی کہ اکنون مانع دیدار میگردد
 یادگار حالتے از قوم جغتائی در عہد اکبری بود از دست سے بجائے رشتہ پیرانہت اسے کاش من باشم و باین تقریب
 شاید با تو در یک پیر من باشم و محمد موسی از فقار خان خانان است و چنان بہانہ طلب گشتہ در جفا کہ اگر بجا
 رسامین ہم گناہ من باشد و ملک محمود گجراتی از موزدان بود از دست سے دارم دل گردان کہ من قبلہ مانے خوش
 او سے ابرویش کشد ہر چند میگردد انش و رانی از موزدان عہد اکبری بود از دست سے بکرا کہ ہن تنگ ابرو
 چو ہلال و چنان شد کہ نیر در کسے خیال و فکری سید محمد جامہ با فہد در باغی گوئی شہر بود از دست سے از زر کہ
 آتش محبت افروخت و عاشق روشن عشق زہ مشوق آموخت و از جانب دوست سرزاین سوز گردا و تاسر گرفت
 شمع پروانہ بسوخت و میر و دودی خوشنویس کہ خطاب کتاب الملک یافتہ بود از دست سے کہ در درون دیدہ و گرد
 دل خرنی و از شوخی کہ داری کیجائے نشینی و سید محمد حنفی از ولایت ہند آمدہ بود و جتنی جوئی متعہ قلعہ گوالیار
 مانداغر کہ شاہ اورا را نمود از دست سے بعشرت تو کہ با بیلان باین ہمیم کہ کل گفت و دانستہ ام کہ باغ کجاست و
 میرزا قلی سہلی متعہ در خدمت نورنگ خان کہ از امرائے اکبری بود و سر برد از دست سے دانستہ کہ مہر تو با جان ہمیر و در کا
 شنگان گذری سرگران ہنوز و ملاطفتی سائے چند بدر گاہ اکبری بودہ بفرع حجاز آخرت اختیار نمود از دست سے
 من بسکاتم کہ پادرا من ہمت کشید و نہ یکس ہمت ہند نہ از کسے منت کشید و لامتی بخاری از شعرائے ملا شہزادی
 اکبر و سیدہ بوطن باز گشت از دست سے چہ نقد ہستی مجنون غم نگاری بود و خدا بقدر بیامزوش کہ باری بود و
 ملا حبیبی از شعرائے آزان بود از دست سے سن شمع جا نگذازم تو صبح و کشتائی و سوز گرت نہ جیم میر جوخ غنائی
 نزہت آن چنانم و در آن چنان کہ لغتم و تے تاب وصل دارم نے طاقت جدائی و حرفی سواجی از شعرائے آستان
 اکبری بود از دست سے گل فروش من کہ خواہ گل بیازا آورد و با یاد اول تاب غوغائے خریدار آورد و
 رازی عبداللہ نام از شعرائے آزان بود اورا است سے از خون لبم شکوہ اگر ترے شد و از روزن دیدہ و در
 یکسر میشد و اشکم ہمہ زیر افکار میر سجت و آہم ہمت تاب دادہ شتر میشد و میر معصوم از سلوات صغیر بود و از شعر

اکبری اور است ۵ بازل در وصل و صلحت جان گذاشت ۵ از روی در کرد و خواہش در مان گذاشت ۵ ہجری مرتے
 باشا زادہ ہندال میرزا سے بود آخر باستان اکبری رسید از دست ۵ اسے گل کہ نیم سید بان تو دست ۵ بنام تو عاشقیم و
 بر سو تو دست ۵ اسے طرفہ حاضر و غائب ز میان ۵ پہنائی و ظاہر از تو ہر چیز کہ هست ۵ لطفی بنجم بدیہ گوئی بے بدل بود
 و در یک مجلس ہزار بیت گفتے از دست ۵ دلگشعلو دوزخ شود امنر و گی دارد ۵ گل از ختم گرا زجت و دہ شہر و گی دارد
 نویدی عمرے در گاہ اکبری گذرانید از دست ۵ قصاچہ نامہ جرم شراب خوارہ نوید ۵ نوید عفو خداوند بر کنارہ نوید
 پوزنقی آہنی از قوم کمان در زقاسے خان فغان سے بود از دست ۵ عشق و غنا طلیس یک جنس اندک دل ناکوش ۵
 تاکہ سیر و شد محبت غیب پیکان کردہ بود ۵ حربی بادشاہ قلی از امر سے اکبری بود از دست ۵ غایت رشک نگر کر
 بیخودی آیم بہوش ۵ اگر سے اگر شو کہین گفتگو از یار کیت ۵ جدا کی امیر سید علی منصور مصوبے بدل بود و دستے بخت ہمالیہ
 بادشاہ گذرانیدہ از دست ۵ صمیمہ فارم از ہمسے گل سے زد ۵ ہانخے در دل صد پارہ بلیل سے زد ۵ قدری
 شیرازی روتے و عہد اکبری ہندوستان گذرانیدہ بوطن برگردید از دست ۵ چندان امان میدہم بخودی کہ جان ۵
 ماند کہ چون بر آید و قربان او شود ۵ نقشبہی کاشی تہجد پیشہ ولی قید بود و بخت خاقان اکبری گذرانیدہ سے تو ہر رنگے کہ
 تو ہای جامے پوش ۵ کہ من آن جلوہ قدمے شناسم ۵ قزاقی گیلانی برادر علیہ ابو الفتح است از دست ۵ اگر عشق ہل
 باز خریار افتد ۵ کاسے نکم کہ پردہ از کار افتد ۵ سجادہ پرہیز خیان افشام ۵ کہ تہ تراش ہزار زار افتد ۵ ملاخیری
 شیرازی روتے و ہند بود از دست ۵ خوش دیار است سر کوئی محبت کہ شود ۵ ہمہ ماہر ہول کہینہ افلاک بنجاہ ۵ ابرہ خرمی
 خواہر زاوہ قاسم کہنا باو دست و بلا زنت بادشاہی رسید از دست ۵ غیاث مہمن وغیرہ اگر کہیند ۵ نہم بہوے محبت
 توان جدا کردن ۵ قہمی طہانی باخان اعظم سے بود از دست ۵ از بخت خود ایدل نگہ توان کردن ۵ خود را نگہ نافذ نتوان
 کردن ۵ ماسہمی بخاری او نیز بخان اعظم سے بود از دست ۵ ہلال عیانیت داشتے باطابق برویش ۵ اگر بود علی
 دیگر سے پیوستہ پہلویش ۵ ملانیازی ہم قندی در خدمت حضرت ہمایون بادشاہ خت آشیا نی گذرانیدہ و بعد از ان حضور
 اکبری سے بود از دست ۵ چوتہم کہ گردان نگار تہ خوگرم ۵ خیاش در نظر آورده ہر دم گردا و گردم ۵ نظم ہی
 کشمیری از خدمتگذاران در گاہ اکبر شاہ است از دست ۵ خدائے آمینہ کردم کہ دستان مرا ۵ درون جان دگر بگشت
 بوستان دارد ۵ میر حاج لنگ مت باخان زمان سے بود از دست ۵ اساس پارسائی را شکستم تاچہ پیش آید ۵
 سر بازار رسولی نشستہ تاچہ پیش آید ۵ محمد صالح دیوانہ مقب بعاقل شدہ ہست پرا وکتا بد حضرت ہمایون بادشا
 بود از دست ۵ بسوداے سر زلفش بیا افگندہ زنجیر ۵ درین سودا بغیر جان سپردن نیست تیرم ۵ ملا علی احمد
 مہر کن از روز وفات آن زمان بود از دست ۵ مرا شرب چو دروان خواب گردم برگردد ۵ دلم را با نعمت بیدار
 بیند باز میگردد ۵ ماسم قصر خوان بود از دست ۵ میان دیدہ و دل دیدہ ماجرا رفت ۵ کہ دیدہ سوجے تو سے دیدہ

در گذشت از دست و در زمین هر کس به منزل است به شکن زلف تان طرز شکست دل است به باز دست خلیش
کن طره مشکاب را به شانه زلف شب بسا زنجیر آفتاب را به و دیگر از سوز و مان عهد کبری بسیار بوده اند که ذکر مجموع
ایشان درین مقام موجب لطالت است لهذا بر همین قدر اکتفا رفت اما از شهوران هر قدر که بودند نوشته شدند به

ذکر بعضی از امرای کبار عهد اکبری | در خدمت بادشاه جم جاهد جلال الدین محمد اکبر گورکان بسیار

از امرای کبار جمیع آمد بودند و جمیع راجگان عظام هندوستان
خدمت درگاه اورا موجب فخر و عزت و استند از آنجمله که سائیکه بنصب پنجهری ترقی نمودند و در آن زمان پیش از پنجهری
منصب نبود اسماعیل ایشان نوشته میشوند میرزا شایب گورکان میر میرزا سلیمان والی بدخشان خان خانان محمد لعل خان
بهارلو ترکمان و امیر الامراء علی قلی خان زان اوزبک و بهادر خان اوزبک و خان خانان عبدالرحیم خان بهارلو ترکمان
و میرزا سید محمد زین خان اعظم کوکلتاش و شهاب الدین احمد خان و سعید خان ترکمان و راجه بهگوان داس کچوا به والی
آبینیچه پور و سپهر و مان سنگه و عبدالحمید آصف خان هروی وزیر خان کوک و شجاع خان ابن تروی گیگان امیر الامراء
خضر خواجہ خان خیابانی و ترموز محمد خان و وزیر خان مروی و مهدی قاسم خان و سید قطب الدین محمد خان و کمال خان ملگر
پسر سلطان آدم و سید رستم صفوی میر سید بهرام میرزا ابن شاه اسماعیل صفوی والی ایران و غیره امرای مناصب پنجهری افزا
بودند و ابراهیم خان اوزبک و راجه راسه سنگه را حواریان کلیان مل والی بیکانیه را گور و سید یوسف خان رشوی و حبیب علی
خان میر خلیفه و شایب خان و اغنا خان گجراتی و سید محمود خان بارسه و فراباد خان و نورنگ خان پسر قطب الدین
خان آنکه از امرای چهار هزار بود و سید شمس الدین محمد خان آنکه وادیم خان کوک محمد قلی براس و تروی بیکان
و ملا سید محمد خان و اسکندر خان اوزبک و عبداللہ خان اوزبک و شاه بلخ خان و میرزا قلی خان و اسماعیل سلطان کمال
و محمد خان جلایر و شاه اسم خان جلایر و میرزا حاتی ترخان و محمد صادق خان اسماعیل قلی خان و شاه قلی خان و سید احمد خان بازم
و باقی محمد خان و مصوم خان و شاه محمد خان برادر سید شمس الدین خان اعظم و شیخ ابراهیم و نوک خان قوصین و شاه گیگان
و درویش محمد اوزبک و فتود و مالو افغان و شهباز خان کبوه و سماجی خان و خواجہ بهمان و محمود خان قافشال و امیر الدین
محمد و محمد قاسم خان امیر البحر و راجه بیکانیه ابن بهار مل کچوا به بگلت سنگه ابن مان سنگه کچوا به و مادھو سنگه پسر
بجگوان داس کچوا به و راجه اسکندر و راجه لون کرن و غیاث الدین علی آصف خان و پائندہ خان غول مبارک خان
کچھو و دیگر خان و تروی بیک و قلیا خان کنگ و سید قاسم بارسه و فتح الدین محمد حسین مخاطب به شکر خان و جلال خان
کچھو و خواجہ طاهر محمد و او دی سنگه عرف راجه مونه را حواریان راجه بالیو والی جو پور و فرحت خان و مہر خان صفدر خان
و بهار خان و راسه سال کچوا به و اخلاص خان و خداوند خان و کهنی و میر نصی و سید قاسم بارسه و رشوی خان حسن لانی
افغان و راجه برمن والی رن منصور و جعفر بیک و فاضل محمد خان و شاه قلی خان و شیخ فرید و شیخ محمد بجاری و خجری بیک

بخانی و لال بخشی و لالی خان و میرزا حسن و میرزا نجات خان و سلطان حسین خان و شاه منصور و سلطان افغان و میرزا جویو
 حاجی محمد محمد زمان و غم خان و محمد قلی و قلیانی و مجاهد خان و سلطان ابراهیم اوپی و شاه غازی ترکمان و شریف خان
 و قتل و قدم خان و جلال خان و شمال خان و فرخ و دلدخان کلان و رسته منوهر سپهر لون کران که پهلوان و رام سنگه
 سپهر اسکران و بیج و دلدسرجن و راجه کتمن سپهر و سپهر و فریدون خان برلاس و شیخ بایزید چشتی و محمد قلی خان و تخت بیگ
 و میرزا الوافا سم و میرزا جمال الدین حسین و شیخ حب الله خان و سید راجو و میدنی راسه چو خان و میرزا بهر و سرخواجه و ناش
 بیگ و طاهر سیف الملک و احمد بیگ و غیره و از امرائے کبار اکبری بودند بعضی بمناسب چهار هزار و برخی بمناسب سه
 هزار و دو هزار و یک هزار و غیره مناصب علیا سرفراز بودند و اگر چه امار و راجگان را که در امرائے اکبری بودند نام
 برده شود که بلیعه مرتب شود اما امرائے کبیر زبان خاص به فقیران اکبری مشهور اند نوشته شوند ملک
 الشعر ابو الفیض فیضی فیاضی بود که در امرائے نورتن شمار شده بود و برادر او ابو الفیض بود از امرائے نورتن که ذکر
 هر دو برادر گذشته و راجه گو و رمل از عمده صاحبان اکبری بودند و دیوان بنگاله که در سته شان و تسعین و تسعین و تسعین
 تاریخ گفت سه شادی کنان بگفتا و تسعین و تسعین و تسعین و تسعین و تسعین و تسعین و تسعین و تسعین و تسعین و تسعین
 سخن سنجی و طبیبه گوئی مقبول نظر پادشاه بود و در حرب افغانه یوسف زلی در سته اربع و تسعین و تسعین و تسعین و تسعین و تسعین
 بجلو انداس که پهلوان و والی جی پور و سپهر راجه بچار امل که پهلوان و امرا و دلاکشان را که دست بستند از طبیب و
 رسیدند از امرائے نورتن بودند و قربان قریبه با خاندان گورکان یا بیاتخارا داشت راجه مان سنگه سپهر راجه بجلو انداس
 که پهلوان بود که در سته شان و تسعین و تسعین و تسعین و تسعین و تسعین و تسعین و تسعین و تسعین و تسعین و تسعین
 و محاربه گجرات بامیز زبان گورکان و مجادله شایسته و حکیم میرزا مراد انگلی ناز و بظهور رسیدند و در شیر ماک او دیسه
 بهار شاه شاهی مراد نموده سپهر خود در جن سنگه را بگشتن داد و بصوبه داری بنگاله سرفرازی یافت و پشتر محاربات با
 باغیان آن حدود نمود و در هر چه از زمینداران آن حدود قیل و سواره با اکثر فتح و ظفر موج در آب رودخانه بکر و پور و رسته
 زده بسلامت گذشته و فتح یافت و بطلعت قلعت چار قب و منصب هفت هزار و خطاب فرزند سرفراز شده در عهد اکبر
 پادشاه در سته ثلث و عشرین و الف هجری فوت شد و خانان عبدالرحیم خان بهار و ترکمان سپه سالار سپهر افغان
 ترکمان بهار بود و خطاب سپهر و یار و وفادار فرزند بر خود دار خان خانان سپه سالار مخاطب بود و از قوم بهار و ترکمان
 بود و مراد انگلی شجاع و فرزاد انگلی و سخاوت نظیر نداشت در حروب دکن و هند و گجرات و غیره و یک مرد انگلی ناموده
 به فرزند جنگی شهرت یافت بود و امار و فضلا و شعر را رعایت نیکو نموده و خود هم شعر خوب میگفت مولانا جمال الدین غری شیرازی
 و مولانا نظیری جوینی شهرت پوری زنده بلسه خوان احسان او بودند و زبان معجم او یکیش و دله و حلاط مناسب
 بودند و به قربان خانان شهنشاهی سرفراز بودند و در سته مست و ثلثین و الف هجری وفات یافت این چند شعرا و یادگار اند

و شمشوق و دلالت است که چند است + جزیری قدر که دل سخت آرزو مند است + در فروخت محبت و نه نیر نام + که
 مشتری چه کس پیکر من چند است + ازان خوشم سخن مانے و لکش تو جیم چک اندک به ادا مانے عشق مانت است +
 عزیز خان کو کلاش از ترا سادات و مخاطب به خان اعظم از امل کے کبار و برادر رضاعی بادشاه بود و نام پدر او سید
 شمس الدین محمد بود و قنیک جایون بادشاه از سوار شیر شاه افغان برگشته در دریا کے گنگا نیل سوار یکدشت و
 یکناہ دست میر کو گر فتنہ بر آمد و بدین سبب اور را رعایت نموده اند که بر نمود و خطاب خان اعظم داد و سپرد و عزیز خان
 مخاطب به میرزا گشت و اکبر بادشاه شیر مادر او حبی خورد و در دختر سید عزیز خان بعقد شاهرزادہ مراد بود و در ثلث
 و ثلثین و الف ہجری فوت شد میر فتح اللہ شیرازی و حکیم ابو الفتح گیلانی و حکیم بہرام انضلا کے دہر و کلا کے عصر بودند
 و در صحابیان و ندیمان اکبری بودند و در علم و دانش کیتا کے روزگار بودند میان تان سین کلاوت و دفن موسیقی
 سر آمد روزگار خود بود و نام و راسم او در میان اہل این فن بہ تنظیم مذکور است و بادشاہ صاحب تان او بسیار حفظ
 و سرور بود چون انتقال کرد بادشاہ بہ نہایت ملول و محزون گردید و این امر او فضلا از عماد اکبری بودند و ایشانرا
 مردم فخرتین اکبری نامند و گویند کہ شاہ سید عباس صفوی بادشاہ ایران این رباعی نوشتہ نزد اکبر شاہ
 فرستاد و زنگی بہ سپاہ فخیل و لشکر نازد + روی بہ سمنان و تیغ و خنجر نازد + اکبر بہ خرنسیر پر از رنازد +
 عباس بہ ذوالفقار حیدر نازد + و شیخ فیضی فیاضی جواب او این رباعی انشا کرد + فردوس بہ سلسبیل و کوثر
 نازد + و در بابہ گہر فلک بہ اختر نازد + و عباس بہ ذوالفقار حیدر نازد + و کونین بہ ذات پاک اکبر نازد + و
 نیز وقتے شاہ عباس مذکور از عقائد اکبری و انواہے کہ بہ نسبت او شنیدہ بود انتشار کرد کہ این دو شعر جواب
 او انکفا کرد و مہونہ **قِيلَ يَا اَكْبَرَ اَلَدُّ قَوْلِي** + **قِيلَ يَا اَكْبَرَ اَلَدُّ قَوْلِي** + **قِيلَ يَا اَكْبَرَ اَلَدُّ قَوْلِي** + **قِيلَ يَا اَكْبَرَ اَلَدُّ قَوْلِي** +
اللَّهُ وَالرَّسُولَ مَعًا + **مِنْ الشَّانِ الْكُورِي فَلَيفَ اَنَا** +

ذکر سلطنت سلطان سلیم ابو مظفر نور الدین محمد جہانگیر
 بادشاہ ابن اکبر بادشاہ گورکان

کچھواہد الی ابھیہ پور و در مقدمہ ہم ربع الاول سنہ ۹۶۰ ہجری و ۱۵۵۲ میلادی اکبر بادشاہ بیمار بود
 جہاگیر بادشاہ از الہ آباد قصد طراست پدر بہ آگرہ رسید و ہنوز بکنار دریائے جہنا آفات داشت کہ بادشاہ در گذشت
 و شاہزادہ سلیم در چہار دہم جمادی الثانی سنہ ۹۶۰ ہجری و ۱۵۵۲ میلادی بمقام جہاگیر بادشاہ لقب گشت
 بہ عزت سلطنت جلوس فرمود و جیسے عظیم تر شد سید محمد کرمانی و طپوس او گوید سہ شہر بلند دکان بجزوہ اکبر
 برفت و طفل نمنا بدہر ماندیم + پیکارے او غلف او شست و شد تارنج + بجائے اکبر شد بادشاہ شاہزادہ سلیم +

شاہزادہ سلیم بہ اکبر اکبر شاہ
 بود ولادت او از بطن اکبر سلیمان
 حکیم کچھواہی و دختر راجہ بہار اہل

وگشتی گوید شاه جهانگیر نصیب پیر به و مکتوب خان داروغه کتب خانه گفت صاحبقران ثانی شاهنشاه
 جهانگیر به با عدل و داد بنیست بخت کارانی به اقبال و بخت و دولت فتح و شکوه و لغت به پیشش که بخت
 بسته بشادمانی به سال جلوس شاهنشاهی تاریخ شد چه بنهاد به اقبال سر پیر صاحبقران ثانی به الغرض جهانگیر بادشاه
 بخت سلطنت نشسته فرمود تا زنجیر سلاطین از شاه برج بیاورند و زنگها در و تعب کینند و سر و سوسه کنان چنان است
 محکم کنند تا فیا کنند که نزد بادشاه رسیدن خواهند را بجنبانند و بادشاه خود بخوار و سر و فرمود تا حصول راه
 و دریا را معاف کنند و در راهها که ویرانی باشد در خالصه و طایفه امرا و روسا چاه و مسجد تعمیر نمایند و بجا بمانند
 سعه نمایند و بعد از این در سیاست گوش و بینی مردم را نه برزند و خانه هیچ یک را ضبط نماند و شراب و دیگر ممنوعات را
 نماند و لغزشند و وزن اشرفی و روپیچه مختلف مقرر کرد و صد توله اشرفی را نوزدها سی و دهم پنجاه توله را نوزدها سی
 و اشرفی بیست توله را نوزدها سی و دهم پنجاه توله را نوزدها سی و دهم پنجاه توله را نوزدها سی و دهم پنجاه توله را نوزدها سی
 و سه توله را و اجی مقرر کرد و در ویرانه توله را کوکب طالع و پنجاه توله را کوکب اقبال و بیست توله را کوکب مراد و
 ده توله را کوکب بخت و پنج توله را کوکب سعد و یک توله را جهانگیری و شش توله را سلطانی و سه توله را نزاری و
 دهم حصه توله را خیر قبول نام کرد و همچنین سکه های مسی هم مقرر کرد و در اشرفی صد توله و پنجاه توله و بیست توله و ده توله
 این شهر کردند به بخط نور بزرگ ملک تقدیر به فرزند شاه نورالدین جهانگیر به و در میان این شعر که طبع نقش کردند
 و بجانب دیگر این بیت تاریخی بود و سه شهر خورزین سکه نوزدها سی جهان به آفتاب مملکت تاریخ آن به و در میان
 این شعر ضرب مقام و سینه سحر و سینه جلوس نوشتند و بر نوزدها سی مروج این بیت مقرر شد و روئے زر را
 ساخت نوزدها سی بنگ مهر و ماه به شاه نورالدین جهانگیر این اکبر بادشاه به و شاهزاده حسن و رایک لک روپی بخت
 شد تا برون قلعه مکان نعم خان خانمان را برائے خود دست ساز و صوبه داری پنجاب بر محمد سعید خان مقرر شد
 محمد ترغیب ولد عبدالصمد هم که خطاب شیرین قلم داشت خطاب امیر الامرا نواخت و منصب و کالت بر و مقرر کرده مهر
 اشرف بجا بقیعتی آراسته در گردن او انداخت و غیاث بیگ را خطاب اعتماد الدوله و امیر الامرا محمد شریف خان مصور
 بمنصب پنجهزاری سلاطین از ساخت و راجه مان سنگه گهوا به والی آبی سرچه پور را که با وجود اقتدر قربت که بادشاه از
 بطن خواهر پسر او تولد شده بود و با خواهر راجه منعقد شده بود بادشاه را رنجیده کرده بود جهانگیر غفلت چار قب و شمشیر
 و مرکب خاصه و امارت بنگال و حرمت که در شاهزاده سلطان پرویز را برائے تنبه رانا اودی پور را مقرر فرموده غفلت فاخره و
 خنجر مرصع و تسبیح مراد و قیمتی نهاد و دود و هزار و مرکمان عراقی و ترکی و افغان کوه پیکر لک بوسه رحمت کرد و وصف خان
 بمنزله وزارت ترقی داده به تالیقی شاهزاده روانه فرمود و به غفلت و مرکاب و منصب پنجهزاری سلاطین مرصع فرمود و راجه
 جگنا تهرابن راجه پهلوان علی آبی سرچه پور را بمنصب پنجهزاری سلاطین از کرد و او را و رانا شکر سیه و به برادر

عزاد و انکسے اور دے پور و ملو سگو کچھ باہر برادرزادہ مان سنگد والی آئینہ و راوسال سیکھا والی و ہاں سنگد کچھ باہر
 فواسہ راجہ مان سنگد و شیخ رکن الدین افغان و شیخ عبدالرحمن ابن ابو القتل عمامی و زار خان و وزیر جمیل و قزاقان
 ترکمان و منوہر کچھ باہر برابن ہمہ تفرشدند و اکثر امرائے راجپوت و مسلمان خود خواہش کردہ دین ہمہ شریک شدند و
 بستہ ہزار سوار جرار بیکاب شہزادہ تفرشدند و نسبت شاہزادہ خسرو یا دختر میرزا غازی ترخان کہ از اولاد امیرزا عیسیٰ
 ترخان الی ٹہلہ بود و از قوم ترخانہ معقول بود و تفرشد و بادشاہ سی ہزار روپیہ بدی فرستاد تا بفرستاد و اسکیں تقیم نمایند
 خان بیگ راجہ بیک وزیر الممالک داد و داد را با وزیر خان در کار دیوانی شریک فرمود و شیخ فرید بخاری منصب پچہزاری
 ترقی کرد و راجہ کشو داس راجہ نصیب یک ہزار روپہ نقدی تفرشد و لالہ بیگ خطاب باز ہمار و انعام بستہ ہزار
 روپیہ و ملکوت صوبہ بہار فرار از گردید و آخر غیاث بیگ بوزارت ملو فرار و با وزیر الممالک شریک شد و راجہ بکراجیت
 بنجمن میرانشی تفرشد و بخشیان را فرمود کہ اسے کہ در وطن خود جاگیر طلبد بفرستند اسطابق تورہ چگنیزی آن زمین
 بموجب آل متغیا جاگیر و عنایت شد و تغیر و تبدل در و راہ نیابد و در سلطان کسے را کہ جاگیر ملکیت دہندند و او بچہ
 شجری رنگ مزین کنند و ویر آل متغیا مانند آن فرمان بھیج نوع تغیر نشود و بہاؤ سنگد الخطاب بہر سیرزا ولد را بجان سنگد
 دزد سنگد دیوبندید و دیگر امر البنیات بسیار تفرشدند و سیرزا شاہنشاہ گورکان را کہ سیریزہ را سلیمان گورکان والی بڈشان
 بود و منصب بہت ہزاری سرفراز ساخت و چمنین سید نقیب خان و ابوالمنی اندک و شیخ کبیر و غیرہ خطابات و مناصب
 سرلندی ماند و تختہ دوزانہ بیگ کابل کی کہ اول در اعدیان بود رفتہ رفتہ خطاب بہا بہت عالی رسید و بہمدینہ انشا راجہ چکان
 در دیوان خاص خانہ جنگی گردنہ بنیہ ایسی رام و سچی رام و ششام رام بناسے اکیچہچ ابن بیگو انداس کچھ باہر والی آئینہ
 خواستند کہ سوے رانا بگریزند بادشاہ خبر یافتہ فرمود کہ اگر کسے مناسن ایشان بشود و منصب و جاگیر نہا بہ قرار نہا ما بھیج کسے
 مناسن ایشان نشد بادشاہ امیرالامرا فرمود تا ایشانرا نظر بند دارد و ابراہیم خان کاکڑ بموجب فرمان امیرالامرا خواست
 کہ اسلحا از ایشان بگیرد ایشان بیگ ایستادند و امر بموجب فرمان ایشانرا بقتل رسانیدند و در یازدہم ذی قعدہ سنہ
 اربع ہشت و الف ہجری جن جن نور و زلول کہ راستہ شد و پشیکش نام اعاف شد و راجہ با سوراہہ ہزاری پانصد منصب
 عنایت شد و شاہ بیگ خلن حاکم قندار پچہزاری و راجہ مانکے سنگد راجپوت پچہزاری و دوازہ ہزار روپیہ بہ رانا
 شکر علیج تفرشدند و راجہ شکرے و سوسے کہ کانا اولاد سلطان ظفر گورانی نام و بھیجے گرد آمد دعا محمد آباد را تاخت
 و راجہ بکراجیت بموجب فرمان رفتہ آن تختہ را فرو نشاند و چنان شاہزادہ پرویز بہ تہانہ مثل رسیدہ انکسے لو دی
 فرار برقرار اختیار نمود +

شاہزادہ خسرو پسر اکبر چنانکہ بود گفتہ مقربان خیالی سلطنت در دل
 مستقل کہ وزیر مہار و سلطان اکبر گفت کہ پسر ہم سلیم جیش و طرب
 و زکری شاہزادہ خسرو

مهک است و سر ولایت جهان داری دار و یاد کلمه مذکور بر بند از روی او کار تا زیاد میکرد و ندانست که سه روز از قتل
 مستی بخت را به نشاید خرید افسر توخت را به سر که حق تاج پرورد خود به نشاید از قتل و دولت را بود به شهر زد
 خسرو روزی فرصت یافته با سید و پنجاه سوار از اکبر آباد بر رفت و بادشاه نیز در تعاقب او روان شد و بخشی از لشکر
 سید شیخ فرید بخاری را با بعضی امارات متعلقه روانه کرد چون شهرزاده به شهر رسید حسن یک بخشی که از کابل بهشتان
 می آمد با سید سوار رفیق طریق او با شهرزاده نامدار گردید و بادشاه بدین رسید و شهرزاده به لاهور آمد و چهار رادر
 میان گرفت بعد از این انا افواج بادشاهی که در تعاقب او بودند رسید و هنوز بادشاه در راه بود که شهرزاده شکست خورد
 و آن چنان بود که چون سید فرید بمقابل شهرزاده رسید سادات باره را بر او دل کرد و جنگ در او سید سیف خان باره
 که سردار سادات بود و سید جلال و سید کمال و غیره مرمی های بسیار کردند و قریب چهار صد مرد درین محاربه مقتول
 شدند و شهرزاده شکست یافت چون شهرزاده کینار دریا به چناب رسید افغانان و اهل هند صلاح رفتن به هندوستان
 دادند و غولان رفتن کابل را صلاح شمرند و شهرزاده عزم کابل کرده اهل هند از راه اگشتند و راه های عبور دریا مسدود
 بود و شهرزاده و حسین یک وقت شب از کشتی گریخت که محافلان کشتی را محاصره کردند و جنگ تیر و در میان آمده وقت
 صبح محافلان و اماران از هر جانب متحده شدند و شهرزاده را گرفتار کردند و بادشاه در لاهور بمیان کاران میز را بود که شهرزاده
 آورند و بر سرش خلیه و تور و چنگینی بنی برنجی در پیک او کرده از جانب چپ بجنفرا آورند و عبدالرحیم و حسن یک
 در چرخه خود گاو که در زندان خود نگاه داشتند بران قتل کردند و شاهزاده عقید شد چون این حادثه روی داد بود و شاه
 به شهرزاده پرویز نوشت که به طوریکه میسر شود هم را را فیصل داده برائت خلافت و اراخلافت اکبر آباد و رانایه بخیر خود
 ظاهر کرده به آغوشان پیام داده بود که تصور این بنده معاف شوند و اگر شهرزاده را رضی شود پس از صغر خود با لکسنگ را بخصم
 بفرستد شهرزاده برین رضی نمیشد و میگفت که با خود حاضر شود ورنه پس از خود کرن را بفرستد چون این فرمان سید
 شهرزاده بآمدن با کبریا رضی شده و او در منزل گاه شرف ملازمت و شهرزاده او را همراه گرفته به آگره آمده و از آنجا
 بموجب فرمان به لاهور رسید بعد از این ایام که بادشاه در لاهور بود حکام هرات و سیستان و غیره متوجه تخریبند و اگر ویند
 شاه یک حکم قندهار و قلعو بنده اعلام محافظت و دافعت برافراشت چون جلالگیر بادشاه خبر یافت میرزا
 قاضی ترخان ابن میرزا جانی ترخان را پنجهزاری نموده و با فوجی شاکستد و انداختند و فرمود چهل و سه هزار روپیه
 به مدتی محنت که در پانزده هزار به نقدی یک و قلیچ بیک داده همراه کرد و برائت خراج خاغان شیخ حسین علی چل
 هزار روپیه مقرر فرمود و دو رک روپیه مدیون به احدیان عنایت شد و شهرزاده پرویز را منصب ده هزار مغانی افتاد
 عنایت فرمود و میرزا علی یک بمقام کشی تیرین گشت و ده هزار روپیه برائت تصدیق متابعان کابل ارسال شد
 سید عبدالوهاب و احمد یک خان و شیخ ابراهیم و غیره ترقی مناصب مرفا زدند و دستهای لکبه و امیرزادگان

انعام شد چو آنرا که شاهزاده قهرم با بیگمات رسید بادشاه بر آن استقبال نمود و در وقت ادب بجا آمد و در وفاق تور و چنگیزی
و قانون تیموری کوش و مجد و تشیخه الوصل آورد و چون رانے سنگه و لیس سنگه در نگور یابی شدند را به چنگا تهمذ و خراسان
بفستاد ایشان مقرر شدند و سوار خان بجای شاه بیگ حکومت قندهار یافت سه هزار و دویست نفر و پانصد سوار
منصب و پنجاه هزار روپیہ یافت و خضر خان احمد خان نیز سه هزار انعام یافتند و خنجر مرغ قیمتی شش هزار روپیہ
به قطب الدین خان عطا شد و وزیر الملک سیزده هزار روپیہ منصب یافت و یک لعل قیمتی بست و پنجاه هزار تهنه زده
پرویز رحمت شد و پھر بن اثناعجلس سلگه بادشاه آراسته شد و اول بادشاه را با زور و بعد از آن با فقر و دوازده
بار با پارچه ریشمین و اقسام فلزات و کیفیات و علف و غیره بخیرند و در سال دوم بار و اول سندس و قمری پھنچین و زنی
و قطب الدین خان منصب پنجاه هزار روپیہ و صوبہ داری بنگاله و دو کاک پیہ و خرج یافت و پھر امیان او سه لک پیہ
انعام یافتند و کیشود اس مار و منصب یک نیم هزار روپیہ سرفراز شد باز بهادری و فداکاری از بنگاله حاضر شده عذر بر آن
نا فرمای خود خواسته بست هزار انعام منصب هزار روپیہ یافت و تهنه زده پرویز یک لک روپیہ و نقد و حبس و دیگر و یک
بار صل و گهر یافت چون میرزا قازی ترخان روانه شد و بادشاه بیگ محمد آمین با سه هزار سوار دیگر و لک پیہ روپیہ
مخرج یافت روانه شد و عبداللہ خان از کالپی ابلاغ کرده به بند یکصد رفت و رام چند را که لقمه انگیزی
برداشتہ بود برگرفت و جدا گانه قلی خان از صوبہ بہار بر سر سنگرام رفته بنگاله او را قتل کرد و پرویز امیران تبتی سنا
سرفراز شدند و بادشاه بر آنے شکار توجہ شده سہ ماہ در شکار مشغول بود و دوبار قمر کرده یکبار بیگمات نیز سہ ماہ
بود و یکصد و پنجاه و شصت جانور بادشاه بہرست خود شکار کرد و جمیع صید و شکار و یک جانور شکار شدند و غیر سید کہ
هنوز لشکر میرزا قازی بقندہ باز رسیدہ بود کہ لشکر قزلباش قندہار را گذاشته رفتند و شاه عباس صفوی الی ایران
نیز بہ معلوت وقت اطہار بخش ازین حرکت ایشان کردہ حضرت نامہ نزد بادشاه جاگیر فرستاد و پیغام نمودی افغان
ابن دولت خان منصب سہ ہزاری ذات و یکہزار و پانصد سوار و خطابت خان و فرزندی سرفرازی اندو
و بادشاه اطہار عنایت بسیار کرد +

در سنہ خمس عشر و الف ہجری بادشاه توجہ کامل کہ اورا ملین
ذکر توجہ موکب انگیزی بسیر کابل

موقوف میدانت گردید و در اثناے راه بنگالہ و بنگالی
خرچنگ دید کہ مارے را گرفته بود و احمد بیگ خان بہ تہنہ افغانہ بنگش مامور شد و در کابل سیدہ و مجالس شراب
و در باغ آنے از خطر دلکش آراستہ و احوال و نشاط در داد و منصل باغ شہر آرا کہ نامودہ ہمہ الدین محمد بابر شاہ
گورکان فلح ہندوستان بود باغے تازہ ادا داشت کردہ موسوم بہ جان آرا ساختہ اما ہر دو باغ و شاہ لالان شہرت
گرفتہ چچن بابر بادشاه دران باغ حفصہ تعمیر کردہ بود و اکثر آواز شراب پر کردہ مجلس عیش و نشاط سداست و

همه تیرتنگ برکناره انجم کرده است کشته بود بادشاه فرمود تا بر تخت نشسته و دیگر سر عرض نیاورند و بران تخت نایم
 او کندند و بادشاه بر تخت نشست بر و عرض را از شراب پر کرد و مجلسه و لکیش کرد است و پنجاه هزار روپیه شایان
 پرویز عنایت شد و هر سنگ پیران سنگه و اینجای کثور و بهم بخش تعین فرمود پس پیران نیز از سحر هزاره و نیز از شاهی هزار
 و نیز از شادمان هزاره که خطای قوم هزاره بودند بخدمت بادشاه حاضر شده اموالند و رنگه را نیندند و راناشکران را نانا
 او دی سنگه سیصد روپیه منصب و نیم هزاری ذات و هزار سوار رسید و منور کچوا به منصب هزاری ذات ترقی کرد
 بادشاه شنید که در میان فحاکل امیان شعبی است مشهور به خواجیه سرا و از دست چهار صد سال تابوئی در انجاست
 و شخصی دران تابوئی خوابیده و برگردش زخمیت که چون پند را از و بردارد خون صبریز و صفیان را فرستاد تا
 تحقیق که میقتضایان رفته و دیگر در میان کوه دره واقع شده و از زمین بلند و دران تابوئی و مرکب بائین سلام رو
 بقبله دران خوابیده و دست چپ بر سر حورت و راز کشیده و نیم گز که پاسبان است و از اعضا است او
 انچه بر زمین است بوسیده شده و آنچه بالاست دست است اما زخم معلوم نشد و کهن سالان آن احوال گویند که رفتی که
 بادشاه هرگاه شایان چنگیز خان با سلطان جلال الدین خوارزمشاه برکنار در ایست سنده جنگید آن مرثیه شد و از ان
 زبان چنین طوار افتاده است و یعنی گویند که از وقت سلطان محمود غزنوی افتاده است و درین زمان خبر رسید که میسر
 شایان گورکان حاکم مانده و تعال نمود از کبار امار بود و بعد ازین بادشاه غرم و اسی هندوستان نموده و شکار گران و فاش
 شد و طغر خان و ولد برین خان که کافا غنچه دل را یک که در حضور رسید و بادشاه فرمان داد که در ایام هفت شمس
 قمری و الداد و کبار بادشاه قیمت آن اجناس همواره فقیر و محتاجین داده باشند مجموع قیمت اجناس را که کبار بادشاه
 از ان وزن بیش یک لک روپیه بود و پسر ملایب خان لودهی را خطاب خان جهان و شاه بیگ خان را خطاب خان
 دوران داد و صوبه کابل و تیراه و بخش سواد و بجز بوسه مقرر کرد و را اس کچوا به نیزه جاگیر و دین ملک یافت مقرر
 شد و در حسن ابدال شکار بسیار کرده و در شندالد امیر الامرا و ارجند لک سنگه حاضر شدند و لک سنگه در فتنه خسر و
 با وجود آنکه اگر سپرد او شده بود به ناعاقبت مبنی رفته بود و عذر خواه آمده حافی یافت و در لاهور میر خلیل الدین عنایت
 الله صحریر سران که در دلا و شاه نعمت الله بود و قزاق بسیار بخاندان سادات صنویا پیران داشت بخدمت بادشاه رسید
 منصب هزاری و دو صد سوار و دوازده هزار روپیه نقد انعام یافت و منصب شهنشاه و خدمت شهنشاه هزاری و پنجاه سوار
 مقرر شد و بادشاه بخاندان اصف خان رفته بیشکاش و تیمیتی ده لک روپیه بطور گذرانید چند اشیا پندیده باقی و
 مرحمت کرد و در بیشکاش بعضی خان حاکم گرات یک انگشتری مرصعه و نگین اصل و زنی یک شغال و پانزده مرغ
 و یک قطعه اصل و دودانگ و پانزده مرغ و زنی قیمتی است و پنجاه روپیه حضور رسید و یک شریف که حضور رسید
 هشت هزار روپیه انعام یافت و تحالیک یک لک روپیه هشت شریف که سخطه ارسال شدند و نیز از غازی حکومت

فتنه و در بعضی از سوره متان و طهریه بجای یافت و پیشکش خانان عبدالرحیم خان ترکمان نظر رسیدند چنانچه جواهر
 اسلحه و آتشه قیمتی یک نیم لکھ روپیه بودند و در میان بانی پت و کزنال بادشاه فیصل سواره متوجه شکار شیر گردید و دو
 شیر نر را ضرب بندوق شکار کرد چون بادشاه به آگره رسید راجه بان سنگ گدھاو سہ از پشتہ و بہار حاضر شدہ یکصد
 از خیر فیصل پیشکش گذارند و در جشن منہ سیدم جلوسی خان جهان لودھی بہ منصب پنجہزاری ذات و پنجہزار سوار افزا
 شدہ و بادشاه وقت و محل شہر پنجہزار روپہ مصدق داد و ہدیرین زمان کنور تین سپہ را مجہوج باڈا حاضر شدہ متہ
 فیصل نظر گذارند فیصل از ان پسند شدہ اسم او تین گج مقرر شدہ و زن خطاب سر بند را سے یافت حصہ جهان و
 معظم خان و عبد اللہ خان مظفر خان و ابوالحسن ہلوان و بہاؤ سنگ وغیرہ ترقی مناصب سر بند شدند ہدیرین آوان
 را بہ سہ سہ سنگ محصور بادشاہ حاضر شدہ شاعری ہندی را ہمارا آودہ بود و شاعر مذکور نظم در مدح بادشاہ
 گذارند و بادشاہ بسیار پسندید و بادشاہ یک نہ پنجہ فیصل بہ چارن مذکور رحمت کرد شاعری در فارسی مضمونش ما آورو
 اگر سپہ داشتہ چنان افروز بہ شب نشتہ ہمیشہ بودے روز بہ روز تا آنکہ چون او فتنہ افسر بہ نہ نمودے کلاہ گوشہ سپہ
 شکر کرد و بعد ان چنان پدرے بہ جانشین گشت ابن چنین سپہرے بہ کرد ز شہنشاہ گشتن آن شاہ بہ کس بماتم نکرد
 جامہ سیاہ بہ بادشاہ اسپسہ کہ شاہ عباس والی بایران بر لے او فرستادہ بود و در سپان خاصہ بھیج خوبی متنازل بود
 بہ راجہ بان سنگ گدھاو سہداد و راجہ چنان سرور شد کہ اگر لیکے بوسے میداد چندان شادمان میشد چہرے بہ نظیر بود
 و خلان و راجہ چنان بالاتفاق عرض کرد کہ این چنین مرکبے از ایران بہ ہندوستان بھیجے یا بہ چون جہانگیر فیضان الی
 بنگالہ رحلت کرد و اتالیقی شاہزادہ شہر یار و حکومت بنگالہ بہ سپہ اسلام خان مقرر شد و فریدون برلاس بہ منصب لکھنوار
 و پانصدی مقرر شد و پانصدہ خان بخل سبب کہ سنی جاگیر مطابق منصب و دہزاری یافت کشور خان و لد قلی بدین
 خان کو کہ نہ بہ ترقی منصب و نہ سحر بنگامور گردید اگر چہ دو کتھالی پیش ازین یکے با دختر راجہ بھگوانداس کہ پلہ سپہ
 والی آبنہرے پور یکے با دختر راجہ لودھی سنگ راٹھور والی بریٹھ جو کہ سپہ پوشندہ بود اما دینو لا خواستگاری دختر
 بگت سنگ و لد بان سنگ گدھاو سہ ہشتاد ہزار روپہ سپاہی بخاند او فرستاد چون کتھالی بھل آمد ان سنگ علاوہ
 دیگر نقد و منسخت نہ پنجہ فیصل بھنیز او و ہدیرین مال مہابت خان بر لے تنبیہ ماناے او دے پورا مورشہ و دوازہ
 ہزار سوار و پنجہدادھی و دودہ ہزار تنگ انداز و فتنہ و خوب توپ و شتر نال و فتنہ از پنجہ فیصل ہمراہ او مقرر شدند بہرست
 لک روپہ مدو خچہ خزانہ ہمراہ او روانہ شد و مہابت خان بہ منصب سہ ہزاری و دہیم ہزار سوار افزا کرد و مظفر خان
 شہادت خان و راجہ بند سنگ دیو و لگی خان برائنداس کہ پلاسہ علی قلی درین و شہر ریختن آہستن و غیرہ بانواع عنایت
 سرفراز شدند و خانان از بایران پور آمدہ قدیمی کی کرد بادشاہ مرش بر داشتہ بھلگر گردید و بر پیشانی او بوسہ داد
 خلق خانان و توپچہ دارید و چند قطعه لعل نمرود و غیرہ قیمتی متہ لک روپہ با دیگر اشیاء متعظ نظر گذارند و بعد از آن

ایست که گفت ملک منی بود و بنظر گزیدند که تمیمی و هفتاد و پنج هزار روپیہ بود و قصورات طلب سنگ سپر را سنگ بسبب
 سخاوتش خان جهان بودی معاف شدند پس این خان خانان بملازمت آمد و بخت و پنج هزار روپیہ پیشکش کردند
 خان خانان نود و پنج فیصل و فکر و پیشکش گذاید و فرمان شد که خان اعظم سید عزیز خان را جلایک مولی منصب
 هفت هزار روپیہ نماید و مان سنگ که کنین دکن بود و بخت ترتیب لشکر و سامان بولون خود را بنیر رفت
 خان خانان دمر گرفت که در دو سال ملک نظام الملک بخیری که بسبب وفات اکبر بادشاه از تصرف شاهان
 گورکان بدر رفته بود و متخلص کند و دوازده هزار سوار و ملک و سرخیزان یکایک مقرر شد و یک اسپهسالار که از ملوک این قبا
 بلوچاهی بنیز بود و مدعی فتح نام و بست و تحریفیل و دیگر خانان مرحمت شدند و مقبره اکبر بادشاه بعرف پانزده ملک
 روپیہ تیار شد و راجه سورج سنگ را مشور سپر را سنگه والی بیکانیز ناگور نیز همراه خان خانان مقرر شد و امرای
 بسیار بترقی مناصب و مراتب سرفراز شدند و در سناریع عشر و الف هجری شانزده پرویز بهم دکن مقرر شد و بست
 پنج ملک روپیہ خزانة همراه لشکر او مقرر شد و یک قطعه قلمی شصت هزار روپیہ و کالی چهل هزار روپیہ بشانزاده
 خرم مرحمت شدند و منصب راجه ملک تاهه که بواسطه پنج هزاری شد و امرای بسیار بترقی مناصب و مراتب متاثر گشتند
 و حاجی بی اوز یک چهار هزار روپیہ و دو هزار روپیہ به فرخ بیگ مصور و دیگر اهل علم و کمال را عنایات بسیار شدند
 و در همین اثنا خان جهان بود و پنج نیز بهم دکن مقرر شد و امرای بسیار از غفل و راجه بخت همواره او تعیین شدند
 چون اتفاق بسیار در میان امرای پدید آمد بود و خان خانان شانزده پرویز چون به دکن رفتند پنج کار که در آن وقت
 و خط و غلام بسیار و لشکر مغل پدید آمد و خان جهان نوشت که این همه خراسانیان و غلامان و غلامان پیا شده اند
 یا این خدمت خاص پس عنایت شود یا او را بخدمت بطلبند که بنده در جانفشانی سعی نماید بادشاه خان خانان را
 پس طلبید و خود بوس شکار کرد و در همین ایام پیشکش هاشم خان و لد قاسم خان از اتریش رسیده که چهل چهار
 و پنج فیصل بودند و خان اعظم را با فدیون برلاس یوسف خان تکریمه و غلامان نیازی و باز بهادر قلمانی و غیره و دوازده
 هزار سوار به کهن فرستاد و سی ملک روپیہ خزانة همراه او روانه شد و در شکار شیران و پراست از شیر دانه جنگی و غلامان
 ابنر است سنگ دکن یافت و بادشاه تا سه ماه و بست و در شکار مشغول ماند و درین اثنا یک هزار و چهار صد و چهارده
 جانور شکار شدند و ایلچی ایران رسیده سی هزار روپیہ انعام یافت و فلیح خان منصبش نیز سی هزار سوار
 یافته بر است بند و بست حدود کابل مقرر شد و عبداللہ خان فیروز جنگ که تعیین بهم را با بود و صوبیگرات یافته دکن تعیین
 شد و راجه باسو بهم را مقرر گردید و در سال عشرين و الف هجری امرای بسیار بمناصب و مراتب سرفراز شدند و
 راجه اس که بواسطه خطاب راجگی و قطعه در آن تهنیت یافتند و یک سید عبداللہ خان مقرر گردید و بولون و فتنه ماولان بهم دکن بی
 پهلوان بابا و لورس بی درین و برمی و دارسلان بی اوز یک سید را از امرای که اوز یک که امیر بدین گاه و روز

بنام علی و ابی طالب علیه السلام از شاه حکم کرد که امر او هر چه که نشسته سلام بگیرند یا تهنیت خود را تکلیف بکنند
و تسلیم نمایند و فیلان بجنگ نیندازند و چشم و گوش و بینی کسی ضلعه نزنند و بجای راسان نکنند و از ملازمان
شاهی تکلیف تسلیم و کنش بردارند و گویندگان را بچوکی تفرسانند و وقت سواری تفرار ندانند و کسی را
که قیل و اسپ و هند کجاک و جلوی بد و داده سلام بگیرند و ملازمان پادشاهی را در جلوی خود پیاده نه و استند کاین سبب
خاصه پادشاهان است و در سنا حدی عشرین و الف و در شرب حسب معمول امر است بسیار بنام صاحب و ملا تبار
شدند و پخش محمد افضل خان از جنگا لسی ریخی قیل و سبیده راس یا بود و ناهائے شک و فیرو و دشکش خان در آن
چهل و پنج راس اسپ و سمور و قاقم و فیرو از کابل رسیده بنظر گذشتند چون اسلام خان صاحب صوبه بنگال بود
و در آن فوج عثمان خان نام افغانی سرشورش بر داشته بود اسلام خان شیعیان را فرستاد و او با عثمان خان
جنگ کرده و بر اگشت و قتل او فرستاد و خطاب بر شتم زبان و منصب یافت و اسلام خان شش هزار
چون رائے سنگه را تصور والی بریکانیا نگر و فوات یافت. دلپ سنگه لیسر کر او از دکن آمده بملازمت رسید و چون
لیسر کتر اگشت که پدر تشق ریاست بمن داده است و او اگر چه کتر بود اما رائے سنگه بسبب محبت ما و شش اور و بیعده
کرده بود پادشاه ازین سخن بهم برآمده گفت که اگر پدر ترا تشق داده است من دلپ را تشق میدهم و بدست
بهالین بر زمین دلپ سنگه تشق ریاست کشیده و بر ایملک موروثی او فرستاد و بدین اثنا سید عبداللہ خان از دکن
شکست خورد و آن چنان بود که خان جهان لودی در ایملک و کچو اهر و امیرالامرا و غیره از طرف دیگر متوجه دکن
بودند و تفرخان بود که از هر طرف و کینان را شکست و در میان گیرند اما عبداللہ خان بسبب زیادتی تهور
شجاعت متعجب خبر گیری و اسطرا آن لشکر گشته پیشتر رفت و کینان از هر جانب هجوم آوردند و تاخت و تاراج کردند
رسد عاجز نمودند و ناچار سرداران محل عطف همان کرده در سرحد رسیدند و پادشاه خود عزم دکن نمود اما امر مانع
آمد و باز خانانان عبدالرحیم خان ترکمان را بدین فرستادند و خانانان نصیب شش هزاری یافت و شاهنواز خان
و داراب خان و دکن داد هر سه پسران او نیز تفرقی بنام صاحب ملا فرازی اند و مقتدر

نور جهان بیگم دختر خواهر بیگ
بود و نیاث بیگ بیخوام شریف

ذکر سید نور جهان بیگم و محاشه شهنشاهی

است خواهر شریف اول وزیر محمد خان لنگو حکام پرات بود آخر وزارت شاه لاهپ صفوی پادشاه ایلیان را فراز
شد و بعد وفات شاه مذکور محمد شریف نیاث بیگ است در ایران توانسته بهندستان آمد و نور جهان فرزند
دور قندار متولد شد و نیاث بیگ در هندستان رسید و دیوان بیوات گزیده کار او در روز و رتقی بود و
نور جهان بیگم را با علی قلی بیگ تاجور کمان که سفری شاه اچیل صفوی بود و در هندستان آمده بود و قصد کرد و

که راه بند خود نهاده است بر دشت تالاب انداختند شکاشید و مرغابی و قیل و گاو کرده را بخت فرمود و شاهزاده
 خرم اقلعت مغرق بجوهر داده با دوازده هزار سوار جزا بهیم را تا امر سنگه مقرر نمود و دیگه کلان ترتیب داده
 بر درگاه حضرت خواجہ بزرگوار نهاد و در همین ایام سلام خان صوبہ دار بنگال در گذشت چون راس دیپ سنگه را مقصود
 مالی یکانی زنگوار با وجود آنچنان احسان سرتیفرافاتی بر دشت بود بر برادر سورج سنگه فرمان شد که ملک را ازو بگیرد و
 اورا بسلا رساند و سورج سنگه اورا شکست داده دیپ بدست مردم بادشاهی گرفتار شده رسید و فرمان شایسته قتل
 شد و پانصدی چهار صد سوار منصب سورج سنگه افزه و قیل عالم کمان با هفتده بخوبی قیل که خرم از را تا بقا قب گرفته
 بود بمحضور رسید و شش نوزده در امیر شیر ثلث لعل آئندہ بشیر را بر ابرق تیات غلیظہ سلازادہ شدند و نیز از ستم مغوی و سبک
 لوازشند و شہر مشہور توقف شد و در همین ایام مہکابل اعداد افغان باغی شده فوج شاهی اورا شکست داد و در این ایام
 کچھو اہمہ والی آئینہ پور کہ در مکن بود وفات یافت اگر چه ریاست بر سپر کلان او ہما سنگہ میر سید ابا دشاہ پسر
 کہتہ او ہوا و سنگہ را بطلب بیز را جہا و سنگہ نواختہ منصب چہار ہزاری سہ ہزار سوار سلازادہ ساخت
 یہ ریاست آئینہ فرستاد و این ہوا و سنگہ از غفرسن و حجاز بہیت اگر شاہ پرورش یافتہ بود و بادشاہ بزبان فارسی
 اورا آشنا ساختہ رفت بسیار سیفر نمود و بادشاہ تپ پیدا کردہ بصلحت ملکہ ظاہر نہ کردہ در درگاہ حضرت خواجہ بزرگوار
 دعاوند کردہ شفا یافت و فریدون خان برلاس اتعال کردہ از امرائے برلاسیکے نامد و سپہا و مرعلی منصب ہزاری
 وفغان دوران شاہ یک صوبہ دار کابل شش ہزاری پنج ہزار سوار شد و در همین ایام بہتر خان کلاوت کہ از نصاحیان
 عادل خان والی ہمایا پور بود و برادر زادہ خویش بعقاد و دادہ بود در لباس فقر بمحضور رسیدہ بادشاہ در اول
 مجلس بدہ ہزار روپیہ نقد و پنجاد ہزار چہرہ قسم و تسبیح مرادید عنایت فرمود و از نعمت و اطہار سرت بسیار نمود
 ذکر اطاعت آنا و دے پور

چون سلطان خرم در ملک رانا امر سنگہ سید ولایت اورا ناخندہ
 رانا کبارت از جنگیدہ مقہور و نہنہم شد و اکثر تواجبان او بگریزند
 را تا چارہ غیر از مجرمانستہ مجر و الحاج بسیار نمودہ و کلائے خود و حضور شہزادہ فرستاد کہ اگر دین مرتب از تعصیرات
 بندہ دگاہ و در گذر نہد رت اعمر و یادہ اطاعت را نسخ و موابت قدم خواہم بود و شہزادہ و کلائے اورا بطریق خود
 نزد بادشاہ فرستاد چون بادشاہ مان گورکانیہ نے خواستند کہ خاندانہائے قدیم را بر اندازند لہذا بادشاہ و حقصور او
 منظور کردہ فرمان تسلی بانسان پنج مبارک بہ اطمینان مان نوشتہ نہ شہزادہ فرستاد و شہزادہ فرمان بر اصحاب
 و کلائے خود نزد رانا فرستادہ اورا مطمئن فرمودہ بلید و رانا بمحضور شہزادہ حاضر شد و مانند بندگان دگاہ بہ آداب و
 قورہ ملازمت نمود و قدم شہزادہ خرم را گرفتہ خواست حقوق خود و سلطان خرم دست اورا گرفتہ و یک شید و تسلی
 بسلا داد و رانا ہفت بخوبی قیل و یک اعل بشی بہا قیمتی شصت ہزار روپیہ کہ از آباد ایداد بوسہ رسیدہ بود و چیز

بهتر ازین در خاندان بود و دیگر اسلحه و تهنیت پیشکش نشان داده نمود و شاهزاده خلعت پیش بهارباشی مرصع و سیاه خاصه
 با زین مرصع و فیما خاصه با سامان نقره به راناعنایت کرده به پهلریان را آنیکصد سرو یا پنجاه سر اسپ بنشیند چون شاهزاده
 عازم مراجعت بود و رانانای التماس نمود که بجای خود پسر اکبر خود را بجنود میفرستیم که بطور دیگر و سبب از زمانت و
 خدمت حاضر باشد و بنده را بسبب کبر سن معاف فرموده شود و متمسک او پذیرائی یافته مرخص شد و پسر اکبر که کنگر کران
 به خدمت شاهزاده رسید و شاهزاده او را همراه گرفته روانه اجمیر شریف گردید و وقت بعد از زوال بهلازمت
 بادشاه رسید یکمزار اشرفی و یکمزار رویه بنزد و یکمزار اشرفی و یکمزار رویه به پسر بیستم نشان گذارید و کنگر کران
 نیز بنحشیان بموجب نوره و آداب بهلازمت آورد و چون از کونش فارغ شد بحسب التماس شاهزاده فرمان شد
 که او را در وصف راست از دیگران بالاتر ایستاده نمایند و خلعت چارقب مرصع و قبا ع زلفعت و تسبیح همراه
 بشاهزاده داده کرن سنگه نایز خلعت سرافراز فرمود و روز دیگر خنجر مرصع و درو سیوم اسپ عراقی خاصه
 با زین مرصع بوسه عنایت شد و نوزدهایان نیز خلعت و تمشیه مرصع و اسپ مرصع سامان و فیل بوسه عطا فرمود
 و بعد از چند روز بادشاه فیل خاصه با سامان لعلالوسه حرمت کرد چون بخواست که از تهریم شایه کرن عطا شود
 سه یا زوسه جرمه تمشیه خاصه و یک بکتره و چارمینه خاصه و دو انگشتری لعل و زر مرصع و داد و حکم فرمود که فرش
 از تهریم از قالیق و تمهک و اقسام خوشبو و ظروف طلائی و دو منزل پهل گجراتی و تها نهائے پارسه یکصد خوان در
 دیوان عام حاضر سازند و این همه بکرن سنگه عطا گردید و درین سال بادشاه فرمود که فقر او را باب حاجت و
 اهل استحقاق در وقت شب بجنود او حاضر شوند و بادشاه بدست خود هر یک را عطا یا میداد چنانچه درین سال
 خود پنجاه و پنج هزار رویه و یک کک نود هزار یک زمین چهارده مواضع و دو صد و سیست و شش بلذاعت
 و یازده هزار خرد و غلظت شالی تقسیم شده بود و چون بادشاه گوش خود را سوراخ کرده و علقه فلای حضرت خواجیه بزرگوار
 در گوش کرده بود و امر ازین متابعت بادشاه گوشهای خود سوراخ کرده بودند بادشاه مقصود وی و دودانه مروری قیمتی
 سی و شش هزار رویه به امر او بندهگان عنایت فرمود که در گوشهای خود مینازند و در سال اربع عشرین و الف و هجری
 جشن نوروز شد و عظام الدوله شش هزاری شد و کنگر کران و بهارنگی تلخیان و زر سنگه دیوبند بلیه بطلک ملک
 خاصه سرافرازی نامد و قنده پیشکش آصفهان ملاخط شد از جواهرات و اسلحه و دیگر اسباب قیمتی هشتاد و پنج هزار رویه
 پسند عطا شده باقی واپس شد و از پیشکش زر سنگه دیوبند بلیه لعل و چند دانه مروری و فیل پسند شده بحسب
 اوتراقی شده بولمن رخص شد و کنگر کران و نگر کوٹ بختاب را به سرافرازی انداخت و بار هم خان و حاجی بی اوزک
 و راجه شایم سنگه و دیگر اهل الباطیایه اجمند و ترقیات مناصب سرافراز گشته و کرن بمنصب نیمهزاری ذات و پنج هزار
 سوار و سوار و پیشکش بهادر خان اوزک حاکم قندهار از نظر گذشته سامان چهارده هزار مقبول شد و از

پیشکش اعتبار خان سامان چهل هزار سپند شد و از پیشکش رضی خان قیمتی یک کک چهل و پنجاه تریاق و بیشتر
 به سکه مرز را بر باد سنگ گچ و پاره و رات شکر از نظر گذشتند و از پیشکش ابو الحسن مرادید و محل غیر قیمتی سی
 و دو هزار قبول شد و راجه سورج سنگه بلازمت آمده صدا شرفی بنذر گذرانید و از پیشکش اعتبار خان قیمتی
 هجده هزار قبول شد و از پیشکش مهابت خان که سیوا صغ قیمتی یک کک روپی و باقی جواهری و هشت هزار قبول
 شد و راجه بکر حاجت رخص طعن گردید و از پیر خان و مهر شنگ پسر اسلام خان و خواجه جهان و دلاور خان بهادر
 الملک و غیره بترقی مناصب سر بلند می یافتند و ابوالنبی اوز یک خطاب اوز یک خان یافت و اسپ سیاه الحق
 که وانی ایران فرستاده بود به مهابت خان عنایت شد و شاهزاده خرم حمل کرد تا ابوسه نظر داده بود پیشکش کرد و دیگر
 از پیشکش هلهه هزاره سامان یک کک قبول شد چون بادشاه میخواست که نشانه اندازی خود به کنور کران نماید در سکه که خبر
 شیر داده رسید بادشاه کران سنگ را بپاره گرفته بشکاف رفت و ماده نیل سواری بادشاه را در اضطراب بود و همتا شد
 سه وزیر بادشاه از کران پرسید که بکر که امضو بنم و بعد از آن فرمود که چشم میزخم و تفنگ انداخت ما و شیرایان
 زخم کاری که چشم او رسید بر جلای سر شد و بند و ق خاصه روی بموجب التماس به کنور کران سنگه حجت شد
 و اعظم خان که در قلعه گوالیار بود بادشاه بسبب سفارش اکبر شاه که در خواب او را گفته بود و از تفصیلات او در گذشته
 با گریه طلب منصب پنجاهاری داد و کنور کران بالعام یک کک روپی به تخر شد و راجه سورج سنگه را محو فیله ان
 رات نامی پیشکش کرد و سبت هزار قیمت شد و داخل فیان فاصله گردید و پیشکش خواجه جهان قیمتی چهل هزار
 مقبول شد و پیشکش خاندوران قبولیت یافت راجه سورج سنگه هفت زنجیر نیل پیشکش نمود و هفت زنجیر
 براس عادل خان سجاویری انعامات یک کک روپی فرستاده شدند و هفتاد و هشت هزار شت هزار
 سوار ترقی کرد و راجه سورج سنگه منصب پنجاهاری رسید و او نیل فوج سنگه نام و دیگر پیشکش کرد و یک کک روپی
 بخان اعظم حجت شد و در همین ایام سبت راس اسپ و قبله پرم نرم و دوازده ام و دوه قلاوه سنگ تازی
 به کران سنگه حجت شدند و نیل فاصله راجه سورج سنگه عنایت شد و روز دیگر چهل و یک اسپ و در زیوم سبت
 بر اسپ به کنور کران عنایت شدند و دوه چیره و دوه قبا و دوه پیکه و یک زنجیر نیل به کران عطا گشت و در همین انشا
 گشت سنگه برادر راجه سورج سنگه بسبب قتل برادر زاده خود از گوبنداس و کیل راجه مذکور بخیده ویرا گشت و خود
 بر سر سورج سنگه زنده با برادر زاده خود کران سنگه قتل شد و چون حجت مرادید یافته بخدت و کن اقرار یافت
 و اعتبار خان پنجاهاری و هزار سوار شد و در همان روز کران رخص شد اسپ نیل قطع شد و مرادید قیمتی پنجاه هزار
 روپی و خنجر صغ قیمتی و دوازده سکه حجت شد و در همین چند روز به کران سنگه پسر اسلام سنگه دو کک روپی و یک کک روپی
 بر اسپ و پنج زنجیر نیل و دیگر اشیا ابوسه حاکم دیده بودند و باکر خان بطریق سزاوی همراه او مامور شد و

لشکر کشید و ملک غنیمت پناه یکی عادل خان قطب الملک را گرفته مقابل شد و شکست فاحش یافت و با برهم خان صوبه دار
 پشته ملک کو که ره را تسخیر کرده و نه سر که در و الماس یافته میشود بر تصرف اولیای سده دولت خواهی درآمد و در سنه
 مذکور شش نوروز شده امرایشکیش با کشیدند و شکیش خواجیه جهان قیمتی پنجاه هزار و شکیش میر جمال الدین قیمتی بسید
 که از ان یک نخ غیر قیمتی پنجاه هزار بود قبول شد و میر فز کو نیز هزاری شد و کمز کردن سنگ و برین تاریخ حاضر شده یکصد
 مهر و هزار و سیه یک فیل چهار اسب بنظر گذرانید و از شکیش ابوالحسن نفلس چهل هزار و از شکیش تاجران
 لعل یاقوت و یک تختی مرصع و غیره و از شکیش راجه ههاسنگ که چهل و سیه نخ فیل و از دیانت خان یکصد و پنجاه
 بست و هشت هزار و تسبیح مراد و دو لعل و دو دانه مراد و از اعتمادالدوله یک لعل بست و دو هزار و دیگر
 نفلس قیمتی یک ملک دوه هزار قبول شد و از شکیش اعتبار خان نفلس پنجاه و شش هزار قبول افتاد و امر
 بسیارش عبد المجان خان و غیره و ترقی مناصب سران را شدند و بادشاه جهاندا اعتمادالدوله رفت از دولت خانه تا
 مکان او محفل از رفعت و محفل دارائی قیمتی دوه هزار فرش کرده بود و از ظروف طلا و اسلحه و جواهر نگار و غیره نفلس قیمتی
 یک ملک چهارده هزار از شکیش او قبول شد و شاهزاده خرم لعلی قیمتی هشتاد هزار بنظر گذرانید و منصب او بست
 هزار و سی ذات دوه هزار و سوار مقر شد و منصب اعتمادالدوله هفت هزار و پنج هزار سوار شد و سلام الله بر خطاب
 شجاع خان و میر جمال الدین انجو خطاب عضدالدوله یافت و از شکیش منصفی خان شصت و سه سرب سپه پانزده
 هزار و دیگر نفلس رسیدند و فغان دران خان نیز شکیش فرستاد و بسید قاسم و سرور خان و یار بیگ و دیگر امرای تعیین کن
 بنفتری سر بلند گردیدند و سه ملک و سیه بنان و ووران العام شدند و راجه بکر حاجیت والی نادپون و راکلیان والی
 جیل میلاست رسیدند چون راول بهم برادر او مرده بود و پیش نیز بحالت صغر سن فوت شده بود و دختر راول بهم داخل
 پرستاران شاهی و خطاب به ملک جهان بود و بادشاه شکر ریاست بر حسین راول کلیان سنگ کشید و در همین ایام صدی شانزده
 حرم که بادشاه اورا بسیار عزیز داشت تپ کرده و بادشاه بسیار رنجیده شد چون آن دختر انتقال کرد تا مدت از خاطر بادشاه
 غبار ملال بر رخاست تا حدیکه در اوقات خود نوشتن حال انتقال با نتوانسته با اعتمادالدوله امر کرد که نویسد و قبضه
 شمشیر مرصع و یک نخ غیر فیل به راول کلیان عنایت شد و ههاسنگ که چهل و سیه هزار و سوار و منصب یافت و سهری
 طلائی قیمتی یک ملک دوه هزار و سیه تیار فرموده بر مرزا حضرت خواجیه بزرگوار تعیین نمود چون تا این وقت بادشاه در
 اجمیر قیام داشت و کارهای دکن از پر و زانتهام نگرفتند حکم شد که به العالیاد فرشته از ان حدود با خبر باشد و شوقی
 ظهوره نواز را خطاب آنده خان عطا شد و منصب راول کلیان و دو هزار و سی ذات و هزار سوار مقرر شده ولایت
 او بجای منصب با عطا شد و فیل و اسب و شمشیر و کسبه مرصع خلعت پر مهر مرصع خاصه یافته مرخص گردید و محقر خان
 منصب پنجهزاری دو نیم هزار سوار و فیل و اسب و شمشیر خاصه عنایت گشت و صوبه داری گجرات بهم با مقرر گردید و

بهادر خان افربک حاکم قندهار چهار هزار پانصدی ذات و سه هزار و ارشد و بیست سنگه پیکر کن سنگه عبود و حاضر شده شرف
 ملازمت انداخت و سید عبدالقادر خان فیروز جنگ از خدمت و کن آمده بوسیله شهنزاده خرم کوش نمود و یکصد مهر و هزار پیر
 بنظر گذارند و منصب او برقرار ماند و ایلمی ایران رسیده نامه و تحالف شاه عباس رسانید +

عزیمت بادشاه جهانگیر سوئے کن را دره نخیر | چون بادشاه قزلب سه سال و چند ماه در بخت میرزا

خرم را عتاب سلطان نوازش فرمود و او را بر اول کرد و خود شکار کنان میرفت مردی چند از خزانه سرکاری که گرد
 کو تالی بود شتاد و در پی گرفتند ایشان گرفتار آمد و بقتل رسیدند اما سر دارا و اول نامی را حکم شد که در پائے فیل اندازند
 بعد فرسایند که اگر حکم شود با فیل بیجنگد اما شتاد چون فیل بیست بر سر او آوردند فیل تیغ و خنجر را بر گردانیده شمول
 عاطفت شد اما این چند روز بیست منفور شده بار دیگر گیر آمد و بقتل رسید چون شهنزاده خرم بی و دو ولایت رانای
 ادوی پور رسید را انداخت شهنزاده حاضر شده و با دواب و توره بند گانه ملازمت کرد و پنج رنجیر بیست بیست هفت
 راس اسپ و خواجه پائے طلا و جواهر و غیره پیشکش کرد و شهنزاده بر نوازش فرموده خلعت چهار تب و شمشیر مرصع که
 مرصع و اسپ عراقی و ترکی و فیل عنایت کرد و از نذرانه او سه راس اسپ پسندیده باقی بوسه رحمت کرد و فرزند که گور کن
 پسر رانا ام سنگه یک هزار و پانصد سوار دین هم در کاب شهنزاده حاضر باشد و در منزل دن منصوب پس این راه بهانگه
 که بهایه ملازمت حاصل کرده سه رنجیر فیل نه سه راس پندنگار انداخت و در سه منزل بادشاه شکار کنان می رفت و
 امر اعلیٰ قد مراتب بترقی مناصب سرفراز شده و بادشاه به او معین رسیده منزل کرد و از انجا به باطرسیده
 چون به قبر ناصر الدین ابن غیاث الدین طبعی رسید بسبب شهرت او که پدر را نهاده بود فرمود تا قبر او را کندیده و در نهد
 اندازند و قتیقه در بغان پور رسید عرض افضل خان و امرا که شهنزاده خرم همراه ایلمی عادل خان فرستاده بود رسیدند
 عادل خان هفت کرده فرمان شهنزاده را استقبال کرده تلمذ شد که ملک مفتوحه را از غنیمت و اختر گرفته به گماشتگان پادشاه
 سپارم و در سه ست و عشرين ران القه جری نوروز شتاد با پیشکش نامر دین سال معاف گردیدند و بادشاه حکم فرمود
 که در تمام قلمرو کسی تمباگو کشد و هر چند دین باب چند کس سزائے سخت یافتند اما چون دو کوشیدن تمباگو رواج
 بسیار گرفته بود سوئے نداد و آخر تمام هندوستان مرجع شد حسین بیگ یوان بهنگاله حاضر شده و دوازده رنجیر فیل فرود
 داده و طاهر ششی سابق سی و یک فیل بنظر گذارند و میرزا راه را به واسطه پنجهاری ذات و سه هزار سوار شد و میرزا ستم معنی
 پنجهاری ذات و سوار یافت اراوت خان و انبرائے و سکندر و غیره تفرقیات عظمه سرفراز شدند و یادگار بیگ ایلمی ایران
 سی هزار و پیر و خلعت یافت و تحالف یک لک رسیده برائے شاه عباس مرسل شدند پایا که از عراق به تحفه آمده
 بود ایلمی از جانب بادشاه خود درخواست نمود که شهنشاه و دین پایا شراب خمر و دیار را برائے بادشاه عباس رعایت کند

بادشاه مایه درین پیکار شراب خورده گویند از او شوم بیایگی سزاوارتی بجهت اندوه رحمت شود بادشاه چند بار در پیال
 مذکور شراب خورده و سر نوش و تنالی برافزوده فرستاد و شکارشیر فرمود و الماسه از تحالف مترب خان قیمتی سی هزار
 بنظر گذشت و در همین ایام پیشکش فاسم خان از بنگاله معیه هشت زنجیر فیل رسید و ملا اسد قطعه خوان را فرمود که
 بزرنجیده بوسه دهند و درین ایام مهاسنگه ولد راجه بان سنگه که پوا به در ملک برادر گذشت و داد و ستد بکرا
 شهر داده خرم فرستاده شد و دستارے از سر خود برداشته بر افتاد الد و گذشت و راجه گد بهیم بزمین سعادت
 ملازمت حاصل کرده معیت سرفیل بنظر گذرانید راول سمری سپر راول اودی سنگه زنده را بانساره خدمت بادشاه
 حاضر شده سی هزار روپیه و ستم زنجیر فیل و پاندان جواهر نگار و شیکه جواهر پیشکش کرد و قطعه الماس از پیشکش ابراهیم
 خان قمع جنگ صوبه دار بهار نظر رسیدند از آنجمله یک قطعه وزنی چهارده و نیم تاناک بود قیش یک ملک روپیه شد
 به یادگار توچی اوزبک چهارده هزار در ب النعام شد و در همین آوان عرائض شایزاده خرم رسیدند که امرای دکن
 حلقه متابعت و گوش و طلیسان اطاعت بدوش کشیدند و کلیه قلعه ها محاصره کردند و دیگر قلاع پیشکش کردند چون این خبر
 نوز جهان بیگم رسانیده بود برگشته حاصل بود ملک روپیه بوسه محبت شد و صف خان منصب بهجاری ترقی کرد و رسید
 عبداللہ خان بخلاب سیف خان مخاطب شد و خطه قیمتی سی هزار روپیه شایزاده خرم فرستاده شد و فیلی گجرات از تحالف
 عادل شاه برانامه رسانیده غنایت شده و زوار و روانه گردید و درین ایام باره شمسخت واقع شده تا چهل روز منواتر
 باران بارید و در شب شب برات مجلس جشن آراسته شد و با ملا پیل و داد و ستد شایزاده خرم علفیه فرستاد که عادل خان
 تحالف و نقد جنس بسیار فرستاده و خیر خواهی را بدرجه غایت رسانیده و از خطاب فرزند باید داد بادشاه بموجب
 انجیای سلطان خرم فرستاد که متمم خطاب فرزند می بوسه داد و بی سنگه ولد مهاسنگه که پوا به که دوازده ساله بود بمنصب
 بهزاری پانصد سوار سزاوار شد و یک زنجیر فیل مرحمت گردید که شید و اس مار و دویزری دوازده صد سوار شد و
 میجه زنجیر فیل از پیشکش راجه کلیان سنگه از نظر گذشتند و راجه کلیان خود نیز حاضر شده یکصد اشرفی و یک هزار روپیه
 و سکه دار و بیه نظر گذرانید و راجه بیج سپر راجه بکراجیت بهدور نیز از دکن حاضر شده یکصد مهر بنظر گذرانید و
 و راجه کلیان سنگه والی اترسیه کشکایت او شده بود و صف خان تحقیقات کرده بریت اذ ظاہر کرده بود و قشورش محاف
 شد چون سلطان خرم از اتظام دکن فارغ شد صوبه بار و خاندیس و احمد نگر به سیه سالانہ خانان عبدالرحیم خان
 ترکمان سپرده و شاه نواز خان سپر و راباد و دوازده هزار سوار در ولایت مقصود مقرر کرده و بی هزار سوار و پیاده و دیگر
 دران فوج بمواقع مناسب تعیین کرده خود حکومت پدید رسید و در یازدهم شوال سنه ستم و عشرين والف بهجری در
 مابند و علوت ملازمت دریافت و یک هزار اشرفی و یک هزار روپیه به نظر و یک هزار اشرفی و هزار روپیه بطریق شایزاده
 حسنه و توچی جواهر و فیل ترک از تحالف عادل خان جمالت الوقت بنظر گذرانید بعد ازان خان جهان لویدی بیا

سید جماعت خان و یوسف خان ابن حسین خان و اکثر ارباب ترقیات منصب و المیجان عادل شاه باغاک کر بلبل
 سراز از شدند و منزل بمنزل سوئے گجرات روانه شد و او دارام بعینایت خیمه صمغ و آثر فی حدود ولایت هزار
 درب کا سیاب شد و در سحر پور برکناره دریا مجلس شد و به شاه جهان یک قطعه لعل قیمتی یک لک بست و پنجاه
 روپیه عنایت شد و حضرت خان ایساکم خان و مبارز خان و راجه به جوی زمیندار گکالند و سر بلند خان و غیره بترقی
 مناصب سر بلند گردیدند و در بندر کهنایست فرمود که ترنگه ملانی و لفرئی که نصف وزن مهر و روپیه باشند یک لک
 زنند پس از فتح و کن آمد و گجرات از ماند و بزرگوارین تکر از شاه جهانگیر ظفر بنو چون بادشا
 در احمد آباد رسید و زیارت حضرت شاه عالم و دیگر شایخ بجائے آورد و به ارباب تحقیق زیاریست فرمود
 زیارت هزار حضرت شیخ و جیه الدین بجائے آمد و در پنج راجه کلیان زمیندار ایتر رسیده و به پنج فیل مشکیش کرد
 غیر انسا بیگم دختر خانما نمان بادشاه را ببالغ خود دعوت کرد و در ایام خزان گلهائے کاغذ و ثمر مردم ساخته و خزانرا
 آنچنان ساخت که بهار را شرمند کرد و ناظرین تیر نمیتوانند نمود که گل و ثمر مصنوعی اند یا اصلی و بادشاه اکثر
 اوقات در گجرات برب تالاب و باغها مجالس نشاط و شراب می آراست و به امر لے کیار پالای عنایت می نمود
 و میرزا منظر خان پسر میرزا باقی ترخان که از دختر زمیندار کچھ پیدا شده و به در انجا پرورش یافته بود و خدمت رسید
 چون قوم ترخان از امر لے کبار عهد صاحبقران امیر میوگورکان بود بادشاه نظر بر سلسله آباد اجداد او که خدمت
 بندگان بادشاه نموده بودند انداخته بخلعت و انعام ده هزار روپیه کلمیاب فرمود و بعد از آن سوئے مالوه رایات
 اقبال نهضت فرمودند و از مشکیش مغرب خان اسباب یک لک روپیه پسند شد و صوبه گجرات حسب رضی شاه جهان
 به ملازم او ستم خان عنایت شده خلافت رحیم کوکران شهر اودگان بعینایت تقاره سرفراز نشوند و ارباب تقاره و نشان
 خلعت ممتاز فرمود و بادشاه از سیر احمد آباد منحص شد که آب و هوا سخراب و گرد و غبار بسیار دارد و او را گرد آباد و کوکان
 نام کرد و جماعت خان عرب و حضرت خان کفایت خان مصطفی خان خواجہ عاقل و غیره امر که خدمات گجرات امور بودند
 بخلعت و ترقی مناصب سر بلند شدند و بهرین سال که کشمیر بلکے پیداشد که تپ و درد مرشد از مینی خون میرز و لیش
 میرد و در منزل کنار دریائے همی زمیندار رام حاضر شده نگاه اسپ و یکصد مهر و صد روپیه بنظر گذارند و چهره نایب
 راجه کوچ نیز حاضر شده و از ترش یافت و در جشن نوروز سنه سبع و عشرين الف سفير ايران با تالکین بے پایاں بخند
 رسید و راجه جلم کوچ بعینایت زیور و جواهر و دیگر امانیز بترقی و انعامات خوشدل شدند و میرزا ستم خنجراری ذات
 و هزار و چار سوار و اعتقاد خان چهار هزار سوار و سرفراز خان و محمد خان و دیو ستم صالح و غیره امرانیز بترقی
 مناصب سرفراز شدند و راجه کوچ بعینایت تسبیح مر و اید و اسپ فیل بخلعت خاص شد و بادشاه بهائے شکار فیل
 کرده و بیابان را حلقه زده و بگر انداخت و چند فیلان نامی را گرفت و نه هزار خان خنجراری و هزار سوار و اسپ

سه سپه شد و ابو الحسن چهار هزار سی و هزار و اگر دید و شاه جهان انگشتری الماس قیمتی که هزار مهر عنایت شده بود بر کمر
 رکن بهات که هزار روپیه انعام شد و میرزا شاهرخ گورکان مسید بن برغان و دیگر امراترقی یافتند و حکیم مسیح
 الزمان بست هزار روپیه و حکیم روح الله صد مهر و هزار روپیه عنایت شد و شفقت و نه فیل نواده شکار
 شدند و بادشاه تپ پیدا کرد و شفقت بهر سیده و هزاره نیز بخش شد و راسه بهاره بحضور حاضر شده سلام کرد و
 دو صد مهر و دو هزار روپیه و صد اسب پیشکش کرد و روزی که در قصیده سلطان بنجر سلجوقی که مغربی گفته بود و مجلس
 پادشاه و در بیان آمده سعید ائمه زرگر باشی قصیده بران گفت بعد از سائید قران شد که در ابطال اجمعه هنگام او محبت
 کنند و در سال پنجاهم پادشاه بسبب عهد سابقه شکار بدست خود کردن موقوف ساخت و بعد از این در ماه آورده منزل
 بمنزل روانه شد که نور کرنگه سپه رانا امرنگه بعد از خدمت حاضر شده قلیات فتح بجای آورد و یکصد مهر و هزار روپیه و
 مرصع آلات بست و یک هزار روپیه پیشکش کرد چون از گهاٹی چاند عبور فرمود خان خانان از فاندیس حاضر شده هزار
 مهر و هزار روپیه نظر گذارید و اسب سمنه فاصه سیزده نام بوسه عنایت شد و یک پوشتین فاصه با هفت اسب دیگر محبت شد
 و قطعه این تهنیت در رسیده منزل گزید و از پیشکش خان خانان با نظر گذشتند اسباب تهنیتی یک نیم که بهر قبول شده و بولگا
 خلعت و اسب فیصل و صوبه داری دکن فاندیس منصب هفت هزار سی و هفت هزار سوار منتظر شدند دوران خان ارباب
 رسیده هزار سوار خل خوش اسب و خوش اسلحه بفرسایند چون پادشاه در فتح پور رسید شنید که در آگره و بایست لاهور
 شیوخ یافته است که از سه سال و دو موم سراما پیشرو دهنند و در فتح پور نظام کرد و اکثر امر اعباطه مناصب مرفوز شدند
 حافظ یاد علی گوینده هزار روپیه انعام یافت و اگر ارم خان پسر شیخ اسلام خان بنیر حضرت شیخ سلیم خانی رعنا الله علیه
 و عبد العزیز خان و حمیه مناصب یافتند و بگفت سنگا ابن راجه با منصب هزار سی و پانصد سوار سرفراز شده خطاب را بگفت و
 خود متماد شد و در ستمان عشقین و الف هجری در مجلس جشن نوروز از مخالف شاه جهان با قوت و زنی بست و دو کسب
 قیمتی چهل هزار روپیه و لعل قطبی بوزن شش تا یک قیمتی چهل هزار روپیه و یک دانه و وارید یک تا یک هشت رقی قیمتی
 پنجاه روپیه و دانه و یک قیمتی بست و سه هزار و پانصد مرصع معیک بقفه شمشیر قیمتی پنجاه هزار و هفت نقاره طلایی و گور که در نا
 و نه نه لعلی و تحت سوار سی قیمتی سی هزار و فیل دالهی که نور نور و خطاب یافت معده بخیر قیمتی شش هزار و غیر تمام
 نذران قیمتی چهار که به پنجاه هزار نظر رسیده قبول شد و در الملک اعتماد الدوله پادشاه رضایت کرده پیشکش عظیم
 که پنج اسب بنظر رسید پادشاه نگه دارانیده بود و بعد فرسایند از انچه تحت مرصع به طلا و نقره قیمتی چار که به پنجاه
 هزار و دیگر زر و حوا قیمتی یک لک روپیه و آن تحت رضامی فرنگی ترتیب داده بود و خطاب بنزد فرنگی محبت
 یافت و از مخالف آصف خان یک لعل و زنی و زده و نصف تا یک قیمتی یک لکه و بست و پنج هزار سوار شدند و
 خواججهان منصب پنج هزار سی و هفت هزار سی و هزار و پانصد سوار و اعتماد الدوله و هفت هزار سی

هفت هزار سوار گردید و نزد فرنگی بانجام سه هزار و بیست و یک نفر را سپهر عزت شد و سید احمد و خواجہ طاهر و محمود خان و دراج بانگشا
و غیر علی الله و فیروز خان و محمد خان و عزت خان و نیوالی داس و نهند مل و غیره امراترقی مناصب سر بلند گردیدند
و صدرین ایام چوہ بائی مادر شاهجهان استعمال کرد و شہزادہ پرویز طلب شد و چهل و چهار هزار رقم نقد بخت شاد و شنگیہ
زمین و دو موضع و مسد و سبب بار غلہ و غیره ارباب استحقاق را ضایع شد و امرائے بسیار مثل راجہ سوچ سنگو
محمد حسین و بیرون غل و کریم الله و امان الله و تربیت خان و غیره بدناصب و الخلع کامیاب شد و شہنواز خان پسر
خان خانان بسبب زیادتی شراب در دکن انتقال کرد و ارباب خان برادر او را منصب پنجہزاری پنجہزار سوار عترت شد
بجائے او خست شد و دیگر پسران خان خانان نیز بعلت مناصب سرافراز شدند چون مردم از جانب حضرت مجدد الف
ثانی شیخ احمد سہروردی نقشبندی طہیہ الرحمہ بادشاہ را بگمان کرد و بولد بادشاہ انتخاب را طلبیدہ چند سوار الیا
باز داشت و شہزادہ پرویز از آلہ آباد حاضر شد و راجہ کلیان زمیندار رن تنہو نیز سہراہ او حاضر شد و ہشتاد و بیست و یک
یک لکھ روپیہ پیشکش ساخت و ایلی ایران آمدہ نامہ و تحائف و سائید و خان دوران بسبب شرف پرگنہ خوشاب
محاصل سی لکھ و دہم مع جالی منصب پنجہزاری از خدمت معافی شدہ پسران او ترقیات مناصب یافتند و وزیرین آدان
راجہ سوچ سنگو شہرہ راجہ بالہ پور اٹھور در خدمت دکن بوظافت یافت و پسر او راجہ گج سنگو بعبانیہ منصب سہ ہزاری
دو ہزار سوار و علم و خطاب یافت و پسر دیگر او نیز بمنصب پنجہصدی ذات و دہم سوار یافت و فرغانہ شد کہ از اگرہ
تا لہور بقاصد سہ کردہ چاہہ ناکند و دویدہ در خان آنہ نشانند و برہر کردہ میلے قائم کنند و همچنین از اگرہ تا بمکالہ
و در روز ہر چشمنہ پیشکش بکسے امرائے عالی شان بنظر رسیدند و راجہ بہاؤ سنگو چوہاںہہ بیک دکن مقرر شد
بادشاہ بہ دار الخلافہ اگرہ رسیدہ عزم سیر کشمیر نمود +

ذکر ہفت ریات اقبال بہ سیر و لایٹ سیر | بادشاہ بدولت و اقبال از دار الخلافہ کوچیدہ
بہ دہلی رسید و منزل بمنزل میر فتح خان عالم
کو منصب ایلی گری بایران را بہ نہایت لیاقت با تمام رسانیدہ بود و منصب پنجہزاری سہ ہزار سوار سلف از گردید و وزیر
ہمین ایام پنجہ سید کہ عمیرہ شیخہ در دکن عہدرا شکستہ و بہت تصرف در ملک مقصود دکن حاصل کردہ است و دارا خان
و دیگر امرائے دکن را باو کہنیاں چند مرتبہ اتفاق جنگ شدہ ہر مرتبہ لشکر فعلی طلب یافت اما بسبب تلخی عہد و آذوقہ
امر بہ شاہ بالا پور لکھ نہ راجہ نرسنگو پنجہزاری پنجہزار سوار و اعتقاد خان چار ہزاری یک نیم ہزار سوار شدند و در
ہمین ایام شاہ بالو بیک انتقال کرد چون بسبب شہادت بلال خان در جنگ فساد شدہ بود و کی روانہ شدہ آن
خاوند فرست و حضرت شیخ احمد سہروردی را خلعت و ہزار روپیہ خرج راہ دادہ و خست کرد و من مل خان ترکسان
بمنصب سہ ہزاری و صوبہ اڈیسہ مقرر شد و در ہزار و بیست و چار ہزار روپیہ آمد گنج منایت شدہ خواجہ طہیہ

چنانچه بر نهای پنجاب در رفته وقت صبح از شرق غوغای عجیب رخاست در شنی نمودار شد که از آسمان آتش می بارید چون کن
شور و سرک یکی موقوف شد محمد حمید عامل به چاکه که گور حاضر شد و دید که ده یازده گز زمین طولاً و عرضاً سوخته بود و تا وقت
گرم بود چون زمین را کاویدند هر قدر که کاویدند زمین گرم تر می شد حتی که با چوب آهن تفتان نمودار شد که چنان گرم بود که
گو یا همین وقت از کوه آتشی برآورده اند بعد از چند ساعت سوختن عامل او را در غریبه کرده به حضور پادشاه فرستاد و پادشاه
فرمود تا وزن کنند یکصد شصت توله بود به استناد او و فرمود که تیغ و خنجر ساز و عرض نمود که در کوره قرار می گیر و فرمود که
یا آهن دیگر مزوج ساخته نترسید کند و او یک حصا آهن دیگر مزوج ساخته و وسیع شمشیر و یک خنجر و یک خنجر کار
از آن تیار نمود و بعد از آن درین باره گوید ۵۰ از شاه جهانگیر جهان یافت نظام ۴۰ افتاده و بعد از برقی آن فلم
زان آهن شد بحکم عالمگیرش یک خنجر و کار و باد و شمشیر تمام ۴۰

دکتر طفر یافتن شاهزاده جهان ملک در کف فضل خداوند زمین زمان
چون شاهزاده شاه جهان
برائے تادیب اهل دکن

مخصوص شد خواجہ ابوالحسن یا پنجپڑا بمقتلای نصحت کرد و کهنیان که از نزد با گذشتند بودند ایشان را شکست فاحش
داد و شاهزاده چون به برهان پور رسید اهل لشکر متعین دکن که سبب محنت جنگ و حرب و سال خست حال بودند یکی که پور
برائے دستي سامان ایشان را محنت فرمود بعد از آن با لشکر خود در دکن رفت و تا که لڑکی که جلای قیام نظام الملک ابوالعاقب
و کهنیان کرد و کهنیان در قلعه دولت آباد حضور شدند و با از و وصول ملک شاه جهان را کهنیان دست از محاصره
احمد نگر برداشتن پائے و با وید فرار نهادند و بعد از الحاح بسیار نموده طالب صلح شدند و برین فرار و صلح شد که تمام ملک
مفتوحه سابقه پادشاهی را و گذارند و شیراز سرحد قرار داده سابق چهارده کرده دیگر ملک و الگه شنگان مثل نمایند و پنجاه
لکھ روپیہ به جرمیہ دهند چون این خبر به پادشاه رسید یکی که تخت ایران برائے شاه جهان فرستاد و خنجران و سب چهار هزار
هزار سوار یافت و ایچیان ایران را خنجر و تیغ و شمشیر و هزار روپیہ انعام داده و شخص کرد و احمد بیگ خان صوبه دار او پیسه
گردید و پنجاه روپیہ تا فاضلی نصیر بران پوری عنایت شد بعد فتح دکن سی و دو نفر را با اضافت منصب سرفراز شدند و
عبد العزیز خان حاکم تنهار سربزاری و دهنزار سوار شد چون در زمکه که پادشاه به شیراز رفته بود از تنگی نفس و مرض خود محسوس
کرده بود حکیم روح الله متصدی علاج شده فائده نداد و حکیم گنایر پیسه که در سو و نند نیامد حکیم صدرا پیسر از احمد عراقی مخاطب به
صبح الزان و حکیم ابوالقاسم حکیم الملک که بر دو پرورده این دولت بودند با وجود عنایت بسیار از علاج بیلتوی کردند و
پادشاه خود را به نور جهان بیگم سپرد و آن باله و نایب تدریس بر پیسر پیسه که در آواز صحت ظاهر شدند و بیگم عظیم کرده دو
لکھ روپیہ در انعام ملازمان علامه از دیگر لوازم رفقه و اعتقاد و خان حاکم شیراز و دهنزار سوار و احمد بیگ سگله
را شهور چار هزار روپیہ سوار شدند و شاهزاده پرویز در خدمت رسید بهیت ملک روپیہ برائے مصارف شاهزاده جهان

بدن فرستاده شدند و یکم سیح الزمان نصحت مجاز خواسته بادشاه با وجود بی مشرتگی ایست هزار روپیه نذرت کرد و چون کرا
نیم فویش صحت را بطلا و فقره خمیده پنجصد هر نذرت هزار روپیه عنایت فرمود +

ذکر نذرت موکب این شاه بکشمیر چون هوای آگره در موسم گرما مخالف مزاج بادشاه بود و بزم
سیکشمیر از دارالخلافت برآمد و به دلی رسید و بعدین ایام

میز را بر بیاورید و سنگ کچما را به از افراط شراب خواری در دکن جان داد چون اسپر او نبوده بیهوده برادر کلانش بجای او
سرافراز شد و درین سفر اغما دالد و از جهان گذران گذشت و درین حال قلعه کانگه تصرف اولیای دولت درآمده
شهنشاه زمان شاه جهانگیر این شاه اکبر که شد بفرست کشور بادشاه از حکم تقدیری که جهانگیر بخش و جهان دار
جهان دارا که از نذرت جوان او جهان امین شد از پیری و بشیر غزاین قلعه را بکشود از بخش و خرد گفتا کشود
این قلعه اقبال جهانگیری و درین سال هزاره خسرو در دکن درگذشت و در سنه اصدی و ثلثین الف هجری مهاجرت خان
از کابل در سنه ابدال آکه ملازمت نمود و صد اشرفی بنظر و ده هزار روپیه به ثار گذرانید و اعتبار خان پنجزاری شده
صوبه دار آگره گردید و در کشمیر حکیم مونسار که تصدی علاج شده بود هزار در ب انعام شد و عبداللہ خان شهنشاهری منصب
یافت و بهادر خان اوزبک از قندار رسید و به نظر و چهار هزار روپیه به ثار گذرانید لشکر خان چار هزاری سه هزار سوار
شد و میر حمله و سرداران در بلند خان و باقی خان و فخره خان و جان سپار خان و میرزا بلبل الزمان و گوکان و وزیران
عقیدت خان و ایرابیم حسین و دو افغان خان و گنج سنگ و غیره بترقیات مناصب سرفراز شدند چون بعبر فرسایند که شاه عباس
مسموی والی ایران قلعه قندار را سرخرخان جهان لودی برین مهمتین شد و در کشمیر موضع محاصل چهار هزار روپیه بای
مصارف گریه و ضوضی سرستان و رسایه فقره و بادشاه از کشمیر سکه لاهور روانه شده بشانزاده شاه جهان نوشت
که از دکن بحضور رسیده متوجه قندار گرد و قریب خان را و دهنزار و میر علی الدین را و ده هزار و یکم مونسار را و در انعام شدند
و کنور سنگه را و کشتوار را و گوالیا خلاصی یافته بکلمت و یا خود غرض گشت شانزاده و او بخش این شانزاده در منصب
پنجزاری یافت چون شانزاده حرم و آمدن نعل که حکم شد که جاگیر او در میان دو آب قبط شود و بشانزاده فرمان شد که
مالوه یا گجرات یا دکن بر سه خود اختیار کرد و خوش گذرانند شاه جهان حسب الحکم از ملتان آمده هزار اشرفی و هزار روپیه و
راس اسپ بپیش کرد و مهاجرت خان شش هزاری ذات و پنج هزار سوار منصب یافت و شانزاده فخریه را مهم قندار و
دوازده هزاری هشت هزار سوار منصب یافت و میر تیم و لشکر خان میرزا عیسی و خان و الہ و خان افغان و کرم خان
و سید علی قلی و غیره بترقی مناصب سرفراز شده و در مدت اتمتین شدند +

ذکر نذرت شانزاده حرم محمد شاه جهان و محاربات اشکری بادشاه و دیگر شهنشاهان بتجربان توان
پوشیده نیست

شده منصب او چهل هزاری ذات وی هزار سوار مقرر شد و عهده سپهاری به مهابت خان صوبه دار کابل عطا
 گردید و راجه گنج سنگر اٹھو و راجه جے سنگه گجها به و راجه راداس گجها به و فاضل خان و رشید خان و خان عالم
 خواجہ میر عبد الغنی و عزیز الله و اسد خان و پروش خان و سید ہر خان و اکرام خان و طاعت الله و رائے نیاں بس
 و غیرہ ہمراہ او مقرر شدند و شہزادہ داوود شیش منصب ہشت ہزاری سہ ہزار سوار سزا فرما شده بہ انا یعنی خان غلام
 میرزا سید عزیز کو کہ بصوبہ گجرات تقرر گردید و نگارا و اوڑیسہ بہ آتھ خان حملہ شد و راجہ گنج سنگه منصب چہ ہزاری چہار
 سوار متا گشت و کنگر گجگت سنگه ولد رانا کن از او دی پو کھنور رسید و بادشاہ نیز راجہ آبدہ قیام و وزیر دیوی دو
 زنجیر قبیل پشکیش ابراہیم خان از نگارا رسیدند و گجرات سید عبد الله خان را با امر لے بادشاہی کہ و گجرات بودند محاکمہ
 واقع شد و عبد الله خان شکست یافت صفی خان ازین سبب سہ ہزاری دو ہزار سوار شد و سادات بارہم درین
 سترکہ مہابت بسیار ظاہر کردہ بتقریبات عظیمہ رسیدند و بادشاہ بشکار شیر رفتہ چہار شیر نر را بفر بندوق در یک کون
 شکار کردہ مراجعت کرد و یک مالائے مرورید بگجگت سنگه سید و میر عنایت شد چون خبر پوزیشا بچہمان رسید
 بابت ہزار سوار سہ صد قبیل جنگی از انا و بقصد حرب مراجعت کرد اما بسبب آنکہ اکثر امرائے او برگشتہ بہ پرویز پور
 جنگ ناکرہ نہ بدار بصورت فرمود و بادشاہ امرائے بسیار را بہ ترقی مناصب نواختند و جشن و رن شمس و ہزار رن پیم
 بمحفل شہنشاہ احمد بہندی رحمہ اللہ عید فرستاد و شانزادہ شاہجہان اکثر اموال و پروگیان را و قلعہ سیرگدہ گذاشتہ
 چون خان خانان کہ برائے صلح فرستادہ بود مہابت خان در سافت شانزادہ از بان پور بدر رفت و خان جہان بلوچ
 از زمانہ کھنور بادشاہ آمد و صد شرفی و یک لعل قیمتی یک کھہ روپے نظر گذارید چون بادشاہ خبر رسید کہ شانزادہ بک
 دکن رفت از جہیر شریف متوجہ سیرگدہ گردید و ہدین انا و دکن در راجہ گروہ رسید کبیر را بہ بانگ بسبب جنگ شدہ
 سادات و راجپوتان باہم آوختند و گروہ را اکثر راجپوتان قبل رسید مہابت خان بشکل آن فتنہ فروشاہیدہ سید کبیر را
 بعض آن بسزا رسانید و بادشاہ بہ علی رسید و علی محمد علی راے والی تبت بخنور رسید و عراقض ملول خان شتمل بر
 اخلاص و دوختواری رسیدند و سلاطین دکن دست از انا و شاہجہان کشیدند و در جشن سنہ ثلث و ثلثین حسن الله پیر
 خواجا ابو الحسن محمد سید پسر احمد بیگ غیرہ امرا العنایت شاہی را فرما شدند چون شانزادہ شاہجہان بنگارا رفت پرویز و
 مہابت خان را فرمان شد کہ بہ آلہ آباد روند و خان جہان با گرفتارافت و دودہین آوان شانزادہ پرویز با ہمیشہ راجہ جنگ
 راٹھو رن عقد شد چون فرمان بادشاہ بعد از خان رسید چہا کہ و استقبال کردہ بعد سلام و تحوہ عظیمی فرمان گرفت و شہر را
 آراست و شانزادہ بر پروان رسید اورا تسخیر کردہ و فتح او یا ابراہیم خان فتح جنگ را روایت و ابراہیم خان گشتہ شد و
 شاہجہان نظر یافتہ چہل لکھڑا سامان ابراہیم خان و پنج لکھڑا و پیا سامان میکھڑا لایو تحصیل و چہار صد اسب بہ دست
 لشکران شہزادہ رسیدند و شہزادہ سہ لکھڑا و پیا سید عبد الله خان و دو لکھڑا بہ راجہ بہیم سید و سہ سو یک لکھڑا بہ دارا بٹان

یک که به بدر یا خلی و پنجاه هزار به وزیر خان و پنجاه هزار به شجاعت خان و پنجاه هزار به محمد تقی و پنجاه هزار به سیرام بیگ
 بخشید و در آب خان را سوگند داده حاکم بنگاله نمود و دختر و زوجه و پسرش را بطور غیال با خود گرفته به بهار رفت و
 راجه بهیم پسر انا را به پشته فرستاد و او به پشته تصرف یافت و شاه جهان نیز به پشته و بهار رسید و سید عبداللہ خان
 قلعه آباد را محاصره فرمود و شاهزاده و درون پور توقف کرد و بعد از سال پانک پوس او را یک سپید سالار نزد خود
 او را یک والی مامور انهر بنگال و غزنین رسید و غزنه زاد خان له دہانت خان بنگال او را آمد و بنگال پوس نیز به پشته یافت و
 نیز از اسب دست شکست و کان رسید و در ترکی بنگال برهنه و پوس سینہ را گویند چون او سینہ برهنه به پشته بنگال بدین لقب
 ممتاز شد و چون جنبر العنق فرستاده میخواست که اختیار صوبہ دکن بوسے عنایت شود و همچنین عادل خانی میخواست کہ بہانت
 خان عادل خان را پسندیده و ملا محمد لاری کیل او را از دست شاهزاده رسیدہ مقرر شد کہ با پنجره اسوار در بریان پور
 بودہ بہ نیابت صوبہ دار فاندیس اسخام دکن کند و پسر او امین الدین با پنجره اسوار در کاب شہزادہ باشد بہ پشته قرار داد
 خلعت و شمشیر مع ویل و اسب و پنجاه ہزار مد خرج یافت و بہانت خان نیز یکصد و سہ سوار و دو فیل و ہشتاد ہزار
 روپیہ بہ پدر و پسر او و درین زمان با دشاہ کرشمیر بود و پرویز و بہانت خان بعد از نظم دکن سوئے بنگال آمدند و در
 قرب آلود رسیدہ از دور با عبور کردند و شاہ جهان بگیاہ را در قلعه رہتاس فرستادہ بہ بنارس رسید و از گنگا
 عبور فرمود و پرویز و بہانت خان نیز از گنگا عبور کرد و بمقابلہ او را ہی شدہ خان دوران بہیم بیگ را کلاز ملازما
 شاہ جهان بود با آقا محمد زان کہ امیر شہزادہ پرویز بوجہ واقف شدہ فوج خان دوران نہنہم شد اما از ہجمن در سر کہ
 ایستادہ بہم راگی خان داد و شاہ جهان مجلس کنگا کش آراست راجہ بہیم سیسوہ بہ دیگر امر اصلاح جنگ اوند
 و سید عبداللہ خان بسبب خلعت فوج و کثرت مخالفان رائے مراجعت بہ سوئے دہلی دادند اما شاہ جهان بمقتضای
 شجاعت ذاتی جنگ را پسندیدہ و عبداللہ خان را در بار انار و حضرت خان را در بار انار و در ہراولی راجہ بہیم تنگہ را
 مامور فرمود و در بین او دریا خان افغان و دریا را و بہار تنگہ پسہ زرسنگہ دیو بندیلہ و در التمش شجاعت خان و
 شیر بہادر افغان و بر توپخانہ رومی خان را مامور کرد و چون صفوف آراستہ شدند ہر دو لشکر بمقابلہ ہمدگر رسیدند
 مرد شہزادہ پرویز بہ توپخانہ حمله کردند و توپخانہ از دست مخالفان بدر رفت دریا خان افغان ازین صدمہ راہ
 انہزام گرفت و طرح دست چپ نیز راہ فرار و پیش رفت اما بہیم تنگہ سیسوہ بہیم تنگہ شجاعت ذاتی بہ ملاحظہ کثرت لشکر خود
 بقلب لشکر بادشاہی زد و در راگی بسا کہ فوج شہزادہ پرویز از ہر طرف هجوم آوردند و راجہ بہیم تنگہ بموجی مرد راگی راہ نور داد بہ
 عدم گریہ بہیم تنگہ را بطور دھشی راج و اگی راج را بطور غیوغی شدہ میدان اتقادہ بلوہ میان را در ہراولی سپاہ شجاعت
 خان صدار التمش نیز سرور وادی فرار بہاد اما شیر خواہ مردانہ جنگیہ جان داد و آخر چون نوبت جنگ بہ طلب سپاہ
 رسیدہ حضرت خان سردار انار نیز نہنہم شد اما شاہزادہ شاہ جهان و عبداللہ خان بمقتضای ہراگی با پانصد مرد

تا بخت قدم برونه شمس که از انامیان نیز بسیار زخمی و قتل شدند شاه بنزاده شاه جهان دل بر مرگ نهاده سپ را بر آگینت و جمله
 قوی آورد و واسپ سوار سے او نیز زخمی شد عبداللہ خان شہر را ندہ جلو گرفتہ شاہ جهان را برگردانید و گفت کہ
 دیرین مکرکجای دادن را انکان خواهد بود و بر شاہان اوال العزم این چنین وقتہا بسیار آمدہ اند و صاحبقران امیر موشاہ
 بابر و غیرہ در ابتدائے سلطنت در این چنین مکر با عثمان برگردانیدہ اند بالاخر فیہ خوانان عثمان گرفتہ شدند و را
 از ان مکر کہ بر آوردند عبداللہ خان اورا بر اسپ خود سوار کردہ بہ پیشہ رفت و لشکر بادشاہی ہمین قدر علیہ با غنیمت
 شمرده تعاقب ناکردہ اموال و ہباب ایشان را تا خندق ہمدین آتشا عادل خان بیجاپوری را با ملک ہنوز اعی واقع شد و
 بامر مہابت خان اکثر لشکر خصل با غنایت و وقتند و ملک عنبر بہر خندق مجر کہ مودند نشاند آخر وقت فرصت بر لشکر ریختہ تا محمد
 لاری سر لشکر ملول خان قتل و بعضی اہل محلہ بادشاہی نیز اسیر شدند و ملک عنبر عادل خان را قلعہ بند کردہ بہ مالک او
 و بعضی از ملک بادشاہی قبضہ کرد و بموجب التماس نذر محمد خان اوزبک بادشاہ ماورالنہر خواہ ابو الحسن بر صوبہ کابل
 مقرر شدہ خانہ زاد خان محزل شد و بادشاہ از کشمیر بہ لاہور رسید چون شاہ بنزادہ شاہ جهان از جنگ کابل بدرفت و دارا بہ
 خان ترکمان ویراہی کرد و عبداللہ خان سپہ جوان اورا کابلورہ محال ہمراہ داشت بکشت و دارا بہ خان نزد
 مہابت خان وقت و امر فرمان بادشاہ اورا التماس نمایند و بنواسے بہر ہمدی رسید و خانہ زاد خان سپہ ہرات خان قلعہ داری
 و صوبہ داری بننگالہ عز شد و شہزادہ شاہ جهان بہ دکن رفت و از ناخوابہ بران پورا آمدہ محاصرہ کرد و بدفات جنگاہا سے
 مردانہ کردند و را و رفت و با بایک و اکثر امرائے بادشاہی و قلعہ قبل رسیدند و قلعہ قریب فتح رسیدہ بود کہ شاہ بنزادہ
 پیروز و مہابت خان بہ کشتار نبرد رسیدند و شاہ جهان محاصرہ گذاشتہ بہ بالا پور رفت اما سید عبداللہ خان لغرت خان از
 شہزادہ ہما شدہ چون خان اعظم میرزا سید عزیز خان ولایت کرد و اور شہش را با و شاہ محمود ظلیہ خان جہان لودہی را
 بہ گجرات مقرر نمود و در سنداری و کشمیر و الف ہجری بادشاہ از کشمیر روانہ شد و سر بلند رائے کہ در ایام محاصرہ شاہ جهان
 و لشکر عنبر ہا و مراگمی دادہ بود بموجب منصب پنہاری پنہار سوار تری کرد چون شاہ جهان سوئے دکن رفت و در راہ میاثرہ
 و از خیال ناراضگی پیر تر سیدہ عارفہ شمل بر حضرت نوشت و بموجب فرمان بادشاہ فدا یی خان رفت تا مہابت خان
 بننگالہ لغرت رسید و خان جہان در فاق شہزادہ پیروزانہ و بادشاہ در سندہ خمس و کشمیر الف و لاہور رسیدہ یک
 کاہہ رسید بہ خان خانان عبدالرحیم خان رحمت کرد و حکم شد کہ مردان رفتہ از مہابت خان اخیال بنگالہ باز یافت کنند
 در ہجین سال بادشاہ سوئے کابل کوچ فرمود و ہجین سال ماہ ادا افتاد گشتہ شد و شہش رسید و در ہجین سال سلطان میہ
 بیگم دختر میرزا سہمال کہ زوجہ اکبر بادشاہ بود انتقال فرمود و چون مہابت خان دختر خود را با خبردار قشتہ نشیبت
 کردہ بود بسبب بے اجازتی بر خود وار شدہ شد و در منزل جناب آقا محمد الہی ایران را خلعت و خنجر مرصع وی بہار و
 عنایت شد و یک گزال اس قیمتی کیا۔ ملک روپیہ معہ دیگر تحائف برائے شاہ عباس فرستادہ شد و

ذکر ستاخی و مہاراجا خان اقبال و دربار اور داندن زمان

چون بادشاہ درین زمان
مہات را خوب خاطر نیافت

حکوم رائے نور جہان بود و نور جہان نیز با وجہ عقل و تدبیر و فہم و فراست اکثر اوقات مغلوب و شکستہ و مسکندہ غلہ خان
است گشتہ چنان کہ شاید علو طب امور را بخاطر نئے آورد و بسبب آنکہ شاہ جہان داما و دیر اورا آصف خان بہت از و
ترجید مہابت خان را بلیدہ و متعل نمودہ ہم شاہ جہان با مسرور و ولہ از ان از مہابت خان ہم کہ شدہ بادشاہ را بر اوج اخت
تافدا لی خان یا تعین کرد کہ پرویز را از انا و جد کہ وہ و سالک از محال امر آگاہ کردہ از جہان زمانہ چنان چہ از جہان یکہ رفت
و تیکہ بادشاہ بر دیکہ بہت تعجب و باخوار آصف خان را مہابرت از ان مہابت خان نیز بل شدہ و پرویز را از ایشان باز یافت نمود
مہابت خان نیز از رواراجتو جمع آمد و در دار کا گاہا بار بوسید جان و در دربار چون مہابت خان رسید بادشاہ بچہ
وصول اورا معاتب ساختہ و فرمود کہ اسطالہات شناسی خاطر نشان دیوانیان سازد و بار یاب کو نشنخا ہ شدہ
در چنان وقت تہف خان از فرط غفلت و غرور بادشاہ را این دعوے دریا گذارشتہ خود با خیل مقدم فوج و چشم
از دریا گذارشتہ نیمید و دیگر خیام ہا شاہی بغیر از شاہ و پیشہ کسے ماندہ مہابت خان قابو دیدہ و دہن را سوار بر سر
معبر گذارشتہ پل را آتش زد و خود با دو صدر راجوت در دولت خانہ آمدہ و نادر دولت سوارہ رفتہ از مرکب نیر
آمد و دروازہ غلہ خانہ را شکستہ اندرون شافت و بادشاہ ازین حال آگاہی یافتہ از خراجگاہ برآمدہ برالکی نشست
مہابت خان پیشتر رسیدہ کو نشن بجلئے آورد و دیگر دپالکی قویان شدہ بعضی رسانید کہ چون از جنگ آصف خان و دشمنان
خلاصی ندیدم خود را در پناہ حضرت رسانیدم اگر سزاوارم بہت مبارک لبز را سنانند بادشاہ ازین بے ادبی با
بخشم رفت و دوبار دست بقبضہ کشید و آواز آن بے ادب را لبز را سناند و ہر بار بر صورتش و بر زبان ترکی اچہ فرشتا
کہ وقت حوصلہ آزمائی است غیاب مصلحت نیست باید کہ بدلا سائے او پر داند و دران وقت غیر از چند کس خواص و
ندمانچہ کیے حاضر نبود بادشاہ نیز بہت غلہ وقت ضبط کردہ مہابت خان بعضی رسانید کہ وقت سواری است باید کہ
بادشاہ سواری فرماید و غلام ہم گاہ باشد تا مردم بدانند کہ بادشاہ را با من غنایت است و بادشاہ خواست کہ اندرون
رفتہ خود را ببارید مہابت قبول نکرد و اسپ خود پیش کشید بادشاہ را غیرت سلطنت اجازت نہاد کہ بر اسپ او
سوار شود اسپ خاصہ طلبیدہ سوار شدہ مہابت خان قدر سے راہ رفتہ فیل خود پیش آمدہ بعضی رسانید کہ دینی آشوب
سواری فیل اولی تراست بالجلہ بادشاہ بر فیل سوار شدہ مہابت یکبار از راجوتان را بر سر فیل دو کس را در خواہی
نشانید مصلحت پرست خان با صراحی و پیالہ خاصہ بر میان گرفتہ بالا رفت ہر چند راجوتان متعجب نمودند اما دہم ہمہ گشتہ
در عرضہ رسیدہ مہابت خان بادشاہ را در خصیہ خود آوردہ پس ان را تصدق کنانیدہ باز خیال بہت آوردن نور جہان
بادشاہ را بسلیدہ خاص ہر دہا بیکم درین فرصت از آب عبور نمودہ بہر بار خود پیوستہ بود و مہابت خان اکثر خواص و

امرا که بدست او افتادند قتل رسانید و در جهان امارا الملیه برایشان عقاب کرد و قرار بر آن داد که هر فردی که از دریا گذشت
معه آراشوند بر سر بادشاه نثار افروخته و گذشته می خاصه به نشان بایشان داده و صف خان را ازین عزم متع فرمود
اما بیکم و صف خان لشکر آراسته متوجه عبور شدند و در وقت عبور جائے پایاب سلک لشکر از هم گسخته مردم از هر طرف
متوجه عبور کردند و بدینوا زین سو فوج مهابت خان بالغ عبور شدند در میان دریا محارب به سخت و پیوست و توجیه بیکم
خود و محارب به نشسته تیر میزد و اتفاقا تیر به بر بازو سے دختر شهر بایک کد عمار سے بود رسید بیکم بدست خود برآورده
بر مردم ناکیر عبور سے نمود اما هنوز آصف خان در دریا بود که ابو طالب پس او با فدائی خان و خیر خواجه و والد و باقی بیک
دریا عبور کرده جنگ در دلو و بانک جنگ نهیمت یافت فدائی خان جنگ کمان تیر به سر اسریده بادشاه رسید اما بوی
قلت احوان و انصار چاره جز از نداشت باز گشت لیسا سے کس از مردم بادشاهی پیش فیل بیکم گشته شدند فیل
او نیز زخمی شده برگشت و فیلبان او را در دریا بسودا انا فیل شنا کرده کمان ره رسید آصف خان نیز به پاشند ناچار متوجه
بایر عبور کردند و فیل را شکستافت و ابو الحسن ارادت خان و بیست خان و دیگر اهل اقل فتم گرفته با مهابت خان ملاقات
کردند بیکم نیز بعد از سرور به بادشاه پیوسته خود را به تقدیر ازین تقدیر سپرد و هدرین ایام یحیی نذر محمد خان اوزبک
رسیده می نیز از رویه انعام یافت و مهابت خان آصف خان و ابو طالب را نیز گرفته تقدیر کرد و اکثر مصاحبان او را قتل کرد
بادشاه همه مهابت خان بکابل رسید و مهابت خان اقتدار سے کامل به رسانید و بیکم همواره به تحویر خطوط و ترسیل زده و حدود
جمع آوردن لشکر بود و بادشاه به کمال دانائی و فطانت با مهابت خان یکدیگر ظاهر میکرد و اکثر امور مشوره بیکم را بوی میگفت
و فرمود بیکم با توصیف نیست و در قصد تو منتظر فرصت است باید که خود را نگهداری و مهابت خان بدین سبب فریفته عزالت
بادشاه شده از جانب او به فکر سے بود تا روزیک اعدیان بادشاهی را در کابل باراجو تان مهابت جنگ گفتگو سے عاقبت شده
فریت به جنگ رسید و هشتصد راجو تان گشته شدند و این معنی موجب کسر شان مهابت خان گردید و غمگانه همراه و کابل
نیز اکثر راجو تان را در هر جا که یافتند کشته و اکثر اگر فتم یحیا سے دور برده و فرستند و قریب پنجمصد راجو تان گرفتار
مردمان گردانده و نواح شده بهیچ شده و مهابت خان به مردم خود سوار شده خلیا اعدیان دیده باز گشت و بادشاه مردم
فرستاده به شکل این فتمه فرستاد و بیلع الزمان و اما ابو الحسن خواجه قاسم را بلا حظه مصلحت وقت به مهابت سپرد که
واسطه نثار بود و مدو خان مرقوم آهبار اتمتید داشت چون شاه بهمان در وقت واپسی از غاندیس سامان ده کله پشته
به پیشکش و شانهزاده و دارا شکوه و اورنگ زیب پسران خود را بدرگاه فرستاده بود خبر ایشان رسید که با کبریا رسیده
واله و در دی تزلزل بگی برائے شکار قمر غور کمان از رسن بایستد نصف بستان و پنجاه پیش کرد و در موضع فرزند
بشکارگاه حسب فرمان ایستاده نمودند چون اسمعیل هزاره سردار قوم هزاره برائے ملازمت آمده بود بادشاه
بنحیمه او قدم رنجبر فرموده و جواهر و نعل بوی بخشوده و بشکارگاه رفت *

شاه جهان غم رفت و هزار اشرفی یک الماس قیمتی هفت هزار دهم دیگر نغائیس پیکش نمود و خان جهان خطاب سپه سالاری یافته بتاویب شهر لاهور مقرر گردید و بادشاه در سنه ست و هشتین و الف ذی الحیاتی رانصیب پنج هزار سی و پنج سوار داده بمکومت بنگاله روانه کرد و مقرر شد که پنج کده پیکش نذر بیگم فرستاده باشد و بهادر خان اوزبک به آلاکابا و سرگردید - ۴

ذکر تماشای بازگیران بنگاله از عجایب سوانح ایام سلطنت جهانگیر بادشاه تماشای بازگیران بنگاله است که وقتی بازگیران بنگاله بمجنور رسیده استند عکس آنها فرزند خود و دود و پیر مقام تماشا شد چند ارباب متاخرین غیره منتخب کرده نوشته میشوند بازگیران استند عکس تماشا نمودند و بادشاه با شهر لاهور کان و امر ابراهیم خلعت شست و هر روز تماشاخانه عیبه غریب ملاحظه میفرمود و پنج روزی بازگیران غمیده پنجاه در عهه آوردند و بهمانا امتحان نرخیج و در هوا راست بالیتادنگی آوردند و آن تنگ بر آن نرخیج روان شده بالارفت ناپدید گردید و همچنین شتر آوردند آن جانور نیز نرخیج گرفته بالارفت و آه و بولنگ و فریاد جانوران بسیار آوردند و همه ایشان نرخیج گرفته بالارفتند و ناپدید گردیدند بازگیران نرخیج را کشیده در کسبه نهادند و از آن جانوران اثری پیدا نشد و دیگر یک تن از ایشان ایستاده شد و نفری دیگر بالی کف او ایستاده و شخص سیوم آمده بر کف او ایستاد و همچنین شصت نفر یک بر دیگر کس ایستادند و یک کس دیگر آمده پاشی شخص اولین گرفته و بهر را بر داشتند و نفر اولین فوت کرده خود را از او برانید و نگاه و نرخیج را بر داشتند و رسیدان گردید و دیگر یک کس از ایشان آمده و کلاه سیماں آورد و در هوا افکند که سر و گوش در هوا ناپدید گشت و ناری بنظر آمد یکی از انجماعت یراق بسته روبرو بادشاه حاضر شده بعد عرضانید که دشمنانم در هوا ایستاده اند من بحسب ایشان میروم و کلاه گرفته بالارفت و از نظر غائب شد بعد ساعتی از تار سیماں قطره های خون چکیدند و بعد ساعتی اعضا یک او یک یک بر زمین افتادند و خون از آن پیکار بدن او گریه و زاری بسیار کرده با جازت گرفته و اعضا شش و شش را جمع آورده در انبار نیز تم شست و آتش در داد و بخت بعد ساعتی همان شخص صحیح و سالم یراق بسته از بالا کس نیسان بکلاه آسمان بدر لیس سیماں فرو آمده کونش بکلاه آورد گفت که بر دشمنان ظفر و فتم و اعضا کلاه بودم از دشمن بودند چون بر احوال زن خود واقف شد جرح و فرج بسیار زوده بر وقتن خود مازم شدند درین امانان او که خسته بود از طرفی بیرون آمد گفت که خود را سوختن ندیده ام فلان گریانی را ازین تماشا حیرتی عجیب نداده ام و دیگر دو غمعلی ایستاد کردند و امنی غمیده با چسبیدند و مردم دیدند که سر و خمیه عالی نمودند بعد از آن یک کس در یک غمیده و دیگری در یک غمیده و هر دو کس در یک کلاه که بر سر جانور که مکرم شود بنگاله اندازیم فرمان شد که شتر مرغ را بر سر جانور آردنی و جانور را بر یک غمیده شتر مرغ بیرون آمده بنگاله شغل شد و بعد از آن بهادر لاهور که مکرم شد از غمیده بیرون آمد و در غمیده بنگاله چون دامن غلام را چسبیدند از جانور آن اثری نبود و دیگر مرتبانه های بر آوردند و چون چادر را ایشان از دست

غایت شهرت متقاضیان نیست و نوز جهان از ملک فارسی بهره وانی داشت و گنگه شعر بنظم میگردنوشتند که
 روزی که بگیم درستان بود بادشاه میل صحبت کردیم فی البدیهه بعرض رسانید که قتل من اگر شاه دولت شنود
 میگرد و بجان منت صلیج تو خون آلود میگردد و روزیکه بادشاه قبا با گنگه لعل پوشیده بود بعرض رسانید
 تر که گنگه لعل است بر قلبه حریر و شده است قطره خون منت گریبان گیر و اما این شعر بنام دیگری هم
 بنظر آمد معلوم نیست که بیکر آلود شد یا از یاد او را خواند و فیکه در عهد بادشاه سناره و دنباله دار بگیم بدید این بیت
 گفته بعرض رسانید سناره نیست برین لعل سر برآورده و فلک بشاطری شته که بر آورده و روزی که
 بادشاه ملال عید را دید این مصرع گفت هلال عید بر لوح فلک هویدا شد و بگیم در جواب بعرض رسانید
 کلید سیکه گنگه بود پیرا شد و وقتی که بادشاه را از صدای چند روزه او ملالتی نموداده بود و نوز جهان نیز
 متالم بود وقت ملازمت بگیم چشم پر آب شد بادشاه فرمود که گوهر اشک چشم تو غلطیه می رود و بگیم جواب
 بعرض رسانید که آب کیست که تو فرو ده ام از دید می رود و نوز جهان بعد از صلت جهانگیر شاه در گوشه نشست
 و شاه جهان با وجود مخالفت او بخت پنج کله سیالیا ندر است او فر کرده غمز داشت و در سه نفس و خمین و
 الف هجری در گذشت و ملا هو بر بنقره جهانگیر شاه در پهلوسه او مدفون شد و اولاد جهانگیر بادشاه شانه را و گان بادشاه
 جهانگیر جهان کس بودند پنجی شاه جهان بود که میرا شده این همه پنج سپه و چند دختر بودند سلطان خسرو از بلخ به
 بیکم که پوایی متولد شد و او سپر که جهانگیر بود را و اهل جلوس پدری می شده و آخر گرفتار آمد قید شد و آخر حواله
 شاه جهان شده در آله اباد در سنه هادی و ثلثین الف فوت شد و بیگمات خسو کی دختر میرزا جامی ترخان والی طبرستان
 و سنه بود و پسر او شاهانزاده و او بخش بود که آصف خان و اورانشاهی بر دته و بعد رسامه و چند روز دست و ششم
 جمادی الاول سنه سیع و ثلثین الف هجری اورا گشت و یک دختر بود و چون مندا بانی بگیم زو میرزا بهوش تنگابن
 شاه دانیال بود و یکی شاهانزاده پرویز ابن جهانگیر بادشاه بود از بلخ صاحب جمال دختر خواهر حسن از زمره خواصان
 بادشاه و آن تنه را و چنانچه گذشت در کربن تاریخ ششم صفر سنه ثلثین الف هجری وفات یافت و از
 بیگمات مشهور او همیشه و راجه کجنگه را و اطوار ابن راجه سراج سنگ ابن رائے سنگ والی بیکانیر و ناگور بود که در کربن
 بعد خود را و در شاهانزاده سیوی سلطان خرم شاه جهان بود از بلخ حمده بالی دختر جهانرایه او و سنگه را و اطوار
 میراث حمده پسر رار و احوال او بیاید انشا الله تعالی و چهارمی سلطان جهانرایه بود از شکرم حرم رحیات پدر و
 یافت و پنجمی سلطان جهانرایه از شکرم حرم او را دختر شریک کن جهان که از بلخ نوز جهان بود متعه شده بود و تحریک بن خود
 و ملا هو بر و طاسر را کرده و در یک هفته متعه و وقت که پیر و پیر و تقیم که دو بار و دخترش جنگیده است و در سنه
 سیع و ثلثین الف هجری مقتول گردید و بیات جهانگیر بادشاه اول سلطان انساب بگیم بود از بلخ و بانو بگیم

کجوهای و دویجی هار با تو بگیم از بطن کرسی بگیم را طهوری که به نشان زاده ظهورت میرزا ابن شاهزاده مانیل میرزا گوکان
منقذ شد و در زمان چهارگانه پادشاه خطاب میرزا عام شده بود چنانچه خان خانان عبدالرحیم خان نزهان و سید عزیز
مکوکا ش و سید یوسف خان شهید و راجه برهانو سنگه کجوهاسه والی آکسیر و چه پور در راسه نوبه و غیره خطاب میرزا
سلوا ز شدند +

ذکر بعضی از شعرهای او

از موز و ناز وقتند او طالب آملی بود که از ولایت خود به زندان
رسیده شمول الحقت میرزا غازی نزهان گردید و بعد از مرگ او
به هندوستان رسیده روزی توسط دیانت خان در دربار پادشاهی رفت چون مفرجی خورده بود زبان او گنگ شده
بیش گفتن نمواندن توانست و دیانت خان ازین امر خجالت کشید و طالب آملی قطعی در عذرت گفتن این شعر ازین
نقشه میشوند = سفری زده بود مقصد گفتن شعر = عروج نشاء او که در هر چه که زمین + به بنرم با دشمنان
زبان میگردد که گشته بود در آشک زبان زبان دهن + و چندی مهر دار اعتماد دلد ولد او آخرت خوانده این
تلقو گفت = و صفت اندام طبیعت که هرگز + ندارند با هم سازگاری + یکس را فر و یکس را گشتا عری
یکس را بزنگی و عالی تباری + من آن شاعرم شکند که دارم + سخت بلند خود امیدواری + که هرگز یاقوت
کیا نه گردد + درو نیم از چشم اعتباری + بگلزار معنی هزار فصیح + منصب چه شد نیمتیم که هزاری + چه مهر تو دارم
چه حاجت بهم + مرا بر داری باز مهر داری + اعتماد دلد ولد و پیرفته در تربیت او سعی نموده با بسیار
ملک اشعرا می رسید چون چهارگانه پادشاه به طلقه پدر ریش می تراشید و فتنه به طالب فرمان ریش تراشی شد و طالب
تلقه گفته به فرساید و ریش خود محفوظ داشت = سفر میکنم صاحب دانه من + چه سر بگذردن تراشیدی +
بناخن نه یا نیخ از دست خود + من این مشت سوزن تراشیدی + سروریش و ابرو بر تو و خره + بهرم بر من
تراشیدی + که سنبل چو آرایش دامن است + پیس زرب دامن تراشیدی + چون را بهیم خارج از رسم تو +
که موقوف رفتن تراشیدی + و اگر نه ایمان ابرو تو + سر از صف تو تراشیدی + و قصیده در وصف تسلیم
گفته مطلع او نوشته = شود = آن آنه میکن آهوسه شکنین خطائی + از زگرست تا دکنی غالیه بسائی +
طالب در سندن و تلشین الف رحلت کرد از دست = عشق را بر سر بالین من آرد بهر + کین طبعی است
که شهر بر زمین قدم است + = من فاجون تو معای بجهان نیست + محبت تو همین است که در شهر مائی +
به سخن و شوق از لطف گستاخا کش و ختم + که من بسیار محبوسم آغوشی نمیدانم + در طاعت استخس هنر
نیست فروغی + گوایا تو هم از سلسله اختراعی + از خلصات اوست که بعد تمهید بهار گوید = مظلوم و س
کل برایشود + از ملاقات سلیم گل فشان + بکه آتش فیض نگردد و ابر + شد نشناسی در شام اخوان +

در خنکان افتند دست از شاخسار و همچو برگ از صدره باغ خزان و اندمان فرصت چو بنیاد گاهی و آب باد
 آن ریزان بوستان و طوق قمری را بر دآب از کنار تاج و در برابر واد از میان و این خبر چون از زبان
 عندلیب و آشنایان و دگر گوش باغبان و غنچه ساقان و کیمیا و چین بر چین و پیرایه صفت بخو چون خیزان و
 دامن و دوزخ فکلی را در کشد و از قدم افراق بر بندگران و پس بپای حکم سیاست آورد و سوسه مارا العدل مارا کس
 زمان و نظیری پیشاپوری شاعر خوش گفتار است و استاد قیامت کار از ولایت هندوستان رسید و بهین توجه
 خان خانان عبدالرحیم خان ترکمان از دولت بے نیاز شده و جمع رفت و باز در هندوستان آمد به احمد آباد که جرات
 ساکن شد چون از کتبه عظیمه راحت کرد و روزی به نظیری به خان خانان گفت که لاک رویه چه قدر توده زرباشد
 خان خانان پیش او لاک رویه را نمود و نظیری شکر کرده گفت که بلخیل خان خانان این قدر زر را ویدم نواب
 خان خانان فرمود تا آن لکهر رویه به مولانا نظیری بخندند و جهانگیر بادشاه نظیری را از گجرات طلبید و تنبیکه بادشاه
 کتابه عمارتی بپایام فرمود و گفته فرمایند که این دولت از ان نوشته میشوند و سه خاک درت حسد گششته
 سران را و بادا شتر و جوی و ریت تاجوران را و مشاطه سیل مسخ غلذت زینت و از آب و گلنت غالبه خسار جهان
 جهانگیر بادشاه لغایت پسندیده در جائز او سی هزار تنگه انعام فرمود و وقت آمدن از گجرات نیز قصیده غریب فرمایند
 بود و شعر بسیار در مدح خان خانان گفته از آن جمله است مبل و پروانه که نیکو گل شمع و دهم ما خمر که سلیمان گرد و
 خان خانان که ز نام لقب ابدادش و نقل شکر شکن لب که افشان گرد و و قنیکه سیر اسید عزیز که که ناظم گجرات
 جز ناگذاشته که نظیری قصیده لغایت شعر گفته به فرمایند و بعد نهید فتح می گوید سه گفتم این واقعه یوسف مدنی
 است مگر بدگفت من صاحب این قصه عزیز و گراست و وفات مولانا نظیری در سناهدی و شری الف اتفاق
 افتاد و دوست سه دل در امید مری و این آسمان است و ریزند بر جرات ما شک سوده را به بهر زنجی که سیکه نیکالاک
 و فاقوب است و پس از عمر که گذرانند با کار روانی را و بنیاد نام نظیری کیست چون می آمدن از آن کوچه سخاک
 مرگ ویدم بر سر راه نوافی را و زرق تا قدش هر کجا نظر کنی و که شمع دامن دل می کشد که با اینجاست و آنچه
 هم از دل بر دناش فریاد من است و مانچو نیان آورد و خاصیت یاد من است و آن شکار من که لایق هم گشتن
 نیمتم و شرم می آید ملاز آن کس که صیاد من است و دوستی بود که مریدم بهنگام وداع و ایتقد زنده نسائیم که
 محل برو و بهیدی در همه جا نام برآرم که مباد و خون من ریزی و گویند من را زبود و جرم من است پیش تو که تو
 من کم است و خود کرده ام پسندیدار خویش را و بپذیرد به نقش و نگار منی است و همین ورق که سبب گشته دعا
 اینجا است و جرمیت هر چه بروم و در محضر داشت و دین دانش عرض کردم کس به چیزه بر نداشت و که در بر تو
 گشتن درون گناه من و دیدن چنین درم کردن گناه کمیت و رسوا نم گردن تو صدبار در دلم و رفتی و آمدم

پدراودر عهد اکبر وزارت شایسته و انبیا ل سرافراز بود و بعد چنانکه وزارت اعظم و منصب نهمیناری داشت و نیز حکومت
 کابل سرافراز شد و اسم او خواجه ابوالحسن بود و بعد طاعت او احسن الله صوبه دار کشمیر شد و همواره در پرورش شعرا و
 فضلا می کوشید از دست ∞ بهر کجا که روم وصف دوست تان گویم ∞ برای با فرشی دکان نمی باید که گوشه نشینی
 اگر ساقی باو بار و بجاست ∞ عمر را در گوشه نشینی گذراند کرده ایم ∞ آجی میر محمد الدین محمود از سادات همدان است و
 عهد چنانکه پادشاه بهند آمد و ملازم او شده و در سن اربع و نوبین و الف در گذشت از دست ∞ زمانه بیکم را تکا کرم
 کرد ∞ کتاب دیدن من میدان تیمم کرد ∞ الفی قلیچ خان از امرای نهمیناری بود و پادشاه او را بصوبه داری کابل مقرر
 فرموده بود از دست ∞ کشته آن نرس گتم که در عین خمار ∞ عالمی را کشته و خود را سجناب انداخته ∞ اسیر بیگ
 قزوینی بهند آمد و متی و ملازمت چنانکه پادشاه بسیر بود و خطاب بشیر و خان یافت از دست ∞ در جهان بر سر که می
 باید است ∞ سخن است اینک چنین بایستی ∞ و نیم پلے فضولی میان ∞ همه عالم بازین بایستی ∞ توئی را کشته
 و در امرای لون کران کچو با سه والی ساکن بود و از صغری در خدمت اکبر پادشاه ∞ بود و زبان فارسی آموخته و تحصیل
 علوم پرداخت و اکبر پادشاه او را خطاب بشیر نامیده و او به طبع نظم داشت و در عهد چنانکه پادشاه شمول عواطف بود از دست
 ∞ شمع آمد و گفت جان من می بزند ∞ و زمین همه دوستان من می بزند ∞ ناگفتنی گفتند ام و در عهد عمر ∞ پس از
 چربیب زبان من می بزند ∞ فیکسی محمد رضا ابن خواجه عبداللہ صفائی و از انجا بهندوستان رسید و خان خانان
 صدارت دہلی از پادشاه برائے او گرفت از دست ∞ هر کسکه سودے ملید و در زبان خویش ∞ سودا کند و با سنی
 کاروان خویش ∞ صادق سپهری از صالح است از علمای بلاد هند علم آموخته و در سنگ ملازمان چنانکه پادشاه منسلک بود
 و تبار صبح صادق از تالیف او است از دست ∞ سوئے بیخان و بتا سید خون خواهم رفت ∞ بازار از عالم اسباب
 برون خواهم رفت ∞ قسوی محمود بیگ شاعر شیرین بیان است و خط شیراز نشو نمایافته و در عهد اکبر می هند رسید
 و بعد از ان ملازمت شایسته و پرویز ابن چنانکه پادشاه اختیار کرد از دست ∞ خواب راحت شد از ان و دیده کردیدن
 داشت ∞ رفت آسایش از ان دل که لطیفان دانست ∞ خضر میر محمد حسین لایچی و در فن طبیعت و شعرو
 خوشنویسی و سنگ کسبه لایق داشت و آخر ملازمت شایسته و پرویز اختیار کرد و بوج او پرداخت و در سن ثمان و شصتین
 و الف در گذشت از دست ∞ ملاحت تو گو راه است و سر بختی من ∞ که بے نمک نه سر شسته خاک کوم را بخال
 قد تو دایم چشم ترا درم ∞ چهرین نهال نرودیز جو بار را ∞ شاه پور از انانادولانا اسیدی طهرانی بود و اول شیرینی
 تخلص میکرد و بار بهند آمده از دولت چنانکه پادشاه با التفات سرافراز شد از دست ∞ تا که مشین و محنت غریبان
 گر ∞ منجی بال و بری در قفس افتاده است ∞ تو می غرامی و من از پست نمیدانم ∞ نا ضلرب زخم و
 کدام زمین ∞ هر شید زهر جوی از وطن خود رفتند و آمده و التفات میرزا قاضی نرغان و ارا سیر و ام محبت محمد

نمود و شد فلان خطاب یافت بعد وفات میرزا به اردوی جهانگیری رسید و با بهایت خان بسیر شد و در شمشین
والف درگذشت از دست ه گیم که روز و شش روز خاک گیم ه آن دیده که که جانب قاتل نظر کنم ه من آن
مرغم که گریاری نماید بیخت سازم ه بود تا گوشه بام نفس معراج پروازم ه سروری کابل ایم و عالم بگاید
در اردوی جهانگیری بسیر بر دوازده ه لطف و دشنام تو تسکین دل بیوش است ه آتش آزاب جگم
چیز نیک خاموش است ه سیرالی در عهد جهانگیر بادشاه وارد هندوستان گردید چون در نظم نواب تلجی خان دخل کرد
نواب بر اشفت و لب به دشنام کشاد و سر فرو افکنده ه شنید بعد ه خاسته گفت که نواب صاحب نثر شایسته از نظم
شماست از دست ه مرغان من از گری بسیار فرو ریخت ه آخر فتان نخل که نزدیک باب است ه قناری
میرزا غازی ترخان ابن میرزا جانی ترخان از قوم ترخان والی ه طبرستانه از کبار امرای جهانگیر بادشاه بود و بادشا
اورا اسبکوت منده ه طبرستانه و فرزند ارسلان فرموده بود و در ان ارباب نه بود و در سنه صدی و شصت و الف هجری
درگذشت از دست ه کجاست یک دوسه بهرم که بچو بویقار ه شش پهلوسه هم کشیم آواز ه کملی از شعر
آن زمان بود و اصل او از تون بود و در هندوستان در سنه اربعین الف درگذشت از دست ه گلنداره که بخون
جگرش پرورم ه لاله سان چشم سیرنج بخم کرد است ه و دیگر شعری ه عهد جهانگیری بسیار اندک ذکر مجموع آنها درین
مقام جب طوالت ه شود لهذا همین قدر اکتفا رفت ه

ذکر سلطنت سلطان ابوالمنظرف شهراب الدین محمد شاه جهان بادشاه
صاحبقران ثانی ابن نورالدین محمد جهانگیر بادشاه گورکانی -

شاهزاده محمد ه شاهر
الملقب بشاه جهان
خلف سیم جهانگیر
بادشاه بود و ولادت او در تاریخ بیست و نهم شهر ربیع الاول سنه الف هجری از بطن ملکه زمان جوده بابلی دختر مبارک
اودی سنگد را تصور والی میر ه چو پروا و اثر در بلده لاهور واقع شده تاریخ مولود و حدود او ه زمان و ظل
جلوید آلهی ه گفته اند و در وقت ولادت او ه گفته که از هر میت او تاریخ تولید برآمد و چند شعر از ان
دین مقام نوشته میشوند خدا وجود بقا دارد عالم و اسکان ه بر شاه جهان بادشاه کل جهان ه بود چو گوهر
از ان صاحبقران که بدور ه بنده چوین صاحبقران ه چرخ قران ه بدهر ثانی او این پناه ه کاب بود ه که صد قران زند
این بے جمال از قران ه بباد محمد بلعسان ه نهشته آفاق ه علیم عالی و دانان و نوامک ه ستان ه هزار سال چو
از حیرت آمده بود ه نهشته ه که بود زندگی عالمیان ه جهانگیر بادشاه از این مرگ ه دور و درگذشت و در لاهور
دفن شد در میان اراکین سلطنت و مایه و طاعت ه اختلاف ه پند ه مریمی نور جهان ه یکم و در ان ه او ه نهشته ه که نهشته
شهریار بادشاه نمایند و همواره نیز ه تحریک ه که ه خوشتر ه افس ه بود ه بکار ه نهشته ه بادشاهی در ان کرد و

خود را بادشاه دانسته با جماع دولتمردان برخواست و در اندک مدت زیر سیاه از خزان بادشاهی بنصب واران قدیم و جدید بنشیند امچون کار پردازان فضا و قدر خلعت سلطنت به تمامت بادشاه بلند اقبال شاهزاده شاه جهان محبت حاصل قطع کرده بودند در انجام سلطنت او ظهور رسید آصف خان وزیر که پروردگار جهان و پدر زن شاه جهان بود خوان شاه جهان گردیده هندو کس بنام راکه از معتمدان او بود بر سیل استعجال بر پا کرد چوکی روانه کرده و حضرت نوشین حریفیه نیافحه انگشتری خود بوسه و او تبارک است اعتماد بطرف شاهزاده آورده از او اتحاد اعلام دهد و در حضرت مایات عالیاست استعجال نماید که در رسیدن برادر اخلاص و انتظام تحت آئینی درنگ تعویق موجب فتنه و فساد است و چون شیرو خود غور بجهان بیکم را خوانان شهر یار دیده اند و این نبود نظر بند کرد و در انجمن پسر شهنشاه و خسرو را بنابر تسلیه خاطر و تسکین فتنه بر سر نشاند چون به لاهور رسید شاهزاده شهریار با جلوس احوان و انصار خود بحرب او بیرون فرامید جنگی سهل کرده سوار گریز بشهر آورد و ظاهر الامر گرفتار آمد و محول گردید و در محو بخش بر سر سلطنت جلوس فرمود و شاهزاده شاه جهان در آن زمان بر بنجیر که بر سر نظام الملک بگری در مکن است تعلیم یو چون بنامی محمد آصف خان بنحسرو رسید محبت خان در محل اطلاع کرده شاه جهان بیرون فرامید و از اطلاع این احوال ملالت بسیار بوسه رویداد و محبت خان بعد از سانیک وقت اضطراب نیست آنچه شدنی بود شد و در روانه باید شد شاه جهان پاسبان غریمت در رکاب هست آورده بخنده را با فرمان قسلی آمیز نزد خان جهان لودهی که صاحب صوبه دکن بود فرستاد و افسان جهان را خارا و بار در پائے بیرون قلیه بود و پیشتر ازین اکثر گنات شاهی را به نظام الملک داده با او یکده گردیده بود و رسته از دولت بگردانیده بحجاب فرمان هم نه پرداخته بالاگذاشت را سالک به نظام شاه گذاشته خود به بنحسور رسید بخاران این دریا خان رو به پائے نیز بوسه پیوسته محک مسله گردید و شاه جهان بلو شاه به احمد آباد بگجرات رسیده سید ناصر خان را منصب بنجهری و خطاب شیر خان داده بصوبه گجرات مقرر فرمود و میرزا عیسیٰ ترخان را منصب چهار هزاری دو هزار سوار عطا کرده و ایالت طبرستان بوسه رجوع نمود و در ملکه شتم غنایت بسیار بهت خان نوشت تا او بنحسور از تخت کشیده با دیگر شاهزادگان در گریختی فرستاده اطمینان بهم رساند و آصف خان شاهزاده داود بنحسور این شاهزاده خسرو شاهزاده شهریار بن جهانگیر و شاهزاده کرشناسپ و مله و مرث و هوشنگ اینان شاهزاده و انبال این اگر شاه را در سبت خوشم جامی الاول سنه سبع و ثلثین الف بھری رگر اھے محرابے دم گردانیده بادشاه بطریق منازل و مراحل واکبر آباد رسید واریک آمانے سلطنت گردید و در ششم جامی الاول بھری و هفت سال بنحسور سلطنت هند و تان جلوس فرمود و خطاب شاه جهان که علیه پیش بود خطاب شد میر عبد الرشید این تاریخ جلوس او گردیده سه بر شمه تخت اقبال بخت شاه جهان ثانی صاحبقران جهان شته دین پرور که رفیع او گشت جہلی غرور باغ جنان ماسا مده تاریخ جلوسش زغیب شاه جهان باشد

شاه جهان و مهر محمد صالح نیز همین صلح شاه جهان باشد شاه جهان تا بیخ یافت و امیر شرفی گوید که تاج
 یاور جهان باشد و حکیم سراج الزمان چنین گوید که با شاه زمانه شاه جهان به خورم و شاد و کامران باشد
 بهر سال جلوس او گفتم که در جهان باو تاج جهان باشد و بر این قطعه حکیم سراج الزمان رکنا را داده هزار روپیه
 صلح عنایت شده و سعید که گیلانی زرگر باشی چنین گوید که جلوس شاه جهان اوزرب ملت دین و در سکه شاه جهان
 چنان بود که بر یک رو اشرفی و روپیه یک طیب و این ابیات دوران نوشته بودند که از صدق البکر شاه جهان
 انور اسلام قوی دست شد از صدر عمر دین تازه شد از شرم حیات عثمان از علم علی یافت ولایت زیور
 و بطرف دیگر در وسط اشرفی و روپیه شهاب الدین صاحبقران ثانی شاه جهان باو شاه غازی و این ابیات بودند که
 سکه به مهر و دو صد مهر که در از لطف الهه ثانی صاحبقران شاه جهان دین پناه و ولید از و این بیت بود که
 روسته زرباد از نقش سکه اش عالم فروخته تا شود از پر تو خوشید روشن رشک ماه و دوران عنایت بنام صفان
 که خسرو بود شرف صدر و دو این فقرات در آن نوشته بودند که عضد الخلفای عین الدوله عموی دانا آصف خان و سرور
 خاصه که روز جلوس پوشیده بود بر آصف خان فرستاد و هایت خان خطاب خان خانان سپید آلو منصبی تحت
 هزار می هفت هزار و صد روپیه داری اجیر شریف خلعت خاصه با چار قبطلای و خنجر شیر مرغ با علم و نقاره و تومان و توغ
 و دیگر آشیای بسیار و از دستاگر دید و خان جهان دلا و رخا و لودی یا و جو و حصیان و گنجان و بطلای منصب
 هفت هزار می بعضی عنایات سرفراز شده بصورتی که کمال ماند و شاه جهان از فرمود که در توره بخلیه سحیه
 باو شاه که دستور است متوقف نمایند که سوار شود واجب الوجوه است و پس تعیین شد که کجا سجده هر دو دست
 بر زمین گذاشته پشت دست را بوسه و سادات و علما و شایخ و صوفیان را ازین نیز منقش فرمود چون نزد محمد خان
 اوزبک والی توران بکابل لشکر کشیده بود هایت خان غمناکمان بدین او مامور گردید و اوزبک کان چند سال را محصور
 داشتند بیل مرگم بر کشند عین الدوله آصف خان با شاهزاده دارا شکوه و دیگر شاهزادگان از لاهور رسیده ملاقات
 کرد و بطلای خلعت خاصه باین مرصع و خنجر شیر مرغ و روپیه و علم و نقاره و تومان و توغ و دو روپ خاصه
 باین مرصع و دو روپ باین مینا کا طلالی خیل و ماده خیل با ساز طلامحت آمد و ز غنچه آفرید و دید و مهر اوزرک
 که نزد او بنده بانو بیگم خرمات ز محل حصیه او بود که در محبت شد و سپهر شاهزاده خان نیز انواع عنایت و منصب و خنجر
 چهار هزار و علم و نقاره و روپ خیل سرفراز شد و نیز اسیر و تیم صفوی بود که بر کسی بعنایت یک لک روپیت هزار روپیه
 سالیانه از خدمت تنفی شد و هایت خان غمناکمان بصورتی که دکن و فاندیس مامور شد و خان جهان لودی یا و جو و دانای
 بصورتی که سرفراز گردید و راجه چهار سنگ بنیاد این نرسنگه دیو که نامی شده بود و فرمان باو شاه هایت خان بیک تادیب
 او رفت و چهار سنگ تادیب متعلقه تا آورده و حضرت خواست که بیک نرسنگه را از خرفی برمانده که هر روپیه و چهل و نرسنگه را بیک روپیه

وادو درین سال نظام الملک بجزی دست از بلا گهاط باز کشید که خان جهان پور سپرده بود و نظام الملک عاقبت انوشی
 کرده ملک مذکور بمروم بادشاهی سپرد و درین جشن نوروز یک کرد و روش تاد که هر رویه نقد و جنس چهار ده کهم بیک زمین
 و یکصد سبب موضع تصدق و انعام شدند و در سال ناسن و کشین الف بجزی مطابق سال دو یک جلوی جشن و دن
 قمری انعام یافته حسب آئین بیکر بادشاه را یکبار بطلا و یکبار به نقره و شش بار اجناسی بنجیده بار باب استحقاق و او
 و بادشاه بجز زمین گوالیا تقریب شکار رفتند معاودت فرمود و سالیان ممتاز نعل بگیم ده لک رویه مقرر شد و غیره ایران آمد
 ملازمت کرد و فاسمه مبارک با دو تن خاندان سینه و دست هزار رویه انعام یافت و دیوانی کل بر محمد افضل خان نقض شد
 شد غلامون وزیر اسکندر بنده تاریخ گفتند و ارادت خان به تغیر بهایت خان صوبه و کن یافت و دو بر من را
 بحضور بادشاه آوردند که ده بیت سندی را یک شنیدن یا بیک گفتند و ده بیت بهمان وزن و مضامین نظم ساخته
 برست ایات را به ترتیب خواندند و بادشاه برائے تسلی خاطر خان جهان خنق به دست مالون نوشتند و در فرستاد
 اما خان جهان با وجود آن همه عنایت از اکثر آباد فرار و زبیده امرایه تعاقب او مامور شدند رسیدن طغفر خان و خدمت پر
 خان و پهلوانان و غیره امراد جالی و پهلور بوسه رسیدند و جنگ سخت در میان هر دو گروه واقع شد و درین جنگ
 پس از خان جهان با وادو درین معرکه کشته شدند و خان جهان باز فکسے خود و جنگل و سارآمد سر خود گرفت و بهلول
 اسکندر افغان نیز گریخته به بخان جهان پیوستند و رفیق طریق او بار او گشتند چون نظام الملک بجزی پائے از داریه
 او با بیرون نهاده بود بادشاه اسلام خان را در دار الخلافه اگر گناشتن خود برائے تادیب او و حرکت آمد و درین
 قسج و کشین الف بجزی جشن نوروز راسته شد و ممتاز نعل بگیم لبالیانده و از ده لک رویه مقرر شد و اکثر امرایه
 مناصب انعام سزاوار شدند و بادشاه و رخاندیس سیده و نوجی همراهِ ارادت خان و جمیع بتا بعت را به گنج شکسته
 بر شمع به امین شاکستنه خان مطالب به خان اعظم مقرر فرمود و شاکستنه خان را با بطلیدیه عبداللہ خان بجزی جمیع
 آن فوج مقرر شد و اعظم خان را کتنام و ارادت خان بود با خان جهان بود و بی جنگ واقع شده خان جهان نیز هم
 شد اما جادو و رائے کسبت و چهار هزار ذرات و بانزده هزار سوار نصب داشت یعنی در زبیده نزد نظام الملک بجزی
 رفت و او بلا خطر نک حرامی او را گرفتن خواسته جادو و رائے دست و پا چنانید گشته شد و سزا کسب ان نعمت یافت
 و باقی اولادش متبجی بدرگاه بادشا گشته یک لک سی هزار رویه بدو خرج یافتند و خان اعظم ارادت خان را بار و گریا
 خان جهان محاربه دست داده بهاد خان را تسلیم و آنگی بسیار کرد و غرضی شد و از لشکر بادشاهی هر اسب چهار لک و شصت
 بسیار نمود گشته شد بهاد خان را در زاده و خان جهان گشته شد و خان جهان بکومتان بدر رفت و از آنجا سوار
 دولت آباد رفت و ساسمچی بهوسکه که در نظام الملک بود و لشکر بادشاه پیوسته منصب پنجاهری یافت و در سال الحین
 و الف چون نظام الملک دید که بشوخی خان جهان لشکر مغل ملک را و کله کوب نموده است از معاونت او دست برداشت

و خان جهان از سونج بیک بوندید و آمده راجه بکراجیت پس چهار رنگ بوندید را با جریا خان چند اول او حارجه اتشده
 و چهار صد افغان و دویا خان گشته شدند اما خان جهان جان از ان هر که بیرون برده و قطع دارد و کما از ملک نظام الملک بود
 بدست لشکر او شاه سی متوج گرید و مظفر خان باره تعاقب خان جهان از دست نداده و او رسید و خان جهان نیز
 برگشته جنگ عظیم نمود و دو پسر خان جهان محمد خان و سید که گشته شدند و خان جهان نیز و بر آه آورده و بطرف کابل خیز سیده
 نیاز خان حاکم آنجا و تعاقب او بر آمده در آنجا نیز حربه سخت و اتشده حسن خان پسر دیگر خان جهان نیز را سید
 و خان جهان تمامت اسباب حشمت را گداشته تباست کرده و عنان باز گشته و شام تالابی رسیده منزل گزید
 گفت که هر که جان عزیز دارد و بود که الحال پاکس رفتن ندارد و بعضی کسان از او جدا شدند و آنان که نشه و فدا شدند
 آماده مرگ گشتند و مظفر خان باره با فوج هر اول در رسیده خان جهان باز فک خود و محبوب برخاست و با جان
 در بدن داشت میگوید عزیز خان لودی پسر او نیز گشته شدند و خان جهان از اسب فرو داده تا که طاقت دیدن
 داشت مراد و دلیرانه جنگیده تا سیکرش نیز بر زنده و بعد ازین عبداللہ خان فیروز بیگ امیر لشکر پادشاه رسید
 سرور احمد پادشاه فرستاد و خان جهان که پسر خان نام او بود و پسر اسب گشتند و عمده استظهار او در یار و میل بود و هر دو
 گشته شدند و با طالب کلیم ابن رباعی درین حال که گفته شد بسیار یافت این خرد فوج از چپ هم زیار بود
 این کیف و بلاچه نشاط از او بود و در رفتن دریا سپهر رفت و گویا سر و حباب این دریا بود و درین سال
 باران در دکن و گجرات نباریده و پادشاه هفتاد یک روپیہ بخلایک گجرات داد و دشتاد کرد و در امحالات خاصه
 شریفه را تخفیف داد و ایلچی شاه صفی دلی ایران در بختان پور حضور پادشاه رسیده و از خان پادشاه خود که قیمتی
 سه لک روپیہ و بظرف رسانید و از روز و روز و تا خفت سه لک شانزده هزار نقد و قریب یک لک جنس و انعام شد
 و فتح خان ابن ملک منبر که سپهسالار نظام الملک بود و نظام او را از حبس بکار و دولت و توهم نظام الملک را محسوس
 نمود و پادشاه را علیه حال نهشتند و پادشاه ابن معنی را نه پسندیده فرمان داد که او را بگذار و فتح خان نظام الملک
 خفا که ده گشت و شهرت مرگ طبعی داده پسرش را نشانی و درین سال ممتاز محل زوجه پادشاه در گذشت و پادشاه تا دو
 سال در غم از ان اقسام طرب و لذات غل ملع سار و نعمت و زبور و جواهر و غیره افتنای نمود و شروکات او یک کوه
 بود نصف بدختر کلان او نصف بیکر او و انتقم شد و حاجی محمد جان قدسی از وطن حضور رسیده
 قصیده بالعلم و هنر و در پیوست خلعت سرفراز شد و زور و سربوئے پادشاه ذکر اسکنند و دارا در میان آمده و گفتند که
 امر و کس نیست که بر سخنان و گشت نهد و پادشاه گفت که اگر نبوت او بر ثبوت پیوست جائے حرف زدن
 نیست و الا دارا برو و اقرار است اول آنکه چنین پادشاه سرخرومند را خود بشارت خوش بشی پادشاه رفتن
 چه مناسب بود و دوم و حجاب نامه دارا پدید آمدن چنانچه شرح نظامی علیه الرحمة فرماید

شکان مرغ کو میضه ندین نهاد و میضه دارد و فتح خان پیشکش بست کاک و سپهر شد و چون محمد عادل شاه والی سیاحان
 اطاعت بخجری می نمودیم الدوله اصف خان مامور شد که اگر عادل شاه قلعه پرند را بخران تسلیم کند فیهما فیما تسلیم
 او را بیاورد و بهادران بادشاهی قلعه سیاحان را محاصره نمودند و عادل شاه ترسیده و بخران قبول کرده و قبول نمود پیشکش
 چهل لک روپیه پیش نموده پادشاه از او اطاعت بیرون نهاد اما عادل شاه وقت مهرزدن پادشاهت را صلح لشکر
 برده و قبول ننمود و فتح خان از دو قلعه برخاسته و تمام برسات مالک عادلشاهی را تا غنیمت مغربه پیشکش
 بخاندیس آمده و مهابت خان بصوبه دکن مقرر شد و در سال اثنی و الیصین و الف هجری قلعه گهاگامی مفتوح شد و درین
 سال از دواج شاهزاده داراشکو به نام و بهادران بانیوگم دختر جهان بانیوگم دختر سلطان مراد که زوجه سپهر بود عقد شده
 و طالب کلیمه قتل کرده و عیدین برج جلال و درین جشن سی و دو لک روپیه خرج شد و کدخدائی شاهزاده شجاع
 با دختر سید رستم صفوی مقرر شده و تاریخ اوسه مهر بقیس بر منزل همشید آمد و درین سال هفتاد و شش گشت خان
 و در بنارس منهدم شد و درین سال خانخانان مهابت خان و سپهر لو خان زمان و نصیر خان فتح خان ابن عمر نظام الملک
 بحرانیان خواسته قلعه دولت آباد را سپهر و اولیای دولت شاهجهانی نمودند و نظام الملک و فتح خان از قلعه گوالیار
 محبوس شدند و فتح خان بنیاد دلاک روپیه لاند سویشد و نصیر خان بمطالع خان دوران مغرزشده پنج هزار شش
 سیر با تحالف یک لک روپیه به پنج و با تحالف چهار لک روپیه به ابران فرستاده شدند و شاهزاده شجاع بانعامشش لک پیاده
 و منصب ده هزار پیاده و چهار هزار سوار سرفراز شده و بصوبه دکن سرفرازی یافت و داراشکو بمصب و دوازده هزار پیاده و
 شش هزار سوار خلافت قاعده بغیر مقرر شد و مقرر شد و ضابطان بود که تا شاهزادگان برضعت مقرر شدند منصب یافتند
 اما پادشاه از فرط محبت او را بغیر از فقر خدمت که بود به مهاجرت پسندید و فرمود منصب داد و درین سال اصف خان انتقال نمود
 و در سال ثلث و الیصین و الف هجری پادشاه به کیشتر نبضت فرموده و شجاع قلعه پرند را محاصره کرده و بوجبه اتفاقی مهابت خان
 با دیگر امر اقله فتح نشده و شاهزاده بوجبه گفته مهابت خان که صاحب اختیار آن هم بود برگشت و پادشاه به لاهور رفت
 و مهابت خان شش هجری بست چون نام او زمانه بیگ بود زمانه آرام گرفت و منعم خان تاریخ یافت و مصوبه بالا گهاگ
 که یک اریه بست که در ارم حاصل داشت بخان زمان ابن مهابت خان مقرر شد و مهابت خان هفت هزار پیاده
 هزار سوار و دو اسب سپهر بود و داله و درنی خان قراول بیگی بصوبه بلو سرفراز شده و شاهزاده شجاع از دکن بازگشته
 شاهزاده اورنگ زیب منصب ده هزار پیاده و چهار هزار سوار یافت و وزیریت خان از سعادت پنج بازگشته و از
 جلد پیشکش که نزد محمد خان اورنگ فرستاده بود مصحفی بود بخط ملک شاد خان بنت محمد سلطان میرزا ابن شاهزاده جهانگیر
 ابن صاحبقران امیر تیمور گورکان و در خانده اسم و نسب او نوشته بود پادشاه ازین تحفه عظیم سرور شده و درین سال فرمود
 بترخت طاقی مجلس فرمود و تحت طاقی در بخت سال تیار شده بود و در بخت بجا آورد و بالائے آن دو یک طاقی

مکمل بجوایه و در میان هر دو طاووس درخت مرصع بلبل الماس و زمرد و مروارید تعبیه بود و بر آن عروج سه پادشاهان
مرصع بجوایه آید از ترتیب داده و این تخت بعرف بسیار تیار شده و از جمل جواهر که بر او بودند در وسط او بلبل بود
که دوازده مثقال وزن داشت و از آن فاضل سلطان الفی یک ابن سلطان شاه رخ بهادر گران بود و قیمت او
یک لک روپیه بود و آن بلبل بخود شاه عباس صفوی بر آن جواهر گران فرستاده بود و جواهر گران بخود وی فتح دکن شاه جهان
داده بود و قیمت این تخت بشش لک روپیه بود و محمد جان قدسی شاعر پادشاهی ششوی گفته و بنمیس سبزدون
تخت گمانه شده و آخر آن ششوی این شعر تاریخ است چه تاریخش زبان پر سید ازل و یکفت اورنگ منشاه
عادل نه گویند که تختی مثل تخت طاووس تیار نشده و همین الدوله آصف خان بطاب فغان خان سپه سالار سرفراز
شده بجا بتخان قلعه شیر گنده را مفتوح ساخت و حصار کالیسی و سانسور را نیز تصرف و آلوده داخل ممالک محروسه نمود
پادشاهان اوده اورنگ زیب محمد صفی خان جهان و عبداللہ خان و خاندوران بن بنیمیه چهار رنگ بودند و مامور شده بکرات
سپه اقبال رسید و چهار رنگ نیز بقتل آمد و یک کرور روپیه نقد انداخته ایشان بنیض آمده و ملک پنجاه لک سالیانه دخل
ممالک محروسه گردید و پادشاه عازم دولت آباد گشته و فرامین به عادل شاه و قطب شاه بطلبش فرستاده شدند
سپاه بهر دو طرفی را بر داشتند و نظام شاه نام کرده بعضی از حصون و مراکز تصرف گشت و امر را بنیمیه و متفرق شدند و شاه
خان و والد و روی خان قلع را بجز و بد نیز تصرف و آلوده و چند رنگ و ناسک و نوزک غیر مفتوح شدند و سپه ساہو
و خیر جنگیده بهزمت یافت و فغان دران رسید و فغان از میدان پور و ملک عادل شاه در آمده بهزمت و غارت
پرداخته قریب به بیجا پور رسیدند و قلعه شوالا پور نیز تسخیر نمودند و فغان جهان و شاه بیگنان چهار گونده و قلعه کولپور را
گرفته و ساہو که باغات عادل شاه غور و جنگیده انہام یافت اما عادل شاه اطاعت نموده به بحر و الحاح طلب ملان
نامه کرده حسب الامتاس او نقش پنج پادشاه صاحب محمد حسین سلد و نوزد او فرستاده شد و صفی قطب شاه از گلگندہ
بمصور بلو شاه رسید و سلج چهار لک روپیه نقد و حبس المور و شکیش آورد و سکه و خطبہ بنام شاه جهان در ملک گلگندہ جاری
شده قطب شاه اطاعت نمود و عادل شاه نیز شکیش بسیار فرستاده و سکه و خطبہ پادشاه قبول کرد و شاهزاده اورنگ زیب
به صوبہ دکن سرفراز شد و از پیشگاه پادشاه فرامین مثل سایر امر بنام عادل شاه و قطب شاه صادر میشدند و پادشاه
بعد از این معاودت نموده و در سال ہم جلس مطابق به ست و اربعین و الفجر بخبری پادشاه به اجیر شریف رفته و از دولت
خانه که متصل آنا ساگر بود تا بمزار مبارک حضرت خواجہ بزرگوار سلطان الہند معین الدین حسن بخری خشتی غریب نواز
پایا و رفته شرف زیارت دریافت و در ہزار روپیه بختام انجام داده و مسجد و محراب و روضہ ہمایون بنا فرموده بود
بعضی چهل ہزار روپیه تمام رسید و تاریخ اوسہ قبل از این زمان شد مجد شاه جهان یافتند و فغان دران و سید
خان جهان بنام صبیخہ خزاری پنچہ ہزار سرفرازی یافتند و بکر آمدہ یک لک شصت ہزار روپیه بمنزل سید

شاه نواز خان صفوی بساچن فرستاده و دخترش را بپسندید و شاهزاده اورنگزیب خواستگاری نمود و شاهزاده از دولت آباد روانه حضور گردید و بادشاه بباغ نورنزل که شاهزاده در آنجا مقیم بود این رباعی طالعالبی آملی نوشته فرستاده و با تره ماگر زود تر آملی چه شود و یا ناخسته پیش از خبر آملی چه شود و زود آمدنت نظر بشود و در است و از نو اگر زود تر آملی چه شود و سفری بایران با شمشیر صریح تعلیمی بنجام هزار و پیمه و دیگر تحالفت بایران روانه شد و مبلغ ده لک همیه بشاهزاده اوزنگزیب انعام شد که در کدخدائی خود یکا را کرد و بادشاه آخر شب شکار خود بنزل سید شاه نواز خان صفوی رفته سرفراز نمود و عبداللہ خان پتاپ اوصیت را که در قلعه بهر چور خرید بود مالش داده و قلعه از و گرفت و لال خان کلاتوت که داماد بلا سخاں پسران سین بود بغایت خطاب کن بمندرسر افزای یافت و

ذکر محاربات قلعه قندهار

چون در میان سلاطین سادات صفوی ایران و غلبه گورکانی هندوستان مناقشه و خاصه بود و در زمان اکبر بادشاه میرزا مظفر حسین خان برادرزاده شاه طهماسب صفوی قندهار را با ولیعهد دولت سپرده بود و در زمان ابتری استقامت هندوستان شاه عباس صفوی در اوایل عهد شاه جهان قلعه قندهار را محاصره کرده گرفت و درین سال سبع و اربعین الف هجری علی مراد خان حاکم قندهار از شاه صفوی والی ایران را بخجیده و نوسل به سعید خان صوبه دار کابل محبت و سعید خان عرفیه و را بحضور بادشاه فرستاده و خود سپه خویش را بقلعه قندهار روانه کرد و قلعه قندهار بدست سعید خان رسید و سیاهوش آقامی که از پیشگاه شاه صفی بنادیب علی مرادان تعیین شده بود رسیده از سعید خان جنگیده انهمرا یافت و سعید خان شش هزاری شش هزار سوار منصب یافت و بادشاه قلعہ خان را پنجم هزار سوار نمود و قلعه را فرستاد و پادشاه از او شش جلیج با قوچه گران قلعه را نظر فرمود و قلعہ خان از پیش رسیده حصار زنید و رو بست را سخنور و دیگر قلاع آن سرزمین را تسخیر نموده بهرین سال ولایت آسام تحریر شد و آسیان بر حصون حاکم آورده سپاه مظفر بنامه شش قلاع آنها شدند و زیاده از چهار هزار آسامی گشته شدند و اما در اوجا سیر شده و پانصد کشتی بدست لشکر فعل رسید و رایو بلو والی آنجا در امان محب خزیده بمرد و سپاه و زور گرفت و اسلام خان صوبه دار بکال بغایت خلعت و منصب سرفراز شد و علی مراد خان نیز منصب پنجم هزار ترقی پذیرفت چون چهار جلیج سنگه را تصور والی جوهر و رطت نمود و بجای او بر طبق التماس او سپه کتیش حبوت سنگه خطاب را بجای و منصب چار هزار و یک موروشی ممتاز شد و امر سنگه سپه اکبر و بغایت سه هزار منصب و خطاب را سرفرازی انداخت و افضل خان علامه بهشت هزاری شود و ملک تبتت بیست و هفت خان اصن و اصل ملک محروسه گردید و یادگار بیگ بیو بیو عطا یک لک سی هزار روپیه نصبت شد و سی شهنزاده اورنگزیب ولایت بگلان و تمامت قلعہ آن و دیار ضیق شدند و بادشاه از اکبر آباد بلاهر نصبت فرمود و در سال شامس و اربعین الف و اراشکوہ منصب بست هزار و ده هزار سوار شهنزاده شجاع و اوزنگزیب پانزده هزار

دختران و مراکتش ده هزار گریه و یادگار سفیر ایران را پنجاه هزار دیگر و محنت شد و راه جیوت سنگ را طعم پنجاهاری علی حواله
 خان شش هزاری شده صوبه کشمیر یافت و یادگار یک کو توقف کرده بود و خواست شده و در نیت او را دو لک پنجاه هزار
 روپی نقد جنس انعام شده و بهت شاه صفی صغری و پادشاه کابل مصیبتی پنجاه هزار روپی و دیگر اشیائے تحفه
 فرستاده شدند و افضل خان علامه وزیر الممالک و علت کرد و پادشاه فرمود که مدت العمر از افضل خان بدریاره هیچ کیسے تخمین
 بر شمشید نشد و تاریخ او سه روزی بر گونے نیک نامی گفتند و جمیع از کابل برگشته از ولج او با دختر اعظم خان
 واقعه بصورت نگار مقرر شد و پادشاه بکابل رسید و علی مردان خان هفت هزاری شده صوبه لاهور نیز بدو مقرر گردید
 و عمره نام حاکم سیستان قلعه سبب راقصت کرده و لشکر نقل با از او برگرفتند و پادشاه به کشمیر روانه شد و اورنگ زیب
 بر دکن رفت و دیگر پادشاهی که نام و کر صرع برائے سلطان مراد قیصر و صوبه بود و از ام پنجاه و دو واسط از جانب خود
 و نه اسپ پیکش محمد پادشاه لمسانظر رسانید و ارسلان آقا سفیر روم سپه سبب نام با این مصع و حیاتی مراد و دو روز
 از جانب قیصر گذراند و در سال حسین و الف پادشاه شیر قی کشمیر توجیه کرده و لاهور رسید و به ارسلان قاسمی هزار روپی
 و یک مهر و دو لک و یک روپی صد توله عنایت شد و درین سال شاهزاده مراکتش با استقبال حکمت سنگ و دل را با صوبه
 متعین شد و شاهزاده بهاریات و بر اعاب کرده و حکمت سنگ نامان خواسته و قلعه را رگده را سپرد و میدان جهان بموجب
 فرمان عمارت قلعه را از بنیاد بر کندید و صوبه کابل به علی مراد خان کشمیر به شاه علی خان و پس از مرگ او به وزیرستان نقل
 یافت و در سال احدی و حسین الف هجری آصف خان بمردنه هزاری نه هزار سوار و اسپ سه اسپه نصب او بود و او
 وصیت کرده بود که من و کات و جلا و خلق پادشاه و اردو قلعه جنس و ده کرده و پنجاه لک روپی بود و پادشاه بیت لک
 پست سپه و پنج دختر و داده دیگر به دارا شکوه کنسیر و دختر او بود و او صد و سیستم میرزا صفوی نیز رگدشت و درین سال
 جلا و قلعه حکمت سنگ فتح شده و ازین بهار شد و شاهزاده آصف خان جلا و نموده و بخود آورد و درین سال بسبب غیابی
 آب و دل و بهت هزار عین کشمیر شاه شده سی هزار کس به لاهور رسیده زیر چهر و کوشن فراموش شده یک لک روپی به ایشان
 مرحمت شده و حکم شده که مادر لاهور باشت خدایا را الحام و دو سیست روپی داده باشند و سی هزار روپی به کشمیر برادر گرفت
 و دیگران فرستاده و از ولج مراکتش با دختر شاهزاده خان صفوی واقعه پنج لک روپی برائے این شاهزاده محنت
 شده و یک لک و چهل هزار با چن فرستاده و خانه شاهزاده زمان و میرزا عینی ترخان نصب پنجاهاری و صوبه گجرات یافت
 و شاهزاده دارا شکوه یا انعام و از ده لک روپی به از ران شده و پنجاه هزار سوار متعین شده که اگر پادشاه ایران بزند و باریا
 بمقتضای او و از دو لک و صحت شاه صفی فرستاده از غرضین برگشته رسید و در سال اثنی و حسین و الف عبدالعظیم یا لکونی
 را حکم شده که روپی بنجده لک و صد و شصت لک روپی برائے نه و باغ لاهور مقرر فرمود که بمبارف او رسانند و درین سال
 متقرب و متراحم و بعضی پنجاه لک روپی تیار شده سی موضع که حاصل او یک لک روپی بود و دیگر دکان و باغ محصول یک

لک روپیہ وقت او نموده شده و سال ثلث خمیسین الفیجری بنیخ عبدالحمید شریف که مخطبه پانندان وار گج و پیالار
 سرلوش طلائق بوسست هزار روپیہ نقد عنایت شد که بشلفی رسانده و هزارگان نیز بوسست هزار روپیہ دادند و شیشک
 حبیب کلان بلو شاه از پیش پدر میرفت گوشه چادر او بچراغ رسیده آتش در گرفت و اکثر بدن بیک سوخت و باد شاه
 عظیم اند و نهاک شد و تاسه روز بنیخ هزار روپیہ بستمین داده زندانیان از انداختند و هفت لک روپیہ از عین مال
 سرکار بخشیده و در راه اول شصت هزار روپیہ تصدق نمود و از شروع ماه دوم مقرر کرد که هر روز هزار روپیہ بخشیده
 باشد و هکیم مسیح الزمانی محمد داود و جالیه بیکم پرداختند و صوبه دکن به خاندوران خان مقرر شده منصب هفت هزار
 پنجاه اسوار و دو سپه سپه و یک کرور و اعلیٰ انعام یافت و بهمدین آنها را و امر سنگه پسر گج سنگه را طهو کر چندی
 از زمین بوس منوع بود و آخر فرزند شنبه که بادشاه و خلوت خان منزل دارا شکوه بود و صلابت خان میر بخشی دے را
 بکورش رسانیده و او در صف دست چپ بجای خدمت نامه بعد از نماز شام که بادشاه بنام یکے از امرائے سرحد
 بدست خبران شے نوشت و صلابت خان که بطرف دست راست ایستاده بود از فراز ایوان پایان آمده نزدیک شاه
 چار شاخه با شش گره گتم تن بود اگاه امر سنگه دیوانه دار جبر همی کشیده و وید و بر طرف چپ بر سینه صلابت خان زد و
 زخم کارگر کرده صلابت خان جان داد و خلیل الله خان و درجن سنگه و لدر ابره بکلاس گورو و سید سالار بار به و دیگر
 هفت کس از منصب داران و گزواران از زمین لیا و ویده بیکار کار امر سنگه را پیاپی رسانیدند و میخان و ملک
 چند نش او را محروم او سپردند مردم او آن هر دو را کشته خود نیز قتل رسیدند و در سال اربع خمیسین بادشاه که شمشیر
 رفت و خاندوران از دکن آمده راجه جی سنگه بچھو اسه والی جے پور که کلمی صوبه دکن بود و حفاظت دکن مقرر شد و جشن
 صحت و تبرک بادشاہ بشان و شکوه بسیار آرایش یافتند بیکم داد و بخلعت خاصه و منصب و دیناری و دو صد اسوار و سپه خاصه
 بازمین طلائق و یک اشرفی پانصد توره یک روپیہ پانصد توره و از ش یافت عارف خانداندار را بر بنجیده یا خلعت اسپ
 و فیل داد و پنج لک روپیہ که بادشاه نظر کرده بود و عارف رسانید و برخی ازین زر بیکم عطف و بعضی با فیل مرصع ببدنه
 منوره فرستاد و بعضی جراحان را نیز بر بنجیده روپیہ تنگ ایشان عنایت شد و آن ملکه ملی خصال در شش منسی بادشاہ
 پیشکش بسیار گذرانیده و صدک نام از اراجلال نواخت و شهنزاده اورنگزیب بپناخت خلعت بانادری و دو سپه خاصه
 بازمین طلائق و فیل بایراق فقره بصورت گجرات رخصت یافت و طغر خان صوبه دکن و کشمیر را یک لک روپیہ انعام شد و
 طالب کلیم بهمه تصبیه بد و صد اشرفی و خلعت سرور شد و خاندوران را خانداندارای بر خیم جبر گشت و تروکات نوشت
 لک روپیہ بود و در شش منسی و الف اسلام خان بخلعت خاصه و شمشیر و جبر مرصع و دو سپه خاصه بازمین طلائق
 و فیل بایراق فقره و عاده و شهنزاری شش هزار اسوار شده با نظام هر چهار صوبه دکن امور شد و سعد الله خان
 بخلعت خاصه و قدرت دیوانی خالصه شریف شرف شد و منصب چار هزار روپیہ و قلند ان مرصع یافت تا در اندک مدت بترشم

وزارت اعظم منصب پنجاهاری و هزار و پانصد سوار از او شد و علی مردوان خان خطاب امیرالامرائی یافت و مغیرت بن ابوت
شاه صفی توینیت شاه عباس ثانی صفوی مدتی مخالف سه لک و پنجاه هزار روانه شد - ۴

و ذکر تسخیر بلخ و بدخشان و محاربه با اوزبکان
چون بادشاه تبه تسخیر بدخشان و ماوراءالنهر و سمرقند که
دارالملک صاحبقران امیر تیمور گورکان بود و مدتی

بسیار داشت و نذر محمد خان اوزبک والی بلخ که لشکر کابل آورده هر چه در کار و بار او پدید آمده بود بادشاه پیش
از پیش درین امر سامعی می بود و سوسه کابل روانه شد و شانزده مرداد بخش علی و دان خان را با پنجاه هزار سوار و لشکر
نامزد فرمود و سوسه را اوزبک پس نزد محمد خان از دست پذیرد و پناه می آید و اوایل اوس او بهم برآمده و هزاره خنجر و بی
بجنور پذیرد و پناه داده و بغایت نفوذ و حبس دو لک روپیه سال از وی یافت و خان اوزبک بهرام خان و بخان قللی خان
از بیک پس از آن خود را با استقبال شانزده فرستاد و در روز یکشنبه او را به ضبط حصار پرداخته و نذر محمد خان بملاحظه احوال
حیران و بار بایران رفت و شهرزاده اموال او جمع کرده از پنج آلات و طلا آلات و دوازده لک روپیه از ایشان داشت
و دو هزار روپیه نقد و سرب و مادیان آب و سه صد شتر و ماده و بیضیه آمده و یکی انداخته و اش نهاد و یک می نویسد
و نذر محمد خان باقیه از خواص بایران رفت و پس از آن دختر او لبه شاهجهانی رسیدند و بادشاه بهرام خان را ائمه حاکم
با چاق و زرد و زنجیر و صیغ و منصب پنجاهاری و هزار سوار و یک لک شاهزی بهایی فرمود و بعد از آن خان اوزبک
پس خود را و اربابان هزاره و داراشکوهر و سرد و روپیه و یوسیا و مقرر شد و ستورات او را به بیضیه خود سپرد و که بسلوک لایت
ایشان را خوشنود ساخته و شهرزاده مردانش از عدم مناسبت آب و هوا می آید و دیار بغیر از آن برخاسته و سوار خان
بنسب آن ملک مقرر شده و شهرزاده لبزل منصب حمایت گردید و در سال ست تخمین الف تحری بادشاه از کابل به لاهور
برگردید و شانزده اوزبک زبب ملک بلخ و بدخشان مقرر شد و شهرزاده به بلخ رسیده و بیرون شهر خیمه زده و ماهی و سگ با و
را حصار است و طوطی و شمشیر خان ترین افغان را بحفاظت شهر مقرر نمود و خود در قول و بهادر خان در بر ولی علی مردوان
خان در دربار افغان و سعید خان در دربار افغان جای گرفته و افغان اوزبکیا از هر سو هجوم آوردند و محاربه عظیم واقع شده و
اندک بکان بر بر افغان را بنده بسیار شوم شدند و نامعلی مردوان خان بر ایشان غالب آمده و فوجی بر بر افغان زور آورد و سعید خان
که بسبب ضعف و بیماری و در بنگاه مانده بود با اوقات بر اسب سوار شده به بدو لشکر خود رسیده و کوشش مردانه کرده و
زخم برداشته و از اسب افتاد پس از آن اولطف الله خان و خان زاده خان نیز مردانگی مانده و چهار داشتند و شانزده اوزبک
رو به پنج افغان آورده اوزبکان فرار و زبند درین فتنه بیگ او علی اوزبک اوزبکان را از فرار برگردانده و
حریه خفت نموده و با اوزبکان نه می شنیدند و تمام اموال و اجناس ایشان بدست لشکر گورکان رسید و شانزده
مردانش حسب حکم راسه و افغان اوزبکان به بدخشان و دامه و چون اوزبکان به بدخشان رفتند و شانزده برگردید و

نیز محمود خان اوزبک نامه شتمش را الحاح و التماس بداد و شاه اوزبک زیب فرستاد و شاهزاده عرض داشت به بادشاه نمود بادشاه
 نیز بر سر مهر آمده فرمان داد که شاهزاده پنج را بجان داده بازگرد و شاهزاده پنج را بر سر مهر و قاسم خان نیز فرستاد محمود خان
 که بموجب فرمان جد خود حاضر شده بود و غلام و ذخیره پنج کاک رویه داده برگردید و وزیر یک درین یورش بصره رسید
 چهار کمر رویه بود که بست کرد و خسانی بحساب مغلیه و چارده کاک توان بحساب ایران است
 و بادشاه از لاهور به اکبر آباد حاضر آمد و شاهزاده شجاع به بنگال فرستاد و در سنه ثامن و الف هجری در دلی حصار
 قلعه و شهر را بنهاده بود و در سنه احدی خمین با تمام رسیه بود و شصت کاک رویه درین قلعه خرج شدند و بادشاه
 درین حال از دروازه کنار دریا که بشاه محل راه دارد داخل قلعه شتافته و در آن ایام شش غنیمت کرده و شهر و قلعه به
 شاه جهان آباد و سوم گردید و داراشکو به منصب سی هزاری معزز شد و حکم شد که تا در روز شش هر روز صد کس غنیمت
 یافته باشند و میر نیل کاشی تاریخ آن شهر به شش و شصت و چهار ایاد از شاه جهان آباد بگفتند و نیز از رویه ملی یافت
 و یک تنه بدین سطره و سرور کاشان و غنیمت و حرات مسلمه و اندلی و ده و صیابر و سلم که دو کاک و پنجاه هزار رویه قیمت
 داشت روانه مدینه منوره شده و فرمان داد که شصت یک کاک شصت هزار رویه باب عرب تصدیان تجارت خرید و روانه
 سازند تا از آن متاع پنجاه هزار نافع احوال تشریف که نمایند و جنش شصت هزار فروخته نافع او بختان عرب رسانند و
 نیز بیرون قلعه اکبر آباد و حیان آسا بیکم خنجر کلان بادشاه سجدی به بصره پنج کاک رویه با تمام رسانیده و حکم بادشاه
 اندرون قلعه اکبر آباد سجدی از انگ مرغان نموده پیش موتی سجدی و فرمود نیز در شاه جهان آباد و سیاب و سیب
 احدی و شصت و الف رسانیده که در غنیمت و نعمت نظیر ندارد و تاریخ تمام او سجدی کاک کعبه ثانی متاثر
 بود و قبله حرات آمد سجدی شاه جهان ۱۰۶۴ و در سال ثامن و خمین و الف هجری صنوبر گجرات علا و صوبه اکبر آباد به
 شاهزاده داراشکو و تفر داشت و شیخ عبدالجید لاهوری شاه جهان نامه نویس و قلعه ده ساله با تمام رسانیده ده هزار روپیه
 انعام یافت و اسلام نمانید اعظم خان انتقال کردند و صوبه دکن بمرا بخش مقرر شد

محماریات قلعه قندهار و بدر فتن آن قلعه از دست لاطین گور کانیه و الاتبار در سال فکوشه عباس صفوی قلعه قندهار را

محاصره نمود و قلعه داران بهست و فتنه را عارض فرستاد و ما پیش از رسیدن انتم بادشاه عباس قلعه قندهار بهست
 و غیره را گرفته بود و دولت خان قلعه دار قندهار و دوشاد خان و قیاق خان که بن دل خان و غیره از قلعه قندهار و درین
 دار و بهست بیرون آمده روانه هند شدند و بادشاه ایران محارب خان را با فوجی جرارد قندهار و حجه را بهست گذاشت
 بهرات رفت و در سنه تسع و خمین و الف هجری شاهزاده اوزبک زیب و سعد الدخان و وزیر قندهار رسید و محاصره
 پرداختند و قلعه عباس که در بهرات بود و امر آن خوش را با ما بد فرستاد و نظری علی بن محمد قلی بیگ بجای قلی خان

قباد خان بنجیر خان والد قلی خان امرائے ہند کہ بمحاصرہ بستی مشغول بودند فرستادہ و مقرر قلی خان سپہ سالار سپاہ قلی خان
 تو قلات کے اسے عقب روانہ شد و امرائے تعینہ بستی را محاربه با ایشان دست دادہ و اسرا از کشتن آندا و ایرانیان را بقتل
 برگشتند و رستم خان کوئی قلیج خان را شاہنژادہ اورنگزیب بیکار بہ فوج ایران مقرر نمودہ و مقرر قلی خان با ایشان جنگیہ
 ملا و ان طوفان تمامہ و زخماری عظیم نمودہ در وقت شب از ہمدگر جدا شدہ و بعد کرات جانین رسیدند و اورنگزیب
 بوجہ استدادایام محاصرہ و فقدان غلات صلاح در بازگشت دیدہ و بغیر از جنگہائے فزادلی جنگیہ دیگر واقع نشدہ و
 شاہنژادہ اورنگزیب بنصب پانزدہ ہزاری و دوازہ ہزار و دو سو سپہ سپہ و سعد اللہ خان وزیر بنصب ہفت
 ہزاری ہفت ہزار و دو سو سپہ و رستم خان بترتیب پنج ہزاری چار ہزار و دو سو سپہ و نظم صوبہ کابل سر فرازی
 یافت و شاہنژادہ خان بصوبہ کن تحصیل یافت و شاہنژادہ خان صفوی بصوبہ بالوہ مقرر شدہ و مراغش بحدود رسید
 و درین وقت عرفینہ نذر محمد خان شاعر بہ خروج بوجہ تنگستانی و طلب اہل خود رسیدہ فرمان شد کہ صدر ہزار روپیہ
 بہ نذر محمد خان عنایت شوند و عبدالرحمن خان سپہاوی ہزار روپیہ از بادشاہ و بستی ہزار روپیہ از شاہنژادہ
 و ارانکوہ ملاوہ از مصحح آلاک و طلا آلات و آتشہ و استغنیہ بالغام یافت و یادگار جلال سفیر وزیر یک خیمہ خلعت
 پنج ہزار روپیہ بالغام یافت و سوان خان از یک از زرو زیور سہ لک روپیہ یافتہ شخص شد نہ و بادشاہ از دیرپا
 دلی فرمان داد کہ علاوہ از ان صدر ہزار روپیہ کہ اول معرفت علیمردان خان امیر الامرا ارسال یافتہ بودند صدر ہزار روپیہ
 و قبضہ شمشیر صبح برائے نذر محمد خان روانہ نمایند و چاہ ہزار روپیہ برائے سجان قلی خان سپہاوی فرستادہ شد نہ و ماخر علی
 سپہ نذر محمد خان رفتن قبول نکردہ و ہندوستان بودن قرار گرفت و شاہنژادہ اورنگزیب بصوبہ بلتان و ہستہ
 سر فرازی یافت و شاہنژادہ مراغش بصوبہ کابل مقرر شدہ و امیر لاک بک شیر تعین یافت و سعد اللہ خان وزیر بہ
 تنخواہ و کمزور دام کسی لک روپیہ سالانہ میشود و عز شد و در ستمین الف ہجری مسجد اکبر آبادی محل بوف یک
 لک و چاہ ہزار تعمیر شد و بادشاہ و در مسجد رفتہ دو گانہ ادا نمود و یکم ہجریہ خوان مملو از زر و کیم بہ شمار و پیشکش بسیار
 در صحن مسجد نظر اخراج گذرانید و نامہ نذر محمد خان منضم بہ شکر حمد و طاعت و استغنیہ مزین عنایت رسیدہ کون بادشاہ
 در یاد دل صدر ہزار روپیہ نقد و ہنس و دو صدر ہزار روپیہ و نیز بقیہ آنچه بعد از فتح بلخ بنصب بلخا نہ آمدہ بود و با و شامل کردہ
 برائے خان اورنگزیب فرستادہ و ہزار روپیہ برائے عبدالرحمن خان پسر شہر فرستاد و ہجریہ سال عبدالرحمن خان پسر خان
 مذکور بقید برادریہ در آمدہ و محافظان را فرستادہ ہندوستان رسیدہ چار ہزاری پانصد سوار گردید و در سال احدی و
 ستیس حضرت سید محی الدین علیہ الرحمہ غیر سلطان و ہم کہ از اولاد امجد حضرت غوث الاعظم غم غوث انقلیق محبوب
 سبحانی شیخ سید محی الدین عبدالقادر الحسنی نجفی جیلانی رضی اللہ عنہ بود و رسیدہ و بادشاہ با عز از تمام ملاقات کردہ و
 حاجی احمد سعید سفیر خود را معجینہ صبح و شمشیر با پودہ صبح قیمتی یک لک و دو سیار رخاں نزد سلطان مقرر شداد

و حکم شد که شمع یک کد روپنر بمیدان بندر صورت خرید به غیرین تا به تحقیق آنکه معطله و دیه منوره تقسیم شود و از سال
جلوس تا این سال شمع ده کد روپنر سولس نقد کردین و دو قعده شریفه ارسال شده بود قیمت شمع در آنجا و چند
میشد و به سفیر سلطان از روز و روز و قاضی شصت هزار روپنر نقد و سوسه شصت انعام شد و سعید خان هفت هزار
در گذشت و او در گنزیب و سعد الله خان با پنجاه هزار سوار مقرر شد و از شدند و پانصد شتر خزان و پانصد شتر سوار
و هزار شتر بار بار و توپخانه و باروت و غیره همراه داد و با دوشاه نیز در قیام بخش کابل شده شهرزاده او در گنزیب است
هزارری منصب یافت و شاهزاده داراشکوه بالغام خلعت مکلان بجا آورد و چار کد روپنر خزان و پانصد شتر سوار
برای خرج اوانج قندار فرستاد اما شاهزاده او در گنزیب چند سوسه محامه قندار نموده و بعضی وجوهات برگشت و
شهرزاده داراشکوه پنج کد روپنر دام انعام یافته سلیمان شکوه پسر داراشکوه به منصب هشت هزار چار هزار سوار و
خیبم شرج که مخصوص بادشاهان است معقل مادی و قلم و قناره سرفراز شده و کابل مقرر شد و داراشکوه صوبه
مغان یافته و در گنزیب بالغام صوبه بگلانه و صوبه داری و کن سرفراز گردید و بادشاه معاودت با کابل را فرمود و شاهزاده
شجاع پیر که کد و شایسته خان گجرات شخص شهنشاه صاحب میرالتا فرین و محاربات قندار بود موافقت مذهب
باساطین صوبه و ایرانیان و مخالفت آتسن بادشاهان به منصب بسیار بکار برده و موجودا نانت او در گنزیب و لشکر خلیه
بهر سطر بکار برده و کیش از این قندار نبوده و عمارت او در ده که در سیاق توابع نامونون است به کشف خود در آن
از عیارش به حمایت ایرانیان پیوسته و در چون داراشکوه تسخیر قندار بخود گرفت بالغام است کد روپنر سرفراز شد
و راجه جسونت سنگه را محور والی جوهر و پهلوان منصب شش هزار چار هزار سوار سرفراز گردید و راجه سنگه سیسوت
ابن ملکیت سنگه ابن کرن سنگه والی اودی پهلوان منصب پنجاه هزار سوار خطاب را نامتاز شد و شاهزاده داراشکوه
با فوج بیشمار تسخیر قندار رفته و از اربابان نیز امرای کبار مثل سخنان بیگ غلام و منوچهر خان بگلاری و علی قلی خان
سیدالار و غیره مقرر شدند و در ششم خان کهنی قبل از ورود امام قلی سلطان والی اسفراین دسترسیده و قلعہ است
آورده و چون عثمان بیگ رسید و ششم خان مقابل شد غلام مذکور صلاح و مقابله بنید و پیما گشت چون دیگر امرای ایران
به سخنان بیگ ملحق شدند و از هر طرف زور آورده راه آمد و رفت غلوا و ذوق لشکر نعل بر بستند و گماشتنایان
زیاده میشد و ششم خان قلعہ است را زده و بمکر شاهزاده برگردید و شاهزاده داراشکوه نیز از دور قلعہ بر فاست کابل رفت
و از آنجا بشاه جهان آباد خدمت بادشاه معاودت نمود و شاهزاده مراد بخش بصوبه گجرات تعیین شد و ذوق القنار اما فیض
روم رسیده و در هر جا که میگذشت امرای یافت کرد و فرمان بادشاه سلطنت بوسه میداد تا به روز و روز و پنجاه هزار
روپنر یافته بود و در سال رابع و تین الف و چهل و پنج بادشاه به اجمیر شریف نهفت فرمود چون در عهد جاوید بادشاه و راجا
امیرنگ والی اودی پهلوان مقرر بود که از اولاد راجا ناهر کراناشود و اطاعت بوده و قلعہ جیسور را استحکام دهد و در مینولا

بعض رسید که قلعه مذکور نهایت تزیین یافته بنابر آن سعد الله خان وزیر یاسی هزاره و اجیت انهدام قلعه مذکور خواست یافته
 و او قلعه را آه و در عرصه چهارده روز قلعه را منهدم ساخته چون را نامتنه شده بود سید و اراشکو و غلطقیات خوار
 پذیرائی یافت و ذوالفقار آقا سفیر رومی هزار روپیه یافت و اراشکو نیز نسبت بنار روپیه و سلیمان کوفه پنجاه
 و حمله الملک سعد الله خان پانزده هزار روپیه دادند و پادشاه روز دیگر یک سال شرفی چهار صد توله و یک روپیه چار صد توله
 بسفیر قوم عطا کرده و نامه بایک مخبر صفت قیمتی یک لک روپیه با کمر صاع بالماس و یا قوت قیمتی چهل هزار روپیه و
 یک شیشه عطر چنان گیرنگرد و دوزارت بهان گجرات و کشمیر قیمتی یک لک روپیه بر آید سلطان روم فرستاده شد
 و سی هزار روپیه و دیگر به ذوالفقار آقا القام شد مجموع القام سفیر دو لک و هفتاد و پنجاه هزار روپیه بود و در شرفین
 قمری شازده و اراشکو به بنیت خلعت خاصه با سوری المسی زر نگار که بر گلهای آن قرص صاع بالماس قصبه بود و
 در گریبان و دو آستین و المان به آلای بیش قیمت طرز بود قیمتی دو لک و پنجاه هزار روپیه و سرندی از یک قطعه
 لعل و دو دانه و ارید قیمتی یک لک هفتاد هزار روپیه و سی لک روپیه نقد و خطاب شاه بلند اقتبال سرفراز شده حکم شد
 که پیش تخت بر کسی طلالی نشسته باشد و در ستیغ منبتن القاب همی سید محمد سعید اردستانی مخاطب میر حاکم که راتق
 مهات عبداللہ قطب شاه والی گلکنده بود از آنکس خود بخیده و نسل پشازده و از گزیب حبتت نصب پنجاهاری پنجاهار
 سوار یافت و پیش محمد امین بجنهور رسید و عیب دو هزاری و دو هزار سوار یافت و بیع بنام قطب شاه شرف لغاوت
 که ایشان را الماعتت بنمایه و در سال سندی ششم الف سعد الله خان وزیر الماکا امتعال نمود و چون قطب شاه
 محمد امین را تنقید داشت تا سوال او را متصرف شنید بیع دیگر تهید بنام او جاری شد که محمد امین را خلاص کند و در
 بنام هزاره و ازنگ زیب صد و ریافت که اگر قطب شاه اهل نشو و بنا دیب او بر آید و نشایر بنام شاکسته خان صوبه دار
 و دیگر امرای کلکی دکن از قام شدند که خدمت شاهان هزاره و ازنگ زیب حاضر شوند و شاهان هزاره و ازنگ زیب همین سخن و شاهان هزاره
 سلطان محمد را بمتعلقه فرستاده خود نیز مازم دکن شد و قطب شاه ازین نسیب بر خود لرزید و محمد امین را با تواضع
 خدمت فخر هزاره سلطان محمد فرستاد اما اموالش را نداد و شاهان هزاره ازین و جیحان روانه گلکنده بود و قطب شاه از قریب
 بیم و هراس در قلعه خرنیه و جدید آباد رفت و محمد ناصر را با صندوق و جواهر و موصع آلات فرستاد و از نوگستائی ظاهر شد و
 متعبد گشت و حرم و دختر هزاره سلطان محمد و فرزند را با آده عارت نمودند و شاهان هزاره و ازنگ زیب بگلکنده رسید و
 پنج شش هزار دهنی بیرون آمد جنگیده منهدم شدند و قطب شاه با چار شده و غدر بسیار فاشه و سخن مخبر و لجاج
 و دیوان آورد و دو دختر خویش بر آید شاهان هزاره سلطان محمد داده و پیشکش های بسیار از مال سابق فرستاده و با پادشاه
 نیز این صلح را پندیده و شاهان هزاره سلطان محمد منصب هفت هزاری و دو هزار سوار فرستاده و ازنگ زیب نسبت هزاری
 پانزده هزار سوار سرفرازی یافتند و میر حاکم سید به خود بخید و شاهان هزاره رسید و میر احتضار عظم خان و خلعت خاصه

جمهر بر صبح باهول کتاره و علم و قناره عطا شد و شایسته خان بنصبش هزار شش هزار سوار و دو پانصد
 خان جهان سرفراز شد و معظم خان میر جمیل بحضور رسید ملت خاصه و شمشیر صبح و نصبش هزار شش هزار سوار
 و قلندر صبح و وزارت اعظم و دوست امپ و یک نیل با داده و پنج کاک رویی بقدر سرفرازی یافت و معظم خان الماسی نظیر
 گذرانید که دو صد و شانزده سیرخ وزن داشت و قیمتی دو کات شانزده هزار و شصت و پنج نیل نر و داده با ساز و سامان
 که شانزده با ساز طلا و شانزده با ساز نقره بود و بیشکیش نمود قیمت مجموع چهار بیشکیش او پانزده کاک رویی شد و درین
 جشن شاهی شاه بلند اقبال دارا شکو و بیشکیش یک کاک و پنجاه هزار روپی از نظر گذرانید از آنجا بیست و یک قیمت شصت هزار روپی
 بود و بالغام پنج کاک و دوام سرفرازی یافت و درین حال سید جامع شاه جهان آباد تمام یافت و ده کاک رویی در تباری او
 صرف شد تاریخ تمام او سه سید شاه جهان قبله حاجات آمد و گفتند نخواهد و دارا شکو شصت کاک و دوام مقرر شد که
 یک کاک و دو پنجاه کاک روپی به الیه همیشه و دو کاک و کات تعال عادل شاه والی بیجا پور و عروج مجهول النبی تربت او باد و شانزده
 او رنگ زینتین بنوعی کاک او گردید و ششم خان شش هزار شش هزار سوار شد و معظم خان و شانزده از خان جهان سرفراز
 و نجات خان گورکان و دیگر امرا بایست هزار سوار نمودت شانزده او رنگ زینتین مقرر شد و بوجه و بایست طالعون با شاه
 بیشکاز گده و کتیرفته و ششم خان فیروز جنگ بنظم کامل و بنصبش هزار شش هزار سوار شد و در سال سبع و ستین و الف و جیسری
 علی مراد خان و در گذشتند ابراهیم خان پسر چار هزاری سوار سوار و نصب یافت

فتح قلعه بیجا پور و ملک عادل شاهی | چون شانزده او رنگ زینتین و بیجا پور گردید و در ملک
 بسه رسید و نزد یک قلعه بیدر رسید و بجا و او را پسر
 و بعد حرب و غلبه و فتح و ساخت و در اینجا خطبه بنام صاحبقران ثانی خوانده و فتح و جنس بیدر را ضبط کرده
 بر تصرف در آورد و بیدر با و شاه تثنین کن بود و اول و ایان دکن و تصرف داشتند و بعد از آن سلاطین بهمنه تقبض
 آورد و بعد از آن عادل شاه میان بیجا پور تصرف شدند و بعد از آن اقلق سلاطین گورکانیه گرفت و مکه هزاره
 بعد این فتح قلعه کلیمان را نیز تصرف در آورد و نخواه شانزده او رنگ زینتین ازین خدمه و دوازده کاک و دوام گردید
 و ولایت بیدر و قلعه رام که بطریق الغام شانزده مقرر شد و عادل شاه و کلا فرستاد و مجرب بسیار نمود و بشانزاده
 او رنگ زینتین و الف و جیسری که کاک و دو پنجاه کاک روپی از نقد و جواهر و اقبال بطریق بیشکیش اصل ساز و قلمبر پزیده
 با ملک گورکان و محاللات دیگر تصرف گشت و شانزده او رنگ زینتین با و شاه گزارد و شانزده حالات مجرب ایشان را مقرر شد و ششم شاه
 در یاول پنجاه کاک روپی از حد بیشکیش نیز بوجه در اندکی آنها معاف فرموده و بشانزاده فرمان داد که تقبیر را وصول نماید
 و برگردد و درین و لا باد شاه را عارضه حبس لیل روی داده و بوجه تشخیص داده و او سیصد گزشتند و مقید بقوله و پنجه
 ضعف و تکلیف بسیار بود و هفت کاک و پنجاه هزار روپی با فیل و یک سوار عراقی خیرات شده و زندانیان را باقی گذاشتند

بتجربہ و تقریب غنائی غیرت منیا قناد و شازادہ داراشکوہ بنصب پنجاہ ہزاری سی ہزار سوار و سپہ سہ سپہ و انعام
 یک کروہ و دام سرفراز شد و بوجہ توسل اور نگریب بسعایت بعضے و تحریک داراشکوہ معظم خان از وزارت غنائت
 و راسے رایان تابعین وزیر بکار و بار وزارت پر داخت چون عوارض بر مزاج بادشاہ غلبہ کردند و محبت داراشکوہ
 غالب بود بہ تجویز او بادشاہ بسواری کشتی از شاہ جهان آباد بہ اکبر آباد رفت چون قدر سے افادہ رویدادہ ہزار
 روپیہ از طلا و جواہر حکیم تقریب خان انعام شد و سیزدہ لاکھ نو ہزار روپیہ از جواہر کلات بشاہ بلند اقبال داراشکوہ
 عنایت شد و نصب شصت ہزاری ذات و سی ہزار سوار و خواہ بست و سہ کروہ و دام کہ دو کروہ و ہفت لاکھ
 پنجاہ ہزار روپیہ سالانہ میشود و شازادہ داراشکوہ عنایت شد و صدر اس سپہ مرہ و عراقی و صوبہ بہار و نیمہ
 عنایات گردید چون شنید کہ شازادہ شجاع از نکالہ باشکرے عازم اکبر آباد است و خبر سے صحت بادشاہ را از سازش
 داراشکوہ میداند بادشاہ تہمید کرد و داراشکوہ جیل مان شکوہ سپہ اورا باراجہ جے سنگہ کچھو امہ والی جے پور بہار خان بست ہزار
 سوار بدفع اطمینان کرد و جے سنگہ منصب شش ہزاری پنج ہزار سوار و انعام یک لاکھ روپیہ سرفراز شد و فرمود کہ اگر شجاع
 برگردد و بہ اولاد بتاویہ پردانند و بہار جے سنگہ را تھور والی جوہر و منصب ہزاری و ہفت ہزار سوار و انعام یک لاکھ روپیہ
 و دیگر عنایات عزت انداختہ مقرر شد کہ صوبہ مالوہ بدو تعلق شود تا سدا راہ اورنگ زیب باشد و سید قاسم عازم داراشکوہ
 بحر است کہ اکبر آباد و صوبہ داری انجام خص شد و بعض رسید کہ مراد بخش بھو و شجاع اخبار ساز سی طبع شہر با خطبہ
 سکہ بنام خود کردہ قاسم خان برائش بہ تہنہ و نصیب گوارات امور شد الغرض بادشاہ کہ ولد او محبت داراشکوہ بود و چہ
 اورا مینخواست تدبیر سے کہ اتھویتا و سے نمود و عمل سے آورد اما چون شاہ بلند اقبال را اقبال یا ورنہ بوجہ سے رسید و
 ہمتہ و ابر و عکس نتیجہ دادند و اورنگ زیب چنانچہ خامہ آمادہ کن بنسیدہ در قریب اودھین با بہار را چہ ہفت سنگہ و سنگہ
 بادشاہ جنگیدہ نظر یافت و بادشاہ را اگر چہ فی الجملہ افاقہ دست دادہ بود اما ضعف و نقاہت بسیار داشت کہ بخت یز
 حکما انرا کہ اکبر آباد سے شاہ جهان آباد روانہ شد و در راہ خبر شکست را چہ جوہر و دیگر امر سے بادشاہی شنیدہ داراشکوہ
 بعض و الحال پدر را از زاد برگردانید و اکبر آباد آورد و بادشاہ ہر چند سعی بمصالحت کرد اما داراشکوہ نظر بر اقتدار و اعتبار
 امر او کثرت افواج و ملازمت را بجان ہند قبول نکردہ تا کہ در موضع را چہرہ ہر دو برادر مقابل شدند و بادشاہ دھین
 تمازت آفتاب و حرارت ہوا خیمہ فرستاد کہ در وسط لشکر از نیند و غوہ نیز با وجہ جمعیت تہید سواری داشت اما داراشکوہ
 صلح را منافی مطالبانستہ و در تعجل کہ شیدہ پیش از رسیدن بادشاہ جنگیدہ شکست یافت و عالمگیر اورنگ زیب اکبر آباد
 آمدہ بادشاہ یک ہفتہ تیغ کش عالمگیر پور سے اوفتاد و اورنگ زیب آن را مبارک دانستہ عالمگیر لقب اختیار کرد
 چون بادشاہ با وجہ اقتدار عالمگیر معاہدہ داراشکوہ در خواست اورنگ زیب برائے اخراج او بدہائی نہ و تقریب خان را
 کہ بخلج بلر شاہ یرینیا نمودہ بود و سہ ہزار راشتری و خلعت خاصہ و جہر صرعیہ و ملاکہ و بار بد انعام کردہ جہت مذاویہ تقریب

بیاری مقرر داشت و بادشاه بے اختیار بموجب شخص شصت و هفت امتیاز سلطنت بر او رنگ نریب گذار داشت و خود چند سال در
 عزلت و بند گذرانیده و دوشنبه بیست و هشتم ماه ربیع سنه سی و سیم الف سجری وفات یافت ایام سلطنت آن
 شهنشاه فلک بارگاه سی کی سال و شش ماه و یکروز و ایام محبوسیت هفت سال و دو ماه و بیست و هشت روز بود و در آخر
 هفتاد و شش سال و سه ماه و بیست و هفت یوم قمری بود و هفتاد و چهار سال و هجده روز و شش روز و یکروز و یکروز و یکروز و یکروز
 مدفون گردید سه سال تا ریخ فوت شاه جهان در رضی الله گفت اشرف خان که آنکه فردوس آشیان آمد
 ثانی صاحب قرآن آمد که شاه گیتی پناه شاه جهان و چون زنیان شد بقصر جهان که از حجب بود و در بیست و ششم
 که زشاهی شده بیخ نهم که سال تا ریخ طغش ضوان که در قمر غفلت شاه جهان که شاه جهان بادشاه بادشاه
 عادل و شجاع و دین دار و متشجع صاحب علم و کمال عدل و داد بود و همواره از نهیات و محصیات محترس بود و غیر از یکبار
 گاهی لب بر شراب نیالود و آنهم روز شنبه سالگره او بود و همگی بادشاه ویرا طلبیده گفت که بابا ما بادشاهیم و بادشاهان را
 این قدر پیر نباید باید که در روز شنبه مادر دریا خورد و دهی و بدست خود پیالهداد اما شاه جهان بعد از آن گنج خرد
 با علما و صلحا و صوفیان اهل دل صحبت داشته و اکثر صاحبان در مجلس سماع و حاضر شده اند و بعضی از فقرائے صاف
 باطن در مجلس سماع و از غایت ذوق و شوق جان داده اند انحضرت ظاهر بادشاه لاجالت و شجاعت و سخاوت و ولایت
 که انتهای اوصاف شاهی همین اند آراسته بود و بالطنش از صداقت و مروت و طریقت و معرفت که از انعمای عظمای
 الهی اند پیراسته بود و نهایت عظمت و شوکت در هندوستان بادشاهی کرده و در زمان او اقبال گویا که نیرب اوج عروج بود
 تمامت راجگان هندوستان سر خط بندگی او نهاده بودند و جمیع امر لے مفضل و سید افغان و شیوخ فعیل قزاقش را
 آماده کرد و از آنجا در وقتا و در زمان او دختر پیدا شد که در دو نیم سالگی پستان برآورده و نفعت سالگی بے آنکه کسی باو
 متعارف کند عالم گردید و در بیست سالگی سپه سرخیش شکل زاینده و نظار گیان را معترف قدرت ایزدی گردانید و خاتون او
 که صاحب رتبه بود و در قنداری محل بود و در سی و شش سالگی میرزا صفوی نیرب و بهرام شاه این سبیل صفوی والی ایران از قوم
 سادات صفویه و دختر شاه نواز خان بهار و نوزده ساله این خانم خان عبدالرحیم خان و حمده خاتون و زبده بیگمات او از حمده
 بانو بیگم الملک بزم تاز محل بود که عوام به تاج بی بی شهنشاه دارد و او دختر آصف خان ابن اقل و والد و غیاث بیگم
 بود و در سنه دوی و عشرين و الف بقدر شاه جهان در آمده و مادر پسران شاه جهان بود و هر چهار پسر و سه دختر بادشاه
 از بلبل ممتاز محل بودند و فتنه بیگم استین بود و قریب در دره بچه در شکم او نایب که حاضرین از او از او تحسینند و بیگم
 از حیات مالوس شده بادشاه را طلبیده گفت که حال چنان است و چون بچه شکم او از کن مادرش از زندگی اسید
 ندارد اکنون در وصیت میکنم اسید که قبول فرمائی اول آنکه بفضل ایزدی بادشاه را چند پسر و دختر موجود دارند و برائے
 نام و نشان همین کافیت چنان نمند که نسل از دیگر کسی پیدا نشود و با هم جنگی مبدل نمایند و بیگم آنکه بر نزد من مارتی

چنان بنیاد نهاد که در پلے نشان نرسند و بادشاہ قبول نموده چون دستر متولد شد بیکم انتقال نمود و بادشاہ و درگاہ آباد کیا
در پلے جمنامارتے بر مقبرہ او احوادث فرمود کہ بے تکلف در دنیا نیشر نخواهد بود بانواع سنگهای بیش قیمت در صخرہ
ہفت سال بعرف پنجاہ یک روپیہ شیرند و تاریخ ولت بیکم ۵ جلے ممتاز محل جنت آباد ۵ گفتہ اند و بادشاہ نیز در
ہمان مقبرہ بہ پہلو سے ممتاز محل مدفون گردید و بادشاہ راز ممتاز محل چار سپہ بوند اول ایشان شاہ بلند اقبال ار اشکوہ
بود از بطن ممتاز محل بیکم و طالب کلیم و تاریخ تولد اوس گل اولین گلستان شاہی ۵ گفتہ و اور سہ راج و
عشرین و الف متولد شد و عقد و بانادر بیکم و خسر سلطان پرویز ابن جہانگیر بادشاہ گردید و ہاسپ قلی ترک درین عقد
نوزدہ بیت تاریخی گفتہ کہ در ہر صرع او تاریخ است چند شعرا زان نگاشتہ میشوند ۵ محمد اند کہ شد و دیگر سے
نائب سلطان ۵ رواج التیام افزون حدود وصل آبادان ۵ نہ سے شایے نکو امین کہ با دادا نام اقبال ش ۵ عین
عہد را باز و بسیار جوہر سامان ۵ وجود جاہ او با دصفا سے حکم راقبت ۵ لولے نرم او ساز و دل شیر و شادان ۵
و ہم صنعت توشیح نگار بر دہ صلا بسیار یافت و طالب کلیم و تاریخ اوس قران کردہ سعدین برج جلال ۵ گفتہ و این
واقعہ در سہ ثلث و اربعین الف ہجری شدہ چون بادشاہ محبت غرطہ دار اشکوہ داشت اورا بچہ کہ در زربور
در زاید مراتب او یکوشید و برادران دیگر ازین مہر سنجے بخاطر ہم رسانیدند و دار اشکوہ نیز از برادران اندیشہ داشت
و وقت از دہ و مرض بادشاہ جنت سنگ و دیگر امر را بحرب اور نگزیب لہر کردہ ایشان شکست یافتند و دار اشکوہ نیز
جنگیدہ و نہزم بہ دہلی رفت و باز افواج آراستہ و بوجہ آمدن عالمگیر بہ گجرات رفت و چون در حرب شاہ شجاع را حبسہ
جسوت سنگہ اتفاق ظاهر سخت دار اشکوہ بابت و دودہزار سوار جرارہ باجمیر آمدہ جسوت سنگہ عریفی فرستادہ و برا
تحریر بس با آمدن نموده بود شاہنژادہ چون بجوامعی خود مہور رسید و عالمگیر بادشاہ با وجود تصور سخت جسوت سنگہ را صلاح وقت
سماں نمود و راجہ سے سنگہ چہا ہر و غرطہ تصور اوحی کردہ نشو را طفت بنام او فرستاد و ہا راجہ جسوت سنگہ حسب عادت خود
نام و انگلی را بکار بردہ دست اناناد و دار اشکوہ کشید و عریفیہ نوشت کہ شاہنژادہ باجمیر لیف رود کہ نیدہ راجپوتان را
جمع کردہ حاضر میشود و شاہنژادہ ہر چند ویرا طلب نمود جسوت سنگہ نیامد و دار اشکوہ بالفورت در کوہستان امیر مہوچال بستہ
جنگیدہ و آخر الامر از رنگ زیب شکست خورد و گجرات رفت و راجپوتان و لشکر یان لشکر سامان اورا غارت کردہ امر آ
گجرات نیز ازاد بار و دار اشکوہ فرسیدہ دست بدامن عالمگیری زدند و دار اشکوہ بہ ہکر رفتہ در رگستان تکلیف بسیار کشید
و یک جہون زمیندار و دہر کہ شاہجہان اورا بقصور کرد پلے پلے میکشید و دار اشکوہ شفیع شدہ غلامی دادہ بود درین
وقت خیال ادا کردہ نزد او رفت تا چند سہ دیناہ او آسودہ دم راست کند و بقندہ مار رود و درین ایام نیز ہتھنژادہ
لہار منہ سل گرفتار شدہ ولت کرد و او اکثر رفتار را سہاہ جہازہ او بلا مہور ستاد و خود با مسعود و کاغذ خاست کہ لہر رود کہ
چند بقندہ مسعود و ملک جہون افغان انتہا فرست نموده و روکو خود بسیار ہی بے ایمانی و حق نشناسی آلودہ شاہنژادہ را

با پسر شکوه پیش و نگیرنموده و حقیقت بر او بر چه سنگ و بیل در خان نوشت و ایشان شاهزاده را تنقید کرده آور و زعفر
 مردم بر ملک حیوان احسان فراموش لغت میکردند چون از رسیدن شاهزاده آشوبی عظیم مینمودند و آمدن او را گریب
 بقا کے سلطنت خود در اعلام بنیاد حیات آنچنان برادر والا قدر دانسته و حکم تعیل او نمود و نیز گویند که بعضی از
 کلمات او چنان بودند که علما فتوای کفر بر او دادند و صاحب سیر المتأخرین بطعن علماء اہل سنت این شعر دارا شکوه را
 نوشتند که کفر و اسلام در پیش پویانند و مدد لا شرک لہ گویانند که علمائے حنفی برین فتوی کفر نوشتند
 اصلی ندارد و مصنف موصوف بود و تعصب خویش بر چندین مطالب را العبارة طعن کیں نوشتند و در شعر حکیم ثنائی
 است والاق در مصنفات حضرت حکیم ثنائی موجود است باز بقضیف حکیم ثنائی علیہ الرحمۃ فتوای کفر بر دارا شکوه
 چه طور راست میشود بکفر دارا سوادشاهی و نکلداری قتل برادر گویا جرح نموده شہادت شاهزاده دارا شکوه در
 شب سیست و یکم و الحجۃ سنہ تسع و ستین والف و قبلہ غره محرم سنہ سبعین الف ہجری و انقضاء شاهزاده فقیر ندرت
 صوفی صافی مشرب بود و میر حضرت شاه خلیفہ میر بخشی لاهوری رحمۃ اللہ علیہ بود که در شرب فقر و فنا در جہ لا ین
 یافتہ بود و جہ مذہب صدق و صفا تعصب و مزاج او نموده و از تو عالمی ایچا کے سلطنت جہان خانی شہادت و سعادت
 جاودانی و بر آنحضرت گویند که وقت شہادت این رباعی گفت ۵ روز سے کہ شہودا ذا السما العظمت ۵ و آندم کہ بودا
 النجوم انکدرت ۵ من و امن تو گیم اندر عرصات ۵ گویم صنما بائی ذنب تلمت ۵ و لیسران دارا شکوه شاهزاده
 سلیمان شکوه کہ نہ شکست پیر گر کشیدہ در سنہ احدی سبعین الف گرفتار گشتہ قلعہ گوالیار محبوس شد و دویمی پسر شکوه
 کہ او نیز در شنگیر شدہ قلعہ آسگر طہ تعید شد و دو دختر بودند یکے جانی بگیم و نام دختر دیگر معلوم نشد و این بر چهار از لطیف
 نادرہ بگیم بودند و پس دیگر شاه جہان اورنگ زیب بود که در شب بیدار نشا افتد و پس سیدی شاہ جہان شاهزاده شاه جمیع
 بود تولد در سنہ شمس و عشرین والف ہجری و واقعه در سنہ ثانی و اربعین الف ہجری با دختر سید تمیز
 صفوی گردید و آخر عمر صوبہ بنگالہ تحت او بود و پسر خرد اورنگ زیب بنگالہ و بہار را بوسے گذاشتہ بود و تحریک دارا شکوه
 قبول نموده عازم تسخیر دارالخلافہ گشت و در حوالی آباد با عالمگیر جنگیدہ نہنم شد و از بنگالہ نیز گریختہ در ارکان رفت
 و بعد گردانی بسیار راجہ آن دیار ویرانہ عیال اطفال کشتی سوار کردہ غرق بحر فنا گردید و این واقعه در سنہ احدی
 و سبعین والف واقعه و اولاد او میرزا زین العابدین و میرزا زین الدین و میرزا بلند اختر بودند و دختران او دانی
 بانو بگیم و گلرخ بانو بگیم و خروم بانو بگیم و غیر النساء بگیم از امہات متعہدہ بودند و پسر چارمی شاہ جہان بادشاہ شاهزادہ
 مرا و بخش بود و ولادت او در سنہ ثلث و ثلثون والف ہجری واقعه صوبہ گجرات در وقت خود داشت و وقت شیوع
 اخبار مرض پیر کہ بنام خود کردہ شاهزادہ اورنگ زیب و قلیک از دکن با کبر آباد روانہ شد و او بخش را نیز با خود در رفیق
 ساخت و مرا و بخش و رحمار بعبودت سنگہ مرا گلی بسیار ظاہر کردہ و کلمائے جرات از شاخشاخت حید و چون کن

وقت که خطبه در امروج الدین لقب داده و دختر غیره اسباب شاهسی آماده کرده بود با آنکه برادر بزرگ او او را بگریز
 بحال اقتدار بود و شهر او را از مصلبه بزرگرفته جان طور زیر نیست تا آنکه عالمگیر در حرب ثانی در اراشکوه لاشکست و
 مراد را نیز دیو غرور از راه برده بهر سربسی میخارید و برادر پیام داد که اکنون ملک دولت با منصفه تقسیم باید کرد
 و او بگریز جواب داد که بادشاه زنده و دارا شکوه مدعی ملک در میان است بذا این چه گفتگوست چون دارا شکوه
 دل جمعی شود آنچه خواست شما باشد بعمل آید و آخر جمیع ملاقات ویرا طلبیده تعقیب نمود و بهر شاه جهان آباد فرستاد و اولاد
 او را در خوش و دختران او دوست دارا بویکم و آسایش با بویکم و همرازیان بویکم بودند و بادشاه شاه جهان را چند دختر
 بودند و علاوه اولاد از نبات جهان آرا بویکم بود که بعضی ویرا دختر سومی شاه جهان نویسنده بادشاه محبت بسیار داشت
 و در سنه اربع و خمین الف از جمع آتش بجای آورد و گرفته و تمام بدن الهی سخت نوشتند که در آن ایام واکثر
 بوطن عیسائی و در صورت آمده بود و بادشاه اگر چه مکمل عاقل بود و او اشغال بودند لطف صحبت دختر ویرا بطلبیده
 و بجای او بویکم صاحب رافضی روده و بادشاه انعام میکرد آن بیک که معالجا و پرداخته بودند و او را که تیر غرض
 سلب کرده به موجب منطاعی او فرستاد تا کمینی انگریز صادر شد که در کالکاتنیات بنیاد نمایند و بکار و کار داری
 و تجارت پرورند و کس ایشان را تعرض نرساند و حاجی محمد جان قدسی قصیده بنویس و بویکم گفت پنجاه رپیه
 صد یافت و دوسه جهان آرا بایان میرفت میرمیدی طهرانی این مطلع گفته فرستاد و سه بر تیره برج افکنده بر دواز
 ریاضش تا ننگست گل بنیخته آید ریاضش و بویکم پنجاه رپیه میرمیدی بخشید و وفات جهان آرا در سنه اثنی و
 تسعین الف رویداد و در کس مصارف او شصت لک رپیه سالیانه مقرر بود و دختر دیگر شاه جهان بادشاه روشن کار
 بویکم و دیگر گوهر آرا بویکم بود و چهار پسر و این سه دختر از بطن ابواب ممتاز محل بویکم بودند و ابواب پسر بویکم از بطن
 تنه داری محل دختر منظر مبدع منوی بود و دختر سه دیگر سیر بویکم بود معلوم نیست که او را و راجه نام بود از شعر اے
 پایتخت شاه جهانی ملک الشعر ابوالطالب کلیم کاشانی بود که بعد جهانگیر بادشاه در زند آمده و بر تیره ملک الشعرائی در
 عهد شاه جهان سزا داشت و در فتح سلطان روم به شاه جهان بادشاه نوشت که بچه منی شما را شاه جهان میگویند حال آنکه
 در نظر من گویند غیر از اقلیم هندوستان و کامل نیست و در میان ابایم طالب کلیم قصیده گزرا نیده این بیت در آن
 آوردند هندو جهان ز روسته مد چون بودیکه ویرشاه و مخاطب ازین روسته میریزد بادشاه خوشوقت
 شده همین بیت و جواب نوشت و فرمود ابوالطالب را بزرگتر خیمه بوسه دهند و در سنه امدی و تین الف در
 کثیر انتقال نمود و فیکه سلیمان شکوه پسر دارا شکوه تولد شد و من جلوس تخت مرصع بود و بادشاه در میان ایام از
 کشمیر مراجعت فرموده و عید ما و میام بود طالب قصیده و تینیت این چهار شادی گفته بعضی شعر او نوشته میشود
 خیمه مقدم نور و زعفران شوال و فاشانده اند که کلهای عیش بر سر سال و پنجم مردم دارا الخاند عید ولایت

خبا و کب شاه جهان جهان جلال و شرف پذیرد نور و نور و عین حیدر که با ایشا فاشید به تخت استلال و بوسه سخت
 مریخ بر نشان گشتم و خدا نصیب کند غمخ و وطن نقل و هزار سیلان و قوت و صد بر نشان اصل و بر مملکتی گرفت است
 تا نمود جمال و توان تراش با قوت آن چراغ افروخت و که نه ز بار رسد آتش نه ز آب زوال و فتاد بر تو با قوت و
 لعل بر الماس و چنانچه عکس چراغان قند بک زلال و به اندر دو دیگر بر گنجی خواهی هست و نشان و شوکت و
 فر و شکوه و جلال و بادشاه فرمود تا کلیم را بر سر سجده سنگ او بچهار پا و پا قصه و پیر بوسه و افند و در پیش منی
 شمسی سته ثامن و اربعین الف دور و اربعه لایحه و بایه شعری ده هزار روپیه محبت شد و کلیم در کاخ غمر فروتا
 صاحبقران ثانی بظلم آورده خصمت گوشه نشینی کشمیر حاصل کرد و ملایان از سر کار شاهی بر اے او تقریفات و صلح بران
 ثانی در سته خمس خمیس الف و یک گشت کشمیر خراب یک کلیم قصیده و تهنیت قدم بفرسایند و محبت و دو صد شرفی ملایان
 احمد خلعت کاسیاب شد و قتیله با و شاه بعد از سیر محبت نمود کلیم قصیده گفته بفرسایند و دو صد و دویست اشرفی
 انعام شد و کلیم در سته امدی ترین الف و هجری وفات یافت از سته درین چین چکله کشود خان براه کجاست
 برقی که بهار کد شیان مرا و دایع بر فلک و دل بر پائے بنای و زمین چست طبعی دل کجا و نایع کجا و نهال
 سرکش و گل بی وفا و لاله دور و درین چین بچه امید شیان بندهم و نه چستے زمان تو گل خندان از من و میسند
 خاورین بادیه دامان از من و با من امیرش او الفت موج هست و کنار و روز و شب با من پیوستگی زبان
 از من و کلیم الفت بخار این چین بهتر ز گل باشد و که دامنگیرش دارد نشان مهر بانی نام و ز رشک طالع تر دانستن
 شاد و درین گلشن و کشنم بستر از گل بلبل از خار شیان دارد و سه جرس تاب که از آن لاله بگاید و کنی و کس بین
 بادیه دیدی که بغیر یاد رسیده و ولد و چنان لطف خاصیتش با تن است و که هر بنده گوید خداے ستم است
 جدا کار بر یک چنان ساخته و که گویا بغیرے نه پرداخت و طبعی بهم بران که باز می جالے و یا بختی که از سر عالم
 توان گذشت و رود کار از عمر که به جهان گذرد و کاروان از ره نامرشد تا بانی کند و سر بلندی که بگویم
 سلامت بیشتر و با تو ماند شتم بر سر زلفین کرد و بختی نبرد اندیاز نعمت خویش و که باغبان نشاند که بر گلشن چیست
 چستے توان زیر نشان تیره و روز گرفت و کلیم دعوی دل را با زلف یا نگذاشت و عشقے دیگر و دو گوشه محو امل و
 میگذارد بر کجا خاکست سرور با مل و مودی سے زید الحق چشم ببار ترا و خود مایه حال و بحال خستگانی آید و
 حاجی محمد جان قدسی شهیدے استاد مسلم الثبوت بود از وطن خود بر دیار هندوستان آمد و در ربیع الاخر سنه ثانی الف و
 الف و هجری دولت طاعت صاحبقران ثانی شاه جهان با و شاه گوید کان حاصل نمود و قصیده هر موض داشت که مطلع او
 این است و قلم خود بر بال از شادی و بکشتار زبان و در ثنائے قبله دین ثانی صاحبقران و در محبت و در کار
 روپیه و خلعت سلوازش و در شانده شوال سته خمس و اربعین الف و هجری نور و قصیده مزین بر بادشاه بظهور رسیده

فرمان شکست اورا بر سر خمیده بلند نهمزار و پانصد روپہ اعلام ہوئے و ہندو نیز و قشہر بیچ الاول مستقیم و البیعی علی الفیضیہ
جائز شہری صدر ہر خلیفہ شد و در جشن شہا یافتن جہان آرا یکم دفتر صاحبان ثانی شاہ جہان بادشاہ از آسیب آتش
دما و ایل شوال سند اربع خمیدہ الف خلعت و دو ہزار روپہ یافت و ربامی دین باب گفتہ بود کہ بیت آخرش
این است **س** تاسر زوہ از شمع خدینچہ اوبی **+** پروانہ ز عشق شمع واسوختہ است **+** و خطاب ملک اشعر کہ
ممتاز قدسی وقتہ قصیدہ بوح سید عبداللہ طاق کہ از اولاد حضرت خواجہ بزرگوار علیہ الرحمۃ بود و از کبار اہل
شاہ جہانی بود و بادشاہ اورا بمنصب ہفت ہزاری معزز کردہ بود گفتہ نزد او بیرون از خاندان فارغ شد سید بہت
و بہر دوست اورا گزشتہ بر بند خود نشانیدہ و خود با سپہین سفید بالکی ہوا شدہ بیرون رفت و نیمہ را با خزان و تمسامی
کار خجاست و اموال و آتشہ و تہ و لحد و اسب شتر و فیل و غیرہ بہ قدسی بخشیدہ قدسی بعد از چند سہ قصیدہ رنگین تر
از ان بوح بادشاہ گفتہ بعفر ساید بادشاہ جہان فرمود کہ حاجی صلہ کہ عبداللہ خان بودادہ چیکس تہاونداد پس
اقسام چہا بر قیمتی طلبیدہ فرمان داد تا ہفت نوبت از ان قدسی از ان جہاں رنگین **+** کند و بدو ہندو حاجی بھیجہ قدسی
مثنوی در جلوس تخت طاوس گفتہ فرمان بادشاہ بہ تخت کتابت کردند و چند شعر از ان نوشتہ شد **+** ہندو سے رہے خندہ
تخت بادشاہی **+** کہ شد سامان بتائید اہی **+** فلک روزیکہ میکوش کمل **+** ز روز نور شیر را بگذاخت اول بہ جزین تخت
از روز و گوہر مقصود **+** وجود بحر و کان را حکمت این بود **+** رساندگر فلک خود را با پیش **+** و دہ خورشید و مہ را
رو نمائیش **+** خراج بحر و کان پر لایہ او **+** پناہ عرش و کرسی سایہ او **+** چو میکرد از فرازش کوتاہی دست **+** رنگین
خویش ہم پر پاہ اش سبت **+** شیبہ ناز از فروغ لعل و گوہر **+** تہاوندہ فلک را داد اختر **+** دہ شاہ جہان را
بوسہ بر پائے **+** از ان شد پایہ قعرش فلک سلسہ **+** کند شاہ جہان بخش و جان بخت **+** خراج عالمے را خجہ یک
تخت **+** اثر باقیست تا کوئی و مکان را **+** بود بہ تخت جاشا جہان را **+** بود تھے چنین ہر روز جالش **+** خراج ہفت
کشور زیر پاش **+** چو تا رخس زبان پر سید از دل **+** بگفت اورنگ شاہنشاہ عادل **+** و قدسی شاہنشاہ
جہانی بہ نظم در آوردہ چند شعر از ان نوشتہ شد **+** کشمیر سے کشمیر **+** شیش نوبت بہا را آفرین **+** قلم نائے خلش
نگار آفرین **+** چو گلہائے رعنا و دین لالہ زار **+** خزان را پس پشت کردہ بہار **+** دروید معجون چنان شے خبر **+**
کہ محال پاکردہ از موسے سر **+** ز بس بار پاشیدہ بر خاکش آب **+** عبارے ندارد ہوا بر حساب **+** غالیہ چشم
از شکر خواب ناز **+** شگفتن لعل کردہ بر غنچہ باز **+** چو خسار ساتی ز جام شراب **+** چمن در گرفت از گل آفتاب **+**
قلہائے این بوستان را زبان **+** نگردید ہرگز بحرف خزان **+** شد از عکس گل بسکہ خوشبوے آب **+** بود چہ آب
حوض گلآب **+** و قدسی در سنہ خمس خمیدہ الف رحلت کرد و از دست **+** و مجلسے کہ باران شراب مدام کردند **+**
نوبت با چو آتش سجام کردند **+** اینجام محبت آنجا جزائے عیدان **+** آسائش دو گیتی بر مہر ام کردند **+**

ز چاکینه ام دل سے کند نظارہ زلفش ہر چو مرغے کہ نفس بینی بکرت آشیانش را چه زود دیگر دم بجے مرداغ خوش
 را ہد اول شب بیکشد نفس چراغ خوش را ہد نقطہ شیدا فتح پوری مولدا و فتح پور است واصل و از ملائکہ نظر بود
 پدرا و از شہد بہ بند رسید و رات بکے حال در ملک اصفیان جہانگیر بادشاہ گورکان شک بود شیدا و قتیکہ جہانگیر شاہ
 بعد تمیز و کن بند رسید قصیدہ ہرچ خان مانان عبدالرحیم خان گفتہ بے لگہ گران سرور شد و بر یافت خان خانان بودہ
 بعد چہ سے ملازمت شاہ تہ زادہ شہر اربابن جہانگیر بادشاہ رسید و در عہد صاحبقران ثانی داخل بندگان شاہی شدہ آختر
 مستعفی شد و حاجی برائے آختر شدہ و کثیر گشتہ گیر گردید و شیدا و قصیدہ ہرچ گشتہ کہ مطلع او این است سہ چیشانی
 بادہ گلگون صفا جوہری حسن را پروردگار سے عشق را پیغمبر سے علمائے عصر بنا بر انکذا الفاظ تریف را در توصیف
 ام الخبائث حرف نمود و بر انکثیر کرد و سبب صاحبقران ثانی رسانیدند و خلعت شہ بادشاہ شتعل شدہ فرمان داد و شیدا
 را از قلمرو گورکانیہ اخراج کنند شیدا درین سعادت قطعہ گفتہ فرستاد این چند شعر از ان است سہ جہان پناہ شاہ
 یقعد جاہ و جلال ہد نیافریدہ خدام ترا عدیل نظیر ہد بوصف سے زہ سر از من و مصرع خوش ہد گشتہ و در زبان ہمہ
 صغیر گوگیر ہد اگر چہ لفظش عام است و خوش فاضل است ہد بخامص عام بود روشن این چو بدینر ہد چنانکسا کیش
 اسرار سلووی جامی ہد کہ ہست گفتہ او در از و در قصیر ہد بوصف سے زمرحی و دبا قفل سے ہد ہد از جہا قش خاند
 قانع از تکثیر ہد ہد اگر چہ نسبت بود کہ بر زنی ہد سخن چنین کند و ہیچ نایدش بصیر ہد ہمین نہ تہا سے صرف ابانگور
 است ہد ہیچ ہم مردم سنی پست عبت گیر ہد ہر چکش شدہ سرگرم ہست بادہ او ہد اگر چہ آن نبود و نہ نظر شراب میر ہد
 مرا چہ شاہ براند کہ تا او ہم نہت ہد بگاہ راندن از کف کجا و دشیر ہد چون این قطعہ نظر بادشاہ رسید و موافقا اخرج او قوت
 دارند و در عشق و نامن بعد الف شیدا و فانیات یافت ازوست سہ درین زمین نگاہ لالہ شہنم آلود ہست ہد کہ خندہ گل این
 باغ گریدہ آموادست ہد گفتی و جان بلف تو تحصیل حاصل است ہد باختر کن نہ گفت کہ عرت دراز بادہ تازہ سازم ہر سحر
 چون صبح دلغ خوش را ہد تا قیامت زندہ میخام چراغ خوش را ہد منون گردانہ آن خالی کہ ازو سے بوسے ماراید ہد
 شہنم بوسے زلفت را اگر در شک تر پیچی ہد سعید رائے گیلانی مخاطب بہ بے بدل خان بود و از عہد جہانگیر تا دور
 شاہ جہانی داروغہ زرگ خانہ طلایی بود و در زمان جہانگیر صلات بسیار یافتہ و در صاحبقران ثانی شاہ جہان بادشاہ
 نیز بہ پایہ ارجمند رسید و در سبت نہم ذی قعدہ ستائین موالعین و الف ہجری شاہ جہان بادشاہ و فیضان حکی را
 بہ جنگ انداختہ و سوار شدہ بہ تماشائے او ایستادہ بود و بادشاہ را و کان والا کہ گامے چند شیر را ندہ اسپ سوار و بدین
 کشتی فیضان حکی مشغول بودند و فیضان کشتی دہم نیروی بہ جمعیت تہم قری قمر سے چند گدا شتند و در میان ہر دو
 فاصلہ پیداشد فیلیہ از ان میان ہم نہر خود را در دیدہ از و فور خشم حملہائے عظیم و حرکت ہائے قوی نمود و در ان
 بدستی سوسے شاہ زادہ محمد اورنگ زیب کہ در سن چہار ہد سالگی بود و شہر شہزادہ شیر دل مرکب را بدست

تبه استوار داشته از باطنه جنبیده بروی ز یک سر موفند و پیش چنان میل کیسوفند و به تمکین رشته زینش
 جنبیده جز نبض از پیکرش و چون فیل فریب رسید شاهزاده به خم نیزه او را بمحروج گردانید و به تکلیف
 فطرت دلبری نمود و به سخته که تکلیف بروی بود و درین بن اگر بودی افزایاب و بهین گشته از دیدن فیل
 آب و غریب از نهام خلق و نظاره گیان بر عاست و لغو تعجب و آفرین بلند شد و هر چند آتش نشانی چرخ و بان بکار
 رفت آن فیل نزدیکتر شده بر اسب شاهزاده حمله کرد و مرکب را دندان رسانید و فلانید و شاهزاده خشمگین
 از پشت زین بر سرک زمین آمد و بستی و پالاک شمشیر کشیده بر عاست حضرت بادشاه بذات خاص بان صوب توجبه
 فرمود و دیگر امر اگر بر داران و نزدیکان پیشتر رسیدند و فیل از تنیب لغو و لیران رسید و مجال گزشتن باقیته
 روان شد و فیل حریف نیز روی آورد سیده هر دو بدر رفتند و بادشاه از رنگ زیب را در آغوش ماطفت کشیده
 خطاب بهادر داد و او بعد سر روز او را بر سر منجمیده پنجه را اشرفی هم رنگ از دستخوان و اسخنی سنجان فارسی هند
 این مضمون را البک انظم کشیدند و حمید انیز این ماجرا انظم آورد و شاه بهمان فرمود تا او را به زرنجیده مسلح پنجه اریو
 هم رنگ او بوسی محرمت کرد و از دست آئی که سریت آسمان پایه بود و بر ملک جهان عدل تو پیرایه بود و
 تا هست خدا تو نیز خواهی بودی و زیر که همیشه ذات با سایه بود و صید بی طری از ولایت خود بهند و ستان
 خراسید و در پنجم ربیع الاول سنه خمس الف هجری بملازمت شاه بهمان بادشاه گورکان رسید و قصیده در ستایش
 به فرساییده و هزار رویه جایزه یافت مطلع او این است که ز به جهان خدا را سپهر فضل و کرم و به زریب
 قدر تو بی اعظم و روز به جهان آرا بیگم و حشر بادشاه به سرباغش که در وسط شاه بهمان آباد ساخته بودی آمد و صید
 و هجده از حجات بیرون باغ نهان شد چون فیل سواری بیگم نزدیک رسید این بیت خواند و برفع سرخ فگنده
 بردن از بیباغش و تا گهت گل بختیاید به باغش و بیگم به باغ شده فرمود که این کسیت کشان کشان بیازد
 و خواجهر ایان او را کشیده بروند بیگم فرمود که چه میخواندی باز سنجان صیدی همون بیت را خواند بیگم فرمود پنجه از
 رویه ویرا دهند و از شهر بیرون کنند از دست بهار به راجه بندی دل که ده روز در گذشت و بروی
 بستر رنگ خزان بیماری افتد و رسیده ام بگلستان وصل و نیدم و کگل شایع بلند است و باغبان نزدیک
 نقص عشق است که از غار ناله بلبل و نسبت هر چه بگلزار رسد گل باشد و چه بهر گل رویش پس گفته را و
 بهار فیض به چشم جنون ساخته را و از هر چه چشمت بلائی بترو و به بتر ز بجز از غم بهران نمرود است و
 بهار به راجه بندی دل که ده روز در گذشت و بستر رنگ خزان بیماری افتد و زنگشوی و کوچ راست و
 میان نیاید و که گران و دو کمان تیر بر نشاد نیاید و صاحب میرزا محمد علی تبریزی ملک الشعرا و امام الفضلا بود
 در اصفهان نشو و نمایافت و بعد از آن بحرین شرفین نته زیارت بجای آورد و در آخر عمر به گری بهند و ستان

خرابه چون کابل رسید خواجده حسن الله الخاطب بنظر خان پیر خواجده ابو الحسن صوبه دار کابل قدم و اورا گرمی داشت چون
 در عهد صاحبقران ثانی شاه جهان بادشاه صوبه کابل به نظر خان انقلیض شده بنظر خان متوجه پاکستان سلطنت گردید صاحب
 بنظر خان بوده بر برهان پور رسید پدر صاحب ریس بروان اوهندستان آمد و صاحب از نظر خان و پدرش خواجده ابو الحسن
 در خواسته همدین نزدیکی بنظر خان حکومت کشید یافت و صاحب همراه او به کشمیر رفته از آنجا به ایران رفت و بانواب جعفر خان
 که در اوایل جلوس عالمگیر بادشاه وزیر شد دوستی و اتحاد داشته چون از هند به ایران برگشت از آنجا این بیت نوشته به
 جعفر خان فرستاد و در داستان را با حسان یاد کردن بهمت است به در نه سرخه بلایه خود شمره افگند و جعفر خان
 پنج هزار شرفی به صاحب ارسال نمود از دست س زبان لاف رسوا میکند ناقص کمالان را که در ریاض کماله پشانی است
 بالان را به دلم پاک و دامان غنچه میل زد که بیلان همه تنده باغبان تنها شاعر حسن نگین شیوه عشق است بنیالی به پایا
 تا رسید یک شمع صد پر دانه میوز به دلم هر لحظه از دلخه جلاغ دیگر آویزد و چو سیاری که گردان ز تاب در دیر پهلور به پیش
 ازین برگردن گشتن چنین رسوا بود به این بنای تمام را پر دانه در محفل گذاشت به اهل کمال را لب انظار عاشی است
 منت پذیرد نام از هلال نیست که حال در مندان پیش چشم یار میگوید که حرف مرگ بر بالین این بهیار میگوید که گریه
 چاک عشاق از شوق فنا باشد به الف در سینه گندم زدوق آسیا باشد به جذبه عاشق اثر در رنگ خارا میکند که کوکب
 معشوق خود از سنگ پیدا میکند که اگر قسمت شهید به سنگ طفلان کرده است به بید مجنون کیسوی مانم پریشان کرده است
 رفیع میرزا حسن بیگ قزوینی نشی و خوش عیادت و صاحب صاحب نرزدند سمحان اندر یک والی پنج منصب کتابداری
 و انشائی و قیام می نمود پیش از آن که شاه جهان بادشاه متوجه بنی و اورا الهه گردد در چهارم حبس نه خمید و الف بهجری
 به حضور شاه جهان رسید و بطلعت و العاظم هزار روپیه کامیاب شد و منصب پانصدی بهر و اختیار افروخت و در شرف و زن
 شمس است و چهارم ربع الاول ستمین و الف در جائزه مثنوی بهت ده هزار روپیه عطا شد و مثنوی تعریف شاه جهان
 آباد گفت درین مثنوی در تعریف باغ حیات بخش میگوید که انار و لکش این تازه لیستان به بودیدانه همچون نارستان
 جهان آرا بگم در شاه جهان که صاحب علم و فضل بود شنیدند پانصد روپیه صلح فرستاد و رفیع و عصر عالمگیر بادشاه بخدمت
 دیوانی و بیتا که کشیم مقرر شده بعد گوشت از او اگر دوازده دست که لرزید دل و دانستان خم ابرو به رسمه است
 لمپیدن نفس قبل نما را به صیاد آب و دوازده مرغ قفس دهم به اسب بلبل چین بتواز گل می رسید به شام بهجری و مسلم
 آمد یار و در دم تازه شد به بهجری یار که در تپ بشکند پر پر را به میر وانش اسم او میر رضی رضوی شهیدی بود و در
 طالع شعر صاحب طرز خاص است و میر وانش از وطن اول به حج حرمین شرفین شرف شده و مثنوی در این باره گوید
 ز غریب کعبه مشوق جهان است و بساط دلربائی در میان است به برکتی نو نیا زان در کشاده به پر مشوقانه خود را جلوه
 داده به و بعد از آن زیارت ختمیه علیه حضرت نبوی نازل شد چنانچه در وصف روضه مقدسه گوید به همایون قبر مرکوب

افلاک به پشت بگمان عالم خاک به حق بنگارگان را آشنا سازد چو ارو طاق مهرش خدا سازد چون میل تو زاب مید
 او اول بهند آمد بود او هم عز منزه نمود چنانچه میگویی پریشان خاطر است پام بگل داشت میان هند و ایرانم
 دودل داشت و پدر کزمن روانش تازه بادا و در آن گلشن بلند آوازه بادا و نشاط آباد غربت بود جایش و
 فصلی هند باغ و گلشایش و شد از تحریک آن گشت تیر بلبل و سواد هند برین سایه گل و حقیقت را بلند آوازه کرد و
 نمک بالعل بهنراق تازه کردم و آخر در هندوستان آمد و در شعبان منتهی منتهی الف قصیده بهج شاه جهان بادشاه
 بعضی رسانید و بجا نهد و در هزار و پیه کلید شد این بیت از آن است بهنراق بلند کفر تفسیر این کرم است و
 خطی که از کعبه دست مبارکش پیدا است و چند سوره در خدمت شاه بلند اقبال دارا شکوه پسر کبیر شاه جهان بادشاه پسر
 برو شاهزاده را این بیت او است تاک را سر برکن اے اربنسان در بهار و قطره تاسی تواند شد چه اگر بشود و
 بنایت خوش آمد و فرمود تا در صلابین شعر یک لکهر و پیه پیه سرحت کرد و دلالش بعد از چند سوره در بنگار تخت نژاد
 شکیل این شاه جهان بادشاه پسر برو از انجا بهرید را یاد رفت پدرش دوران تمام وفات یافت و عبداللہ قطب شاه
 او را نائب زیارت خود کرده در سنه ثانی و سبعین الف بهر مقدس فرستاد و دوازده تومان تبریزی سالیانه او فر کرد و
 او در سنه ست و سبعین الف و در شهر گذشت از دست و آبرو و دو مان تاک هم یاد رفت و خست زرا
 عس سرمدار بامتان گرفت و نمک شناس ایران گرفت و رخصت شدند و بخیل خانه میباید آشیان بستند و بگذرا تا بحکس
 تو عکس شهنشاه کنیم و گلشت باغ آئینه تنها میکنی و وصل یاران چون دهر و اشک ریزی بدیناست و اگر بشاری کم از
 بار این روز عید نیست و استهوا از سر خاک نشینان گذد و سایه بال تو بدینامی دولت دارد و فروغی شمیری از خوش
 طبعی شمیری چون صاحبقران ثانی شاه جهان بادشاه در سنه صد و تین الف هجری در شیر رفت فروغی از ملازمت
 بهر و یاب شد و خوشنوی خودیکه در تعریف شاه جهان آباد و دیگر سوره در توصیف باغ حیات بخش بعضی رسانید و در هزار
 و پیه صلوات یافت و در ملک ملازمان گردید و دوازده و پیه پیه میفرستاد این چند شعر از شبنوی اول است و تعالی الله
 چه شهر است این که از شان گذشت نه بر نرسد او کیوان و جهان را به خود گریاد باشد و همین شاه جهان آباد باشد و
 ز خوبی مایه اگر کند یاد و رود صد و جلالتک از چشم بغداد و شکوه آسمان دارد در زمینش و جهان انگشته آمد و
 انگیش و از شبنوی دوم است و چشم بهار از نور روشن و خاطر بر تصور تو گلشن و راحت روح خفص غامت و
 زان گشت حیات بخش نامت و نه سر که میان تو روان است و عالم همه جسم و او روان است و فروغی بعد از
 شاه جهان در عهد عالمگیر بادشاه بهنرا گشتی شغول بود در سنه سبع و سبعین الف هجری در گذشت و باقیانی امینی
 صاحب المص مسلم بود و در عهد عالمگیری دارد هندوستان شده و بنارس بهر بعد از طبعی شاه جهان بادشاه خود را
 بقصد خلافت رسانید و مورد عنایت شده در سنه ست و سبعین الف قصیده بهج بادشاه گفته بعضی رسانید و بنارس

بادشاه بملکه قصیده اور ابرار ز شمعیند و بن خنجر از رویه تنگ او باو دادند باقیاده رفت سستی مهارت بسیار و در آخر
 عمر که بخت طمعه فتنه بهمدان جانتی زندگی گذرانید او میگوید که توان در گل مصنوع رخ نرزان دید به معنی از
 لفظ توان یافت و می توان دید بهر نسبت خاصیت بنزله دوست چه میگوید نیست که خود را ز کسی که کمالات
 میر بخانی کاشی شیرازی الاصل بود اما پدرش در کاشان طرح توطن انداخت و بخانی در عهد شاه جهان بادشاه از واکا
 بهند و نشان آمد و چهاره شمل عنایت و انعام شد چنانچه ملا عبدالحمید لاهوری در شاه جهان نامه می نویسد که در غرضه و لقمه
 سه تنه و سبب الف میر سخی را صد مهر انعام شد چون قلعه ارک شاه جهان آباد با سایر عمارات بهر شفقت ملک پویه
 در سه نماینجسین الف با تمام رسید میر سخی تاریخ او گفت که شد شاه جهان آباد از شاه جهان آباد و در خنجر از
 رویه صلیافت از دست سخی جهان نمیتوان خندان شد به حیف از عمر که صرف این زندان شد به دل زنده
 کسی بود که چون شمع هزار پیش از مردن مقیم گورستان شد که اسکی از دشواری راه خنجر سحر سبک است
 این ره میتوان خوابید و رفت از ان باز نگیم دل از ان گل که شود خوار به هر جنس که از دست فریاد بر آمد و دو
 یکبست بار اشغال میکند که در هر مرض که بنال کسی شراب دهند و سلیم محمد علی طرشی طهرانی از انراک بود و در عهد
 شاه جهان در زند و نشان آمده نیم میر عبدالسلام مخاطب به اسلام خانی گشت و در سال سی و نهمین الف در گذشت از دست
 به دست آینه از عکس رخ گلستانه را ماند و زشاند زلف او هند و سه ترکش بسته را ماند و چشم نوز بیماری خود بر سر
 ناز است و در شان تو همچون شب بیمار از است و اعتبار به دولت جشید را پسید اند که تا ز درودمان خود
 باو دختر نداد و کن حلقه آن زلف ابله را گشت که که میگوید کند در دوان مار انگشت و سالک ایندی اول به کن آمد و قصد
 نر قطب شاه مانده از انجا بدلی رسید و در سلک رحمت سرایان شاه جهانی منسلک شد از دست به در هر کس عشق هر روز
 دل دیوان را چون سپینا زهر آتش سبز کرد و دانه را به شیخ محمد علی اکبر آبادی هند و سپر به بود بشری اسلام شریف شد
 ملازمت دارا شکوه نمود و در بخان خطاب یافت آخر از او اگر زیمه قدم در بادی در روشی نهاد و شوی در روح جهان آرا بسکم
 دختر شاه جهان بادشاه گفته بود بگویم ازین بیت اوسیا مخطوط شده به ذات او صفات کردگار است که خود جهان و
 فیض شکار است و و بانقدر رویه مله داد از دست به و در حلقه زلف از تعلق آنرا دست به فقر خلاص کند
 مرغ رشته بپار و همچو خورشید گزند از سر دست ترا و چشم بهرم رخ خوب تو میران گرد و سعید خان قرشی نام او
 شیخ محمد است و ملازمت شاهزاده مرا خوش اختیار کرد و تنگ ملازمت شاهزاده میفت و در غرضه و لقمه راه انداخت شیخ
 این رباعی نوشته بد و فرستاده است شاه حیات چه جناب الله است و هر حکم تو چون حکم کتاب الله است و این
 چیل دیو فل مناع درت و ابلیس صفت الف باب الله است و شاهزاده را پسند آمد شیخ را شمل و الحقت نمود و در گنج او
 دمی نیاسود و سعید خان خطاب داشت شیخ در دیدار گفت غمیز داشت نویستی روز عید الفصحی شاهزاده گوشت و بهرست خود

خالی است از نقش گمین + سرخوش محمد افضل از مردم سرکار عبد الله خان بود از دست س که کفر لامل عین سلامت در آئین
 عشق + هر چو شخصه کا دیر از دست چپ او کار راست + آتش نامیز از محمد طاهر محاط به غایت خان بن نظر خان صوبه دار
 کشمیر بود در عهد شاه جهان بنصب هزار چندی مغز بود و بعد عالمگیر کشمیر گوشه گردید از دست س که بعد در راه دنا با خاک
 یکسان شد و نم + میتوان همچون عمارت انداز پیرانم + عقل ناچار کشد رحمت آلائش نفس + رای بر سرین کین لطف بسیار
 شود + حاذق حکیم حاذق پسر حکیم بهرام گیلانی بود و بعد شاه جهان با دنا به بنصب سه هزار و صد نفر از دست س که راقی از بنده
 و آخر از نو اگر نه طبع و با چهل هزار سایا در رسید در سنه سبع و شصت الف هجری دفاتر کار از دست س که گردش فلک از
 مهر و مد شد فاش + بیک کلاه دو مشرک است پوشیدن + شد دشمن من کمال بسیار + چون بر رخ خوب خال بسیار +
 شادمان از سلطان زاد نه قوم که است شاه جهان با دنا به بنصب بسیار داشت از دست س که روشندان
 که حفظ خط جام کرده اند + تکرار ساعی کلام کرده اند + فخر شهیدی شاعر س قابل بود از ولایت خود بهند رسید و
 چندی در ظل غایت شاهزاده مرا بخش آسود و آخر در کشمیر گوشه کشید از دست س که چندی با کام دل به افلاق نشان
 تا بقربانت شود با تیر بسیار دکان + باید چو برق خنده زنان از جهان گذشت + نتوان چو ابر بر سر و نیاگر گشتین + تصدیق
 اصل از پنج است در عهد شاه جهان با دنا بهند و شان آمده و در عهد عالمگیر در سنه ثمانی الف هجری در گذشت از دست
 س که از یکس خباثتی نیست بر دم + ماند خنجر خود که خاطر خود + تمام روز ششم ف را فطنت شد به فغان که عمر
 محل و اسباب گذشت + بنیر مصوم پسر میرزا محمدی کاشی است و با حسن خان حاکم بهرات س بود و در عهد شاه جهان بهند
 آمده و در بنگاله با اعظم خان ناظم آن مقام س بر دنا دست س که فراب همت خویشم + صی چون گردود + که از ف
 بدستم فدا شام نماند + واقع میرزا مبارک الله مخاطب به ارادت خان از دو مان امارت است در عهد به انگلی بنصب
 بن خجری گری دم به امانت میزد و زبان جلوس شاه جهان با دنا به بنصب به پایه وزارت ترقی نمود و بعد از آن که به امارت دکن و
 خطاب خان اعظم فراز شده در سنه ثمانی الف و شصت از دست س که اقامت مست بلفا تو قیران را به به س
 پند است سوگواران را به زعفران فدا نور است شمع زندگانی را به بود آب دشمنی مندل سرگرائی را به و قاهر وی از
 شعله خوش طبیعت است و در عهد شاه جهان وارد بهنده شده در گذشت از دست س که از امپش چهره که بالی ادیب س
 کوته تر است از خر و مانگاه + فاسم خان جوینی در دولت شاه جهانی بنصب بن خجری و ایالت صوبه بنگاله امتیاز یافت و
 در سنه ثمانی الف و شصت الف هجری در بنده بنگالی با بل طبیعی در گذشت و خواهر نوز جهان بیگم در عقد الحاح داشت بر حال دو
 رویت متحان میرسانید از دست س که نمونه جرس بهیلم صد انجم + زبس شکست دل بختده و انکم + بعد ازین در
 عوض باشک دل آید بیرون + آب چون که شود از دجله گل آید بیرون + فاسم دیوانه شهیدی از بهمن بهند و ستای سید
 شاگرد اب است از دست س که می شود در بنده بنگالی به بنده شود + نا چون بن خورشید باله بین ابرو س شود +

قبول میرزا عبدالغنی کشمیری شکر دینزا دارا پور جیست ترک منصب بادشاهی نموده و شاه جهان آباد میر میرزا دوست
 سہ بہر حالت کہ مہینی زینب کشمیری یکم و چولائی بادگر در عالم آیم بہمان خاکم کہ گرامی غلف و شاگرد میر عبدالغنی
 قبول است و شاہ جهان آباد قلندر راہ میگردد راہ ز دوست خون عشاق بران گردن سہمین باشد و چون میافخے
 کہ پراز معنی رنگین باشد و قابل سہ عبداللہ بگرامی از شعر لے آن زمان است از دوست سہ کمر برادر کریم
 طالعین و کہ بے عصا تواند بچشم بار رسید و نسبت فارسی در عهد شاہ جهان آباد شاہ ہند آمد و جعفر خان اورا شمول
 عواطف کرد از دوست سہ جان فرزند و لیکن سخن جان نرسد و حیف بر جان سخن گسختن نرسد و
 بر جہان منصب بشکری شاہ جهان آباد شاہ سلاطین بود و آفریزک دنیا کردہ در گوشہ نشست از دوست سہ کنارہ جے ازین
 مشت آتخوان شدہ اند و سگان آن سکر خوش خرا صدان شدہ اند و سینی مشہدی و ملازم شاہ جهان آباد شاہ بود
 از دوست سہ پوچ ملیت کہ سرگرم دل آفریزی نیست و رنگ خاکستری فاختہ بے سوزی نیست و واقف محمد تقی ابن
 خواجہ محمد از مغزین عهد شاہ جهانی بادشاہ بود از دوست سہ در مجلس دوست زہر و سیانہ کیست و آہ سحر و نالہ ستادہ
 کیست و از مسجد ویر حق پرستی غرض است و گرنادہ دو ناست صاحب خاد کیست و والدہ دارویش از شعر لے
 عهد شاہ جهانی بود از دوست سہ خواجہ یکم بمشیریم از بگرامی و سہی دوسہ در مغرت نامہ سہیابی و ہندو تہا واس
 در زمان شاہ جهان آباد شاہ بود و بکمال خان زمان حاکم بکالہ غزلے بہ حکیم گنا مسیح کاشی نوشت از دوست سہ سلام من کردہ ساند
 حکیم رگنارا و زرد زدن کہ فرسید ہر سجا را و سہم قنادہ بام بلا بکرم سخن و سخن ایفس کر مرغ گویا را و شفاعت من کافر
 مگر تیغ کند و کہ بر سبب تو لا بود نصرا را و قادی خلص شاہ بدنا اقبال شاہ زادہ دارا شکوہ حلف اکبر شاہ جهان بادشاہ
 بود و میرد شاہ خلیفہ شاہ میر لاہوری است و شاہ جهان آباد شاہ اورا بسیار دوست میداشت و بیخاست کہ بتخت سلطنت
 اورا نشاندا ما چون بخت یار نبود تہ سہ پیش زنت و شاہ زادہ محمد و رنگ زیب از دکن ہنوجہ مسترا و تخت شدہ میان
 برادران بحرب انعامید و آفرادرا شکوہ در سہم تسع و تین الف اسیر شدہ شہید گردید طبع موزون داشت و از دولت فقر
 تصوف بہرہ دانی بہر سائیدہ بود کہ شے شعر ہمگیفت از دوست سہ خاطر نقاش در تصویر چہنش جمع بود و چون زبان
 اور سید کھر پریشانی کشیدہ و تادوست رسیدیم چوازش بریدیم و از خوش بریدن چہ مبارک سفر بود و ہر شہم
 پیچکہ شد تا تاب زلف یار شد و دام شد زنجیر شد تسبیح شد زار شد و در عهد شاہ جهان آباد شاہ دیگر شعر او
 موزون و طبعان بسیار بودہ اند کہ ذکر جمیع ایشان موجب طالع میشود نہ کہ ہا شعر از ذکر ایشان مشحون اند و
 شاہ جهان آباد شاہ در او دوشین خود بخشش نظیر داشت و در علم فضل زہد و تقوی و جاہ و جلال و دولت و اقبال
 مثل او میسج بادشاہ در ایمان گور گانیہ بخاستہ و در عہد سلطنت مہلا و تمامت ہندوستان پراز امن امان بود و امر او
 خوانین و راجگان و سلاطین بندہ و اگر در خدمت الوستہ بودند و عہد او آفتاب اقبال و عروج قوم گورکان چون ہر

نصف النهار و شام بود و در ایام سلطنت خود اکثر شعر و ملامت را بر زمینید و جواهر و امانت قیاس و ادب و پنجای محمد جهان
قدسی را منت لذت و ان از جواهر گران بزرگ و ویکم و قدسی و اقیانوس عیدای گیلانی و غیره را بجهت شاعری باز روزی کرده
باری از مہزون ایشان را داد و مولوی عبدالحمید ساکنی را که عالمی نامور بود و یار عزیزان عنایت سجده و مبلغ شش هزار
هنگ او بوسی رحمت فرمود و قاضی محمد عالم را نیز بهرین طویشش هزار و پانصد روپیہ داد و شیخ عبدالحمید لاهوری مبلغ
شاہ جهان نامہ را بوسی سجده مبلغ سہ ہزار روپیہ ہمہ سنگ او بوسی داد و نیز مکتبہ خوانندہ مخلص بہر ہاگیراج را در
جائزہ و ہر یککہ مدوح بادشاہ تصنیف کردہ و شش بیعتی تازہ و لغات مختلفہ مبلغ چار ہزار و پانصد روپیہ ہمہ سنگ او بوسی رحمت شد و
نیز رنگ خان خوانندہ را مبلغ ہمہ سنگ او مبلغ نہشت ہزار روپیہ داد و ہمون در پیش را نیز مبلغ ہمہ سنگ او داد و جہان انجیم
دختر شاہ جہان بادشاہ کہ عزیزترین اولاد او بود و شش شمع بر امن رسیدہ اکثر بدن او سخت جراحتان شہور شد و مسلمان و
فرنگی اقسام مرا بہر ساختند اما سفید فتنہ و و ہر ہم امن در پیش مشہور و طلب حضور شدہ و ہر ہم او بوجہ بستن افع کل داد و
پس از سر روز اکثر جراحت مند شدہ بعد از بست روز شفا کل دست داد و ہمون بعنایت خسرو و بخین بزرگتر
گردید الغرض آن بادشاہ ملک بارگاہین چنین داد و ہش ہسار کردہ کہ تفصل او در شاہ جہان نامہ دیدنی است و
بادشاہ خود ہمہ طرح موزون داشت و در تصوف و بیعتی و دیگر علوم و فنون و جماعت و سخاوت و نفوذ روزگار بود اکثر صاحبان
در مجالس عمل آن بادشاہ گردون و قرار از غایت ذوق و شوق جان دادہ اند و تنیک عمارت علیم و مقبرہ ارجمند بلوگیم
عرف ممتاز محل کہ یک بادشاہ و مادر او داد و عزیزترین خواستین او تعمیر شد شاہ جہان بادشاہ خود نیز چند نظم و موشحانی
چندے از ان نوشتہ میشود نہ نہ ہر تقدیر پاک بقیم ہمد کہ بانوے آفاق را گشتہ ہمد چہ منور مقامے چو باغ بہشت
معطر جوہر دوس غیر شربت جہان نگار است و بوار و در ہ ہوا تازہ و تزویر آب گھر ہرین بقو پاک و الانعام ہر ترشح
کنان بایر رحمت مام ہر زوت بہ نظار ہ این مزار ہ شو چشم خورشید و مہ شہسار ہ اگر مجرم کرد برین در پناہ ہ شود و او
چون صفہ پاک از گناہ ہ نمود این عمارت بنا روزگار ہ کہ طائر شود قدرت کردگار ہ و کثرت خزائن فوج و لشکر امن و امن
و صل و ایمانی و تسلیت امر لے ہنود مسلمان کہ در عہد شاہ جہان بادشاہ بود چہ کیے از بادشاہان گورکان را نصیب شدہ
بود و کہ بیج کیے از بادشاہان ہندوستان را این چنین جاہ و جلال و دولت و اقبال دست نہ داد اگر احوال آن بادشاہ مجستہ
خصال بریل اجمال ہم نوشتہ شود کتابی علیحدہ مرتب گردد و ہذا بر ہمین قدر اکتفا رفت ہ

ذکر سلطنت سلطان ابوالمظفر محی الدین محمد اورنگ زیب ملگیر بادشاہ
ابن صاحبقران ثانی شاہ جہان بادشاہ گورکانی :-
او از بطن ارجمند بلوگیم منتصف گشت خان واقع شد و از صغری آثار مہابت و جماعت و اطراف ہمہ خواست از ناصیہ

محمد اورنگ زیب
پسینوی شاہ جہان
بادشاہ بود و ملکہ

بهایون او پیدا بود و از خلوط پشیمان نورانی او عبارت سلطنت صاحب بصیرت را می داند شدا از پیشگاه پد نخل صوبیات
 دکن بامر بود و استقامت کن چنانچه بهیست لعل آورد و سلاطین دکن را که پادشاه از اندازد ادب متابعت بیرون نهاده
 بود و مجدداً نادب قرار واقعی نمود و ملحق خود سلطنت امین شاه جهان باو شاه یزدان اقبال شهباز و داراشکوهر را و مجید
 کرد بود و میخواست که بعد از نوبت سلطنت بدست قرار گیرد و قولاً و فعلاً هر امری که موجب تقویت و حمایت اوید انست لعل
 می آورد و شهباز و داراشکوهر و جمیع کارخانجات باو شاهای مسلط و عاوی بود و در وقت مرض باو شاه که مختار کار بود
 سلطنت او بود و فرامین بنام امرای عظیم ایشان که در کس دکن برکای او رنگ زیب فتنه بود و صادر نمود هر یک را از
 ایشان برسیل استیصال طلب فرمود تا وقت و شوکت او رنگ زیب نقصان ندید و امر او قتیکی بجا بود و را حاضر و داشتند و
 فتح بجا بود و قریب رسید بود و بر عاصی رفتند و در آن وقت خیر از چند کس امرای نامدار مثل سید معظم خان و شاه لوازخان
 و میرزا شجاع مخاطب به نجابت خان گورکان ابن میرزا شاهرخ ابن میرزا سلیمان والی بخشان دیگر کسی در رکاب
 شهباز و در رنگ زیب نامانچون او رنگ زیب از اعلی دولت خوانان کیفیت اشتداد مرض معصومی پدید و اقتدار
 و اختیار بر او معلوم کرد و بعد و فرامی شکر گردیده و در اندک مدت هر قدر که توانست خزان کاری جمیع آورد و عزم ملازمت
 پد بر صغیر و شهباز و محمد معظم الملقب بشهباز و عالم بیلدر شاه را بصوبه داری دکن نامزد نمود و پسر بزرگ شهباز و محمد
 را با میرزا شجاع نجابت خان گورکان منتقلی کرده و پس پیوستی خود شهباز و محمد معظم شاه را همراه گرفته در دوازدهم جمادی
 الاول سنه ثمان و تین الفه هجری از او رنگ آباد کوچ کرد و شهباز و در گذشت مرگ او و با شماع غیر جاری
 پیر بکرت به شستن نخت و غیره نمود و بعد نوشت تا از گجرات متوجه مالوه در اینجا با شکر ظفر پیکر محنت گردد که در وقت ملازمت
 پیر به شفاعت حرا میاد و پرواز و او رنگ زیب بعد از قطع مراحل منازل به بران پور رسید محمد طاهر بصوبه دار فاندیس
 به تلقی مهم اقبال سر بر زمین الحاحت نهاده زمین پوس کرد اما سید شاه لوازخان معصومی که در بر می تحمل توانا می نمود
 بموجب فرمان منعید شد و او رنگ زیب کوچ کرده و گذر را که پوران دریا کے نزدیک عبور فرمود و به دیال پور شهباز و در گذشت مرگ او
 رسیده محنت شد و شهباز و از داناتی و خرم و احتیاط گذر را و راهبها را آن چنان غیظ فرمود که خبر به دشمن نرسید
 و مهارا چه بیست و یک روزه و علی جوهر و میرزا شجاع خان کلفران پادشاه و شهباز و داراشکوهر با شکر س گران و امرای
 سلمان و راجپوت براسه سدرایمی او رنگ زیب به او مین آمده شست بود و انداز به خبری بغفلت متوجه غیر و اخبار نشد و چون
 از زمان قلعه دما را بهیم سلطت مالگیر بدست افتاد اگر خینند و به لشکر مهارا چه بیست و یک روزه و علی جوهر و میرزا شجاع خان کلفران
 لشکر شهباز و عالی تبار واقع نمود و مهارا به شماع این خبر با فوج خود از او مین که به موضع دهرات پور که هفت
 کرده ای اچنین است رسید و حاکم کرد و شهباز و در گذشت مرگ او رنگ زیب که به شکر از فر و آمده کوکب را که به برین نزد
 مهارا چه فرستاد و پیام داد که ما را از او جنگ و حرب نیست براسه ملازمت و عیادت پد آمده ایم اگر راهی تو فین یا به

بلاست تسعد شود. والا از راه جنود اقبال بنیاست راه وطن خود گیر و در نه غیر از زبان و نقصان فایده نخواهد داد
 ادا را چو بخت ننگ که بهوا غرور و ادبار زیر ران داشت قبول نه کرده آگاه جنگ و حرب گردید.

ذکر محاربه اورنگ زیب عالمگیر با راجه جیوت سنگه
 راجه جیوت سنگه
 چون راجه جیوت سنگه از
 حرب و جنگ متع نشد
 کار سازی قتال نمود روز

دیگر بست و دویم شهر حبیب المرحب سه شمان و تین الف هجری شانزده اورنگ زیب نیز آراستخ صوفی عرب
 ضرب مشغول گفید و امر اولاد و ران را بر طرف تعیین فرمود و فوج هر اول به شانزده محمد سلطان سپرده و نیز از اشجع
 گورکان لقب به پنجاب خان گورکان را در آن طرف تعیین فرمود و سپه شجاعت شجاعت خان گورکان و سید ظفر خان را
 و دیگر امر لک و دلاور را در هر اول تعیین فرمود و ذوالفقار خان را با توپخانه در هر اولی شهنزاده مقرر نمود و سرداری توپخانه را
 به مرشد قلی خان مقرر داشت و فوج بر انکار را بعد از شجاعت و هاست شانزده مراووش گورکان قرار داد و در انکار را
 به شانزده محمد اعظم شاه نامزد کرده ملقب خان و بهمت خان و پسران خان و کاکلیب خان و دیگر امر لک کبار را
 و ران فوج مامور ساخت و سردار کس امتش به مرضی خان مقرر شد و سید بهادر و سید حمید الدین و غیره در التمش نامزد فرمود
 و بعد و لیران به نظیر شیخ میر راجه مین وصف شکر خان طرح بسیار مقرر شد و فراوی را به خواججه عبدالست و دوست بیگ
 و غیره امر لک و دلاور سپرد و شانزده اورنگ زیب خود در قولی کس گرفت و اصلالت خان و مخلص خان و قهور خان و طلیح خان
 را سوار خود داشت و جیوت سنگه و بیگ قاسم خان نیز بر تسویه صوفی پرداخته جیوت سنگه را حضور قاسم خان را سوار
 هر اول کرد و اکثر راجه پوتان با تناسلی شش کنه ننگه نام و سحان سنگه بنده و امر سنگه چند راوت و رتن سنگه را حضور
 ارجی گورو و دیال داس جهالاد و دیگر راجه پوتان و امر لک باو تناسلی شش خوشحال بیگ کاشغری و غیره امر ادا در هر اول مقرر
 کرد و بهادر بیگ بخشی و جانی بیگ خان را با توپخانه باز داشت و مخلص خان و محمد بیگ و یادگار بیگ را که از لیران نقل بودند
 به فراوی نامزد کرد و همیشه داس و گورو دهن را حضور در التمش جائے یافته و خود با دو هزار راجه پوتان را حضور و دیگر راجه پوتان
 شاه شش را بهیم و مچلدراس گورو و غیره در قولی کس گرفت و راجه راس ننگه سید و بهیم را به جیوت از راجه پوتان سید و بهیم
 و بهیمه و افکار خان و سید شیر خان باره و سید سالار باره و یادگار سید و محمد تقیم را و سید بهادر داشت و یادگار سید سنگه
 بنده و دالوچی و سید سوجی و سید راجه حافظ اردو و بهیم مقرر فرمود و بعد از آن سنگه صوفی راجه را خیال فریبی در خاطر گذار
 پیام فرستاد که مرا گزند داعیه نرم و پیکار و طاقت متفاوت با ملازمان شانزده نامدار نیست اگر بر این بنده عقیدت منش
 بنموده فسخ غریت فرمایند خود را باستان بوی میسانم یا شانزده اورنگ زیب از پیام او راسم که در خلیه استنجام نموده
 فرمود که اکنون که ما سوار شده ایم توقف از غریت ملوکانه بلیعیه نماید اگر مروضه او سیریه صدق در بر و اواز لشکر

خود جدا شده نزد نجابت خان گورکان بیاید و نان مذکور او را بخدمت شاهزاده محمد سلطان رساند و شاهزاده بجهت کثرت
استغفار جرات پذیرائی بآید چون این پیام بر او رسید که بوداشرع از وظایف برنشده هر دو لشکر به یک
آورد و پنج شش ساعت روز برآمد و بود که در میدان جنگ هر دو لشکر مقابل هم دیگر رسیدند و تلافی و تقیین دست داده
او رنگ زیب بسیار بسته است آهسته بآهسته بتوکل و توره پیش می آمد و ضرب بندوق و توپ و تیر و بان آتش اصل در
ضامن حیات مخالفان می انداخت چون مسافت بین انفریقین کمتر ماند راجه کند سنگه و تراورتن سنگه را بطور و دالند
جبالا و راجن گورو و دیگر سرداران هندو و مسلمان با تمامی اتبایع خود اعلام شجاعت برافراشته بر توپخانه شاهزاده از رنگ
برق و آرسیدند و فرشته قلی خان و ذوالفقار خان با آنکه جمیعت ایشان در غور راجه پوتان نه بود و یک بعد می رسید و من
مردانگی از کف همت نداشتند و پائے همت افشردند و دست دافعت کشوند و مرشد قلی خان مرد و راجان تار شدند و ذوالفقار
خان که با معصود و چند مانده بود آئین ناموس طلبان هندوستانی که چون از تنق و حضرت مالین شدند راه گریز را بر نیند و
از کرب خود فرو آمده مرگ خود را تحقیق شوند از اسپ خود آمده پیاده شدند و جنگ و جدال مشغول شدند و او مدتی مردگی
داد و از زخمهای بسیار بوی رسیدند و پائے از جاکے بر نه داشت و راجه پوتان از این غلبه چهره تر شده و از توپخانه نیز
بگدشتند و بر هر اول ناخند و دین اشناج و دیگر از هر اول مهاراجه جنوت سنگه و بر نه از قول و آتش بر پوشید و
و جنگ سبب دافعت سه زسیم ستوران چنان گشته گرم نمود این جهان توده خاک نرم و زگر و سواران و کوبین و
زمین آسمان آسمان شدند زمین و برگ دلیران همه کوفت کوس و دینا و رنج و فساد فوس و زار و از باران شدند و
زخون تر و جابر بهارانی شدند و زبس تر و زن شده جلے گیر و تن جنگ گشته تبدیل تیر و شد از چاک شمشیر تارک و
چوپائے شتر فرق روئے صاف و غریب و دده بر آمد چنان که افتاد از دست شیران سنان و بر آمد خوش نعمت خوش
برون و در پیش از دماغ سر و ش و شاهزاده محمد سلطان و نجابت خان نیز ازین سیل بلا از جلے زرفته و در دانهنگی
دادند و در عین گرمی کارزار امرائے دیگر از هر طرف در عرض آمد و بر مخالفان ریختند و پادشاه و اورنگ زیب نیز هجوم
مخالفان سو سه هر اول دیده بر آنکه سنگ ایشان از جلے بید و یازران از پشت گرمی پادشاه دل توی شده
از کثرت غنیمت جلے بر نداشتند و قول خاص پادشاهی بر هر اول پوست و مبارزان طرفین دست جلادت از آستین همت
بگورده با هم میخند و کند سنگه و از دستان سنگه سی و سه و در تن سنگه را بطور و راجن سنگه گورو دیال و اس جبالا
و موم سنگه و از دغیر و رولے راجوت شربت فنا میشد و جیسے دیگر جملوی ایشان بفرغنا فرو رفتند و بقیه بهیف
فرا کرد و غم خندا را بر لرزے سنگه سی و سه و یاز قول مخالف و همان سنگه بنید و دامر سنگه چندا و از هر اول لشکر
جنوت جلے جدا شده و در عین گرمی حرب و ضرب با خیل و قدم و بل و طم بشاهه اقبال اقتدار شاهزاده ناما بیکانے
خود را که بختند و شاهزاده را و بخش برین راجه جنوت سنگه ناخند و افتخار مانع دیگر امرائے پادشاهی بمافعا و پیش آمده

جنگ عظیم در پیوسته اکثر امرای بادشاهی کشته شدند و راجه جیوت سنگه چون حال خیمین دید دل از دست داد و عازل را اختیار کرده بے توقف و تامل پشت بر معرکه جنگ نمود و با چند سوار از جیوتان نیم جان و بقیه لشکر با چلهای سربگزی نهاده و راجه جیوت را در پیش گرفت و شاهزاده مراد بخش گورکان نیز نگاه راجه رسید با نوجوی هم سرجی سر مشه بشاه پناه ریایان اوفی لشکر راه فرار اختیار کرد و در هر دو سوار مره بے توقف سرور وادی نهریت نهادند اما راجه دیسی سنگه بنده بقیه انقیاد پیش آمد و مجبور حموال اقبال راجه در تصرف لشکر اورنگ زیب در آمد و شاهزاده از لحاظ خبر ایران کامنتل غرور و درین معرکه شش هزار مراد لشکر راجه جیوت سنگه قتل رسیدند و اکثر امرای نامور کشته شدند اما از لشکر اورنگ زیب نامر شدند فلخان کشته شد و ذوالفقار خان و اسکندر رهیل و شیخ عبدالغیر و رگناتھ سنگه را طعن زخمی شدند و اورنگ زیب خیمه مختصری نصب کرده فرود آمد و املا و شهر دگلان را از نو ده مراد بنیت بیکه آو و در ده مراد بخش نیز خیمهها کشته راجه دیسی سنگه را بجهت آورد و اورنگ زیب شاهزاده مراد بخش را با انعام پانزده هزار اشرفی و چهار زنجیر طلا و سلطان محمد را منصب پانزده هزار ری در هزار سوار عطر کرده چون با و جین رسید اکثر ارا با انعام و اکرام نواخته از انجمه یز انجابت خلن را خطاب یار و فادار خانان سپه سالار خلعت خاصه و در زنجیر یک لک رچسب نواخته و ملقب شدن را خطاب اعظم خان و خدمت دیوانی و خلعت خاصه و سپه سالار طلا و طبع و تقار و منصب چهار هزار ری و در هزار سوار داده و فادار جین کچ فرموده و کولیا رسید بصرت خان و فادار و دران از فادار سمن آمده خطاب فادار و دران خانی یافت چون شاهزاده دارا شکوه بالمشکوه انبوه به و حو لپور آمده و مرغیور ریاست جمیل بود اما گذر پیشه را دارا شکوه تصرف کرده بود و اورنگ زیب بجنل استعمال از ان گذر گشته تمام نمود.

ذکر محاربه اورنگ زیب با دارا شکوه و طفر یافتن بمقدیر ایزد و ادب پرده | چون شاه و یز اقبال دارا شکوه در راه

شاه جهان آباد خبر نهریت راجه جیوت سنگه ششینه بادشاه را برگردانیده با گره آورد و کجی سپاه مختل و زرنیده هر چند شاه جهان مصاحت را در نظرش جلوه میداد بمقدیر ایزد قدیر قبولش نیامده و در اندک مدت انام را محسوسه مسلمان لشکر عظیم جمع آورده و لشکرش پشت هزار سوار رسید به و حو لپور آه و ضلکند بکس چیل نمود چون اورنگ زیب از چیل گریز بپشت عبور فرمود دارا شکوه در موضع راجه و ده که به اکبر آباد میدان جنگ خوش کرده فغانم و در شاه جهان متاشیر معرکه جنگ نهشته خود نیز خواست که با عی صلح بدو برادر و دیدان جنگ قهر نمیکند و پیش خان جین و فرزند فرمان داد که در میان هر دو لشکر سرآمده بادشاهی برافرازند و خود نیز اراده محاربه داشت که از راه دیو بمیدان نبرد و اما دارا شکوه آمدن بادشاه را بدخلان مصاحت دانسته جنگ و حرب تا چیل نمود و اورنگ زیب نیز در ششم رمضان بمعمره دارا شکوه رسید و قیام و زرنید و دارا شکوه جهان و در لجرم جیر سوار شده و پیش کامه میل است اورنگ زیب

دیکه از انبیا ان شریک ستم خان از صدمه مکرر توپ بر زمین افتاد و پارت ستم خان و غیره سوسه بر انفا بیل کردند و بهانه خان
 که طرح دست راست و در عقب هر اول بود با ایشان متقابل شده جنگ عظیم نموده با سید و لاور خان و داری و اوغان غنی
 شده و کسان آخرین گشته شدند اما دفع حملات و اوج داراشکوه ممکن نشده اسلام خان از برانفار و شیخ میرزا تشش
 افواج عالمگیر متقابل ایشان نموده و آوایش مردانه و افتخار شده و رسم ستوران جنگامه سوز و زمین پرده است
 بر روی روز و زب باری تیره که در جو قهر و ره رفتن خویش گم کرده تیر و زخون دلیران و پیکان تیر و زمین لاله
 خیز آسمان را لرزید و خورشیدین ناله رویین اساس و همیکرد چش درین کهنه طاس و دورین آوین و ستم خان گشته
 شده و سرشکوه نهیمیت یافت و اسلام خان و عزت بیگ و سیف خان و محمد صادق و میرزا مهین الدین عالمگیری و زعمه بخت
 ادا داراشکوه که در فنون حرب و جنگ تجربه داشت بشاهه جرات پسر خود نیز شتاقب و این شده هر اول خود را زیر
 کرده و از توپخانه خویش پیشتر گشته و بر توپخانه عالمگیری رسید و گشته و از آن آتشید مجال و دست بر اسب خود
 میلان نمود و با شاهزاده امرا بخش گویکان که در جرف انار بود و بر و شد و خلیل الله خان نیز از انار آمد و آهاده و امرا
 از نیک که در لشکر او بود و در حمله روانه نمودند و در بخش نیز حتمه الوع را دعت نموده و از حلمات راجپوتان و امریکان و نیک
 و بسیاری لشکر و داراشکوه چند زخم برداشته و عقب رفت و راجپوتان جلالت امین و دیگر امرا پس پیکان مراد بخش را زگر کرد
 بقلب او و زگر گریب حمله کردند و از زگر گریب نیز که مرکر را بنه زاده مراد بخش سخت دید و سوسه خیل خود بجانب داراشکوه گرفته
 با فوج قول خاص سوسه اوایل نمود و راجپوتان و فدایان و داراشکوه نیز رسیده نه نهایت تیزی و شتی حمله و زدند و امرا
 او زگر گریب و او مراد انگی داده و در دقت کوشیدند و ترضی خان و ذوالفقار خان و غیرت خان و الله یار بیگ و غیره
 امرا هم با بر شتند و راجگان راجپوت هم کمال میاکی نموده و او ستر سال و او را صند را اٹھو و هم پسر راجپوتان
 گود و راجپوتان را گود حلمات مردانه نموده و قریب و زگر گریب رسیده و در قول خاص او بز خاک هلاک افتادند و
 هر یوان نمادند و در خون و خاک و زمره پاره پاره بدن خاک چاک و ملان را از آب خج کلکو و فور غیمه آب خضر
 از سوسه و زمره کافاده بز خاک راه و سر از خاک پر کرده یکسر گراه و در اوج و پسر گند را اٹھو و صلت کرده و قریب
 خیل سوار سوار و زگر گریب رسیده و آنجا اٹھو مراد انگی ظاهر ساخته و لیسان سوسه و زگر گریب خواست که او را زنده
 بدست آورد و میر نشده و بقتل رسیده و چون ستم خان و او ستر سال و او که عمده و لیان بودند و سر در گریان خاک شنیده و او را
 مضطرب شده چند سوسه نمود و سیدنا نهران باره و یوسف خان باره را ستم خان و لیان او بود و زگر گشته شدند و
 باقی چند از توپخانه او زگر گریب سر شده و با طرف خیل سوار و رسیده و مضطرب تر گشته و ملاک حجه با و سوسه و زمره از خیل
 سوار و زگر گریب معلوم و با حیه حرب یا فز را بر اسب سوار شد و ازین حرکت نزلزل و در لشکر او افتاده و اهل لشکر قدم در راه
 گردیدند و زمره و زگر گریب که بر بیان او زگر گشته و ستم بفریب تر گشته شده و داراشکوه نیز سوسه و زمره فرا و در و یکسر

از همه گان امرای شاهی شریعت فدا میشدند و اکثر از صدای زخم و غلبه حرارت هوا جان دادند اما او زنگریب طغرانی
فرج خود را از تعاقب امناع فرمود و کم کسی از سواران داراشکوه از زخم غالی بودند و از لشکر او زنگریب با دو چنین بجای
عظیم غریز اعظم خان که بعضی فتح از غلبه حرارت هوا شدت گرفت و سوار خان و بادی وادخان و سید لادخان
در سر کشته شدند و بهادر خان و ذوالفقار خان و طغی خان و دیندار خان و غیرت بیگ و صادق محمد مرزیه و زخمی
شدند باقی از همه گان او هم محفوظ بودند و شاهزاده مراکش چند زخم برداشت و دوسه هزار کس از لشکر او کشته شدند
و داراشکوه با کربا با آمده و چهار و مرصع آلات و اشرفی و طلائی که بدست او رسید برگزیده باد و هزار سوار بدلی رفت
او زنگریب و خیمه داراشکوه که بر جاسه او بود فرو آمده امر او شاهزادگان زبان تبیهیت گشادند و او را پیشتل بر
سنگی که بی خویش و زیاده و برادر نوشته نزد پدر فرستاد و محمد امین خان و اعتقاد خان ابن عیین الله و کفائی غیره
امر از اکبر آبا و جعفر و رسیدند و بادشاه جواب عرض او زنگریب بدست خود نوشته و روز دیگر فاضل خان و سید پریا نامه
از جانب شاه جهان ششیر به او زنگریب رسانیدند که اسم او عالمگیر بود و او زنگریب خود را بهین لقب ملقب ساخته
قباده خان و طاهر خان و فیض الله خان و نوازش خان و غیره امر از پیخت عالمگیر توسل حیتند و فرمان داد که شاهزاده
محمد سلطان و میرزا نجابت خلی خانخانان شهر اکبر آبا در فتنه ضبط نمایند و دیگر جمیع امرای خود و بزرگ هر روز بخیر عالمگیر
سے آمدند و موجب و مناصب لائق سے یافتند و شاهزاده محمد سلطان بملازمت بد خود رفته از روسته نوره و آداب نقره
علازمت نمود و خواهر عالمگیر بادشاه در باغ نورنزل آمده برادر را دید و خان جهان ابن آصف خان و جعفر خان و وزیر اعظم و
تقریب خان نیز بملازمت رسیده و عالمگیر پرسند نشسته بار داد و عالمگیر بترخان و شهر آمده بخوبی داراشکوه تمیز گردید
اما تو جبر بادشاه را با وجود این حالت موسسه داراشکوه دیده دینار اکثر امیر امیل باوے نمود و نازین بسبب عازم شاه جهان
گشته شهر اده محمد سلطان را و اسلام خان را و اکبر آبا گذاشته و ذوالفقار خان را بجز است قلع مامور نموده روانه شد
داراشکوه با شمع خنیش عالمگیر قیام در دلی کرده بظاهر و روفت و عالمگیر غامدوران خان را تیر خیمه آبا و کدو کاسم را به
ملازم داراشکوه بود فرستاد و شاهزاده مراکش را و صدوسی راس اسب بخشید و بهادر خان را از سلیم پور به تعاقب
داراشکوه مامور کرده و هر یک از امرای مناصب را بجهت و مراتب بلند داده و ذوالفقار خان و افغان را بطعائے خلعت و جبر
مرصع با علاقه و ارید و منصب پنجزاری پنجزار سوار از فرمود و شاهنشاه خان جهان ابن آصف خان را خلعت
خاص جبر مرصع و تیش خراسه خطاب تیر الامر او شصت هزار روپیه نقد و دو کور دام انعام فرمود و منصب هفت
هزاری هفت هزار سوار ده سپه سه سپه ترقی داد و چهارمین جالپر را نازج سنگه سیس و سپه مالی او دی پور به حضور
رسیده بمرصع خلعت و مخند و ارید و پیش بار سال مرصع سلفرازی یافت و همچنین سایر امرای و ملازمان
ترقی مناصب و انعام و ماطف و اگر ام سوره خوشدل فرمود و چون باوضاع ماطل و سلطان مراکش از اندازه فرمود

شده عنوقصیر خواست و پیوسته یافتی خلعت خاص و یک زنجیر نازنین بجل زلفیت و ساز نقره با مالد فیل و پیشتر سر مع
نوازش یافته و راجه بجے سنگه و دیخان را با نوحے بکک خلیل اللہ خان مقرر فرموده اما دارا شکوه داعیہ پیکار را
بل کرده و سوئے لتمان رفت و راجه جیوت سنگه رخصت یافت که رفته و در دلی موجود باشد و شہزادہ محمد اعظم را
باز و آمد اسباب و شکرد و لاهور گزاشت و راجه بجے سنگه بدین سبب کہ از مدتی از وطن دور بود رخصت وطن یافت
و بادشاہ جبریدہ عازم لتمان بقاب شاہ بلند اقبال و دارا شکوه گردید و دارا شکوه از لتمان بہ بہر گرفت صف شکنی خان در پے او
مقرر شد و مالگیر بہ لتمان رسید +

ذکر لشکر شہید شہ شجاع بہ اکبر آباد گشتن مالگیر بہ دارالحکما مینوسواد | چون بادشاہ لتمان
رسید اول بہر رسید

حضرت شیخ الشیوخ شیخ بہاؤ الدین ذکر الہیاتی قدس سرہ العزیز رفته و کینہ را رویہ بجہرت شیخ بہاؤ الدین بہجاد نشین
حضرت شیخ الشیوخ علیہ الرحمۃ نذر کرده کینہ را رویہ بگردام روشہ منورہ و ادا و ادین و لاخبر رسید کہ شاہ شجاع با آنکہ
مالگیر ویرا صوبہ بہار علاوہ از بنگالہ با قطع مقرر کردہ بود قناعت نکردہ عازم عانت پدر وطن شیخ اکبر آگاہ شدہ اسب
بادشاہ بغور وصول این خبر بطریق اتحال گوفتہ و لاهور رسید و صوبہ پنجاب بہ خلیل اللہ خان سپردہ قباد خان را بصوبہ داری
شہرہ مقرر نمود و عظم خان را از قید رہائی داد و بصوبہ خاندیس سراز از ساخت چون بہ دلی رسید و شاہ شجاع از اکبر آباد ملک
او کوچیدہ بالہ آباد رسید ملازمان دارا شکوه جمیع قلاع آن حدود کہ بدست داشتند بفرمان آفستہ خود بدو سپردند و سید قاسم
نیز اہلار را رادت کردہ گزارش نمود کہ اگر بدین جانب قدم نہ فرمایند قلعہ سپارم خاندوران خان کہ محاصرہ قلعہ داشت و
از راجت شاہ شجاع عاجز بود و مالگیر بہر شاہزادہ محمد سلطان فرمان داد کہ از اکبر آباد توجہ بہ مالعت عم خود گردود و بادشاہ بنگالہ
قصبہ سورون رسید و ملوط در منہج مخالفت و تحریک محبت بہ برادر لگاشت اما شجاع را موثر نیفتادہ و سید قاسم از الالباب
برآمدہ و شہر یک او گردید و از بناس سہ اکبر رویہ بچہ و رخت گرفتہ بادشاہ بدولت و اقبال منوجہ حرب او گردید و کوچہا
متواترہ کردہ و در منزل کورہ بہر لشکر متعلقہ پیوست و عظم خان بحضور رسید و ملوط خلعت خاص با نادی و جہر
مرصع با علاقمند و ایدیکہ اسب و یک اسب با زین طلا ممتاز گردید و شہزادہ محمد سلطان بہ زینبیت خیمہ خاصہ با علامہ و اثر
و یکصد سراسر نوازش یافت و شاہ شجاع بمنزل کچہرہ قریب لشکر بادشاہ رسیدہ و ہر دو لشکر با راستن منوق پر فرستند
و مالگیر بادشاہ فرمان داد کہ تو پنجاہ را پیش بردہ آتش افروز زرم پیکار گردود و ہر اول برایت شہزادہ محمد سلطان شکست
یافتہ و ذوالفقار خان در تو پنجاہ مقرر شد و راجہ جیوت سنگه را ٹھور باراجوئی را ٹھور در بانقا مقرر شد و ہیشداس
را ٹھور و محمد حسین و میر عزیز بخشی و بدلی جوان و رام سنگه و ہر رام را ٹھور خیرہ و امرانیز در فوج او مقرر شدند و ملازمان
بہرادی این فوج متعین شد و سرداری جہانغار نامزد شاہزادہ محمد اعظم گشت و خانہ دران خان راجہ را سہ سنگه

سیسوه سپید و میز اخان و بر سر دیو و بل سنگ سیسوه سپید را بر چترین جادوی و سید شمس الدین باره و غیره امرای عظیم الشان
در بر انعامتین شدند و کنور رام سنگ کچور اسپه این جی سنگ دالی جی پور و راو رام سنگ چند راوت و جگت سنگه ناژا و
علی قلی خان و دیگر امرا و ارکان بهراولی این قبیله تقریر یافتند و سرورس آتش به بهادر خان قلعه گرفتند اکثر امرای
انخان بدان جانب مقرر شدند و در دست راست قول خاصه شیخ داود خان قریشی را بت سرور برافراشته را به
اندرین و دینی سنگ بنیاد و یکتا از خان و سید سادات خان و سید جماعت خان و دیگر دیران طبع مقرر شدند و در طرح
دست چپ را به سبجان سنگ و سید فیروز خان و شهر خان و دیگر سادات امور گردیدند و بادشاه و قول خاصه قرار گرفته تا بخان
راست خان و دیگران را به یکای خود باز داشت و منظم خان را فرمود که فیل سوازی او در جنب فیل خاصه باشد و دست انرا ده
محمد اعظم را فیل خود جائس داد و در عین ویا قول خاصه و فوج مقرر کرد و همین به محمد امین خان پیشانی و در قلعی خان را به سرور
مقرر فرمود و عبد الله خان را بقراولی و خاص خان و اخلاص خان و غیره را به چندا ولی باز داشت و فیضان جنگی را با انواع سلحه
الات حرب آراسته و صفوف جنگ را بر آیین شالسته پیراسته تا یالودن را سوار جارا را ز منغل و سید و افغان و شیخ و راجپوت
ستوه میدان حرب ضرب گردید و شاه شجاع نیزه تسوی صفوف پر داخته خود با الدوردی خان و عبد الرحمن خان اوزبک در
قول قرار گرفته و بلند اختر خود را با سید قاسم باره و سید عالم و بنجو سیف الدین پسران الدوردی خان و دیگر مردان بهراولی مقرر
فرمود و شیخ قلی را بهراولی ایشان قائم ساخت و شاهزاده مرین الدین را سوار سی و سید کرم خان صفوی را با سید
را به و غیره در جرجانبار باز داشت و شیخ طریف را طرح و اسفندیار معموری را در التمش و توپ خانه به الله العالی میرانش و
قراولی به سید قلی اوزبک و چندا ولی به میر علاء الدوله تقریر و در الغرض چون هر یک لشکر از تسوی صفوف پر داخته عالمگیر چهار
گه طری روز برآمده در سه بخالف آورد و بر ترتیب و توره مسافت و میان را پیموده و سه از روز باقی مانده بود که نیم گروپ
مسکر شجاع رسیده امان روز شاه و شجاع از جائس به جنب به توپخانه را به مقابله فرستاد تمام آن روز جنگ توپ و جنگ
در میان ماند چون طلعت بیل پرده فروشت هر دو لشکر جنگجو دست از جنگ بازداشته عالمگیر بادشاه بر لیل وادار لشکر توره
خند بهمان طوره که در صفوف مقرر شده اند انا اسپان فرود آمده و شب مسلح باشند و احدی سلحه از کمر و زین از پشت مرکب جدا
نکند و همه شب پاس دارند امان دران شب آتش به عظیم واقعه و سبب او آن بود که با وجود تفصیلات سابقه بادشاه عالمگیر
را به جیون سنگ به لوازش خسروانه نواخته و به اعتما ساخته عثمان سوار سی را بقراور کف و پناه و بیلهام چون با جیون سنگ
را در حراج مشتانت و غیرت نمود و جیون فتنه پردازی آخر این شب عزم فرار نموده و شاه شجاع را از عزم خود گاهی داده خود
با تمام لشکر خود سوار شده همیشه اس و رام سنگ و هر رام را تصور و بلدی چون و اکثر را چنانکه در تعییناتی او بودند با
او همراه شدند و نخست لشکر شاهزاده محمد سلطان رسیده لشکر او دست لغات برآوردند و یک مسکر خاصه رسیده و دست لغات
کشوند و انقلاب عظیم در لشکر پیدا شده و راجیون سنگ از مسکر برآمده و به راه نهد و به جیون مسکر گردید و ازین

آشوب لشکر بهم آمده اکثر راه در در پیش گرفته بودند و بعضی خود را معسکر شاه شجاع رسانیدند چون این خبر بادشاه که خبر مخبر
 بر لشکرگاه بود رسید نزل به خاطر راه نداده تیرخت روان سواره ایستاد و به تجدید به ترتیب بر مخوردگی مصفوف لشکر پرداخت
 و وقت طلوع آفتاب بر فیصله فکفر سوار شده عازم نرم گردید اما لشکر که در دیروز نخل را بت اوج جمع بود از آن نصف مانده
 بود و شجاع مصفوف روز گذشته را تغیر داده و مجموع لشکر را یک صف کرده و عقب توپخانه باز داشت و آتش پیکار بلند
 شده سید عالم با همه از لشکر شاه شجاع با دلیران خود برآمده بر جرنالغاریا دشتاهی حمل آورد و مردم جرنالغاری از صدر حمل آوردند و فیلان
 که پیش او بودند نیز هم شده و از وقوع این حادثه ترس از غلبه عظیم پیدا شدند و غنچه جمیعیت قول خاصه نیز از گم سبخت و لشکر کمیت
 یافت و زیاده از دو هزار سوار در رکاب بادشاه نماندند و مخالفان چیره تر شده روئے بقلب آوردند و در لغضای آن میسر
 و بهادران از آتش حصن علیخان از طرح دست چپ بلامعدود از امر اسرار بر مخالفان گرفتند و بادشاه عالمگیر نیز روئے
 فیل میدانده شمنان گردانیده و پشت قول خاصه سوس بر انار گردیده امر بقویت آقا در جوش آمده دست شجاعت کشانند
 و داد مردانگی مبارزت دادند و شده موج دریا که تیغ تیز و بخور نیز خیل بداندیش تیز و سر نیزه و حصیب و
 جا گرفت و دست پاشا شمشیر بالا گرفت و سر سرداران بود غلطان چو گوئے و زسیلاب خون که چها گشت جوئے بخش
 نموده چندان مشتاق که که شتر خبش از دست و از تیغ آب و سید عالم با همه را از ملاحظه جرات امر عالمگیر
 دست بهمت گسست شده پیشرفت کار در بارگشت دید و پلئے فرار و سپردادی نهیمت گردید اما آن سفیل دست که
 هر یک که بود با او همچنان حمل آورد و دلیران لشکر بادشاهی را بر ماک خون می انداختند و شور و محشر بر پا ساختند و دست
 سوسه قول خاصه آوردند از آن هر یک یک فیل دست پیشتر آمده و بر فیل سواری بادشاه حمل آورد و بادشاه که در دست متحمل
 جرات و اقبال نظیر نداشت و بر روی زمین یک سر نموند و ز راه چنان سبیل یک و نشد و بکنین سرشته زینش
 نه چندی غرض از یکیش و بقراولی که بر یک از فیلان همراه شده بود ادا شده که در تالف بر بدوق فیلان را که ترک
 سلسله خوز نیز فیل بود از زرش بزرگ انداخت و فیلان بادشاهی بر زرش آمده فیلان طبع خود ساخت و در فیل مگر از قول
 گذشته سوسه دست راست حمل آوردند و در همین زمان شانه زده بلند اختر پسر شاه شجاع با دلیران خود بر انار عالمگیر
 حمل آوردند و عالمگیر شمنان را از جرنالغاریا نداده بود اما نیز مخوردگی و عقب خود که بر انار بود در یافتند و بستمند و بر انار روئے
 آورد و پیش تر از آنکه روئے فیل در انتخاب بگرداند پیای میفا براده محمد سلطان و دو و انقار خان که در هر اول بودند نیز
 که در مذبح به خاطر راه نهند و برگشتن موبک هایون را بر خیال دیگر عمل نکنند درین وقت فیل اسلام خان سردار بر انار از
 صدر بان رسیده فوج بر انار نیز بر ایشان گردید و اکثر مردم نهیمت را نصیحت و انستند اما چند کس از امرایک حفاظت
 افشاده بهدافت مشغول بودند و در همین نزدیکی بادشاه نیز رسیده امر ابا و دیگر پلئے تفاوت افشاده و دست فوج کشانند
 و محارب هر مولک و آتشده و ملا با نیزه گاه آراش شده و دیگر فیل خون و دست پلئے شده و سپاه از دو سوسو

تبع در هم نهادند و دیده از بیم برهم نهادند و بعد از کشتن و کوشش بسیار اکثر امرائے بلند اختری خاک پلاک افتادند و لشکر
 با معبود کشته و فوجان جان بدر برده نرویدر رسید و عالمگیر بادشاه چون از وفات اعدای باز پرداخت از غریبه
 متوجه حرکت و در همین وقت سید محمد خان صفوی و عبدالرحمن خان ابن نذر محمد خان اوزبک و سحر پسر لردی خان از امرای
 شجاعی رصے پناه بدین درگاه آوردند و شاه شجاع نام کامرانه نورد و ادبی فرار کرده دیده عالمگیر بادشاه امر بنواختن کوس
 فتح فرموده بعد از چشم زخمی چنان فتنه چینی که نموده عیادت لشکر بجای آورد و تمامت بنگاه و اموال و خیامین تصرف
 او ایستاد و دولت و درآمد یک صد چار دود و یک صد و یازده فیل از جمله غنائم بود و بادشاه عالمگیر نیز از همه سلطان آباد
 یک مقدمه واریه خاصه و دو پیله که بکف بود و خواسته و تقاب شاه شجاع تفر فرمود و مخبر خان نصیب هفت هزار سی هفت
 هزار سوار خلعت خاصه با پستین سمور فیل خاصه با جل زلفیت و ساز فقره و دو لک روپیه نقد سرفرازی یافت و شمشیر
 با ساز مرغ و سپر نیز بدو ضایع شد و راجه سنگه از وطن رسید که کوشش مبارکباد بجای آورد و ذوالفقار خان اسلام خان
 و کنور رام سنگه کچوهر بود و خان قرشی و فدائی خان و احتشام خان و فتح جنگ خان و اخلاص خان و در شنگ خان و لودی خان
 و راوی و سنگه بال و دیگر اهل کاب شهر از ده عین شدند و شمشیر و صف شکن خان و تقاب داراشکوه و امور بودند و بادشاه بفرمایند
 راجه جیوت سنگه را که آباد کرده اند و دادند و آبا و اجداد شده صوبه مذکور به خاندان خان غنایت گردید و از منزل فخر محمد امین
 خان با فوجی از امرای بنادیب جیوت سنگه تفر فرمود و رکن سنگه را ظهور را که برادرزاده جیوت سنگه بود و نجاب را که و منصب
 چار هزار سی چار هزار سوار و بنای غنایت خلعت فیل و آده فیل شمشیر مرغ و نقاره و یک لک روپیه نقد و خواسته همراه آن فرج نمود تا
 بعد از سیال جیوت سنگه ریاست جو در صوبه غرض شادمان و سپهر آغا حمار به باداراشکوه و اقدش و تنبیه راجه
 سلطان سبب جنگ داراشکوه ظهور زیاده بلکه بصلحت وقت کرد و دیگر بادشاه از تفصیل او در گذشت ۴

در جنگین عالمگیر بادشاه داراشکوه و شهبانی و فخر یافتن بر او بتقدیر زنیانی
 چون از لشکر از جانب

لمتان به گجرات رفت و در اینجا چشم زخم لشکر عالمگیر را شنیده و نیز مها راجه جیوت سنگه که از انصاف فرستاده آهنگن بود
 تخمیر و ترغیب نمود و جمیع کارها متاج و خزان مراد بخش را که در احمد آباد گجرات بودند تصرف در آورده و شاه نواز کافضوی
 نیز بوسه طبع گشته و بایست و دوزخ را سوار بر آتش و جبهه امیر گردید و بکینه نری جو در صوبه بنابر استعائے راجه جیوت رسید و
 راجه جیوت سنگه بوجه تعصیل خویش رکن امیدواری به عالمگیر نداشت و ناچار توسل داراشکوه گرفته بود و او را بسوی
 خود کشیده اما عالمگیر بادشاه به تأدیه بود و کار جیوت سنگه را در حساب نیاورد و هم داراشکوه را صعب میدانست و در وقت
 شکست کار او میخواست راجه به سنگه کچوهر و الی چه پور که منظور نظر اعتبار عالمگیر بود این امر خطا کرده و راجه جیوت سنگه
 نوشت که هرگز متابعت موافقت داراشکوه ننماید که تصور تر از بادشاه عاف خواهد شد و از جانب او متعصیل بجای نماند

بادشاه نیز قبول کرده منشور شمس تل عقد تصور قتل او فرستاد و راجه بیوت سنگه کی یوفائی دزدان داشت ترک زناخت و از آنجا
 نموده هر چند داراشکوه ویران گردید زنده به بهانه اجتماع عساکر نظام نمود و فرزند داشت فرستاد که شاهزاده و راجه کر در ذیاب اول خان
 راجه پوتان است رفته نشیند تا باند عساکر جمع کرده بخوت رسد و داراشکوه و راجه راجه بیوت لایف آمد نهشت و راجه کر به پنج
 کرد و به جو صیور مقام داشت برگشته بشهر رفت و داراشکوه بوجه خطر از شهر زده بهر شکوه را با پانصد سوار به جو صیور
 فرستاد تا بهر طور که تواند و بجوی حیوت سنگه نموده بیارند اما حیوت سنگه جواب ساف داد و راجه کر بوجه کمی حیوت سپاه در
 دره کوهرستان اجمیر لایف مورچال بست نخستین در چال گدغه پخته به سید مایر ایمین صلیح خان سپرده و عسکریان جان یک
 میرانش را در انجانب مغیر نموده و بمورچال دیگر فریز میواتی را که عمده او بود نصب فرمود و توپخانه در آن تمام چیده و
 از جانب چپ بمورچال شامو از خان صفوی را با سائر پسران او و محمد شریف المصالح به قلیح خان بیرختری را آن جانب
 تعیین ساخت و بمورچال کوکل بهاری بهر شکوه را نامزد کرده مردم او را با مغول خان مابین کماتی خان در انجا گذاشت و
 عالمگیر شاه چون رسیدن داراشکوه و راجه بیوت را ناگه آباد محمد طاهر خان را به بنم فراولی فرستاده خود نیز از عقب
 روانه شده هر لول به راجه بیوت سنگه کچها به سپهره صفشکر خان میرانش را با توپخانه و برق اندازان در برابر تعیین نمود
 و سرور استنش به شیخ میر و افغان را با امیر اشانسته خان و جوالا ربه شاهزاده محمد معظم عطا کرده محمد امین خان بیرختری
 طرح راست و هوشدار خان را طرح چپ میمنت قول خاصه باصالت خان میسر و به تربیت خان مقرر کرده همین آئین
 و توکر روانه شده و به استنش جمادی الاخر به اجمیر شریف رسید و توپخانه در پیش برده میرانش ترب به بمورچال تعیین
 نمود و فرمان صادر شد که امیر الامرا و به سنگه دست راست کوکل بهاری و حیوش جوالا را بر گدغه پخته بنم زنده و آتش
 جدال و قتال برافروزند و آتش حرب بالا گرفت اما چون بمورچال به نهایت استحکام بود و توپخانه را قی محافطت نمود و افواج
 عالمگیری حمله میبایست نمیتوانستند نمود و همچنین تا سه روز متواتر محاربات در میان بودند راجه راجه کر و راجه بیوت را بمون پیادگان
 خویش را امر کرد و پیادگان که در کوکل بنظیر بودند و عقب کوکل بهاری را به دیده بعفر رسانیدند و جمیع از بند و حیوان
 مقرر شدند که وقت فرصت آن کوکل را از مردم داراشکوه بگیرند و در آخر روز راجه راجه کر و راجه بیوت پیادگان خود را فرستاده خود
 نیز متعاقب ایشان روانه شدند چون لشکر پادشاه بنابر ارام ساخت دست از جنگ کشیده بودند از لشکر داراشکوه هزار سوار
 بحرب راجه راجه کر و راجه بیوت آمدند و جنگ با فوج اودریان آمده سواران عالمگیری مثل دلیخان و شیخ میر و راجه بیوت سنگه
 و امیر الامرا اشانسته خان اسد خان و هوشدار خان و غیره بجزم زدند و تعداد ایشان سوار شدند و اول از همه دلیخان و
 شیخ میر رسیدند و عظیم و افشده در ذیاب تمام گجگ راجه بیوت سنگه نیز رسید و بمورچال شاه نواز خان محارب سخت واقف
 شدند و عده توپخانه نیز آتش افروز جنگ پیکار گردید مردم و چال دیگر را با مایه ایشان آمدن نمی دادند مردم حرب
 بالاسه کوکل بهاری برآمده علم او را نصب کردند و شیخ میر و دلیخان و اشجاعت داده و مردم شاه نواز خان سیند

مردانی که بسایز نمودند داراشکوه هر دو مقامان خود را یک یک میفرستاد و شاهنواز خان نیز که در حضور او بود و مرد و چال
 خود روانه شده و در همین گرمی نبود رسیده و در وقت قصار دید و سیادت خان صفوی پیشتر نیز خجی شود و روز نیز
 تا آخر رسید و محمد شریف با خجی داراشکوه از دست دلیران کشته شد و شیخ میر که زنده و دلیران عالمگیر بود و ضربت مذوق
 کشته شده و دلیران نیز زخمها کشیده و درین وقت راجه جی سنگ رسیده و مردم و مرد و چال شکست یافتند و داراشکوه را که
 دیگر مرد و چالها برقرار بود و ندل از فتح و ظفر برداشته و ظلمت لیل با سپهر شکوه سوار شده راه گجرات و پیش گرفت مجموع
 اسباب شوکت و اموال او را مردمان که با او گرد آمده بودند غارت کردند و مرد و چال که در جبهه همچنان بزرگوار بود چون قریب
 صبح از جنگی حال خبر یافتند ناچار از در مجبور آمده اما را شفیق جرایم ساختند و بفرمان پادشاه لغزش شیخ و شاهنواز را حاضر
 بروفته منوره حضرت خواجہ بزرگ سلطان الہند رحمۃ اللہ علیہ بخون ساختند و پادشاه نیز زیارت روضہ منورہ حضرت
 خواجہ بزرگ رفته پنجرہ را روی علیہ خاک نم زدند و در امر جی سنگ را با بادیان دوقب لایق و در قلاب داراشکوه
 فرستاد و راجہ جیون سنگ را نحو لعلی که منسوب هفت ہزاری ہفت ہزار سوار و صوبہ داری گجرات مغرزشہ و فرمان
 شد کہ متوجہ نظام صوبہ خود گشتہ بر قبی سنگ سپر کبر خوش را بجنود فرستند و اولادشہ نواز خان را کہ خسار پادشاه بود
 غلام نامی دادہ بشاہجہان آباد گزشت و آخر حال داراشکوه چنانکہ نوشتہ شد کہ شاہزادہ نزد ملک جیون افغان گرفتار
 آمدہ و نزد پادشاه رسید و بفرمان او شربت شہادت پیشید و بساعات ابدی واصل گردید اما در راہ از اعراض شہزادہ
 محمد سلطان محمد معظم خان کہ پس از انتقال میرزا شجاع شہادت خان گورکان خان خانان خطاب خان خانانی سرافراز بود
 معلوم شد کہ شاہ شجاع در موگی بودن توانستہ بجا نگر گرفت و شاہزادہ داخل موگی گردیدہ و اکثر گزرا ج محل نیز برف
 شاہزادہ درآمد چون پادشاه بشاہجہان آباد رسید بر کشتن جلوس لانی فرماندادہ و دو خانہ را با اسباب زیبہ زینت
 و انواع نقش نگار برآراستند و در وسط دیوان تخت طاؤسی را نہادہ شامیانہ لو لو نگار بران برپا کرد و در عقب تخت
 صندلیہاے طلا نہادہ و قواصہ یعنی اسلحہ خاصہ ابران چیدند و چہین اسباب آرائش با تمامہ نظام آوردہ و دربار عظیم
 و مجلس نفیس تمیہا ساختند چو فلذہ برین مجلس ساز شد بہ نظر چشم فلک باز شد بہ مزین بعد نقش ظاہر فریب
 ہمہ آرائش دل نامغرب بہ رنگینی باغ و رو بہار بہ زیبایی خلوت وصل یار بہ مہر و در و نقش ہر جنت بہ زہر
 معنی جلوه گر صورتی بہ زلفارہ اش دیدہ و نگین چنان بہ کہ شد بال طاؤس شرکان ازان بہ بعد از این بہ ترتیب
 در روز یکشنبہ میت و چہارم ماہ رمضان سال تسع و تین الف ہجری پادشاہ عالمگیر تخت سلطنت نشست و امرا و اسم
 ہنریت و نذر و تار بجائے آوردند و دران روز امیرالامرا شاکستہ خان بخت خواستہ فخرت لوازش نوبت و حضور بعد از
 نوبت پادشاهی مقرر شد و در عہدہا گیا و شاہجہان غیور آصف خان پدر شاکستہ خان پیچک امیر و راجہ باین
 منصب رسیدہ بود و عالمگیر پادشاہ نقش کلمہ مغظمہ و ہمائے چہار یار کامکار رضوان اللہ تعالیٰ عنہم جمعین انشائی

ورپید و دراز اود دانسته موقوف کرد و بد امر او وزیر او رسا و علما و شعرا و ظرفا انعام بسیار تقسیم شده و تا دو ماه ایام جشن بماند و کشیدند و هر روز مجالس عظیم ترتیب یافته از انعام و خیرات و صدقات و تقیف و نگذاشتند و سید محمد علی و محمد ناصر و کائے عادل شاه و قطب شاه سلاطین دکن بار یافته پیشکش بسیار بفرمایند و پیشکش عادل شاه قیمتی شصت و یک پیشکش قطب شاه قیمتی دو لک روپیہ بود و بادشاه عالمگیر که بر وقت شریعت سجد و چهره نمود و جشن بعد از روز را با لکھنوی موقوف ساخت و فرمود که این روز از اعیاد محوس ملک محکم است لائق نیست که پیروی ایشان نمایند و روز جلوس را بمبدأ جشن نموده اعیان فطر اقبال میداد و بهرین زمان فتنه شجاع بالا گرفت و تفصیل حروب شاه شجاع و افواج عالمگیر بطریق اجمال آن است +

و ذکر جنگهای امرای شهنشاه و نگرین عالمگیر با شاه شجاع
چون دین زمان که در کنار گنگا
شاهزاده محمد سلطان و خانان معظم تاج
برادر شاه شجاع نشسته بودند شاه شجاع

بار سال خطوط شهنزاده را از جانب پدیراخی کرده سوئے خود کشید و نوید نکاح با سیه خویش بوسه داده و چون لغازی مردم تو طلب در میان شاهزاده و خانانان نیز اندک غبار لغزیده شده بود و شهنزاده فابو یافته با چند کس یکجائی نشسته از آب گذشت بدین اثر شجاع با استقبال او برآمده و بلاغز تمام بشکر خود برد و لشکر عالمگیر را از وقوع این واقع غلغلے عظیم و فتنه قوی میداد چون ایوم برسات بود و معظم خان از مورچال برخاسته در موضع معصوم باز اسی کر رہے اکبر نگر محل اقامت انداخته بادشاه عالمگیر بر بیخ بنام داود خان شیخ قریشی صوبدار بهار فرستاد که با سائر کوکیان آن طرف متوجه دفع شجاع گردد و شجاع نیز جرت گذارندین برسات در خواص پور را تھه مقام نمود و محمد معظم خان بعضی لشکر خود را در اکبر نگر گذاشته بود اما لشکریان بسبب عدم یافت غله و سویم برشکال در آنجا تھه بود و شجاع قاصد بدست آوردنش شده شاهزاده محمد سلطان را بنابر انصرام شادی با دختر او در تھه گذاشت و خود قصد اکبر نگر کرد و واقعا رخاں بوجه بیماری از سواری مجبور مانده اسلام خان و فدائی خان با دیگر عساکر سوار شدند و راجه اندر من مشتیز از رسیدن آنها جنگیده نهم شدند و این هر دو امیر بوجه لغزاق باجی بے آنکه غلبه از جانب خصم ببینند با کوشش نمایند قدم باز پس گذاشته بجهان معسکر خانانان برگشتند و اکثر مردم عالمگیری بدلی کرده بشاه شجاع پیوستند و ذکر آن شاهزاده محمد سلطان نیز همه سبایا اموال او با طرف فتنه شجاع در اکبر نگر پایتخت خلافت افشود و بعد القضاے سویم برشکال معظم خان خانان اسلام خان را در مینه و فدائی خان را در میسور و راجه سبجان سنگه بنید و گروہے دیگر را بجائے لائین مقرر کرده فتح جنگ خان را با لودین خان زیر پرچم خود و دیگر لائے افغان بهراولی مقرر کرد و اخلاص خان را طبع نموده با وجود آنکه شاه شجاع بکمال عظمت بود و شاهزاده محمد سلطان با آنهم جرأت و شجاعت مقدمه او بود و سویم بحرب شاه شجاع آورد و در کنار بها گیتی بهرندیدار معصوری

چند اول شاه شجاع رسیده افغانه را اول بعضی از دلیران از آب گذشتند بر و نامند اسفندیار زخمی شده مرد و گور
را تصور که از همه دهنه شجاع و خوشان را به جیوت سنگ بود باید نورالحسن که در آن فوج بودند دلیری کرده اول اندک
گشته شد و دویم زخمی گردید و بقیه نیز به میت یافتند شاه شجاع با جماع این خبر فوجی به جسر گذارشته بمقا با افغانان
روانه گردید چون مقابل رسید و امرادران جانبین لفاق و خود سری کرده حمله نه کردند و افغانان معظم خان تمام روز
بجنگ توپ و تفنگ گذرانیده و بعد از آن با شتاب وصول امرای سکی به مخصوص پور گشت و شاه شجاع نیز از طرف دیگر
به آگهی عازم مخصوص پور گشته و در گذر نصیر پور رسید و مقابل مخالف فرود آمده و معظم خان بارگردد و درای کرده باز
روز بجنگ توپ و تفنگ بان و خدنگ گذرانیده و در آن ایام لشکر شجاع را گذشتن میزنیده روز یکشنبه شجاع عازم حازم
عبور بود خبر رسید که شیخ داود خان فرشی از بهار تو میسر شده مورچال کوی را شکسته و غریب بیابانده که بجنگ شجاع در اینجا
بود میسر و شاه شجاع ازین خبر مضطرب شده عزم گشتن به بجنگ حزم نموده و آخر خان شب سوئے ناسوتی روانه شده
و معظم خان نیز تعاقب را از دست نداده راهی گردید و شاه شجاع بر کنار ناله که دلدل بعضی کل لاس بسیار داشت توپخانه
چیده و خود عقب آن بایستاد و معظم خان نیز بهین طو صاف بسته بایستاد و تمام روز هر دو لشکر صف زده وقت شام
برگشته و شاه شجاع وقت شب کوچ کرده شاهزاده محمد سلطان را چند اول نمود و معظم خان نیز از کل لاس گشته تعاقب
نمود و از سوئی که در پیشتر رفته هر دو لشکر مقابل شد و دو سراسر جنگ توپ و تفنگ در میان بوده و در شب بیستم شجاع
کوچ کرده و درین تعاقب نیز در میان امرای عالمگیری نا اتفاقی واقع شده فتح جنگ خان اسلام خان نیز گلسه کرده بر
کنار دریاچه دو گچی شجاع رسیدند اما بوجه توپخانه شجاع گذشتن از آن نماند و انسته عنان کشیدند و معظم خان نیز پیش
در باب حمله روانه بباله کرده نویمان ویرا گردان نه نهادند و شجاع مورچالی بسته و خود بخت و وفاعت ایستاد و تمامت لشکر
را از دریا گذرانید و خود نیز بعد از آن از دریا سگسنگ عبور نموده و معظم خان اگر بزر و غیره را تعقیب در آورده و اسلام خان را
باده هزار سوار این رسد که گذارگاه داشته خود از شعبه سگسنگ عبور نموده و داود خان فرشی و دلیران با هم در پیوسته
بر میماند رسیدند چون شاهزاده محمد سلطان دید که کار او نزد شجاع صورت اسلوبی میگیرد و به اسلام خان خبرن باب
تجیرات فرستاده و بسا دیدن زوجه او بیابانده رفته و از اینجا سواری کشتی بهیاره شکار برآمده با چند کس بشکر اسلام
خان پیوست و متعاقبان او غائب و هاسر باز گشته و معظم خان شاهزاده را بعسکر خود طلب سیده به جمیع امرای استقبال
برآمده و در بالیکرید چون شاه شجاع در بارش شیخ داود خان پائے بجلد افشوده بلند انتر شهزاده خوش را فرستاد و حدود ماله
مهر مانے پایاب را تصرف فرمود و معظم خان شهزاده را بحضور بادشاه فرستاده و خود بنوعیه شاه شجاع گردید و بشکر
منصور گذری که قریب بگلکات رسید مردم را تخریب عبور فرمود و افولج بلند انتر که مورچال بسته و مانع عبور نمود
بمجرد رسیدن فوج عالمگیری به توپ و تفنگ و تیر و خدنگ مانع عبور گردیدند و لیخان و مخلص خان و اخلاص خان و یگی

و بیست و هفت خان و غیره و سواران فیل سواره و دریا و آرمند و از همه طرف فوجی و لشکر و کشتی کرده و فوج بلند انحر و جهد
 تمام در مخالفت نمودند و آتش پیکار در میان آب افروخته شد بسیار سے از لشکر این طرف و سپاه قضا گشته بشیر باز گشتند
 اما اکثر از آرمند و من غیرت و محبت از کف نهاده و تیر و گلوله توپ و تفنگ را واقعی نه نهاده همچنان میگذشتند چون سینه
 نائے قلم هر دو طرف گذر جهت نشان پایابی زده بودند از عبور فوج آب متلاطم شده و ریگ از تری زمین بر خاسته نشانها
 مقرره نیز بر جاسے نما نند و بعضی مواقع پایاب نیز غرق شده و قریب یک هزار کس ازین سبب غرق گشتند اما امر
 که از آب گذشتند بے تامل بر فوج بلند اختر نافتند و محار و غلیم واقعه و بلند اختر و سید عالم از دور نمایان شدند
 که بمک افواج خود سے آمدند اما مردمان ایشان پیش از رسیدن ایشان نهیم شده و بلند اختر نیز راه فرار در پیش گرفت و
 یار شید قلی اوزبک به مانده رفت و سید عالم شجاع پیوست و شجاع دل از سلطنت بنگ برداشته به مانده
 رفت و معظم خان هم با لشکر جریده و نقاب اردوان شد و فوطه چهار صد کشتی شجاع بعضی شخون با اموال بدست آورد
 و شجاع از مانده برآمد بعد از فرار بر کنار دریا استاده بود و دو غراب از اشتری و طلا و نفائس و ذخائر پر کرده و دیگر گنجایا
 و کارخانجات را بر دو غراب دیگر بار کرده روانه ساخت و چون نشیند که معظم خان قریب رسید و وساعت روز باقی نمانده با
 بلند اختر و زین العابدین پسران خود و رشید قلی اوزبک میان ریگ و سید عالم و میرزا بیگ معد و کچند از مدد که زیاده
 از سه صد کس نبودند و کشتی نشسته بجانب جهانگیر نگر روانه شد اکثر لوکران او خود را یکم کوشیدند و اهل لشکرش دست
 بغارت بر آورده بشیر اموال او بغارت بردند و در همین نزدیکی معظم خان به مانده رسید و بعضی اموال و اردو او متوجه
 شده و شیخ داوود خان قریشی نیز از همانندی گذشتند به معظم خان پیوست و در سرودی پور و هر دو غراب نفائس شاه
 شجاع مرد و معظم خان بگریختند و معظم خان بعضی اموال را به انتظام اکثر نگر و مانده گذاشته و تعاقب شجاع تفاوت
 چون شاه شجاع جهانگیر نگر رسید زین الدین پسر او که در خدمت به جهانگیر نگر بود در سل رسایل برادر خنک فرستاد
 او را بحد خود آگاه نموده بود و شجاع بطلب کومک کسان خود پیش او فرستاده و خود با چند سے از مقتدایان عنوان از جهانگیر
 نگر بر آمده و به سرودی پور رسید اکثر اموال او از ویدائی گزیدند و در اینجا پناه و یک کشتی اهل خنک بمردا و رسیده
 و خواستند که شاه را به خنک برند و آخر صلاح رفتن بهلوه قرضه و قریب به طعمه بهلوه رسیدند و قلعه را انجا بحدت رسید
 اما گشتگان او قلعه را بر مردم شاه شجاع نه دادند و از انجا شجاع با صرار خنکیان مقرر کرد که همه را ایشان بکن فوج رود
 لهذا اکثر سپاهیان عمده او نیز جدائی گزیدند و روز دیگر روانه میشد سید عالم با ده کس از سادات باره و رسید
 قلی اوزبک با دوازده کس مغل و معدود دیگر پیش او ماندند ناچار روانه خنک شده و خنچه نوشتنه شد
 به اراکان رفت و در آن دیار اورامد عیال و اطفال بکشتی سوار کرده غرق کرد و فتنه و خروشست این
 واقعه در سنه اصدی و سبعین الف واقع شد و چون در لواحمی شاه جهان آبا و نطقه واقعه بود عالمگیر پادشاه

طلا و نبل و علم و لوح و نقاره و رافرازی یافت پیشکش سخی و شش لک روپیه گذرانید و بعض رسیده که رانی با محسوسیت
 که در لاهور رسیدند و هر دو عامل بود و نماز هر دو و دو مرتبه شده اند و نوکران و ابدار لک ایشان اتماس راج منصب کرده
 و حکم شد که پسران راجه را بحضور یارنده هرگاه پس ارشد و تمیز بست بنیاد و ریاست سزاوارش و چون اینها بنشیند
 آباد آمدند یک ازان پسران رحلت کرد و در سلسله لشکر خدمت خواسته خوانستند که پس رویی را به جود و صیور بند
 و مصدر شورش و فساد خواند و مان با دوشاهی مانع آمده مردم خدمت لشکر جنگ ایستادند و بسیار از سرداران او کشته
 شدند و رانی مان نیز بدست خود گردن زدند و پسر راجه که جلای غنی بود بحضور رسیده که نیز کان راجه نش رانیان و
 پسرانشان خند و پیغمبر کور بر لک پرورش پسر ذریب النسا یکم و خنر بادشاه گردیده اما بعضی نویسند که راجه پسران
 راجه ایت سنگه دل هم سنگه راجه رانی با لباس مردان قبل از دار و گیر میزدن بودند و کنیزکان را لباس رانی مان
 و بچه علما را را به پیش پیران خمیه نشان میدادند و جمیع بجز است ایشان قیام نموده بعضی اصل پسران راجه را در بر دارند و الله اعلم
 بحقیقت احوال انحضرت جمیع که ازین بار و گویا خاص یافتند به جود و صیور رسیده پسران اصل یا نقل را با ابدار لک ایشان
 ظاهر کرده مردم بسیار خود گرد کرده و بر اندر سنگه و مردم بادشاهی حمله آوردند و اندر سنگه پایدار می توانستند منتهی
 و نیز راجه سنگه را مردم راجه بیست و سنگه پوستان با فوج راجه شیر افی جنگیده قتل شد و سر بلند خان و غیره باستخلاص
 جود و صیور امور شدند و اجیت سنگه پسر خدمت سنگه در جود و صیور بودند نتوانستند به پناه راناسا و دی پور رفت لهذا بادشاه
 بر بیخ بنام رانانوش کزن فرزند خدمت سنگه را از ملک بد کند و طایفی فرمان جزیه او اگند و الا بهتر نباشد و رانانوش
 و محضر نموده و کلا فرستاد و تبعیل فرمان مبادرت نمود چون بعد چند سال در گریخت خلاف و عناد را فرخت بادشاه کمره
 ثانیه عازم امیر شیر افی گردید و شانزده سال بعد که پسر اصغر بادشاه از لاهور رسید خلعت و جام قیمتی و فتلو و قفتم هزار روپیه
 یافت در دستان و عشرین و الف هجری بادشاه سوک امیر خریف روانه شده هژده سال بعد که پسر اولی پشیر راسی گردید و هژده سال پشیری
 و ملک جود و صیور و قرضه بادشاه خود نموده تا وید ناگشته تنویر و جود و صیور گردید و رانانوشات مقاومت آن بادشاه ملک بارگاه در خود
 ندیده و دیور را گذاشت بدست و لشکر بادشاهی مانور جاری عبور کرد و حسین علیخان را تعاقب رانانوشا و شد و هژده سال بعد که محمد اعظم شاه با بعضی
 با دیور رفت و بتخانها و عظیم اسنهم که در چند سال چنان بتخان پیش جویی رانانوشا برگرد جان دادند و بتخان را از بیخ و بنیاد
 کند و هژده سال بعد که پسر محمد کبیر رحمت سرخ و لعل قیمتی چهل هزار روپیه سزاوارش شده به جانب دیور رخصت یافت و بادشاه خود بر کنار
 تالاب دی سارک تغیر شد و حسین علیخان که بتعاقب رانانوشا بود رانانوشا بنیر سید و سارک با بعضی دیگر نقل نمود تا حسین علیخان
 و خود را با یار بر سرش رسید و رانانوشا که گذارشته بدست و بیخ و جود و صیور با اختیار نموده اکثر اسباب مال و بقیه امرا کوشاهی
 و آدم حسین علیخان یکصد و شصت تان در ملک گردید و هژده سال بعد که پسر محمد کبیر در دیور قتل و شریف برده شد و دست خا
 انجا نیز مسازند و دها چنان مبادرت و صیور با و ده رخصت یافت و بعد از آن بعد و کن ممتاز شد و شانزده سال بعد که محمد اکبر

با فوج آراسته بجا خدمت نواحی پیشوایان گردید و بادشاه سوت بجهیز شریف معاودت فرموده و شاهزاده محمد اعظم و دیگر
 امرای تخریب قیام را ناما مورشند و در کینه شصت و شش تن خانه منهدم گردیدند و درین اثنا که شاهزاده محمد کبر از
 محمد اعظم شاه جدا بود و در غریب راه پهلوان آمده یا غنی شد و محمل آنکه چون مردم حسرت سنگ دیدند که راناز دست امرای
 بادشاهی عاجز و زبون شده کوه بکوه میگردد و ملک اول که کوب سم کرب گردید آغاز غریب بشاهزاده نوجوان کرده
 و بر اثر لغبت شد و چون گذر ایشان در ملک جو و حصو رو بقیام افواج بادشاهی عند بلوچی هزار سوار را ظهور داده شریک
 لشکر محمد کبر شدند و آن شهرزاده نوجوان غریب خود را با پدر یا غنی شدند و شاه عالم اعظم پهلوان شاه موجب فرمان از کج نمود
 بادشاه رسیده و درین وقت پیش از هزار سوار در رکاب بادشاه نمود اما انقباض یاوری کرد چون بدو نزدیک رسید
 جمیعت شاهزاده هزار سوار شد و لشکر شاهزاده محمد کبر از بی سلطنت مانگی می خود بخود متفرق و پرتان شدند و هزاره کبر چار
 شده راه فرار اختیار نمود و در شاه عالم پهلوان شاه با خان مان و قلیچ خان و اندر سنگ و رام سنگ و بجان سنگ و دیگر و امرا
 بادشاهی بلعاقب از شخص شدند و پنجاه هزار اشرفی بشهرزاده شاه عالم پهلوان شاه و دو ملک روپی پهلوان شاهزاده خلیفه
 و سه هزار اشرفی بشاهزاده عظیم الشان و پنجاه هزار اشرفی بجمیع امرای تعیینه رکاب او انعام شدند و محمد اعظم بچنان تحریب
 ولایت رانایا میکوشید و قنات ملکش به آتش زبیر و عارت شعل شده و راناز اجای بجای میگرفت و شک پشمانی
 از چشم تخریب و از سرچ این واقعیه که رانامانده شمان ملک مسکن ها گفتند بالاخر راناج سنگ بجهیز شده دست
 امان است و شعل و رومان بادشاهزاده محمد اعظم شاهزاده و محمد بسیار نمود و قبول کرد که پخته اندل پور و بدین پور را
 بالعوض جزیره مقرر بگماشتگان بادشاهی پهلوان شاهزاده محمد و او را بحضور پدر لکشت به بعد از اذن پدر فرمان عفو و تقصیر
 نوشتند و راناز تالاب راج منهدم کرد و او اعظم شاه بود بملازمت رسید و وقت کورنش شهرزاده پانصد اشرفی و دیگر و اسب
 با ساز ظرافت و شکیش کرده آداب بندگی بجای آورد و پهلوان اعظم شاه در صف جانب چپ اجازت نشستن یافته و
 شهرزاده نیز در برابر جلالت خلعت و شیر مرغ و جگر به پای چپ کلاه داسپ با ساز ظرافیل با ساز نقره و کالی خطاب نمود
 منصب پنجهزاری پنجهزار سوار عز و متعز گردانید و همراش را یکصد و ست خلعت و ده بقصد جگر مرغ و چهل اسب
 عنایت فرمود و اجازت خلعت یافت و راناج سنگ کعبه از ملازمت شاهزاده بملاقات دیخان رفته و خان نیز از خطاب
 خود تحالیف بسیار داده و از شخص نمود و درین اثنا شهرزاده با دختر عادل شاه والی سیالپور رسیده و موجب فرمان بادشاه با
 شهرزاده اعظم شاه عقد شده و شاهزاده اعظم بعد از هم راناج خطاب اعظم شاه متعز گردید و خلعت با بالابند و سرچ یافت
 چون همدرین اثنا راج سنگ اتحال کرد خلعت تعزیت و مسند نشینی به راناج سنگ سپار و ارسال شد و این قلع در سنه
 اهدی تسعین و الف و اثنی و تسعین الف هجری واقع شدند و بادشاه از امیر شریف که چیده عزیمت دکن فرمود و برانپور
 رفت و از آن باز راناسرا طاعت بادشاهی بیرون کشید +

ذکر محاربات دکن و تسخیر ملک بجا پور و فادن سکندر عادل شاہ ہندوان محسن

اکثر ملک دکن در حدود
اکبری و جہانگیری شاہجہانی

برست شاہزادگان گورکانی و امرائے این دربار متوجہ شدہ اما عادل شاہ والی بجا پور قطب شاہ والی حیدر آباد دوم
از استقلال و استبداد نیز وند اگر چہ اکبر بادشاہ و جہانگیر و شاہجہان بادشاہ ہوا خیال تسخیر دکن برلوحہ خیر سے نکاشتند اما
بوجہات دیگر فرصت تسخیر بونیا فتنہ و مدد شاہجہان بادشاہ عادل شاہ قطب شاہ باج و سادری قبول کر رہے بودند
اما عالمگیر بادشاہ بران اکتفا کر رہے ہوں و ملک را بحد و حد تمام بہ تسخیر آورده و حمل آن دین اوراق نوشتمہ میشود و قبل
ازین امرائے عظام بہت تنبیہ مرہبہ بکن مامور بودند از محمد خان جہان بہادری طغر جنگ کوکلتاش کہ امیر سے متہد بودند
چہ کرت مرہبہ ہئے و کن را چنان نادیدنی سخت نمود کہ سر بر آوردن توانستند از سطر کے ایشان منار بار آورده
و قلعہ خرو و مرہبہ سے رسیدہ و ہزار سوار با لیٹار بر سر ایشان رفتہ محاربہ سے نمود جسے کہ زیادہ از شصت کس در
رکاب امیر نوکرانند اما امیر چندان ہمداری نمود کہ فوجے دیگر کہ در عقب بودند رسیدہ مرہبہ سے ہزار ہزار ہستند
و چندان کشتند کہ از خون ایشان جویا روان شدند و چہ چہن وقتے دیگر ہاستند کس با لیٹار بر فوج عظیم کھانہ جملہ برده و
از جملہ افواج خود جیسے رابا را بر راجپوت کہ لکلی او بود در جاکے گذاشتہ گفت کہ وقت سحر چون مخالف را سوسے شایام
اعلام را جلوہ داد و جملہ آریہ و جبار حرب ضرب بسیار چون وقت سحر مرہبہ باعث خانجہان را کہ دیدہ غلبہ کر دند
خانجہان ایشان را سوسے کین گاہ کشیدہ راجہ اعلام خان جہان را جلوہ دادہ و جملہ آورده و مرہبہ سے آنگاہ نظر ایشان با اعلام
خان جہان رسیدہ و با ہم کر رہے و بگریز آوردند و چہ چہن جنگ ہائے بسیار کردہ ہر مرتبہ فوجاقت چون دین ایام
کو خیر رفتی فہم از محمد اکبر زو نہنہا جی مرہبہ رسید و نیز جومات دیگر باعث شدند تا بادشاہ و رسال ایشان تسخیر فی الف ہجری
سلطانی بیست و پنج ملیوس مار تم تسخیر دکن گردید و امرائے عظام بہت ادیب مرہبہ مامور شدند و بعد از تسخیر قلاع مرہبہ
و ہر بیت ایشان شاہزادہ محمد اعظم شاہ با شکرے جزا بہ تسخیر ملک سکندر عادل شاہ والی بجا پور مامور شد و خان جہان
بہادری تسخیر قلاع حیدر آباد و ستور سے یافت و اعظم شاہ چون بجا پور را محاصرہ نمود و رسید عبد اللہ خان بارہ از
امرائے بہار شاہ نیز دین محاصرہ موجود بود ہزاران طرفین بوجہ کہ درت آقا سے خود با ہر گرنیہا فتنہ و ہر کس فتح ہما
خویش سے خواستند و دین آدان محاصرہ روز سے بہر شاہاب الدین خان کہ از اجراء نظام الملک والی دکن است و
بادشاہ و ہمہ رانا دیرا مقصدی و خطاب خانی دادہ بود رسد و غلبہ کے لشکر شاہزادہ سے آورد در راہ افواج بجا پور
برو اتھند و میرزا کور با آنگہ فوج دشمن چار چند از فوج او بود و فاتحہ خیر خانہ چون شیر غضبناک در انبوعہ و کنیاں و کردہ
و ہزار ہیان او نیز کارزار رستخاند کردہ و مخالفان را گریز آیندہ و رسد را سلامت بخش کر شاہزادہ رسانیدند و در ایام
تخطی و لشکر او چون شاہزادہ اعظم شاہ سراق را شہیدانہ کفرین گفتہ سید مالی رتبہ را در بر کشید و بموسو خاصہ بوسے

داده و قتی که این خبر بادشاه عالمگیر رسید فرمود که چنانچه آبروی گور کانیه برلاس را شهاب الدین یسعی و جانبازی می مال
 داشت خدا تعالی آبروی او و فرزندانش را تا آخر زمان نگهدارد و همچنین گشته به شهاب الدین روز بروز در ترقی بود
 تا او لاش الی لالان و مملکت دکن کوس فرمان روائی مسلمانان و کجیف بادشاه هزاری هزار سوار بر رات با طافرو
 و سید غازی الدین خانی بهادر فیروز جنگ خطاب داد چون اردو سے شانه زاده اعظم شاه از فوج مظهر مسیح دور بوده و مکیان
 اکثر شیخون بر لشکرش می زدند و تا رسیدن ملک از لشکر شانه زاده علیه بیکر بعضی اوقات جانی بیکر دختر دارا شکوه که نزد جبه
 اعظم شاه بود در محافل و عمارت فیصل شسته دست خود تیر می زد و مردم را تحریک می نمود و چون حاضر می شد با متند و کشید
 بادشاه و در حوالی بیجا پور رسید شاه عالم بهادر و روح القدس غازی الدین فیروز جنگ را با دیگر امرا سے دلاور
 بهر بیجا پور تعیین فرمود و شاه عالم بهادر و اعظم شاه چون با هم موافق بودند و هر یک میخواست که فتح بنام او باشد
 ازین سبب فتح قلعه چند سے در فوج انده و آخر الامر پره از دوسے کار برداشته شاه عالم بهادر شاه بدین سبب معتب
 گشت تا چون محصوران را چار شد نمود و افسان این چنین سبیل در خور طاقت خود ندیدند و قریب شد که لشکر متقل قلعه را
 بیجا پور مفتوح کند سکندر عادل شاه والی آنجا ان خواسته قلعه حواله نمود و بیجا پور به تغییر علیگیر و آرمیز اسماعیل الدین موسی
 تاج چنین گوید سه کار فرمائی ملک بیجا پور که از نقصان بر پیش بخش خفت که در و از نس حمایت کفار بادشاه جهان
 بر داشت و لشکر بر سرش گذاشت که شد و طاقش طاق گشت با غم حفت و شد چو عاجز سکندر عادل شاه
 خاک در گاه را برنگان حفت و سال تاریخ از خروجه ختم و فتح اسکندری سهار گشت و محمد علی حاکم کن گوید سه
 ز روستے فضل بیجا پور شد فتح و در قلعه بیجا پور توپے بوعظیم که از بران نظام شاه بگری والی احمد نگر گرفته
 و علی عادل شاه بیجا پور آورده بود و نام او ملک میدان بود شعر تاریخ گفته بر نقش نمودند سه روز نمود اقبال گفتا
 ملک میدان را گرفت و تاریخ این فتح سه سد سکندر گرفت و دشت کلید بلخ بیجا پور تصد شاه گفت و نیز
 گفته اند و دیگر شعرے بسیار تاریخ نمایی این فتح نظم کرده اند و این واقعه دسنته مسیح و تسعین الف و مئید و بعضی
 تواریخ این واقعه شعر اسنته و تسعین گفته اند و سکندر عادل شاه که کم عمر بود بر زمین بوس رسید و بادشاه جمیع امرا
 را بخلاص و انعام بسیار و افتخار سکندر عادل شاه خطاب سکندر خان خلعت خاصه و خنجر صعب با علاقه و ارید و پول کمان
 و الاس و دراید باوین و زر و دو کلک صعب و صلب و مسلمانیک لک و پیر سوار از گردید

چون ابوالحسن تاناشاه والی حمید کابل و مست باد
 غرور گردیده و شراب نوشی و بدستی روزی گذرانید
 با وجود ملاحظه اقبال اجل سلطانین مگر کانیه با
 سنبه اجمی مرطبه ساز باز داشته ویرامعانت سے نمود و اختیار ملک خویش را بر بر اسے تا نام داده و دادا علما و فضلا

واصل سلام را از اعظم مراتب علمه کرده به ترتیب بنویسید و در ضد باد شاه عالمگیر به تقویت سبها می یگر دید و
 هر چند باد شاه ابو الحسن تا شاه را که خطاب او و پیران او قطب شاه بود به تبلیغ فرمید و عید از سعادت سبها
 و وزارت ما را متعلق فرمود ابو الحسن به غیبت از گوش کشید تنبیه باد شاه بعد از نظم و نسق و ولایت سبها پور
 خان فرمود جنگ یعنی سید شهاب الدین به قندی مخالف به غازی الدین خان بهادر را با دلی خان و شریز خان و جیش خان
 و کمال الدین خان و صفی خان و جماعت خان را قاعلی خان و عید القادر خان و جهانگیر خان و صفی خان و در او
 دست و او و پسر سبها و ورید و کشور سنگ و غیره به تبلیغ علیه ابراهیم گد که از قتل عید کباب و بدو فرستاده و خلاصی تعیین
 عید کباب فرمود ابراهیم سپید سالار تا شاه را که عید کباب را به عید کباب و در کهنی برآمد و خان جهان بهادر
 با جان شاد خان و پرویز خان و حکم سنگ و غیره یکجا شده در نزدیکی مکه سر و لشکر مقابل شدند و مورچال بستن یکجا جنگ
 توپه تفنگ در میان بود و روزی که لشکر غل غافل بود ابراهیم با لشکر خود سوار شده حمله سخت نمود و خان جهان بهادر
 فی الفور سوار شده بهمت خان و سپیدار خان و پسران خود را با ابراهیم خان و حکمت سنگ را از طرف راست و چپ خان
 فرستاده و دیگر اهل مسلمان را بهجت را از سوی چپ مامور فرمود و خود نیز سوار شده حمله آورد و مبارزه سخت و واقعه شد
 بهمت خان و صفی خان و پرویز خان و در زاده او و حیضت بودند و زخمی کاری بر داشته عاری عای سر و ازان کثرت
 تیر باران نیستان گردید و بر بی خان نامی که از مبارزان دکن بود و خان جهان را به پسر سبها چون بدو رسید هر دو را
 تیر بهر گرانداختند و تیر خان جهان را کاری آمده دست او شکست و بعد از جنگ نیز بسیار کھنیا شکست یافتند و دیگر
 باد شاه بعد از این شاهزاده شاه عالم بهادر شاه را با اعتقاد خان ابن حمله الملک اسد خان و زیرو دیگر اهل حرب عید را با نادر
 فرمود چون شاهزاده به خان جهان پیوست و شاه عالم شاهزاده مغرب الدین و خان جهان بهادر را هر اول کرده و کھنیا بر
 هر اول حمله آوردند و سید عبداللہ خان بار سید خواجہ ابوالکلام و ایدمان سنگ و غیره و مامور اول رفتند بعد از عاریه بسیار
 کھنیا نهیمت یافتند و اکثر اهل اعظم بودند که تعقب را از دست نهند تا امر و سرانچ شدنی است بشود اما خان جهان
 صلح نداشت باز نشست و هر چند بهادر شاه بدکنیان نوشت که چند محال که تصوف مادر آمده اند بگذاشته برگشته
 روید و متابعت نمایند تا این را و سید نجات شاکر دانیله به حق تعصیر ابو الحسن گذارش نمایم اما اکثر سواران
 و کهن که در دشت و در دماغ شان تصادم گشته بود قبول کرده بهادر شاه خان جهان را هر اول و سید عبداللہ خان و سید اول
 نموده و دیگر اهل را در بعضی یار فرکر کرده به حرب سوار شدند و بعد از حرب و کھنیا حسب معمول نهنم و کهنه
 بهادر شاه تا بجاگاه ایشان را تعقب کرده و کھنیا اتماس کردند که چون سلاطین و بهادران ناموس و خوار و متع
 نموده اند امید که را چندان مهلت دهند که بهر ابراهیم محظوظ رسیم و شاهزاده مغرب الدین به پدر عرض نمود شاه عالم
 از جماعت ذاتی قبول این معنی نموده و کھنیا عوارث بر اقبال و محافه سوار کرده بجای محظوظ رسانیدند و بار دیگر

بیگ برآمدند و از عصر تا شام جنگیده تاب نیاوردند و زخم فراز شهر حیدرآباد گشیدند و شهرزاده و پسر آنها مجید را باورسید
 و ابو الحسن و تاجا شاه اهل حرم خود را موال نفاس قتل و غلگنه رفت و اکثر اهل شهر نیز اهل محال خود را قتل رسانیدند و
 اهل شهر بیشتر از آن که فرج محمل شهر رسد دست غارت و تاراج برآوردند و بعد از آن اهل لشکر شهرزاده نیز رسیده اکثر
 شهر تاراج رفت و تاراج این واقعه از نصرت بادشاه غازی بهگم دیدل جهانیان شاد آمد به علم حساب
 تاریخ ۴ شد فتح جنگ حیدرآباد و دشمنان شهرزاده عالم حیدرآباد را در تصرف درآورده و بادشاه با تمام این
 خبر شهرزاده را از اصل و اخا و فتنه منصب چهل هزاری سی هزار سوار غرض خاص غشید و بهرین اثنا ابراهیم پسر
 ابو الحسن از قتل و آذنا خیمه را بشکر شهرزاده پیوست و ماه جانی زن ابو الحسن بر گشت که این همه برادی بشوی و دنا
 بزمن و برادرش بهار رسیده است و مردمان بامرا و هر دو را قتل کرده سر بر ایشیان را از دشمنان شهرزاده شاه عالم بهادر شاه
 فرستادند و قتل و غلگنه را محاصره کردند و ابو الحسن و الفضا نیاز بشان شهرزاده و ششکیش با قبول نمود اما چون المیت بعد
 با عیگری با کار نیاید سود ندهد و علیگیر بادشاه بعد از فتح بجای او بر تنه و گداز گشته و زیارت منرار بر او حضرت محمد ص
 راز و نیاز و زبده حضرت سوز و گداز رسیده محمد گیسو در از رحمة الله علیه بجای آورده و پیش خیمه بلار الهام حیدرآباد
 فرستاد و به بنوی قلع رسیده مورچال با تمام شهرزادگان و امر او را بهر مکان قسمت فرموده محاصره نمود و فوج دکن برآمده
 بعضی از امرای حضور و شخص برب ایشیان گردیدند و کینان بقدر وسع و توان جنگیده و هنرم گردیدند و محاصره این
 قلع نیز بهادر شاه و عظیم شاه با خود غیاث تعارضه هر یک کشتاد قلع و صلح با جنگ باسی خود خواست و بهادر شاه بهم
 بطرف غازی ابو الحسن گشته چند روز سورتای نظرنید گردید و غازی الدین خان قلع ابراهیم گداز افتخار و کلیلا بحضور
 ارسال داشت و غازی الدین خان مورچال پیش برده امرای دکن بار دیگر برآمده محاصره بنیم نمودند و از عائد عالمگیری
 کشور و گداز از خمی شد و از اسپ افتاد و امارا جیوان مرداکی کرده و او را از دست بنیم خلاص و مانیده آوردند و امرای
 بادشاهی بجملات متواتر و کینان را پیاپی کردند و اکثر امرای دکن بملاحظه او با قطب شاه دست توسل به امان عالمگیری
 زده امان یافتند و اهل امر او مشمول عنایت بادشاه گشته و هر روز جنگ توپ و تفنگ با اهل قلع و دربان بود سید خان
 مخاطب به قلیچ خان پدر غازی الدین خان در حربه از گل توپ خمی شده انتقال نمود و در حربه باران عظیم باریده و در دفره
 که ساخته بودند باطل گشته و عین طوفان باران فوج دکنی از قلع بیرون آمدند و بر اهل مورچال سختند جنگ عظیم واقع شد
 بعضی از منصب داران اسیر و برخی خمی شدند و بادشاه عالمگیر فرمان داد که در او فیل خانه شتا فیل بسیار و تاجا بهادران
 بر ایشیان سوار شده به مدد اهل مورچال روند اما از کثرت طغیان ناله فیلان راه نیافتند و ثالث شب سرگردان بودند با
 آمدند و شیخ نظام که ملازم قطب شاه بود و خدمت رسیده میسر و کینان روپیه نذر گدازانید و خطاب به رفیق خان منصب
 شش هزاری پنجهزار سوار خلعت خاصه و شمشیر و خنجر با علاقه و ارید و سپهر صبح و علم و تقار و صندل و روپیه

بست سر اسب و در غنیمت فیصل ایست غنایت شد و سپارشش نیز بناسب و اسب و فیصل یافتند و ایسوی و کوهنی از نزد سبها کجی خبر
 رسیده خلعت و علم و طوغ و نقاره و اسب و فیصل و بست هزار روپیه انعام یافت و چند نوبت نقیب در پائے قلعه گلکند
 رسانیدند اما چون اکثر مردم بیرون با اندرونیان ساز و آشتی اندرونیان خبر یافته بارت از نقیب می پرسیدند و از بعضی
 نقیب اجرائی قلعه پریشان شدند اما بیرونیان در انتظار و بجز بود و در میان فرصت یافته رخساره را بر بستند و از نقیب که
 با رو باین طرف مانده بود و از آن طرف اهل قلعه ترساخته بودند اکثر اهل لشکر سوختند و کوهنیان وقت را مناسب دیده
 بیرون می آمدند و بر مورچه ها ریختند اما خان فیروز جنگ مردانگی ناکرده تنادیب ایشان سعی بسیار نمود و بادشاه خود
 سواری طلبیده با امرای عالیشان پادشاه آورد و بر تخت روان سوار شده در کمانه توقف فرموده امر به یورش فرمود
 و با آنکه از ضرب گلوله توپ دست یکس از خواصان که در پهلوی تخت ایستاده بودند پدید آمد بادشاه هیچ وسواسه نکرد و همچنان
 در یورش تانکیه می نمود اما باران عظیم بارید و سعی و کوشش لیوان بجای نرسید بادشاه ناچار برگشت و فیصل از فلان محله
 که قیامتش چهل هزار روپیه میشد از ضرب گلوله توپ از پا افتاد و زور و بیم که بادشاه امر به آتش دادن نقیب فرمود و نقیب
 آتش گرفته معلوم شد که اهل قلعه بارت از نقیب برده اند چون سید غازی الدین خان فیروز جنگ در صحنه نخی شده
 بود و فرمان یورش بشان هزاره محمد اعظم شرف صدر یافت و در او آخر ذیقعد سنه ثمان تسعین الف سحری ایسی روح الله فدا
 و رستم خان مینی و ارسل و ارسل و ارسل آنها عبداللہ خان ترین افغان که از امرای نقیب شاه بود دست توکل بر آید و نگیری
 زود و مدت هشت ماه با شش ماه با احتیاط روایات محامره قلعه گلکند در میان بود و او آخر ذیقعد سنه ثمان تسعین الف
 سحری قلعه متفتح شده و انولج منغل و قلعه ریخته عبدالرزاق لاری که تا آنم بر فراغت تا نا شاهی سرگرم بود و جگیده زخمی شده
 بادشاه و برافروخته جراحان مجال و او گماشت اما امرای خلیفه الوالحسن قطب شاه را بجهت شرف شاه رسانیدند و تمامت احوال
 او فیصل و درآمد اموال قلعه آنچند بست بادشاه رسید و هشت کمانه پنجاه و یک هزار من و دو کور و پنجاه و سه هزار روپیه
 که جلاشش کرد و هر هشتاد کمانه ده هزار روپیه باشد و علاوه ازین مرصع آلات و طلا آلات و نقاره آلات بسیار بودند و
 اسب و فیصل و دیگر اقمشه و انتق و فراوان برت رسید شخصی تاریخ این فتح صحبای الحق و ذکحق و کتاب اطل
 گفته و غریزی ۹۸۸ فتح حیدر آباد با زبان کلک و دیگر کسی چنین گوید ۱۵۴۱ ابو الحسن داشت جابر چار محل و
 پدرش که از آن مکان تقدیر و چون بیرون رفت او بجای نشست و شاه اورنگ زیب ۹۸۸ عالمگیر و
 و میرزا عبدالقادر بلاس متخلص به بیدل گوید ۱۵۴۱ شاه عالمگیر یعنی حضرت اورنگ زیب و آنکه در تکیه شریلو
 فتح و نظیر و غرض از آنکه دلم که در آهنگ خروج و ناکند و نیا دشان دکن زیر و زبر و اولین سال فتح کلک چار
 بود و در غل و زنجیر رفت اسکندر از طوق و کمره نافت بر گلکند را یات نهم سال دوم و همچنان در نقیب اهل کلک
 خوفان داد و سر و گشت از رویه جمل در دیه اهل حباب و سال فتح اولین جمشید نصرت جلوه کرد و محترم

روشن شود آئینه فتح دوم و دادش و غیرت او را کم درین صحنه خبر و هست یک معنی که تعبیر از دو تاریخش کند و اعظم
 مطلوب و مستحق بادشاه نامور و والوالحسن پسر عبداللہ قطب شاه بود بلکه از جانب مادر با وی خوشی داشت و
 بر وجه بدامادی بادشاه مذکور سوار افزاشده بعد درگ پدر زن با عانت امر او تقدیر از دوصل و علا پارتخت سلطنت
 گذاشت و در مہر تشیع داشت و جمیع سلاطین قطب شاهیہ و عادل شاهیہ در پیش عیت داشتند و بعد از کبریم
 تاریخ این فتح قلعہ گلگندہ مبارکباد و نوشت و شاعران و محدثان کتب بخش ده ہزاری پنچہزار سوار گردیدہ
 صوبہ برار یافت و ہمدین اثناسید محمد امین پسر سید بہاؤ الدین یعنی برادر زادہ میر غیاث علی خان از بیک
 توران مجبور رسیدہ منصب دو ہزاری ہزار سوار خطاب خانی نوازش یافت والوالحسن کہ در حکومت پانزدہ سالہ
 خود از حیدر آباد غیر از یک کردہ بر نیامدہ بود استدعا کشتہ نشینی کردہ پنجاہ ہزار روپیہ سالانہ مقرر شد و فرمان
 کہ بہ دولت آباد رود و ہمدین ایام خان را و خان ابن روح اللہ خان قلعہ کچر کند انیک و سخت حکومت داشت
 و کما ہے سرطاعت خانان حیدر آباد و بیجا پور فرود نیامدہ بود رفتہ و بر اسیط ساختہ مجبور آورد و خان فرور
 جنگ بر قلعہ اونی کہ سعودی از جانب عادل شاہ حاکم آنجا بود باست و پنچہزار سوار تعین شد و نیز شہزادہ محمد عظیم
 شاہ با چہل ہزار سوار جزا بحرب سنبہاچی مرستہ رخصت یافت و بادشاہ از حیدر آباد کوچ کردہ بہ بیجا پور فرامیدہ
 ہمدین ایام دو سال تسع و تسعین و الف ہجری خبر رسید کہ شہزادہ حیدر رخت و خان جهان بدو کہ بہند و تان
 بہ تہنیرہ راجا رام جاسٹ رفتہ بود و در حربہ راجا رام را کشتند و قتلہ او فرود نشست و ہر سہ و خزان والوالحسن
 یکہ بحالہ کندر بیجا پوری و دیگر بقید محمد عمر چغت شیع محمد شہنشاہ ہندی و یکہ بہ کج حیات خان ابن
 جملہ الملک اسد خان بہادر آمدند شہزادہ محمد اعظم اول بہ قلعہ ملک انور رسیدہ ویران فتح کرد و خان فیروز جنگ
 نیز قلعہ اونی را متصرف ساخت و بعد از ان بتاخت ملک سنبہا مامور گردید و ہمدین آنا و باسے طاعون و کک و یا
 شیع یافتہ و او را کک البوی محل و محمدی راج پسر بخت سنگ را طکور کہ بعمہ سوزہ سالکی بود منصب یافتہ بود و
 گذشتند و نوشتہ اند کہ درین و با قریب یک کک کس از صغیر و کبیر از دار فناء میمان بقا نقل نمود و شورش حشر
 از ہر طرف بر فاست و تاریخ این واقعہ قیامت بود یا شور و غا بود کہ گفتہ اند و شیخ نظام الملک مقرب خان
 حیدر آبادی کہ شائش قلعہ پرنال لہو بود و با وزیر سید کہ سنبہاچی مرستہ قلعہ کبیر را مضبوط کردہ و در سنبہاچی
 وارد و آن جائے بر عقبہ دشوار گذار و صعب و ہولناک بود شیخ نظام مقرب خان با ہمار ایران و افواج ہزار ایغار
 کردہ ہر چند بچہ سیس سنبہا را خبر دادند کہ لشکر مغول میر سید باور کردہ کیگت کہ فرج مغول درین زد و دی باین
 جانیتما در رسید و مقرب خان مسافت را بہائے سرعت طسکہ کردہ بر سر اورسید و سنبہا نیز با سنبہا پنچہزار سوار
 و کینی نیرو دار بغا بلہ برآمدہ بعد اندک زد و خورد منہم شدہ و بچہ کک ککس نام خدا خضرید و آخر گرفتار شدہ

حسب الحکم روانه امرو شده و بر فرمان بادشاه با یک مجلس دیگر سرداران او باروشه سپهر یافته برندان خاد رسید
و عنایت الله وکیل محمد اعظم شاه این تاریخ گفت سه بازن و فرزند سنها شد اسیر و شیخ نظام خطاب
خان زمان فتح جنگ و عالم پنجاه هزار روپیهر فطحت فخره و سپ با ساز صمص و فیل با ساز طبل و خنجر صمص و
و هوپ با پر و لبر صمص و منصب هفت هزار و هفت هزار و سوار مغر شدند و پیش از شیخ اخلاص خان خطاب خان عالم
و منصب پنجاه هزار و پنجاه هزار و شیخ میران اسیر و دیگر او خطاب منور خان و شیخ عبدالله ملقب به اختصار صمص خان
و صاحب بسیار سوار شدند و سنها همی بر سر دست و نیم جادی الاول سنه دگر مدحه سها ایمان او گشته شد
و تاریخ او سه کاف و پنجم چینی رفت و گفتند محضی مبارکه قوم مرسته در آخر شاهان که کانیه و سهندستان تم نذر
بسیار یافت و محله از احوال او بیامد و درین مقام احوال آغا ایشان فرشته میشود چون بعد از اقسام سلطنت سلاطین
بهمنید که و لیان و کن بودند امرو فلان یک یک ایشان دست یافته و چند خیشل عادل شاهیه نظام گشته
و حامد شایبه و یرید شایبه و قطب شایبه گشتند و این سه تن شعبه نظام شایبه و قطب شایبه و عادل شایبه قوی
بر یک دیگر آن تصرف شدند و با وجود اتحاد و بند بسیار شیخ مدام بر سر و هم در تیغ میکشیدند و فتنه میپدید میشدند تا
بر سه بدست سلاطین گوهر کانیه مغل با مقام رسیدند و آنو می بود که از قوم مرسته در دوران نظام الملک بحر علی
احمد گوهر و سلاطین نظام شایبه و ایرتیریات متواتره افش و پنجاه هزار نمودند و اسیر و سیوا می بود که مرسته بود و منعفت
و نظام قطب شاه و والی گلکنده و عادل شاه و بیجاو و نظام شاه احمد نگر از لقه اطاعت ایشان سر آورده و از هر ننی
و غارتگری اختیار نمود و بر سر تیغ قوت گرفته چون سلاطین عادل شایبه از تعدی او عاجز آمدند و بر سر عقیده نمودند
سیوا می نظام به شاه جهان بادشاه نموده و بادشاه بنام عادل شاه یرین فرستاد که سیوا می را خلاص کند و بحضور
خطاب و منصب پنجاه هزار یافت و در بدست تلکی باز بر سر کار خود رفت و افضل خان امیر علاءشاهی که بتایید او
آمده بود و بر ابل و فریب قتل کرده چون زمانه او نگریز عالمگیر بادشاه رسید را جبره سنگ که کچه سها و دیوان
بعد از سیوا می مقرر شدند و آن هر دو دلاور سیوا را از یون ساخته و سیوا ناچار امان خواسته حاضر شدند و بوجه
بے ادبی و نافرمانی با دشت عقیده گردید و موقع یافته از زندان فرار شدند و سنا احدی و تسعین الف بحر قوت
سناها می پسرا بجائے او نشست و امر لکے عالمگیری در سندها و سنی مو قور بجائے آورده و سنها نیز که قمار آمد و فضل سها
و مرسته را ناجی برادر سنها را بر سر و گرداشتند و سیوا عبدالله خان بار سها که ناظم بیجاو بود و بجزم تپشال او برآمده
در کنار تنم بهمد را باور سیده و بعد محاربه را ناجی که ریخته پندور او و الیکو می برادر سنها و بهر می
تا قتل گهر پرده و فیما و اسیر تقدیر شدند و چند نفر از محسن که ریخته بقیه هشتاد نفر سرداران بیبا سا
رسیدند -

در معاودت معکب جهانکش منصور از گورگانو به دارالطهرین
 بهرین اثنا قلع را بهر
 بسی افتاد و خان کشاده

شد و متعلقان سبهاجی براتب و انعام سرازاد گردیدند و ساهوچی بهر ساهسبهاجی را باجی و منصبی ار می فرستاد
 سوار خلعت و محمد هر مرغ سرازاد شد و اسب و فیل و قناره و علم با و داد و همچنین دیگر کواحقین و برانواخته و طائف
 مقرر و نمودن بخشی الملک روح الله خان قلعه را بخوار استخلص ساخت و قمر الدین خان اسپهان بخوار خجک نصب
 و هزار و پانصد ذات و دو هزار سوار و خانه زار خان بنصب یک هزار و پانصدی ذات و ششصد سوار ممتاز شد و
 بادشاه از گورگانو به سیاه پور مراجعت فرمود و درین ایام قلعه سنسی بسی شاهزاده بیدار بخت کشاده شد و در سنه ادهی
 و ابی و الف بهجری خان جهان بهادر بصوبه پنجاب مامور شد و در سنه اثنی و ابی و الف شاهزاده کاکم بخش بطلعت خلعت با
 ستر پیچ و نیم استین و خنجر و شمشیر و کلتی و با یک مرغ و دست و دست سراسپ با ساز سبنا و طلا و فیل با ساز فقره و دو کلاه و نیم
 نقد مالال شده و بطرف خنجر حصص شده و از خان و مخلص خان و هزار می فرستاد سوار و صلا بستان و هزار
 پانصدی و هزار و دو صد سوار و یک سیف خان هزار و دو صد سوار و محمد یار خان هزار و پانصدی هفت صد سوار و
 خدنگار خان هزار و دو صد سوار و همچنین امرای بسیار بناسب بلند ترقی نمودند و در سنه ثلث و ابی و الف شاهزاده
 معز الدین بانعام خلعت و بالابند و ستر پیچ و دست و یک اسب و فیل و منصب ده هزار و سوار و رفیع القدر
 بنصب شش هزار و دو صد سوار و محمد مستخر شش هزار و سرازاد گردیدند و سید عبدالرزاق لاری چهار هزار و چهار هزار
 سوار شد و در راه او دست نگه زمینداران و دانه چهر و هزار و هزار و پانصد سوار و ذوالفقار خان چهار هزار و سوار
 سوار شد و سید افتخار خان ابن امیر الدار شاه شسته خان بدخوش او براتب بهجری و سید و شاهزاده کاکم بخش
 سعد و الفکار خان حمله الملک اسد خان از شیر خیز قلعه و اکن رفتند و بوجه بخش اسد خان شاهزاده آن مهم صورت و سینه
 و شهر او خیال میوسنن لغینم نمودند و الفکار خان ناچار از روز نلای بر خاسته و کنیان با یک کلب سوار و پیاده و تلغاب
 رسیدند و ذوالفقار خان با دو هزار سوار و برادرش امان بخخته و یک حمله صد سوار و سه هزار نفر پیاده و کنیان هلاک
 ساخت و کنیان را در قلعه گیرانید و قریب چهار صد از لشکر او کشای نیز شهید شدند و بعد ازین زمان اعظم شاه بمرض استقامت
 مبتلا شده امید زندگی منقطع بود و در خواب از حضرت اسد الله الغالب امیر المومنین علی ابن ابیطالب رضی الله عنه
 بشارت صحت یافت و از همان لحظه تندرستی نمایان شد تا در یک هفته غسل صحت نمود و تا یک هفته جشن صحت داشت
 هر روز با سزده هزار و پیم حرف دنیا یافت مردم میشد و زوجه اعظم شاه شصت هزار و پیم بخت شرف و کرامت و معلما
 فرستاد و یک کلب دست هزاره تحقیق که مظهر و غیره ارسال گردید و حکیم الملک و هزاره اشرفی خلعت و فیل انعام شد
 و کوب بادشاها و سیمیا پور به اسلام پوری رفتند و ذوالفقار خان پنجاه هزار و شش بخش الملک بهر مند خان نیز پنجاه هزار

و مخلص خان سپه‌نزاری و حمید الدین خان و دهنزاری گشتند و در سینه سپح و بایه و الف هجری نیز امرات بسیار باضافه مراتب
 سرفراز شدند از انجمله خان عالم هفت هزار و شصت و نه خان چهار هزار و یک دیند و خان جهان بهادر و طغرلنگ استقال
 نموده در مرض او بادشاه بعیادت بخانه او رفت و بود و کاخ بخش بست هزار و بیست و هفت نفرین زمان که راناجی
 در قلعه چنی خرید و بود اسد خان بر آکاش و راناجی باستانی برادرش مفور و رفته زنان ایشان بهر شدند و در سینه
 اشنی و اربعین و بایه و الف هجری شانزده شاه عالم عظم را سپه پنجاه هزار عنایت شده حکم خبر داری موبه کابل عطا
 گشت و بهرین زمان امرات عظیم ایشان و تعاقب ستاجی مامور شدند و او باشه زاده بهر بیار و بخت چند کت جنگید و
 بدر رفت آخر خان فیروز جنگ او را بدست آورد و گشت و در سینه عشق و بایه و الف پیشکش را و او را سنگ رسیده را به
 مان سنگ و در و پ سنگ و کامکار خان و عبدالرحیم خان پانصدی اضافه مراتب یافتند و بهرین سال اندر سنگ و
 بهادر سنگ گیسو و بهر و در راج سنگ را مایه او که پور لولین بهر تیر و دهنزاری هزار و سوار و دین هزار و بیست
 سوار و مغز گردید و بهرین قلیچ خان بهادر و منصب سه هزار و پانصدی سه هزار و سوار و عروج کرد و بادشاه سوگند و
 روانه شده بهر بیار و بخت را در تگامیشی را و نوجی بهر برار فرستاد و قلعه لپ گله و سنت گله را فتح کرد +

فتح قلعه ستارا

که از اعظم قلاع مرطبه و لبان حرب و ضرب آراسته بود و بادشاه ویرا حاصره
 کرده و روزی نوبت را آتش داده یک دیوار و رون قلعه و دیگر بهر و نافتاد
 قریب دو هزار کس باز بهادران زیر آن جان دادند و ازین سبب قلعه فتح نشده اما در همان نزدی خبر مردی انوجی
 مرطبه رسیده و قلعه نیز فتح شد و سوبهان محافظ قلعه بنو سطره زاده عالیجاه عظم شاه بهر رسید و در وقت چهار
 ماه این قلعه فتح گردید و بهر سبب که سبب راجه بهر حلت پدرش بخطیب پدر یعنی راجه بهر سنگ و منصب
 هزار و پانصدی و هزار سوار و برادرش بنام سبب سنگ نامور شدند و بهرین قلیچ خان چهار هزار و بیست و سوار شدند
 ستر سال بودند و بهر داری نار احصاء و مغز گردید و بهرین ایام قلعه پرتی نیز کشایش یافت و قلعه نیز مال که عده قطع
 بود و در سینه اشنی و عشق و بایه و الف هجری گرفته شد و اعظم شاه که در قصبه و دایه و بویه ماده بود و عظم صوبه گجرات متعین
 گردید و قلاع صادق گله و مانده گله و چندین و دین و غیره نیز منقر شدند و بعد ازین بکشایش حصار که بهر توجیه نمود
 جمله الملک اسد خان بخطیب الدین الامیر و انعام چهار هزار و شصت نفر در حصار و کون و نامور شده و در عقب خود نیز حرکت آمده است
 رکاب شل بهر ابان خان و حمید الدین خان و راجه بهر سنگ که بهر و غیره و بهر چال با پیش برده و دانک مت قلعه و کور را
 تسخیر نمودند و درین مهم امرات بهر تفرقی مناصب سرفراز شدند و بهر سنگ نیز و دهنزاری و هزار سوار گردید و
 حکم شد که در کلال باب و جزار امیر الامیر و منده خان و روح الله خان و خانزاد خان و حمید الدین خان کس و دایه
 سوار شده نیاید و محمد یار خان ناظم دار الخلافه و بغور داری مراد آباد و سه هزار و پانصدی و سه هزار سوار مغز شدند

در سنه پنجم عشر و سی و هفتم و الف شاهزاده اعظم شاه را صوبه بهار بزرگ را اضافه شد و نجابت خان صوبه دار بران پور و بنگاله
 قلعه دار ابروی و تیر انداز خان نائب صوبه برار هر یک پانصد اسب و مراتب یافتند و شاهزاده بیدار بجای بیدار
 مقرر شد و سلطان محمی است این کام بخش هفت هزاری شد و شاهزاده معز الدین صوبه دار قنات و دهسگر دید و
 دوازده هزاری هشت هزار سوار بود ده هزار سوار گردید و دوک و دام انعام یافت و عین بیخ خان صوبه دار بجای پور
 مقرر گشت و صاحب و پسر بنیالینایت اولی و دو پنجی ملایم مع الماس و بیخ انگشتری مرصع و چهار واسپ با ساز طلا
 عزت اندوخته و راجه ساوور در نقاشی شاهزاده کام بخش تعیین شد و شاه عالم شاه اعظم شاه صوبه دار احمد آباد صوبه
 اجمیر بخش یافت و منصب او چهل هزاری چهل هزار سوار گردید و هجده سال قلعه راجه که هیزه تیغ و آرمه و کلاه بسیار
 بترقی مراتب خوشدل شدند و سید غازی الدین خان خطاب سپهسالار و هفت هزاری ده هزار سوار گردید و یک گرد
 دام انعام یافت و محمد امین خان سه هزاری هزار و پانصد و سیصد اسب و مراتب یافت و چهار هزاری سه هزار و
 پانصد سوار و عاهد خان برادر و فرزند جنگ و هزاری پانصدی یافت و هزار و پانصد سوار و جمیع الدین خان برادر سید
 فیروز جنگ هزاری سیصد و پنجاه سوار و راجه اندر سنگه سیم و سیصد و سیصد هزاری ده هزار و پانصد سوار سید
 محمد امین سجاده نشین و روضه نور حضرت سید محمد کیسور از انعام قیل و ده هزار و سیصد خوشدل گردید و کتخدا ای راجه
 ساوور خیر بهار جی واقعه شده باد شاه که نبرد مرصع و سترج مینا کار و جیغ مرصع قیمتی ده هزار و سیصد رحمت کرد و محمد زام
 ایلمی پنج صغیر سید و بنیالینایت یک اشرفی صد هری و یک رویه صد و شصت و خنجر مرصع و پنجاه رویه نقد نصبت
 یافت و بیدار بجای صوبه دار و ده حجت بنیاد و شاهزاده عظیم الشان پسر اعظم شاه خلعت صوبه بزرگال یافت و بعد از این
 بادشاه تبه بنی خلد تور نام رحمت فرموده خود و از انجا بقلعه واکن که گرفته متخلص گردانید و هجده سال جهان زیب
 بانو بیگز و راجه اعظم شاه حجت خراسید و فانه زیر پستان پیدا شده و از علاج حکیمان صورت رحمت رو سینه نموده و سی
 ماهین فرنگی کرد و صغیر شاه عالمیجا بود و بعد از این که از قوم من عاقه دور و از الخلاقه میباشند و از علاج این می تواند
 و سیک از عمر و حالات او معرفت کرد که خود دریافت نمود و بعد از این که چهل ساله است و شراب میخورد و بیک قبول نگرفته و
 که من از این مرض شفا نخواهم یافت و نمیخواهم که دست فاسق بیدین من بس کند و هر چند اعظم شاه جبر که قبول نکرد
 بمرض و سال طلب ارتحال گوشت و لاش او را در دار الخلاقه شاه جهان آباد فرستاده و در قرب مزار پراوار حضرت خواج
 خواجگان کبار حضرت خواج قطب الدین محمد مختیار کاکای قدس سره مدفون ساختند و سه رویه و دست و
 کفن و دفن و غیرات صرف شدند و هجده ساله ایام حیات بیخ خان شش هزاری شش هزار و اگر و دیده و بیخ لک دام
 انعام یافت و کتخدا ای میر صفوی خان بدختر معظم خان میر محمد مرحوم واقعه شده خلعت با سترج و دوازده هزار رویه
 انعام شد و دو الفقار خان نصرت جنگ بهادر انگشتری اصل قیمتی پنجاه رویه یافت و

وفات ملکیر شاه

سلطان عالمگیر از فتح و ظلم بلاد کن در احمد نگر ملک برادر عمر در سال ۱۰۲۸
روز جمعه بیست و نهم و یقیناً شصت و پنج ساله و الفاجری انتقال نمودنش
اوراد اورنگ آباد آورده مدفون ساختند تاریخ رحلت او عجیب افتاده یعنی تاریخ تولد او آفتاب عالمتاب و
تاریخ طوس او بدیش آفتاب عالمتاب گفته و تاریخ رحلت او آفتاب عالمتاب من گفته و غریزی
که فتح و کجایان و جنت النعیم گفته و شخصی که داخل الحجت ه گفت
عالمگیر آن غلیو صاحب تدبیر بود داشت دل از جهان ز جان شد هم سیر و اورفت ز ملک ملک زورفت بگو شد باد
ملک فدا عالمگیر باد و شاه اورنگ زیب عالمگیر باد شاه باند و فدای ستم نظیر بود تیغ شجاعتش بجهیم فهم و دانائی آرا
بود و اکلیل سخاوتش بگو بر نصفت و عدالت پیر استند معامله مذموب و ملت قیصیه زیاده و در مزاج داشت و اکثر مینا
عظیم الشان خطه هندوستان ایران و هندوستان مقرر کرد و در عمارت محراب
دیو بود و گاه به شطراب و غلظت را بخود راه میداد و اقبال او هر جا که رسیده و تکیه کن او پیش از چهارده سال نبود
روز سه شنبه جهان بادشاه در جبهه که نشسته تماشا میبید و اکثر شهرادگان امر اسپ سوار نظاره
میکردند و اورنگ زیب نیز اسپ سواره بود و اتفاقاً قبیل از فیضان جنگلی منهرم شده و حریف او دیرا گذاشته سوخته
اورنگ زیب آمد و نظاره گیان بی محابا فرار شدند اما عالمگیر از جا نشد و جنبیده چون فیل نزدیک رسید نیزه بر پیش
زد که غرق شد و فیل خنجر دم دراز کرده و از بین صدر بجواس شده اسپ را در خطر محسبید و اسپ ریده اورنگ زیب
از اسپ افتاد و فی الفور جریب تنه کشیده و فیل حمله نمود و درین آشنایان شماران از اطراف هجوم آورده فیل را
گریز نایزد و شاه جهان ز سرخ و خنجر و خنجر کشید و فیل را کشته و فرمود که نو خنجر من در چنین مواقع هتفاست بایر
و زربده نه هر جایی که مرکب توان تافتن که جا اسپ باید انداختن و عالمگیر عرض نمود که غلام مرا اگر چنین
پیدا نشد شاه جهان خنجر او را بوسه داده آفرین گفت بعد از جلوس تخت شهری از جمله لهو و لعب تائب بود و فرمود
که دیوان خواجہ حافظ را از مکتب ناموقوف نمایند و خود همواره دیوان را امیدید و گلستان حضرت سعدی شیرازی
و دیوان را بر بالین میداشت امرای سپیدند که چون است که بادشاه خود دیوان حافظ را دوست دارد و دیگران را
منع فرماید فرمود که مردم فهم معانی اصلی و ست ندارند و صفت سے گلنار و حیدیان مہ غدار شینده از جا نشد و روند
گاه گچہ شعر میگفت این شعر از دست غم عالم فراوان است دمن یک غنچه دل دارم و چنان خوشیست
ساعت کنم رنگ بیابان را و بسیار متدین و پرین کار بود همواره کلاه مبدخت و قرآن مجید می نوشت و بوی
فروخته بهائے از او روح و خوف میکرد و بر خود خندان قهقه میکرد و در نظم و نثر نظیر داشت ملک دکن را
چنانکه باین نظم نمود اگر سپران و اطال و امرائے او با هم گریخته افتادند هیچ سر نه داشت بود که سر سرور میکرد و

هوائے سرکشی شیدا اما از مخالفت ملت با همی در سر با سر و در خود سری جانے گرفت در عهد او آفتاب اقبال گویا کمانیه
 بر آتھائے عروج رسیده بود و در تمامت کابل افغانان و کشمیر و تبت و دکن و گجرات و بنگ و مالو و آسام و پنجاب و غیره
 جمیع مملکت هندوستان در تصرف او بود و در هیچ مقله بدامنی و بد نظمی نشده اما چون در عصب تسن بوده با دیگر
 مذاهب و بالخصوص با اهل تشیع تعصیب داشت و سلطنت ملت قطب شاهی و عادل شاهی را که شیعه نیز ملت داند
 از پنج وینا ویران داشت صاحب سیرالناخرین بواسطه شیعت در تقصیر و تعصیب آن بادشاه گردان پناه کوشیده و خوش
 دل را در پرده تواریخ نویسی اظهار کرد و یکی را نیز گرفته و از گویا و از هزار یک نیاورده اما ناظرین و الالمکی از
 سلطانیه و قزوین پس به بغداد قبله مکتب می رسید و درین امور ویرا بصفتی مسلم داند و آنکه از عالمگیر حبس پدر قتل
 بر او واقعه و مادر این امور را در میان نمود اما واقعه بخاری کار سے دیگر است و بخش ذاتی بگفتن و پیش نام
 اما سزا دل را از غبار غالی کردن کار سے دیگر بسیار سے از بادشاهان سلف قتل اخراج با محرم مبلور نموده اند و این کار
 زشت نه نخست عالمگیر کرده است اما درین کار عالمگیر دیگران را ستا بدین نباید تعصب تواریخ نویسی عیب هنر را
 صاف باید نوشت اما همانقدر که در فرائض تواریخ گنجائش داشته باشد و از بیگمات مشهوره شاه عالمگیر خواب مالی
 و در لس با تو بیک دختر سید شاه تواریخان مغربی و بیکم اود سے پوری بود اگر چه در اکثر تواریخ احوال و ادوار دخترها را ناس
 اودی پوری واضح نشده اما عالمگیر بادشاه در فرستادن وقت مرگ و بیماری به شهر اوده کامش خوش نوشته معلومید که اودی
 پوری و والده شام قصد واقعت دارد و هم در عالمگیر ماسیه مادر کامش را اودی پوری نوشته است ازین مخطاط
 است که مثل دیگر راجگان را تصور و کچھا به و ما و اخیر راجگان اود سپو نیز بسا ملین گوشتانیه و خروا و اند
 چون در عهد جاگیر بادشاه اول شهر اوده پوز بار و دیگر شاه جهان جرب رانا امر سنگ والی اودی پور دختر شده و شام جهان
 بجوای تختواره رانا را عاجز ساخته و رانا بملازمت شاه اوده آمد و کنور کرن سنگ را بخدایت بادشاه فرستاد و رانا شکر
 نامی عم رانا امر سنگ ازین پیشتر و حضور بادشاه موجود بود و بعد ازین کنور کرن و دیگر بنایر و پسران اما همواره در کاب
 بادشاه و شهر اودگان حاضر بوده مثل دیگر رؤساء خدمت سے نموده اند و اکثر از ان مجاریات همان خود فراموده اند و
 اغلب که در زمان غلبه شاه جهان بادشاه و اطاعت رانا دختر سے از فاندان را بالعقد عالمگیر بادشاه آمده که با اودی
 پوری شهر بود و کامش از و متولد شد و در نه نوشتن بادشاه مخطاط م در عالمگیر نامه وجه ندارد و چون غیر ازین
 یک قرابت قرابتی در فاندان رانا واقع نشده همین سبب در السه عوام رانا به نه و ادن دختر بادشاهان مشهور است
 و از اولاد عالمگیر بادشاه اول شاه اوده محمد سلطان بود و ولادت او از بن خواب مالی و در چهارم رمضان سن تسع و
 اربعین الفه هجری بود و او در شجاعت و دلیری نظیر پدر داشت و در معارک بر کاب پدر و او را نکی مکرده بود و حال او
 نوشته شد بعد از آنکه یانعی شود شجاع پیوسته و از ان جا برگشته و قلعو گالیا و تمیز شد و در سال سبع و ثمانیم الف

همی انتقال نموده شد ثم سلطان محمد صاحب خلد و جهان ۴ دویی شاهزاده محمد معظم پادشاه کرخت نشست و
 چهارمی شاه عالیجاه محمد اعظم شاه ولادت او در روز دهم شعبان سنه ثلث و تین الف از بطن لاریس بانو بیگم دختر
 سید شاه نواز خان صفوی بود و او نهایت جری و مروا نه بود به نهایت بهادری و در محاربه برادره نوزده ساله و فرنگر دید و بیگمات
 او بانی بیگم دختر دارا شکوه و جهان زیب بانو بیگم دختر دارا شکوه کیسه بعد و گیس و بعضی نویسند که یک دختر دارا شکوه بعد
 بادشاه عالیجاه بود که بعضی اسم او بانی بیگم نویسند و صحیح جهان زیب بانو بیگم است و نادره بانو بیگم دختر سلطان پروین بود
 سیم دختر روح الله خان و شهر بانو دختر والی بخارا بود و ذکر اولاد او بر یکس خود خواهم مرشد انشا الله تعالی و پس
 چهارمین بادشاه عالمگیر شاهزاده محمد اکبر بود و ولادت او در دهم شعبان سنه سب و تین الف و همی از بطن بیگم روی داده فیکه پادشاه
 یافعی شد و سنگ تفرقه و جمعیت او رسید و فرار شده نزد سنها رفت اگر چه سنها با طاعت پیش آمده اما شاهزاده را بدون
 نزد او میفرستاده و بهرین اثنا اعتقاد خان پسر اسفان که بنادیب او مامور بود رسید و شاهزاده از او جدا شده با دو صدم
 چند نفر بجهان رسو گشته تا عازم ایران گردید و بهارنش بعد از طوفان تباه شده به قطره رسید و اما هم قطره اول باغرا از او پرخته
 آختر قد گرفتن او نمود و شاهزاده با ستیام را کج و غا از و جدا شدن خواسته نامه به شاه سلیمان صفوی بادشاه ایران
 نوشت و بادشاه مذکور بوالی مسقط تهدید نوشت که شاهزاده را بگذارد و امیر سر فرستاد تا شاهزاده را به تعلیم تمام به اصغیان
 برود و بر بلخ فرو داده و شاه سلیمان نظر بر علو نسب سلطنت او با استقبال باغ مذکور تشریف آورده و شاهزاده نیز تا
 در باغ استقبال نموده وقت ملاقات یک قطعه الماس نرود و یا وقت کران بهایار خان گذرانید و شاه صفوی نژادها وقت
 آن جواب را زیب دستا خود نمود و از باغ تا خانه شاهی که مقام قیام اکثر تجرید و پائے انداز زیبا و محل دارائی و
 کاشانی و غیره انداخته چون شاهزاده و بادشاه هر دو همچنان میقتداسپ شاهزاده تندی کرده مضطربان دریافت و پائے
 انداز زیر پائش انتقامت نمی یافت بایما شهنزاده جلودار اسپه دیگر پیش آورده و شاهزاده در میان راه رو بکجی
 و چاکم تبیل سواری نموده که بادشاه و جمیع همایان زبان تحسین گشادند و بهارست شهنساری شاهزاده آفرین
 خواندند العزیز شاه سلیمان با ستیام شهنزاده همیاد شسته گفت که در زندگی پدر شما قوت است و اندر ایم البته جوانی
 به برادران رسد لازم دومی بخاریم شاهزاده در ایران زمین متعلق نمود و بفرمان بادشاه ایران بر لوح تربت او نوشتند
 ۵ از جمله پسر و زبیه همی اورنگ زیب ۶ برادر آفران زو سهند را اکبر خاک ۷ اولاد او نیکو سیر و بلند اختر بودند
 و دختران او رضیه النسا بیگم زوجه شاهزاده رفیع القدر و زکیت النسا بیگم زوجه شهنزاده اختر جهان شاه بودند و همچنین پور
 عالمگیر بادشاه شاهزاده کاظم پیش بود و در سیم رمضان سنه سب و سب و همی از بطن بیگم اودی پوری
 متولد شد و در محاربه برادران چنانچه نوشته شد گشته شد بیگمات او یکس کلیمان کنور عرف جمیل النسا بیگم دختر سرتنگ
 همیشه بگت سنگ والی منور پوره و دویی خمر جهان فایده دختر خود و لر بیگ بود و اولاد انات عالمگیر بادشاه اولین

زیب النساء بیگم دو عالم بسیار مقلد و فاضل و غیره بود و تولد او از لطن درس باو بیگم سفویه شد از علوم فارسی و عربی بهره دانی
داشت و حسب خواهش خود تمام عمر متروک نشد و همیشه او کلام الهی را حفظ کردی و بر اثر شرفی بمصدق داده شدند
مگر گاهی شعر می گفت این چند شعر از او نوشته می شوند سه بنگند و سه که هم در گردن یارے نشد و کور چشمی که لذت گیر
دیدارے نشد و صد بار آفریند و هر گل بفرقی جا گرفت و غنچه باغ دل با زیب و ستارے نشد و پنهان این چنین
بیدار کن و نظریه شاه جهان و جمال دار کن و تضاعفا نشود و عزیز من هرگز و تو خواه فال به بین خواه آخارا
کن و اسعد فاشته بهر سوئے نیسان نگر و بهر یک قطره آب جگر آبش گانند و آغشته چون شام شفق
از نگاه کسیت و شعل کبک گرفته فلک را و خواه کسیت و دویی زینت النساء بیگم و زبده النساء بیگم از لطن بیگم و زبده النساء
زوجه سپهر و ارشکوه بود و چهارم بدر النساء بیگم از لطن نواب بابی و پنجم النساء بیگم زوجه شاهزاده از کوشش ابن مراکوش
ابن شاه جهان بادشاه بود و در زمان عالمگیر رقص و سرود و از دربار منع شد اما موجب و مناصب ارباب نشاط و تفریح
و گویندگان زیاده شده مقرر ماند.

ذکر بعضی از شعرا عصر

چون عالمگیر بادشاه از تنبیح شرح و زهد بشاعری و دیگر امور باز سرود
نبرد باخت در عهد او هجوم شاعران در پایتخت واقع نشد اما
کسانیکه در عهد او شاعری مشهور بوده اند نوشته می شوند ضمیر اسم او میرزا روشن ضمیر بود و یکی از اجداد او
در هند آمد و لطن اختیار نمود و بود و ضمیر در عهد ملوک مهند شاه جهان بادشاه بخیرت شیکری و وقایع نگاری بدر
سورت مامور بود و در سنه ۱۰۲۱ الف از ان خدمات معزول شده بدیوانی و ایسی بندر نگر مامور شد ضمیر در
روز جنگ عالمگیر بادشاه با شاه افشار که در کچه اتفاق افتاد و راجعی تاریخ فتح دین هر گفته گذرانید و اے
حرز تو سوره تبارک با دا و پیوسته ترا نایج تبارک با دا و جستم ز پی شکون تخت تاریخ و دل گفت شود قلع تبارک
با دا و جهان ساعت بالغام یک هزار روپیه کامیاب شد چون عالمگیر بادشاه بعد از آنکه تخت نشست دولت ملازوال
حفظ کلام ازین حال نیز بدست آورد و ضمیر دین معنی این رباعی گفته بعضی ساینده معنی الدین مصطفی حافظ تو و
صاحب سیفی و قلعی حافظ تو و تو حامی شرح و حامی تو شرح و تو حافظ قرآن و خدا حافظ تو و دایره وفرت خاطر
بادشاه از شاعری پسین خاطر خنده وقت هزار روپیه در صلح این رباعی نیز میر جلیت شدند و بیضا میر لوزاب نام و در عصر
امیر الامراء و القطار خان خلیف اسد خان وزیر اعظم عالمگیر بادشاه بر سرے بود و یک امیر الامراء در وقت تهمه خوردن این
مصلح گفت سه عرق دماغ لاله تهمه است و میر بدیع الدین مصلح بر ساینده لوز چشم پالیه تهمه است و
امیر الامراء و القطار خان پنجهزار روپیه بصله داد علی شیرستان محمود است و مریدان معنی گسری علی سرزند است و
مستفید بصله و الف ثانی نقشبندی از افعال و ملازمت حیف خان بغلی میانه چون حیف خان بصوبه داری

[illegible]

این تاریخ گفت ۵ از نصرت بادشاه غازی ۶ گردید دل جهانیان شاد ۶ آمد فلجم حساب تاریخ ۶ شد فتح جنگ
 حیدرآباد ۶ و بنیاد خلعت سلاز از شد از دست ۵ یار را در برگزفتن کس ۶ فراموشم شود ۶ که رود از یاد کس
 چینه کاز بر یکیند ۶ بیاض گرفت از بوسه هر جانفطه میخوابد ۶ بدستم ساعتی بسیار و سیر تا بمکون ۶ و دوستان می شوند
 پیروستان شوند ۶ و این سخنرا یعنی مهرنشان خوش نداشت ۶ میر عبد الجلیل الحسینی الواسطی بلگرامی جامع اصناف
 علوم و فضایل کمالات است از علمائے عصر خود علوم متداول آموخت و در عقلیات و تعلیمات و تفسیر و حدیث لغت
 عربی و فارسی تاریخ و موسیقی و غیره اقدار عظیم میسرانید و در زبان عربی و فارسی و ترکی و هندی شعر بگفت
 ااصد شعر سحرانگیز و بارنگرفت و از عهد عالمگیر بادشاه تازمان سلطان فرخ سیر مغز زیریست وفات او در سنه
 سبع عشر و مایه و الف واقع شد و قتی این رباعی گفته بعض عالمگیر بادشاه رسانید ۵ کسری که بعد از عالم
 پرور ۶ به جرم او بخت پائے زنجیر زد ۶ و ذات زکال عدل تجویز نکرد ۶ و او بختن سلسله و کشور ۶ و عالمگیر
 بادشاه چهار فرزند از ملائکه مسکوک که از اسهون نامند برهنه زده کام بخش داد و شنه زده بدست مخلص خان نزدیک
 فرستاد چون در سنه احدی عشر و مایه و الف عالمگیر بادشاه قلعه ستاره را محاصره کرده در اندک مدت فتح نمود
 در یک شب یازده تاریخ زبان عربی و فارسی و ترکی و هندی ترتیب داده از نظر بادشاه گذرانید و بجایزه کامیابی
 اندوخت از آن جمله تاریخچه از شکل اصالی برآورده ۵ چو شهابها هم بر خیزد آورد ۶ و بود اعظم و شماره ۶
 قلاع کفر شد مفتوح فی الحال ۶ و ترتیب او عدد و شد پاره پاره ۶ و زانگشتان شد بر بدابها ۶ و برابر چار الف کردم
 نظاره ۶ و بعین بود شکل سال تحجری ۶ و پی تاریخ تسخیر ستاره ۶ و چنین تاریخ گفتن اختراع است ۶ و شد از
 عبد الجلیل این آشکارا ۶ و مقصد از آوردن ابهام زیر خضر آنکه شکل سه بهر سه و چهار الف هند سه بالا لفظ سه
 پیدا شده و زانگشتان بادشاه سنه احدی عشر و الف و اصد مایه استخرج شد و بقیه ذکر او در عهد سلطان فتح
 گورکان پیدا شد انشاء الله تعالی ۶ رازی میر عسکری غافل به نواب عاقل خان از سادات خوان است و در
 ایام شاهزادگی عالمگیر بادشاه یکبار بر ستاران مخلص بقضائے آسمانی رحلت کرد و مفارقت او بر خاطر بادشاه
 دشوار آمد و روز دیگر لشکار برآمد میر محمد عسکری حکومت یافته بر سرسانید که باین همه ملال خاطر در لشکار بیصاحت
 خواب بود بادشاه این بیت را خواند ۵ نالهائے فغانی دل را تنگی بخش نیست ۶ و در بیان من توان
 فریاد خاطر خواه کرد ۶ و میر عسکری این بیت خود خواند ۵ عشق چه آسان نمود آه چه دشوار بود ۶ و هجر چه
 دشوار بود و یار چه آسان گرفت ۶ و بادشاه به اختیار رقت کرد و بکرات سماع فرموده یاد گرفت و پرسید که
 این از کیست میر بر سرسانید که از کس است که میخوابد بکف و حضرت بنام شاعری موسوم شود و بادشاه
 تقسیم فرموده نظر بر حال او گشت تا بمنصب چهار هزار ری رسانید و وقت توجیه دکن بصبوبه داری

شاه جهان آب انصب فرمود از دست سے خشک کتم ز سوز دل دیدہ اشکبارا چند آب افکنم آئینہ نگار را بہمن
 ہے سازم بتو ہر چند بیوزی دلم نہ دل نہ رنج نہ تو ہر چند رنجانی مرا میرزا عبدالغفار بیدل عظیم آبادی اصل
 او از ترزا و برلاس است و در عظیم آبلو پٹنہ متولد شد و در آغاز شباب ملازمت شاہ عالیجا محمد اعظم شاہ ابن
 عالمگیر بادشاہ اختیار کرچون آوازہ مخموری اوشمیع یافت شاہنژادہ خواست کہ بمعج او پرواز و بیدل قبول نکرد
 نوکری را ترک کرد و در شاہجہان آباد آمدہ بقیہ عمر خود بقصر و قناعت گذرانید و در آخر عہد عالمگیر تا او اہل زمانہ
 محمد شاہ مخمرانہ زسیت کرد و امر او اعیان بدر او سے آمد و در شہنشاہ عثمانیہ و الف لولاب ہف جاہ
 نظام الملک سید محمد الدین حسین قلیچ خان ناظم دکن نامہ بوسہ نوشتہ طلبید میرزا زنت و ابن میت بجواب نگاشت
 دنیا اگر نہ نہ خیمہ ز باغے خوش ہن بہن نامہ خائے قناعت پیائے خوش و در صفر سنہ ثلث و ثلثین و مائید
 الف و گذشت از دست سے من سنگدل چہ اثر برم حضور ذکر و وام او چو گلین نشد کہ فرور و ہم بخود از خجالت
 نام او نہ نہ دماغ دید کہ شودنی نہ فرسانہ شنیدنی ہمہ را بودہ غنودنی بکنار رحمت عام او چہ عیبت کوتاہ
 از ہنریان ہم دور و مرا چندہ مالبار کردم گریہ آموز مرا ہمین نتوان بود ز ہمہ اڑی ظالم و در راستی از فونی
 زخم است سنان را بہ دست عرفان را شراب دیگر سے در کافیت چو طواف خوش دور ساغری در کافیت
 ستم است اگر بہت کشد کہ کشت سروسن در آ تو ز غچ کہ نہ دیدہ در دل کشا بہمن در آ پے نافہ
 دیدہ بوسہ پنہ ز جنت تجو بہ خیال حلقہ زلف او گر خور و خفتن در آ نہ نوافے اوج نہ بہت نہ خروش ہوش و نہ
 سبت چو بحر حاصل بہت نفسے شو بہمن در آ چو بود سروسکا غلط سبحان در علم و عمل نہ بسانہ زدن
 ز غور و لائل بے خبری ہمہ تیغ خطا بہ نشانہ زدن اگر بفلک طلب ز زمین و گرم زمین گنہ فلک بہ قبل
 اطاعت حکم قضا توان در ضرر و بہانہ زدن بہ تماشائے این چمن در شرکان فراز کن بہ رختان عاقبت
 قدحی گیر و ناز کن بہ زخم چارہ نہارد دے کہ آگاہ است بہ فروغ گوہر بنیش چو شمع جان کاہ است بہ حیات
 جادوان خواہی گدا ز عشق حاصل کن چہ کہ دل در خون شدن خاصیت آب بقا دارد بہ اشرف الامام محمد سعید محمد
 مازندانی بعد عالمگیر بادشاہ در ہند آمدہ علم زب الفبا لکیم گردید از دست سے اشک کہ باز عشق گویہ یافتندنی
 لعلے کہ خوش محاورہ افتندہ ماندنی ست بہ امید محمد رضا ہمدانی مخالف بہ تر لباش خان در عہد عالمگیر دار ہندوستان
 شد و بہ اصف جاہ پیوستہ در سنہ قسوسین الف و آمدی مائید و گذشت سے خدا کردہ اندوہت چرا از
 دوستان باشد بہ شنیدہ کفتری را فیض شمنان باشد و موسوی خان سید غفر الدین فطرت از سادات قوم
 از اولاد امجاد امام غفرم بود در ہندوستان علوم و کمال بسیار حاصل کرد و در سنہ ثانی عثمانیہ و الف بھری ہندوستان
 رسید و عالمگیر بادشاہ او را بہتر و بیخ و ترسید شاہ نواز خان مغوی سلطان از قزوین و بعد از ان بہ دیوان مجمع بلو دکن

کامیابی اندرخت و اول فخرت غلص یکدیگر از آن موسوی غلص نمود و خطاب خانی بهم بر این نام گرفت و در سن
 احدی و الف و احد میاید در گذشت از دست ه خون چشم از دل صد پاره آن خود کام رعیت و ساقی باز
 شکست شیشه می در جام رعیت و طائر را را چو داری و نفس کین ناوان و هر سرست کا ورده بود از آشیان
 و در دام ریخت و جز یاد تو سر کس دل نداشتد از د و این شیشه می غیر پر زیاوند ارد و نمیداشتد کین قتی را
 نقش در طالع و بنهر کس که دار و در جهان گنام میگردد و سرمد سعید از لی حکیم سعید از سی فرنگی بود در شهر مین
 بوشق هند و سپر پیر این را از تن بر انداخت و برهنه ز سینه صوفی بود که جذبه از جذبات الهی او را از او در بود
 شاه بند اقبال دار اشکوه بن شاه جهان بادشاه بآن ست باد و عرفان سید صحبت داشتند در عهد عالمگیر بادشاه او را
 تکلیف لباس کردند قبول نکرد و ملایان ظاهر بین بسبب این را با می فتوی قتل او دادند و آن کو حقیقتش باو
 شد و خود پین تر از سپهر پنهان و رشده ملا گوید که بر شد احمد فلک و سرمد گوید فلک به احمد و رشده گفتند که از این
 انکار معراج ظاهر میشد و چند روز قبل از شهادت این شعر میخواند و علمیت که آن جلوه منصوب کین شد و من
 از سر نو جلوه دهم دار و رسن را و در سن احدی و عین الف هجری مردانه و از سر زریخ شریعت نهاد و وقت قتل
 سوخته جلاد دیده تبسم کرد و این بیت خواند و شورش شد و از خواب عدم چشم کشودیم و دیدیم که باقیست شب فتنه
 غنودیم و از دست ه سرمد غم عشق لبا الهوس راند همد و سوز دل پروانه گس راند همد و عمو به یاد که یا
 آید بکنار و این دولت سرمد همه کس راند همد و سرمد آگزش و فاست خود می آید و در آمدش رواست خود می
 آید و بیوه در طلبش چرای گری و بنشین اگر او خداست خود می آید و جودت میرزا محمد ابوزاب بدخانی در لیا
 جوانی بهنده نشان آمده و به کهن رفته عالمگیر بادشاه او را در ملک نصبداران مشک فرمود و در سنه خمس و عشرين یاب
 الف و در گذشت از دست ه ز رحمت بنشیر بادشاه صلابت خاکساری را و زبالا سوسه پستی هر کس میند هر اس
 آید و راست میر محمد زمان سید و الاثر او بود و بملازمت شاه عالیجاه محمد اعظم شاه بهر سر بر در سنه سبع و مایه
 بعد الف و در گذشت از دست ه ز به سرمد کا خور و اخم رنگه باز و چرخ غمناز پرور و راست اے باو سحر
 رسمی و سالم حاجی محمد اسکم شمیری از شعر اے آن زمان بود و در سایه عاقلیت شاه عالیجاه محمد اعظم شاه بهر سر بر در
 در سنه تسع عشر و الف و احد میاید در گذشت از دست ه از سیاهی می کند نقش کین پهلوتی و بر نابد سیاه
 مرهم دل صد چاک را و صاحب حکیم کاظم عین از ملازمان عالمگیر بادشاه بود از دست ه پیوند الفت تو چو
 نظاره است و چشم منی بهم این رشته پاره است و صامت حاجی صادق اصغری در عهد عالمگیر بادشاه
 بر رسم تجارت وارد هندوستان شد و بعد چند به دیار خود مراجعت نمود از دست ه شگفتن غنچه بے رنگ لورا
 میکند رسوا و جهان بنهر کس دست به کمر و راستین باشد و مابرا از سادات زواره است در عهد عالمگیر بادشاه

بهندستان رسید و در سبک ملازمان بادشاهی منسک شد از دست سبندگان ایشان رسیدنی می خواهم و زین تنگ
 نفس پیریدنی می خواهم و اگر کشور مندا بمیدان عراق و توفیق بسرویدنی می خواهم و ظاهر محمد طاهر از
 سادات ایران بود و باراد خود میر محمد علی در عهد عالمگیر بادشاه از صفهان بدکن رسید و مورد التفات شده
 بخطاب التفات خان و برادر وی مفت خان سر بلند شدند و التفات خان اکثر بغوجاری بپهرضاف اوزنگ
 آباد و کودر ملک بگجرات و ماژوند سور ملک مالوه رسید و قتی که بدلی میرفت در نواح کهرگون در سنه تسع و
 اربعین و الف واحد یار بدست رهنزان گشته شد سه کاتب در حضور او کتابت میکردند بر سر راعیارت خود و غیره
 و فقرات لاحق هر یک را میگفت و خود هم شغل کتابت می بود از دست سه شهرت حسن توشه از کشته دیدار
 تو از نسیم مال ببلبل شکفته نظر اتر تو و عزت شیخ عبدالغیر اکبر آبادی در سبک ملازمان عالمگیر بادشاه منسک بود
 و در سنه تسع و ثمانین الف بگذشت از دست سه سامان صدچین زید امانم آرزوست و آن دست همچو گل
 بگر به نام آرزوست و صدای بنیخیز که بلبل شدن خویش و مکرزدان شکار افکن بنگ سر شمشیرش و
 گرامی میر عبدالرحمن خلیف به وزارت خان هلس از خواست در عهد عالمگیری بلیاقت شائسته مراتب بلند یافت
 در سنه اربع و عشرين و الف واحد یار در گذشت از دست سه فصل گل و امن ساقی نگر فتم و بهنگامه سستی به
 بهار و گر افتاد و نسبتی تها نیری از شعر احمد عالمگیر بادشاه بود و در سنه الف و یائده در گذشت از دست سه جدا
 زامدل را بر فراخا کسید و باین ستم زده در یک مزار نتوان خفت و لایق میر محمد راجه پوری در عهد عالمگیری
 در سنه پنجمت سوان نگاری لاهور سرسوز بود و شوق ملاقات هائب به صفهان رفت از دست سه زان
 لحظه که نجات با امان خاست و صد رنگ هوس شکفته در جان خاست و دست تو در مصحف جمال تلو بود و
 پنج آیت متصل که در شان خاست و غازی حبیب الدین از ماورالنهر است در سرکار شاهزاده محمد معظم بهادر شاه
 خلف عالمگیر غریب توریگی مراز بود و فکر عالی و غنی چربته داشت از دست سه شوق جصفه و دل نقش
 خوش یا کشید و سرور دیده حاجرت دیدار کشید و غنیمت محمد اکرم پنجابی مفتی زاده قصیه کینجاه از تعلقات
 بگجرات شاه دولا بود و در عهد عالمگیر بادشاه بخدمت نواب کرم خان میر به بر طبع رسا داشت و سخن و کلمه در باره
 او نوشتند که غنیمت از خاک به غنیمت است و در آخر ایامی عسکر گذشت از دست سه نگر و قطع هرگز نجاه
 عشق اندویدنها که می باله بخوابین راه چون تاک از بریدنها و چشم پر زور و طاقیت زبردست افتاده است و
 بهیچ وجه از خود بکارین شکست افتاده است و کرده ام از مهربان قلمبیا نهاده در گره و بسته ام چون غنچه سوس
 زبانه در گره و وفا آقا محمد امین هلس از صفهان بود و پیرا و در زمانه عالمگیر بادشاه در هندوستان آمده
 و در فاقت نواب آصف جاه نظام الملک منصب دو هزارری و هفتصدی یافت از دست سه گر بود و مخفی

ز تخلص نظران قدم بجاست و پیش این جبل آشنایان معنی ریگانه ام و ولی هندو سے بود از جمله منشیان شاو
 بلند اقبال دار اشکوه از دست و در خود بنکر که جان و جانانه تولی و در مجلس خود چراغ و پروانه تولی و تانی
 بگرد خانه گشتن شب و روز و در زمانه در آگاه صاحب خانه تولی و یکتا احمد یار خان بر لاس آبا سے او در منصب
 خوشاب از مضافات لاهور قطن داشته اند و احمد یار خان از امرائے برلاس مغلیه بود و در زمان عالمگیر بادشاه
 صوبه دار مہاراشتر شده در علوم و فضاائل در میان اقوال و امانت منفر و بود و در سنه اربع و سبعین الف احدیائے
 ہجری در خوشاب در گذشت امیر سے نامور بود و در رعایت شعرا و فضلا مشہور بود و خود ہم شعر میگفت این چند
 شعر از دست و تا خطش طرح جهانگیری و کاوی ریخت و لشکر رنگ چورمی بسر وی ریخت و سرمه آلوده
 نگاہ سے کہ بیادم آمد و کہ سرکش شفق از قره ام طوسی ریخت و شمع از رشک خورش بقلمون بوخت بزم و بجا
 اشکش ہمہ فاخت طوسی ریخت و چہ پرسی از سر و سامان من عمر بیت چون کاکل و سنجہ تم پریشان رفد کارم
 خانه بدوشم و کم گو کشمیری حافظ عبدالرحیم طالب علم متعدد بودہ شاگرد خوش بود و در دکن بارودی عالمگیری رفتہ
 بہان جادر سنہ عشر الف ہجری رحلت کرد از دست و گرفتہ زخم دلم در دین خزانگ تراز و بلند سے کہ مکہ
 طفل شیر خوار انگشت و اشک من طالب آن نرگس جادو باشد و چہ طفلے کہ دو ان در پے آمو باشد و دیگر
 شعرا سے بسیار در ان زمانہ ہندوستان بودند کہ ذکر مجموع ایشان در این مقام موجب طوالت است و ذکر کسانیکہ
 گذشت مشہور و معروف بودہ اند اما در زمان عالمگیر بادشاه سبب آنکہ بادشاه را باین فن بلکہ ہمچون فنون لعب
 ملاہی و مناہی ریختہ نبود و امور محسنو عدل ہیچ وجہ مان نہ داشت آفتاب شعر و شاعری در خسوف آمدہ و شاہ عالمگیر
 بسیار شاعر و متقی و متورع و تعد بود اما در عاودین مہرب تعصب ہم داشت فقط و

و کہ سلطنت سلطان قطب الدین محمد شاہ عالم بہاد شاہ ابن ابوالمنظر
 سلطان محی الدین محمد اورنگزیب عالمگیر بادشاہ گورکان نثر

شاہزادہ محمد عظیم بہادر
 شاہ الملک بہادر
 عالم پسر دینی عالمگیر

بادشاہ بود و تولد او از لطین الہی بابائی در سنہ ثلث و خمسین الف ہجری واقع شد و عالمگیر بادشاہ را در فتوحات کن
 بنحیال عدم متنبہی بہ تسخیر دکن و رعایت مخالفان اندک بخشے پیدا شدہ بود چون بادشاہ در احمد نگر دکن خستہتی
 از این سر اسے نیستی بہت شاہزادہ علیجاہ محمد اعظم شاہ پسر سومی عالمگیر بادشاہ کہ در اردوی پدر بود چند سے
 اجتماع عساکر و تالیف قلوب اکابر و اصاغر و اہالیان لشکر پرداخت و چون از لوازم طہیاری سیلاب حرب غریب فرمت
 یافت بہ ایلتا تر و ہمہ رزم بہادر شاہ گریہ و بعد از طے منازل و مراحل بہ بعثت تمام بہ یازدہم ربیع الاول سنہ اوری
 و عشر و ایو الف ہجری بہ قلندہ گوالیار رسید و در قلندہ کورنگاہ و سیلاب نزادہ خود را گذاشت و بعثت تمام

به میدان باجو که متصل دارالخلافه اکبر آباد است بر مقابل بهادر شاه رسید و هر اول اعظم شاه اول انور رسیده بود و بهادر شاه
 که لشکر او در میدان جنگ مقام داده چون احتمال جنگ در آن روز نداشت خود به شکار رفته بود و هر اول اعظم شاه خیم
 بهادر شاه را آتش داد و شاهزاده عظیم الشان پسر بهادر شاه در اندک جرات کرد چون بهادر شاه این کیفیت شنید
 بر فوراً لشکر برگشته بمید و هر اول خود رسید و اراده لم یزلی که به سلطنت بهادر شاه رفته بود مهوائے تنهش کرد
 اعظم شاه وزیرین گرفت شاهزاده اعظم شاه که در جرات و بهت به نظیر بود و در ستمستان را رو بروی شجاعت خود
 پیرزله ناتوان دانسته بر آراستن مهر کنر و ویر استن صغوف حرب و ضرب پرداخت و شاهزاده بمیدار بخت پسر
 خود را بهر اولی نامزد کرد و پسر دیگر خود شاهزاده والا جاہ را در رانکار خود قرار داد و پسر بیومی خود شاهزاده علی تبار
 را که بیا صغیر السن بود در حوض فیل با خود جائے داد و خود چون کوه استوار و قلب جائے گرفت و حمله الملک
 اسد خان وزیر اعظم را که در گویا هر نگاه خود گذشته بود و نگاه و اسوال را بد و سپرده و سپارو امیر الامرا
 ذوالفقار خان بهادر نصرت جنگ سپه سالار که در جمیع محارک عالمگیری داد مردی و مردوانگی داده بود عرض نمود
 آفتاب بلند است و جملا فوج نیز رسیده جنگ سلطانی درین روز مناسب نیست امر و زنزل و اجلال فرموده
 صبح که عمل و فحله تو پنهان نیز بر سندان سر تنهار و اطمینان بجنگ پرداختیم اعظم شاه بغیر و شجاعت خویش در زرقائے
 خود خیال نکرده و جولایے دشت داده سپه سالار بنجده عرض داشت که چون خیر خوانان را بحال قبول نیست
 فندی مخلص است و اعظم شاه رؤس از و برگردانیده و ذوالفقار خان برگردیده بگوایا رزیدر رخوردت و اعظم شاه
 بادل قوی حمله روان کرده و زرقائے او داد و دلیری داد و شیخ منور خان شیخ خان عالم با پنجه را کس از اتبل خود بر سر
 عظیم الشان هر اول بهادر شاه حمله کرده از انجانب حسین علیخان و دیگر سادات که در هر اول بودند پیش آمده در میان
 امرائے شیوخ و سادات محاربه بخت و اقصه حسین علی خان با برادران خمی شده در میدان افتادند و خان عالم نیز
 کشته شد و اعظم شاه داد و دلوری داده و زرقائے او نیز شورش محشر را گمختند و بر عظیم واقعه شد از
 برق کین گرم باز جنگ بد و خروشید باز از دلمائے ننگ بد زبس آتش کینه بد گرفت بد عرق در بدن رنگ
 انگر گرفت بد الغرض بعد از محاربه بسیار آفر روز که کیامت روز باقی مانده بود بمیدار بخت و والا جاہ و تربیت خان
 امان الله خان و طلب خان و راجه رام سنگه و راجه دلیت و غیره امرائے عظیم شاه مروان و اسر و جنب قنار و برون
 و اعظم شاه عالی تبار را در سایه سر خود خوا بانیده بود و با آنکه عماری او از کثرت تیر تیرداری شده بود اما همچنان مروان
 تیر نیز و حمله نمود تا خود نیز زخم کجاست گفتنگ خورده و بیوش شد و نامردی و ترم فلان نام از زرقائے بهادر شاه
 بر فیل بآمده سر آن رستم مکر نبرد را بریده و چون سر را پیش بهادر شاه بردند سر را در دیده بهائے گیسیت
 و بر عالی تبار تر کم کرده و ادام الحیات مغز و مکرم می داشت بعد ازین اسد خان و ذوالفقار خان دست خود را بر مال

بود رسیدن شاهزاده نوشت کفرانی در هر خانه و رانی در هر بازار با پس خاطر شما این گیدی هم را به باشند و همچنین خطاب
مشهور شده و هر کسی اورا گیدی را می گفت چون بادشاه سوئے و کهن رفت صوبه گجرات بر سید غازی الدین خان
فیروز جنگ بهادر عنایت شد و از آب زند به اجور کرده راجه جی سنگه که پادشاهیت سنگه را تصور بے خست بادشاه فرار
شده و از مردم بادشاهی قلع خویش بر ست آورده و بادشاه بار در گرانجید با دو تن و پادشاهان ایشان گردیده و منصوب
اجمیر شریف گشت اما بعد از این آنرا در پنجاب خبر رفتن سکهان بسیم بادشاه رسید و نیز راجه جی سنگه و اجیت سنگه نیز عذر و
عجز کرد و به طور رسید و بادشاه سرورای اسلام ایشان گرفته و مشمول عوالت نموده خدمت او طاعت نمود.

ذکر قتل سکھ این فرقه در عهد باری پیدا شده سنی گرو نانک مرید کبیر داس بود و فرقه پس از نزو خود
تراشیده صرف بر وحدانیت الهی قائل بود و با هندو و مسلمان کار و تعلیق نداشت

و همین لحاظ بعد مرگش مرید او سجاد شینم می شد و عداوتات خود را بفرقه سیکند را نیند در زمان جلال الدین شهنشاه
اکبر گرو گوبند قید مذاهب بر داشته هندو مسلم را شریک خود نمود و پاره پاره نیکی و پوشش و لباس نقر کرد و تعلیم بزرگان
جملا دیان قائم برقرار داشت و صلوات با مخالفان کشیش اختیار نمود و گرو گوبند کوثر مخالفت با مسلمانان کرده در جنگ
قتل شد و گوبند انام مرید سچایش بالا شد و بعد انتقال عالمگیر این فرقه دست لغدی دراز کرد و مسلمانان را قتل نمودند و بر
زنان و اطفال هم می بخشودند و بادشاه بهادر شاه خود و منوجه ایشان گردید و در دامن کوستان قلعه او را محصور
و قریب شام آنجماعت راه فرار سوئے ملک راجه برنی یافته گریختند و بسیار از آنجماعت بقتل رسیدند و بادشاه
بر ششم خان خاسانان بر آشفت که چرا اول راه فرار ایشان نه بست و بادشاه متوجه لاهور گردید و نعم خان گذشته
هدایت خان و لغعنایت الله خان خلعت نیابت وزارت یافت و عازر الدین خان فیروز جنگ در حیدرآباد
درگذشت و رستم خان از قلعه گور گوبند بر فاسته آمد محمد امین خان بجانش مامور شد چون پنج سال کامل از
از سلطنت بهادر شاه گذشته و دنیا بنیکه لاهور مخیم سر دق شاهی بود اختلال مزاجی و طبع بادشاه پیدا شده و حکم
بکشتن ملک اردو داد و در محرم سنه اربع و عشرين و اربعه و الف هجری بعد سلطنت شش سال بعد بمقتاد و یک سال انتقال
نموده و در وفاتش بے سر و بے پاشند و فیض فضل و نعمت عدل و کرم و مدت سلطنت او پنج سال و
یکماه و سبت و دو روز نوشتند اما اگر بعد از وفات اعظم شاه زمانه چهار سال و دو ماه و دو روز می شود و در
شاهجهان آباد آورده مدفون ساختند بهادر شاه صاحب علم فضل بود و اکثر اعلما و فضلا صحبت داشتند و صاحب سیر
التاخرین ویرایشه مذہب پندار و اما این امر هیچ وجه بر پایه نبوت نرسد و دیگر هیچیک از تواریخ به تشیع و س
گوای نداده و بعضی عبارت غلط شاه و کم توجیهی امتیحات و کن که بسبب بخشش با برادر خود اعظم شاه بود و زبیت
سید عبداللہ خان و حسین علی خان سادات باری که تشیع بوده از بملایط کاروانی و ملاواری ایشان گمان طبیعت

بر بهادر شاه نتوان نمود اما بهادر شاه بسیار عادل و فاضل و رحیم مزاج و کم از او بود و در معامله دین و مذمت نصیب کعبه بود
و جلد شاهزادگان اوستنی مذمت بودند و بیکم او دختر را به روپ سنگ را خنجر این عمه را به جسونت سنگ را خنجر
والی خود سپرد و که عمره خوانین او بود و اولاد او شاهزاده عظیم ایشان بود از یکن بیکم را خنجر و روپ نگه بود
که صوبه داری محاکم بنگ بک تعلق داشت و سخر الدین جهاندار شاه از یکن نظام مالی بود و سیومی ششم ستره
خجسته اختر جهان شاه چهارمی شاهزاده رفیع القدر این چهار پسران شاه عالم بهادر شاه بودند و ازین میان پسران جهان
در رفیع القدر عظیم الشان صاحب جرات و همت بودند اما چون خیاط قضا و قدر جامه سلطنت بر قامت سخر الدین جهاندار
قطع کرده بود و امیر الامرا و اب ذوالفقار قنقرت جنگ بهادر سپه سالار مددگار او شده بکسن تدبیر و جوهر
شجاعت و همت خود سلطنت بر سخر الدین رسانید چنانچه باید انشاء الله تعالی

ذکر بعضی از شعاع عهده او از موزن لمعان عهده شاه عالم بهادر شاه چند کسان بوده اند که تهر

صفایانی حاجی حرم بود و از عهده عالمگیر نیکوکان و صوبه عظیم آباد بعهد دیوانی ممتاز بود و در عهده شاه عالم بهادر شاه
عازم دیار ایران گردیده و اموال لکلوک از جوایز و اقمشه و متعه با خود برده و خدا یا رخا حکم سند دندان طمع بر او
اوتیز کرده کسان خود را فرستاده تشنه بر او ریخته و کار او با تمام رسانیدند و اموال او را برودند و این واقعه در سنه
اشتی و شترین و مایه بعد الف بجزی و واقعه در سیر علی الجلیل بگرامی تاریخ این واقعه آه امتیاز خان گفته طبع موزن
داشت از دست تا نخواهند شویند بر اینچنین که نباشد بچمن قدر گل خود در راه دیوانه بر لب رود و لعل برآید
یاران مگر این شهر مانگ ندارد و رسید فصل بهار و زمانه گلچین است و سپند آتش می شود به جاس تنگین
است و میر ابو الحسن شیرازی بعد بهادر شاه خطاب قابل خان یافت و با آفرین لاهوری هم ربط داشت و
در عهده جهاندار شاه و محمد شاه معز می بود و در سنه عشر و ساس بایه نانی عشر گذشت از دست
در گریه فغان کرده نم از بکه میس بود و بر نظره که از چشم ترم ریخت جرس بود

ذکر سلطنت سلطان سخر الدین جهاندار شاه از قطب الدین | **شاه عالم بهادر شاه ابن اورنگ زیب عالمگیر پادشاه گورکان**
اول شاهزاده سخر الدین جهاندار شاه در سنه
اصدی و سبعین الف بجزی

از یکن نظام مالی و واقعه چون شاه عالم بهادر شاه از این دار فناء بر لب بقا رملت فرمود و از میان شاهزادگان
شاهزاده عظیم ایشان در حضور بود وقت رملت پدر مضطرب الحال و لشکر بزرگان از او دور آمد و بر لشکرگاه
خود رفت و امین الدوله را گذاشت که پایان کار دیده بیاورد و امین الدوله بعد از ارتحال پادشاه بیرون رفت

باشا بنزاده عظیم الشان احوال را گفت و عظیم الشان بانقلع این خبر بسیار گسیت رفتا بعرض رسانیدند که اگر نمیقدر بود
 گذشت الحال وقت گریستن نیست که وقت از دست رفته و نیز از شست حیت بدست نمی آید شاهرزاده عظیم الشان
 بصلاح رفتار بخت سلطنت جلوس کرده و امر بنواختن نقاره مشا دیا نه فرمود و مخلصان بعرض رسانیدند که ذوالفقار خان
 مخالف است و درین وقت بکار تجوید و تکفین پرداخته است درین حالت او را بدست باید آورد و از دهنده
 کار سازی او امین باشیم اما شاهرزاده عظیم الشان که بسیار صاحب جرأت و بهت بود قبول نفرمود و گفت که ازین سبب
 ملاوس شاهی بقارت خواهد رفت و ما که نظر بقضی محرم پروردگار داریم از ذوالفقار خان چه خوف کنیم اما امین الدوله
 نعمت خان تمتع نشد و با فوجی و رپی طلبت یافت و خواست که شل ذوالفقار خان کسه را این چنین بدست
 اما ذوالفقار خان فرصت یافت بجای خود رفته بود امین الدوله بی نیل مراد غائب و ناکام بازگشت و از امر اے کبار
 بهادار شاهی حکیم الملک و حکیم صادق خان و حمید الدین خان و مهلبت خان و شاه لوزخان و غیره اکثر امر اے
 بادشاهی بشاهرزاده عظیم الشان ملحق گشتند و در تم دل خان و غیره بعضی امر اے کبار به شاهرزاده جهان شاه پیوستند اما
 ذوالفقار خان سپهسالار که باشاهرزاده عظیم الشان و الا تبار نقاره بخار داشت از عظیم الشان برگشته بنظر الدین
 جهاندار شاه پیوست و او را ترغیب داد که بدست آوردن عروس سلطنت که سمیت بر بنده و غیر الدین که امین سلطنت
 نداشت با سپهسالار گفت که من سباب و زری که مابین کار خلیفه و سر انجام امین مع عظیم الشان نمایم میبایذدم و هیچ
 صورتی نیست اما بصوبه خود که ملتان است میروم و از اینجا سر انجام سباب نموده باز میگردم و ذوالفقار خان این را
 نپذیرم آمد گفت که در امور جهان داری این قدر در جنگ صلحت نیست زرو سباب که ضرر خواهد بود از سر کار خود بخواه
 خواهم نمود و ذوالفقار خان که از امر اے کبار عالمگیری بود شاهرزاده رفیع القدر و جهان شاه را نیز به وعده های مناسب
 بوقت و اضواء این موقع بغیر لغیت و بخود متفق فرمود و شاهرزاده عظیم الشان و دو لشکر خود خندق کنده به انتقال و استدار
 تمام شست و گفت که هر که بر سر من خواهد آمد بمداغمت او خواهیم کوشید و ذوالفقار خان به جهان شاه و رفیع القدر پیام
 داد که کیجا باید شد و هر سه شاهرزادگان عالی تبار کیجا شدند

و ذکر مجاریه شاهرزاده عظیم الشان با هر سه برادر و انجام او بقدر نیزه او اگر
 چون هر سه شاهرزادگان
 کیجا شدند بعد از سال

حرب غرب و راه صفه المنظر سه رابع و عشرين و ایه لاجد الالف هجری بر شاهرزاده عظیم الشان رفتند و شاهرزاده
 عظیم الشان نیز مردانه و اقبال شده و تا هفت روز جنگهای توپ و تفنگ در میان آمد و از امر اے عظیم الشان
 نعمت اللہ خان و عزیز خان و دیاباد زنگر و راجه حکم که تری و راجه راج سنگ بهادر و شاه لوزخان و غیره
 بالاتفاق بعرض رسانیدند که هنوز جمعیت مخالفان قوت نگرفته اگر ایما شود کیجا صلح مردانه کنیم اما شاهرزاده عظیم الشان

تقدیر از تقدیر مانع آمد اجازت نداد و در خیال او بود که مخالفان زروسان رسدند و در اندک زمان بران خاستند
شدند لهذا امر بجنگ نفرمود و بعد ازین روز که امیر الامرا و القهار خان و پسر شاهزادگان زور آورده بر پیش توپ و
نفتک مهر که جنگ را بشکر عظیم الشان تنگ نمودند و چون راه شهر سوئے لشکر او کشاده بود اکثر مردان او در شهر رفتند و
امر لے اونا چار شده و مطرب بسیار نمودند و بار و گرز و شانه و عظیم الشان رفتند و اجازت یورش مخالفان خواستند
و شانه و عظیم الشان با وجود آنکه در فهم و فراست و تهور و شجاعت بے نظیر زمان خود بودند و دست تقدیر دامن بهمت لورا
بگرفت و در این حالت هم ایشان را اجازت نفرمود و امر لے و لا و خسته خاطر شدند و با وجود عدم همدا رست شدن
واجب الاذعان او بر لشکر مخالفان سخت و محکم که عرب نیز در گرم شده امر لے عظیم الشان شجاعت و مردانگی بسیار بطور
رسانیده و مخالفان را گریز انیده و بلندی کی توپ لے شاهزادگان بودند رسیدند و توپخانه را تصرف و آوار و دمار دادند
ایمچ کسے بعد ایشان رسید و امر لے احتیاجی از سبب سبب شجاعت نمودند و آخر فوج شاهزادگان زور آورده بر ایشان
سختند و راجه دیا بهاد زانگور راجه حکم سنگ بهتری و سلیمان خان پنی افغان در اینجا کشته شدند و فوج ایشان نیز کشته
به لاهور رفتند و در اطراف قیل سواری عظیم الشان که صباح شخصت هزار سوار بودند درین وقت قریب دوازده هزار
سوار مانند چون شام شد و شهرزاده پسر سکر رسید از ان با هم بسیار به شهر رفتند و دوسه هزار کس مانند وقت کس
عظیم الشان بار و گریز قیل سوار شده و امین الدوله و راجه راج سنگه با دوسه هزار سوار همراه او کشته شدند و باقی همه رفتند و در
زمان باوندی ریاضه چنانکه یک آب راوی سے پرید و از کشت گرد و غبار پیچ دیده شد و درین وقت جماعت از
منخل از لشکر مغل الدین برآمده تیر باران کردند و بر لے غارت خزانہ پیشتر رفتند و کله به بھاری قیل سواری عظیم الشان
رسیده و بالمش را آتش در گرفت و دود مانع دیدن شد و عظیم الشان بالمش را بر زمین زد و امین الدوله پسرید که تیر بهت
شهرزاده گفت که بخیر گذشت و امین الدوله را رقت آمد و بغیر بر آورد و شهرزاده بکمال تهور ویرا دلاسلاده امین الدوله
که چون شخصت هزار سوار در رکاب بودند حضرت امیر پورش نفرمودند الحال صلاح چنان سے نماید که بر اسوار شده
به جنگالہ بید رفت که از اینجا پروال درست کرده باز تقدیر زمانی که عظیم الشان قبول نفرموده و تھالے عجیب ساخته
و فرمود که اگر سلطنت مقدر است باین جمعیت قلیل مقتضای کم مہی قِتَّةٌ قَلِيلَةٍ عَلَبَتْ فَتُكَلِّمُکَ
فتح سے یا بیم والا بعد از تیر بهت از درازا شکوه چو شد و شجاع چو نمود امین الدوله بغیر ساینکه سبت و دو و امین باقی
مانده اند و دیگر همه رفتند عظیم الشان فرمود که سوار امین ہمد کہ بر مغر الدین بتازم شاماد و دوازده سوار زانجا تیر
کیند امین الدوله از نہایت استقلال و شجاعت و انجوب ناموہ جان زبان کک لوی بغیر طوم نسل سواری او رسید نسل
از میدان رو سے گردانیده سوئے آب راوی گرخت و فیلبان نیز بر زمین افتاد و ملال خان کہ در خواصے نشست و بعد از
گرفتہ نیز آرم و قیل سے اختیار خود را از ساصل بلند و آب راوی افکند و بگرد لے در افتاد و فرقت و خبر سے دیگر از

عظیم الشان نیامده در قعر عدم رسیده رسیدش غزان در بهار حیات نه نشسته در قبضه خوش برات نه رسیده
از اجل مرغ خوش ز سر نه ز پر کلاهش برآورده بر آه غریب چنان تند و تیز نه که افتاد در آسمان بر تنبلی نه
جهان بر سر گشت ماتمکه نه شد اهل جهان نیز ماتم زده نه ز مادر زاده آن که آخر عمر نه بخود پیچ تاورد و چرخ نه
اگر مت لوح پیش آیدت نه بر آخر همین حال پیش آیدت نه زلفت آفتاب به باوج کمال نه کن آنجا نیفتد پیش
آخر زوال نه همان منزل است این نقش رباط نه که گستر آنجا فرود بساط نه همان است این پرشده رها نه
که نبشت و آراش در زیر طاق نه کجایند آن صاحب انگشتر نه که روی زمین بودشان در گنج نه
کس تا بد زندگی نه خداست جهان راست پانندی نه عظیم الشان در شجاعت و مردانگی نظیر نداشت و بیگم او دختر
را و کبیری سلگ بود و اولاد او شاهزاده فرخ سیر و محمد کریم میرزا و همایون بخت سر سپردند محمد کریم میرزا اسیر شده و قتل
رسید و فرخ سیر پادشاهی یافت و بعد از این فتح یک صد گردون زر سفید و هشتاد اعراب زر سرخ بدست جهان افشا
افتاد و جهان نشاء و درخواست نمود که براریه حصه بایند نمود و غیر الدین لصلاح و الفقار خان سر باز زده هم محراب
انجامیده ملائکه اول لعبد و پیمان تقسیم سلطنت و اموال علی السویه ایشان را بخو کشیده بود الحال سر حصه زر
خود گرفته باقی دو حصه به جهان شاه و رفیع القدر میداد صالحه برهم خورده رحمت خان و امیر خان و رستم دل خان سکه
جهان شاه شدند جهان شاه و نصف قتال برآراستند تمام روز جنگ قائم بود و تمام شب هر دو لشکر مستعد و مسلح بوده
پاسداری نمودند و سر روز بر همین منوال گذشتند روز چهارم جهان شاه بر لیلج واد که سوچال را می نیم و قهر نمود که
وقت برگشتن افواج و اعتبار سر مغر الدین ریزد و قتی که آخر روز مغر الدین و رفقا که او از میدان برگشتند و زین از
پشت اسبان و اسلحه از کمر برداشتند جهان شاه بالشکر خود براق بسته برق و آبر بر سر مغر الدین رسید و لشکر مغر الدین
ازین صدمه متفرق شده مغر الدین و عمارتی دیگر که غیر از عمارتی که سلطان بود در آمده و چادر سفید بر سر او کشیده
فیلبان را گفت که به بهانه سواری زنانه بشکوه و الفقار خان برساند و جهان شاه ظفر یافته ام بنواختن شادانه فتح
فرمود اما ذو الفقار خان ضطرب شده چون مغر الدین بود رسید بر قنار از آن خاصه خود را طلبیده یک یک مشت
اشرفی بایشان داده گفت که به بهانه سلامی مبارکباد و تریب جهان شاه رفته بیادتی را یکبار بر و شکام نمایند و
لشکر جهان شاه به غول او مجبور بودند و جهان شاه باد و سحر کس استاد بود و تفنگچیان سه چهارم کس رسیده کمر تیر شکام
بر نمودند و از ضرب گلوله تفنگ کاران با شاه تمام شد و لشکر او متفرق شده روز دیگر رفیع القدر لشکره جنگ
نواخته با ملک کسان خود بر جم غفیر که گرد مغر الدین گرد آمده بود حمله نمود و مغر الدین که تمام شب در شراب خورده و
رقص سرود بریده بود شفته حال بیرون آمده سوار شد و رفیع القدر را بر دم قلیل خود حمله رستم نمود و رفقا او
نیز چندان کوشیدند که همه بر خاک هلاک افتادند و شاهزاده رفیع القدر تنها ماند و پیر و شیر بدست گرفته ازینل حجت

بفرمود برشت چون شیرست و چو سیله که آید ز بالا به پست و زمین زیرش شیرا و بنده شد و گوئی که سهراب
 یل زنده شد و آن هزاره رستم توان چون شیر غنایک بهر جانب سے تاخت و تیغ و سپر گرفته مری با سیکر و کاکر
 رستم دستان زنده بود سے غاشیه لطافتش بر دوش کشیده اما یک کس باین غم غیر چه تواند کرد و آخر از دست
 نامردان بسیار که بر وجودم نمودند شتر سرگ چشید باین بر سر شاهزاده آن چنان مردانه و صاحب یرات و همت بود
 که اگر ازین هلاکی را تحت میسر شد قوت سلطنت مغلبه اگر سے افزودن سے کاست اما چون نظر بر این دقت بر نوعی دیگر
 بود و عبدالین جهاندار شاه سیاه و سیاه و یاری ذوالفقار خان بهادر سپه سالار بخت اجل جاسے گرفت و او
 بعیش و عشرت عادی و از جراحت و همت عاری بود بعد از فتح از لاهور کوچ کرده به شاهیمن آباد رسید و عالی تبار
 پسر اعظم شاه و محی السنه و محمد فیروز و پسر سیومی کاظم شش که فارع البال بودند تقدیر افتاد و بادشاه سلطان
 کریم الدین اسپر علی الشان را قتل نمود و وزارت اعظم به ذوالفقار خان و کالت مطلق به پدرش هفت الدوله
 اسد خان مقرر شد و در تقویت برادر رضاعی خود کوششیده و با خطاب خان جهان بهادر و اولاد کنور که خست
 کلاوت بودند و مشورت بادشاه خطاب امتیاز محل حکیم متناز شد و زمان شد که همراه سواری او چتر قبل میرفته باشند که مخصوص
 بسلاطین است و برادر او سیم خوشحال را خطاب خوشحال خان و منصب هفت هزاری داد و نعمت خان ابن عم لال کنور
 را چهره زاری نمود و صوبداری اگر آباد خوشحال خان داده و ذوالفقار خان سندنش جاری کرد و گفت که در حق تیر
 چند هزار رحل و مطبوعه یارید او خوشحال مذکور ازین سخن برنجیده و شکایت به خواهر خود کرد و او بادشاه رسانیده
 وقتیکه امیر الامر ذوالفقار خان ملازمت رفت بادشاه ایمان سے اجر سے سندان نمود و گفت که در خواست لعل مطبوعه
 ظاهر از شوخی طبع خواهد بود زیرا که عرض ساند که شوخی نیست تحقیقت حال است که کار بند و بیت و صوبه داری
 ارث خانه ز اوان است و تربیت و رعایت اهل نشاط با تمام کارم مقرر بود چون امر ذوالقان و گویندگان بکار
 سپه داری پر از زلفان و زلوان چرخانند نمودند چندین هزار رحل و مطبوعه طلبیده ام که بجانه ز اوانی قیم باند
 بادشاه محل شده دم در کشید و خوشحال خان کلاوت مذکور بر زنه همایه عاشق شده خواست که بکبر و قدری بوسه
 بیاورد و شوهرش انتفاغه پیش ذوالفقار خان بر ذوالفقار خان فرمود و آن ناهنجار را گرفته زیر چوب کشند
 و بعد از دو کوب که خراشش بود و تقدیر نمودند و سرک سپه چین قلیچ خان که امیر سے مدبر بود و غیر از ذوالفقار خان
 هیچ یک را هیچ شرم خود سے پنداشت و قلیچ خان پسر سید غازی الدین خان فیروز جنگ سمرقندی بود و زانه را
 با خود و اونی نیده پاکس و اسن عزلت چسبیده بود و آمد و رفت در باز نداشتند بدین علما و درویشان
 سے رفت روز سے که بجائے میرفت در آئنه سوار سوار سے زهره نام زنه که صاحب لال کنور بود پدرش
 آمده و صوبت قلیچ خان خواست که سوسه دیگر بر بند مردم زهره از سفلگی است بود و دسته مردم امیر از لعل تمام

گرفتند و سید انماض نموده چون غیل سواری زهره قریب رسید زهره از غرور پر سید کاین سواری کیست گفتند که چنین
 قلیح خان زهره پرده را برداشته گفت که چنین قلیح خان پسر کزئی سید ازین ادا برآشفته مردم را گفت که او را
 زیر کتک کشند مردم سید نیز برآشفته مردم او را کتک کاری محمول نموده زهره را نیز از غیل کشیدند و بخوبی بسزا
 رسانیدند چنین قلیح خان چون دانست که فتنه سرخا بد کشیدند از وسه سواری گردانیده بجاده ذوالفقار خان نیت چون
 پنج گاهه بجاده او رسید فتنه ذوالفقار خان تیغ گشته سبب رسید و بعد از توقف حال سید را دلاسا داده و بخانه خرمشور
 و زهره نزد لال کور رسید و خاک برافشاند بگریست و قریب تر بود که فتنه بزرگی حادث شود اما ذوالفقار خان
 به بادشاه پیام فرستاد که در این مقدمه خطائے زهره ظاهر است و آب و سسے خانه زادن را واحد و مانند بادشاه نیز از
 وجه ذوالفقار خان ازین درگذشت +

و در محاربه مغرالدین جهاندار شاه با دشمنان و فرخ میر
 و نهیمیت یافتن تیغ بر ایرزدادگر خوش

صوبه بود درین زمان از جنگا که خروج کرده و مغرالدین جهاندار شاه سید عبدالغفار کرد در سسے را به تنبیه و سسے فرستاد
 سید نرگس را با دوده هزار سوار را که آباد رسیده و سید عبدالغفار صوبه دار آید با سید سراج الدین علی خان
 سیم الدین علی خان سیف الدین علی خان و غیره سادات متعلقان خود شورت کرده ایشان را بحرب سید عبدالغفار خان
 کرد و نری فرستاد و چون دوسه هزار سوار و دوسه هزار پیاده با این بابو ندید سید عبدالغفار خان گفته فرستاد که با الحال بازی
 نمیکند و راه قلعه گرفت اینها خود با او نمهند و هر گشت واقعه و برادر سید عبدالغفار گشته شد و ازین وجه بزرگشته شدن
 سید عبدالغفار خان شایع شده فوج او بهم برآید و شکست فاحش یافت سراج الدین علی خان نیز گشته شد و
 عبدالغفار خان نیز هم شد و بعد ازین شکست سلطان مغرالدین جهاندار شاه رسید شانه زاده اغرالدین را با پنجاه هزار
 سوار بتادیب عبدالغفار و تسخیر آباد فرستاد و اختیار فوج به خواجہ احسن خان نیزه کوکلتاش خان را هفت هزاری و
 خطاب خاندوران خان داده با دوسه و چون شانه زاده به کجوه رسید فرخ میر و سید حسین علی خان عبدالغفار کجاشد
 و شانه زاده اغرالدین همان جا خیمه لشکر استاده کرده و مرد چال بسته و خندق کنیده نشست چون فرخ میر و
 رسید و افواج او مرد چال بسته و مرد چال اغرالدین را فرود گرفتند شانه زاده و خواجہ احسن خاندوران هلمس موس
 بخود راه داده و اشرفی و جلال گرفته و باقی جمیع کار خنجات را بر جاسے گذاشته در شب و یحیو راه فرار اختیار کردند
 و لشکر او نیز متفرق و پرتشان شده و لشکریان فرخ میر دست بغلت برآورده اردوی هموار و افارت کردند و بادشاه
 جهاندار شاه چنین قلیح خان را از غضب او فرستاده بود و هنوز او را کبر آباد بود که اغرالدین بدجواس در انجا رسید و

چنین پنج خان ویرادر انجامت وقف کرده و جهاندار شاه ناچار در واز و بزم و قیام سه روز و شش ماه و بعد از آن
 بهجری از دارالخلافه شاه جهان آباد برآمده و ذوالفقار خان و کوکلتاش خان و اعظم خان و جانی خان و محمد امیر خان
 و غیره با هشتاد هزار سوار و پیاده پیشواز و جبهه گیر آید و چون کوکلتاش خان با ذوالفقار خان و سهرسری میخارید
 و در میان امر انجمن نشسته پیدا بود و جهاندار شاه بهیوت عشق لال کنور بود و فرخ سیر و افواج او پایا بهر ساینده از
 پس پشت لشکر جهاندار شاه برآمده و بتایین چهارم و پنجم و ششم و هفتم و هشتم و نهم و دهم و یازدهم و بیستم و سی و دوم
 ذوالفقار خان امیر الامرا با اعظم خان و جانی خان بطرف یمن و محمد امیر خان و سید عبدالصمد خان و سید حسین قلیچ خان
 و جانی تشار خان بطرف دست چپ و راجی محمد خان و اسلام خان و لغنی خان و حفیظ الله خان و دیگر افواج و در بیشتر
 قرار یافتند و رضا قلی خان و اردوغه و توپخانه بطرف میانه قرار شد و از انطرف فوج سیه نیز در قتل و سید عبداللہ خان با در بر اول
 و سید حسین علی خان و حسین بیگ عرف صفت لشکر خان را در دست راست و قاترمان علی امیر و در مقابل کوکلتاش خان
 آراست و بعد از ترتیب صفوف مقابل شده و سید عبداللہ خان با اول برار لایه عقبی و اداات توپخانه حمله آورده و از هر
 ایشان از آن طرف رو سر برافتنه بر جانب توپخانه میل نمود و از انطرف گذشتند و در فوج جهاندار شاه محصور شد
 و حسین علی خان برادرش نیز در طرف ذوالفقار خان حمله آورده و از فیل بدربسته تر و دوات مراد بجای آید و نه نمی شد
 سه بر پیوست و زنه سران کر سپهر و گریزنده شده و بگنجت مهر و برآمده و دار و گیر و گریز و زهر و سرفشان
 شد و ترک ریز و یک رات افتاده به پا دوست و یک راس و غنای گز پست و حقیقه شند از خون بغیر سنگ
 سنگ و فرو ریخت از چنگ خرنج چنگ و در ان حالت عبداللہ خان قریب به مغر الدین جهاندار شاه رسیده
 و جهاندار شاه را غافل یافته و سوار ی زنه را که بفیلان بود تیر باران نمود و سوار ی زنه او ازین صدمه میم برآمده
 جهاندار شاه خواست که مدافعه نماید فیل سوار ی او از اختیار فیلیان بیرون رفته مگر کشتی آغازید و بیارے از فیلان کشید
 و رسیدند و هر سوید و میند و اضطرار به عظیم در اودی و پیدا شده با وجود آنکه شلوانه فتح نواخته بودند و در پیشان
 گشت و کوکلتاش خان خواست که خود را با قارسانه خان زمان چپید رام بر و افتند و کوکلتاش خان بر آن آویزش
 کشته شد و رضا قلی خان و جانی خان و مختار خان نیز کشته شدند و اعظم خان برادر کوکلتاش مجروح و مطروح جهاندار
 شاه رسید و با آنکه امیر الامرا و ذوالفقار خان در میدان بود که جهاندار شاه آخر روز راه اگر آباد پیش گرفت و ذوالفقار خان
 پاسته مقاومت در میدان شجاعانه افشرد و بادشاه و شهبازده راسه حجت اما شاه و شهبازده قبل از آن از میدان بدر
 حسته بودند و فرخ سیر شادمانه فتح نواخته اما از استقامت ذوالفقار خان نتیجه بود و بعد ازین پیام با امیر الامرا فرستاد که در
 بادشاهی خود مکر خفته است اگر شامی سلطنت باشد قیامت بجای دارد و اگر بادشاهی از نسل گورکان و اولاد او بماند
 میخا سید مغر الدین نبافد من باشم ذوالفقار خان نیز ناچار برگشته با کربا و رفت جهاندار شاه در میان شب وضع را

تغیر داد و پادشاه جهان آباد روان شد و فرخ سیر نظر بانند و جهاندار شاه آخر بدست فرخ سیر افتاد و قتل رسید و بفرمان
فرخ سیر سرش نیزه و تنش بر قیل داشتند شهنشیر بود و پیش از فرالدین نیز گرفتار آمده از نیل کوگردیدت سلسلت او
ده ماه و مدت عمرش پنجاه و دو سال و نه ماه بود و سکا او این بیت بود سه بزد سکر در ملک چون مهر و ماه +
شهنشاه و غازی جهاندار شاه +

ذکر امیر الامر از و الفقار خان فیروز جنگ بهادر سپه سالار

این آصف الدوله خلد الملک سنان
بہادر بود و اصل نام او محمد اسمعیل
و اسم پدرش ابراهیم و از عمائد امرائے عالمگیری بود در هر معرکہ جو شمشیر شجاعت ظاهر نموده و در میدان نظام مالی و ملکی
کوی سبقت از اقربان و امثال بلوچہ پدرش وزیر عالمگیر بود و بر جمیع امرائے فعل را چو ت و غیره برتری سے نمود
ذو الفقار خان پاکر آید آمد و نیمخواست که شاهرزادہ دیگر را بر تخت نشاندہ با فرخ سیر کو نزدیک آمد پدرش حکم داد **اے اجا**
القضاء حکمی البصر انشدہ نظر حقوق خدمت دیرینہ و تہا بر بال بستہ پیش فرخ سیر حاضر شد و با آنکہ
امرائے و سے وقت پیام قسم مصحف مجید در میان آورده بود و دیگر بوقت ملاقات آصف الدولہ را بہانہ پیری اجازت خانہ
دادہ و با ذوالفقار خان را بہا سے خوشنودت آمیز فرستادہ ذوالفقار خان کہ امیر غیور بود چون تیر تقدیر را از شصت بدر
دید و مقابلہ جا بہا سے دشت گفتہ و آخر مردم پادشاہ از پس لشت و سے در آمدہ قسمہ در گرفت و ش انداختہ و نام روان نگار
و خنجر و شمشیر کاوش با تمام رسانیدند و پدرش این تاریخ گفت **ہ** آلف شام غریبان باد و چشم خون فشان **ہ** گفت ابراهیم
اسمعیل را قربان **اللہ** و آصف الدولہ خلد الملک سنان بہادر وزیر نیز در سنہ تسع عشرین دایہ و آلف ہجری
استقامت نمود +

ذکر سلطنت سلطان معین الدین محمد فرخ سیر ابن عظیم الشان
ابن شاہ عالم بہادر شاہ ابن رکنیہ عالمگیر پادشاہ گورکان لاس

صوبہ بنگالہ و اوڈیسہ و عظیم آباد و آلہ آباد متعلق بہ عظیم الشان بود و تیکہ عظیم الشان بمجرکہ برادران مہم و پدر میرفت
فرخ سیر را در کنگر راج محل گذاشتہ بود و مغل الدین جهاندار شاہ بعد از فتح یافتن بر برادران بہ جعفر خان صوبدار
فران فرستاد و فرخ سیر ازین حال آگاہی یافتہ و عظیم آباد رسید و بدین علین صوبہ دارانجا محو شد داشت کہ بوجہ
حقوق پدر شاما میخواست کہ از دست مالازار سے بشمار سد و بارہ شافران ذمی دیگر است بامیکند و تر خود را
از پنجابیوں مانا زید ورنہ بسبب شاما اسمہ و غنا بچہ اسم شد و فرخ سیر ملازمان خود را فرستاد و سید را بملاقات خواند
معین علی خان کہ امیر واقعہ طلب جاہ جو بود و بسبب موجودگی امرائے عالمگیری و زاپری مغری را و خوشی سے نیات

بافرخ سیرازت کرده فرخ سیرتقول و قرار فرزند زبانی ویر سلطنت خود ساخته حسین علی خان بهادر و فرزند عبداللہ خان
احوال مردم واقعت بافرخ سیر نگاشته فرخ سیر انوید سلطنت و اوہ بہ آمادہ گی باساباب سلطنت او پر دانت و
بروایت دیگر وقتیکہ بہادر شاہ صوبہ بنگالہ بہ اغرالدولہ خان جہان بہادر داد فرخ سیر را طلب حضور فرمود و کجے
غایتی جدوید و دربارہ خود دیدہ رفت و بظہیم آبا و تقیم شد و در میان ایاثم شخصہ محمد رضا خاں طلب رعایت خان کہ مضبوط
در گاہ شاہی بود و سید محمد علی را استقلہ و تناس از عہد بادشاہ گرفت و فرخ سیر حسب الحکم جدوید بر لاجپن یکٹم پر گئے را
از صاحبان خود مابین ہم امور فرمود و بیکمل آنکس طاعت و فرمان برائے قلعہ مذکور آوردہ است باوکس بر قلعہ رفتہ
کارش تمام ساخت و فرخ سیر وقت ارشال بہادر شاہ خطبہ بنام پدر خود خواندہ چون احوال فتح جہاندار شاہ شنید متوہم
شدہ با حسین علی خان محذرت و الفت در میان آوردہ و در شرک کار ساخت و لو اسے مخالفت براداشت و چنانچہ
مذکور شد بر غیر الدین دست یافتہ بکشت نشست و تباریح جلوس او این است ^{۱۱۳۵} شاہ فرخ سیر کہ افسر و آفتاب پیر
مملکت است ^{۱۱۳۵} گفت ہاتھ کمال سلطنتش ^{۱۱۳۵} آفتاب کمال سلطنت است ^{۱۱۳۵} و شخصہ باین لحاظ کہ بعد چند روز
سال بیت پوچھیں آثار سیر گویہ بافرخ سیر اجورالشریک ^{۱۱۳۵} خدا یا اید یا بدستخ ^{۱۱۳۵} اریک ^{۱۱۳۵} و فرخ سیر غیر الدین
ابن غیر الدین جہاندار شاہ و عالی تبار سیر اعظم شاہ و جہان تخت برادر خود را معدوم البصر گردانیدہ بحسب فرستاد و طاعت
وزارت بہ سید عبداللہ خان بارہ طاعت امیر الامرائی بہ سید حسین علی خان داد و این بیت بر سکتش کرد ^{۱۱۳۵}
سکہ زوا فضل حق بر سیم و زر ^{۱۱۳۵} بادشاہ پھر و فرخ سیر ^{۱۱۳۵} و صد الصدور ^{۱۱۳۵} بہ افضل خان داد و اسید عبداللہ خان
ملطف اللہ خان را میخواست و درین بارہ بخشے در دہائے شاہ و وزیر پیدا شدہ آخر دیوانی خالصہ بہ ملطف اللہ خان
و صدارت بہ افضل خان سلم شد و عبداللہ خان حسین علی خان آقا را بسیار پیرہان بندند ^{۱۱۳۵}

ذکر تختہ ائی سلطان فرخ سیر گورکان بادختر مہاراجہ
اجیت سنگہ راٹھور والے جو پور مار و اٹھو

قرار واقعی تنبیہ ایشان نمودن نتوان نہ بود و ریوقت امیر الامرا حسین علی خان جہت تنبیہ و اقرار شد و اجیت سنگہ تاب
مقاومت در خود ندیدہ و کلائے خود بخیرت امیر الامرا فرستادہ اطاعت قبول کرد و فرزند و کدر خود بہ بادشاہ و بہر و سپر
اکبر خوش را بہت حاضر بودن بدر گاہ با پیشکش روانہ نماید و بر این قرار داد امیر الامرا فرمان عفو تقصیر لیسے فرستادہ
حسب الحکم بخشے عظیم براسا خند و شروع سال ثامن عشرین و مابعد الالف طوی عظیم ترتیب دادہ انی راٹھور
را بافرخ سیر و سکہ مقدر کشیدند و مورخان اتفاق دارند کہ درین جشن کتخہ ائی چنان آراستگی منبت لعل آمدہ بود
کہ در ہندوستان از ابتداء مہدیایان و سلاطین اسلام در هیچ اوقات این چنین جشن نشدہ چشم نگار ندیدہ

سید عبدالجلیل لکڑی شوی رنگین در این مضمون نگاشته و چند شعر و صنعتی گفت که نام را گنی بکے ہند پروردہ کا
فارس بہ تصنیع تمام در آن آورد و چند ابیات از ان نوشتہ میشود سچو سبد دل نما جیس کہ ہنگ ۛ ہر وار
چو ہر ہار سازنگ ۛ در ان محفل کجا برگوش سے زو ۛ نوئے کان نہ راہ ہوش سیزو ۛ اگر شاپور باخسرتکاک
اند ۛ پی این نغمہ از حسرت ہلاک اند ۛ معنی پر تو از ایشان دترزو ۛ کہ از ربط ہماریش سرزو ۛ نہ گفتی بکے
دل دردست نداشت ۛ کہ آن را لغتہ کل دلیس کاراست ۛ نوئے نغمہ گرم دلبری بود ۛ نظم گوہر گوہری
بود ۛ شگفتن آن چنان سے زو از نار ۛ کہ کردی سببہ ہار صحن گلزار ۛ زبس ہوش شد زین نغمہ شیار ۛ
نذرانہ لاری رفتار ۛ نوگوید توام ساعی ام ۛ بے تقویم چون پستنجری ام ۛ چندان در نغمہ باشد
وہجری ۛ کو انسون ترنم دیوگیری ۛ لب ہر سازین مضاد اکبر ۛ کہ جشن شاہ کام مارو کرد ۛ چنان
از نغمہ دل ربے نمی زد ۛ کہے اہل کوس غری زد ۛ باستیقا لذات تزانہ ۛ ترا کا نیست این جشن شہادہ
اگرہ حملی نماید فخر شاید ۛ نوئے زین تر اگر کے سراہ ۛ بود در گشن گلریز ہلب ۛ سرود فاکر ن بابت
در آن شب ۛ و ہمچنین اشعار بسیار درین طالب گفت و اسلے راگ و راگنی بکے ہند را بصنعت تمام در آن
یا کردہ و اسلے پردہ اسے ناس را در اشعار ابا ترکیب دادہ واد شعوری داد چنانچہ ہندی از ان ہم نوشتہ میشود
سہ لوت گر بہ تمام عیش شیدا است ۛ ز نارساز راہ راست پیدا است ۛ کند ہر پردہ از عشرت فزائی ۛ چو
مستون مرقع دل را بی ۛ وہاں لذت چو زہا شام باشد ۛ نماز پنجگاہ از دستہ تھاشد ۛ معنی نغمہ چون بادہ
آگینت ۛ بجام ادہ گل اسفہان برخت ۛ بہار نغمہ چون در دل ہی شد ۛ بے از فیض نو اسر و سہی شد ۛ
ز طرب ہر نوادشین است ۛ بمعنی گنج باد آورد زمین است ۛ و لکے اگر ان این و گر ان این نداند ۛ
نظم من زمینی در ماند ۛ مگر چون دانہ یا قوت نغمہ ۛ کہ نام پردہ ہا در پردہ گفتم ۛ کہ تہا ہر ساعی کو نارسائی ۛ
بموقعی نداشت نمائی ۛ نہ گردگر ز حسن صنعت آگاہ ۛ ز حسن نظم گیر حظ دلخواہ ۛ مغل بارگ ہندی آشنا
نیست ۛ بہ بحر فوس ہندی را شناسیت ۛ درین دریا شنائی ماہ مہید ۛ تلاش دست و پاے ماہ مہید ۛ
در چین ۛ یکا دتا ریخی در سبک نظم کشیدہ چون راہ اجیت سنگ کہ چہ سوت سنگ والی خود پور بود چہن گوید س
ز باغ ہما را چہ سوت سنگ ۛ بے شکو سے دولت در آمد گے ۛ و این کھدائی در دوام را لہجہ سے مع و شریں وائیہ
بعلا لالت جہری و اتعشہ چون ہما را اجیت سنگ سفا نش بسیار جہت اعزاز و احترام و عظیم و خرم و ایلارام گنتہ
بودین کھدائی را بہ خشنہ عظیم سر انجام دادند و بادشاہ مجاہد امیرالامرافتہ منبعہ عقد خوانی را انجام داد و شہر است کہ
مثل این کھدائی شادی دیگر در ہندوستان واقع نشد ۛ

استیصال جماعہ سکھان | بعضی از ارباب تلواریں خدمت مذہب سکھان را قبل از شہنشاہ مہنگے

۱
۵۷
۵۸
۵۹
۶۰
۶۱
۶۲
۶۳
۶۴
۶۵
۶۶
۶۷
۶۸
۶۹
۷۰
۷۱
۷۲
۷۳
۷۴
۷۵
۷۶
۷۷
۷۸
۷۹
۸۰
۸۱
۸۲
۸۳
۸۴
۸۵
۸۶
۸۷
۸۸
۸۹
۹۰
۹۱
۹۲
۹۳
۹۴
۹۵
۹۶
۹۷
۹۸
۹۹
۱۰۰

سے نوید اور عہد فرخ سیر سپیدار نور گرفتند و آغاز ایشان چنین است کہ در زمانہ بابر بادشاہ گورکان فاتح ہندوستان
 نامک نام کہتری پسرے بود پیشہ بقالی داشت و با حسن و بجاہت اندک شعور و لیاقت ہمہ داشت و سبب حسن نام و پیشہ
 نظر تر بیت او گماشت را و دیدان محبت و قوتے برحقائق و کلام حضرات صوفیہ کرام علیہ الرحمہ و الرضوان پیدا
 کردہ و از تعصب و رگزدشت کہ تائے زبان پنجابی تصنیف نمود و اولاد نامک سری چند و لکھنوی چند بود و اولین بنیاد
 آونخت و دومین محمد رواقفت گویند و سجادہ نیز قبول نہ کردہ الگ نام شعلے بجائے گور و نامک بالارفت و
 بعد از او امرؤ اس مرید او کلاہ فقر ظاہر بر نہاد و بعد از او اس را مادرش بر سندے نشست و سپس گورو جین
 سجادہ نشین شد و پس از او گورو ہر گونہ گر و شد و بعد از ان سجادہ بہ ہر اسے رسیدہ ازو بہ تیغ بہادر ہفت ہشت
 و تیغ بہادر بفرمان عالمگیر بادشاہ کشتہ شد و ہر گونہ بعد از سجادہ نشین گروید و در زمان او شاہ عالم بہادر شاہ
 قلعہ ایشان را محاصرہ کرد و ہر گونہ از انجا گریختہ بملنے بہ افغنہ و از تالپاس خویش پوشانیدہ در راہ اورا پر خود
 گفتند و از انجا بر آوردہ بجائے کہ مہم بود و رسا نیند و بعد ہر گونہ گر و گونہ جائے او گرفت و کیئہ اہل اسلام بدخت
 جمیعۃ از معتقدان خود فرام آورده ہر جا کہ دست سے یافت پیر وزن و طفل و جوان ہمہ را میکشت تا سجدہ یکہ شکم
 زنان باردار را اشکافنہ بچہا بیرون سے آورد و دوسرے برید و مراستے شاہ عالم بہادر شاہ در ادیب اوسمی بلنج
 سے نمودند و انگوہنہا جلے بجائے بیکہ بخت و یکجائے آسود و بقابلے آمد تا بعد رحلت بہادر شاہ و محاربہ باہمی ہزاروں
 کسے بے نہ پر داخت و گرو گونہ آندار سے بہر ساند و بفرمان فرخ سیر اسلام خان صوبہ دار لاہور بحرب اورفتہ ازو بہر یک
 یافت و گونہ پیش از پیش در تحریب ساجد و قتل و اسر مسلمان پر داختہ و قہور را نیز از بنیاد سے انداخت و ازید خان
 فوجدار سہروردی عزم دفعات بیرون آمدہ بود و فتنہ کہ و خیمہ علیحدہ نماز مغرب بخواند کہے فدائی و غفلت بوسے رسیدہ بیک
 ناگاہ اورا کشت چو این خبر بہ بادشاہ رسید سید عبد الصمد خان دلی جنگ بہادر تورانی صوبہ دار کشمیر کہ چند ہزار فوج
 ولایتی در کباب داشت فرمان داد تا اورا ادیب نماید و سند صوبہ داری لاہور بہر سپاہ سید ذریا خان فرستاد و سید الدین
 خان پسر اعتماد الدولہ سید محمد امین خان تورانی و اغر خان و دیگر فوج غلبہ و اعدیان بادشاہی بیک او تعین شدند و
 سید عبد الصمد خان با فوج جلد بر سر گونہ کہ اورا نیند رسید چون فوج خاصہ او فوجی حکلی شیشتر از قوم محل قتانہ ولایت
 بود بہ تختائے ستوانہ گونہ را مجبور گردانیدہ در تعاقب او پے سپر گردید و گروہنہا نیز چند مرتبہ برگشتہ و محاربہ کا
 عظیم واقع شدہ گونہ انکشتائے ستوانہ خوردہ و قصبہ گوسہر کہ سکنا و بود و محسن شدہ سید عبد الصمد خان
 دیرا محاصرہ کرد و راہ آمد و رفت غلہ آؤ قصبہ و ساختہ سکناہا ناپا شدہ اسب و گاؤ و شتر و خر و ہر چہ یافتند خوردند
 چوں بسیار سے ان ایشان از گرسنگی و ملامت ہلاک شدند بقید ایشان چارہ ناچار تن بذات بندہ دادند و سید عبد الصمد خان
 نشانے دیدن ان نصیب کرد و فرمود کہ بلاق و سلاخ زیر علم گور بگذازند و یکجا جمع آیند و ایشان را دستگیر کردہ مجھے را

بر لب دریائے آن قصه گردن ز نور و سلسه ایشان را با سحر آورده مادر باین دیغان صوبه داور سهند بر لبه استاده
قاتل سپه خود را جستجو میکرد چون سکمان از بازار گذشتند باز سنگه قاتل باین دیغان زیر کمان بام رسید و دم لبه
نشان دادند آن ضعیف منکع عظیم از بالای بام بر سر او انداخت که شش شکست و در حال سر شدن بر لبه
خان برین سبب سکمان را بکجهائے اسپه خروشانیده تا سلامت بشا جهان آباد رسیدند چون بدلی رسیدند
بادشاه گرو را ر و سیاه کرده بریل نشانیدند و تشهیر کرده بقلعه رسانیدند و هر روز حدس از آن را در بازار برده و قتل
رسانیدند و گرو را نیز بر شش بجراستے ظلمی که از او بخیان واقعه بود اجذاب سخت بقتل رسانیدند ۴

چون میرجله درج
دکتر فساد سلطان فرخ سیار حیات بامیر الامرا و قطب الملک فرخ غیر سادات بادشاه طعنه داشت

و همواره بادشاه را از جانب سادات بدظن مینمود و هم مقرر است که نشه مئے دولت و جاه و خمار سے مزین فعل دارد
و سادات نیز این چنین تبه و جاه یافته بر و اس از بادشاه نمیکردند و بادشاه بصلح امر مئے ناهایت اندیش از بجا
رفته بر حکایتیکه موجب از دیار پنج و طلال مینشاندند ام مینمود تا چند مرتبه در میان بادشاه و قطب الملک میر علیه
خان وزیر و امیر الامرا حسین علیخان سپه سالار فسادات در میان آمده و هر دو برادر از رفتن در بار پلک کشیدند
و باز با صلح صاحب زلمه بیکم و الله بادشاه صلح واقعه با بجمعه سادات جدائی میرجله از بادشاه مناسب دانسته
و بر الصوبه عظیم کیم آباد فرستادند و حسین علی خان تعیین بر چهار صوبه دکن گردید و داود خان پسر افغان که صوبه دار
احمد آباد و امیرک سبلج بود و بالمرئے مرتبه نیز سازش داشت داود خان باشاره پنهانی بادشاه با فحش لایق
بتقابله امیر الامرا از برای پور بر و ن برآمد و بنیاجی سیند حیدر که از عهد بهادر شاه شاه عالم هفت هزاری واکیر دار
بادشاهی بود بمرد و رسید و امیر الامرا نیز با بیست و چند هزار سوار مصروف حرب آراسته و داود خان مردانه وار
بمیدان حرب و ضرب خرامیده زد و خورد عظیم واقعه داود خان که جرات و مردانگی نظیر داشت و با بهادران
خود را بر توپخانه زده و تیغ محشر بر آگینت و با آنکه اکثر زخمائے او شده شدند با صبر و دے بر خیل سوار و جویائے
حسین علیخان بوده و مصروف رائے شگافت و تر از لے عظیم و فرج سادات در انداخت و به پانصدی مردانگی زخما
او را شگافته قریب بامیر الامرا رسید و قدم اعلی لشکرش اغریه قریب بود که شکسته فاش شود که ناگاه داود خان
بزعم کلک که لغتک جان داد و او به فوت و شجاعت روز میدان زده نه پوشید و با پسرین سفید بیکدیگر دران روز نیز
با پسرین سفید بود و بنیاجی سیند بهیاد و جرم و لاحت قلب و حرکت خان مرقوم توفیق امداد و نیافته ره نود و دین هزیمت
گردید و از میدان حرب یک سوخته منتظر بود که انچه در سر که الحضر باشد مبارکباد و پرواز و چون داود خان
کشته شد و لشکرش خنجر شد و اسباب و اموال اقبیال با و مضبوط در امیر الامرا غنای فیلیه چند بمجنور بادشاه افروخته

زن داود خان که شش غایت خانی و طبیعت داشت وقت خدمت داود خان چندی از روزگارش در خدمت پسرش بنشیند
 شهر بود و سید علی و دیوان چندی را با اختیار داشت و کثرت لعل سال بیرون آورد و دیوان را در خدمت و وفایت ثبت نمود و
 انکه در داود خان از قوم لاجپوت بود و بعضی اهل انصوب و سکه گجرات با ملو و خراوه و اندر بقدر داود زمان آمد و با دشت
 با تعلق گشته شدن داود خان بسیار تسخیر شد و داود خان صوبه دار گجرات بود و روز جنگ سادات بسیار از
 امر کس سادات هم گشته شدند و پیشرفت کرد و در امر او را ملو و دران روز غرق آیین بود و مقابل او
 آمد و خان تیر در کمان نهاده بانگ بر زد که شل زلفان چهره و خود خفته پره از رو بر او که روئے ترا به بنیم و تیر
 بر روئے زد و در حلقوم او بر آید و شکل کشیده شد و پیشرفت در حلقوم افتاد و فیلبان داود خان چند ضربات کجک بر
 پشت پسر زد و زخم تمام عمر میادش بود و الغرض بارشاه از گشته شدن آن دلاور و ضلعمودن ذوالفقار خان و دیگر عا
 عالمگیری بسیار تسخیر و پشیمان گردیده وقت حالات آصف الدوله را سد خان متهدی را بعبادت و عزت و شتاب و کثرت که
 ماقدر شادان است آنچه بایست اهل او دیدیم و از دست آن رویوشدن کسی توانیم اکنون اگر درباره سادات مصلحت
 به سیدان و وفاداری شما بعد از بخوام بود و اسد خان گفت که الحق نعلی عظیم از پادشاه واقعه امر است معتبر و فادار سلطنت
 گورکانیه را بر باد داد و احوال که خلل و زایل در ارکان سلطنت و اقتدار پادشاه یافته و بحاجت مرکب اختیار بدست سادات
 است تا که توانید تعلق و مدارا کوشید و کار را از حد بیرون نبرید و سادات ازین ترش شود و اینقدر اختیار کردیت مانده است
 از دست بود و الغرض روز بروز تنازعات فیما بین پادشاه و سادات در ترقی بود و دند و پادشاه هر که از خدمت مأمور نموده
 به دکن میفرستاد و امیر الامرا را نمی داد و در امر ترن چند نام دیوان قطب الملک سید عبداللہ خان و وزیر و خل و جمیع خاتر
 خاشاک کرده و حیرت و بیان مصلحت بود و معاد و هر چه میخواست میگرد و قطب الملک میرزا انیکار داشت که چیزی را بعضی را
 غیبت تمام صحبت زمان کلف نام داشت به رعایا و سلطنت نمی پرداخت و پادشاه خود بی اختیار بود و آشوب عظیم پیدا
 بود و عنایت اللہ خان که بر کعبه عظمی رفت و بود و عاودت کرده بود و پادشاه او را عنایت داشت و تاراده و نفوذ و خدات حضور
 نموده و خدات دیوانی خالصه با صوبه داری کشمیر یا عنایت خدا ما عبداللہ خان و بر انخواست همه شکل اصلاح نموده
 مقرر شد که عنایت اللہ خان چیزی را از اطلاق بعضی زمامد و وزیر در دربار نمی آمد و اگر می آمد لحظش نمی نشست
 کار کس مردم است بود و عنایت اللہ خان هر کس که میخواست وزیر را ضعیف یا نبوده خل یا پدید میآمد در میان رتن چند
 عنایت اللہ خان نیز ترش و پادشاه بود و بعد از قطب الملک ترن چند حیرت میگرد و چون چو را من باط و منیدار
 صوبه گرا و در بعضی بیان بر آورده بود و دست تسخیر و تفریق و الف و احوال میاید را چه می سنگه که پادشاه خطاب میاید و حیرت
 و اضافت و عطا و جوهر و فیصل و حین کچھ رو پید شد و غرض شده به نادید و اقرار شد و بعد از و سید خان جهان خانی وزیر
 بطور لگ و تفرق و در اجبه سنگه چو را من را محصور ساخته سید فاجان نیز رسیده یکم پرداخت و زمانه محصور یک

کشیده قلعه قریب یفتج رسیده بود که چو لرین و کاهے خود ز وزیر فرستاده استدعا نمود که با توسط راج پکش اوقبول فرموده بعلکائے منصب نواخته شود قطب الملک گذارش را از بادشاه باکراه منظور کنانیده و راجه سب سنگ ازین سب بسیار کسیده خاطر گشت به حضور رسیده بادشاه نیز ازین مخرج بسیار آزرده شد و چو لرین بحضور رسیده و بادشاه یکبارگی از راه تمام سلام او گرفته بار در گرا راه نداده

و کر خرابی صوبجات کهن بسبب خجیدگی بادشاه از سادات | چون حسین علیخان خجید بنیاد
اورنگ آباد رسیده بنیاد

پروا ختم ابو جری اعتدالیهاست ایشان که با بادشاه نموده اخبار رنجش بادشاه از آنما شیوع یافته دشمنان دلیر شدند و در زمان ملک بادشاه قریب چهل قلاع مرسته و کن فک کرده ایشان را آواره دشت او بار نموده و بوقار ابا بی زن رام راجه بدتے اتماس دیس کمی مره و کن یفسه مره و دیر پیس نموده بادشاه پذیرا نفرموده ایشان را بمقتور ساخت اما در عهد شاه عالم شاه بهادر و کاهے راجه ساهو و رانی مذکور حاضر شده التماس ویرا بدیر قبولیت رسانیدند و در زمانه داود خان پشی افغان مرسته با و جهمدیت جاگیر شایر اوگان را گذاشته از بیاتی محالات جاگیر که اگر غاصه شد چو تهم گزینن قرار داده بودند اما هنوز به کجدار و مرز میگذاشت و در زمانه نظام الملک نیز مرسته گزینن نه گشتند اما درین زمانه که حسین علی خان با بادشاه قریب مخالفت در چار سوے دربار انداخته مناقشت میان بادشاه و وزیر طشت از یام گشت مرسته نیز سرشورش برداشتن حسین علیخان زوال انقاریا گنجی خود را بحرب که شد و او سپاه را راجه ساهو فرستاد و او در پله که شد و او را نواخته و خود را باور رسانیده و بی ترکیب جنگیده کشته شد و راجه حکم سنگ دیوان حسین علیخان و سیف الدین علی خان برادر خود را بتایب که شد و او دیگر مرسته با نفر نمود و ایشان بر مرسته فتوحات پسر پله حاصل کرده ابو جریات مذکور بندوبست قرار واقعی نشده و مرسته دست تقدی برآورده و تفاوتل قصبات دست اندازی میسایند و امیر الامرای حسین علی خان بوجبر خجیدگی بادشاه محالحت بامر مرسته قبول کرده و معهوده داود خان را معمر دیس کمی قبول کرده خطه عظیم را نمک انداخت و نفر گزینن نا ته و چننا با جمیعت شائسته بنیابت راجه ساهو در خدمت امیر امرا حاضر باشند و بادشاه نیز ازین امر بسیار آزرده شده فرمود که مرسته راجه یارای آن بود که شرکت در ملک بلو شاهی خواهم و جان شاد خان را که برادر خواندگی با پدر وزیر و امیر الامرا داشت بصوبه بلوچ پور و شخص نمود که شاید تیر او امیر الامرا را آید و معاملات آن نواحی صورت نظم دیگر را ما حسین علیخان ویرا صوبه بران پور نه داده و روز بروز اسباب منازعت زیاده میشدند و در همین ایام محمد ملو نام شخص که شمیری الاصل شمول عواطف بادشاهانگر دیده و بخطاب رکن الدوله اعتقاد خان و نصیب نعت هزاری ده هزار سوار مرافق شده و الحاقات بسیار باو داده و در پله برانداختن سادات گردیده و سر بلوچان را از مرسته عظیم آباد و سیل نظام الملک منع جنگ بهادر را از مراد آباد و

راجه اجیت سنگه را تصور والی جو دھوپور پد رزن خود را از صوبہ احمد آباد بگجرات و راجہ جے سنگہ کچھواہ والی جے پور
 صوبہ دارالوہ را بدار الخلفہ شاہجہان آباد طلبید و راجہ اجیت سنگہ را خطاب ہمارا کہ عنایت کردہ و بایشانہ شہرت
 برانداختن سادات در میان آورد و مظالم الملک و سرین خان میگفتند کہ قلمدان وزارت بیکے از میان عطا شود و اگر
 عبداللہ خان کشری خواہ نمود پس از اجماع رسید اما بادشاہ کہ فریقہ اعتقاد خان بود و میخواہست کہ وزارت باو و قبول
 نمیکرد و اعتقاد خان از شر او دغا ندان امر نمود و لیاقت ابنی نصف بزرگ نداشت امر او را و قرعے نمی نہادند و
 ازین بسبب دل تنگ بودہ کا صورت نیک گرفت روز عبداللہ خان گفت کہ متلاوش تا دہزار سوار مرا لے کبار و راجہاے
 نامدار و رکاب بادشاہ بودند قطب الملک میخفتے بسیار کم داشت بوجہ بے اتفاقی امر او کم ہی بادشاہ صورت حسب
 دلخواہ نمود و گرفت قطب الملک نیز پیش را شدہ قریب بہست ہزار سوار جمع کردہ حسین علی خان ازین اخبار حسین علی
 نام جمہولی را بشہرت آنکہ سپہ سالار ابن اورنگزیب است پیش خود آوردہ و ارادہ آمدن شاہجہان آباد نمود و فرج میر
 ازین وجہا دست بہمت از دامن اشتغال برداشت تا بواب مصالحت باز داشت و صلح گوید در میان آمدہ بلو شاہ
 خوبخاند وزیر فرستاد و درخواست ہر چند رسید نظام الملک و سرین خان میخواہستند اما بادشاہ نگفتہ ایشان کا زکر کردہ
 حسین علی خان باستمع این صلح دامن توقف و زبید چون باری و گریختے خوش شنیدنا و کن عزم راجہت ہم نمود
 سرین خان و نظام الملک بوجہ آنکہ جاگیرات ایشان نیز ضبط بودند از خرج ناچار شدہ ایلا دہ لٹرو نمودند و قطب الملک
 ایشان را ازین ارادہ بازداشتہ و قرضہ ایشان از نزد خود داد اما افولج بادشاہ بسبب نایافت خواہ برخواستہ
 میر فتح حسین علی خان باسی ہزار سوار خبر را زد کن روانہ شدہ و در راہ چون بمک اودھی پور رسید پا رہ از
 ملک رانا را ناخت نمودہ چون وکلہے رانا با پیشکش بخدمت رسیدند دست از ملک او باز کشیدہ و بمک جے پور
 رسیدہ بوجہ مداوے کہ باراجہ جے سنگہ داشت ملک او را بجا ربوبت تاراج بر باد کردہ ہر چند طازان او رسید پیش
 رسانیدند قبول نکرد و راجہ جے سنگہ بادشاہ را میگفت کہ پیدہ از روے کار برداشتہ متعجب باید شد کہ امر بادشاہ
 اصناف مضاعف ہر دو برادر خوانند رسید اما بادشاہ توفیق بہمت نیافت و امر کے مغلیہ بوجہ ہم تلون خراجی بادشاہ
 خود را از مصلحت گناہ کشیدند حسین علی خان با تحمل تمام بار الخلفہ رسیدہ و وقت نزول در خیام برفان نور مکہ
 بنواختن قنارہ کردہ و بصوابط ملوک کا بنجیرہ سید و امر کے بادشاہی بملاحظہ کہم ہی بادشاہ ناچار از عواقب امور رسید
 دست توسل بدایان سادات میزدند تا آنکہ قطب الملک ببادشاہ پیام داد کہ اگر جے سنگہ بطن مدو برادر مد ولت
 ملازمت متحد گد و بادشاہ چارنا چا قبول کردہ و جے سنگہ را فرصت یک روز نمادہ فرصت وطن نمودہ باشد تا
 وزیر پندیر آن راجہ فرخ خواہ بطن خود را بنیر رفت و حسب العرض سادات بندہ سیست قلعہ بتوسلان متعلقان ایشان
 گناہت و طلب الملک و ہمارا راجہ اجیت سنگہ را تصور کہ باو یکدہ بود و طبع رفتہ بر سرور و ازہ و بر سر کار مردم نمود

نمودند امیرالامراشان و شوکت تمام آخر روز داخل قلعه گشته و در قواحد و توره مجرای سهیل انگاری کرده و بعد از آن
 چند کلمه طالع آفرین گفته و از خلعت و فیصل مجرای بعضی را گرفته باقی را عذر خواست و بگشست و بادشاه با وجود ملاحظه
 این چنین حرکات انبک کار خود میقتاده با عتماد قول قسمی که با سادات بورا طاعت بهار اجابت سنگ را تصور دنیا
 آمده بود بی فکر و تردد و بی چون و چو سادات و جمیع اطراف قلعه و کارخانجات بندوبست خود کردند و آخر روز
 حسین علی خان نیز بدیده و شوکت تمام قلعه رفته و قطب الملک با اتفاق بهار اجابت سنگ نزد بادشاه رسید
 شکوه های بسیار از زبان برادر نموده و گفتگو طول کشیده و بادشاه نیز بخشونت جوابها داده و اعتقاد خان
 این حال را دیده از قلعه بیرون نکلوانست برآمده راه خود گرفت و مردم سادات معتقدان بادشاه را از قلعه برآورد
 در بابستند و تمام شب بجااست قیام داشتند چون صبح برآمد سادات خان که پدر زن بادشاه بود و غمازی
 الدین خان غالب جنگ بهادر و اوغراخان ترک جنگ بعزم نصرت بادشاه سوار شدند و لغام الملک مصمام الدوله
 نصرت بادشاه و محصور از خیمه و خود و دروازه خانه نشین بودند و اعتماد الدوله میخواست این خان بقصد رفاقت
 سادات سوار شد و فوج مرسته که همراه امیرالامرا بود در راه با مردم مصمام الدوله که بخانه آقا حوسه رفتند و چا
 شده اند ایشان بر مرسته تیر باران کردند و قماران این حال کوکبه سواری اعتماد الدوله نمایان شد و مرسته که برأت
 و فطرت داشتند و حال راه فرار در پیش گرفتند و مردم غلبه و دیگر سپاه دست بغارت و کشتن مرسته برکشادند و مرسته
 بسیار را گشته اموال نیز بسیار غارت کردند و الغرض غمازی الدین خان و سادات خان و اعتقاد خان سیصلاست خان
 و غیره نصرت بادشاه رسیده و در چاندنی چوک اتفاق مقابل بارفکائے سادات افتاده باهم دیگر جنگیدند و سادات خان
 اسپران خود خونی شده و دیگر از اینرختی اوسع جنگیده و نهزم شدند و قطب الملک اجابت سنگ در پی گرفتاری بادشاه
 گردید و نجم الدین علی خان برادر قطب الملک رفقائے خویش را فرستاد تا بادشاه را از درون حرم سیرا بیرون آرند و
 کنیزکان حبشیه و ترکیه و گرجیه بمداخلت انداختند و حتی اوسع مدافعت نمودند تا آخر کار فرخ سیرا از درون حرم سیرا
 بزرگو تو پنج سیرا آوردند و حنیف بیگمات و کنیزکان عجز و ناری کردند و سواد میقتاده و بادشاه را بخواری تمام گرفتار
 کرده برتر لوبچه دروازه محبوس ساختند و در وفات او روایات مختلف نوشته اند از آن جمله آنکه در فرخ سیرا
 محبوس برآمده بایستی که متصل بود و رفت و محافظان که افغان بودند و بر گرفته وقت نشاندین طمانچه بر رخا را فرود
 و بادشاه تاب نیارده و سرخوش بر دیوار زره ازان مدمه وفات یافت اما هیچ چنان است که تا دو ماه بادشاه و محبوس
 تنگ گرفتار مانده و بیل در چشم کشیدند اما کارگر میقتاده با هر اش بالکل زایل نشد و بادشاه از سر مضطر و مضطر
 محبوس سادات پیاپی هائے هذرا میفرستاد و گاهی بعد از آن افغان محافظ میگفت که مرا تا بجای سنگ که پیاپی آمده
 آیم و سادات این خبر یافتند و با ستموش ساختند و کار میقتاده و دفعه ثالث مؤثر شده وقت همان کنده

بعد یک هفته نظر ایشاه میگذازد و یکبار در پیسه با خلعت انعام می یافت و حالات بادشاهی فرخ سیرت آفر عهدها و اتمام
 رسانید و خود نیز در سنه ثلث و ثلثین و بایه و الف هجری در گذشت از دست سه تا کداملین گوهر نایاب در خود
 دیده بود و خود گردیدنی هر حلقه گرداب داشت و میرزا ایتمائی بخاری شاعر بود که خدمت عبدالغزین خان
 مع بود و در عهد عالمگیر بادشاه به هندوستان آمد و در زمان فرخ سیرت نواب سیف الدوله و سید عبدالصمد خان و میر
 جنگ ناظم لاهور مع بود و فتنه کبیر علیه عمر قندی است و سلطان شهید فرخ سیرت با خوشی سادات بار سه به لاهور رفت
 سیرت قلمانی قصیده در مدح او گفته صد شاعر فرخ انعام یافت و او در سنه امدی و ثلثین و بایه و الف انتقال کرد از دست سه
 پسر و در چین شوخی نیز نگاشت را و پنج گویه هم و گل گشتم و گوگردیدم و پنج غیر غنیمت الله خلفه میر لطف الله معروف بشاه
 لدا عینی الواسطه از صوفیه صافی بود در سنه اثنین و اربعین و بایه لاجا الف بستان قدس فرامید از دست
 سه به عبت گاه سستی چشم میرانی نشد پیدا و دو عالم کرد گل اناشیمانی نشد پیدا و ندانم تاجه حق و التی پر اطل
 کنی خود را و تو که صاحبی عالم چرامیل کنی خود را و میر عبدالجلیل حسینی بگرامی سید صبح النسب والا حبیب و
 ذکر او در ذکر عالمگیر غلامان گوهر کان گذشت قلموس را از ازل تا آخر زبان یاد داشت و در عهد سلطان فرخ سیر
 و محمد شاه ممتاز بود در سنه ثمان و ثلثین و بایه و الف هجری انتقال نمود چون سلطان فرخ سیرت با دخترها را با اجیت سنگه
 را تصور دلی خود میفرستاد و شبی عظیم که چشم فلک ندیده بود مرتب کرد و شعرا و تعلیف جشن آنقدر اتی تعصاید نظم کردند
 میر عبدالجلیل شنوئی نظم کرد چنانچه قدر از آن در جلای خود گذشت اما چند شعر از آن شنوئی و صفت لباس بادشاه
 نوشت تمیذ شد سه شهباشه بر سر فرازی و خدیو عصر فرخ شاه غازی و چو داد اول بستی چهره را سیج و
 نمود از لبسم الله ته سیج و چو شمع گل بر سر پیچید دستار که بر خویش نمودی موج گلزار و بسجید چون خورشید
 الوز و زویق نور اقدس بهر روز و بهر خویش دل اهل نظر بند و چو در خط شعاعی زده چند و ز سر سیج مرصع
 چشم بد دور و عیان شد معنی نور اعلی نور و نگارین جامه چون گل بر کرد و دولت تارش از نور نظر کرد
 اتور در جامه کلباف از موج و بین دریا سئ زینت موج و زینت آستین جود پرور و شکوه فضل جلوه
 گستر و نگارین بند غار تگره هوش و بهار یک چمن زینت در آغوش و بشاه و جم نشان هر بند جان یافت و
 زانماز تحرک میتوان یافت و بوسعت دامن شد جلوه پیراست و که بوسعت لازم دامن محل است و بحاف
 دامن از نازک ادائی و چو شمشیر چشم فرمان خطائی و بالا است شاهنشاه والا که بر بند مرصع همچو جوزا و
 بنمجر و ادنیب شان شاهی و بر بر باد الحق جائی مایی و جوار پرورش شد شاه و فلک قدر که ناخیم شد خود
 پیرایه بدر و ز شرم قد شاهنشاه والا و جبین بر حرق دار و فریا و گلو آویزانان جوار هر و نقد بر سینه کج کینه
 ظاهر و زمره خیر نور انگین و میان شد پرتو اسرار انگین و گلو آویز صدر رفیع مهر و نمود از لوح محفوظ آیه نور و

حاصل را محرف با هم آویخت و بزرب از منده شک برانگینخت و دونه بر گپشتان گشته و بهم پیوسته و از هم جدا گشته
 شده و الا بدست خود پرور و زالوان چرا ابرست زبور و جهانگیر دین جشن عروسی و بجا آورد رسم دستبوی
 اتاقد بر سر شاه طرب فال و هویداشد طلال عید اقبال و غلام چرخ و سعادت مکر و سعادت می زدی برگردا و پر
 قد شاه جهان زمینده سر و بهارین جیفه اش رنگین تر و درختان سهره و بر شاہ بستند و که حسرت در
 دل انجم شکستند و شهنشابر رحمت بود باران و زهر سر ملک مر و اید باران و چو زینت یافت خلعت از
 شهنشاه و گل افشان شد بهار بارک الله و بدولت شهسوار تخت اقبال و سعادت و جلوه بخواه پامال و
 بیابوشش سرفراز جهان شد و زنده جان یافت زان تخت روان شد و ز فیض شاه گیتی گلستان شد و زمین
 بالید و چارم آسمان شد و به فرخش جلوه گر خیر فلک سا و بهار کرده بیالابال و پروا و سعادت داشت خیر از تخت
 همراه و که میگردد برگرد بر سر شاه و بهجوم خلق از انجم زیاده و باغ بندگی چون گل پیاده و متصادم پنهان شد
 از مدافزون و که ره در که برگ بست بر خون و عصاره دست چاوشان مگر کین و شهابی از پیکر زخم شایان
 بر پیشانی شش جبهه چمن پوش و بهار کاغذین گلزار بردوش و بهر مندان چاک دست عالم و دور وید چو بها
 بستند با هم و قماش نازک از باز اچیدند و بروی چو بهادر بکم شیدند و چو شکوه عروسی شد نواد و صفائی صبح
 پیدا و شب تار و شد از تخت از پیکر امیدواران و فرو داد جوار بر بهار ان و شهنشاه در حرم تشریف نمود و حرم
 از مدمش شد عشرت آمو و نشست اندر حرم بر بند خاص و طرف دستک زن و اقبال زفاص و پرستاران برگرد
 شاه جم جباه و زده حلقه چو دور دال بر راه و بهر صمت هر یک را فازه بر و ز غفقت شک آگین چین گیسو و
 سخن را از ادب سر رشته ظاهر و نگار از حیا کحل الجواهر و گهر نذران زینت جمیع گشتند و ره شاطلی را شمع
 تنق از حجله زربین کشادند و عروس کارانی جلوه دادند و رسوم مصحف و آئینه بنی و بود معمول در حلال نشینی و
 رخ شصت مصحف آیات نذر است و دلش آئینه روئے سرور است و از آن آئینه دل شاه جم جباه و عجایب نمائی
 داد و جلوه و و گریه هر چه بزم کد مدالی است و که آن شایان شان بادشاهی است و بجا آورد و شاد و هفت کشور و
 بهار تربیت شد جلوه گستر و شهنشاه از حرم با صد بشارت و برون آمد چو بعضی از صبارت و امیران پیش نشسته گشتند
 با هم و چو نو به پیش آسمان خم و رنگ شای گل هر یک خمیدند و بهار سے از گل تسلیم چیدند و درگاه جهان جا
 کرد بخت و چو در پیشانی اهل دول بخت و به فرخش خیز زین جلوه پرداز و چو بهر سلیمان سایه انداز و
 عقیب تخت مشه چو طول رانی و نگارین محل بقیس ثانی و چو مرگان تباری باز پرور و برگشتن تبار خلی
 چو شد دولت سران شاه پیدا و که دولت بر جمال اوست مشیدا و فرو داد ایشان و شوکت و جاه و رنگ آیه حیرت
 شهنشاه و گلزار حرم نخست بخت و بفتح اباب عشرت شره بخت و نگار از دیدن رگس نمود و شام از

نعمت سنبل سطر و گزنی کام دل زان باغ پی رنج و گداز شفا و وکاسه ز ناریخ و تبروتی دران گلزار نگین و
 ز شاخ کامرانی گشت گلچین و بیابان جلیل بگلرانی و سخن را بر دو عایت تمامی و همیشه تابود و نعمت کشور و
 عروس آماده آغوش شوش و عروس الحنت بار و فنی و جاده و بود و ایم در آغوش شهنشاه و شهرت شیخ عینی نام
 شیرازی بود اصل او از عرب است اما دیشیر از نشو و نما یافت و بهشتان رسیده در سرکار شاه عالی جاه و عظمت شاه
 ابن عالمگیر پادشاه ملازمت حاصل نمود و در عهد سلطان فتح میر خطاب حکیم الملک مرزا شد و در عصر محمد شاه چهار
 هزار می منصب یافت و در سنت و ابی و بایه و الف و ملت کرد و از دست سه زن من شهرت تمنا دارم و کنه
 نام من خواهم و فلک گرداگرد یک نفس آرام من خواهم و اسه گل سرکوه تو جدا از وطنم کرد و من غار تو بودم که
 بدون از چنم کرد و بنظر ظلم توقع دار از ظالم و که نخل شعله اگر بارید و شر راست و فضل علی و خان ایران زاست و در
 عهد فتح میر پادشاه دیوان صوبه دار لاهور بود و در عهد محمد شاه منصب چهار هزار می داشت و در تاریخ قدوم همغیا
 بدلی گوید سه صد شکر که ذات دین پناهی آمد و رونق ده ملک پادشاهی آمد و تاریخ رسیدنش بگوئیم باقی و
 گفت است رحمت الهی آمد و ناجی میر محمد حسین مر اصل از اندجان بود و خودش بدصلی متولد شد و در عهد فتح میر
 بمنصب مقتصدی و دیوانی گوالیار رسید و همانجا در سنت و عشرین و بایه و الف هجری در گذشت از دست سه
 در خیالت همچو گل آغوش دل و اگر دلی ست و پرده از روی تماشا می تو بالا کردنی ست و در لباس عاریت جانی
 که داری از تو نیست و اگر توانی دست بکشاکش کرد و اگر دلی ست و جرات میر محمد با ششم خطاب بدینوسیله خان
 بن میر محمد شفیق و در کاب امیر الامرا سید حسین علی خان صوبه دار این از سرکار آصفجا بمنصب چهار هزار می رسید
 گردید خطاب مغل الدوله سلاطین طبع نظم داشت از دست سه پاس دل گر مبتلانی داشت سلطان شیوی و
 این نگین را اگر بدست آری سلیمان شیوی و توان خدنگ نگاه بسو ما افکند و هنوز باتن مجروح نیم جانی است
 و سلطان شهید فتح میر سینه طبع نظم داشت این رباعی از دست سه دل ست جنون است شراش میرید و خور کرد
 باتش است و آبش میرید و هر کس که ز احوال دل ما پرسد و آب لب آید و جوابش میرید و این رباعی
 در حالت حبس گفته بود و

ذکر سلطنت شمس الدین محمد الواکر بن فتح الدراج بن فتح القدر
 ابن شاه عالم بهادر شاه ابن اوزنگ بن عالمگیر پادشاه گورکان

و طلب الملک سید عبد الله خان بهادر شوره کرده رفیع الدجیات سپر فتح القدر ابن شاه عالم را کما یطعن ثور انسا
 بگویم دختر شاهزاده محمد اکبر ابن عالمگیر پادشاه گورکان متولد شده بود و از طبع برآمده و در نیم سیرج الشانی سناهدی

ششین و یاب و الف بهری تخت سلطنت نشاندند و سب از روی اجیت سنگ را تھور والی خود مہو پور تن چند دیوان
 حکم معافی جزیرہ جاری نمودند جاگیر کے متعلقان و بیگمات بادشاہ شہید را ضبط کردند و اموال و نقد و وجع بیگمات
 بہ تصرف خود آوردند و بادشاہ جاگیرت بیکم را تھوری و خیر اجیت سنگ را تھور والی خود مہو پور سبب خیال شرط پر را و
 بحال ماند چہ مہاراجا اجیت سنگ از اجائے صادق سادات بود و در بارہ عزل بادشاہ شہید با سادات مہارستان
 شدہ از ایشان عہد گرفتہ بود کہ جاگیر و اموال و خیر از اضبطی محفوظ ماند و مرد مہاراجا وجود تسلط سادات را جہ اجیت سنگ
 را تھور العن وطن میکند کہ طرف سادات گرفتہ ماند و خیر و امان را خراب و بر باد نمود و از خالق و خلق شرم نہ
 کرد چون رفیع الدرجات را بر تخت اجلاس و اندرین بیت سگہ او بود و سہ زد سگہ بہند باہر از ان برکات +
 شائبہ سجود بر رفیع الدرجات + و تاریخ جلوس او این بود و سہ تاریخ آملقب رفیع الدرجات + و مبارک جلوس
 شہنشاہی + و رفیع الدرجات دست نشان سادات بود نامی جز بادشاہی نمیداشت و سادات جمیع کارخانہ
 بادشاہی را دیدہ و از اذیال و مرکب نفاس و اموال ہر چہ پندیدند نقطہ انتخاب زدہ برائے خود گرفتند و
 قطب الملک ناحق شمس جھنہ از پرتنان و اہل حرم بادشاہی را کہ در حین بخوبی بے نظیر بودند برائے خود گرفتند
 چون رفیع الدرجات مریض بود بعد از انفکائے سہ ماہ و یازدہ روز انتقال نمود و گفتا خدیرین مقام ما و +
 ذکر سلطنت شمس الدین محمد رفیع الدولہ شاہجہان ثانی ابن رفیع القدر
 ابن شاہ عالم بہادشاہ ابن اورنگ زیب عالمگیر بادشاہ گورکانی

شاہزادہ گورکانی صورت نیکو سادات رفیع الدولہ را بر تخت سلطنت نشاندند و اوراجان ثانی خواندند اما در تن
 زمان شاہزادہ نیکو سیر ابن محمد اکبر ابن عالمگیر بادشاہ کہ در قلعہ اکبر آباد محبوس بود فرصت یافتہ خروج کرد امیر الامرا حسین
 بادشاہ را گرفتہ بر سر او برد و بعد محاصرہ نیکو سیر را بہت آوردہ بارہ کرد و محبس فرستادند اما چون رفیع الدولہ نیز دایم
 المرض بود ہمہ دین الملک مرضی بہال گذشت و مدت سلطنت ماہ بہ ایام برادرش ہم نہ رسید فقط +

ذکر سلطنت سلطان ابو الفتح ناصر الدین محمد شاہ بادشاہ
 ابن خجستہ اختر جہان شاہ ابن شاہ عالم بہادشاہ ابن
 اورنگ زیب عالمگیر بادشاہ گورکانی

ماہ صیغہ بھری واقع شدہ در زمان جلوس جہان شاہ محبوس بود سادات چون از حیات رفیع الدولہ مایوس شدند
 ویرا از قلعہ سلیم گڑھ آوردہ و تاریخ پانزدہم شہر ذیقعدہ سنہ صادی و ششین و یاب و الف بھری بمرجہ سال برادرنگ

سلطنت هندوستان بنگن گواندند و شکر شورتانی روشن اختر آنکه در عالم که گواه آمد فروغ بخت را تمام پایش و
 درین بودم که گویند نظر بر پیش که از اقل و سر آرا سه جاده و دولت آمد سال تا بخش و و لکه گفت آمد
 سایه حق آفتاب بحر و بر و تاریخ مجلس اوست و سکه و این بیت بود و ز فضل حق شاه شاه محمد شاه دین پرور
 درین عالم زده سکه زهر و ماه روشن تر و اما بعد از مجلس سادات اطراف بادشاه را فرو کردند و نسبت کلال
 با شکر و نظارت حمده داران همه در تریقه تعلیق سادات بود بلکه باوچی و خواجہ سرا و خواصی نشین و فیلبان و مردم سواری
 و رکابدار و فرش و مجلس و ندیم و غیره همه کس از متعلقان و متوسلان سادات بودند و بزرگتر و بزرگتر از امارا و امجال آن
 نبود که در خدمت بادشاه باریا بدست خان از طرف سادات به اتالیقی بادشاه مقرر بود و بادشاه را در سوارچی شکا
 و غیره و تعلیق و متوسلین سادات احاطه داشتند و احدی با بادشاه گفتگو کردن نمی توانست و اقتدار سادات
 از حد گذشت زمانه در پی مکافات بود و بادشاه که از خرد و درین بهره وانی داشت بظاہر به تملق و مدارا و رزق و
 موااسی میگذاشت و بهیچ وجه اظهار بخشش نمیکرد و اما در دل اراده داشت که بهر صورت که تواند اقتدار و اختیار سادات
 را بشکند و درین زمان همیشه را موصوبه دارا آید و سرازیر بقاطاعت باز زده فوت شد و در هر بار دراز داده او
 سبانش مامور شد چون بدو سکه و بهیم سنگه با اراجکان بودندی با خود نازعت و مخالفت داشتند و بدو سکه بر ملک
 تسلط کرد و بهیم سنگه با اراجکان و بادشاه رسید و چاره کار حسب امیر الامرا سید حسین علی قلی شش هزار سوار و سوار
 سید لا و علی خان بخشی خود با عانت بهیم سنگه مقرر کرد و حیدر قلی خان را بصوبه آبدافتر شاد که اگر در هر بار و بهیچ
 و فاکند بنادیب و تنبیه و پیر و از او بهیم سنگه با اراجکان فوج نظیر موج بادشاهی بر ملک بودندی دست یافت و حیدر
 قلی خان که در هر حال مصور ساخت و خود امیر الامرا نیز بر لای نادیب او برآمد و در تن چند دیوان سادات باعث صلح شد و
 بهیچدی میان قلعه را از گروهر گرفت و او را بغوجداری صوبه مذکور مامور نمود چون مال و ملک را بطبر باری و سپری
 مرعی نمیدارد و در میان قلع ملک وزیر و امیر الامرا نیز گونتر بخشی در میان آمده و صوبه مالوه که به نظام الملک سید
 قمر الدین چنین قلیج خان فتح جنگ توارانی مقرر بود و او استخلاصه لایق در آن صوبه نموده جمیع منفدان را نادیب قرار
 واقعی فرمود و در محنت خان که در وقت آمدن امیر الامرا از کن بلاقات او زنده بود و انقضای مال و در محفل شد اما محنت خان
 به خواجہ قلی خان که فرستاده سادات بود و دخل ندا و سادات بار به شکایت او به سید نظام الملک فرستاد و داخل ماند
 نظام الملک محنت خان را فغانیده و دخل ندانیده و محنت خان را با عز از تمام زور و خرد نگذاشت و محنت خان سرازیر
 بهیچدی بود قلعه را که در از چیر سال زمیندار آن جاسخ نموده و سید نظام الملک بملاحظه پوشیاری و کار دانی و
 لیاقت و شجاعت او اختیار تمام صوبه مالوه بوسه داد و محنت خان مدانگ زمان همیشه شاکست بهیچدی اما چون
 سادات بار به اختیار و اقتدار سادات بار به از حد گذشت تمامت امر خواستگار زغال ایشان گردیدند اما بهیچیکه

باعث بندوبست سادات باادشاه سخن گفتن نمی توانست اعتمادالدوله سید محمد امین خان که از سادات تورانی بود بدین
 سبب در زبان ترکی مهارت داشت و سلاطین گورکانی نیز بسبب آنکه ترکی علم و زبان اصلی مغولان است نوشت و خواند
 زبان ترکی می آموختند و محمد شاه در زبان ترکی مهارت تمام داشت اگر چه گمان شد که سادات باره کس را میگذشتند
 که باادشاه در باره ملک مال سخن بگویند اما سید محمد امین خان در شکار و غیبه با وجود موجودگی محافظان سادات باره
 باادشاه در زبان ترکی هر چه میخواست تا فرست یافت و در باره دفع سلوات باره ساز باادشاه اجازه
 گرفت و به نظام الملک اشاره بر آنکه فوایمی چیست و استنداد حرب و ضرب نگاشت و بهرین اثنا امیر الامر اسید
 حسین علی خان به نظام الملک نگاشت که بسبب بندوبست صوبجات و کن با بودن خود در مال و قدر کرده ایم شما
 انصوب الیه آباد و کلب آباد و بریان پور و ملتان هر جا خوش کنی از این چهار صوبه بر آنکه خود قریب آمدید و سیر لا و علی خان
 معصوم بهیم سنگه با اوالی بوندی و راجه گچ سنگه با فوج خود مطابق فرمان امیر الامر اسید و مال و رسیدند چون
 سید نظام الملک از این حالت خبر یافت دانست امیر الامر اسید رسید مگر شده جواب سخن آمیز نگاشت این بیت
 نوشت **من بے ذنایم بوفی من خورم قسم من چون شما نیامیم شما خورم قسم** امیر الامر اسید نظام الملک
 لمبید و کلمات سخت در باره مکل او بر زبان آورد و نظام الملک از تسلط سادات باره ناچار شد جابروا اعتبار بلکه
 حفاظت جان مال خود و دیگر سادات تورانی و امرای مغل و تغلق ایستان خصم و انشته و باادشاه را نیز متوجه و
 منتظر دیده و در جادی الثانی سنه اثنتی و شصین مایه و الف هجری از نواحی سر و پنج باد و از ده هزار سوار جبار و رفلائی
 جان شمار و سواره کهن نهاد و بهرین ایام در صوبه لاهور حسین خان کشری نمود ثواب سیف الدوله سید عبدالصمد خان
 و لیکن صوبه دار لاهور که از سادات تورانی بود بر او فوج کشی نمود و هر دو گروه با هفت هفت یا هشت هشت هزار سوار
 مقابل هم دیگر رسیدند سید عبدالصمد خان کریم قلی خان کشری خود را بر اول نمود و دست راست به جانی خان خواجی حجت
 سپوه حیدر علی خان را بر اول نمود و آغرخان را با مغلان در دست چپ مقرر فرمود و حسین خان نیز به صطفی خان و
 حجت خان و بهلول خان و حسین خان و دیگر سرداران افغان تهری و صوف نمود و بچوشتغال آتش جنگ خود را فیل
 سواره بر تو چاخذ وند و از تو چاخذ نگشتند که کریم قلی خان را از پائے و آوردند و فوج متعین و نهیمت یافت و
 حسین خان افغان با سه هزار سوار خاصه خود بر آغرخان سخت و همراہیان او نگه داشتند و نیز تاب حملات افغانه زیاد
 ننهیدند اما آغرخان با شصت هشتاد کس از مغلان که قیامان او بودند پائیزی نمود چون مغلان در فن تیر اندازی
 نظیر خود ندارند آغرخان فرمود تا با افغانه تیر باران نمودند و خود آغرخان فیل را پیش رانده تیر می انداخت و صطفی خان
 برادر زاده حسین خان کشته شد و جمعی از افغانه کاری نیز کشته شدند حسین خان ازین جانب برگزیده بر سر سید
 عبدالصمد خان حمله آورد و از حمله روانه و جمعیت قلب نیز بر ایشان شده تیر می زدند و سادات تورانی

شلسید باقی خان حلیط علی خان غیر مردانگی را نمودند و ازین سیلاب بلا از جلای نرفتند و در همین زد و خورد و فسیلابان حسین خان معشاه بشک که مرشد حسین خان بود نیز خرم گشته و آفرخان نیز بمید و سید عبدالصالح رسید و در این گرمی جنگ حسین خان از گداز گشتن حلیط علی خان جان بجان آفرین پیرو فتح نصیب لشکر پادشاهی گردید و عبدالصالحان عریضه تمل بر پنج خدمت بادشاه فرستاد و امیرالامرا و وزیر سید عبدالصالحان را شتمل عوالمط باو تشاری نمود و خطاب سیف الدوله با عنایات دیگر بکس رسانیدند و دیگر سرداران و امراکه دلاوری کرده بودند علی قدر مراتب شتمول مناسبت گردیدند +

ذکر محاربه سادات بار سه با سادات تورانیه | چون سید نظام الملک فتح جنگ بهادر از نزدیکان عبور نمود و فلحه اسیر گشته را از امر او مستحقان سادات بار سه گرفت و ببریان پور رانید و بعضی خود را آورد و بعضی خان صوبه دار برار و نهبیاجی مرسته و اکثر سرداران افغان و غیره که در آن ملک بودند به نظام الملک پیوستند و والده سید سیف الدین علی بنیان سده نظام الملک اموال را بمحوالات پی خود بریان پور رسیده بود و پیام به نظام الملک فرستاد که زوجه را برگرداند و اگر در سید نظام الملک از علوم بی اطلاع و یا نکرده و وصودار را مقرر کرد که او را اسد اموال انتقال یابد و لشکر دلاوری علی خان که در قلاع نظام الملک تفرود رسانند و دلاوریان که با افواج خود در تعاقب نظام الملک سرگردم بودند چون بریان پور رسید نظام الملک محمد غیث خان و بعضی خانان دیگر سرداران خود را بحار بار او فرستاد و خود نیز برآمد و بمسلطی که بمردان رسید و اگر رفت و سید دلاوریان باراجه بهم سنگ باو ملی بودند و یوراجه بمسنگ و دوست محمد خان افغان و یازده هزار اسوار متقابل رسید نظام الملک مرد خود را در پناه ناله خشک نشاند و مورچالی در آن تعیین کرد و دلاوری وقت متقابل به جوش نهور باهم سنگ باو و بمسنگ بر فوج نظام الملک حمله داند و چون بکین گاه رسید مرد و کمین گاه بمسنگ باو شد و اکثر برهسان دلاوری علی خان بغیر گداز گشتن جان دادند و دوست محمد خان افغان با اکثر سرداران را چو تپه و دیران بار برید و گردید اما دلاوری علی خان باهم سنگ و بمسنگ و جمیع ازخان بازان پا داری کرده و مردانگی را نمودند و آخر هم تیغ قضا گردیدند و افواج ایشان نیز ختم شده نظام الملک لطمه یافت با شتمل عین خرم خان سادات بار سه شادمانی تا کردند و قریب نظام الملک و امیرالامرا در چاه کار شدند و گاه بر اراده قتل سید محمد امین خان میکردند و گاه به تملط و مدارا میگذاشتند و در همین حال نزاع عظیم مرد را لفظه پادشاه جهان آباد واقع شد و سید عالم علی خان بر او زاده و زبیکه در دکن صوبه دار بود با شتماع شکست دلاوری علی خان و رسیدن شکسته گان فوج او و صدد اجتماع لشکر گردید و دوازده هزار اسوار شتر بمسک او آمدند عالم علی خان با سبقت و پنجه اسوار توجیه حرب سادات تورانیه گردید و نظام الملک نیز تلموش اسباب زوائد و فلحه اسیر گشته گذاشته متوجه متقابل و متقابل گشت چون دریائے پورنا بلخیان میرفت به جاده که به پان

آب دفته از دویا به پایاب مجبور نمود و افواج مرطبه عالم علی خان شکر نظام الملک را گرد گرفته اکثر بطریق چپاولی بچنگیدند
نظام الملک بسبب باران و زمین ناآهوار است مگر طبع منازل کرده به بالا پور رسیده و مسکین ساخت +

و کرم حاربه نظام الملک آصفجه سید پین سلیج خان فتح جنگ تو رانی
چون نظام الملک
به بالا پور رسید جنگ
و عرب را باغ و قرار
داده و در پنج شوال

سید عالم علی خان و سید حسین قلیج خان مقابل شدند و هر دو امرائے سید نژاد یکے از تو ران و دیگر از باره پهن شدند
به آراستگی صفوت و تهیه اسباب حرب و نبرد و پرداخت سید عالم علی خان امرائے خود و تهر و خان و غالب خان پسران
دستم خان و کهنی را سردار سر اول کرد و امین خان برادر شیخ خان عالم و عمر خان افغان پتی و شمشیر خان و محمد شرف خان
و فدوی خان و طحیح خان و محمدی بیگ داوران فرج مقرر کرد و رفاهیت طلب خان و خواجہ رحمت الله و سرداران آن
طرح بدین و بسیار نامور کرد و خود با غیاث الدین خان در قلب قرار گرفت و فیضان جنگی را در عقب تو چنان بازداشت و
در عقب تو چنان دوازده هزار پیاده کرانگی را که بندوق انداز بودند مقرر کرد و نظام الملک رحمت خان بهادر را بر اول
کرده سید غازی الدین خان بهادر پسر خود را همراه نمود و عبدالرحیم خان و رعایت خان و سعد الدین خان و داور خان
و کامیاب خان و غیاث خان و قادر داور خان و ختم خاص خان و لیغان و روح الله خان و داور خان و دیگر امرائے خویش
در اطراف مناسب تعیین نمود و تو چنان بار از روز اول تغییر داده و گوشه بازداشت و داوران خود را در عقب آن
به شکم اندازی مقرر کرد و بعد از تسویه صفوت و آراستگی لشکر هر دو امرائے کینه خواه بمیدان حرب پیشقدمی کردند و بفریب
بان و تبر و فک و توپ و فنگ آتش و در خون جنگ در دادند و تهر و خان بر اول سادات باره پاد و از دوازده هزار سوار
جزا بر تو چنان نظام الملک رسید اما داوران غلبه که در فرج نظام الملک آهت جابه بودند و بعد از آن سیل بزرگ پائے حمت توار
داشتند و شجاعت کشودند و تراز و عظیم در فرج بر اول سادات باره پادند و عالم علی خان فیل سواره با افواج خود بمید
بر اول رسیده و در عظیم واقع شد و افواج نظام الملک پاگردید و عالم علی خان قدم مشیت نهاده اهل تو چنان یکبار شکست زدند و
داوران لشکر نظام الملک نیز از هر طرف هجوم آوردند و تهر و خان و غالب خان و شمشیر خان و محمد شرف خان و دیگر سرداران
عالم علی خان اکثر مقتول میشدند و مجموع گشتند و اختصاص خان و میر شیخ خان عالم و محمد غیاث خان و محض خان و غیره امرائے
نظام الملک بمیدان خود رسیدند و شمشیر جنگ و حرب شعل تر گردید و آخر نوزده سرداران فیلسوار و دیگر امرائے عالم علی خان
کشته شدند و بعد از شمشیر اختصاص خان یکدست عالم علی خان قطع شده و عالم علی خان با نقل خود بمقتل رسید و مگر حاجی
طاهر مرطبه مشیت و امین خان برادر عالم و عمر خان افغان پتی و دو سالک روپی باز خزاندا عالم علی خان بتاراج گرفته به لشکر

نظام الملک پر مستعد و بکرا فروع لو شکست بال و پریشان حال متفرق شد جمیع خزان و فیلان و اموال میره عالم خان را بقصر نظام الملک و آمد هیچ یک از اکابر نظام الملک آسیب جانی نرسید کسی از اکابر لشکر سادات باره جهان بسلامت برون نتوانست و نظام الملک مجروحان مخالف را نیز انعام فرموده عید او اسکی ایشان پر و خشت و سبازخان صوبه دار حمید آباد و دلاور خان که صوبه دار طرفه ازدرکن بود با هفت هشت هزار سوار چرا بر نظام الملک پیوستند +

ذکر برآمدن امیر الامرا حسین علی خان بآبادشاه بحرید
 نظام الملک آصف جاه وگشته شدن امیر الامرا و ختم
 پذیرفتن دولت وجاه سادات بآبادشاه بحرید

کذا کش نمودند و آخر کار ایتهایان قرار گرفت که قطب الملک وزیر سید عبداللہ خان در دربار الخلاۃ شاہ جهان آباد
منتوقف بود و امیر الامراء شاہ را ہمراہ گرفتہ بحرب نظام الملک و دو بدین لحاظ بہ ترتیب الفوج پرداختہ و پنجاہ ہزار
سوار جمع آورد و دیگر امرائے سادات و افتنان و غلہ را جہائے راجپوت بلحبیبہ و فوج بادشاہی و غیرہ جمیع ہمراہ
گرفتہ و بہ سواد اکبر آباد رسید و در نیمہ بقعہ سناشی و شیش و الف واحدی بایہ اناکبر آباد پیشتر روانہ شد و قطب الملک
انرا کبرا گرفتہ بہ دار الخلاۃ شاہ جهان آباد و رفت اما ہم در اثناکے ماہ امیر الامراء حسین علی خانی بدست مخفی گشتہ شد
و تفصیل ابن اجمال آنکہ چون سادات بارہ اقتدارکے کامل یافتند و دیگر امرائے کبار را بیخ اختیار نامانہ و در ہم
محمد بادشاہ پیشتر امرائے کبار را از ثار سادات بود یعنی فریقے امیر الامراء و وزیر و دیگر سادات بارہ کہ صاحب اختیار
ملکے مال بودند و فریق دیگر سادات ترکستانی نظام الملک عبدالصغفر خان و محمد امین خان و غیرہ بودند چون وطن سادات
تورانیہ میفرزند کہ وطن اصلی گورکانیہ است و مذہب ایشان موافق مذہب سلاطین گورکانیہ سنت جماعت بود جمیع
امرائے محل کہ بہ اختیار بودند و خود بادشاہ از صمیم دل جانب دار سادات تورانیہ بودند و امرائے سادات بارہ
بادشاہ را محب و محض کدہ و در ہر وقت محافظان خود در دربار بادشاہ تعیین میداشتند و کسے را مجال سخن مشورت با
بادشاہ نمیدادند اما محمد امین خان اعتمادالدولہ با وجود وجودگی طرفداران سادات بارہ در زبان ترکی بابا بادشاہ گفتگو
 میکرد و بادشاہ در گفتگو ترکی با اعتمادالدولہ با عزت داد کہ بہ تدبیر گشتہ دست و آداب ہر ملک مال بیکجا جان کوتاہ ساز و محبوب
تعمیر اید و نظام الملک آصف جاہ سربہ مخالفت برواشتہ عالم لغیان برافراشت و الحال کہ امیر الامراء جنگ اویسفت اکثر
امرا محاربہ بانظام الملک نمیخواستند و بوجہ کثرت لشکر و ہمسایہ بادشاہ حرب اورا وجب اند و با مجبوری و ناچار
خود پنداشتند محمد امین خان و کس دیگر را اثر کہ شورہ گشتن امیر الامراء نمودہ گشتن اورا بخوجہ کم کردہ انداختن
یکسے میامین پیشاپوری کہ از سادات نیشاپور بود و مخالف بہ سلطنت خان از مذہب داران فریضہ بود و ہزار

منصب داشت و مالی از اجرات نبود و دیگر محمد حیدر خان جغتائی کاشغری که بعضی او را از قوم جغتائی و بعضی از قوم دوغلات
که هر دو از اقوام شریف مغلان هستند مینویسند به کیفیت مشهور به جغتائی است و او به سبب منصب شمشیر داری خاصه
با و شاه مشهور به میر حیدر خان بود و لقب شمشیر دار خاصه شمشیر لودازین و بهر میر حیدر مشهور گشت الغرض پس هر
در کشتن امیرالامرا با خود ماموریت کرده یکدشند و قوه افگندند که قریه بنام هر که راه و هر کشتن حسین علیخان کار او باشد
و جان خود را بکس فروخت کار دل نعمت فدا سازد قریه بنام حیدر خان جغتائی شمشیر راه داده و چون عسکر بادشاه
بنظر کسی پشچ کرده از فتح پور رسید روز چهارشنبه ششم ذی الحجه سنه اثنی و ثلثین و ایام عبدالالف هجری که با بنیاد
به دولت خانه نزول کرد و حسین علی خان ابضا بطه عهده سپه سالاری و هر اولی بادشاه را بنحیم رسانیده در لشکر خود که
یک کرده از لشکر بادشاه پیشه لود فیر حیدر خان کاغذ سردست گرفته ازد و نمایان شد چون مردم امیرالامرا
مالع گشتند و حیدر خان عرضی را بلند کرد و امیرالامرا اجازت داد که نزدیک آید حیدر خان عرضی در دست امیرالامرا
داده خود پاینه پالکی گرفته عرض کنان میرفت و قتی که موقع را مناسب یافت پیش قبض از گز کشیده چنان بر پهلوی
امیرالامرا زد که از طرف دیگر برآمد و حسین علیخان همان ضرب جان داد و کدے رسید حیدر خان زده افتاد و از زناش
برآمد که بادشاه را بنحیم میرنده افتد خان سپه سالار الله خان محمد زاده امیرالامرا و میر شرف که قریب پالکی رفتند حیدر خان
را به تیغ تیر گزشتند یک نعل دیگر که همراه حیدر خان بود و ضرب تیغ کار رسید نور الله را با تمام رسانیده و خود نیز زخمی شده
بدر رفت و بعضی نویسند که بدست میر شرف گشته شد بهر کیف مغلان که منتظر بودند هجوم آورده سرش را امیرالامرا رسید
نور الله را بریده و حضور بادشاه رسانیدند و مردم امیرالامرا از اطراف هجوم کرده و در حوالی کلال با اثر ضرب دست مغلان
گشته شدند و باقی پریشان گشتند اما چون این خبر در اردوی امیرالامرا رسید بدیغیت خان خواهر زاده امیرالامرا بر فوراً
همراهیان خود که چهار هزار سوار کامل بودند سوار شده بر سر بادشاه رسید و افواج بادشاهی که در مقامهاست متخلف بودند
و اندک جمیعت خلیفه که بنحیم یادشاهی بود و بادشاه ازین خبر بافته متعذر شد و محمد امین خان سید سعادت خان حیدر خان
بدر جرم سرکش شاهی سبند هجوم مردم امیرالامرا را دور کردند و با آنکه مادر بادشاه بوجه شفقت راضی بر آردن بادشاه نبود
اما هر سلسله که مذکور بهالت تمام بادشاه را بر روی بر آورده و بر فیل سوار کردند و رساله کسے بادشاهی بود که گنج افواج در
مخاطات ملحه بود و اندک جماعت مغلان که در سر آمده بادشاهی و همراهیان محمد امین خان بودند در رکاب بادشاه تعاقب
غیرت خان گردیدند و بادشاه خود بدست خویش تیر میخالفان می انداخت غیرت خان قریب سبده حربه نهایت
سخت واقع شد و حیدر خان میرانش انتقام تو چنانکه رده آتش اندازی شروع نمود و امرای بادشاهی عطا التو تیر بد
رسیدند غیرت خان نیز بمکه تنگ گشته شد و فوج لود نیز گشته و پریشان گردید و مردم امیرالامرا از اندازش را لغات
بد و آتش در خیام بودند و در اجرت چند مرتبه راه خویش گرفت و لا و ان خلیفه که از او جان آرد بودند و از گزند

هر منزل امرای اوس افغانه و غیره آمدن و ملحق میگشتند و زنه های حسین علی خان که در لشکر پادشاه بودند از لشکر پادشاه
 برآمده بشکر قطب الملک رسیدند و بنوعی عظیم جمع گردید و محمد خان پسر اسد الله خان با دوازده هزار سوار سادات
 یار هر چند قطب الملک رسیدند و چار من جاٹ و حکم سنگ و غیره نیز قطب الملک رسید و نوچه عظیمی طلب کرد
 و بجمع شد و محمد شاه که از ملک راجه تیره برگشته مسوسه دارا خلفا سے آمرا شاهه پور که چیده و اتنا رسید و عبدالصمد خان
 سیف الدوله و لیر جنگ بهادر و راجه جی سنگه کچها و والی انبیره پور یکشیدا اما آن هر دو امیر بسبب بعد یافتن بر وقت
 نرسیدن و محمد خان بنکش و عزیز خان و رویه و یازید خان و یوانی با چند هزار سوار و قریب چار هزار سوار از لشکر
 جی سنگه آمدند و از نیم محکم قریب همدگر رسیدند و درستی صفوف و تهیه حرب و نیز مشغول گردیدند با شاهجهاد قلی
 خان را با هر اول و میر سعاد خان محمد صام الدوله و سید نصرت یار خان و ثابت خان را در سیار و محمد خان بنکش را در عین و
 اعظم خان را در طرح و اعتماد الدوله سید محمد علی خان و داری خان و سید قمر الدین خان و عظیم الله خان طالع یار خان و در التمش
 مقرر کرد و شیر افغان خان و تربیت خان در رکاب فاصه ویر جیل و عنایت الله خان و ظفر خان و اخلاص خان را با گویا لنگه
 بهد و بریجی فطمت بهیر قرار گرفتند و اسد علی خان سیف الله خان و محمد خان امین الدین خان و عیسی و محمد و افغان را در لشکر
 متعین گشتند و قطب الملک نیز در نعل حسن پور تربیت صفوف نمود و بهر نیم الدین علی خان سیف الدین علی خان و غالب جنگ بهادر و غازی الدین
 و سید محمد خان و شهاب خان و تهر علی خان و سید جلال الله خان و سید داغداغ علی خان و عبدالحی خان سید ظفر خان و غیره سادات باره بهر او رسید
 و سادات سیف خان و سیر خان نعمت الله خان و امیر خان و میر صلاحات خان و عبدالحی خان و اخلاص خان و افغان و غازی و سید و دینار خان
 عبد القیوم خان و سید الله خان و غلام الدین علی خان و شجاع خان و ملا علی محمد خان و غازی و راجه محال مناسب آئین کرده قریب هفتاد
 فیل سوار سوار در اطراف قطب الملک و سلطان ابراهیم قرار گرفتند و در شب سیزدهم محرم راجه حکم سنگ و خود ادا خان و
 خان مرتزا با هشتصد سوار پشت بر انبال کرده از لشکر پادشاه جدا شده بوزیر پور پیوستند و پادشاه محمد شاه صبح آن روز
 و فیل فاصه سوار شده فرمود که سرتین چند را بریده و پائے فیل اندازند و بعد از آن دیران طرفین دست بجزب ضرب کشاد
 و اول جنگ توپ و تفنگ آغاد شده غلام الدین علی خان با دوازده هزار سوار قدیم پیش نهاده اما امرای پادشاهی پائے
 شجاعت ویرایش باز کردند و آن مقام مورچال را از بگر گرفتند و قریب انجوب آفتاب قطب الملک خواست که در حیرت
 مختصری آسایش کند باز آنندیشیده موقوف داشت اما چون پردیل فروخت حیدر علی خان میکش بلو خاشی توپخانه را
 اندک اندک پیش برده گوهر برفج وزیر سے انداخت و ازین صدمه اکثر لشکر وزیر بریدل شده راههای خود گرفتند و در
 معرکه یک لک سوار در رکاب قطب الملک بودند اما چون صبح چهاردهم محرم و سید از جیل یک لک سوار شانزده هزار سوار
 در رکاب وزیرانده بودند و وزیر و سرداران باره بار دیگر که سرت بسته صف حرب گردیدند و کشت کارزار زرمی افزون
 شکم دل مریخ چون پند بکشت میسخت و نجم الدین علی خان اول باز هم حمله روانه نمود و حیدر علی خان محمد صام الدوله

دیدند و یار خان و غیره امرای بادشاهی حمل و راه رسیدند و پیش از آنکه به دروغ و دروغی علی خان وارد و خود را به همه اعلام نمود
و بعد از آن علی خان و اسفند توچان و جید زلفی خان و مبارام و محمد جعفر و غیره از امرای بادشاهی جان سپردند و نصرت یار خان
و غیره و زخمها برداشتن و شهادت علی و فتح یار خان و عبدالقدیر خان و عبدالغنی خان و ابن عبدالرحیم خان و غلام
محمد الدین و صفت الله خان و غیره از جانب وزیر و مغان و شایسته و نجیب الدین علیخان و نیز زخمی شده و زخم بیستمی که
او از دیدن عاری شدن قطب الملک بجوانت برادر رسیده و چو را من جا و بر عقب لشکر بادشاه حمله کرد و دید محمد امین
خان وادی خان و مدافعان و بر افتند و ترار کرد و لشکر محمد شاه پدید آمد و محار غلیم در گرفت و به پیوست و زخم
گران کرد و سپهر و گریز شده و دیگر بخت مهر و برآمده و دار و گیر و گریز و زهر و سوراخشان شد و تر کریز و بعد از
محاربه بسیار حیدر ظیفخان و تقا و قطب الملک اختیار کرده و با هم را میان خود دوست بقصد کمان برده تیر اندازی نمود
و همه اعلام الدوله نیز رو به و آورده و قطب الملک و دشمن حلقه را شکست و باقی ماند و پیش از آنکه رسیدند
علی خان و شجاعت الله خان و ذوالفقار علیخان و عبداللہ خان و غیره و سواران او که بجز با شغلی بودند گمان گشته
شدند و شجاعت الله آورده و رو از سر کر برافتند و قطب الملک زخمها بر داشته و اسیر گردید و حیدر ظیفخان هر دو را بنظر بادشاه
رسانیده و بادشاه بنظر محمد ایستان را دیده و حواله حیدر زلفی خان نمود و شادمانه فتح و ظفر و اوخته و تمامت اموال ایشان را ضبط
سوار و آمد و نوشته اند که چون امیر الامرا و قطب الملک بابا امرای غلیبه سادات و تواران و مخالفان و افتخار و نوبت
بمناعت کشید یکدیگر از خیر خدای ایشان از عالمی که در علم جعفر کامل بود سوال انجام امین کار نمود و آن برگوار بقاع
جعفر از حروف سوال سائل استخراج جواب نمود و آن بایع و وک برآمد و چون ترتیب نمود و قطب الملک عدوک
یا برعکس این مبلغ و عدک برآمد و آنی که پایان کار ایشان همچنان شد که اعدای ایشان غلبه یافتند و وعده آنها در رسید
الغرض بادشاه بعد از این فتح بزرگ که در چهاردهم محرم سنه ثلث و ثلثین و بایه بعد از الف هجری واقع شد و در آن روز
اکبر آگوشته و از آن جا به شاه جهان آباد رسیده اول برادران و از آنحضرت سلطان المشایخ شیخ نظام الدین
اوکیا قدس سره رسیده سعادت زیارت دریافت و ایشان و شوکت تمام شهر رسیده فیضان کوه شکوه مزین بر یو طلا
و نقره و جواهر زلفیت و کلا بتون و قطار و قطار و جلوس بودند و اسپان کوتل با ساز و سامان مصحح و تحت امین روان
طلا کار زر نگار پیشانی میکشیدند و امر او را و انوار رساله در رساله سلج و کمل با لباس امین زندگاری و زرباف و در ساری
نیز رفتند و بادشاه بر فیصل خاصه شاه پسند نام در عاری طلایی سوار بود و شهر را کمال زیب و زینت آراسته بودند و بانار
پیرایه زربار و بر سر محمد صدق و شارب و تختان رسانیدند و قطب الملک و وزیر عبداللہ خان و در سلج و دی الحجه سنه
خمس و ثلثین الف و بایه هجری بقصد امین خود یا بسبب دیگر فوت شده و برادران سادات باره بودند و همین نزدیکی
در سنه ثلث و ثلثین الف و بایه هجری حیدر محمد امین خان اعتماد الدوله هم وفات یافت و صاحب سیر المتأخرین طرفدار

سادات بارہ نموده اولیٰ بادشاہی را بپیار برگزیده برائے سید محمد امین خان روانہ تہائے محب آورده البتہ از تعصب
 شیعت و بچہ دیگر نظر نمی آید چہ اگر بسبب نزدیکی سادات بارہ نموده مقابلان را منہ زگفت در مقابل ہم سادات
 صحیح النسب بودند یعنی جمیع امراء سید محمد شاہ قتل سید محمد امین خان و سید عبدالصمد خان و سید نظام الملک سید سلوات خان
 و غیرہ و مخالفت با وزیر و امیر الامر داشتند ہم سید بودند و فرقی ہمین بود کہ حسین علی خان و عید اللہ خان از سادات
 بارہ نہ بودند و ایشان از نزدیکان و در مذہب سنت جماعت و ولین اتحاد با سلاطین گورکانی داشتند و ہم بسیار سے از
 سلوات بارہ مثل نصرت یار خان و غیرہ جانب بادشاہ گرفتہ دست بمقابلہ وزیر و امیر الامر کشادہ نگاہ و جانب داران محمد شاہ
 قلیہ الامر کے مغل و افغان ہم بودند اندامہا را کے کبار محمد شاہ جہاں از شر اسید بودند و تباہی خاندان قلیہ الملک علیہ السلام
 بہرست و ہی سیدان گردیدہ اگرچہ قاتل امیر الامر احمد خان خٹائی از مغولان بود اما در صلاح کشتن و انتظام این ہم
 سید محمد امین خان و سید سعادت خان شریک و بانی بودند و این چنین امور در عالم سلطنت بسیار پیشوند اما مرغ و صوف
 نظر بہ تسنن سادات تواریخ ایشان را بسیار ناسنہ گفتہ و از قواعد تواریخ نویسی دور تر رفتہ درین مقاصد روایت ملے
 مضمونی وضع نموده کہ کیفیہ برتخراں صاحب نظر پوشیدہ نمے ماندہ کجایات لحن و تشیع او در بارہ سادات تواریخ
 در بادی النظر علیہ صدق عاری محض از تعصب مکاری معلوم میشود الغرض سید الدولہ سید عبدالصمد خان و دیگر جنگ
 از صوبہ لاہور رسیدہ بطلان سلطنت و خجہ و سترچ مرصع سلاز از گردید و سید ذکریا خان سپہا و منصب پنہاری رسید و
 راجہ جے سنگھ کچھوہر و راجہ گروہر بہادر صوبہ دار اورہہ حاضر شدہ رہین بوس نمودند و در بعضیہ شد قلی خان صوبہ دار
 بنگالہ بازی برائے شمار و مبارکباد رسیدہ حیدر قلی خان خطاب مغرالدولہ نامہ جنگ بہادر یافت و ظفر خان خطاب
 روشن الدولہ سید سعادت خان خطاب بہادر جنگ دار قلی خواصان یافتند و ذکریا خان بصوبہ داری کشمیر افزاد شد و
 در وقت اشغال محمد امین خان اگرچہ نرزان بادشاہ بنیشت شہ بے محل پذیرد ہنگام اجتماع لشکر خالی بود حتی کہ شجرہ ملے
 تقری و طلائع عمارتہ دیوان عام و خاص میں آشوب گذاختہ مسکون نمودہ بود اما محمد شاہ با وجود دستور بادشاہان
 تیموری گورکانی نظر بر احوال محمد امین خان ننمودہ جہاں از ان لوخشید و سلاطین بابر یہ گورکانیہ دستور بود کہ چون امیر
 فوت میشد تمام اموال او بوضیطے آمد و از ان بقدر مناسب بوارثان او بخشیدہ و زائے او نیز بمنصب مراتب سزاوار
 سے شدند و اموالش کہ ہم علیہ بادشاہی سے بود و اصل خزانہ میشد اگرچہ وارثان او پیش از امواتش انعام سے یافت نہ اما
 وقت مرگ آن کس احوال او بوضیطہ سرکار شدن قاعدہ بادشاہان بابر یہ گورکانیہ بود و بہرین زمان مذہب تازہ پیدا شد
 سید محمد حسین شہیدی کہ از پروردگان حمۃ الملک علیہ السلام صوبہ دار کابل بود ہم دانا و نہیب تازہ تراشیدہ و خود را
 بیکون نامیدہ و اہم تہہ بامین جنوت و امامت تزلزلہ دارہ بود و بپایہ از قوا عدل اتحاد کہ مقرر کردہ و خطاب خود نمودنی بود
 داشت و حلقہ اول و جوانان ایشان با و معلوم بامیر فریقہ آفرانہ بودند و ہمہرین ایام علیضہ راجہ ساہو مہ پلندہ اشرفی

تغیر مبارک و توسط نظام الملک بحضور پادشاه رسید و دید که درین خطاب پدا اعتماد الدوله و مغر شد و بتایخ نخست و دویم
برای اثباتی سندها و ثلثین و یازدهم و الف باجری عنایت الله خان خلعت و وزارت و نیابت سرافرازش نظام الملک
بعد از دست و کمر تافروا و پور رسید و بسبب فتنه بعضی از افاضت بیجا پور برگزیده عرض داشت فرستاد و مغر الدوله
بخطاب فیروز جنگ سرافرازش و سید سعادت خان بهادر جنگ بصوبه اکبر آباد و محمد خان بنگش بصوبه اکبر آباد و سید سعادت
اندر تخت و پادشاه به کار برآمده با غرضان که از امارت فعلی بود زبان ترکی حکم گشته و با سبب نسبت مستوره چون علو
نسب او را می شناخت و در اندک مدت بترقیات عظیمه رسانیده منصب چهارم نزاری سبزه اسوار و مقرر فرمود

دکتر الفیه راجه حمیت سنگه راجه حورالی جو پور و دیگر امور چون مهاراجه حمیت سنگه در عهد فرخ سبیب

رشته پادشاه و موافقت با امیرالامرا سیاه قند گشته و با وجود پدر زنی با پادشاه طرف سادات گرفته راضی به سرقت و قتل
و اما در بار حب جا گردید پادشاه از در پیغمده و قاصد به بادش بود و صوبه گجرات و امیر از صوبه دوتی و موافقت و در طلب الملک
و امیرالامرا نصرت او بود و محمد شاه درین وقت راجه را از صوبه داری هر دو ملک مذکور بر طرف ساخته صوبه گجرات بمعینه
ایمنی و دیوانی و فوج داری کل محالات خالصه شریفه و بندر سورت آن صوبه را به مغر الدوله حمید قلی خان فیروز جنگ بهادر
داد و کاظم خان را بمطالب به شجاعت خان نموده و بعلت منصب سبزه نزاری و در اسوار صوبه مذکور به نیابت ملوک
مقرر فرمود و همچنین بعضی قلی بیگ دیوان رگنا قند رفته مغر الدوله را بغیایات شامانه و انصوبه مذکور کرد و صوبه حمیر
به نظر علی خان سبزی معصوم الدوله و راجه به سنگه مقرر شد خلعت و سرتیج هر صوبه و فیل عطا فرمود و بعد از این خان
بمنصب پنجم نزاری سبزه اسوار و خدمت عرض مکرر مقرر شد و گماشتگان باجیت سنگه و گجرات خواست که دست یافت
تا راجه برآید افاضت که از ایشان به تنگ آمد بودند بار عیالیه شهر کهنه کار به ایشان تنگ نمودند و ایشان پیاپی به
فرستاده و با افعالی ساخته به از خرابی و خفت از شهر بیرون رفتند و بهرین زبان به سید نصرت یار خان بار به خطاب
که من الدوله عطا شده به اضافه منصب بصوبه عظیمه اکبر آباد و مورگه دید و خبر سبزه نزاری و سبزه نزاری و سبزه نزاری و سبزه نزاری
بیکار و ریاضت چنانکه از شدت زاری و دیوان و راجه بنامند و فریاد ایشان بگوش پادشاه رسیده به وادها پیر و داند و
راجا باجیت سنگه با سبزه نزاری و راجه را داخل حمیر گشته جهت تلافی مافات گفت تا انصا بان بود و راجه اهل حرفه و پیشه با توهم
بکار خود پیر و داند و سبزه نزاری مساجد را طلبیده و اظهار محبت خواست و بعد از اسلام و پادشاه انانم نموده گفت که من بطبع
پادشاه ام و خلیفه در خواست به اسلام نمی توانم نمود بلکه بطبع اسلام معین فرمایید پادشاه به سبزه نزاری و در وقت بیماری
رفع الدوله و مادر سلطان محمد شاه فرمود که به باجیت سنگه جهت امداد پسروانشان تیغ با نشان پنج پادشاه فرستاد
عهد کرده بود که اگر راجه که رفیق سادات است بدر و دشمن اختیار نموده پادشاه به پادشاه چنانکه کنیز و امیرالامرا الدوله

بخت نشانند صوبه اجمیر و گجرات همواره بقبضه راجه مذکور باشند راجه درین وقت آن فرمان را برآورده شیخ خود ساخت
 نقش گرفت و عرضه داشت فرستاد که فرمان حضرت با نشان پنج مبارک که گاه به خلاف آن در فغانان گورکن نگریده چنان
 است که هر دو صوبه اجمیر و گجرات از تو تغییر نمانم اما گجرات را بنا بر مرضی بادشاه پشکیش میکنم و اگر صوبه اجمیر نیز بمن کمال
 نازند با لکھیا آبرویم در امثال و اقوان ریخته میشود چون حقوق خدمت و قربت بر این دو دمان عالی بسیار دارم امید که
 بر کمالی یک صوبه با این هر دو در حال بندۀ خرم فروخته شود چون عریضه را به حضور بادشاه رسید در امر اختلاف آراست
 پیدا شده بادشاه و حیدرقلی خان مایل به تأویب و تنبیه راجه گردیدند و محصل الدوله درخواست که صوبه گجرات را به تفرقه
 صوبه اجمیر بگردد و سید سعادت خان صوبه دارا که آید به تأویب اجیت سنگه باورش را با الوجه ناالتفاقی امر اعزیت انظر
 فرسیده و محصل الدوله خان دوران این مهم قبول کرده بدین سبب که امر است غل را با خود دیکر نمی یافت غیرت لطف علی
 صوبه دارا اجمیر و حیدرقلی خان ملت خزانۀ و عدم مطاعت ادلتی تخراب فوج از اجمیر گشته پس این اجیت سنگه و دیگر مفسدان
 آن نواحی با غلبه تمام اکثر دیاریات باغشاهی را غارت کردند و با وجود آنکه حیدرقلی خان برائے این همه تخلفان و فتنه
 محمد پیمانی غلط داشت و در میان آورده محمد هراولی بر ذمه خود گرفت اما محصل الدوله با این شقیتمی نکرد و تمام الدوله
 سید قمر الدین خان که باین مهم باورش در التماس خلاصی قطب الملک و دیگر عراض زیادۀ از خود نموده توقف ماند و
 محصل الدوله بر خیمه از رفیق در بار پلست در کشید و بدین اسباب تنبیه راجه صورت نه بسته و راجه نیز از نشسته باقی
 محصل الدوله متنبه شده از اراده مانے مخالفت باز آمد و هم درین زمان خانۀ نادخان پسر مبارز الملک سرلنڈ خان که
 بعدند و سبب کمال به پشاور آمد بود در راه با افغانستان نواحی جنگ در پیش آمد و قریب به شصت جوانان او کشته
 خود نیز زخمی شد و اشرف الدین پسر حقیر خان و صوبه کشمیر با نائب سیف الدوله سید عبدالصمد خان مخالفت کرده سید علی
 ناچار به رسوا و قتل با یلغار کشمیر شتافت آن فتنه فرو نشاند و در سه اربع و شصین الف واحد یایه دخترت و در
 خانۀ بادشاه پیدا شد و در ماه صفر همین سال شادی محمد شاه با ملکہ زمانی دختر فرخ سیرافاقت شد مجلسه به زینب دینیت
 تمام سرانجام یافت و سید نظام الملک بعد از فراغ از بند و سبب موکبات دکن عازم حضور شده و در یازدهم رجب الشانی
 بحضور رسید بعد از ملازمت بعد به حلیه وزارت سرافراز شد و حیدرقلی خان بصوبه گجرات نخست یافت و آنکس
 در گجرات نمود که هیچ عصر شل آن نشان نمیداد و در میان امر است که بار شل نظام الملک سید قمر الدین سید عبدالصمد خان و
 محصل الدوله و حیدرقلی خان لغاتی و رنجش فایم بوده فساد و در میان بودند و بدین سبب که کار است در وقت میگزشت
 حیدرقلی خان که شورش نموده بود و امر است حضور بیاد نظام الملک بدین سبب اصلاح شمرده او را بدین آمد و دیکر تأویب
 حیدرقلی خان بر آید و هم درین عرصه در سه و شصین الف واحد یایه دخترت و زانۀ بادشاه از دختر فرخ سیرافاقت
 شد و صوبه داری گجرات به تفریح و تفریق خان به نظام الملک مقرر شد و او گجرات روانه شد و بران الملک سیل و نشان

والله جنگ بصورت او و در نظر شد منیل کشته تا بیا و در روزی که به تخیل تمام سواری کرده بود بدست ما حاکم در پس رسته
پنهان شده تشنگ بر او انداخته کشته شد و بران ملک با نظام صوبه خود نوبه گردید و بمصام الدوله که چنان وقت
سفر است صوبه اکبر آباد تنه چوچرا من ما حاکم به راجه به سنگه سوانی مقرر کرانید و به سنگه به تخیل قلعته تهون شغل شده
و از حکم سنگه سپهر چوچرا من مقرر نمود و راجه گرد و صوبه بهادر بصورت مالوه مامور گردید ۴

و ذکر فتنه امیر نظام الملک صفیاجاه به دکن
و بنحیدگی آواز بادشاه به سعایت امر ابر فتنه

ازین قوم بود بسوخته خود کشید و حیدر قلی خان ناچار خود را بتماض انداخته و بمحله شسته روانه حضور گردید و امیر نظام الملک
بندوبست بگزارت کرده و به سید حامد خان عمومی خویش داده و صوبه مالوه نیز به تغییر گرد و صوبه نظام الملک مقرر شد و
در همین سال دختر سزاوارش از روشن آبادی بگیم بجان بادشاه متولد شده به جهان افروز بگیم موم شد و حیدر قلی خان جنیدی
مستوب مانده بصوبه داری اجمیر مقرر شد و خان مرقوم با آنکه دیگر به بوجه علبه اجیت سنگه صوبه اجمیر قبول نمیکرد قبول کرد
سامان حرب غیر مستوبه حرب اجیت سنگه گردید و در اندک روز او را گزینانده غالب آمد و در سنه ست شش
والف واحد بیاید و راه محرم ستاره دوزب نمودار شده و بجان بادشاه پسر متولد شده و علت کرد و در این ایام
احتمال الدوله سید محمد الدین بخشی دوم و داروغه غلخانه بمصام الدوله امیر الامرا بخشی اول و روشن الدوله مظفر خان بخشی
سوم و سید صلابت خان بخشی چهارم و خانانان و غره الدوله شیر افغان و دلباز و برادر او لطف الله خان صاحب
رساله سلطانی و صدر الصدور میر محمد ترخان و ناظر دوار و غره خاص حافظه و سنگداز ترخان و بعد از روز افزون شدن
و دیوان خالصه را به بخت ملحدیوان تن شیخ حسود الله و میرانش مظفر خان و داروغه خواصان سید برهان الملک نائب
الاحد قلی خان و میر توکد اول امین الدوله و دویم داور دوار خان و داروغه گزینان و اران آغرخان و داروغه خاص جلوه
جلوه قدیم حسین خان کوکه و عرض مکرر علی احمد خان کوکه و داروغه نه فیض علی حامد خان و داروغه فرشتخان و بعلی خان
قریبگی بخشی امدیان منور خان بخشی شاگرد پیشه عنایت خان و قزاقول بگی الدوردی خان و خدمت حبیب بخش به پیر و
خان و حبیب خاص به جاوید خان و خواهر بر این جواهر خان و داروغه جواهر خان و بنما و رخان و داروغه باوچی خاندان
حیدر خان و داروغه قهوه خان و فضل علی خان و داروغه قلیخان سید طلب الدین علی خان و داروغه حبیبی پسین خان و داروغه
سرخ پوشان الیاری خان و قصار شاهجهان آباد قائم خان و داروغه و قزاق کل واک حکیم معصوم علی خان و غره امرا
و کار و باغ و غره مامور بودند و مار و شن الدوله و شمس سید و راج بادشاه داشت و دختر شاه جان محمد شهر بر کوکی
تقریباً بیار یافته قلمدان بلو شاهی بدست او بود و بادشاه اکثر اوقات بعیش مطرب و لهو و لعب میگذرانید و

نظام الملک بدلی امر است حضور با خود شنیده عازم کهن گردید و امر که لغات پیشه خوف و تنبه شده در ستمخانه مل
 کوکوشیده نظام الملک بارگردد و در ویم غرسه ست و شیع الف و احدیائی ملازمت بادشاه نمود چون امر ناعاقبت
 اندیش چرخ محکمالی آقا نداشت به با خود در افتاده بودند فرست به مبارز خان ناظم صوبه خاندین مستخلص صوبتجا
 نظام الملک فرستاد و نظام مابین حالت پی برده بجایه امواقت کب و هواد و بستیرم سبج الاول بر خست نکش و
 رفتن مراد آبا و برآمد و اندک راهی با لطف بریده راه و کهن گزشت و مبارز خان بمقابل آغهاه آمد و در چهارم محرم سنه
 سبع و ثلثین الف و احدیائمه محاربه عظیمه واقع شده چارتنه از راه و از طرفین بقتل رسیدند و آغهاه طغیان یافته و عرصه داشت
 شش برسد کباب فتح و اثر فی اسکنه نذر و بعضه اموال مبارز خان ضبط نمود و کهنه بادشاه فرستاد و خود و فرزند و غایط حکمت
 و کهنه پروخت و ازین تاریخ محاکم کهن به نظام الملک و اولاد او تعلق گرفته اگر چه متابعت بادشاه می نمودند اما آگاه
 را بر ملک کهن اختیار می نمود و بادشاه بعد از استخراج آغهاه و ذرات به سید عمر الدین خان داد و حیدر علی خان کزاج میر
 میرانش گردید و راجه گرد و صهر بهاد و بصوبه بالوه مامور شد و سید عام خان صوبه دار گجرات با اشاره نظام الملک امداد
 مرطبه مستور شد بر داشت نوشتند که بادشاه از تسلط سادات تورانی می مضطرب شده و سید قطب الملک بار سید که
 متعبد بود و امیدوار پرورش نموده پیام داد که احوال هم چاره کار سادات تورانی از شما می شود قطب الملک انگشت
 قبول بریده ادب نهاده و عرض داشت که اگر دست شفقت بادشاه بر سر می باشد میتوانم نمود و مخالفان سادات بار به
 ازین آموشد پیام سید را مسوم نمودند بر کپی مبارز الملک سر بلند خان از صوبه کابل تغییر شده ناصر خان بصوبه کابل
 مقرر گردید و سر بلند خان که بکار نشسته بود مشغول عنایت شده مبلغ یک کرور روپیه مدوخر یافته بتادیب سید عام خان
 و تخمین گجرات خست یافت و سید نجم الدین علی خان براد قطب الملک را نیز از حبس برآورد و همراهِ سر بلند خان و مولین هم
 نمود و مبارز الملک شد نیابت بشجاعت خان داده و او در حرب عامه خان گشته شد و ستم علی خان برآورد و که مالم نبرد
 سورت بود بقصد انتقام ریاسته اما پلاچی گایکوار مرطبه که بفرج او بود غازی نموده وقت جنگ ستم علی خان نیز گشته شد
 و سر بلند خان عازم تنبیه او شده نجم الدین علی خان صوبه حمیر یافته ککی او گردید سید عامه خان نیز با پلاچی گایکوار
 دیگر افواج خود و قصد جنگ برآمده و امان بیگ بخشی خود را پیشتر بحرب فرستاده و او از سر بلند خان خنجر شده گشته شد و
 سر بلند خان حصار آباد گجرات آمد و صرف یافت و عامه خان شکست خورده نزد نظام الملک رفت و از آنجا بجماعت
 کشیر مرطبه باز آمد و خانه را و خان ابن سر بلند خان و سید نجم الدین علی خان بار به داشت نه از سوار بحرب ایشان فرست
 شکست دادند و از بندر کهنه باج تا آب نرید و قلعاب ایشان رفتند چون فرج حبس یار کباب مبارز الملک بویچ کاند
 ماه به از خدادادشاهند و سید بیتا بندر بخت قرار واقعی شود و سر بلند خان صوبه نذر و اخراج و خاشاک یا غنی صاف
 کرده ابله صوبه یک مقام الدوله پیش از وقت حکم بر طرفی افواج را ندو و صدوی و راه سوار شده روشن الدوله که

خرد و بر بسیار و امور بادشاهی نموده بود و بواسطه گرفتار شدن و کوئی عهد الغفور که فعل بسیار در هر کار می داشتند و بوی کلمی
 بقتاب آمدند چون سر بلند خان نیز توسل بر شون الدوله داشت امر اے که لحاظ کار بادشاهی نداشته با عداوت
 و مقصد خود کار داشتند و نظر بر جان مال و آبرو سے ہمہ گئے گشتند خیال نفع و نقصان بادشاهی را پس انداخته
 صمصام الدوله نواب سر بلند خان را از صوبات گجرات معزول نموده و راجا اجمی سنگه را ٹھوکر پور و راجا جیت سنگه
 والی جموں و پور پٹھراکے بجائے پر راجہ جو دپور کے دیدہ بود و صوبات گجرات متفرک نمایند و راجہ عمده ہائے خود را
 بصوبہ گجرات فرستاد و مبارز الملک مردم و راگوشمال لائق دادہ بد کرد و راجہ کرت دیگر مردم خود را با ساز و سامانی بقی
 روانہ کرد و همان آتش در کاسہ بود و راجا اجمی سنگه شرمندہ شدہ با پنجاہ ہزار سوار و سامان حرب و پیکار و در حرکت
 آمدہ گجرات رسید و مبارز الملک بسبب تشویش از طرف بادشاہ و امر از وقت زدا سبب سفر قاصد حرب گردیدہ قتل
 فوجی کہ موافقت انمود و قتلہ کردہ مراد گئی خطینم طایر سبب و بعد حقیقت ہائے بسیار قدم فوج راجہ لغیرہ و راجہ
 ناچار برگشتہ بہت تر نشست و مبارز الملک بوجہ مخالفت امر اے حضور و عطا کے فرمان صوبہ گجرات بہ راجہ ازین
 گستاخی پشیمان شدہ راہ آشتی گزیدہ و آخر ذریعہ صلح و از مد سنگہ راں بالباس سادہ بیلاقات راجہ رفت اجمی سنگه از خبر
 آمدن نواب تھپوار باستقبال برآمدہ و با خبر تمام در خیام خود آوردہ و بر بند نشانہ مبارز الملک گفت کہ این قدر جنگ کہ رویداد
 بناموس تو واعدہ سپہ گری بود ورنہ من با اجیت سنگه بد شکار و ستار بدل بودم و از شاکہ برادر زادہ من بہتید عداوتے
 نیست و عرض کار بادشاہیت من ہم حکیم کار بادشاہ دین دیار بودم و شامہ حکیم بادشاہ آید اید کنون سامان سفر من
 تہا کیئندہ اجمی سنگه فی الغور بلوچانم سبب سفر او پرداختہ و با مبارز الملک عزم اخوت کردہ و مبارز الملک دستا بر سر
 از سرش برداشتہ بر سر خود نہاد و دستا زغیرہ از سر خود گرفتہ بر سر گذاشت و با ہمکہ بمعانقہ اخوت بجائے کور و نیر چون
 سامان وزیر و مودود از اجمی سنگه سر انجام شدہ عازم شاہجہان آباد گردید و با صمصام الدولہ کہ گرداران ویرا در اکبر آباد تو
 با خندہ و سر و قناب خطاب گردید نظام الملک کہ بسبب عداوت امر اے حضور قاصد خرابی تمام ملک بادشاہی بود و شاہ
 این چنین حالت مرثہ را ترغیب تخلص میش از پیش نمود و سر بلند خان در اکبر آباد متوقف بود و سپاہ او را سے مواجب خود
 تقاضائے سخت نمود و رسید سعادت خان بران الملک کہ در اکبر آباد بود و پیشتر در سلک ملازمان سر بلند خانیں سنگه شہر
 در خواست نمود کہ اگر خواہ ملازمان باین دو تن خواہ قدیم حکم شود سعادت خود پذیرا شدہ و امانیم سر بلند خانیں بلند ہمت نہ
 پسندیدہ گفت ہنوز حال تا بجائے نرسیدہ کہ منتی از دوستان باید کشیدہ و از خزانہ حرم سر اگنہی بودا شرفی بکار آورده و خواہ
 ملازمان وادالو بوجہ تحریک میں نظام الملک ملاحظہ و ضاع و الحار بادشاہ و امر اجمی را در مہر کہ سپہ سالار راجہ ساہو
 بود و قاصد تمام صوبہ را و از راجہ گردہ و راجہ گجرات از اجمی سنگه گردید و راجہ گردہ کہ نشہ شجاعتی داشت
 بجنگ حرب پٹھو لگی با کردہ مرثیہ التماس امداد بادشاہ میفرستاد و در دار الخلافہ ہر یک بخیالات خود ہستند

کے بغیر پادشاہ نہ پروا خست تارا جہ کور و جنگ گشتہ شد و باہادر از قوم او بر ملے او نشسته همچنان سیل مرطہ را بہر شد
شجاعت خود مخالفت نمود و بعد از پادشاہ و امیر الامرا فکاشت کہ اگر دوز فکرا و کورہ شود بعد از من این فتنہ تا
دارا الخلافہ برسد کہے فریاد او را گوش نکرد کہ چہ میگویہ تا او نیز سحر کبے گشتہ شد بعد از دوسرے ثلث و اربعین و با بعد
الاف ہجری محمد خان بگلش صوبہ دار مالوہ گشت اما بترک از مرطہ نقش حکومتش درست نہ نشست و سنہ خمس اربعین
والت اہدیمایہ ہجری را جہے سنگ کچھابہ والی جہے لو کہ نیز صوبہ مالوہ مقرر شدہ و راہ بین رستہ بہت کھو ام و لا جنتر محل گویند
و را جہ کھہ چارہ غیر ازین نیست کہ بغیر باجی با و مرطہ کوشید تا آخر محرم الدہ نوشتہ و بغیر از دہ بادشاہی کردہ صوبہ بایں یہ
باجی را و مقرر کردہ رسال نامن اربعین یا بعد الاف صوبہ داری کوہ نیز یہ باجی و مقرر شدہ و تصویب شد کہ کانیہ بہر تہر چنانچہ درکش
خواہ آمد انشا اللہ تعالیٰ اما در گجرات کہ ابھی سنگ راٹھور یا لی محبوبہ و را را تجا لو و کچھہستی او علیہ مرطہ بچہ نہایت
رسیدہ و حوادث و فتن و صوبہ گجرات و مالوہ و خاندیس پیدامدہ از کسستی ماے ہر دورا صوبہ داران بے پرواہی
بادشاہ و نا اتفاقی امرا مرطہ و زبر و چیرہ تر نشینند و میر نظام الملک کہ صوبہ دار و کرن میر عمرہ دولت گورکانیہ و خود در
تقویت مرطہ و تخریب سلطنت میکوشید و بعضی سو فو و سلطنت گورکانیہ راہ یافت و مرطہ با نقوہ داری صوبہ بجات
دیگر دستہ و از نمودہ و مدیرین ایام کہ محمد خان بگلش صوبہ دار الہ آباد و را جہ چتر سال بوندیکہ تا خستہ ملک اور اسنہ ساخت
و فوج زائد را خست و اوہ بے پروائی در ان ملک نشست و را جہ با مرطہ ہتھافہ کردہ بیک ناگاہ فوج مرطہ
بر سرش رسید و محمد خان ناچار غضوب شدہ خود را بقلع جیت گڈہ کشیدہ متحصن گشت و ہر چند بادشاہ و امیر الامرا برلے مدو
التجار کہے بدو نہ پروا خست تا ہم جنگ پیر محمد خان با افغانہ اتھا و جبہ و افغانان بچوش ہم قومی بسر وقت رسیدند و
محمد خان را از ان ہجر کردہ خلاصی اندوہ الہ آباد رسانیدند و امر لے بے بہمت بگلش را بقصوہ نہایت مغرور کنانیدہ صوبہ
الہ آباد مبارز الملک سر ملند خان مقرر کردند و در سنہ ثمان و ثلثین اہدیمایہ و الف اتھے بخانہ باروت سید بران الملک
افتادہ و سارہ فیروز شاہ مخلصہ عمارت پائین از جلے بر کندہ و در زرافا و جید رقلی خان و محمد یار خان صفوی صوبہ دار
شاہجہان با با اتعال نمودند و بہر مقام جدی الاخری سنا حدی اربعین و الف واحدی یا ابھی سنگ راٹھور از گجرات
آمدہ اوراک کورنش نمود چون شنید کہ مرطہ از گجرات پشتہ آمدہ و مدو ملن و دست تعدی میر سائید رخصت ہو و صوبہ
میر طھر گرفتہ بولن خود رفت و دہ چھین سال تپ بائی در دار الخلافہ واقع شدہ در سنہ ثلث و اربعین و الف واحدی یا بے
سر لے عظیم شد کہ ابہا پنج بستند و از آسمان نیز برف بارید و در سنہ خمس اربعین بادشاہ بے شوکار آمدہ و بچہ شورش
مرطہ مجبور واکرا و در سنہ خندہ بدان جانب بریدہ چھین مرطہ بہ بہت اقبال از ان مدو و بر رفتن بادشاہ عیش پسند
بھین قدر را غنیمت یافت بگشت و خلف خان را بوم مصام الدولہ را برلے تنبہ مرطہ مقرر کرد و مرطہ چون اتفاقی امر
دولت و عظمت مالک مملکت دید نہ پائے از مدو و برین نہادہ و صوبہ بجات گجرات و مالوہ نقش تسخیر و فتن نشانہ راہ

راہ چتر گزشتہ و تا قریب تھوگوالیا رکھ کر بسم رکاب ایشان گریز غفران باغچه کثیر تاسرونج رانہ مرٹہ کپاٹے
 مردانگی در میدان نبرافشور و غنچہ جگیند و مقابل غنچہ آمدند و در راہ رسد و آذوقہ بہت از ہر جانب لشکر شہر پشیا
 ساندند و وقت مواقع مقابلہ میکردند و آن امیر بے تیر نیز توفیق یافت بر ایشان نیافتہ بر خاستہ رفت و چہمین
 اکثر امرا بر ہم ایشان مقرر شدہ ناکام مے ماندند و ہمین زمان ازوٹرا زمیندار چک کوٹہ حاکم خود جان شہر خان را
 گشتہ بفرمان اعتماد الدولہ وزیر سید بریان الملک صوبہ دار او دھرتہ تادیب اور فتہ و در محاربہ اور آگشتہ نظر یافت
 چون آتش فتنہ مرٹہ بموسی بالا گرفت کہ تر و خشک ہر صوبہ را میسخت ناچار تنبیہ ایشان بر زمیندار امیر الامرا محمد اللہ
 مقرر شدہ وزیر الملک اعتماد الدولہ سید قمر الدین خان دیگر امرا سے غلیہ و سادات تورانیہ و راجہائے راجپوت تیرہ فوج
 خاصہ کہ از جمیع غلیہ و محل اعتماد بادشاہ بود و در ہر ای او قمر شہنشاہ چہمین راجہ ابھی سنگہ والی جوہر پور میرٹھ و راجہ
 جے سنگہ کھوسہ والی جیلوڑ کبیر کر باستیہ مال مرٹہ بہتہ در صدد خود نشستہ بودند و در تسع واریہیں الف
 واحدی بایہ اینہا از دار الخلافہ بر آمدہ و بر پست حوصلگی جرأت استیصال بہت مقابل مخالف نیافتند و درین زمان
 صوبہ دار عظیم آباد بسبب حرکات سیفیانہ از صوبہ داری بر طرف شدہ و صوبہ داری عظیم آباد بصوبہ بنگلہ منضم
 شدہ و ظلمت تمامت ملک بنگ بہ شجاع الدولہ متوسل الملک شجاع الدین محمد خان بہادر اسد جنگ افشار داماد
 جعفر خان لعلی گشت و او از جانب خود سید محمد الہ و درویشان را کہ از جانب مادر بقوم افشار قرابت داشت و شجاع
 الدولہ و از ادنی مرتبہ گرفتہ صاحب منصب مرتبت ساخته بود و صوبہ عظیم آباد باو مقرر کرد

ذکر مصالحت شاہ و امرا در بار با قوم مرٹہ **الفب** ق باہمی ادبار

ماوراجہ جے سنگہ را مقرر نمودہ بود کہ با عطف و لہیز و داد و دان صوبہ گجرات و مالوہ تکبیں فتنہ مرٹہ نمایند اما آنہا ازین
 پیامہا چیرہ تر شدہ دست از تہر و گستاخی باز نہ کشیدند و درین سال تسع واریہیں الف واحدیہ امیر الامرا محمد اللہ
 برائے تنبیہ مرٹہ شخصیت یافت و خوب جے گران با تنبیہ خاصہ سادات تورانیہ و راجہائے راجپوتیہ و غیرہ و وزیر
 بود و چہل ہزار سوار جہاد رکاب داشت و ہی چہل کدو شاہجہان آباد بر آمدہ بر راہ اجلیہ شہنشاہ امیر الامرا تلبیر
 خود میدادہ جے سنگہ سے گشتہ جے سنگہ نیز محمد خورشید تہذیرات مے اندیشید و راجہ ابھی سنگہ ہم در سر خود موجود
 بود اما ازین بیکے راجاوت خود کہو قطب مرٹہ پداختہ بہ تیغ تیز فتنہ ایشان فرو نشاند و بادشاہ از ظہام الملک
 کہ امیر جنگ دیدہ بود بدگمان و از نیزہ بے تحریب سلطنت کوشان بود و امرائے تعیند و صلح و جنگ پیش رفتن
 مے اندیشید و مرٹہ خود از مقابلہ مے ترسیدند و پیش نیامدہ اطراف ممالک رستہ تا فتنہ و آتش بد جان مال رعایا
 مے انداختند ہر دین افشا ملہار و مرٹہ کہ با بونڈیلہ راجہ بہدرا تاختہ و او کہ تحت بولن الملک سید سادات خان بہادر

نیاید پس بپای باز رفت بران الملک باران و طایفه انصاریان صفه جنگ تواتر میزد و تکران از دست میزد و او
 بر آرمه و همایند از آب جمن میجگرده ملک باران لشکرش بهب و مات بسوخت و بران الملک بطریق ایمنار در وقت تعقیبه
 سخته که به سر میزد و در شهر باز میفرستاد که اکثر سرداران ایشان قتل برخی اسیر گردیدند و همایند را و برخی بر دستهای
 شدند تا نهایت بر اس تعاقب کنندگان خود را در میازده اکثر غریبی بفرستادند و او را باقیله در فاجی گوایار باجی او
 رسانید و بران الملک در تعاقب بر سید و اراده داشت که بطریق ایمنار بر سر بلجی را و رفته و اما روزگارش بر آرد و اما
 مصداق الله بود که اتفاقاً در وقت کارش غمناک شده و توقع او نمود و خود نیز نزد او رفت چون جمیع امر بر سر دست تعیین
 شده هر یک بطرفه میگردید و داشت و در شاهجهان آباد که بود در شهر که فرصت از تعاقب بران الملک یافتند و فرستادند
 کرده و روزی که رسید کاندلا و خلاصه و مغلطه بسیار از هند و سلم تماشا برآمد بودند و شاهجهان آباد رسید و ایشان را تاخته
 امر است و امروزه این خبر جلیل یافتند و ایمنار هر یک خود را به دار الخلا در رسانیدند و اتفاقاً الدوله و مصداق الله بود بران الملک
 و همایند بگشای پس شهرش سینه و در شتاب نیامده و خست او را به دار و قتل فرستادند و از راه روی او میروید و پادشاهی
 غارت کثان به گجرات و ملوه که سر کرده ایشان بودند و امیرالامرا و غیره بدادون چو تهمید بر طرفه راضی شده و اما پادشاه
 این همه خرابیها از دست نظام الملک دانستند و او را به فرمان عنایت و دادون وزارت طلبید و نظام الملک نظام الدوله
 میل محمد ناصر و جنگ پر خود را به نیابت و در کهن گذارشته روانه شدند و امر که حضور لالقی را از مدبر برده بود و به اتفاق
 از نظام الملک که در آنست خواستند قبل از وصول او هم مصالحی با هر طرفه بدین شروط انجام رسانیدند که هر طرفه همواره و صلح حکم
 پادشاه ملوه و مامور نظام الملک نباشند و هر طرفه بدین عهد بست چون نظام الملک آصفیه شاهجهان آباد رسید و در روز
 و شنبه پادشاه در جمیع اول سه نجیب الفیاضی بایم بجزی بلایست و پادشاه ملاز شده و خلعت صوباری که بر او
 و ملوه بفرستاد و با جبهه شکر و باجی را و پادشاه غازی الدین خان پسر آصفیه عنایت شد و به بدین سال سیف الدوله
 سید عبدالصمد خان صوبه دار را بهر جهت همتی برست و آصف باه نظام الملک بفرمان پادشاه متوجه تنبیه هر شکر گردید
 در لوالی بجهال باجی را و هر که در حال قتل است اما مد بهرین ایام خبر آمدند و پادشاه انتشار شروع یافت و نظام الملک
 ناچار مصالحی با هر طرفه قرار داده بار الخلا در گشت چون صوبه کابل باز عهد قاتل اعظم چنگیز خان در تسلط و تصرف غلبه
 بود و بحسب تعیم ملک ماورالنهر پادشاه سنده بجهت جنائی خان پسر چنگیز خان رسید و از آن زمان از تصرف غلبه
 بدین فتنه بود چون بخت سلطنت به ظمیر الدین محمد بابر گردید و کان انا را شد و پادشاه رسید و بابر اقامت هندوستانی را فتح
 نموده بود و خود را بابر داد و حلی قرار داد و کابل نیز ضمیمه هندوستانی گشت و پادشاه لوداصوبه بلخ کرد و اکثر شهرها
 در آنجا تصرف و شد و کابل مدوازه هندوستان بود و پادشاهان گورکان بخت و خلعت تین صوبه بوجه بسیار داشتند و
 بهر طرفان در زمان محمد شاه صوبه دار کابل بودند و از هندوستان نزد که بر آنست و خراج و خلعت طرق و شرایع کابل

فرستاده شد همه مقام الدوله بی شعوری اور افضل دوسته سو قوت داشت و سربداران چنانچه باید با تمام این مصوبه
 نه سپرداخته قلعه داری در کابل گذاشته اکثر در شاه رسیده بود و مستحقان از راه و قلع برخواستند آمدند و آمدند و جنگها
 در آن ممالک چون بنگانه شد و نه هیچ یک از ایندگان دیار ای ایران تومان و غیره خیر فرایان پادشاه و احتیاط مصوبه
 داخل سزمین کابل نمیتوانست شد چون حالت استقامت این حالت اتری پذیرفت نادر شاه نیز موسس هند نمود
 ذکر حمله سلطان نادر نادر شاه افشار ترکمان بر
 هندستان مراجعت لفتح و فیروزی بایران
 سلطان نادر شاه افشار پادشاه هند که در
 شجاعت شمار بود و مصنفان کتاب های
 مبسوط ذکر آن پادشاه گردون پناه مرتب

نموده اند و چون درین مقام ذکر او متعلق حمله هند نظر راست با تفصیل احوالش نه پرداخته شد محله جهت آگاهی بر اصل نسب
 او دلالت کند نوشته میشود اسم او نادر قلی بیگ و اسم پدرش امام قلی بیگ و نژادش از قوم افشار است که قومیت
 در میان ترکمانان از منقل بیگ پوتین ووزی میگرد و در شهر هند بود نادر شاه سخت شتر سوار و پاسبان سوار
 چند گرو آورده برهنی جتوی راه دولت میکرد چون در ایران زمین غلبه پیدا شد دولت سادات مغویه و با عظامها
 و نادر شاه در لیری و حرکت مشهور گشت والی لسا و ایرو و اورا دست داده و بعد از خسر نادر شاه بران مقامات دست یافت
 و شاه طهماسب صفوی والی ایران بسیار گزورنده و در شرق ممالک او انا غنای غلزی و در ممالک مغرب او ترک غنای نیتولی
 بودند نادر شاه ستمدار و طهماسب شاه خنده و شاه نیز این را فخر عظیم دانست منت گرفت فتح علی خان قاجار که اسیر
 از مغلان بود و اختیار تمام سلطنت در دست او بود و نادر شاه قوم درو و قاجار را برانگشت تا کاران خاندان نادر
 تمام ساختند و طهماسب با کلیه بدست نادر آمد و در سندانهای واریج الف و احدیایه پادشاه را سمر گرفته شرف خان
 افغان خنده ای را بعد عاریات شکست داده پادشاه را که از هفت سال محفل بود بخت نشاند و بیشتر ممالک ایران که
 در قلم سلاطین ترک عثمانیه و شاهان روسیه نصرانیه بدر رفته بود باز گرفت و پادشاه طهماسب و نصیب نادر پادشاه
 عثمانی جنگیده نهم شد نادر شاه چون باز آمد شاه طهماسب را که بجز از باده نوشی و امر و بازی کاره نداشت از تخت
 بر خیزانیده با اتفاق امر از تخت ایران نشست و شخصی تاریخ این واقع را که خبر فی ماقع گفت و نظریه
 برگردانیده را که خبر فیما وقع نمود که نادر این بود که نادر در ممالک ایران نادر بر بر دیار
 لا فتی الا علی لا تسبک الا ذوالفقار و نادر شاه در تحقیق خود مذنب خسته و جماعت را
 برگزیده اختیار نمود و بجز احمد پاشا والی بغداد از دست امرای سلطنت عثمانیه بید و احدی پاشا رسیدند و نادر شاه شکست
 یافته در وقت گریز و جلودار باز تحقیق بر کاب او بود و یک ناکا میگرد گفت که آن درگرا کش جلودار قتل لایزال
 آتش کار برادر تمام ساخت چون پرسیدند که جلودار چه گناه کرده بود و فرمود که آن بیچاره گناه نمی کرده اما این جهان اقبال

خوش نمودم که بعد از این شکست باقیست یانی و مردم و محب من در و لها دارند یانی و باز لشکر فراسم آورده بودند و رفت
و دشمنان پاخان را که از شکست یافته بودند بگشت و بعد از این طریقه عظیم نمود و امر را جمع فرمود گفت که ممالک ایران را
از خمس و خاشاک پاک و صاف نمودم اکنون شما بگوئید که بکسی خود بگوید و همه بر و اتفاق کردند و نادر شاه مجلسی ترتیب
ساخته بر دلائل معقول خاطر نشان کرد که سبب اصحاب رسول که شاه کجیل معوی در ایران آشکارا کرد و بگذارند که
بهمن و جودریان سلاطین عثمانیه و خوامین و از کیمیه تعلیه و افغانیه پیدا شده است و این هر سه اقوام را که همسایه
ایران اند ایرانیان را داخل بیابانی نداشتند تا بخت و تاراج ملک قتل و اسیر مردم و پروا نداشتند خواست که
تا اتفاقی شیعه و سنی بر خیزد و ما درین امر کامیاب نگشتند و نادر شاه نیز اسلم پسران خود را موافق اسمائے شتانان گورگشت
بر میرزا مقرر کرد و چه دران عهد در هیچ کس جرم سلطان را میرزا میگفتند بلکه شهرادگان تیموری را میگفتند و سلاطین اوقات
صفویه و زکریا قزوینی و آق قزوینی و افشار نیز به تقلید آنها خطاب شهرادگان میرزا مقرر ساختند و سلاطین گورگشت
تعلیم هندوستان با عالم را و دختران و دختران خود خطاب میرزا میدادند و در آخر در هندوستان شخص قوم هندو
پادشاهان به سادات و شیوخ و افغانه و زکریا که بلکه راجپوتان را هم خطاب میرزا دادند و در هندوستان جمیع مغلان را
نیز از شخص گورگشت به خطاب قوم فاتح میرزا گفتند و در ممالک گجراتی را که از پیشگاه پادشاهی خطاب میرزا اعطایند
میرزا میگفتند و الفرض نادر شاه و در شاه و همسایه را بر لیس رضاقلی میرزا سپرد و خواسته نهایت توجه و قوم مغل شد
چنانچه گریه را از قوم قاجار بخواه مخصوص گردانیده ایشان را قاجار خطاب داد و همسان خطاب داد و لایقان بود و بنام
قاجار خطاب می نمود و در دید و همچنین یکبار ابداد و کف خانه برادر را که آقا قلی خان قاجار نام داشت و از قوم قاجار و
الاد آقا قلی خان که یکبار از امرای سلطان بدیع الزمان گورکان بود و خطاب میرزا نواخته و پس بر قلی خان نیز از قلی خان
را نیز مشمول عنایت نموده و بوجه کبرخی قلی خان را از خدمت معاف داشتند با قلی خان را در امرای خود و با سادات
به کیف نادر شاه گمان بد بر سر بزرگ برده که در جنگ با نادران کس که گفتی باور ساینده بود و شاه این کار را پس و
ویرا گور کرده و بانداده و بکنج بزرگ بر لیس اتفاق شیعه و سنی کرده خواست که شیعه را آئین خمین از اهل اسلام نموده
باشند و ما درین خصوص سلطان روم نوشته و از شهریاران گورکان و از بک افغان کسنی بودند همین
درخواست نمود و پس از آن در لکرستان فرقه قتل و غارت بسیار کرد و چون از روم جواب بر وفق مراد رسید
لکرستان جانب کشیده و ممالک تا ختنه آلیان از رسته ارم نادر را بطریق برگردانیدند تا باز ابواب ناموس پام
بسلطان روم کشاید چون در نفاذ امر صاحب قهر کعبه و دیار است از امرای او که دل بد کردند و عداوت را بر سرخواستند
او نیز بر تشیع و دنا و سران امر اعلیٰ تر شده و اصل عداوت امرای ایران با او بجا آمد بود که طریقه شیعه و سنی را
یک کردن میخواست یکبار هزار کرده و بدیه او نسبت کرد و قمار و دانی با علی قلی خان برادر نادر و نادر و نادر

کرده شهبودرسل رسیده و آمد و در شرب دوازده گان شکاری خیمه ویرا باس بریدشتند آن شب سگبان آن خان
 مار را کمرده همین که مرد نمک بجزا نمیدادند آن بادشاه از خواب بیدار گشت از همجا باحوال سگان پرسید
 که تا غم شنب چرا سگان را را نکرده اند و شاگفت که دوستم که چاکران قصه جان من و از نگرز که قریب بود و در
 آهنگ نامردان نمود و آنها با وجود آنکه سیصد نفر بودند چون گلگون شدند بریشان شدند و سلطان نادر از غایت عجب
 و خیال کرده چون چند قدم رفت پائے بند خراگام و مجیده بر زمین خورد و نامردان چون چنین دیدند یکبار بر روی
 باختر و شیر و تنگ و تیر کارش اتمام رسانیدند و این واقعه در سیزدهم شهر جمادی الاول سنه تسین الف و احدی
 و اقصیه ویرا سپید و ندرضا قلی میرزا و نصر الله میرزا و اما قلی میرزا شانزده سال جهان بان کرده صبح چون
 خورشید از لای غلیظه و افغنه که باو یکد بود و نذر خود را بر لشکر زد و بسیار سوار مجربان را گشته و خود گرفتند
 محمد علی خان برادرزاده او بطوس رفت شاه شد و ابراهیم خان برادرش در کلات رفت و پانزده تن از بزرگان او را
 کشت و محمد علی نصر الله میرزا و اما قلی را گشته شایر خان رضا قلی را کشته داشت و در یک روز پانزده که روز
 اند و شایر امر و خیمه و ابراهیم خان را نیز گرفته که در و خیمه بروست یافته محرابا هم قتل نمود و چند نگه داشت
 مردم باین شایر را نیز که در و خاندان نادر یا افشار با تمام بر بادش چون از احوال نادر شاه بنزدی برآ
 آگاهی مستخبران تواریخ نوشته شد اکنون ذکر حمل او که در هندوان بود و تعلق باین تواریخ دارد و میگویند و موهنا

ذکر آمدن نادر شاه افشار تر کمان محاربه با محمد شاه گورکان الی هندوستان

محمد شاه افشاره و جواب نامه های سابق خواسته بود و وزیرین چاکس پرده ای که جواب او ننموده نادر شاه و در نقاب
 افغنه که باین ستولی بودند بحالی تنهار رسیده قندار را فرو گرفت و محمد خان نام میر سزکمان را بسفارت
 فرستاده و نوشت که بصوبه کابل مکشود که در قتل امتهصال افغنه که دشمن باریان اندک شبیده دست از حمایت آنها
 بردارند و اینجا باز جوابی فرستد و امر آنکه تو ماه بین محاسن بود که اگر نویسنده نادر شاه را که زاده پوتین و در کت
 بجای نقاب یا دتوان که در همین یک تمامه نادر که نامه آورد و در داند او را غارت کرد و دله امیر استند که افغنه
 شتر نادر را از هندوستان دفع خواهند نمود و باینجا رسید که نادر شاه لقبندار رسیده او را محاصره کرد و هر چند
 اخبار متواتر می آمد مصاصم الدوله که مار حرام بود با ستم میگردانید و میگفت که با من خادومم بلند است که افغان
 و ترانگ نادری را از دور می بیند و این خبر را شتراره از افشکه شرات و محاسن مصادات تو را نیز میدهند
 محصوره دارا لهور این خبر را دروغ خیمه شد که بفرمان نادر شاه جبراً تو را فرستاده است و ساخت و کابل بسید و قلعه
 پیامداد که از مال و ملک محمد شاه گورکان غرض نیست مقصود ما استیصال افغنه قندار است که باین یار برده اند

و صلح و تخفیات را بخود راه نداده و مجازیم ننهاد و او پندار و قضاوت قبول نکرده در راستجوییک حمل و خروج
 تادی و غارت و امان برآورد و کابل را پیشکش ساخت و نادر شاه باز در آنجا نمود و خود شایه جهان را که فرستاد
 از پی خود را طلب داشت اما نه بدینان توفیق جواب ریب و یابس نیافتند و نه انجمن رخصت میشدند چنانکه نادر شاه
 کابل را در قبضه خود آورده و غیره فرستاد و او کابل را در سید گشته شد و نادر را ازین واقعه شورش در دل
 پیدا شده راهی جلال آباد گردید و رسید که چون در بعضی صوبه واری کابل شعر جلالت نادر بحضور محمد شاه رسید
 مصمصام الدوله خان و دورانی که خاطر نشین بود که در آنجا رسید و سادات توراتی است و بادشاه نیز نگفته او
 پسختی خود بهیچ وجه بند بست نکرد چون در بعضی صوبه رسید بادشاه در بعضی ریب آب نشسته شراب خور و غیره
 صوبه دار را بدست گرفته و ناخوانده گوشه او را در شراب غرق کرده فرمود این دختر بچه منی غرق نمی ناباد و ای
 الغرض نادر شاه جلال آباد را قتل عام کرده همه پشاور روانه شد و ناصر خان صوبه دار کابل در دره دکنه صوبه
 در خیابان فاعنه بسیار از نادر شاه جنگیده و مجروح و گرفتار شده و فوج او جمیع هلاک و بقیه فرار شدند و نادر شاه از آنجا
 به لاهور رسید سید ذکریا خان صوبه دار لاهور فوجیست خود را راسته مقابل شد و نادر شاه با فوجی اسپان بر آب
 راوی اما اخته برفوج سید علاء آورد و لشکر بند برآید و سید ذکریا خان عثمان برافته اول در قلعه محصور و آخر از قلعه
 حاضر شده و نادر شاه ناصر خان و سید ذکریا خان بر دو را غلغ فاعنه و داد و شمیل منایت و خواهش نمود و سید ذکریا خان
 را بشایه جهان آلود رخصت داد و محمد شاه با املوش که خود از شایه جهان آلود برآمده در عرصه دو ماه چهار منزل راه
 قطع کرده و در منزل که نال تقیم شده را بر جبهه سنگه که چاه واهی سنگه را تصور و اکثر را جبهه است هندوستان باطله ضعیف
 قوت بادشاهی در آمان تساهل نمودند و بلیت و صلح گذاشته حاضر نشدند و با وجودین حالت خبر نمود که نادر شاه را کجا
 رسیده تا روزی که غلامان چاکران لشکر بر آید آوردن کاه از لشکر برآمده بود و نادر شاه و فرزانان نادر را مجروح و دست
 باز آمده معلوم شد که نادر شاه رسیده و ازین در لشکر نهند و نشان پیدا شد و روز سه شنبه پانزدهم ذی قعدة سنه اصدی
 خمیس بی الف واحدی یا بهریان الملک بحضور محمد شاه رسید و خبر فرود یاریده بود که تروالان نادر بی شکاش را غارت کرد
 و سید سعادت خان بهریان الملک بر آید حمایت مردم خود و سوار شد به مصمصام الدوله و با او که من حمایت مردم خود میروم
 و مصمصام الدوله بیامور اربابا شاه و بادشاه به هم خبرها گفته و فرستاد آصف جلوه جواب داد که اگر در شش روز پیش نماده
 و لشکر بهریان الملک خسته و مانده است و امر و صلاح در کار پیش نیست به بهریان الملک حکم شود که بجای نماند و باز
 بریت اجتماع بر شش نشان تا بدیم و بادشاه همین جواب به مصمصام الدوله فرستاد و مصمصام الدوله این را بر سبیل انکار می برد
 نظام الملک حمل نموده جواب داد که بهریان الملک دور رفته و وقت باز گردانیدن نماده و چنین خدنگدار می خیزد و شش
 بگشتی و اونی بعد از صلاح دولت است من خود بگم میروم و دیگران اختیار دارند و با انکه بدینترانده بهریان الملک

رسید و مادر شاه لشکر را دو قسمت کرد و بخش را در حاکم گاه داشت و بخش دیگر را در حاکم گاه داشت و بران الملک نشست
و محاربه سخت و پیوسته لشکر هندوستان تاب نیلورده و نیز هم شد و نظیر خان برادر مصمم الدوله و سپهر خان اوایل حاکم خان
و شاهزاده خان و کامکار خان و میرزا قاضی بیگ و سیرکلو و رائے تن چند و غیره مردم او یکبار آمدند و خود مصمم الدوله
نخستین سخت خورد و از میدان برگشته بشکر گاه رسید و با نشان اردوی او اقامت کرد و چون آهنگ از نظام الملک
و اعتماد الدوله سید محمد الدین وزیر پیر پش و عیادت آمدند مصمم الدوله آنک بپوش آمد و گفت که ما را خود را
تمام کردیم اما این قدر نیکیو سیم که بادشاه را بملاقات نادر و نادر را بشاه جهان آباد نباید برد و دیگر شاهان و پادشاهان
به طور که تو نباید این بار از زمین جا بگر دایند و انتقام خود و بران الملک همچنان خیل سواره جنگید و تیر می انداخت
جولانی نیشاپوری همیون او که سابقه لغات می باشد داشت پیشتر آمده بانگ بر او زد و که محمد امین دلیا در شعله با کی می جنگی
و یکبار فوج اعتماد داری نیزه بر زمین زده اسب را بست و لیسان هودج گرفته بالا برآمده و در خاصمی نشست بران الملک
بقاعده سلاطین اسیری خود در دست کش از دست نهاد و رائے نادر داری او را بچهره بر دند بران الملک توقع امیر الامرائی
داشت به عثمان مناسب نادر شاه را بد و کرد و رو بر روی راضی می جاودت ساخت و رتبه متضمن بر این بشارت به پیغمبر
نکاح نظام الملک برین بشارت شادمان شده بر کس عهده و میمان بشکر نادر داری رفته برگردید پیش پادشاه و در رسید
یکبار گذاردی خود و در صلح داد و همان زمان فرمان خلعت امیر الامرائی گشته پادشاه نیز پیش و پیش را بنماطریا و رد
خلعت امیر الامرائی بپوش داد و حسب المطلب نادر شاه بملاقات او رفت و نادر شاه پیران و هزاره نصرانیان را با استقبال
فرستاد و در هزاره وقت ملاقات سلوک فرزندان بجای آورد و نادر شاه تالب فرزندش با استقبال آمده بر کشته
نشانید و بجمال اتمام خص فمود و چون بران الملک احوال معلوم خلعت امیر الامرائی بنظام الملک شنید برکش
ریشک و صد پلید و ذیل حقد و حبس و چشم نمک حلالی و شرافت کشیده بنادر شاه معروض داشت که دو کوه پایی
اعتبار داشته باشد که این مقدار زر از هندوستان قناعت توان نمود و این قدر ظلم از خانه خود مسید بر آید
اگر پادشاه تا شاه جهان آباد که اندک مسافت دارد و قدمی کند زر بسیار از پادشاه و امرا و مهابت خان مسکن شهر بدست
خواهد آمد نادر شاه بدین نوید متبشتر شده هفت جا را طلبید و گفت که محمد شاه را اگر بملاقات آرد و هفت جا
عهد و میمان بیاورد و داد و گفت که ما بر میمان عهدیم که بودیم و ملا با جان آبروی پادشاه کار نیست آمدن
پادشاه برائے ملاقات ضرور است و هفت جا به پادشاه نوشت محمد شاه که چاره غیر از تابعی نداشته حاضر شده
هر چند امرا هم را می نمودند محمد شاه مانع کرده حمیده رفت و نادر را و انجم علی به کس و دود فرمود و اسباب تحلیات
و حصر سرس و خود را نیزه طلبید و بنظر جمع با ستر است پر دانه و از لشکریان پادشاه هر که خواهد میماند و در پناه جان آباد
بعد و بران الملک از منظمها سپه خان جلایر قریب خود با شرف محمد شاه بنشاه جهان آباد فرستاد و امتیاح خزائن جمع

کار خجاست بدست آمد لشکر محمد شاه بهر یکده اکثر شتر مرغی بدست لشکر ایران گرفتار و هلاک و بعضی از دست
 دیگر مغان راه که در انتظار این چنین وقت می باشند تباہ گشتند بهر یک نادر شاه مع محمد شاه تا بیخ هفتم
 ذی الحجه سنه احدى و عشرين مایه بعد الف هجری قمری نادر شاه بهر یک آید رسیدند و بعضی نویسند که در هفتم ماه مذکور
 محمد شاه و در نهم نادر شاه قتلعه آمدند و روز شنبه عبدالصغی خطبه بنام نادر شاه خواندند و بعد در وقت عصر باز در همان
 مذکور در شهر افغانی بر فراست که نادر شاه وفات یافت و بعضی گفته اند که زنی فلما قیه با اشاره با دوشاه او را کشت
 بهر یک حوالم هجوم آورده و افغان نوری که یک یک دو دو در هر کوه و یا زار دیگر دیدند مهربان قتل آنها میادرت
 کردند و با آنکه شب در رسیدن همان فتنه بالا بود و نادر شاه فرمود که در وقت شب هر یک بجای خود آرمیده با انتقام
 نه پردازند و چون مهربان هجوم آوردند بعد از هفت دست کشايند و با بعضی قریب به نفعی مغل و قتلایشان نیز که نادر
 قتل رسیده بودند و روز نهمین آتش در کاسه بود و نادر شاه از قلعہ سوار شده حکم قتل عام داد و لشکرش دست
 قتل و غارت برآورده قتل با فراط نمود و جان مال مردم بسیار در عرض تلف آمد چون هفت روز شتر شام قتلوان
 از صاب در گذشت طوق و شعاع از اجساد قتلوان پر شدند و محمد شاه این خبر شنیده آه کشید و گفت
 دیده عبرت کشا قدرت حق را به بین و شامت اعمال ماصورت نادر گرفت و چه و نادر شاه پیام داد اگر سلطنت
 است مرا بکشید و رعایا بکس چه راجع اتباه میکنند و اصغها تیغ در گردن انداخته اعتدال بسیار نمود نادر شاه اصغها
 گفت که برایش سفید بخشیدیم و تیغ در نیام کرده بدست امان و در داوران الملک ابدان این حرکت قبیح که موجب آبرو
 سلطنت ملی نعمت و تباہی مخلوق رب الغرث گردید بعد از چند روز ولایت سلطان در گذشت و بعضی می نویسند که نادر شاه
 بوجه سر انجام نشدن زرموعوده تلف بر سر داوران الملک انداخته تهدید داوران الملک زرموعوده جان داد و در تاریخ
 او گفته اند که بے سعادت نمک حرام برده بهر یک در چند روز و کور و رویه مهوده از جانب مصدر جنگ
 قراقرم بود اما دو جائے نشین او رسیدند و نادر شاه دست بخوان و دافان سلاطین گورکانیه را زکرت بخشید و در ملاوس
 شاهجهانی و الماس کوه نور و دریاسه نور که چهار بے بها قیمتی یک یک کرد و رویه بود و دیگر آلات و زیور و جواهر
 مصع قیمتی اشتاک کرد و رویه از خوان و دافان گرفت و کتخانی نصر الله میرزا را با دختر میرزا زین العابدین بخش سپرد
 بخش ابن شاهجهان با دوشاه قمر کرده نوشته اند که چون در محاسن کتخانی براسطن نسب حب به نصر الله میرزا گفتند
 که آئین است که تا هفت نفر آبی خود را نام گیرند نصر الله میرزا قدر سے متعجب شده براسطنیک و دوشاه یا ابیر
 نهوده بر پوتین و دوی بر سر کمر نادر شاه با کعبه روز که گودا مادر شاه نصر الله ابن نادر شاه و نادر شاه پسر شمشیر و شمشیر
 شمشیر و عین تا هفتاد و بیست و نه روز اند که در عین توقف و ملی روز که نادر شاه بواسطه سواری فیل کرده چون سوار
 شده فیلان را بر پی رسید که این کیست عرض کردند که فیلان است فیل را برانند فیلان را گفت که عنان او بر

فیلبان التمس کرد که فیل عنان ندارد باشاره سر پائیم پیروز فرمود که بشایند که او آئیم مکتب که عنانش بدست خیر باشد و سر
 را نشاید و محفل محمد شاه زنی که نچنی بود نوربائی نام که در فن موسیقی و معاصر خوانی نظیر نواخت نادر شاه از محفلند
 گفت که نوربائی روئے هند را سیاه کن بیا که باری انت بریم نوربائی بملاحظه سخاکی و میاکی نادر شاه در محفلند
 زیرا که انکار داشت و نوروئے افراجهان بمخط طبع اور سائی کرده این اخبار را به ترانه دلکش تر تم کردید
 من شمع جاگذازم تو صبح دلکشی در سوزم گرت نه نیم میرم چرخ نمائی در نزدیکت این چنینم و در آن چنان که
 گفتم نه تنه تاب وصل دارم نه طاقت جدائی در نادر شاه بسیار مخطوط شده و از اراده خود در گشت و زاری
 محمد شاه دعوتی با تکلف تمام برائے نادر شاه کرده و امر را بکار و خدمات باز داشته انظام جاری به عهده الملک
 سید امیر خان حبیبی سپرد و عهده الملک پیاله های چاه آورده شوش گشت که اگر اول به ولایت بدست هم از سخاکی و
 غضبناکی نادر اندیشه دارم و اگر اول باو در محفل نمکخواری نمیگذار و لهندا هر دو پیاله پیش محمد شاه آورده گفت که
 فدوی لیاقت آن ندارد که بدست خود چاشمش کند باید که بادشاه بدست خود بهادشاه دهر نادر شاه بطلب او پی
 برده بسیار تحمیل کرد و در ولایت قیام دلی این سگند همت سلطان سلاطین جهان در شاه شادان
 نادر صاحبقران در این شهر نیز بر سگ او ضرب بود و خادم شاه نجف زینبده تلج و نگین در بادشاه داد و گستر
 نادر ایران زمین و نگین مهر او باین شهر نیز بود و نگین دولت و دین رفتن بود چون از جاب و بنام نادر ایران
 قرار داد و خدا در الغرض نادر شاه مجلسی ترتیب داد محمد شاه را حبیبه و امر را مخلص داده و تخت طاووس و در پائے نور و
 دیگر نفائس و جواهر قیمتی هشتاد و کرد و رویه و طلا و امان زر نقد بیا و منت و انمشه بی حساب بدست آورده
 طبل مرحمت گرفت و صوبه کابل را با بعضی از محال پنجاب که درخواه صوبه کور بود نادر ملکت هند ستانج آورده
 محقق بر ایران نمود و ازین تاریخ ملک افغانستان کابل از تحت سلاطین قلبیه بدست و نادر شاه بتاریخ محقق مصر
 سنناتی نو حسین الف و احد یار شاه جهان آبلو کوی کرد و بادشاه متکین الدوله محمد اسحق خان بهلور را ماهی
 مراتب داده چون نظام الملک بخت صوبه خراسان و طغلت امیر الامرائی و نیابت خود به غازی الدین خان فیروز جنگ
 پس خود ناید کوچ نمود و محمد شاه که در باطن از سادان قدامیه عباسی در دل نشاندیده بود و معنی قدامان و ولایت به
 عهده الملک سید امیر خان بهلور داد و قدام الدوله برین معنی پی برده به این نظام الملک سپاس داد که احوال این است
 چه باید که و نظام الملک امیر جهان جواب داد که منازعت با خداوند قصص به خلاف شرافت است بخت خواسته هر چه
 نماید و قدام الدوله را حبیبه و باب بخت داده داخل پیش خمیگردد و بهادشاه ازین امر متروک شده از قون الدوله
 مشورت خواست و او اول بوجه محقق عهده الملک ازین شورت سرانزده چون بادشاه گوید که غلط و اشتداد
 که هر چه صلاحت دولت باشد بگوید بعد فرساید که سلوات تو را نیل از امر است که باین خاندان اند و در دل مهر او را بجا

چون همایا کرده بودند با چار شدند و علی و ردی مخالف به هبایت جنگ لشکر بر آقا سئ خود کشیده به خیزد و سرفراز خان سخت
که مصالحه شود به هبایت جنگ قبول نکرده و سرفراز خان نیز بمقابل او برآمده محاربه عظیم و اقصیه و محم غوث خان که
نامور از لشکر سرفراز خان بود بحال جرأت حمله نموده و فوج مقابل خود را از جای برداشته اما سرفراز خان ضرب
بندوق شهید شده و رموز قبل افتاد و اکثر عاید او کشته شدند و محم غوث خان قتل او را که بجای شهر سزفت دیده ایم
و او که سن جنگ رازده و نند لال امیر را گشته ام با سن بلحق بایش که تقیه لشکر نیز را بسز را سانی چون احوال شهادت
صاحب خوشین غرق در یاسه حیرت شده باقتضای وفاداری و بهادری که در شترت داشت کشته شدند و خود
قرار داده و پسران خود محمد قطب و محمد میر را فرمود با خشتان و زره را از ابدان برکنند و متحد جان دادن شوند و هر
سده و را با اندک جیبی که با ایشان بود چون شیران خفنگ را بر فوج هبایت جنگ ریختند و محم غوث خان به خوف هبایت
جنگ را بر همزه قریب رسید و با وجود آنکه از گلهای کشته فنگ زخمی شده بود اسپ طلبید تا به هبایت جنگ تازد و وقت
فر آمدن از پل بزخم کله کشته فنگ آن تهتن از پای کس درآمده جان داد و محمد قطب و محمد را نیز کرب فرود آمده با
سپر و شمشیر مقابل آن جم غفیر اختیار نمودند و سعی کرده قریب به هبایت جنگ که در حلقه مخلصان از نهیب لیران کینه جو
خود را مضمی کرده بود در رسیدند اما ابدان ایشان از بسیاری زخمهای کله فنگ چون غریال شده از پای افتادند و
محمد قطب رفت جان دادن سپر و شمشیر به دست مردان جنگی در دست گرفته به تمکین و تقار و میدان کارزار نشست و
و میر لیران هبایت جنگ و را نشان بنادین نمودند و آن شیر مردان جایست خنجر دیده بهمان بهشت نشست جان داد و محمد میر نیز
جان بجان آفرین سپر و سر سده دلاور نام خود و رفت و فاد و لیری ثبت نمودند و دیگر سپر لیران سرفراز خان بسیار کشته و
باقی سپاشند و هبایت جنگ در سه شصت و سه الف و احدی مایه داخل مرشد آباد شده همدار اگر دید و زوایه
پیشکش و فزای برائے بادشاه و امرا و ستاده و جمیع احوال و اقبالی آقا سئ خود فیض بود آورد و صرف شده و حاجی احمد ظلم کس
بسیار بخاندان پس ماندگان سرفراز خان نموده و بال آخرت اند و خت اول اول معاون از هبایت جنگ بسبب کشتن
اتفا و تصرف در اموال و لی نعمت متصرف بوده آخر چون چاره نداشتند رام شدند و هبایت جنگ را مضروب بادشاه عرض کرد
به جمیع اقبالی خود مناصب خطاب داد و ایند چنانچه زین الدین احمد خان برادر زاده و اما خود را صوبه داری عظیم آباد
داده و خطاب احترام الدوله به هبایت جنگ بهادری و منصب هفت هزاری یا و از بادشاه عطا شده و نوازش محمد و اما کلان
به حکومت جهانگیر مقرر کرده و از بادشاه منصب هفت هزاری و خطاب احتشام الدوله شهادت جنگ بهادری برائے او
عنایت گردید و برائے برادر زاده موسی سید سعید احمد صوبه اودیستجه بزرگ و خطاب همام الدوله صولت جنگ بهادری و زاید
و برائے پسر به هبایت جنگ میر محمد نام که سپر خود نموده بود خطاب ملراج الدوله گرفت و منصب هفت هزاری نیز آن محل معینه
عنایت شده و همچنین برادر کلاش را خطاب لکرام الدوله و منصب هفت هزاری مقرر گشت و عطا اند و اما و برادر

مهابت جنگ اغرا الدوله ثابت جنگ خطاب منصب هفت هزار سیمن گروید و همچنین هر یکی را از خلقان او خطاب
 و منصب اعطا شدند و بر مرشد قلی خان رستم جنگ و اما شجاع الدوله که صوبه دار او دلیه بود لشکر کشیده و در سیمن گری
 جنگ عابد خان افغان از سواران مرشد قلی خان بسازش مصطفی خان افغان ملازم مهابت جنگ دست از جنگ باز
 داشتند و کنا رفت اما مرشد قلی خان باز فضا سے خود نهایت پاداری کرده با وجود کمی جمیعت و گشتن امر اجک تمام نمود
 که اکثر لشکر مهابت جنگ فرار برقرار اختیار نمودند آخر الامر اکثر فضا سے او گشته شدند و سید باقر علی خان مغوی نام و مرشد
 قلی خان در قهر با برود شسته شکست برد و افتاد و مرشد قلی خان و باقر علی خان به فرج که توانستند خود را بحدود و کن
 کشیدند و مهابت جنگ به صوبه او دلیه نقل یافته و در نظم نسق تمامت صوبجات کوشیده اختیار بسیار و اقتدار
 بیشمار به سرسایند و او را صلح و حرب یار بار و سلسه مرشد و دلا و باقر علی خان باز بنده بر سر و دلا دلیه به حصول جنگ دست
 یافته و اورا تمکید که مهابت جنگ باز و رکاب رفته حصول جنگ را را می دانید و باقر علی خان گریز نمود اما بهاسکر شپرت
 که سردار گنجوی بهو سلام مرشد بود با چهل هزار سوار حجت تسخیر یک جنگاله از راه کوستان در ماک جنگاله در آمد و مرشد
 در فوج سیدی پور رسیده مهابت جنگ که با اندک فوج سوسه مرشد با دقت قریب سید پور و خبر و مرشد شنیده
 جبران شده و در قصبه پروان نزول نمود و بهاسکر شپرت که باست و پنجر سوار با چهل هزار با اختلاف روایات قریب سید
 قیام نمود جنگاله سید پور و دلا و مصطفی خان و افغانان بود به موقوفی افواج ایشان سرگران بودند و مهابت جنگ نیز
 باخت مرشد از لشکرگاه برآمد و در زمین پر از گل و لای محصور لشکر مخالف گشت و او دفع الوقی کرده و بنوعی محاصره داد و
 چو نه برادر میان آورد و مهابت جنگ در حیمه مصطفی خان رفته و عذرات بسیار از حرکات خود که موجب آزر دلی مصطفی خان
 شده بود خواسته از ایشان عهد کرد و عهد گرفت و در روز دیگر با اتفاق سوار شده بر مرشد ماند و ایشان را بر سر عهد و عهد براه نهادند
 و مرشد بر دم هجوم می آوردند مصطفی خان و شمشیر خان و سوار خان و خیمه سرداران افغانه در دلیه با کرده و راحت نمودند
 تا شام لحظ کثوف راه بریده فغانم بود و بهین نسق هر روز جنگها نموده راه می رفت و وقت شام مرشد لشکر او را احاطه کرده
 فرود می آمدند و هر روز تسخیر بسیار محاربات واقع میشد و جان و آبرو و مهابت جنگ بسی کوشش مصطفی خان
 و دیگر افغانان از دست مرشد محفوظ می ماند چون مرشد غلات و دیهات قریب حصار را می سوختند و غارت میکرد و نهایت
 تکلیف از ماکول و شوب کیشیدند و حصول جنگ با لگات توپخانه و غلات از مرشد آباد کوچ کرده و در کثوف مهابت جنگ سید
 و اکثر افواج مرشد بر شد آباد رسیده اند که از نقد جنس غارت کردند و مهابت جنگ بر شد آباد آمده بهاسکر شپرت در
 کثوف وصل اقامت انداخت و بر سر دیوگی دست یافته و اطلاع به بیوم و راج شاهی واکبر نگز و غیره اکثر ریکات ماک
 بنحرف مرشد رفتند و مهابت جنگ اخترا م الدوله سبب جنگ را از عظیم آباد ماک طلبیده و تمام فوج و لشکر کرده و نیز
 سحره پادشاه مرشد داشت که برید فغان بهادر که بر است طلب خزانده سبب فتنه مرشد در عظیم آباد نشاند و خود

متظر آمد متوجه تاجیب مرسته شده امیدوارم که از حضور نیز کسی بمردود نمی بین شود که اگر خدا خواست این مدعی نیز هم
 تمامت جنگ را از دست خواهد رفت و سلطنت را شوکت نخواهد ماند و تعاضل در چنین مواقع از آئین جهان داری ندارد
 بعید است به کشف محمد شاه به ابوالنصور خان صدر جنگ صوبه دار او ده قران گوشت که فی القور خود را بمردو هبات
 جنگ رساند و نیز به بالاجی را و مرسته مکمل داد که مبالغه بر مرسته عنایت میشود و باز مرسته صدر این جنین کثرت
 گشته اند باید که خود را فی القور به نگار رسانیده آن بدر را بزرگوار سازند و هبات جنگ بعد از اسباب حرب خرج کرده
 و با فوج بهاسکر شدت تقابل شده و در شب تار از دریلے بمعاگیری گزیده و مرسته ناب نیارده و گرفتهند و هبات جنگ
 در تعاقب می رفت و باز در فوج میدانی پور حارب سخت و آتشده مرسته نیز هم شدند و صدر جنگ در ستمه فمسی فی الف
 و او بمایه باشش هفت هزار و سی و دیگر افواج هندوستانی برآمده و از بادشاه برلے گزاشتند ناموس قلعه در تامل شکسته
 چون بظلمت آمد رسید هبات جنگ داخل او را بخاطر آورده بادشاه عرض داشت که بنده باقبال خداوند مرسته را
 گریزانیده حاجت مد صدر جنگ ندارم قران خود که برگردد و صدر جنگ به موجب حکم گشت اما بالاجی را و مرسته
 در جنگ آمده و با هبات جنگ ملاقات کرده و اکثر جنگ را فوج او غارت کرد و بعد از تسبیح مبالغه و غیره بالاجی در
 پی رگهجوی بهوسکه که با فوج بسیار بمردو هبات شدت آمده بود تا سخت و گهجوی تاب نیارده و از ملک جنگ بدر رفت و
 بالاجی نیز مقتضی المرام به کهن محاورت کرد و در سال سیخ و حسین الف و احدی مایه بهاسکر مایه هبات هبات هبات هبات هبات
 شده هبات جنگ مصطفی خان افغان را باین کار متعین نمود و خواست که بمکر کار آن شدت با تمام رساند و درلے مصطفی
 خان قتل و تار کرده بهاسکر شدت را بملاقات طلبید و وقت ملاقات که اکثر نماید و افواج هر دو طرف حاضر بودند بهاسکر گشت
 و بهاسکر و عا و د و باین طرف گزیده شدند و فوج او نیز هم و پریشان گردید و چون هبات جنگ در حروب مرسته مصطفی خان
 افغان که بنور بازوے او هیچ حاکم فتح یافته بود و مدد به سلب نیانموده بود و از بادشاه برائے او منصب پنجهاری و
 خطاب به جنگ در خواسته بود و اما و مدد و ادن هو عظیم آباد و دیگر مدد ماکه بقید قسم در میان آورده بود و از آن یاد
 نیارده و مصطفی خان باین سبب باوے مخالفت کرد و با چند هزار افغان که بسی آنها کار لے هبات جنگ صحت هلولی
 گرفته بودند از مرشد آباد به عظیم آباد رفته و با احترام الدوله هبت جنگ صوبه دار آنجا بگجیده در عین گرمی جنگ
 ماکه تغلکی چشم مصطفی خان سبده در مدح اقتدار و ترضی خان سپر او دیگر ز قلعے او را گمانی مرگ او گردید و شکست
 به لشکرش رسید اما اقامت ناموس الموال را پیش گرفته با هستگی قطع راه نموده و وقت نور آوردی افواج هبت
 جنگ بهادران بر گشته مقابلے نموده و چون در منزل شهری پور رسیدند از جیات مصطفی خان معلوم نمودند و نیز بهوش
 آمده و شکست نام بسیار خنده از نیزگی تقدیر تحمیر گردید و هبات جنگ نیز به عظیم آباد و تعاقب او روانه
 شد مصطفی خان خود را بقلمه چله و عمارت صندری جنگ کشیده و از آنجا استعدا و حرب نمود و چون به عظیم آباد رسید

رگهوجی بهولہ دربرودان رسیدہ بود مہابت جنگ با او سخن صالحت کردہ در کج دار و مزینگز رانیدہ مصطفیٰ خان
 باریگر ساز حرب کردہ و ہیبت جنگ نیز از عظیم آباد بجائے حرب او برآمدہ و در لواحق جیکدیس پور بمصطفیٰ خان مقابل
 شدہ و مصطفیٰ خان چون برق و باد بدین پناہ حملہ آورده و محار غنیمت و افتخار مصطفیٰ خان رفقاے اولیہی ماکر زدا
 چون تقدیر اینقدر تیر تیر و دیگر بود فائدہ بران مترتب نشدہ و کلمہ لنگلی برسیندا و رسیدہ در حال طرب داد و افواج او
 انہزام یافت صاحب میر التاخرین بود چونکہ مصطفیٰ خان سنی و مہابت جنگ شیعہ بود آن امیر دلیر را کہ در محارک مہالک
 جان و مال و آب و سہ مہابت جنگ را حفاظت نمودہ و سبجی او حرکہ را اختتام پذیرفتہ بود نہ بسیار بدگفتہ حالانکہ بہین
 کار کہ مہابت جنگ باولی لغمی خود یعنی سراز خان کردہ مصطفیٰ خان نیز بسبب خلاف و مددہ کی مہابت جنگ افتتار
 نمودہ جائے بدگفتن نمود مصطفیٰ خان با مہابت جنگ جنگیدہ بکلی بکلی غلبہ کیا و کہ متغیر بنام او شدہ بود از ہیبت جنگ
 جنگ کردہ بود بہر کیف صاحب نظران از عبارت مضمون کتاب موصوف علت بدگفتن مصطفیٰ خان میدانند و مہابت جنگ
 بعد ازین ورق مصالحہ را گردانیدہ و رگہوجی صاحب کنگ را متصرف در آمدہ بود از ان طرف سوئے غلبہ آباد آمدہ بعضی خان
 و دیگر افاضہ نقلے مصطفیٰ خان آمیختہ و مہابت جنگ نیز در تعاقب او رسیدہ رگہوجی را افواج مہابت جنگ سحر اتفاق
 افتادہ و مہابت جنگ سخن مصالحہ گفتہ موثر نیفتاد و رگہوجی راہ مرشد را گرفتہ مہابت جنگ نیز چپ را روانہ شدہ و راہ
 محاربات واقع شدہ و اکثر غلبہ مہابت جنگ راست بود چون رگہوجی شدہ آباد رسید و مہابت اطراف را ناخستہ چوکی بت
 جنگ سید محار بہ قوی و واقفہ رگہوجی از میدان برنافتہ مہابت جنگ اورا تعاقب نمود و رگہوجی از دور و نگاہ بدست
 مہابت جنگ معاودت نمود و احوال آن مولو بسیار است کہ در کتب مبسوط تشریح مندرج است چون را قمر غرض بامدین
 و امر لے اقوام غل و ارتد شیعہ آن نہ پرداختہ بہین قدر را برائے سلسلہ تلویح لایبی کافی میداند الغرض ہیبت جنگ
 ستمیغ و ثمانین الف و یا بہرست عبدالرشید خان و مراد شیر خان افغان کہ نقلے شیعہ خان بودند کشتہ شدہ و ایشان
 وقت ملازمت اورا کشتہ و قریب بہ صمت ہندو تک روپہ از تقدیرش متصرف ایشان را آمدہ مہابت جنگ بعد ازین واقع
 بہر تہیہ انتقام کمر بستہ و میرحبیب با جالوجی پسر رگہوجی بہولہ این حالت را دیدہ و بظنیم آباد رسیدہ و افغانہ اتفاق نمودہ
 بہیبت جمہوری قریب بہ ہندو ہشتاد ہزار سوار و پیادہ گردیدند و مہابت جنگ نیز ساز و سامان کردہ و مقابلہ رسید
 چون طاقی و فلقین و اقشد مروان ہلہ رست سخی بکشا زدہ و بایستہ ہلال جزأت در میدان محاربت افشردند و محارک عظیم
 و اقشد آخر حروب ضرب بسیار در شیر خان و شیر خان کشتہ شدند و مہابت جنگ نظریافتہ مرشد ہم منہزم شدہ و مالک ملک
 فراگردیدند و جالوجی میرحبیب را در مندی پور گذارشتہ و ناماجی برادر خود را عبد و او متحصن کردہ خود بخام خود رفت
 و مہابت جنگ در پنجانی سناشنی و تین الف وادیہ توجہ ایشان شدہ چون مقابل شدہ میرحبیب ناما تاجی باب
 معاودت نیامودہ منہزم شدہ و قلعہ بہارہ بہائی و لگ را متصرف خود کردہ و میرحبیب در مرشد را تعاقب از

صددنگ اخراج نموده رسیدنی پورچهاونی نمود و در سنه اربع و تین الف واحدیمایه باروکر میرحسب و مرطبه داخل گشت
 شدند و مهات جنگ سواری کرده و در مقابل میرحسب و مرطبه انهم را یافتند و مهات جنگ معاودت نمود و
 و بعد از آن در میان مهات جنگ و مرطبه باهم باین قرار مصالحت کردند که میرحسب لوکر مهات جنگ شده کنگ
 با و عوض باشد و جوان معه و از ده لک روپیہ دیگر به رگھوچی بهوسلہ تعلق دارد و بعد از این امن امان در جنگ
 پیدا آمد و میرحسب با جانجی پسر رگھوچی که در سنه ست و تین در گنگ آمده بود و برادرانگی جنگیده گشته شد با رگھوچی
 ازین سبب از پسر پادشاه در سنه تسع و ثمانین حین قلی پسر بیت جنگ گشته شد و مهات جنگ نیز راه عدم
 گرفت و صولت جنگ نیز همان راه رفت و مهات جنگ هم در همان سال جام فست نوشید و ذکر جنگ بعد از این در
 اوراق آئینه بیاید انشا الله تعالی ✽

ذکر رفتن نظام الملک آصفیاء بطرف کهن حرب و ضرب بامیر ناصر جنگ پسر خود و ظفر بانی بتقدیر ذوالمنن

آصف جاہ کہ در ہفتدہم محرم سنہ
 یکہزار و یکصد و پنجاہ و ہجری
 باز درگی برآمدہ بود و بعد از غدر

معذرت و بدر رفتن حمۃ الملک سید امیر خان معاودت کرده و بعد از ایستہ چند با تمام شوریدگی در پلازم کهن
 شدہ قناتہ دہ ماہ ہجواب و سوال گذرانید چون چارہ نیافت سامان حرب کہ در سنہ اربع و تین الف واحدیمایہ
 در سوادوانگ آبا و امیر ناصر جنگ جنگیدہ فخر یافت و ناصر جنگ خمی شدہ سیر پر گردید و ہمدین سال موتمن الدولہ
 اسمحٰن خان وفات یافتہ بادشاہ کہ بہ پسر و محنت مفرد داشت اورا خطاب پدر دادہ و وصو بہ مالوہ بنظیر الدولہ عظیم
 الدولہ خان بزنہ سید اعتماد الدولہ فرمود کہ این خان عنایت شد و انتظام الدولہ پسر اعتماد الدولہ بصوبہ داری جمیر سرانرا از
 گردید و در ہجرت سال شمارہ دوزنب سرئی شدہ ایک ماہ دیدہ میشد و فوج داری پشایا بہ بہت دلی خان عطا گردید و
 مصمام الدولہ پسر مصمام الدولہ قناتہ و ران ہفت ہزاری شد و در سنہ اربع و تین الف واحدیمایہ محل خوشتر
 صفیہ سلطان یکم خواہر زادہ سادات خان ووالفقار جنگ در خانہ بادشاہ خستہ پیدا شد و در سنہ خمس و تین الف
 واحدیمایہ قاضی القضاۃ تاج محمد خان انتقال کردہ خدمت قضا بہ مراد الدین خان مفتی مقرر شد و در ہجرت سال پنج صد و
 کہ بسیجی را جبہ سنگہ کچھواہ و انتہام خیر اللہ و شیخ محمد عابد ہندس شدہ بود با تمام رسید و بادشاہ را عرض داشت کہ
 واقعتہ شفا یافت و در سال ست و تین الف واحدیمایہ بادشاہ فرامین طلب بنام حمۃ الملک سید امیر خان صوبہ دار
 الہ آباد و البانصو خان ہمدرد جنگ قراقریلو ترکمان صوبہ دار او دہ و سید کر یا خان صوبہ دار لاہور و راجہ سنگہ
 راٹھور والی جوڈہ پور و راجہ دہیراج سوائلی جی سنگہ کچھواہ والی جے پور و دیگر امراء نمودہ و البانصو خان قوجے
 مکمل کہ سیار سے از ایشان بخلان بودند شاہجہان آباد آمدہ و جلوس شکست بسیار قریب برج شمن رسیدہ مفاہض ضابطہ

از خیل فرو آمد و از نوزده تسلیحات اربعه بجای آورد و بادشاه و فرستادگان مالداران کگل و انبواخت و آخر وزیر الماک
 اعتماد الدوله سید قمر الدین خان بهادر نصرت جنگ در منزل اورفته و صفدر جنگ تا نصف صبح خیزه استقبال کرده هر دو بر یک
 مست نشستند و بعد از آن صفدر جنگ و وزیر پیش برائے ملازمت بادشاه رفتند یعنی اول وزیر قلعہ وقت بعد از آن
 صفدر جنگ رسیده بملازمت بادشاه و نیز گردید و عمده الملک میر ملواری سپر سید و کریان خان ناظم لاهور و غیره رسیده
 اما اینهمه فوج و لشکر امرائے مذکور و تجملات ایشان در شهر شاه جهان آباد دلی، سیح علوم نمیشد که کے آمدند و کجا پنهان شدند
 حالت آبادی دلی تا بیان حد رسیده بود که هزاره سپاه امر داخل شهر شده اهل شهر را بیچ زیادتی معلوم نشد و همدین
 آوان به نظام الملک آصفجاه ملک کرناٹک رافت کرد و سیفیظ الدین و سعد الدین از خدمت میرانشی معزول شده خلعت
 میرانشی به صفدر جنگ عنایت شد و نیز صوبه داری کشمیر بغیر نواب اسد الدوله اسد یار خان به صفدر جنگ عطا گردید و صفدر
 برادر خان زاده خود فیض محمد خان را با فوج از مغلیه از جانب خود بان صوبه فرستاد و همدین سال به اقرار تحسین اقع
 شده و در همین سال شادی شاهزاده احمد میرزا با دختره از اخوند مهابت خان واقع گردید و مهر پرور یکم زوج بهادر شاه
 جد محمد شاه اتقال نمود و چنانکه نوشته شد صوبه گجرات و بلوچ از دست گاشندگان بادشاه بدر رفته تصفیه مرطبه گنده
 بودند هر چند از پیشگاه بادشاه صوبه داران آنجا مقرر میشدند اما بیچ کار نمی توانستند نمود و درین سال صوبه داری مهابت
 به فتح الدوله مقرر شد و محمد یار خان که از سرداران نادر شاه و سبب محنت و شقت همه پیش ترک داده و زند تزاری شده
 بود و بعد از رفتن او رفاقت صفدر جنگ اختیار نمود و وقتیکه مهابت جنگ نزد صفدر به بالاجی مرطبه فرستاد محمد یار خان و نزل
 سه سرام با سعد و از سواران نعل برایشان تاخته فوج مرطبه و هیبت جنگ را شنیدم کرده زر را بگرفت و محمد یار خان
 رفیق فخرالدوله گشته خواست که غلطان را از رفاقت صفدر جنگ جدا کرده گجرات برو فوج نعل که بفاقت صفدر جنگ
 تن پرور شده بود رفاقتش قبول نکرد اما سعد و از مغولان رفیق او شدند و محمد یار خان فخرالدوله را که گجرات بر د
 فخرالدوله را صحبت با آن سردار و لاورد و زنگرفته جدا شد و محمد یار خان چند سزوی لوده چون در هندوستان
 سردار سے صاحب حرارت و محنت نیافت ناچار با وجود خوف نه نادر شاه بایران رفت چون نادر شاه پرسید که
 از غضب من ترسیده رفته بودی باز چرا آمدی گفت گشته شدن از دست چون اوجوانم و س از زندگی و میان
 ناموران بسیار خوشتر است نادر شاه این غدار را چپ نیده بنوازش ملوکانه لواخت و فخرالدوله چون با محمد جان
 نماند دستگیر مرطبه شده بدلت تمام گشت و در سال سبع و حسین الف واحد بیا به دیوانی تن به عبد المجید خان کشید
 عنایت شد و همدین سال آصف جایه قلعہ مالک گنده را از دست مغرب خان و کهنی بر آورد و درین سال آقابل مالک
 مہاراجا ایشری سنگه سوانی خلف راجه دتراج جی سنگه والی جی پور بملازمت رسیده خلعت یافت علی محمد
 خان روم ملکہ که اہل توابع بعضی اورا سپر و بنی سپر و بالانژاد و پرورش کرده سواری افغان میگوند بنابر

شجاعت نمود و منتهی ببلایست غلظت الله خان و فرید الدین خان که از طرف افتخار الدوله وزیر صاحب بیمار بود و نگذاشته اند که
 سادات باره از جانب بادشاه و سادات تورانی جلالتها بیکار برده بود و روشناس وزیر گشته جاه منصب یافت
 و با غنچه بسیار بر خود گرد آورده اقتدار و وفای بسیار ساند و عمر و زنده و صوبه داران آن نواح که فرستادگان وزیر
 بودند و برگزیده شدند علی محمد خان انتقالیست حاصل نموده و اول جاگیر در نواح سنبل بر او آباد یافته بود و درین وقت سر
 از اطاعت پیچیده از نال گذاری دست کشید و وزیر راجه برانند را بتاریب او فرستاده راجه از علی محمد خان خرم
 شد و علی محمد خان اسباب و زرینے بسیار ازین فتح بدست آورده و پروبال درست کرد و همین زمان با وزیر لاک
 گفتگو و معاشرت شده نسبت و خیر خان مذکور با معین الملک پسر وزیر مقرر شد و ازین و بقیه امارت او دست
 نشست و در تبار و از حد گذشته جمعیت انعامان او بچهل هزار رسید و بریلی و بدلون و بن گنده و سنبل و
 امروهر و غیره را بنصف خود آورده و در سال شصت و نهمین الف واحد یاب بداعیه کوشال علی محمد خان پیش خیمه پادشاه
 برآمده و خلعت قلنداری به سادات خان و از القاری جنگ صوبه داری دار الخلافه عطا شد و بادشاه بقصد او آن
 رسیده علی محمد خان تاب نیاورده و قلعه بن گنده متحصن نمود و چند مقدمه جنگ و قائم الدوله قائم خان تایم جنگش
 و غیره امر لے رکاب خواستند که اجزائے قلعه را در شکست علی محمد خان را بگیرند چون اتفاق در امر او عدم اتفاق در امر پادشاه
 پیدا بود وزیر معانی تقصیر علی محمد خان کوشیده و آخر او را از قلعه برآورده بملازمت بادشاه رسانید و اموال و اجناسی
 که در قلعه داشت ضبط گردید و بادشاه طبل مرحمت گرفته و بار الخلافه رسید و در همین سال اشرف خان پسر امیر الامرا
 مصمم الدوله خان دوران انتقال نمود و اسد الدوله اسد یار خان نیز درگذشت و ذکر یا خان صوبه دار لاهور هم
 رخت هستی بر بست و خلعت صوبه داری لاهور به افتاد الملک وزیر الملک عطا شد و خلعت نیابت به سیدی خان
 و پسر شاه نواز خان عرف میرزا پهلوانی این لے سید ذکریا خان که خواهر زادگان او بودند داد و در میان هر دو برادر
 مخالفت شده و سید شاه نواز خان برادر کلان خود سیدی سیدی خان را قید کرده و سیدی سیدی خان سجده از قید بد جسته بدلی
 گرخت و شاه نواز خان بر سر امارت جائے گرفت و همدین سال برادر سید یار خان سید اسد الدوله خان انتقال کرد و
 در خانه شاه نواز احمد میرزا پسر متولد شد و در سال شصت و نهمین اکثر اموال ذکریا خان ضبط شده رسید و بهر فرمان
 خواهر لے علی زینے را بر لے مرشد خود بجهت آورد و پدرش تاب نیاورد و بهر فرمان را گشت و خود نیز بدست مردم
 او گشته شد و همین سال عمده الملک سید امیر خان کا قندهار بهر ساند و بود ادب خیال بادشاهی بر طرف کرده پاس
 از حد خود بیرون بر دروز بادشاه را بمقدار لے عرض میکرد و بادشاه از طول سخن او منتش شد و گفت که عمده الملک
 باز روز دیگر عرض خواهی نمود و عمده الملک گفت که دو سکه است باید شنید بادشاه باز قدر سمبر کرده و آن سخن را
 اعاده کرده و عمده الملک همون جواب داده تا سمر تبارین سخن از جانبین همیان آمده روز نافر و نون خان ظاهر بر آن

مکلف خانمان بر باد است بزمی عنایت نواخته در می طها کرده گوش انداخت و فرمود که این در سلطه لعل شام حشر مشغول
باید که در گوش اولاد خود در انداخته باشی میدانان این الی آلان در خاندان این خاکسار جهان بهمین قاعده تصریر است
که در یا حلقه طلای گوش سپردن از ندر چون بادشاهی در خاندان درانیه بود این عطیله باعث فخر میشد و امروز
کسی نمی پرسد الحاصل باعث عروج احمد شاه بر مراتب بادشاهی چنین نوشته اند که حضرت شاه صابر نام در شکی صاحب
دل از لاهور بشکر نادر شاه رفت و نظر سے از انظار عنایت بر احمد شاه انداخت و خیمه بیگانه مختصر از چادر چو بهار تزیین
نموده و از گل اسپان ساخته پیش آن نهاد و دیگر چون احمد شاه بسلام نادر شاه میرفت و بحضور بادشاه باطنی و ظاهر
شاه مبارک میرسد شاه میفرمود که ای احمد خان با تمام سلطنت تو میکنیم و بعد از قتل نادر شاه در ویش علیها الرحمة
از گل چو تیره بنا کرده احمد شاه را نشانیده گفت که تخت توست و گیاره بنیر بر تیش نهاده فرمود که این تاج توست و تو
بادشاه درانی خواهی شد و احمد شاه از همان روز خود را درانی نامید و قوم ابدالی را که شعبه ایست از قوم صددونی افغان
درانی نام کرد و الغرض احمد شاه بعد قتل نادر شاه با گروه خود اسباب و اموالیکه بدست رسید گرفته روانه قندهار شد و در
راه خزانة کازابل بار و وی نادری سے بر دنیا یافته متصرف شد و قندهار را گرفته بکابل رفت و هر دو را بقبضه خود
در آورده و هفت نوبت بر هندوستان رسید درین میان که سید شاه نواز خان بر صوبه داری لاهور متصرف بود و سید
یحیی خان برادر خود را که داماد امانت الدوله و برادر برادر نواز جانب وزیر خجسته بر داری شده و شیخان بر انداختن
خانمان او را خوانان بودند بصلح ایشان نامه بر احمد شاه درانی نوشت که درین طرف تو جبر باید که اینان زمینیم و شاهی
از شما و وزارت از ما خواهد بود و احمد شاه برین پیمان حسب استدعای او فرمائی بوسه نوشت چون این خبر نوزیر رسید
نامه به تهمید به خواهر نادره خود یعنی سید شاه نواز خان نوشت که حیف است که شما داعیه اطاعت افغانی بیا اول نموده آید
و تمکلمی که گاهه از خاندان مانده پسندیده آید باید که ازین داعیه پشیمان شوید که صوبه لاهور و کشمیر و کابل و پهلستان و
قمان از شما خواهد بود چون احمد شاه به پشاور رسید نامه به شاه نواز خان نوشته حسب عده بهر چه خواست
شاه نواز خان جواب ماف داده شاه صابر پیشتر به لاهور آمده شاه نواز خان را گفته فرستاد که این شهر مولد منشای
من است و حقوق مردم بر من ثابت نمیخوایم که خلق اینجا علف تیغ میدیند ابدالیان خون دشمنان را بقض عهد مبادت
نموده آید پیش فاتی و خلق معیوب است و تیغ شما تیغ ابدالی برابر نیست کسی گفت که اگر تیغ ما خوب است و تیغ او
از آهین جواب داد که تیغ هر دو از آهین است اما اقبالش بر عروج است مید شاه نواز خان در ویش را سحر و تنه را
منسوب نموده نظر بند کرد و ناچار شاه درانی از پشاور حرکت کرده به لاهور رسید و شاه نواز خان نیز لشکر آراسته مقابل
شد علی حصار بیان با گفت که امروز بدو در میان جنگ نکنید که فردا نظر از شما خواهد بود شاه نواز در سکر فرود آمده
مخالفت هر چه غریب نمود و ابدالی نمودار شده و دو صد کس از غفلان و قزلباش لشکر هندوستان بر ایشان تاخته پسپا

نمودند اما دیگر از لشکر دُرانیان رسید و غلبه بر من شد و در کس لاملان از لشکر ابدالی در تعاقب ایشان داخل
 شدند و فوج هند به لحاظ اشتغال سواران خود توپ نیست و اخته جنگا متقیست عظیم بر باشد شهرنواز خان که بر
 دسترخوان نشسته بود و سوار شده تا شام جنگ تا کم بود و قریب شام سواران احمد شاه از سنکر سربون رفتند اما روز دیگر
 اکثر لشکر مندر روانه شهر شدند و شاه نواز خان که سوار است تاده فاصد حرب بود و ناچار هست که فرود آمده تدارک
 نماید و آن روز جنگ متوقف نماید اما رانش نگذاشت و توانست که بحصار رفته محصور شوند چون فیل سواری را از
 خیراتش گذشت لشکر او دست بخارت کشاده اراج نمودند و شهرنواز خان ناچار شهر رفته خواست که بوسیله
 شاه صابر صلح نماید اما درین هنگام بعضی از سیه بختان درویش را شهید نموده بودند و شهرنواز خان بسیار آزرده شده
 سنگ فرش بر سینه بخشی که باقی این کار بدو بود زده و زو جلا بنفید گرفته راه فرار اختیار نمود و احمد شاه بعد از فتح عسارم
 شاه جهان آباو گردید +

ذکر محاربه بنبراده احمد میر گورکان احمد شاه دُرانی با دُشاه افغانستان
 چون اخبار بخیر لاهور و تهیسی ملی گویش با پیشا

محمد شاه رسید و رسنه احمدی و تین بابا بعد از الف شانزده احمد شاه پسر که خود را با وزیر الماک اعطاء الدوله سید
 قمر الدین خان و ابوالمنصور خان بهادر صفدر جنگ و تاقینلو ترکان صوبه دار او دهر و راجه ایشری سنگ کچو و اوسه والی جے پور
 و دیگر راجا هُے را حضور سیسود و برید رسالات خان و الفقا جنگ امیر الامرا و عین المکاشیر جنگ پسران وزیر و محمد محرم
 سینه مذکور بدین مهم خصمت فرمود و وزیر را بدست خود فتح پیچ بر بسته و طره با دلا و سر دشتار خود بر آورده بدست خود
 بر سر وزیر بست و شانزده و فوج بسیار توپخانه پیشار روانه شدند و احمد شاه با هفت هزار سوار خود که در رکاب او همین قدر
 بودند پسر مندر رسیده و شهر را تاخته و شانزده احمد شاه گورکان نیز عنان توپ و جلا با و انعطاف نموده و جلا با و رسد با و جلا
 بسیاری فوج و شتم سنکر بست و خضر خندق نموده و مورچا لپا تایم نمود و احمد شاه دُرانی قدرے از اعرا بهائے تهبازی و گولہ
 توپ و بان که در عقب شانزده هُے آمدند بدست خود آورده از بانز دهم است و شتم ربع الاول آتش جلا و قتال هُے
 افزوختند و سربای جات یکدیگر گشته و گولہا هُے توپ و تفنگ سیوختند اما در همین ایام گولہ توپ خمیه وزیر رسیده و وزیر که
 نماز پشت خوانده و بصله بود ازین صدمه برگزگه اُے عالم الفقا گردید و راجا ایشری سنگ کچو و اوسه بار دیگر راجه هُے را بصوت
 کم هُتی کرده و از گشت شدن وزیر دل باز دست داده با بست سسی در کس از انواج خویش و راجگان دیگر قدم فرار
 در بادیه مار نهاده راه وطن در پیش گرفت ازین سبب رخنه عظیم در دنیا و استقلال لشکر بادشاهی پیدا شده صفدر جنگا
 و سید عین الماک پسر وزیر از جاسے نرفته در رکاب شانزده ماندند و در اینج بست و شتم احمد شاه ابدالی دُرانی بر و طال
 وزیر حمله آورد و عین الماک پاسے ثبات اتوار داشت و املک عظیم و سادات تورانی که در آن مورچال بودند با هُے

شجاعت افشود باز سعادوت کشادند جنگ عظیم واقع شد و صفدر جنگ جمیع مغنان را کدر لشکر او بودند فرمود تا پیاده شده و با فرج خود با دایمیں الملک پرداخت محاربه قوی واقع گردید ہم درین هنگام آتش در بان کسے لشکر احمد شاه درانی افتاد و با نهاد و لشکر او فتنه شدند و تخریب قیامت انگیزند سلطان و ابدالیان ولایت کازجنگ بان غیره واقفیت نداشتند ازین صدمه بریشان شده گفتند که این بلا نیست از ہندوستان کہ شاه کوشاہ کو سگوید و شاہ مارا بھیجید یا انہماہ شام افواج احمد شاہ درانی پاماری کردہ وقت شب فرود آمد صبح دیگر احمد شاہ درانی تاب مقابلہ و خود ندید و بلبل ارتحال کوفت و و شاہزادہ احمد شاہ گورکان مظفر کامیاب رحمت نمودہ و از دربار بادشاہی صوبہ لاہور و ملتان رسید معین الملک پسر وزیر مقرر شد و فرمان بادشاہ رسید کہ شاہزادہ و صفدر جنگ روانہ حضور نشوند و شاہزادہ منور در پانی پت بود کہ سلطان محمد شاہ و وزیران بخت و منعم شہر بیج اتانی سنا حدی و تنین و الف و احدیما بیا انتقال فرمود و در سہ چند مصلحت خبر وفات اورا فہمند ۵ شہ نکات شہ روشن افترانکہ از و ۶ چو آفتاب جہان جنگی فروغ گرفت ۶ چو شہ سجادہ فرودس زین سرے پہنچ ۶ سرود و الف غیبی لکھو بخت رفت ۶ مدت سلطنت اوست و نہ سال پنج بخت اوست سہ یوم و مدت عمر او چهل و ہفت سال و یکماہ و پنجروز و در پائین مزار حضرت سلطان الشاہ خواجہ نظام الدین اولیا قدس سرہ مدفون شد سکہ ابا بن بہیت بود ۵ ز فضل حق شہنشاہ محمد شاہ دین پرور ۶ درین عالم زدہ سگزد مہر و روشن تر بہ محمد شاہ بیار رحیم دل و نیک الطوار و بہ آزا خلق و قتل کسے راضی نبود با وجود آشوبہ کسے بیار کہ از اہل کسے سادات بارہہ سادات تورانیہ و غلبہ مرٹہ و ورونداد شاہ و احمد شاہ ابدالی آبرو سے سلطنت بہ نفع کہ توانست برقرار داشت چون عیش طلب بود و اوقات خود اکثر لہو لعب میگذرانید از دستیکہا سے موفور در کار کا باظہور میر سجد و بہین سبب فتنہ ہائے بسیار پیدا سے شدند ابا بعد از کسے چنان ہم نماند کہ شوکت و عزت سلطنت را برقرار دار و مردم سگت اول بسیار بودند اما اشراف جملہ ملکہ زمانی بود و دختر سلطان فرخ سیر و دیگر صاحب محل خواہزادہ سادات خان این مجموعہ بن زمان بودند و از مزہا سے او او دم بائی بود کہ احمد شاہ از و متولد شد و بعد از ملوس بختاب نواب قدسیہ صاحبہ بانی یافت و پسران او شاہزادہ احمد شاہ بود کہ بخت شست و از دختران او حضرت بیگم بود کہ بعد احمد شاہ درانی در آمد و دیگر اولاد از ذکور و اناث و صغیر سن مرود و امار و درائے حمدا و جملہ از قوم سادات بودند و ہمچیک از امرائے مغل بپای عظیم تر سید اول سادات بارہہ رام انتقار امارت و وزارت و کف داشتند و بعد از ایشان سادات تورانیہ باین کار پرداختند الغرض امرائے جملہ سادات بودند یعنی وزیر الممالک قطب الملک سید عبداللہ خان و امیر الامرا حسین علی خان از سادات بارہہ بودند و در عہدک ہا متعلقین ایشان لہجہ ہائے امارت سرفراز بودند و بعد از انہا نظام الملک آصفجاہ سید معین قلیج خان صوبہ دار دکن و وزیر شد سید محمد امین خان اعتماد الدولہ و پسر او محمد الدین خان وزیر نیز سادات تورانی بودند سید محمد امین خان از اولاد میر ہا و الدین نظام الملک از اولاد میر شاہاب الدین بودند

هر دو برادران اولاد حضرت شیخ الشیوخ سید شهاب الدین سهروردی علیه الرحمۃ بودند و در عهد شاه جهان با شاه از ستیغند
 که وطن ایشان بود به بند رسیدند و چون به بلخ اسکنوت ترکستان که وطن شانان گورکان بود و بخمال اعر از اولاد حضرت
 شیخ الشیوخ علیه الرحمۃ بمنصب بلند رسیدند و علاو ماینه سید محمد امین مخاطب بر بران الملک سعادت خان موبار را و در
 که از سادات حسینی موسی نیشاپوری بود و ابا بعد از ولوج دای داد او سفیر جنگ ترکمان بدین عهد رسید و دیگر سید علی
 سید عبدالصمد خان و دیگر جنگ بود از سادات تورانیان اولاد حضرت سید خواجہ عبداللہ احراز قدس سره بود و وطن او نیز سمرقند
 بود و آنکس او در عهد پسران قلی خان کوزیک والی ترکستان شیخ الاسلام بودند و بعد شاه او از گریب عالمگیر به بند رسیدند
 و بعد عبدالصمد خان پسران او که با خان و بعد از او رسیدند و از خان و سیدی خان موبار داری لاهور رسیدند و عمده الملک
 امیر خان سید حسینی بود از نژاد حضرت خواجہ نعمت اللہ قدس سره و جد امیر خان سید خلیل اللہ در زمان جهانگیر شاه به بندو
 رسیده بود و پسرش سید روح اللہ خان بخشی و امیر مقتدر بود و سید امیر خان موبار دار کا بلع آباد و غیره مانده سید سادات
 خان ذوالفقار جنگ لیر الام از نژاد سادات بود الغرض در عهد محمد شاه جملة امور سلطنت از امارت و وزارت و موبار
 در دست سادات بود و مستاره اقبال امرائے فعل چنان غروب شد که دیگر طالع نگشت اما صاحب سیر التاخرین طبع
 سادات بار به بخمال تشیع گرفته و در کتاب خود سادات تورانی را بسیار به گفته و روایات بے سوچا برائے ایشان
 تراشیده و هر چند سادات بار به قتل آقا محمّد سلطان فتح سیر راضی شدند و بران الملک را که شنیه میدا نسبت
 با وجود آنکه تیغ بر سر سادات بار به کشیده و در هنگامه نادر شاه ملکه امی را پسندیده و مصالحه را بر سر خود و دوازده سال
 مردم دلی و وفادان دلی نعمت خود بر آورد و سید الدوردی بهایت جنگ را که تیغ بر سر آقا محمّد سلطان افشار
 صوبه دار بنگال را به بخمال تشیع بد گفته و قبل از ایشان را بر خداوند تعالی استحواله بقدر نمود و سادات تورانی سیر یعنی
 محمد امین خان نظام الملک را بدین جرم کد بر و سادات بار به طرفداری محمد شاه آقا محمّد خود نمودند چندان کوشش کرده که
 بیش از آن در گمان نیاید اگر طرف سادات بار به بخمال تشیع بر سر علی اللہ علیه السلام گرفت اینها هم از مومن نژاد بودند
 باز قبایح یکے را حواله تقدیر کردن و خولی مانے دیگرے بفضل شکر بشمردن از ذاب تاریخ نویسی بعید است و همدین سال
 اصفهان نظام الملک سید قمر الدین حسین قلیج خان فتح جنگ بهادر نظام دکن انتقال فرمود و بسیار صفات حمیده و عادات پسندیده
 داشت با علما و فضلا و فقرا صحبت داشت و صاحب کمالات عرب عراق و ماورالنهر و خراسان و تمام هندوستان
 صیت کرد و اورا شنیده بهر که ماندند و بهر کس را از اخو لیاقت رعایت میفرمود و از دست زور و شوکر فهمیده
 سخت حبابش را در سامان فتنے خود بهایش و جوالش را در سخت تا داغ محبت دل دلوانه ما شمع گریه کرد
 سر پروانه ما طرح کاشانه ریخته رنگ فناست در مرق آلوده و وسیل زور و لانه ما چون محمد شاه بادشاه
 و اعتماد الدوله وزیر و کشف جا به سر به و همین سال رحلت کردند میر غلام علی آزاد بلگر امی و زارنج گوید

سے رکن مکتب ہندوستان رفتند و قاضی سہ در لگانہ انکرف دہر و برائے رملت این ہر سہ یافتہ تاریخ و نماز
شاہ زمان و وزیر آصف دہر و

ذکر بعض از شعرا و عہد او

شاعران مخلصہ در شمس کیوس حکومت نواخته اند کہت در عہد عالمگیر بادشاہ ابوالامر زاد الفقار خان بسربے رود و در عہد
محمد شاہ غدرت وزیر المہاک سید قمر الدین خان سے بود و از بیگناہ بادشاہ خطاب نمودن و امتنا شد و تصایر بسیار در
صح امر اسے عظم کرد و در وقتیکہ دولت سادات بارہ بہ افتخار رسید و محمد شاہ گورکان تخت سلطنت انتقال یافت
قطعہ تاریخی گفتہ بنظر رسانید و ہزار روپیہ خلعت و روضہ یافت مادہ تاریخ این است کہ آفتاب ملک اقبال از کون
آمد بر دہ از دست سے نکند و رفت دنیا کے دون کے کشکشل حاصل و بگونہ خمیر چندین لکھا فتنہ کہ خیزو
و بدان سید محمد مصوم خطاب بہ عالمی نسب خان نسب ابو جعفر سید امیر کمال علیا المرتعہ میرسد و لاہور توطن اختیار کردہ
بود و بر فراقت نواب سیف الدولہ سید عبدالصوفان دہلی بیگ بہادر میگذازید و ہر روز مجلس شاعر و العقاد سے یافت بعد از
سید عبدالصوفان محبت شعر بہم بخوردہ و بدان در شہتین دایہ و الف جان بجان یزین پھر از دست سے جان حاضر لبان دل
سیکنی طلب نیست و ایک شیشہ بویکست پہلے سے جل نیست و رائج میر محمد علی سیالکوٹی راجہ سے بود و غدرت نواب فی الدلو
سید عبدالصوفان دہلی بیگ بسربے رود و سید محمد فاضل خان خواہ زادہ سیف الدولہ بود و بیگست کہ مصر عوا کے شہر است سے
خاگشتہ فتنہ بند و از دست توہ صبح ثانی بایگشتہ رائج بدیگست سے از کان ناختہ غور و دم فزنگ از شہت توہ
از دست در شہر سید محمد عبدالصوفان سے کہ بیگوید ترا عبد الصوفان باز جهان رفتی و زمین لگینت گر کھلتے ہست
رفتی و فلک سخت و ملاک لشکر و انجم سپاہت شد و پے فرمان روائی تائے ماب جاودان رفتی و رائج در سنہ
خمیسین بایہ و الف وفات یافت از دست سے روز وصل از سیم ہجران توام گریان گذشت و آہ عہد آمد پس از
عمر و در باران گذشت و حاکم حکیم بیگ خان ابن شادمان خان کاوڑک بود شادمان خان از بک در عہد لکیر
بادشاہ در ہندوستان آمدہ بود و منصب ہفت صدی متخزن شدہ در عہد فرخ سیر بادشاہ سہ ہزاری و بزبانہ محمد شاہ
چہ ہزاری شد حکیم بیگ خان نیز منصب یافت اما دامن دولت فقر گرفتہ از نو از گزید و لباس فقر و آمدہ لقب بر شاہ
عبدالحمید شد از دست سے از شہم تو بہار دل خستہ محال است و بیمار پرستاری ہمراہ نہ کردہ است و حال علم نہ پس
در زلف خویش گاہے و زمان رو کہ شب نہ پسند احوال خستہ گان راہ حریں شیخ محمد علی حریں اصفہانی و علوم
خون پائہ بلند دارد و در نظم و نثر نیز بہادری شاگرد محمد صبح فانی بود از وطن برآمدہ در ہنگامہ نادر شاہی ہجرت کرد
و بہ دہلی آمد و از شاہ لاہور رفت وقت و روز نادر شاہ افشار غنی شد و باو گریہ لاہور آمد ذکر یا خان ظلم ہو

خواست که اورا آیین برساند اما حق قلی خان کاشفی که سفارت از محمد شاه نزد مادر شاه رفته بود اورا همراه گرفته بدلی آورد
محمد شاه سپهرغالی برآورد و کرکوشی در همچو نه شعر گفت که ناس است تمناست مردی و از دیو لایخ
هنر که انسان نه داشته است و شعر که شاه جهان آباد را شوریدند و عزین به اکبر آباد آمد به بنارس نعلین گزید
همانجا در گذشت و ای وای بر سیر که زیاده رفته باشد و در دام مانده باشد و متیا در رفته باشد و شاد کم
از رقیبان و امریکان گذشتی و گوشت خاک ما هم بر یاد رفته باشد و شمع را شعله سسل زول آید بیرون و
آو دل سنجگان متصل آید بیرون و آو تو فاش میکند عشق نهفته را حنین و دود لیل میشود آتش ناپید را و
اسحق خان خوشتر می مخاطب به تو من الدوله امیر صاحب جوهر بود پدرش از شوهر بنده و متان آمده و شاه جهان آباد کوشت
و زید و حسن خان و ربه و متان تنور شد و سنا شنی حسین و یایه و الف و عجمی وفات یافت از دست و زرب که
در دل تنگم خیال آن گل بود و غنای خواب من اشب صغیر بلبل بود و در نگاه قلی خان ترکمان از سر کار کصف جاه اول
بخطاب تو من الدوله منصبشش هزاری برین شد بعد از آن خطاب تو من الملک و منصب نیت هزاری و ماهی مرتب
ممتاز گردید و تباریخ دانی و فیو معلوم و کمال بی نظیر بود در سنا شنی مایه و الف و عجمی در گذشت از دست و
شرک محض ست گمان من و تو و من و تو و من و تو و عاقل نه و خان شاه جهان آبادی و زلفه
فراش خانه نواب نظام الملک آصفجه در مع از نظم و شریکیت و آخر عمر خراچی شده خست گرفته و شاه جهان آباد
رفت از دست و نزار واصل غیور ز ندامت حرف سازیها و زبان شمع آخر خاک لیس از درازنیاها و نزار چوپان
نگه ز جوش ناتوانی و چو گل تاراج چیدن رفته ام در زجوانی و عجیب سید قریش بگلای برادر خال را و سیر
عبدالعلیل بگلای بود و در آخر زندگی همراه نواب مبارز الملک برین خان جانب گجرات رفت و در سنا راجعین الف
احدیا به اسپ غائب شد معلوم که جارت از دست و گل جهان به که رنگزار امیر باشد و گل جهان به که ریختن کوش
باشد و گوهر آن نیست که از لطفه نیسان زاید و گوهر آنست که از معدن حیدر باشد و مخلص آن درام چتری لاهوری
الاصل بود و مخاطب به ای وای را بیان و شاگرد میرزا بیدل وکیل افتاد الدوله سید قمر الدین خان و وزیر بود از دست و
گردباد آیمت غیرت احوال تو بس و آرمیدن همه گرفتار شوی و شوار است و گلشن شیخ سعد الله دهلوی از فقر
کامل و از نسل اسلام خان بود و سلسله نسب او به حضرت زبیر بن عوام منی الله علیه میر سید از بریان پو آمده به دلی متوطن
شد و در سنا احدی و راجعین الف و احدیا به در گذشت از دست و بوقت معان فهمید معنی هائے ناز او و که شرح
حکمت العین است شرکان در ناز او و خاکسار نواب شکر الله خان امارت را با فضیلت جمع کرده و بامیرزا بیدل
الفت و واد و محبت و اتحاد می میداشت از دست و در فادی محبت هر خاغم که آمد و در پائے طالع من
آن را بیدر گفتم و گریه بی بدیه خوشبازر از لطف و رنگین کنیم پائے تر از اوصائے اشک و تسلی از فی

زلف چون نرگس مجسم و دلخ آشفتم نام بوار گل تصویر مجسم و متین افغانی در عهد شاه عالم پادشاه وار و مہندستان
 گردیدہ و دستہ در رکاب نواب ابوالمنصور خان مہر جنگ گذرانیدہ و دستہ جنس مسجین و مایہ الف و گدشت
 از دست س چشم و اطہار دل از بیم رسوائی نکرد و در پنهان میکند چندے متاع بردہ را و خاطر مار از چرخ
 امید جمعیت خلاست و باغبان کے دستہ سے بند و گل پڑھ رہہ را و از دوسراں الدین علی خان عمدہ شہزادہ
 زبدہ فصحا بونسب اور از جانب پدر حضرت شیخ کمال الدین خواہ زادہ حضرت شیخ المشائخ حضرت شیخ نصیر الدین محمود
 چرخ دہلوی قدس سرہ میرسد و از جانب مادر بچہ شیخ محمد غوث گوالیاری رحمۃ اللہ علیہ و دستہ انشی و ایشین و
 مایہ الف از گوالیار بہ شاہجہان آباد آمد و نواب نوین الدولہ محمد اسحق خان نجم الدولہ پسرش اورا شاہزادہ مقرر کرد
 و بعد از ان از روبرو دھرفت و در سرکار نواب شجاع الدولہ نرگمان مغز رش و در بیع الآخر سنہ تسع و تین و ایہ الف
 در گذشت از دست س لشکر کہ مکہ و قس مرغ دل کنتہ آزاد و اگر چہ چشم بہتان را مدام بیماری است و ہشتگان
 عشق را راہ عدم در پیش بود و زخم شمشیرت برسم از خان بر شہتند و گرفت آن مہ ہندی مہ دگر برد و دگر پسر
 حکایت کہ چند و چند است و رباعی س زلفت کہ از تو فہم جان جن است و نازل شدہ سورہ بٹان حسن است و
 خطت کبر و شدہ است خوبی ہمہ ختم و پھر خبر آخر الزمان جن است و اقدس میرضی شوستری پدراوشیخ الاسلام
 آن دیار بود و او بجزار نگاشت عرب و عجم دیار ہند آمد و چندے بخدمت نواب شجاع الدولہ افشار ناظم بنگالہ گذرانید و
 آنجنرند آصف جاہ سید نظام الملک ناظم دکن رفت از دست س ظالم از عہدہ بارستم خوش کشد و عقرب
 از کجوشی بر سر خدیش کشد و ایجاد میرزا علی نقی از قوم قاجار در سرکار نواب آصفجاہ نظام الملک بہت برداشت
 س خطاست اینکہ گویم بچہ حسین داری و خدا نکرده مگر در گہ ہمین داری و دیدہ نواب آفرخان از امر لے
 مغلیہ بود و عہد عالمگیر بادشاہ چہار ہزاری بود و در زمان محمد شاہ پنجہزاری شد گاہے شعر ہم میگفت از دست س
 تا چشم تو زہ کرو کمانے کھینے و یکصید بیا سوزمانے بز میسنے و آفرین اسم اوفیق اللہ شاعرے و آرتہ
 بود و فقیر بچہ پاپوستہ و تھیکہ خان جہان بہادر کوکہ عالمگیر بادشاہ ناظم لاہور شد پرا و حضرت خان بطریق سیرت
 و حویلی شاہزادہ دارا شکوہ آفرین را طلبید بر بود و باران ترشح میکرد حضرت خان تعریف ہوا کرد شاہ آفرین این دو
 بہت زلالی خوانساری بہ کل خواند س خوشا بسے و ابرے کم تیزہ و کباران ریز و از دے ریزہ ریزہ و
 زخم نقش قدم زائل نہ شد و زمین تر سے شدہ اگل نے شدہ و لغت خان نہ اشرفی صلہ مناسب خوانی بوے
 داد آفرین و دستہ اربع و مسجین مایہ الف جان بجان آفرین سپہ و از دست س تخر و حجت قاطع بود صاحب کالی
 قبائے بیضہ بر تن میدرد مرغی کہ کامل شد و نیست جز دامن تر شہنم بلخ کرش و ناز بہ رحمت او چون نکند
 عصیانم و قصہ ہیر را بچہ ناظم آوردہ بود و از ابیات قسملیہ دست س بچہ یان یتیمے تمنا نمود کہ عید آرد

قبول میکردند به نصف جاه و منفردان بود شاهی نوشتند آصف جاه نظام الملک خدیو پری و بعضی وریان آوردند به نصف جنگ
نوشته شامه میان الفغان و کوشیار بدید هر چه مناسب باشد بعل کردید اما صفدر جنگ بنما نظر خوف نظام الملک جز آنکه به
پوشیدن خلعت نکرد چون بعد از آن زودی نظام الملک نیز داعی حق را لبیک اجابت گفت صفدر جنگ بگفت
خلعت بهفت پارچه چو چار قب و زارت و چهار خطاب جمله الملک مدار اللهم فزیر الملک برهان الملک لواب
الواله منصوران صفدر جنگ بهادر سپه الامتاز گردید و از سر الطمینان خاطر نگار و بار وزارت پر و اخلا باو شأ
خطاب بهادری بر آن خود گرفت امر معروفه داشتند که از اولاد صاحبقران کسی لقب بهادری اختیار نکردند بر آنکه امر
گذاشته اند اما باو شاق قبل لغز نمود چون پدر نقان اعظم جنگیقران را میوه کا بهادر خطاب بود و پدرش را برهان بهادر
گفتند که و پسر من خان استیقا حویلی که بهادر قراچا بود خطاب بهادری داشت و شجره الصالحین گورگانیه بدو پسر بدو
سلطان ابو سعید بهادر خان بوزخری و الی ایران و خراسان خطاب بهادری داشت و وزیر سلطان حسین میرزا به باقر
سلطان حسین بهادر خان گفتند اندو شایه همان بادشاه گورکان وقت که شهنشاهه اورنگ زیب در سن چهارده سالگی انیس
جنگید و اورا خطاب بهادری داد اگر احمد شاه نیز خطاب بهادری بر آن خود خواست جائے اعتراض نیست الغرض بخشی گری
به صلابت خان و ذوالفقار جنگ عنایت شد بخشی گری و بیم به انتظام الدوله لیسر اتحاد الدوله سید قمر الدین خان وزیر
سیوی بر محمد الدوله عید الجید خان مقرر شد و او را بادشاه ملقب به نواب قدسیه صاحب زمان گردید و او را بدین خان خواهر
بن خطاب نوابی ممتاز شد تا پنج جلوس احمد شاه و چوآن شاه جهان بر تخت نشست و چو خورشید از فلک نمود جلوه
خود سال جلوسش برب آورد و بهر سلطنت افزود جلوه و بهرین زمان صفدر جنگ وزیر که از قرب افغانه
کاره بود بعد مرگ علی محمد خان سعد الله خان پسر او بدو آن و بر بی راسته بود وزیر باتدبیر قائم خان قائم جنگ کش
بر آن آورد و سعد الله خان را آورده و شتاد و بار سازد و خواست که در هر دو دشمن افغانه انداخته خود شغل خلافت
ایشان بدست آورد قائم جنگ لشکر سعد الله خان کشیده پس از جنگ حرب مدان هرگز گشته شد و اموال بسیار بدست
سعد الله خان و لشکر او افتاد وزیر پرتو دیر بعد ازین تدبیر برپس ماندگان قائم خان لشکر کشید و فرخ آباد و دارالملک اود
تخیر کرد و زین قائم خان با پاژتست که سپه نقد جنبش باو داد و وزیر جمیع ممالک او بنظم نمود و بولشاه نیز جمله وزیر بود
و این معاطر در قرب فرخ آباد تفصل شد و فرخ آباد و دواغی چند که از زمان فرخ سیرال تمغاغه جنگش بود بدین قائم خان
مقرر کرد و راجه نول را بر ملک افغانه بنده تقرر نمود و اسباب و انیال قائم خان باجر باه از سعد الله خان در محو است
از دین زنده و اموال بسیار گرفته عاودت نمود.

ذکر و رود سلطان احمد شاه ابدالی درانی در شصت و نهمین کتاب
در سده شصتی و شصتی و شصتی الف
اصدی مایه احمد شاه باز در

هند سید حسین الملک پسر وزیر سید المذنب موبه دارا مهر جنگ و حرب پیش آمده و بعد از چند روز به نادر اری اقتدار
 حرب خوانان مصالح گشته احمد شاه نیز موافق زیاده طلبی ننید و صلح کرد و بدینگونه نادر شاه زنده چار محال سیالکوٹ و اورنگ آباد
 و پشاور و پنجخواه موبه کابل به احمد شاه فرستاد احمد شاه در لانی عطف عثمان بکابل نمود
 و در محاربه ابو منصور خان قراقرم و تتر کمان وزیر با افغانه بنگش یعنی احمد خان
 و دیگر افغانان دلیرو شکست یافتن از ایشان بار آورده قمار قدیر
 ملازم وزیر نهایت

تنگ آمده بود و در قمار خان احمد خان بنگش برادر اعلای قاضی خان با پیغام داد که غیبت افغانی بیا در فتنه اگر افغانی غیبت
 کرده همه از دست تو بر آید یکی کنی احمد خان افغانه بسیار کرده آورده و قتل را که نیز آورده و فتنه شده در شکست
 افغانان مردانه و جنگیده و در کمر خنجره سر زل بر آید جمیعیت اوران منبرم ساختند و در بین ایام بعد از نادر الملک
 آصفیاه ناصر جنگ خلف او سید هر چهار صوبه دکن جایافته بود و در نادر الملک با دوشاه احمد شاه متوجه دارالخلافه شاه جهان آباد
 گردیده تا دریائے سند رسید بسبب تخلفان خلف جنگ در دکن با دوشاه گجراته دکن رفت و همگانه از سوار و در
 در کاب سید ناصر جنگ بود و در الفرض ابو منصور خان با استماع گشته شدن راجه نول را سبب با هفتاد هزار سوار و در راجه
 خود و امر را سبب با دوشاهی بحرب افغانان رفتند در راه غلانی لشکر او را در قصبه ماره خضیف فاسه و فتنه تمامت آن
 بتاراج رفت احمد خان بنگش نیز با افغانه بسیار مقابل آمده و در بزرگ عظیم و فتنه و سبب سبب سلطان و ستم خان ابو سرحیل
 جاث افواج مقابل را از پیش بر داشت تگریزانند و در عقب آنها رفتند و وزیر مردم را علی التواری بدو ایشان میفرستاد
 هم درین اثنا احمد خان با جمیعیت افغانه از کبیر گاه برآمده و وزیر علم نمود و کامگار خان بلوچ مقدمه لشکرش و اکثر مغولان
 از صدمه شکست جزا را فتنه انهم را میمانند و در فتنه بگلوئی وزیر رسید و در بروج خیل پیش افتاد و نجم الدوله نصیر الدین
 حیدر خان برادر خالزا دو هزار نفر گشته شد و دیگر اکثر امر قتل شده لشکرش پریشان گردید و وزیر چون پیش آمد و در فتنه
 تا بدین سبب جمیعیت شود و سده نواده گردیل وزیر از سلطان و چند کس هندستانیان پیش از ده صد سوار نماند و وزیر از صدمه
 برگشته راهی شاه جهان آباد گردید و احمد خان ازین فتح چهره شده محکوم خان بنگش سپرد را به کچو فرستاد و اسفر الدین
 شیخ را و کچو فرستاد و راجه نول وزیر نصیب کرده و فرستادگان محمود خان را از شهر راجه محمود خان از راه گجرات
 و احمد خان و صوبه الی آباد نیز رفته پس تسخیر آن صوبه نمود و آشوب عظیم بر فاست و صدمه جنگ در کمان و در شاه جهان
 رسید به بار و در تهر جنگ و حرب نمود و پیش از رسیدن صدمه جنگ لرزیده بخواجه در فتنه اموال او شده و در فتنه
 که دختر بران الملک بود و انتقام خاندن خود نمود و چون صدمه جنگ رسید زرش بجای و در شاه و جوادید خان ناطریام
 داد که هنوز در دهن بر نرفته و دیگران بار است و با من کج و بد نهایت دشوار همه غرضی با نمود و خوشنویس ساختند

وزیر برائے مدخود ہو لکر مہاراجی آپا مرٹھ رام سوجل جلاٹ اللبید پانزدہ ہزار روپیہ برائے جاٹ بخت
 پنج یاسی ہزار روپیہ برائے مرٹھ مقرر کردہ درو اول جادی الاول سنہ اربع و تین فی الف و اصدیایہ بالفوج بسیار
 با تمام افغانہ توجہ نمود و احمد خان بکیش از حصار آباد ریاضتہ بچیلج اتھال بہ فرج آباد رسید و لب و دیا گنگ
 سوجل بستہ مرٹھ فرج آباد و سوراخالی یافتہ خاطر خواہ خود ماراچ نمودند و خود و اجناس بسیار بدست ایشان افتاد و
 وزیر ہم قریب رسیدہ امر بہ بقتن پل نمود و پل بستہ عبور کرد و با احمد خان و راوینجیہ محاربہ عظیمہ واقع شد و سعد اللہ خان
 ابن علی محمد خان نیز محمد احمد خان رسیدہ احمد خان از سوجل پسپا شدہ بوسہ پیوست و چون لشکر وزیر مرٹھ و جاٹ
 با ہم میخستہ ازہ جانب بر افغانان حملہ کردند ایشان بقدر دفع توان سعی کردہ آخر انہز ام یافتند و قریب بہ دو ازوہ
 ہزار افغان قتل و اسیر شدند و وزیر تعاقب ایشان ناماد امن کوہ مارا نمودہ اکثر افواج افغان در انجا بے ہی ہوا و روند
 و تمام ملک ایشان لکد کوہ بکرب لشکر وزیر گزشتہ و مرٹھ در برسات چھاوی بہمان ملک نمودند و وزیر اسیر کل
 جالیس و مو فرخ آباد و قنوج تاکوٹ جہان آباد مرٹھ و آخر الامر افغانہ مضطرب شدہ خوانان صلح شدند و وزیر فرج آباد
 و محالات شانزدہ لکھ روپیہ برائے احمد خان بکیش مقرر کردہ و مجبے خود و برنے از محالات ممالک و مرٹھ مقرر ساخت و خود
 از بندوبست آن لواحق فرصت یافتہ بر او دھرفت +

وزیر زمان ہو بہ امیر از وزیر الما ملک صفدر جنگ
 تفرشتہ صوبہ الہ آباد و امیر بہ امیر الہ آباد و الفقار
 جنگ مقرر شد و ہمدین اثنا راہ بخت ملک
 ذکر رفتن امیر الہ آباد و الفقار جنگ لطیف جمیر و
 محاربہ باراجہ رام سنگہ راٹھور والی بمیر جوہ پور

راٹھور والی ناگور و حضور بادشاہ رسیدہ ارادہ گفتن خود ہو بہ ملک سروشی خود از دست راہ رام سنگہ بلی جمعی سنگہ
 راٹھور کہ برادر زادہ اول و نمود و در الفقار جنگ را ترغیب بآمدن جمیر بنابر بندوبست آن ہو بہ اتھار خود نمودہ خود
 بناگوش تافت و در الفقار جنگ بر آمانت او در سنانشی و تین فی الف و اصدیایہ با چارہ ہزار سو کوہ نمودہ و
 در راہ خیال کاوش باراجہ سوجل جلاٹ در خاطر آورده و سرداران را بحرب او امر کرد و چون روز کم باقی بود و آتمویشتر
 بودند و قریب بہ افواج سوجل رسیدہ بودند و امیر الہ آباد انجیل کمی روز را مر بہ برگشتن امر نمودہ و چون امر اگر گشتند جلاٹ
 ازہ جانب حملہ آورده و ترتیب صفوف و انتظام لشکر از ہم افتاد و فوج امیر الہ آباد شکست یافتہ و چون ہنرمایان بشکر رسیدند
 اضطرار عظیم الحق شدہ و شکوہ جلاٹ گرداگر ہو سکرامیر الہ آباد فرود آمدند و شورش من نمودند و ہمدین اثنا جاٹ پیغام صلح
 فرستادہ امیر الہ آباد بحال امانت صلح را پذیرفت و سوجل وعدہ کرد کہ امیر الہ آباد از انرا نول بیشتر نفع و جاٹ پانزدہ لک روپیہ
 از رام سنگہ والی جوہ پور برائے او گرفتہ بد و سپار و بنار نول راہ بخت ملک راٹھور شامل شدہ و امیر الہ آباد نصیحت
 بخت سنگہ پذیرفتہ با جمیر رفت و جاٹ ازہ جدا شدہ بگشت و امیر الہ آباد بخت سنگہ با جمیر رسیدہ از انجا جمیر

راجہ رام سنگھ موصوف بہ ہر محل سنگدہ پیر ایچو سنگدہ راہی شہنشاہ راہد ام سنگدہ اتھاق راہو ایسی سنگدہ چھو اہر
والی جے پور پیر راہ جے سنگدہ سوانی کبوتر تمام بھائی آمد واز میرٹھ تا منزل ہے پارہ چند مرتبہ تلاقی و تفریق اتھاق اتھاق
وچل ہزار سوار در رکاب راہ جگان بود نہ وقت مقابلہ ہر چند بخت سنگدہ اتھاس نمود کہ ہر جانب کہ من گویم پورش
نمائند و در راہ جوتان تو بخار و دیکمین جیدہ اند مبارک الشکرت شود و افکار جنگ کہ قال از سہامت خبر لا شود
گفت کہ مران ہر جانب کہ روئے آند باز دیکر دہ و ہمان جانب کہ راہ او را مانع بود پورش نمود چون قریب رسید
راہ جوتان کہ دیکمین بود و بیکار شکرت و فتنہ نمود نہ جمع کیش از لشکر امیر الامرا ہر خاک افتاد و چون بیابان
بے آب بود وقت نصف النہار فوج امیر الامرا از بے آبی بیان آمدہ بعضے دست از جان شستہ تا معسکر راہ جوتان رفتند
در اچوتان بغیر شجاعت ایشان را آب دادہ برگردانیدند و الفرض امیر الامرا تا قرب برسات و ران حدود شستہ بود
اگرچہ پیر محلہ ہزار نیز درین محاربہ در راہ رام سنگدہ آمدہ بود اما رام بخت سنگدہ و انکی مانوہ و در و در رسد و
تھارات جہد و دیر و قتل و دلاش خدیش ظاہر سافٹ چون القرب برسات راہ جوتان پیام صلح فرستادند و امیر الامرا نہ
ہر بہت صفدر جنگ از فتنہ شعیبہ از بے فروزی خواندن وزارت بود صلح را پذیرفتہ ہر چند بخت سنگدہ مانع شد نہ بخت
مقرر شد کہ سکہ دیو پندرہ راہ جوہر با امیر الامرا در حال رساند و باقی نقد و جنس ہوا عیہ فقرہ و ادانماید و خیال امال منارت
مسلمہ را کہ قریب ہفتاد سکہ رسیدہ بود و بخت و جہ تہاہ کردہ برگردید و در ملی رسیدہ چون کستافی سے نمود و خوب نشا
گشت و اموالش ضبط شد و ہمہ طامیر الامرا فی رسیدہ غازی الدین پیر و تیم غنجاہید سپین قلیچ خان مقرر شدہ طلب
با امیر الامرا غازی الدین فیہر جنگ بہادر گردید +

ذکر بعضے از سوانح و کہن
چون نظام الدولہ پیر نام جنگ باہر بادشاہ از کنار دیار سے نزدیک کہن
شہنشاہ محمد علی الدین عرف ظفر جنگ کا از بنا سر سعد اللہ خان زبیر جہان
و در تزارہ ہفتجاہ نظام الملک بود با سلاطین بختی و فساد گردید و با افواج فرانسس پیلچری بہ اراکٹ رفت ناصر
جنگ باہفتاد ہزار سوار یک سکہ پیادہ بجنل ہفتجاہ جنگ اور سے اقبال آدرودہ تابندہ پیلچری رسید و
در سبت و ششم ربیع الآخر سنہ ثلث و تین و باہر لعل الف مر کہ قال آراستہ شد نام جنگ ظفر یافتہ ظفر جنگ
اسیر گردید نامر جنگ در اراکٹ موسم ہر سال گذرانیدہ اہمیت خان افغان کرنامی حقوق نکھواری را بر طاق
حصیان نہادہ بافرانسیسیان پیلچری در یافتہ و ہند ہم تاشا از ہم محرم سنار و تین و الف واحد یاہر از
نویک بیک خرب بندوق کا نامر جنگ تمام سافٹ ۵ ثواب عدل گستر عالی جناب رفت نہ فرصت نہاد
تغ حماد شتاب رفت ہند و ہند ہم راہ محرم شہید شد و تاریخ گفت لعل کہ سے آفتاب رفت ہند و ظفر جنگ
بالتفاق ہمت خان و دیگر افغانہ ہر سدا لٹ شست و بافرانسیسیان افغانان بحیدر آباد آمدہ روز سے کہ

کسیب پیشه ضرب خیام او بود و در میان افغانه و افغانه و افغانه کار بقا بکشد و نظر جنگ با فرانسسیان بقا بکشد
صف آرا شده و دین مکرر بهت خان و نظر جنگ هر دو سر و قلب مدکم شیند و شسته تیغ انتقام الهی گردیدند و همین
زمان که در و احمد شاه ابدالی و افغانه و صفدر جنگ حسب استدعائے بادشاه هر دو کمر لهار را برائے نرم شاه ابدالی
به بھلی آورده بود و جادید خان و دیگران پیش از آمدن او ایلمچی احمد شاه را صلح برگردانیدند و صفدر جنگ درین زمان
تقاضائے نرم خود و هر دو کمر نمود و غازی الدین خان سپرد ویم آصفجه که خوانان صوبه دکن بود و امر پیشکش بسیار
میخواستند سید غازی الدین بعد فرسائید که اگر فرمان صوبه داری دکن بغیر پیشکش بمن عطا شود هر دو کمر را همراه خود گرفته
از تقاضائے او اعلاص می نمایم و بدین وجه نرمان صوبه داری دکن را بغیر اللمر غازی الدین خان عطا شد و غازی الدین خان
هر دو کمر را همراه گرفته روانه گشت و صند صوبه خاندیس مسند بر حجب استدعائے او بدو نوشت اما در آنک آباد و گشت
و سید محمد خان بهلول و صلابت جنگ خلف سیدی آصفجه نظام الملک بر سندات نشست و بعد از انتقام مرتبه پائے
در کتاب آورده و فرانسسیان را نیز بملازمت داشته برلست تنبیه بالاچی را و به احمد نگر رسید و بالاچی نیز با شاه هزار
سوار بحرب او برآمده و صلابت جنگ او را تا بدو نزد سائیده جمیع آبادی های مرتبه را با خاک برابر ساخت و شش
ماه در خسوف و مرگ کان در پرستش بود و دشمن برایشان زد و بسیار از ایشان سیر و قتل مریه تو چنانچه ایشان را نسیان
سوفتند و بالاچی پائے بر بند بر اسب سوار شده در رفت و صلابت جنگ بود و غنائق و غلات با همی ابلانین صلح کرده
معاودت نمود و بهار را و هر دو کمر که اسناد از فیروز جنگ حاصل نموده بود با صلابت جنگی مجیده انلا خود را جاری ساخت +
ذکر و در و سلطان احمد شاه ابدالی و درانی افغان کرت ثالث در هندوستان

و درانی قصد هندوستان نموده چون به لاهور رسید یحیی الملک سدر راه شده در سکر نشست و ناچار راه آتش جنگ
جدا شد و فصل بود و بعد از آن از غرور جوانی و صلاح نادانی از سکر بیرون آمد و شکست یافت و داخل شهر شده خوانان صلح
گردید بادشاه درانی او را بعزت نزد خود طلبیده از جانب خود صوبه داری لمان و لاهور مقرر کرد و هر دو صوبه را از نظر و
گورکانیه برآورده و سلطنت و درانیه اختصاص داد و ایلمچی نرم احمد شاه گورکان فرستاد و احمد شاه پیش از وصول صفدر جنگ
ترکمان ایلمچی را صلح برگردانیدند و صفدر جنگ بعد از معاودت احمد شاه درانی به قابل از تسلط جادید خان به تنگ آمده بود
ویرا بحملیه یافت بخانه خود طلبیده گشت بادشاه را نیز از صفدر جنگ و غنیمت سید شهاب الدین به فراب میر غازی الدین
خان فیروز جنگ خطاب پر و عهد و ابرار الامراتی ممتاز شد و بادشاه صلح عماد الملک سید شهاب الدین را تمنا طلب به
ایمر الامرات غازی الدین خان فیروز جنگ که نمیره آصفجه نظام الملک سید قمر الدین مین تبلیغ خان بود و به تمهید انتظام الدوله
میسرید قمر الدین خان اعتماد الدوله وزیر توپخانه و مسلمانان را از اتهام وزیر ترکمان کشیده و خبار رنج و ملاک کفرین

در آئینه دلها مخفی و پست خنده ظاهر شد و شبیه با دوشاه گماشتگان وزیر را که با نظام قلعه می بودند از قلعه بدر کرده و دروازه طلعه
 قلعه بسبت و سبیل تو پنجاه را سعادتی جوینی و اراشکوه که وزیر را بجای بود چند وزیر را جوینی مذکور بعد از جواب سواهاست
 چند بیرون شهر رفت و از آنجا به نصرت عازم صوبه دشت خود گشت اما از راه اراکه اول را فتح کرده و بنزدیم آقا
 خود باز گردید و مجبور به رانسان از دگر قرار داده و حرکت کرد و ضرب آراست و سرج ملها را نیز بمید خود جلبیدار مله
 سادات یعنی عماد الملک استقام الدوله نیز تهیه حرب و ضرب نموده بمقابل او شتافتند و تا مدت شش ماه محاربات در میان
 بادشاه و وزیر جاری بودند و عماد الملک امیر الامر امدادی کرد که هر سوار که از غلامان مخدجنگ به داغ سین بیاید صد
 روپی و در وقت روپی ستخواه خواهد یافت اکثر سواران از غلبه غیر از طرف او برگزیده آمدند و رعایا شایسته هم با
 نیز علی استاد گردید و ندادند که وزیر ترکان را نصی است و بر بادشاه اسلام خرمی کرده است جنگ با و
 واجب است و غناهاست و وزیر و غلقان و اراک را ج کردند و ملها را نیز در محاربه این و ملکی گفته را بجای و رب غارت
 از هر طرف صاف نمود و طبل را در می فرو گرفت بعد از شش ماه که طرفین محاربه در مصالح با هم گریستند و صلح شد و همه
 اوده و آداب و وزیر بکمال ماندند و وزیر در ستم و تنین الف و احدی بایطیل جیل فرو گرفتند و بصوبه دشت خود رفت
 و هر کس که ملها رو می آید امر مرطبه که الطلیب عماد الملک آمده بودند چون سید عماد الملک از دست جا ط در مذاب بود مرطبه را
 همراه گرفته بقتل سوار جا ط لشکر کشید و در میان محاصره قلاع او توپهاست قلعه شکنج استمداد از احمد شاه الطلیب چون
 نهایت لغتاق و شقاق در میان امر اقام بود بادشاه بصلح دیگران بدو نفرستاد و عرض سو جیل جا ط نیز مشعر را ظاهر
 و لغتاقی و تند علی حقوق قصور علی التواضع بحضور بادشاه رسیدند بادشاه و سید نظام الدوله بصلح همه کارها الملک
 رنجیده و طالب مخدجنگ ترکان گردیدند و از دار الخلافه برآمده به سکندره رفتند و سید عماد الملک عاقبت محمود خان
 کشمیری را فرستاد و بادشاه از این عزم بازدار و عاقبت محمود خان بشکر بادشاه رسیده ظاهر نمود که چند هزار سوار
 مرطبه از لشکر برآمده اند معلوم نیست که کجا رفتند بادشاه امتیاط نکرد و بغفلت گذرانید و هر کس که ملها را که سپرد او
 در محاصره قلعه جا ط گشته شده بود و از نفرستادن التواضع امداد از بادشاه رنجیده بود به خبری آید و عماد الملک
 سببگیر کرده و جنار امور نموده همدان شیب در جارا لشکر بادشاه رسید چون بادشاه و امرا از آمدن هر کس خبر یافتند بادشاه و
 استقام الدوله بغیر آنکه کسی را خبر کنند از لشکر برآمده رفتند و هر کس که رسید به منازعی تحقیر اسباب سلطنت گردید و لشکر
 چون از رفتن شاه و وزیر خبر یافتند پریشان گردیدند و تمام اموال لشکر بایان بغارت رفت ملکانی زو می محمد شاه خواهر
 وزیر هم در محاصره و هر کس که آمدند اموال که اسباب سلطنت می داشت تعرض به اسباب و خیم ملکه نرسانید و عماد الملک
 نیز ترک محاصره جا ط نموده بدار الخلافه رسید و بنزد مرطبه وزارت را بجا آورد و خود گرفته همه صام الدوله را بطرفان دران
 خواهد مامور امیر الامرائی داد و در شمعیان ستم و تنین الف و احدی بایه احمد شاه را با مادرش تنبیه کرد و بعد از

برآید بیگمان داد

شکر کشیدن سلطان احمد شاه ابدالی درانی بر ممالک
عالمگیر ثانی گورکانی تا وقت نمودن شهرت هندوستانی

چون اخبار جرات و جبارت ممالک
بازن معین الملک با احمد شاه رسید
با حضور لشکر فرمان داده بعد از آنجا

لشکر لاهور رسید آید بیگمان تاب نیاورد راه فرار پیش گرفت و بادشاه درانی باینها راه بریده بربست که در
دارالخلافه رسید و ممالک چاره بغیر از اطاعت ندیده باستیصال شتافت و مادر زن خود را شفع آورده و بخارش آن
عقیقه و شاه ولی خان وزیر ترنگاری یافت و بادشاه درانی هفتم جمادی الاولی روز جمعه سنه سبعین بایلیه لالاف بچهار
داخل شاهجهان آباد گردید و از انتظام الدوله وزیر چاه ملک روی طلبید رسیدند که در اداسه جان قتل و زبیه حکم ضبط
اموالش جاری شده بود بعضی از یک مکان اشرفی دو کرو رویه و اسباب آلات طلا و نقره یک کرو رویه و پیر می رسید و
زن حسین الملک غلامی بیک زوجه سینه فقر الدین وزیر و دلپوری بیکمرا القید و آورده و جلایا پیش را نشان داد و مضبوط کرد و
و بخزانه بادشاهی رسانید و بادشاه درانی از عالمگیر گورکانی ملاقات کرده قریب یک ماه دست تقدیر بچشمک شهر دراز بود
از اعیان اشرف و تجار اموال القاعه وصول کرد و بسیاریه از ارباب بغیرت خود را بسم و سلاح کشند و کتختانی شاهزاده تیموری
ابن احمد شاه با دختر اغر الدین گورکانی برادر عالمگیر ثانی تفرشده با تمام تمام بعل آمد و مکه خاندان گورکانی زیر پیش کشا
شهر لوه درانی گردید چون از عماد الملک پیشکش لمبیده شد لغرض ساینکه اگر شهرزاده با فوج همراه بنده گردد و آبا بترتید
زنجیر وصول نموده بخزانه رسانم احمد شاه درانی فرمود تا شهرزاده درایت بخش ابن عالمگیر ثانی و میرزا ابرار اما عالمگیر ثانی
که سپه اغر الدین ابن اغر الدین جهاندار شاه بود و دعویان با زبان و غیره لغرض درانیه همراه آوردند و عماد الملک اینهارا همراه
گرفته بغرض آباد رسید احمد خان نگش جهان داری بجائے آورده هر گوشه عماد الملک مجبور گشتگان نموده اراده ممالک صفدر جنگ
نمود و بعد از فوت صفدر جنگ پسر او شجاع الدوله جلال الدین حیدر زار قویلو ترکمان بجائے او ششست بود بدین خبر استعداد
حرب کرده عماد الملک پیش باز نمود و جنگ بجائے سهلی در میان قزاقان لعل آمده بسی سواد الدخان پسر علی محمد خان پرنج کلک پیو
پیشکش از شجاع الدوله القصد بشده و شهرزادگان بحد و فرخ آباد رفتند و احمد شاه توبه توبه سوره جل جاٹ گردید و قسعه
بلم گمده و ادعای حوسه روز کشاده و مارسان قهرا بر تیغ نیز گزند و از آنجا به تهنیت تاخت متحرک کعبه جهان خان ابدالی را
بقراولی فرستاد جهان خان در قهر آله و قتل و غارت و دوشمن و کندن و قبه مهمل گذاشت و از آنجا دیگر قلاع جاٹ تعین
شدن گاهان ربائے و رشک احمد شاه اقتاده مردم بسیار مرند احمد شاه ناچار دست از قلاع جاٹ باز داشته چون قریب
بشهر جهان آباد رسید عالمگیر ثانی بمقصود گمده آمده ملاقات کرد و میگفت صفدر شاه یعنی مکر زانی دختر فرخ سیر و صاحب محل
که از تسلط ممالک عالمگیر ثانی ناخوش بودند نام عقد حضرت بیکمرا محمد شاه که از لظیف صاحب محل بود بر احمد شاه دادند

احمد شاه این مواعلت را باعث افتخار فاندان خود و نسبت قبول نمود حضرت بیکم را بعد از خود و آورد و چون مکرزانی و صاحب محل بودند و نشان نمیخواستند ایشان را مع جلا موال و انتقال همراه خود گرفته بکابل رفت و وقت رفتن نجیب الدوله نجیب خان افغان را بعد از امیرالامرائی مقرر نموده با دوشاه را بوسه سفارش نمود +

مجلس از وفات دکن اولاد و صفیاه نظام الملک

درین زمان که سید محمد خان صلاحیت جنگ امیرالملک بر سواد و کنیز بنت بخش بود

موشیرفرانسیس که لازم او بود اقتدار و محالات بسیار در جاگیر یافته مخاطب به سیف الدوله عمه الملک گردید و اگرچنین نیز حال چنان دید که بعضی از مصوبه اراک را قبضه خود آورد و چون دکن الدوله از فرانسیس بزرگوار بدید موشیر منصب و کالت دکن را از او کشیده به مصحاح الدوله شهنواز خان داد و بدین وسیله نظام علی برادر امیرالملک سید محمد خان را مصوبه برادر و میر محمد شریف برادر دیگر او را مصوبه بجا و پور میفرستاد و چون بریان الملک میر محمد شریف از بجا پور باز گردید و کالت مطلق بوسه معوض شد و درین نظام علی به صفیاه ثانی از برادر و زنگ آباد آمده و نام مارت بدست خود گرفته بریان الملک را معطل ساخت و لقب او دلی محمد مقرر کرد و دو سال بعد به یار و القه بجزی بالاجی را آورد و سواد و زنگ آباد از صفیاه امیرالملک را در او زنگ آباد گذاشته با بریان الملک بجا و پور رفت آخر به صالحه انجامیده جاگیر سی پخت ملک دیمه تسلیم بالاجی را و گردید اما موشیر لوسی از اقتدار صفیاه و زنا تب بود ابراهیم خان کار دس را از صفیاه برگردانیده خواست که صفیاه را به یار و پور داری جدید را با فرستاده و تغییر کند صفیاه بدین شوره پی برده و جدید جنگ ملا را الهام موشیر را که بر ملاقات او آمده بود فرمود تا فیصل گردید و بر اسب سوار شد و بخوی بیرون رفت که لشکر او و پانچانده فرنگ تیر انداز مانده و صفیاه به بریان پور و امیرالملک صلاحیت جنگ موشیر لوسی جدید را با گردشتند و صفیاه از بریان پور تیر پی خود نموده به برادر رفت و با جالوخی سپهر گنجی بهر سوله یکاسد را بر بار اولی اخبارت در میان آمد و به صالحه انجامید و بعد از این به جدید را بدرید و هر سه برادر ملاقات نمودند و در شش ماه و معین بابیه بعد از الف بجزی قلعه احمد کر که پایه تحت سلاطین نظام شاه بود و در زمانه شهنشاه که قبضه بادشاهان گورکان در آمده بود و سواد و شیوه بهادر را در او بالاجی را و با قلعه را انجاء کشانیده و دو مان صفیاه بود و سازش نموده گرفت چون درین حال فرانسیس را با انگریزان ملاقاتی رود و راه بود و دست از ملازمت امیرالملک کشیده به بند بچول چری رفتند ازین سبب مرطبه خواستند که دکن را از اولاد و سیف نظام الملک بیرون آورند و شیوه بهادر با شصت هزار سوار عازم شده امیرالملک صلاحیت جنگ صفیاه ثانی با هفت هزار سوار مقابل شدند چون مرطبه رسید ان ایستاده نمی جنگیدند و اکثر حریف ایشان شوق و یستن راه و غلوه غیره بود که در قنار لشکر فاعل میفرستادند چنانکه لشکر موشیران میشدند و درین حرب ابراهیم کار دس که در اتهام فرانسیس در ملازمت مساوت بوده جنگ توپ آفتک آموخته بود آن نمک و ارم نزد مرطبه رفته توپ خانه با تمام او بود و در راه که لشکر گوزبان بغالبه هستند

بالا متعلق راه یافتند شک توپ و تفنگ نموده اکثر اہل لشکر تلف میشدند و اہل ان میخواستند کہ بہ دہا و رفتہ فوج انجا بی را بخود
گرفتہ برپا بنانند مگر سہ از کاک ایشان دست بردار و نیز افواج اطراف بدیشان پیوند دروڑ سے کہ سب معمولی راہ
سے بریدند و توپخانہ مگر سہ از اطراف ہنگامی یکروز دلیران فوج سادات بوضوفا ابراہیم بختیہ یازدہ علم از ایشان
گرفتند و یہ ثبات قدم قریب یہ دہا و رسیدند مگر سہ چون دید کہ فوج دہا و قریب است کہ با ایشان بیامیزد
چہلہ از سوار بر چہلہ اول اسکیما حملہ نمودند و چہلہ اول منہزم شدہ ناچار سہ دہا و در ضابطہ صلح دادہ جاگیر شہر شک
رویدہ از انجملہ محلات اورنگ آباد و صوبہ بیروز قلعہ پیمالپور و دولت آباد و قلعہ کن و قلعہ آسیہ کٹرہ واقعہ خانہ لیس
و قلعہ مگر سہ و دہا و قلعہ آسیہ کٹرہ از انبیاہ آساہیر است کہ شیخ نصیر خان ناروٹی اور ابد غا زو گرفتہ و در سنہ تسع
والف اکبر بادشاہ گورکان از دست بہادر خان ناروٹی بدست آورد و قلعہ دولت آباد از ابراہم دلی بدست سلطان
علاء الدین ظہیری در سنہ اربع و تسعین و ستایہ آمدہ بود و از ان زمان باندروست سلاطین ہمیشہ دیگر امر اسے ایشان
سے بود و در سنہ سبع و تسعین الف ہجری عالمگیر بادشاہ از دست مسند مرعاش شاہ گرفتہ بود و احوال فتلعہ مکر و بدست
مگر سہ رفتند و بہرین ہل انگریزان بر فرانسسیان ظفر یافتہ پہلچری و سیکا کول و راج بندری را گرفتہ محلات
اتجار ابا زمین ہما و اسافتند و نیز از جید آباد و پیمالپور و صوبہ برار و در دست اولاد نظام الملک چیرے نمادہ از انہم
حصہ چارم مگر سہ بیکر رفتند +

و کہ مجموعہ از کوائف صوبہ بنگالہ حکومت نواب امیر
سراج الدولہ و عروج انگریزان بدست آورد و انتظام الفصوبہ
چون مہابت جنگ الد و درویشان ظلم
صوبہ بنگالہ رملت کرد و نواب علی ج الدولہ
نوبہ او بر بند حکومت نشست اما

آدن انگریزان در سنہ و ستان روشناس گشتن ایشان چندین سہ نوید کہ کمپنی انجمنی جماعت تجارتی انرا در انجا
مثل دیگر سوداگران آمد و رفت نمودند اول در عہد سلطان نور الدین محمد جاگیر بادشاہ در ہندوستان اجازت
اقامت خواستند و حسب الامر بادشاہ مکلفنہ برائے تجارت در بندر کلکتہ مکاتب بنگالہ بہ مشغول تجارت گشتند و
در عہد سلطان شاہ جہان بادشاہ دوم بر عالمگیر جان آرا بیک کہ یکے از حکماء انگریز کردہ رعائیتی لائق یافتہ از اخراج
تاخت و تاج محفوظ و مصلون ماندند و در زمان سلطان فتح سیر فرمان خرید زمینداری با ایشان عنایت شدہ
سطحین گشتند تا بعد از ضعف سلطنت انرا کہ انک جمعیت برائے حفاظت تجارت خود افزونند و در عہد محمد شاہ کہ
بنگالہ را کاسے سلطنت نمودہ اقتدار انگریزان بیش از پیش در افرازش بود و در عہد سراج الدولہ بالکل اختیار
بنگالہ در دست انگریزان رسید چنانچہ نوشتہ میشود کہ چون سراج الدولہ بر سنہ اہانت نشست از حرکات سفہاتہ
خود جمیع خطائے مہابت جنگ را از خود بر خستہ ساخت اول غلام خدو بی گیہی سٹی رو بہ شہامت جنگ را گرفتہ تمام

اموال اور اغارت کرد و میر محمد صفیر خان را از غنای گری مغزول کرده میر من نام شخصی را بخشی نمود و موم مال را انتخاب
 مہاراجگی و منصب نیمہزاری و فوج پانکی جہاں را عنایت کرد و سرداران از سفاقت او و مقربان او بجان آمدہ بودند
 اول سراج الدولہ متوجہ انتزاع پویشیہ از دست شوکت جنگ گردیدہ و مردم برائے گرفتہ آوردن کشن بلبلہ سپہ
 ران بلبلہ دیوان شہامت جنگ فرستاد و کشن بلبلہ از جہانگیر لڑا غنیہ بہ شکستہ رسید و شتر و دیک کہ افسر انگریزان کوٹھی
 شکستہ کو حمایت او کردہ یکسان سراج الدولہ سپہ و فکر و سراج الدولہ کہ این غیر شنیدہ ترک غریت پویشیہ نمودہ برگشتہ
 با افواج بے پایان متوجہ تاریب انگریزان گردید و بعد از قطع منازل بہ شکستہ رسیدہ و شتر و دیک بہ کوٹھی قدیم متحصن جستہ
 حتی الوسع ہرافعت نمود و سراج الدولہ و رانک جنگ و حرب غلبہ نمودہ سیاست انگریزان قتل و اسیر شدہ و شتر و دیک
 بارشی از قوم خود بہر طور کیا توانست خود را سپہا کشیدہ و این واقعہ در سنہ تسع و تین الف و احدی مایہ واقع شد و شتر و دیک
 تمامت اموال ایشان را تاختہ و بعد از اغارت و تاراج مانک چند دیوان را با پنچہار سوز و شہت ہزار سپاہ
 بحفاظت آنجا گذاشتہ خود متوجہ حرب شوکت جنگ گردیدہ شوکت جنگ از سراج الدولہ اسیر شدہ بود و تمامی اراکین جزو را
 از حرکات نا ملائم خود بہستوہ آورده بود و بالحد ہر دو برابر با ہم جنگیدہ شوکت جنگ در میدان نہر کشتہ شد و فوج
 منہم گم گردید و سراج الدولہ بہر اموال و اہلک اوتصرف کردہ بعد از بندہ بہستہ صوبہ او بکمال اقتدار بہر شدہ آباد گردید
 و بعد ازین زمان چون در دکن فرانسسیان تسلط بسیار یافتہ بودند و یک کوٹھی انگریزان و صوبہ اراکٹ علاقہ دکن بود
 و کرنل کلیف افسر از انگریزان بانکہ فوج بحفاظت اوتعین بود و پیلے امیر الہاک صلابت جنگ ناظم دکن سچی
 در محاربات فرانسس نمودہ و در غایت امیر الہاک گردیدہ خطاب ثابت جنگ یافت چون دیک از شکستہ برآمدہ
 بہ منہم راجی رسیدہ و با کرنل کلیف مشورت کردہ و تقرر شد کہ از سراج الدولہ عفو قصور کنانیدہ یا زبائے کوٹھی در شکستہ
 نمایند و کرنل کلیف موثر دیک از انجا روانہ شدہ و متصل بہ شکستہ رسیدہ و از انجا پیام عفو تلقا بہر دیک و اتوار
 ادائے چندکام روپیہ نذرانہ ہر جانہ داشتہ علمائے حکم بنائے کوٹھی سار شدہ فرستادند سراج الدولہ کہ بہرہ از فہم و دانش
 و ذرہ از شجاعت و جرأت داشت و با اینہما را دوراندیش را از خود دور و اراذل و اذالی را با خود نزدیک
 کردہ بود منظور کردہ و کرنل کلیف با وضع و اطوار او پی بردہ بحوب مانک چند روئے آورد و آن بہت ہمت بانکہ
 جنگ روگردانیدہ کرنل کلیف قلعہ را با کرنل مسکن نمود و سراج الدولہ ازین خبر بہر آشفتہ در بیع الثانی سنہ
 سبعین الف و احدی مایہ جازم حرب اہل انگلیشتہ گردیدہ و با سامان حرب و نیزہ و زربہ شکستہ رسیدہ و تعلقہ کہ مناسب
 نبود در جنگستہ نمود و کرنل کلیف ہموارہ کسان خود برائے صلحت باقرار دادے نذرانہ از سراج الدولہ فرستاد و
 آن کہ فہم نے فہمیتا آخر انگریزان را بطوار بیدلی لشکر ویدہ ماخی اکابر از لواب والائے شخصی را از خود جیدہ ظاہر
 برائے پیام صلح و باطنائے بعض اطراف و جوانب و احتیاط مواقع فوجون فرستادہ و شخص مذکور برگشتہ و حالانکہ لشکر

مفضل است اگر زبان شبی فوج خود کشتی نفا نیده بقتب لشکر نواب رسانیدند و پیشاپیش لشکر توپ و تفنگ کرده بر لشکر
نواب حمله آورند و بسیار کس از لشکر سراج الدوله از صدمات گلوله تفنگ تلف شدند اما لشکر اجائے نفرت انگیزان نیز به
معسکر خود گریختند و ازین وجه عیسای بنمیر نواب استیلا یافت و از انجا دورتر رفته معسکر ساخت و پیام صلح فرستاد
کز کل کلیف او را از بون دید و اول که خود چند کچهره رو سپید و احوال عطا لیز از نقصان اخت کوٹھی پیش آورد و آخر بر اندک
میلے راغی شده سراج الدوله میرے نقد واد و شش پر گزنتھ متصل به کلکتہ تا ادائی زر محمود بدیشان سپرد و بعد ازین بابت
خاسر شد آبا و برگردید چون انگیزان و فرانسسیان با هم دشمن بودند آہنایز بر ہم تجارت وارد ہندوستان شدہ بودند
و ہمدارہ با ہم حرب و جنگ میگذرانیدند درین ایام انگیزان را با ایشان محاربه واقع شد و شخصی فرانسسی با قوم خود دعا
نمودہ جائے آمد و رفت بہار ایشان بہ انگیزان نمود و انگیزان بر فرانسسیان نظر یافتند و فیلاس نام فرانسسی کہ
از عظامے کان قوم بالکتر اہل قوم خود بنگالہ رسیدہ ملازمت سراج الدوله قبول کرد و فرانسسیان انگیزی با شکتاک امرائے
منافق ازین کار سراج الدوله راضع کردند و سراج الدوله ناچار بر طبق عہدنامہ صلح موٹھی لاس نا از خود جدا کردہ غلطیم آباد
فرستاد اما چون میرجعفر خان و مکتی سیٹھ کہ از جملة متولان بنگالہ بودند دیگر عمائد خاندان خرابی سراج الدوله سے بودند بہ
انگیزان پیام دادند کہ در اندک حرکت شما کار سراج الدوله منقطع خواہیم نمود و در اندک جگہ کار این ہجکارہ اختتام خواہد
رسید و بالہاماسہ کہ رو رو سپہ نقد و معاوضہ این تکلیف خواہم داد و کزل کلیف با فوج خود ہمسائی جنگ اگر دیر سراج الدوله
چار و ناچار باستغنا سے متخلفان کو شیدہ و راجہ و لہہ نام را با اکثر سے بہ پلاسی فرستاد و در بہمن مورچال سعی کند راجہ
نکو روز ظاہر و باطن مردم را از سراج الدوله برگردانیدہ با میرجعفر خان بکدر سے نمود و بہمن طور میرجعفر خان در رشتہ آبا و
بہمن کار مشغول بود و آخر سراج الدوله با سیدن و بہمن لال کہ مقتدان او بودند برآمدہ بہ پلاسی رسید و در پنجم شوال سنہ سبعین
والف واحد میامی مقابلہ واقع شد میرجعفر خان و غیرہ بطریقیکہ متعین بودند تا شالی محض بودہ دست جنگ کشوند اما میر
مدن و بہمن لال مردانہ وار جنگیدہ با وجود بارش گولہ توپ و تفنگ پوش نمودند و تا بہ باغ پلاسی رسیدند و کزل کلیف
ہوش باختہ و گمان دغا بر میرجعفر و غیرہ متحکم ساختہ با بہمن چند کہ پیغام آوردہ بود در اشتفت کہ و صہ چنین بود کہ در اندک
زد و خوردی مقصد سے کہ منظور است حاصل شود و فوج از نواب منحرف است این خود بعکس آن دیدہ سے شود اما بہمن چند
عرض نمود کہ حملہ فوج بہ دست میرجعفر است اما بہمن فکر کہ سبب گند غلطان نواب اند و با ایشان اختیار سے نیست ہمدرین اشنا
مکہ توپ ہائے میرمدن رسید و پائے او بریدہ جان داد و سراج الدوله ازین حالت سراسیمہ شدہ میرجعفر را طلبید و دست از سر
خود برداشتہ بخند را گذاشت و گفت کہ من از کرد و پشیمانم و حق نمک رفاقت و قرابت مہابت جنگ را شفع سے
آرم باید کہ از سیادت و شجاعت خود رنڈ رنڈ چنان نکنند کہ آبرو نیخندہ شود اما میرجعفر خان نمک حرامی را بخود نرم کرد
بود و فرشتہ گفت کہ امر و جنگ موقوف باید کہ در گرفتار کار کردہ خواہد شد سراج الدوله و بہمن لال را کہ بیشتر رفتہ

سرگرم جنگ مراد بود و کم بگشتن فرستاد و مهن لال جواب داد که وقت برگشتن نمانده ما پائے جلالت پیش نهادیم هم بقدر که
 توانید بیامد و نمایم سراج الدوله از روی مظهر ارکوبه میرجعفرخان سکا آورد و آن منور همان سخن را عاده کرد
 ناچار به پیاهاست تاکید می نمودن لال را پس طلبید چون مهن لال برگردید همان وقت مردم میدان خفاقی پیشه را و
 فرار اختیار کردند چون بسیاری لشکر او فرار و زید سراج الدوله که دشمنه تعالی و دشمنه دروغ داشت چار و ناچار به
 جمعیتی که ده سالک مسک فلز گردید و برادره دریا عازم عظیم آباد شد چنانکه مهابت جنگ خاندان ولی نعمی سرفرازخان را
 برآورداده بود و خاندان او نیز از دست ملازمان او از بنیاد برآفتاد و قاعبت و بیاد ولی الا بصاده هه هه هه هه
 کن برهان که بر یک خط می مانند جهان به بر کفمت پائے مردم زجائے که عاجز شوی گردانی زبائے که
 دل و دستان جمع بهتر نینج و خزانتهی به نه مردم برنج و میندازد و پائے کار کس که افتد که در آتش افندی به
 عدو را کوچک نماید شمر و که کوه گران دیدم از سنگ خرو نه مینی که چون با هم آیند مور و ز شیران جنگی بر آرند
 شور و الغرض سراج الدوله به منصور گنج رسید و در خزانته کشته هر چه خواست با مید زفاقت داد و وقت
 شب جواهر و اشرفی و زنان را برداشته و به شتی نشسته عازم عظیم آباد شد و سراج الدوله مو شیر لاس نیز طلبیده
 بود اما در سراجام زر که برادر ام نارائن ناظم عظیم آباد کشته بود و در ریشه فعل از رسیدن مو شیر لاس کار او تمام
 شده و میرجعفرخان او را بدست آورده بود و سراج الدوله از ران محل گرفتار آمده گشته شد و نقش او را بر قیل شهر
 نمودند و میرجعفرخان بر شد آباد رسید و مشغول افتاد و هر ضبط اموال و احوال و احوال گردیده و زبائے موعود با لنگشیه
 رسانیده و خود را به خطاب شجاع الملک حسام الدوله میرجعفرخان مهابت جنگ مخالف ساخته و خطاب شهاب جنگ
 برآید و فرودین و مهبت جنگ برآید و میرجعفرخان را و خود مقرر ساخت نوشته اند که سراج الدوله و قنیکه را نگیزان
 طفر یافت در آن وقت یکصد و چهل و شش انگیز را بفرستاده بودند و همگام خب آنها را و فرات تا یک و تنگ که شش و
 مزن میش نبود و مقید بود و صبح چون در را کشوند بست و سه کس زنده بودند باقی شدت گرمی و تنگی جان داده بودند
 احوال انگیزان آن مجلس را با کوهل میگویند که کف چون میرجعفرخان بمرد انگیزان ناظم بکارت اختیار و اقتدار
 انگیزان بسیار افزون شده و هر چه میخواستند میکردند چنانچه بعضی از اعمال بکارت بعد ازین بیانید انشاء الله تعالی
 ذکر آمدن سید عمو الملک فی غازی الدین خان از فرخ آباد و فرزندش از دکانی گهر
 گورکان عالی تزار و بکارت و تسلط انگیزان بکارت نگاله به تدبیر و جنگ
 غازی الدین خان وزیر خبر رفتن احمد شاه ابدالی بولایت کابل شنید از فرخ آباد جنبیده و گرانته را برادر بلاجی را و
 و ملها را و ملکر را بمرد و ملکیبیده و احمد خان بکارت و بعضی الدوله امیر الامر ساخته و بنابر همان آباد رسید و

عالم الملک
 در شهاب الدین
 عرفان

عالمگیر ثانی و نجیب الدوله محصور شده بعد از جنگ چهل پنج روز مملکتها را از نجیب الدوله تسلیم گرفته و او را بر آورده بمکه
 او که سهارن پور و جاند پور باشد مخص نمود و عماد الملک با احمد خان بگش بکار و مکه داری پرداخت اما شاهزاده
 عالی گهر و تنبیکه احمد شاه درانی به کابل رفت عالمگیر ثانی شاهزاده عالی گهر را گفت که جمیع و انسی و غیره محالات
 جاگیر شاست باید رفت و تاسر کار که توانید عمل خود نشانید چون عماد الملک بشاه جهان آباد رسید ده هزار سوار
 فرستاد که شاهزاده را طوعا و کرها برگردانند و از شاه بکاره بطلب شاهزاده شده تا گرفته فرستاد و شاهزاده ناچار
 بدار الحاقه برگردیده داخل قلعه شده و زیر جمیع افواج شاهزاده را رخصت جاگیرت داد و بیک ناگاه چوبلی علی
 مردان خان را که شاهزاده در آنجا بود محصور نمود و افواج او دیوار را شکست و بر نقاشی شاهزاده بمبناک
 پرداختند و افواج و زیره محاصر نمود و از ده هزار بود چون شاهزاده چاره ندید با چند کس از رفقایو طرف دیا
 شکست پیرون آمد و بر مخالفان ریخت و بدست خود چند کس را کشته بیرون رفت و افواج و زیره قایم کرده و تنبیک
 میر رسیدند و نقاشی شاهزاده جلوه ایشان را توقیف نمودند و باز او خود میگرفتند بهین نوال بشکر اطمینان و مرثیه
 که قریب بود رسیدند اطمینان را و شاهزاده را پذیرفته شده بعد از هجده روزی بخوف و زیره شاهزاده را الفرج آباد رسانیدند شاهزاده
 از آنجا نزد نجیب الدوله رفته و هشت ماه در آن جا قیام کرده نجیب الدوله نیز شاهزاده را اصلاح بنکار که آشوبی در آن
 دیار بود داده مخص ساخت شاهزاده از آنجا بصوبه اوده رفت و چون بهفت کوسه کهنه رسید شجاع الدوله حلال الدین
 حیدر خان قراقونلو توکمان صوبه دار اوده با استقبال برآمده یکصد و یک اشتر فی نذر کرده یک لک روپی نقد و دو سحر
 فیل و عمارت و پالکی بهفت راس اسب و انواع جواهر و اقمشه و استعد و سلمه پیشکش نموده شاهزاده و دستار خاص مه
 پیروی و پالکی فاعده بوسه داده خود عازم آباد گردید و در آباد با محمد قلی خان قراقونلو توکمان برادر عزیز شاهزاده
 صوبه دار بود عرض فرستاده شاهزاده را طلبید و تمهید بنکاره داشت اما در بنکاره محمد جعفر خان بختیم آباد رفت و راجه
 رام نراین ناظم آنجا توسل به کرل کلیف جست مسوده فرستاد اگر کلیف صاحب بود و تخط کرده بفرستد راجه حاضر شود و
 منشیان آن مسوده را در وقت نشه بنگ حالت بیدار می بهر زد دیگر جعفر خان خوانده و با جارت او کرل کلیف
 محمد نامه بجالی صوبه برامه و عدم طلب محاسبه ان بجان مال نوشته برامه فرستاد و راجه امین شده با استقبال آمد
 جعفر خان ازین عهدنامه ناچار خنده تبیل و تعرض به راجه نراین نتوانستند و تا عظیم آباد آمد بوعیش نشا طاعت
 بر شد با د نمود و غلام حسن خان بامر میر جعفر خان به پورنیه رفته پورنیه را از تصرف حاضر علیخان بیرون آورد و انقض
 شاهزاده از شجاع الدوله مخص شده به آباد رسید و جمیع الدوله خود قاصدا و اگر محمد قلی خان بود داشت عمالک
 بسیار بر کس فتح بنکاره داده گفت که شما پیشتر رفته در بنکاره فتنه انگیزید که متعاقب من هم میر سرحون از عماد الملک
 اناخته امین نیم باید که قلعه چناره را برائے خلافت مل و عیال من و بدینا از دغنا موسیامون گشته باستخلاص

بنگالہ پرانیم محمد قلی خان غریب اور خرد و ہر دم خود برائے سپردگی قلعہ بوزیر شجاع الدولہ تانکیہ نمود الغرض محمد قلی خان
 شاہزادہ عالی گھر راہ را گرفتہ با فوج آراستہ متوجہ عظیم آباد گردید راجہ رام نارائن از ور و شہزادہ مضطرب شد
 یحییٰ خان نوشت وزیر مقرر امیٹ کہ ماکہ کوٹھی عظیم آباد و آگاہی دادہ مقرر امیٹ احوال را بہ کونسل کلکتہ نوشتہ
 خود از رام نارائن محمد قلی گزید و راجہ رام نارائن برشتہ آباد مرسلات میفرستاد و از لشکر شہزادہ پنجاہا سہ اطاعت
 وغیرہ میداد و آخر الامر چون شاہزادہ قریب رسید شاہزادہ و محمد قلی خان قریب بھسار رسیدند و مردم آمد و شد نمودہ
 راجہ رام نارائن را تخویف و تخریب کردہ راضی اسلام شہزادہ نمودند و راجہ رام نارائن بیرون آمدہ بدر بار حاضر شد و
 با دایہ کورنشات و زانوندن کہ تمام عمر خود ندیدہ بود بتلاشہ خلعت یافتہ شخص شد امر گفتند کہ عہد چنان بود کہ اگر
 راجہ را سبب مگر یاد کہ اور القلعہ بگشتن نہ سیم یا سہ راہ اول قلعہ داخل شویم کہ رام نارائن باز نخواہد آمد اما محمد قلی خان این
 رائے را ناپسندیدہ گفت کہ از شہزادہ را ان گویا نیالی الاکن نقص عہد واقع نشدہ الحاح بچوہ نقص عہد میاوست
 کردہ شود الغرض راجہ رام نارائن کہ بملاحظہ فلک احوال لشکر شہزادہ از آمدن ایشان شدہ بود باز گشتہ قلعہ رسید و
 دایہ عبدود و وزیر بیرون نیامدہ از قلعہ نذر و شکش فرستادہ و مدتی بانتظار آمدن یحییٰ خان قریب کاہ قلعہ
 کردہ گذرانید چون خبر روانگی میرن سپہر یحییٰ خان و کرنل کلیف شنید محصلان شہزادہ را از شہر بدر کردہ صاف
 فرستاد کہ امن لو کرنا ظلم بنگالہ ام و با شما کار سے ندارم محمد قلی خان قلعہ را محاصره کرد اما از آن تجربہ کاری بدستامی
 کاہ بجائے نرسید و کبرجے از بروج قلعہ انداختہ شد و جنگ بسیار نمودند اما صعود و نزول ممکن نشد الا از علما
 متواترہ تزلزلے در پائے ثبات محصوران افتادہ قریب رسیدہ بود کہ قلعہ فتح شود و بہین اثنا خبر وصول فوج بنگالہ در رسید
 و شجاع الدولہ کہ قاصد غریبہ محمد قلی خان بود قلعہ آباد از دست کسان او بدغلے کہ مذکور شد متزلزل نمود و محمد
 قلی خان چون این خبر شنید متروک شدہ رفتن سوئے شجاع الدولہ را جمع شمرده ہر چند شاہزادہ اورا پیام پاداری
 فرستاد و سودنہ مفتادہ و محمد قلی خان طیل ارتحال کو فتہ روانہ شد و خوشی را س کہ بمعد شاہزادہ آمدہ بود رسید بکارت
 شاہزادہ فائز شد و ہر چند محمد قلی خان را فہانید کہ این پیہ پیہ غیبت کہ از پیش فوج بنگالہ میگزیید باید کہ اول
 با اینہا جنگیدہ و توجہ شجاع الدولہ شدہ کہ بآن وقت حرب آشتی ہر دو خوب و بچہ میسر خواہد گشت نہ کہوشا ہزادہ
 گفت کہ مرا تنہا این قدر زور و لشکر نیست کہ بمقابلہ ماکہ میاوست جنگ با اینہا میایم و ناچار میروم مویشیلاں فاق شاہزادہ
 اختیار کردہ اما شجاع الدولہ نہایت نامردمی را کار کردہ راجہ بیہی و لونڈو شکر را برائے گرفتن محمد قلی خان فرستاد و ایشان
 با فوج بمقابلہ اور رسیدند و شہزادہ و مویشیلاں از وجہ شدہ جانب ہر تہر تہر رفتند و محمد قلی خان ناچار شدہ از جا بدو است
 کہ اورا با محصور و پیش شجاع الدولہ برسانند و باین خیال بادوازہ سوار چند سہ از خد شکر را با مہر و صدمہ و جہری
 نزد شجاع الدولہ رفت و تمام لشکر او را رخ شدہ اموال را تجارت رفت و محمد قلی خان با شجاع الدولہ متعید شد چون

میرن کرل کیف و عظیم آباد رسیدند و قهقهه شنیده بار بار باب انکشاف رسید کرل چند هزار ارشنی به نذرانه شایه زاده فرستاده
 داخل انکشاف خدایت رام ناراین را رفیق کرده از پیشگاه میرن شمال نمودند و میرن اجزم رزم پلوان سنگه زمیندار برآمده
 و عمار حسن خان بنام ملک میرن رسیده و از خوف که از او داشت قوس کبرل کلفت جسته عهدا گرفت و با پهلوان سنگه
 نیز صلح شده و میرن برگشته رفت و شایه زاده بار دیگر عظیم آباد نمود و راجه رام ناراین با دوازده هزار سوار فرج خود
 و یک هزار و چند صد فرج اگر نری که دران جا بود و قباله او برآمد

و کشته ها و غنای الدین عالمگیرانی بمکه امی سید الملک وزیر باغواشیطانی

چون عمار الملک وزیر را با غیب الدوله
 افغان کینه دیرینه بود و میخواست که پائمال مرسته سازد و تحریک او مرسته که از زمانه مد و صفر جنگ بحار با فاعنه تنگش
 در ملک انتر سپید ریشده و داینده و دندان طبع بر ملک افغانه تیر کرده بود و نذرانه فرود حصول مقاصد ساعی گشتند و درین وقت
 اگر و فاعنه را با شجاع الدوله کینه دیرینه بود و خوف عمار الملک وزیر لوس بدو جسته هر دو اساس مودت را استحکام بخشیدند
 الغرض تحریک عمار الملک وزیر در سنه اهری و سبعین یا اثنی و سبعین الف واحد یا به دواجی سندیه و چه کجی سندیه
 از دو کهن بهند آمدند و در یک سال بندوبست ممالک بقوضه خود کرده و در سنه اثنی و سبعین الف واحد یا به دواجی سندیه ممالک
 افغانه و ترا که از دریائے گنگ گذشت به برنجیب الدوله آمدند و نجیب الدوله را از ان انبوه آمده سکرست و متعجب
 نشست و گذر گنگ را حفاضت کرده بشجاع الدوله خبر داد و سعد الله خان و حافظ رحمت خان و دودنه سے خان نیز بشجاع الدوله
 نوشتند که چون لطیفانی برشکال گمشد و افغانه متناصل مرسته خوانند و بعد از ایندیشکالین آشوب خواهد رسید اگر
 علاج واقعه پیش از وقوع باید کرد و رایش نظر داشته با استدلال پیر و از نذرانه حفظ ما و شما بهتر خواهد بود و شجاع الدوله وقت
 ورود و مرسته را نهیمید و در عین برشکال بشکر خود را بکچنور آمده بنشاه آباد رسید و دواجی کیسه از امرائے خود گویند پیرت نام
 با سبست هزار سوار فرستاد که از دریائے گنگ گذشت چاند پور و کینه و خمیره هزار و سه صد فرس را آتش زده و اخت نمود و حد اشد
 خان حافظ رحمت خان و دودنه خان و نیار و ده بچکل که کمالیون پناه بردند شجاع الدوله بچکل اتعجال خود را قریب
 به نجیب الدوله که محصور گویند پیرت و بسیار به تنگ بود و رسانید و الوپ کر گساین و امر او کر گساین را با استیصال مرسته بطرف
 مقرر کرد و میرنجیف خان را با پنج هزار سوار و میر باقر را با چهار هزار سوار مغل معسکر مرسته نامزد نمود و دران با افواج گویند
 در هر طرف آویخته منهن نم نمودند و گویند شکست فاش خورد و هر دو بسیار به تنج انتقام گد گشتند و اکثر سده دریلے گنگ
 غرق گشتند و نجیب الدوله را از سکر و دیگر افغانه از جنگها س کمالیون برآمده بشجاع الدوله ایختند و شجاع الدوله با خود غلبه
 خود بخیاں در مرسته خوان صلح شده و مرسته کما واده آمد با دشا و دلاقی سے شینند و تقسم شمره و دواجی قول و قرار فرمود
 قاصد لاهور گردید و شجاع الدوله نیز گشت به فاک خود رسید اما وزیر عمار الملک که با شجاع الدوله و افغانه را دشمن خود

میرانست که ترک حرامی بر میان جان بست و خواست که ملی نعمت را از میان برداشته و انچه فکرمی شقاوت جزین غافل
 خود نهد و بدین خیال مهدی علی خان کشمیری را آمخت تا به حضور بادشاه عرض داشت که در پیش صاحب دل و ار شهر
 شده در کوثر فیروز شاه تعلیم است و عاود الملک سید نظام الدوله را قبل ازین بدو وزیر به تیغ جفا کند زاینده بود بادشاه که
 بملاقات اصحاب صدق و صفایا نتمنی بود و قاصد زیارت او گردید و مرید به رفت چون قریب بحجر رسید مهدی علی خان
 تیغ بادشاه را که در دست نام بود گرفته پرده بلند نمود چون بادشاه آمدون رفت پرده افکنده در راز بخیر کرد و در حجره چاکس
 اوزبک بکن پنهان بودند بادشاه به بی یزاقی ریخته زخم کار و او را بدرجه شهادت رسانیدند و میرزا بابا بن عمرالدین داماد
 بادشاه و برادرزاده او که همراه بود شمشیر کشیده یک کس را محروح ساخت نامردان بسیار بر او سختند تیغ از دست او گرفته
 او را بمحسوس فرستادند و فاش بادشاه را در ریگ جفا انداختند بعد شش پیر کسان کشمیری مذکور فاش او را گرفت و در مقبره
 جمالین مدفون ساختند و این واقعه بروز پنجشنبه ششم یا هفتم ربیع الثانی سنه ثلث و سبعین بایه الف هجری مبعوث شد
 شاه عالی نسب عزیز الدین که کش بود در جوار رحمت جلای گفت ثالث چو رفت درخت بد و او در عرش کما کرد
 داسه و چون دین قتل مهدی علی کشمیری و باقی بیگ خان اوزبک معتمدان عماد الملک شریک بودند وزیر هر دو وزیر
 سید نظام الدوله را قتل کرده بودند عزیز می تاریخ این واقعه چنین گوید سنه ثانی و شصت و شصت کشمیری قاتل جان
 شاه بابا بن وزیر در سلطنت عالمگیر ثانی پنج سال و شصت ماه و شصت روز بود و مدت عمر او هشتاد و چهار سال بود پس
 ابیکه شاهزاده بهایت بخش و دویمی عالی گھر بودند امر کس دولت او جمله سادات بودند و در زمان این بادشاه ملک بنگال را فتح
 با سلطنت نمود و ناظم بنگ در دست اگر زبان جز نامی بیش نداشت و در دکن اولاد نظام الملک کس فرمان روائی می
 نواختند و در او و اولاد ابوالمنصور خان بزمکمان حاکم بودند و گجرات و مالو و برخی از دکن در تصرف مرطبه بود و کابل و پنجاب
 و قریه سلاطین و رانیه و رانیه و راجگان را چوت جل بر مالک خود با خود و سر مغلوب مرطبه بودند و از شاه و وزیر کار می
 نداشتند و الملک بعد ازین شقاوت شاهزاده محی استند ابن سلطان کام بخش ابن او رنگ زیب عالمگیر بادشاه گورگان
 را رحمت نشانید مغرب بشاه جهان ثانی نمود و کشمیری مذکور را بجا است او مقرر کرد و خود برائے اعانت و تاجی سمنه
 روانه شد اما آن مقدمه چنانچه گشت فوشده بود ناچار از خوف بادشاه و ترانی و پشیمانی شقاوت و نادانی پناه به سوجل جالت
 برده نرود و خیزد

ذکر بعضی از شعرا و عهده

شعر کس که در عهد عالمگیر ثانی بوده اند چند کس اندا شهرت یافته
 مقام نوشته میشوند و آله علی خان و استانی نسبت او به
 حضرت عباس عمالینی صلی الله علیه و سلم بر سر چنانچه خود میگوید و در روز زلف کسوت عباس پیرانه از دودان
 رنج و دستان ما و جدا علائق او وارد و اغستان شده جماعت لکنی او را بشه خالی یعنی ریاست خود برداشتند و آبا

پیاپی سر شاه صفوی بادشاه ایران رسیده میگردد یکی گردیدند فتح علی خان پسر الغاص میرزا عباسی بوزارت شاه
 سلطان حسین صفوی سرافراز شد و دیگر امرا کسین خانان نیز در سلک امرا کسین عظم مشغول شدند اما چون نادر شاه افشار
 بر ایران تسلط یافت علی قلی خان و در سنه سبع و اربعین و بایه و الف به هند مستان آمد و خطب سفارشی بر بان الملک اسید
 سعادت خان پیشاپوری صوبه دار لوده زرد روشن الدوله رفته در دربار محمد شاه گورکان رسید و منصب چهار هزار و
 خطاب نظیر جنگ امتیاز یافت و در عهد احمد شاه گورکان خلف محمد شاه شش هزاری شد خطاب خان زبان بهادریافت
 و در عهد سلطنت عالمگیر ثانی بواسطت عمار الملک وزیر لاهور امیر لاهور غازی الدین خان منصب هفت هزار رسید و علی قلی
 بر ختر عم خود خدیو سلطنت عاشق بود و قتی که محمود خان غلزنلی افغان بر ایران دست یافت غلام او خدیو را بکحل در آورده
 و در عهد نادری بگیا آمد و بکحل نجف قلی عباسی حاکم نیرود را بدو پس از ان صلاح خان قاتل نادر شاه او را بدست آورده از ان
 پس در حواله میرزا احمد وزیر اصفهان ماند و بعد گشت شدن او خدیو عازم هندوستان شده در راه اتعال کرد و علی قلی همه
 وقت شورا و در سواد داشت و در سنه سبعین و بایه و الف در گشت این اشعار از دست جهانان بستر مزار آمد و آخر
 مردن بن بکار آمد و در وقت عشق محنون دنبال ماند از سن و با آنکه من درین ره صد جادو گرامی بودم و نیز غلام علی
 آزاد الحمیدی الواسطی بگیا می نگار می نسب او به حضرت زید شهید رضی الله عنه می رسد شاعر شیرین سخن بود و کلامش کامل الفن در
 عربی و فارسی هر دو شعر میگفت و گوئی بخت از همه صحران بلوده بود با وجود کمال بخت فن در مع اهل دنیا زبان نکشود...
 تا یکبار که بکنج حیرت در آتش راه بانواب آصف جا به نظام الملک میر حسین قلی خان فتح جنگ بر خود و این رایعی
 گفته بود که زانید به ای حامی دین محیط جو و احسان و حق و ادا خطاب آصف شایان و او سخت بدرگاه سلیمان
 آورد و قوال نبی را بد کعبه رسان و نواب بسیار مخطوط شده و اعانت زا و در احوال لعل آورد و بانواب نظام الملک در جنگ
 خلب و ویم آصف جا به آزاد را بسیار عزیز داشته و خود هم شعر میگفت و از آزاد اصلاح میگرفت و در هند هم محرم سنه اربع
 و تسین و بایه و الف لوکران او را شهید گرداناد و در تاریخ او گوید نواب عدل گستر عالم جناب رفت و فرصت نداد
 تیغ حوادث شتاب رفت و در هند هم نه ماه محرم شهید شد و تاریخ گفت نوحه گیس آفتاب رفت و این اشعار از دست
 به بسکه داغ سینه ام بر روی کار افتاده است و آتش در غمانان لاله را ز افاده است و سحر که پر تو حسن از افاده
 گذشت و عرق ز جانه زین آفتاب گذشت و اما میر نظام علی آزاد صاحب تصانیف بسیار است سر آزاد خواننده
 عامه و در تذکره شعر انوشته است و بر سر انکالف امل و بادشاهان زبان خود نیز در آورده این چند شعر از او نوشته میشود
 شکسته اندر رنگ نیاز تصویرم و خط شکسته از خوشنویس تقدیرم و کبوتر را بچو طوطی کاش باشد خوش
 بیانی هم و کیارار را سازند نام پیغام زبانی هم و لگا به هست چشمه بار را به چشم گریام و درستان دوست
 میدارند بر بشکالی را و دلتش جستم و آخر شستم با خجالتش و لب چاه غنیمت میشود و گم کرده منزل را و

منعیم شست جنون پاسبان نمی خواهم که آهوان حرم را حرم شبان باشد و واقف شیخ نور العین خلف قاضی بامانت الله
از معاضدین اولو دوزار باب صلات نیست از دست می خواهم سعادت ز طواف نفس برم و در تبه چه حاصل است
ازین شست پیرانه نشنوم نازگار انگشت زلفت دم زد و اعتبار نبوده گفته سوداگی را و راسخیزانان سهدانی باز نگاه
خواب آصفیاه بود و طبع نظم داشت صدور سر بریده دل نفس آواز می هست که درین خانه نهان بر اندازی هست
و ذکر سلطنت ابوالمظفر جلال الدین محمد شاه عالم عالی گهر بادشاه
ابن عزیز الدین عالمگیر ثانی ابن مغیر الدین جهاندار شاه ابن
شاه عالم بهادر شاه ابن اوزنگ نایب عالمگیر بادشاه گورکان
عالی گهر مغیر الدین
عالمگیر ثانی است و ولد
او در هفتم ششصد و نود و یک
سند از بعضی الف

احمد بایه از بلین زینت محل واقعه و بعد از شهادت پدر خود عالمگیر ثانی در جلالی عظیم آباد چهارم جمادی الاول
سنة ثلث و سبعین و ایامه الف هجری تخت سلطنت جلوس فرمود و خطاب شایه عالم خطاب تایید و جلوس او در اول جمادی
بگرامی چنین گوید سه زنده شاه عالم گهر عدل گستر و با و تاج و تخت و گمین شد مسلم و بر و ن ارسال جلوس
همایون و در سلطان هند و تان شاه عالم و شاه عالم بن از جلوس تخت قلمدان وزارت بنوای شیخ ابو جلال الدین
جیدرخان خرقینلو تکرمان صوبه دار و ده خلعت امیرالامرائی به تحبب الدوله افغان فرستاد و منیر الدوله را سفارت
پیش سلطان احمد شاه ابدالی فرستاد تا از قوت او بنیاد سلطنت خود را محکم سازد و خود بمقابل راجه رام نرین ظلم
عظیم آباد شتافت و راجه نیز بمقابل بادشاه آمده و محاربه در میان هر دو گروه واقعه و راجه رام نرین دین محرکه
زخمی شد و از میدان قتال بازگردید و سرداران انگریزی که همراه او بودند راه فرار پیش گرفتند و بادشاه تعاقب آنها
دور از غم و تسلیط داشت و همدران با تمهید شد اما چون این اخبار به میر جعفر بن ناظم بیگ رسید انگریزان
قرعه شورت در میان انداخت و بعد از مشوره پس خود میر حسین و بعضی از سرداران لشکر انگلیشی را با فوجی که آن بحسب
بادشاه سوسه عظیم آباد فرستاد و بادشاه نیز با کامکارخان که از سرداران بهنگاله بود و حضور مادرشاه رسیده و مختار مهابت
شاهی گردیده بود باستقبال میرن بعزم نرم و قتال از بلای جنبیده صفوف نبره آراست و کامکارخان که مختار ظلم و ستم
لشکر شاهی بود فوج خود را در حصه کرده بخشی بنه قاندر و اغان ترین افغان سپرد و باقی را همراه خود داشت چون مقابل هر دو
فریق واقع شد قاندر و اغان مردانه و ابر رفیع میرن یورش نمود و بمثل می مردانه جمیعت او را بر ایشان کرد میرن
بهوش باخت و روئے از میدان برگردانیده سردوادی انهدام نهاد و انا افواج انگریزی بر جامه می نمود و در روزنامه لغت
تقصیر نمیکردند اکثر و لیکن میرن را توقیف کردند و چار و نایب رجعت راضی نمودند و میرن اشنا قاندر و اغان رسیده
تیر باران نمود و تیر می بر کله میرن رسید و تیر و نیم در گلوئے او خورده و مجروح گردید و حواس او بر جامه می غانده و قریب بود

که بارگزنه شرم شود و مادرین منمن فوج انگیزی از پلوسه فادر وادخان سر بر آورده جمعیت او را زیر شک انباشتند و از قند و شکر و گلاب
 به فادر وادخان رسیده جان واد واز سبب گشته شدن او چیرگی لشکر مغل مبدل به غلظی گردید کامگار خان که بر
 پشت فادر وادخان بود نظر قلبش که خود جنگ مناسب ندیده برگشت و بادشاه را گرفته سوسه بهار رفت و چپ دران
 جا قیام کرده صلاح دران دید که بمشدا آورفته او را بتاراج دم میخیزد خان که خیر قرب لشکر بادشاه شنید بنزد خوف
 بیم افواج انگیزی را همراه گرفته بمقابله بیرون آمد و میرن نیز از عظیم کاما بجنگل استعجال خود را بجعفر خان رسانید و
 میرجعفر خان آمدن او متعجب شده چون انبوه عظیم در مرشد کاما واقع شد بادشاه کامگار خان سوسه عظیم کاما برگشتند
 و افواج بمقابل ایشان را تعاقب کردند کامگار خان و دیگر امرار گردید و بمقابل ایشان تاند و اغروق را بسلاست گذر نهد
 خود نیز روانه شدند چون بادشاه به نواحی پور سیه رسید موشی لاس و السیس نیز به بادشاه پیوست و فادر وادخان
 و دولبهه با هم و غیره امرائے بنگال بعضی حین اخلاص خود به بادشاه میفرستادند بادشاه عظیم کاما را فرود گرفته جنگ
 آغاز میدنمود و اوران در کشتن قلعه سعی بسیار نموده رخنه در دیوار حصار پیدا کردند و تیران عظیم و دینا و ثبات محصوران
 را هم زان و سلاطین افتاد و اما در همین نزدیکی کپن کپن از بر دوان با قدری از افواج خود ایستاد کرده خود را بمحصوران
 رسانید و محصوران از آمدن او حیات تازه یافتند و کامگار خان از حصار فرجاسته دور تر منزل گزید چون بادشاه را از پیچ
 جانب الهمینا نه نمود و تماسک ملک او را متعبدان گرفته بودند و خوف عماد الملک مرطبه جلالت و طعن اختیار کرده بودند
 گذاری در بنگاله نمود و درین منمن فادر وادخان که با جمعیت خود بعزم آمد و بادشاه از پور سیه آمده بودند نزدیک رسید
 کپتان نجش را به پشت تاب رانده و غیره از عظیم کاما برآمده خواستند که بر لشکر او شجون رند اما موقع نیافت و قیام میسر نداشت
 و جنگ در پیوست و میرافضل از سمت ان فادر وادخان نیزم شد فادر وادخان نیز برگشت و کپتان با وجود اندک جمعیت نظریافته و
 میرن که مجبور و فادر وادخان از مرشد ابوتیه رزم انموده با کرنل کلید سیف جنگ و افواج انگیزی نزدیک عظیم کاما رسید
 در اول ولیمه سه شلت سیمین و ابوتیه لاله الف از عظیم کاما دور پس فادر وادخان تاخت و سر و گره قریب رسیدند فادر وادخان
 برب دربار سیده تحیر بود که فاصل در میان نماند مجبور از دریا مشکل بود اما همان شب بسیار سار آسمان را سیاه کرده باران
 بارید میرن که در خمیر خود خفته بود برین بر سر او افتاده و حال جان واد وادشته اند که میرن هم در ایام قریب اجل خود است میگم
 و کبیشی میگم و خزان مهابت جنگ را فرموده بود تا در دریا غرق نموند خود هم بوال ایشان گرفتار آمد و کرنل کلید مرگ میرن
 پنهان داشت نفش او را بریل انگده برگشته بعظیم کاما رسید و بادشاه و هم برسات در دوا و دگر و بهار گذر نهد
 در کشتن میرمحمد قاسم خان سمند البت صوبه بنگال جنگید و
 شاه عالم ثانی با راجه رام نرائن و میرکرنگ شکست یافتند
 گرفتار شدن موشیر لاس و دیزین جنگ
 بادشاه درین جنگ
 در ملک بهار سیر کرد
 و کامگار خان ملک

راجه دنیا و سنگه باد و زامه پهلوان سنگه را که کوب نموده و فریب به هزار سوار و نعل بلاد شاهی فرستاده را چه را که قدرت است
 و بادشاه بر و بهر آن خنده تامل نموده بنگره کامکار خان با نفعی که ده کامکار خان و او را هرین منت نموده خلاصی و او اما میتر قاسم خان این
 سید رفتنی خان این امتیاز خان ایرانی الاصل و اما میتر قاسم خان بعد از مدتی میرن میر جعفر خان که از او اما دست نخورده داشت
 چار و ناچار او را مشمول عنايت نموده و میتر قاسم خان یکدو دفعه بر آن سوال و جواب به کلکته رفت و شمس الدین بهتری
 و شترت که صاحب کلان کلکته بعد از رفتن کرنل کلیو به لندن شده بود او را پسندیده میتر قاسم نیز میتر قاسم خان
 و خلعت و ران و راک مال دنیا فتنه بخواه ملازمان و غیره ظاهر ساخته شمس الدین بکوتل شورت نمود و میتر قاسم خان را
 که جوانی لائق است به نیابت و مختاری جعفر خان بر گماریم اگر چه پسر امیٹ که در کونسل بود با بهتری و شترت اعتبار
 داشت و مخالفت این را نمیگردانید اما غلبه آراء جانب بهتری بود شمس الدین بر آنکه امضای این غرضت بمادد الدوله
 هسٹنگ صاحب راجه اگر گرفته بهر شاه باد و سید و میتر قاسم خان نیز به تالیف قلوب پرداخته فوج عظیم معمل کرده شمس الدین
 و عماد الدوله بدر بار رفته هر چند میتر قاسم خان را فهمانیده که نیابت قاسم خان قبول کرده اختیارات با و گذارد و خود پیش
 نشاط پردازان کلمه فهم قبول نکرده اما پسر شمس الدین میتر قاسم خان را فرمود که پیش ازین اختلاف مکالمات را امتیوان بهر
 شما اصالت برسد اما رت جنوس گنبد و میتر قاسم خان را بکلکته روانه ساخت که بقیه ایام زندگی را در آن مقام بسربرد
 و میتر قاسم خان در روز دوشنبه بیستم ربیع الاول سنه اربع و سبعین الف واحد یا بهر سنه دارالکشت شمس الدین جعفر خان
 زو و جواهر پیر و نفاس بشمار که تصرف اولو و همراهم گرفته و بکلکته رفته ساکن شد قاسم خان اینجانی بیادشاه
 فرستاد چون در آن زمان با وجود بی اعتباری بادشاه خطابها بجز از عطا کس بادشاه و زون نمیشدند قاسم خان
 بر آنکه خود و توسلان خود خطاب اختیار کرد و در نصیبه بادشاه فرستاد که حسب استدعای او خطاب با و مناصب عطا شوند و
 خطاب با مناسبت او عنایت شدند میتر قاسم خان به لواب نصیر الملک امتیاز الدوله و نصرت جنگ بهادر مقابل شد منصب
 هشت هزار واری مقرر گردید و بر آنکه پسر خود سید شمس الدین که منیر الحسن بود بوظیفه الملک شمس الدین و ناصر جنگ و نصرت هزار واری
 گرفت و هموس خود سید الوتراب را خطاب غفر الدوله و تراب علی خان صلابت جنگ منصب شش هزار واری منتظر ساخت و
 همچنین میتر قاسم خان خطاب با داده بکار و بار ملکداری پرداخت اگر گری نام از منی را دار و نفع تو چنانچه خطاب گین خان
 داده اکثر متابعت را او نموده و الغرض میتر قاسم خان زیر سیار از تنه یان عمل سابق بطور مصادره گرفت و با مانت
 افواج انگلیشی بر اسد زمان و بدلیع الزمان خان که زمینداران میر جویم بود و نفع یافته میتر قاسم که نگا کسرا فوج عظیم آباد بود
 بعد دویم بیست لغوم زم افواج بادشاه و دوشیر لاس برآمده را منارین و راج بلبل را همراهم خود گرفت و اداریان بهر دو
 کس مخالفت بود و میتر قاسم خان مردم را فرستاد تا خود میتر قاسم خان سوسه عظیم آباد یکدکته با و دفع شوند و خود را را منارین
 در آن بلبله مع افواج عظیم آباد و دفع میرن و دفع خود بر سر افواج بادشاهی بطرف گیانان پور رفت و مقابل او خنده

موشیراس فرانسیس بانگ مردم خودش فوجهای انگیزی آمد و او مردی دلور دیگر افواج بر سر کار خان نیرت کلام گانجا
 پاداری فکر کرده قرار اختیار نمود و تماشای افواج پادشاهی روس خود گردانیدند و همپایان موشیراس نیز ترک زناقت او
 کرده پشت بمیدان دادند موشیراس که مردی مردان بود آنها مانده بریکه از توپها چون اسپ سوار گشته متعزقل استوار
 چون میجر کنگ و کپتن کس نزد او رسیدند از اسپ نافرو آمد و کلاه از سر برداشتند و او را اعزاز تمام صافحه کرده گفتند که
 تیغ از کمر بشایر موشیراس منظور کرده گفت که همین لحظه اگر میخواهید طبع میشوم اما بذلت کجی کشادن راضی نیسویان
 خودی بزم را انگیزان اورا شجاعت و استقلال ننوده و نیز یغیر او با پادشاه خوانان محاصره گردیدند اول پادشاه ابا نموده
 و کاسکار خان با رد گشیکین میخواست اما چون برین ایام پادشاه در اقی رسید کارهای سرشته و محاد الملک شاه جهان
 را با تمام رسانیده بود و رفتن مدار الملک بموجب ایمان پادشاه درانی منظور و مناسب دیده رضای صلح واد کاسکار خان
 ازین وجه برخاسته خاطر شده باشد که خود برآمده بکس خود رفت و روز دیگر که پادشاه کجی فرموده پیشتر رفت اکثر مردم بجهان
 و غابازی از عباد شده فتنه چون در مقام بچاین مسکراحت میجر کنگ باشد که رسیده ملازمت بجای آورد و
 پادشاه حسب امتعای او بطرف گیا که لشکرگاه میجر بود روانه شده میجر کنگ کلاه از سر برداشته و در بقل گذاشته تا
 نیم که و همراهی پادشاه پایاده رفته بعد از آن بموجب فرمان پادشاه بر اسپ خود سوار شده تنهایش پیش فیل بغاصد یک
 تیر انداز میرفت و لشکر پادشاهی قریب بگیا نزدل نمود میجر را برام زان را آورد و ملازمت رسانید روز دیگر پادشاه
 از بلخ گیا بیرون آمد و گیار رسیده و از نجاس افواج انگلیشی به عظیم آباد رسید لشکر پادشاهی بر تالاب شیبی پوروشکر
 انگلیشی سپاهانی خود فروکش شده و همدین ایام میجر قاسم خان نیز از کوستان بر بیوم برآمده به عظیم آباد رسید و بیخ
 جعفر خان فرمود میجر کنگ و سرداران انگلیشی تمهید ملازمت پادشاه برائے نواب بگال میقام خان انگلیشته و قاسم خان
 بخوف دعا راضی رفتن لشکر پادشاه شده چه میجر کنگ را هر قدر ارامت و مخالف با شمس الدوله که مرلی او بود میدانست
 میجر کنگ ناهنگی خود را بغرض ولوازم دربار آراسته تخت پادشاهی دران جا گذاشت و پادشاه بموجب استعاضی
 میجر کنگ جریده بکوهی ایشان رسید و میجر کنگ و دیگر انگیزان مسلم استقبال بجای آورده پایاده در رکاب تخت
 روان پادشاه می دیدند تا بکوهی آورده و تخت نشانیده مطابق تاهده ستانده و پادشاه میجر کنگ را فرمان نشستند و او
 و میجر کنگ بجای آورد و نشست و دیگر سرداران استاده مانند نواب قاسم خان حاضر شده بضابطه خود مقرر نموده یک هزار و
 یک اشرفی به نذر دیگر تخت از بلوسات چهار و غیره و شکیش خلعت و مالک مراد و میرج و جیته مرصع کلفی مختار خطا
 عالی جا یافته و سوال و جواب مالداری ملک بگال و بیله سواران انگیزی که شده مقرر شد که بستان و چارک پیاده انگیزی
 هر سه موب بگال نواب قاسم خان بر سال حضور پادشاه فرستاده باشند و بعد ازین مقرر شده و پادشاه داخل قلعه عظیم گیاره
 و همدین آیام شجاع الدوله با پادشاه درانی بعد استیصال مرسته مسکه خطبه بنام شاه عالم کرده و فیض مبارک داده و غیره

فرستاد و نجیب الدوله شاهزاده جوان تخت را به نیابت پدشاه عالم مردی تخت نشاند که خطب بنام پادشاه نمود و در
دعای نصیر الدوله و احمد خان بگشش شجاع الدوله و نجیب الدوله پس هم فرستادند و پادشاه ازین اسباب تهیج و سوسو شده
در او اعتراضی نداشت و سببین الف واحد یاریه از عظیم آباد متوجه ممالک شجاع الدوله گردید و شجاع الدوله باستقبال او آمده و بعد
از نذر و پیشکش پادشاه را بصوبه خود برید چون همدین ایام که شاه عالم شاه در ملک بنگال گرم تخیل بود احمد شاه درانی در شان
رسیده مرطبه را بمنزل کس کافی رسانیده و ممالک شاه جهان آباد را صاف و شفاف نموده و به نجیب الدوله و شجاع الدوله
و غیره سفارش و امر بر تخت نشاندین شاه عالم شاه فرموده رفته بود و ندانست مناسب نمود که احوال مذکور که واقعه عظیم آن مان بود
بنگالش آمد و بعد از آن به بقیه احوال شاه عالم شاه ثانی توجه نماید.

در لشکر کشیدن سلطان احمد شاه ابدالی درانی بر پستان نجف نجف
و محاربات عظیم با مرطبه ملحق یافتن این ایشان بعینیت خداوند خوشبخت و انجم
چون پادشاه درانی در سینه
احمدی و سببین الف واحد یاریه
قتل عامتصهر نموده و سپهر

خود شاهزاده تیمور شاه را در لاهور گذاشته رفت آویند بیک خان با وجود عنایت و مهر مانی از شهر داده باغی شده جماعتی که
شور را ندیده و با خود گرفته باندن خان و مولو خان امری درانی جنگیده و بلند خان گشته شد در اندام حاکم و او به مرسل فرزان خان
لکھی خود نهم شده نزد جهان خان مابدالی که امیر لاهور است تیمور شاه بود رفتند و قوم که اکثر گزشت را تاخت و تاراج نمودند و
آویند بیک خان نوشته که فرزند شاه از مرطبه تعانت جست رگن تهر او و شمشیر بهادر برادران بالاجی را دین مکرملهاور
دیگر عامل مرطبه که در جوار شاه جهان آباد بودند و به لاهور آوردند و در شهر هندو عبدالصمد خان را که از طرف درانیان حاکم بود بگرفتند
از آنجا با لاهور رسیدند جهان خان تیمور شاه از کثرت و غلبه مرطبه تاب نیاورده و در میان سنده احمدی و سببین الف واحد یاریه
کابل و پیش رفتند و عتاقم بیاریدت مرطبه آمده تا به کلم تعاقب درانیان نمودند و صوبه لاهور را برقرار کشیدند و قتل و کشت
بر آویند بیک خان مقرر کرده و به شاه جهان آباد گزشتند و رگن تهر او و شمشیر بهادر بدکهن رفتند و چون گوی را بر اتساع ممالک
را بجان مقرر نمود چون آویند بیک خان فوت شد سبب با نام مرطبه را بصوبه داری لاهور مقرر کردند و سبب با لاهور رسیده قلندریا
اکم مفتوح و مخر ساخت چون نجیب الدوله و جمیع راجگان نمایند از دست مرطبه بجان آمدند و مرطبه استعلا که قدیم احمد شاه
نوشته فرستاد احمد شاه که نمک حرامی حماد الملک با عالمگیر ثانی و اتظام الدوله خان خاتمان وزیر سپید قلندین در دیگر گزشتی
مرطبه با تیمور شاه شنیده احمیت تادیب اینها نموده در اول سده شمس و سببین الف واحد یاریه هجری از رویای نمک حرامی
گشت بود و رانک جنگ فرمود که فرادای درانیه را با افواج سبب مرطبه روید و سبب با رخت فرار بستی پس مراد یاریه
گردید و جمیع عمایل مرطبه در گوشه و خیزند حماد الملک بجان آمدن پادشاه درانی را شنیدند از خوف بنامه به جوی جلاط برده
در قلع او خیزید و احمد شاه از لاهور شمشیر روانه شده و بعد بعد و یکه چمن در امتزیز بدینی ممالک بین گنگا و جمن و آرد

و تاجی سینه بر کمر با جلع الدوله شغل صلح بود تا تمام گذاشته در آن وقت هشتاد هزار سوار و چهار هزار پیاده را با خود
 عساکر برداشته و متوجه حمص شاه روانه شد و چون احمد شاه با شتر رسید رسید احمد شاه خان و خیب الدوله و احمد خان بگوشه حفظ
 رحمت خان و دندی خان خود را بشاه رسانیدند و فرموده را بر او تعارف نمود و فرستادند و دندی خان و رحمت خان و دندی خان
 بر دوشی رسیدند و افواج خلیفه احمد شاه و افواج مرابطه را از پیش برداشته و تاجی جنگ کنان سوخته شاه جهان را
 رفته بمیلان باولی و رسول شاه جهان آبا و بقیم شد و احمد شاه و دانی بامدگر حضور ریاضه بمناموده با فوج تازی و خود پیوست
 و صفوف محکم جنگ آراسته و دین وقت بروایت صحیح افواج مرابطه یک کلاه پنجاه هزار سوار و پیاده و سه صد توپ و همکار
 احمد شاه و دانی پانزده هزار سوار بود و چون هر دو لشکر مقابل رسیدند احمد شاه جنگ فرغانه و او افواج و دانی طرف دانا را
 فرو گرفتند و محاربه عظیم افتاد و خورشیدین رنگ دهنی در لاله دل برآورده گفتی زبانه به چشم اندران
 روشنائی نماد بهمان بار دانی کشائی نماد به پراز خاک شد چشم و کام سپهر و لگنتی بغیر اندران و دنده و چهره و جامه
 بگردان و ناپدید و کس از نیلان خوشتر و اندید و نیزه و سپیکان به تیره گشت و به آفتاب اندران خیز گشت و خروش
 سواران و سپاهان بر پشت و در بر و دیوان به بر گشت و به تیر و تیغ و ساعد خون گشته لعل و خروشان شده خاک و زبر
 نعل و هر چند مرابطه باین هر عظمت کثرت سعی و زکات می نمودند و لایق غلبه احمد شاه جنگ ایشان را با نالی انگاشته
 و باران زرد گار ایشان بر آورده و در لایق تیغ و نیزه و زین را از خون ایشان لاله زار نمودند و تاجی جمع امرا و اعیان شربت
 فنا از چشم تیغ نوشیدند و تاجی قبل از مرگ جنگجوی را با قلیله فرار کرد که رفته این ماجرا غلغلای دکن بگردید و خود از
 اسب نیز آمده و پائے مردانگی افشرد و مقتول گردید و دین محاربه عظیم هشتاد هزار سوار مرابطه قتل رسیدند و این واقعه
 در مجاوی الاخره شملت و سبعین الف فساد می مایه رویداد می غلغلای علی آزاد تاریخ این واقعه چنین میگویی که در سلطان
 عصر و رانی و قتل و نابین و دشمن کاه و گفت تاریخ این لغز آزاد و لغز بادشاه عالمیاجه و احمد شاه بلعاقب
 جهنمی سینه بر پاخته پانزده کرده راه همان روز رفته تا ناریل عثمان باز نه کشید و هر کس که تیر که تیر سکنه بود و این
 خبر یافت بسو جیل محاط پیام داد که اتفاق کرده با احمد شاه جنگ در سرچل جواب داد که من با فوج ولایت تاب مقاومت ندارم
 اما در قلع نشسته هر چه از دفاعت از دستم آید از خود تقصیر نسازم هر کس که بخدا ناخن که غلغلای رسد بشک احمد شاه می رود
 تا خسته و افغانان هر قدر که توانستند آنروز و دیاسه گنگ بر دند و باقی را مرابطه تاراج کردند احمد شاه این خبر شنید از جنگ
 هر که راشفت و شاه پسند خان و شاه قلند خان ابدالی را با دیگر امرا و جمیع پانزده هزار سوار و هر که معین فرمود و امرا
 مذکور از نالولی تابش جهان آباد که نهاد کرده است در یک روز و شب رسیده و روز و در پی آساکش کرده نصف شب
 از منجا عبور نمودند و وقت صبح صادق به سکنه رسیده چون برق خفاص بر سر لکر رسیدند و عدله بخش بر بند بلند
 کردند و بکتاب نیاورده با سه صد سوار و پانزده هزار سپاهان بر پیشه پشت سوار شده که سخت و اکثر سرداران لشکر و قتل و اسیر

بنده تبار دست گزیده از طرف سید مکرّم برآمد و دوازده کس مرطبه را بغیر بنده قتیق گشتند مرطبه هوش و حواس
 باخته خود را از بالا سینه فیصل نیرانداختند و دست پائے خود را شکسته طعنه دست آمده را باز دادند آخر مرطبه بلبلان
 مورد غم هجوم آوردند و بغیر توپ و تفنگ اکثر عمارات بادشاهی مثل دیوان خاص و رنگ محل و موتی محل و شاه
 برج و غیره شکسته عظیم یافتند اما سبحان قلعہ منیرے رسید بغیر علی خان چون در راتندرو آذوقه را منفقودید و ناچار پیام
 صلح داده و پیمان امنی باین و مال و آب و گردن سپردن آمد و یکسراحت شاه و فرس و مرطبه بغیر دست یافتند و هیچ کارخانجات باو
 تصرف نمودند و قلعہ اری شاہ جهان آباد و نار و شکر زمین غرض شد و مورد عمل از دانات ملج مرطبه آرزو شد بقلعہ سید گد
 رفت و به او از نهایت دانات ملج مصطفی ایدوان خاص را که از فقره مینا کار بود و جمیع طلا آلات و فقره آلات خستے که
 شمعان و دیگر آلات طلا و فقره از مزارات بزرگان غلام و اولیای کرام حضرت شیخ نظام الدین اولیا سلطان المشائخ
 و غیرهم رحمت اللہ تعالی علیهم جمعین برآورده و کسک ساخت و بعد از برکشال در دست و نیم صفر المظفر سنه اربع و سبعین الف و
 احدیا بیجری شاہ جهان تاقی را معزول نموده و میرزا جهان بخت ابن شاه عالم را بر آورده بخت نشانیدند و وزارت غائب
 بشیخ الدوله تقرر کردند تا بدین حیدر شاهه نیز بشیخ الدوله بزرگان شود و تالیف قلوب شیجاع الدوله و شاه عالم
 و غیره را ان گوکانیہ گردد و دوازده ملی کوچ کرد بطرف گنج پور آمد و بجا رعب غارت صاف نمودند و سلطان احمد شاه ازین اخبار
 برآشفته و بهرین انا عبد الصمد خان قلیب خان سرداران احمد شاه در گنجه کشته شدند بادشاه درانی غضبناک تر شده
 با آنکه در یاسه جمنه منور پیا بیا بنشده بود با اتفاق افواج خود و بهر یکم بریج الاول از گندزاک پت قرب شاہ جهان آباد
 بدلائل شیجاع الدوله اسپد بیدار و ده بختے پایات و برخی ایشنا گزشتند و بار و سب را هم هر طور گذرانیدند و سلس را و دست
 بمجا و باطل این جرأت تخییر شده از سمنه ندر گشته و چون منزل معلودت نموده در پانی پت آمده و حل اقامت انداخت
 و با وجود این چنین کثرت لشکر تو چنانچه و سامان حرب و غریب منکر بسته و از تو چنانچه حصارے آشین گد خود کشیده و
 خند قے عمیق خضر کرده درون آن منکر نشست و از خاک خندق حصارے دیگر دست نمودند و بادشاه درانی نیز بمبست
 یکم بریج الاول سال مذکور نزد یک فوج مرطبه رسید و فرو آمده و از بسیاری افواج مرطبه تنه گرید و سپه خدایانکه
 در یاسه روم از ایشان نموده و سپه یکم هر روم از پهلای و آراکش تخت علی و همان باره وافر و طوق تالیف
 جهان بود و کس هر باغ بخت و بهریدار ایشان چه خوب و چه زشت و بهر میگفت تا سر کربتہ ام و بیکسال یکجا کس
 نه نشستیم و افروان سپه دیده ام پیش ازین و ندیدیم که لشکر کسے میش ازین و نورخان و تحقیق افواج
 مرطبه و ایات مختلفه نوشته اند بغیر مورخان جملا افواج مرطبه را در پانی پت هفت لک سینه بند و بختے مورخان بابت
 کس فوج مرطبه و در برخی فوج را زیاد از دو لک و جمیع دیگر هم را میان رانج لک سینه بند اما اتفاق اکثر مورخان
 متغیر بین است که فوج مرطبه رانج لک کم نبود و سلطان احمد شاه با مالی از مورخان و افغانه ابد الیانی و دیگر افغانان ولایت

برداشته بستان و چهار هزار سوار و بر دایسته سی و هشت هزار سوار و هشت هزار پیاده و یکاب داشت و افواج و لشجاع الدوله
 نجیب الدوله و دیگر افغانه هندوستان علاوه ازین بود و این جمیع افواج احمد شاه و شجاع الدوله و نجیب الدوله و غیره پیش
 از شصت و هفت هزار بود و هر روایت یک یک لک نمیرسید و سعادت یزدانشان داد راست و نه از زور بازو می
 زور آورده و این همه کثرت فوج و لشکر مرطبه را خوشه عظیم در دل بود و با وجود عظمت لشکر اسلام به جنگ میدان جرأت کرد
 لشکر مستند دوران محصور گشتند و غرض آتش جنگ بوسیله تیر خدنگ توپ و تفنگ افروخته شد و لشکر در اینان طرق و سول غله
 و آذوقه را بر بسته و از جانب لاهور که آلاجات غله و غیره میسایند لشکر اسلام بر وزیر دست یافته و ریخته چون باوصف
 اینهمه حالت مرطبه از لشکر بیرون نمی آمدند احمد شاه امر را مستعد نموده و در شب بر پنج توپخانه مرطبه نمود و جهان خان شاه پسند خان
 و نجیب الدوله در مقدمه بودند و عقب اینها شجاع الدوله و احمد خان و بخش حافظ رحمت خان و دودنه و سنان فیض الله
 خان و غیره و عقب آنها احمد شاه و شاه ولیخان و وزیر و دیگر امرای غل افغان در عقب آمدند و مرطبه نیز لغا صلا
 یک تیر تیر از لشکر بیرون آمده و محاربه عظیم افتاده از اول ظهر تا وقت شام تیغ و خنجر افغان در خون فشان میگردید و
 قریب بشام بموت از دشمنان و بهار و گشت گشت چون برده لیل فوج هشته شده و دلاوران و ست از جنگ بازو شسته
 و اکثر دلاوران لشکر احمد شاهی که در لشکر بودند بیرون رفته و به لشکر گاه خود شام افتند و مدیرین ایشان معلوم شد که گویان بدست
 مکه اسد ضلع آماوه با جمیع ده هزار سوار و هزار پیاده و غله آنرو و سینه اسب و میوه و کما لک افغانه را
 تاخته به بهار و دوساس را و میوند احمد شاه و طائی خان و درانی را با پنج هزار سوار و موز و کدو و گوسفند و لائق و محمد
 عطائی خان از گذر آگره پاک پست عبور نموده با ملنار و شاه دره رسیدند و نائب نادر و شکر قلع در شاه جهان آباد را که در آن
 جا بود قتل کرده به جلال آباد و دو گاه پشند رسیده و پشت مذکور را همه همراهیان علف تیغ بیدریغ ساخته و غنایم بسیار
 بدست لشکر و رانیان افتاد و احمد شاه و درانی همه را با یک خبر و فرموده اند و سینه اسب کوچی و عقب کردند و خیام و سباب را
 بجای خود گذاشتند و مرطبه گمان نداشت برده افتند و احمد شاه چون مرطبه را بیرون از لشکر و بر ایشان شتافت و جنگ
 در پیوسته و قریب است هزار مرطبه قتل رسیدند و قریب بشام هر دو لشکر جدا گشته بجای خود محاصره نمودند چون ایام
 محاصره استدا کشیدند و از کثرت قتل و زاریات و نجاسات و در شکر قلعین پیدا شدند چهر مرطبه خوف و دانیان بیرون لشکر رفتن نمی
 توانستند نیز آمدن رسد و دوشه بلائی عظیم بهم بالا گرفت و همه از بلائی گرسنگی ناچار شده و با اتفاق قرار بر جنگ دادند
 و مقرر کردند که بهیئت اجتماع بر لشکر اسلام بزنند و برین مصلحت تباریخ شش جمادی الاخر سنه اربع و سبعین الف و اصدی لایه
 روز چهارشنبه فوجا ترتیب داده و توپخانه و فرنگی را که در انحصار ما بر میهمان کار رسد بود پیش برده هر هر گویان با جوشه
 تمام و دوشه الاکلام از لشکر بیرون فرامیدند و بار میهمان انتشاری را از زمین برده و ادلیران احمد شاهی آن قدر
 فرصت دادند که مرطبه با تمام از لشکر بیرون رسیدند و فرودان نجیب الدوله و شجاع الدوله و احمد شاهی فرودان مرطبه را

نیز شک گرفتند و قراولان تاب نیاورده و مگردان شدند و بهر پیرو رسیدند و دلاوران اسلام جلور نیز در پایشان افتند
 بسیار را چشمه تیغ خیزید آب فنا دادند و بقیه نیز از خرابی در ورم مایه و بر رسیدند مردم بنه این کس و کس خط
 گشته پریشان شدند و رو بودانی فرار نهادند و حواس را و هوا چون شکست قراولان و مصلطاب بهر دیدن باسی نیز از
 از عمایه و دلاوران و امر از تنها کشیده و نیزه مار گوش اسپان خوابانیده بر لشکر اسلام حمل آوردند و شور هر گوش عساکر را
 کز ساختند و ازین طرف احمد شاه نیز با جمیع اول خود و شجاع الدوله و نجیب الدوله و غیره دست شجاعت کشاده بحرب و نبرد
 پرداختند و خبر رسد واقعه که هر فلک با وجود پیرانه سالی از دیده خورشید و ماهان چنین محاربه هولناک ندیده و هیچ از
 آسمان بخار هان گشت و خون عظیم گشت و تیر بردن و شمشیر گزیده سه بر آمدند و دو سپه بوق کوس و همایون گران
 شدند و مین کایوس و همیکه تیغ کین کشند و بهر یگان اندر انداختند و چو برق خورشید از تیر تیغ و چو
 آتش از وقت از تیر تیغ و هوا گشت سرخ و سیاه و دشت و نرس نیزه و گوند گوند دشت و زمین شد بگرد و در کس
 قیر و همه خوش از بجز و گزوتیر و راز از مردان و از تیر و گرو و زغریدن کوس و اسپ نبرد و شگافیده کوه و زمین
 برورید و بدان گود پیکار کین کس ندید و پراور از عداست گیتی جهان و دیار و زوتیر و شب شده نهان و چکاچاک
 گز از آمو تیغ و تیر و خون میان گشت و دشت انگیر و جهان یک همچو دریانمود و نهنگ اندران گز و شمشیر و دلاوران
 چوشتی روان اندر و بر سر اندر آورده از کینه رو و چو گز بارید بر خود و ترک و چو بان و خزان بار و از بید برگ و
 قراولان سر افتاد مانند گوسه و دل و سینه با چاک و خون بدرجوه و دمان با دایان و چوشتی تراب و سوسه غرقه دارند
 گیتی شتاب و الغرض بعد از نبرد و شتاب و جنگ مردان لشکر احمد شاه درانی دو دوازده مار و مصلطاب بر آورده و بسوا و کپس
 بالایی را که کشه نژاده و مصلطاب و دوسه و سوار و بهاد و جمیع سواران مصلطاب تیغ بید رنگ گردیدند و مصلطاب بیا قتل شدند
 و تاشعت کرد و خون ایشان چون آب بر زمین جاری بود و قبول صحیح و دلک مصلطاب درین جنگ قتل رسیدند و غنائم و غنم
 از اسوار و اجناس اقمشه و متعه و زرو و جواهر با محصور بدست لشکر احمد شاه رسیدند از آنجمله پنجاه هزار اسب و دلاک گا و
 چندین هزار شتر و پانصد و پنجاه غنم و دوازده هزار غلام و کینه و کفنی که اکثر از اولاد و اسفاد و سواران و غلام مصلطاب بودند
 بدست لشکر بادشاه درانی رسیدند و مصلطاب علی آزاد تاریخ این فتح عظیم چنین نوشت شاه بهاد و اسب از دلاکشت
 کرد و در انجا مودر آواز تیغ و صور نلک خامه تاریش نواخت و شاه درانی نموده باز فرست و دین واقعه تاریخ ششم
 جمادی الاخر سنه اربع و عین و مایه لعل الف بحری و اقمشه و نوشته اند که فرج مصلطاب درین محاربه سامان جنگ کشته ازین
 نیک و در سلطنت بودند و کس ندید که بعد از مالگیر بادشاه لشکر کشته و عظمت لشکر مصلطاب که در پانی پت جمع بودند و نهان
 کس ندید و اکثر اهل همدان و خود آمد و ایشان فرستاده بودند اما این طغر بخش شام طغر و نصرت بر پرچم اعلام درانیه
 و زانید و مصلطاب کشته شدند که تاشعت کرد و خون آنها بر زمین چون آب روان بود و از میان مغروران کس جان

کم بدر برده غارتگران در مایا که از دست جراثشان بجان رسیده بودند فراریان را قتل و اسیر و غارت نمودند همیشه بهادر و برادر
 علاقی بالا حجتی را و که از بطن کجمنی بود و مغرور شده در راه کوه بدست غارتگران رسیده از میان میسر شد از مرداران بجز
 دو کس یعنی هر که ملها را پیشل مهاجی سینه سپید بودند و اولاد این بر و دیاست هائے عظیم رسیدند مهاجی برادریانے با پاد
 سوار شده ازین محروم گردیدند و گریز آوردند که در میان گردید سوارے محفل از سلطان احمد شاه در اتنی اسب و عقاب و جلالان و ده
 چون مهاجی بضابطه زند جواهر و زیور بر سر گردن داشت محفل باین طمع عقب او را نمیگذاشت و شکاف دست خود سے
 انگاشت و مهاجی تا شصت کرده مایان رانده میرفت و محفل مذکور نیز در پی او روان بود و آخر مایان آپ مهاجی از
 کار رفته محفل در رسید و بغیر تیر پائے او را بحدود حکرده از اسب انداخت و جواهر و ساز و قیراق او گرفته بشکر خود
 برگشته رسید و مهاجی مدت العزیزین زخم پائے تنگ بود و بالا حجتی را و چون باین اخبار شنیدند از غصه بر طبع گشته بعد
 پنجمه و گذشته اما پادشاه ابدالی بعد از این فتح عظیم بجهات شکر ازین دگریم بجا کے آورده بشاهجهان آباد رسید و روز سه
 چند توقف بود و سلطنت بنام شاه عالم ثانی مقرر کرده و وزارت بشجاع الدوله داده و امیرالامرائی برنجیب الدوله لغرض
 فرموده شجاع الدوله را امور برتن معین خود آورده و شاه عالم شاه از بنگال و نجیب الدوله را بکردار و الحمد و نگه داشتن
 شهر او و جوان بخت بر نیابت پدر فرمود و خلق فاخره عنایت کرده خود در شانزدوم شعبان سال مذکور طبل بر حاجت گرفت
 بکابل رفت و شجاع الدوله بصوبه غور رفته و سکه و خطبه بنام شاه عالم پادشاه نموده او را طلبید و بلو شاه از عظیم آباد آمده به کابل
 رسیدند و وزیر شاه بهود را که او بود و گماشته گان مرطبه را از اطراف آن دیار بدر کرده و شجاع الدوله پادشاه را بهرام
 گرفته کاپی را از مرطبه گرفت و به جهانی رسید و در نیم حبس و بیست و پنج الف واحد میایه جهانی را نیز گرفت و شجاع الدوله
 بخلعت وزارت مع چار قب و والایه مر و اید و قلمدان مرصع نوازش فرمود و

مجله از قتل سید محمد خا صلا حبیب گ وسید
 نظام علی اصفیاه و محاربات بامر مرطبه

چون درین اوراق برخی از احوال مرطبه گذشت مناب
 شد که تحت از حالات نسب ایشان که اهل قلیانج آورده
 نگاشته شوند و هم بداهت محاکم دیو گریه اطراف

آخبار گویند و مکنائے آن فواح را مرطبه نمیدانند ریاست مرطبه در قوم بهوسل بود و نسب او به راجگان سید سید اودی پور
 میرسد و نوشته اند که رانا از اولاد انوشیروان مایل بود اما این خلط سے نمایه قوم سیوسیدینه از عمده اقوام راجه پتان هند
 است و تعلق نوبا خاندان کسری همین قدر بیش نیست که تریاب چند سیوسیدیه چون در هندوستان امارت یافت غریب
 که رایان هند را بران میفرستادند باز گرفت و نوشیروان لشکر بهندوستان فرستاده تریاب چند مجرب و پادشاه و اموال و خیر خود
 نزد کسری فرستاد و امان طلبیده و نوشیروان او را بخشیده بجانان در اولاد او زبونی رسیده اکثر مالک از دست بدر رفته
 برخی مانند خود را رانا نمیدانند دخترش اگر چه داخل پستانان حوسلے کسری گردید اما از نو فرزندے بوجود و نسبیده

انحضرت کیمے را ناولاد را نا از بلبل و دختر بخار فرزند ی پیدا شده چون در ضابطه نمودن فرزند سے کہ از داغ غیر قوم شود اورا کلب
 شمار نہ کرے نہ زلف انخان و اقوام نہ پسندیدہ بشور و کہن رفتہ و طرف کرناک مسکن شدہ با غلامے آن دیار صحت کردہ
 اولاد او دو فرس شدند یکے اتولیدہ و دیگر ہوسلہ و از قوم ہوسلہ چنان کہ نوشتہ شد ساہوچی ہوسلہ در سکا لانان برمان
 نظام شاہ بھری سنگ شدہ و بعد از ان نر دابراہیم عادل شاہ رفتہ و ملازمت صاحبقران ثانی شاہ جہان بادشاہ اختیار
 نمودہ چون ابراہیم عادل شاہ بیمار گشت میوا پسراہوچی سرہ بغاوت بر آوردہ اکثر قلع و کوکن را تصرف گشت و در عہد
 علی عادل شاہ والی بجا پاؤقتدار و پیش پاؤزدہ و افضل خان را کہ بجز او با مویش شدہ بود بدہ خاکستہ چہن وقت
 قابو بر ناک گورکانیہ نیز دست درازی میکرد اورنگزیب عالمگیر بادشاہ امیر الامرا شاہستہ خان صوبہ دار و کہن دہس را بھ
 جسوت سنگ را تھور والی جوہیور سرٹھراہم لومامور کردہ و سیاہمردم امیر الامرا در سائنستہ شبے بساؤش آہنشاہن آؤر
 ابو الفتح خان صفوی امیر امیر الامرا درین معرکہ کشتہ شدہ عالمگیر بادشاہ ہمارا بھختہ اسخو علیہ صوبہ داری و کہن بہ
 شاہنزدہ محمد مظہر سپردہ و را بھستہ سنگ چھوہ والی جے پور کینیرا بھمیدہ یاقین فرمودہ جے سنگ اورا گوشمال دادہ سیواؤ
 سنبھاپش ملیح شدہ نہ دست و ست فاعہ و ملک دہ لک ہون یعنی ہلالک گردیدہ اگرچہ ہر دو بدرویش شمول عنایت شدہ
 مناصب یافتہ ابوالجہاں بخش ایشان محافظان سپاسداری مقرر شدہ و سنبھاز مجر منہج نشدہ بادشاہ میخواست کہ
 بعد از چند روز سیواؤ را نیز از محبس بر آوردہ شمول عنایت فرماید اما سیواؤ سنبھارہ و دفرار شدہ صوبہ داران و کہن ہلم نشان
 مامور شدہ سیواؤ رسنہ احدی و تعیین الف مقتول شدہ سنبھا باقی بود سنبھار و سپر را بھرام و را بھساہو بودہ و عہد
 بہادر شاہ مرٹھہ را در صوبہ و کہن ہر صدہ روپیہ دیس کھی لٹہر طالت عنایت شدہ چون ذوالفقار خان صوبہ دار
 و کہن از جانب خود او و خان پنی را بد کہن فرستادہ و مرٹھہ خواؤن چوتہ یعنی یک حصہ از چا حصہ حاصل ملک
 شدہ عا ماموز شدہ نشدہ بود کہ امیر الامرا سیوین ملی خان در عہد فرخ سیزا جاتی با بادشاہ کردہ و مرٹھہ نیز جوہر
 ناراضگی با بادشاہ از امیر الامرا در عہد صوبہ داری او شوخی را از عہدہ بر بردہ امیر الامرا اصلح مرٹھہ بر صلح اقرار راجہ دستہ
 در سنہ تسع و شترین و الف واحد یماہ با بھساہو صلح کردہ بشرط عدم تاخت ملک و حاضر داشتن پانزدہ ہزار سوار در
 رکاب امیر الامرا اسناد چوتہ دیس کھی شش صوبہ و کہن ہرٹھہ داد و در ہر گرنہ علیہ ان ایشان منسوب شدہ چون
 در دہلی آمدہ بر بادشاہ طلبہ کردہ بالاجی بشونا تہہ و سنگراچی مہار را کہ ہمراہ او آمدہ بودند کہن نزدیہ عالم علی خان نائب
 خود فرستادہ و بالاجی مارا مہارام را بھساہو سنگراچی نہایت اقتدار یافتہ و بعد بالاجی پسراہو باجی را وزیر سکا را بھ
 ساہوگشتہ و عہد شاہ بادشاہ کہ صوبہ مالوہ بہ را بھگر دھر ہار ناگر مقرر بود مہار را بھو کہ از فقائے باجی او
 مالوہ آمدہ ہمارا چند کورنگ تاخت نمودہ را بھقتول شدہ در سال چہل و سوم از مایہ دوازہم محمد خان بگش صوبہ دار
 مالوہ شدہ و سال دیگر را بھجے سنگراچی ہا بھ صاحب بعد مقرر شدہ را بھ فخر راز دست ترک و تاد مرٹھہ ناچار شدہ ہمار

جنبت مذہب و تعویض او که کشیدند چنین در گجرات که به تفریق بنفان بر راجه ای سنگ را تصور الی جو و پیوسته و غرض او از
سستی او بر مرطبه بنام رنگ و تاز بلند کردن و نطفه رخان بجز مرطبه آمده چون مرطبه تا بلکه در انداز سر و خج گشت و
بعد از آن باجی را و بار دیگر در ستم و العین الف و احد میا عازم هندستان شده اعتماد الدوله قمر الدین خان
وزیر و امیر الامرا مصفا الم و لغامه و ران بر آسمان بر با و تفر شدند و باجی را و بیلا جی جادون را بحرب و وزیر و طهار
را بحرب امیر الامرا کرده وزیر چند با نغرت یافتند و امیر الامرا الباطن صلح گستر و در ستم ثمان و العین الف و احد میا جی
سوائی بادشاه را راضی ساخته صوبه داری گجرات و مالوه بر باجی را و دمانند و باجی را و در ستم تسع و العین الف و احد
امیر میا به مالوه آمده و بیلا جی را به انتر سید فرستاد و او از سید برغان الملک صوبه دار او ده شکست خورد و باجی را و شایع
را تا ملی بدیده به انظر رفت چون امر از هر طرف در رسیدند باجی را و بمالوه برگشت و در سال حسین الف و احد میا
نظام مصفا سید قمر الدین عین قلیج خان صوبه مالوه و حرب مرطبه تفر شدند و در سواد به مال التیش قتال با فروخته بود
که نادر شاه رسید و آهنگاه ناچار صلح کرده گشت و باجی را و در سال اثنی خمیس الف و احد میا به با نجاه هزار سوار
قاصد حرب سید ناصر جنگ ابن آفت با نظام الملک گردیده و ناصر جنگ با ده هزار و ار بامه قاصد ماراج پور گردیده
باجی را و از ده زده تادریکے گنگ و کهن رسانید و با وجود قلت فوج نطفه یافتند باجی را و ناچار صلح کرده و پیوسته و حرب
حاضر شدند و بمالوه رفتند فوت گشت و چون آفت جاه بدکن رفت بالاجی را و سپهر باجی را و در برانی پور کونش نموده بمالوه
مخمس شد و در عهد ناصر جنگ با سا هر راجه صلح شده بعد از گشته شدن ناصر جنگ و فوت شدن راجه سا هوکار بالاجی
نهایت رفتی گرفته و سدا شیور را و بها و برادر عزاده بالاجی سپه سالار او بود و بعد از راجه سا هوکار راجا ساء او
نه نشاند کار و بار ملکداری بر بنان مذکور بالا افراد و بلا اشتراک غیره بدست خود داشتند چون اصل و پیشانیان
گداگری بود رنگ و صعلگی بخیل محرم شره بسیار داشتند بدست خلق عالم کاسه در یوزه به نیمه گدا چون شای
گرد که اساز بهانه را و الغرض این شکست غلطی که مرطبه از دست احمد شاه خود و بالاجی فوت شد و گنا تهر را و
برادر اغیانی بالاجی را و او سپه او را و هو جی را و برایت او داشتند سید نظام علی خان آهنگاه ثانی مع برادر خود سید
محمد خان مصلحت جنگ از قلعه سید که چیده با و رنگ آباد رسید و رنگ تهر را و واد و وینا بالشکر خود آمده و در
نواحی شاه گده تقاتی فریقین روداده عاریات در میان آمدند و فوج سادات مرطبه را از پیش برداشته است و هفت
کر و به لوبه رسانید و شمره نو که را که بر لب دریای گنگ است با جمیع بت خانجات منهدم و ماراج ساختند و قریب
بود که پونا نیز بهین حالت رسد اما ناصر الملک بیغل خان پیشتر شین نظام الملک آهنگاه بنا به غبار خاطر که با برادر
و هفت و راجه را میخند که عمده لشکری سادات بود و بسبب شکست بت خانجات نو که ماسدا داشت بر مرطبه پیوستند
ازین بسبب دهنه در تمام سادات آمده و بعد ازین مرطبه دلیشده روز دیگر از چار سوار پورش آوردند و فوج سادات

آصفجای چون برق اندازی غنیمت دیدند رخسار بهت و جلالت برانگیختند و از توپخانه گشتی جنگا کو تیر براق پوستاند و بجای مراد
 افروز مرطبه را منزه سازند و اکثر متحان مرطبه گشته شدند و عیاد و خاص عام نمودند و فریاد داشتند که ما را آب جنگ مسلمانان
 نیست و تمام خانمان مایان بر دست ایشان بر باد شده بخوابی که ما را با تمام جنگا ملک اندازی ازین لطف و فضل ما را آواره
 دشت و بار سازی مرطبه و سائل انگیزه صلح کردند و ملک بهت و بهت ملک روپیه از صوبه خجسته بنیاد و صوبه بیدریه و بیدل
 صلح تسلیم و خجسته نمودند و صغجه و دامیر الملک ملک امچندر را پامال کرده در چهاردهم ذی الحجه سنه خمس و سبعین و الف
 و احدی مایه داخل قلعه بیدریه شدند و امیر الملک سید محمد خان را سقید کرده حکومت او را سپری ساخت و امیر الملک یک
 سال و سه ماه و شش روز رست کرده استعمال نمود و صغجه و دامیر الملک شاه عالم ثانی را که شتمین تقوی و صیحت و کهن بود
 استقبال نموده بوجوب قاعده گرفت و راهبر ترانوت برین را تخار و ساخت و در سال ست و سبعین و الف و احدی مایه
 در میان رگنا تهر را و وادهورا و خجسته و اقصد رگنا تهر را و خابو یافته بناسک رفت و در آن فواج باجمه مراد خان
 صوبه دار و رگنا تهر را و از طرف آصفجاه ثانی بود و بر خورده و اکثر سرداران مرطبه خجسته ملک آصفجاه از وادهورا و رگنا تهر
 بر گنا تهر را و پوستاند و رگنا تهر را و باجمه رگنا تهر را و وادهورا و رگنا تهر را و وادهورا و رگنا تهر را و وادهورا و رگنا تهر را
 عم خود حاضر شد و صغجه و دامیر الملک رگنا تهر را و بر کده تابند رگنا تهر را و بر کده تابند رگنا تهر را و بر کده تابند رگنا تهر را
 و ملک پنجاه ملک روپیه دولت آباد در جلد و سیاین عنایت پیشکش گذرانید و اسناد درست کرده حواله و کلاخ
 آصفجاه نمود و امیر ترانوت برین در الملک آصفجاه از صوبه مراد خان این صلح را بر سر نهاده و جانوجی سپهر
 رگنا تهر را و پوستاند و رگنا تهر را و وادهورا و رگنا تهر را و وادهورا و رگنا تهر را و وادهورا و رگنا تهر را و وادهورا و رگنا تهر را
 مرطبه بخجسته یافته و دامیر الملک پیشان گشته برگردید آصفجاه و فوجی که آن توجه تادیب رگنا تهر را و گردیده و رگنا تهر را و
 طاقت مقاومت و خود ندیده و آوارگی از ملک مال اختیار نمود و باسی نیز رسوا و بر سر او رگنا تهر را و بر سر او رگنا تهر را
 حصار را برگیر و تخمین الملک ناظم آغا در لافنت کوشید چون این در محاصره شده و صغجه و دامیر الملک رگنا تهر را و وادهورا و رگنا تهر را
 و صغجه و دامیر الملک رگنا تهر را و وادهورا و رگنا تهر را و وادهورا و رگنا تهر را و وادهورا و رگنا تهر را و وادهورا و رگنا تهر را
 او رگنا تهر را و وادهورا و رگنا تهر را و وادهورا و رگنا تهر را و وادهورا و رگنا تهر را و وادهورا و رگنا تهر را و وادهورا و رگنا تهر را
 اطراف از وادهورا و رگنا تهر را و وادهورا و رگنا تهر را و وادهورا و رگنا تهر را و وادهورا و رگنا تهر را و وادهورا و رگنا تهر را
 این چنین گوید آصفجاه و دامیر الملک آصفجاه و دامیر الملک آصفجاه و دامیر الملک آصفجاه و دامیر الملک آصفجاه و دامیر الملک آصفجاه
 سپاه اسلام و رگنا تهر را و وادهورا و رگنا تهر را و وادهورا و رگنا تهر را و وادهورا و رگنا تهر را و وادهورا و رگنا تهر را
 بسیار از مرطبه گشته شدند و پناه را از ملک آصفجاه و دامیر الملک آصفجاه و دامیر الملک آصفجاه و دامیر الملک آصفجاه و دامیر الملک آصفجاه
 ذکر و رود سلطان احمد شاه ابدالی درانی بار ششم بملاک شد نوشتانند که احمد شاه درانی

و خطاب بزیارت حضرت سرور کائنات مخمور جودات سید المرسلین حبیب رب العالمین صلی الله علیه و سلم حضرت محبوب جهانی غوث
الصمدانی غوث الثقلین غوث الاعظم مخمور محی الدین شیخ سید عبدالقادر جیلانی رضی الله عنه سوار قزاقی انداخته محبوب
ارشاد در نصف شب بیرون خراسیده بر اسب چوکی سوار گشته با سه صد سوار خاصه که بر در دولت بودند نامی هم نشناخت
گردید و وزیر لجبازان اجتماع عساکر کرده روانه شده و سکهان نواح پنجاب زور آورده بانو هیچ ستاد نیز وارد
قلعه خنبداله را محصور و مسلمانان را مجبور نموده بودند و بادشاه با همان سه صد سوار قریب بخنبداله رسیده سکهان از ازاره
وصول بادشاه فی الفور تفرق شدند و محصوران بملازمت رسیده سلسله وصول افواج بادشاه نیز آغاز شده و بادشاه درین
جنگ بمدد مصوبه دار سریندر رسیده و امکنه دیگر که در هر جا محصور سکهان بودند فرصت یافتند بمدد رسیدند و بادشاه
فرمود که زین خان را که سردار افغان محصور است بگویند تا لشکر نهندی خود را بگویند که یک برگ سیر بر شتر خود بگذرانند تا
اتیازا رسیده پیدا آید که اکثر افواج بادشاهی از اقوام غنایه اوزبک و قاجار و غیره است و احکم داده ایم که هر کس را لباس
هندی بر تنند بر زندانشان فوج زین خان را نخواهند شناخت و به نشان برگ نیز مردم نخواهند شناخت و اندک عرض
سکهان محاربه سخت واقعه وی هزار سکه بقتل رسیدند و بقتله سیف بی اختیار فرار و زبیده بر قلل جبال دینه
غارها پناه بردند و بادشاه عاودت بقندهار نمود و بعضی این آمدن بادشاه را در هندوستان نوبت فتنه پندارند آمدن
در هنگام حرب به او را نوبت ششم نگارند و برخی برین اندک نوبت ششم بود و یکم تره غیر ازین دیگر احمد شاه را اتفاق
دروغ گردید چنانچه نوشته میشود و بعضی این آمدن را از روسه و قواعت یکس میدانند و مکرر بسبب تخالف تحریرات
مورخان گویند +

ذکر لشکر شی احمد شاه درانی انجم خدم بمکانش
بار ختم و مراجعت بقندهار بحال جاه و ششم

چون بادشاه ابدالی از قطع و تمسک مرطبه
یافتند ولایت برگشت جماعت سکهان را
برداشتند چنانچه نام سکهان بر سر قبول

کرده و خلق هزار آزار بسیار دادند سلطان احمد شاه با جماع این خبر در سنه سال خمس و سبعین الف و اصدیایه لاسو
نزل اجلال فرمود و سکهان فرار شده در ضلع رودی اجتماع نمودند و بالاجبات عامل انجا در ساخته قریب به دو ملک و در
و پیاده جمع شدند و بادشاه دراتی بود که راه را بدو دریا ملطاطه نموده یا در هم حبیب بر سر ایشان رسید و فغان قتل
عام داده قریب بست هزار کس در اندک مصداق غنا هم بودند و تنبیه سیف سرازیران شانه مستمک فرار افتاد نمودند
چون در سال سبع و شصت الف و اصدیایه گشتگان عالمگیر ثانی کشمیر را بدالی ابدالی سپرده بودند الحال سکه جویان کمتری
کرد و یوان آنجا از طرف احمد شاه دراتی بود و ملک نامودی در مدینه انباشت مسو لغاوت بر شسته بود و از عماد الملک
سمنه داری خواسته سکه خطیر بنام عالمگیر ثانی کرده بود و احمد شاه انور الدین خان و اشعین نمود و کشمیر را

بار دیگر تسخیر در آرد و بادشاه در آنی ترین فتح و ظفر حوادث بکابل نمود چون در خراسان فتنه پیا شده بود ازین بمنزله در
صوبجات پنجاب حسب لغو افتاده مکمان باز نو آرد و زنده هر چهار صوبه مذکور از دست اولاد احمد شاه بدر فرستند
سلطان احمد شاه در آنی پنججاه ساله بسلطنت بست و شش سال در سنه ست و ثمانین الف واحد بیایه حبسری
در قندهار انتقال نموده شاه والا باجه احمد شاه در آنی کر بود و در قوانین امور سلطنت گیری نش و از منیب
قهرمان بیستون در عهد او و شیر آمو را بشیر خلیش داد سپردش و میر سید از هر طرف در گوش بدخوانان او و
از زبان خنجش هر دم هزاران سرزنش و چون روان شد جانب دار البقا تاریخ بود و سال حبسری یک هزار و
یکصد و هشتاد و شش و

چون نواب سیتا قسم خان در لاریت بنگاله
منتقل گردید انتظام های لائق نموده طرز
احوال صغیر و کبیر و بنا و پیر با خبر بوده از اوضاع
و شکست یافتن از دست ایشان

در خواست خطاب عالیجاه نموده و بادشاه او را خطاب عالیجاه و منصب هشت هزاری معزز فرمود و هایت او در لاریت
بیش از اندازه بود اما از امر انگلیشیان بیرون رفتن نمی توانست و از ناموری و محبوبی ایشان نهایت کاره بود
همدین زمان شمس الدوله طبریزی و شلر گور و کلکته بعزم دیدن عالیجاه به بنو گیکر که جلیسه بود و باش نواب عالیجاه بود
در سنه ست و سبعین الف واحد بیایه رسید عالیجاه استقبال او نموده و چند روز بیدادان تحالف بهرگز رضیافت و گفتند
آخر عالیجاه گفت که در حمایت نام انگلیشیان اموال تجاری بسیار بیرون و نابار اندک فائده ایشان نقصان کشیدن می شود
میخواهم که مگر گرفتن محمول اموال انگلیشیان بهر شمس الدوله گفت که محمول تجارت اگر زیان از تو و عیال است
و این کار چگو و صورت بند و اما شما عجلت کنسید که من بکلکته رفته تدبیر می دین باب خوام این پیشه چون شمس الدوله
بنظیم آباد و چمبر کوکشی باسخود را دیده و بکلکته رفت نیز فاسم خان عجلت کرده بعال خود نوشت که مغرب چنین حال
شد شما اموال این جماعه را بتدبیر اقساط نمائید بحال را کتمان باین اسرار محال بوده شروع بمالعت و مزاحمت نمود
و شلر و عظیم آباد و شلر با ش و جها نگیز کتاب تشو و محال نیاوردند و چون ایشان طرفداران شلر با ش و با
شمس الدوله و عالیجاه بدو بودند بعضی از اعمال عالیجاه را بحمله مزاحمت غیر معمول گفته تنقید ساختند و نیز فاسم خان
دین زمان به صلاح گرگین خان سوئی نیپال رفته و چون گرگین خان پیشتر از ویکوانی رسیده و در عقبات پنجاب
جنگیده شکست یافت و عالیجاه نیز بدین سبب معاودت نمود و اگر فاری محال خود بدست اگر بیلین خبر
یافته فرمان داد که در هر جا که تالو یا بند بعضی از گشتگان انگلیشه را گرفته بخود بفرستند و عظیم آباد رسیده
را بدست تاب را که از نیازت صوبه مذکور موقوف کرده و بر مهندسی خان را مقرر نمود و محال عالیجاه بعضی از

گشتگان انگلیش اگر فرما کرده فرستادند چون این اخبار بگلکست رسیدند کونسلیه ما کے کہ از شمش الدوله و عالیجاہ بر بودند
شمس الدوله را بران آوردند تا تحریر سے در باب اخلاص قیدان منع مزاحمت اموال ایشان بعالیجاہ نوشت و عالیجاہ
قبول نہ کرده در جواب نوشت کہ چون تجار بہر یکے از متوسلان انگلیش ساخته اموال خود بدر سے برندا قاطبے انصیفا
کہ وسائل ندارند محصول سے ہزارین سبب معافی کل محصول تجارت سبب است کہ در گرفت محصول از ضعفائے چند
بہ فائدہ خواہ بود اما اول انگلیشیان گشتگان ما را گرفتہ اند چون گشتگان ما بر سبب قیدان شمایز اطلاق یا بند
و چون این جواب بگلکست رسید سٹریٹ وغیرہ کونسلیہا این را نہ پذیرفتہ گفتند کہ این امانتے ہمیں ساندکہ ما را با سائر
عہدہ ہا بر گرفتہ است و ما کے ہا بر این قرار گرفت کہ سٹریٹ و سٹریٹ بفرات نزد عالیجاہ رفتہ از سوال و جواب
نمایند شمس الدولہ نہانی بعالیجاہ نوشت کہ از عجالت شما کا خراب شدہ الحال در ضماندی سفیران کو شمسند کہ
در صبح پنج ششمہ مخالفان شما مبدل شدہ مکہ بعضی شما خواہم داد چون سٹریٹ قریب بہر گیر رسید وقت ملاقات
عالیجاہ چند قدم از سبب ریاستہ استقبال کردہ و بعد از لازم ضیافت وغیرہ چون گفتگو کے بہات در میان آمد
گرگین خان میر قاسم خان را اصلاح دادہ بود کہ با انگلیشیان ہرگز نہ فرستند و شرط ایشان را نہ پذیرند ازین وجہ
در صحبت گفتگو بہ ناچاقی و سازشی بنحیث ہر روز در مانان و دیگران ہا بر سے کہ موجب امانت انگریزان سے شد
اقدام سے نمودند و نزدیک انگریزان بسیر مقتدا برآمدہ قدر سے دور تر رفتند سواران عالیجاہ ایشان را مانع آمدہ انگریزان
کا بہر ازین حرکت نمودند و عالیجاہ ہوا بہائے مصلحت گذاریند و چون صورت مصالحت در گرفت انگلیشیان قاصد
رخصت گردیند و میر قاسم خان سٹریٹ را بعضی اعمال خود نگہداشتہ دیگران را رخصت داد و سٹریٹ این حالت
بہ سٹریٹ نوشتہ فرستاد کہ میان ما و عالیجاہ صحبت بر ہم شدہ شمایز یا شاید کہ عنقریب کا بجگ خواہد کشید و سٹریٹ
دیگر گترس و فتنہ دشمنی نہ مانا گذاشتہ بقلعہ عظیم آباد صعود نمودند و میر ہدی خان از حصار برآمدہ راہ قرار گرفت و
لشکر انگلیشیان شہر را غارت نمودند چون فوجے کہ از موگیہ عید و میر ہدی سے آمد و فوجہ رسید میر ہدی با کشتہ
و بر فوج انگلیشے طرف یافتہ انگلیشیان منہزم شدہ در کوشی خود رفتند و از انجا نیز بیرون آمدہ و انکارا رستی با فوجے از
پٹن ما کے خود بہ القاب آنها رفتہ و سٹریٹ وغیرہ بہر پار رسیدہ عازم ہو کہ انطرف دیلے نہ کرده و توجہ بہر نہایت
رفتہ رام نہ سے نام فوجہ را سارن جرات کردہ بر ایشان رفت و سمر فرو انسیس نیز از کبیر عیدہ او توجہ بہر شدہ و
سٹریٹ وغیرہ سیر توجہ تقدیر گردیدند چون این اخبار بعالیجاہ رسیدند فرما ہا ہا ہر جافرتا کہ میان ما و انگریزان
جنگ مست ہوا کہ ایشان را ایام نہ تیغ گذارند و سٹریٹ کہ بہر شدہ با د رسیدہ بود و را انجا بقتل رسیدہ کوشی ایشان
کہ بد قاسما با زار شہر ہوا و تباراج رفت و تیکہ این خبر بہر کلکتہ رسید کونسلیہا اجماع نمودہ و ما کے جنگ با قاسم خان را نہ
سیر جعفر خان را ہمراہ گرفتہ برآمدند چون عالیجاہ فرما نے بسیر نقی خان فوجہ را بریہ ہوم و سیر محمد خان نائب موبہر شدہ آباد

برای مافه اگر یزان فرستاده بود و شمع حیات الله و عالم خان و جعفر خان با سید محمد خان افواج منوگیتصل به کتبه
رسیده چون نغافه در میان درشتند کجا آمده و از دشتی رفته با فوج انگلیشه جنگی اند و از هم یافتند و در سوم نایم
محمد سید سعید و سعید الف وادی بایه محمد تقی خان تبریزی نیز جنگیده و بمردی او آثار غلبه ظاهر شد اما دهمین
ترویگی کتافنگی در پلایه اورسیده و اسپ سوارسی انگلیشه اسپ دیگر غلبه سوار شد و بیشتر را ندانستیم
نیز از زخم گولی مرد و او را بر اسپ سیدی سوار شد و زخم بر سینه اورسید بمردن کور بخاطر زده و رده همچنان پشتی را ندان و افواج
انگلیشیان درین اسپانی بر قرب دریا مرصه و کین نشانند چون محمد تقی خان و دریا سید یکبار شکست را ندان و خود
در سید مذکور گشته شد و افواجش از هم یافت و سید محمد خان با شتم این خبر تمام اسباب امارت را بر جلایه گذاشته
منوگیت و در جعفر خان مع اگر یزان در شد آگاه آید قرار گزینند چون سید قاسم خان این اخبار شنید از سید محمد خان سپریه
حسین خان پیش همت هزار سوار و الکار و سوار با هفت شصت پلش و شانزده توپ و فرستاد که در میدان سونی با انگلیشیان
جنگند چون افواج انگریزی میدان سونی رسیدند بست و یکم محمد سید مذکور مقابل ایشان واقعه و بطرف دست
راست اسد الله خان جمیع هشت هزار سوار و ده و زده هزار پیاده لشکر آراست و یکجا بن شیر علی خان نویدار
پورین با دوسه هزار سوار و یکجا بن سمر و الکار رانی جا گرفتند و افواج انگریزی که ظاهر از یاده از سید سید سید
مقابل شده جنگ و پیوست میبرد و الدین خان با نو سوار به لشکر انگلیشه حمله آورد و میز ناصر داروغه با نذران نیز حمله کرد و
با سمر و الکار لشکر انگریزی را جنگ توپ و لشکر در میان بود اما میبرد و الدین خان مقابلان خود را با پنوعه اسپ
ازین لشکر کشته شد و اسد الله خان که کوش کرده بود اکثر پیش قدمان او هلاک شدند و جرات نیافتند بر جلایه
بماند اما میز ناصر نیز از غلبه لشکر انگلیشی ظاهر ساخته و از رسیدن مدد از هیچ طرف پیش قدمان مجروح و متروک
شدند و منتهان انگلیشی چون مدد ایشان نرسید باز گردیدند و حمله نمود و میبرد و الدین خان ناچار باز گردید و
میزان کشته شد و الکار و سمر و اسد الله خان منتهم شده رفتند و لشکر انگلیشیان لغز یافت چون این اخبار متواتر و اعلیای
رسیدند متعلقان خود را باز و جواهر قطعه رتاس فرستاده و خود سعد بر آمدن گردید و بر دریاچه او و هو که از جبال
جنوبی راج محل بر آمده به گنگا می پیوندد و از محقق و درختان خار و ارجایه طلب است پیوسته و در سید سید
بموسلمان رسانید و بر چیل که در آن جالمحق است نیز پیوسته و در خندق هم پیوسته فایم کرده و در سید مذکور راه
پیش گزیده است مثل مورچال و قلعه مضبوط کرده بود و اکثر افواج را در آن جا فرستاد و خود نیز در چهارم محرم سید
سید و سعید الف وادی بایه از قلعه دیگر بر آمده داخل خیمه گردید و اکثر مقیدان مثل رام نراین و دلج بله و
فتح سنگ و بنیاد سنگ و غیره را بقتل رسانید و بعد ازین به جلد چنانکه رفته قیام و زید به دین زمان سید سید
نصف خان فراق و نلیو ترکان که از اقرار میزدن برادر و سید جنگ بود از دست شجاع الدوله ناچار شده نزد

عالمیاه رسید و عالمیاه مقدم اورا نصیحت شمرده بکبک افواج در پیکر او و موافقت چون فوجی که بسیار بر رویا چاه و دریا و
و بسبب استحکام راجه انیال و پروا و محافظت چنانکه باید نه داشتن و اکثر اوقات را بله و بوی و بیش و طریقی و
و لشکر انگیزی نیز بر رویا چاه و دریا رسید و نیز از نجف خان از کوهستانیان را بی پایاب بهر ساینده از جیل که سد
ویرش انگیزان بود بدان راه گذر شده وقت سحر لشکر انگیزان بر خیزت و غلغلایم انشور پدیدانموده و جعفر خان مضطرب
بگشته سوار شده مستعد فرار گردید و بر میرزا نجف خان دستبرد کرد و به جاک خود برگشت و بعضی قسم چند مرتبه بعل آورده
لشکر انگلیش را که به نجف خان می آمدند و نواز شومی تقدیر عالمیاه سولدا دی از انگلیشیان گریخته و دست
پشتی در ملازمان عالمیاه مشک شده بود از راهی که نجف خان می رفت آگاهی یافته و شبیه بمسکر انگیزان رفته ندا
داد که من بطلان کم اگر بجزو فراریم امان و سید شمارا پس نمایم و انیسران انگیزی امان اورا با ایمان تحکم نموده
شبیه مقرر شد که آقامه افواج را بر دوزینه و دگر سباب که درین یورش بکار بود ساخته و شش از شب گذر شده
کرنل کاو و یک پلطن از راه جیل نشاندهی آن کس در آب تا یک میل رفته و دو اسن مورچال رسیدند و چون
مستحفطان بهر خبر بود و دوزینه را گذاشته برآمدند و شعله هتایی که موعود بر اے نشان دیگر افواج بود را فرو
و مستحفطان را از رشک گرفتند و فوج انگلیشی از هر طرف جنگ انداخت و هر که از محافظان بیدار میشد را فرار
میگرفت و اکثر بضر شکافتن و مجروح می گشتند و هر و دکان و غیره همه گریختند و انگلیشیان بهر پرل مقرر
کردند که هر که میرسد پیرایق از دستانده می رانند و نجف خان نیز راه کوهستان گرفت و این واقع در دو شب
بیت و ششم فرسنگ و بعضی الف واحد یا به واقع چون این خبر به قاسم خان رسید تا چارصلح گرگین کار معات
بر عارت راج شمره بود که گرفت و کس را قلع و موی گریستن کرده و از پل بها گذشت و در راه گرگین خان ازنی را با هوادان
خود در آب تنخواه متاخره روئاده سواران اورا انهدا و قتل نموده بدو رفتند و ازین سبب پریشانی و ترزازه و مسرکه
عالمیاه پیداشت و سهریانی عالمیاه جگت بیطحه و بهاراجه سر و پ چند برادرش را که از تنمولان بگال بودند و
خیال موافقت ایشان با انگلیشیان و اما در مثل وقت سراج الدوله داشت گردن زد و متصل بطیم آباد رسید
تصل انگلیشیان عقید بهر فرمان داد و سمر و ضرب گولی بدوق ایشان را از هم گذرانید اما اکثر فلطن را جان بخشی
نمود و سهریانی اثناعرب علیخان عرب قلع را بهر موی گریستن از انگیزان گرفته قلع را با ایشان داد و بعد از آن توهم
عظیم آباد گردید و عالمیاه از ضرب قهر ریخته نزدیک بکر پور منزل گید و از آنجا افواج و سیاب اتخا و پیکر
محصوران قلع می فرستاد و افواج انگیزی مقابل عظیم آباد رسید و جنگ در دادند و بضر توپ و تفنگ و قنار افواج
مقابل را از پیش خود رانده داخل شهر شدند و بر روی علیخان برادر عمو را عالمیاه و غیره که با چند هزار سوار بکلیت
تبعین شده بود نزدیک شهر رسیده و از کیفیت در آمدن افواج انگیزی بهما شنیده مضطرب شدند و ترسیدند

کو شکستے انگیزی رسید شکیر ایشان گذراندند و افواج مذکور را مردی کرده بی اختیار ساکت مسکرا کردید ندو
 جمیع ارجعیت ایشان در آب جل غرق گشته در گل و لافروفتند و عالیجاه زانرا از خود برگشته دیدند از آنجا کوچ نمود
 در شش پوره احوال اجناس متعلقان خود را از قلعہ رستاس طلبید مجلس مشورہ آراست بنج خان ترکمان مسلح و افواج
 کوشا و قلعہ رستاس بود و افواج را بمن بدید تا با انگیزان تازم و بجای هر جمیع بند و بست کردن مہم اما عالیجاه کرا زاد
 مرافض بہ بادشاہ و شجاع الدولہ وزیر فرستادہ نظر امداد از ایشان داشت رفتن سوئے ایشان را جمع شمرده ہر چند
 بنج خان گفت کہ عہد پیمان وزیر ترکمان قابل اعتماد نیست و من اورا خوب میدانم اگر در رستاس بودن نیز امید بہ
 و کمن رفتہ از مرطہ تمام اعدایا اما عالیجاه قبول نکرد و ہمہ دین زمان علی بنہ احمد خان فرشتی متعین بود و افواج انگیزی
 تا بہ محل بلور فرستاد چون شج مذکور با وجوہ و تقصیرات و عنایات بسیار عالیجاه با او بدو و جلد محض بلے تحویل و بدترق
 عالیجاه نمود و ہمہ دین اران خود را اشارت کرد کہ کاروبنہ پس ماندگان عالیجاه را بتا ز مردم عارت زدہ پریشان حال
 در لشکر آمدند و فرشتی مذکور علی بنہ و دیگر و بار آمدن افواج انگیزی از راہ گنگا فرستادہ عالیجاه را مضطرب ساخت عالیجاہ
 یک لک پنجاہ ہزار روپیہ و پنج خیر فیل بنج خان دادہ مخص نمود و خود متصل بہ بنارس رفتہ قائم و زیوہ بادشاہ
 متعین بروعدہ امداد و تسلی خاطر اور رسیدند عازم دربار بادشاہ گردید و بادشاہ احوال و جواب با میرجعفر خان انگیزان
 نیز سے گفتند و ہم بتسلی عالیجاہ پروا خستہ فایذہ خود از ہر دو جانب میدیدند الغرض چون بادشاہ و وزیر بغرض انفصال
 معاملات بنذیل کشند سوئے الہ آباد مقیم بودند عالیجاہ نیز آن طرف رفتہ بقرب لشکر وزیر رسید شجاع الدولہ یادہ و وزیر
 سوار باستقبال او آمد عالیجاہ پلٹن بلے خود را آراستہ از در خیام تادور و روی صفت استادہ کرد و وزیر را تانہ دین
 دروازہ استقبال کردہ آور و ہر دو و یک منہ شستند و وزیر تسلی خاطر عالیجاہ بسیار کردہ عالیجاہ بہت و یک خوان
 لباس و خواتنہا سے جہاں و انیال مرکب بخشش پذیر کردہ وزیر عالیجاہ را ہمراہ خود بہر بار بادشاہی برده بعد از ملازمت
 عالیجاہ معکفر خود برگردید و ہر دو و یک ملاقات وزیر رفتہ شجاع الدولہ نیز مغلیہ خود را فرمود تا جہاں سے ملون متفراتی پوشیدہ
 و ہنوق و در دست گزشتہ دستہ در دستاوند و وزیر تا سر فرشتی استقبال کردہ و بھوئی بسیار نمودہ باز گردانید چند روز
 عالیجاہ یگشت زبور بسیار گران بہا کہ بلکہ کسے ازید و یک تہ فیل با پوشش زرد و زری بلے ہویم گران شجاع الدولہ
 وزیر بغضہ از نور بلے گران بلے مادر شجاع الدولہ فرستادہ اورا امداد فرخاند و عالیجاہ بلے رفتن بنگالہ استحال سے کرد
 اما وزیر بغرض انفصال معاملات بودند بلے متصل سے وزیر عالیجاہ خدمت جنگ بودند یلان وزیر در خواستہ ہشتہ از راہ مہنی
 بہاد کہ بحرب ایشان مقرب و در وقت بلے از ایشان فتح کرد و بنذیل سلسلہ صلح بنیانیدہ ما گذاری را بقتل نمودند و وزیر
 عزم بنگالہ مصمم نمودہ در اوسط رمضان سنہ سبع و سبعین و الف و احدی مایہ روانہ بنگالہ معہ بادشاہ
 عالیجاہ گردید ۔

ذکر فتح شجاع الدولہ و جلال الدین حیدر خان ترمکمان بابا و شاہ و عالیجاہ محاربات اویا انگریزان

چون شجاع الدولہ با فوج بسیار و مرکب بگلہ آمد
نواب عالیجاہ مقرر کرد کہ یازدہ لاک سو پیرہ ہوا
برائے خرچ افواج و زیر ماہ بماء بخزانہ سکا راو

رساند و در لشکر وزیر چندان اندوہام بود کہ تا بہر جانظر کار میکرد و فوج موج در موج دیدہ میشد اما از بے پروائی و بے
انتظامی یا سیاسی چنانکہ باید کہ کسی نمیدانست نمود و در بار لشکر چہرے کہ از اقامت و امتداد و زور و جہاد و پیوہ و جمیع
اجناس و نفائس کہ در شاہجہان آباد و دار الخلافہ ہندوستان یافتہ میشد و موجود بود ہر چند امر او زیر را گفتند کہ یا انگلیشیان
کہ اقتضا و ایشان در حرب بہ کشائی مے باشند نہ بہر و انگی اینچنین جنگین خوب نیست باید کہ محذرات را در سر حد یک
سرکار گذارند شہ فوج مغلان و در زانیان و دیگر سواران خوش اسب بطریق قزاقی و چپاولی با اینہا باید جنگید کہ بہر جا یک
موقع یا بندہ را بہار زند و شب بخیاں شہ خون و در زان ایشان منز را گیرند اگر حصا عظیم آباد بدست آید فہو المراء و رنہ
با حصا رنہا بدید پیوہ و در ہر سہل منزل نمود و حال را بہر جانب تعیین نمایند و در انگلہاری رعایا رعایت مہادہ اوصاف
یہیج و جہر نہ بخانہ تار و مہل بر حکومت ماہند و بعضی افواج را از دریائے گنگا عبور کنانیدہ آن روسے دیہاتین کنند
تا آمد و رفت کشتی ہائے انگریزی متعذر شود و ناچار اینہا ملک را گذارند شہ بگلانہ خوانند رفت اما وزیر بک جنگ و شہا متائے
احمد شاہ و زانی دیدہ بود و کہے را در اصابت راس و سلبہ جنگ شہا مت با خود انبار میگرفت قبول نمود و اما کار
احمد شاہ و زانی شہا مت بے انتہا و انتظام و محنت و جفا کشتی بود کہ صد کردہ راہ را در روز الزام میکرد و بہر نہار را
ہزار افواج اعدا میکرد و پس ہمیش میکردہ احد سے را از لشکریان جلال نمود کہ سر روسے از فرائش مخالفت کنند وزیر در
ظاہر ہوائے تقلید بادشاہ و زانی میکرد اما از مشغولی اجیش و طرب و لہو و لب بہ انتظام و تدابیر جنگ و حرب نمی پرداخت
و از اظہار شاہ و زانی و اوصاف نادانی و اتفاوت زمین آسمان بود بہر کیف و مجلس بہرہ میگفت کہ جنگ را برائے من
باید گذارند شہم چہان پیش ہر رفت و نمازگران فوج او تا پنج شش کردہ اثر آبادی نمیکند شہد میوہر خان و انگلہان کہ
در بکسر بود نہ بہت آمدن وزیر بادشاہ از بکسر کو چکر و جہا عظیم آباد شہا متند و با سرگزیمز مافعا عظیم آباد کردہ
و از ارول بہتر اند چون در خود تاب مقاومت نیافتند و جہا عظیم آباد رفتند و وزیر منزل بہ منزل رسیدہ و چہلو کی
چار کرد و جہا عظیم آباد منزل گزید و در وزیرگزیمز مافعا عظیم آباد رفتند و وزیر منزل بہ منزل رسیدہ و چہلو کی
رحمت خان والی پٹی بہیت بریلی را با دوسہ ہزار افغان روہیلہ کشائیں با پنج شش ہزار ناگہ و قتل بود و عالیجاہ
با پنج لٹن و سہو پنج شش ہزار سوار و دست راست بینی بہلور مقابل مورچال میوہر خان مقرر شد و شجاع الدولہ
بمیدان علی باغ رسیدہ جنگ توپ و تفنگ در میان آمد و بہ عالیجاہ پیامداد کہ من با دشمنان شہا متے جنگم شہا متاؤ
تماشا میکنی باید کہ از ان طرف یورش کنیدی اگر نمی توانی یاری سہو و اسد فوج او بمن و بہر عالیجاہ و جواب او

سخنهای پریشان گفت از بطن خود مکت زد کرد و به سمور افرستاد اما بعد از دوپنهر گسائین معنائی که مایوش آورد و آشکار
 افواج انگیزی را که بکسی بسیار تلف گشتند گسائین مذکور منبر شد بعد از آن عنایت خان سپهناظر رحمت خان نیز
 یورش کرده منبر شد و سه ساعت روز باقی مانده بود که باریوم افواج شجاع الدوله یورش نموده تزلزل و مصروف
 انگیزی پیدا شده و بعضی از اصل بطین و روغی و ایشان که در جنگ است نوازند بگریختند و فوج انگیزی بار خود را جمع
 نموده بشکاف کس متواتر افواج شجاع الدوله را پسپا نمودند و شجاع الدوله را به جایگاه پیام فرستاد که شما تساهل را مباد
 کردید و در آخر ششده باید بگریشت که فردا تدارک کرده خواهم شد و اتفاق همه فوج برگردید و حجب از فوج کلکشان
 برآمده به مقام تیم عالی چاه رسید شکسته نمودند ازین سبب تزلزل و سسک را پیدا شده و وزیر روز و یوم سواری
 مکرده و ویشی بگلوسا و هر سیده و بعضی گویند که زخم گلی آفتاب باور سیده بود و شهرت مناسب ندیده بنام قبل
 غا هر ساعت الغرض وزیر بعد از شقایابی از آنجا کوچ کرده لب و دریای پن پن جنوبی عظیم آباد منزل کرد و هر روز
 با معنای و سس مطابق ضابطه خود سوار شده بر اطراف شهر و دور چال میگردد و در سه چار سرداران انگیزی با حقیقت اطراف
 لشکر وزیر بگریشتند و وزیر که اندک نفر میگشت بر خرد و ندو با هم که جنگ تیر و تفنگ و نیزه آغاز شده چون اندک تسلی
 رسیدند بر مهدی خان که همراه انگیزان بود وزیر را شتاخته با فوج گفت و او اطلاع بشهر فرستاد و لشکر با عداد
 طلب داشت و قنار سیدان کمک وزیر را بخود شوال داشت چون سپاه از دورد و دوار شد یکی از همراهمان وزیر
 دیده بشکر وزیر خبر رسانید و وزیر بقلندری و فوج سپهگری اندک اندک عطف عنان نموده خود را ازین و در پیرو کشید
 و عالیجاه و اکثر قتل و وزیر که بمردمان ندیده بودند در راه بر خرد و ندو همچنین تا قریب یک ماه وزیر در آنجا شسته
 بعد از آن بسبب قریب ایام ریاست است از محاکم کشید و طرف بکسر رفته مقام نمود و درین اثنا انگیزان خواهانی صلح با
 وزیر مباد شاه بودند و بخیال بنامی جنگیدن با بادشاه و خوف نام خاندان وزیر ترکمان جنگ را کاره بودند و سایل
 آیکه عطف عنان بادشاه فرستادند بادشاه که از تسلط وزیر بخیمه بود شقه شتمل رعنائات با ایشان داشت الغرض چون
 عالیجاه را همراه یازده کاب رویه شجاع الدوله بایده و خیال بدر رفتن از جنگ و در غا طر گذارنیده بوزیر پیام
 داد که رنده را چون بنام حکومت اندک و قمر در دلها باقیست مرا زحمت فرمائید که در آن جانب مرشد آباد رفته و بشو
 نمائیم اما وزیر زحمت نداد و میسلمان نام محمدی که از عالیجاه رسیده بود جواب بسیار از خزان او خود در بر و در محققا
 وزیر داده وزیر چون تقاضای ماسیانه خود نمود عالیجاه مذریع بضماعتی در میان آورده وزیر بار و گرام نام داد که بادشاه
 بقایای معامله بخاک را از شاه طایفه طلب و محصلان می گمارد و او باید نمود عالیجاه جواب گفت که من بامیدانات و حتما
 جناب عالی خسته خاطر شکست دل بمشور رسیدم و الحال به بعضی معنی مجدد رسیده اما راجع ببنی بادر لایم شوق و انفع
 در آنچه میسر است قصور نخواهد شد و زانیده رعایت بعالی ملی هم وزیر ازین جواب بکاشفته گفته فرستاد که من فردا

بشکریه و همراهِ کلاه است شهنشاه و اندامها چون چاره نیافت ناچار در ششمین روز بیستمین الف
 واحد یابیه چهری تک لباس امارت کرده منبر داشت و کلاه فقر پوشید زیر این حال آگاهی یافته ترک لباس علیا
 را موجب بدنامی خود دانسته بخیمه او رفت و بر تسلی او کوشیده از لباس فقر آلوده تکلیف لباس امارت نمود
 از روز پس چند سمر و خیمه عالی جاہ را بقاضاے
 داد و سمر و بنا و لوق را هم واپس نداده و ترک رفاقت او نموده ملازم وزیر گردید و وزیر از خالق خلق نه ترسیده و تمت
 اسوال علیا جاہ را بعد از چند روز مضط کرده او را نیز مقید ساخت و در همین ایام میرجعفر خان برگشته بمولود افتاد و
 در چهارم شعبان سنه ثامن مسمومین الف واحد یابیه در گذشت و میرکرنگ از اسلاری لشکر انگری می مغرول شده
 میجر من و ملازم پادشاه انگلستان سپه سالار و مامور حرب وزیر مغرور گردید و با افواج خود بجزم رزم او روانه شده
 وزیر توپ بزرگ خود را که برب دریا کے سوہن مقابل افواج انگری می گذاشته بود باز طلبید و اکثر کشت گل لاس
 پامپاسے را به توپ مغرور فرستادش متعذر شد و وزیر خود با هزار سوار و رانی سوار شده توپ را از گل لاس
 بر آورده بمسک خود رسانید اما با نظام جنگ و تقرر امر او دلاوران مواقع مناسب لغتیش توپیم کرد و بارود و غیره
 سامان حرب و نبرد و غیره نہ پرداخته با وجود متعلق قرب و وصل لشکر انگری می روز شب در پیش و طرح و طوطی مثل
 نزد بافتن و کبوتر پرانیدن و غیره مشغول بوده پر و اسے نداشت و آخر الامر سردور چالی از دریائے تهورا تالمب دریائے
 گنگا متحرک کرده در پس مورچال جنگیدن میخواست چون لشکر میجر من و بلغا صلہ کرده جرحیلے رسید ترک عزم سد و
 مورچال نموده بالشکر خود بجزم رزم میدان بیرون فرامید *

ذکر محاربه شجاع الدولہ قراقونلو ترکمان وزیر با انگری
 چون شجاع الدولہ فرسخ غریبیت مورچال
 کرده بیرون فرامید و بر ترتیب مخوف
 پرداخت و افواج مغلیہ خود را مع
 پر تدبیر و شکست یافتن قضاے قسمت و تقدیر

شجاع قلی خان که قریب هفت هزار سوار بود و نیر پشت مویشی مرک و سمر و فانیسی مقرر کرد و را میجی بهادر
 نائب صوبه بوده و الہ آباد برب دریائے گنگا متصل بخرابہ کے ویران اقامت گردید و مویشی مرک و سمر و باهشت
 ضرب توپ و پشت پلٹن تنگہ با بنا و لوق چھاتی مقابل فوج انگری می صف آرا شد و شجاع قلی خان و پشت آہنا و وزیر
 دست راست و مینی بہادر دست چپ ہائے گرفته و جنگ توپ و فنگ در میان آمد و وزیر از طرف دست راست
 با سولمان مغلیہ و درانیان بر لشکر انگری می لورشے نمود و مخالفان و درانیان انگری می و بنگاہ ایشان سیدہ
 قتل و غارت آفا زید و دواز کی جانب آراش بازی سمر و مویشی مرک و سمر و با افواج انگری می تنگ گشته چون لغت
 اینقدیر بنو می دیگر لود میجر من و فوجے را بطرف گنگا مامور نمود و آن فوج آہستہ سوسے گنگا رفتہ متصل بخرابہ کے کہ

بنی بهادر دست او بود رسید شیخ غلام قادر و دیگر شیخ را و گان کچنکو که هر اول بنی بهادر بودند و قتی خبردار شدند که
 لشکر مانع انگیزی بر دیوار مانع خوابها صومعه اندوخته ایشان را از رشک گرفتند و شیخ را و گان نیز تقدیر وسیع و توان
 جنگیده گشته شدند و دیگران سپاگردیدند و راجه بنی بهادر چون این حال دید از غالب خان که از مامور بود و صلاح
 پرسید غالب خان گفت که اگر آبرو بخیر اسپیدان را و بازید و زنند از این مضائق بیرون تازید و راجه اول مدولان
 برقرار راجه شمرده از اسپ فرود آمد چون افواج انگیزی قریب تر رسید راجه غم سابق را شمع نموده با اسب
 سوار شده راه فرار گرفت چون لوح انگیزی قریب رسید شکاک نمودند شجاع قلی خان به شجاع آواز شکاک
 دانست که بنی بهادر قدم جرأت و جبارت پیشتر گذاشته است خان مذکور آبروی خود ترسیده خود هم
 پیشتر اند چون پیش او میل گل لاسه بسیار بود گذشتن از آن دشوار آمد و نقلی که او کشش مهت نیز سوار
 بودند اندک با و در فافت کرد و چون شجاع قلی خان در میان آمد توپ و تفنگ سم و ووشی در یک موقوف شده و از جا
 فنج انگیزی پیش از پیش ایشان بی جباری گشت شجاع قلی خان به از شکل از جمیل برآمده و تفنگ توپ و تفنگ
 گردید و افواج انگیزی از مورچال بنی بهادر گذشت به لشکر وزیر رسیدند و به شکاک مانع متواتر و لشکر وزیر را بر
 نمودند و لشکر مضطرب الحال گردید و حال اطفال را بجای خود گذاشته پائے در وادی فرار نهادند و اکثر غنایان را
 بطمع تاخت و غارت لشکر خود را وزیر جدا شده رفتند و شجاع الدوله حیران و آستاده چون حال بدین منوال دید
 انکه در رکاب او ماندند در پس گر خیمه گان روان شدند و سامان را از نقد جوش و اتمش و متاع بهی و حساب دست
 انگیزان رسید و عالی جاه را یکروز پیشتر وزیر خلاص کرده و یک ماده فلی پائے لنگ با و داده بود درین حرکت او
 نیز راه خود گرفت و بدر رفت و مردم بسیار از وزیر در گل و لاسه تهور افروخته به شکاک افواج انگیزی جان دادند و
 وزیر را در پائے گنگ گذشت اما بادشاه را که هولی هم لای وزیر نبود به تساهل گذرانیده زلفت و انگیزان عرائض
 فرستاده بادشاه را از خود ساخته بودند بنی بهادر چون از آمدن بادشاه وایس شدند ناچار خود مجبور گشتند و فوت +
 چون وزیر شکست خورده رفت بادشاه انگلستان را طلبیده و سرداران انگیزی فی الفور مجبور بادشاه
 رسیدند و اتفاق بارشاه مجبور گشتند و راجه بنی بهادر را نیز در حالت بصلح نموده و پیام دادند که اگر وزیر قاسم خان
 و مردم را بسیار و صالح نمایم بنی بهادر این شروط را پذیرفته نرفته وزیر رفت و ایامه این خبر و یافته انداخته بنی بهادر
 رفت و در محاکم افغانه رسید و از آنجا بعد مدتی به یک راجه قویب در آمد و خوشحال فلک در لواح شاه جهان آباد
 در گذشت الغرض وزیر که این چنین شکست را در خراب هم تصور نمی نموده متعلقان خود را از فیض آباد کچنکو طلبیده
 چون دانست که بادشاه هم در دست انگیزان است بدون در و صومعه خود محال دانستند و صوبه آباد و او و در راجه

مینی بهادر توفیق نمود تا چند سده به بخان صلح انگریزان را باز دارد و خود در ملک حافظ رحمت خان در آمد و در بر پلانی کرس
 خزان را فرستاد و با افغانه حافظ رحمت خان و احمد خان بگلش و سید غازی الدین خان عماد الملک که در پنجاب بود
 مشورت کرده و از آنها امیدوار است تا گذشته را بیا بران قرار گرفته که یکس از مریدان مرسته درین مهسم بهر باید
 طلبید بهار را و هر که را که قریب گویا بود پیام دادند و او با فرخ خود آمده شریک شد و شجاع الدوله بهر چند افغانه را
 طلبید آنها به آرسه ربه گداخته نیا ندانگریزان فرجی را به نخی قلع چناره فرستاد و انگریزان اهل رقام باو شاه
 تقمیل اطاعت نمودند چون محصوران قبول کردند جنگ در میان آمده وقت معوضه محصوران خبردار شده بغیر اقلنگ
 و سنگ مردم را از کوه بنیر انداختند و خلق کثیر میجرا از کوه افتاده هلاک گردیدند چون خبر قریب وصول وزیر رسید
 انگریزان دیگر محله تفسیر اند کردند و مینی بهادر با جرنل کنگ افرج جمیع افواج ملاقات کرده وقت خبر آمدن فرستادگان
 خود را بر دست بهسکر وزیر رفت و نجف خان نرنگان آمده با انگریزان ملاقات نموده و جرنل کنگ با نجف خان مکمل
 افواج به تفسیر آله با هفت کرد و چون نجف خان از درون قلعو واقف و ما هر بود جائے که دیوار پشته نداشت تو چنانچه
 بران مقام سر نموده نگار بری شروع گردید و دیوارش شکسته علی بیگمان و غیره ملازمان وزیر که بجا است او مامور بود
 بوسیله شتاب را سے امان خواسته و بیرون آمده را بی لشکر وزیر گردیدند و انگریزان قلعو آله آباد را گرفتند و عمل بهر دو
 صوبه داده و آله آباد فرستادند *

ذکر محاربه شجاع الدوله وزیر الماکت کمان مع ملهار را و
 مرسته با انگریزان و شکست یافتن از ایشان

چون شجاع الدوله از آمدن افغانه امید
 برید یا ملهار را و مرسته را بی خست گردید
 و در نواح کوره تلافی عسکران و قشده

بجنگ سیه که رویداده مرسته دست و پا مبنایند عطف عنان نمودند و تا که به گویا باز رسیدند در عقب سر نرفتند
 و لشکر وزیر نیزین قرار به هنگام مضطرب شده و نیزین قرار و ناچار بطرف فرج آباد و معاودت نمود و بهرین
 زمان اهل قلع چناره باو شاه را جانب دار انگلیش دیده قلع را به ایشان سپردند شجاع الدوله افغانه را بهر
 استمداد ایشان و بنیادن ملاست ناموده احمد خان بگلش با وجود آنکه کینه دیرینه بوزیر داشت بوزیر گفت که شما بغیر ایشان
 آمده زرسه که باقیست با تلم خواستید و زمین کسان بشما فغانه خواهند نمود و الحال صلاح آنست که یا بار قلعے که
 جان خود با جان شما وابسته دارند بهی کفایت و قابل با افواج مخالف تا نید اگر زندگی باقیست خلفا باید و آله آباد
 گشته شوید گوئی بقت از میدان روی می برید اگر جان دادن نمی توانید تا پیش افرج انگریزی بروید
 که ایشان در باره شما که سردار صاحب فاندان هستی جز از عزت و وقار نظر نخواهند داشت و شجاع الدوله این را و
 درباره خود موجب صلاح و فلاح دید بهر باطل خود و ارشده با معصوم و را و لشکر انگریزی گرفت چون جرنل کنگ

از آملان وزیر گرفت پهلای ادب با جمعی از سرداران استقبال رفتند و نگذاشتند که همراه با یکی وزیر پادشاه پادشاهان شدند
 وزیر را بشکر خدا آوردند آن شب وزیر به میانجامانده روز دوم با همراهمان که سوار صد کس بودند بجایک خیمه گاه او
 متفر شده بودند منزل ساخت و گفتگوهای مصالحه در میان آمد هر چند که در وقتیکه وزیر عازم تخریب بنگاله گردیده بود و صلی
 بحمال خوبی مسیر بود که اگر بزرگان بخواهند که صوبه عظیم آباد را در بدل صلح پیشکش یا دوشاه سازند اما وزیر مغرور
 سر ازین باز نکرده عازم تخریب بنگاله بود اما حال که ناچار شده از بی تدبیری و عیش طلبی خویش و اتفاق پادشاه محامل را
 تا اینجا رسانیده صلی بحمال فروتنی بعمل آورد و تفرش کرد که شجاع الدوله بخواه یک روپیه نقد العوض مصداق جنگ
 یا اگر بزرگان او نمایند و صوبه آباد و قلعیه وزیر نداشته مخصوص به پادشاه باشند و خود را از انگریزان با فخری بجا
 پادشاه در آید و ماند و سخت خان ترکمان یک کس روپیه سالانه از خزانه بنگاله از ان زر که برای پادشاه مقرر
 است یافته باشند و یک از افسران انگریزی مثل گیل حضور وزیر باندۀ قلعیه به محاملات نداشته در امور او دخل کند
 و بعد ازین دوستان طرفین را دوست و دشمنان هم در کار دشمن دانند و وقت ضرورت با مدد یکدیگر پردازند وزیر برین
 عهد و پیمان بسته و با مادر و برادران زن دیگر از رفقا و عظاما نامۀ نانوشتۀ از هر یک مقدار سه از زر طلبید و مردم را
 وادان زر و شوار آمد بعضی بلعفی و برخی به بلشی و جمعی به ربی از آنچه بنام آنها مقرر شده بود اعتراض کردند و مادر
 زن و برادران زن بل غلامان و ملازمان ویرین نیز بیکایکی درین خصوص نمودند اما زن او هر چه از زر و زیور و جواهرات
 حلقه بینی و گوشواره بر آورده تمام را فرستاد و گفت که شجاع الدوله زنده است مرا این شایا بکار اندازند که او زنده ماند
 این شایا بسیار بشوند اما اگر از نیست مرا هیچ چیز است ازین بکار نیاید العوض وزیر نیز مژمون محبت بیگم شده بعد از ان هر چه
 میسر میشد و بعد از اخراجات امارت فاضل می ماند همه را برین خود می سپرد و شجاع الدوله مبلغی او داده و جواهرات
 گران از تمام اداست بقیه بیان برین گذارند و قلعیه چنانکه العوض مالک آبادیست آورده و محبت پادشاه همزمان
 خویش را به نیابت وزارت و میرانشی گذاشتند بیض آباد دارالملک خود زودت +

و در جمعی از حالات بنگاله جلوس نهم الد و برسد امارت تجویر انگریزان

چون میرجعفر خان در گذشت شمس الدوله
 مسطر سرنی و مسطر به انگلیس رفتند و لار و کلیف ثابت جنگ از لندن بجایست او با مورشد پیرجعفر خان میرسلطان
 مخاطب به بنجم الدوله ساخته بایالت ملک بنگاله تفرمودند و میرجعفر خان را در از خود و بنجامین عظیم الد
 با مورشد و جرم میرج زاین لیمان آنصوبه و روستا بایست و دیوان با شاهسی منصوبه تفرش و لار و کلیف بعد از اطلاع کراجی است
 جهت عزت پادشاه وزیر الملک قاصد آید که اگر دید وزیر میرج عظیم الد نشان از دارالملک خود که چیده باشد آید و میرسلطان کلیف به
 آید آید آمد و هر کس که نشیمن است آورد و چند روز در ضیافت وزیر و وادان تفرش بکنش متخالف به هم گذارند و درخواست نمود که

منصور بیگ ملقب شده در عظیم آباد صاحب اقتدار بود و عماد الدوله پیشتر شنگ فرمائی به مکرر اقام صاحب کلان مرشد آباد و حاج
و شتر شپوشیار جنگ صاحب کلان عظیم آباد فرستاد که هر دورا و پیرو به کلمت فرستادند و هر دورا از اختیارات مغول
ساخته داد کار بند بست ملک تحصیل خارج که بدست ایشان بود و چون مرشد و حکم شد که صاحبان انگیز که در کابل ملایم شد آباد
و عظیم آباد و دندلا شترک احدی از هند یان که جمیع کار و بار پروازند و عماد الدوله خود بهشت تمشیت این کار فرستاد از بدست
و عزل منصب معاودت به کلمت نمود و ولید از ان برائے ملاقات شجاع الدوله به بنارس رفت و وزیر که به بنارس آمده بود گویند
عماد الدوله واسطه ملاقات را چه چیت سنگ و ولد بلوچ سنگ زمیندار بنارس گردیده و از پیشگاه وزیر بود و اخلافت و مانیده
باز گردید و هر دین زمان خبر کلادرن و کرل منس و مشرف انسیس کیٹی برائے تجسس کارائے گورنر از لندن رسید
و موافق برائے خبر کلادرن مکرر ان صاحب کلان مرشد آباد و شتر سراج صاحب کلان عظیم آباد و فوک نام صاحب کلان
بنارس و شتر شپوش صاحب کلان اوده و کچو گوگردیدند و خطه جنگ نیز استعمار و لغو جاری و عدالت فوجدار می نیابت
نظامت مرشد آباد یافته بکار خود رفت و در میان عماد الدوله و خیل مذکور عناد و افروهر سیده اما در همان زود می نسل
فوت شد.

و کزنزلع انگیزان با سرداران دکن پیدا شدن آشوب و فتن

چون بالاجی را و لید انتقال ساهو
مرشد ملک مال با و متولی شد

بعد از بالاجی را و لید و مکن سادہ امارت گردید و گناتھ را و برادر بالاجی را و برادرست یافته اورا کشت و اخلافتی در
سیان مرشد پیدا شده و بی جانب داری زن ما و برادر لید بالاجی را و کمال بود که گفتند و بعضی طرفداری رگناتھ را و را
گزیرو و مخالفان رگناتھ را و غلبه کرده و رگناتھ را و فرصت یافته به کوی انگیزان ایسی بدر ز فتن چون اکثر کلمات
هندوستان بدست انگیزان بهرین تمام که یک راسوسه خود کشیده با دیگر که در او خشنود و بسبب اتفاق با همی دست یافتند که
کس را که حمایت خود و بر تیر امارت نشانی نداده و قول قرارے مطابق طلب خود و بریان آورد و بعد باطلاع کوالف و تر جمیع
و تقویت لشکر خود کشیده اند آهسته در هر کار او خیل شدند اگر آن کس بهر کیف خود را ازین کار و مانیده بعد از و جات
مصرفی اما و ادا و تصرف شدند و اگر در مغرب نباشد خود پاس بر لے پذیرتوانند و ادا و معاملاتی چند برائے بهر نری بدست
آمده و اورا اسطل از کس مال خود و صاحب کوی بی این حال بگورنر عماد الدوله لشر شنگ نوشت چون انگیزان از
طرف دیگر خاطر جمع نموده کاش با مرشد و حیدر نامک را که غلبه در دکن کرده بود و بمحال پیدا شدند حیدر قوی بدست آمده
وقت را مناسب دیدند که طرف رگناتھ را و گرفته اگر صلح شود و عهد و پیمان برائے قوم خود و کسب مرضی خود نمایند و رگناتھ
را و بهر گرفته بر مخالفان غلبه حاصل کند و رگناتھ را و سر و در شتر بلو و و لید از الویس او با و ایل بود و الغرض
در احوال سنا و شنی و تسخیر الف و اصدایا که کل کادر و تحصین شد که بالاکر می می همراه شده و رگناتھ را و بهر کس میاید

کرل نمی کرد و لشکر بود باید سوار می کشید ساخته بکن جانب راه پیدا ساخت اما راه را کم کرده از بی آبی مردم بسیار
تلف گردیدند و کرل کاژر و مجرانی او را شکر گردید و مشکل بر تدریج جنگ از بندل کشیدند و آمد بموضع طاقات لشکر میبئی
رسید اما جنرل کرنگ افسر فرج بیبی قبل ازین با سبقت در حربه نموده از لشکر مرطبه شکست فاحش یافت و اکثر
افواج او در وسط الهاک افتادند و جنرل کرنگ و خیر و بنر از دلت صلح کرده بقلعه خود گریختند و کرل کاژر و بنر ازین
مرطبه بسیار دیده بقلعه سورت بدر رفت و گور زخبل هشتنگ انکار آن صلح نموده کرل را مامور بحارب مرطبه مغرور
نمود و سید غازی الدین خان عماد الملک که به حج می رفت در بندر سورت آمده به لشکر کرل کاژر و شامل مشهور گشته
راؤیکه از سواران مرطبه فتح کاگلو را نام را وعده دادن گجرات رفیق خود نموده و امیرالدوله فتح جنگ کرل کاژر
با اتفاق سواران گور متوجه گجرات شدند و در سه شلث قلعین الف و احدی با یهجری گجرات آمده و حصار احدی آباد
را بدست آوردند و تخت و ناراج لعل آمده و کرل بحسب ظاهر تنهانه با بنام فتح کاگلو اثر نشانیده و در بین اثنا
را نمیکند و از دست مرطبه مجبور شده خوانان اما در گور زخبل هشتنگ که این چنین امور را از فتنه میخواست
کپین پامر یا افضل حسین خان با تاملت او روانه نموده و آنها بنا بر اطمینان خود بدستی او قلعه گور را بدست آوردند و
چون مرطبه با هم اتفاق و زبیده و فتح کاگلو را برین میوفائی ملاست بسیار کردند و کرل او را بخود متاق و دیده بپشت
برگشت و و کلاسه مرطبه و جناحی سپر بود و جوی این گنجوی بهوسله و غیره و کلا فرستادند و خواش محالحت نمودند.

ذکر محل احوال حیدر ناگ و ظفر یافتن بر محراب علی صاحب و اراکط
حیدر ناگ مرده سپاهی

یافته اول ملازم خان سیسان بود بعد از آن ملازم را به طیارا گردید و روستا دیوان را به مذکور راکشته خود دیوان شد
و را به رانیز از انتیاری عاری کرده خود مسلط بر طیارا گردید و چون آسمانه نظام علی خان دالی حیدر را باور با محملی خان صوبه
اراکط و انگیزان محاربه واقع شده حیدر ناگ با ماد آصف جاه رسید و در آن محراب لشکر انگلیشی علیه کرده آصف جاه
بمقتضای شجاعت ذاتی خواست که خود را کشتن دهد حیدر ناگ بجز او را از میدان برگردانید و آسمانه جاه او را گفت که
اگر تو ندان که امروز را شرط نمائی من میگروم و الا فلان حیدر ناگ انگشت قبول بر دیده نهاده و حیدر ناگ بعد از
چند روز مقابل لشکر انگیزی نموده عمارت را بمجوراً شکست خورده و انگیزان یکم او رسیده اکثر قلع او را تصرف
در آوردند و حیدر ناگ با یلغار بر ایشان رسیده شکست فاحش داد چون باروگرا فواج انگیزی را جمع شدند
از میان ایشان در در فتنه بیک ناگاه خود را بقلعه خندراج رسانید و صاحب کلان آنجا ناچار صلح کرده و حیدر ناگ
خود رفت و از مرطبه شکست یافت خود را در دست کرده مرطبه از اقتدار او ترسیده با آسمانه حیدر ناگ علی خان تنفق
گشتند و فواج مرطبه آسمانه بر سر اتصال او آمدند و تا یکسال با ایشان متقابل کرده بمقاتله چند میل می رفت

و کما ہے سکوت طشت آفر ز رے وافر مرط و آفناہ وادہ آشتی کرد و مرتے بارام بود بخیران با تحالف نزد کریم خان
زند کردان وقت والی ایران بود فرستاده استدعائے فصاحت و اجازت چند ہزار سوار اصل نمود و سبیل خطیر فرستادہ
چند ہزار سوار و سواران مغل از ایران و آقائی نواح طلبیدہ بنگہداشت و بافرانسیسیان ہم اخلاص سے پیدا کردہ اکثر
سواران ہندی را نیز بمشمن فنون جنگ ترتیب کردہ از مغول ہندی فوجے قوی ہیا ساخت و تہظاہر بحکمال
نمود و در نفاذ امر این چنین کہ بلو کہ روز سپہ خوراک فرمود کہ ہر گاہ ہفت ساعت بگذرد سوار شدہ فلان جا سے
بروے ما و درنگی کردہ در ساعت ہم سوار شدہ از زمین سواری اوراکشیدہ بزیارتیافتہ گرفت و ہمچنین ہزاران مغول
اول بمبار افشار کش کردہ چون آہنا متنع نشدند یکدکس از سواران بلو کہ پائے فیک کشیدہ باز ہمہ طبع اولو مغول
او گردیدند و درین وقت مرطہ از صلاح خواستہ گفتند کہ یا بابا بودہ بچوب انگلیشیہ پد از دیالوہ اراکٹ رشتہ آنجا را
مسخر کن حیدر نایک در سنا راج و تسعین الف واحدیمایہ چھری قاصد اراکٹ شدہ و برآبادی مندراج ہوت یافتہ
و جنرل منرو لارلشکر انگریزی بود از قلعہ مندراج برآمدہ و حیدر نایک بدیہ خود کہ بمندراج رفتہ بود فرمان داد کہ با گرشتہ
فوج انگریزی را بمیدان کشد چون وہ دوازہ کردہ از قلعہ بیرون رسیدند سپہ حیدر نایک بہوجب فرمان پدر بر فوج
منفصلہ انگریزی ریختہ چون بچھرنو فوجے دیگر بلکاد و فرستاد حیدر نایک برایشان را ما و خود را بعد پلین کرڈ
اول صبح جنگ آغاز شدہ فوج انگریزی ہنرم شد و افواج حیدر نایک از ہر طرف کہ قابو سے یافتند برایشان حملہ میکرڈ
آخر تمام آن فوج علف تیغ بیدریغ گردید و جنرل منرو فرار گردیدہ بقلعہ مندراج رسید و لشکر حیدر نایک و عقب رسیدہ
شہر اقبالو سے خود آورد و نیز قلعہ اراکٹ و بھلچری کہ از فرانسیسیان گرفتہ بود و افواج حیدر نایک گرفتہ و اسحاق
پٹن کہ مسکن انگلیشیان بود بہرست حیدر نایک رسید و بچھرنو فوجے برائے شخون فرستاد چون لشکر سپہ حیدر نایک نیز
ہشیار بود و پولٹن انگریزی محصور گشتہ حملہ علف تیغ بیدریغ گردیدند و چون جنرل کوٹ از کلاکت بہر جنرل منرو روانہ شد
میجر جنرل منرو با جمیع فوج و اسباب حرب از قلعہ بیرون آمدہ و سپہ حیدر نایک نیز بقابلہ آوردنہ جنگ عظیم در پیوست و
سپہ حیدر نایک ظفر یافتہ جنرل منرو و غدول و نہرم قلعہ مندراج گرفتہ و حیدر نایک بنیال اتلاف سپاہ سپہ حیدر نایک
مناسب ندیدہ و در پنجم ذی الحجہ سنہ خمس و تسعین الف واحدیمایہ جنرل کوٹ از کلاکت رسیدہ با فوج حیدر نایک جنگیدہ
او ہم شکست فاحش یافت چون فوج انگریزی بمدرانا گودر رسیدرانا گودہ گفت کہ قلعہ گوالیار کہ تعلق بہن است
و سلاطین گورکانیہ و تصرف داشتند و بعد احمد شاہ لپہ محمد شاہ گورکان مرطہ قلعہ را را بطمع ز رفرتقیہ با مضمت
سلطنت بہرست خود آورد و چون از نشیب و فراز قلعہ آگاہ بود فوج را بقلعہ گوالیار برد و در حالت غفلت از دیوار
قلعہ نمود و قلعہ را بہرست آورد و دند و لجنے گویند کہ تھنہ کہ از حارسان با دشا می بود از مرطہ بد شدہ قلعہ را بہرست
انگریزان داد و بہر کیف چون تہاجی سیندھیہ کہ صاحب اختیار والوہ و قلعہ گوالیار بود سے را ملصہ داشت و آشوب

در هر جانب نایم بود و جنگیدن با هر طرفه داشت و دواوش در قناب آنها مناسب ندیده دست از اعانت رانگه گوهر برداشتند و احمی مصالحه با هر طرفه نمودند و مهاجری قلعه کوالیار از دست رانگه گوهر بفرستادند و بسیار از قلعه او را تصرف شده هر چند انگریزان خواستند که فوجی را با مدد اهل قلعه مندرج از محاکم چنانجی بهر سوله بفرستند چنانجی از بقایای قوت و دیگر مصالح گرفته از حدود برخاسته نزد پدر خود رفت و کرل پارس با فوج خود از راه گنجام سیکول بطرف مندرج رفت اما کرل کوٹ کمر مصافحہ با افواج حیدر ناکم کرده هر وقت منتهم شد و افواج حیدر ناکم بر تمام حدود اراک تصرف شده و کرل کوٹ بکلکته برگشته و پارس محصور قلعه مندرج گردید -

ذکر احوال نجیب الدوله افغان و کشته شدن سورج جلال
 سورج جلال جات در زمان معاودت
 احمد شاه درانی و نصب شدن

میرزا جوان نجیب به دلی طبع قلعه اکبر آباد نمود و قلعه دار الخلد اکبر آباد را بدست آورده و در جمیع اسباب بادشاهی که در آن قلعه بود تصرف شده و اقتدار بسیار بهر سایدورین زمان که نجیب الدوله صاحب اختیار دلی بود و هموار نقش بدی یا سورج جلال در دل نگاشته بود و از هر گهر و شیار به بودند کامکارخان بلوچ که اغلب اوقات فوجدار پارسا محال کرده بود و بهادرخان یکی از ملازمان او در عهد ماد الملک منصب هفت هزاری یافت و در دوازده کر و پشته شاهجهان آباد می قلعه بنام خود آباد کرده بود و بعد کامکارخان در میان ایشان مخالفتی شده سورج جلال به اتصال آن جماعه پرداخته و ریواژری و فرخ نگر و غیره را منحصر و بهادرخان از نجیب الدوله استعانت بجهت سخنان هیچ نعمت نگفت و سورج جلال بسبب تامل نجیب الدوله با مدد آنها به بدلی او گمان کرده و از فوجدار می و غیره درخواست نمود و میرزا یعقوب علیخان و دلیر سنگه که تهری را فرستاد که بمصالحه بگذرانند اما سورج جلال از فوطر و راز مرکب نجیب و پندار پائے زیرینا در ده سخنان سخت گفت و نجیب الدوله بخرم رزم و سوار شده و سورج جلال نیز بر رویاے بنشیند و سورج جلال جنگ بست و نجیب الدوله شاه پره را بر پشت کرد و نشست و در میان هر دو جنگ در پیوست و سورج جلال ده دوازده هزار سوار خاصه خود را در جلے استاد کرده خود درین اندیشه که از کدام طرف ایشان را بر و ما بین فوج هر اول و نجیب الدوله استاد بود و افضل خان هر اول نجیب الدوله از دست مناسم و غیره امرائے سورج جلال شکست یافته میرفت چون پیش روی سورج جلال گذشت سید محمد خان بلوچ با چهل پنجاه سوار از هر اول گریخته بشکر نجیب الدوله میرفت سوار می سورج جلال را شناخته با گفت و محمد خان مذکور بر تو ناخفته یک از همراهمان او شیر به بدست او رسانید که شش قطع شده و دیگران هجوم آورده و او را کشتند و جواهر جلال پسر او بجائے او نشست و هر طرفه را بمدد خود طلبیده و محمد شاهجهان آباد نمود و بواسطه ملها را و هر طرفه صلح شده ملاقات بعمل آمد و هر طرفه که شجاع الدوله را گذشت آمده بود باها مل یار شده و جواهر جلال فوجها بر سر او لاد ابرام میر جلال جیست که کچا و هر طرفه کشید از دست او چپا و شاکسته فاضل خور

و بعد از آنکه زانے خود نیز بپشت مردوخ گشته شد رتن سنگ یکے از لولاه و سحر جملے انوشست و بعلت عین سیراگی
دوای خورده چمن فائدہ نداشت و سیراگی زرا از او برده بود و خوف جان خود او را گشت و دل سنگ برادرش بر نشدست
و غیب الدو نیز بعد چند سے بیمار شده و در گذشت و سپهر و ضابطه خان بجایے او بالارفت -

ذکر مر ارجیت شاه عالم با و شاه تانی از آلکه باد و
شاه جهان آباد و سر فرشتن شاه با و گر فتنه و فساد

الف گر دید بادشاه قبول نکرده و مرطبه را برائے اعانت خود طلب داشت و منیرالدوله سر از رفاقت بادشاه باز نداشت
در آمد آباد ماند و متحد عالمه آباد کو گریه و دهر بین زمان احمد خان بگلش در گذشته بادشاه مع نبخت خان بهر نوع
خود سوسه فرج آباد رفت و نظیر جنگ پیر احمد خان بگلش و زراد و خود را از مضطبی اموال پر و آوارا نیند و مرطبه که
بقیاسیف لشکر افشار ابدی در راه و دکن باقیم جان و ترک و تاز بود و بدست آوید حمایت بادشاه بار و گرو ملک
گری متعلق گشتند و شاه عالم کمال احتیاق به شاه جهان آباد رسید و صد لشکر خدایه شهر منیر از سر نو به شادی و
نشاند آب و تابی آمد و گوی که صاحب فیض در مرز رشک و از زمین و عاے تجالی آمد و یعنی که بفضل حق بفتح
نصرت و داراے جهان فلک جناب آمد و رعیت و ده تاج و تخت شاه عالم به با ولایت و نعت کامیاب آید و تاریخ
در و دوز و طاف جہنم چو گفتند که ز شرف آفتاب آمد و در سینه سرت و ثمانین مایه و الف هجری در و بادشاه جهان
آباد اتفاق افتاد و عبدالاحد خان ابن عبدالحکیم خان کشمیری نزد بادشاه رفت و تقریر بسیار یافت و خطاب بحدالدولت خان
فرزند خان بهرام جنگ ممتاز شده و از الهام بادشاه گریه چون مرطبه بفرمان بادشاه بهک ضابطه خان افغان فتنه و فساد
خان بخوف مرطبه خود را سوسه سهار پور تحویل گد گشیده و مرطبه اکثر ملک او را نداشت به شاه جهان آباد آمد و بادشاه
بر درخواست مطالب بسیار بنجاند و بادشاه به نبخت خان ترکمان برائے محاربہ ایشان فرمان داد و نبخت خان بیرون فرامیده
چند بار با مرطبه جنگها نموده و مرتبه غلبه یافت اما عبدالاحد خان کشمیری و حاتم الدین خان و بهادر علی خان و غیره امر را
چون از ترکمان بدو ند و بواسطه علو مرتبه و اقتدارش بهتری او را نخواستند بادشاه را فرقیته با مرطبه صالحه خود را و افغان
و در شهر سرک ایشان کشادند و نبخت خان نیز چار و چار در شهر رسید و بجایے خود نشست و نزقلے در اندازند
موجوده مرطبه را به نبخت خان نخواه که دند نبخت خان چون طاقت ادائے او خود ندید ناچار استعداد کرد و مرطبه نیز
مردانی را بکسے او دیده بودند و دانستند که اندیک حصه وصول کردن محال است با سفر ساسے او کوشیده و اقامت باو
نمودند و واقعه و استعداد بسیار به نبخت خان بطور شعله و آتش

ذکر لشکر شیدن باو شاه با مرطبه و نجف خان کمان برضا بلط خان ابن نجیب الدوله افغان

چون در میان نجف خان و مرطبه صلح شد
رائے باین قرار گرفت که ممالک ضابطه خان
را منتزع نمایند و بادشاه را همراه گرفته

روانه شدند و ضابطه خان صرف در جنگ میدان ندید و سکر تال و قلعه غوث گنده برائے بودن خود و عیال خود تفریر
کرده برادران خویش را آن طرف گنگا فرستاد و بادشاه بمقام قلعه و سکر تال رسیده ضابطه خان به محافظت حجت خان
و اولاد و ونزی خان رئیس اندغان تاکید نمود که گنگا پایاب شده و عنقریب مرطبه از آن خبر یافته چون از استیصال
فرصت خواستند یافت و بهیچ برابری شما خوانند شتافت باید که بغضت معابر کوشتند افغانه هر یک از اجائے خود جنبیده
با عنایت ضابطه خان رسیدند و به عیار گنگا از محاذی سکر تال تابست و سی که و ده که ملک او بود برائے منع عبور مرطبه
افواج مانتعین نمود و ازین سبب نجف خان و مرطبه از پایابی گنگا واقف شده و در ورع چند سوار شده سوے بالائے
آب رفتند و از مقابل چند معابر گذشتند و مستحقان معابر که اینها از ایشان گذشته بودند غافل گردیدند و مرطبه و نجف خان
بیک ناگاه عطف عنان کرده به عابری رسیده خود را بدریاز دند افغانه آنجا که غافل شده بودند که حریف بیشتر رفته است
فرصت اجتماع و آراستگی مصروف نشده چند کس از سرداران با برخی از زلفائے خود مردان را جریم کرده بمیدان پیش
آمدند و بعرض بگله های بنورک فراوان نجف خان کشته شدند چون سرداران افغانه کشته شدند افغانه دیگر دست
بنیارت همگر گشادند و راه فرار در پیش گرفتند و نجف خان و مرطبه عطف عنان نموده بمسکو خود گذشتند چون بن خبر
بیسکر تال رسید افواج ضابطه خان بمحور اجتماع این خبر پیروی ایشان کرده متفرق شدند و ضابطه خان فتح خان
افغان را که بمدد او آمده بود مشوره طلبید فتح خان گفت که امروز روز قریب به پایان رسیده فردا یک دفعه میدان
جنگیده هر چه صلحت باشد خواهد شد اما چون در فوج او خبر از نهم شکو ضابطه خان رسید ایشان نیز همان طو متفرق
گشتند و در یک ساعت از فوج او هم نشانے ماند و پیر او که برائے آوردن برادریشک ضابطه خان رفته بود و در لشکر از دست
افغانه فوج خود غارت شده و شکست کجیح افغانه واقع شده در اثنا سے گرد افغانی بسبب تکرار الباقالی خانه او را
آتش زد و به تیغ او تمامت مواضعات را که عبور ایشان بر آنها شد آتش دادند و در هنگام فرار وقت آخر شرب ده هزار
افغان مرز و عبید بخیر را نیز دهائے مرطبه پناستند و لرزیدند و خاموش بر جایستند و چون جو اسیس فتنه خیز کردند
که مرز عبید بخیر است از وقت هوش و حواس ایشان بجا گشتند و نجف خان و مرطبه بملک افغانه و کرده دودار رودمان ما
بر آوردند و ضابطه خان گنجینه پناه به شجاع الدین و شجاع الدین در میان آمده و در میان شاه و مرطبه و افغانه صلح تقرر کرد و سرداران
مرطبه بسبب نیازت همگر در دکن عازم دکن شده و حالو را غنیمت دانستند و نجف خان را سپاس بسیار به بادشاه
نموده به دکن رفتند و نجف خان ترکمان اقتدار بسیار یافت چون بر اکبر باد و ضابطه جاٹ شده بود و به اکبر آباد و بارلکے

خود خواست نمود و پادشاه که از آن کبر و دست بر شوم تنه بود و اتباع سودجیل جاث بر بر مطلق بودند برضا و رغبت خود صوبه
 اکبر آباد بنام نجف خان نوشت و نجف خان فوجی لائق از سپه سوارانیده در قریب اکبر آباد مقابل معانغان اختیار نمود و
 پس سرور جیل جاث که اتداری بسیار یافته بود با سمر که فوج ادب بود و فوجی گران متقابل آمد و محاربه عظیم و قاعده و زقائے
 نجف خان پس پاشند و نیز بر سواران جاث شکست افتاد و اسیر و چنان بر آتش باری هرا داشت و نجف خان را
 نیز گولی تفنگ بر بازو رسیده با وجود زخم و انگلی کرده و مردن نمود و جرم نموده با سحر و کاهنهارا عنان داده بر محله
 آورد و از نایب اقبال سمر و قتلے اواب نیاورد و نه هم گردید و فوج کرخیه نجف خان با گشته دست بقتل و غارت
 کشادند و نجف خان قلعه اکبر آباد را نیز تهرافت را گرفت نموده در اجتماع اعیان انصار کوشیده و جاسوس و قتل و یک دست
 سحر ساخت و از پیشگاه پادشاه به نجف خان خطاب موصیای امیر الامرای عنایت شد و خطاب ذوالفقار الدوله امیر الامرا
 غالب جنگ عنایت گردید و پس سرور جیل ناچار شده و خانان امان و مصالحه گردید و امیر الامرا او را به تنگ آورد و شتر اشیاء
 مطالب خود صلح مقرر نمود +

ذکر محاربه شجاع الدوله ترکمان حافظ الملک رحمت خان و دیگر افغانان
 شجاع الدوله وزیر بوجود
 سعد الله خان پسر علی محمد

خان و عنایت خان پس حافظ رحمت خان با دوستی و عقیدت بسیار نظر نموده بودند و اصرار تبصیل خانان ایشان
 بطبع ملک خواسته و از سرطما و الدوله شهنشاه بهادر گورنر استمراج نموده و فوجی بر اے اعانت با دئے زر سه عقیده
 در خواست نمود و با آنکه گورنر لغبرستان د فوج همراه وزیر به ملک بے دیگر نمونید و ما بنظر فائده بے خود راضی شده
 فوجی با اعانت او روانه کرد و شجاع الدوله با حافظ رحمت خان غیر و افغانه پیام داد که من وقت اضطرار شما حاضر شده
 صلح بر طریقه کنایم و شما زرم خود را داده الحال زر مذکور را ادا نمایند و در جنگ را آماده باشید و حافظ رحمت بے مقصد
 برده بر سواران افغانه فهمانید که وزیر پرتو و بیجا حایت امانت انگلیشیان باشما بیجا و دشمن و دیدان ایشان نخواستند
 بایک نذا را ادا نمود و این طار از سر خود برگردانید و وزیر به اطلاع دوندی خان پیام داده بود که با شما کار بے مزایم
 اگر شما همراهی حافظ رحمت خان نخواهید نمود و تصور انعام بود و ایشان فریب او خورده و با رحمت خان منافق گزیده
 آماده جنگ گردیدند و او دوزر خود را قبول نکرد چون وزیر با فوج بسیار و سامان بشمار در رسید حافظ رحمت خان
 آنگاه حرب شده و اولاد دندی خان را هر چند طلبید از جائے اندک فرجی و از دیگرے و عده میر سید حافظ رحمت ناچار
 شده فوج خود را و جمیع معاونان را که البته به بنجاه شصت هزار میر سید گرفته و بر نه پنجاه شکست عمیق توپخانه جدید
 آماده جنگ گشت و فوج وزیر و انگیزی نزدیک رسیده جنگ توپ و تفنگ و اقصد و مردم بسیار از افغانه دین
 محاربه تلف شده افغانان را نیز ام یافتند و حافظ رحمت خان با سحر و مستحقان و اوان ایستاد و کله تپه بنه ام

خورده حافظ رحمت کشته شد و شجاع الدوله نظریافته سجدہ شکو بجائے آورد و از مردن او دیگر افغانه را برات مقابلہ نماند
 و شجاع الدوله فوج خود را در ملک آہنہ مقرر نموده مراکسم تہر و قتل بجائے آورد و چون چارہ نماند فتح اللہ خان خلعت
 دودنی خان و محبت خان ابن رحمت خان و فیض اللہ خان پسر علی محمد خان از دامن کوہستان بیرون آمدہ بحضور
 شجاع الدولہ رسیدند و سیارے از سرداران افغانہ از ملک مال محو و گمشتہ اما فیض اللہ خان کہ توسط انگلیسیان
 ہمد کردہ حاضر شد ملک پانزدہ لک روپیہ سالیانہ برائے او مقرر شد و مالک بخش و تحبیب الدولہ را وزیر تنصرف شد
 و برخی را بنجف خان کہ او بہ اتہاد مرطہ قابض بود و گذشتہ جمیع ملک دودنی خان و رحمت خان را نیز وزیر تنصرف
 و آکرودہ و شل چاند پور ندیمہ و پتھر گڑہ و غیرہ و شجاع الدولہ مخصوص شد و قدرے از ملک آہنہ کہ اتصال با کابل آو
 داشت بنجف خان مقرر گردید و در آن زمان کہ چاند پور ندیمہ پتھر گڑہ واقع شمالی گنگا و بارہ و سہارنپور بوریہ
 و غیر مغربی و جنوبی گنگا کہ از مالک خالص خان بود و مالک علی محمد خان و اخلاف دودنی خان حافظ رحمت خان
 شاہجہان پور و بریلی و آٹوہ و نلہرون گڑہ و بدآون و سنہیل مراد آباد و امرہ و کاش گنج و دیرا گنج و ہدیہ گنج
 کہ سابق از بخش بودند و حافظ رحمت خان دودنی خان لغرمان احمد شاہ بدست آوردہ بودند این جمیع ملک از
 دست ایشان بدر رفتہ بتصرف شجاع الدولہ و برخی بنجف خان رسیدند و شجاع الدولہ را عبدالعزیز در ذکرہ
 بنظم و نسق بلاد و سیکہ بند مقام داشت خیار کی در بندران او بہر سید و شہو چیان است کہ شجاع الدولہ با دستہ
 حافظ رحمت خان و داعیہ خلوت نمودہ وزن مکور از غیرت افغانی تن باین نکتہ ندادہ چاقوئے بر سر آب دادہ
 نزد خود داشت وقت کشف عورت زخمی بر ران وزیر رسانید و بسبب آب زہر آن زخم بہرے شد اما این سخن اصلی
 نہاد بہر کیف شجاع الدولہ باین احوال کہ از خیار کہ اورا نہایت تکلیف بود بغض آید برگشتہ و در تبارخ غیبت و دم
 ز قیعدستہ نامہ و ثمانین الف واحد میاہی بھجری ازین دار فناء حلت نمود و پسرش آصف الدولہ میرزا امانی مہنوز
 جنازہ پدرش بمذہن رسیدہ بود کہ میرزا علی خان و سلا و جنگ ہر و حال خود را از شالیعت جنازہ برگردانیدہ کہ نزل
 کلیس وکیل انگیزی را بلیدہ برسد امارت نشست و میر لعلی خان طباطبائی را بخطاب مختار اللہ نصیر بہت نہاری
 و نوبت و ماہی مراتب بخشیدہ نائب خود خود بسبب عدم موافقت با مادر و مدہ خواہ فیض آبا بطرف کہ حقوق
 و مادر را پیام داد کہ فغانہ پدر را سپارو یا لاخر پنجاہ لک روپیہ از گرفتہ فارغ خطی او را داد و چند لغز انگیزہ را
 مقرب کردہ بخطا بہائے عظیم و امارت مرافق از ساخت و یکے را از کھارن پاکی خود را بھمراہ خطاب دادہ همچنان در
 تقرب اراذل و پلواج سعی سے نمود و فغانہ را از خدمت خود دور فرمود و بطرف آٹا دہ رفتہ و برادر خود صاحب خطی
 خان سید بشیر جشی را طلبیدہ و جشی را متعین نمودن خواستہ جشی مذکور بہ دلیری سید بہادر علی مارک بہت
 مرد ملیت تلوزان ہلکہ بیرون رفتہ تا آصف الدولہ برادر خود را از سروری انتر بیگہ پدر او برائے او مقرر کردہ

مغزول که در صورت جنگ با بجائے اقرار داشت و در روز رات قدر شمار الدوله می افزود چون صدانگشتان سلطان
 بر پشت طوب کالت آصف الدوله از جانب انگلیشیان مامور شد شمار الدوله را بر سرخ نشانی با طریقی فرستید و امید طاعت
 حفاظت و حمایت آئیده داده راضی بدین امر نمود که بنارس و غیره عاقلان طوطی سنگه را که متقاعد و پسید باطل و بیت و
 پنج لکمه روسیه مالگزاری داشت بکمپنی انگلیزی و دهوان بیخرد آصف الدوله را نیز برین امر راضی کرده است
 ملک مذکور بنام کمپنی انگلیزی نوشته داد و ملک که گورنر شتر سنگه محال الدوله برائے او چند مرتبه با شجاع الدوله سوال کرد
 نیافتد بود یک کشمرا با طریقی بدر رفت و در زمان شجاع الدوله اکثر شرفا و نجایا آمد شاه جهان آباد و فرموده را جمع
 کرده و طوطی بدستور فرنگ آراسته نجیب پلطن نام کرده بود و ایشان را اگر اسی میداشت آصف الدوله در فکر برانده است
 ایشان شده فرمود که توپ و تفنگان اهل نمایند ایشان حال بدین خوال دیده شاه و خود طلب داشتند آصف الدوله شمار
 الدوله را فرمان جنگ داده و درین جنگ از هر دو طرف مردم بسیار ضائع شد و نجیب پلطن دستاقل شد آخر نسبت خان را
 که امیر میقتدر بود و از شمار الدوله رنجیده دل داشت و آصف الدوله نیز از کثرت اقدار او تنگ آمده بود اجازت
 کشتن او را خواجہ سرلے مذکور داد و نسبت خان سید دعوت او را سخاوت خود طلبیده از هم گذرانید و سعادت علی خان برادر
 آصف الدوله که بالنسبت خان هم کشتن برادر نسبت به موجب قرار داد سوار شده بدارالامازہ فرست نسبت خان چون
 بمحض آصف الدوله رسید بغیران او گشته شد و سعادت علی خان گریخته نزد نجف خان رفت و محبوب علیخان خواجہ سرا
 که از عاقل شجاع الدوله بود و باده و دوازده هزار سوار و پیاده هزار و در طرف کوثره و اما و متصل بمحدود در طریقی
 شجاع الدوله میبود آصف الدوله که نهایت کمهت و دست فطرت بود و هرگز نمیخواست که سوار میقتدر یا فوج
 موثره و دوا باشد و نه جاکوشت نه فوج از انگلیزان بطور مخفی روانه کرد و ایشان چون مسافران از نگذشتی متصل
 بمسکرمحبوب علی خان رسیده و با او دوستانه ملاقات کرده و در اینجا مقام کردند چون محبوب علی خان بدارالامازہ خود
 رفت و مسکرا و برین شهر بود و در فغانے او بمنزله خبر بود و فوج انگلیزی بیک ناگاه بمسکرا و مقتدر و لشکرا اینها جماعه بسیار
 بزخاک خاک افتاد و ببقیه تفرق شد محبوب علی خان چار و ناچار بجهت و پیمان نزد آصف الدوله رفت و بمحبت
 لطافت علی خان خواجہ سرا که افسر پنج پلطن بود احساس خرابی خود کرده چون معمول بود که فوج از طرف وزیر و حضور نگاه
 میبود این خدمت را درخواست کرده بدر رفت و آصف الدوله روز شنبه بغیر از مرغ جنگانی و تنگ پرانی و باغین نزد
 خوشترنج و انواع بود و لعب کار سے نداشت و لحظه با مورمال و ملک نمیرمداخت و جمیع اختیار به انگلیزان سپرده و بمنزله
 از استراحتے سلطان بر شتو واقع نمیشد و بزبان خود میگفت که جان بر شتو بدو من است و هر چه خواهد که از من
 بهتر نخواهد نمود باید که کسی از مکمل او سر نه پیچد و جائے کسی هزار سوار و شصت هزار پیاده هزار هر وقت موجود هزاران
 هزار شرفا و نجایا در و اسلحه شجاع الدوله حاضر میبودند و زمان آصف الدوله که نماند و دانیان فرنگ که

و جود این چنین رئیس را از عنایت ایزدی می شمرند بخاطر جمع در انتظام ملک و مال پرداختند آصف الدوله ابرام خان را
که بر نواح شاهجهان آباد فرستاده بود و بعلیه بکاردار الهامی مقرر کرد و ابرام در مخالفت انگریزی باندک طرح شده
چون در همان زمان درگذشت و بر بهری جان بخش موسی بن ضاغان به نیابت مقرر شده و میر بیگ خان کابلی
به نیابت او مامور گردید.

**ذکر کور شدن شاه عالم با دوشاه ثانی گورکانی از
دست لادم قاهر خان افغان با غوغای شیطان**

در محاربات بر اچوتان کچولانه طغیان عبداللهم خان و غیره سرداران ضابط خان را بحرب نجف خان برانگیختند و
ضابط خان که فاشنه بسیار بود گرد آمده بایه محبت پندار او گشته بودند که مقابل تر اکره متکلم نموده و نجف خان در او سخت
و سنایم طغیان بر چمپا تکرمان و زید ضابط خان باسی نیز از افغان بطلعه غوث گنده پناه برود و نجف خان بجا صور داخته
و تا یک ماه هر روز در لاوران هر دو طرف در کشش و گشتش بودند و ضابط هر چند صلح خواسته مقبول نیتاده و ضابط خان
با حجتی از سکهان که بد ما آمده بودند برین خرامیده و محاربه نهایت سخت واقع شده از صبح تا عصر محاربه در میان بود
و آخر الامر قریب شام سکهان نهزم شدند و ضابط خان باز بطلعه خرامیده و بیچارگی نموده صلح نمود و خواهر خویش را به عقد
امیرالامرو و خرنخورد البعثت قلی خان متبانی نجف خان در آورد و ده به نوعداری سهارینو مقرر شد و عبداللهم خان چون
ضابط خان را از امیرالامرو عهده بر گزید یا چار شاخ زاده جوانی بخت یا کبر شاه را سهاره خود گرفته و حرمت سرهنر ساخت تا
بر سکهان تسلط یافته خود را درست سازد و از سر نهنگدشته در صلب کجبال سپت همتی نهیمیت یافت و نجف خان موقع یافته
و از بادشاه لادن گرفته عبداللهم خان مذکور را بنقید ساخت و در مال او ضبط کرده کتب خانه و دو خان را خود تصرف
شده بقلیه وال بخمران بادشاه خراسان و نجف خان نیز در سنه تسعین الف و احدیایه در گذشت و همدلایه لاملری
بر سر خوانده و از اسیاب خان عیان شد و چند میزرا شفیق که انا و امیرالامرو نجف خان بود و از اسیاب را بد کرده
خوایه لاملر گردید و او را هم میرزا امیل بیگ ابن محمد بیگ خان کشت و نجف خان نماند و نجف خانیش و نه
از اسیاب و نه همایش و نماند و درین دهر مرزا شفیق و شود و ملک تو فصل ریح و بار و اگر از اسیاب مقرر شد و
در سنه ثامن تسعین الف و احدیایه میرزا جهاندار شاه پسر بادشاه از زیادی تو از اسیاب خان گرفته و کوه رفت و
پهلوی شمشیر تنگ صاحب گورد و بنارس آمده پنج کله رویه سیلانی بر لئ افروجات او مقرر شد و از اسیاب خان
نیز بادشاه زین العابدین خان برادر مرزا شفیق کشته شد بعد از ان ماه موجی را و سینم سیخ هاجی بنو زرد
خوشامد بادشاه را بران آورد که همدلایه لاملری و کالت مطلق به ماه موجی را و پیشرا عنایت شود و در سنه

برگ جهانماری ما آفتاب فلک نصرت و شاهی بودیم و بدو در شام نوال آه سیه کاری و چشم کاند و شلاز دست فلک بهتر شد و
 تا ز نیمه کن گزیر جهانماری ما و داد افغان بچه شوکت شاهی بر باد و کیت مجزوات مبارک گند یاری ما و دوجان کاه و رو
 مال جهان همچون مرض و دفع از فضل آگهی شده یارشی ما و کرد و بودیم گناهی که سزاایش دیدیم و هست امید که بخشند
 گند کاری ما و کرد می سال نظارت که مراد و باد و زود تر یافته پاداش تمکاری ما و عهد و پیمان بیان داد و فو
 دغا و مخلصان خوب نمودند و فاداری ما و شیر و دام افغی بچه را پر و روم و عاقبت گشت مجوز و گزقاری ما و حق لطفان
 که بی سال فراهم کردم و کرد و تاریخ خود و بکسری ما و قوم تغلب و افغان همه بازی دادند و بیک گشتند و مجوز و گزقاری
 ما و این گدازاده همان که بدو فرخ بود و بانی جو و رستم شد بدل افکاری ما و گل محمد که زمر و ان شرارت کم نیست و
 چه قدر کرده و کالت بی آزاری ما و نامر و سلیمان بدل بیگ لاجین و هر سه بستند که هر گزقاری ما و شاه تهموک و داد
 سربست با من و زود باشد که بیاید بعد و کاری ما و مادر و جی سیندیه فرزند و بکر بنین است و هست معروف تلافی
 شنگاری ما و آصف الدوله و انگیز که دستور من اند و چه عجب گزینایند و عوگاری ما و تاج و دژ و بنیدار و امیر و
 چه تغییر و حیف باشد که ساز و بلفغزاری ما و نازنینان پری چهره که هم بودند و نیست جز محل مبارک بر پستاری ما و
 گرچه با از فلک امروز حوادث دیدیم و باز فردا و دیر و سر و داری ما و این تاریخ با تقییم حدود و البصر شده عالم
 گفته اند و باقی گفت با سر ناله که کور و دند شاه عالم را و دغلام قادر خان و لاج و ظلم و ستم بسیار و خوف و رطبه بجانب
 غوث گد و رفت و مرطبه بعد و راگی اودشای جهان آباد رسیده شاه عالم شاه را بر دستور قدیم بخت نشانیدند و مهابی یعنی
 مادر و جی سیندیه و زوایب غلام قادر خان روان شده و افولج او در بیع الاول شش و انشی یا بعد الف هجری گزقاری
 کرده و اول هر چو پیش کشیدند و سپس گوش مینی بریده و دست پلای بریدند و بدلی فرستادند و غلام قادر و رابطی را و بر
 باد شاه زام تهاست و تسلیار بست مهابی سپهر و خطاب فرزند و علیجا و داد تاریخ گرفتن غلام قادر این است و کور چون
 که شاه را قادر و این نذا از سمار رسید یکبار و سرو پلای غلام قادر را و بر و رنگن سر بازار و اگر چه لاجارین و قلمه
 چند سال شاه عالم بخت بود اما جز نلای میش نداشت و جمیع ممالک او تصرف دیگران بودند و رسنه انشی و شر و انشی یا بعد الف
 هجری آصف الدوله و زکمان مالی او دوا و نقل و مویش و تار و پشم بسیار گفتند و گشتن عشرت تبار و خزان شد ندیم و
 شام است شام حرت می نماید و ندیم و آصف کین و نصف را یکدو و سه شهوار بود و آن در شهوار رفت از دست عالم
 شد ندیم و بکعبه بویه آصف است و آسمان بیه آفتاب و شهر لوتان بی مسج و طو و سبیل کلیم و دار و آصف و شرقی
 در صحن آصف باغ غلد و انبیا هم سلیمان بهشتین آصف ندیم و نشین کاف و لوتان بر تربت آصف و شست و اها و روح
 در میان و جنانک ندیم و و دیگر شد و زارش بر پلای حسین و خیره تار و پشم بسیار گفته اند و وزیر علی خان که فرزند
 او شهوار بود و بر پلای او شست او شهوار بود که لوب آصف الدوله قوت و جلالت نداشتند و با قصد زنان پریم و مدخل

بہار اچو بو کو فتہ شاہ عالم بادشاہ نیز تیار خہند ہم ماہ رضای سندھ می عشرین دلف وانی مایہ مجری اجرت شہاد و دو
 سال در شاہجہان کیا در حجت ایزدی ہیوت مدت سلطنت برائے نام و چل و پست سال پنجہا بود کہ در صوبہ بنگالہ
 و شاہجہان آباد بنام بادشاہی کہ در سہ شہر اوج تاجوری و حقیض خار بود و کہ از عبا کہوسف اصل نہان
 یعنی کہ شاہ عالم عالم پناہ کردہ زمین عالم اتقال بن نہت گرجیان ہ سید نوشت خامہ مجر از من ہ بیتہ کہ سال
 آشت نہر صرے عیان ہ وے آفتاب اے زمین بو پیش ازین ہ شد آفتاب زیر زمین آہ و آسمان ہ ایضا
 حضرت فرودس منزل شاہ عالم بادشاہ ہ رفت ازین دار فنا و کرد و جنت مقام ہ سال تاریخ وفات آن شہر والا گھر
 دل ز زوے ناگفتا ہفتیم شہر صیام ہ از بگیات او کہ مشہور اند مبارک محل است و پیران شاہزادہ جو ان بخت و
 شاہزادہ سلیمان شکوہ و میرزا جہاندار شاہ و شاہزادہ محمد اکبر بودند و در زمانین بادشاہ تمامت ہندوستان پر آشوب
 بود و بادشاہت را جز نامے پیش بود و از عہد پیداد دست عباد الملک فتہ اگر مشہور ہ بدیگا اگر غیت و باہمان بے سرو
 بانمان آغا و انگیزان در آوخت چون پدرش عالمگیر ثانی مقول تیغ جدا کرد از خوف مخالفان ہوس دار اقل اندرا اول
 بیرون کرد اما احمد شاہ درانی بتایید زانی و در ہندوستان رسیدہ و دواز ہمار مطر بر آورده آن چنان بقبر اوار بر ساند
 کہ اگر امار باز در پے ہمگی کے افتادہ در شہر وزارت و دولت در ہندوستان نئے دیدند اما بادشاہ مجال و دودیدار اقبال
 نیافتہ و مرثہ بار و گر خود را در دست کرد و در سرکار خوشین رفتند امر لے خود سر باہو گرفتادہ بود و دوا ب خاصہ مست
 با خود نگاشادہ اولاد آصف جاہ نظام الملک کہ در دکن حکمران بودند از بادشاہ پیروائے نہ داشتند اگر چہ آویش لے
 بسیار در مطر روید اما ہمین قدر از دست ایشان برآمد کہ ممالک خود را بہر نوع کہ توانستند نگاہداشتند ہمین غنیمت
 پنداشتند شجاع الدولہ ترکمان وزیر بہو خواہی بادشاہ چنانکہ باید نئے پرداخت و لغو و رقت و فوج و شوکت خود را
 قائمہ خود را پیش نظر سیرداشت چون با انگیزان در آوخت از بے تدابیری و بے پردائی خود را اول بلند پر عازی
 طمانچہ از چنگل باز تقدیر آن چنان خود کہ در از جائے خود نہ جنبید و سر برداشت را بجان را چوت کہ صوارہ در
 کتاب بادشاہان گورکان جان نثاری میکردند از ضعف و دہن سلطنت سر از رقبہ اطاعت کشیدند و انواع حیلہ
 تدبیر ممالک خود از دست غنیمتے مثل مرثہ بدادن زبردداشت عداوت تاخت و تاراج محفوظ میداشتند کابل از اول
 در تحت ایرانیان بدتر رفتہ بود و بعد از تار شاہ در اولاد احمد شاہ قرار گرفت و پنجاب و کشمیر را سکھان تصرف شدہ کہ
 اولاد آصف جاہ و او درہ اشجاع الدولہ ترکمان و اولاد او در تصرف داشتند بنگالہ و آہ آباد در تصرف سرکار انگیزی بود
 و راجگان را چوت ہر یکے پائے بجا و دستفا کشیدہ شب و روز در فکر مخالفت ملک از مرثہ نئے آسودند بر خے از
 دہن و گجرات و ماوہ و اکبر آباد و شاہجہان آباد نیز در قبضہ مرثہ بود و خراج بادشاہی نیز از راجگان ہند مرثہ میکشیدہ
 و باز ہر ہر ملک ختمہ بالمبالغہ بسیار بیشکیش و نذر بدستے آوردند و بر این ہم تہ تاخت و تاراج ملک ہا و ایران

وزیر عیار پادشاهان یکدیگر کف نمائست هندوستان از ظلم و جفایت مرطبه ویران شد و غیر کفر و فریاد الا امان بر آوردند چون
 شاهان گورکان از زمان فیض الدین محمد بابر پادشاه فخر بندهوستان و بانی سلطنت گورکان تا زمانه محمد شاه قاجاری خود
 اولاد و خاندانهای امرای عیال ایشان سادات و غفل و افغان و راجگان و راجپوت عالی و دودان و بنو و شایان و گاه
 کما بلوچ و گجرات عالی شان و چون آمدند بخت سلطنت و شش تن چون نجیب الطریقین می بودند و در حمله و همت و
 شجاعت و جرأت قدم بر قدم آباد و آباد می نهادند و کارهای نمایان از جرأت و ثور و حوصله و همت ایشان بطور سرسبزید
 و در اواخر عهد سلاطین گورکان زمان کیمیت مثل قوال و کلان و غیره و از رتبه خواست گذر از رتبه بدیده رفیع میگذاشتند
 و اکثر شرف و اوجان از بلوچ و زن می گشتند و چون بهر حال و منصب و وجود آمدند و مقتضای خصال و تاثیر قوم و اکثر از شرف و همت و
 جرأت عالی بودند و پیشتر کارهای بی عینی و پستی فطرتی از ایشان بطور رسیده باعث زوال دولت و سلطنت کایم
 گردید **بسم الله ما یشاء و یحکم و یرید** قاضی کرب یا اولی الا بصاس و سکه شاه
 عالم شاه ثانی با وجود بی اعتباری و ترسند و نشان راج و بود و الحال نیز در ملک مالد و قس سکه که یکبار اعلی و دیگر
 را شاه عالم شاه می گردید نام لوحی از زند جاری است بیت سکه و این بود **عاشق دین محمد سائر فضل اله** و سکه زد
 و در وقت کشور شاه عالم پادشاه و دوشاه عالم پادشاه خود هم در آرد و شعر کلفت و در عهد و شعر اردو رویت بسیار گرفت و
 اکثر شعرهای نامور اردو زبان در زمان او گذشت و اندو چند کس از شعرهای فارسی که در عهد او بوده اند نوشته میشوند
ذکر بعضی از شعرهای عهد او **روحی می چرخم ز نیر لوری و ز نیر لوی تصفیه است قریب یکم بود و عهد**
شاه عالم پادشاه به دلی آمد و در آخر عمر به بلخ بکهنه نوبت و در سنه اربع
نعمین مایه و الف و دگر گذشت از دست **سگ گشت چشم توئی فتنه قامت باقیست و نیست آرام ورنه قیامت**
باقیت و ز فیض مغنی قیامت فزاید اهل جوهر را به لباس غیر عیانی نه زیور لعل گوهر را به غلب میر جلال الدین از
سادات زید پور و ملازم و اب شجاع الدوله بهادر صوبه دار او ده بود و در او اخر سنه الف و اثنی مایه غالبی کرد از دست
سگ شمش که بخونری می شاق سر داشت و میگشت یکبار و نظر بر دگر س داشت و شست میر قمر الدین
مشهدی الاصل دهلوی المولود که کهنه سحر بر دوسید و معر که در جنرال انگریزی بختاب ملک اشترانی رسید و در کلکته بهر
چهل و نه سالگی در نمان و اثنی مایه و الف و دگر گذشت از دست **سگ فتنه کف و بوجو آرد و ملا به آن هم ز دست**
رضیه پادشاه بهر به میر میر محمد قلی در ریخته گونی فروزان خود بود و کهنه و آصف الدوله بهر بود و فارسی هم فکر
س کرد و در اول سنه الف و اثنی مایه و دگر گذشت از دست **سگ فتنه آن آتش سوزان مطر و چشده دل شارت**
بگر که در اینجا افتاد و مکتب میرزا محمد فاخر دهلوی انشعور در س داشت و جامه تجرید و بر دگر کهنه آمده و در سنه
نعمین و الف و اثنی مایه و دگر گذشت از دست **سگ بهار محبت و اسر و از نوگر داند و گرد و تو زین بهار و بانی بهار**

بگرداند و بلوہ آخر شدن بر میگردد فتم برون و شیشہ آگشت تہی پر شدہ پیمانہ و میر و خواجہ میر محمدی از اہل
 اجماعت خواجہ سید بہاؤ الدین نقشبندی رحمۃ اللہ علیہ بود و در زبان اردو و فارسی شعر میگفت فقیرے کامل بود
 و بادشاہ نیز در محفل او قدم رنجھے فرو نمود محفل فقیرانہ آراستہ و مودت شبنمی روز سے بادشاہ در محفل اور فتنہ بسبب
 در دپائے را در از کہ خواجہ فرمود کہ این قاعدہ غیر خلافت است و آداب محفل فقیرانہ باید داشت بادشاہ گفت کہ
 بسبب در رنجہ و باید داشت خواجہ جواب داد کہ اگر در دپائے بود در محفل فقیر قدم رنجہ فرو نمودن چہ ضرر بود و رنجہ
 قطع تو معین باید و الف در گذشت از دست ۵ یاد ایامیکہ یاسیل ہزار و کتیم و باخ و زلف کے خوش کار و بار و کتیم
 برستی خود نہ اقامہ سے میکن و نہ بر کہے تصدق سے میکن و چندے اگر زمانہ انجام داد و ہنکا کی شود و تھار بار و کتیم
 و لکھ ۵ اگر گل نشی ز داغ دل لا لہ شود و راہ نہ برائے خود لا لہ شود استطرادین جاگر بخت بندہ و کتیم
 گشت بروڑا لہ شود ہمچہ پروہ من حیرت نصیب و پیش چہ آئینہ بدل سادہ سیروم و ستود امیر زار فوج
 از شعر کے نامہ را در و در رنجہ گئے سبقت از انشا اللہ اقران در و در سرکار شجاع الدولہ والی اودہ ہیکہ را بیند
 در سنہ خمس و تسعین باید و الف در گذشت از دست ۵ سازم بچنین برگ عوض عمر اید را و سر را چودم نزع نہ را الف
 تو نیم و بستام کہ زین دو عدو خون بہائے دل و دل جرم شیم گوید و چشم گناہ دل و مستغیر سید جان جانان دہلی
 شعر در اردو فارسی میگفت بزرگے کامل بود در سنہ اربع و تسعین و الف و امید یار در گذشت از دست ۵ نسب
 در دست کند گریہ بازاری ما بہین بس است پس از مرگ خیر جاری ما بہ سحر عید گل و عاشور بیل و چین دیدم و بہ
 نیز گ فلک بسیار بچون صبح خندیدم و ز کیو بے گل و ز کیطوف پیغام یار آید و من آن دیوانہ نام کہ در دو سو
 من بہار آید و مصحفی شیخ غلام ہدائی ساکن امر و بہ شاعر رنجہ گو بود و کتیم برے بر و در رنجہ استاد بود از دست
 ۵ جانم لب لب وقت شمع الفنس است این و بنشین نفس چون نفس باز پس است این و انشا میر انشا اللہ حق
 شاعر رنجہ گو و استاد قیامت کار بود و رخت سادات علی خان والی اودہ ہرے بروز دست ۵ لکھت رنگ مستی
 بر در بیخا نہ مے ریند و باندا زے کہ صہا از لب پیمانہ مے ریزد و ضعف آن چنان کہ ضبط و فغانم نے خود و این ہم
 نے شود و من آن ہم نے شود و

ولادت او در تاریخ ہفتم رمضان سنہ ثلث و سبعین و
 و الف از یطین ہمار کہ محل بود در عمر محل ہشت سالگی
 بتاریخ ہفتم رمضان سنہ اصدی و عشرين و الف و ثانی

ذکر سلطنت ابو النصر معین الدین اکبر شاہ ثانی
 ابن شاہ عالم بادشاہ گورکانی

بخت برائے نام شہت امام بخش مہبائی گوید ۵ بر جو کہ لباس خلافت اکبر شاہ و بشرف دولت و اقبال و
 عزت ناموس و سرش خیب زوہ بہ یک ناگاہ و چہرہ شہرت پر و زلف سال جلوس و بیت سگہ او

این بود که بر سیم دزد خوش سگ جهان باقی چه رخ دود و تپور اگر ثانی و ثواب سعادت علی خان دالی داده در
 دوم حبس شد و شش و عشرين الف و اثنی مایه هجری وفات یافت که شش گنج سعادت دزدین و دیگر
 و سنو جهان بخت آمد که کف الوز را داد و روان از عرصه دهن را گهان شد از توده خاک روح پاکش
 با فوج ملک بر آسمان شد و بر سیم دزد سینه وزارت و آرائش ساحت جهان شد و شد کالبدش بجاک پنهان
 خاک بر سر جهان شد و فریاد بر گوی تاریخ و خرد و زار ازین جهان شد و پیشش ثواب غازی الدین علی حیدر
 بر شد و اوست نشست چون خبر از قلم و خواب و در کهن نظام الملک اوده و بنگاله همه جامه بر سر زور آورده بودند جنس
 اختر لونی بهادر افسر سرکار انگریزی در سینه بلیز و شصت و سه عیسی آمده دلی را محاصره نمود و قبضه خود را آورده
 و بادشاه جنرل را خطاب ثواب نصیر الدوله مخاطب ساخت و انگریزان یک لک روپی بهادر بر لیس بادشاه مقرر کردند
 که در قلمه ششسته بآرامگاه اوده با ملک مال کاسه نداشتند باشت و قلمه برت پوزیز از امارت فتح کردند و در سینه
 اربع و اثنی الف و اثنی مایه یکم اوده و شش و شصت گوسه و در جنرل تاج و شسته بر آس غازی الدین خان قراقرق
 ترکمان قریب کرده و اورا خطاب ابوالمظفر نصر الدین شاه دزد غازی الدین حیدر بخت اوده نشانید و سکا و
 این بیت بود که سکه دزد بر سیم دزد از فضل رب و الممن و غازی دین حیدر و الانب شاه دزد و داور
 سینه ثلث و اربعین الف و اثنی مایه هجری رشت همتی بر بست از وفات جناب شاه دزد و گویا علی
 هلاک شده و دهر گردید بهر یاد فرخ و بهر همت آن جناب پاک شده و دیده نداشت بهاتش نمناک و سینه آه
 در خاک شده و رفت و دامن صبر از دم و حبیب مبر و شکیب چاک شده و گشت تاریخ مصرع استناد و
 اسه بسا از و گناک شده و دیر و سلیمان جا به نصیر الدین حیدر بادشاه بخت سلطنت نشست سکا و این بیت
 بود که سکه دزد بر سیم دزد از فضل حق جل جلاله و نائب مهدی نصیر الدین حیدر بادشاه و زاریخ جلوس اوده
 زیب تلخ و سخت تاریخ جلوس او گفت و دهر برین ایام ثواب میر سکه رجاه و الی و کهن و دوز و هم بقعه سلا و راج و
 اربعین الف و اثنی مایه هجری و در گشت و دلا و اب آصف جا به غفور و ازین دار نداشت و کس افسوس و
 ندا آمد بپای تاریخ از غیب و دکن تاریک شد اسه و کس افسوس و دیر و اب آصف جا به غفور الملک میر خنده علیخان
 بهادر علی معارج سروری گردید و در سال اثنی و عیسی الف و اصدیا بهر طابق بکاز و شصت و سه عیسی ملکه غفور
 و کتور یا بجای عم خود شاه و دیر و قریب بخت انگلستان نشست و در سینه ثلث و عیسی الف و اثنی مایه سلیمان جا به
 دالی اوده اتماع کرده و ابوالمظفر عیسی الدین محمد علی شاه ابن ثواب سعادت علی خان قراقرق بخت اوده نشست سکا و
 این بیت بود که سکه دزد بر سیم دزد در جهان و محمد علی بادشاه زمان و تاریخ جلوس اوده سال اعلان با حروف
 فتح و غل و الله ملکه گفت و بعد ازین بروز عیسی بخت و شصت و سه عیسی الف و اثنی مایه هجری

اکبر و شاه تانی بعمر شصت و دو سال بعمر شصت و سه سال تمام گذشت میرزا اسماعیل بن تاریخ اوسیکوید چون فوت شد جهان بخیر اکبر و
 شمس یک سال زود و مگر در پائے شادی شکست تا مرگشت و سال تاریخ او غم اکبر و او را و پدرش شهید بود و بنده کی میرزا
 محمد کبیر که بر بیست صاحب رزیدنت انگیزی تفنگچی سروده و انگریزان او را در آباد فرستادند و بها بخا انتقال نمود
 و از گرش چرخ ستم ایجاد چراند و کانی خور زلای و افسوس که عازم سوختن و سر شد و درین جوانی و تاریخ
 و از کاکت غنائشی تقدیر بد بر سر محفوظ و بنوشت جهانگیر جهاندار بقاشد و از منزل قانی و دیگر چون
 جهانگیر این اکبر و شاه و در جهان باداش و باداگشت و از قدم آن در بحر کرم و رفتی شهر آلودگشت و
 آن چنان بهادر خان فیض را و هر یک از فکرش از آواگشت و چون زسی میال عرش شد فزون و طبع او از
 زندگی نداشتاگشت و خیمه در منزل جنت سرا و این چه از در فلک بیداگشت و علی شد و عرش چندان
 اسیر و نام شادی از جهان بر یادگشت و ابرام و در آگری کنان و بر فلک هم مانده ایجاگشت و از پے تاریخ فوت
 او دم و هر طرف با ناله و فراگشت و خدیعیان این مصرع از ترکیب آه و حیف بے وطن اگر آواگشت و دله
 بدین گویند که بے پائے شهید و ملک قاسم سلطنت یافته و دله تاریخ فوت او بطور آمده چنین از
 شاه رفت و تپه لعل بے بها و در عهد اکبر شاه تانی سلطنت برائے نام هم نموده و پادشاه یک لک سیه پهلوار
 میگرفت و در قلع شاه جهان آباد حکم لود و بانی همه ملک اختیار انگریزان بود و

ذکر خاتم الملک گورکان ابوالمظفر سراج الدین محمد بهادر شاه تانی ابن محمد کبیر تانی
 ابن شاه جهان تانی ابن عالمگیر شاه تانی ابن ناصر الدین جهاندار شاه ابن
 شاه عالم بهادر شاه ابن اورنگزیب محمد عالمگیر شاه گورکان برلاس نوخیزی قیاس
 بود در هشتم

جمادی الثانی سنه ثلث و خمین و الف و اثنی و یابیه جمعی بر تخت سلطنت نشست و تاریخ جلوس او این است از
 مولوی امام بخش مهابادی و از نشد دولت بهادر شاه می و شد پیر زکریا طرب این غ دلی و بنوشت تخت
 و لخت روز افزون و نه زبنت بفر و از دو مرغ دلی و تاریخ جلوس آن شه و الا قدر و آمد لب خرچ مرغ دلی و
 و در همین سال شانزده میزاسیلمان ابن شاه عالم بادشاه و بدیده اکبر باور ملت نمود و دران و در زلف ندان
 رسید و بگو و پادشاه رحمت خدا و چون بعد از انتقال سلطان احمد شاه و قانی و پنجاب سکهان زود آورده بودند
 و درتے بے سرگردانیده آخر مهاسنگه نامی سبک و راجه و عالم گردانیدند و او بر همه سکهان متولی شده لاسور را بگرفت و
 بعد از و بهادر رحمت سکندر او بر سندانان نشسته شوکت عظیم هم رسانید و از نمان و سنده تا کشید و پنجاب تحت
 تسخیر خود آورده و سرداران فرانسیس را بملازمت داشته فوج عظیم برآاست و در سنه خمس و خمین الف و

انشی بایده رگدشت و در سندها من فیضین الف و انشی مایه محمد علی شاه بادشاه او و معنیز پی سپهراوی فنگر دید و فریاجا
 احمد علی شاه پسر او تخت نشست چون مهاراجه بیعت مکر رعت کرد پیش کفرک سنگه بجای او نشست و بعد یکسال
 و چند ماه مرد و نهالی سنگه پیش ابد از تخت نشین بد چون معاودت به دارالامارت سے نمود و روزه کلان از
 کشمکش مردم و فیضان سوا سے بر او قاده جان داد و راجه پیش سنگه پسر احمد بیعت سنگه بدگران قوت یافته و علی حاج
 سرداری گردید و بعد از دو سال و شصت ماه بدست اجیت سنگه گشته شد راجه و لیب سنگه پسر کتر بیعت سنگه سوار شد و
 چون اجیت سنگه سوار و حصان سنگه را گشت پسر او بهر سنگه را از ازم گذرانیده وزیر لیب سنگه گشت بهر کیف
 آتش فتنه و فساد در سکهان بالا گرفت و با انگیزان نیز اقامت نکرد و تاخت و تاراج حکماک را خراب نمود و
 انگیزان صاحب اقبال لشکر بدان دیار کشیده چون و کلا سے لیب سنگه حاضر شدند افواج بادشاه انگیزی مراجعت نمود
 و باره در سندها من فیضین الف و انشی مایه جمعی دیگر از شصت و چهل نه عیسوی باز لشکر سرکار انگیزی و درجاء
 رفته و قلعه و تالان رافتح کرد و بعد از فتح پنجاب را ملحق بمالک خود نمودند تاریخ ۳۵ داور ملامور را محصور کردند و
 نائب سابق تاریخ است چون ملک پنجاب خلع سرکار انگیزی گردید علامه نمون و کشمیر به راجه گلاب سنگه مقرر شدند
 و به راجه سینه سیه مالی جاہ والی گوالیار و مهاراجه ملکر والی اندور که ریاست ملکی عظیم پیدا کرده بودند با سرکار انگیزی
 جنگیده غلبه شدند و مبلغ بیست لک روپیه از سرکار انگیزی قبول کردند و اودان مبلغ بنام خرجه افواج امدادی که کتب منت
 گردید قبول نمودند همچنین بهار اوجان جو همپور و جے پور و اودے پور و دیگر نوابان و روسا از تاخت و تاراج مرطبه و
 فغان و محاربات همدگر عاجز شده توسل به سرکار انگیزی جستند و مبلغ بعض خرچ افواج امدادی برینود قبول کرده که توبه
 بمعد ایشان بجلالت آنها چهاونی انگیزی مقرر باشند اگر دشمنه بدیشان حمله کند فوج مذکور با عانت پردازند و بابت خرچ
 آن فوج جز نقد ایشان بر بند اکثر رگانات و ملاقات خود را بابت این خرچ تقبیل انگیزی دادند و بجا بیت انگیزی از
 زندگی بمان میگردد و معین طور از تاخت و تاراج مرطبه و عداوتها سے همدگر جمیع رئیسان هند و مسلمان حاکم هندوستان
 اطاعت سرکار انگیزی قبول کردند و قنات هندوستان تبخیر شد و شاه انگیزی در رسید و در ریاست و کیله از جانب
 سرکار انگیزی بنام ریزینٹ مقرر شد که در اعظم امور مالی و ملکی مشوره او کا میشد و وزیر و ناخدا و راقطه را او
 از راقطه میشد و اگر کسی به نهایت هوشیاری تاریخ در از او انش اختیار و تسلط و بعد از دوزن ان بهر جا بایستین او
 بهر طور که ممکن شد خلعت خود نمودن فاندان پیشوا را مجبور محض شده با می را و آخرین بهار راجه خود را سرکار انگیزی سپرد
 سرکار انگیزی ملک او را بقصد خود را کرده برائے او ملک شصت لک روپیه مقرر داشتند چون محاربات سرکار انگیزی
 با جات و مرطبه شل پیشوا و بهار راجه سینه سیه و ملکر و سکهان و غیره کلا افسار و عهد و حاجات ریاست ملکی هندوستانی
 با حالات شان و اداریه غلبه که این تاریخ منسوب بالایشان مخصوص بود که انماست سرکار و کس نیست لهذا

مرته با انواع انگیزی کینه شہائے سخت نمود و گوئی باز شکوه رانی جہانی کرنے مروان بود با او اوقات نمود و فوجے
 عظیم و محیی مروان خوب و نذل را بیت او جمع شدند و رانی جہانی در حربے متصل گویا از غمہائے تنگ خورده جان داد
 و حاکم لباس مروان پوشیدہ سے اسلحہ حرب ضرب بدست خود یا شہر بدال و قتال بجوی میشد کہ مروان موجب
 حیرت میگردد چون را و صاحب را ندانے قیام بود نہ انتظارے کہ برائے سرد و غلہ کاؤ و قد بند و بست کند و با فوج
 سرکار انگیزی جنگیدہ شب برائے خواب و غور جائے پیدا میکردند ازین سو بان سوی دیگر دیدند و از مالک رؤسا مجبور
 عفر رسید گرفت آفراد و او دوش و دیگر حرب روز شب ناچار شدہ سرکار انگیزی اشتہارات معافی بنام
 ہر ایمان را و صاحب جاری فرمود و افواج را و صاحب و محاربہ و فوج گشتہ از در میان آمدن افواج انگیزی با ہم
 پیوستن نخواستند و اکثر غاصتہ امید و معافی با وطن خود رفتہ نشدند و را و صاحب نیز بطریق بدر رفتہ و آخر
 گرفتار شدہ بقتل رسید و ہمچنین در مالوہ میرزا ساجیان نام کہ عوسے شہزادگی سے نمود و درند سور مالوہ پر شدست
 و خود را بختاب فیروز شاہ مخاطب کردہ اکثر طایفیان و بیوتیان برو گرد آمدند و فیروز شاہ در سنہ اربع و سبعین الف
 و اثنی مایہ ہجری بخت نشست فوج انگیزی با افواج رؤسائے مالوہ بر بند سور حکہ آوردند و فیروز شاہ کہ فوج بے خواہ
 و بے سرواشت جنگ نمودہ فرار شد و غنمو و الغر گردید سرکار انگیزی بر بندست جمع ہندوستان قادر گشتہ تحقیقات
 نمودند بر ہر کجرم لغاوت ثابت شد پس از رسید و رؤسائے کہ درین محاربہ با ما دپرداختہ بودند بختاب و انعام فرما
 شدند و یکہ سازش او با باغیان ظاہر شد بر راستش ضبط گردید و در ہمان ایام ٹھیکہ کپنی فسخ شدہ زام قتیہ
 ملک ہند ملک عظیمہ بادشاہ انگلستان برست خود گرفت و در لندن مجلس مقرر شد کہ اگر الین دران جمع شدہ شود ہر
 کاروائے ملک مال با تمام رسانند و او را پالینٹ گونیند و در ہندوستان نائب ملک عظم بختاب و وسیلے گورنر بل
 مقرر گردید و در سرکش کشور صاحبان و لشکر گورنر صاحبان و دیگر حکام و ریاست ہائے ہند و ریٹ صاحبان و عیبت
 صاحبان مامور شدہ ہمہ زیر فرمان و سیرائے گورنر بل مقرر شدند چون از تحقیقات شمولیت بطریق ہر بادشاہ با عیان
 ظاہر شد بادشاہ کہ در اصل بے قصور و مجبور محض بود سرکار انگیزی او را جلالت و امن کردہ در رنگون فرستاد و ہر بادشاہ
 و کمال بجاہرگی در رنگون در سنہ نسع و سبعین الف و اثنی مایہ انتقال نمود و ہزارگان او از اہمیت متعدد و بسیار یونہ
 میرزا و راحت و میرزا شہر رخ از بلین ذکیۃ السابکیم بنت میرزا سلیمان شکوہ ابن شاہ عالم بادشاہ بودند و سیرزا
 فتح الملک مشہور میرزا غلام محمد الدین و میرزا عبداللہ و میرزا سید محمد و میرزا فرخندہ شاہ و میرزا قوامش و میرزا جمشاد شاہ
 و میرزا ابوالفتح مشہور و میرزا بلاتی و میرزا احمدی و میرزا فتح سلطان بودند و ازین حکامہ بیشہ بہت ضرب بقتل رسیدند
 بعضے غنمو و الغر شدہ فاندان عظیم ایشان گوئی کہ مدت در ہندوستان کوس فرمان روائی نواختہ بود تباہ گردید
 و نامے و نشانی از شاہزادگان و حکام نہاند ازین ہمداری سرکار انگیزی در تمام ہندوستان جاری شد و جملہ رؤسائے

ہندوستان سرور بقا اطاعت آورند و سرکار انگریزی دروہی دربار سے عظیم کردہ و سیرائے گورنر جنرل بہادر شہزادہ
جگر داس سے ہندوستان را طلبیدہ و ملکہ عظمیٰ خطاب قیصر کے ہندو خطاب شدہ و روسا را نیز خطابائے مناسبت یافت
و انحال ملکہ عظمیٰ کوٹن و کٹور یا بحال عدل داد و نشان و شوکت حکمرانی سیکندری و لیچہر سلطنت شاہزادہ عالی شان
پرنس آف ویلز سپر کبر ملکہ عظمیٰ است کہ یکبارہ سیر ہندوستان آمدہ بود و در علوم و فنون و رسم و کرم و سائر صفات
میبیدہ و اوصاف پسندیدہ کہ بادشاہان را باید بصوف است و در دار السلطنت لندن پارلیمنٹ یعنی مجلس فہرا
نشست کارائے مالی و ملکی و جنگی مشورۃ تفتہ الا نشان سے شود و در ہندوستان نائب ملکہ عظمیٰ خطاب بہ و سیرائے
گورنر جنرل مقرر است و بعد از چند سال مہل مشہور درین حالت نواب و سیرائے گورنر جنرل لارڈ الکن صاحب بہادر است
و در جمیع ممالک گورنر صاحبان و در اضلاع کشتر و ٹپٹی کشتر صاحبان و دیگر حکام انگریزی بکار سوری سے پروازند و
در ریاستہائے ہندوستانی ریڈیٹ صاحبان و ایجنٹ صاحبان موجود و امور اندر و سائے ہندوستانی از ہندوستان
بکام و آرام در ریاستہائے خود حکمران و بہ نوع مطمئن و مشاوان اند و حکام سرکار انگریزی بہ نہایت عدل و داد و حکومت
سے کتند و در قواعد عدل و انصاف پیچ و پیچہ تاریخی نیکدازند و عدل و انصاف و امن و امان و آزادی و آرام کردین مہر
معلیت مہر و ہندوستان است و در جمیع دور سے نشان ندادہ عدل سے فخر و جل سائے بہا پائے ملکہ عظمیٰ و لیچہر سلطنت
بر سر ہندوستان تاقیامت پائندہ و آرد و

ذکر بعض اشعار زمانہ ابو ظفر بہادر شاہ گورکان

در عہد بادشاہ مغفور اردو در ہندوستان
روح بسیار گرفته بود شعر سخن و خط

کتاب و دفتر تائے سرکاری نیز بہین زبان شیرین جاری شدہ خود ابو ظفر بہادر شاہ از شعر سخن رغبت بسیار داشت
و در اردو چار جلد دیوان خود نظم کرد و در اردو و فارسی ہند شیخ محمد اکبر ہم ذوق دہلوی را استاد خود کردہ بود و شیخ
شاعری صاحب قدرت بود نظم اردوی او ہم پہلے سے نظم فارسیست و قصائد بسیار در اردو و مہر و بادشاہ گفتہ و ہمہ
کس میرا باستادی قبول کردند ابابہادر شاہ کہ گئے شعر فارسی ہم کیفیت و این چند شعر از نوشته میشوند
بے شک کافرے کھکھا ہے و برج آفتاب بر خزار ملے و سطر کن مغر زمان و دو عالم و بعز نشانی زلف سیاہی -
بر تم تحف پیش از او کجا من نہ در دیدہ اشکے نہ در سینہ آہے و نہ در خاکساری چون بنیولے و نہ در ناتوانگی
چو ابابہادر شاہ ہے و فگندہ سز لطف آن شاہ و خوابان و ظفر برین بے بیاضات نکلا ہے و آندہ مفتی صدر الدین
خان دہلوی شاہ گردے علما سے زمان خود کردہ استاد بے بدل گردیدہ بود و علم و فن شعر و غزلے کامل داشت از دست
خواہم دم دعا بدعا ناگرسین و شد بدیکہ بے اثر بدعا ناگرسین و نہ در سوا شدن چو بر بود تا پسندم و اسے
ابر اگر گرسین ناگرسین و اسے دل خمین مہاش بالفت کشرع وار و باخندہ مہمان بود و اینجا اگر گرسین و

مهتابی مولوی المصطفیٰ مولوی استاد سے کامل و عالی فاضل بود و نسب او بجناب ایلخانی محمد فاروقی اکبر رضی اللہ عنہ سید
 صاحب تصانیف بسیار بود و در شکار و گشتی انواع انگشیر جام شہادت نوشید از دست سپہ سالار که در کتاف لشکر
 زخار بود و جناب فیض خزان میکند بہر امر و قبول خاطر کونین رکنی از مہر و زیکی محمد آرد و در کنار مراد و فک
 بہائم یا ران رفتہ بہبائی و سپہ سالار دل خوشی اشکبار مراد آراہ از صبح جہان بخند زد و ماہ خیز و خزان عالی
 از رنگ زرد و ماہ علوی مولوی عبداللہ خان با شندہ متوکلیم گنج و در شاہ جہان آباد سے بود شاہ و مولوی محمد علی
 شہید بود و بہبائی در بدشتان از او نوسنہ تعلیم کے کردہ و در سنہ اتنی و تینج اتنی مایہ و الف ہجری در گذشت از دست
 سے فیض این شادی و آرام از بہر کہ بود و گر چنین گشت نہ و ناشاد و سیکری مراد گر غرض شوق جواد بود از
 ایجادین و بہنود از رنگ گریجا سیکری مراد اشکم رواد زویدہ و متغیر انداد و این فوق قدم اندازہ قرار داد
 ناظر کل محمد خان ناظر کرائی شاعر شیرین نقال بود و در کچھ سوسے بر در معتمد علیشاہ و امجد علیشاہ سلاطین
 قزاق تیلو تر کرہ او دہ سے پروخت از دست سے گر چہ بلبل کلبہ از فارغش باشد مراد کشتنی باشم اگر گشتن ہوس
 باشد مراد آہنیں خان تیمیاریب چادر راہ عشق و مالہ سے تاثیر ماند جس باشد مراد ہر مرغ سپر زہن سے سے
 اول شگون کرد و افسوس ماہ و شمع گل شبنم ساختن بر بل از رانی و کہ من در شکل شہاز خور ز اشیاں ستم و
 کیمیا ساز کہی تو لیکن چہ کنم و کہ س من نکشت نہت اکسیر سے و قبتیل مجہین سپر دہ گاہی لی کہ تہری بود نہ
 محمد باقر سلمان شد و در کچھ سکونت گرفت از استاد زہان خود فرودہ شد از دست سے در رہ عشق و دلم شدہ تہر کے
 زخم من یر شدنی نیست ز تہر کے و فتنہ قدر این چنین آشوب ز قنار این چنین ہے تو ان از غوغا گذشتن گر بود یا این
 چنین و صد بار بلب جان خیزن آمد و برگشت و یارب اگر گذشتہ است کہ بیان قصدا را و اختر قاضی محمد اوق خان
 از قاضی زاوگان ہنگلی نوح و ادا مارہ کلکتہ بود و سے در کچھ بود و بمعہ غازی الدین حیدر بادشاہ قزاق تیلو سپر بردہ
 بطلب ملک الشعرائی برافرا شد و بعد زمانہ در حلت کرد از دست سے پری را شعلہ زخار او پروانہ سے سازد و
 نذر و بیخ مثل شمع تابنے کہ من دارم و تماشا سے حرق انشائے او سکنت اختر و نذر و بیخ سپر اٹائے کہ من دارم و
 رسوا و پیش علی غرسانی در دیشانہ میگذرانید و بہندوستان آمدہ و در بناموس کوطن گزید سیر بلاتی ابن ابو ظفر بادشاہ
 تفقد حال او سے نمود بعد زمانہ برگشتہ کوطن رفت از دست سے از من سے طائر دل غم رسیدن داری و کہ چنین
 و نفس سید پریدن داری و عظیم نشی فضل عظیم بلاد مولوی فضل خیر آبادی ست کہ در زمانہ قدرت اہل فرنگ
 ما خود گشتہ رنگون فرستادہ شد از ملای و ملا سے خود بود از دست سے ستم نمود سبحان من اینکہ شب نگہش و بہر
 غیر روح شکر می میداد و مومن یکیم محمد و من علی و مولوی شاعر شیرین نقال بود و بطورہ در زبان اردو شعر میگفت و در
 شاہ جہان آباد میگذرانید کہ سے لغازی ہم فکر میکرد و با علم نجوم بلبلے داشت از شعر سے امور ریختہ است از دست سے

دل گرفته و هلاک فراموش دادند و آنچه بر دهن درین بستر از انام دادند و هم تاب و صل نیست من بلیصیب را و خود شمس
خودم ششام قریب را و غالب و حلوی میرزا اسد الله خان معروف به میرزا نوشه از جمده شعرای زمان خود بود و از
پیشگاه ابو ظفر بهادر شاه ثانی بختیاب خیم الدوله در بزم الملک نظام جنگ بهادر و متغیر و مغرور شد طبع او را با فارسی ربط و
مواظبت دست داد که در پنج یک از شعرای عصر را میسر شد از ندانسته بهادر شاه بو ظلم فارسی او پای بلند دارد و شرا و
زنبه از محمد بهادر و صل داشت اما که گیسو خاطر باور شاه قلمیکر صاحب تصانیف بسیار است در این آخر زمان شاعر
مثل او از خاک هند برخاسته چنانکه ابو ظفر بهادر شاه خاتم الملوک گورکانی بود غالب نیز در هند و ستان خاتم الشعرای
فارسیه گذشت از دست هاشمی خاموشی داشت بر آموز بتیان را و زین پیش و گزیده اثرش بود و خان را و ندم
بوئے کباب از نفس غیر خوشم و می شناسم اثر گری پنهان ترا و به بیم آنکه مبادا عیمر از شادی و نگوییدار چه
برگرمین آرزو مند است و ضحاک چو شهید و شیر الغالب حاکم کرد و سیاحه باز دارد و می مشکبو گرفت و بیا که عاذه
آسمان بگردانیم و قضا بگوش رطل گران بگردانیم و گیسو به لایه سخن با ادا میایم و به گیسو به زبان در دمان
بگردانیم و بهیم شرم بیکسو و بهیم از دیم و بشوخی که رخ اختران بگردانیم و بگردانیم و بهیم شرم بیکسو و بهیم از دیم و بشوخی که
اندا از خدایک زکات من آن و جفا بر چون من که کم که گزشتن بر من باشد و بدوق مرده بوس و کنار و می توان گفت
دید میگردان من و نالد و دل می طید و حقد از کار غالب میسر واکر و عتاب و مهر تو از شمشاد من توان و خرد
فریب اداس که داشتی و داری و جهانیان ز تو گزشت اندر غالب و ترا چو پاک خدا که داشتی و داری و حقد تو اب
مصطفی خان ابن عظیم الدوله از ازار الملک ابواب قزقلی خان نظیر جنگ رئیس جهانگیر آباد بود و در ریخته گویی استاد و فارسی
هم شعر میگفت و تلمذ غالب و حلوی بود و در هند و ستان بهیمت بجا و تبحر محسوس گردید و بعد از سعی بسیار خلاصی یافت و
در سنه ست و سیمین اثنی بایه و الف و حلت کرد و از دست هاشمی از نفس حمله شکن رقم تو و من سرین که در حبیب بخل
با و مبار را و خنده چه خوش شیوه است از بس خشم و عتاب و لذت دیگر بود و زخم شک سود را و خفی مباد که بعد از آن شاعر
شعر فارسی از سر زمین هند با اقتاد و نظم و نثر اردو شائع شده و کتب بهر قسم در زبان اردو و ترکیه و ضعیف شدند و شعرای بسیار
در زبان اردو و پیدایش داد از جمده شعرای آن زمانه خواجہ حیدر علی اتش و شیخ انام بخش و نسخ و سید محمد خان و نذر نقیب
محمد خان گویا و محمد رضا برقی و خواجہ وزیر و سید نظیر علی اسیر و غیره و دیگران گذشتند که زمین شعر اردو را با آسمان فصاحت
رسانیدند و خاقانی به شیخ محمد ابابیم و ذوق و موسیقی و حسن و سیر از غالب و حلوی و شاه جهان آباد بوده و ادب فصاحت
داده اند و اینها معاصرین ابو ظفر بهادر شاه بودند و الحال هم شعر فارسی معدوم و تنویر است و در نظم اردو و نثر قری میشود
اما از اساتید این زمان که نثر زبان اندک کس اندیکه منشی امیر احمد صاحب انیسوئی صمدی میگوئی از ملازمه اسیر
نکته میگوئی است که از نکته بر امیر گرفته با و تلوی خدیجهت ایشان ابواب ملک علی خان بهادر و والی ایسوی و متغیر شده

الحال هم در ریاست راسپور است و دیگر به بلبل هندستان در بلاد و نصیب الملک است و اب میرزا خان صاحب تلخ دلهی ناظم جنگ بهلور که تلامذہ خانانی همت مذوق دلهی است و اول در راسپور بود و الحال در حیدر آباد دکن است و اب تاساوی اباب آصف جام نظام الملک ظفر الملک سید محبوب علی خان فتح جنگ بهادر سپه سالار غافان دکن سرایه افتخار ریاست آورد و دیگر سید خراسن علی صاحب جلال که کجوی از تلامذہ برقی که کجوی کا از زانی اباب کلب علیخان غفور و ملازمت راسپور و غفور است و این هر سه بزرگوار فرخ این زبان اند و نظم اردو و بذات این حضرات سے ناز و

ذکر نسب سلاطین او و

چون درین زبان در اقوام غفل غلط فہمی بے بسیار روئیده است و بسبب خطاب میرزا عوام بیکه بیشتر خواص ہم سلاطین ترکمانیہ اودہ را کازاثر از ترکمان و وزارت سلاطین گورکان سرفراز بودہ اند و نقل میگویند ہالاکو الیان اودہ از قوم ترکمان اند و ترکمان قومیت علمدہ از مغولان کا و اراقلی از غفلان نیست لہذا تاسا نسب نمود کہ مختصر از حالات نسب سلاطین اودہ در این اوراق نوشته شود تا برائے آئندہ رفع غلطی و غلط فہمی گردد و مخفی میاگرد سید محمد امین میر سید شمس الدین حسینی موسوی و زیٹاپور بود و سید محمد امین را دو پسر بود میر نصیر و میر یوسف و میر نصیر را دو پسر بود سید محمد امین و سید محمد باقر و میر نصیر را دو فرزند عثمان و عثمان را یافا یحیری و ملک ہندوستان آمد و ملازمت اباب شجاع الدولہ افشار ناظم جنگ از شد و سید محمد امین در سنہ شریف الف و احدیا یحیری در ہندوستان آمد و اول مدد ملی ملازمت اباب سر بلند خان سر بلند ری اندوخت و سپس توسط قطب الملک سید عبد اللہ خان وزیر ملازمت محمد شاہ بادشاہ گورکان مستعد شد و منصب عنایت ملازمت از گردید و قتیقا سادات بارسہ را با سادات تورانی مخالفت بہ نہایت رسید و بادشاہ مجبور آکہ ہمراہ امیر الامرا حسین علی خان بارسہ بہ سالار و حبس اباب آصف جام نظام الملک حبس چہین تبلیغ خان بہادر فتح جنگ روانہ شد و درین وقت سید محمد امین را در نصیر شاہ پوری با چہار ہزار سوار رسیدہ و در وقت گشتہ شدن حسین علی خان با در بادشاہ پرداخت چون بادشاہ بر افواج سادات ظفر یافت و اباب خطاب سلوٹ خان و دار و گل خاصان صوبہ داری اگر آباد سرفراز و مود و سعاد خان و شہزادہ قتل حسین علی خان قتل الدولہ سید محمد امین خان تورانی و شیر شیر حیدر خان غفائی شریک بہیم بود چنانچہ نوشتہ شد و سناشتی و تلکین با یہ والف و حبسری بصوبہ داری اودہ و خطاب بران الملک بہادر جنگ ممتاز شد و در زمان و سوسلطان نادر شاہ افشار والی ایران لطیف محمد نخب امیر الامرا فی صلح را برتر و فادشاہ را بدلی آورد و چون دگر و بر پور را خود متعہ شدہ بود و حصول نشدند تا در شاہ افشار بر سے وقت کرد و بران الملک از خصہ بے آبر وئی زہر خورده جان داد و بخت گونید کہ مار ضہ ہرمانیدہ بود و انان و گذشت کہ ہرچہ چون پسنداشت خواہر زادہ خود را از علایط علیدہ و دختر تو بہ داد و با نشتین خود کو نام او محمد تیم بود و اسم پدر او جعفر خان و محمد شہ خان ہر دو برادر بودند و سید جعفر خان محمد تیم بود و سید محمد شہ خان محمد حسن بود و سید جعفر خان محمد علی خان بیگ بود و محمد علی خان بیگ پس از اسریر زالو و ناصر میرزا سپرمن علی میرزا حسن علی ابن

غازی الدین خان فیروز جنگ و عهد حاصله الامری و سپه سالاری نوازش فرمود پس آصف جاه نظام الملک سید قالدین
چین قلیج خان بهادر و در عهد محمد شاه بعد از متصل مساوات بار به عقب به آصف جاه نظام الملک گردید و سپه سالاری
و عهد صوبه داری شش صوبه دکن یافت آصف جاه را شش پسران بودند و میر محمد شاه مخاطب به غازی الدین
فیروز جنگ گشته امیر الامرا گردید و دوم میر احمد ناصر جنگ که در دکن بر سندا امارت نشست و بعدا و امیر الممالک سید
محمد خان صلاحیت جنگ سپه سوم بر سندا امارت نمیداد و بعد از آن آصفجاه ثانی سید نظام علیخان سپه چهارم مالک
شد و ششین سپه ناصر الملک میثقل خان بعد از وژیس شد و پنجمین سپه محمد شریف برهان الملک بود که سید نظام
بلخیان بر بند نشست و میر ناصر الملک میثقلخان بعد از محمد شریف پاسته بر جای پد رگداشت پس از آن نواب سید
سکندر جاهد ناظم شده و پس میر فتح محمد بلخیان فتح الملک فتح جنگ با و شاه دکن گردید و یک برار بر آگریزان و اداکنون نواب
منظر الممالک فتح جنگ سپه سالار میر محبوب علی خان بهادر نظام الملک آصف جاه با و شاه دکن بر سندا امارت نشست
حیدر آباد دکن فتنه است خدا که تعالی در عمر اقبال آن شاه کادران ترقی بخشید و زینت صاحب آگریزی و جید آباد
پیشتر بلخر وکیل راجال کفیل جمیع امور نظامه ماند و نظام الملک از جمیع رؤسای هندوستان و در غرت و ریاست و
امارت و ترتیب بتر است خدا که تعالی دلوش پاشنده دارد و وزیر اولا میر محمد شاه سپه در می رسید یعنی میر محمد غازی
الدین خان را عهد الملک میر شهاب الدین عرف غازی الدین خان امیر الامرا سپه بود که در عهد محمد شاه بر سوتولی شده
معتمدش نمود و هالگیر ثانی را القرا نانش گشته نواب نصیر الدوله و حسین قلیج خان ملخر جنگ سپه بود و بعد از و ناظم الدوله
نصیر الملک امیر الممالک ملخر جنگ بهادر و باولی نواب شده و از و ریاست به عظیم الدوله نصیر الملک نواب محمد حسن خان
و جنگ انتقال یافت پس از آن عظیم الامراء الدوله رشید الملک صاحب جاه مهدی حسن خان فیروز جنگ نواب شد اما
سپه سید بهاء الدین ابن سید زین العارین خواجہ عزیز در عهد عالمگیر بادشاه بهندا آمد مخاطب به نواب محمد امین خان نصرت
جنگ گشته و وزیر محمد شاه گردید و بعد از و سپه او سید محمد الدین خان وزیر الممالک نصرت جنگ وزیر شد و بعد از و نظام الدوله
سید نظام الدین احمد خان همان در عهد محمد شاه و عالمگیر ثانی بود و او همشیره و ادهام الدوله بود و دختر شمس النساء بیگم
زوجه آصف الدوله قزاق نیلوالی اوده بود و سپه از نظام الدوله ام الدوله ام الدوله ام الدوله ام الدوله ام الدوله ام الدوله
قزاق نیل بود و همین ده خانان یعنی مساوات توارانیه و قزاق نیل و کرمانیه در هندوستان عروج یافتند و حفظ

سلطین قوم قاجار از غلام و برلاس
هستند و نسب ایشان تا به پوزخج
میرسد و قوم پوزخجی عظیم جمیع اقوام

و ذکر سلطنت سلاطین آقباش قاجار که قومیت از
برلاس پوزخجی قبیات در کشور ایران و خراسان

مغول است چون بعد از آن قوا بیگم قیات پوزخج خان تربخت نشست و بر تاست مغولستان حکم بود پوزخج خان قیات

جاری شد و بعد از او پسر رشید او بود تا خان بوزنجری پادشاه بر او رنگ سلطنت گذاشت و بعد از او پسر او و دین خان ترخت نشست
 و پس از انان قانم خان ترخت شاهی بالارفت و چون جهان قانی را الوداع گفت پسر او با سبقت خان او شاه شد و پس از او
 ارشد اولاد او قوسه خان پادشاه شد و منتهی خان را و پسر او دین کیست قبل خان که ترخت سلطنت نشست و دیگر که قاجاری
 بموجب خواب قبل خان که ذکر او چند بار در اوراق صدر گذشت پادشاهی در اولاد قبل خان پسر داری بر اولاد قاجاری
 بهادر مقرر شد چون امیر قاجاری رحلت کرد پسر رشید او امیر ایر و بجای برلاس پسر داری شد و اولاد ایر و بجای برلاس گفتند و
 این قوم از او پیدا شد برلاس شجاع را نسب را گیند و ایر و بجای را نسب و نه پسر بود اما از اولاد او دو قوم عظیم یکم گورکانیه
 برلاس و دومی قاجاریه برلاس پیدا شده اند چون ایر و بجای را پسران بسیار بودند در اندک زمان اولاد او بسیار شده و بعد
 ایر و بجای ارشد اولادش امیر غوث خان برلاس بجای او نشست و پس از انان امیر قاجار برلاس امیر الامرا گردید و در حرب
 ضرب و دودا و دوش رفیق ملین قان بزرگ جنگیز خان بوزنجری بود و چون جنگیز خان ماکاکیان ترکستان و خراسان
 ماورالنهر و غیره را فتح نمود بر پسران خود قسمت کرد و ماورالنهر را با کنار دیار کسند به جغتائی خان داد و چون سلطان
 جلال الدین خوارزم شاه به هندستان رفته بود و اندیشه عود او به ماورالنهر بود و شیخا بخت و سردارگی سلطان را در مرکز کابل چشم
 خود دیده بود و امیر قاجار را با تالیقی و پسر داری لشکر جغتائی خان مامور کرده دست جغتائی خان به امیر قاجار داد و امیر
 قاجار و دختر جغتائی خان را بالعقد درآورد و امیر قاجار در سنده اشمنی خمین مستطایه هجری بمرداور ایسوندکا و شبر غمر
 و لالا و امیردراو اچیل و غیره پسران بسیار بودند اما در الوس جغتائی بعد برگ امیر قاجار امیر اچیل و نایان برلاس او
 بنشست چون منکو قان بوزنجری برادر خود ملاکون خان را به سرزمین ایران فرستاد یکصد و بیست هزار غل خانه کوچ
 همراه او مقرر کرد و از الوس حوچی خان جغتائی خان و از افواج خود دیگر شهر و دکان بسیار در رکاب او مقرر فرمود چون
 منکو قان یعنی شهنشاه بود و حکم او بر الوس حوچی ایل جغتائی و جمیع اویما قات غول روان بود و همه مغولان فرمان
 او را پذیرا بودند عده سالبوری لشکر ملاکون خان را امیر اچیل مقرر کرده و در لشکر جغتائی خان امیر الینگیر نویان پسر امیر
 اچیل سپهسالار و امیر الامرا شد و امیر اچیل برکاب ملاکون خان با جمعی از برادرزادگان و همراهی قوم برلاس بنی همای
 خود رفت و قان او را نامه و تبریز عنایت کرده و امیر اچیل در مرانه رحلت کرد و امیر ساما نویان که از شرا و برلاس و اولاد
 امیر قاجار بود و محمد مارکس ملاکون خان مقرر شد و ملاکون خان فوجی را از مغولان جهت نگاهداری در بندر کراکند ترکستان
 تا کرانه مصر و شام ساکن نمود و با منکو قان قوم قرا تا تار نیز به تبعیت ایشان دران دیار سکونت پذیر گردید و چون ملاکون
 بمرد و ساما نویان نیز طویل چیل گرفت سرتاق نویان برلاس ابن ساما نویان بجای پدر مقرر گرفت و اباقا خان ابن
 ملاکون خان تا یکی از خون خان پسر خود را به سرتاق معوض نمود و از لب و دوجی خون تا قزل اتق جغتائی را به قبول او باز
 داد و چون بعد از اباقا خان و سلطان احمد و از خون خان و دو سلطان محمود و غازی خان رسید و محمد امیر قاجار نویان پسر

ستراق نوایان بر چار باش ملکت تکیه بدار که چنانچه نام میفرمود ترا چار بود اما این لفظ ترا چار چون در گفتگو اندک گران بود
 قاجار میگفتند و او ایسر مروت و نوشنی فرزانه بود کارش نمایان کرده و مردی شجرت و بسیار گوید و خدا تعالی
 او را دش بسیار گردانید چون در شولان آیین است که خانواده که بسیار شود ایشان را بنام پدر یا جد که پدری و مردی شجرت
 باشد میخوانند و چون قوم و ادب میفرمود بدین سبب نام است اولاد میر قاجار شانی عرف قاجار نوایان را قاجار میگفتند
 و قاجار با جیم عربی و فارسی هر دو میگویند که کبیر همین لقب ایشان تفر شده و آنکه زبان گوشت عظیم ازین قوم بود اگر چه
 و از قوم بلاس قاجار قوم دیگر پادشاهی ایران زمین از اولاد کاکو خان بدرفت امر است قوم قاجار از اولاد
 امیر قاجار نوایان از ایران بنابر خوشایندی و جاگیر است خود بسو شام رفتند و در همان طرف منزل گزیدند چون در سمن
 شمش و ثمنایه سحری صاحبقران اعظم قطب الدین امیر تیمور گورکان بلاس آهنگ ملک شام فرمود و ایشان را دیده و
 نسب ایشان دانسته و آن داد که گروه قاجار و دیگر مغولانی توانا را از شام کوچ کرده ایران و ترکستان نشین گزیدند و آنها
 بموجب فرمان خاندان کوچ از آن دیار ایران و ماوراءالنهر و ترکستان رسیدند و امر است قاجار بسیار به ملازمت شاهزادگان
 تیموری مقرر شدند و گروه این قوم در آذربایجان و گنجه و ایروان ساکن شدند و محمد قلیخان قاجار از اولاد امیر قاجار و در
 گنجه ساکن بود و ولی خان پسر او بود و از مومنی خان متولد شد چون در زمان سلطنت شاه عباس سید صفوی پادشاه ایران
 انبوه دیران قاجار بسیار شد شاه عباس از نوایان پیشین در سنه پنجاه و تسعین و تسعیه سحری قاجار ایران را سه بخش سلطنت کیسه را
 و گنجه نشین داد و بخشی را در مرو و جیس را در ایران مقرر کرد و بخشی را به استرآباد آورد و جمعه را از ایشان در وین قلعه بزرگ آباد
 جلای داد و برخی را بیرون قلعه گذاشت و این هر یک گروه با هم است علامه نامور شده و آنها پدید آمدند اما گروهی که بیرون
 قلعه جلای گرفتند موسوم به آقا باش گشتند که ایشان را آقا باش گفتند و نخستین کسی که از اجداد پادشاهان قاجار از گنجه به استرآباد
 آمد شاه علی خان پور مهدی خان ابن علی خان ابن محمد قلیخان قاجار بود و او افضل گروه آقا باش گردید چون شاه قلی خان
 درگذشت او را سه پسر بودند محمد علیخان فضل علی آقا و فتح علی خان و بعد از پدر دوتی در واد و دوش گذرانیدند

ذکر فتح علی خان آقا باش قاجار | او بعد از مرگ پدر بسوری خان دان خوشل شده محمودی که آن
 حاکم استرآباد و شکر برکشید و درین آویش فضل علی آقا و محمد علی

آقا هر دو برادر امیر شدند و فخر رسیدند و فتح علی خان تقدیر شده آنها از فرصت نموده از قندهار به درجست و با اتفاق قوم میرت
 بر مبارک آباد حمله نموده به سازش شلمش خان محافظ دروازه به قلعه که کو تا بغض شیعون در زمانه سلطان حسین صفوی
 ضعیف بسیار و سلطنت ایران زمین باه یافته بود و محمود خان غزنوی افغان بجای خود آنها را پرداخت و مردم را عیان صفتها
 از اطراف احوال آنها شنید فتح علی خان با یک هزار سوار قاجار و کینه سوار از قوم ترکمان با شاه شاه سلطان حسین صفوی
 رسید و هر روز جنگهاست مراد با افغان میگردد و شاه سلطان حسین شمشیر جهان کشتا نام فتح علیخان بشید و امروندان

تبع درودمان قاجار بشگون نیک بکر شاهه سے بندہ چون عرض قوم قاجار را دیگر امر اے نایکاردیدن نمیتوانستند
 و بولشاه نیز در پیش و طرب و ناعاقبت بین بود و گفته مردم مکتب حسین باخان قاجار دل و گروگان کرد و پیام داد که
 مایا سے تر اینخواهم قاجار بازاری را از شهر اصفهان تاراج کرده بیرون رفت و محمود خان غزنوی بر اصفهان
 دست یافت و جمیع سرداران و علمائے شیع را که در عهد شاه سلطان حسین بے حساب بودند کشت و بعد از کشته شدن
 محمود خان اشرف خان غزنوی را برادرزاده اش بر جاسے افروخته شیراز و عربستان و قزوین را گرفت و سلطان
 حسین را نیز کشت و شاه که هماسپ صفوی پسر شاه حسین در قزوین ترخت کشته و یکے بروس فرستاده ازاد شاه
 بروس و دیگر لاکم و خواست نمود و بروس نیز فرجے به گیلان فرستاد و سپاه اتراک عثمانیه بروس نیز باشتی ملک شرف خان
 غزنوی سوسے آذربایجان آمد و فتح علیخان قاجار باوجود آنکه از پدر شاه که هماسپ رنجیده بود با سپاه خود بری رسید و
 اشرف خان چون بری آید شاه که هماسپ به لاریان رفته بود انا فتح علیخان با فوج قاجار و ترکمانان با افغانان و لک و سیخت
 و بعد از محاربات چون شاه که هماسپ را نمیدانست که کجاست و لشکر افغانه بسیار بود و صلح و جنگ نکرده و سکه از ندران
 رفت و در اشرف به شاه که هماسپ پیوست و شاه که هماسپ دست بدامن خان قاجار زده او را نائب السلطنه گفت و
 خان قاجار شاه را به استرآباد فرستاده و بگرو آوردن لشکر پرداخت و مهدین ایام نادر قلی بیگ افشار ترکمان که دالی
 ابیور دهنده بود رفته رفته کار او بالا گرفت چون فتح علیخان شاه را گرفت بر اے دست آوردن شهر لوس بیعت نادر قلی
 افشار نیز با سپاه نزد شاه آمده و از تقدیر یارین و قدر کار او و بروز در ترقی پو تا اینکه سردار سپاه گشته و بود فتح علی
 خان را داخل مرا خود دانست و با شاه را با او دید نمود و مجلس به دیدار سپاه بازگشت بوجهی زیارت آنرا استند و قلی بیگ
 تنه چنانچه قاجاریان و داور که دشمن آید باش بود و فرمود که فتح علیخان را بزنند و آنها هجوم آورده کار خان قاجار
 با تمام رسانیدند چهل و دو سال زندگانی کرد و این واقعه در چهارم صفر سنه تسع و ثلثین الف و اصدیا میرجری واقع شده
 خان مرحوم را یک سپه بوجو محمد خان +

ذکر محمد حسن خان ابن فتح علی خان قاجار
 چون فتح علیخان کشته شد محمد حسن خان پسر او عاج
 ساج سرور گردید چون نادر شاه افشار از مرته و
 گاه او آگاهی یافت و خیال گفتن او افتاد و محمد حسن خان جمعیت خود آراسته بر استرآباد محمد آورد و محمد زان بیگ که از
 پیشگاه نادر شاه در انجا تعیین بود از قاجاریان شکست یافت و با بهبود خان سرواز نادر آهیخته و مرد و با لشکر
 گران کیناگر کان آمد و محمد حسن خان نیز در برابر ایشان آمده محاربه قوس در میان آمد و بهبود خان شمره فرستاد و محمد خان
 لغز یافت نادر شاه چون از انهم بروس و سردار خود خبر یافت که دیگر محمد حسین خان قاجار را با لشکر گران بزر محمد خان
 فرستاد و محمد حسین خان قاجار با فوج عظیم و غولان بسیار که که آهن به آهن توان کردند و بر سر او رسیده است و با

که گرفت و احوال و انصار محمد حسن خان را گرفته بیاسار ساندید محمد حسن خان تاب جنگ نداشت بگریخت و بدشت رفته
 پناه به ترکمانان برد و شاه فرستاد برین مکان تر که نوشت که محمد حسن خان را دست بستم بدگاه و فرستید تا از سطح و بیاض
 ایمن با شید و بزنگان ترکمانان انجمن کرده راسته نابزستان و محمد حسن خان محفوظ بود و از قهر و شاه فرار گرفتند
 اما زن کلنج سر و از ترکمه این سخن شنیده نرسیدید چون قلم تقدیر ازین و تقدیر باین رفته بود که احوال و قاجار پلک بخت سلطنت
 ایران گذارند آن زن مجلس در آمد گفت که اسر بزنگان گروه ترکمانان شما مقرر نموده اید که محمد حسن خان پوختگی خان
 بر آن کشتن و از بید و پناه آمده و خود را بدست دشمن بدیدید این بگفت و چوک از سر و دشته و انجمن افگند که شما این
 چادر را بر کشید و پانچ شاه را زبانان گزارد ازین سخن ترکمانان را خون شجاعت و حمیت بجوش آمد محمد حسن خان را با
 دو سرب و یکتن و دیگر از میان خود بر کرده گفتند که هر کجا که خواهی سلامت برو که ما ترا دشمن نمی سپاریم خود و گدشتن
 هم نمی توانیم و در پانچ اوشاه گفتند که ما ندانیم محمد حسن خان کجاست محمد حسن خان از میان ترکمانان بیرون رفته و در میان
 میگردد و غور و غریب او از لشکاره خان بود و در فرسے چند لشکار هم نیافتند که سندان و از سلطان قاضی پهلوی زمین نهاده دل بر سر
 نهاده تا که سوار سوار چند بر و گذشتند و محمد حسن خان در اندیشه شد که درین میان سواران را چکار باشد اما سواران نادیده
 باشند که در تلاش او آمده اند بدین اندیشه برخاسته تیغ کشید چون سواران نزدیک رسیدند خان را شناخته و متعین خوردنی
 و گل و شیش انداختند و سپس مژده دادند که شاه و باش که نادر شاه و گذشت محمد حسن خان از آنجا و میان ایل و اوس خود آمده و لشکر
 بر آراستند و لشکر استرازا نمود و استرازا در بدست آورد و بخت نورانی یافتی نشست و تو نامات عیان و آید با نجان فیروز بگریزند آورده
 آهسته آهسته بر کشور ایران و ترکستان سلطانیات و این اقل و در سه اربعین الف و احدیای عجمی آتشید چون کیم خان ندلم استقلال را از آ
 و شاه اعلیٰ صفوی را سلطنت شد و توتقی با خان قاجار را دیده اندیشیدند که بعد و در حسن متین الف و احدیای عجمی با فوج و جزار سوس
 محمد حسن خان قاجار نهشت نمود و محمد حسن خان نیز جنگ پذیر شد و با ایل افشار و ایل افشارین مبارزه بخت خفته که میان نهزم شده و بار و خود
 گذشت که بخت و محمد حسن خان دنبال او کرده به شیراز رسید و کیم خان را در بند نمود اما درین هنگام مرگ قاجار بخاری پیش
 که ششمین دیرینه با قاجاریان آتش میباشید و علمدگی گردید و از میدان تنیز راه گریزد و پیش گرفتند و محمد حسن خان باز
 با شتر آبا و آمده کیم خان زند بر قعاب او بر آمده و خود در طران مانده شجعی خان زند را به مادر زندان فرستاد و دوران جلاور را
 با محمد حسن خان حرسه واقعه محمد حسن خان شکست یافت و در جزه کلبه بدست سهر علی قاجار بخاری باش که لوکرا بود
 کشته شد و بعضی از اهل قبا رنج چنین می نویسند که چون محمد حسن خان بکیم خان زند دست یافت با شتر رفت و تویم خان
 و آقا میر علی و قنبر علی ویرا ایل شدند و در طاقه مادر زندان دست یافت و در سه ثمان متین الف و احدیای سلطان محمد شاه
 و سانی وزیر خود شاه پند خان را به تسلیم استرازا و شاه پند خان و سربو و اربابان قاجار جنگیده نهزم شد و محمد حسن خان
 قزوین گیلان را تصرف کرده و عراق عجم لشکر کشید و کیم خان را شکست داده و دنبال او در اصفهان آمده و در آنجا نیز جنگ

کرد و ظفر یافت و بر آذر با نجان حمله بد و اوراد خان افغان را شکست و حکومت آنجا به سپه خود آقا محمد خان سپه خود داد و از آنجا به اصفهان گشت و در حسین خان دو کو قاجار که باغی شده بود لشکر بد شیخ علی زندمبد حسین خان آمده و در آن حرب لشکر محمد حسن خان شکست یافت و پاسبان او در گل و لاس فرو رفته سبز علی ملازش او را در آنجا کشت عمر او چهل و پنج سال و حکومت او نه سال بود در سنه اصدی و حسین و الف و احد و یابیه سحری کشته شدند و از آن فرزندان بودند آقا محمد خان حسین قلی خان و جعفر قلی خان و مصطفی قلی خان و مرتضی قلی خان و علی قلی خان و رضا قلی خان و مهدی قلی خان و عباس قلی خان و ازین سپران آقا محمد خان هائیکه نشین پدرش در ده

ذکر آقا محمد خان ابن محمد حسن خان قاجار | پس از کشته شدن پدر و برآمدن کریم خان زند افغان حسین قلی خان که هر دو از یک مادر بودند تنه بخوف کریم خان از جاسه بجای میگردد و چون کریم خان با گروه قاجار صلح کرد حسین قلی خان حکومت و افغان یافت و جمیع کرده بر استر آباد رفت و محمد خان ملوک از مردان کوشن قاجار بایران و حسین قلی خان بر لشکر کشیده و اورا بقتل رسانید کریم خان زند مهدی خان را فرستاد مهدی خان نیز چون قاجار مقتول شد و کریم خان بدلت خود لشکر کشید اما کامیاب نشد و حسین قلی خان بهر سبب و هفت سال بدست ترکه میوت مقتول شد و کریم خان برادران را بتسلیم یافت اما آقا محمد خان زند کریم خان می بود اگر چه کریم خان او را گرامی میداشت لیکن خصمت به ایل الوس او نمیداد و در هنگام بیماری کریم خان محمد خان و دختر شده که بعد وفات او بقید غاده گرفتار خواهر شد و در آن هنگام بر رفت و چون شب می شنید که کریم خان زنده است بشهر می فرامید تا روزی که کریم خان وفات یافت آقا محمد خان با دو نفر از شیراز بر آمده باز تیز پرواز خرم جایگیری را سوسه طهران مراد و در راه خزان با دوشاهی را غارت کرده شکوه آراست و به مادران آمد و حکم ری با دایل شده امر آق قاجار سر بر خط فرمان او نهادند و مرتضی قلی خان برادر او شهر با فروش را گرفت چون مرتضی قلی خان و رضا قلی خان و مصطفی قلی خان هر سه برادر یکدیگر بودند و رضا قلی خان با فوجی برادر محمد کرد و خرم شد و آقا محمد خان شهر ساری را گرفت و علیم را در آن زند بحکم زکی خان برادر محمد و کریم خان بر آقا محمد خان قاجار لشکر کشید و در جنگ منتهی شده ملاقات اصفهان نیز تحت فرمان قاجار بایران درآمد و رضا قلی خان با دویم لشکر بر آقا محمد خان آورد و ظفر یافت و آقا محمد خان را در بند نمود و برادران دیگر ازین گستاخی که بنسبت برادر منتر از که بر لعل آمد بر آشفته و با اتفاق بر رضا قلی خان شوریده آقا محمد خان را بنیاز و بلا اتفاق او را بر تخت و امعان نشاندند اما قاصد محمد خان و ساری و سلطان و استر آباد و طهران و گیلان را بقصد خود درآمد و چون علیم را خان بعد از آنکه از زند تفرقت سلطنت نشست شیخ و پس خان و محمد طاهر خان را با پدر خود پس مراد خان زند بد و از ده هزار سوار جنگ قاجار فرستاد و ایشان از قاجار بایران شکست یافت علی مراد خان خود را لشکر گردان به قباله ده جنگ هائیکه بسیار او را با آقا محمد خان در میان آمد و اکثر علیم زندیان را با او آقا محمد خان و استر آباد و جسر شده

به منتهی سامان درست کرده بار دیگر با علیمرغان جنگیده ظفر یافت و علی مرغان با صفهان رفته برود و کار قاجار را بر
روفته پدید آمده آقا محمد خان در سنه تسع و عین الف واحد و بیاض شکر با صفهان کشید و جعفر خان زند برادرزاده
کریم خان را شکست داد و بگرستان رفت و باز با جعفر خان جنگ نمود و او را شکست و بگریبان لشکر کشیده در سنه
احمدی هاشمی بایه بعد الف هجری جعفر خان مقتول شد و لطف علی خان زند پسر او بادشاه شد آقا محمد خان در سنه
اربع و الف هاشمی بایه شیراز گرفت و در سنه خمس و هاشمی بایه بعد الف لطف علی خان با صفهان یورش کرده
از افولج آقا محمد خان شکست یافت و در سنه تسع و هاشمی بایه بعد الف بگریخته شد و در سنه عشر و هاشمی بایه
بعد الف هجری بادشاه قاجار تیرجاست ملک ایران فارس بلانازی فاعلین گردید و قلیس را غارت کرده و
ترکمان را ناخسته و بخارسان آورد و از آنجا با سپاه گران بگرستان یورش نمود پس از جنگجوی بسیار فخر سلطه
شوشی در سنه احمدی عشر و الف هاشمی بایه هجری بدست صادق خان و ایش گشته شد عمرش پنجاه و شش سال بود و
و کرامت استخ علی شاه ابن حسین قلیخان ابن محمد حسن خان قاجار
در شیراز شنید و در سنه

اشنی عشر و الف هاشمی بایه هجری فتح علی شاه ابن حسین قلیخان تیرجست مملکت تمکن گردید و با صادق خان شقاقی برخواست
سروری در سر داشت و در میان قزوین طهران جنگیده او را شکست داد و ثمنات سپاه و اموال عم خود را بگرفت محمود خان
در آن ابن تیمور شاه ابن احمد شاه ابدالی در آنی بسبب تمیلائے شاهان از کابل به طهران آمده باریاب شد و بدین زمان
محمد خان زند ابن زکی خان در شیراز فداست گنجخت و گرفتار شد حسین قلی خان نیز عوایس سلطنت کرده از شهر اصفهان
نادر میرزا افشار ترکمان ابن شاهرخ ابن سلطان نادر شاه افشار در شهر شورشته گنجخت و مغلوب شد و دختر خود را به طاهر
حسن علی خان قاجار داد و بادشاه هزاره محمود خان در آنی را مدد داده بفرستاد چون در محاصره است بنیاد نهاده
قیصر ابن شاه زمان پیوست افولج قاجار معاودت نمود و بار دیگر نادر میرزا افشار را غنی شده شاهزاده محمود علی میرزا قاجار
بمبار باو خص شد و بعد از دو روز نادر میرزا بگریخته شد و در سنه ثمان عشر و الف هاشمی بایه هجری روسیان
بر قلیس گنجه دخل نمودند بادشاه خود به آذربایجان رفته با انواع روس نبرد و ستان نمود و بهادران جانبین سیلان
قتال آمده از آتش توپ و تفنگ شراره تیر و دنگ خرمن حیات همگرا سوخته خاکستر نمودند و دلیران هر دو لشکر
و از جماعت داده گوئی بیعت در میدان مبارزت از یکدیگر می ربودند و در آنم روسی و آرمی جوش و چو
هندو میبار بر زد و خروش و سپاه از دو جانب صف آراسته و زمین آسمان و ارباب جاسته و جهان نمایی
ترکی بر آید و شور و مبارزه سلطان در آورده زور و کد کوبه گریزه هفت جوش و کد و از گاو گرد و خورش
مزدگ سه پر کرده ناهین گذار و چرخ دو پر بر سر غزلار و زین فیستان شده روسی خاک و دگ و پالها کو گشته

شک و نهنگان شمشیر چوین گذار و گردن کشی کرد و گردن دراز و غضب بسیار شاه قاجار پیر و زندگشته
 روسیان نیز میزدند و بار و در راه رسید اول سنه عشرین و الف و اثنی و مایه هجری افواج روس زور آورده و ازین
 جانب نیز مغولان مکر میداشتند بستان باز و شجاعت کشاد و برپای خدا آفرین متعادل شده بعد از محاربت سخت روسیان
 منهنم گردیدند و غلطان تا آن اعلان تعاقب روسیان نمودند و بار و در جنگ و افشده و افولج روس باز منهنم شده و در
 قلعه تراوت محصور شدند و باریوم ایشچدر سپه سالار روس با فوجی گران مقابل آمده و بالفولج قاجار محاربت عظیم و افشده
 ز محس تر پیچ و برق سان و دل از جنگ بیفت و دست از غنای و ترنگ کمان رفت و در نعره و شفافش کمان تیر
 بر سر گروه و ز پولادی سخت گردن کشان و برون ریخته مغز از دمان و ز پید و گویا پل افغانان و فلک جاسه
 در غم نل افغانان و نهیب پلارک و پلایه مورد زبال عقابان تپی کرده زور و القعه بعد از محاربت قوی نسیم
 فتح و مغز بر چپا علام مغولان و زید و روسیان را علم اقبال بگوشا گردید و چون ایشان نهیمت یافتند و غلطان و دلقاب
 آنان تا فتنه و بیایره را از آنها بخاک و خون انداختند و ز روی بسجی خون ریختند و گرفتند و کشتند
 آوختند و زیس روسیان را سر انداخته و بقیه کشتی از کشته پراخته و قدر رایه رستند بے برگ ساز و گزیزان
 سوخته روس گشتند باز و چندین غنیمت بجز و رسید که انداز و آید از پدید و جنگ چهارم روسیان و زور و
 گیلان بامیر از موسی سردار ایرانی و افشده و روسیان نهیمت یافتند و جنگ پنجم بر شگر و افشده و غلطان و مغز شدند
 و بر شگر تسلط نمودند و روسیان و قلعه محصور گردیدند و جنگ ششم بر و ترک و افشده و ایشچدر سپه سالار منهنم شده
 در دره کوه آق و گنج و متر و پنجم که ایشچدر و زور و بر شیر و ان حمله و در دست ابرام و فغان متصل شد اما جنگ هشتم
 در سنا حدی و عشرین و الف و اثنی و مایه که بقا خمشین و افشده و روسیان غلبه کرده بر شیر و ان غالب شدند و در همین
 سال عبدالرحمن پاشا و از غاتان قاجار و در گرفته بر بلند و رفت و بر علی پاشا و والی بغداد غلبه کرده و در سنه اثنی و عشرین و الف
 و اثنی و مایه حاجی فیروز خان حاکم هرات بر خن فقیه صوفی اسلام نام افتاد و بر و قلم و ایرانی حمله نمود و با و شاه قاجار فوجی
 جیب متجه و او فرستاد و درین محاربت صوفی اسلام کشته شده و غلطان هرات را حمله و کردند و حاجی فیروز خان خراج و باج و سوله
 داد و ملازم خاصه خلاصی یافت و وکیل شاه و فرانس و در بار و شاه قاجار رسیده و نیک دوستی گذاشته و مقرر کرد که کل فرانس
 و ایران تسخیر شده و غلبه و تسبیح روسیان قرار واقعی نمایند بعد ازین شاه ایران و فرانس را از ملک خود راه و هم تاب و شکر
 حمله و در و از جانبین عهد و نجات دوستی نوشتند و در سنه ثلث عشرین و الف و اثنی و مایه روسیان نهیمتند و روس ملیران
 صلح شد اما از جانب روس بار و در گنج و افشده و لشکر و روس تسبیح ایران و پشته آمد و در جانب اول غلطان شکست خوردند
 و بار و در قلعه ایر و ان جنگ و معب و افشده و روسیان انهم نام یافتند و پس از و در و ادنی و بار و شاه افشده و درین سال
 سفیر کار شهنشاه انگیزی و در ایران آمده و کپاره الماس با و فغان گذارند و استعداده و عهد نامه دوستی نمودند و

سال در آن زمان نژاد سخت آمد که دوش از میانها گزیده با بادیهها آمدند و در سده سی و هفتمین سال و اف و اثنی مایه
شاهزاده محمد علی میرزا بر سر ابراهیم رفته خراج دو ساله از فیروز خان گرفت و بیستمین سال در میان پدیمان رود بحرب
آوردند و در میان شوشی و گنجه محاربه واقع شد و عثمان بآب کشید و گزیده و فساد ایشان را فرزندانشان در میان
ناچار شده اسلحه انداختند و امان درخواستند و در سده ثمان و هشتاد و الف و اثنی مایه و مقام آق اغلان دیگر باره
در میان افواج شهنشاه ایران در روی محاربه در میان آمد و اما همین حال در سده سلطنت صلح شد و در میان سسکار
انگیزی و بادشاه قاجار نیز عهدنامه دوستی و دواد استمک گردید و در سده سال بادشاه ایران فتوحات بسیار و خزانم
و خراسان و حدود روم حاصل کرده و در سده ثمان و شصت و الف و اثنی مایه در میان بادشاه و سلطان العظمی روم
صلح شد اما علیه تشیع بادشاه را بر روی ترغیب و تحلیس دارند و در حالت قبول صلح فتوائی که فرستند بادشاه ناچار
باز بر سر پیکار گردید و در میان عثمان و عیسایان روس محاربات سخت واقع شد تا آخر در ماه الحجه ثلث و اربعین
و الف و اثنی مایه هجری بار دیگر صلح شد و از آن باز در میان کهنک ایران زنده شدند و بادشاه در سده هجدهمین الف
و اثنی مایه در اصفهان آمد و سر بر بالین بنحویست نهاد و چند چاره گران بچاره گری کوشید و در سده نهمین و بادشاه
با وجود بنحوری همه روز خود را آراسته با رعایم میداد و خود را به لشکریان می نمود و یافته عادت داشت و تا در سده هجدهمین
هجدهم شهر جمادی الثانی سنه هجدهمین الف و اثنی مایه خواست که حسب معمول خود را آراسته با رعایم و هزار شدت درو
ذات البخت نتوانست نشست و بعد شصت و هشت سال با تعالی نمود و کالبدش را از اینجا بقیه آورد و خاک سپردند و هر یک
از چندین بود و بادشاه پیروز و مندر طرف که تو جهه می نمود فتح و ظفر با استقبال میر سید میر حیدر و سیان خواستند که
ملک ایران تصوف نمایند و لا در می و مرد و انگلی این بادشاه نتوانست نشست و فاحش خورده ناچار صلح کردند و
از فاس و آذربایجان و لرستان و قزوین و گرجستان تمامی فرمانروایان بدرگاه قان که بکلا حسین ارادت بدادند
می سود و ویرانه های بسیار ازین بادشاه آبا و شدند و زیسته اند که چون در سبت و یکم شهر ذیحجه سنه شصتی و عشر و
اثنی مایه لیل الف و اقامه خدای محمد این بادشاه از دست فلامان نمک حرام خورد و شهید شد و فلامان صند و قوچا هر دو
باز و بند الماس و شمشیر حواجر دار و الماس و ریاسه نوز و تاج ماه و غیره اشیای گران بها گرفته و مصداق غالی خاکی
که دشمنان بدان قاجار بود و دستند اول علی قلی خان برادر آقا محمد خان معی سلطنت شده باقبال این بادشاه که زائر
آمده مکتوف البعرت و چون صادق خان شتاتی میر تقی میر داشت بادشاه لشکر را کوشید و اما شکست فاحش
داد و مصداقمان چله غیر از اطاعت ندانست و جمیع حواجر گران بها را حاضر کرد و قاتل آن قاضی خان کیفر کردار رسید
و الخضر فستق علی شاه مردان که بود و عهد خود بجدل و داد و بر وفق مراد زندگانی نمود و ایام سلطنت او بیست و نهمین سال بود
و در اینجا و که سپهر چل شش دختر بودند *

ذکر بعضی از شعر اکبر احمدا

از عده شعرائے زمان اوقاتی بود اسم او حکیم میرزا حبیب شیرازی فرزند
میرزا ابوالحسن متخلص به گلشن بود و منبت ساکنی تیره شد و بهمت ملی
که بعزم خراسان برست و تحصیل علوم بواجی کرد و شعر گفتن آموخت و تا آنکه آواز به سخنوری ابوسعید شاهزاده حسن علی میرزا
ابن خاقان اعظم فتح علی شاه قاجار رسید و آتی را بشمول عواطف فرمود و در ندائی خود جائے داده به تقریبی حضور
بادشاه رسانید و بادشاه او را نوازش فرموده بکتاب مجتهد الشعر اعطای ساخت و لیکن از شنیدن آن تا آن اعظم در
عهد محمدرضا قاجار پیش از پیش مشمول عواطف گردید و لقب به حسان العجم گشت و به خاطر ملاحتی تا آن قاجار تخلص
قافای اختیار نمود و چه دل خوش بهشتا صاحب شوکت بود و بادشاه که شوق فصاحت و بلاغت قصاید غرادر و خاقانی عهد او بود
و در قصیده گوئی گوئی سبقت از معاصرین در ربود و در سینه سبعین اثنتی بایه و الف هجری در گذشت از دست قصیده
که در محضر امام خاسن ثامن رضی الله تعالی عنه گفت چند شعر از آن نوشتند مشوند سه بهرگون تیره و ابر
بامدادان بر شد از دریا و جواهر خیز و گوهر بریز و گوهر ناز و چشم ابرین خیره و چو رسته رنگبان تیره و شد
گفتی بهر خیره بغیرش علت سودا به شبیگون چون شب عاشق گرفته چون دل عاشق و باشک دیده و امان پرنگ
ویده غذا و شمشیر باقیاروده دوش از شیر آلوده و برین از سر مرده سوده درون پر لولوی لالا و بد گلشن
به تن زندان گنج گریان گنج خندان و چو در بر طرب زندان ز شورش نه صها به فکند بهمن سایه دمن را داد
سرایه و چین ز غرق پیرایه چو رنگین شاد رخسار و زمیں لاله زمیں نسرين دمن رنگین چین شکبین و زلیه کس آن
رنگ این زمین دلکش هوار بیا و زفر لاله و سوسن ز نور نور نشود و دمن چون وادی امین چین چون سینه
سینا و چین از فر فرودین چنان نازان بهشت چین و که طوس از شاه فرودین برین گنجب خضر و شهر بر میشه
اسکان نهنگ لیمایمان و ولی از دمنان علی عالی اعلا و امام ثامن خاسن حریفش چون حرم امین و زمین بخرم
اوساکن پیر از عزم او بویا و نهال باغ علیین بهار مرغزار دین و نسیم روضه یسین شمیم دوحه طحا و ز جوش
قطره قلم ز رویش پر توئے نجم و جبالش قبله مردم و راقش کعبه دلها و لغام عالم اکبر توام شرع بنمیر و فروغ دیده
حیدر سرور سینه زهرا و وجودش با قضا توام وجودش ماسوا قرم و عدوش با قدم مهدم جبالش با ابر بهتا به
از مینا کس لافخوره سین از ماسا برده و وزان پس سر برآورده ز جیب جامه آلا و مهدین نوباوه آدم به بین
پیرایه عالم و خویله المصلین محمد خلعت گاه ادا دنی و در اوصاف تو قافای دهد و اسخندان و کند امر و در مقام
که تا حاصل بر فردا و سخن تخم است و او دهقان شام نزع اهل بابان و قنانه دانه درین آن که چینه خوشه
دختر و الا در نامه و نیلین و دماز گل گل و ریحان و برید سنبلی از بستان برآید لاله از قارا و همیشه زانست
خرم چو گل از غمی توام و چو ریحان بنیر شکبین و دم چو سنبلی بوستان آرا و و که عود اندر میوه میوزند دمن

نالن چو عود + بے بستے کن مال ہند و رہ زند اسلام را + حیران کند جمال تو ماہ و مہفتہ را + غفلت و درخ تو گل نو
 شگفتہ را + برون نیک قدم آانی از خویش + کہ از قید دو عالم میزان رست + زبان شاکر زلفین است آانی +
 تو خدایب نگر کن کہ مع زارغ کند + عالم بسر کہ آب و چشم لبان باد + کہ گرتے فرو آتش عشق نہفتہ را + صد
 خرم جان را بیکے جلوہ بسوزی + صد کوہ گران را بیکے غمزہ بکاهی + مر با عی ۵ گاہے ہوس بادہ
 رنگین دارم + گاہ آرزو سے وصل نگارین دارم + کہ سجدہ است و گاہ ز نار بدوش + یارب چہ کسم کیم چہ
 آئین دارم +

ذکر سلطنت سلطان محمد شاہ ابن عباس میرزا ابن فتح علی شاہ قاجار
 عبدالرزاق ششقرشدن
 قانان پیر و زمند

فتح علی شاہ شاہزادگان از جمعی بدعوئے سلطنت بر خاستند و با ہمدگر بیاطحاریات آراستہ شاہزادہ حسین علی خان
 قاجار و فرانس اعلامت قتال بر آفرخت و شاہزادہ نعل السلطان در پھر ان کوس شاہی را بلند آوازہ ساخت چو
 محمد شاہ با مہر بزرگوار خود خلعت و لیعہدی بر قامت آراستہ بود و بلکہ تبر نیز در دستہ نفس مائنی مایہ و الف
 ہجری ربغت سلطنت نشست و با جمیعت ہوا خوانان خود سوسے پھر ان رفت و نعل السلطان از کرد پشیمان شد
 حاضر گشت و محمد شاہ در سنہ امدی خمین مائنی مایہ و الف ہجری آہنگ شد ہند قدس کردہ و از انجا بہ شہر غوریان
 رفت و در سنہ ثلث و خمین الف وائنی مایہ سوئے ہرات آمدہ ماہ اورا محصور داشت و کاکمران والی ہرات در
 راختہ نصیرت نکرد چون کہ قبضہ ہرات بر خلعت ہستہ فرسے سرکار انگیزی بود و بادشاہ بمحاظ دوستی شہنشاہ انگیزی ترک
 محاصرہ کردہ بہ پھر ان رفت و در سنہ ثلث و ستین مائنی مایہ لیل الف حسن خان سالہ در خطر اسان فسادے بر پانمود و
 بعد از محاریات غلوب گشتہ خراسان از متہ و ساد پاک شد اما محمد شاہ بادشاہ ہدیرین زودی بخورشید و در روز سنہ شنبہ
 ششم شوال سنہ اربع و ستین وائنی مایہ و الف ہجری بعمر چہل سال و یازدہ ماہ ولت کردہ چارہ سال و دو ماہ حکمرانی
 فرمود بلو شاہی را نا فرمان روائے فرزانہ بود عثمان حکمت بسیار گفتے و پسندیدے - +

ذکر بعضے از شعراء عہد او
 از محمد شعرائے زمان محمد شاہ حکیم حبیب شیرازی تخلص بتقانی
 بود کہ محمد شاہ بادشاہ قاجار اورا بخطاب میان الہم نواختہ بود

قانی خاقانی این زمان بود کہ او در شعرائے عہد خاقان عظیم فتح علی شاہ قاجار بگیدشت مائنی میر محمد مصطفائی
 از شعرائے پایہ تخت خسرو کج کلاہ محمد شاہ قاجار بود در فصاحت و بلاغت مشہور آفاق بود و در معنی آفرینی یگانہ
 طاق از دست ۵ چہ شود چہرہ زرد من نظر از برائے خدا کنی + کہ اگر کنی ہمہ درد من بیکے نظارہ دوا کنی +
 تو شہے کشور جان ترا تو ہمہ جان و جان ترا + زہرہ کرم چہ زبان ترا کہ نظر بحال گدا کنی + تو گمان کشیدہ و دگر بین

کردنی برتریم و بن فخرین و هم این رسم بود از همین که خدا نکرده عطا کنی و تقیامیز از ابوالحسن خان جنبدی از ما حاکم
محمد شاه قاجار خسرو عالی تبار بود و خطاب ملک الشرائی از ان بارگاه ممتاز شده بود صاحب طبع رسا بود از دست
سه بجهان مدوول نگفته ماند ای لعل تقریری و زبان را نیست یار ای سخن ای خامه تحریری و در حکم
زخون دیده شرح روز بجهان را و بهیچکدام او ندارد مقاصد از باو شبگیری و یک زخم از تو قافله نیستیم تعین
قاتل و بجان شتاق زخم دیگر ای عمر تا خبری و بود کان مریدم رسد فریاد ای افغان و شود آن
سنگدل رحمت کند ای ناز تا خبری و بکا خود فرو در مانده یغما پند ای صبح و جفونم ساخت رسوائی جهان ای
عقل تدبیری +

و کبر سلطنت سلطان ناصر الدین شاه ابن محمد شاه ابن عباس میرزا
ابن فتح علی شاه قاجار است باش

تولد ناصر الدین شاه و میرزا
سنه سیع و اربعین و الثانی
والف هجری واقع شد و

خانان کجگاه محمد شاه تانت و اورا بجلعت لیچهدی آراست بود بعد از ارتحال پدر در چهاردهم شوال سنه اربع و
ستین و الثانی مایه والف هجری بخت سلطنت نشست و در سال اول جلوس جعفر قلی خان ترکمان در خراسان شورشی
پیدا کرد و حاجی محمد خان بیگلربیگ و شهید اعظم قیامت برادر داشت و شاهزاده حمزه میرزا حاکم خراسان با فوج خود جرب
جعفر قلی خان ترکمان رفت و شهید را محاصره نمود و چون یار محمد خان حاکم برات با مادر جعفر قلی خان رسید شاهزاده ترکمان
کرد و در قلعه ارک رفت چند ساعه گذشت که در میان یار محمد خان افغان و جعفر قلی خان ترکمان وفاق بر اتفاق بخلاف
انجلید و شاهزاده مراد میرزا از نظم ان بمدد شاهزاده حمزه میرزا رسید یار محمد خان نیز فرماست به حمزه میرزا پست حمزه میرزا
بارگردد و شهید رفت و بجنگ مایه تخت نظر یافت و محمد حسن خان سالار و امیر اسلطان و محمد خان مهندسان قتل رسید و
شهید معروف اولیا ای دولت قاجار بود و آمد از همین زمان فرقه بابیان پیدا شد و مجلس آنکه شخصی علی محمد نام خطاب
خود بایم مقرر کرده و حمله نمود که من مهدی صاحب الزمانم و اکثر مردم اورا متابعت کردند و او ملاحسین نام شخصی را
خلیفه خود کرد و زنی که قره العین نام داشت نائبه او امور شد چون اکثر علماء را و خروج کرد علی محمد بابی و علی بابا آمد
و در خالفا و شیخ طهری آسود و خنقه درویشان گنبدیه غلوه آذوقه بسیار درون آن مجتمع نموده آماده قتال بودند جدال
گردید آقا عبادت میرزا آقا حاکم ماند ران بحرب آن گره بادت نمود و در جنگ ایشان اول لاله گشت شد و
آخر لاله گشتیم باز گشت و قلاب مهدی قلی میرزا از ششگاه بادشاه به استیصال آن جماعت مامور گردید و در بلاتیان
شکست فاحش غیبی گوشت و بابایان نیز فوجات پیروست شد و خیال استعلا معلول و دماغ متعطل نمود و چون
بارسیم افواج غلبه جمیع شده و بجنگ پرداختند ملاحسین پیشرو یک خود را سید علی باغی گشت و شهنشاه آورد و بهایر ای

از فتح سلطان گشته خود نیز فتح شد بر داشت و همان نعم در گذشت و در دم آخر وصیت کرد که من استعجال جسم میکنم و بعد از
 چهار ماه یوم نمده خواهم شد سلطان پس از مرگ او بمحاصره بایقان مشغول بود و در مجرای قهر آبر قلع ایشان تصرف کرد و علی محمد
 بابی گرفتار شد و بر فرسوار کرده او را تشهیر کرد و مجال بدگشتند همچنان و در زرخان نیز محمد علی نام بابی دعوی لهامت
 کرد و پانزده هزار سوار جمع آورد و شهر زرخان را بدست آورد و تاراج نمود و مردم بسیار را قتل کرد سید علی خان امیر
 زرخان تا سه ماه محاصره شهر نموده قدرت نیافت سپس با دوشاه محمد خان بیکدیگر یکی را از دار الخلافه لهران بمدها و فرستاد
 و امیر که تاششماه بمحاصره زرخان موقوف کرده کارش نشود با دوشاه فوج دیگر برین مهمان فرمود تا بعد از محاصره و جنگ
 حرب چهار ماه محمد علی بابی متحول شده قلعه شهر فتح شد و سلطان جمیع متعلقان او را گشتند و همین دستبر نیز سید علی خان
 جعفر دارابی فرجی که دروغی شد هم علی خان دیوان یکی بمقابل ایتقان پرداخته بجهت ایتقان (القتل رسید و ایتقان
 فرو گشتند و سه صبیح تیشی ایشانی بایر لجه الافاجری محمد امین خان اوزبک والی خوارزم از گمراشتهگان قاجار
 علاقه سیرانی را منتزع نمود با دوشاه مغیره فرستاده خان اوزبک را ازین حرکت بمنتهی نفوذ و چون بجهان مقرر
 غور و پندارش بچنان بود که بر کنگلین بیعت تسکین پذیرد و بایر لجه فرستاده سلطان مراد میرزا را فرستاد تا خبر
 بتصرف دسار و امیر عباس قلی خان بیکدیگر را بصفاهت متوجعین فرمود علی خان حاکم سیستان اطاعت با دوشاه نظر
 نمود و بفرستادگی قلعیت امتیاز یافت چون بایر محمد خان افغان والی بهرات استعجال نمود و پیشربش سید محمد خان حاکم قندهار
 در سیان افغانه پیداشده که آن خان را از قندهار در سه روز طی بدید با دوشاه قاجار در بین وقت امیر سرام خان را
 بهرات فرستاد و که آن خان چند روز بنگیند و قندهار بگشت و فوج بادشاهی بر بهرات تسلط یافت و صدیق محمد خان را در
 سید محمد خان بگمراشته شد و سید و سکه خطیب با دوشاه جاری شد و در بهین سال شیخ علی نام بابی سیستان نامی امیر را
 بخود ساخته و بپیش با دوشاه گردید و دوازده کسان را تا بلع او در وقت سوارسی بر بادشاه حاکم گرد و غصیف زخمی
 بر بدن مبارک او رسانید و اما جمیع منفدان گرفتار شدند و امیر سیستان نیز گنگمار ایشان را سیر شده حاکم بیا سار سید و در
 همین سال سلطان علی خان ابن که آن خان قندهار بفرمان پدر خود جعفر با دوشاه حاضر شده تقبیل اطاعت شاهی
 نمود و جعفر قلی خان سفیر امیر سرتیم توان و دست محمد خان بایر لجه افغان نیز حاضر شده پیام نیاورد اتحاد و تحالف بسیار پدید
 چون سید حیدر خان والی قطیف پدر عباس حاکم کرده بود و مویا که حاکم شیراز بیان هم حاضر شده و امام قسطنطین
 سر و طلق اطاعت بادشاهی و در دو در سه صبح و سبب بیعت الف و ایشانی بایر مجری محمد امین خان باور بگمراشته
 بر خرس یورش نمود اما در محارب افواج قاجار گشته شد و در خرس قبضه قاجاریان متعلق شد که در بهر دست سار
 سید علی خان و ایشانی بایر مویا که در بهر دست سار حاکم بود و در بهر دست سار حاکم بود و در بهر دست سار حاکم بود
 حاکم کرد و در حد بین محمد خان پسر و محمد خان برادرش غلوی و ایشانی بایر سار حاکم بود و در بهر دست سار حاکم بود

چون سید محمد خان والی هرات در مبارزه با وزیر بک بدمحمد امین خان آمده بود و امیر کریم خان هزاره را قبل رسانیده بود و قوم هزاره
 که در آن فوجی مسلح بودند با اتفاق اکثر افغانه بدوشورش کرده و شاهزاده یوسف را از شهر بلخیده بخت نشاندند و تمام
 اطاعت بادشاه قبا با شهر گردان و یوسف بهرات قبضه نموده محاکمه الوقت سید محمد خان را با بدخواه و او دشمن کشتن و
 تصرف شد و لهجه مردم ازین محل بدش تنفر شدند و امیر دوست محمد خان را آرزو نمودند و امیر ساسان خان کبیل شاه قبا جارا
 از شهر بیرون کردند و دوست محمد خان بعضی از افواج غوثی را جانب سیستان نامزد فرمود و سردار علیخان والی آنجا محاکمه
 از پادشاه قبا حاجت شهرزاده سلطان مراد میرزا این مهم ماور شده و در مقام غوریان با افغانان جنگی سخت نموده ایشان
 منزیم کرد و افغانه اطاعت قبول نمودند و بعد از این بمحاصره هرات پرداخت و در هر دو گروه افغانه و خلیجاریات بسیار
 واقع شدند چون خلیجاریات محل ظاهر شد یعنی همان ترانی افغان شهرزاده یوسف را تعقیب نمود و یوسف غفلان رسانید و خود هرات
 برگشت چون امارت خود در دفع یوسف میدانست در بر رویه خولان مست و لشکر غفل ازین ادا و او را ششصد سوار
 نمودند و بعد محاصرات سخت در تاریخ بست و پنجم شهر هرات مفتوح شد و عیسی خان یغیج مغول رسید چون سرکار انگیزی قبیله
 بادشاه ایران بهرات و افغانستان فرستاد این امر که بخجیده هزارات جنگی خود بر بندید و شهر فرستاد و قلعیه هینی را تصرف
 خود را آوردند و سپس قلعیه و شهر نیز فایض شدند و دریا بیک حاکم شهر گلیه آمده به بمبئی رسید و بادشاه ایران قبیله
 شاکسته بمقابل افواج انگیزی فرستاد و در میان لشکر غفل و انگیزی محاربات متعصب واقع شدند اما آخر باسترناس
 دولتین صلح گردید و قرار یافت که بادشاه ایران در هرات دخل نکند و هرات را به کابل بگذارد و در چهارم ربیع ثلث و
 سببین الف و اثنی با میجر بی این صلحنامه نوشته شده چون بادشاه ایران را بکس پناهنده ننماید و سینه تسعین الف و اثنی
 با میجر بی عزم سیر ریاست ممالک دنیا صمم نموده در ممالک فارس و آذربایجان و طبری و دیلم و گیلان و بلخ و بلخ و بلخ
 در روس و غیره سلطنت نماید و پیر شهر طبرستان مشهور و اماکن مذکور بطریق سیر و مباحث تشریف برد و سلاطین عظیم القدر
 ویرالقدم قبول استقبال کردند و با عزت و اکرام بالا کلام هماهنگی بجا آوردند و بادشاه حالات سفر خود را قلم خود شکسته
 کتاب تصنیف فرمود و با حقیقت داخل دار الخلافه طهران گردید و بار دیگر اشتیاق سیر فرموده کرد و در سلطنت مکتب موصوف
 و اماکن معروف و غیره سفر نامہ دیگر بقیه خود را تمام فرمود و حالات هر مقام را با عبارت شصت بقیة تاریخ و ضبط تحریر را آورد
 و بعد از این به استقامت ایران پرداخته و ارس با بنیاد نهاد و در ترفیع عمارات و آبادانی و درستی راهها و غیره بکمال نظم و نسق
 سلطنت سے و غیره بجا آورد و در تمام این امان محل و داد و حکمرانی فرموده و در سبب عود و غیره و قیامه شصت و شصت
 الف و ثلثمائیه میجر بی روز جمعه در قلعه حضرت عبدالعظیم رفته بود و وقت واسطی شش فنگه بر باد شاه مراد و گل فنگ بر
 گردن بادشاه رسیده و از آن زخمان بادشاه جمعا از عالم فانی طاعت فرمود و بعضی این واقعه را از شرارت بابیان هزاره
 پنجاه سال جهان بانی نمود و نظم و نسق و جزایات و محبت به خلق و شکوه و شوکت بادشاهی را با وجود کثرت همسایگی و

قوت سلاطین نصاری کمال و انانی نگه داشته و درباره شهادت بادشا به بعضیان حرکت قبیح را بعد از آن بانی منسوب
 دارند اما بعد از تحقیقات واضح شد که قاتل آن بادشا همیز را محمد رضا نام از معتقدان شیخ جمال الدین بود و شیخ مذکور در
 افغانستان متولد شد و از او اعلی عمر بایران آمده با ملکولم خان را بطریقا گت داشت بحکم بادشا از ایران جلای وطن
 شد و به صرفت از آن مقام نیز بسبب ازین بکس بر خلاف حکومت خارج کرده شد و به بمبئی آمده آتش بخش شیعه و
 سنی را مشتعل نمود و به جید را با دو کس رفت چون به خلائی با حکومت و فطرت داشت از آن جانی بهین بسبب خارج
 شد و به افغانستان رفته از آن جابه دار الخلافه قسطنطنیه رفت بادشا مرحوم ناصر الدین شاه قاجار داراے ایران
 به سلطان المعظم عبد الحمید خان نوشت که از آن متنفی خبر دار باید بود و سلطان المعظم جواب نامه بادشا نوشت که شخص مذکور
 در اینجا نظر نداشت و همواره در گزینی سخت خواهد بود اما چون جمال الدین مذکور در خلاف بادشا ایران بسیار شعل و همیشه
 در انتظار وقت فرصت معلو و آخرت کس را از معتقدان خود به بتیعت همیز را محمد رضا به بت بر ملهمان فرستاد
 این ناگهان در تلاش وقت فرصت بودند و این که برائے سالگره جلوس بادشا سامان طری غلیظ تم ترتیب میدادند و
 جشن بزرگ را تیار می کردند و بادشا که در خانقاه رفت بعضی گویند که در راه بغیر تفنگ زخمی خود نتوانست
 که بادشا در خانقاه مشغول و عالجو که محمد رضا بنده و قی سردا و گل برگردن خورده بادشا را به محل محله می بردند که در راه
 مرغ روح از نفس غصه می پرور و از نمود و محمد رضا قاتل نابکار گرفتار شده اسلحه شکر کله خود ظاهر نمود و اولاد بادشا
 مرحوم بسیار است اما یک بشهر ترازند نوشتند از سلطان محمود میرزا لقب بنائب السلطان است و از ولیم میرزا پسر
 سال کلان تر است اما والد او از خاندان بادشاهی نیست هتے بامر پدر یکا حکومت و نظام سلطنت می پرداخت
 صوبجات فارس و کردستان و لرستان و زیگکوت داشت و در سنه که از مرگ تصدق شت عیسوی بادشا از پنج
 از یکا حکومت او را باز داشت و صوبه مهران با و قرق فرمود و شاهزاده محمود میرزا جانم و کسبت و در نظام سلطنت
 می پرداخت و فرستاده و از اسپان بری نژاد و مصید بازی شوق وافر دارد و محمود میرزا حسین قلی قانی نام سردار
 فرقه تختیار که بملاقات او رفته بود در محل خود گشت ازین سبب فرقه مذکور از شهرزاده متفر شدند و نیز اکثر امرا و دلانی
 خواهند و بی کامران میرزا این شاهزاده را مادر نیز یکا روبا یکداری می پروراند و در محل با نظام ملک میدارد و بعضی
 خطاب سلطان محمود میرزا را اطل السلطان می نویسند که از همه اولاد بادشا کلان تر است و خطاب کامران میرزا بنائب
 السلطان است و او از اطل السلطان کمتر است و شاهزاده ولیم میرزا علی محمد نظر الدین میرزا است که گور صوبه آذربایجان
 بود و در خاندان قاجار کین است که ولیم میرزا صوبه آذربایجان مقربان و در شاه نظر الدین از بلخ شهشا یکم است
 و دختران بادشا شهر از همه یک کمتر است که مقدا و به امیر ایوب خان بارگزینی پسر فیض علی خان بادشا کا بل قشند
 و نیک ایوب خان از افواج انگلیزی شکست خورده بایران رفت بادشا با عزرا تمام و رانزد خود نگه داشته و دختر

بدود او الی رب فان بعد چندے باز زندانگریزان آمد و در زندستان رسید *

ذکر سلطنت سلطان مظفر الدین شاه ابن ناصر الدین شاه ابن محمد شاه
ابن عباس میرزا ابن فتح علی شاه قاجار بادشاه ایران

نمایه سبوری بانفاق امرائے کبار بخت سلطنت ایران نشست و جمیع فئران و کمان قاجار و امرائے کبار بر سلطنت آن
شاه نامدار رضا دادند اگر چه اول از جانب سلطان محمود میرزا اندر لشکر بود اما اندر غاشیه قیامت بر دشمن کشید و پادشاه
از عرصه سی و شش سال بیچند روز و صوبه آذربایجان مقرر بود و علم تاریخ و خطی کامل میداد و در تفنگ اندازی و دیگر فنون
سپهگیری و فعل بسیار و کمال حاصل نموده است مزاج همایونش حلیم و بسیار نفیس است در تقویت و تعلیم علماء و اصناف و
امرائے عالی درجات سعی میکند چون بخت سلطنت نشست سلطنت علیه عثمانیه روم و دولت رقیبه انگیزی قیصر
و مملکت روس و فرانس و آسٹریا و بلجیم و دنمارک و آلمانی و غیره سلاطین و نظام و پادشاهان کرام پیام مبارک و
فرستادند و او را پادشاه بالاحقاق ایران تسلیم نمودند و پادشاه و کجگاه بالیمینان تمام بکار و بار سلطنت و نظم و نسق
مملکت و آبادی ملک رفاه رعایا و پرورش امر و علماء مشغول گردید چون دست و صوبه آذربایجان بود دست و آذربایجان
متصل بحدود روس است شهر راست که بار و سیانین بسیار دارد و جمیع اصاع و اکابر منون و شکو دارند و تا امروز که
سایر پنج شهر شعبان سنه اربع عشر و الف و نمایه سبوری سلطان ششم خجوری سینه کیزار و ششمصد و نود و هفت عیسوی
است بحکام شان و شوکت بخت سلطنت ایران ممکن است خداست عز و جل و عز و اقبال آن پادشاه نامدار برکت دهد و
دولت ابد پادشاه را از مدینه زوال نگهدارد و درین زمان سلطنت ایران در کثرت خزائن و وفائین بسیار سے فرج
لشکر و شان و شوکت و امن و امان انتظام در میان سلطنت نمائے دیگر ممتاز است و جواهرات بیش بهاد و صیغ آلات و
نقائس بے انتہاد و رفعت پادشاه قاجار موجود اند که سلطنت نمائے دیگر ندانند و از جواهرات و طلا آلات و اشیا بے بسیار
قیمتی سی و یک کرو شصت و یک سیئه بالفعل در خزانه عامه پادشاه قاجار موجود است از آنجمله تاج شهنشاهی فاخر
قاجار است که بطور کمال ساخته اند و او را بر یک قطعه یاقوت نایم نموده اند و آن یاقوت برابر یک بیضی مرغ است و
درفش قاجار است که پادشاهان قاجار در عهد نمائے خود جواهر بر و افزوده اند و ده آثار الماس الحمال بر دو موجود اند و یک
قبضه شیر مرغ بر یک شمشیر است که پادشاهان قاجار بشکون یک بر کمر بندند از یاد و جواهرات بیش بهاد و صیغ
لک و شصت هزار روپیه رسید و یک شمشیر مرغ که یکصد و هشتاد و دو روپیه صنعت نموده اند و یک قلعه که با شصت
و سیصد و یک حضرت سید المرعین شیخ النبیین علی اله علیه سلم نازل شده بود که در نزد خود دار و از سیرت و ائمه
و الماس در یک سوز است که دینی یکصد و هشتاد و شصت تیر است که پادشاه اخبار در عهد محمد شاه گورکان

از خزانة هندوستان برده بود و بخزانة ایران نهاده و از بدست سلاطین قاجار رسید الملكس به نظارت و همین الماس
 که در خزانة شاهان گورکان بود نیز باقی قیمت و وزن و تمامی دنیا شهر بودند یکی در پائے نوره دیگر که نوره و الماس
 در زانة محمد شاه از خزانة هند ایران رفتند و در پائے نوره بدست سلاطین قاجار است و کوه نور از اولاد احمد شاه در
 بدست نجیب سنگ سکه و از بدست سرکار انگیزی رسید و الحال در خزانه ملک معظمه قیام میجو و دست و کارش خاص
 امرا انشا الله تعالی بر کفایت و در خزانة مظفر الدین شاه قاجار مبلغ بمبت که در پیوه نقد علاوه جواهر و نفائس دیگر موجود است
 خداست تعالی دولتش بکجدار و چون با اکثر سلاطین انصاری هم سالگی دارد و بالخصوص شهنشاه روس که در توسیع مملکت بسیار
 حریص است و در زمان ملج بر مملکت ایران تیز کرده و بهر طور فعل خود میخورد که تعالی از دستبر و مخالفان این مملکت را
 محفوظ دارد و فقط - اما نهیب باد شاهان قاجار و اکثر کشائے ایران تشیع است چون بعد از سلاطین ترا که سلاطین است
 مغویه بر ایران تسلط یافت چون مذرب ایشان تشیع بود و امر او سکنائے ایران بحکم انکاش علی و علی حکم اکثر مضایق
 برضی بخوف و برضی بحرص و خوشامد مذرب تشیع اختیار کردند و اکثر نیاکان بادشاه قاجار نیز همین مذرب در کامه و اکنون در
 است که فرمان رویان ایران و امر او رعایائے آن ممالک مذرب تشیع دارند و شهنشاه که کجلا مظفر الدین میرزا در اتحاد اسلام
 دیگر نگشت و موافقت با سلاطین العظمی روس بسیار فرموده عداوت را مبدل بر محبت نموده است و الحال بر سیر و سیار و پ
 برآمده و بعد از گذشت سلطنت روس در پارس و از سلاطین نژادش رونق افزوست و آن مقام وقت سواری بلکه کشنده
 میخواست که گفتگو بر باد شاه زندا خدا تعالی صیانت نموده آن کس بگیرد و مقر است که شهنشاه که کجلا درین سفر قطنین
 به ترش لاف بر دو سلاطین العظمی کمال محبت این ملاقات را خواستگار است خدای تعالی در اتحاد هر دو دولت ترقی دهد
 شاهزاده که بر شهنشاه ایران و دو یکدیگر سلطنت سلطان محمد علی میرزا است که با دشتر کاران میرزا هم خود خنقد شده و بموجب
 دستور بر صوبه داری اوزبکستان و تاجان ممتاز است فقط

چون که انکس جمیع سلاطین اقوام گورکانیه و قاجار و برلاس و خنقائی و اوزبک قزاق و بوزنجری و غیره اقوام قیامت
 با مقام رسیدند اکنون احوال سلاطین اقوام در لیکن نوشته میشوند به

در کس سلطنت سلاطین ایلکانبیه جلایر از قوم
 در لیکن بمالک افق عرب عجم و غیره دیار و

آن چنان است که چون در محاربه توران اوزیدون و سوخ خان تانار ایل خان جمیع امر و افواج اقبیل رسیدن
 پسر ایل خان و کونوز پسر خال لور میان کشته گان انداده وقت شب با هم میزدند خود از آن محروم و در گیر و در میزدند
 و در میان کوه ارگندون ساکن شدند و اولاد ایشان بسیار شده و مشعب بر دو قبیل گشته اند و از میان خان راجات

گفتند و اولاد کمز را در لکین نامیدند چنانچه نوشته شد بعد از مرور ایام بسیاریات و در لکین کوه را گذاشت بیرون آمدند و
 به خراسان تسلط یافتند چنانکه از قیامت قوما که بسیار پیاشته و همچنان از در لکین نیز قبایل شمار مویدا گشته اند و همین
 در اقوام در میان خولان با شرافت حسب نسب ممتاز اند از بعضی قوم جلای را از عمده اقوام در لکین است و ایلکانی شانش
 از جلایر پیدا شد +

ذکر امیر ایلکان جلایر
 امیر بود از قوم جلایر در زمان ازخون خان نیر و ملاک خان چون امیرت نامور بود و اولاد
 او بسیار شد جمیع اولادش را بر دو منسوب نموده ایلکانی جلایر گفتند و قوم ایلکانی از اینجا
 پیدا شد +

ذکر امیر آق بوقا ایلکانی جلایر
 پسر امیر ایلکان جلایر است در زمان سلطنت کینجا تو خان
 سالار بزرگ بود و دختر ازخون خان بوزجری را در عقد داشت +
ذکر امیر حسین ابن آق بوقا
 و سه پسر امیر آق بوقا بود و سوتی در خدمت سلاطین بوزجری
 بامارت پرداخت +

ذکر امیر حسن ایلکانی جلایر
 امیر حسن پسر امیر حسین بود چون در عهد او امیر حسن چوپانی سلدوز نیز امیر
 بزرگ شده بود و امیر حسن چوپانی را امیر شیخ حسن کوچک امیر حسن ایلکانی را امیر شیخ حسن بزرگ میگفتند و امیر حسن ایلکانی در
 عهد سلطان ابو سعید بهلور خان در دیار بکروم بفرمان روانی مشغول بود چون احوال او در ذکر سلاطین بوزجری بیان
 مفصل نوشته شد درین مقام یاد آن را موجب تطویل نشده محفل نوشتند و پیش و چون ابو سعید بهلور خان ولایت کرد
 امیر شیخ حسن ایلکانی جلایر محمد خان را شاهای برشته غازم محاربه موی خان گردید و در سنه ۷۵۳ و ۵۴۳ بمعبایه ویر شکست
 داده و در تبریز آمد و مجرب دیگر موی خان طغتمور خان را نیز شکست داد چون امیر حسن چوپانی سلدوز مجرب او آمد امیر جلایر
 انهرام یافت و محمد خان کشته شد و بعد از رفتن طغتمور خان بخراسان که به جلایر حسن سلدوز واقع شد امیر حسن جلایر چنان
 تیمور خان را شاهای برداشت و به خراسان رفته بعراق عرب متولی شد و در سنه ۷۵۳ بمعبایه ویر شکست
 خان و امیر حسن چوپانی مصاف داد شکست یافت و با نایب حاجی ابن حسن چوپانی را شکست داد و او را آخر عراق عرب متقل شد
 هشتده سال حکمرانی فرمود چون امیر چوپان سلدوز در خرو و بغداد خاتون را بقدر امیر حسن داده بود و سلطان ابو سعید خان طغتمور
 او گشته بعد از انقراض هم چوپانیان قاضی مبارک شاه را نزد امیر حسن فرستاد تا از امیر مجرب توره چنانچه در خواست طلاق
 بغداد خاتون کند و امیر حسن خواهی نخواهی او را طلاق داد و مجرب سرکش شاهی فرستاد تا امیر حسن بعد از انتقال سلطان ابو سعید خان
 و شاه خاتون مجرب به سلطان را بنگار آورد و نوشته اند که در سالی که سالی تر سالی تر سالی تر سالی تر سالی تر سالی تر سالی تر سالی تر
 سلطان ساجی بدین بیان گفت که چو در بار چای کمان رفت شاه + تو گفتی که در برج تو است ماه +

دو نرغ کمان با عقاب پسر + بدیدم یک گوشه آورده سر نهادند سر خورش بر دوش شاه + ندانم چه گفتند و گوش شاه +
شهرهای تیر و بند تیر نیست + سعادت روان از پی تیر نیست + چو از شست بکشا خسرو گره + برآمد زمر گوشه آواز +
به مدت زکس نالبرخواست + بغیر از کمان کو بنالدر و است + که در عهد سلطان صاحبقران + بکوه کس زو فیض بر کمان +
امیر الغایت خوش آمده و دیند تربیت خواجگان و الفرض ابر حیرن حسن شیخ محمد بن سبعمایه در گذشت +

ذکر سلطان اویس ابن امیر حسن جلایر
بعد از آن حال پدر پائے بخت سلطنت نهاد چون امیر شیخ حسن بعد از
پائے تخت کرده همان جا بود سلطان اویس بکمال شان و شکوت

در بغداد تخت نشین گردید و با برسلان ساجی در تنهیت او قصیده گفته که چند بیت از آن نوشته میشود در بعضی حقا
بر این بلند رواق + همه کنند نادر مالک آفاق + که سال هفتصد و پنجاه و هفت ماه رجب + اتفاق خلایق و یک
خلایق + نشست خسرو سوزمین + استحقاق + و از تخت سلاطین + بار ملک عراق + خدایگان سلاطین + عصر شیخ
اویس + پناه و پشت ملوک جهان علی الاطلاق + شهنشاه که برائے تاج مجلس است + پراز جوار بنجم پیر الطبا
چون بیروی بیخان اوزبک که بعد از گرفتن ملک اشرف جانی یک خان پدر او را در آن ملک گذاشته بود از تبریز
بسرک رفت و در سنه شصت و هجدهم امیر حیرن سلطان اویس سپهت فراوان جمع کرده برائے جونی که تبریز مستولی
شده بود لشکر کشید و از آنجا با اخی جوق نیز به مردم زرم تا کوه سینا آمده در میان هر دو گروه عمارت عظیم واقع شد و هر سلطان
اویس که از قوم او برات بودند و با هم خلافت داشتند از هم پاشیدند و امیر سلطان بر جوار الفاعلی جوق غلبه کرد و هیچ کس
از آن دو گروه حمله نداشت و وقت شام از هر دو جدا شدند و آن شب در جوار از حضرت ابوالیوب انصاری فی الشهد
تعالی عنه گذرانیدند چون بامداد صفر است که زنداخی جوق محال قیام نیافتند و از هم جدا شدند و از قلاب او
روان شدند و از اخی جوق چون به تبریز رسیدند و با هم پاشیدند و چون سلطان در عقب او به تبریز آمد اخی جوق به نخلان رفت
و سلطان که در تبریز رسید اطلاع از آمدن آنجا اندیشه عذر داشتند سلطان بر عزم آنها پی برده چهل و هفت کس از آن
گروه بیاسار ساند و اعیان افواج چوپانیان با اخی جوق پیوستند و اخی جوق از نخلان به قزاقاغ رسید سلطان اویس
علی حلقین با بر سر او تفرغ نمود چون امیر علی دول اندیشه بدی داشت سه روزه راه را در یکجا رفت و نرا که قزاقاغ این چنین
حالت را دیده و جانب اخی جوق گرفتند و بر علی حلقین رسیدند و حلقین که خوانده بود و در گردان شده و سلطان اویس نیز
بسیب تفرق سپاه قیام کرده و با نخلان برگشت و لشکر او از خصایب سینا به دست تمام برآمد و اخی جوق با و برگشت
مستولی شده و قبیله از ظلم نامری گذاشت و امیر سار الدین در سنه ستین و هجدهم امیر حیرن به تبریز آورده و بجزیر محل سلطان
اویس جلایر برگشت چون سلطان اویس به تبریز رسید امیر علی حلقین و خواجگان جلایر الدین قزوینی را در عقب اخی جوق فرستاد
آنها را در المطف با و شاه امیر واکرده آوردند چون هر سه اندیشه عذر با و شاه داشتند و این را از آشکارا شده

بموجب فرمان پرتیب بسیار رسیدند چون خبر رسید که پسر کل اشرف چوپانی سلوک که جانی یک خان اوزبک اورا بر سر
 برده بود بخوارزم آمد و به شیراز رفت و حال را به الاطالق است سلطان اویس به الاطالق نهضت فرمود و خضر شاه والی آنجا
 اورا گردن بسته بختور بادشاه رسانید و فرمان قتل را صادر شد و به خضر شاه والی اخلاط خلعت و خطاب قبیعی عنایت
 شد و بادشاه امیر التماسی پسر امیر الیکان برادرزاده خود را بجهت اخلاص ری فرستاد و ابوالحسن توپچه خورده به بصره
 رفت و خواجہ ناصر خان و میر محبوب منشائی بادشاه سے درخوار و داد چون بیрам بیگ پسر سلطان شاه که بموجب سلطان
 بعد از مرستی با حریفان جنگ کرد بادشاه اورا به بغداد فرستاد و خواجہ سلمان ساجی فراق نامه بغایت نیکو درین معنی گفته
 انقض سلطان چندے در باطری شیدی بر سر و به بقرا باغ رفت و از آنجا به اوجان آمده یللاق نمود و امیر سلیمان پسر الیاس
 یافت و دارا سلیمان آنا بک میگفتند و وزارت به تحبیب الدین مقرر شد مولانا الیاس گوید ۱۰ امارت بر سلیمان شد مقرر
 وزارت بر تحبیب الدین بدوران ۱۰ ملک زان رو چو گوید جهان را ۱۰ که ایک آصف و آکام سلیمان ۱۰ و در سنده
 خمس تین سویمیا کلاس شیر وانی مخالفت نمود و سلطان اویس بقرا باغ میرفت که خواجہ مرغان حاکم بغداد و مرزا بر بقعه
 اطاعت کشید سلطان غریبیت بغداد نموده چون در اوائل بهار که آب و جلد در آن ایام بسیار می باشد بدان حد رسید
 خواجہ مرغان بند جلد را کشاده چهار فرنگ مهر را آب فرو گرفت و سلطان امر را سوسه نعمانیه فرستاد تا کشتی با بدست
 آورند خواجہ مرغان با گروهی انبوه مقابلہ امر رسید سلطان نیز کشتی بدست آورده به تعجیل تمام با مر پیوست چون چشم
 مخالفان بر چشم سلطان افتاد و جمیع ایشان از بیم سخت و اکثر مخالفان مثل کخیس و شیخ علی و محمد سلیمان و علی خواجہ
 بگریه آمدند و مرگمره بیاسار رسیدند و مرغان گر خیمه جسر را برید و سادات و شایخ بدست بوس سلطان رسیدند و خون مرغان
 در خواستند سلطان که در حمام دیار طریحیت داشت اورا معاف فرمود و خواجہ مرغان در آن کشاده حاضر شد و سلطان از
 آب و جلد عبور فرموده در بغداد رسید خواجہ سلمان ساجی درین باب گوید ۱۰ باز بکشاند بر گیتی در دارا السلام ۱۰
 در طواف آریه عثمان را بکاس من دادم ۱۰ زاده خارا است گل زانیتش بوس و فاقه خود کسے بوسے و فاقه
 نشیند ز بانایه لیام ۱۰ بر دوش آمد برون گل لاجرم بر یاد رفت ۱۰ داین چنین باشد چو بیولا برون کاید غلام ۱۰
 آبراشد چشمها روشن که شانه شاه گل ۱۰ بر سر کشور آمد تانہ رو و شاد کام ۱۰ انقض سلطان یازده ماه در بغداد
 بود و سلطان شاه خازن را ب حکومت بغداد گذاشته برادر دیکر روانه شد و قلعه مکریت را از لیل تیمور گرفته به وصل
 شتافت و وصل از بهرام خواجہ ترکان گرفت خواجہ سلیمان رسید به خضر سائیدے موصول رسید و آورده انبار خست
 موصول ۱۰ و داین خبر سار که برادر شاه عادل ۱۰ زید که از قدوت امر و زینل مهرش ۱۰ چون آب و جلد اقد در پلے شهر
 موصول ۱۰ و از آنجا بخار دین رفت چون بیرام خواجہ ترکان عثم الیوسف قراقلی و نبه موش را گرفته بود سلطان برادر
 غار اصحاب که در روانه شد و به موش رسید و با بیرام خواجہ قراقلی و نبه موش را گرفته بود سلطان برادر

بخش از سلطان امیر ولی را تحریک بر مخالفت می نمود و آخر در میان هر دو عهد و پیمان منقطع شده امیر ولی بسود و در سرای
 سبعین بسبعانیته به ولایت ری درآمد و از آنجا بساده رفته سادو را بقیه و غلبه گرفت و مبارک شاه حاکم آن مقام قریب
 امیر ولی داده جان خود و مرد برود و امیر ولی معاودت بر ما نذران نمود و درین سال کادش و شروانی نیز وفات یافت سلطنت
 سپار او خوشنگ را که در ملازمت سلطانی میسر می بود به ملک پد فرستاد و در سنه شمس و سبعین و سبعانیه خواجیه جوانی که کم
 بغداد وفات یافت و سلطان خواجیه سرور را بجای او فرستاد و در سنه ست و سبعین و سبعانیه بحری طوفان آب در حید
 بغداد پدید آمد بسیار سے از عمارات شهر را بر باد نمود و قریب چهل هزار کس در زیر کانات افتاد و جان را در خواجیه ناصری بخاری
 درین باب گوید ۵ و جلدر را اسال بقدر حاجت مستان بود ۶ پائے وزیر کوفت برب گردید و آن بود و خواجیه سرور
 علت نمود سلطان امیر و حید الدین اسماعیل ابن امیر ذکریا وزیر را بحکومت بغداد و انصیب فرمود و سلطان اویس غیاثی لایوش
 ولایت امیر ولی بر ریح رشیدی نقل فرمود پیش ازین بر سه ماه بر گر خود اطلاع یافته اسباب کفن و تابوت و غیره مهیا
 کرده بود اما این نقل بر ریح می نماید چه سلطان نهایت سلیم بود با وجود توقف قریب ایام موت لشکر کشی از دهنایت متعجب
 می نماید بکریف و در او فریغ الاخر سنه ست و سبعین و سبعانیه مرض سلطان زیانی قریب و سلطان ابرار و اکبر دولت و
 قاضی شیخ علی و خواجیه شنجی بجای رابر بالین خود حاضر فرموده و صیبت فرمود که ملک نقل بشان هزاره حسین دار و حکومت بغداد
 بر امیر حسن مقرر باشد و امر القند که امیر شیخ حسن بزرگ است تحمل این منتهی خواهر کرد و سلطان فرمود که شامیدار اندام را این
 کلمه را بر من ضاعی و شاه جمول نموده امیر شیخ حسن را تقدیر ساختند و بادشاه را بحال نظم نمانده و شب و دوم جای الاول سنه
 مذکور بجهت حق پیوست و همون شب امیر شیخ حسن نیز نقل رسید و سلطان اویس در بیرون شیردان مدفون گردید و آن
 سلمان ساجی و در مشرد او گوید ۵ اے فلک آهسته رو کاره نه آسان کرده ۶ ملک ایران را بمرگ شاه ویران
 کرده ۶ آفتاب را که خلق عالمی در سایه بود ۶ زیر شست گل بعد فرازش پنهان کرده ۶ آسمانی را فرود آورده ۶ انا فرخیش
 بر زمین افکند ۶ با خاک یکسان کرده ۶ نیست کاره غمخیز که حقیقت میروی ۶ قصد خون و مال و عرض بر سلمان کرده ۶
 زین مصیبت و در زمین واقع نگشت از دور تو ۶ آسمان از آن زمان کا غازد و ران کرده ۶ روزگار از روزگار روت
 سلطان اویس ۶ یاد کن دان بر ملائق رحمت سلطان اویس ۶ سلطان اویس بادشاه بود صاحب فهم و دانش و
 جرأت و بهت دل قوی و طبع رسا و ذهن متعقیم داشت اکثر نظم هم می فرمود و همواره خواجیه سلمان ساجی را در مجلس خود مقرر
 مکرر میداشت و سلطان اویس دختر خود بشاه محمود مظفر می داده بود و شاه محمود بدادشاه شجاع بود و در میان هر دو برادر
 بخش بسیار و مخالفت بشمار بود چون شاه محمود انتقال کرد و شاه شجاع این رباعی گفته بر سلطان فرستاد ۵ محمود بر لورم
 شهبه شیکرین ۶ میکش محسوس تار پی تاج و کین ۶ که یم و بخش تابیا ساین ملق ۶ او زیر زمین گشت و من سکونین ۶
 سلطان اویس بحباب و نوشت ۵ اے شاه شجاع علت دولت و دین ۶ خود را بجهان وارش محمود حسین ۶

در روی زمین اگر چه هستی و در هر روز که با الله که هم رسیدن زیر زمین و در قفسه شاه شجاع بارشاه فارس این ایام انشا کرده سلطان فرستاده ابو العباس و در آن نیم امان زمان که فعل کرب من تاج قیصر است و قباد و بر تو جان پر همچون بر روی کوش که خواهرت نیاید ز مادر رشاد و سلطان به جواب او نوشت سه ایام که بر او صاف مصل موصوفی و شهنشبه چون تو از مادر زمانه نه زاده و ز فاضلان و بزرگان و هم دانادین که به هیچ بزرگی خود زبان نکشاد و بخوانده ایم فرزندان دین مقرر که کتاب نظم و تاریخ شریح استاد و خوانده ام شنیدم نیده ام هرگز که یک چشم پر که کرد و داد رکاو و و شاه شجاع در جواب گوید سه با مادر و برون رو زمره شیراز و قدم روان و در و شو بجان بخت و ببارگاه رفیع خلیفه ایام و بنای خطبه شاهان اولیس بن رشاد و سلام بر پسران و گو به سیارش که یک چشم به بجمال و جلال تو نرسد و مرا تو طعن مزین زانکه در ایام شباب و جرمیکه و خطای به اختیار افتاد و در چنانکه دراری ما و طعن زنی و به خالق که مرا تاج و تخت شاهی داد و چنانکه زور یک دم زن پدر را من و اگر بدست من رفتی ترا سحر یک دم و الغرض سلطان اولیس فاضل عاقل بود و

ذکر بعضی از اشعار عهده او

از حمزه شعرائی عهده او جمال الدین خواهر سلیمان ساوجبی است از کاکا بزرگ
ساوه و سپهر خواهر علاء الدین محمد ساوجبی بود و شعر و شاعری که سبقت
از اشعار اقران در ربود و حاکم و جید العصر و کنایه روزگار خود بود و حضرت شیخ رکن الدین خواهر علاء الدین سمنا منی رحمة الله
علیه پیغمبر بود که از ارمغان و شعر سلیمان در هیچ جانبیت خواهر سلیمان از ساوه به بغداد آمد و هنوز نظر ما لغت میر شیخ حسن جلایر
گردید و بعد از او در قمران سلطان اولیس به پوشش سلیمان و مجلس شرب سلطان حاضر بود چون بیرون آمد سلطان در
را گفت که شمع بالکن ز برهه او برده بخانه رساند صبح فراش لکن را طلبید خواهر این بیت نوشته سلطان فرستاد و شعر
خود و سبقت به زاری شب دوش و شب که لکن طلبید شاه زن من سوزم و سلطان خندان شده فرمود که از خانه شاعر
طلوع لکن بیرون آوردن شکل است و لکن را به بخشد و خواهد در محفل سلطان اولیس قصیده گفت و در صلا و دعای و بیرون
انعام یافت چند شعر از آن نوشته میشود در رب و عشق بیت نقد جان نهاد و جنس نفیس یافت بجای نهان
نهاد و قطعه ز لعل بر در آن درج ز دل بیت و حالت ز عجب آمد و هر بر آن نهاد و سلطان اولیس داور دین که کمال
عمل و در سلطنت قوام و شیر و آن نهاد و عمر عثمان تومن ایام خرج داشت و چون گیرشست و کف آن نوجوان
نهاد و حضرت که مرغ بیضه فولاد تیغ اوست و بر شاخسار رایت آویشان نهاد و چون رسید آهنگ حاشا کشید و یه
چرخش لقب سکندر گیتی ستان نهاد و هر سه که گرگ به عهد تو باز یافت و در دم گرفت و بر پیش شبان نهاد و تله
روزگار کرایه شست ز رنگار و بر طاق چارمین بلند آسمان نهاد و چون از بارگاه جلال ترابید و بکنده زار و درین
آستان نهاد و سلمان که خواهر نایب کبر سن استیلا و اراض از ملازمت استعجابت و چهار قطعه مثل بر سر مطالبه گفته

از عجب بر آید چون او فرستاد اما عادل آقا معاودت مصلحت ندیده بدرفت و به سلطانیه رسید چون شاه منصور
به پناه او آمد بود آقا ویرای بهمانی نصب نموده بود درین وقت او را طلبیده شکوه جمیع آورد و امرای شیخ میر
ذکر یا جمال الدین ملخر را تکلیف نوشتن برات بر خاک دادند و ایشان از نوشتن برات کمرها نامودند اما سلطان حسین نیز
از امر متوهم شده و بیستم سپهر وار شده به تبریز آمد و کوه بندی حکم کرد و با سلطانیه فرمان گشتند و امر از خانه پادشاهی را غارت نمود
عادل آمد و شدند تا با امیر اسمعیل همدار شدند و پادشاه سیفیه نزد عادل آقا فرستاده بر آید و فعل ایشان امر فرمود و عادل آقا
شاه منصور را القروالی تعیین کرده خود نیز با پنجاه هزار سوار در پی ایشان رفت و با امرای قوم دیگر اقدام کرد و آنها
فرستاد که بندگان پادشاه یاغی شده می آیند سر راه را ایشان گرفته تا ب نمایند که غارت ایشان بشمار داده شده هزار
سوار و برات با چشم انتظار و بر کسب ایشان باشند چون پیشه را و کوه های صحب بودند امرای یاقی قصد برگشتن کردند
بآب گورگان که او را کور گویند رسیدند شاه منصور را بنظر ابن محمد نظری قزاقان عادل آقا ایشان رسید و امر آتاب
مقاومت در خود ندیده بعضی راه فرار گرفتند و برخی پناه به شاه منصور بردند و شاه منصور ایشان را اسیر نمود و گفت که تا من قتی
در بدین دارم شما را سبب غمم رسید و عادل آقا نظیر و منصور بر اعدا باز گردید سلطان آقامت نامه را عادل آقا نوشت و مطر
چند بر عاشقان آتاب زربستان نوشت که مالشش ملاطی سوگند خورده ایم که در میانه بیستم آقا و نهار
که در این سوگند عانت شوم باید که بشکافا ایستایم بزرگ در باب ایشان حکم کند و آقا بموجب فرمان همه را قتل رسانید هر چند شاه منصور
سعی در شفاعت ایشان نمود و غیبت قیام شاه منصور ازین سبب برخیزد به بهمان رفت و عادل آقا سلطانیه برگشت +

ذکر خروج شاهزاده شیخ علی الیکانی جلایروستن تخت بعد ابطمینا خاطر | چون امیر اسمعیل
ماکمند حبیبه

از مردم که پای را نواخته بودند و آنها را تحریک شاهزاده شیخ فرصت قتل باو حیثیتند و فرستاد که آتش در خانه عبدالملک تنجایی
افتاده و کوران امیر اسمعیل بدانجا فرستاد و امیر اسمعیل بر آید و پیشین سبب طبع میفرست و شیر او را محمد و کرش را مبارکش
حسب دستور گرفتند تا همراه آوردند چون امیر و حبیبه الدین اسمعیل بیرون آمدند محمد زانوزده گفت که اسیران خود را بر کس از نیای
بجان آید امیر اسمعیل چون از اتمام ایشان قدری واقف شده بود گفت که چون از مسجد نیامی بغور بهم مبارک شاه نیز
در پهلوسه او زانوزده همین حکم گفت و امیر اسمعیل جواب تند داده مبارکش را پیشه بر سر او انداخت و امیر اسمعیل افتاده
باگاب زد که اسیران را بآب و امیر خود و امیر و بیرون و دیده مردمان او را گشت به خانه شاهزاده شیخ علی رسیدند و از کار خود گاهی
بازند و بموجب ایستاد امیر اسمعیل را بریده بودند و بهرین قرب اسمعیل مهارت ساخته بود و سرچوب بیرون ماند چنان خواندند
که نیز از اسمعیل مانع آمد گفت که شاید سر کس را از آن میا و نیزند و بعد از قتل او سرش را از آن چوب آویختند چون شاهزاده
شیخ علی بر بغداد دست یافت سلطان حسین الدین غیر افتد الحیجان فرستاده پیام داد که دکن بلغه است و ما همه زور و

دقت از انجا یافت ایم و سلطنت انجا بسبب لطف بنور سید و رعیت پدر هم چنان بود الحال از سر واری که با ساسانی لشکر
کنه چاره نیست اگر تو خود بینائی خوب است و الا هم که را تو میخواستی بفرستیم و شاهزاده شیخ علی عثمان سلطان را قبول کرده
ایچنان را خوشدل باز گردانید و افسان خویش را با طبل و علم کوس و خراش و در اثب سوار از فرمود شاهزاده شیخ علی
ایم علی آقا که با کمال سیر حاصل مقید بود امیر الامراء خود ساخت و او از فیصل عظمت مهابد را سلطان علی باغ عاجز
پیر علی باوک را از شوکت سلطنتیه متعجب و خود گرد و پیر علی شاهزاده و دیگران را به اختیار نموده اعتبار جملا مورخ خود گرفت
و عراق مرآت قمر سلطان حسین بیرون رفت و سلطان حسین در سلطانیه قورنماخی کرده و از اندر اسراف اطراف دربار پیر علی
باوک شاهزاده شیخ علی برادر خود شورت خواست و دو مجلس به دیدار میبارین قرار گرفتند که با شاهزاده عامل آقا باشکر طرغ
مجموعه پنهان و پوشش نمایند -

در فصل خلیف سندنکو سلطان حسین عادل
آقا با سپاه عظیم توجه بغداد کرد و دیدن چون
بغداد رسیدند و از راه و شیخ علی و پیر علی طاعت
و لشکر کشیدن سلطان حسین بغداد و نهم شدن
شیخ علی ابن سلطان باو بس ایلکاتی نثار -

مقامت در خود ندیده سوخته شورت فرستاد عادل آقا خواست که سلطان را در تعاقب ایشان برد اما سلطان به پیش
بهر لب بغداد قبول ننموده و با خواص نماد بغداد رفت و عادل آقا به شورت روان شد چون تقاتلی فریقین رویارو افتاد خان
تاب نیارده و زلزله خیزید و عادل آقا در پیش ایشان در رود که بیان او و قلعه حاصل بود و کشیر گشت ترم و م بسیار و آب
گفت شدند اما قلعه محصور کرد و جنگ انداخت و شاهزاده شیخ علی ناچار شده بالا سوار بر آیه و آقا را پیش طبعیده
گفت که کشا چه طور کسانید از خدای تعالی شرم ندارید که مرا از ملک که پدر رعیت کرده بود بیرون کردید اکنون که در بیخ قلعه
دو زنج آرمیده ام در اینجا هم مرا نمیگذارید و ناچار مرا به پناه شاه شجاع مطلقه میباید رفت آقا شرمند و شد و مقرر نمود
شاهزاده به شورت قناعت کرده و زیاد طلبی نکنند و بعد از آن ملاجعت بغداد نمود و سلطان را به امران مقام گذاشتند و بگوشان
رفت و از انجا با سلطان رسید چون سبب اقامت سلطان در بغداد از او رنجیده بود و مردم رنجش با و شاه و سپه سالار معلوم
کردند عبد الملک حاجی و غیره و بعد از آن پیش شاهزاده فرستاده استدعای ترم نمودند و شاهزاده شیخ علی
بر سبیل تمجیل و تعجب نامستان متوجه بغداد گردید و سلطان حسین محمد دواتی و عمر قجاقی را بحرب مخالفان مقرر نمود و پیر علی
باوک در حلال بود و راوشکی ساخت سلطان حسین جبر بریده و توجه تبریز گردید و شاهزاده شیخ علی از تعاقب منع فرمود اما
از با محمد مردم بسیار جان دادند و سلطان به تبریز رسید و درین اثنا عادل آقا با شاه شجاع مطلقه و ملی شیراز و فارس
صلح کرد و دعاست که ری را از امیر ولی بیسود و شاه منصور متبرع نماید شاه منصور رسوای فرستاده از آقا معتقد است
و آقا نیز از تبریز آمد و گذشت که با آقا میخواستند و شاه منصور با آقا پیوسته بود و در دست مخالفان

وسلطان احمد ازین حرکت نهایت آزرده شد اما پکنه که وقت از دست رفته و تیر از کمان جسته بود الغرض سلطان احمد تبریز
رسیده شهر را بآئین نیکو آئین بستند -

چون بعد از واقعه سلطان حسین المیچیان ملول آقا با بنیاد
رسیده شهر را بدیده شیخ علی خیال تسخیر تبریز را با کفر گشته انگیز

روان شد و سلطان احمد نیز جنگ را پذیرفته شده در میان هر دو گروه محاربه شد عمر قیاح که در جرف انار سلطان احمد
مصفا و ایران که در پیش ازاده شیخ علی بیست و سلطان احمد از تقیه امر اینست مسموم شده از سرکه تیز عنان برگردانید و
به پنجهان رسیده و وزیران را برپا حضرت عمر بنحو ای علیا الرحمة با قرا محمد قراونیو ترکمان ملاقات کرده از و استعاضه نمود
نمود قرا محمد با سلطان قرار داد که مابرایه بادشاه سعی میکنند اما سلطان را باید که در جنگ هر جا که گویم ستاده مانند ابوطریق
تر اکتفا بکنیم و دیگر آنکه با غنائمی که با اسیر بدست آید که راکارے نباشد سلطان قبول این معنی نمود و قرا محمد با
پنجهان مرد و ترکمان بمرد و سلطان بخاسته سیصد نفر را یک تو شوناخت و هر تو شونے راسی دست نمود و در فراق وادکار
هر تو شون ده مرد و شیر گرفته تیر اندازی کنند چون دشمن را ایشان حمله کند بگریزند و ده نفر دیگر با مداد آن ده نفر سابق رفته
تا سیال دشمن از هم فروریزند و بر موافق تقدیر آید همین طریق قرا محمد شکر شیخ علی جلایر را با شکست و شیخی جلایر این
سلطان اویس بیلی سپهسالار را قتل میدهند و دهنزار نفر از نوح او کشته شدند و اموال بسیار بدست تر اکره افتاد
سلطان احمد تبریز رسیده بقیه سپاه بغداد را مشمول عوالم ساخت و عادل آقا بجز این خبر به تبریز روانه شد
سلطان خواجهمصدق الدین را رویلی را در میان آورد و با صلح گسترده و فعال خود و فاش را بقرا محمد غدار بست و دختر قرا محمد را
را بقصد خود آورد و ازین قرابت سرتر کمان از فلک افتی و دگر گشت و عادل آقا قصد تبریز نموده خواجهمصدق الدین را برآ
اخبار نزد بادشاه فرستاد اما سلطان احمد خبر اندیشی آقا اغماذ کرده خواجهمکچ و مولانا شمس الدین بجزایر اجبست و درخواست
مهر و پیمان موثق بامیان فرستاد چون آقا نزدیک شد سلطان غروق را بقصد قهر فرستاد و خود به اران و موغان رفت و
عادل آقا در اوجان آمد و بضبط ملک و مال پرداخت و عازم اران شد و به مدد پسر شیخ امیر خوشنگ حاکم انجا برآیست
صلح از جانب سلطان آمده سخن برین قرار داد که آذربایجان تعلق بسلطان احمد دارد و عراق تعلق بسلطان یازید
و عادل آقا در عراق عرب شریک باشد و در غم و دیوان از قبل بسلطان بماند و دیار مد و آقا بسلطانیه گشت و بر سخن
بغدادیان فرغیده تورسون پسر خال خود را بضبط بغداد فرستاد و در آنجا خواجهمصدق الدین را بجزایر و دیار تورسون را برآ
بغداد و دیار میان شیخ علی بغداد رسیده چون همایون را با کسب امیر اسمعیل را کشته و قتل گشته بودند و احوال
تورسون رفت و تورسون ایشان همه را از هم جدا میداند و ملک را با رت کرد و دهنزار تومان از منزل او یافتند و
غزیه که جهت عادل آقا جمع شده بود و غایت شده اینگونه شد و به خواست و تورسون از بضبط بغداد عاصی نامه

سلطان احمد محمود رسیدن این خبر را بخنداد و رفت و توسون از راه یلعقوبیه فلز و زر و آغز گرفتار شد و نه خواجہ قوام الدین
 کشته شد و امیر علی و مندودی و توچی و سلطان عرب اندیشه نذر با سلطان نموده بودند سلطان را علم شد ایشان را
 به یاسار ساند و شاه منصور را مد کرده به شوستر فرستاد و شاه منصور آن ولایت را بسلطه خود آورد و دیگر با سلطان کار
 نداشت و سلطان احمد بهار سنه شمس و شمسین مصعبایه خواجہ یحیی اسمانی را در بغداد گذاشته به تبریز رفت و امیر عادل آقا
 نیز با غلبه تمام متوجه به حرب او گردید و در مدخل بغداد با همگر رسیدند و قتله سخت و آتشده و پیچ یکے غلبه کلینی یافتند از
 همگر جدا شدند و سلطان احمد را گرفت و آقا به سلطانیه برگشت و بار و گر سلطان شکر سحر کرده زربخان رسید و عادل
 آقا سلطانیه را بمحافظان خود سپرده و خود بهمان رفت و سلطان بایزید همراه او بود و المی پیش جلال الدین شاه شجاع شکر
 فرستاده و شجاع دانست که جمیل بایزید یکبارگی با سلطانیه تسلط خواهد یافت سلطان را نوید داد و داده خود بخیر فادان رسید
 و سلطان بایزید و عادل آقا باردی او پیوستند و سلطان احمد نیز المی شاه شجاع فرستاده پیام داد که بایزید بایزید است
 هر چه خواهد میدهم اما عادل نوکر من است و با منی شده که بدان دولت آورده است و او را بجزیم حرت راه نباید داد و شاه
 شجاع خواست که سلطانیه را بنام بایزید بگیرد و بدین اندیشه حکم فرمود که هیچ کیسه از اهل اسلام آقا نموند و همه بخدمت
 سلطان بایزید حاضر باشند و سلطان احمد نیز بد لون سلطانیه رضامند شد و به تبریز رفت شاه شجاع اکثر ارامه فارس
 سلطانیه فرستاد تا اختیار قلعه سلطانیه فارسیان را باشد و محصلان جهت تحصیل اموال مقرر کرد اما عمر قیاق و محمد شید
 ارامه دولت جلایار ایشان را در قلعه راه نداده به فرود آورد و زندانک ملوفه و غلوفه فرستاد و فارسیان ناچار شده به تبریز رفتند
 و سلطان بایزید و چند روز عمر قیاق را قتل کرد اما ارامه دیگر از قشون شده که بخدمت سلطان احمد جلایار رسید و سلطان
 رسیده و قلعه را گرفت و پس خود شاهزاده آقبه قارا کرد و ساله بود بکوکوت آن مقام نصیب فرمود و مهاجرات آنجا شیخ محمود
 جاندار نهاد و چوپان توچی را کوکوتی داد و سلطان بایزید را هم راه خود به تبریز برد و بدین اثنا المیچان شاهزاده گلدوس
 صاحبقران امیر تیمور گورکان بلاس رسیدند و سلطان احمد مقرر نمود که المیچان او را در بغداد بیاورند و خود نیز متعاقب المیچان
 ببلنداد رفت اما عادل آقا بعد از رفتن پادشاه به سلطانیه رسید و جمیعته گرد کرد و سلطان احمد را در تبریز آرمه امیر
 بیسود از مصادرات افواج صاحبقران از بلاس رفتند نزد سلطان آمد و سلطان او را به دوا لطف بسیار بخشید فرموده به امیر
 سستیای سلطانیه فرستاد اما عادل آقا را به نوع که تواند در دام آورد و سلطان احمد در تبریز بخورشده خبر فوت او را مطلع
 شائع شد و عادل المیچان ملک سلطان شکر سحر جمع آورد و محمدین اثنا حاجی سلطان آزار با حاکمان بطور مخالفت و در رسید
 آقا لطف الله و اما خود را بر شمشیر خون برادر فرستاد و حاجی سلطان کین کرده چون مخالفان با و لهجه شغل شدند بر ایشان
 تاخت و کشت و خون بسیار کرد و بقیه سیف غائب فارسی سلطانیه برگشتند و حاجی سلطان امیر سستیای قلعه سلطانیه را
 محاصره نمود و نیز امیر ولی پیغام آقا داد که من از صدر لشکر بلاس پناه بادشاه آورده ام و بادشاه مرا بر تاخت داده

اکنون تریا یکدیگر بیرون آئی تا با اتفاق استر اباد را از لشکر برلاس گیریم علل آقا ازین میان خندید گفت که سر بر او نام
 بر مرغ و گرنه که مقدار بلند است آتشباد پنجاه هزار مرغ و غول در استر آباد و هزاران ساکن اند و صاحبقران
 بادویت هزار سوار گزین بر آواز در را و از لشکر شصت است سرودا تا با وجود اینهم چگونه خیال تواند بست که از
 من تو چیزی خواهد کشود و سبطی که عتاب پر بریزد و از پشت لاغری چه خیزد و شما میخواهید که مرا بفسانه فیض
 سزگون سازید اما ازین جواب مالوس شده و جنگ و حرب سعی نمودند تا بامیر ولی با جرات و مدتی فخر رفت
 از هر گونه سخن میگفت امیر سننای شاه وقت که امیر ولی را حکم شد که از دو قلعه بر خیزد و درین ازین اتفاق فساد عظیم بود
 خواهد شد و سلطان اصلاح اطاعت رفق ضعیف و بقیه عیال و ارض هوس اندا کرده و سلطان خواهر و عاقل را با پسر عادل
 آقا فرستاد که امیر حسن ابن عادل را نزد پدر رسانید و حالت آقا نموده او را همراه گرفته به تبریز میآید و چون این غایت تأمر
 مارا آقا نیز بدو امیر ولی به تبریز بدو امیر سننای بجای آورد و عادل تا جوابی نداشت و امیر ولی برخاسته به تبریز
 رفت و امیر سننای بجای صاف مشغول بود تا گاه امیر سننای نیز ترک محاصره کرده باز برای جان رفت و سبب او آن بود که
 رسولی از پیش تو قشمش خان از یک نزد سلطان میفرستد چون معلوم نمود که صاحبقران در ری قتل شده و امیر ولی فرار
 شده به خان عرض داشت که عرض نمایند تو قشمش خان یکا اعلان و بخشی خواهر را با پنجاه هزار سوار فرستاد تا بدرسد
 رسیدند تا فاضلی رسول او در بغداد رفت و سلطان با جلاله فضل که همراه او بود و فرستادش باخته فاضلی فضل به جهت نمود و همین
 صورت را بنامش مخالفت نموده خان یارین داد که اولی در بند ملک سلطان در آمده او را گرفتار سازند چون خروج از ملک
 به تبریز رسید امیر ولی بگریخت و تبریزیان را از دیکان رایل نشاند چون بدید که کشته اند دیکان شهر را گرفتند و قتل و غارت و بربادی
 نمودند و کشته و هب تبریز قتل و غارت او بود و تاریخ نازنین تبریز و او دیکان بعد از قتل و غارت تبریز کشته شد اما عادل آقا
 به آن رفتن امیر سننای از محاصره خلاص شده و در غوغای الحجه سنه سبع و ثمانین و سبعمایه بر سر حاجی سلطان ریخت امیر حاجی و آثار
 نقشه شراب بخورد و چون این خبر شنید شمشیر گرفته روئے بخلاف آورده و چندان جنگید که کشته شد +

ذکر لشکر کشی صاحبقران ممالکستان امیر تیمور گورکان براسن عراق عرب و سیبعمایه صاحبقران
 عجم و بیرون آمدن آن ممالک از تصرف سلاطین جلایر ایلیکانی یک قلم

بایران زمین لشکر کشید و سبع صاحبقران رسید که سلطان احمد شکریا جمیع آورده از بغداد و تبریز آمده است صاحبقران
 شاهزاده میران شاه میرزا را با غلامی تعیین کرده و خود نیز از عقب در حرکت آمد سلطان احمد ازین خبر حکم العود احمد خوانده
 به بغداد برگریه و صاحبقران امیر حاجی سیف الدین را بجای کشی او فرستاد چون امیر سلطان رسید سلطان احمد اقبال
 گذشت بدو رفت و درین جنگه الیاس خواهر پسر امیر شیخی بیار که امیر اعظم لشکر صاحبقران بود و فرخی و دماست

برلاس را در بخوان نیز غریزی بسیار دست داده و صاحبقران ایاکوتور را بسلطانیه فرستاد تا احوال و افعال عادل اناکاکم
 او بعضی سارق عادل و لایق ضبط کند و عادل اناکاکست که صاحبقران و تنبوی نماید چون بخبرگاه فرستد و بطلب
 او را گرفتند و قماری اینان قویسین سرش از بدن جدا نمود و بعد ازین وقت اناک صاحبقران بار و در سینه خمس و تمسین
 و سبعمایه بجزی از فارس به مغان آمد و سلطان احمد حضرت شیخ الاسلام عبد الرحمن اسفغانی را بر سفارت فرستاد که کن
 بنده و خدمتگار ما یا را سه آن ندارم که خدمت حاضر شود صاحبقران میخواست که سلطان احمد روس منابر خطب
 باسم میافش خواند و موجوده نایر را بلبق شرفش سازد اناک در گذرد و با چون المیجی این سخن به زبان نیاید
 صاحبقران در سینه مذکور توجه بفرموده چون بر سر ارا را فرستاد حضرت ابراهیم عی قدس سره الغیر رسید از مجاوران او را
 که کبوتری است خبر لشکر میگانه به بغداد پانیده ایم و بارو گستر دیگر را که تسلی خاطر سر داده است سلطان احمد احوال و
 افعال از جمله انظار رفت و خبر رسید و متعجبانده شد چون صاحبقران رسید سلطان احمد برگشت و امر او را به او افتاد و بایستی
 از سرداران بادرسید و چنگیدند و سلطان احمد از آن معرکه جان بدر برد چنانچه فصل این کوائف در نزد صاحبقران گذشتند
 چون سلطان احمد از بغداد بجانب حلب گشت سلطان توفیق
ذکر باز آمدن سلطان احمد جلایر و بغداد
 والی مصر المیجی فرستاده پیام داد که باینده و خدمتگذاریم ملک

مال هر حکم نکست و اردو چون بادشا به قرب مصر رسید سلطان احمد استقبال کرده و صدوی اسپ تازی وی را بمنزرت لغبت
 پیشکش کرد و بجایه لاین فرود آورد و بعد از چند روز شکسته است به راه سلطان احمد جلایر کرده و او را گسیل فرمود چون
 سلطان جلایر رسید معلوم کرد که صاحبقران سوخته و شت قباچ نهفت فرموده است ازین خبر شایان شده و هران مغرور
 بسیار نموده و خص سخت خواجه و سبوری بغداد را گذاشته به بصره رفت و سلطان احمد در سینه تسع تمسین و سبعمایه
 بار و کربخت عراق تنگم گردید و صاحبقران بار و در سینه انشین و ثمانمایه بجزی را که تعجبا بران عراق آورد چون
 شانزده میران شاه میرزا در سینه مذکور و خدمتاشکر به بغداد کشید بقصد آنکه سلطان احمد جلایر را که بر راه نهاده به بخوابد فرست
 و بغداد به محنت دست افتد چون سوخته استان بود و سلطان احمد به است که سوخته استان محاصره میکند و تمام انستوار
 داشتند و همین اثنا وزیر فرستاده و انشد و شاه نهاده برگشت و سلطان طاهر بن سلطان احمد را از قلعه النجفی سلطان خمر
 برلاس محاصره نموده بود و در گلبین خان حاکم گرجستان جبهه را از گرجیان بمدد او فرستاد و سلطان خمر با چار شده از محاصره قلعه
 النجفی دست کشید و از دو قلعه بجایه است به تبریز رفت و لغیران شانزده میران شاه پسر او را که میرزا باطنه اناکاکست
 که بر عبد و سلطان خمر برلاس رسید اما چون گرجیان بمدد و سلطان طاهر جلایر رسیدند طاهر به پتلهار ایشان از قلعه
 فرود آمده به ایشان پیوست و با لشکر برلاس محاصره نمود و صاحبقران امیر تیمور گورکان با استعلا این اخبارات
 پریشان غرمت ایران و عراق فرمود و دو اردو روان گرجیان بر آورد و امیرزاده رستم را فرمود تا به عراق یورش

نمایاں علی قلند گنجیت دین داد و سید ملازمتی اگاہی داد و بعدین انامیر شروان شاہ کہ صاحبقران اور اکھوت خان
 دادہ بود اموال بسیار از تنملان کن دیارستانندہ بلخداد وقت و سلطان احمد اور اغزی داشتہ شروان شاہ مبالغ
 خطیر ہر یکے انامور اور اکین دولت داد و خدمت ہائے وفاق تلغ خاقان نیز بجائے آور و حسب اتفاق فہرست این مضم
 برست سلطان احمد قباد و سلطان احمد کہ از خوت صاحبقران دروازہ ہالتہ بود و نہایت تمہیم شستہ و امرائے
 خود را بہ تاخت قوم دیران فرستادہ بود ایشان شال پوشت کہ شروان را گردن زدہ سرش بفرستہ و شروان شاہ
 بیعت امر تاخت قوم مذکور رفتہ بود و حسب الامر مقتول شد چون امر بہ شہر رسید و سلطان احمد کہ مبالغ ہا بنام ہر یکے
 در فہرست دیدہ بود تو ہم از ہم بجا ملا آورده کیے را از امرائے خود خلوت طلبیدہ گفت کہ فلان امیر کہ پروردہ من است
 با من دل در گون کردہ اگر ترا دوست کنم بیا تو ہم چنان کنی و آن امیر قسم ہائے غلامی زبان آورد کہ اگر از من مکر می
 سزند اختیار بیا دشاہ است اما مارقتی دیدن دارم از خدمت بادشاہ خود را معاف خواہم داشت سلطان احمد اور
 بر امیری مامور کرد کہ اورا بیا سارساند اموال اورا بگیرد چون از ان فارغ شدہ بونی دیگر را طلبیدہ بکن مو سیکر
 برچین طریق وہر ویر کہ میسر شدہ یک ہفتہ و دہن کرکس از مردم نامور خود را بہ کشت روزے کہ سلطان ندیمان عمران
 خود را بہت خود گردن زدہ از قصر انداخت و شیر بہت پائین سے آمد فرشتہ بجنور اور رسید گفت کہ فلان فلان
 کس را کشتیم بفرساید کہ نیکو شد باید کہ کسی بادشاہ زندہ باشیم کہ ہم دیگران سہل است سلطان در خندہ شد
 تیغ از دست بینداخت و اورا ان داد و فاقا خاقان کہ خاک او بود و ہم اورا ترمیت کردہ بود فرمود تا باشی برو کہ او
 نہاد کہ شندوزان و فرزندان فخرنگذاران را اکثر بہت خود کشتہ در جلا انداخت و بعضے نویسند کہ وفاق تلغ
 خاقان را بعضے از اہل حرم کہ کشتی نشانیدہ بواسطہ فرستادہ در راہ ملاحان باہر او ہمہ را غرق کرد و انحضرت سلطان
 بی رحم از خلل مانع ہمہ را و فخرنگذاران خود را بہر نوع کوا کشت گشت و در رالتہ تبشست و دیگر کسے را پیش
 خود راہ نہاد جسے کہ باورچیان آتش خاصہ بختہ کہ نینیا فخرنگذار سے دادند و سے زندہ کسے را پیش او بار نمود و
 بعد از مرصہ باشش کس از عمران کشتی شستہ و از دجلہ گذشتہ روسے بہ راہ نہاد و با شقام قرالوسف قراونلو
 ترکمان روانہ شد اما باورچیان کہ از رفتن او آگاہ نمودند تے بر طریق سابق آتش را بختہ بجائے معہودے نہادند
 و فخرنگذاران را آن نعمت مفت بہت آمہ میخوردند و کسے را از رفتن او خبر نمود و سلطان احمد بہ قراوسف پورستہ
 اورا ہمہ را خود بلخداد آورد و آنسے آب ایشان را منزل دادہ خود بہ شہر رسید و چندان اتمش دانندہ ایشان داد کہ
 خیالی عارت اندل بیرون کردند چون در او خرسنہ آئینہ نما نیامی سمی شد کہ رایات نصرت کات صاحبقران
 امیر نمود و تو ہم بلخداد شد صاحبقران عزیمت روم دارد دانست کہ دیگر راہ برآمدن برائے او نخواہد بود لاجرم عالین
 جوارہ و اموال را گرفتہ عزیمت شام نمود و قراوسف نیز ہم راہ او چون بجلب رسیدہ تیموتاش والی آنجا با امرائے شام

بحسب ایشان بیرون آمد و منها آراستند سلطان نیز پادشاهان و شاهزاده متصرف علی بادشاه و سیاهوش و شاهین
 و فرخ و فیوهر و کجایر و یاسلی و تاتو و نیلور و چرس و سدا لیا س قاسم لعلی که ترا که منها آراسته محاربه سخت نموده زور
 احوال شامیان بشام گشت رسید و لشکرشاه منزه گم گردید و اموال بسیار بدست سلطان رسید چون سلطان قوت و کثرت
 معاصر و طلب نداشت بجانب روم روانه شد و در نواح بهشتی در میان سلطان قرا یوسف ترکمان خماره پدید آمد و
 قرا یوسف از کجایر و خلف نمود اما چون سلطان الغازی الیدرمه یازید خانی قیصر روم از آمدن سلطان احمد گهی یافت
 بنفس مبارک با استقبال او برآمده و شراط تطبیع بجای آورد و یکبار گردانرا کشیدند و سلطان الیدرمه یازید و یوسف پادشاه
 آراسته کوناهیه را بر کسب مصارف سلطان تغریز و روم و سلطان احمد خیدر و بعضی طرف گذرانیده و قرا یوسف نیز از
 سیل لشکر بلاس از جانب سبجاشده پناه سلطان المعظم برد و سلطان او را نیز مشمول عوالت خوده آتی شهر را بر کسب
 مصارف او مقهور داشت اما چون صاحبقران لشکر به بغداد فرستاد و فرخ نام امیر سے از امرای سلطان و در انجا بود و امیر علی قلندر
 از سندی و جان احمد از یقوییه و فرخ از جل و دیو کایل از رجب بن قنق شده با امیر زاده رستم خنکیده و منزه شدند و فرخ و یوسف
 متوجه شدند بغداد را که از سلطان احمد با مومر که اگر صاحبقران بیاید قلعه را با و بسپاریم چون صاحبقران از ولایت شام
 یازگشته به بغداد رسید و منزه بغداد را از زیر جانب فرو گرفتند و بالاخر بغداد مفتوح شد و خلق بسیار قتل شدند چون بهادران
 بسیار در محاصره تلف شده بودند و فرمان شد که هر یک سر بر سیاه و در بدین سبب تیغ لشکر صاحبقران آغاز فرستاد کرد
 از سر کشته گشته گان میناره باران افتند و سادات و علما و صلحا را امان دادند و انبیا و ساجد و دانش و خواف و دیو کجایر
 با خاک برابر ساختند و این عهده در کشتن بنه بنه عزمه و قیقه سه ساله و ثمانه و اقصیه و سلطان احمد یزدان که صاحبقران
 بر سلطان روم نظریافت از ان دیار برآمده مبارک شام تافت و سلطان صهرایشان را موقوف ساخته خبر بیا میر و خوار
 میفرستاد و صاحبقران یر لایق فرستاد که قرا یوسف را بنده از بند جدا کرده و سلطان احمد را بنده کرده و بنده رسید و در مجلس شام میان
 قرا یوسف و سلطان احمد مخالفت و محبت و افتخار و در آن هنگام قرا یوسف را پسر پیداشده پسر به بلای نام سلطان
 احمد و او از فرزندی خود گرفت و نزد خود نگاه داشت و با یکدیگر عهد بستند که اگر خلاصی یا بنده قصد یکدیگر کنند و بریزان
 قرا یوسف و یزدان از سلطان باشد قرا یوسف شصت و خواب دید که در مجلس صاحبقران حاضر است و آنجناب انگشتری
 از دست مبارک بدو داد و سلطان تعبیر کرد که بر یک از ملک صاحبقران تسلط خواهی شد اما در همین وان صاحبقران
 وفات یافت و از خوش نصیبی این امیر الامرای شام با غمی شده و فرخ شاه سلطان صهر امیر خود و روم و فرخ و یوسف
 کرده و سلطان احمد و قرا یوسف ترکمان را از منس بر آورده و شمول عنایت ساخته و ایام صلح هزار نفر و اسب و اسلحه
 و زلفه سلطان احمد و قرا یوسف داده و قرا یوسف که هر یک با انصاف کس لازم باشد اما از روم سلطان احمد در انجا بجز
 از زندگزاران چند کسی نبود و سلطان هر ساله از زندگزاران جماعت داد اما از قرا یوسف و قرا یوسف ترا که بسیار در آن

ولایت طالع بزرگى در بروج مشغول بودند و الاوغ ایشان را جمع کرده با عهده و راست و بادشاه اورا مشغول
 عنایت فرمود چون از مدینه آمد که بجزایات رسید و در میدان چوگان که بعضی از اعیان جلالت و جرات ترکمانان دیدم
 بر آتش حد و طبعی گفتند که ترکمانان از مرکب بزرگ آمده میدان را از سنگ کلج صاف کنند و ترکمانان قبول کرده و
 تراویغ نزد بادشاه صرفت و کلمه چپ با و گفته با هم بسیاران بیرون رفت و از مدوه و صرب و آن آمده تا کنار فرات
 غارت کنان رفتند و در دیار بکر رسیدند و قلعه و نیک را گرفتند اما سلطان احمد قوت نداشت که این چنین بر آید یا چاه
 بختر در دیشی از صرب بیرون رفت +

و از آمدن سلطان احمد ایلیکانی جلایر در بغداد و شستن بر شتر حق عرب چون سلطان احمد از
 و بدست آوردن تبریز و نهایت آن بادشاه الاثر از بقدر خالق العباد

از آنجا دیار بکر رسیده بکسوف و بگوشه شسته آنک اندک مردم را و گرد آمدند و سلطان در روز غنی می بود و مسیت
 آمدن او در عراق عرب و مجسم شیعی یافت چون حکومت تمامت اوس ملکوخان یعنی ایران عراق عرب و عجم بر شانه زاده
 عمر میرزا سیه صاحبقران مقرر بود و ابابکر میرزا برادر او در بغداد متکین بود و از بدلتابی عمر میرزا اول امیر جهان شاه بلاس
 که صاحبقران او را بپای لاری نصب کرده بود و در فساد و باهی چنانچه گذشت کشته شده و عمر میرزا ابابکر را از بغداد بومده
 و وجه طلب بیهوده ساخت و تمامت ملک او بهم برآمده و در خواص اعیان را مجال قامت بغداد نمانده و از بغداد بیرون آمده
 بشانه زاده عمر میرزا و سلطان احمد جلایر نایب الرام با مدوه چند در بغداد آمده و حکومت شست پس از مدت و در ظاهر
 بارگردد و بغداد برپا می آید چون خلل کلی در کار دیار میرزا عمر پیدا شد چنانکه نوشت شد سلطان احمد عهده تبریز را خالی
 دیده با جمعی از مردم که برگرد آمده بودند در اواخر عمر مستضع و ثمان نایب میرزا سلطان احمد در تبریز رسید چون قاضی
 عماد الدین تخریب قلعه النجفی مشغول بود و سلطان از او پرسید که چرا این چنین کردی قاضی دانا جواب داد که چون نشان
 دولت جلایر بر آن مواضع استولی بودند و نخواستم که آن جاسوسین بر پناه ایشان بکار آید اکنون اگر فرمان شود آباد
 نمایم سلطان را خوش آمده فرستد و باره دینی قلعه مذکور بنا هم گام بخوان و اران و خوی و ختلان بکس تسلیمت و قاضی
 نوشت و در مرضی قلعه آن بود که دو صد نفر موقوفه محافظت آنجا از عهده صاحبقران مقرر بودند چون سلطنت بشانه زاده
 عمر رسید و خلافت را از بسبب قلعه مذکور نقصانات بسیار رسیدند قاضی عماد الدین با میر جهان شاه بنجاه هزار دینار
 داده اذن گرفت که قلعه النجفی را خراب سازند و الغرض سلطان احمد را بکار ملک استولی شده اما چون پیشتر و عشرت و بچه
 بازی که بجز بازی بسیر سلطان شیخ او را برت و ادب علی عرب امر است و امر افضل بشانه زاده ابابکر میرزا فرستاده از نزد
 قدم نموده و سلطان احمد خبر یافته هر دو را تعقیب کرده و بیکرام و حکام ولایات را اجازت نصحت داد و چون شانه زاده

ابابکر بن زید یک رسید سلطان احمد تبریز را گناشته ببلند رفت و بعد ازین قتل یوسف تبریز را کشته شد اما وقتیکه امرای عراق
 از خبر قتل یوز با بجان می آمدند شاهزاده علاء الدوله جلایر این سلطان احمد را بخود ماکم نموده بودند چون بجای آن
 رسید و استر آباد و مادران میر بادشاه یوزنجری بحکم صاحبقران حکمرانی میکرد و خواهر علاء الدوله در عقد او بود
 علاء الدوله باو خبر فرستاد که این جماعت زروال بسیار همراه دارند میر بادشاه بالشکر راه برایشان گرفت و امر حال
 افعال گناشته تبریز و رفتند علاء الدوله چند روز استر آباد مانده نزد قزاق یوسف رفت و قزاق یوسف او را معظم
 داشت و گفت که در میان من و پدر تو عهد و پیمان شده الحال تو تبریز را گناشته ببلند بردی و هرگز نتوجه تبریز
 نشوی که اگر ازل آنجا ترا خواهند فرغیت و مباراکه واسطه محبت قطع شود اما علاء الدوله به تبریز رفته حاجی کوچک ماکم
 آنجا از جانب ترا که او را بند کرده نزد امیر قزاق یوسف فرستاد و امیر قزاق یوسف او را بحبس بازداشت و سلطان احمد رفت
 گریز از بند او خزان خود را طاعتی مخفی بناده بود و الحال چنگ آورده و تعمیر شهر و حصار بغداد بکار برده ایلمچی نزد قزاق یوسف
 فرستاده پیام داد که دربار آئینه که موقوف بمقتضای امانت باشد در میان تو نزول نمایند و علاء الدوله را بپنج
 یا دوازده و قزاق یوسف ازین حرکات استشمام رکنه اتفاق نموده اما از میان خود نقص عهد مناسب ندیده سلطان
 احمد و دربار بهمان رسید و با پانزده توغنون قلعه سلطانی را محاصره کرد اما بسبب بغاوت او پس نام فتنه که یادش
 او را پسرخواندنا کام برگشت و او را از میان برداشت و سال دیگر که امیر قزاق یوسف بواسطه استدعای امیر لهرستان
 و تعرض قزاق عثمان برآورد با بجان متوجه انصوب شد و شاه محمد سیه خود را در تبریز گذاشت سلطان احمد و محبت او از
 اعراب و ترا که و اگر او غیره که به بسیار صبح آورده و محبت تبریز نمود شاه محمد با جمعی این خبر بخبری بگریخت و سلطان
 در غره برج الاول سه شلالت و غشتر نما میزد و تبریز میرید شهر را آیین بستند و سلطان احمد بشوکت تمام در شهر رسید که
 تخریب حد قطار شتر خمیه و سرکاره و دیگر افعال افعال او بر میداشتند و بکها به اسپان استرآن و شترآن از
 کیمناه شاهی او بودند و تقو زاسپ با زین صرع پیش او بطور کوتل میدوانیدند و بر سرش چتر سه صرع زلفیت و مرغی از
 طلای استخر بر چتر بود و در سه چون بجهت مصفور و روان مرغ تعبیه کرده بودند و بکها به پیش بهای تاج او بود و بکها به
 مثل او ندیده و شاهین آقا به دست راست و بلند آقا به دست چپ و دیگر امرا غلام بودند و پیش و قفسه بادشاه
 بقدر یک تیر تیراب پنج سوار بود و عقب ایشان جماعتی از حسینیان با جامه های زلفیت و اسلحه صرع می آمدند و در سکو
 بر سر سلطان می پاشیدند و پائے انداز قیمتی زیر سیم کب میکشیدند الغرض سلطان بسیار و سالمان بسیار داخل شهر
 تبریز گردید چون قزاق یوسف از بخان رانج که خبر استیلا سلطان بر تبریز دریافت و امر خود را گرد آورده شورت
 کرد و همه را به بار محاربه قرار داد و در سه همراهی قزاق یوسف و گندانی عظیم خود نزد قزاق یوسف سوخته تبریز را مانده شد
 سلطان احمد نیز اسباب متعارف را راسته بالشکر خود مقابل شدند و میان هر دو گروه محاربه عظیم واقع شده و طاقت به دوامت

مایهت نفی هر بخوانی بنزد من و زکمانان لغز یافتند شکر سلطان تفریق و پشیمان گردید و سلطان تها و در هر که ماند تا چنان
 حنان گردانید و زکمانی در هر گاهم قرار پدید رسید و در هر پاورخی نموده از اسپ انداخت و سلاخ و جامه از او
 گرفت و او را نشاء گذاشت و سلطان در سوراخ باغی که آب از آن بیرون می آمد رفته نشست و کفش در دست
 برد و رخت جو بر آینه نگار و جنگ میکرد و اسپ سلطان را نشاء و از رخت فرو آمد و پیش سلطان رفت پرسید
 که ای بادشاه عالم این چه حالت است سلطان او را گفت که خاموش باش که مردم مادر اطراف و شهر بسیار اند چون
 شب شود ایشان پیوندیم و ترساجامه و زر را بابت لاقی کنی چون بپایند از سر لغو میره را بپوش و حال بپوشانند نمایم و
 و کفش و در عهد ستانده بخانه رفت و این را از پیش زن خود و کشت زرش او را گفت که میان ما و لغز و لغز و لغز
 و ایضا و عهد سلطان را مدتی میدادست و قدر را به نسبت گذارتن خرد مندی نیست و ترا بخدمت سلطان
 رسیدن و ایضا و عهد خواستن تعذر خواهد شد باید که در حال قرا یوسف را ازین حالت خبر دهی که رعایت نیکو بینی
 آن مرد و پیش امیر قرا یوسف رفت و حالت را گفت و امیر را این سخن باور نیامد و کفش و زراهار نمود و بختان را بلبید
 تا سلطان را بنمایا و قرا یوسف بختان خود همراه او فرستاده و آنها را سلطان را از سوراخ مذکور بیرون آورد و زند سلطان
 سر زن بود و عاقل که به سرش نهاد و پیش قرا یوسف رسانید و اول قرا یوسف بر پله خواست و او را به پهلوسه خود
 نشانید و با سلطان خطاب کرد که تو بار خست و یار کردی که با من بر عهدی کنی و از این چنین حرکات نمودی و از این
 زبانی بسیار او را رسانیده و وصف لغال نشانید و زور را نه فرمان تفویض کرد و با بجان آید و زور نیاید و بوزن از این
 تکلیف و افد که چنانکه تو بر عهدی کرده و تبر را زنده نگرفته بودی الحاح در دعا و شامش نهاد و باید سپرد و او را محمود
 که در تاشان نشانید و از آن جلایر او را لرسته دولت جلایر نوشت که کشگاه بغداد را به فرزند خوانده خود بنامش اید و
 از زانی در دست بایم باید که یا بپارنده خلاف بختند و قرا یوسف با نفعی که محمد شاه را بپایند روانه ساخت و امر را
 عرب و غیره را اگر گرفته بود امان داده و در کتاب پسر خود روانه کرد و سلطان گفت که اگر چه تو چند بار قصد جان و مال من
 کردی اما من ترس نمی کشم اما پسر بلام غناست سلطان گفت که تو خاندان جلایر را تها کردی و امار و اعیان این خاندان را
 کشتی و اکنون می خواهی که امیر قرا یوسف را بفرستی و پیشکش کنی و امیر قرا یوسف انداخت و گفت که بزنگی این مرد و قصای
 بسیار است امر را عراق بفرست که گذارتن سلطان هیچ وجه مناسب نیست اما امیر قرا یوسف جواب داد که من عهد
 کرده ام و قصد جان او نکنم اگر بعد از سلطان در قصد من می نمایند بغیر من نمی دانم هیچ نخواهد شد اما پسر بلام گفت که
 سلطان چند کس را بغیر از تو بغیر نکرده است و ضمان او مانع از آنکه اگر امیر قصد او کند حمایت سهم مناسب نخواهد بود
 امیر قرا یوسف ساکت شد اما سلطان را به دست قاضی شیخ ملی بردند و خواجیه جعفر تبریزی و دهی و دهی نمود که سلطان
 احمد را در راه با نجات کشت بالآخر با لشکر امیر قرا یوسف بکشتن سلطان رضاداد و سلطان احمد کشته شد و

بهر سلام بدین حلیه که مردم را موت سلطان متحقق نیست نقش او را در در سینه خواجه شیخی نهادند و بعد از سه روز او را دفن
 کردند بعضی از فرزندان او که همراه بودند و اسیر شده بودند بقتل رسیدند و شاهزاده علاءالدین مقتول شد و شاه
 ترکمان بغداد را محاصره نمود و بعد از یکسال و شش ماه که او را و مغار سلطان بکشتی نشسته گنجینه بغداد را متصرف شدند و
 دولت جلای را بنقش آمد رسید و شاه اول و سلطان احمد بنزاده آق قو قاپو و علاءالدول بودند که شش شش نفر را با خبر
 سلطان احمد چون بخاقان معید سلطان شاه رخ گورکان بهادر بپادشاه ایران و خراسان و ماوراءالنهر رسید از خواجیه
 عبدالقادر گوینده که مصاحب سلطان بود پرسید که برائے دست خود هیچ گفته نخواهد بدیدیم این رباعی تاریخی گفته بود
 علیه نشانیده بغیر سائید عبدالقادر زردیده هر دم غریز + باد رسپن غیث بلای گریز + کان هر سپهر
 سرور را ناگاه + تاریخی وفات گشت قصد تیریز + اما سلطان احمد پادشاه نهر مندر بن بر بود و از زنان آبا و
 اجداد او و فضلا و علماء در و را جمع بودند نوشته اند که در در سلطان حسین برادر سلطان احمد انیس الدین که با جمال
 الدین تغر از وزیران بودند و لغز سخن غایت متعلق میگفت روزی که با شعله را از در آن خود پیش نفر و تار که چند
 خوارگاه طلب مغول را خواجیه آمده پیام داد و خواجیه گفت که در ملجمین با خندان ملین نماند که معصیان بنای قیام بر سر بیع
 کنند مغول نه فبیده بار و اگر گفت که یک میان تیلای دلیعی امیر کاه مے طلب خواجیه گفت که اعاده عبارات از عادات
 اولوالالباب بعید است یک از ملازمان خواجیه مغول گفت که اگر هزار بار کاه خواجیه طلبید خواجیه بهین لغز سخن خلق
 خواجیه گفت مغول ناچار بازگشته خواهد کرد و پرسید که کاه آوردی جواب داد که هر چند از خواجیه کاه بطلبیدم و تر آن
 میخواند اما سلطان احمد اشعار عربی و فارسی نیکو گفته و در تصویر و نقاشی و شباهتی و خاتم بندی و غیر ذلک هنر ماهر بود و
 باین همه سفاکی بسیار وزیران داشت حضرت خواجیه مس الدین محمد حافظ شیرازی رحمه الله علیه معاصر سلطان بود و
 ذک خواجیه از نهایت شهرت محتاج بیان نیست کلامش از شرف فقر پاشی دارد و سخن او بس عالیت خفاقی و معارف
 و سیر نکته پنهان نموده و قبولی که سخن آنجناب راست تا مرز تاریخ یکے را میسر نشده و سلطان احمد بلا رنبت خواجیه
 اعتقاد بسیار داشت و چند آنکه حضرت خواجیه را طلبیدی و وعده تفقد و رعایت دادی و خواجیه پائے در و امن قناعت
 کشیده میرفت نوبت پادشاه نامه فرستاده پیام داد که آرزو مے آن است که حضرت و یغداد و قمر خجری را بنیاد با جمعه
 حسب لخواه بیرون شهر بلایے بودن آن جناب با تمام رسانیده و مواضع بلایے مصارف آن مکان تعیین نمایم حضرت
 خواجیه بجل نفرمود و از شیراز غری نوشته بسلطان فرستاد و موبنا احمد اند علی مدد السلطانی + احمد شیخ اویس
 ابن حسن ابی کانی + خان بن خان بن شاهان بن شاه نژاد + آنکه مے زید اگر جان جهانانش خوانی + ماه گریس بکوبراید
 بدویش بزند + مھر احمدی + مملکت سجانی + نسبت فضل و محبت همه در حق تواند + چشم بدو در که هم جانی قوم
 جانی + از کل فارسیم خجیه شیخ گفت + حیدر و جلیغاد و می رومانی + بر شکان کاکل ترکان که در طاعت است +

دولت خسروی منصب چنگیز خانی و الغرض سلطان بجفرت خواجسته بسیار داشته و سلطان احمد خود هم چنانچه نظم شعر می
 می کرد از دست و چندانکه می بینم ترا بسلام زیادت می شود و شام خوشی رو می تو صبح سعادت می شود و دور
 علم و سستی نیز مهارت داشت و بر شش قلم خط نوشته و عادت افیون خوردن داشت و در خونریزی بسیار بود
 صاحب طبع سخاک فقط و

ذکر سلطنت و امارت اقوام مختلف مغول و ولایات متفرق

چون ذکر سلطنت قوم ایلمکانی جلایر
 در عراق عرب و عجم با مقام رسید
 الحال مناسب چنان نمود که برخیز از احوال با سماره مغول که بر ولایات مختلفه فرمان رانده نوشته شود و
 ذکر حکومت قوم نایمان در مغولستان

نایمان قومیت از اقوام مغول و احوال سلاطین این قوم
 معلوم نشده چندانکه توضیح بیست نوشته می شود و
 ذکر ایانگ خان ابن اینانج خان نایمان

ایانگ خان حاکم این قوم بود و محل از احوال او
 گذشت در سینه ستایه سحری قاتان اعظم بزرگ
 چنگیز خان بر او لشکر کشیده تیاگانگ خان نیز با اقوام کمرت و کرامیت و ادیرات و جاموقه و حاجرات و غیره شورت کرد
 ایشان را جمیع ساخته خواست که باز پس نشیند چنانچه از اسپان فرج بوزنجری در میان ایشان رفت و آنها را از غری
 او خیال کردند که اگر بوزنجریان و قوایب بایانند اسپان ایشان ضعیف تر شوند و اگر چند تدبیر او راست بود و
 و بی چند تدبیر خواست بود و اما بر قوی سواجو که از کبار امار بود و بادشاه را الحن کرد که پدیرت اینانج خان را عمر
 پشت خود و کتل اسپ بشین نمود اما ترا اشتیاق نگردان و گزنگ و خاتین شوخ و دشنگ و انگیر است و از سیدان محابه
 و جنگ سرگرد نام و گزنگ میگزی و دیگر قوم نایمان را سیریزی و ترا دل بخاقون گردید و بی و زو به سهری
 نیامید و تیاگانگ خان ازین حدیث و غضب آمده و بفرموده از رخس رازین کنند و دم اندر دم نه زمین
 کنند و در هر دو گروه محاربه سخت واقع شد و آخرش که نایمان منهنم شد و تیاگانگ خان زخم گران خورده بکمر کوه بلند
 پناه برد و قوی سواجو دیگر امر خواستند که او را بار و گرجوب آرند اما تیاگانگ خان را حالت نبود و امر اولی لغت
 بچنین حالت دیده که فرو آمد و چندان جنگیدند که گشته شد و تیاگانگ خان نیز همان غم و گشت و
 ذکر بوزیروق خان ابن اینانج خان
 نایمان چنگیز خان بعد ازین واقع بر او لشکر کشید و در دانه
 که او بر صید مشغول بود او را لشکری دار و پریان گرفت

و قتل رسانید بعضی حالات او در ضمن احوال چنگیز خان گذشتند و

ذکر کوشک خان نایمان
 پسر تیاگانگ خان است بعد از واقعه خود رو به بفرار نهاد و رو به

او پیش رفت و آخر الامر تاب مدمات لشکری بنحری نیافته در ترکستان فوت و در آن زمان در ترکستان گورخان بادشاه بود و سلاطین اطراف سر خط فرمان او نهاده بودند و آبائی سلطان محمد خوارزم شاه و بر اخرج و بلج میداده اند و حالت سختی از خود گرفته و تهمت جسته اند اما سلطان محمد که در شوکت و قوت گوئی سبقت از آبا و اجداد خود گرفته بود و به عهد و پیمان را حیل میخواست و او را مال را در تاخیر می انداخت چون از رشت قباقر بازگشت لشکر را جمع کرده به بخارا رفت و سلاطین باور انهر شل عثمان بادشاه والی هر قندهار و بر املطی شدند چون کوشوک در مادر انهر رسید گورخان بوسی دختر دانه سرفراز نمود اما چون دید که امر لئی در دوشترتی ناک گورخان به قاتل اعظم جنگی خان ایل شده آمد و سلاطین این اطراف میل به سلاطین خوارزم شاه میبیدارند و میبندند هم دل از خسران گون کرده چون جنگی خان سوسه خنای رفت کوشوک بنحری گفت که تبت که از ایل و ایلوس خود او را هم درین وقت اگر نصبت یا جمعی که درونی خود رجعت نموده تبخیر او را در نزد بعد از نصبت در صد و دوشترتی رسیده کاشتر مردم برگرد آید و تا منخن غارت گمان رفته و از آنجا جمیع خوب پیدا کرده و بوسی ولایت خسر خود نهاد و بر اکثر ولایات او تصرف کرد و بدین اثنا از جانب سلطان محمد خوارزم شاه ایلمچیان نزد او رسید گفتند که تو از شرق و ما از غرب برگورخان یورش کنیم اگر تو سبقت کرده او را خواهیم گرفت تا آب بناکت تبوسلم خواهد ماند و اگر بار تو سابق باخیم کاشتر و منخن قلعن باخوایم داشت کوشوک قبول کرده و اول باز سلطان رسیده با گورخان جنگیده نهزم شد اما بعد از چندگاه سلطان محمد شاه در رسید و میان او و گورخان محاربه روی داده و از هر دو جانب تاراج گران تابا و ساخن رسیدند اما ایلای آنجا قراغتیا گمان را درون راه ندانند و در باب شند و گورخان شانزده روز با حصار آنجا جنگیده قهر را گرفت و چهل هفت هزار مرد از آنجا گشت چون خزان گورخان خالی شده بود و اکثر امر اول با ماسه و گورگون کرده بودند و محمودی با بی برگورخان را لئی داد که آنچ از خزان تلف شده غنائم شکریان را ضبط باید نمود و امر بدین سخن تمرد شدند کوشوک خان ازین سخن خبر یافت ایلمغار کرده گورخان را گرفت ۵ چنان با سپاه آندازد که شرق به که گوی می آید از منبر برق ۶ فرود آمد و بر برگورخان که لشکر بزرگ برگورخان ۷ و بطاعت تقسیم نموده اما تمامت اموال و اطلاق او را تصرف در آور و بر یک او نشسته بحرب حاکم المالین رفتند و اگر تبت کوشوک بت پست بود و زرش بدین عیسوی عقیده داشت ۸ زرش بود و رسلا و بت پست ۹ از و دین اسلام را بد شکست ۱۰ و سه چهار سال لشکر با به کاشتر فرستاده غلات آن دیار را غارت میکرد و آخر غلات سخت در آنجا پیدا آمد و غلات آنجا خواهی خواهی سرور بطاعت آوردند و کوشوک بران میا مستولی شده چون مزاجش از جور بقتا تخمیر بود انداز جور و جفا را ای آندازد و لشکرش میبندید ۱۱

چون کوشوک خان از تبخیر ملاک کاشتر انفرخ یافت تبخیر قلعن پست پراخت و آن دیار را

ذکر در آمدن یا ختن تبخیر کوشوک خان فیلن

نیز سر کرده مردم آن ملک را بدین بُت پستی و سخت نمود و خواست که بحسب قولی ایشان از در ملک بُت پستی منسلک گرداند و فرمان داد که دشمنان را که در کدک و علما و صلحا سے اسلام و صحر امان دشمن چون سه ہزار کس از اہل علم و تقویٰ مجتمع آمدند کوشلوک از ایشان پرسید کہ در میان شما کیست کہ از من ترسد و ہر چہ پرسیم حق گوید علاء الدین محمد متنی از میان آنہا پیش کوشلوک رسید و بحث ادیان و دیران آمدہ علاء الدین محمد رحمت اللہ علیہ بحجت و دلائل ترجیح دین میں محمدی ثابت کردہ کوشلوک چون در مناظرہ و مباحثہ معقول شد و جوابے نہ داشت از خجالت و خلیہ ضلالت زبان بہ دیران کشود و نسبت بخدا حضرت نبوی صلی اللہ علیہ وسلم سخن بلے نہ ناشائے گفت حضرت علاء الدین محمد متنی بے قائل بجا بہائے و زشت مبادرت کردہ کوشلوک ازین سخن بچکا آمدہ آنجناب را بگزشت و خواست کہ بزور و تعدی ایشان را از دین میں بگرداند چون میر نشد بر در رسد خود چہا رنج کردہ قندیب سے نمود و حضرت علاء الدین محمد متنی بچکان زبان بہ نصیحت غلایک میگشاد تا جان بجان آفرین داد و بعد ازین حکم کرد تا بانگ نماز تکبیر و صلوات وغیرہ کنند چون اہل اسلام را از ظلم کوشلوک نسبت بجان و کار و دستخوان رسید دست و نابرہ داشتند چون کوشلوک خان از مضمون سے برتر از آہ غلطان کہ ہنگام دعا کردن بہ امانیت از در حق بہرستقبال سے آید نہ مترسید و ظلم و جفا سے بے انتہا را بہ نہایت رسانید اسباب فتنے او پیدا شدند و قاتان اعظم جنگیہ خان بعد از ضبط بلاد ختاجا جو رہ جفا سے کوشلوک کہ جہان سے چندین ہزار کس را سوخته و خراب کردہ است شینہ جہت نویان را با چنڈ تومان لشکر دفعہ اول فرمود جہت نویان چون یکا شفر رسید کوشلوک پیش از جنگ رو سے یوادی ہریت نہاد و جہت نویان فرمود تا او کوہ و برزن نما دادند کہ مردم بدین آئین خود را باشند و قواعد با و اجداد خود را انگاہ دارند و ہر کرا از قوم میں یافتند قتل کردند کوشلوک نیز بہر جانب سے خزیید و لشکر جنگیہ خان در و نیال با و بودند و آخر در جبال بزشان کوشلوک در غارت سے کہ راہ و بیرون آمدن نہ داشت رفتہ خزیید و صبا دانے کہ در ان جابشکار مشغول بودند و لشکر بوزجوری ایشان گفت کہ اگر این جماعت را بدست ما سپارند امان یا بند و صبا دان کوشلوک را در میان گرفتہ و بدست آوردہ سپردند ایشان اورا بقتل آوردند و نفوذ و اجناس بسیار بدست بزشانیان افتاد و بلا و مضمون و کاشفر تصرف قاتان اعظم چنکین خان افتادہ

دکرا سلطنت قوم الیغور و قہمبیا الیغور نوشتہ شد کہ در زمان قراخان چون پسرش اغور خان سلمان شدہ و پدرش بروشکر کشید الیغور خان لغز بانٹ و بعضی از اقارب را کہ جانب او گزیدہ بودند الیغور لقب داد کہ معنی او پیوتن باشد و ہمدستین ازین قوم الیغور پیدا شد یعنی با و لا د آنہا را الیغور گفتند و الیغور خان با و قاتان خود را بدی قوت نامید یعنی خداوند دولت و ایدمی قوت الیغور کہ در زمان قاتان اعظم جنگیہ خان بود لول جانب دار گرد خان بودہ و آخر ایچی نزد قاتان اعظم فرستادہ خواست کہ در زر و طلا و معادن و سایر قاتان نیز ایچی را نوازش

خزیده و آفریدی قوت آنچه در خزان داشت مصحوب خود کرده حاضر شد و درخواست که تو قحچان هست که بادشاه بنده را سیون فراموشی فرماید و بنایت بیکران مخصوص نماید بادشاه را پس تو خشم باشم و برستی کوچ دهم و بادشاه از خواست کلام او پیس بطلب برده و در جواب فرمود که دختر تو دهم تا پس بچشمین باشی و آنقدر دختر بدو داد *

ذکر امارت قوم تنک

تنکیت تو نیست در میان مغولان و در زمان تالان اعظم چنگیز خان حاکم این قوم شدند تو تنکیت و تنیک چنگیز خان در ملک ایران بود پنج لک مرد گرد آورده و چون چنگیز خان باز گشت بخار عظیم بپس نموده و سه لک از قبیله تنکیت گشته شدند و شش هزار نفر از قوم خود را از غنای خود گشته و تالان اعظم را بچیان او را و نیز مصاهرت داده و شدند و قهر و طلبید و قبل از رسیدن او تالان بزرگ چنگیز خان در مرض موت گرفتار شده وصیت کرد که مرگ او را بنهانی داشته چون شدند تو بیاید حریف را مع هر امیان لقب را رسانند او را را لنگان از دست ندهند که اگر از ندهد ما دشمنان را آرام نباشد چون شدند تو در رسیدن مع هر امیان را پس مردم گردید *

ذکر امارت قوم حاجب سرا

تو نیست از مغولان و حاکم این قوم با قوچه نام و عهد چنگیز خان مرده و دلاور بود اول با قوم نایمان پیوسته با چنگیز خان جنگیده و آخر الامور گمب آمده او را پاره پاره کردند و با قوچه کمال اقبال جان داده و قطع هر عضو گشت که اگر شایسته من گرفتار میشدند همین پاره پاره میکردم *

ذکر امارت قوم سلدوز

سلدوز تو نیست خلیف و نجیب در میان اقوام غلیظه شرافت و نجابت ممتاز است و ازین قوم در او اخر عهد چغتای امیر بیان سلدوز و از انهر سلطنت رسید آن چنان است که در زمانه غزان سلطان خان چغتای امیر بیان سلدوز امیر بود چون امیر قرق بیت از او یافعی شده و بر انهر بافته و دیگر را بر سلطنت نشاند و بعد از او پسرش امیر عبداله بیان قلی خان را قتل رسانید امیر بیان سلدوز بر امیر عبداله لشکر کشید و اکثر املی بر لاس یافتن کرده بر امیر عبداله ظفر یافت و خود متصدی حکومت گردید اما همواره در شغل شراب و ساقیان و خناب بود و از ملکاری پروا ننمیکرد و امرای اطراف را کشتی کرد چون تو غلوق تورخان چغتای لشکر به او را انهر کشید امیر بیان و تنگیده قتل رسید *

ذکر سلطنت قوم چوپانی سلدوز بر عراق و عجم و غلبه

قوم چوپانی از سلدوز پدید آمدند است و برخی از احوال او

و در مقدمه کتاب گذشت *

ذکر امیر توران سلدوز

او در زمانه سلطنت سلطان محمود غزنویان و او با چوپانان و بوزخری یک از نو نمایان بزرگ بود و بعد از او پسرش ملک سلدوز برجا

نوشت و بعد از روزان سلطان ابوسعید بهادرخان پسر امیر ملک امیر چوپان سلدوز امیر بزرگ شد و تمامت کشور بر دست او افتاد و در جمیع جهات و عظمت پسر و دران و مقلدان او مقرر و مامور بودند اما چون پادشاه بر دستش ابتدا خاقان عاشق شده بود و امیر چوپان را پادشاه که بموجب توره لند را در تصرف و در آورد و امیر چوپان سرانین کار باز زده و دست بر امیر حسن جلایر داده بود و پادشاه ازین کار رنجیده ماند و عاقبت امر بر آن قتل چوپان و جمیع چوپانیان و او و چنانکه حال سلطان ابوسعید بهادرخان نوشته شد امیر چوپان اول از خراسان خبر قتل پسر خود شوق خواجه شنیده با لشکر زرجمه بی مقابله آمد و بالاخر گشته و پناه به والی هرات ملک غیاث الدین کرت بدو چون در مزاج آل کرت وفادار است منقود است امیر چوپان را که مرئی او بود و بجد و حواله بسلاح کرده گرفت و قتل رسانید و این تمامت احوال در ذکر سلطان ابوسعید بهادرخان گذشت اما اولاد امیر چوپان از کور و اثاث بسیار بودند اول ایشان امیر حسن بود و امیر حسن سیه پسر داشت امیر تاش که مع امیر حسن در خوارزم پیش امیر تغلغ رفتند و او ایشان را به اوزبک خان فرستاد و در آنجا رسیدند تا امیر حسن بن خرم تاش بقصد او گشته و دیدی پسر امیر حسن چوپانی حاجی بیگ و سیومی قوچ حسین بودند و اول را امیر حسن چوپانی پسر تیمورتاش ابن امیر چوپان و دومی را سلیمان خان لقب سنانیدند و امیر تیمورتاش بود پسر امیر چوپان که فرمان فرما روم می نمود بمصر پیش ملک ناصر رفت و بقتل رسید و شوق خواجه پسر امیر چوپان سلدوز بود و او را چهار دختر بودند که یکی از ایشان دشتاد خاقان بود و سکه سلطان ابوسعید بهادرخان پس از آنکه امیر چوپان جلایر او را در خواست نمود و شوق خواجه بفرمان سلطان قتل رسید و امیر محمود پسر امیر چوپان بود که حکومت گرجستان به دستش بود و از گرجستان به تبریز سیده بیاساسید و از چهار پسر بودند و درای عم ایشان امیر حسن چوپانی و قتیبه دور امیر الیکاه بن امیر حسن جلایر گشت و دشتاد خاقان ابن چهار پسر از یک مادر بودند و پسر حسین امیر جلادخان ابن امیر چوپان بود و امیر جلادخان از بلین دولندی خاقان دختر سلطان محمود بنده بود و ابن امیر زاده را غیاث الدین کرت گرفتار کرد و کشت و امیر سونو خان ابن امیر چوپان از بلین خان زاده ساینک خاقان دختر سلطان او مجایتو بنو بنو بخری بود که بدست برادر زاده خود حسین ابن تیمورتاش کشته شد و سیه پسر دیگر سیکو خان و یاشی با سته و امیر نوروز ابن امیر چوپان از یک مادر بودند که بسبب اتفاق با همی رشامت کفران نعمت در اندک مدت نیست و نابود شدند *

ذکر امیر حسن ابن تیمورتاش ابن امیر چوپان سلدوز

امیر الامارئی بسیار ناموری انداخته بود و جمیع اولاد او را چوپانی گفتند و قومی در سلدوز پیدا شدند *

ذکر امیر حسن ابن تیمورتاش ابن امیر چوپان سلدوز

احوال او در ذکر سلطان ابوسعید بهادرخان گذشت اما بجز که لائق این مقام است

نوشته شد امیر حسن چوپانی بعد از مرگ سلطان ابو سعید بهلور خان و مهاربات امر او با دشمنان بمغول با همگرایی که پیش از او
 را از قوم بوزنجری بخت می فشاند و بکمال و منظم امور سلطنت می شد امیر حسن چوپانی نیز خیال استقلال و استبداد را بخود
 راه داده و قزاقی نام خلفا ترکمان را که شبیه پدرش بود امیر حسن نام کرده و مشهور کرد که تیمور تاش از روم در رسید
 امر سلطه و زچوپانی و اویرات بر و گرد آمدند و امیر حسن رو بکرب امیر حسن جلایر آورد و در سنه ثمانی و ثمانی بیست و یک
 با او جنگید و ایر جلایر شکست یافت و سلطان محمد خان بخت نشان او کشته شد چون قزاقی خیال استقلال و دول خود
 را سرخ کرده و سوار بر انداختن امیر حسن نمود امیر حسن از و گنجینه را به میرزاده سیورغان و مادرش خانزاده ساتیک خانم پیوست
 و خانزاده را بشاهی برداشت و سکه و خطبه بخاند و قزاقی از جلایران شکست خورد و آخر پست امیر حسن چوپانی کشته شد
 و امیر حسن ایلیکانی به طغتمورخان پیوسته و کرب امیر حسن چوپانی عازم شد اما امیر حسن چوپانی طغتمور را بعهده فلاح با خانزاده
 ساتیک بلفیت ویرین قتل ایلیکانیان جلایر حاصل نمود آن ریلخ را با امیر حسن ایلیکانی جلایر فرستاد امیر حسن جلایر از و
 متوهم شد طغتمور چاره جز این نداشت که بخراسان گشت و امیر حسن چوپانی عقد جمعیت مخالفان از گنجینه ساتیک را
 از تخت کشید و او را بقدر سلیمان خان بوزنجری در آورده بخت نشاند و سیورغان را در محبس فرستاد و بر عراق عجم و آذربایجان
 و اران و موغان و کرجهستان ستولی شد و در سنه اربعین سبعمایه چیری بر آب آخستواز جهان تیمورخان جنگید و
 سندهم نمود و طغتمورخان نیز بلاق عجم آمده از ملک اشرف انهم را یافت و امیر حسن امیر طغای را بمصالحه فرموده غافل
 ساخت و تمامت و لایش را باخت و از مدو و ماروین امیر حاجی بیگ ابن امیر حسن ابن امیر چوپان را بجزایر امیر حسن ایلیکانی جلایر
 فرستاد و چوپانیان از افواج جلایر شکست خوردند و امیر حسن چوپانی سوس روم رفت و مواضعات متعلقه ولایت عراق
 عرب را باخت و تاراج نموده و در تبریز رسید و امیر سیورغان را بزند نمود چون امیر باغی با سستی ابن امیر چوپان و ملک
 اشرف ابن تیمور تاش چوپانی از امیر حسن متوهم شده نزد امیر حسن جلایر رفت و بوند امیر حسن اکثر امر او ایرات را بقتل رسانید
 که بدو بغاوت نموده بودند و کس پیش آنها فرستاده داشت که شما تدبیر می که اندیشیده بودید تا بمنو لعل نام و روید اگر شمارا
 فرصت نباشد من جلد دیگر بکار برم و چنان کرد که آن نامه بدست امیر حسن جلایر افتاد و امیر حسن جلایر از ایشان اندیشناک
 شده و خواست که آنها را بگیرد و بر و امیر خبر یافته بگنجینه خود هر دو بر سر امیر است ملک رسیده اموال فراوان از و گرفتند
 و باصفهان سبیده از متولان آنجا نیز اموال بسیار گرفته اسباب حرب آراستند و بر فارس لشکر کشیده خرابی بسیار
 بان ولایت رسانیدند و بشیر از رسیده و دران جا بگنجینه شدن امیر حسن چوپانی شنیده به تبریز گشته و قتل امیر حسن
 چوپانی چنین بود که امیر مذکور بعد از تخیر ایران و آذربایجان سلیمان خان امیر یعقوب شاه را با طاعنه از امر بر ممتداد
 چون آنها نزد امیر آمدند و امیر حسن یعقوب شاه را بسبب تقصیر که در محاربه رویان اهل آورده بود بزند نمود و زن
 امیر حسن غرت ملک محبت نهانی با امیر یعقوب شاه داشت پنداشت که مگر شوهرش بتقصیر او پی برده امیر یعقوب را بزند

کرده است و در تن مردم را فلک را با خود بار نموده و شب سه شب بخت و منتهی چوب سندان پنج و اربعین سوهایه خستین
 امیر حسن را گرفته چندان غیش کرده که امیر حسن جان و او خواب بر سلمان و در تاریخ او گوید سه زنجیرت نبوی بود بمقتصد و حل چار
 و در آخر چوب افتاد اتفاق حسن و زنی چگونگی زنی خبر جبریت انسان و بزور بازو سه فقره خستین شیخ حسن و گوشت
 محکم و میداشت تا بمرد و رفت و زنی خجسته زنی غایب دار و افکن و فوج و نظیر الدین شاه غزنی بتاریخ او
 میگوید سه نریمان زمان شیخ حسن چو بانی و از حکم قضا و قدر یزدانی و در سال بدو شب و بروز معراج و بر دست
 زنی تباه شد پنهانی و در آخر آب حالات آنکه روز یک و شب آن امیر حسن علت نمود از مولانا فخر الدین که علی کمال
 بود پرسید اگر شخصی را یک ناله و زحمان او بگیند و او را بحال گفتن کلام شهادت و بر دل کاوردن معنی آن نشود آنکس
 مسلمان مرده باشد یانی و مولانا گفت که اگر در ایام حیات او نیت او بر مسلمان باشد حکم او در حکم مسلمانان گمگویی یک
 باشد چون این واقع واقع شد نماند که با او درین کار شریک بودند متفرق شدند و غرت ملک در حمام رفت و لمیر مرده
 در خانه گذاشتند و کسی را بحال آن نبود که در خانه او گرد و اچار این حادثه پنهان ماند تا روز سوم امر اخایه را در و ن
 فرستادند که سبب بیرون نیامدن امیر حسیت و آن خادم در خانه آمده که رانند و امیر حسن را بدتر از مرده هزار سال یافت
 و ابلع او پله اصل کار برده و غرت ملک را بعد از جستجو بسیار پیدا کردند و اجزای او را بر کار دیده خورد و او را زنده
 و از حکم ملک اشرف ابن امیر تیمور پاشا ابن امیر چوپان سکرور | چون ملک اشرف و امیر غنی
 باستی خبر گرفته شدن

امیر حسین شند فسخ غیمت شیراز نموده به تبریز بازگشتند و به سلطانیه رسیدند و از آنجا بحال خراب به تبریز رفتند و اول
 شهر یان بجایک بنیادهای تفاوت نیافتند و امیر شهر رسید به منزل سلطان غازان خان نفل کردند و امیر حسین
 که در قراحصار و محبوس بود خروج کرده که تو اقله را کشت و خزان آنجا را تصرف شده بیرون حصار آمد و امیر حسین به
 امیر غنی باستی و ملک اشرف فرستاد و ایشان نیز ابواب محبت مفتوح داشته باستقبال او برآمدند و موضع قطع طاق و گویچه
 تنگیز که سیاق چوپانیان بود بهم شده و امیر حسین و عشق و داند و شکریا بهر ایشان جمع آمدند جمعیت مسلمانان خان بهر سبب
 ایشان متفرق شده و مسلمانان خان بدیدار گرفت و امر که او شل حاجی حمزه مولائی و پسرش و محمد علی شاه و غیره چوپانیان
 پیوستند و والدین سزاوری که مستوفی ملک سلیمان خان بود قریب بمنزل ملک اشرف فرود آمد و با امیر حسین خان ملاقات
 کرده گفت که ملک اشرف مردم را جبهه پوشانیده قصد شاد و او را امیر غنی متوهم شده مردم خود را مسلح کرده و چون این خبر
 به ملک اشرف رسید که مردم با غنی باستی مسلح شده اند و نیز به ترتیب اسباب جنگ و حرب پر و اختیاری چون عذر شد و
 گروه بر اسپان سواران انتظار میشدستی استاده بودند که ملک اشرف خبر فرستاد که ما هنوز قوتی نگرفته ایم بسبب فساد و
 خلاف محبت و باغی باستی خبر شنیده را گفت و ملک اشرف سوگند ان یا نموده و باز بهم ملوک کرده علاء الدین را

گردن زد چنانکه ابراهیم شهنشاه قتلیم سیورغان و یاغی باستی خسته میگردد و این امر بر شرف گران آمده پیامد که شستن
 منقول و در شهر خلافت نور چنگیز گیسیت به که همت که علف زار را دارد و باید رفت امر او مدتی وقتن داده تعلل می نمودند ملک اشرف
 بدامن که همدرفت و امیر شمس شاه فارابی آمده تقریر کرد که یاغی باستی و سیورغان قصد نمودند که اشرف تمام شب بر
 اسپان مسلح مانده و صبح جمعیت مهرابک برادر خود متوجه دشمنان شده چون شنید که یاغی باستی و سیورغان سوار قوی بر تپه
 خوزین بر لغاتب ایشان روان شدند و سحره اعصاب ایشان رسیده جنگ در پیوست و سیورغان و یاغی باستی نیز هم شدند
 و میر شرف در موضع تاویل فرود آمده نوشیروان نام را که از نسل کاویان بود و ملازم او می نمود بر اسب نامرغبت نشاند
 و سیورغان و یاغی ایلمچیان پیش او فرستاده طالب صلح گشتند چون اشرف رضا داد و سیورغان سرازان بازوه بریار
 گرفت و امیر ایلمچیان ابن امیر حسن جلایر او را اول تعلیم کرد که چون غافل یافت بقتل رسانید و یاغی باستی به ملک اشرف
 پیوست و هر دو متوجه تبریز شدند بعد از چند روز ملک اشرف او را نیز غافل کرده بر او پیوست و بقتل رسانید چون ملازم دغه
 برادران پرداخت و در ملک مجیم و آذربایجان تسکین یافت و درستان در قزاق رفته ملک کاؤس شروانی حاضر شد و در
 ملک اشرف امیر را به تعصیری گردن زد کاؤس که این چنین حالت را گاه شاهد کرده بود متوجه شده رفت ملک اشرف
 خواجیه عبدالحی وزیر و اخای شاه را معذرت فرستاد و بر اسب کاؤس پد را و کیت با خلع فاخره داد و خواجیه کاؤس را بجهت خود
 خواستگاری نمود اما کاؤس ایلمچیان را تعلیم و استقبال نموده در باره قربت عذر خواست که مثل مایان را چه حالان
 باشد که امیر بخاندان ما قربت جوید و ملک اشرف خواست که لشکر را و کشد بسبب خرابی موسم میفرستد و از قزاق به تبریز
 آمده مهر ملک را بسبب حرکت و قفس آهنگین بند کرده بچلی جاندار و النکیه بهادر و خواجیه علی را بقتل رسانید و ارتق
 ابن خواجیه شمس الدین رشیدی را تعذیر کرد و غلام خود محمد رومی را در تبریز گذاشت به قزاق رفت محمدی از یوغی
 مهر ملک و ارتق را خلاصی داد و با جمیعت خوب متوجه تبریز گردید ملک اشرف و درستان به تبریز رسید و همین سال
 و بلک تعلیم دران دیار پیدا شده خلق بسیار تلف شدند و بسیار است از خلق هلاک و وطن اختیار کردند و ملک اشرف باز قزاق
 رفته و بشیروان روان گشت و کاؤس نیز بکنار آب آمده گذر را مضبوط نمود و ملک اشرف صلح کرده در سته ثمان و
 اربعین و سبعایه بزم رزم امیر حسن ایلمچیان جلایر و حرکت آمد امیر حسن حماری شد و ملک اشرف چوپانی بجا آورد و سته
 چند روز جنگ در میان مانده روزی چند سوار از حصان تبریز آمده بر لایمین غلام چوپانی سخت زد و او نیز هم شد
 خسته و عظیم چوپانین مستولی شده قدم در بایز فرار نهادند و هر چند جلایران خواستند که تعاقب نمایند و شاد فاقون که
 چوپانی سله و زو بود و آن آمده و ملک اشرف در تبریز رسید و عراق مجیم واران و کرستان و کردستان را بر قسمت
 کرده ابواب ظلم و جباری و سب را بکشود و وزارت بخواجیه عبدالحی داد و خزان منور از زر سرخ و سفید و جواهر و نمیس
 جمع آورده میگویند که هفده خزینه مرتب گردانیده و لغرض در سته ثمان و اربعین و سبعایه قزاق آمده خواجیه عبدالحی

وزیر را با فوجی گران بر سر شروان شاه فرستاد و کاؤس و کیتیبا و تاب نیاورده شخص جت و لشکر سله و ذرا بی بسیار آورد آن
 و یار نمودند و در سمنه و واریس و سبعمایه و جری امیر خدا داد از گرجستان بار دوی ملک اشرف رسید و اشرف جمیع اهل کان
 دولت را با استقبال فرستاد و بجز پیش خویش و بلیده و کشت لیاقت نافرمانی و سواد و ولید چند روز در پلست و اورفت
 و آن امیر که بر انبیر از جرم عدم تقصیر و قتل ساید و عبدالحی را نیز گرفته و بقلعه فرستاد و ملک اشرف را همین کار بود که یک امیر را
 بقتل میرسانید و مراتب او بدگرسیه و محبت و نفوذ و اجناس اوصاف میگرد و محمود و امغانی داد و وزیر معقول وزارت
 داد و عبدالحی وزیر نوگیا امیر رودباری و قلعو الموت رسیده وزارت و عنایت یافت و عبدالحی وزیر باسلین
 گیلانات نوشت و خواند کرده به امیر اشرف نوشت که گیلانات را برائے تو منخر خواهم نمود و ملک اشرف حیل از شنیده
 اولاد او را نوازش بسیار فرمود و آنهارا فرمود تا نوشت که بوزیر نوشتند که بادشاه در مابقی عنایت است و بعد ازین
 مستقیم را پیش وزیر فرستاده و قلعو الموتی نوشت که بے و غدر منو و مایانجام یابد شد تا وزارت عنایت شود
 و عبدالحی با وجود اتساع گیلان امیر بے تبریز آمده و اشرف او را گرفته و بقلعه النجفی فرستاد و آخر همان محبس بود و ملک اشرف
 در سمنه و سبعمایه عازم شیراز و صفهان گردیده و با آنکه پنجاه هزار مرد بمهر داشت و میخواست که گرشهر را حاطه
 کند از نهایت وسعت از توانست الغرض تا چند روز در میان او و امیر زکریا و خواجه عماد الدین محمود کرمانی وزیر مجاریات
 و اقتصد و آخر شهر بان پیاده اندک اگر مقصود مسک و خطیب است که را باید فرستاد و بجهت خود و بزند و خوانند و الا
 تا رفته درین مایا قیست شهر را نخواهیم داد ملک اشرف قبول کرده مولانا اشرف الدین شیخانی را فرستاد تا مسک و خطیب
 نوشیروان خوانده و رانده و اهل شهر و هزار دینار و صد هزار دینار دیگر اجناس بیرون فرستاد و اشرف با کشت
 و بطلب حضرت مولانا الفلام الدین که فقیر عالم بود کس فرستاد حضرت مولانا از تبریز پیاده به او جان آمده اشرف
 بظلم و جملے او از جرم شایع بسیار فرمود و اشرف بے تبریز آمده از آنجا بفرار باغ رفت و از آنجا از آب ارمن گذشت
 بر دلو بازید و کشتید و درت پنجاه روز افول چو پانیان از جنگیده و کاسه ساختند اشرف الپسی نام امیر را از
 عراق بلیده بر دلو بازید بگماشت اما از تبریز دلو پیوسته تا اهلار عسکریان نمود و ملک اشرف لشکر بے اطراف جوان
 جمیع آورده و ایشان را از برقیاس شمار داده و امدار را بقتل رسد و آنکه کرده خود از عقب و حرکت آمد و در میان دلو و
 الپسی بے تفرقه و اقتصد دلو بازید خود را خود کشت و الپسی به پیو که گوشت امر کس غفلت کرد و در گرفته سر کس ایشان
 آوردند و ملک اشرف با همینان خاطر در پنج رشیدی ساکن شد و فصولی در گردا و بر آورده اشرف و ایمان را نشود
 تا احوال را رفیع در آنجا میدادند و ملک اشرف تمام روز و روزهات تنه نشست چون کس از نزدیکان نماند بود که یکی
 از اقارب او کشته باشد ازین سبب عظیم توهم و اندیشه مند بود و گوشت و مرغ را در حضور خود نمیگذاشت و تها را
 حکم بود که آب و حضور او و ظرف چینی بریزد و او را میخورانید و پنجاه روز و غدا خود متعیر شد و دیگر

تعبیه کرده و نگهارد و بسته که هر کس در این میان اندک اشرف بنور او میرسد و دیوانیان همواره در حضور او دیوان میدادند
و هر سال تغییر را گزینند و هر سال را یک شصت یا هجوس نموده بجلال میفرستاد و در سندهای هجوسین مسجدا را با
اموال بیکران فرستاد که دختر والی مارین را بر آنکه او بخواستند و طریقه عظیم تر نبود و عقد بست . +

و ذکر لشکر کشیدن جانی بیگ خان از بکات آذربایجان و تبریز و
کشته شدن ملک اشرف چوپانی سله و زفتنه و جو و سنادر انگیز

فرزند بود و از نظام جو در ملک اشرف ملا و علما و ملکا و وطن اختیار کرده و خواجہ شیخ کچ کشیل از رفت و از آجا بنام سید و خضر قاضی محلی
بر روی جبر استعمال کرده و در مجالس عطا و بادشاه از یک نیز حاضر میشد و حضرت مولانا ناصر الدین قناری از شیخ محقق و رفیع عالی بنام آن
بادشاه مرتب فرموده است و مولانا قاضی محلی الدین شرح ظلم اشرفی را بنوعی پیش بادشاه بیان کرد که آن بادشاه عیالها را بکنجا معلما
میانست مظلومان و شکسته را سندها بر سه ولایت آذربایجان آورد و ملک اشرف خواستین و عزرائیل اقله النج فرستاد
بود پس طلبیده چهار صد قطار اشتر و هزار قطار شتر از زر و جواهر و اجناس و اقمشه و متعه بار کرده با سپاه انبوه رو بسیدان
نهاد و خواستین و عزرائیل را بر کوه مرند فرستاد که اگر کسی نهریت یا بم بخوی بر وید و آخر الامر از میدان جنگ نهرم شده بجانب
خواستین و عزرائیل گریخت و در زخمی گرفتار آمد و عزرائیل او را بشارت رفت و سلطان جانی بیگ خان او را بر و طلبیده خواست
که بخلعت عقد بنواز و ملک کاس قاضی محلی الدین سعی در کشتن او کرد و ده خان فرمود تا همیشه در پی او بود و در ملک از باب
دیگر بیرون آمد و ملک را قلع و غلبه شایزاده بیروی بیگ خان از بک نموده رفت و او را در ملک اشرف یکس میموتراش بود و قش
سلطان بخت میگم بود و در افغان همراه خود بر سر برد و ابدا از انگیز بیروی بیگ خان بسبب عارضه پدر بر سر زنتاخی جوق
که لازم ملک اشرف بود بر تبریز و غیره ماک او استیلا یافت . +

و ذکر حکومت قوم به بیت که در ماورالنهر و ترکستان حکمرانی کرده اند

رسیده اند قوم به بیت قومیت ثلث از قبائل قیامت اول با میر که مارح معراج سروری شد امری قریب است آنچنان
است که چون در ماورالنهر و ترکستان غزان سلطان خان کرد و اقران سلطان خان نیز نیست و لایزال قوم قناری در سنده
ثلث و ثانیین مسجدا به نهرت و ماورالنهر است گذاشت سلطان مذکور که در آفرودختیایه به نهایت ظلم و سفاکی مشهور بود چون
امر ابد را بار و میرفتند و سر و میت و لوازم نصیحت بجای آورده غرم در بار نمودند و بر مجاد و دت اسلامت یقین نمیداشتند
چون مقرر است که الملک یسعی مع الکفر و لا یستقیم مع الظلمه علایق از جو و جفا و جور
رسیدند و امر او غلظت از نهایت خوف و وحشت در مانده نام بنیاد حیات او سماعی گردیدند و میر است عظمت سلطنت امیر

قرغن بیعت عزم فرمود و بالافزار امرای کبار هر یک به علم نجات و وطنیان را فراشت و بهت بر فرخ علم و ظلم
 بزرگداشت چون قران سلطان خان جنجانی بر این حادثه که خارج از گمان او بود اطلاع یافت باشکوه گران تصدایر
 قرغن نمود و بدشت قرغیزگی در شهور سنه اربع و اربعین سبعمایه جنگی در کمال صعوبت اتفاق افتاده فضا را تیر
 از گمان خان کشاید یافت بر راه راست در چشم امیر قرغن رسید و امیر قرغن چار و ناچار از میدان کارزار عیان بر یافت
 و چون خان را در قرشی از کثرت زشتان چار پای بسیار تلف شد ندایر قرغن بار و کر عزم تعادل کرده و نظر یافت با دشمن
 در صحر کشت شد و حلیله او ترمیش خاتون را بقصد خود در آورده و او را نشاندن اعلان بود بخبری که از اولاد او کشته تا آن بود
 بر سر سلطنت اجلاس داد و بعد چندی او را بر دوش تنه میان فلی خان جنجانی را بر تخت نشاند و زمام اختیار مملکت
 بدست خود داشت - ۴ -

و ذکر لشکر کشی امیر قرغن به بیعت ملک مغرالدین حسین کرکوت الی هرا
 چون طالبان هرات و آل کرکوت از زمان آن

اعظم جنگیز خان با طاعت قاتان و بادشاهان تعلیمین شده بودند و هرات بصوبه خراسان تعلق داشت چون ملاک و خان
 بر ایران باسے گزید بفرمان قاتان آبا سے ملک مغرالدین نیز ماتحت ایران مانده و غاشیه طاعت ملاک و خان بر دوش
 کشیده تا زمانه سلطان ابو سعید بهادر خان ملوک کرکوت با جگه از تعلیم بودند اما چون سلطان ابو سعید خان در گذشت
 و بادشاهی ضالها از بوزنجویان در ایران نماد کاکرت خوریه نیز سر باستبداد و استقلال برداشته و بتنجیس نیت و
 ترفیع جتربارت نموده و اکثر ولایات امرایه فعل را سے ماتحت و کسے را چیر سے نئے انگاشت امرایه غلبه (نقوم را)
 و آپردی که نزدیکی ولایت ملک داشتند از بوجان آمده فریاد و فغان با میر قرغن رسانیدند و چاره جوئی او و ظلم او شده
 مضمون شجاعت و غیرت انگیز نوشتند و گفتند سے کرکوت جنگیز خان بر فساد که کس گوهر شاه ناردید و چنان غره
 شد غرضی دیگر که خبر خود نیار کس و نظرسے چون امیر قرغن جرات ملک آگاه می یافت بر آشفت و گفت که آن
 تا یک با چو محمدان باشد که دوسے سلطنت کند و سراز فرمان بادشاهان به پیچید و موالان غیر ترک و خول را خواه می باشد
 یا عربی یا هندی تا یک سے گویند و فی الغر با اختراع کر زرم آزمائی فرمان داد و باشکوه گران و ساز و سامان بیکران
 بروایت هرات روانه شد چون ملک مغرالدین کرکوت خبر رسید که سے قزاقان بهادر ترکان رسیدند و زور ان بایران
 سپاسے کشید و آلات پیکار و ساز بنزد و بگردنده گردون بر آورد گرد و تو گوئی که کرده بفرمان می سے هم ملک
 توران ز آهین می - ۴ - زلزله در میان قهر ثبات او افتاد و شهر و بار حصار را با میان دافعت و پیکار را راسته
 منتقد قتال گردید و امیر قرغن در حوالی شهر رسید و هرات پروافت و سی هزار سوار را در رکاب امیر قرغن
 بودند و امیر قرغن میان قلیخان و امیر او و چار و پرودی و دیگر امرایه منحل سراسر شده و دامن گدازگاه بر پشت

فرج آمده سپاه ملک را بنظر آورده گفت که این تازیان شایسته جنگ و نبور اند و این تمام گزیده است نمود
 خدایافتد که اگر او را وقت یورش بر بندی می باید آمد و ما را نیز بود و اگر آنکه وقت هیچ آفتاب بتقابل نظر شکران
 او خواهد بود و ما را بر پشت بهر کف میزد و اگر امیر قرقین شکر را بچرب امر کرد و سپاه ملک نیز بیرون آمده محاربه سخت افتاد و
 سپاه ملک نیز پیست یافت اکثر در حال که جهت مخالفان امداد کرده بودند پائین آمد و اهل شند و ملک شهر آمده و لشکرش
 باغات و کوچه را مضبوط ساخته بجنگ و حرب شغل شدند هر روز برین مشغول شدند و در میان می آمدند اما لشکر که بطلان
 پائین از دیوار بیرون نهاده اند سه بزرگوار و چهل روز بیکار بود و زمین پر از خون و هوا تاریک بود و هرگاه بیرون می آمدند
 از جنگ و حرب بستوه آمدند و ملک هرات پائین آمد و ملک مغرالدین علماء و سادات را بیرون فرستاد تا تمهید صلح و صفای
 اندازند و ملک محمد و پیمان خواست امیر قرقین نیز از جنگ مسلمانان بستوه آمدند و بصلح رساناد و گفت سه بدادش
 از دست بکش تا ختمیم دل تازکین ایران بر خستیم و در عالمی سکین بر تنگ آمدند و در تنگی بکام ننگ آمدند و
 نه کار نیست بیکار و خون ریختن و نکشتند و در گردن و بختن و سمرقند چون قند شستن بکامی و جنگ هرات
 آمدن نیست راست و بالجمعه مقرر شد که چون امیر قرقین به خنکگاه رسید ملک بجزم ملازمت حاضر شود و فی الحال سعادتی
 پیشکش لایق بیرون فرستاد امیر قرقین معاونت فرمود و ملک در سینه ثلاث خمین و سبعمایه حسب قرار او متوجه قند
 شد و وقتی که امیر قرقین با چند کس در شکارگاه بود و با پنجاه کس رسید و امیر قرقین پرسید که اینها کاندگفتند که ملک هرات
 است فرمود که در محب محله آمده است و ملک چون دانست که امیر قرقین بر میان این گروه است بر فور از اسب جدا شده و
 اسلحه از خود جدا ساخته با دو کوشه فترت سلام کرد و امیر قرقین ملک را در کنار کشیده بتازه روی پیش آمد و گفت که خوشی
 تو هم روانه بود و دوستی تو هم روانه است و انشاء الله تعالی ملک ترا از دست معاندان خلاص کنم و تو سپاه مدد روز روز
 و باره ملک عنایت و احسان می افروزد و امر می خلی را تش حیرت سوخته با ملک در مقام بدی بودند و امیر را به راه گرفتن
 او تخریب می نمودند اما امیر این حرکت را نمی پسندید چون امر خواستند که بلا اجازت امیر فرصت یافته ملک را قتل کنند
 و امیر قرقین بصلاح ایشان واقف شده در خلوت ملک مغرالدین حسین کرت را از حالت خبر داد و گفت که مناسب
 چنان است که همین شب بولایت خود بروی و ملک هم در آن شب روانه شده بدار السلطنت هرات رسید و وقتاً در قافله رفت
 ملک با قریب از خود که خویشان بیخوت سلطنت نشاند بودند گرفت و قلععه محبوس کرد اما امیر قرقین پس خود امیر زاده
 عبدالله را فرستاد تا خازن را زخم تسخیر نمود و امیر قرقین میسر به شونج بود و مجموع ولایات خود را بعد از اسباب خود آبادان
 کرده در ستان در سالی سرلای بود و به بلاد قرقین و اکثر اوقات بصید و شکار اشتغال داشته و روزی که با جمعه دو
 از سالی سرلای بصیدگاه رفت و با امیر قرقین تلخ آوزنات کرد اما امیر قرقین بوفه فرصت یافت با طاعن از هم همدان خود بر سر
 رسید و آن امیر و لاور را شهید گردانید و خواص متفریان امیر و پسر او را خند و روحانی قند زبان تکلم رسیده کارش تمام

ساختند و در سینه خمین مصیایان واقعه شد و لو +

ذکر حکومت امیر عبداللہ ابن امیر قرغین بہ بیعت

چون امیر قرغین شہید شد امیر عبداللہ امیر قرغین بجای
پدید نشست و امر اسود و بقدر متابعت او آوردند

و خواست کہ مرقند را دار السلطنت کند چندان گفتند کہ یورت اصلی را گذارشتن مناسب نیست اما چون امیر عبداللہ کہ
میل کلی بہ ان دیار داشت قبول نکرد و بیان قلی خان ختائی را کہ برائے نام خان بود بدان طرف برود چون تمشقی خان
بیان قلی خان داشت ازین سبب خان را بے گناہ گشت و بیگم را در تصرف خود آورد و تیمور اغلن را بر سر شاهی نشاند
اما ازین قضیہ نامرضیہ برآشتند و ہر یک خیال مخالفت در دل راسخ نمودند و امیر بیان سلسلہ ذکر کار عظمت آن
سلطنت بوردہ از روی کار برداشتہ و شکوہ آراستہ و امیر حاجی بر لاس ابن امیر لورقنی ابن تموکان ابن میوسکو
نویان ابن امیر قراچا بر لاس باوایاق بر لاس ہموی اوقبول کرد و بنواحی متصرف رسیدہ اما امیر عبداللہ جنگیہ نمود
شکست بر امیر عبداللہ افتادہ بروایت امیر عبداللہ در ان حرکت گشتہ شد و بروایتہ بالائے بطلان رفتہ باندراب
وفات یافت - ۴

ذکر حکومت امیر حسین ابن امیر صلائی ابن امیر قرغین

چون امیر عبداللہ تورشاہ اغلن ختائی گشتہ
شدند و امیر بیان سلسلہ از سندی حکومت گردید

و ہر امیر بہ بنایہ ریاست ابتدا و متعطل بازداشت و یک گیرا گردن نہ نہاند و توفیق توغخان ختائی از منورستان
شکر ماورالنہر کشید و بیسے از اسباب از ماورالنہر عازم تہنگاہ خود شد امیر حسین نیزہ امیر قرغین را از کابل جمعیت کرد و قصد
انتقام عم خود و حرکت آمد و الہی فرستادہ از امیر تیمور گورکان بر لاس کرینہ او بود و امیر خضر لیسوری و امیر یازید جلایر
کہ از خطائے اسلحہ ختائیہ بودند استمداد خواست و ہر سہ امیر صلاح کردہ امیر یازید جلایر را در اردو توفیق توغخان
فرستادند و صاحبقران امیر تیمور و امیر خضر معاونت امیر حسین کرتبند و امیر بیان تاب نیاوردہ بہ بدخشان گریخت و امیر حسین
بر آن ولایت متمولی شدہ امیر تیمور و امیر خضر را معذرت خواستہ خصصت یافت چون امیر توفیق سلسلہ از امیر حسین یاغی شد
امیر حسین بار دیگر از ازلے مذکور استعانت بہت لایا امیر توفیق بجز آوازہ از جمیع امر امنہم شد چون در سنہ ثلاث و تین
و سہمایہ توفیق توغخان بار دیگر ماورالنہر رسید امیر حسین ناچار نہر بہت راغبیت شمر و اما باوشاہ در قلب شتائی نہیں
نہیں توجہ مجاہدہ او گردید و لشکر بہ گردیدہ در لوروان ساخت و لشکر یان خان قندز و بطلان را غارتیدہ از غنیمتہ نمود
گذشتند و ہر حسین رسیدند و در وقت جنگ امیر خضر و از جانب امیر حسین صف دیران کرد و بطلان پیوست و امیر
حسین بہت یافت و توفیق توغخان بندوبست ماورالنہر نمود و تہنگاہ خود گریخت صاحبقران از ازلے
او گریختہ بطلب امیر حسین شتافت و در بایاں چیوف باو رسید و ہوشی نقل حاکم چیوف رفتند و او مقام گذشتہ

خوست که ایشان را گذار کند و امیر حسین صاحبقران با شصت سوار نامهربان آمدند و کل با هزار سوار تعاقب کردند و محاصرت
 سخت در میان آمد و دلاوران صاحبقران امیر حسین با وجود آنکه یکسره بد کس نمیرسید و او مردانگی داده تا این حالت
 کشش و کوشش نمودند که از جلوه هزار نفر و شصت نفر باقی ماندند و از جانب امیر حسین هفت نفر بودند و این هفت
 نفر از حیات بالوس شده و حمله کردند و دشمنان را بر ایشان ساخته امیر حسین رو برآه آورد چون مخالفان تعاقب کردند
 دلاوران باز گشته بار دیگر نیز آن محاربه شغال یافتند و اسب امیر حسین از کار رفته خالوش دل شاد آغا اسب
 خود بوسه داد و روز دیگر سوسه محمودی رفته چون امیر علی بیگ جانی غرامی یافت شصت نفر از مردم خود و سوار
 امیر حسین صاحبقران را در جلای باز داشت و باز گفته براد خود خلاص کرده روانه نمود و امیر حسین از صاحبقران
 جدا شده سوسه هیرن رفت و چون شنید که ملک مغزالدین کرت مقدم صاحبقران را اگر می داشت خود نیز آن هنگام
 هرات کرد چون توغلوک نورغان شنید ملک نام فرستاد که امیر حسین را بخدمت و امیر حسین را در قلعه بند نمود و
 مقصدی را فرستاد تا بآباد شاه عرض داشت که امیر حسین را در قلعه بند کرده بودیم همدارنجا وفات یافت چون توغلوک
 تهرغان این پیام شنید از امر او پرسید و امیر بیگ بیگ فاقعلی عرض رسانید که امیر حسین در تیرجیات است با دشا گفت
 که چون برادر ما مغزالدین او را مرده گفته است مناسب است که ما نیز مرده تصور کنیم و اگر او را ناله و دولتی
 روست نماید با داری نکند و از نسبتی مروان او را سود و زیان نیست و خاطر دوستی مثل ملک را از خود نجات نام
 امیر حسین قیدی نداشت و اگر کسی را بیرون نرساند و اگر آن خود را پیام داد که اسلحه و جبهه اسب را در قلان تمام
 سازند و در پرده شب از قلعه بیرون آمده راه قندار گرفت و صاحبقران نیز بوسه پیوست و اتفاقا بسپستان رفته
 والی سپستان از ایشان استدعا می نمود و غوغا خان خود نمود و امیر حسین صاحبقران ازین کار فرصت یافته و لشکر از
 سپستان تعاقب کرده امیر حسین صاحبقران باز گشته ایشان را باز گردانیدند و امیر حسین بقلان رفت و در آن جا
 امیر بیگ بیگ سر راه او گرفت و لشکر امیر حسین تفرق شده و امیر حسین آن را از آن حرکت کرد و باز با صد و سی سوار و پنجاه
 پیاده در اصف بجا صاحبقران پیوست و هر دو امیر صلح کرده سوسه پنج رفتند و بر شاهان بدیشان مسلح کردند و صاحبقران
 بالمرئ جبهه جنگیده و ظفر و منصو شدند و امیر حسین صاحبقران بجلای بلخ آمدند

و ذکر محاربه امیر حسین با الیاس خواجه خان چغتایی
 چون تقدیر این تقدیر بران رفته بود که امیر تیمور
 نادرساند از آن که امیر تیمور بخت سوار و ظفر یافت و شهر کش را بفرمود و آمد و امیر حسین بجا و امیر تیمور
 مستغرق شد و با وجود آنکه امیر حسین با الیاس خواجه خان یافت و بنا بر صلحت کاخ خان
 که از تهرغان بلخ بود برادر بزرگ شهرنشینی نشاند و بار دیگر بهار دیگر بهیت صاحبقران از الیاس خواجه خان چغتایی

جنگیده اند و این محارب امیر حسین را با صاحبقران شب در میان آمده و این سبب شکارش منتهی شد و لشکر خجستانی بمقتدر را
 محاصره کردند و چون بعد از فراغ بولایت خود باز رفتند و امیر حسین و صاحبقران بار دیگر در راه انهر رسیدند و امیر
 حسین بمقتدر آمده و سرداران سردار را معرض تیغ فنا گردانید و خستی و دوزخ او پیدا شده همه را و سرداران را
 و چه ناهب ذکر چون نوبت به خصوصان صاحبقران رسید و ایشان استطاعت ادا کئے آن مال نداشتند و صاحبقران
 از طرف خود انمال را ادا کرد حتی که یو بر حلی معذکوشاوه او بجای ترکان آغا خانان صاحبقران که خواهر امیر حسین بود
 در بدل آن داد و امیر حسین ایالی سرست رفت و اظهار مخالفت شروع شد و مردمان به ارده خاتون که زن ترشترین
 خان خجستانی بود و دخترش بقدر امیر حسین بود اظهار کردند که امیر حسین نوبت بتو و امیر حسین عذر می کردن میخواهد و امیر حسین بن
 داد که صاحبقران زنده و خاتون زنده قضیه را پرسش کنند چون امیر تیمور عرض نمودی خاتون خود و خان خانان کلمات
 این دو عسکتی نداشتند و خود را چار و پنج زدند و هرین زبان امیر بهرام جلایر و شیر بهرام امیر تیمور هم میمان شدند اما
 شیر بهرام باز از امیر حسین موافقت نمود و امیر علی و محمود شاه میسوری و صاحبقران پیوستند و امیر حسین بار دیگر سلسله
 مصالحت جنبه بانیده و امیر تیمور بر تشری رفت و امیر حسین با لشکر که گران بود از جانب رفتند و صاحبقران است و فقر شد
 که هر یک با پانصد سوار بودند گاه غرابیده صلح نمایند امیر حسین سه هزار سوار بطرف صاحبقران روانه گردانید و او را بگریز چینی
 مخالفت ایندی همراه صاحبقران بود و او پیش از وصول مخالفان بوعده اوقات رفت و بود و به تحصیل تمام خود را از دره گذران
 سواره بهریشان کردند و محارب و افتد امیر تیمور در رفت و بر مرغانی و فزراگی بر خشت یعنی تشری استیلا یافت و چون امیر
 موسی تا بکوت بوزنجری منتهی شد امیر حسین پیوست امیر حسین لشکر که گران ترتیب داده روانه گردید و امیر تیمور که در بخارا
 بود از آنجا بیرون آمده بخراسان رفت و امیر حسین در جنگ بخارا را گرفته تیغ و زنجیریکان نهاد و بسیاری را از ایشان قتل
 کرد و امیر تیمور باز ترتیب افواج خود کرده با توهم بر لاس و فراواناس میسوری و غیره متوجه او را انهر شد و لشکر کائس مغلاے
 امیر حسین را انهر امده و تا مقتدر رسید و امیر حسین با لشکر که سنگین در تشری نشسته بود و امیر کبیر و بهرام جلایر از
 اخبار مخالفت صاحبقران امیر حسین خبر یافت و در مغولستان رفت و خان خجستانی مفت هزار سوار جارا همراه ایشان داده بود
 تا ترکستان را بضبطه کرد و آنها با صاحبقران دوم موافقت کردند و امیر حسین امیر موسی تا بکوت و امیر محمد سلطه و در ایالت واپری
 را فزرا کرد و بکوت است هزار و بیست و صاحبقران بودند و امیر موسی ملک بهادر و فراواناس پیش از خود فرستاد و صاحبقران با دهم هزار
 سوار به صف ایشان روانه شد و با پانصد سوار جارا پیش از ایشان روانه شده و برفج جهان شاه مقدمه امیر موسی تا بکوت منتهی
 ساخت و همچنین با دویست و ملک بهادر را منتهی نمود و گر خجکان چون با امیر موسی رسیدند امیر موسی به تعال طل حیل
 گرفت و امیر حسین خود با لشکر که گران جبرایه صاحبقران پیوسته اند اما امیر کبیر و بهرام جلایر از هم جدا شده
 بمواضع شلاق رفتند و در وقت صاحبقران پیش از شصت کس نماندند و گاه در شکله لشکر خجستانی از مغولستان بیدو

صاحبقران به آید امیر حسین بارگه تحریک مسالحت کرد و بالاخر صدمه و وایر صلح شد و چون بانی صلح عهد و پیمان و قسم
ایمان مکنه شدند صاحبقران و امیر حسین جهت تادیب خوریان که اشام بلخ و بخشان را به اختصار روانه شدند
و حصان کامل را تصرف شدند و امیر حسین خواست که بندهان را عمارت کرده بلخ را دارا السلطنت سازد و جز صاحبقران
ممانعت کرد و سودمند و بجز آمدن لشکر و خوارستان امیر حسین صاحبقران را بحرب ایشان فرستاد و مخالفان بسبب مخالفت با همی
بارگشتند و امیر حسین صاحبقران را طلبیده بارگه گرسه بخشان رفت و صاحبقران را با امیر زاده جهان ملک پسر خود بر سر
ایشان فرستاد و صاحبقران را فوج اهل بخشان خضر یافت و بسبب مخالفت امیر محمد سلطه و زخمی و پاره‌ی صاحبقران را
نزد خود و طلبیده و مکتوبی از طرف خان بنام امیر موسی نوشت که هر طوری که میسر شود امیر تیمور را بگیرند و کسی که آن مکتوب را با امیر
صاحبقران رسانید و هر چند صاحبقران خواست که استکشان این محتاقی نماید امیر حسین بحال تکریم داده و عیال تمام بر سر
مخالفان فرستاد و صاحبقران بخالفان رفت ایشانرا منظم ساخت و امیر حسین صلح رفت و عرض و شمره بطوبیت و طلبیده
کرده و اعوان و اعیان از دست فرستادند و تواجیان فرستادند از متعلقین صاحبقران هر که را میسر میسر باشد از خط کشش بلخ
خانه کوچ کنند و امیر موسی و غیره اتباع و دستسبان صاحبقران را تکلیف جلائی وطن دادند و صاحبقران را دیگر باره دل اندر
پوشیده و چاچا لر لکسبار و نوینیان و الاتیبار را جمع آورد و قصد دفع امیر حسین کرد و بر جمیع حکام و امر کار اجاب امیر حسین
بر شهر و حاکم بود و نشل امیر محمد سلطه و زاده و اوجایت و پودی ماکم قندز و امیر خیر و پودی والی شنگان و غیره کار امیر حسین متفر بود و بد
بصاحبقران پیوستند و امیر حسین جمعی را بقراولی فرستاده ایشانرا از قزولان صاحبقران منظم شدند و امیر تیمور رسوای بلخ داد
شد و قطع بندهان را در میان رفت و امیر حسین در روزان به توبه صاحبقران کس فرستاده و او را متابعت و موافقت تحریک نمود
امیر حسین جواب داد که اگر بجان من تعرض زسانند و یک معطل روانه می شود برین قرار داد عهد و پیمان استند اما امیر حسین اعتبار
این عهد نموده و وقت شب با دو توکر بیرون آمد و کمال هشت و حیرت راه بجایه نبود و شبهر کنه رسید و توکران را نیز از
خود جدا ساخت و در شهر کنه مسجد جامع بود که میناره او از تعرض لشکر متعول در وقت سابق مصون مانده بود و امیر حسین
بالله میناره برآمده پنهان شدند شخصی اسپه پشته که گم کرده و در پی او میگردان بود و خواست که بالله میناره فرست
در میانان نگاه کند چون بالله آمد امیر حسین دید امیر حسین بکشت مرعیه بدیده دوده اندک که کم از سر خود و آن کس مدد داد و چون
زیر آمد فی الفور بدرگه صاحبقران آمده و انرا حال امیر حسین آگاهی داد و امیر حسین چون سوار و پیاده را متوجه خود دید از سر
میناره نیز آمده و در سوراخ دیوار سے خرید و امرائے صاحبقران او را گرفتند و در صاحبقران خواست که از سر خودی و گردن
امر اضطراب کرد و گفتند که اگر او سلامت بلند از زمین نخواهد بود و او را بگوشتیم با امیر میرداد لالت و غیره و اما اگر دزد
امیر موسی و غیره و آن یک بسبب بیرون قانون و از کشت بلخ و این و دیگر بسبب کشتن امیر حسین را در کشتن قیام و را
در چشم بود و به نیت از عقب سر او رفتن کاش با تمام ساندند و عاتین او بیا بودند و آشوب و اگر آنها سر کار عالم

ختر خان سلطان خان ختائی و الواس آغا دختر تره شیرین خان ختائی بودند و پسران او چند کس بودند و خواهرهای او هم بودند و در میان
درین حرکت کشته شدند و جهانگیر ملک و قلیل ملک و دیگر سردار و بایده او با کشتیدند و موسی هندوستان رفته ناپدید گردیدند
و این وقت که در سمنامی و سبعین و سبعمایه دست داد و بعد ازین صاحبقران روزگار ایتیمور بر لاس نامدار بر سر پرست
و خواهر ابریمین الجائی تکیان آغا بود که پیش از مخالفت شوهر و برادر سرور نقاب مد کم شین فقط +

غونگرات قومیت شریف و نجیب از اقوام مغل ازین قوم یک سلطنت رسید امیر یوسف صفی بن مقبلی

در حکومت امرای او یاق غونگرات

غونگرات بود که در خوارزم سلطنت میکرد و صاحبقران ایتیمور رگورگان در سنه ثلث و سبعین و سبعمایه الجئی نزد امیر یوسف
فرستاد که کات و جنوق را بطریق سابق بیاگذازد و امیر یوسف جواب داد که ما این ولایت را بزور تیغ گرفته ایم و بجز
تیغ نمیدانیم صاحبقران خواست که لشکر در آن دیار کشته و مولا لعل الدین کشی سعی در صلحت کرد و اما امیر یوسف قبول نکرد
او را نیز مقید کرد و صاحبقران با سپاه بسیار سوسه خوارزم فرمود و جنوق را محاصره کرده فتح نمود و پیشتر روانه گردید
و امیر یوسف صفی متحصن شده اما چون امیر یوسف واپردی از جانب صاحبقران یاغی شده یوسف پوشت امیر غونگرات
نیز بیرون آمده مصاف داد و آخر انزلیام یافته بار و گرسهاری شد و ازین غم و غصه بدو برادرش ابریمین صفی
بجایش نشست و بعضی نام و ابریمین نشسته اند و این برادر و گرسهاری امیر یوسف گویند که کیف ابریمین نهید مصالحت کرده
دختر برادر خود را که از لیلین شکر یک دختر خان را و یک بود و سوب شانزده ساله را که این ایتیمور کرد و صاحبقران باز گردید و
چون بار و دویم سلطان محمود ابن امیر یوسف واپردی و امیر ابو اسحق سیوری غاشیه اطاعت صاحبقران از دوش انداخته
بر خوارزم رفتند و ابریمین نیز سر از بقا طاعت کشید و صاحبقران بار و گرسهاری او توجیه نمود و ابریمین بدین نام است
استغفار زده خانزاده را با سامان لائق فرستاد و صاحبقران از بهمانجا که رسیده بود برگردید چون صاحبقران بقابل ارس جان
او یک رفت ابریمین صفی شکر فرستاده فولج بخارا را تاراج نمود و امیر مذکور بهج و مجاز را مخالفت نگذاشته و
صاحبقران در سنه ثمان و سبعین و سبعمایه کت سیوم لشکر خوارزم و خوارزم هادریان گرفت و در بهین ایام امیر مذکور
بصاحبقران پیام داد که که نه پیش آمده مقابل کند و صاحبقران قبول کرده از لشکر بیرون آمد اما ابریمین را خوشی نبود و استیلا
یافته و عده و فاکر و آخر الامر جنگها سه روز و اشد نمود ابریمین نیز در ایام محاصره و طلت کرد و در ارکان او اختلاصی
پدید آمده برخی جانب یابین صفی و جمعی طرف خواجی لاق گرفتند و خواجی لاق مغلوب شده خود را بر سر و گردن انداخت
و سپاه صاحبقران شهر را قهر و زور گرفتند و از آگن مکان اثری نگذاشته و سادات و شایخ و علماء و اهل حرفه را
کوچانیده به باور انهم فرستادند و صاحبقران در او غنم و در آن جانب که در آنجا ملک را تخت تصرف نمود و آورد +

ذکر حکومت امرای قوم بیسود و باز ندران

چون سنجی کردی بلند و دماغ سلطان محمود را
داد حشمت بشهادت رسانید امیر سنجی بیسود

با سپه خود امیر ولی بیسود از آن مقام گرفته باز ندران رفت و در آنجا جمعی کرده یکی از سرداران حسن و امغانی جنگیه
اورا شکست داد و به شاعر رفت و در آنجا امیر شلی جونی قربانی حاکم آن ناحیه خواهر او را بعقد خود و آرد و امیر ولی
بعد از شکستن سرداری گناش به حسن و امغانی بر استر آباد رفت و از ابوبکر شاه سمانی گناش را میسر و امغانی جنگیه
منهزم نمود و با منتر آباد فرامیده و نوبت دیگر بحرب سرداران توجیه نمود و ابوبکر شاه را گشت و پس بزرگ لغات تیورخان را
طلب داشت تا بوقت سلطنت نشاند اما باز لذت حکومت مافش آمده او را براند و بتدريج بسطام و دماغان سمنان
و فیروز کوه وری و سمدار غامیه کرده و با سلاطین ایلیکانیه ملازمه نمود و چون در سنه ست و ثمانین و سی و سی و امیر
تیور صاحبقران روسه اقبال آبان جانب آور و امیر ولی منهزم شده بد رفت و بالاخر گرفتار آمده کشته شد و احوال او
در ذکر سلاطین جلایر و گورکان گذشت - ۴

ذکر حکومت امرای قوم ارغون ملک کابل و قندار و سنده و غیره دیار

ارغون قومیت در
سیان سلطان شریف

و ازین قوم چند کس به سلطنت رسیده اند که نوشته میشوند - ۴

امیر سید ناصر بود و دو لیسه کامگار و در خدمت سلطان ناصر
گورکان ابن سلطان محمد میرزا ابن جلال الدین میرانشاه

ذکر امیر ارغون امیر ذوالنون بیگ

در امرای کبار سمرقند و از خدمت او پنجاه خدمت سلطان حسین میرزای باقر از خراسان آمد و سلطان حسین مقدم
اورا اگر امید داشته در سنده اربع و ثمانین و تسعایا یالت قندار و زمین و اورد و به تغلیض شد امیر ذوالنون در آن دیار
استقلال بسیار برسانید و چند شهزادگان گورکان بکومتستان لواحق میفرستیدند چون شاهزاده بلبل از ان میرزا از پدر
منتهم شد کار امیر ذوالنون بالا گرفت و دختر او را شهنشاه بعقد خود و آرد و ده ساله او به بود و بعد از آن سلطان حسین میرزا
سپه سالار لشکر و قضاة بلبل از ان میرزا گردید و در محارب سلطان محمد شیبانی اوزبک کشته شد - ۴

ذکر شاه شجاع ارغون ابن امیر ذوالنون ارغون

بعد از پدر حاکم ملک قندار و کابل گردید و در
زمانه پدر در سنده حسین و ثمانیا یالت قندار

بملک سنده بقلعه سولی آمده و در آن وقت حاکم طعام الدین عرف جام نهاد و رسیده و شهرت حاکم بود و امیر شجاع بیگ ظفر
یافته قلعه را به امیری سلطان محمد امان از اوسه خود سپرده و قلعه را رفت و در نهایت او بار و گرام نهاد قلعه را مفتوح ساخت
و شاه شجاع عرف شاه بیگ ارغون سپه سالار خود میسر خان را که از قوم غل بود بحرب او نامزد کرد و درین میان حسین میرزا

سخت داشتند و میسایان ترخان نصرت یافتند و شاه شجاع ارغون باشکر چار شویج بهر یک خود قلعہ بیکر از انقضای قتل امیر
جامنم گرفت و شاه شجاع امیر سے فاضل بیگ نام را در انجا گذاشت و قلعہ سپردن انت و آن را نیز مفتوح ساخته بنوام
بیگ سپرد و بقیه را برگشت جامنم ندانند و ان خرج کرد چو است که لشکر بسیار اید اما سپاه مندرا خود و دستکش از ان
و ترکان بهما مستولی شده بود و که هیچ وجه بقای اختیار نکردند و رسته تنگ اسپیکه از سواران ترکمان همراهی
عیسی خان ترخان الحماط بزمیرانست شده و ترکمان فرو داده کشیدن تنگ شغل شد و درین اثنا فوجی از سپاه
سند و دکن بارسید و پهل سوار بر عهده کردند چون ترکمان قصد فرار پائے در رکاب نهای پهل سوار شدی و دیگر نیز نماندند
و کرمحاربه شاه شجاع ارغون بابا و شاه بابر گورکان بدر رفتن کابل چون ظہیر الدین محمد بابر شاه
و قندبار از دستش بفریاد و چون مالک زمین آسمان گورکان بد فعات با سلطان محمد خان اوزبک جنگیده

و داد مردی و مردانگی داده و فقیه از دقائق مردانگی و فزادگی فرو نگذاشت اما چون تقدیر از تقدیر نوعی دیگر بود کار بجائے
نرسید با امر اقرعه مشورت انداخته چاره کار محبت و امر اشفق اللفظ بعضی رسانیدند که سه نداری اگر با عدد و رنگ +
طریق مارا ازین بید رنگ به زملکش بجای نما انتقال بکریکیند فارغ شوی از زوال و بعد از تقدیم مشورت و رسد
عشر قسما به از اند جان و فرغانه سوئے کابل سواری فرمود و کابل از زمان سلطان ابو سعید گورکان در تصرف پهلوان بیگ
بود چون او در سن سبع و تسع عمر حلت کرد پیش عبدالرزاق میرزا بادشاه شد و شخصی زکی نام را امیر الامرا نمود اما امر را
برگشتند و او را قتل کردند محمد تقیرم بخون سپهر و امیر ذوالنون که عالم گریه بود باشکره متوجه کابل شده و نیز از امیر ذوالنون
تاب جنگ او نبوده به نواحی لغمان گریخت و کابل تصرف محمد تقیرم کرد و او دختر میرزا ان بیگ را سجا الیکل خود در
آورده از ان زمان در تصرف خود داشت و شاه شجاع مالک قندبار بود چون بابر شاه با فوج خود کابل رسید و محمد تقیرم صاری
شد و اقرباب نیارده حصار را بعهده و پیمان سپرد و در میان ایام قلعہ کلات نیز از تصرف قوم ارغون برآورده تصرف شد و
در سن ثلث عشر و تسع عمر جوی از غویان از صدمات اوزبکان ناچار شده به بابر بادشاه پیام سپردن قندبار دادند و
بابر بادشاه بقیه بار تشلیف برده پیام داد که بموجب التماس شما آمده ایم حصار را بید سپرد و اما شاه شجاع عرف شاه بیگ و
محمد تقیرم پشیمان شده اول مصورشند و آخر بیرون آمده در قریه خشک مصاف داده و نیز هم شدند و فرصت و آمدن قلعہ نیام
شاه بیگ سوئے بیابان و محمد تقیرم زمین داد و گرفت و قلعہ قندبار و نغاسن ذخائر از غویه بتصرف گورکانیه رسیدند و بابر شاه
ایالت قندبار و زمین را در آن دفعیض بلور خود ناصر بنز اگر عهده کابل رفت اما چون امیران ارغون مستحاضه به
سلطان محمد شیبانی خان اوزبک بردند و سلطان محمد خان به تسخیر قندبار پرداخت و بابر شاه و دفعه کلی بهم رسانیده
و دانست که از سیلاب اوزبکیه پائے او در کابل نیز مستحکم نخواهد ماند و خواست که بنده و متالی رفتن بجائے مخزن قندبار

نیز از قلعه برآمده بر باد شاه باری پست و محمد خان حصار شهر را گرفتند بسبب بعضی خبرهای پرتیانی ولایت خود مسبب شدند
سلطان اوزبک را با امرای ارغون بنو حصار باز داشتند معادلت فرمود و چون سلطان محمد خان بجای پادشاه
اسمعیل صفوی والی ایران منتهی شده و با چهار صد سلاطین و هزاران دکان در چهار دیواری که راه بیرون آمدن داشت
محصور شدند و بعد از جنگ بسیار هر گشته شدند باری شاه در سنه سی و هشتم و تسعایه بحرایی باز روئے بقلعه را آورد
و قلعه را محاصره کرد و شاه بیگ ارغون بدافعت برخاست و تا سه سال جنگ قائم ماند چون شاه بیگ با خبر سلطان شد
لبطرف سنده گرخت و قندار و ده مضافات در سنده خان و شش و تسعایه تصرف باری و آید +

ذکر فتح کردن شاه بیگ ارغون طه طه و سنده
چون جام نندوالی طه طه و سنده
رحلت نمود جام فیروز پسر او

جای نشین شده و جام صلاح الدین از قزاقستان او بدافعت برخاست و سلطان مظفر گرجانی که در قش از خاندان جام
صلاح الدین بود او را امداد کرده و سنده را در تصرفش و لم ندید و چون دریا خان مدارالمها خاندان جام از دست
جام فیروز گردید صلاح الدین بارگردد و بجرات رفت و سلطان مظفر در سنه سی و هشتم و تسعایه بارگردد و در دست
سنده و او جام فیروز از سنده برآمده و قس باذیال دولت ارغونیه بر و شاه بیگ ندام خود بسبب خان را بمدد او
فرستاد و بسبب خان با صلاح الدین جنگیده او را گشت و سنده تصرف جام فیروز را آمده اما شاه بیگ که غم خیمه داشت که
همواره بر دست خیمه که گشت در سنه سی و هشتم و تسعایه طه را تصرف گردید و دریا خان مدارالمها جام فیروز
گشته شد و جام فیروز چاره ندانست بگجرات رفت اما سلطان مظفر رحلت کرده بود و جام از کام خود دایم ماند و گشت
چون دید که در کام سنده خط ارغونیه حکم است بگجرات رفت و در کام سلاطین را دکان که از اطراف و درگاه سلطان
باز بگجراتی مجتمع بودند و شک شد و در زمان همین جام فیروز والی اوچه و طه سلطان بلخ الزمان سیزه را گوکان با و شاه
خزاسان در سنده آمده بود و جام فیروز را مغزو داشته خدمت های لایق بجای آورده بعد یکسال با و شاه باری
بگشت اما شاه بیگ چنانچه نوشته شد از قندار امید بریده در سنده و طه ساکن شد از فضا اعلیٰ علی پسر وانی و گشت
شرعی بر عبادت سنی و شرعی بر کافیه و عاشیه بلخ خط از تعقیفات اوست و نهایت شجاعت داشت و در محارب ماهر
پیش از همه بر صفوف دشمن می تاخت هر چند مردم امتناع می نمودند که این قسم تو را لایق شان سرداران نیست فایده نمیند
میگفت که در جنگ اعتبار از دست من می رود و میدانم که هیچکس را بر کوه من نخواهد ایستاد و شاه بیگ در سنه ثلاثین
و تسعایه بحرایی رحلت کرد +

ذکر حکومت شاه حسین بن شاه شجاع بایک امیر لکنون ارغون
بعد از پدر بر سر ریاست
سنده نشسته و سکه و

خطبہ نام خود کو قلمیہ بہکرا از سر نو تعمیر کرد چون امیر الدین محمد بابر شاہ اور افرغان را کہ ملتان را نیز در تصرف خود آورد
سندھ اثنی عشرین و تسعایہ ہجری تہمتاً بجانب محمود سلطان محمود والی آنجا مردمان خود مردانہ کرد تا بہر طور یک باشد
صلح کنند اما پسر شاہ حسین قبول نکرد و سلطان محمود بزرگ مغایبات در گذشت پیش سلطان حسین سندھ نشین شد و
شاہ حسین بجلال استعجال رسیدہ ملتان را محاصرہ کرد و بعد از یک سال و چند ماہ در سنہ ثلث و تسعایہ اودھا
تسخیر نمود و سکندہ شہر بعضی قتل بسیار اسیر سپاہ نعل گردیدند و سلطان حسین تنہی و تجماع الملک مختار او گشتہ شد و
شاہ حسین ملتان را بخواجہ امین الدین سپردہ پڑھتہ مراجعت کرد و در سنہ مذکور ننگر خان نام ہامردم ملتان خراج کرد و
شمس الدین را بدر کرد و شاہ حسین فرصت اخلاص نیافتہ در سنہ سبع و اربعین و تسعایہ ہمایون شاہ گورکان بسبب
استیلاے شیر شاہ سورت افغان از لاہور متوجہ سندھ شد و بحوالی بہکرا رسیدہ اقامت کرد و فرمائے بنام شاہ حسین ارغون
فرستاد و اہلبیل را شاہ حسین تاششاہ و سارے و یک گزاری نیدہ توفیق حضور نیافت و آخر جواب صاف فرستاد و محمد
ہمایون بادشاہ و غضب آمدہ بتادیب اور بجا ست و بہکرا را بہ ناصر میرزا عم خود داد و بجانب پڑھتہ روانہ شد و شاہ حسین
ناصر میرزا را ابدامادی خود فرستادہ نوید بادشاہی بوسے دادہ و در بہکرا و پڑھتہ خطبہ و سکے بنام میرزا جاسمی ساخت
از ماہ دریا بحوالی اردوکیا بادشاہ رفتہ راہ آمد و رفت غلہ و آذوقہ را مسدود کرد و ہمایون بادشاہ ناچار شد کہ صبح
انداخت و در سنہ تسع و اربعین و تسعایہ ششی و باکراش از شاہ حسین گرفتہ و از آب سندھ گذشتہ روانہ قندہار گردید
چون شاہ حسین از جانب ہمایون بادشاہ مطہر شد ناصر میرزا خلاف عہد کردن گرفتہ ناصر میرزا نامہ پشیمان روانہ
کابل گشت و در سنہ اثنی عشرین و تسعایہ میرزا کامران گورکان از ہمایون بادشاہ گنجیتہ در سندھ رسید شاہ حسین
لوازم ہمہانی بجائے آوردہ و خمر خود بدو داد و بخشی از امارتے ارغون و نقد و جنس بسیار ہمراہ او کردہ بانخلاص کابل
فرستاد و بعد از آن کہ سی و دو سال بادشاہی کرد و در اثنی عشرین و تسعایہ را ہی عدم گردید بعد از انتقال شاہ حسین بجلال
سلطان محمود و بہکرا و سیلی خان ترخان مخاطب بہ میرزا در پڑھتہ و عوسے سلطنت کردند و سلطنت از خاندان
ارغون بہ بدر رفت *

و ذکر سلطنت قوم ترخان در ملک سندھ و پڑھتہ
قوم ترخان قومیت شریف و میان خاندان
ترخان در اصل عہدہ ایست کہ چون از کسے
کار سے فائز یا کار و خدمت بادشاہے میشود بادشاہ اورا ترخان می کند و آن چنان است کہ تانہ پشت اورا بیج
مطالب دیوانی نمکنند و بہر گاہ کہ نزدیک بادشاہے بیاید و زبان اورا نہر محو مانع نیاند و تانہ از نو پیرند و این عہدہ
شاہانہ کسے رعایت میشود اما اورا از قوم ترخان نمیدانند و قوم ترخان کہ در میان خاندان قومے شریف است ذکر او در
باب اول گذشت مجملے دیہ بخانو شہے میشود کہ چون تہا آن بزرگ چکلینہ خان از بغاوت اقوام غول ناچار شدہ و فرزند گشت

رفت و در آنجا کار او ترقی پذیرفته و ماسدان از آتش شکسته سوخته خان را از چنگلین خان بر کرد و آغوا و گنگ خان خواست که
 چنگلین خان را بگیرد و بدین خیال لشکر را بر آسای سعیدی برینج داد و اتفاقاً همی سران امر اسے اگنگ خان این را از زبان خود در
 میان نهاد و دو سپه از سپه بدین خیمه کشید که شیر آورده بودند آتاج این حدیث نمودند و در حال نزفط آن اعظم چنگلین خان رفت
 این حکایت را بر سر اسے اوبیان کردند و اتفاقاً آن اعظم چنگلین خان از جاسے که خیمه زده بود کوچ کرده رفت و از کید اعدا خبردار
 شده محفوظ ماند و آن دو سپه هر چه اسے را به ترخان نفی نوید داد و چون زیاد یکام او گردید مطابق عهد آن هر دو سپه غول را که اسے
 را تسلیم ترخان و درگیره را با داد اسے ترخان ام بود و عهد ترخان نفی نوشته و بر جرم اسے کبار رسانید و چون مالک مقصود
 خود را در میان سپه از تقسیم کرد و اولاد این هر دو کس نیز که از امر اسے کید بودند بهر اسی هر یک سپه خود روانه کرد و اولاد این
 هر دو کس را ترخان گفتند و بهین قوم اسے ایشان مقرر شدند و در اندک مدت خانواده بزرگ و دالوس جوجی و خجائی و دلاکو
 و اوکاتسے و غیره پیدا شد اگر چه این نیز پادشاهان غول امر را بعد ترخان رسانیده اند اما ایشان را بقوم ترخان نگفتند
 و اولاد بهین هر دو کس را ترخان میگوید و اولاد این هر دو کس بر بر جرم اسے سیده اند و سلاطین و پادشاهان در این زمانان قزاقان و دولت
 پسندیده اند چنانچه ذکر اسے این قوم در باب اول گذشت و درین مقام ذکر اسے که حکومت و شاهی رسیده اند نوشته شد
ذکر میرزا عیسی ترخان حکومت او در طبرستان و سنده | امیر علی ترخان از قوم ترخان

بعض مورخان نادان است و از تاریخان نوشته اند که میرزا عیسی ترخان از قوم ترخان نفی است و با او اجداد از زمان صلوات
 امیر تیمور گورکان در امر اسے کبار سرافراز بوده اند و در خدمت سلطان حسین میرزا باقیه اوالی خراسان امارت و ایالت
 نموده اند چون بعد سلطان حسین میرزا سلطان محمد خان بر مالک خراسان تسلیم یافت اکثر خاندانها اسے غول سرور و ایدم
 غمخت نهادند و کسانیکه اسلاطین گورکان قلع و عمارت و قربت داشتند و نزدیک ایشان را زنده میگرداشتند و چنانچه
 بهر طرف کشیدند و میرزا عیسی ترخان سپاهلار امیر شاه بیگ از خون بود و اول روزان جامه نظام الدین و قتیقه بند و دیوان
 سلطان محمد از خون برادر شاه بیگ را کشند و پادشاه بیگ بسنده آمد و بهر آنسجی کرد و بعد از اقبال شاه حسین بنون
 در سنده آشی و تبین تو سنجایم جوی میرزا عیسی ترخان در طبرستان و سنده و سلاطین و سکه بنام خود خواند و اکثر اسلاطین
 محمود که در بر حکومت میکرد و جنگها در میان آمدند و میرزا عیسی ترخان سیزده سال حکومت کرده در گذشت +

ذکر حکومت میرزا باقی ترخان ابن میرزا عیسی ترخان | بعد اقبال میرزا عیسی ترخان در میان
 پسران امیرزا محمد باقی ترخان و سپه
 کوچک او میرزا جان مخالفت و داد و میرزا باقی ترخان که قوت و اعتمادی داشت بر برادر خود غلبه کرد و مقصدی امر خلا
 و سلطنت گردید و چون نوبت سلطنت هندوستان به سلطان جلال الدین محمد اکبر شاه گورکان رسید میرزا باقی ترخان

بار سال پیشکش دوا بر گاه اکبری توسل مستعد خود را حفظ داشت و با سلطان محمود بکری گاه به در صلح و گاه به در جنگ
سیکند اندید متعهد مصل در کمال فراغت و شرف مکرانی کرد و در سده شصت و هفتمین و هشتمین سده هجری ولت کرد.

ذکر حکومت میرزا اجانی ابن میرزا عیسی ترخان | ایداز برادر خود میرزا باقی ترخان بر سر پادشاهی نشست چون اکبر پادشاه اکثر ممالک هندوستان را

سخر کرده و بهرین نزدیکی ولایت بهکر را متخلص ساخته بود و در سده شصت و هفتمین و هشتمین سده هجری خانانان عبدالرحیم خان
بهار و ننگرمان را در ولایت بهکر و لستان هاگردا و ایلکس فتح نموده و خانانان عبدالرحیم خان پشتر ازین قلعه بهرمانی را
محاصره کرده و توجیه نمود و قلع و قمع بسیار از ان ملک فتح کرد و میرزا اجانی نیز لشکر خود جمع آورد و به کشتی و غراب بسیار رو
بمحارب آورد و عبدالرحیم خان خانان ترک خاصه کرده در نواحی نصیر پور رسید میرزا اجانی غرابهایست خود را که از حد شتر
بودند با وسعت کشتی متشخصان بر تیر اندازان و توپچی و توخانه و غیره بجهت خانانان آورد و خانانان بر کناره ایستاده بود
قیس را جانب کشتی بزرگ که مردم ترخان بر جمع بودند در دایره برف رسیده کج کین ضلع شدند و خانانان بایست
پنج غراب بقا بلدا آمده و هفت کشتی میرزا اجانی گرفتار شدند و وسعت کس را بقتل رسیدند و یکشنبه روز جنگ تمام بود
هفت کشتی و شش محرم الحرام سده الف هجری شکست بر مردم هند و قتل و میرزا اجانی در کناره ایستاده هند در زمین گلن لاکس
فرو آمد و محاصره دور لشکر خود است و مورچهها قسمت کرده و خانانان نیز در برابر او خمیده مدت دو ماه بین الف و قیون جنگ
قایم ماند و سندان اطراف آمد و رفت را صد و کرده راه نموده و قدر اسب و قوت ساخت و خانانان مجبور شده از آنجا کوچ کردند
و حوالی شهر فرو آمد و جمیع را بهرمان بایست محاصره فرستاد و میرزا اجانی بیگ بر سرانشان تافت آورد و خانانان سیاه
خود دولت خان لودهی را با لشکر خود یکم فرستاد و در میان هر دو گروه محاربه عظیم و نقشه میرزا اجانی بیگ نهایت یافت
و در موضع اول نزل نمود و برگزیده سینه نشست و خانانان از هر جانب محاصره کرده هر روز جنگ میشد و آخر الامر
ترخانان بنگ آمدند و غلای در اردوی ایشان پدید گشت و اسب و شتر را خوردند و میرزا اجانی بیگ بجا خانان پیغام
مصلحت فرستاد که اراده ملازمت بادشاه دارم اما چند س از من دست بردارید و خانانان قبول نموده دختر میرزا اجانی بیگ
بر سپه خود میرزا ابرج متعهد و بعد بر شکل قلعه بهرمان و شهر و سنده را متصرف شدند و میرزا اجانی را بهرمان گرفتند و در سنده
و انج بلکس یوس اکبر پادشاه رسید و میرزا اجانی در سکه آمد و کسب کیا و شکست شده ملک او داخل ممالک محمود اکبری گردید و
بعد چند س میرزا اجانی بیگ را منصب پنجبازی ذات و پنجه را سوار غایت شد و ملک شهر و ملک را گرفت و

ذکر میرزا غازی ترخان ابن میرزا اجانی بیگ ترخان | چون پدرش وفات یافت میرزا
غازی بجای او بالارفت و در عهد

سلطنت سلطان نورالدین جهانگیر پادشاه گورکان در امر کسب کرد و چون پدر او در بلخ پور وفات یافت بارشاه

و تنگ او بطور یسجدی در دروازه اسان می بود یا غمی شد و شاهزاده دیگر را بنیای بر شویته و از افواج غازان خان جنگها کرده و
 بهر میت یافتند نزد شاهزاده قید و خان بهرستان رفت و شاهان جغتائی نیز وزیراگر می داشتند در گذردن چون بانکه کرد
 و راسته بهر خراسان شد غازان خان فوجی به جنگ او فرستاد و امیر بنهم شد به سیستان رفت و با وزیر بک تیمور پسر قید و
 خان عهد صداقت بست به بیخ نام او نوشتن گرفت چون بنیای پور را محاصره کرد و بک تیمور قصد گرفتن او کرد و امیر نوروز
 بیگ بدر رفت و با بنیای هزاره غازان خان پیوست و غازان خان که سبب کشته شدن کیکاووس و تخت نشینی بایوان
 مترو بود به پادشاه امیر نوروز در دین اسلام در آمده و باید و خان را بدست آورده گشت و تمامست مغولان را در دین
 اسلام در آورد و امیر نوروز را اختیار و سپه سالار خود نمود و تمام خراسان مغضوب بر او امیر نوروز گردید و بعد از چند روز
 امر از امیر نوروز نمودم گشته قصد بادشاه امیر نوروز نمودند اما کامیاب نشده بیا سار سیدند آخر امر او دیگر نیز بقصد او
 برخاستند و نامه فرستادند از جانب او سلطان مهر نوشتند و بادشاه گفتند که امیر نوروز با والی مصر دل راست دارد و قوت
 تغیش نامها اگر کذا غداست امیر حاجی بیگ برادر امیر نوروز بر آوردند و بادشاه بیخ بد کرد که امیر نوروز را مستحق عقین قتل
 رسانند و امیر نوروز که مکلف خردین کرت والی هرات را دختر برادر خود داده بود و با اعتماد و دوستی او نزد او رفت هر چند امر او
 اعیان سپاه ازین قصد مانع آمدند اما بمنوع نشد و امر او سرداران از هر اسی او عنان بر یافتند و امیر با خواص خود به هرات
 رفت چون امیر قتل شاه خلعت بر او گرفتند امیر نوروز متعین بود به هرات رسید و صاحبان امیر نوروز بویست گفتند که از
 حصار بیرون آمده بر دشمنان تازیم و الا عهد و پیمان زندانیان روییم و اگر چنین مناسب نیست باری ملک را گرفته
 حصار را بقصد خود آوردیم که بعد ازین فتنه ترتیب کردن ملک سهل است اما امیر نوروز قبول نکرد و گفت که بعد
 پیمان قتل شاه اعتبار نیست و ما را جگه بهتر از هرات نیست و متفق الله که از ما به نسبت ملک نذر رسد واقع شود و
 صاحبان دانستند که تیر تقدیر از شست جسته است و ملک خواص هم اربابان امیر را بهر حیل و بهانه از نزد او دور ساخت
 و بر دروازه نامتین کرد و امیر خود تیر بر دشمنان می انداخت زه کمان او شکست چون به بستن مشغول شدند و غوریان
 بفرمان مکلف خردین امیر را گرفتند و خواص او را بهر حیل و بهانه طلبید و گرفتند و امیر را به قتل شاه سپردند و او قتل رسانید
 و این واقعه در سبت و دوم شوال سنه ست و تسعین و ستایه هجری واقع شد - ۴

و سپه امیر نوروز است بعد از
 انتقال سلطان الی یسجد بهادر خان

ذکر امیر ارغون آقا بن امیر نوروز بیگ او برات

که امر او جلایر سلدوز و او برات و غیره مکرر را گردن نه نهادند و هر یک حرف اعتقال بر منو دل می نوشتند امیر
 ارغون شاه نیز با اتفاق دیگر امر الحاق تیمور خان بوزنجری را در خراسان به تخت نشاند و گاهی باو و اتفاق و گاهی
 بر نفاق می گذرانید چون امر او چوپانی سلدوز و الیکانی جلایر و غیره اکثر دیار ایران و عراق را تصرف در آوردند و امیر ارغون

نیز دلووس و شهبه لوائے انتقال برافراشت چون امیر حسن ایلمانی جلایر لغاتیمور خان را طلبید لغاتیمور خان امیر لغون
شاه را همراه گرفته در تبریز رفت و آخر بنفرب امیر حسن چوپانی سلسله در میان هردو اتفاقاً در میان آمد لغاتیمور خان
شمرنده و دشمنان بخراسان برگشت و بعد از آن که لغاتیمور خان بدست یحیی کرادی و عمیره سرداران بدو غاصه شده و
سلطنت دلووس از امیر لغون شاه بدر رفت ۴

دگر سلطنت حکومت قوم و غلات بر ملک کشمیر
قوم دو غلات از عهد قوام غلبه است
امراست این قوم بامارت و دره مانس

رقبه رسیده اند چنانچه در زمان صاحبقران امیر تیمور گورکان در مغولستان امیر قمرالدین دو غلات امیر غلبه نشان
بود و اکثر نواح مغولستان در تصرف داشت و او را با صاحبقران جنگهاست سر داده واقع شده اند و راهی که بود و خوب
سے انداخت اما در کشمیر از جانب کاشغر مغولان سے آمدند و در زمان امیر الدین محمد بابر گورکان که در کشمیر سلطان ابراهیم
از اولاد سلطان سکندر بدست شکن فرمان روا بود و ملک کاجی یک وزیر بود ابدال ماکری اسپر را بر ابراهیم ماکری از کاجی
بستوه آمده پناه ببادشاه بابر برد و بادشاه از صورت و سیرت او پسندیده فرمود که در جنگل سحرین چنین مرد مهم میسرند
و حسب استدعائے او لشکر سحر جمعیت شیخی بیک و محمد خان و جمعه خان امرای خود همراه او کرد و ابدال بدین باب
که کشمیر باین از مغولان تسویم نشود نازک شاه ابن فتح شاه را بسلطنت برداشت و ملک کاجی پیام داد که من پناه ببادشاه
برو فام و شکست و ضلالت مغولان برتر است که سلطان ابراهیم لودی والی و جلی را که صاحب پانصد هزار سپاه بود جنگ
انداخته اند باید که نزاع را بر طرف سازی و در غیاب ذلت و خوار می نتیجه خواهد داد و کاجی مضطرب شده بکوهستان
رفت و ابدال تسلط یافته کشمیر را تعیین نمود و محمد شاه ابن سلطان حسن را باز بر سر نشاند و مغولان را با تحف برگردانید و
بعد از این هلاک شاه بخت کشمیر جلوس کرد و ملک کاجی را از ابدال ماکری جنگیده نهم شد مادران زمان بابر بادشاه انتقال
کرده بود و میرزا کامران در پنجاب بود شیخی بگئے دیگر امرای غل و اورا تحریص بر گرفتن کشمیر نمود و کامران میرزا آخر مرگ
امیر سے امر و ارشاد کرده امرائے مذکور کشمیر فرستاد چون این مانزدیک کشمیر رفتند کشمیر این از ترس گر خیمه بکوهستان
رفتند و ابدال ملک کاجی را بهر طور که توانست سے خود کشید و قوت گرفته با مغولان جنگیده و غلات مصلحت و جنگ
ندیده ملک خود رفتند و در سنه تسع و ثلثین و تسعمایه یحیی سلطان عبید خان بادشاه کاشغر سپهر خود را بکنده و رطلی را بهر لودی
میرزا عبید و غلات و دوازده هزار کس از راه تبت و دلار به کشمیر فرستاد و کشمیر باین انا وانه صلابت و همایت
ایشان که بکوهستان مانگنند و غلات شهر و رکه عمارات را با خاک برابر ساختند و خراج این دو فایان برگرفتند و در قریب
وقصبات آتش زدند و هر جا که از کشمیر باین اثر یافتند در پی ایشان شتافتند و ایشانرا قتل و غارت نمودند تا سوره
این حالت بود ملک کاجی یک ابدال ماکری از کوهستان برآمده و خاطر جنگ مغولان قرار دادند و فرموده کشمیر

مغولان نیز در بار ایشان آمدند و محاربه سخت دادند و کشته شدند اما کشمیریان به دفعه که توانستند
خود را نگاه داشتند و تالش و تاش جنگ و جدال روشن بود و از طرفین مردم بسیار مقتل رسیدند وقت شام هر دو
از یکدیگر حساب باز داشتند و به حال خود بازگشتند و راضی به صلحت شدند و از هر دو جانب تحالف دادند و دختر محمد شاه کشمیری
والی کشمیر را اسکندر خان عقد شد و بوجبه صلحنامه مغولان اسیر کشمیر را رها کردند و برگشتند و بعد از محمد شاه شمس الدین
پسر او پس از وفاتش شاه بر سر کشمیر نشست اما اندک مدت گذشت بود که میرزا حیدر دو غلات که بر سر دست داشت
و قتیله ناصر الدین محمد بهایون باو شاه و کاه
ذکر سلطنت میرزا حیدر دو غلات و کشمیر

در ایام گنگ با هم نفا بل شده و شیرخان اول سلسله صلح جنایند قسم کلام الله در میان آورد و جنگ سبک است که
مغل فاعل بود و پاشان ریخت و غلات نیز مژم شدند و بادشاه به صوبت تمام تر به اگر رسید و جمیع برادران جمیع آمد و میرزا حیدر
دو غلات بهمراهی کامران میرزا آمده بود و کامران خاک بر سر مژم انداخته متوجه لاهور گردید اما میرزا حیدر در رفاقت
بادشاه مانده و نوازش یافت و چون بادشاه بار و در مقابل شیرخان رفت مردم کامران میرزا به جنگ برخاستند و لشکر
بادشاهی نیز مژم شد و بادشاه به لاهور رسید اما لاهور کی یک و غیره اعیان کشمیر بعضی اهلان و بعضی
و ترغیب گرفتن کشمیر نتواند و بعضی بوسیله میرزا حیدر دو غلات از نظر کشمیر اثر گذشتند و بادشاه در سینه شمان
و بعضی تسخیر میرزا حیدر را به کشمیر فرستاد چون میرزا حیدر به کشمیر رفت ابدال ماکری وزنگی یک بوسه پرستند و در وقت
همراه میرزا حیدر پیش از چهارصد سوار نمودن چون میرزا به راجوری رسید ملک کاجی یک که حاکم کشمیر بود با سه هزار سوار پنجاه
هزار پیاده کوهل کسل را حاکم نمود و میرزا از کاهلین راه کرده به پنج که کاجی از فرط غرور و اوج عظمت نکرده بود روانه
شد و از کوه گذشت بناگاه مری که کشمیر را فر و گزشت و تصرف شد و ابدال وزنگی استقلال یافتند اما ابدال بهدران
نمودی در گذشت پیران را به میرزا حیدر رخا رخا کرد و کاجی یک نزد شیر شاه موافقان رفتند استعانت جست شیر شاه
حسین شروانی و علوان خان را با پنجاه سوار و فرستاد و میرزا حیدر نیز ترتیب لشکر کرده متوجه حرب و گردید و در موضع کار
مبارزه واقع شد و غلات نفر یافتند حسین شروانی و کاجی نیز مژم شدند و تاریخ این فتح مکرر است و در سینه خمس قلع به
میرزا حیدر دو غلات و کاه اقامت در زیر چون در میان میرزا وزنگی یک نا اتفاقی شد وزنگی یک به کاجی یک پیوست
و در سینه احدی خمیس و تسخیر به و قصد میرزا حیدر رسو بگری نگار و دزد و بهرام یک پس از جنگی خود را به بگری نگار رسانید
و میرزا حیدر جماعت میرزا و قلعین که بهرام یک نیز بهت یافته و ملک کاجی وزنگی نیز فرار را غنیمت دانستند و میرزا حیدر متوجه
تسخیر پیوست شد و قلع و کوه را کالاه قلع و بنگ بود فتح کرد و در سینه ششی خمیس و تسخیر کاجی یک که بهرام دو سه نفر
وزنگی نیز پیوسته و در سینه ششی و تسخیر الهمی از شش سوار میرزا حیدر استقبال کرده و در لاهور سپاهیان و در وقت

بهرام ولد سعد چک کرد که راج بر تهنه غلبه کرده بود و بخان صلح به خانی میرزا گفته و از عهد و پیمان گرفتار رسید اما خان میرزا
 بزخم خشم و بر او عجز و کد و دو قلعاب او و جنگی در آمده شش بریده پیش میرزا حیدر فرستاد بعد از آن میرزا حیدر از راه
 لاهور متوجه کشتهوار شد و بندگان او که کینه میخورد و میرزا حیدر میخواستی و محمد ماری و عبدی و دینا کشمیری را به اول کرد و هر طرف را بخت
 دوست رسیدند و این سوخت آب لشکر میرزا و آنسوخت آب لشکر کشتهوار بود و در وند گیر لشکر میرزا از راه راست انحراف نمیداد
 خواستند که بوضع کشتهوار آید باده تند بر خاسته بهائی تار یک شد و در ملایم و محو آمد و رنده بندگان او که بسیار کم کس
 از مغلان کشته شدند و بعد از آن سیف بمیرزا حیدر پیوستند و میرزا حیدر از اخبار آمده در سینه خمس و خمین و تعیای را جویری را
 گرفته متوجه تبت گشت و تبت خور و دکلان را فتح کرده و بلا قاسم دکلان بر محسن سپرد و در سینه مستقیم تسلط
 و بیل را گرفت و کله آمده گناه دولت چک را و خواست نمود و میرزا لاور اهل بلخ با دولت چک در مجلس بر کشته رفت و
 دولت چک و غازیخان و حسین چک و بهرام چک نزد بهیت خان نیازی که از سلیم شاه سویش شریف شاه در غنچه بود رفتند
 و سلیم شاه در قلعاب افغانه نیازی و در موضع بدو را رسید و در آنجا صلح بهیت خان پذیرفته و برگشت کشمیران خوانند
 که بهیت خان را برده میسر را حمید را برادر دارند بهیت خان این کار و در غرض و نیر
 بر بخت نزد میرزا حیدر فرستاد و میرزا حیدر و افروز و فرستاد و میرزا در سینه پنج و خمین خواست پس مثل را با زعفران بسیار سالان
 نزد اسلام خان عرف سلیم شاه سویش فرستاد و در سینه ثمان و خمین و تعیای و ششمی منول و معیای منین افغان به سلیم خان اسبا
 بسیار حاجت نمود و میرزا حیدر بصحبت یاسین و عفران و شال و غیره و کمال کشمیر سلیم خان فرستاد و میرزا از بهادر را بجلو
 هر سال تعیین فرمود و از کشمیران عبدی رینا و از ک شاه حسین ماری و خواجہ حاجی را همراه او کرد و آنها از اندر کوٹ برگزید
 در باره موافقت و زید و کشمیران بجلو اینکه مغلان ایشان را بظرفی آرد و در مقام فتنه و فساد گویند و مغلان این بضمون را
 بعضی میرزا حیدر رسانیدند و میرزا این سخن را با او فرمود و گفت که مغلان هم در فتنه و فساد کم از کشمیران نیستند و چون کر
 بعضی میرزا رسید که لشکر را پس باید طلبید و بیجاگاه نشد و گفت که کشمیران چه مددکن و اندک که با مغلان همدرد نباشند و لشکر را و پس
 طلبید و درین سال آتش غلیظ پیدا شد که شمرات اند کوٹ را سوخت و از بهادر پیام داد که چون خانه کس لشکران سوختند
 اگر کم شود یا نیم ده خانه کس خود راست کنیم و در سال دیگر بهرل روی میرزا قبول نکرد و این لشکر چار و چا و تو بهرل گردید
 کشمیران و حسین ماری و علی ماری از مغلان جدا شدند و بهرل رفتند چون صبح دیدند در میان مغلان و در دم بهرل و جنگ
 شد و مغلان در کوچه های نشدند و میرزا اگر غنچه در مل رفت و قریب به شتا و غل نامدار گشته شدند و محمد منظور و دیگر لاهور
 کشمیران گشتند و بقیه سیف از راج و در بهرل کله فرو آمد و چون این خبر میرزا حیدر رسید نهایت غم و محزون گردید و
 دیگرها که فتنه شکسته سکوک گردانید و بیجا ماری کشمیری را منظور نظر اعتدال گردانید و مدین ایام کشمیران در الحلاف
 و جوانی هجوم کرده ملا عبداللہ و ملا قاسم را کشته کشمیران مجمع غلیظ کرده و از بهرل کله و بهرل آمدند و میرزا حیدر قصد

جنگ با ایشان از اندک کثرت بیرون آمد و در آن وقت در رکاب میرزا زیاده از یک هزار کس مرز نمودند و از انجمله مغلان همفقد کس نبودند
 میرزا در شهاب الدین پور قلعیت و زریه دولت چک و غازی خان چک و دیگر سرداران کشمیر معبدی رینا در برهه کوچرند
 و از انجا برآمده و در موضع جیگشتند و میرزا حیدر متقل سری نگر قیام نمود و فتح چک که پدر او بدست مغلان کشته شده
 بود بقصد انتقام پدید درآمد کثرت آمده اکثر عمارات میرزا حیدر را بسخت میرزا حیدر چون این خبر شنید گفت که این عمارت
 از کاشف نیاورده بودیم باز بعون الهی میتوان ساخت اما میر علی در انتقام این عمارت سلطان زین العابدین را کور
 ستود و بسخت و عمارات معبدی رینا و غیره را در سری نگر آتش زد و الغرض کشمیر باین از غان پور حرکت کرده و در بار پور
 آمدند و فاصله زیاده از دوهزار و نه فرسنگ بود و میرزا حیدر و صلاح بخون کرده و بر او خود میرزا عبدالرحمن را که بصفت صلاح و صدا
 آراست بود بولی مهدی وصیت کرده بنام لوحیت گرفت و با اتفاق سوار شده بقصد بخون برآمد اما چون تفصیلا نیز کرد
 بنوعی دیگر بود و در آن شب ابر بسیار پدید آمد چون نزدیک نجره حاجی که ماده فساد بود رسیدند از تاریکی هیچ نمیدیدند
 درین مقام میرزا حیدر تیرس رسید و در کشته چنان است که شافه نظر قورچی میگویی که تیرس انداختم و از تاریکی هیچ
 دیده نمیشد و در آن هنگام آواز میرزا حیدر شنیدم که زبان ترکی گفت که قباغت کردی و دلتهم که تیرس بود رسید و
 نیز گویند که قصابی بران او تیر زد و بعضی نویسند که کمال دلی شخصی در این تیغ گشت اما برتن او غیر از زخم تیر و نیزه و نیز
 چون صبح رسید و رشک کشمیر باین مشهور شد که متلع گشته افتاده است خواهد ماجی بر سر او رسید و دید که میرزا حیدر راست
 سر را از زمین برداشت رفته بش نداشت چشمها باز کرده جان داد و مغلان به اندر کثرت گزیدند و کشمیر باین به تعاقب
 آنها رفتند و میرزا را در بدو مرز برده وزیر خاک کردند و غلاتی از مرگ او غلیم اند و سناک شدند و مغلان در اندر کثرت متحصن
 شدند و ناسه روز جنگ شد که خرافاتم زوجه میرزا مغلان گفت که چون میرزا حیدر در میان نیت جنگ برائے چکشید
 صلح میکند مغلان این سخن قبول کرده و ای غان معار را برائے صلح فرستادند و کشمیر باین نیز صلح راضی شدند و خطبه و بیگوشت
 نوشتند که با مغلان در مقام آزار نباشند حکومت میرزا حیدر ده سال بود اهل کشمیر در قلع و دژ آمده و ناسر اشتهه نموده
 او را برودند و اهل عیال او را بر سری نگر آوردند و ولایت کشمیر را امرائے قوم چک که قویست در کشمیر اخو قومت کردند
 و معبدی رینا بر همه فائق بوده نازک شاه کشمیری را بسلطنت برداشت و چکان با هم اتفاق کرده قوت گرفتند معبدی
 رینا مغلان را شل توپها و در میرزا حیدر الرحمن و غلات و میرزا خان ببرک و شاهزاده بیگ و محمد ظفر و میر علی و
 میرزا لیکه و بر شاه و غیره سرداران را از محبس برآورده و هر کس را رعیت نموده جنگ غازی خان چک فرستاد
 چون غازی پلها را فراسر و مغلان محفل ماندند اما در عین اثنا با باخلیل آمده مهید صلح انداخت و بر معبدی رینا
 گفت که مغلان را اعتبار کردی کشمیر باین را از نظر انداختی این چنین لایق نبود و با ایشان صلح شد و مغلان با اهل
 مبال رخصت دادند و خانجی خواهر میرزا حیدر بر به کابل رفت و خانم زوجه او بکاشف رفت کشمیر باین اهل میت میرزا

صبر علی گذاشتند و حکومت کشمیر را ندوکه دولات بدر رفت *

مختفی میا و کر بیضه مورخان بسبب ناواقفی از غنا آنهاست تعلیم میز امید و دولات از ترک نوشته اند امیر زازاز
قوم و غلات بود و چنانچه گذشت و دولات قومیت از غلات نقطه *

اما بعد ازین یوسف خان ابن علی شاه از غدر رفتنه باجمی کشمیر و لاهور نزد سید یوسف خان رسید و اتفاقاً را به بان
کچو ابراهیم والی آیین بدرگاه سلطان جلال الدین اکر بادشاه گورکان رسید و در سن سبع و ثمانین تنه ماهیه سید یوسف خان
شهری و مان تنگ مبد و او را مورد واکشیر از دست مخالفان بازگورد و در سن ثانی تو حین تو حیا که بادشاه
به لاهور آمد و عمر کم کشمیر نمود و یوسف و لرد عیثا خجواست که بدرگاه بیاید کشمیر بان نگذاشتند و بادشاه همیز اشا سر گورکان
در ابراهیم بجلو انداس کچو ابراهیم و شاه قلی خان بر کشمیر متعین کرد چون عساکر منصوریه بهتر رسیدند یوسف خان والی کشمیر
بخدمت ابراهیم رسید و او را همونکه کچو ابراهیم سر خرد و ابراهیم بجلو انداس والی آیین به کچو ابراهیم با استقبال آورد و کشمیر بان صلح شدند
و امر پذیرفته رجعت نمودند اما بادشاه این صلح را ناپسند کرده محققان میر کچو را با فتح خان فوجدار و کچو خان
سرزاعلی و میرزا علیخان و سید عبداللہ علم شاهی و شیخ و دولت اختیار و دیگر امرائے نامدار فرستاد و چنانچه در
ذکر اکر بادشاه گذشت یعقوب دل یوسف چند بار با محمد قاسم خان میر کچو جنگیده هنرم شد و کشمیر خورشده در مالک
گورکانیه داخل گشت *

ذکر امرائے متفرق اقوام غول که در اطراف ایران و
ماورالنهر و دیگر ولایات حکومت کرده اند *

کرده اندیشا را ندو محکماً مهمائے اکثر ایشان در ابواب پیشین و اوراق تختین گذشت و حاجت با عاده نیست که بشیر و مہر
سلطنت بادشاهان از جواب ایشان بجلوت ملاشغول بوده اند و در حال ضعف سلطنت چندے بخود سری گذرانند اما
کسانیکه استقلال در امور فرمان دہی یافته اند ذکر ایشان بحدہ مناسب است چنانچه در لوراق ماسبق ذکر سلطنت و حکومت
بعضے از اقوام کشمیر گذشت و در آخر ہمہ سلاطین و قبا یلہ بعد از قرلن سلطان خان قبتائی و انتقال امر و قریع بہ جمعیت
که در سنہ قریع حسین و قسما یلہ اتفاق افتاد و در رابطہ انہم چند کس از امر اینے لوائے استقلال بر داشتند از انجھو میرزا میر
جلایر بود از قوم جلایر و لکین کہ در حین علم استقلال بر داشت تا دور صاحب تیران ایتیمور در رسید و طوائف السلوک ایا بود کہ
ایرا و لجا تیا وین ابرو تو قاسم و از قوم سلطہ ذر بود کہ در میان او ان در تلخ تکیان شدہ بود و امیر محمد خواجہ اپروی از قوم اپروی
بود کہ در شرفان سلطہ جلود و امیر لوجا تیا اپروی و امیر خیر اپروی بود از قوم اپروی کہ در سنہ قریع حسین و قسما یلہ
اپروی در از شنگ و خٹان کوس انا و لا غیرے نو افشند و امیر خیر سیوری از قوم سیوری بود کہ در سنہ ذکر و در تانست

مخلیج به خبر اندرین حالت اینقدر تسلیم یار خواهد بود و امید که صاحب نظر و دیگر که بر تحریر این چنین حالات حکیمانه و نقش
ثانی ازین نقش اول بهتر شود که ناواقعی مردم از اقوام عثمان بحکم رسیده که بصفه تزلزلش را هم قوس از مغولان و اند
چون قزلباش قوس در عثمان نبود بنده بزرگ آن نبرد داشت و نسیه داشت که مردم از تحقیق و شتر با اقوام خود آن چنان
غافل خواهند گردید که خود را قزلباش گفته از عثمان خواهند پنداشت اما اکنون دیدم که اکثر مردم قزلباش را قوس
از مغلیه پندارند بلکه در اثنا به تحریر باب آخر واضح تر شد که یک صاحب خود را غفل گفته وقت دریافت خاندان قزلباش
گفتند بنده ازین سخن تعجب شد که اگر کسی بعلوم فهم باشد متواند که این چنین خیال ظاهر کند اما با وجود علم و فضل قزلباش با
قوس از عثمان دانستن بر نهایت به خبری حالات قوم و فاندان خود دلیل است لهذا مناسب بدانستم که در بیان مقام از
حالات لغو و خطاب قزلباش بحکم بر نگارم تا بر لای دیگران نیز حجاب غلط فہمی مرتفع گردد.

در تحقیق قزلباش

تقصی سبب که قزلباش نام قوس نیست و در مغولان بیج قوس باین نام منسوب نشده اما تفسیر
قزلباش چنان است که جماعت مریدان و شاگردان سادات صفویه کاظمیه باین خطاب
مخاطب شده اند و سادات صفوی از اولاد حضرت شیخ صفی الدین اردبیلی رحمة الله علیه بودند و سلسله ایشان از حضرت
امام موسی کاظم رضی الله عنه میرسد اما سبب آنکه حضرت شیخ صفی الدین را اولاد بسیار بود ایشان سادات صفویه گشتند چون
صاحبقران اعظم امیر تیمور گوگان بعد از فتح روم شکست سلطان یلدرم باینزید قیصر آن مرز بوم در اردیل رسید و زیارت
حضرت خواجہ علی صفوی نیز حضرت صفی الدین شرف شد خواجہ علی مصطفی کامل بود بفرمان آنجناب صاحبقران مجمع اسرار
روم را خلاص کرد چون شیخ خواجہ علی وفات یافت پیش سید صدر الدین و بعد از فرسخ جنسید بر سر داوشت و مردم بسیار
از مریدان او مجتمع شدند و در آن زمان در آذربایجان جهان شاه قزاق نیلوتر کمان بادشاه بودند بنشینه مندر شده بشیخ
پیامداد که از قلمرو او بدر رود سید در دیار بکر رسید ای کبر الوافع من یک آق قونیو تر کمان او را اگر می داشت و
خواجہ خود خدیج نام را بوس عقد تسلیم و شیخ جنسید نیز خواجہ علی در شروران رسید و امیر شروران مجمع مریدان او
دیدند از دیشمندر گردید و بانوسه بر او افتاد و در آن معرکه شیخ جنسید صفوی کشته شد و پیش سلطان جید صفوی بارگر
مریدان خود را جمع آورده بر شروران شاه شکر کشید و او نیز در پے پدر روان شد و سلطان جید از لجن خدیج خواجہ امیر
حسن بیگ بود و وزیر سلطان جید نیز وزیر امیر حسن بیگ بود و از لجن او سلطان علی و شاه علی و سید ابراهیم بودند چون
سلطان جید کشته شد آن هر سه پسران در دیار بکر رفتند اما سلطان جید تاج دوازده ترکی مضر رنگ بر سر
نهاد و مریدان و متابعان او نیز همچنین تاج بر سر پوشیدند خاص عام جمیع متابعان او مریدان او را قزلباش میگفتند
یعنی مضر و همین لقب را ایشان مقرر شد و در مریدان او همه قوم یعنی سید و غفل و افغان و شیخ و ذمیه و دیگر اقوام نیز
بودند به ایشان را قزلباش گفتند چون مجمع مریدان صفویه یعنی گروه قزلباش در دیار بکر زیر پرست سلطان جید

بیارشد امیر تیمر بیگ آن قونیو والی آنجا نیز اندیشیدند که بقصد اینبار خلافت و سلاطین بدست او گشته شد و شاه اسماعیل
و سیدارایم و رگیلاق فرستند و در سه بخش و تسعایه اسمعیل صفوی با هشت هزار مرید و آذربایجان رسیده و در سه
سخت و تسعایه شیروان شاه را گشته باد شاه شد و عراق عرب و عجم را تصرف در آورد و در پیش جیه را رول و داد و
بر سلطان محمد خان اوزبک ظفر یافته بعد قوی شده و مانند ست و در بعین و الف و احدیایه بادشاهی ایران و خراسان
و تصرف اولاد شاه اسمعیل صفوی باقی بود و از ان زمان متابعان صفویه را بلا تخصیص قوم قزلباش میگفتند و چون گروه
مردان و اعیان و انصار و اوزبک اقبای مقرر بودند بدین سبب لشکر او را اگر چه از همه قوم در ان لشکر بود و از اجماع
لشکر قزلباش میگفتند چنانچه اکثر لشکر بادشاهان فعل و الی هندوستان را با آنکه شیخ و سید و افغان و دراجبوت از
مغفلان پیش بود و در لشکر فعل نوشته اند بهرین طور لشکر و متابعان سلاطین صفویه را قزلباش بسبب پوشیدن
تلج سرخ رنگ و حکومت سادات صفویه گفته اند اما قزلباش هیچ قومی نیست درین وقت هم اکثر ایرانیان قزلباش
گویند و بعضی بگویند قزلباش را قومی از غلبه سیدان و از انا و بهر تسمیه قزلباش چنان است که نوشته شد
چون ذکر سلاطین فعل که این کتاب مخصوص بزرگ آیه است گذشت مناسب نمود که خانه کتاب را بفرست سلطان
العظم و خانان المکرر امیر المومنین امام السعید سلطان محمد عبد الحمید خان غازی عثمانی فیصر روم زمین سازم کرد
این آو ان اتفاق مغیر و کبیر تحت خلافت مومنان نشناخت و ابواب ظلم و جبار کافه انام بسته و اگر چه مومنان
در ذکر سلطنت خاندان عثمانیه ترک مجملات پرداخت و در عربی و فارسی و ترکی کتابها ساخته اند به کیفیت
سلطنت سلطان العظمی بجهل که در تحت اسم همایون او مناسب بود و در این مقام آورده است چه مقصود بنده آوردن
اسم مبارکش تمینا درین اوراق بود فقط *

ذکر امیر المومنین و شهنشاه فاکتمکین سلطان عبد الحمید
خان غازی عثمانی ابن سلطان عبد الحمید خان و الی روم

آر نظر امیر سلطان نرگ بود که در عهد سلطان علاء الدین سلجوقی در افواج او داخل شده و در اندک مدت کارهای
نمایان در بهر مرتبه عالی رسیده و پس از او پادشاه جهانستان عثمان خان بر و سواده امارت تکمیل زده سلطان علاء الدین
او را به صابرت خویش مرزا از نمود و چون سلطان در عثمان تسویه بجای رحلت کرد عثمان خان بسبب آنکه
سلطان را پس از مرگ تحت سلطنت قونی و ممالک سلطان جلوس فرمود و از ان زمان الی الان می و چهار سلاطین از نژاد
آر نظر امیر سلطان در جلوس فرموده اند و بغیر تیغ آید ممالک بسیار و دیار و امصار بسیار بر سلطنت اسلام افزوده
و سلاطین عثمانیه همواره با پادشاهان نصرانی مهاربات و مناقشات بوده اند و سلاطین عثمان ترک ملک از تصرف

عیسایان برآورد و دارالاسلام بود و اند چون بعد از وفات سلطان عبدالعزیز خان در سنه سبع و سبعین و اثنی مایه و الف
هجری سلطان عبدالعزیز خان برادر بزرگ مخالفت بلا رفت در زمانه این سلطان تمامی ممالک مفتوحه بر آشوب گشته و از این
سلطنت خالی بوده اکثر سلاطین عیسایی که دشمنی ویرینه با سلاطین ترک داشتند اعلام مخالفت را فرستادند و از بزم
بنیاد ایوان سلطنت سعی با کردند و در سنه ثلث و ثلثین و اثنی مایه و الف هجری سلطان عبدالعزیز خان از تخت
سلطنت معزول گردیده سلطان مراد خان خاس اورنگ آرا گشت چون صوبجات بلگیر با و هرزنگو و نیا و غیره
سربلغات برداشته بودند و بادشاه روس بهم اعلام حرب و نیز برافراشته و سلطان مراد خان بسبب ضعف
و مانع و عوارض دیگر از نظم و نسق سلطنت معذول و داماد ارکین بالاتفاق ایشان را از سلطنت خلع کرده در سنه
ذکر و تاریخ و هشتم شعبان سلطان عبدالحمید خان عازمی را بر سرند خلافت جلوس دادند و در این چنین حالت که صوبجات تحت
یاعی بودند و خزانه سلطنت خالی و جنگ با سلطنت روس جاری سلطان المعظم عثمان شهباز سلطنت بدست آورد
به رائے صاحب و استقلال بهر طبیعت و اقبال کسیت سلطنت و احوال را از جمیع ممالک و مناطق بر آورده و بشان زاده
سلامت و رعایت رسانید چون بادشاه روس و الیان بلگیر با و بوسینیا و هرزین کونیا امداد داده ایشان را بغارت و عیسایی
آماده کرده بود سلطان المعظم عبدالحمید بادشاه و دیگر امرا را با آنجا نب متعین فرمود و لشکر مطانی را در آن نواحی محاربات بسیار
بانهضریان کرفوج روس بهم عثمان ایشان بود در میان آمدند و ترکان با وجود قلت اعوان و انصار و کثرت اعدا کثیرا
در اکثر محاربات برستیزی شجاعت و مردانگی غلبه نمودند و برمی آوان سلاطین یورپ خوان صلح در میان صوبه رائے
ماتحت و دولت عثمان بودند الا چون باقتضائے اتحاد و یب و اتفاق مشرب شرکط سخت پیش می آوردند ترکان در
مجلس شورای سلطانی سرازین کار باز نمودند و پس ازین باستدعائے پرنس سیلان سلطان از تفرقه شاه سرور باز گشته
و الیان مانطی گردید و اسامعاف کرده قلع و بقلع ایشان کردند و بدست آورده بودند و باز پس داد لیکن در سنه ۱۸۷۷
سلطنت روس بار دیگر هیچ ماده نداد و محک سلسله اندا گردید و صلحها را برهم زد و افواج خویش را نامزد بلا و ترک نمود
و در مقامات بالجوم کراس و در رائے طینوب و غیره ترکان را بار و سیان جنگ با عظیم دست دادند و بادشاه
روس خود با دو لک سبست هزار نوج از در رائے طینوب گذشت و در راه بر قلع و حصود و ترکان بنگها کرده بقلعه پلنا رسید
و با سه لک فوج اور اسحاصه کرده و در جانب دیگر مقامات احمد غار پاشا و محمد پاشا و سیمان پاشا و دیگر امرا ترک با امرا
روس محاربات واقع شدند اما از روس بقلعه پلنا که قلعه محصور بود عثمان پاشا با چهل و پنجاه ترک اورنگها میداشت
نظر تسبیح داشت و پاشا می نگریست و نهایت جو اندازی با این چنین بادشاه صاحب قدرت و کثرت جمعیت اعدا و قلت
لوازم جنگ و دنا امت هفت ماه قلع را از دست نداد و نگهائے مردانه و نبردائے رستمانه میکرد و هر چند خواست که
از جانب سلطان امداد سدر رسد تا قلع را بر و سیان ندم چون امر کے ترک رشوت با خورده بودند و گوئی نامر می

از میدان بے آرمی برده بدین سبب بروقت نرسیدند و در اکثر محاربات دل آوران خویش را دانسته بگشتن دادند و در پیشتر موافقات بلا وجوب پس پاگردیدند چون در قلعه بوز اسباب خورد و نوش و گله و بار و باخت تمام رسید عثمان پاشا ناچار شده بمعهود که از ترکمان که از محاربات و موافقات مخالف باقی مانده بودند از قلعه فرو داده چون بیله کار بالا بر میستی رود یا شیر که بر صید خود و در لشکر روس حمله آورد و پائے شجاعت افشرد دست مرداگلی نشود و کارزار نمیخورد که اگر رستم عثمان زنده بود سبب باقرار بر تیزی دس کشو سبب با دو گاه رفت چون میل مست و چو کوه روان اسپش از جا جفت و برون آمد و راس نادر کرد و بر آورد و بر هر ماه گرد و بگردار گوران و جنگال شیر و میزند از دس سران و لیس و زپاس و کرب و دست و عنان و زباز و سس آن آب داده سنان و کس از نامداران روسی سپاه و نیاست کردن بدو روز نگاه و ترکمان شجاعت نشان که باقی بودند دست بشیر خنجر برده و در دس فوج روس درآمد و چهارده صوفی لشکر دشمن را بشکافند و محاربه عظیم در پیوست و خروش سواران و گرد سپاه و پوشید گر گیتی نهان کرد ماه و در خشمیدن تیغ الماس گون و سنانهای آنار دیده بخون و توغتی که بر شتر گیتی بجا بر او رفت زان ایش کارزار و زکشته هر سو فکنده سران و زمین کو گشت از کران تا کران و چون یک ترک با سدر روسی هم از روسه شمار سس رسید دلیران ترک بعد عرب و عرب رستم اندر بگایس عدم گردیدند و کلگونه شجاعت بر روس ابیده سر و جیب فنا پوشیدند و عثمان پاشا هم فرم سس بسیار برداشته از ترک افتاد و بالعوضه اسنان که با وجود سس بسیار از شراب شهامت محو و مانده اند سس سر خنجر تقدیر گردید و بعد ازین در میان هر دو سلطنت صلح مقرر شد و اگر چه در این محاربه از هر سوی بلای بر قمر سلطنت عثمانیه رؤس آورده بود و چه صوبه سس ماتحت حملای غی شده بودند و با دشمنای شل روس در مقابل آمده و در این همه تنزداد آن بود که اکثر ارسه جلیل القدر در طبع دولت و زرافاده آبرو خود بیا داده بودند و در محاربات پنهانی معاونت روس می نمودند اما شجاعت دلیران ترک شرم و آبرو سس اسلام را نگه داشت که با این همه آفات درونی و بیرونی در محارک پائے شجاعت افشردند و گس سبقت از میدان مردی و مرداگلی بر بند و زار روس همین قدر غلبه را که در عالم خواب هم او را میسر نبود غنیمت شمرده و میبایخی گری دول یورپ صلح کرد و دول یورپ در شرط صلح رعایت سس بسیار بر عیایس عیالی از سلطان و دایندند و زرخه جنگ برائے روس هم بر فوسه دولت عثمانیه مقرر گردانیدند اما منصف مزاجان در این محاربات ستائش اترک در مردی و بهادری نمودند و زار روس عثمان پاشا و دیگر اسیران را بعزت و آبرو نزد خود شسته و بلای جراحات پرداخت چون عثمان پاشا به شد و لور ابلان طبع برده و توغیبین آفرین شمشیر دس کرد و سبب دس خواست نمود که اگر خواهد او را در سلطنت روسیه بشتیش از ولایت عثمانیه مقرر کند و پاشا گفت که در رگ و ریشام تک سلطان سرات کرده الحال اگر طبع جا به از متابعت او چشم نهانست نامردی خواهد بود و زار گفت که این تیغ که بشما داده ام بار سس بقدر رعایت او نگهدارید که بر رویین دیگر تیغ

نکشید و پاشا تیغ از کمر برآورد و در پیش گذاشت و گفت که این شرط را بجا آور دن از خیر قدرت خود بیرون می دانم که اگر پاشا
 سلطان افراسیاب چمن شیر سر برآید روسیای بقیش نام دوازده روس آفرین ماکر و شمشیر را به پاشا داد و بجا از صلح پاشا را بر
 قلمطیغ فرستاد و در راه بر مقام که پاشا نیز سید مخلوق جوق جوق برآید دیدش می آمدند و زنان مائے روسیه پس از
 خوشتر پیش می آوردند که پاشا دستی بر سر ایشان بکشد تا برکت او مثل او صاحب بهمت و عزت باشند الغرض چون
 پاشا قلمطیغ رسید سلطان المعظم هم عثمان پاشا را بنظر مخالفت دید و مشغول بر امر می شد اما نه فرمود و بعد ازین در شش هفت
 عشر و ثمانی بعد الا الله حاجی و آرمینا که صوبه سلطانی و بجای بود و پاشا رعایا میسر نصرت میسایان از بی بار
 و اگر اهل رانی و لغیان و اعلاست کلمه عصیان و کفران میبایست نمودند و چون بهیچ وجه آتش بغاوت فرو نشسته
 ارمنیان بر مسلمانان دست نمی کشادند و ترکان هم در پیش آمده نزلے اعمال ایشان در کار نهاده اند اما مسلمانین یورپ
 مثل شهنشاه روس و قزاق و جرمن و آسٹریا و انگلستان و آلمانی و یونان و غیره اتفاق نموده سلطان را بر معافی
 اهل بغی ملکی بر عطفه رعایات غیر واجب مجبور کردند و جهاز مائے انگلستان اعلان مخالفت سفیر خود با فرجی روانه
 قلمطیغ کشید و میا اوجده موصول اجازت سلطان از دایه دار و نذر جمعیت کردند و در جزیره کرٹ هم بهین آتش
 و کاسه بود که عیسایان باشند اما ک بعضی از دول یورپ با نواع فتنه و زنا مشغول گردیدند و از دست ترکان بجزیرے
 خود را سپیدند و شور و غلام پیش سلطانین عیسائی بلند گردانیدند اگر چه مسلمانین یورپ و بعضی اصلاح مائے نظم می آمینا می
 را از عذر بود و سلطان را مجبور به قبول سووه انتظام آنها نمودند اما سلطان المعظم قبول نفرموده و لطفی چند را رد کرد
 چون سلطنت مائے یورپ با نفوذ قائل سلطان را دشوار دانستند و در جملة اتفاق نمادند که بلا اشتراک بیخوبی حرب
 ضرب شمر لطف خویش را بر درجه اجابت رسانند اما چار سهر قدر که سلطان المعظم پسندید همان شرط را پیش آورد و یاری
 کردند اما در کرٹ شعله بغاوت شعل جگر و دیده و جلد دول یورپ بر روستی انتظام آن نظام نظر نگماشتند و سلطان المعظم
 را بر آن داشتند تا بموجب تصویر ایشان نظم رشت آن صوبه فرماید تا که ظلم و جهل عیسایان آن نواحی در اختیار مسلمانان
 نماند و پاشا یونان بیشتر از دیگران در دعوات و منافقت عیسایان آسما که در بغی و مخالفت سلطانی محکم بعد بودند
 سعی و جهد بلین داشت و اگر چه دول یورپ او را ازین معنی مانع آمدند که دست تعهد و محاکم سلطانی دراز نکند و
 پائے از حد و تربیه خود بیشتر نهاده اما آن دست یاده غرور منوع نشده و با آنکه در زمانه گذشته در پیش شجاعت و کمال متور
 ابل خویش دیده بود و از بزرگان خود میراث و جہارت و ایران عثمانیه را شنیده و چون طامع و غرور در کاخ
 و ماغش مضیع پیران نهاده بود و نمادی تقدیر حکم بر ذلت و محبت او را در واقعیت صید را چون ابل آید سو سے
 صیاد رود و دست تطاول بر مملکت سلطانی دراز کردن گرفت و پائے از حد خویش تر فراتر نهادن و با لآخر سلطان المعظم
 لشکره خو غمرا از ترکان نامدار کردگی با دشایان و الایام از به تادیب او فرستاد و اگر چه مسلمانین یورپ ملایم و رامند

یونان مملکت مگرند اما از اکثر ممالک یورپ جانا بازان عیسائی برائے محارب اہل اسلام درجوش و غرورش آمدہ بہ یونان بلوچ میدان رسیدند و از بلا و نعرانہ بہ اعانہ و غیرہ مبالغہ کلی اور وصول گردیدند و یونان ہم کمر بستہ چست بستہ قدم در میدان جرات نہاد و لشکر کثرتے خویش را بمقابلہ عساکر سلطانی فرستاد و محاربات عظیمہ در میان آمدند اما بہ تقدیر ایزد قدیر فتح و ظفر در ہر کر نصیب اولیائے دولت اسلام گردید و مصنفان یورپ ہم با وجود تو حبیب و مخالف نہ سبب بمجانبہ جرات مملکت ترکمان و صفت بہادری ایشان رطب اللسان شدند و در انبارات و ذخائر سخ از جرات و مستعدی و انتقام ترک حکایت نوشتند و در اندک مدت ترکمان جانا باز اکثر بلاد و محاصر از دست تصرف یونان بیرون کردند و یونان را شکست مانے فاش دادہ تا بہ دار السلطنت یونانی در قبضہ خود آوردند و آخر دول یورپ کہ تباہی و بربادی یونان را کہ ہم نہ سبب ایشان بہت نحو استند و با وجود کہ مبادی این محاربہ اہل یونان شدہ بودند و لایق آن بود کہ در سراسر افعال و جزئیات اعمال آن مخالفت نمیکردند و سگذاشتند تا لشتے واجبی بوسے میر سیدالما اتحاد شرب و قوم ایشان را انگذاشت و برآن داشت کہ در میان آمدہ عساکر عثمانیہ را از توسیع فتوحات و تصرف در ولایات یونان بازداشتند و مبلغ دفعہ عرض اخراجات حرب لیسطان العظمیٰ دایندہ یونان را از پنج شیران ترک رہانہ نمود و این ہمہ در جزیرہ کریٹ و لمحتات او کہ در دست متصرف اہل اسلام بودہ اخلافت کردہ و مجلد دول یورپ در این باب اتفاق نمودہ ارمینان و اہل کریٹ را با وصف بقا و ایشان رعایت مانے غیر واجبی دادند و در کریٹ انیسے عیسائی بطور گورنر از جانب سلطان مامور شد و اگر کریٹ از قبضہ اہل اسلام بالکلیہ بیرون نہ رفتہ بموجب ممالک سلطانی است تا ہم در حلیہات و انتقامات اختیار حاکم عیسائی و مبران نعرانیہ کہ بصلاح سلاطین یورپ مقرر گشتہ اند صادر و نافذ است و بر اہل اسلام از جانب عیسائیان آن مقام این چنین ظالم و مصائب لظہور رسیدند کہ مسلمانان چارہ ندیدہ ہجرت مازان ملک و رزیدند و بیشتر از اہل اسلام ترک وطن کردہ و یا را اسلام رسیدند اما الحال سلطان العظمیٰ و قاتان المکرّم در ترقی قومی توجہ کامل مبذول فرمودہ و دراز و یاد قوت فوجی و بنا مانے مدارس عربیہ و تنصیب و توسیع ریلوے و ساختن جہازات جنگی و آلات و ارمات حرب و ترقی وسائل داخلہ انتظام آبادی ممالک تعلیم و غیرہ از تر جمیعہ ہا بدین معنی نمودہ و مبالغہ کلی خرج فرمودہ و الحال عزم مانے ریلوے بسندہ و بعصرہ و از مشق و تاحجاز معمر فرمودہ مبلغ گران از خزائنہ خاصہ خود درین کار عطا کردہ است و سلطان العظمیٰ در نعم و رفرت و عقل و کثرت و تہتال بہمت و مردمانگی و شجاعت و درین معنی نظیر ندارد و درین چنین زمانہ کہ سیل مانے حوادث از ہر طرف رو بہ اہل مملکت و سلطنت آمدہ بودند و مہلہ سے فتن جہاز مکتوت را در طوفان بلامرہ بودند و رانگی مانگی شکست سلطنت را نگر داشت و اعلام ترقی و تقویت و تحکام بنیاد دولت را فرستہ قدم در وادی بہمت و عروج گذاشت و در اندک مدت از دیگران سبقت کردہ قوت و ترقی مملکت را بجائے رسانید کہ امر و توجہ بادشاہ از سلاطین یورپ بالا نظر و سلطنت ترک بباط محاربہ گسترده نموندا و چون در ممالک و مہارکہ چند سلاطین تفق شوند آن سخن دیگر است سہ پیشہ چور

شعبه بنیاد را با همه مدی و مصالحت کرد و دست به مورچگان را چو بود اتفاق + شیرازیان را بد آرند پست و الغرض
درین زمانه منصفان بالغ نظر اتفاق دارند که قریب به اورو سرفروش تراز ترک و بادشاهت و عقل و فراست و محبت و عفت
بیشتر از سلطان العظم در محمود و عالم نیست عدالت و رعایت که عساکران را در قلمرو سلطان حاصل است و حکومت
عیسائی هم شکل است اما سرگرم بیند برونشیر و چشمه آفتاب را چه گناه چون در حالات سلطان العظم
مکن با یک فصل و شرح تعقیف شده اند این نواریج بذكر سلاطین غلبه شیخون اما اسم مبارک سلطان العظم که
که اعظم شهریاران اسلام این عصر است در این اوراق تبرکات و تینا آوردن هیچ استم که لذت بقصیل واقعات و تشریح
مخابرات نه چو دستم و اکنون در ذیل این ذکر بحال از حالات سلطنت مصر که یک از صوبه های مائحت سلطنت
علیه عثمانیه است میگذازم +

مجموعه از واقعات مصر

مصر صوبه ایست از ممالک سلطانی و در سنه اثنی عشرین و تسع مایه و
چهار صد و شصت و هفت سلطان سلیمان مصر داخل دولت عثمانی گردید

و امر لے ترک حکومت آن دیار را موصی شدند اما از زاده محمد علی پاشا والی مصر که در عهد سلطان محمودان تالی بود
از سنه احدى و ثلثین و ثمانمائه و الف عیسوی این صوبه در خود مختاری و آزادی سعی با کرده و از دوا برار با هم پاشا
پسر محمد علی پاشا متفرق شد صوبه مصر شش لک نو و پنجاه هزار نفقه صد و نو و دو پانصد هزار لیس سلطنت عثمانیه داد
پاشا شد و در اکثر امور سلطنت آزاد شمار آید چون از عهد اسمعیل پاشا که یوم مصر که از اولاد محمد علی پاشا بود در نظامی
در ملک مصر پیدا شدند و سلطنت انگیزی و فرانس تعلقات تجارت بسیار با مصر داشتند در پی اصلاح و تنهنگی و دیدند و
اسمعیل پاشا را بسیار بطور قرض از هر دو دولت گرفته و هر دو دولت کسان خود را لے نگرانی حاصل مدخل باز داشتند و
دخل یورپیان در مصر روز بروز در افزایش بود بعد از اسمعیل پاشا اوفیق پاشا جانشین او گردیده و ابروی اسطام
بعد نهایت رسیده عربی پاشا که از حمایت مصر باغی شد و قبل ازین صوبه لے هر سوزیم از دست مصر رفت و بودند و این
نهیست که فرانس و مصر از بحیره روم تا بحیره فلزم طیار کرده اند و نو دسیل طول دارد و ازین چشمه تجارت و آمد و رفت یورپ
در ممالک ایشیا ترقی و آسانی گرفت و اسمعیل پاشا حصه لے خود به سلطنت انگیزی فروخته بود احوال کفایت با ممالک
مصر پیدا شدند و سلطنت انگیزی که عنان نظام مصر بدست خود آورده بود و سعی در انقضا لے نافرسانه نمود و بعد از آنکه
در نظام عثمانیه محلیه بر لے انفصال محالات مصر خفه گردید و غیر این دول یورپ سلطان العظم را در نظام مصر اختیار دادند
الاجوبات چند از جانب سلطنت عثمانیه بر عربی پاشا فوجی مقرر نه شده و فرانس هم سارین کار باز زده و سلطنت
انگیزی که کمترین بر بته بر رو گمی فوجی فساد عربی پاشا را فرو نشاند و عربی پاشا گرفتار آمده و محبس رسید از این و از
جلو اسطام مالی و ملکی جنگی مصر و بعضا انگیزی در آمده و فرانس را از سرستی مصر تعلقه نماد و مبالغه که در مدینه مصر و

گرفتند انگیزی او را و اگر دوست تفرش را کوتاه نمود و ابله ازین محمد احمد که به بهیسی مشهور بود و او در اصل متوطن جزیره آبا
بود اما از بدو شعور و زهد و تقوی و ورع و تعبد و شجر گردیده خلق بسیار را گرد آورده بودند و آخر مهدی دعوت ملک گیر
شروع نموده و جماعتی از جانب بازاران جمع فرموده بین العبد و سار و شت و او کمالا و غیره ممالک صوبه سودان را
بصرف در آورد و سلطنت انگیزی فوجی از لشکر خود و جمیع از عساکر مصریه بحرب بهیسی و سپه سالار او عثمان و غنه
ماسور کرد و بین الفریقین محاربات دست دادند اما در ویشیان یعنی متابعان مهدی غلبه نمودند و بیکر پاشا و
کس پاشا در سنه عده صد و هشتاد و دو در شتاد و چهار با نو بهایست انگیزی از دست ایشان شکست فاش
یافتند و در سنه مذکور جنرل کارلن که از امرای عظیم الشان انگیزی بود بحرب در ویشیان شتافت و ویشیان
فوجهای انگیزی را شکست و جنرل را در غلوطم غاصه کردند و لارڈ و وزیر ایبره نامور از انگلستان بمرد او ماسور
شد و او در ویشیان غلوطم را بدست آورد و جنرل کارلن را کشتند اما بعد از وفات مهدی خلیفه عبدالقدیر بجای
او نشسته اکثر ممالک را در تصرف خود در آورده و همواره در خیال تسخیر مصره بود و سلطنت انگیزی لارڈ کوچه را که
سپه سالار فوج انگیزی و مصری بود بحرب او ماسور فرمود و انولج او با در ویشیان محاربات بسیار نمود و کوشید
اگر چه در معارک و ممالک و اشجاعت دادند و در اکثر جنگها بالخصوص جنگ ادرمان که آخرین محاربه بود خلیفه عبدالقدیر
جایست نشین مهدی در ویشیان محاربه مردان نمودند که در صفان یورپ هم ایشان را پیروی و مردانگی ستودند که در این جنگ
با وجود تشبیری هم اگر انگیزی و مصری باینیز و تیغ حمله روا کردند و هر چند که از ضرب گلوله توپ و تفنگ جان سپارند
و پیشران سرور و ادیبان عدیه نهاده اند اما پسینیان آنها قدم پیش ایشان گذاشت پیش و نیزه بیکدیگر چون در فوج
مقابل رسیدند قریب شاهزاده هزار کس از ایشان در آنجا حمله شربت فزاشیده بودند و بقیه هم از میدان گریختن را سوسیه
عاری داشت پس شتابان افشردند و از کله تفنگ توپ یکسیر زدند و گوشتی از میدان مردانگی بر بردند افسران انگیزی از
نهایت حرات و جوانمردی آنها انگشت تعجب بندان حیرت گردیدند اما چون در ویشیان نه سالان حرب داشتند و زو قوا عدد
جنگ میدادند و بجای جنگی نزد آنها بودند و نه تفنگ های فشننگ بلکه باینیز و تیغ و تفنگ های دیرینه و
بیکار و مرکب بالجام سن و مرکب ریسمان با این چنین فوجی شالیه و جمیع بایسته متقابل کردند و بالاخر پیشران
دیران سرور و تعجب عدم میشدند و اکثر سرداران ایشان یعنی و عدله مهدی پیر محمد احمد مری و ابی یعقوب پیر خلیفه عبدالقدیر
و عثمان و دیگران و قدم العید و عده بشرو و سینیوی و غیره سرداران در این محرم و اشجاعت داده پاست و در وادی
عدم نهاده و خلیفه عبدالقدیر جانب انگلستان کرد و اگر غایت جنگ صوبه سودان غلوطم غاصه ممالک بار در در تصرف و ویش
انگیزی بالشاکت و مردان و این مقدمه سنه یک هزار و هشتصد و نود و هشت عیسوی رویداده و قاتلین جنگ گردید و
میدان توغی پاشا حاکمی عباس پاشا بر تخت سلطنت مصر جلوس فرمود چون ملک مصر از خسر و فاشاک مخالف پاک گردید

عباس پاشا بر سر ویاحت برآمده الحال دار و لندن دار السلطنه انگلستان شده و از جانب سلطنت انگریزی مدارات
شانه میشو و در بعضی اقسام در دست مدبران انگریزی آمده اگر چه بوجب عهدنامه سلطنت انگریزی را بر بعضی دوا
معالی است که در عهد نامجات شرط است که چون معنوت اصلی خود گیر و در جنگ و امان و امان پذیر سلطنت انگریزی
مهر را بحال خود بگذارد و دست خود از وصل و معاملات نظمی او کوتاه سازد اما هنوز سلطنت انگریزی تخلیف نمیخواهد
و عذر در میان می آید که در حال معراتحت آن نیست که حفاظت خویش را استعانت خود را و اگر ایستادش بگذارد که در ملک
او بر آشوب گردد و معاملات تجارتی را را هم ضرر عظیم رسد بالحد گاه گاهی از جانب سلطان العظمی و دو فرانس سال
تخلیه صورت می شود و دولت انگلیش بعد از آنکه جستجوی بی نتیجه میگرد و در حال سالان از صراحت خستاد
سلطان العظمی میشود و عنان حمله صیغه مانع استقامی معر در دست مدبران انگریزی است چون سلطان العظمی هنوز در دنی
نقائص دولت خود مصروف است سرپرستی مصر چنانکه ای مصلحت نمیداند و جمله دولیورپ که ترکان را دشمنی و ملکی خود
دانسته اند و کین شسته اند اما سلطنت ترک بجای شجاعت و مردانگی خود ملک را نگاه داشته و بحکم است و جرات
در میان اعدا نشسته اند و خراسان عز وجل این سلطنت ابد مدت را در حفظ و حمایت خویش نگاه دارد و در عود دولت و نصرت
عظمت سلطان السلاطین خلیفه سلیم محمد عبدالحمید خان غازی عثمانی ترقی دهد این عازمین از جمله جهان کین باو
و ذکر سلطنت سلاطین ابدانی درانی افغان کابل و فغانستان

اوراق بعد از مغولستان تا مرثیه شهرات بوده است و از اینجا چند در دیار ایران بر جل افادت انداخته و در عهد سلطان
جهانستان نادر شاه افشار ترکان بر مراتب جلیله رفراز شدند و بعد از وفات نادر شاه و کور در کرب سلطنت احمد شاه ابدالی
درانی افغان در کابل آمدند و از آن زمان کابل را وطن خود دانستند و تا آخر دور را انبیا با و اجداد این خانه بر باد در کابل
توطع اشتند و مولد و الد بزرگوار بنده هم چون شهر خجسته آثار است لهذا مناسب دانستم که مجله از احوال سلاطین درانیه
و بارگزشت و الیان کابل که آقا سید ابا و اجداد بوده اند درین اوراق ثبت نمایم +

و ذکر سلطان احمد شاه ابدالی درانی افغان اولاد آن پادشاه جنت شیبان
سلطان احمد شاه ابدالی
از فغانان ابدالی مدونی

بود و نسب ابدالیان به صدوزنی که از عهد اتوام فغانه است میرسد چون نادر شاه و انت که بعد از نادر شاه احمد شاه عثمان
شعبه سلطنت بدست خود آورد و اوراد و فلوله طلبیده گوش اورا به دروغ و نصاح احبند و وسایلی پسندید که را
و بنا گوش اورا بدندان خود گزیده گفت که چون این خم را به بینی از سخنانم یاد آری و بجای سدا و ازین بدی نیست بدی
و در سر گران بهادر سورانم گوش او انداخت و بعد از نادر شاه احمد شاه قبله سلطنت بر تافت و خود چیت کرد و چیت

در اوراق سابق گذشت برادر بزرگ سلطنت افغانستان جلوس فرمود و خود را در دروان وقوم ابدالی را درانی نامید بامر آن
خود را میباید که در گوش خود سے انداخته تا در عهد او اولاد او کسے را یا رائے آن خود کو بغیر عطاے بادشاہ در گوش
اندا ند و در عهد او عنایت و در برتر عظیم شمرده میشد و احمد شاه بادشاہ ہے و اگر کو در و فرمان روا کسے نامور و مکار کسے مکار
چون شیر نرا کثرت دشمنان نہ اندیشیدے و در میادین زرم پس و پیش و کم و بیش را ندیدے چون احوال او در اوران ملحق
گذشت در اینجا بر مین قدر اکتفا رفت چون احمد شاه از دست ساقی اجل شربت فنا نوشید از جلد چهار سپهرانش تیمور شاه
بر جلے او کمن گردید و او را چهار سپهر و ناولین تیمور شاه و دو بیگی سلیمان شاه و سیوی سکندر شاه و چهار بیگی پوریو شاه
ذکر سلطنت تیمور شاه درانی

درانی و ابدالی و غیره سرداران افغان جانب عبدالخالق خان را گرفتند و از فراقت بادشاہ مرازندہ نزاد و فرستند
شصت ہزار کس زیر رایت او جمع آمدند و در رکاب تیمور شاه غیر از تعدادی از سرداران غل بعضے از امرائے افغان
باقی نہ ماندند اما سعادت بر بختائش و او راست بادشاہ را و نظر یافتہ عقد جمعیت او از ہم پاشید اگر چه از
زمان سلطان احمد شاه بیشتر واران غل و سلطنت او معظم و مقرر بودند و احمد شاه قرابت در قزاقان امرائے تعلیم
قائم را و غیرہ کردہ بر ملا تب ایشان افزودہ بود اما چون در این معرکہ کتلان و ناداری کردہ دست از دامن فراقت باد
باز نہ داشتند تیمور شاه تہا بسیار بر ایشان پیدا کردہ داشت کہ در بحر کسے انخوان و احمام از افغانان کار سے
بیش نخواہد رفت و از متکلمان کہ بجز از ذات بادشاہ ایشان را المیائے و ماوائے نیست بے وفائی نخواہد شد لہذا ایشان را
مشمول عواصفت خود کردہ از افغانہ توپے بہر ساید و نولان را از اطراف بجواب بردگا خود جمع آورد و در انبان را
از نظر خود انداخت و از اجتماع سکھان خبر یافتہ کہ در ملک سندھ جمع آمدہ بودند امرائے خود را بحرب ایشان نامزد کرد
امرا بر سکھان رسیدہ و مردم بسیار را کشتند و قریب پسی ہزار سکھ قتل رسیدند و بادشاہ در قلعہ ایشان را محصور نمود
سکھان عاجز شدہ امان خواستند و بکہند بادشاہ عاودت بکابل فرمود و بار دویم بہر یک سکھ عیوش آورد و در قلعہ
کہ قریب بہا و لیو بود رکن الدین محمد بہاول عیسی را محصور کردند و فوج تیمور شاه ظفر باقت و معاودت فرمود و بار سیوم
مرا بے اوزبک بادشاہ بخارا جنگیدہ و بار مراد بے نہزم شد و غلب گشت و صلح شد و از انخان را کہ موب واکشیر بود
بومر لغات بسزا رسانید و در سندھ وسیع داشتی مایہ لعلہ لالہ محمدری طلت خودہ ازین بلو شاہ ہفت سالان بودند و پانویشا
و زمان شاہ محمود شاہ و شاہ عباس و شجاع الملک و شاہ پور و شاہ فیروز الدین و بعد از انفعال تیمور شاہ پس
زمان شاہ بر تخت نشست +

ذکر سلطنت زمان شاہ ابن تیمور شاہ ابن احمد شاہ ابدالی درانی | زمان شاہ بنوخت سلطنت

نشست و میت سکه او این بود و طراز یافت بکرم خدایه هر دو جهان و در اوج سکه دولت بنام شاه زمان و در برادران
 مخالف دست یافت و آنها را مقید نمود و با همایون شاه جنگید و نهیم ساخت و همایون در بلوچستان رفته نصیر خان را که بجا
 علیضه بر زمان شاه نوشتند و همایون شاه بر قندهار رفته دست یافت زمان شاه سامان خود کرده بر سر اوزت همایون
 بگریخت و شاه زمان فوجی در بلوچستان فرستاد که ملک از دست برادرزاده نصیر خان برآورد و به محمود خان پسر پسر
 و خطبه سکه در آنیان در بلوچستان را بکش بود و درین ایام همایون شاه نیز گرفتار شده و کوشید و شاه زمان عازم تسخیر
 پنجاب بود اما بسبب نا اتفاقی برادران با انجام نرسید و برگشته بهرات رفت و با محمود شاه برادر خود جنگید و تلفات و
 باز توجه هندوستان گردید و در سندها شش هزار الف و اثنی مایه در لاهور داخل شد سکه های باز انجام نرسیده
 سفری گشتند و بوجه فساد محمود شاه که بعد همایون او را در بهرات گذاشته بود و او با غمی شدند و دست نخواستند
 باز گشت و بهرات دست یافت و درین ایام مردم با دوشاه از پاننده خان باریک کنی که سردار عمده بود بدگمان شدند
 با دوشاه او را گرفته قتل رسانید و فتح خان پسر او را دیگر برادران به محمود شاه پیوست و دوشاه زمان سکه هندوستان
 روانه شد و فتح خان محمود شاه را گرفته بفرستاد دست یافت و چون شاه زمان در لاهور این خبر شنید سرسیمه شده و
 در پنجاب هم فتنه بپیدا شدند و سرداران او حکومت آنجا قبول نمیکردند و بغایت شگسکه که در خدمت با دوشاه حاضر
 می بود با دوشاه او را مشمول عنایت کرده پنجاب گذاشت و خود بکابل رفتافت و محمود شاه باز بحاکمیت باریک کنی برگشت
 برآمده او را دستگیر ساخت و کور نمود و شاه شجاع الملک مغرور شده بمرد و نصیر این بر محمود شاه غالب شد و او را دستگیر
 کرد و بر تخت نشست +

ذکر شاه شجاع الملک درانی

چون شاه شجاع الملک بر تخت نشست تا پارسا سال بحسن نظام سلطنت
 نموده عزم کشمیر نمود و به خطا الله خان صوبه دار آنجا غالب آمد و مقید کرد

و محمود شاه باز زندگاری یافته بفرستاد و بکابل دست یافت و فتح خان وزیر محمود شاه بهرات را از دست حاج فیروز الله
 مستخلص نمود و در وقت غلبه دوست محمد خان پسر پاننده خان یک از ارباب قبیله دوک روپیه از خواهر شاهزاده کامران بن
 شاه محمود درانی کرد آنجا بود گرفت و کامران ازین امر برآشفته و بفتح خان فواج قاچار را که بهرات آمده بود بسپار نمود
 و کامران او را گرفته کور کرد و سرداران باریک کنی ازین مکر برآشفته و شجاع الملک نیز از کشمیر بیرون آمده و بهرام غلطادار
 خراسان قتل نمود و تمامی ریاست آن حدود از قتل میر و اعطاکه با دوشاه بسبب شبهه دوله سلطنت و برگشت از
 درانیان منحرف شدند تا بحدی که شجاع الملک درانی از آنجا به لاهور نزد ارباب بغایت شگسکه که بر تمامت پنجاب تسلط یافته بود
 رسید و قیام در کابل میفرمود و بغایت شگسکه با عزم تمام باستقبال و احترام و آرد و بعد از چند سبب در میان شاه شجاع الملک
 و بغایت شگسکه پیدا شد و بغایت شگسکه شجاع الملک را مقید کرد و اکثر خواهر او را با لباس کوه نور گرفت و این لباس کوه نور

بسیصد نوزده سترخ وزن میدارد و یک کرور و پیر قیت او بیکند و میر حله مدار الهام عبدالقطب شاه بادشاه جدید آباد
 بشاهجهان بادشاه و گران پیشکش کرده بود. و قتیکه عبدالقطب شاه اوران قید کرد و میر حله متعاشه بشاهجهان بادشاه
 گورکان بود و شاهجهان بادشاه به اورانگزیرب فرمان داد که او قطب شاه میر حله را با اموال او نگذارد و تابوی او برآمد و
 قطب شاه به پسر اورانگزیرب و خرداده القیاد نمود و میر حله را خلاص کرد چون میر حله بمشور شاهجهان بادشاه رسید
 الماس که به نور بنظر رسانید و این دو الماس بپشت دریا سے نوز و کوه نوز در خانه سلاطین گورکان بنظر میبودند و قتیکه سلطان
 نادر شاه افشار از ایران برهندوستان حمله آورد و تحت طأوس و دریا سے نوز و کوه نوز و غیره جواهرات را با ایران برد و دریا
 نوز در خزان ایران مانده و بدست خاندان تاجا رسید و اکنون در خزان ایشان موجود است و کوه نوز بدست سلطان
 احمد شاه افشار و بدست شجاع الملک رسید و از شجاع الملک بخت سنگ گرفت و از پسر اولیپ سنگ بدست و کله عظم
 کوئن و کشتوریا والی انگلستان هندوستان رسید و اکنون در خانه سرکار انگیزی موجود است هر کیف چون شجاع الملک
 در قید خانه سکهان افتاد و افغانه لقبی هجر کرده بادشاه را از قید خانه برآوردند و شاه شجاع نزارافسران سرکار انگیزی در
 نود هیانه رسید چون فوج سلاطین تاجا بر برهت یورش نمود و سرداران انگیزی شاه شجاع الملک را همراه خود گرفتند
 بلکه افغانستان یورش کردند تا شاه شجاع الملک را بر تخت نشانیدند اما در اندک عرصه میر دوست محمد خان زور آورد و
 شاه شجاع در آن هنگام مقتول شد چنانچه نوشته میشود - ۴

ذکر بادشاه ستم توان امیر دوست محمد خان بابر کنی و آمدن لشکر
 سرکار انگیزی در افغانستان محاریات امیر بابر کنی
 نزارا امیر دوست محمد خان از
 خاندان بابر کنی افغان
 است و بابر کنی همه اقوام

افغانه است و قوم بابر کنی درانی از قوم صدوزنی برآمده است و بابر کنی و صدوزنی یکجا بهر سید بهر کیف امیر
 دوست محمد خان پیشتر فتح خان وزیر این پانده خان بابر کنی بود چون شاه شجاع الملک میر و اعطای اقل کرده و بود و خود
 در افغانستان محال دیده و در هندوستان آمد امیر دوست محمد خان جمیع افواج و الوس افغانه را با خود یار ساختند و بهر عظیم
 جمع آورد و شاه شجاع یکبار با لشکریان آمد و سکهان لشکر کشید و بر قندار رسید اما از امیر دوست محمد خان هنرمند چون کها
 مردم از بادشاه تنفر بودند همه به دوست محمد خان گردیدند بخت سنگ که بهر چهار راجه سکهان والی پنجاب بر پشاور حمله نمود
 پشاور را از بابر محمد خان برادر دوست محمد خان گرفت و بابر محمد خان بار و گر پشاور را تسلیم یافت چون مهاراجه بخت سنگ
 سه ساله خود بهر سنگ که بهر بابر لشکر گران فرستاد از آن جانب فازی محمد اگر خان امیر دوست محمد خان بمقابل آمد و همه هر
 درین محاربه کشته شدند اما بعد ازین پشاور در قبضه شان کابل مانده و تعرف سکهان بدرفت چون تعرفه عظیم و کابل را به پایتخت
 بود و سلاطین تاجا بهر ایران بر برهت لشکر کشید و بودند سرکار انگیزی بخیال مخالفت روس نمیخواستند که در افغانستان اثر

ویکه استقامت پذیرد این سبب که حمایت شاه شجاع بته نوزده هزار فوج انگیزی همراه شاه شجاع داده به افغانستان
 فرستاد و چون جمیع افواج مغلیه که در رکاب امیر دوست محمد خان بودند با شاه درانی راه را از انگریزها جدا کرد و بیدار لرغون
 دوست محمد خان را گفتند که تا بیخ بر روی بادشاه یکیشیم و با افواج خود بشاه شجاع پیوستند و امیر دوست محمد خان با
 شده از کابل بدر رفت اکثر امرای افغانه نیز با دوشاه پیوستند و حدود چهارهشتاد و دوست محمد خان بدر رفتند و برخی خود را
 بگوشه ها کشیدند اما همه ایشان در وسط بلخ افتادند یعنی کسانیکه هم از امیر دوست محمد خان گزیدند خانانها و جاگیرداران
 ایشان از دست معاونان شاه شجاع خراب شده و امرای خل و دیگران که بیادشاه پیوسته بودند چون بعد از این
 بارگزی بسلطنت رسید جاگیر و خاندان آنها از دست سلاطین بارگزی تباہ گردید و کسانیکه گوشه ها مخفی شدند از هر دو
 جانب مایوس و محرومانند بر کف و چهار ماهی سینه بکمر از دست تصدیری و نه عیسوی شاه شجاع بتوخت کابل احکام
 فرمود و لشکر سرکار انگیزی بفرزین رفت و در آنجا با محمد افضل خان و غلام حیدر خان ابنای امیر دوست محمد خان
 حرب ایستادند و بزرگترین دست یافته و شاهزادگان بیرون رفتند اما در قلعه غزنین ته خانها بودند و درون
 آنها هشتصد زن و طفل و چند صد مرد و سصد اسب مخفی شدند و لشکر انگیزی برهنه بیخس که در دریا نشان دست یافتند
 و آنها بعد از شش ماه بیرون آمد راه خود را گرفتند و هیچ کس از احوال ایشان نگردید و درین زمان اکثر رفیقان امیر دوست محمد خان
 از ویر گردیدند و شاهزاده محمد کبریا پسر امیر دوست محمد خان که در دره خیبر مقیم بود افواج شاهزاده تیمور درانی بفرستاد
 و شمنان او را زنده و زنده و مرد و پسرانک انداخته نزد امیر بردند و امیر دوست محمد خان دیگر قیام مناسب ندانسته
 با چند صد کس رفیقان و پسران و ذبیره گان خود و کسے بلخ رفت و از آنجا به بخارا شافت و در راه میرزا مراد بیگ ترک
 والی قندز و برادرش داشت چون با دوشاه بخارا علیبد امیر سوخته بخارا رفت و چند ماه در آنجا قیام کرده اما با دوشاه بخارا
 از ویر گمان گردیده و روزیکه امیر با شصت سوار بد ملاقات با دوشاه بخارا و درگاه خود رفت با دوشاه بخارا سعید خان از ویر
 امیر سوخته را با دوشاه بخارا فرستاد تا امیر را بگیرد و امیر مردانه بجنگ ایستاد و جنگ عظیم کرده شصت سوار او مردی و مردانگی گشته
 شدند و بکند از ویر دست و چهار سوار بخارا بیاان بقتل رسیدند و پسر شاهزاده محمد کبریا خان را غمناک خود و بیخوش شدند و بخارا بیاان
 او را گرفتند و بجهت بازداشتند اما چون سرکار انگیزی بر کابل تسلط یافت جنرال ساکوی به قلات رفت و نواب بخارا خان
 والی بخارا بدعا بسیر قواعد علیبد چون نواب رسید بشک توپ تفنگ او را هلاک کرد و خواست انانواب را از شکال ضرر
 نرسیده و نواب چون دغا بفرج انگیزی دید تنگ کشیده حمله آورد و یک پلشن که بمقابل او تمام گشته شد و نواب بطرف یافت
 اما پلشنه و گرد و کین بود و نواب او را در دمره جنگ در میان مانده آخر محراب خان متعلق قلات غارت و تاراج گردید
 محمد نصیر خان پسرش که هفده ساله بود بیرون رفت و فوج سرکار انگیزی شاه نواز خان را بدو زاده او را بمسند نشاندند و بدو
 خود کرد و در آن زمان خوانین قلات از بادشاهان کابل قطع تعلق کرده و توسل بر سرکار انگیزی جستجو کردند و در دره خیبر

افغانان بسیار جمع آمدند جنگها بسیار انگیزی کردند و درین اثنا نصیرخان به محراب خان با جمیع برزقات رسیده اورا محاصره کرد و در بلوچستان ^{نصیرخان} از اطراف جمع آمد و بلوچه عظیم گرفت و مقابل یکسایه با افواج انگیزی واقع شدند و نصیرخان برزقات نظریافت و افسران سوار انگیزی اورا بصلع فرقه شیخون برشکار اوزدند و لشکرش تفرق شد و بلوچ کمر در میخسختی آنجا تعین بود و بلوچان اورا قتل کردند و همچنین لشکر سوار انگیزی را با افغانه قوم غلنی در نواح جنوبین جنگ پیش آمده افغانان نظریافتند و در نواحی قلات فوج سوار انگیزی برکاب شانزده تیمور شاه درانی باز جنگ با متابعان نصیرخان نمودند و فوج انگیزی پسپاشد اما در انیان برجائے خود ماندند و شانزده تیمور پائے شجاعت انشرو بذات خاص دوازده کس از مخالفان کشت و در یک شام فتح در آئینه حال نگاشت - ۴۰

ذکر برآمدن امیر دوست محمد خان بارگزینی از قید شاه بخارا

بد رحمت اما شاهزاده محمد اکبر خان عازر از زند پندیده قبول نکرد و پسران جاماند و امیر دوست محمد خان در سربوار پنج رسید جمیعیت برادران پسران و اهل خانان بارگزینی را مجتمع کرده اهل عیال را بهرامی جبار خان شهر بزرگ فرستاد اما آن بے وفائے بے حیاد راه را با گریزان خبر داد و تا فوج از غزنین فرستادند و عیال امیر را اسیر کردند و در قلعہ غزنین جای دادند چنان این خبر به امیر رسید بغضب آمد و در جوش غضب و غیرت با آنکس که سوسه بامیان آمد و دوات صاحب با فوج انگیزی مقابل شد امیر دوست محمد خان باو بے جنگید و نظریافت و اسباب اورا تاراج کرده و بعد از چند روز انگیزه بے دیگر با فوج خود مقابل او شد اما امیر که به تقدیر این ذوقدیر کارزار سخت کرده فتح یافت و فوج انگیزی چون از فتح و نظریافت یلوس شدند باین اندیشه که چون خزانه بیست و شصت رسد اورا قوتی پیدا گردد و در آن کار و رویه خزانه در دریا افکندند و امیر نظریافت و منصرف شد چنان این خبر با افسران انگیزی رسید لارو اکھنڈ صاحب جنرل سیل را با فوج بجزا بحرب امیر فرستادند و دیگر سواران انگیزی را هم بدین فوج منقرض نمودند و در محبت روز اورا سیزده مرتبه با امیر دوست محمد خان محاربات دست دادند و در همه محارک امیر که نظریافت و افواج انگیزی نیم جان و سر سیمه و پریشان نهنم به چارکا رسیدند و امیر دوست محمد خان نیز تعاقب ایشان در انجا رسید و ریخا اندر سپین صاحب افسر با فوج تازه بمسد و افواج انگیزی رسید و امیر دوست محمد خان که بر کوه بود فرو آمده بر شمتان حمله آورد و یکبار کس را کشت و هیچ و سالم وقت شام که همد کرد و هم برین شوق تا چار روز جنگها واقع شدند و روز پنجم امیر در قلعہ محصور شد و فوج انگیزی آن قلعہ را محاصره کرد و تا سه روز محاصره قائم بود و روز سوم امیر از آن قلعہ بیرون آمده با شتاد سوار فوج انگیزی حمله آورد و پنجاه سوار انگیزی را قتل کرده و سه کس ازو نیز باز ماندند و تا هشت نوبت همچنین جنگها در میان آمدند که امیر با تعداد از سواران بر لشکر انگیزی حمله کرده بیرون میرفت و فوج انگیزی را خوشه از آن بادشاه رستم توان در دلهان شسته بود

که از نام او میلزیدند و حال نداشتند که در تعاقب او قدمی پیشتر نهند روزی از آنج سوکا مانگرنی ویرا برکت محاصر کردند
پنجاه سوار در رکاب او بودند از میان شش بیدار بوده وقت سحر از کوچه فرو آمده به خوف و خطر حمل آورد و یکصد مرد از فوج
انگیزی قبل رسانیده اند و میان فوج بیرون رفت و فوج انگیزی انگشت شصت میدادند و سرگردیند و چنین باره سست سوار
بار فوج انگیزی تاخته چون شیر تریان میفرید و اکثری را کشته بیرون میرفت روزی از امیر و قید السبحان خان که در شست
قلعه و صاحب ده هزار سوار بلکه پانزده هزار بود با پانزده سوار خود در آمد و عبد السبحان خان را به قتل تمام نمود و او را
برادر خود محمد سعید خان را نزد لار و جبل سیل فرستاد که فوجی فرستاده امیر را بگیرد و دو ملک روید و بوجب شرط بوسه دهند و لار
با فوجی کوچ کرده با بغار بدان قلعه رسیده قلعه را محاصره کرد و تو چنانچه بود و قلعچه عبد السبحان خان چیده مستعد السیاد امیر
دوست محمد خان بر سر و ترخان نشسته و قلمه دوست گرفته بود که کسی از زفقانه او از و بچیان حالت دیده با میگفت که
با ما و غا و افع شایر دوست محمد خان دست از طعام کشیده تیغ را کشید و عبد السبحان خان را با هنجای بدو نیم زد و چهل پنج کس
از زن و مرد و از اهل خانه او را کشته محمد سعید که در فوج انگیزی بود محفوظ ماند و امیر با قلعچه فریاد از مرگ یگان سوار شده
چون شبی که از کشتن گوزنان نیندیشد بیرون ظاهر و در میان فوج انگیزی درآمد و فوج انگیزی از نسیب آیین شریعت
بر جاست سرور شده همه را دست از کار و دل از دست رفت و امیر هر که پیش آمد او را کشته چون برق لامع بدر رفت و خبر کو
معوضه بود و فوج انگیزی را چون وقت بیرون آمدن او با وجود آنکه پانزده سوار همراه داشت بحال پوشانده تا به تعاقب
چو رسد همه بر جاست بودند و در وقت در تعاقب پیشتر نه نهادند و روز دیگر میر سعید مرد مطراف را جمع آورد و با کینه از کشتن
بر فوج انگیزی آورد و بدر رفت و از فوج انگیزی بار دیگر به تعاقب امیر سرگرم شدند و امیر دلیر را برکت محصور کرده خود
در میدان صف آر کرد و در جنگل سیل و کزل سالها و کپشن قریز روغیر و افسران انگیزی حاضر بودند آخر روز کپشن قریز
با سواران خود و توپها را بر گزیر آوردن امیر شیرت رفت و امیر دوست محمد خان با هفتاد سوار از کوچه فرو آمده چون شهر رسید که
از همیشه بیرون آید و قریب رسید و فوج انگیزی بوجب فرمان افسر خود بغیر کشیده علم نمودند و امیر دوست محمد خان خلد کان ستاده
فاتح غیر خوانده تیغ کشیده و مرکب تیغ کام را عنان داده در یکدم در فوج انگیزی شامل شد و از کثرت مخالفان انبیشه
نیار و آرسه چو سر سبزیش و دیزدان پاک و دور از سپاهش و دشمن چه باک و یک تن که با او بود و در دکان
نباید که اندیشد از صد هزار و اگر لشکر حمله عالم جنگ و هم پیل گرد و شمشیر و پیک و چار و دو و بیند و فرنگه و نیارند
رفتن سوسه جنگ او و مردان همراهی او که هر یک با صد سوار برابر بود و فوج انگیزی را از تیغ گرفتند و هر سوار که میکشیدند
انبوه فوج از هر گز متفرق میشد و هر جا که ایشان نهادند پی و کوفتی در انداختش بر ننه و سترخ و خرچ و متاب و ادا
سنان بلغ کنین را از خون آب داد و زمین را از خون باز نشناختند و همه اسب گشته گان ناختند و امیر ستم توان
خلد کان به غلبه قریز و صاحب رسید چنانکه هر دو صاحب یکدیگر متصل شدند و امیر آواز داد که اسلام علیکم صلابت خان که نام

حوالدار سے بوجواب سلام داد فریز صاحب جنسب آمد و عقب نگریستہ گفت کہ غلہ خش نا خواہم نہیں دایم غلہ برکان فرمود کہ
 سردار کلان شکاکدام است شخصے بہ کپٹن فریزر گفت کہ امیر سردار کلان رستہ پر سپر کپٹن فریزر کہ دو دخت و درواغ
 داشت یک ضرب کچ پر امیر جو کہ کر دگفت کہ بائیم سردار کلان امیر کن فریب رالفن سپہگرمی رو کردہ فریزر ضرب دیگر زد
 امیر از ان ہم محفوظ ماند کپٹن فریب سید مہر ان زودی پر امیر فرو آورد اما کہ نہ بقا د و امیر یک ضرب غمیش و شش
 قلم کرو فریزر صاحب را دو د از دملخ بیرون رفتہ عنان مرکب را العطف داد و امیر فرمود کہ سردار کلان ہستی و از جنگ
 میگریزی و ضربے دیگر بوسے رسانید فریزر زخم خورہ بے اختیار رسل سیمہ و از مرمر و آرائی بیرون رت کپٹن بن
 سنی بجائے فریزر آمد شاہزادہ محمد افضل خان بیک ضرب تیغ اور از اسب انداخت اما افسران ہندی از مرکب خود
 جستہ ویرا گرفتہ کشیدند تا از دست شاہزادہ جان بدر برد کپٹن بن سنی بدحواس راسپہ سوار شدہ بدر رفت و شاہزادہ
 شیر علی خان پر امیر دوست محمد خان بمقابلہ کرسٹن صاحب رسیدہ ضربے بر او رسانید کہ سر او از بدن جدا شد و اکثر سید
 بر جاسے افسری رفتہ از ہم از اسب افتاد و ضرب گاہ لنگے معدوم شد منسل صاحب نیز زخمی خورہ راہ فرار جست و
 بقیتما سیف از آن معرکہ بیرون رفتند میجر ایچرا جمیعت جنرل سیل صاحب پیشتر آمدہ دوسہ گولڈ توپ جمیعت امیر سرداد
 کہ در پاسے اپنے خورہ پاسے او شکست و امیر دوست محمد خان ظفر یافتہ باز بر کوہ خراسید صفوف افواج جنرل سیل چھانکہ
 صف بستہ رسید ان اتادہ بودند بر جاسے ماندند و مجال شہ قیدی نیافتند و تا قریب شام ایستادہ بودند امیر نیز وقت شام از
 کوہ فرود آمدہ مقام کرد و وقت صبح با داران خود روانہ شد و کسے را از لشکر انگریزی بحال تعاقب نمود اما چون امیر رستہ
 و یکے از پنج جانب میر رسید و رفتائے او در ہر جنگ گشتہ میشدند از جہائے متواترہ عاجز شد و رفتائے او ہم ہمہ سرد
 تعاقب فنا پوشیدند و چند کس از سپہ و برادران باقی بودند با وجود انہمہ جنگہائے مراد کہ او با افواج انگریزی کردہ هیچ
 یکے از امر و سلاطین ہند و کابل وغیرہ این چنین مراد انگلی نکر دہ است چنانچہ ارقم مجھے و چند واقعات از تاریخ او گرفتہ
 درین اوراق جلسہ داد اما چون فوجے و رکاب او نمائد و نہ جائے قیام داشت و نہ امید رسد و ملک بدر جہا چاری با
 دو کس بکمال نزد لارڈ رفت و لارڈ و تینیکہ سپہر رفت امیر را دیدہ از اسب رجستہ با امیر ملاقات کرد و ہمراہ خود برد امیر
 شمشیر از کمر کشادہ پیش لارڈ نہاد و لارڈ تیغ را بہت خوب کرد امیر نمود و لارڈ صاحب را برائے انظام خاطر امیر مقرر
 کرد چون بادشاہ شجاع الملک از آمدن امیر خبر یافت خواہائے طعام و میوہ فرستاد اما امیر قبول نہ کردہ بیکرو و انگریزان کچ
 راستین کردہ تا از غرین سبت نمود و فرزند و ہشت خواہر زادہ و تین و ہر برادر زادہ و سبت و نہ نیزہ و چہار صدف ظلم و سہ
 صدف چاہ کنیز و دیگر پروگیان اسراف صمت و ہفت را کہ در غرین بودند بیان د و این جمیع خاندان نزد امیر دوست محمد خان
 رسید افسران سرکار انگریزی ہر چند خواستند کہ امیر بادشاہ شجاع الملک ملاقات کند امیر قبول نفرمود و مدعہ حلیہ تعلقین نمود کہ
 جلال را با کوچ فرمود و از انجا عازم ہندوستان گردید و در راہ بہر مقامے کہ میرسد اہم ملاقات آمدہ پیشکشہا میگذازد انید

انگریزان قبائل شجاع را به کابل فرستادند امیر در آنجا بیهوده بقیه می نمود و درین معرکه با خباثت کین کل شصت هزار فوج سکا را کزیری به کابل رفته بود و از آنجا بخت هزار فوج زنده به هندوستان رسید و باقی همه در افغانستان مقتول شدند چون شاه شجاع ملک ابدالی دراتی در کابل متعل شد لاٹو گنٹان صاحب سوار فوج انگریزی را در زیر خود نمود و تا سه سال بهین بندوبست در کابل ماند و جنگا تمام بدست انگریزان بود و امر کس خورد و بزرگ و افغان و قتل و تاجیک و ترک سبب باعث شاه شجاع و موافقت انگریزی نهادند و تا سنه تسع و خمین اشیایا بعد از الف هجری بادشاهی شاه شجاع دراتی قلمرو افغانستان بروقی تمام جاری بود اما بعد از این در سنه مذکور اسباب زوال و تعدیه و انحلال پیدا شدند

چون عهده سپه سالاری به دست
ذکر گشته شدن جنرل برنس نور آوردن امرای افغانه
 به لاٹو گنٹان عطا شده بود و او

میخواست که بهند رود عبد الله خان اچکونی و محمد الیقین خان لوگونی و شمس الدین بارکنی را بهندوستان برد اما این راز فاش شده و سرداران آگاه شدند و کنیز عبد الله خان بخانه جنرل برنس رفتن چون مردم عبد الله خان برکے بیرون او آمدند جنرل برنس مانع آمد و مردمان او را راند و سرداران اتفاق کرده مکان جنرل را محاصره نمودند و جنرل را بعد عورات ایشان شربت فنا چنانیدند و خزانة و گودام انگریزی بغارت رفت و گنٹان صاحب اتفاق شهزاده فتح جنگ دراتی فوجی برایشان فرستاد و امر فوج مذکور را شکست دادند و سپاه انگریزی را بزرگ جنگیده ایشان را پساکرد و روز دهم امر از وزیر و ملوک و گودام انگریزی هجوم آوردند و غارت کردند و در قلعهم با ماری نتوانست بیرون رفتند و مرتبه دیگر از جنرل ملکن شکست یافتند و آخر همه سرداران محتجب شدند و جنگی دیگر سعی بیبای نمودند شمس الدین خان برین معرکه شکست خورده اما عبد الله خان بعد از آنرا رسیده و حرب را از سر گرفتند و فوج انگریزی پساکشته شد جنرل شکست یافت و سرداران داخل کابل شدند اما عبد الله خان بنحسے که بکس رسیده بود در گذشت

ذکر رسیدن شاهزاده ستم توان محمد اکبر خان بارکنی ابن امیر دو محمد خا کابل
 از فتنه شاه شجاع الملک

دراتی بانکه انگریزی به کابل رفت اکثر سرداران افغانه و جمیع امرای غفل با فوج خلل که دوازده هزار سوار را برد و اینها از عهد سلطان احمد شاه دراتی بسیار متعبد و مقرر بودند از امیر دوست محمد خان برگشته و بخمال مکتواری بشاه پوتند چنانچه نوشته شد امیر به بخارا رفت و از آنجا فرصت یافت باز با افغانستان رسید و محمد اکبر خان در بخارا را محبس بود و علماء را بهین بخارا بقتل که محمد اکبر خان بکس تصور و بدست الحال او را گذارند و بادشاه بخارا این معنی بخاطر آورده محمد اکبر خان را بگذاشت چون شهزاده بعد و کابل رسید اکثر امرای پوتند و شهزاده قریب کابل رسیده به لاٹو گنٹان پیام داد و در شکافین موعده ملاقات تعیین شده شاهزاده مقرر کرد که لاٹو به هندوستان برود و چند سرداران انگریزی را بطور زیر محال بگذارند و دیگر امیر دوست محمد خان به کابل برسد انگریزان روانه هندوستان شوند و برین قرار و صلح واقع شد و بعد از این زمان

از کثرت برف باری هزار مردم انگیزی هلاک شدند و بسبب غارت شدن گاو دام از وجه خویش نیز تکلیف بسیار یافته بودند
 چون گنگناشن قلعۀ آمده شش ماهه بنام امرای شاهی رفتند که کسیکه سر کبرخان بیارند ده هزار روپیه پست داده خواهند
 شد و آن مضمون به محمد اکبر خان رسید و ازین به عهدی سخت برآشت و لار و درابر جلد ملاقات طلبیده لار و دراکر از
 افشائے راز به خبر بود در آنجا رسید و وقت ملاقات آن خط که بنام امرای شاهی بود بدست لار و دراکر ازین واقعه
 طار بهوش از نفس مانع پرواز نمود و شهر را ده محمد اگر گفت که من خواستم که زنا سلامت بهندر سام و وعده کرده بودم و
 تو بتبریل من نمودی الحال همراه من باید رفت وزیر اعظم اراده بدرفتق کرد که اکبر خان بیک ضرب تیغ سرش را برید
 چاکر کس فحائے لار و مقابل کرد و یک کس بقتل رسیده سه کس دیگر کشته شدند و محمد اکبر خان نامه به پانچ صاحب قایم مقام
 لار و گنگناشن نوشت که از حدود کابل بدر روند و پانچ صاحب خائف و براسان روادشده از کثرت برف و باران یک
 کس از هم پراپیان او جان دادند و اکبر خان سر راه را نشان گرفته متعادل شد جنرل سیلین و پانچ صاحب متعادل کردند و درین
 معرکه اکبر خان هفتاد و یک انگریزن و مرد و اسیر کرد و سیلین صاحب فرار شده فرج او پریشان گردید و اکثر میدان حرب
 گشته شده و بعضی بسبب برف مردند و جنرل سیلین با مغوران بدو منزل رسیده منزل گردید محمد اکبر خان پیام داد که
 فوج را خست کند و خود با سرداران حاضر شود جنرل ازین پیام بهوش گم کرده فرار نمود و چون رلست نیافتند تیغ خود را نزد
 محمد اکبر خان فرستاده اما آن طلبیده محمد اکبر خان بحکم سابق امر را کرده شمشیر را پس فرستاد جنرل ازترین کوچ کرد و اکبر خان
 به تعاقب او رسیده محاصره او نمود و فوج بسیار قتل شده جنرل را فوج نیافتند تنها بعضی را و حاضر شده عقید گردید و
 درین هنگامه در کابل سی هزار فوج انگریزی بود است و نه هزار قتل رسیده و انگریزان بسیار کشته شدند و دیگر از فوج سید
 پانچجان زنده و سلامت بحد و هند رسید و محمد اکبر خان نظیر و منعم و کابل خراسید و شمس الدین خان را با دو صد
 سوار بغزنین فرستاد و رعایا سے قول ازین مشت قلعۀ غزنین را محاصره کردند و خبر آمدن سردار شمس الدین خان لغویت
 یافته قلعۀ ارکشانند و یک پلشن گور و بر سر دروازه قلعۀ گشته شد و باقی فوج به بالا حصار رفت و جنگ در میان آمد و کابل
 و کلا فرستاده قبول این معنی نمود که اگر جعیلی او را به جنرل پالک که به جلال آباد است برسانند ده هزار روپیه بدهد و
 حاضر و کشته نگان روپیه از او گرفته و جعیلی کابل فرستادند و تا کبیده و طلبیده شمس الدین خان بجای اقبال و در سید
 پیام داد که بادشاه نکم نموده است که شما از خیابرون روید کرل فرمان بادشاه را در خواست شمس الدین خان این گفت
 به کابل نوشت و محمد اکبر خان لموعا که با فرستاده از شاه شجاع گرفته فرستاد کرل مجبور شده چون پائے مقامت نداشت
 سه لک روپیه نقد و دیگر جنس و اقواب سپوشمس الدین خان بار کرل نموده فرو آمد شمس الدین خان در بالا حصار
 رفته بندوبست خود نمود و غازیان سر راه برف فوج سرکار انگریزی گرفتند و قتل و غارت نمودند و سرداران فوج انگریزی را
 گرفته بندوبست اسبان خود بازداشتند و اسران انگریزی فرو رفته هر فوج خود را در قلعۀ نزد شمس الدین خان رسانیدند

و یک انگریز که سیم خود برت غارت کنندگان افتاد و آنها را با قبیح و جگه گشتند +

ذکر معرکه جلال آباد و شهادت شاه شجاع در آنی نژاد
انگریزی اشیرس الدین فاک گشتند

محمد اکبر خان باخشش هزار فوج عازم جلال آباد گردید و خود با پنجصد سوار تیرا را ملحق کرد و به جلال آباد رسید و از عیال
همان فوج دو هزار کس برود و آمدند چون بنشانی شهزاده امیر گردن انگریزان بود جنگ تامل میکرد و محاصره میداشت
چون خوجی از هندوستان بمدر محصوران روانه شد محمد اکبر خان نیز به کابل نوشت و بوجب نوشته او محمد زمان خان علم
و امین الله خان نزد شاه شجاع که در قلعه بالا حصار نشسته و الواب آمد و رفت بر سر خود بلب بود و رفتند و بنهبهایش
و تحریف راضی بر آمدن از قلعه بمدر و فاعنه نمودند و بادشاه از کم فعی بر دیگر امر خلعت داد و اما به محمد زمان خان و دیگر
متعلقان او بیخ چپه نداد و محمد زمان خان ازین ادا بر اشتغته و اما با هم مخالف شدند و رویه که عازم جلال آباد بود
تمام روز در لشکر بوده وقت شام قلعه بالا رفت تا وقت صبح باز فوج بیاید و محمد زمان خان با کرنی از مدرم و بیجی شاه
سبحان آمده و سپهر او شجاع الدوله که بادشاه خود او را باین نام موسوم کرده بود با وقت ضبط نیاورده و قتی که بادشاه از قلعه
بسواری سخت روان ببلشکر فرست با یانزده نفر بند و قحیان رسید و شکله بر سر بادشاه زد و بادشاه زخمی شد و انشا الله
بر برش رسید و پیشتر بر روان داشت و گفت که بدخلعت امین الله خان را و تمام زیور و شمشیر صعب و غیره که بدو داده است
رو پیست از برید گرفت و بادشاه هیدر شامین الله خان شد و بنده فاعنه گردیدند و در اندوخته و دود و سهر دین رمانی جلال آباد
ساختی روی داد که بنزل پاکبند نگذاشت و از از از از از محمد اکبر خان نیز لغبت کرد و وقت فرصت کارش با تمام رساند و
سه لک روپی در دزدو این کار پوست و مهر و آن بدیخت روز سه گل فاعنه بجانب اکبر خان سرداد و کله بر نشانه شهزاده رسید
شهزاده اکبر خان زخمی شد و غلغله و فوج افتاده فوج او منتشر شد و اکبر خان کی و تنها مانده ناچار بسو کابل برگرد و جمیع
امرا و اطاعت گردند چون لشکر انگریزی از هندوستان بمدر منزل پاکبند سیف نزل پاکبند جلال آباد بر آمده به کابل رفت و سواران
افاعنه بمدرستان بدر رفتند و فوج انگریزی در مکانات شهر کابل در آمده و موقوف و کندن آغاز دیند و ناخت و تا سراج
بسیار کرده راه هندوستان گرفتند و محمد اکبر خان داخل شهر کابل شده برسد و سروری کشید و ده مکه غلغله انگلستان هندوستان
به محمد اکبر خان نوشت که اسیران انگریزی را فو پیست ناما امیر دوست محمد خان را بکابل رسانیم اکبر خان قبول این بختی نموده
چون خبر دادگی امیر دوست رسید انگریزان را خلاص کرد و امیر دوست محمد خان به کابل رسید بی سنازی بخت سلطنت +

ذکر سلطنت بادشاه خلدیگان امیر دوست محمد خان با کرنی
افغان تان تان تان تان تان

آن بادشاه خلدیگان در سکا ملوک عظام منسلک بودند لقب امیر خرو نام مبارک او گردید و بعد از او پسر بی بی جلال خان

مقرر شد و در همین زمان یا محمد خان الیکوزی بکارخان شاه ابن شاه محمود و رانی غالب آمده بر سرات دخل یافت و آخرت مرد
سلطان احمد خان برادرزاده امیر قبا و بلخ و قندر را شاهزاده افضل خان ابن امیر دوست محمد خان بنو شیش از شاه بخارا گرفت
و در سنه هجده صد و پنجاه و شش هجری امیر با انگریزان عهدنامه دوستی نمود و باز سلطان خان برادرزاده خود را بکاشغیر
در سرات خلف یافت و سلطنت او رونق بسیار گرفته در سنه ثمانین و انصانی مایه بعد از الف هجری در سرات انتقال کرد و پادشاه
مردان بود و شهریار سه فرزند و شجاعت و دلیری همتیله خود داشت چون شهرزاده محمد اکبر خان در حیات پدر انتقال کرد بود
شهرزاده غلام حیدر خان و محمد بشیر و او نیز در حیات امیر حط نمود و بعد از ششصد و شصت و شش سال از شهرزاده بشیر علی خان
بر تخت نشست +

ذکر امیر شیرعلی خان ابن امیر محمد خان خاندان مرکان پادشاه افغانستان
بعد از پدر را یکد آراسه
سلطنت کرد و پدر و برادران

علم مخالفت بلند کردند و محمد اعظم خان حاکم نوبت یاغی شده و در مقابل افواج اشرکست یافته پناه بخدمت سرکار انگریزی
بهد و امیر بعد از این بر شاهزاده محمد افضل خان حاکم بلخ فوکی می کرده حرب های سخت در میان هر دو گروه واقع شدند و اکثر
سواران فردا فرار و در میان نبرد مقابل هم دیگر پیش آمده تلف گردیدند و امیر شیرعلی خان فتح را دشوار دانسته صلح نمود
و عهد و پیمان در میان آورده و وقت فرصت بدو هجری نمود و محمد افضل خان را متعبد نمود ازین بدو هجری برادران و
سواران از توغیر و تنویم شدند و همدین ایام شاهزاده محمد عبدالرحمن خان ابن افضل خان لشکر جمع آورد و در غمز تخلف
پدر فرمود و امیر شیرعلی خان جنگیده او را منهنم نمود و پدر خود را از محبس برآورده بر سر سلطنت نشاند و محمد افضل خان
بعد از چندت وفات یافت محمد اعظم خان ابن امیر دوست محمد خان بجای او نشست چون باشهره و لشکر بدشتی پیش
آمد بطابع مردم و ترانند و تنفر شدند امیر شیرعلی خان وقت فرصت دیده بالشکره در رسید و عبدالرحمن خان بسبب
ناسازگاری از محم و علمه گی گردید و خود را سوسه بخارا کشید و شیرعلی خان بعد از اندک اندوخته و بخت دست یافت چند
ممالک افغانستان بر اسمان بود که باز فساد عظیم پیداشد و چون کنگرته وکیل سرکار انگریزی در اینجا بود که
شد و سرکار انگریزی این مافوق را بایمانه ایروانه لشکر بکابل کشید و پادشاه که در مزار شریف باجماع مکار خنل بود
همان ایام و قضا وفات یافت +

ذکر رفتن لشکر سرکار انگریزی بپنج افغانستان و تعبد شد امیر یعقوب خان
بعد از حط امیر شیرعلی خان
سرکار امیر یعقوب خان

بخت نشست چون مافوق سرکار انگریزی رسید یعقوب خان صلاح و جنگ ندیده خود را بدست افسران انگریزی سپرد
افسان او را پسند و ستان آورد و ناماد و غرضین سرور محمد جان حبیبی که در چند کرات بفرج انگریزی تاخته شور شده پیا

ساخت و شاهزاده ایوب خان سپرد وی امیر شیرعلیخان نیز چند بار جنگها نموده آخر روز عبدالغنی فوج سرکار انگیزی یک ماهه بر سر ایوب خان بنفشه را رسید جمیع افغانان تفرق شده و ایوب خان بسبب آمدن عبدالرحمن خان مجال اقامت نیافت و دل از ملک مال برداشته بدایران رفت و بادشاه که چنگاها ناصرالدین شاه قاجار دارا اسکایران تنظیم تجمل فرموده نزد خود نگهداشت و دختر خود بعدا و در آورد ایوب خان چند سوار ایران بوده از آنجا رفته هندوستان شد و سرکار انگیزی برائے یعقوب خان و ایوب خان وظائف ضروری مقرر کرده در هندوستان بازداشت +

ذکر سلطنت بادشاه فلک شمس و ضیاء الملک الدین امیر محمد عبدالرحمن خان و امیر شیرعلیخان
تکلیف امیر محمد افضل خان بن امیر محمد خان بکارگزینی خلدوکان و شاه افغانستان
ظفر یافت امیر

محمد عبدالرحمن خان به بخارا رفت و از آنجا به سلطنت روس رفت زار روس دیرا کرام بسیار نموده فلیقلائی مقرر کرد و عبدالرحمن خان پائے در اس قناعت پیچیده چند سوار آنجا بر چون امیر شیرعلیخان وفات یافت و فوج سرکار انگیزی بکابل رفت امیر عبدالرحمن خان از روس برآمده در سنده کهنه از شمشیر و شمشیر و عیسوی مجدد و افغانستان نازل فرمود و آنجا آن حدود و طغات را بگوش کشیدند و سرکار انگیزی بامیر عبدالرحمن خان پیام داد که اگر بنفشه را در و هرات قبضه کنونی کنیزی و اجمال دارند انا را بادشاه افغانستان تسلیم کنیم و ملک بشما سپرده و بدین میرویم امیر این شرائط را مسطور نموده جواب فرستاد که من دارم تخت و تاج دوست محمد خانم اگر شما تسلیم کنید یا نکلید یا من ملک خود خواهم گرفت و سرکار انگیزی بکر شرائط خود مکرده فرستاد و بادشاه قبول نکرد و پیام داد که مرا باین شرائط هیچ سرکار نیست ملک بدین است و من ملک بالاستحقاق ام بر ملک خود هر نوع قبضه نخواهم نمود و بنفشه انگیزی باریسوم به تهدید و وعید نامسک اودا الهی ظیم یعنی انعام محبت گویند فرستاد که تو مکرده و فتنه را بر سر کار انگیزی بگذارند و امیر عبدالرحمن خان قبول نفرموده و برابر جوابهای مردانه داد و سرکار انگیزی ویرا ابراهیم پور کادده دید و تخت و تاج را بدو گذاشتند اما افواج سرکار انگیزی کرد قندهار را و بدو خبر از آمدن امیر عبدالرحمن خان به هندوستان رسیدن نمیتوانست ناچار بامیر درخواست نمودند که آنها را بجا بماند و بعد و هندوستان را ساند و بامیر جواب داد که خزانده کابل که افواج انگیزی بغارت برده است باید داد و گوشت انگیزی تمامی روپیها را که بغارت رفته بود ادا نموده و ده ملک روپیها دیگر به ثبوت و دینی بامیر دادند و از طلب جرمانه بابت قتل سفیر خود به سلطنت کابل مقرر کرده بودند دست برداشتند و دیگر حمله دای خود را باز گرفتند و امیر عبدالرحمن خان افواج انگیزی را بجا بماند و سلامت از هندوستان افغانستان گذارند و خود به تخت سلطنت نشستند و باطنیان تمام بکا ملکداری پرداخت و تمامت امر او سواران افغانستان غاشی لیاقت او بدوش گرفتند و سرکار انگیزی نیز با دوسه دینی را مستحکم کرده امیر را به هندوستان دعوت فرمود و همچنین یکبار امیر شیرعلیخان نیز تمام مقام لودها نمانده بود و سرکار انگیزی را

طریق پیدا داده چند ملک روسیه بود با دخان سپرده بود الغرض امیر عبدالرحمن خان جهت ملاقات و دلیل گورنر جنرال کشور هند به
راولپنڈی رسید و کار انگیزی در رحمت و باب عشرت و شوکت سعی بلیغ فرمود و درین وقت بخجی مطیع امیر چهار صد
گوسفند پنجاه شصت من برنج و دو هزار و هفت صد بیضه مرغ و شصت مرغ و سبب و پنجم من شکر و گنهار خوان موه و
سه صد سی و سه من روغن و دو صد من شیو سه صد و هشتاد و دو تن گاو چهار هزار و چوب پنجم و چهار و صالح و عطریات و دیگر
من و روایات علاوه از این مقرر بودند الغرض بعد از استحکام هوا عید دوستی امیر را خاص کردند و سبب و گنهار را و پیلو را و گنهار
در هر منزل وقت آمدن و رفتن به امیر عبدالرحمن خان داده شد و امیر بتختگاه خود برگردید و بعد از این روز بروز دوستی
بادشاه کابل و سرکار انگیزی ترقی می شد و بعد از این او بیاق هزاره از بادشاه باغی شد بادشاه فوج بافرستاده ایشان را میسبه
بلغ نمود و مالک ایشان را فتح کرده باغیان بسیار قتل و اسیر شدند و عظمای هزاره بعد از جنگهای بسیار مطیع شدند چون
شهنشاه روس نیز و مالک بخمار تسلط یافته سرحد خود را با افغانستان انصال داده بود و در نغزخان افانعه را با روسیان
جنگ نمائے سهل رویداد و افسران روس آن حملات را با غلط فهمی تهره صلح نمودند و شهنشاه انگیزی جماعته از ایران را
فرستاد و از انطرف سلطنت روس نیز مقتدران خود مقرر نمود و شاه کابل هم سفيران خود شال کرده با اتفاق آراء مقتدران
هر سه سلطنت حد بندی مملکت روس و افغانستان نمودند تا افسران روس از آن حدود گذرند و هیچ گونه دخل و مملکت
افغانستان ننمایند و بعد از این سرکار انگیزی در سنه یک هزار و شصت و نود و شصت و سی و یک تا شصت و نود و شصت و سی و یک صاحب
باریکه افسران خود بخمارت و گذاردن و بیخه پیام و بر دین تحالف و عیون خدمت صاحب امیر کابل فرستاد و بفرمان کابل
غلام حیدر خان سپه سالار کابل را به مخالفت و تقابل مغارت مقرر شده سرانیم و دیوید هر هرا سپه سالار زامدار
بکابل شتافت و وقت ملاقات شاه کابل اکثر اموال و افرج کابل با استقبال مقامات بآمدند و امر اسراریم و دیوید را
بعد از تمام بحد و صاحب امیر سرحد شاه کابل با سرانیم و دیوید مدد زبان فارسی گفتگو نمود و دیوید صاحب تحالف
بسیار از جانب ملکه عظمت نظر امیر گذرانیده از انجمد در اسب عربی و یک پیش قرض که قبضه او از الماس مرصع بود و یک
تازیانه طلا و یک ساعت که در آن ماهتاب و روز و تاریخ نمایان میشد که بسیار خرد بود و هفت طایفه بسیار داشت و یک
انگشتری که در آن نیز ساعتی نصب بود و یک طوق طلائی که در آن نیز ساعت بود و یک ضرب بند و نقره طلا که در آن
نصب بودند و یک طاقی نفر و یک مترج مرصع کلن جواهر و دیوید و دیوید جواهر و جام نمائے محمد و دیگر اشیائے عجیب و غریب
و اقمشه غریب پیش به او بودند و افسران انگیزی چون فوج و کارخانجات و اسلحه و مطبل و غیره دیدند از حسن نظامت
تعجب بردند از گزیده نماندن و انجمد و شش هزار اسب و پانصد هزار صول و دیوید و دیوید که بچانه از یک کشت و مغارت بفرمان ملکه عظمت
لاویند و دیوید را که گورنر جنرال کشور هند برائے امیر و شش لک روپیه سالیانه اضافه کرد یعنی ازین بیشتر کار انگیزی و دیوید
روپیه سالیانه به امیر کابل میدادند و عرض ازین نظام دوستی و مخالفت صد بود و در وقت بعد یک روپیه سالیانه بفرمائے

امیر عبدالرحمن خان شاه کابل مقرر گردید و غارت بعد از استحکام مدتی و چند نجات و غلبه و روز شاهی بخیر و مافیت
 و این سبب و نشان رسید و شاه کابل شش هزار روپیه نقد با صفای بی غیران داد و از حسن انتظام و مهابت بادشاه
 فلک امتشام هیچ کس بر اهل غارت دست درازی نکرد و محافظت و سلامت بهند و نشان رسید و بار دیگر برائے امیر
 صاحب تحفه جات بسیار از قسم اسلحه و غیره از هندوستان فرستادند و بادشاه کابل نیز از انگریزان بسیار از گورنرست و خواست
 در کابل بازداشت و تمامت کارخانجات اسلحه سازی و کار کوس بار و ساز و دیوٹ سازی و دیگر جمیع کارخانجات
 منسلک و غیره در کابل جاری کرد و افاضان را این کار با ماموریت تا بنفوق و لوپ و کاروس و دیگر اشیائے قیمتی میسکند
 و بعد ازین دیگر انگریزان را رخص کرده اما سرالطراپین نام انگریز در کابل تعین است و بادشاه بر ولسیا مهربان است
 و دی انگریزان اکثر کارخانجات میکنند و برائے آوردن سامان جنگ و دیگر اشیائے مطلوبه شاهی به لندن آمد و رفت میدارد
 و دیگر بسیار از انگریزان بعد از اختتام ملازمت خود از کابل باز آمدند و بان صاحب بسبب سعی در دوتی امیر سرکار
 انگریزی هر طرف مغرور است و ملکه معظمه ویرا خطبے و اعزازے عنایت فرموده است و گورنرست انگریزی یک انجن و چند
 کالسکه ریلوے بصرف چند کالسکه روپیه تیار نموده جهت شاه کابل فرستاده اند تا چند میل راه آهنی تیار کرده بادشاه کابل
 تفریحاً بر ریلوے مذکور سوار شده باشد چون خواهش سرکار انگریزی چنان بود که امیر را بدعوت به انگلستان ببرد و شاه
 بجوالت چند رفتن در لندن تعین نموده پس روی خوش شاهزاده ناصر الله خان را حسب درخواست سرکار انگریزی به انگلستان
 فرستاد چون شاهزاده سواری چهار به لندن رسید سرکار انگریزی نظم و تعین بسیار فرموده امر کبار انگریزی باستقبال
 شتافتند و به شکوت دست تمام قیامگاه رسانیدند چون شهرزاده برائے ملازمت ملکه معظمه قیصر هندو انگلیست رفت تخت
 ملکه را در دالان بلند دشت بود و در کسائے جلوسه کبار و شهرزادگان نامدار در دالان پائین نهاده اما اگر کسی نخواست
 قریب به تخت شاهی از همه بالاتر بود و وقت دریافتن ملکه معظمه سروقده بظلمت او بر فاسته بعد صافه رکزی نشاند و اطراف
 مهربانی بسیار فرمود و شهرزاده خط پدر خود دست مبارک ملکه عالیله داد و در ایام قیام لندن شاهزاده پرس آف ویز و لیسید
 سلطنت انگلستان و دیگر امیران نامدار دعوت و بهائی کسائے شهرزاده بحال تکلف بعمل آوردند و سیر قواعد فوج و اسب و دشت
 و مجلسائے تهنیت سرود و غیره و خاطرش عقد کردند و در هر حال که میقتند شاهزاده ناصر الله خان بایریش مان ویز و صفای و در
 سواری بنحیثت و خواست و غیره باریش و بلوغ و الغرض بعد از احوال کسائے بسیار و دادن تحائف بشمار شهرزاده را رخصت کردند
 و این مفرد سینه کبار شهرزاده بود و پنج میسوی واقع شده از سرکار انگریزی شش شش لک روپیه در خرج آمد و رفت
 و آلتش جهاد سواری ناصر الله خان بصرف رسیدن و چون شاهزاده کابل بازگشت بادشاه کابل تحایلی قیمتی و هزاره
 لک روپیه برائے ملکه معظمه فرستاد و در همین نزدیکی همان زمان از باجوڑ گزیده با سامان و خزاین بسیار کابل رسید
 بلوق شاه بر او و نوازش بسیار فرموده اگر کسی در دخترش برائے سر خود خواست

ذکر فتح ملک فرستان

چون ملک کافرستان هنوز آزاد ادب بر سر بود وقت عهدنامه غیر انگریزی
مقرر شده بود که شاه کابل از باجوڑ و قنبرال و غیره حدود و جانب هند تعلیقه

نداشته باشد و در جوانب دیگر او را برائے توسیع مملکت اختیار راست بلو شاه عازم تخیر ملک مذکور شده و جنرل نظام
خان سپه سالار خوش را با فوج عظیم بدان جانب فرستاد و در سنه ثلث و عشر و ثلثمائیه و الف هجری تمامت ملک کافرستان
مغیر شد و اکثر سکنته آن جا درین اسلام درآمد و قبیله طبع شدند و سکه خطبه با دشاهی و آن مالک جاری گردید و
در عهد وحدت عهد این بادشاه قوم هزاره هم با غمی شده بادشاه فوجها بدان جانب فرستاد و بعد از محاربات بسیار
قوم مذکور سرور رقبه اطاعت در آورند و امیر عبدالرحمن خان بادشاه فرزند و فرمان رولت سر و دانه است در زمان
اقتراض افغانستان آن چنان پراسرمان گردید که بیش از ان در خیال نمی گنجید بادشاه راسته پسر شهر اند اعظم اولاد
او شاهزاد و حبیب الله خان و دومی نصر الله خان و سومی محمد جان است و هر دو شهرزادگان لعل الذکر در علوم و فنون و دین
فرست و عقل و سیاست بهره وانی دارند و در این عهد حکامالات و ادوات حرب و دیگر صنایع و بدائع بسیار در
کار خانات امیر مساندند و این نذیکی بادشاه و بجایه عبدالرحمن خان بر شاهزاده و بعد عهد حبیب الله خان نصیحتی چند
فرموده که از ان بر عقل و دور بینی او بی توان بود و از انخیل چند کلمات در این مقام نوشتیم شوند امیر
حبیب الله خان فرمود که شاه میدانم که من برخلاف رسوم زمانه در زندگی خود عثمان شدید حکومت بدست شما داده ام و اندر
نظر من از روز مملکت آگاهی و تجربه حاصل نموده در نه اندکینه در فرب کسانیکه در لباس دوستی خوانند نیاید و انیا
آنکه چون در حیات من امیران و شهرزادگان و حکمرانان بالتدریج رقبه اطاعت شما در گردن اندازند بعد ازین ایشان را از
فرمان بر واری شما غرض و عار نیست باشد تا ان بذات خود نیک بد و زیاده و زشت سلطنت را در این مدت بخاطر
آریه تاد زبانه آئیده فرب اجانب نخورید اما من شما را سخنی چند میگویم که اگر همواره بر آن عمل خواهید نمود روز بروز
در قوت دولت و مملکت شما خواهد افزود اول بیروی شرح شریف نبوی را شاهراه نجات ابدی و ترقیات سعادت
دانسته هیچ گاه از جاده شریعت قدم بیرون نه نمید - دوم آرام و آسایش و رفاهیت رعایا را اعظم فیض و فضل
مقاصد پنداشته در این سعی کمر بستارید که هیچ قوه ترقی نمیکند اما به تمول و تو انگری بدست نیاید مگر با افزایش
صنعت و زراعت و تجارت و این سه چیز میسر میشوند مگر با تعلیم عام و سلطنت افغانستان هنوز بهره وانی از
علوم و فنون ندانند اما اگر بالتدریج ایشان را با تعلیم و تلقین مجبور نمایند ایشان هم ماده قبیل موجود دارند و من از
مستعد در خیال نیستم مدارس و اجرائے تعلیم ام دلے هنوز با تمام آنها توافق رفیق نگشته ام اما سه اگر پدر نتواند
پسر تمام کند و با شما داشته باشد راضی است این کار فاعل خواهد بود و سوم چون شما از جمله اهل فاندان بزرگ
ایدا زیر دستان خود بی توابع و فرقه منی پیش آمده باشید و ملوک نیکو با نیا بعل آریه تاد قلوب فاضل عام محبت

بزرگی شما منقش شوند که تو اوضاع زرگون فرازان حکومت + امانت با جانب یعنی سلطنت است غیر از تمام خود منرا کند که ایشان باین
 خیر و خیر شوند چهارم در وفات خدام خود قدر دان باشند تا آنها هم نهان شما باشند پنجم در امور حکومت و دولت سر و جزا را اگر چه نریز
 خود باشد و نگذارد که اغراض اینین حجب عیبی شما خواهد بود ششم اجانب را بگز در ملک خود داخل و رسوم میبرد در ملک مال فعل
 نشود و بیعت چون سلطنت انگلستان تا الی الان باین رفعت و موافقت دارند چهارم خیال دوتی او امانت که من و دشمنانم خط و دایره
 اما هیچ و جازادی خود را از دست ندهد دولت انگلیش هم آزادی افغان را خواهد بود که صلحت مکی آن با هم باین
 سببی است به ششم حفاظت حقوق رعایا خود را اگر چه در اقصی مغرب باشد بر زمینیت خود فرض دان و در نه آنها آسایش
 خود را بزرگان خواهند نسبت و عقد نفیوت افغانه خواهد شکست. هتم مناسب که در امور ملکی جزو کل و کم و بیش را بدین تشریح
 نگران باشی و جمله امور را باعتبار امر او زراعتی که چون بادشاه خیال ندارد و اعتبار امر او زراعتی که در امور زوال و فساد حکومت
 میشود. و هم در معاملات فوجی لشکری بچنان آماده باش که گویا فردا از میدان جنگ رخصت خواهد شد و در مقابل دشمنی توی
 از خود آید و دهمواره به درستی اسباب حرب و نیرو و اسلحه و آلات ضرب پردازی که در امایم بدستی و آراستگی قوت
 فوجی بپردازد و در محاربه هیچ تنه انداخته و از کاره راست نخواهد آمد. یازدهم باقشون بفرمان باین که در روز جنگ سران ایشان را
 گران نیاید و بعضی قلیل مجبور که بفرمان میدی جانهای ایشان بخیر و این مواجب خون بپای آنهاست که بعضی آسایش چند روزه جانهای
 خود و میبازند و در آواطلا و مواجب آنها تصور نکنی تا آنها هم روز محاربه باز خود بقصیری را ضعی شوند. دوازدهم هم فرمان
 حق سلطنت است و بادشاه امین و خزاندار پس اگر خزاندار در کار است سلطنت صرف نکند و بعضی نشاط و شوق و
 انبساط خود به باشد غایت و زند خالق و مخلوق گناه کار و ملزم خود ابد و خزان خود را همواره و در کار که سلطنت بغیر از خود
 خزان بپاداری کند و بر سر خرج و دخل ملک خود را اینانی قرار ده که پس اندازی هر سال داخل خزان شود و آمدنی ملک
 ترقی و ده مانوفت خواست امور ملک و جنگی را ترقی دادن توانی فقط - الغرض امیر صاحب تدبیر بادشاهی مانند است
 هایت او در دلهای فرار گرفته است ملک افغانستان ترقی که در عهد دولت او کرده است در هیچ گاه که مکره بود چون غلام حیدر
 خان سپه سالار رحلت کردند و دشمن او که بشمار بود و بملوک می ازید و هیبت کرد که این همه دولت از دولت بادشاه
 پیدا کرده ام بعد از من همه حق امیر است و بر سر همه چه که بادشاه مقرر کند کافی خواهد بود و نوشته بدین مضمون نوشته
 بادشاه فرستاد اما آن شاه در بادل آن همه اموال بر سرش بختید و طالع و مواجب که بر سر سپه سالار مقرر بود بدین بزرگ
 برقرار داشت و در این آوان که کشته افتاد و اسال خانه های رعایا قریب به شش لک روپیه سخت بادشاه فرمان داد این
 نقصان یعنی شش لک روپیه بقصد انعام و عیبه کلان از خزان شاهی بدهند و در این مدت سه چهار سال و اتفاقی چند چندی
 افغانستان واقع شدند که میر خدا و خان خان قلات ظلم و ستم را از حد برده و هر کار انگیزی و ادرا از تخت عهده نمود
 پیش از این بر رعایا او نشانید و بندوبست لعل آورد که نیکو بزرگتر شده است که بعضی انگیزی چیزی متواند کرد اما بوجای این تغییر

چندست در قلات شورش بوده امحال امن است و اطراف حیرال هم قفسه برپاشده همت حیرال انتقال کرد و در پیران او خلع پدید آمد
 و افضل الملک که از خاندان او بود و در افغانستان می گذرایند رسیده قفسه حیرال را در خواست اما سرکار انگیزی حیرال
 بسروری قبول نفرموده افضل الملک خود را حواله سرکار انگیزی نمود و سرکار انگیزی پسر صغیر بن آنان و دو بان بر بند
 نشانیده جلالتقام در دست خود داشت و عمر خان کرد را جوڑ و چنبدل و دیر حکومت می نمود و این ملاقات در میان
 سرحد کابل و سرکار انگیزی خود سرانه حکومت میکرد و در معاملات حیرال دست اندازی نمود و بجای افضل الملک آن
 ملک و در سرکار انگیزی این حرکت را از و نپسندیده فرجی بتادیب او فرستاد و عمر خان فخر عواقب امور انصران
 انگیزی را که بقیه خود داشت خلاص کرده و خود از جنگ کناره گرفته به کابل رفت و پادشاه کابل اورا گرامی داشته بعد از
 مدتی با جازت پادشاه به حج مکه معظمه رفت و از راه هندوستان بر چهار سوار شده بعد از حصول این سعادت عظمی کابل مراجعت
 نمود و سرکار انگیزی علافجات اورا یکسایک توکل به کار داشتند و مستحق تر بودند و داد اما العید این افغانه قوام آخری که
 در میان حد و سرکار انگیزی و قلم و پادشاه کابل توکل دارند اعلام لغات برافراشتند و سرکار انگیزی را با ایشان
 محاربات عظیم دست و اند چون علاقه کو بهستانی و جانگس قلب و دشوار گزار بود نه لذت این محاربات استادی
 کشیده و بسیار از انصران جلیل القدر و اهل فوج انگیزی در این جنگها تلف گردیدند و بسیار این کار ضائع شد
 آخر سرکار انگیزی جمیع را بنزد و بر بنخه را بصلح و فقر رسالیه و مواجب و طائف جانب خود کشید و سران افغانه که بزرگی
 دیده بودند صلح را پس نپذیرفتند و سرکار انگیزی هم با غلبه بسیار بطور و طائف بر اُس سرداران افغانه مامور کرد تا بعضی
 دوستی شناسایی ایشان را سالوار و ده خواهدش و آتش فتنه و فساد منطقی گردید و پادشاه کابل بموجب عهدنامه و دیوید
 در این محاربات هیچ نوع مخالفت نفرمود و هر چند آفریدیان استدعای امتداد نمودند جواب صاف یافتند اما و لقب امیر
 که اسم هالیون پادشاه کابل را جزوی گردیده آن است که چون تخت سلطنت کابل در تصرف درآینان بود و امر اُس
 بارگزینی و سلاطین و وزیران ملک بودند و لقب امیر مشهور بودند و امیر دوست محمد خان خلدوکان هم از وجه امارت
 برتبه سلطنت رسیده بود همین لقب امیر جزو همایوش بوده هر کسی از اولاد امجادش خارج معارج پادشاهی گردید همین
 خطاب مخاطب گردید و این حالت را با احوال ظفر اشمال صاحب نظران اعظم سلطان قطب الدین امیر تیمور گورکان بلائیس
 توان کرد چون آبا اُس کرام او در سلطنت خجندیه از حیل امر او بودند و امیر تیمور را لائتدیرانه هم از وجه امارت بمبرات
 سلطنت رسید لقب امیر جزو نام او ماند هر چند که امیر تیمور پادشاهی بود که سلاطین عظام و خاقانین که امپراتوری سکنت
 بر آستان دولت اوست سرزد و فاکسم کمبش را بر سر چشم افتخار می نمودند اما لقب امیر چنان برقرار بود و اولاد امجاد او
 هم لقب امیر زاده ملقب گردید و هرگز بطور و جبهه اقدار سلاطین بارگزینی هم امیر گفته می شوند و نیز توانی وجود با جو
 پادشاه دین پناه ضیاء الملت و الدین امیر محمد عبدالرحمن خان پادشاه کابل را از حیل حوادث و فتن حفظ و مسیانت خود

روفته العفاد و دیگر کتب متبوعه و بنای متعارف شود مغل غیر ترک و مغل را آجیک میگنید چنانچه در تمامی تواریخ ازین
تذکره پانصد هر که خواهد نظر تحقیق بر میداد بدین تمام چند وجوه است که دلیل دعوی می باشد نوشته میشود یعنی اصل
مغل ترک است و تا زمان مانع خان جمیع اهل مغل را ترک میگفتند که آنها را اولاد ترک ابن یافت ابن یوسف علیه السلام
بودند و اولاد ترک را ترک میگفتند چون النجف خان را و پس توأم شدند یعنی را مغل خان و دیگر را تا تارخان نام کرد
مملکت را در میان ایشان تقسیم نمود ازینجاد و قوم ترک از قوم ترک پیدا شدند یعنی اولاد مغل خان را مغل گفتند و ازینجا
تا تارخان تا نامیدند مملکت مغل خان را و خوارستان نام کردند و مغل را تا توأمها می بسیار پیدا شدند چنانچه ابن
کواکب در آثار کتاب گذشته اما چون بنیاد مغلان ترک است اهل تواریخ مغلان را نیز اکثر جا ترک نوشته اند چون در
زمان ایل خان مغل در محاربه سرخ خان تا تار و تور بن خرمیدون ایرانی جمیع امرا و لشکر کشته شدند اما قیام خان و تگور
خان پسرخال قیام خان ابن ایل خان که بهزاد تلاش جان از آن معرکه بدر برده و کرده اگر نه تون رفتند و در آن مقام اولاد
بکثر شده و دو قبائل پیدا آمدند یعنی از قیام خان قوم قیامت و از تگور در لکین پیدا شدند و بعد در زبان این اقوام از
اگر نه تون بیرون آمدند و خوارستان را از اقوام تا تار و دیگران باز گرفتند ازین هر دو اقوام قومها بسیار ظاهر شدند و در
میان مغلان قومها که سلسله آنها ابن هر دو قوم در سدر شریف و آنست که میشوند و دیگر اقوام را که سلسله آنها بالاتر از قیامت و
در لکین به مغل خان میرسد و شاهرهم آند چنانچه فاضل اصل مولانا شرف الدین علی زیدی در دفتر نامه میگوید
همیش محل باشند در حساب که در او بدین هر دو قوم انتساب میده آن کس که از راه مذکور یون و بدیشان کند نسبت
خوشتن بد الغرض چون قان اعظم جنگین خان یوزنجوی قیامت ممالک سلطان محمد غور از شاه را فتح کرد و بعد از آن هلاکو
خان ممالک المغصم بالله خلیفه عباسی نیز در تصرف آورد و امر او قسم شد یعنی اهل اسلام نیز در امور ممالک داخل یافتند و
مغلان ایشان را تا ترک گفتند یعنی تازی و بعد از آن زای یا جمیع بدل شده تا جیک گردید و چون ملاطین بن مسلمین نیز
برین حسین اسلام درآمد نامرئس سلمان یعنی عربی نژاد و دیگران بر ارباب بلندو مناصب ارجمند سوار شدند و مغلان
ایشان را تا ترک میگفتند و اهل تواریخ نیز امرای هر دو گروه را امرای ترک و تاجیک می نوشتند و در ترک جمله اقوام مغل
و ترک و تا تار را شمرند و در تاجیک جمله اقوام درای مغل و ترک را شامل کردند و اگر تاجیک قومی از مغلیه بود و در ترک
نوشتن او میفرمود و بود جمیع امر از قوم تاجیک خواهند بود بلکه در مغل قومها بسیار اند پس اگر ترک و مغل می نوشتند بنابر
بود که مغل جامع اقوام بسیار است اما چون تاجیک را تعلقه مغلیه نیست و مغلان غیر خود را آجیک میگویند خواه عربی باشد
یا عجمی ازین سبب در تواریخ ذکر اهل ترک و تاجیک آوردند که ترک جمیع اهل مغلیه و تا تار و ترک مقصود اند و تاجیک
دیگر اقوام عربی و عجمی و غیره چنانچه در ذیل چند مثال نوشته میشود و گفته که او کتاس قان تخت سلطنت نشست از
کشتی گیران شوقی تمام داشت با رغبت آقا و دیات حاکم خراسان فرمان نوشت که چند کس از پهلوانان آن دیار را بجهت

بغیر و ان غن آقا فیل و محمود نام کو کس انتخاب کرده باسی نفر دیگر نگاهه قآن فرستاد و قآن تناسب اعضائے فیل را
 دیده خوشوقت شد امیر از امرائے قرب امیر الیچکدا ای نام حاضر بود بطور استنزا بعضی سائید که مراد اینست آید از مر که
 در آوردن این پهلوان خالص شد و قآن را شغفت و فرمود که تو کی را از پهلوانان خود کشتی بنیاد از اگر فیل علیه کند ما پانصد
 سر اسپ بتو میم و دو صورت غلبه فیل از تو بتا میم الیچکدا اسے نعلے را از تو مان خود آورد و هر دو کشتی گرفتند و در وقت
 اول نخل فیل را بر زمین انداخت و فیل بر سپ گفت که اکنون مرا بهم خوش که توانی نگهدار و بعد از آن بعضی پهلوانی از زیر او برآمد
 و بر او بر زمین زد و قآن بسیار سرور شده پانصد باش فیل و پانصد محمود از زانی داشت و فیل اگر امیر سپا کرده
 خنجرے مر جبین را بر سپ عقد بست اما فیل بخوف از اکتوت بدتر متوجه نمیشد تا روزی که فیل نگاهه قآن رفت چون
 تا نزدیکان در میان نخلان بطرف عضو متأسل شدند تا آن از دختر پرسید که از یککان را چون یافتی دختر بعضی سائید که
 من ای صبح خبر ندارم که او از من جدا میخورد تا آن فیل را طلبیده از او پرسید گفت که من ترسم که قوت من زایل گردد و قآن
 را با کسے مقابل کند و از عهدہ بر آشوم و از من نیز خود غنیمت قآن فرمود که بخاطر جمع بعیش و عشرت مشغول باش که بعد
 ازین ترا کشتی نیندازیم و وقتیکه در میان صاحبقران امیر تیمور گورکان بلاس و امیر حسین به بیعت با هم مخالفت شد امیر حسین
 بساط مصالحت گسترده و سه هزار سوار مقرر کرد که صاحبقران را بگیرند تا یکیک از علما مان صاحبقران در میان ایشان بود
 در سختی شاهگاه بدرگاه رسید اما مبارک نام فکر بر امیرش را وقتی نه نهاده و برانند و دیگر آنکه وقتیکه امیر حسین
 به بیعت اجتماع لشکر نموده بر بخارا لشکر کشید امیر صاحبقران از بخارا به خراسان رفت و اهل بخارا بمقابلہ پیش آمدند و نخلان
 عطف عثمان نموده متبع و تاجیکان نهادند و چندان کشتند که تاجیکان دیگر که رضوی گشتند و دیگر آنکه چون سیان
 سلطان السلاطین قطب الدین امیر تیمور گورکان بلاس سلطان افغانی ایلدرم بایزید عثمانی قیصر و ممالک شاد
 با هم نامهای تهدید نوشتند مولانا نالقی در ظفر نامه خود در جواب نامه صاحبقران از جانب ایلدرم بایزید این ابیات سے
 فرمود که در مضمون تحقیر و استنقاع فحومات صاحبقران و تحقیر السلاطین مغلوب میگوید **س** فرزاده گان خطف جانده
 ز نسل کدام و نژاد که اند **د** و دست تاجیک نا کرده کار **د** از ایشان چه آید که کار **د** چون سلاطین آن منظر
 تاجیک سے نویسند چون آل ظفر از مغولان تعلقی نیست و این امر از ناظرین تواریخ مخفی نخواهد بود ازین وجه ظاهر میشود که
 تاجیک هیچ قومے نیست بلکه مغولان ترک کان غیر فعل و ترک را تاجیک میگویند و دیگر آنکه چون صاحبقران امیر تیمور گورکان
 بعد از فتح سلطنت روم مراجعت فرمود و در نخل تبرجم نزول اعلان فرمود امیر دوله امی بعزم ملازمت حاضر شد صاحبقران
 بملاحظه قدامت خدمت او را اعزاز بسیار کرده بفراغ شد و وقت ملاقات فرمود که علوم نیست که دیگر ملاقات شود باین اما
 ازین حد و نیک با خبر باید بود از احمد جلایریج اندیش نیست که او تا نیک فزاج افتاده اما از فرایض ترکمان نائل
 نیاید بود و ازین سخن که صاحب ظفر نامه لاشرف الدین علی نیرودی صاحب روضتنا الصفا حمید خاوند شاه هر دو سے نویسند

صاف ظاهر شد که تاجیک قوی نیست بلکه مغلان غیر خود را تاجیک می گفتند و چون در آن زمان که سلاطین اهل اسلام بسبب
غیر از مغلان و سلاطین خود و عیش و عشرت مشغول می بودند و در معاملات حرب و بند و تاخت و تاراج تهران و تایل میگردیدند
و مغولان بر ایشان حیره و دست شده بودند بسبب خنوعات بسیار و اجابت و جاکشی خود با غیر خود را خیره و خمرند و در مقابل
شجاعت خود با ظاهر می آوردند بهین سبب صاحبقران سلطان احمد جلایار را گفت که احمد جلایار تاجیک مزاج افتاده و
اندیشه نیست یعنی احمد جلایار مثل تاجیکان عیش پسند و از حرب و جنگ اندیشه می نداشت و دیگر آنکه چون امیر قرقی سمیت
بر قرقان سلطان خان جنجانی با و شاه و مادرش غلبه کرد در آن زمان در ایران سلطان ابوسعید بهادر خان بوزنجری حلیت
کرده بود و فعل و افعال در سلطنت غلبه در ایران و مادرش راه یافته و سلاطین اطراف سر به سر کشی بر داشته بودند از آن
ملک محمد بن حسین کت غوری و امیرات که همواره با جگندار سلاطین غلبه بود درین زمان علم مختل بر افراختن امر کرد
که در جارا او بودند از نظم و قعدی ایوان آمدند ملک محمد بن حسین کت غوری به از قلع چتر و خمیس نسبت عبارت کرد
امر را و اقوام املات و اپردی که نزدیکی بود داشتند بسیار عاقر شده فریاد و فغان بر امیر قرقی که امیر صاحب دوشیه
بود رسانیدند و مضامین غیرت انگیز و طعن آمیز در عرض خود نوشتند که اگر لعل چنگیز خان بزباد و اگر کس گوید شاه
نارو یا بد چنان غره شد غوری دیگر که که خبر خود نیار که دست و نظر بر امیر قرقی چون کیفیت حال الملک یافت شد
و گفت که آن تاجیک را چه حد آن باشد که در عهده سلطنت کند و از فرمان پادشاهان سر به سر کشید و با جماع لشکر فرمان داده با
سپاه گران بر سر برات لشکر کشید چون بهرات رسید بر پشت گاه ز راه آمده مورچال و صوف ملک را دید و گفت که این
تاجیک شیوه جنگ عرب را نیندا و این مقام را اختیار کرده است نزد خواهر شکست بر تاجران تاریخ پوشیده نیست که ملک
کت از خاندان غوری بود و بدو با مغولان لطفی نداشتند باز لفظ تاجیک بر ایشان چه معنی دارد این جواب تاجی می ظاهر شد
که تاجیک تو به از غلبه نیست چون را قهر آلان نمود که با وجود آنکه او را سپه که مغتبر ناطق اند مدین معنی که سلطان غریب خود را
تاجیک می گفتند مردم تاجیک را تو به از مغولان خواهر نداشت بدین سبب از آغاز ترتیب این و اوراق دین باب
فکر نکردم و در آن سر یک تواریخ حد صد ثبوت بیان خود پیش نمودم به توانستم الحال بر همین گفتا نمودم ناظرین خود در
تواریخ معتبره این معنی را تلاش خوانند فرمود در هر یک تواریخ دلائل بسیار بر تصدیق تحریر این همچنان خواهند یافت چند
مواقع دیگر درین محفل یافتیم به و نسیم وقتیکه امیر داشتند بهادر بفرمان او بجا می تو سلطان بوزنجری پادشاه ایران و خراسان
بر برات لشکر کشید و ملک محمد بن حسین کت غوری را محاصره نمود و آخر صلح شده ملک بموجب قرار داد قلع بهرات را به محمد
غوری و دیگر متهوران غوری سپرد و قلع اسکلرقت و امیر داشتند حیلک اندیشیده باشند چند بدین قلع رفت محمد سام غوری
با استقبال آمده امیر از غرضب باو گفت که تا نیک باو الفضل ترا چه مدان بود که از دست من بی غافل کردی ملک از فرمان
پادشاه همان او بجا می تو سلطان سر نه سپید تو با این نازعت بر خاستی محمد سام غور را که معقول گفته آتش خشم او را سلفی خست

این روایت هم از هر شکسته سلطان غیر خود را تا یک میگونی چنانچه امیر بران شدند محمد سوم غوری را خطاب کرد و دیگر اگر چون سلطان
ابوسعید بلوخرخان بوزخجری بخت نشست و کار و بار سلطنت به امیر جوایم سلمه و منقوض شد و شانزده سواران جنگی
که فرمان او بجا میسر سلطان و در اسراستان می بود خیال استقلال استبداد و ردل را نسخ کرده در ستم خان و عشر و سبعا و سبعا
شکر برستان کشید و امر آن سلطان را که بسبب فوت امیر السین قتل امیر خراسان و در را دکانی شسته بود و ملک غیاث الدین
کرت غوری والی هرات امر آن سلطان را از لغاوت میسر و انان خیر و او ترسانید و امر او را و نکر و گفتند که این تازی که ما را
می ترساند میسر و رگ با باد شاه یاغی و خود ازین سخن هم نماند شکسته سلطان غیر خود را تا یک میگونی چنانچه امیر بران شدند
غوری را گفتند الغرض همین طور دلائل بسیار اند و برناظرین تواریخ پوشیده نیست درین مقام از ملوکات حاصل نیست
اگر در آخر زمان تا یک بفرقه خاص محصور شده باشند و قوسه گردیده باشند دیگر است اما این قوم را از سلطان پنج متعلق نیست
چنانچه نوشته شد عجب آنکه مصنف موصوف سلطان محمود غزنوی را نیز متعلق میدانند که همراه او بسبب هم قومی آمدن فرقه
تا یک است و نسید حال آنکه سلطان محمود را پنج نیست با قوم غلیب نیست و ناظرین تواریخ خود میداند و پنج امیر و در خان به
تظنیر یاد که قوم او تا یک نوشته اند که بر کف این غلطی ناخوش است فقط چون کسی که داعیه تصنیف و تالیف باشد
این چنین غافل و در تحقیق نمی نمایند و اس بر حال عوام که از نام تاریخ هم آگاهی ندارند:

چون این کتاب با تمام رسید مناسب نمود که با منشی یوسف خان صاحب موقوف تاریخ یوسفی پرستش کرده آید تا باشد که کند
صحیح و ثبوت قوی و دایره روایتی که در خصوص تا یک و کتاب خود آورده است پیش نماید پسندید و یوسف خراسانی صاحب موصوف
در یافت نمود که روایتی که درباره تا یک و آغاز کتاب نوشته اند و احوال تاریخ بخشی یک از شان و غلبه بر و خود و خود
شدن قوش باین خطاب در نواریج دیده اند یا از برنگان خود شنیده اند و سلطان محمود غزنوی نور اند و قوه را از فاندان
مغل که با تحقیق فهمیده اند و تواریخهاست متبوع در بیان لفظ تا یک است نویسنده مغل غیر خود را تا یک میگویند و در تری
این چه میفرمایند و نام آن باد شاه مغل که تاج بخشید و نام آن سوار که تاج گرفت اظهار نمایند جواب این تحریر که داده اند
مثال سوال از آسمان و جواب بر بیان احوال آورده و خلاصه تحریر ایشان این است: شاید تواریخهاست غلبه
تا تاری را ندیده اند که جمله حالات تعلیم معلوم میشد و من برخی از حالات قوم غلبه در رفته الصفا دیده ام زیرا چه
چنگیز خان و ملاکوز بهان شان تا تاری در آخر شده اند و شان تا تاری در آخر خلفای عباسیه را قبل نمود و حکومت
روم را گفتند و بغداد را تها که روز و من سلطان ملک چین را بدست آوردند و فاقان چین لقب یافتند و اینها همه که در تواریخ
بعده اسلام آورده و در این تواریخها من فاندان مغل و در بخارا و مرو آمده و ملک را گرفت و در حالت ابتدائی با هم اهل
تاریخ حالات قوم غلبه نوشته اند و تاریخ رفته الصفا و فرشته را به میسند که در این حال من و خواهم بود با تواریخ
شان تا تاری را به میسند که احوال آن واضح خواهد شد که من نه از اهل تاریخ هستم و نه این من را بخوبی میدانم و مذهب

نوای خوش سخن و مخلصان جا و کتب به و حضورش کرده بودند و من هم در آن کتاب حالات مغلان دیده بودم و هر قدر که
 مرا زبانی یاد بویشتا نوشتم زیاده بر این نمیدانم انتهی کلامه بنده اگر چه از ملاحظه این جواب حیران شد سوال از دیگر بود و
 جواب از دیگر و حیرت خود را ندیدم و تحریر دیگر بعضی صاحب موصوف رسانیدم اما جوابی از عیاب ایشان نرسید اکنون
 ناظرین خود انصاف فرمایند که قائل اعظم چنگیز خان و ملاکوخان و صاحبقران اعظم امیر تیمور گوگان در خاندانی متصل
 سلاطین او اعظم بوده اند و پنج تاریخ از فتوحات ایشان خالی و پنج مورخ بکلی معصوم از وقعات آنها بے خبر
 نتواند بود و حالات آنها را با سوال قوم تاجیک چه تعلق بود و در تاریخ فرشته بیانی از اقوام غلبه نیست که تاریخ موصوف
 در ضمن حالات هندوستان شهنشاه بابر بهایون - واکبر سده بادشاه فعل را ذکر کرده است و قدری از امر و دولتی
 و از خون و ترغابی حکایت آورده - اما از حالات قوم و خاندان تحقیق و تشریح هم افزوده است و در وقته انصاف و پنج طبع
 ایلمت و اشاره که موافقت با روایت تاریخ یوسفی داشته باشد نموده است بکنش و شایسته منون تواریخ منظر جرف لاف
 روایت مذکور است و نکته از آن در اوراق گذشته بطور نمونه بر شمرده ام هر که مشتیر از این قواعد تواریخ مذکور را ملاحظه نماید
 و دیگر تاریخ را ملاحظه تواریخ یوسفی نشان نداده که ملاحظه اش نه البطل اعتبار به بدین حکایت توان نمود و جمله تاریخ
 لغظ تاجیک را بر اقوام عربی و عجمی و غیره بغیر استعمال فرموده اند و بهمن و چه در مقابل ترک تاجیک نوشته اند که از ترک
 جمله امراست مغل را معتمد و تار و ترک را و گرفته اند و ترک تاجیک امرا را و دیگر از عرب و عجم و غیره مقصود است و اندک آن تاجیک
 فرقه از مغلان بجا بود و در امیر دلف ترک نمودن چگونه درست می شد که اگر بعضی مجال تاجیک را قومی از مغلان بپندارند
 این ظاهر است که جمله مغلان تاجیک نخواهند بود چون ترک جامع اقوام بسیار است و شامل خاندانهاست و شیار و تاجیک
 از یک قوم پیش نیست پس لغظ مغل را که جامع قبایل کثیر است در برابر ترک آوردن مناسب تر بود که او را گذاشته تاجیک
 یک فرقه مجبور را به شیون از قاعده تاریخ بعید است - اما تاجیک ضد ترک است و چون دیا را اسلام که فاتحان آن قوم
 عرب بود اگر چه بعد از این اقوام دیگر هم حکومت آنها رسیدند اما ایشان به نیاست عرب دانسته میشوند و مغلان که این بایر است
 اسلام را فتح کردند اما ملی این دیا را را تاجیک گفتند و این لغظ تاجیک بود و بعد چند سالی را با هم بدیدل کردند و در این عصر
 یاسی هم بتجفیف رفته تاجیک نام و اهل تواریخ هم که در عهد سلاطین تغلبه تواریخ نوشته اند پسری مغلان کرده و تار و تاجیک
 جمله امراست این دیا را تاجیک نوشتند و طار لست ترک و تاجیک بهمن عبارت آورد و مذکور ترک اقوام مغل و تار و ترک را
 شامل فرمودند و ترک تاجیک اقوام عرب و عجم و غیره را داخل نمودند و در نسب سلطان محمود غزنوی غازی را نرسیدند و مغلان
 تحقیق نوشته اند که نسب آن سلطان غازی کیانی است و سلسله نسب او به زید و جد ملک عجم میرسد چون یزید و در این
 گذشته شد و ملک بن تصرف اهل اسلام در آمد و زبانی به زید و بنو جان به ترکستان افتاده و اولادش در آن دیا بودند
 وزیر و بایرکان و صلت گزیدند و بعد چند سالی ترک نامیده شدند و انقلاب زبان به بیج درآمد و سلسله غلامی منسلک

گردیدند اگر بدین اعتبار موافق اصطلاح مقلدان و مقلدان محمود غزنوی را تا یک گونید و راست ما فرقه تا یک را تو مع از مقلدان
بشر و غلطی فاحش و نهایت بیجا است و مولف تاریخ ایمنی روایت تاریخ بخشی را تا یک را تحقیق ناکرده غلطی نوشته اند
که در حقیقت اصلی ندارد فقط +

الحمد لله که تا این مقام این کتاب مستطاب باقتضای رسید و امید که از در تعالی بر دستی دیگر تعین و توفیق و فرصت کرامت
کنند الحال ذکر تواریخهاست که بنده از آنها مد و در تلف این کتاب گرفته نمودن واجب است که اگر ناظرین مضمون را از این
کتاب تصدیق نمودن خواهند و کتب مانده مندرج در فهرست کتب مانده در الف و ب ترتیب این اوراق و مداوای ایشان
گرفت بسیار اند از جمله تاریخ حلیفه الافاق لمؤلفه مرتضی حسین الخطاب به علی یا عثمانی بلکه امی - تاریخ طبری مصنفه ابو جعفر
محمد ابن جریر زید الطبری مستخرج ابو علی محمد بن محمد البلغی محمد بن محمد الله و کتب تواریخ مستند معتبر و فقه الصفا مصنفه جناب
مولانا خاند شاه هر وی و کتب مستطاب نظیر نامه مصنفه جناب مولانا شرف الدین علی نیر دی و تواریخ فرشته از تصنیف ملا
محمد تاسم فرشته و تواریخ کتب الکریم تصنیف مولانا نظام الدین یحیی بن محمد نعیم الهروی و تلوزک باری از تصنیف سلطان
نظیر الدین محمد یار شاه گورکان شهنشاه هندوستان و اکبر نامه و آئین الکریم از تصنیف علامه در شیخ ابوالفضل ابن مبارک
اکبر آبادی و نظیر نامه تصنیف مولانا لافقی و ترک جهانگیری از تصنیف ابوالنظر سلطان سلیم نور الدین محمد جهانگیر بادشاه گورکان
شهنشاه هندوستان عالمگیر نامه مصنفه جناب مولانا میرزا محمد ساقی و تاریخ سیرالتواریخ از تصنیف سیف عالم محمد ابن سلطان بایبلی سیاست احوال
مصنفه قاضی میناج الدین جوزجانی و نامه خسروان مصنفه میرزا جمال الدین ابن فتح علی شاه قاجار و مطلع التواریخ و مطلع ماسر لیم و تواریخ
چینی ترجمه کرک ابن محمد نصیر استرآبادی و وقایع تاریخی و بهارات تاریخ معروف به مظهر الشاهی مصنفه مفتی غلام سرور اهوری و جهان اطلس نادری
مصنفه محمد مهدی ابن محمد نصیر استرآبادی و وقایع تاریخی و بهارات تاریخ معروف به مظهر الشاهی مصنفه مفتی غلام سرور اهوری و جهان اطلس نادری
مولوی خلیل احمد بلی و رفیع و زمانه ترک مولف شاه صادق احمدی چشتی ترجمه شتی و غیره مرتبه مفتی نعمت علی خان دهلوی
و تاریخ عالم مصنفه مفتی کریم خان صاحب و محاربه کابل مصنفه سیدنا حسین و جلد ثانی محاربه کابل ترجمه شیخ ذوالفقار خان و
جامع التواریخ و تواریخ دولت شاه محمد قندی و دیگر کتب مانده مندرج تواریخ و حالات پادشاهان روزگار هستند که در اینجا
گرفته ام و حالات شعرا و روزگار سلاطین نامداران ذکره مانده شعرا مثل تشنگه آذرین تصنیف لطیف علی خان ذری بیکدلی
شاملو و تذکره دولتشاه سمرقندی و تذکره خزانة عامه و مولف میر غلام علی ازاد و بلکه امی و تذکره شیخ آخوند مولف نواب سید
صدیق حسن خان بهوپالی و تذکره نگارستان سخن مرتبه سید نور الحسن میر سید صدیق حسن بهوپالی و تذکره ریاض القرووس
تواریخ حیات حمید بیضه میرزا جبارت دهلوی و تواریخ روس مصنفه مرزوی سیکزنی و الس صاحب پراویس سکرتری لارڈ
و ذوق ویرانه گورنر جنرال جبار دهندهستان - و غیره تذکره طے معتبر گرفته درج نموده ام +

داستان سرانی بلیبل قلم به حالات مولف و بزرگان ستوده شیم | چون ناظرین را

وقت ملاحظہ کتاب بدریافت احوال مصنف نجیبہ و نظریے باشد لہذا اراقم این سطور واجب دانست کہ شمرنے از ملاقات خویش
و دیگرگان بہت مکان با درخان برگذار و نیز ساوگی عبارت و بجہ ریلعی مضامین را در جہ سوجہ شمارا چون اکثر حالات بزرگان
والہ ما بعد سلمہ اللہ الرحمن تقاضا و استعلائے نگاہا را تعلم خود در کتابی علیحدہ نوشتند کہ بیاوگار نامہ بزرگ اصیلا و سطرے
چند قلم برداشتہ تمجیداً نگاشتہ اند و بین مقام قدرے از عبارت حضرت والدہ اتمینا و تبرکاتے تسلیم و سہو ہوا۔

شجرۂ طیبۂ اصلہا ثابت و فرعہا فی السماء

بر رسلے افروز شہمدان جہان و دانایان زمان پوشیدہ و معجب نیست کہ جمیع انواع و اقسام و فرق و اقوام از یک
مادر و پدر بقدرت کاملہ حضرت خالق الرحمن البشیر پیدا شدہ از شجرہ غیب سر برزودہ اند و جلودہ کرعہ شہود گردیدہ اند چون
بہ اصل نگریم رجعتش خنجر فرقی دیار بروم و فرنگ تفاوتی نیست نہ فرنگ را بر رنگ فضیلتہ و نہ رنگ را از فرنگ کینتہ
چہ ہر سہ را یک صلب یک شکم لہم فرودہ اند مگر چون بہ میان تفاوت رنگ و لون رود و این بہر تباہیت آید ہر اسے
اتصال ارضی است کہ حکیم طایق از حکمت باللہ خود جائے را گرم بہر قطعہ را سرد و ہر یک را متوسطا و اقلیمہ را نامرد و کشور
نہایت گرم و سرد ہر یک از اقالیم سیدہ محکوم و دولور شاہ فرمودہ کہ لا محالہ حسب صحت و طبع ستارہ کہ حاکم مملکتی بیاخت حکومت
رنگ و اثر جہان گرفتہ خلق را بہر لون و رنگ بلکہ با وجود یک نقشہ فرق و شکل صورت ہم پیدا گردیدہ کہ در چشمش را با مردم
فرنگ روم ہیچ مناسبتی نیست و مردمان چین را با ایران و ترک و فعل بستہ معلوم نمیشود کہ اکثر قوم از یک اصل کہ در آن حدود
بے ریش و پین بینی و تنگ چشم و ہلکہ قدم و ہلکہ دیگر با کثیرہ روستا ریش و رازے خیرند از عللہ ازین لون گوناگون ہلکے
بلکہ ہر فرقہ را زبان و رد و لہ و آیین نیز تفاوت است کہ یکے بدیکہ سے ہرگز نمماند و این گلشن و دیار از بوقلمونی و گوناگونی
رنگ زمان ہرچو گلستان بستان حضرت آفرین کار خلق فرمودہ باز بہر یک پیشہ و کسب علامہ و جداگانہ محبت فرمودہ
از کار و با خود و معاون یکدیگر بودہ بے ضروریات و لا بد بہا سے خود در نہایت پس تفاوتیکہ در مردم کہ در اصل سہ برادران
اند سہ بنی آدم احسانے یکدیگر اند کہ در آخرتیش از یک جوسہ اند از جہنم و نما گردیدہ کحل حزین بمالد بجم
فرح و چون ظہور فرمودہ اعلیٰ و اوسط و اسفلے در برادران کجوری آمدہ مراتب و مدارج ہر یک بہا و تمیز گروانید پس اعلیٰ ترین
مخلوق حضرت انبیا و اولیا صلوات اللہ تعالیٰ علیہم بنیا علیہم السلام و رضی اللہ تعالیٰ عنہم اند کہ قبضہ اختیارشان باوران دینی
و دنیوی و ممانت موری و معنوی و مروط اند کہ یککست از منہایت کہ جانہ و دوزخ سے بزرگستند و بدت دیگر منجیا
علاوہ استقیم کہ منہوی بہت و اندازہ راہ نمائی فرمودہ سے آرد و فرشتہ اعلیٰ بعد ایشان سلطانان و اہل بادشاہان و بیاد
حکام اند کہ ریاست و رعایت رعیت داری فرمودہ گذارند کہ از کس کس آزاری رسد یا ظلمے مظلوم سے راز و ست ظلم
خود فرسے رساند کہ ریاست بے سیاست چون دختہ بے بروخانہ بے راست از انبیاں صاحب ریاست را بچند گروہ

حاجت ۱۰ تا اتمام سلطنت و حفظ مملکت صورت بند و ظالم از مظلوم متمیز گردد و یک طایفه علمائے دین از تقوی شتار که صاحب سلطنت را از احکام و قوانین آگاهی دهند تا قضاائے نفسانی یا برحق شرع الفضال پذیرند چنانچه اگر چنین بشر باعث کجی بولن از یک اصل اند اما چون کسب پیشه هر یک جداگانه حکمت حکیم طلق ظهور گیر و جلوه پذیر شده اند پس حسب پیشه گروه در گروه پیدا شدند و بسبب تباين مذہب هر یک گروه خود صاحب مذہب خود را بگذراندند و نمایند چون فرقی در میان آمد جمعیت باری از هم پاشید و اکثر خصوصیات پیدا آمدند لهذا سلطان عادل را ضرورت شد چون سلطان انسان واحد است پس او را حاجت معاونان در پیش آمد تا دین را از دشمن ظاهری که پیران مذاهب غیر اند و از دشمن بالطنی که نفس شیطان اند حفاظت دهد نگذارد که کسی از خود تجاوز کند و علمای مذہب مخالفت دین و احکام شرع مبین معاندند و مسلمان برائے مامون آمد و خرج مدوکار تا هر چه یک شرع از دشمن و رد گو و غیره و یا یک حساب بحافظ سپرده صرف هم به حساب حسب الامر صاحب طاعت کنند و نضات تغذیه تغییر الامر فرمایند و رعایا را در حفظ و امنی است تا آنچه کردنی است از آن به حاکم امر فرمایند پس ماکم یک تن است اصفائے این امورات و انقضائے خصوصیات و مخالفت طرق و شوارع و امنیت رعایا و مملکت و شکوه سلطنت بدون معاونان و انصار و بغیر بشکر قهار و عا کشی مانع تواند بینا علیهم و را حاجت به معاونان و معاونان را بتابعینان افتاد اول از گروه خود و دویم از رعایا که بخاندان گزیده و امر لای چیده امر فرموده هر یک را به کار سه و اقطاع سه منصب کردند تا حفاظت ریاست و حدود سیاست نگه داشتند راه را از قطع الطریق و آبادی را از زرد و ساری حفاظت و از بدستگام متقابل دشمن دست از میان شسته سرفرازی نموده حمایت دین آئین و حفاظت ملک رعیت از کبیر تا همین نموده صاحب سلطنت را یار و مدوکار باشند چون چنین وفاداری و جان پاری سولای مردم شراف و خرافت که بوقت بیجا چون ضعیف و متکام و غما و همچو ضرغام میدان کار از راپیش رفتن از دشمن پیش بریزد از دیگران مسرت نمی بندد تا علییه صاحبان کیاست و در راحت و در قرب و دادن همچو شیر مردان کوشیده بر ربه دویم از علمائے دین از تقرب فرموده اند چنانچه ازین تمهید کتب تواریخ و سیر مملو اند و انساب این چنین مردم الطهر الالبغه همچو این به سرو پا که از عهد طغولیت از خاندان جدا شده و مملکت دست افتادند نسب خود فراموش بلکه اصلاً بخوش نیامده گننام مانند مردم ملک غیر خود میدانند که این شخص کیست و پیشه اش چیست نه از بزرگان خانه خبری و نه از خاندان خود اثری بیاد دارد اگر کسی به پرسد و گوید که چون شرافت خاندانی چنین گوهری نیست که بنظر مرغان و جوهریان آدم شناس شنبه شده شب چاله گوهر گریز و در غرر شرافت صورت شب پذیرد و بر سر و روسته مردمانی به نظر می آید اگر احیاناً شنبه شود و یک امتحان یکشنبه سار از مشق تمیز گردد و گو اگر چنانکه گستر است هم گوهر است اگر در نظر گرفت تا نه نظران قدرمند نباشند هر وقت که بنظر صاحب نظر خواهر رسید و خواهر کرد

۳۰ از چشم کم بین من ظاهر ذلیل ما مدعیب از فلان کهنه به تیغ اسل را پس برائے این امور شجرات السباب را در سنگ تحریر کشیدند حاجت ندارد و چه دانا از روش می داند و بلای نادان حاجت و استن نیست اگر چه انسان

بحکم ۵ بنی آدم اعضائے یکدیگر اند که در زمینش نزدیک و دور برادرند هیچ کس را نمی رسد که فوقیت خود بر مردم نموده و در عجب خود می گرفتار شود صاحب نسب همان کس است که از دنیا با ایمان رود و به پیروی و شفاعت شفع و جهان بخیران رسد
 باقی همه پیچ است و پوچ ۵ بنده عشق شدی ترک نسب کن جامی که درین راه فلان ابن فلان چنین نیست +
 استخانه نسب می پرسند و نه از حسب سوال میکنند عجز و انکسار بر باد نبرد و فقر است و غریبی و فقر و غنی اصل کار چه
 حضرت سرور انبیا صلوات الله علیه بدعا میخواستند که مرتب احلینی متیکینا و ممتنی متیکینا و
 حشری فی نمرقه المساکین پس اصل حسب نسب کیست و عاقل نیست حق سبحان تعالی اهل شاد شاد تعالی حضرت
 سید المرسلین عطف نموده فرمادند بحیر کنادیا النبی و آله الا عباد انتهی کلام مبارک علی حضرت و الله اعلم انکم
 بر رکنه بیضا نمیشاید ناظرین و الا تمکین مخفی و تحجب میاد که نسب این خاکسار جهان یعنی میرزا محمد عبدالقادر خان عرف میرزا
 محمد آغا خان ابن مثنی میرزا احمد جابان به آقا میر علی خان قاجار میرسد که یکی از امرائے مقتدر و سلطان حسین میرزا باقر آقا گورنگ
 شهر بایر خراسان ایران بود و نسب آقا میر علی خان خلد مکان به امیر قاجار لویان برلاس میرسد و نسب تمامی فغان قاجار
 باو می پیوندد و نسب امیر قاجار به امیر ایرجی برلاس منتهی میشود و تمامی قوم برلاس از اولاد او است و ایرجی از اولاد تو سنه
 خان بوزجری بادشاه مغولستان بود و نسب تو سنه خان به بوزجری تا آن منتهی میشود که تمام قوم بوزجری از اولاد او است
 و نسب بوزجری تا آن به قیان خان میرسد که قوم قیان از اولاد او پیدا شد و قیان خان از اولاد او معلول خان است که تمامی قوم
 مغول از او پیدا شدند و مغولستان بنام و نامزد و مغول خان از اولاد او است که بنیاد این نوع علیها السلام بود که جمیع ترکمان
 از اولاد او پیدا شدند و او را قی و در اوراق گذشته مذکور شد و از تو سنه که قوم مغول یعنی مغول پیدا شد و از عده اقوام مغلیه قوم قیان است
 و جمیع اعظم اقامت قیان و اوقاف بوزجری است و از تو سنه بوزجری و اوقاف برلاس پیدا شد و از تو سنه برلاس قوم قاجار پیدا گردید و از تو سنه قاجار تو سنه
 است چنانچه این حد و اوقاف سالن شرح مفصل گذشته اند و این کس از تو سنه قاجار است و احوال سلاطین نظام از ترک ابن قیاس
 علیه السلام امیر قاجار نویان نشسته شد که چون لکوهان بوزجری ایران را در خود و ملک و آن شهنشا اعظم مغولان به ایران آمد لغزبان او امرائے برلاس
 از اولاد امیر قاجار نویان و غیره و بکاب اوشتمین شدند و امیر لکوهان نویان ابن امیر قاجار ابن شوخین ابن امیر ایرجی برلاس از
 الویس جنبائی برآمده بعد از سالبوری لشکر بکاب ملاکوهان پیوست چون ملاکوهان بر المقصم الله علیه عباسی نفریافته بر
 عراق و عرب عجم مستولی شد امیر لکوهان در رانده حاکم کرد و سالان نویان از اولاد امیر قاجار نویان یکی از عمده نوینیان ملاکوهان
 بود بعد از آنکه ملاکوهان در گذشت و پس از او باقا خان تجنست سلطنت نشست آنرا یکی پس از خود را غوغی خان را به امیر سرتاق
 نویان ابن سالان نویان سپرد و او را در ملک شام جاگیر داد و بعد از سرتاق نویان پس از او امیر قاجار شانی ابن سرتاق نویان بجای پیوست
 نشست و او را اولاد بسیار شد چون امیر سرتاق بود و اولاد او را بنام او قاجار خوانند و زمانک زمان خاندان عظیم از
 تو سنه قاجار به میرسد و چون در سلطنت ملاکوهان بعضی بهر سید را به یکدیگر افساد امرائے قوم قاجار از ایران و عراق بشام فرستاد

مسکن گزیدند و تنگه حاجقرا^ن اعظم می نمود گو^ن کان بلاس در ستمت و ثمانا^ن کیشام^ن نیت فرمان داد و اقوم^ن قاجار و ایل قرا^ن
و دیگر فاندانها^ن کس^ن مغلیه را از شام^ن کو چانیده^ن به ایران و توران بر بند و در ستمت^ن شش^ن ثمانا^ن میجو^ن نیت ایشان را بایران
ترک تمان^ن آمدند و اقوم^ن قاجار بعضی بملازمت سلطان^ن مقرر شده برکاب شایه^ن از دکان^ن تهر^ن گردیدند و دیگر درین مملکت مسکن
گزیدند و آلبسه^ن آقا پیر علی خان قاجار بملازمت خاقان^ن عبید سلطان^ن شایه^ن کو^ن کان^ن تقریب^ن بیست^ن شهر^ن رات^ن آمدند و همواره
بخدمت سلاطین^ن گورکانیه^ن و مارت و غزت^ن بسر می بردند و روزانه سلطان^ن حسین^ن میرزا^ن با قرا^ن آقا پیر علیخان^ن از عهد^ن امرا^ن بود
چون سلطان^ن محمد شیبانی^ن خان^ن اوزبک^ن زور^ن آورد و سلطان^ن حسین^ن میرزا^ن انتقال^ن فرمود^ن شایه^ن از دکان^ن گورکان^ن باز و بک^ن کجا^ن
مردان^ن نمودند و به تقدیر^ن این^ن بود^ن پیش^ن فتی^ن نیدند^ن سلطان^ن بدلیج^ن الزمان^ن عزیز^ن را در استر^ن آباد^ن در ستمت^ن شش^ن عشر^ن تسخیر^ن جنگ^ن
صعب^ن با خاقان^ن رویداده^ن درین^ن جنگ^ن اکثر^ن ار^ن اول^ن قادیان^ن در یافتند^ن آقا پیر علیخان^ن نیز^ن کلا^ن شجاعت^ن بر رخ^ن زار^ن مالیده^ن
میوه^ن جرات^ن از گلستان^ن جلالت^ن حید^ن جام^ن شهادت^ن نوشید^ن و فدائ^ن ولی^ن نعمت^ن خود^ن گردید^ن چون^ن ممالک^ن خراسان^ن از تصرف^ن
شایان^ن گورکان^ن بدر رفت^ن امرا^ن و ار^ن کین^ن که^ن باقی^ن بود^ن مد^ن خوف^ن جان^ن از هرات^ن بدر رفتند^ن پیر علیخان^ن را چار^ن اسپر^ن بود^ن یک^ن سلطان^ن
نورالدین^ن خان^ن که بعد^ن ازین^ن اولاد^ن در بلاد^ن خراسان^ن حکومت^ن و مارت^ن گذرانیده^ن در عهد^ن سلطان^ن احمد شاه^ن درانی^ن باو^ن قریب^ن
کرده^ن بود^ن و درانی^ن و ابدالی^ن شته^ن بهار^ن یافتند^ن و دیگر^ن آقا^ن حاج^ن الدین^ن خان^ن و سیو^ن آقا^ن اغان^ن خان^ن و چهار^ن می^ن آقا^ن شاه^ن علی^ن خان^ن
نسب^ن را قلم^ن بدو^ن میر^ن شد^ن علیخان^ن قاجار^ن ول^ن از ملک^ن مال^ن برگزیده^ن از هرات^ن بدر^ن حیرت^ن و برگزیده^ن قاجار^ن که در گنج^ن و استر^ن و غیر^ن
می^ن بود^ن و می^ن پست^ن و پسر^ن شاه^ن علی^ن خان^ن آقا^ن نصرت^ن خان^ن بود^ن چون^ن سیه^ن شاه^ن عباس^ن صفوی^ن دار^ن ایران^ن در ستمت^ن شش^ن و سبعین^ن
تسخیر^ن بازان^ن و دیوان^ن قاجار^ن در اندو^ن شده^ن ایشان^ن را پنج^ن شهاب^ن متقسم^ن کرد^ن و گو^ن که^ن کفر^ن بان^ن شاه^ن عباس^ن صفوی^ن بر^ن و ن^ن تسعه^ن
سپاه^ن آباد^ن آید^ن شد^ن ندا^ن ایشان^ن را^ن آشتا^ن که^ن باش^ن گفتند^ن و در اندک^ن مدت^ن شش^نین^ن موقوف^ن شده^ن آتش^ن با^ن ماند^ن و اولاد^ن شاه^ن علی^ن خان^ن نیز^ن
در همین^ن گروه^ن شامل^ن بود^ن و قوم^ن ایشان^ن آتش^ن باش^ن قاجار^ن مقرر^ن شد^ن و پسر^ن آقا^ن نصرت^ن خان^ن آقا^ن منصور^ن خان^ن بود^ن و پسر^ن آقا^ن منصور^ن خان^ن آقا^ن
نصرت^ن خان^ن عرف^ن آقا^ن ناصر^ن بود^ن و پسر^ن آقا^ن نصرت^ن خان^ن آقا^ن نور^ن الله^ن خان^ن بود^ن و پسر^ن آقا^ن نور^ن الله^ن خان^ن پیر^ن علی^ن خان^ن بود^ن و در وقت^ن سلطان^ن نادر^ن شاه^ن
افشار^ن ترک^ن ایران^ن بر سلطنت^ن ایران^ن استیلا^ن یافته^ن بود^ن و با شاه^ن مذکور^ن پیر^ن علی^ن خان^ن را عا^ن لطفت^ن بسیار^ن فرمود^ن و خطاب^ن میرزا^ن مغزو^ن کرد^ن و فرمود^ن
پسر^ن او^ن میرزا^ن باقر^ن علی^ن خان^ن را بمصاحبت^ن و مارت^ن برگزیده^ن در امر^ن شامل^ن فرمود^ن و میرزا^ن باقر^ن علیخان^ن در رکاب^ن آن^ن پادشاه^ن
گردون^ن جاه^ن همواره^ن مغزو^ن و معظم^ن می^ن بود^ن و پسر^ن باقر^ن علی^ن خان^ن میرزا^ن شهاب^ن الدین^ن خان^ن بود^ن و پسر^ن شهاب^ن الدین^ن خان^ن میرزا^ن احمد^ن
حیات^ن خان^ن بود^ن و در سر^ن کار^ن سلطان^ن احمد^ن شاه^ن ابدالی^ن می^ن ختم^ن بود^ن و سلطان^ن احمد^ن شاه^ن ابدالی^ن درانی^ن قریب^ن از^ن ترات^ن بخاندان^ن قاجار^ن فرمود^ن
میرزا^ن احمد^ن حیات^ن خان^ن را در^ن سه^ن عنایت^ن فرمود^ن و مادر^ن گوش^ن خود^ن می^ن خند^ن از^ن دوست^ن کند^ن که^ن اولاد^ن او^ن نیز^ن در^ن گوش^ن خود^ن انداخته^ن
باشند^ن که^ن این^ن معاز^ن از^ن ان^ن که^ن بوج^ن نسل^ن مطلق^ن دید^ن که^ن در عهد^ن سلاطین^ن و رانیه^ن که^ن را غیر^ن از^ن خاندان^ن شای^ن مجال^ن نبود^ن که^ن در^ن در^ن
گوش^ن انداز^ن و این^ن عنایت^ن را اعزاز^ن می^ن نمود^ن و پسر^ن میرزا^ن احمد^ن حیات^ن خان^ن مد^ن تسخیر^ن بگی^ن در^ن کار^ن پادشاه^ن

زنجاره بوده و عنایت نموده و پیشتر میرزا قطب الدین خان بود و عهد سلاطین جورانی برتر و معظم ماند و قطب الدین
 خان میرزا امیر الدین خان نیز هم بران طرز زندگی کرده چون سلاطین در آنیه را اعتماد سے تمام بر قوم غل بود و در محاربه
 برادران و اهل خانان بهین قوم در رکاب بوده و فاداری نمود و از زمان تیمور شاه در آنی پسر احمد شاه دوازده هزار
 مغل از قاجار و از یک دو دیگر اقوام غلبه مقرر کرده بودند که ایشان را فوج خاصه میگفتند و مدار محل اعتماد جان مال
 باو شاه بهین فوج بود و بعد از تیمور شاه سلاطین در آنیه بر سنت او عمل نموده در اغراز و اختیار و غلای میگوشت میزدند
 الغرض پسر میرزا امیر الدین خان میرزا میرزا محمد قادر خان در جماعت امرای قبیله شمال بود و پسر او میرزا غلام حسین خان
 بود و چون دور گردون دوان با سلاطین در آنیه مخالف شد شاه شجاع الملک در آنی از کابل بهندوستان فرامید و اسیر
 دست محمد خان بابر گزنی در افغانستان تسلط یافت و شهنشاه انگیزی شاه شجاع را مد کرده به افغانستان فرستاد
 امرای مغلیه چون باو شاه را دیدند بتمام از رفاقت ای که سیر برگردیدند گفتند که تا بیخ بر روی باو شاه در آنی نمیکشیم و امیر
 مجال اقامت نمائند سوخته غزنی و از آنجا به بخارا رفت و شاه شجاع در کابل تسلط و ستولی گردید و نظم و نسق در دست
 انصران سرکار انگیزی بود و پیشتر محمد خان ابن میرزا غلام حسین خان نیز به باو شاه پیوسته بود و چون تقدیر ازین دور لغوی
 دیگر بود و امیر دست محمد خان از بخارا باز آمد و حرب خرب بسیار ناچار شده بهندوستان فرستاده شد و شاهزاده محمد اکبر
 خان ابن امیر دست محمد خان خلدو مکان از بخارا رسید و امرای افغان از باو شاه شجاع الملک و سرکار انگیزی گردید
 بهنگامه غلبه واقع شد و شاه شجاع را اختیار سے نمائند که بر خان مستولی گردید و شاه شجاع الملک بیست شجاع الدلو که نشسته
 شد و افولج سرکار انگیزی نیز غلبه محمد اکبر خان را دیده در هر جا محصور گردید چنانچه این مقدمات با تفصیل مگذشتند و
 درین وقت بر امر احمدی غریب ملتته رو داد و ساینکه خیر خواهی شاه شجاع و شهنشاه انگیزی نموده بودند بر جان و مال
 خود را ترسیدند و بعضی که ذرائع و فلول داشتند حال باین طور دیده به امرای بابر گزنی پیوستند و امین گردیدند و برخه
 که هیچ گوندا امین نبودند و صلاح در پیوستن امرای بابر گزنی ندیدند و ناچار دل از افغانان برکنند و احوال و اسباب
 و جایگاه خود را اخیر یاد گرفته بهر طور که پیشتر از کابل بدر رفتند و محبب امید آنکه در خیر خواهی سرکار انگیزی باین بلویه متلاشی ایم
 و سرکار خیال خواهد کرد بهر نوع که توانستند خود را به پشاور رسانیدند و میرزا شاه محمد خان خجست مکان که جدان منگ
 خانان بود بهر نوع که پیشتر بعضی از متعلقان را به پشاور رسانیدند و خود نیز دل از زغال و متاع و جایگاه برکنند و جان را
 از آن در طره خلاص کرده به پشاور آمد چون سلاطین بابر گزنی بر تخت کابل دست یافتند و علی میرزا شاه محمد خان
 مغفور به سلووی عبدالغفور که از پشاور به کابل رفته بود و عنایت شد و طویل و دیگر کمالات و جایگاه و غیره با کلبه
 بفضط سکار آمد و تاراج شد چون سکران میرزای مغفور در پشاور مقرر شدند و فتن به کابل وقوع نماد جنرل دلی
 لباس منگلف صاحب بهادر و نظریه ران میرزای مغفور و تنایای و بسبب خیر سگالی سرکار انگیزی فرموده و کار

اخبار نوی کابل پنجاب بانصرام ایشان مقرر کرده هفت صد پنجاه روپیہ در ماه برائے گذراوقات مقرر کرد چون تمامی آنقدر
 بنیضه سرکار انگیزی درآمده خدمات اخبار نویی و تخفیف آمدن جنرل سیٹھ پاترک جارج لارنس صاحب بہادر را لاہور
 پیشانی و شاہرہ عقول مقرر داشت اما بعد ازین حکام والا انتظام موقوف شدہ کہ نہ پرسید میرزا حاجی محمد خان بہادر
 ہمین قوم بود و ہمدین وقت با سبب تذکرہ صدر از کابل برآمدہ بود و نسب میرزا شاہ محمد خان و میرزا حاجی محمد خان
 مغفور و در حقیقت یکجا میر سید بلال است سرکار انگیزی سلاز شدہ در پشاو و بعدہ میرنشی ممتاز بود چون از انجا بہ
 راجستان تبدیل شدہ میرنشی را بھمنی را جتان گردید و بہندوستان رسید والا بعد ازین سوارہ آن عالیشان بہندہ را سید
 میرزا احمد جان صاحب والد اقم فرزند کبر میرزا شاہ محمد خان است و تو کہ از پنجاب و شہر کابل واقع شدہ و در حالت
 صغر سنی پشاو آمدہ چون میرزا حاجی محمد خان مجتہد فراطباجان موصوف میداشتند وقت تبدیلی خود بہ بھمنی جتان
 سہارن پور بہ پنج آورند و انتظام جمیع ہام خود بجات والد سیرہ از فرزند تحقیق گرامی تر داشتند و پنجاب والد متہ در
 شیعہ ماندند تا در غدر سنہ یکہزار و ہشتصد و پنجاہ و ہفت عیسوی کہ آتش بے بود و رہندوستان از ہند گردا شدند و مادہ
 خبر از یکہ گزند داشتند و میرزا حاجی محمد خان مغفور بعد از فرو نشستن فبار انقلاب عدول ازت سرکار انگیزی گذرا
 و ہمارا میخت شکر بہادر والی ریاست جوہ پور ماٹرا ایشان را طلبید و چہندہ دیوانی ریاست خود مقرر کرد و دہ پور
 سرکار انگیزی خطاب لواب محی الدولہ معین الملک بختیار جنگ بہادر و دیندند و الدیزر گوار کہ از ایشان جدا بود و بحسب
 کشش آب و دانہ در ریاست سونکھڑہ تعلقہ سندھ سورن مالک گوالیار رسیدند و ہمارا و ت کیسہ سرنگ بہادر والی سونکھڑہ
 بہ نہایت مدارات پیش آمدند و نزد خود گرامی داشتند چون بعد از پی لواب محی الدولہ از نال ایشان آگہی یافت نیز از آب
 محتشم الدولہ غوث محمد خان شوکت جنگ بہادر والی ریاست ماورہ ماگیر بہ لواب محی الدولہ در علاقہ خود دادہ بود و سونکھڑہ
 در قریب جاوہ واقع شدہ لواب محی الدولہ بنا بر انتظام دیہات جاگیر خود بود و والد بزرگوار برائے چندہ دین و یا پسندیدند
 و انتظام جاگیر پنجاب والد سپہند و نوشتند کہ بعد از انتظام خود بہ جوہ پور خواهند رسید اما چون آب و دانہ این مقام دیگر
 بود وقت خصت بہ پنجاب ٹھاکر کیسہ سرنگ صاحب والی ریاست تحقیق شد کہ باز نخواہند آمد چون مجتہد فراطباجان والد
 داشت بطرز مناسب در خصت تعلل قائل کردہ گفت کہ سبب خورد سالی من و انقلابا ہا کار برائے ریاست بسیار
 ابتہر شدہ اند و نوبت تا این رسیدہ بود کہ حکام سندھ و جوہ پور سونکھڑہ فرستادند و من بد یافت حالات شمایلا نمک دین
 ریاست مخفی قیام خواہید کرد و خیال ہم چندہ دیگر قیام کردہ ہماں ریاست را با سلوبی رسانند کہ بعد از ان برضائے خود
 مخص کم و الحاح اگر بخیلگی مرا تہا ہیڈ مارا اختیار است والد بزرگوار بجا نیندیشان را نہ پسندیدہ برائے چندہ
 دیگر با ط قیام گسترد و بہ لواب محی الدولہ نوشت کہ بعد از درستی ہماں ٹھاکر صاحب میرسم و لواب مغفور یکہ دیہات طلب
 ایشان نوشتہ ام کہ کہ چون برائے گوشمال بعضی از مفسدان این ریاست مکم شدہ است چہن صد کس لا یتی و گرامی را

ملازم داشتہ ہوا کہ آید والد بزرگوار رفتن خود در وقت دیدہ ولایتان و نگرانیان را فرستاد و این جمیعت منور بہ خدمت نواب
 محی الدولہ رسیدہ بود کہ نواب موصوف و مدیکہ مفسکہ کہ در نواح اجمیر شریف واقع است از دست غلامہ ناکام شربت شہادت
 چشیدند و بلخانی بسیار کہ والدہ از اینجا بخرج جماعہ نو ملازم دادہ بود و کف گردیدند و سپہ نواب تہذیب خورشید سال بود و سپہ نواب
 عبداللہ خان نام داشت بسیار قابل کسے بود اما دین نوجوانی در سنیکہ از شہتہ قصد و نود و پنج رہگاہ عالم فانی گردید
 و فرزند آن مرحوم میرزا احمد اللہ خان در اجمیر شریف مے باشد اما جناب والد بزرگوار بعد از انتقال نواب محی الدولہ پائے در
 و امن تمناعت پیمیدہ و مدیکہ مفسکہ مکن گردیدند چون جد بزرگوار ہم در شاد و رحلت فرمودہ بود رفتن بآن مقام ہستم نہ
 پسندیدند و ہاگ صاحب بہادر سوکھڑہ کہ واقعیت تاسہ کالات خاندان ایشان ہمہ سائیدہ بود بطرز دوستانہ سلوک نمودہ
 جلاکارائے ریاست خود با جناب سپہ برائے استحکام قیام جاگسیں دادند و والد ہمہ محبت و رافت ایشان پائے بعد
 گردیدند و کھنڈائی والد با دختر یار یک عرف امام خان کہ از نژاد دخل بود واقع شد و والد یار یک مرحوم سپہ بریم یار یک
 بود و کریم یار یک کہ تونلن ایران بود از ایران بر تم تجارت وار کھنڈو گردیدہ و از پیشگاہ بادشاہان ترکمانیہ اودہ خطاب
 خانی و نواح عنایت و ہربانی مغز و سرور گردیدہ و در حالت مسفر سفر آخرت گزیدہ اموال او بدست غلامان لغارت رفتہ و
 الد یار یک آوارہ و شرت غربت گردیدہ بہکان پور و از آنجا بہ جاوہر سیدہ تونلن گزیدہ لغرض چون قابلیت و کارگزاری
 والد و قرب جوار شہر گور دیدہ ہر چند روسائے عالیشان اطراف سلسلہ طلب جنب باندہ اما والد پائے از چادر غریب
 قنہ بیرون نیاوردہ و نہ بخریج محبت ٹھاکر صاحب پائے بند بودند و گذشتن ایشان نہ پسندیدند حتی کہ در سن ۱۹۲۰ م کہ محمی کہ
 ہمارا جہ عالیجاہ میامی را و سید ہیہ بہادر والی ریاست گوالیار بہ مالوہ رونق افروز گردیدند و والد با جد بقدر ہیہ ہمراہ
 سواری در جگر ہمہ صاحبین میرفتہ باشند بخصور رسیدہ مشمول عواطف بسیار شدند و از مقام او عین تائیم ہمہ کاب ماندہ و
 در شیخ اختیار و در بار و ملازمت روسائے نامدار سپہ دآن جناب گشتہ و با وجود این ہمہ عنایت و الطاف خسروانہ مہات
 سوکھڑہ کہ در او عین وغیرہ دایر بود نہ تا تمام گذشتن و بر کاب ہمارا جہ بگوالیار رفتن از آئین شرافت و وقار لغتہ و نہ
 ہمچنین جنرل دیلی نواب ایجنٹ گورنر جنرل نٹل انڈیا و نواب اسفوط ایجنٹ گورنر جنرل راجستان و کرنل ہادی نٹل
 ایجنٹ مالوہ و دیگر صاحبان انگریز کہ از حالات خاندان و خدمات ایشان از نشا و روز واقف و ماہر بودند انہما عنایت بسیار
 فرمودہ چھٹی پائے خوشنودی مزاج و تصدیق لیاقت و خیرت خاندان وغیرہ دادند و از تعجب گفتند کہ شمار این جاہ
 طو سیکنداریہ و چرا جائے دیگر قصد نیکنیہ را چون کار با داب تہ تقدیر اند و والد بزرگوار کہ شیدائے لطف و محبت عنایت
 ٹھاکر صاحب بودند قبول مفارقت نکردہ پائے در چادر قناعت کشیدند و ٹھاکر صاحب نیز بملاحظہ این حالات در روز بروز
 عزت و مراتب ایشان مے افزودند و بطرز دوستانہ سلوک مے فرمودند و والد با جد ہم بہ مہات ایشان انہما لیاقت و
 سعی مے نمودند و کار پائے ریاست حب نخواستہ آہا با انجام میرسدند و موصوبہ صاحبان مالوہ و موصوبہ صاحبان مندسور

دیگر حکام عالیشان ریاست گویا نیز عنایت به بیار ریاست و اند فرموده شمس علیه غایت و تصدیق لیاقت دادند همچنین
دیگر سلسله علیل القدر اطراف چشم اغرا و نگریه شمول محالقت میداشتند خصوصاً نواب محترم الدوله غوث محمد خان
جنگ بهادر والی جاوهره مهرانی بسیار میفرمودند و میخواستند که خلعت و جاگیزی در عوض کارگزاری و جان نثاری بکنند
ایام صدر شمس علیه الدوله غایت فرمایند و شمس علیه کمال نفازش بهین عبارت نوشتند که حق شما از جمله کار و زیارت شمرده
محفوظ خواهد ماند اما در همین نزدیک نواب عالیشان انتقال فرمود و نواب احتشام الدوله محمد اسماعیل خان نیز در جنگ بهادر ابن
نواب مغفور بر سر ریاست نشست و بوجه صفر سنی نظام ریاست در دست خان بهادر حضرت نور خان مرحوم بود و محل
آن سخن نمانده بود و بعد از این هم که نواب احتشام الدوله اختیار ریاست یافتند و به حال والد بزرگوار تعلق بسیار میفرمود
مالد مرحوم شاگرد بقدر بر بر تدبیر بود و درین خصوص هیچ گفتگوئی نکردند تا آن نواب عالیشان نیز انتقال کرد و الحال نواب
غفر الدوله محمد آغا علی خان بهادر حضرت جنگ بر سر ریاست جلوس فرموده است و بسبب صفر سنی اختیار کار و بار ریاست
به خان بهادر ریاست خان تسی آلیس آلی پسر خان بهادر حضرت نور خان مرحوم سپرده است الغرض همین است که سلسله
نامدار کمال عنایت و قدر دانی مالد مرحوم را طلبیدند اما والد ماجد پائے در ردای قناعت پیچیدند و چادر محبت و
دفا بر کشیدند و جاسه آنها صاحب سوخته نه پسندیدند و در سوخته رادوت کسری سنگه بهادر هم که علمای خلعت
و جاگیزی و به والد ماجد میخواستند و در این خصوص گفتگو و تجویز میبود که در ۱۸۸۸ عوداع عالم فانی فرمود و بجای آن
مرحوم بهار رادوت طهار کحل سنگه بهادر خلعت طهار کسری سنگه مرحوم بر سر فرمان روانی ریاست سوخته نشست و شل والد
نامدار خود در رعایت خاطر و مراعات و مدارات والد کم و شیب و چون همه از مهمات ریاست بغیر از شمس علیه آن جناب با انجام
خسے رسانیدند و یکم ربیع الثانی سنه خمس عشر و ثمانیه و الف هجری والد ماجد این خاک را یعنی منشی میرزا احمد جان قاجار
زشت انتقال ازین عالم بر لال بر بستند و ازین دنیا رشتند و به رحمت ایزدی پیوستند آن مرحوم چنان صفات پسندیده
و خصال حمیده داشت که در بیان گنجید و واقعات سوانح عمری هم آن چنان بود که به نوشتن ناز زد اگر تحریر این هر دو
پروانه ختم کتب دیگر در برابر این اوراق مرتب ساخته از علوم و فنون بسیار ما بهر بود و شجاعت و انقلابی عجیب با سخاوت
جو و غریب جمع داشتند و همواره در پیروی مذیب و فرمان خدا و رسول سعی بسیار میفرمود و با وجود کثرت کار و بار دل بایار
و استغفار و شغل باطن مشغول میبود و مذیب خفی میداشت و متمسک به طریقه علی البیتا و در بود و دست بهجت به حضرت
سید عبدالعزیز کشمیری رحمت الله علیه داده بود و آن حضرت از خلفائے خواجہ امیر الدین گیلانی بودند و والد مرحوم چند روزی
قبل از وفات خود حضرت سید را در خواب دید و بوجوب اشارت شمس علیه اربعی مالی یکبار را نشسته فرمود و دیده و
آن جناب رسایل چند و علم تصوف و ثنویات و اشعار بسیار در همین معنی تصنیف فرموده است و عمر شریفش از شصت سال
سجانه از بهتها و سال کم بود و وقت وصال با وجود ضعف و نقابست بسیار که از عمره چند سال در عوارض مختلفه مبتلا شده بود

روز بروز و ضعف ے افزو تا بجز از آتھان و پوست بر جو و شرفش نماند بود و شوقے برآورده و تبیج درست گرفته در یاد حق سبحانه تعالیٰ لایزال روح مبارکش از نفس تن پر و از گرد - انا لله وانا الیه راجعون - و اگر مصلحتانیف و الم و حرم از نظم و ترتیب یا راندا و دین مقام شعاعے چند از مشنویات آن جناب برآورده یمنا و تبرکاً و بیکم دهندها - ۴

اے خدا بہر رسول مصلحتے	اے خدا بہر حبیب محبتے	اے خدا بہر حبیب کبریا
اے خدا بہر شہر بر درو سرا	اے خدا از بہر جملہ اولیا	اے خدا از بہر جملہ اصغیا
توبہ دہ این عاصیہ بزد نام را	کام دہ این مبتدہ ناکام را	در دلم حزن زیاد تو برگزینمبارا
دیگران باشند جملہ سچو باد	از دل من دور کن این خار را	کن عطا از فضل خود گلزار را
گر ہمین باشد قضا تو صابجے	ہم تمنّا را ہم تو مارا مالکے	سے توانی کہ قضا گردان کنی
تو خدائی ہر چہ خواہی آن کنی	گر چہ کردم من گناہان بے عدد	لیک تو از لطف خود نہ مامد
تا بسیم اصل را ہدعا	رحم نہ را سے خدا بر این گنا	از دلم این تیرگی ہا دور کن
نے چوزنگی نام من کا فور کن	غیر فضل تو نہ دارم جائیگاہ	دست گیری کن فرو فرستم سچاہ
پیش کس خوار و خمیل ہرگز کن	علم بخش و معرفت از من لدن	من گناہان گر چہ بے حد کردہ ام
تو کہ ستاری مدان پردہ ام	راز تھے مقسوم رزق از فضل تست	خالقے مخلوق و خلق از فضل تست
عمر باد در رو سیاہی کردہ ام	ہر چہ پیش آمد مرا آن خوردہ ام	لیک چون اقرار دارم من زبہ
کہ گناہان کردہ ام جید وعد	لیک پیش فضل تو این بچہ نیست	پیش رحمت این ہمہ چون ارزنی
مولوئی معنوی با آب و تاب	این خین فرمودہ اند اندر کتاب	سوزنے تر نشد ز بحر سبکراں
یہر را ازو سے چہ ہے باشد زیان	پس گناہانم چو سوزن ترشدن	بحر رحمت را زیان چہ آمدن
وقت آخر شربت دیدار خود	کن عطا سے لطف تو جید وعد	تا بآید جان دران دم بالشاط
بر سباط قرب خود دہ انبساط	غیر در گاہ تو دیگر جلیے نیست	کیست تا پرسد مرا کوید کہ نیست
رحم کن و در رحم مارا چارہ ساز	تا شود کوتاہ اندوہ و دراز	من بکار خویش بس بے قدقم
تو عالم فتادری اے محتشم	این دلم در دست نفس ظلم کار	اوستادہ دہ نجات لکے گر کار
نے دلم در دست و نے بر نفس امر	میرہ دور تیر گیا ہا ہنجوسر	من سید کارم نہ دارم کار خوش
دادہ ام بر یاد جملہ عقل و ہوش	تا نگردد لطف تو ہمہ را	کے نہ ساید نفس بد رہ را
جانب خود سے کشد چون و دم	من ز دستش دست بر سر میزغم	کن مقابل نامہ اعمال من
با خط مسکن برابر حال من	گر بر جان بستم ز خط مرثوت	آن گناہ باید بمنہ من نوشت

<p> بھرے پایاں دس بے پاو دست لیک نفس کا فرم بس رہنیت گر نئے آگسٹاہ از عاصیان کن عنایت معشت علم لدن نظارہ باطن مرا آباد دار اسے سبب از سبب پر افی یا تو با سینہ دہ تابت تائے مینم غیر تو در غرب و شرق گر پیشیا تم پیشیا مانی چہ سود لذت عشق است بس بے انتہا ہمچو ذرہ بر روم تا آفتاب ذره با خورشید عاشق کے رسد نوسبب سازی سبب ہم زمان تست تا یہ مینم راز این لائوسم ابن دلم و رفیق این و آن فتاد از کنویر جستم دہ ہر ہا جملہ اسیدم بود از در گہت عرش را بر آسمان افراستی لما علم پیدا کن از مہر وجود کار کے قدرت مفہوم نیست از عطائے تو ہمہ این باغبا آدم و حیوان و حجر و کوہ بیند تو یحیٰ تو یفیک نیل کو کاریم رزق یا بسند از نوائے وزی ایمان و آب و مرغان و حرموا </p>	<p> کے تو انہم من بجز فضلت گذشت روز و شب و دشمنی و دوستی عفو و رحمت خود ہے کو دہان چون دہان دادی مرا تو انہم ہی کار سازی کار تو اسے کر دگار رحم تو کر دست گیری ہا گند در دو عالم ہمہ این بندہ است وعدت صرف ترا محفوظ دار نفس کا فرمے برو چون راہ زود گر دہی این لذت و مخطوط طیم نہم کن واللہ اعلم بالانصواب چون توئی منعم زد دیگر خواست نیست جملہ امرونی در زمان تست بس غریبیم یکسم در این دیار تو بہر خوشی تن فرائے شاد تو بہر ام بخش اسے کریم ہے نیاز تا نباشد فقید ام دیگر جہت جان تو دادی مان ہم خواہی داد تا زمینان گئے را بتوان بود از عطائے تو ہمہ کون و مکان از عطائے تو ہمہ این راغبا واہب بے منتی اسے کب لڑ از کمال فضل ثبوت زاریم موراد از نوائے فیضان راہین روزی ہر روزہ یا بند از خدا </p>	<p> گر چہ سے دائم کرد بر بد دوستیت من پیمان شپت سر سے خار دم ہستی موہو ہسیم موہوم کن نیست شکل مان ہی چون بان دری جملہ اسباب جہان را ساختی بندہ عاجز اسید ہی ٹا گند این دل و جسم ہمہ بنو حیدر تو غرق وز نقد دہ مرا محفوظ دار ذوق یاد خود بے تو اسے خدا من نقطہ ہر جگر دم ہمچو ہم قصہ کو نہ غیر فضلت اسے احد خواستن از فانیان خود است نیست دیدہ مینا عطا کن از کریم پیش غفلت ہم گمزدان شرمسار ہم فقیرم تو غنی گردان مرا تا گمردم از رہ تو باز باز آسمان دہم زمین را ساختی راز تے تو فانی جملہ عباد ظاہر اچسبہ سبب معلوم نیست از عطائے تو زمین و آسمان از عطائے تست قائم جملہ چیز این علمیان ترا کے انتہا جملہ عالم صالحان و طالحان رزق بخشی را سے خدا سے ذوالمنن بس غریبیم یکس بے غامان </p>
---	---	--

غیر تو موجود سے موجود تو یاد تو و زرم بہر نفس اے خدا خاکسارم کے بجوار زندہ ام حیرت اندر حیرت است ازل مرا آدم من تنگ زین آوارہ گی من دہی گردو در عشق وہ لطف تو بر بندگان است حد ہزار رحمتے بس بے سبب مبدول کن کے شود ما از خدا باشد نہ عون چون عنایت مانے تو در کار شد بر خلیل اللہ شد گلزار نار شر عنایت چون سہمیل خاص قطبان را گشت شاہ نامور شد عنایت چون بعلی بہر نفس منظر رحمت عنایت شد بہ بین جلو عالم بہ راویدار شدہ کے رسد در کنش اور اک ما آن نبی پاک محبوب خداست نور افشان بر صفا و ہم کبار طرز تو گویان ملایک در پیش بلکہ سر را زیور و اشہر بود ہر کسے یاد عطا از لطف اوست فارغ البال اوز ہر پیش کم است کیست آن محبوب غوث مومنان واقعہ اسرار و ثمر مینما	ہستی و بودی و خواہی بود تو کار و بار من بہر سر یاد تو مالک خالق قلی من بندہ ام کے تو اندکس کہ آرد در قیاس سخت من زین ہمہ چار کی خوار گشت من زین دل آوارہ ذرہ ذرہ کے توان کرد شمار در دم لا تقنطو خود رستہ است قیض و سبط و کار بارہر دو کون باشد اندر لرزہ مروح شناس چون عنایت مانے تو فرمود کار ز آب یم دید چہ گرد آمد پدید شد عنایت چون بہ یوسف کارگر برہو تخت سلیمانی کشید خاتم پنجبران سلطان چین پیر و کشکش زمین آسمان عاشق ذلت خداے پاک ما جنت المادوی است بہرین طبع اولیا زان نور خشان نور بار حامی دین نبی در دو جہان پائے پاک او بجائے سر بود نور خورشید فلک از منبعش ہر کسے را دامنش آید بہت سے دہد از لطف خود آن بے نیاز پیشوائے سالکان باہر لے	غیر تو لمب ندارم در جہان ہم برون ہم درون با یاد تو کن ہایت تا تو یا ہمہ صدی لائق در گاہ تو شکرو سپاس کہ ہمہ بار و چو در رکھل مرا غیر لطف تو ندارم چارہ کین مرض از جملہ صحت ہاست بہ پس امید من تو و البتہ است چون سبب خویشیت کوتاہ این سخن احتشام تو برون است از قیاس نار و مودی ہمہ گلزار شد زان عنایت موسی عمران چو دید یافت فدایہ جان پاکش شد خلاص چون سلیمان زان عنایت دید مردہ را زندہ نمودہ از نفس ہمیکس چون اول شد اندر جہان انبیا و اولیسا شیدا شدہ ہر کسے محکوم حکم آن شفیع طالب و مطلوب حاشا کے جلالت پیر و بران دستگیر بیکسان دور باش از دور میگین خوش نور ماہ آسمان از درگہش فیض بخش است آن نیکو نیست ہر چہ از در گاہ حق خواہی بہ ناز دستگیر صاحبزبان و بیکسان
---	--	---

پائے پاکش بر رقاب اولیا
بر تمامی رازها در اک بود
مردہ رازندہ ز امر حق نمود
نصحت بے انتہا زو یافتہ

پائے پیغمبر نقش بر قفا
حق در محبوب حق فرمودہ است
بس خوارق از وحش شد شہود
دامن دولت بدست کس فدا

ولہ

ہستی مہموم چون مہمومی است
بہر پایا بند از فضل و دود
کیست تا با قدرت تو دم زند
گر نباشد مہر خود ذرہ کجاست
وحدت صرف است ذات بخت او
باز در عین نہان گشتہ عیان
ساجد و ہم عہدہ و موجود است
موسیٰ و عیسیٰ صلیب و طور او
لامکان را ظل و سایہ کجاست
عقل خود در فہم آن اشکستہ پا
لامکان را کہ جہت گفتن سوخت
نئے فلک نے بام نے گسترده فرش
نظم نورش مکان دہم جہات
عقل را ہم در رہ اوراہ نیست
این موالید ثلاثہ پنج جنس
کہ در وقت مد عرش و آسمان
حکمت اورا کسے داند چہ سان
انتہائیش را نباشد انتہا
ظاہر و باطن وجود مطلق است
کہ ملائکہ محبت گلی کردہ سجود

گرداند کس ہمہ از شومی است
چار عنصر را نمودی ہمچو در
یا پریشہ ز خلقت کم گند
با جہان او ہمچو رجسٹ در بدن
امر امر اوست عالم تحت او
غیرتش غیرے نماندہ در جہان
ہم عبادت عابد و معبود است
لامکان اندر مکان بر تو فلک
این ہمہ ہر من و تو گشتہ رست
عقل با حق است جس آنجا گشت
گر جہت باشد بر لے او فاست
این ہمہ عارف و مہمومی نمود
نور او باقی دہانے حادثات
عالم و آدم زمین و آسمان
کہ شہ پیچے گفتہ اند اہل نفس
آفتاب ماہتاب نور بار
کز قیاس دہم برتر ملک آن
ز ابتدا و ز انتہا پاک است او
ہر چہ آید در خطہ جہا حق است
سجدہ تعظیم نور پاک بود

چونکہ محبوب حبیب پاک بود و
این مدارج با در گئے بودہ است
من کہ رواز ہر کسے تر یافتہ
دولت دنیا بچشمش گشت باد

ذرہ ذرہ آفتاب فضل و جود
جلو عالم زیر و بالا ز دست پُر
ہمچو نور ذرہ از نور شیدافت
کشف کے گرد و بسنہ علم لہن
واحد است و از ہمہ عالم نہان
از ہمہ ذرات عالم خود عیان
آفتاب و ماہتاب ہم نور او
از برائے ما و تو این ما و من
کنہہ او دہم کس آید کجا
عقل دہم جس عالم پیش پاست
نئے زمین نے آسمان آنجا عرش
لامکان را کہ بود این نار و پود
کس بہ کنہہ پاک او آگاہ نیست
از علوم پاک او یک نکتہ دان
جلو یک قطرہ رجب ربیکران
پیش نور او ہمہ ظلمت شعار
ابتدائش زابت را ہم بتدا
اول و آخر زادر اک است او
خاک آدم را چنان کرد آن و دود
کہ شدہ مضمر درون خاک بود

نور نور آن شه هر دو جهان کز همه عالم چو ذره عشق به عشق تو حق است باقی با سخن بیکم از فضل خود فراید رس تا طریقت در دلم ظاهر بشع چون مهر فانی باقی بس خداست ثم وجه الله تأید نظر نمیت غیر نور او نزدیک دور رائی و مرئی و آئینه چو یک بے خبر از هر دو بودن شد وجود پیش او شان چو کز قرب و بعد نیست کز غریب محب جمع الجمع اند عاشقان زین هر دو عشق غرق توبه زین توبه بسبب کردان هر چه هست از ذره و آفتاب در بود ازت رتش او قادر است اندو آید خط مسافری چو جور کار کن در شوق دل رو پیشتر فاکسارم من و لے دارم امید روز و شب من یا و با وے کنم نیک بختان را بود افعال نیک غیر تو کس نمیت شد کوتاه سخن بر که باشد اهل دل اوست مرد زائد از عمر است گر چه ساعت است خوشین را و آلا بے خویش کن	پیشوائے انبیا و مرسلان عشق خود و تار هم زاین و آن کن کرم یک ذره از علم لدن هر دے باشم بیاد تو غرق چون تحقیق اهل باقی پنجو شع بے شک بے شبه کیذات حدت تو زو حیرت و غیب و خود میکن گذر ساغر وحدت بنوشی و انگهان این فنا باشد بدان پیچ شک عارفان و کاملان خود دیگر اند غیب رود سنبل چو چند نیست جمع و فرق آمد مقام عارفان بے خبر از این و آن و جمع و فرق غوث در عالم کیے میدان مدام جملگی از مهر او شد کاسیاب مان مکن اول دلت را مصطفی تا نماند اندران و هم و قصور نور نور زرد باشد نور دل کز طفیل مرشدان روز سعید بسکه بد کارم و لے آتش به دل عاصیان را تو کنی احوال نیک ثم وجه الله باشد در نظر دیگران باشد پیشش همچو گرد نمیت شود دل که تابی مراو بعده کیذره پاره پیش کن	ای خدا از لطف را و عشق ده زیر بار نفس گشتم بس گران بس تنبیه شد جان من در این نفس استقامت ده مراد این طریق این نمودن ساری موهوم است هر چه در فهمم تو آید جمله است نور از هر ذره چون کرده ظهور یاده و ساتی نباشد در میان یار در آئینه دیدن شد هود در قرب و بعد او را کفیه شد کے ز قرب و بعد ایشان دمر زند فرق بعد جمع جائے کاملان توبه توبه سے کنی تو از زبان از طیفیاش دیگران یا بسند کام پس چنین مرشد عالم نادر است همچو آئینه خفی و هم جللی بعد از آن که نور زرد آید نقشه چون به مینی سعی کن آن را اهل بنیم و احوار جمله لے کنم زیر خاکستر نهان در جان و دل از هوا و وز مهرس تو پاک کن غیب تو هرگز نباشد جلوه گر دیدن دیدارشان چو طلعت است بعد فانی هستی باقی داد یک قدم از هستی فانی گذر
---	---	--

<p>آفتابانی و او آید نظر چون غبار خاک تو پیران شود تا ترا هستی و در خود نور وضو دل به باقی بستی عین دعا است تو حکمت مانے خود بگیر دست چون که فرمودی تو کن موجود شد غیر نور تو هم به بے پای اند کس بدل هر سه ندارد حیرت است تا ز میدان گوئے را بتوان بر بود چشم را از نور خورشید رسا خود کجا بیند کجا آید نظر چشم پاک احمد مختار بین چون خودی شد باز که چشم حیت خاک را چون از نظر او پاک کرد زا کرم از جملگ برده سبق گنج در خاک است بے جاے دیگر عالم آبا شده افلاک نیند خاک را عاجز چه دید آن رب پاک تا چه لعل تابناک آری نفس از ازل هم تا بد هر چه که هست گشته جمله را از تو هم بر دوات غیرت تو غیر را انگداشت قال بے عالی کجا آید درست محو ذرات احد بعد از صفات ثم بے سیم و بے میسر کلم</p>	<p>خوشین را از تعلق پاک کن هر چه خواهی بک که توان شود که آن نور و ضیا کاری کنی کن عطا یارب همیشه این دعا است برگ برگ و ذره ذره از وجود آنچه بد نالو د جسم بود شد عشق عشق تست دیگر با گناه از دیگر ما هر جویم غیرت است تو قبحی واجب هم بے نشان خیر گے آید چه با صد تو تیا دیدن دیدار کار چشم دل دید چشم هر چو رب العالمین جمله اسماء و صفات ذات پاک غزلش بخشید پس چاکا کرد آدم سجود شد زان نور پاک هم درو هم لعل و گوهر و رنگر از تحمل مانے خود این یافته است پس امانت را سپردا خود بخاک هستی و بودی و خواهی بود تو ز امر و حکم تو هم به خودت لبست هم در مانے شش حیت چیر است عین جمله خود تو لی چیر یک است محو کن در نور ذات بے مثال چون شود سالک نما نذ فیضان و عدت اندر کثرت آید جلوه گر</p>	<p>جان تن را در ره او خاک کن نیست کن نمود را و اول نیست شو کار مانے سیر و اسرارے کنی کار تو با حکمت بے علت است روز و شب بر در گیر تو در سجود نور نور نیست جسم سایه اند عاشق تو که کند بر کس نگاه لطائف بیدار کن از همه موجود از کمال بے نشان خود عیان خانی خورشید را که چشم سر بلکه دل درویدش بن نفع هم غضب هم چشم هم بر این خودی مضمهر آمد در تن کبشت خاک تاج کرمش ادرا بخشید حق در نه که سجودے گردید خاک خاک آمد امهات جمله چیز آفتاب قدر بر روت تافت است خاک شو تا پاک گردی از موس غیر تو موجود نے موجود تو هر چه بینم در میان شش حیات هست گشته جمله از هستی است تا که باشد قال من با حال جفت تا شود ماصصل مقام و جلوه حال طور و قلب و روح گشته جمله گم چون کنی در آئینه خانه نظر</p>
--	---	--

<p> نادران مرئی نہ مینی غیر خود تو کیے باقی ہمہ وہم و شکست این مقام عارفان با کمال لیک بختم بود سنگ رہ مرا شورہ خاک کے گل افشانی کند گر گیر دوست من الطاف رب قال را پیرایہ پوش حال کن در دلم لا تقنطو و ارستہ است چون فنا شد ذات فانی در احد ظاہر و باطن چو آن را شد سزا اول آمد اولش بے ابتدا مسلک معنی عجب پیمودہ اند این کلام کا طمان محسوس و بر کہ پاس شان شود رویم سفید عشق جو شد در دل کو صادق است از غوغا و زجبل عالم رفت پیش عشق گنبد در دل کو عشق جوت جاذب آتش ہوا و آب و خاک شد معلق در میان این و آن آفریدہ تا کند سامان آن عشق خود نقاش نقش خوشین لیک ہر اولیا خود کیماست نوم غفلت سربہ بیوگی است فصل کن اسے صاحب جو عمیم دشمنان در این زبان چہرہ شدند </p>	<p> گر چہ باشد آئینہ بے حد و وعد مکس چون با منعکس ہویت شد من چہ چہ زدم کہ زخم دم انتقال ذرہ ماصل نشد زان آفتاب بسبیل و ریحان نروید جاے بد باز گروم ساعرشہ جائے من چون سبب خود نیست کو مایہ سخن ہائے وہوئے او بود بے ہائے وہو خود را باشد ازل تا ہمہ ابد ذات پاک او منزه از چگون آخر آمد آخرش بے ابتدا اوست اول اولش بے ابتدا در کتاب تحفہ آمد سربہ عاشقار و عشق را در دازہ زن جملہ علت را حکیم صادق است عشق را با ما تو چون کا نیست آن دل خود عرش حق سبحانہ است جذب عشق است آسمان ہم زمین این ہمہ اسرار حق از عشق دان ہم ہوا لیلہ ثلاثہ جسم لگی پس سوائے عشق بر دیگر متن اتفاق قوم باشد کار قوم در چنین غفلت کجا آسودگی است چارہ سازی کن کہ اسلام درست مومنان از بیکسی خیرہ شدند </p>	<p> در چہ با غیر تو موجود نیست ہستی و وہی ہمہ شکست شد مدتے مانند حضور اولیا گر چہ لطف شان بہن بد چون عجب دل کہا ہم سینہ چاکم زان سبب در نہ چون ز غوغا و غن وائے من پس امید من ہو و البتہ است در فنائے خود بقاے او جو غیر او خود اول و آخر کجا وصف اورائے سر و لا یعلیٰ ہون حضرت محمد و خوش نشہ زودہ اند اوست آخر آخرش لا انتہا گر چہ بد کارم وے دارم امید کہ را نداز ہمہ رنج و محن ہر کہ عاشق شد شود بیگانہ خویش در من و ما و توئی ہرگز مایست جملہ عالم سہ گشت از عشق پاک بے ستون برپا شدہ چرخ برین عشق را حق بہ ترکیب جہان از لطیف عشق با ہمہ ہم لگی در عشق و عاشقی چون لا اوست اسے خدا بیدار کن ہمارا نوم غفلت از خدا در گذشتہ کے ہم باز گرد و از کہ مہائے تو چست پردہ غفلت بر افکن از دو چشم </p>
---	---	--

تا بر باد ی خود آرد زخشم گر چه تدبیر است کار این جهان یک تقدیر است کار این جهان
 کار عبد بند تقدیر است و بس در پس تدبیر جان دامن هوس
 گر کند تقدیر کار راستی راست گردد چاره با چون خواستی

ذکر مؤلف و کیفیت ترتیب این کتاب

خاکسار جهان میرزا احمد عبدالقادر خان عرف میرزا احمد آغا جان ابن میرزا احمد جان ابن میرزا شاه محمد خان آقا باش
 قاجار کابلی در سنو نهم و شصت و هجده متولد شد و در حجر ترتیب والد مرحوم به سن شعور رسیده و هم از ان جناب تعلیم علوم
 یافته و همواره به مطالعہ کتب علوم و فنون مختلفہ مشغول بودم و بالخصوص از کتب علم تواریخ رغبت تمام میکردم و میرزا محمد حسینی
 کردم نسخہ که از ان احوال جمیع سلاطین مغول در یکجا توان یافت و امتیاز اقوام و فغانان بے این قوم توان دانست
 نیافتم و دیدم که غلط فہمی بے بسیار در اقوام مغول واقع شدہ اند کہ سلاطین گورکانیہ را خجندیہ نویسند و قزلباش را
 قوم از غلبہ پندارند و تا بک رانیز از فغانانہا بے مغول شمایند و لهذا کہ بہ ترتیب این اوراق را از احوال
 قوم غلبہ و سلاطین خوانین و امرائے این قوم کشف گرد و حقیقت بہتم و الحمد للہ کہ بہجت بسیار این نسخہ را با اختتام رسانیدم
 اگر چه در ایام ترتیب این اوراق موافقت بسیار در پیش آمدند چنانچہ مجبے از ان ماز ذیل بے نگارم لهذا تفصیلاً بسیار
 در ترتیب این کتاب رونما گردیدہ و خواست بندہ بطور رسیدہ اما بہر طور یک تو انتم از کتب بے معتبرہ و غیر متیقہ اقوام
 مغول و اسمائے سرداران ایشان و کوائف بادشاہان بالا جمال بہر ساینده در این نسخہ آوردم تا این غلطی با مطلع شوند
 اقوام غلبہ از بہر کمیہ گرد و چون کتاب بے کل اقوام غلبہ را محیط باشد در پندہ ستان بہر سبب لهذا احوال بسیار بے ارفاق
 مغول در پردہ احتفا انداختہ تا باین گمان نہ برند کہ در غلبہ ہمین اقوام خواهند بود کہ بندہ در این کتاب آوردم و بکذا غاندانہا
 بسیار و قبائل شیمارند کہ بندہ بسبب نیافتن نسخہ کہ حالات آنہا واضح کند از تحریر و تقریر ایشان عاجز ماند اما قبلیہ
 کہ بندہ بکذا آنہا پرداختہ است و بہ شرح تفصیل حالات ایشان را واضح تر ساخته اصل اصول پنج و مینا و مغول اند
 دیگر بکذا غاندانہا از ہمین اقوام عظیم ایشان پیدائشہ اند چون احوال دیگر اوکیات را چنانکہ باید نہ یافتہم ناچار بر حالاتی کہ
 پے بران بردم اکتفا ساختم و کوائف سلاطین غلبہ ہم بہر شرح و بسط آوردن توانستم چون علمائے نامدار و فہلا کسے روزگار
 در حالات ہر یکے از ایشان بحکایت پرداختہ اند و کوائف حرب و غلبہ و نظم و نسق و داد و دہش را نہار با منفعیل ساخته تفصیل
 و تزیین آن تحصیل حاصل است و غرض این کتاب را امتیاز اقوام و ارتفاع غلط فہمی بے خاص عام بود و یکجا نمودن احوال
 سلاطین غلبہ و خواستہم بر واقعہ کہ ذکر آن در تحت اہمائے بادشاہان ضرور بود و اکتفا رفت چون این ہرزدہ سراز مایہ

علم فضل کبرائے رنگینی عبارت و لطافت اشارت در کار است بے پیرہ است بے ربط عبارت را چه عذر کار و دما موزنی
اشارت را چه جلد رنگار و اما چون ترتیب این اوراق آغاز نمودم در میان ایام در میتم شوال سنه اشنی عشر و ثمانیه و الف
هجری مطابق سنه یک هزار و شصت و دو و پنچ عیسوی کتوالی این خاکسار با اختر غلام رسول خان افغان واقع شد و منب
غلام رسول خان به پیرام خان میرسد و پیرام خان از قوم ابخیل بود و ابخیل قومیت در میان افغانه و پیرام خان خاندان
او در کابل محرز بود و در هر سلطان محمد شاه گورکان بهند و مستان آمد و در ملک رفقائے علی محمد خان کربانی ریاست پامپو
بود مشک گردید و بعضی بدین سبب چند روز نشن این کتاب تاخیر و نما گشته بعد از آن اکثر اسفار بقطع کار و بار پیش
آمد و طبیعت را از کمالات زمانه فتنه حاصل نشد و هر چه نوشته میشد بعلت و پریشانی نگاشته میشد و در آخر
۹۵۰ سنه بعد از فتنه بخار متعین متلاشه و متعین این مرض بیکار کرده در او ایل ۹۵۰ سنه موافق سنه ثلث عشر و ثمانیه و الف
هجری در عوارض گوناگون وضعف و داغ و غشی و غیره متلاشدم و در این سال چند روز سنه این عارضه رو به تخفیف می نهاد و
روز سه چند بار و گریه می نمود و با وجود این بنین حالت و هجوم کار و کار که در این حال هم بنده را از ان چاره بود چون فرصت
و اقامت دست میداد بتجربین اوراق می پروانتم و به کجی زبانی مطالب را اداساختم تا در ۹۵۰ سنه با و گریه و غش
متلاش گردید و چون از ان خلاصی یافتیم عوارض سابقه یعنی ضعف قلب و داغ و غشی و غیره روز آورند و از یکم
محم سنه خمس عشر و ثمانیه و الف هجری بستر علالت و ناتوانی افتادم و سر به بالین رجوری نهادم هر چند در علاج و
تداوی کوشیدم سودی ندیدم و از بجز بلا اهل شفا رسیدم و منو زبیر بستر علالت افتاده بودم و به پلو بستر ناتوانی نهادم که
تاریخ غره ربیع اشنی سنه خمس عشر و ثمانیه و الف هجری مطابق اسرگست ۹۵۰ سنه و اولد ماجد غلدرکان غشی میرزا احمد خان
قاجار کابلی که علاوه از ضعف پیری و عوارض بکس مختلفه از فکر علالت و ناتوانی این فقیر خیل دل شکسته و از بس غمزه بود
و به جوش محبت بصدرق اجل خویش و محبت این دلریش از درگاه رب العزت سسکت می نمود در جوار رحمت اینروی
خزایید صدر که کسانه غارت این چنین پدرم بران که هم پدر هم استاد و عاشق بند بود و بقلب ضعیف بنده رسید که گفتن نه
اند و به نوشتن نه گنج در هر بین زمان از جانب مکار گویا ریاضت عساکر محروسه اش جاری گردید و چون این ریاست
هم تمامت و با جلا آمد و راجع به موصوف است لهذا اکثر معاملات این ریاست هم صورت امانت پذیرفتند و بار کار ریتا
که الحال از ارتحال و اند مغرور بالکلیه بر سران فقیر بود و با وجود بیماری و حالت لا چاری که طاقت بر خاستن از بستر نداشتیم
و بهت بروستی کار می ریاست گماشتیم و باین حالت مجبوری و عندی تکبیده و بستر علالت بر نشستم میان بهت را
چست بستم اگر چه برائے بنده بلایا آسمان می بارید و آفت از زمین می رویید که محیط صدق افعال و احوال مردم
و از دیگر سوسه شوم و محال تا نک که جملا قرا و احبا امید از صحت بریده بود و بدو باقتضائے محبت از کار و بار
خود قطع نظر کرده نزد بنده رسید و بود و علاوه از این فکر بکس نظام مورخان داری و ستر او بر این تالش و شمشیر کرای

الغرض هجوم یاس و حرمان الامان و اثر و عام هر اسر لآلام پناه بریزوان اما چون ایزد تعالی باور نمود و دعائے والدین مغفور
 که صوفی صافی طریق و نقیب صاحب تحقیق بود ناشر شکرها همه آسان گردیدند و کار را درست شدند و بالاخر رفته
 رفته حضرت باری تعالی امض فضل و رحم خویش بنده را شفا فرمود و در این بیماری عمده حکمائے زمان و زبده
 الطبائے دوران حکیم حبیب النبی صاحب طبیب ریاست جاوید و بیانی و شفقت بسیار فرموده به علاج و تدبیر سعی نمود و
 باری تعالی ابداً علاج آن جناب صحت داد و اگر چه ضعف و تقیایاے آن مرض تا اکنون باقیست که قوت و طبعیت اصل نیاید
 اما صد هزار شکر که اعمال از بنتر عالت بر فاسد و بکار و بار خویش پرداختیم و چون شکار لعل سنگ بهادر والی سوخته بعد
 از تحمل و الدم حرم این بنده را بجائے آن جناب مامور فرمود و غایط و دلدار بهائے بنده بیش از پیش خود اعزاز و اگر
 را از حالت سابق افزود و الحمد لله تعالی که اکثر کارائے این ریاست را ایزد تعالی امض فضل و رحم خویش حسب مرام
 رئیس و ریاست با انجام رسانید و این پیچیدان را در میان بهانه ساخته در امان و اقرار نامور گردانید و بعد از این چون در
 شش ماه و چهار ماهی جاه و ادھر را و شصت و نه بهادر والی ریاست عالی گردانید و ملک مالو خواهر اسید بنده را بهر اهری شکار
 صاحب سوخته و بهادر و عالیخان و علیاچه متوفی حصول ملازمت حاصل گردید و قبیله هرات ریاست را از بانی بغیر برسانیدم
 و آن علیاچه هم بحکمال عدالت و انصاف قبول فرموده احکام مطابق مرام اصدان نمود و از کوفت و لطم خاندان این پیچیدان
 دریافت و چغی جنرل دیلی اسبخت گورنر جنرل بهادر در سنٹرل اندیا که به والد حرم و دامه بود دیده نهایت التفات لطافت
 خسروانه مبذول فرمود و از هر در سه سخن رانده بنده را اسرا فراموش نمود و بار دیگر در ۱۹۹۹ به مقام سنر سو در ملازمت بهادر اجه
 عالیخان علیاچه رسیدم و بیش از پیش عنایت خروانه فرمود و قدرت و منزلت این ذره بے منتز را افزود و به همین دلیل
 حکام و صاحبان و رؤسا ملاقات و معیسه کرده چنانچه با کزنل دیلی کی با ریجنٹ لوآب گورنر جنرل بهادر در سنٹرل اندیا و سیلانه
 بهر اهری شکار صاحب متوفی حصول ملازمت گردیده آن صاحب جلیل الشان بملاحظه چغی جنرل ایسج. دی دیلی نوآزش و التفات
 فرمود و کزنل دیلیو ایم کیو بی صاحب بهادر پرنسپل ایسج. مالو هم عنایت فرموده چغی شاعر بغیر لیاقت خوش تهناسی
 بنده عنایت نمود. الغرض اکثر حکام و الا نشان و رؤسا عالی مکان و صاحبان اگر چه بملاحظه چغی صاحب سابقه و رخ داد و
 واقعی از والد حرم خاندان بنده و بجایه کارائے موجوده و بهر اهری از کارگذاری ملطف و عنایت از بنده و بطبع فرمودند
 الحمد لله که تا اکنون جای کار و بار ریاست حسب مرام انعام یافته اند و ایزد تعالی این بنده را در تاریخ چهارم جمادی الثانی
 سنه سبع و عشرو ثلثه و الف هجری سپهر که است فرمود که موم بنده را خان محمد جان عرف خانی سیراگر دیدار و دلالتی
 اور اهری لبعی عنایت فرماید و پیروی دوستان خود نصیب کند. الغرض بوجو د چند در چند و دستی و اتمام این اوراق
 تعویقه قلب میار رویداده و بعد از فرجام آوردن این حالات حضرت دست کردن و ربط دادن عبارت دست داد و
 که این اول مسوده الیست که قلم بردشته نوشته ام و اکنون نه دماغ با قوت است که نقل دیگر کرده درستی مطالب مین

ساخته شود و نه بنده را آن قدر فرصت که باین کار پرداخته شود اما وصحت حالات و اسما و چندان بد و جهل نموده ام که امیدوارم
 که در این باب بلام غرضانم چون مقصد اصلی باین بنده نوشتن حالات و اسماست اما الفاظ صحیح و عبارات صاف و صریح
 بود بسبب آنکه عبارت من را نگین و ضامنیم و نشین نیست هیچ ملائمتی ندارد من عوارض و حوادث و عظیم الفصاحتی را پروده بے
 بغض و حقش از سرای علم و فضل نموده امیدوارم که صاحبان صبح نفس معنی سبحان و تفرقه رس باین عزیزان داشته را
 بکرم جلی خورشید پذیرند و خطا عین عاصی را نگیند و در این وقت این خاکساری سر عمل از منازل زندگی طے نموده است
 اما افسوس که عمر گذشت تیر ما روز و پنج حاصل نشد چه اصل کار محبت و معرفت باز دے چون هست و سر و شدن دل از
 مهر و نیلے دون و ازین و تعالی انسان را بر لے همین نعمت آفریده است و از میان مخلوقات بعشق خود گزیده و دے که این سوز
 در خود ندارد و بیش از توده گل نیست و کس که محبت بوصول این نعمت نگمارد او را خود دل نے چون مقرر است که سه گز خواستی
 داد و داد سے خواست + لهذا امیدوارم که حق سبحانہ تعالی بقصدی صیب پاک خود این تفسیر افاضل نگذار و بطیف محبت
 باد و ستان خوش ازین سعادت محروم ندارد که بخشش او را حاجت باستحقاق و عطائے او را ضرورت طلب ہم نیست و
 آن چنان که او بے نیاز است و در اندک لغزش از ابلائے آسمان عزت بر زمین نکیت رساند و چنان که او بے نیاز است
 که به رحمت بے سبب دست مغروق گرداب ملار اگر دوازده فضیلت در یک چشم زدن بر عرش هدایت و نهایت تمکین گرداند
 بقولے سه امین شو که مرکب مردان راه را + در سنگلاخ بادیه پے ما بریده اند + نو میدهم بهماش که در اند باد و نوش +
 ناگه بکفرش بمنزل رسیده اند + فقط +

قحط سمس ۵۶ ۹۵ هندی

موافق سنه سبع عشر و ثلثمائیه و الف هجرى

چون در سال مذکور در بلاد هندوستان و خصوصاً در ماوه خشکالی و محطه عظیم واقعه شد که در تواریخ هم از چند سال این
 چنین بحال نکال دید و دانش و از کهن سالان زمانه دیده هم شنیده نگشت لهذا مناسب دیدم که احوال او بالا جملا بگوید
 و انتهای که در این یکده سال واقع شده اند و آخرین اوراق بر نگارم مخفی میاد که در ۱۹۵۶ هجری که مطابق سنه
 عشر و ثلثمائیه و الف هجرى ۱۹۵۹ بود واقعه در ششتر حصص ممالک هندوستان خصوصاً در ملک ماوه خشکالی عظیم واقعه
 و در اوایل بشکال یک بار لے که باعتبار آن مردم فخر پاشیدند البعد این تمام موسم بشکال باران نباریده فضا شد
 خراف تمامی خشک گردیدند و از برنج خود و غنیمت هم نشد آب نلے تالاب و چاه و چشمه نلے روان ناپدید گردید و نیز

در ہزار زن و مرد از بلائے گرسنگی بے قوتی و سرسراہ و آبادیہا و جنگل ہامو مذکفش نمائے ایشان را کلائے کلان ہم
 بخوردند و چرند و پرند و وحش و طیور بیشمار در برف فنا فرودند و گرائی غلہ و تمامی اجناس بحدے رسید کہ شل آن دلوہ
 کسے نشان نمیداد و علاوہ ازین بلا از اوائل تابستان و بایسے ہیضہ و تمامی بلاد مالوہ مشائع شدہ کسانیکہ استطاعت
 داشتندہ از گرسنگی و ناداری بے خطر بودند و در این آفت مبتلا شدہ خلق بے شمار از اعصا و دئے سر و لقاہ عدم کشیدند
 و بیچ شہرے بلکہ محرومی ہم در تمامی مالوہ نمائندہ کہ ازین سبیل فنا غارت نگرییدہ و فریاد و فغان بنی نوع انسان
 باوج آسمان رسیدہ باشد الغرض تا مدت پنج ماہ این بلاد در خطہ مالوہ چون سیلاب فنا و تقلیل نفوس انسان
 تقصیرے نکردہ قیامتے عظیم قائم بود معاذ اللہ سہاظہ سائے پرخواست بود کہ مرگ انسان از مرگ آتشہ و پیش ہم حقیر تر گردید
 از نابودی کاہ و ماشی و مرکب بے حساب متقط گشتند و طرفہ آن بود کہ چون بشکال سہشتہ ۱۹۵ موافق برسہ شمان جو شتر و گنبد
 و الفاجری و شلہ صیدی آغاز شد تا یکماہ دیگر آسمان چون سینہ صافی دلال صاف ماندہ قطرہ نہ بارید و ازین وجہ
 مخلوق را نوبت بجان و کار و باتحوان رسید اگرچہ شہنشاہ انگریزی بہادر و پرورش قحط زدگان و حفاظت رعایا و
 مخلوق خدا از ہلاکت آن چنان سعی و فوریہ لعل آوردند کہ شتر از ان از حیرت طاقت بشری خارج است و علاوہ از ملکات
 کہ در ان ہر قسم انتظام نمائے خیرات خانہ و محتاج خانہ و کاروائے امدادی و وسائل پرورش بہ نہایت اہتمام جاری بود و در
 این مالوہ کہ قلمرو و سائے مختلف است فرمان داد تا کہ ہر ریاست بقدر وسع و طاقت در حفاظت مساکین و پرورش
 و تأمین کوشد و در ہر طرف افسران عالی و فلاحیت نگرائی و دریافت انتظام این ہہام مقرر و تعیین فرمودہ و مبلغ کلی از وجہ
 اعانہ و غیرہ را آورده و در این ملک صرف محتاجین نمودہ است و جملہ سائے مالوہ ہم در این کار سعی با فرمودہ و در سائے
 خطیر صرف این کار نمودند و بے بنائے محتاج فائدا و اجرائے کاروائے کنیدگی چاہ و تالاب و غیرہ و مخلوق بے حساب را از فقر
 ہلاکت بساحل نجات رسانیدند اما در این امر ہما را جہ عالیجاہ ماہور را و سہرہ بہا و روالی ریاست گو الیا را آنچنان توجہ
 سے فرمود کہ بشتر از آن ممکن نبود و تمامی محصول نمائے رعایا را بالکل بہ عاف کردہ و بہر ضلع و پرگنہ محتاج خانہ قائم شدند
 و حکام معتبر و معتد را بے نگرانی آہنا باز داشت کہ صبح و شام مساکین را طعام نمائے لذیذ خوردند و لباس نمائے لطیف پوشانند
 و دیگر خیرات و صدقات و وسائل پرورش مخلوق بہرین نقطہ در سائر مملکت خود اجرا فرمود و ہرین نزدیکان بہادر یا محمد
 خان مدار الہام ماورہ کہ بوجہ نابالغی و غیرہ سنی ثواب افتخار الدولہ محمد افتخار علی خان والی ماورہ وزیر با اعتبار است
 در این سال انتظام قابل تعریف و توصیف نمودہ و ہر روزی بنی نوع انسان و صرف و خیرات و پرورش مخلوق از ریاست و اموال
 خاصہ خود و با شلوع اعانہ گسے سبقت از اشغال و اقران ربوہ اما صندہ را شکر کار ازین تالی مخلوق خود ترجم نمود و از ماہ سال
 کہ دویم ماہ بشکال است مطابق جولائی در تمامی ملک مالوہ باران نمائے نافع نازل فرمود و اکنون کہ قریب بیک فہم ماہ است
 باران نمائے شدید باریدند کہ چشم نمائے جاری آن چنان بلخیا فی رسیدند کہ در بیشتر مقامات موجب قحطیات گردید

بارشکه در این یک نیم ماه شده است از هر چند سال در این فلاح دیده نشد اکنون تمامی کار و بار بزرگت آغاز شد و
 سبزه و نار و سبزه و آب جاری گردیدند الحمد للہ علی احسانہ اما دیگر واقعات این ایام آنکه سرکار انگلیزی را با االیان ان سوال
 که تو سے از میسایان اندزاعی دست داده و متوجہ بخاری گردید و اول االیان ان سوال جو ہم آورده بعضی انواع انگیزی
 محصور و در اکثر معارک ظفر و منور گردیدند اما بالاخر لارڈ کچنر و جنرل رابرٹ که از سپہ سالاران انگلستان بفرجرات
 تدریس موصوف اند بجزب قوم پور یعنی ژرئو الیان شدند و ہر دو سردار نامدار و اید از محاربات قوی قوم پور را شکستند و
 بر مالک ایشان دست یافتند و مکر و مکر کہ نائب اسلختہ قوم پور است پشت بمعبرہ داده گرفت اگرچہ تا ہنوز ژرئو
 محاربات قائم و محاکمہ اند اما صاحب نظران دور بین سے دانستہ کہ آتش کہ بہ یاد زمین ترغیب و دشمن کاری کروگر
 شعلہ زن شدہ بود یہ آب یار سے تشریف دلیران انگلیشیہ منطقی گمید و اخگر سے چنکہ اندہ انہارا اعتبار سے نیست
 اما مت این محاربہ امتداد سے بیرون از نیاس کشیدہ چہ ژرئو سوال ہوئے تفسیریت و محقر قوت و جنگ او در مقابلہ شہنشاہ
 انگیزی حکم جنگ معہہ با باز دارد و اہل الراسے گمان سے ہر مذککہ ژرئو سوال را ایام ادبار بر سر رسیدہ اند و زود لوتش
 سبدل بشام بکست گردیدہ و در اندک روز خورد سے چون پشہ در پائی بیل تابو خواهد شد اما چون االیان ان ژرئو سوال در فزون
 جنگ وقوع و توپ و تفنگ با سلطنت ہائے کلان برابری داشتند تا دیری پائے استقامت انفر شدہ اگرچہ گوئے
 سبقت از میدان نہ بردند اما ہمین قدر جنگ کہ در مذہب تعجب گردیدہ کہ ہمین کہ این محالہ انفعمال نیافتہ بود کہ حالہ
 دیگر پیدا شد یعنی در سلطنت چین کہ از اہل عالم دول عالم است بغاوت و غدر سے ہویداشد و فغفور چین از اولاد تاتار
 خان است و تاتار خان برادر مغول خان بود و سلطنت چین از زمان حضرت یافث تا اکنون از خاندان تاتار یا مغول
 بیرون نرفتہ و اگرچہ تا چند سے عنان مملکت نہ کورد و دست سلاطین مغول آمدہ بود اما بار دیگر در قبضہ تاتار رسید و
 دست مغول از تصرف چین کوتاہ گردید و این حکایات در اوراق ماسبق گذشتہ اند و در مملکت چین مغولان بسیار
 توطن دارند۔ الغرض قوم کبک کہ از ولایت چین اند سر بلغات برداشتند و اعلام غار بر افراشتند و کلان شل پور پ
 بگرفتند تا ہنوز خبر سے تحقیق از ان نامر سید کہ وکلا جائہ حیات در بردارند یا از قیدی رہتی نشند یا بلجہ بدین سبب جلد دول
 یورپ در جوش و خروش آمدند و سلطنت ہائے روس و فرانس و انگلستان و جرمن و اطالیہ و آسٹریا و امریکہ و جاپان
 آادہ جنگ مہرب گردیدند و قوجہا آراستہ در ملک چین فرستادند چون سلطنت چین را در ہمین نزدیکی با بادشاہ
 جاپان نزاع سے واقع شدہ بود و سبب آنکہ چین را از مدتے با بیچ کیے از سلاطین نو بہت بمقابلہ رسیدہ بود و سامان جنگ
 پیکار و تہذیب قواعد کارزار نداشت با وجود آنکہ جاپان از روسے وسعت سلطنت و قوت دولت پیش او حکم پیش پا سیل
 داشت و دولت چین شکستہ سے فاحش خود مدہ اکثر حاکم او از دست تعریف بدر رفت و سلطنت روس در این آمدہ
 ہر دو راصلح داد اما در عوض این صلح و فحانت زر معارف جنگ کہ جاپان دادن مقرر بود نواید ہائے تجارتی و

و ماعت بسیار در دولت چین حاصل کرد چون ازین جنگ فوت و استمداد چین بموازنه رسید و در نظر دول یورپ سبک گردید
 دول یورپ را راکر حرص آن جنبه پیدا و چنان بودند که هر طور که میسر گردد ماعت در ملک چین نمایند و فوائدی از آن
 حاصل فرمایند و این حیل عمده بدست آورده و جلد دول بالاتفاق قاصد ضربی و تبااهی او گردیدند اما در این زمان که قوم کسرو چین
 یاغی شده اند و در جنات انشان بهم گوارای ماعت اجانب است و جلا اتمام تا در غل و جمع سکنه مکت چین از بد
 و مسلمان و غیر ذلک و در این غرض و فساد با کسر کید گشته اند و افواج دول یورپ را چند مقابل و معرکه با چینیان اتفاق افتاد
 و چینیان به نهایت دلیری و مرداگی قدم شجاعت افشردند و گوئی سبقت از میدان بردند و دول یورپ که احتمال این چنین برآست
 جسارت نداشتند به تعبیه آمدند و بدستند که الحال چین آن عداوتی بے دودمانه که در وقت معرکه با یان بود العوض
 افواج دول یورپ بالاشترک به پائے تخت چین که بکین نام وارد قاصد شده اند چینیان هم در ماعت و ماعت میگویند
 ویده باید که انجام این فساد عظیم چه می شود اما چون شش سلطنت عظیم انشان بقصد چین میان کین بسته اند و چین تنها کجا
 خود را مصیبت خواهد نمود و فوائدی دول یورپ و تبااهی و بربادی چین یقیناً است اما به اتفاق جلا رعایای چین معلوم سخت
 شده ظاهر است که باندک زود خود به و بمل و تبر و چین میان ایل و تخمین خواهند گردید و هم احتمال دارد که دول یورپ را در
 تقسیم نماید حصص تجار و عرب و جنگ و صر و محارب و بحسب رهنمویان هم اختلاف واقع شود و چین اگر داشته باشد و نیز در
 این صورت البته چین از تبااهی محفوظ ماند و به بیستیم تا که کار جهان در این آشکارا چه دارد و نهان ۴ و در این
 دور بیشتر ریح سکون به تخت تصرف سلاطین عیسائی درآمده است و بادشاهان دیگر مذاهب هند کس که پیش نیند و سلاطین
 عیسائی مگر بکین انشان بسته اند و متفرق و متفرق در کین نشسته اعظم و اعدل شهنشاهان اسلام در این دور سلطان اعظم
 بقاقلان المکرم سلطان عبدالحمید خان عثمانی ترک سلطان روم است که علاوه از ممالک اسلام و ایشیا بسیار از دیار یورپ
 در تحت تصرف دارد و جلا اهل اسلام مستثنی حسب آن جناب را مخالفت و امارت سلیم قبل نموده اند و اگر چه سلطان اعظم به
 فهم و کماست خویش و جاننازی و شجاعت قوم ترک شوکت سلطنت را نگهداشته است اما سلاطین عیسائی همواره در تضعیف او
 و تقویت صوبه های عیسائی که زیر حکومت دولت عثمانیه می باشند سعی می نمایند چنانچه گواشته شد که در معاملات آذربایجان
 دول یورپ بالاتفاق سلطان اعظم را بر قبیل اصلاح می مجوز خویش مجبور می نمودند و اما لیان الکلمات بیشتر از همه در
 این امر سعی بودند و چون سلطان اعظم اصلاح می مجوز را قبول نکرد تجویز جنگ با دولت عثمانیه کرد اما چون سلطنت روس
 فرانس و خیال صحت خود را بر شمولیت این کار باز زدند و یک سلطنت از جلا دول یورپ بالاتفاق خود را مر وید سلطنت
 عثمانیه نمی و اند چار و ناچار بسبب نا اتفاقی دول جنگ متوقف ماند و همچنین در محاربه سلطنت یونان با آنکه بارها
 ضرر بدست دلبان ترک را دیده بود و بدست مشیر علی عثمانی از میدان رسیده اما با اعتماد اتفاق سلاطین یورپ با سلطنت
 عثمانیه در آسود و آخر تا به مقابل با شیران ترک نیاورد و گوئی و بهادران ترک در اندک مدت ممالک او را تصرفش بر آوردند

چون سلاطین یورپ این حالت را دیدند و بر ناسخه یونان متیقن گردیدند فی الفور در میان آمده و تمامی ممالک خفته مراش باز نمایند
و سلطنت عثمانیه را از منتهی فتح و ظفر محروم گردانیدند و با این همه در کریت و آرمینیا اصلاحات مجوز خود را بر سلاطین اعظم جاری
کنانیدند و نسبت ظلم در کریت بدین حد رسید که بیشتر مسلمانان ترک وطن کرده به دیگر دیار اسلام هجرت گردیدند بکریف حتی
تعالی سلطان اعظم را در حفاظت خود شسته ترقی و ترقی و اقبال عطا فرماید که ملاذ المسلمین و کف المؤمنین است اما
اکنون سلطنت عثمانیه هم در قوت جنگی و مالی و نظام ملکی و بنائے مدارس و صنایع و علوم و فنون مختلفه و از دیار و سیاح
آمد و داخل و سافتن ادوات و آلات حرب و جهازائے جنگی و بنائے ریلوئے جدید و غیره امور خیلی ترقی فرموده است و روز بروز
ترقی و تقویت او در افزونی است و این همه از عنایت یزدانی است و عقل و نظام حضرت سلطان و دیگر از حمده و خاتین اسلام
و زبده سلاطین و الامتداده مظفر الدین شاه قاجار شهنشاه ایران است و اگر چه سلطنت ایران در کثرت خزان و دوائی و
بسیارے زو لکشمه و رومنا است اما چون بهیسا گوی روس افتاده است و این خود ظاهر است که سلطنت روس چقدر
در توسیع ماک خود ماده است همواره بکین سلطنت ایران حربه و اندک عن الاوقات الزمان نشسته است و که بعد از آن
مالک حکم بسته اما شهنشاه ایران بادشاه کجکله امیر مظفر الدین شاه قاجار بادشاهے دورین است و شهنشاهے آلاکین
و اطوار زمانه تا به بخار بخاطر آورده است و به بر مکار اعدا و کید ایا جانب برده و در ترقی هر صیغه جنگی و ملکی و ملی همراست است
و بحفاظت سلطنت خود مشغول و اگر چه در زمانه سابق در میان ترکان و ایرانیان از عهد سلاطین صفویه مساوات شاهان ایران
منافعت و منافشه ها در میان آمده اند و شاهان قاجار نیز بوجه آنکه اندیشه شیخ و استخانت را با سلاطین روم کسینی نرسب
بوده اند اعلام مخالفت برانداخته و با هم دیگر صفائی خاطر نداشته اما اکنون که سیر خلافت بوجود مجایون غازی عبد الحمید
خان سلطان روم آراسته است و او رنگ سلطنت بذات مبارک بادشاه کجکله مظفر الدین شاه قاجار دارائے ایران
پیراسته هر دو سلاطین نامدار را مل اتفاق و ماده اتحاد و وفای گردیدند و ابواب مراسلت مثل بر موافقت مفتوح فرمودند
و با هم گرویده و بوقت ضرورت نمودند و الحال که شهنشاه ایران بر سیر یورپ برآمده اول به روس تشریف برده و از آنجا
به فرانس نزول اجلال فرموده و تقرر است که در آنجا سیر مسفر بنسطنطنیه هم رفتی و افزون شود و این هر دو سیرین به شهرنشینی در
بیج قران فرمایند و ملاقات دوستانه کرده و بنیاد اسلام را مستحکم نمایند تا به اتفاق این دو سلطنت ارکان اسلام را قوت و
وجود مسلمانان را قدرتی حاصل باشد و در هر گاه که دولت عیسائی بیخ مسلمانان از سر زمین حکومت برگردد و در وقت مخالفت با یکی
شیعه و سنی کجا خواهد ماند و در این زمان واجب بلکه فرض است که حمله نموده و دولت اسلامی به تنهال محاصرت خود از زمین
قلوب برآند و از سر صدق و راستی محاورت یکدیگر و صداقت با همی را اسیم و انصاف شانند و اگر الحال بهم مثل زمانه سابق با
هم گرو افتادند و دو دشمنان و دو دشمن وقت شوم خدا نخواسته و نخواهد بود که مینا را بد پایداری وین اسلام شکست
سلطنت مسلمانان از بیخ و بن و رافتند و احسن نیایر کنند و شوند ایستجالی حمله اهل اسلام را عموما و سلاطین عصر را خصوصاً

ترنیم موافقت و میبایست خود رفیق گرداناد با النبی وآله الامجاد و از جلیل بادشاهان اسلام بادشاه فلک بارگاه خیمه و الماس
 الدین امیر محمد الرحمن خان بابر کنی افغان بادشاه افغانستان است و این بادشاه و الامجاد افغانستان را آنچنان بزرگوار
 عالی و پائیه رفیع در ساینده است که در زمان پیش کی از بادشاهان سابق دیده و شنیده نشد جلال کارخانجات سامعین بنیاد
 و ادوات حرب و ضرب و دیگر اشیا باین ضروری را در کابل بنیاد نهاده است و تمامی تشو نهائے خود را به تفنگخانه باین شکلی
 آراسته به اسلحه و آلات جدید و توپ باین عظیم پیراسته است و افغانستان باینکه ست که نقش مهابت بهج بادشاه درو
 در ست نشسته اما از عجب عدالت بادشاه اسلام ابواب ظلم و خلو و فتنه و فساد آن چنان بسته است که اگر کسی طاعتی حم
 هدیا بان بگذارد روز دیگر بر که او را میبندند بجان افغان حدود و پیرامون چمن رفت و رفته بجنوب بادشاه رسیده و بجنوب اوارت
 بهر سده کار انگیزی پیچیده یک روپی سالانه به امیر در عوض دوستی خود میدهند و این رسم قدم در آغاز میده و صدق و صفا بیرون
 نمی نهد و پیچیده دخل اجانب در یک خود غلبه مند و علاوه از این هر سلاطین علمی عباس پاشا خدیو بهر است اما احوال
 سلطنت او جز به پیش ندارد و چون ظلم و ستم او بدست امیران انگیزی است و احوال او در اوراق صدر گذشت که اگر چه
 شهنشاه انگیزی بقصد و امی بر مصر فرموده است اما مصر را خلاصی از چنگال یورپ ممکن نیست الا ماشاء الله چه بر کار انگیزی
 بهرین تنویدی در محاربات مهدی و خلیفه عبدالنقصان زرو مردم گوار کرده تمامی صوبه سوڈان را در تصرف آورده است
 اکنون قصد خلیفه ندارد و بهر کیف هر چه خواسته که در کار است بظهور خواهد رسید و خدیو مصر در این ایام بهر انگلستان
 تشرف برده است اما دیگر از شاهان اسلام سید عبدالاحد خان امیر بخارا است و دوس از اشراف سادات است چون سلاطین
 اوزبک نعل و دارشانه سادات که در خراسان و گان اوزبکی بودند بخت سلطنت نشسته و از ان زمان الی الان تحت بخارا
 در قوم سادات است اما سلاطین روس بهر بسیار از ممالک بخارا استولی شده اند و جمیع امتیازات مالی و مکی را بدست خود
 آورده اند و دیوے خود را بخارا جاری کرده و سلطنت بر سید عبدالاحد خان را جز نمائے باقی نمانده و امیر اکثر بر سر و سیاحت
 گذارد و شهرزاده بخارا در سیاحت پیش سر برگ پائیه تخت روس می ماند و دیگر از سلاطین اهل اسلام سلطان نوح بهار و امام فقط
 و خان قلات و بهر حترال اند اما این همه از تسلط سلاطین عیسائی محفوظ نمانده اند و در سر اجانبی از سر کار انگیزی نشسته
 و قوت و رونق سلطنت ایشان در شکسته است و احوال امیر خان که ما کم دیر و آج و بجز و جوشول بود سابق ازین گذشت اگر چه
 در مملکت چین و مرکو و غیره دیار دیگر مملکت باین بسیار در تحت تصرف اهل اسلام هستند اما چون ایشان در شمار بادشاهان
 آزاد و خود مختار نیستند و بار اقامت دیگران بدوش کشیده اند و تحت سلاطین دیگر گردیده و لهذا بهر ذکر ایشان حاجت نیست
 و در ملک هندوستان هم روسائے عالی شان و لوا ابان رفیع المکان از اهل اسلام همان حکومت ریاست باین خود در دست
 دارند و اطاعت و فرمان برداری شهنشاه انگیزی را واجب میشمارند که افضل و اعظم جمیع روسائے هندوستان و بانی الممالک
 منظر الممالک است و غیاة نظام الملک امیر محبوب علی خان فتح جنگ بهار و وارائے دکن است که به نهایت عدل و داد و جسد را باو

حکمران است و من جانب سرکار انگیزی صاحب زینت در میدان بادیه باشد و بدینستاره مملکت دخل دار و ماسکار انگیزی
قد و منزلت و خاطر و رعایت آسجها از جوار روسائے هندوستان و درود و در هندوستان هیچ ریاستی از هندو و مسلمان در داخل
وسعت و قدر و منزلت با جید آباد بر بنیت خداست تعالی این ریاست عالیشان را خصوصاً دیگر روسائے اهل اسلام را
که در هندوستان اندر عموماً از حوادث و فتن نگه داردا ما این امان و عدل انصاف و ترقی تعلیم و دیگر امورات غیر دینی که در عهد
معدلت هندو سرکار انگیزی هندوستان را حاصل است در هیچ عصر نشان نداده اند خداست تعالی سایه بجا پای این سرکار
ابد قرار بر سر هندوستان بسط و دارا و در این آوان محبت اقران تخت سلطنت انگلستان هندوستان بوجود مالون
ملک عالیشان و قیصر و والاد و مان کوئن و کورپادام اقبال آراست است و سند و لیهیدی این سلطنت عالیه بذات مبارک
شهنشاهزاده رفیع المنزلت ملک شکوت پرش آف و یلز پسر که بر ملک مظهر پیراسته و بر ملک هندوستان لار و کزن صاحب
بهار و پسر لار کزن جنرل حکمران است و تمامی هندوستان از عدالت او شادان فقط ۴

ذکر خاندان روسائے سونگمهره مالوه چون در اوراق صدر چند بجائے ذکر روسائے سونگمهره است
لهذا مناسب نمود که بجائے ذکر کوائف خاندان ایشان گذارم

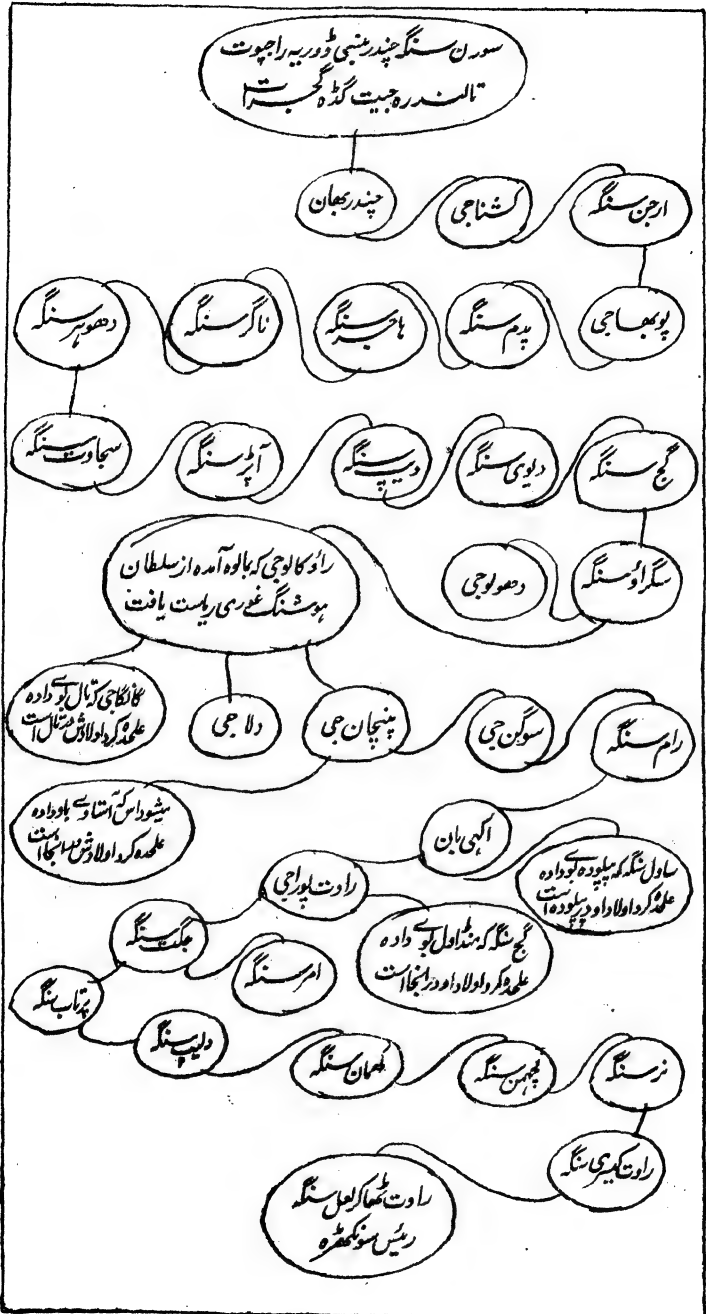
و مجله از حالات ریاست آنها را نام برائے بعینا منیلے مستعجزان کوائف جهان مخفی مباد که در احوال نیاکان خاندان سونگمهره
ارباب تواریخ ایشان قلم فرسائی نموده اند و بنده مجله ازان در این مقام ثبت میکند که در ملک گجرات از خاندان دوشیر که
قومیت از راجپوت در گنڈه ماندره جیت گنڈه سورن شکند نام سردارے نامور لارے حکومت می افراشت و جلد لواز مانت
و اسباب ریاست هیتا میداشت چون سورن شکند رخت حیات بخت پسر که را و چند پیکان بجائے او نشست و بعد از او
بملک عدم فرامید پیش ارجن شکند بجائے او سنا را اگر دید چون راجن شکند وفات یافت پورا و پو بهاجی بجائے او نشست و
همچنین بعد از او سپرش پدم شکند و بعد از او فرزند او باجر شکند و پس ازان پورا و ناگر شکند و بعد از او سپرش دھوهر شکند و
بعد از ازان فرزند او ججات شکند و در عقب او سپرش آکر شکند و بعد از ازان فرزند او دیپ شکند و بعد از او سپر او دیو شکند و پس ازان
سپر او گج شکند و پس ازان نورالین او را و سگرا و شکند و در نوبت خویش عثمان بشید ریاست و حکمرانی بدست آورد و نام را و
سگرا و شکند و سپر داشت که یکی را کالوجی و دیگری را دھو لوجی نام بود چون در زمانه را و سگرا و شکند خاندان این خاندان بدست
آوردند و کالوجی و دھو لوجی بحال اناست در ملک گجرات نیاقتند به پلے موی همت انا نجا برآمده بملک مالوه شتافتند و این
واقع و همت کینار و چهارده صد پنجاه و یک گرمی ظهور پذیر گشته و در ازان زمان در ملک مالوه سلطان هوشنگ بن و لا و
عوری لارے فرماندهی برافراشته بود و تسلط و دخل سلاطین دھلی را از ملک مالوه برداشته و سلطان هوشنگ بادشاه
مردانه بود و خسرو فرزند و در سنه ثانی و ثانی هجری بخت سلطنت مالوه نشست بود و ابواب ظلم و جبار و سحر عایا
بر بست و در اباسلاطین گجرات محاربات بسیار دست داده اند الغرض کالوجی در دار السلطنه شادی آبا و ماند و رسید

بلازمت سلطان بهوشنگ غوری سرفراز گردید و پیشتر سحرابات کارهای نمایان از او ظهور آمدند و سلطان بهوشنگ ننگ نهار غنای
 بسیار فرموده و راه کالوجی را دو صد سیزده مواضعات در جاگیر عطا نمود و راه کالوجی در جاگیر خود آمده و در موضع سیون که در تریب
 سونکھه واقع است سکنت اختیار کرد و دو معیت راه کالوجی اکثر سرداران را بهجت از گجرات بریدن آمده به مالود وطن گزیدند
 و بعد از آن سلطان بهوشنگ رسیدند و راه مالو جاگیر یافتند که تا هنوز اولاد ایشان بر آن جاگیر حکومت دارند و بعضی
 راه کالوجی در سیون می بود و او را سه پسر بود پسر اکبر را کولاجی بود که در سیون و سونکھه مسند آرا گردید و برادر خضر خود
 کولاجی را علاقه تال ملکار کرده بران ناحیه فرستاد و اولاد او تا هنوز در قصبه تال ملکار می باشند و این ملکار تال با تاتی
 ریاست جاوړه در آمده است و بعد از وفات راه کولاجی برادر خضر و ترزا و پنجان جی بر سندن سیون و سونکھه نشست و
 بعد از او فرزند او راوت سوگن جی بجایش بالارفت و راوت سوگن جی برادر خضر خویش میسوداس را ملکار تال اسادتلی به جاگیر
 داد و اولاد میسوداس فکرو داسا و فی ریاست دارند و به تاتی ریاست دیواس حکومت میکنند و سونکھه و بعد از سوگن جی
 پسر او راوت رام سنگه مسند نشین گردید و بعد از انتقال او راوت الهی بان بر جای آمد و رسید و پس از آن راوت پوراجی پسر
 حکومت نشست و راوت پوراجی برادر خضر خود ساوول سنگه را پس خود جاگیر داد و ریاست پلوه در قصبه اولاد آن نامدار است
 و اکنون از اولاد ساوول سنگه راوت کیسی سنگه پاد در پلوه بر سندن ریاست نشست است و نامک این ریاست بر ریاست
 جاوړه داخل می شود اما دیگر تعلقات با حکم محبتی میدارد اما در سونکھه و بعد از راوت پوراجی پسر او حکمت سنگه جلای پر
 نشست و پس از آن پور او امر سنگه ریاست یافت اما امر سنگه را برادرش پرتاب سنگه گشته مسند آرا گشت و این فرزندان
 همواره در نزاع و بغیر و خیر خراسانی سلاطین غلبی که بعد از بادشاهان غوری سلطنت مالوه بدست آوردند و در نهایت قدم نهادند
 چون سلطنت مالوه از دست سلطان محمود غزنوی در سده هجری بدر رفت و سلطان بهادر گجراتی با دشت گجرات بر ولایت مالوه
 مستولی شد اما در آنک مدت از سلطان نصیر الدین محمد جلالون بادشاه گورکانی در ۹۲۳ هجری شکست یافته مالوه اخل ملکار
 مغلیه گردید و از آن زمان بار در ملک مذکور زیر حکومت سلطنت دہلی رسید و چند در قصبه افغانه سورانه چون سلطنت
 دہلی بدست اولاد شیر شاه سورافغان بدر رفت و جلالون بادشاه گورکان بر سلطان سکندر سورافغان غلبه یافت و بر ملک مالوه
 باز بهادر ولد شجاعت خان از امرای شیر شاه لولے استقلال افراشت و بود که در سنه ۹۳۰ هجری و شین و تیمار هجری سلطان ابوالفتح
 جلال الدین محمد اکبر بادشاه گورکان بر مالوه لشکر گزین فرستاد مالوه را بدست آورد و از آن پس ملک مالوه در تحت دہلی بود
 و در ساسه خانان سونکھه نیز دست توسل بران سلاطین گورکانیه زدن و همواره تحت صوبه مالوه بوده خدایات بادشاهی
 یکمال غیر خراسانی می نمودند و راوت پرتاب سنگه در زمان سلطنت سلطان ابواللطیف محمد الدین محمد اول ملک زب عالمگیر بادشاه
 گورکان بود و در سنه ثمانین و الف هجری در قصبه سونکھه فصل بازار در وازه بخت بنیاد نهاد چون در آن زمان تعمیر و
 حصار و غیره بنیاد و در فرمان بادشاه ممکن نبود و لهذا صاحب درخواست راوت پرتاب سنگه نواب سر بلند خان صاحب صوبه

مندر بوجب اجازت شاهی اجازت تیرداد و فرمان مذکور را بر سر روانه نمیدانند نشان آن الی الاکان موجود و مضمونش که بزرگ سیاه بود
 بخوبی مرئی نمیشد و الداراجیدان فاکساروشی میرزا احمدیان قاجار در سنه اربع و ثمانین شمسی مایه و الف بهیجی او را بر سنگ
 سفید تجرید فرمود الغرض را در تپتاب سنگ برادر خود گنج نگه رانند اول در جایگاه داده تا اکنون نهان نگه در قفسه طلا در
 گنج سنگ است و این نهان هم بهر تاقی ریاست جاویده باشد و در سوخته بعد از راوت پر تپتاب سنگ سپرد راوت
 و لیس سنگ مانع نشین گردید و پس از آن این ریاست به فرزند او که همان سنگ رسید و پس از آن پیش طحا که بهیجی سنگ
 مستدار است چون در این زمان موبد مندر در تحت حکومت مهاباد عالیجاه بهادر والی گویا را بود با راوت که بهیجی سنگ
 بند و بت خرج مقور گردید و پس از بهیجی سنگ طحا که ز سنگ خلف او بر مندر ریاست نشست و پس از آن حال او راوت
 طحا که گیسری سنگ بر مندر اقبال گیسر ز داماد دست یکبار از و شتصد و شتصد و شتصد بکری که همومی یک از مدعیان است
 جمیع کرده بر سوخته رسید و سیاه از اعوان انصار طحا که گیسری سنگ را گشته و طحا که گیسری سنگ را که در نهایت
 صغیرین بود گرفته مستدار شد اما از آن طحا که صاحب بار و گزینا بهیجی اعوان انصار سوخته را محرب و پیکار گرفتند و
 که همومی بمیانیت نه بریت خود کشی نموده جان داده و دست یکبار از و شتصد و وفود و شتصد برائے نذرانه و غیره از مندر سور
 نزاعی واقع گردیده و کشور او بهاد که کم مندر لشکر سوخته که شید و طفر یافته سوخته را غارت نمود و اکثر اموال انفس
 و اسناد و کواغذات با دشاهی تباراج زنت و طحا که صاحب را که صغیرین بود اما از آن ایشان اطلاق با سواد که مانع قلب
 و شو اگر اندا است بر و ند و بعد از معاودت کشید و بهاد و بار و گزینا رسید و دست یکبار از و صد و سه بکری
 از شیکا که سرخس و مهاباد عالیجاه جیاجی را و سینه حصیه بهادر والی ریاست گویا را رسیده دیگر داده که چون حکام مندر
 و طلب مندر خارج زیادی کردند و بدین سبب شکار دادائے خرج و فعلی که کنیا اکنون خاطر جمع دارید که زیاد از است و یکبار
 رویه یک شاه عالم شاهی که شکار پیشتر رسید بهیجی مطالب شکار شکار شد و بهیجی حکام بهیجی ماله و صد و مندر سور احکام
 بتایید مضمون فرمان عالیجاهی نوشتند تا بهار صاحب از سلاطینان بکار و بار آبادی و ترقی ریاست و رفاه و آسایش
 مشغول گشتند و چون کامدار بر جمل ریاست مسلط شده اکثر در تعلیل احکام حکم رزیدنی اند و تساهل و رزید و کار باطلی
 صاحب رزیدنی گریه و از شیکا که سررا بر طحا که صاحب بهادر و اباحت گوزر جنبل بهادر شترل اندیاطی طحا که صاحب
 لیل آمده و بعد تحقیق که به اختیاری طحا که صاحب ظاهر شد اختیار ریاست به طحا که صاحب مضمون گردید و کامدار موقوف
 گشت و بدو شرارت فتنه پردازان بار و گزینا موبد مندر سور و همین خواستند که لشکر به سوخته و فرسید و درین خصوص از
 از حکم اجتنابی شترل اثری با اجازت طلبیدند اما از حکم دالایه اجتنابی در سنه یکبار از و شتصد و پنجاه وقت میدی حکم شد
 که سابق کامدار رفتار ریاست و طحا که موبد و محض بود و معاملات او بهیجی و اتبری رسیده بود و بجای این احوال طحا که بار
 نمودیم که بنده و سبب خانه خود خود نمایان و چنانچه موافق هدایت بالعلی آمده است و فتنه پردازان که ازین تخلف پیکار شده اند

بعد ازین اگر چه بدین عداوت بهیسان بسیار معی آمده در تنبیه پوشش بر این ملاقات منتظر فرصت می بودند اما از حسن انتظام مستعدی
و نهیب اقبال ٹھاکر صاحب مجال و تبریز یافتند الغرض ٹھاکر صاحب به نهایت عدالت و انتظام بر سنه اقبال نشسته است
و ابواب جبر و جبار را بسته و ستر تیر شرف ملازمت مہاراجہ عالیجاہ بہادر در یافتہ است و در مرتبہ دوم در سنہ ۱۸۹۹ م مقام
مند سور و مرتبہ سوم در سنہ ۱۹۰۰ م در همان مقام کہ ملازمت مہاراجہ عالیجاہ ماحصل نمود بندہ ہم ہم کتاب بود و مہاراجہ
عالیشان بہ نهایت ملطف و التفات شان ملاقات فرمود و با این پیچہ نیز ہم تفقد شانانہ لعل آورد و از لیاقت قابلیت
ٹھاکر صاحب موصوف بہادر عالیشان حکام آن دربار و دیگر صاحبان ذوالاقتدار انگریزی بہادر
مہاراجہ اظہار خوشنودی و رضامندی می نمایند و چون پنج صد سال می شوند کہ این خاندان بر این ریاست حکمرانی
می کنند بجا قدامت و رعایت مراتب جلد و سلسلے قرب و جوار ہم خیال اعزاز و اکرام این ریاست می فرمایند خدا کے
تعالی این ریاست و رئیس از حوادث زمین نگہدار و اماندار این ریاست جملہ لوازم سرداری و امارت مثل خنجر و
چھتری و کمرہ و سنگ و پاکی و نقارہ و در نشان و غیرہ از قدیم از عطا یا کے شانان اسلام ہستہ فقط ۴
بست و یک موضع خلق این ریاست اند و رقبہ اش شصت میل مربع و آبادی کل علاقہ یکہزار و شصت و چہل و پنج
مکان و پنجہزار و دویست و چہل و شش زن مرد و بامہستند و آمدنی علاقہ تخمیناً شصت ہزار روپیہ کدرا راست و
اکنون سکہ کدرا در این ریاست مروج است و در بارہ ٹھاکر صاحب از حکم ایجنٹی سالانہ یک فرخ تبادل کدرا یا سکہ شاہ عالم شاہی
و دیگر سکہ جات مقرر میشود ہر سال موافق نرخ مجوزہ محکمہ موصوف زرنانہ سکہ کدرا داخل خزانہ عامرہ دربار کردہ می
شود و تعلقات این ریاست با محکمہ سبجات ضلع مندسور می باشد و از محکمہ پولیس ایجنٹی مالوہ در خطوط اقباب
ٹھاکر صاحب مہربان دوستان سلامت نوشہ می شود و در اصل لقب روستا سکھتہ از زمانہ پیشین با و ت صاحب
مقرر است اما اکنون ٹھاکر صاحب زیادہ شہور است فقط ۴

شب روستا سکھتہ

تذکرہ

الحمد لله کہ این کتاب ولید را مفتام پذیرفت و علت اتمام در گرفت و امید از ناظرین و الاکملین اگر چون بر این
نسخه نظر کنند بقصائے الانسان مرکب من الخطائے والنسیان از خطائے کہ مبینند و گذرند و کرم ایمانہ از بندہ دریغ
نفرمایند و از دوائے خیب و این خاکسار را یاد نمایند و این کتاب در تاریخ بخت و چارم ماه اگست سنہ یکہزار و
نصبت عیسوی مطابق بخت و ہفتم شہر ربیع الثانی سنہ ثمان عشر و ثلثمائید و الف ہجری موافق ۱۱۰۷ ماہ مہر سنہ
یکہزار و تسعمصد و نہ فصلی الہی و صادق بہار و ن بدی ۱۲۱۱ سمت یکرمی و موافق سیاحتان میل مغلی کل گردید

نوشتنہ بماند سید بر سفید

نویسنده را نیست فر و امید

الحمد لله العلیین و علی الله تعالی سیدنا و سید المرسلین محمد مصطفیٰ احمد مجتبیٰ شفیع المذنبین
و علی آلہ و اصحابہ و ازواجہ و اہل بیتہ و عترتہ و عشیرتہ و اتباعہ و ذریا بدہ و سلم فقط

فقط تاریخ طبع کتاب در بایق مغول از نتیجہ طبع جناب لوی محمد حسین صاحب مدآبادی حال تہرہ علی بنی خیراں

بکلیع بکلیع اسنی الفحول

کتابے پاک تر از ہر فضولی

کتاب فی اویماقی المتعول

و لا الخلق بالعلین المتبول

فقل - عجب اکو عیاق معولی

۱۹ ہجری ۱۳

جناب خان آغا جان محمد

درین آیام خوش بخیرین سرود

ولکم مرفقہ بعد الطرہ قطعاً

جزاہ الله فی تالیف سطر

و ہا این نشت عام الطبع منی

مختصر

بعد از اتمام وارسال این کتاب در طبع این حکسار را در نو بزرگ ۱۹۰۰ در آستانه شکار خراسان در انگشت شهادت
 دست راست خلیفه و دست روز از ان پرواسته نگرییده امانجا از چند روز سوزش و درد آن بجای رسید که روز شنبه
 چون باهی یک آب در اضطراب انداخت و از پیش و جواس محفل و از کار بیکار ساخت معلوم شد که انگشت سوزان
 در انگشت چپ پمیده است و یا شتر است اندرون انگشت جایگزین گردیده هر چند او به بانکار بر دم افاتیه حاصل نشد ناچار
 به حکیم حبیب النبی صاحب حبیب ریاست جاوید که بر حال حکسار بسیار مهربان اند نوشته ام آن جناب از جاوید به اینجا
 رسیدند و حالت او بدیده پس تعجب و متعجب گردیدند که کار از انگشت گذشته تابند دست رسیده بود به کیف بشوید ایشان
 به جاوید رفتم و به عده انبیا که زمان سطر مرزبانی صاحب فانی میبیکل آفسیر ریاست جاوید رجوع نمودم تا صاحب محفل
 به نهایت محبت و عنایت به علاج مشغول گردیدند و در انگشت شکاف و او اندام سمیت آن ماده آن چنان اثر کرده بود
 که تپ از صد و بیست و چهارم بود و تمام دست بیکار شده تا نوبت بجای رسید که به شنج شکاف در دست و او در نیم انگشت
 شهادت هم بریند تا پنج ماه به سبب علالت افتاده بود و از زندگی امید به باقی نمانده بود اما خدا که عزوجل شسته حیات را
 قطع فرموده بود که بعد از این عرصه صحت یافتیم و در این حالت یکم صاحب آن چنان مهربانی و شفقت فرمودند و در حساب
 هم بکمال عنایت سعی و سالی و تا بریند که بیان آن داستان در از است به کیف زندگی بود که از جنگل مگر غلام
 شدیم و بعد از پنجاه به کهر و آمد و از اعظم فالع این سال اگر در فردی شانه ملک معظمه محترمه عالی کون و کمور قیصره
 هند و انگلیس ازین سرای فانی به منزل جاویدانی رحلت فرمود و علم را از مفارقت ابدی خود طول و نمناک خود و الجواب
 شهنشاه هم چاه ملک معظمه و محترم اید و در هفتم خلد الله ملک بر تخت سلطنت هندوستان و انگلستان متمکن گردید خدای تعالی
 آن مرحوم عظمه را در جوار رحمت خود جلای دهد و این شهنشاه عالم پناه را عمر و دولت و اقبال در ترقی دارد و هم در کتب
 سلطه عباد شاه عادل فاضل باذل حضرت ضیاء الملک والدینا و الدین امیر محمد عبدالرحمن خان بادشاه افغانستان
 نیز داعی حق را بیک اجابت گفته به روضه رضوان خراسید بجای آن خورشید بادشاه والا جا به امیر محمد حبیب خان
 خلد الله ملک بر تخت سلطنت افغانستان جلای گرفت و نیزه تعالی آن خورشید را غرق رحمت و این بادشاه منصور را صاحب
 اقبال و دولت کند و هر دین سال دوزخ را گشت سلطه را در تهاکیر لعل سنگه والی سونکهره رخت حیات بسته
 بمنزل بقا شتافت و به تجویر طهارت صاحب مرحوم و اتفاق پوراوت جی و کاناوت جی زوجه بایه ایشان تهاکیر ارجن سنگه
 که از خدایان سونکهره است جانشین مقرر گردید و اگر چه بعضی از مدعیان که بهرگز دعوی ایشان به سونکهره نرسیده است

آخری درج شدہ تاریخ پر یہ کتاب مستعار
لی گئی تھی مقررہ مدت سے زیادہ رکھنے کی
صورت میں ایک آنہ یومیہ دیرانہ لیا جائے گا۔

۱۔ ارمان علی خان غفرانی
 ۲۔ سید محمد خلیل الرحمن
 ۳۔ سید محمد خلیل الرحمن
 ۴۔ سید محمد خلیل الرحمن
 ۵۔ سید محمد خلیل الرحمن
 ۶۔ سید محمد خلیل الرحمن
 ۷۔ سید محمد خلیل الرحمن
 ۸۔ سید محمد خلیل الرحمن
 ۹۔ سید محمد خلیل الرحمن
 ۱۰۔ سید محمد خلیل الرحمن

